

ROMÂNIA
JUDEȚUL BOTOȘANI
MUNICIPIUL BOTOȘANI
CONSILIUL LOCAL

PROIECT DE HOTĂRÂRE

pentru modificarea și înlocuirea Anexei Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (S.I.D.U.) a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027

CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI BOTOȘANI

analizând propunerea domnului Primar Cosmin Ionuț Andrei pentru modificarea și înlocuirea Anexei Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (S.I.D.U.) a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027,

văzând raportul de specialitate al Serviciului Management Proiecte, referatul de aprobare al inițiatorului, precum și rapoartele de avizare ale comisiilor de specialitate ale Consiliului Local al Municipiului Botoșani,

având în vedere Decizia Comisiei Europene nr. C(2022)/7637/21.10.2022 de aprobare a programului „Nord-Est” pentru sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regional în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică” pentru regiunea Nord-Est din România, Dispoziția Directorului General al Autorității de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027 nr. 135 din 20 iulie 2023 privind aprobarea Documentului Cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane, cu modificările și completările ulterioare precum și prevederile Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (S.I.D.U.) a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027,

văzând prevederile Ordinului Ministrului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice nr. 233/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism, cu modificările și completările ulterioare,

în baza dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit. b) și d), alin. (4) lit. e) și alin. 7 lit. k) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 28 și art. 29 din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, cu modificările și completările ulterioare;

în temeiul art. 196 alin. (1) lit. a) coroborat cu art. 139 alin. (3) lit. d) și art. 240 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Art. 1. Anexa Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta hotărâre.

Art. 2. Primarul Municipiului Botoșani, prin Serviciul Management Proiecte și celelalte servicii ale aparatului de specialitate, va asigura ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentei hotărâri.

Inițiator,
Primar,
Cosmin Ionuț Andrei

Avizat pentru legalitate,
Secretar general,
Oana Gina Chițanu

**ROMÂNIA
JUDEȚUL BOTOȘANI
MUNICIPIUL BOTOȘANI
CONSILIUL LOCAL**

Anexă la HCL nr.   din

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ (S.I.D.U.) A
MUNICIPIULUI BOTOȘANI PENTRU PERIOADA 2021-2027**

**Inițiator,
Primar,
Cosmin Ionuț Andrei**

**Avizat pentru legalitate,
Secretar general,
Oana Gina Chițanu**

2021-2027

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE
DEZVOLTARE URBANĂ
a Municipiului Botoșani**

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI

2021-2027

CUPRINS

1. INTRODUCERE	1
1.1. SCOPUL ȘI ROLUL DOCUMENTAȚIEI	1
1.2. CONTEXTUL ȘI NECESITATEA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	5
1.2.1. CONTEXT EUROPEAN	5
1.2.2. CONTEXT NAȚIONAL	12
1.2.3. CONTEXT REGIONAL, JUDEȚEAN ȘI LOCAL	32
1.3. METODOLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	42
2. ASPECTE GENERALE	47
2.1. SCURTĂ PREZENTARE A ZONEI METROPOLITANE BOTOȘANI.....	47
2.2. CADRUL NATURAL ȘI RESURSELE NATURALE	66
2.2.1. RELIEFUL	66
2.2.2. RESURSE NATURALE	68
2.2.3. REȚEAUA HIDROGRAFICĂ	74
2.2.4. CLIMA	76
2.2.5. FAUNA ȘI FLORA	77
2.3. ISTORICUL MUNICIPIULUI BOTOȘANI	79
2.4. PROFILUL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL	82
2.4.1. STRUCTURA URBANĂ.....	82
2.4.2. FONDUL LOCATIV.....	94
2.5. PROFILUL DEMOGRAFIC.....	104
2.5.1. POPULAȚIE – EVOLUȚIE, MĂRIME, STRUCTURĂ	104
2.5.2. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI.....	112
2.5.3. STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ ETNIE	122
2.6. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	125
3. PROFILUL ECONOMIC AL MUNICIPIULUI BOTOȘANI	129
3.1. PERSPECTIVA DE ANSAMBLU A ECONOMIEI	129
3.2. MEDIUL DE AFACERI	140
3.3. PROFILUL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE	159

3.3.1.	SECTORUL PRIMAR – AGRICULTURA, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	159
3.3.2.	SECTORUL SECUNDAR – INDUSTRII ȘI CONSTRUCȚII	169
3.3.3.	SECTORUL TERȚIAR – SERVICII	175
3.4.	INVESTIȚIILE LOCALE	178
3.4.1.	INVESTIȚIILE BRUTE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE DIN INDUSTRIE, CONSTRUCȚII, COMERȚ ȘI ALTE SERVICII	178
3.4.2.	EXPORTURI ȘI INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE	180
3.5.	STRUCTURI ASOCIATIVE DE CREȘTERE A COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE 184	
3.5.1.	STRUCTURI DE SPRIJINIRE A AFACERILOR	184
3.5.2.	ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE	187
3.5.3.	CLUSTERE	189
3.5.4.	GUVERNANȚĂ INTELIGENTĂ: DIGITALIZARE, SMART CITY, SMART VILLAGE	193
3.6.	FORȚA DE MUNCĂ	195
3.7.	ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	211
4.	PROFILUL PATRIMONIAL, TURISTIC ȘI CULTURAL AL ZONEI METROPOLITANE BOTOȘANI	214
4.1.	POTENȚIALUL TURISTIC AL CADRULUI NATURAL	214
4.2.	PATRIMONIUL NATURAL PROTEJAT	217
4.3.	PATRIMONIUL CULTURAL MATERIAL ȘI IMATERIAL	221
4.3.1.	Patrimoniul cultural material	221
4.3.2.	Patrimoniul cultural imaterial	249
4.4.	INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE TURISTICE	270
4.5.	ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	285
5.	INFRASTRUCTURA SOCIALĂ A ZONEI METROPOLITANE BOTOȘANI	287
5.1.	SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ	288
5.1.1.	STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘCOLARE	290
5.1.2.	STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT. DOTĂRI	301
5.1.3.	CALITATEA PROCESULUI EDUCAȚIONAL	309
5.1.4.	EGALITATEA DE ȘANSE - ÎNVĂȚĂMÂNTUL PENTRU COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE	315
5.1.5.	FORMAREA PROFESIONALĂ ȘI ÎNVĂȚAREA PE TOT PARCURSUL VIEȚII 316	

5.2. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA SANITARĂ.....	322
5.2.1. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE	323
5.2.2. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA UNITĂȚILOR SANITARE	332
5.2.3. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA PERSONALULUI MEDICAL	342
5.3. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ.....	346
5.3.1. Aspecte generale	346
5.3.2. STRUCTURA DIRECȚIEI GENERALE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI BOTOȘANI. DESCRIERE.....	349
5.3.3. Zone urbane marginalizate - Comunități dezavantajate	361
5.3.4. Sectorul neguvernamental (ONG)	384
5.4. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	399
6. INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI MUNICIPIULUI BOTOȘANI	402
6.1. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ.....	402
6.1.1. Aspecte generale	402
6.1.2. Administrația publică locală.....	403
6.1.3. STADIUL PROIECTELOR DEPUSE DE UAT MUNICIPIUL BOTOȘANI ÎN PERIOADA DE FINANȚARE 2014 - 2020	415
6.1.4. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI.....	423
6.2. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT	423
6.2.1. Corelarea cu obiectivele Planului de Mobilitate Urbană Durabilă	423
6.2.2. Analiza situației actuale	425
6.2.3. Rețeaua rutieră	426
6.2.4. Rețeaua feroviară	431
6.2.5. Transportul public	433
6.2.6. Transportul de marfă	446
6.2.7. Sistemul de parcări	447
6.2.8. Mijloace alternative de mobilitate	448
6.2.9. Managementul traficului.....	450
6.2.10. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	452
6.3. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ.....	454
6.3.1. Utilitățile publice.....	454
6.3.2. Gestiunea deșeurilor	498
6.3.3. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI.....	506

7. EFICIENȚA ENERGETICĂ.....	510
7.1. REPERE LOCALE, NAȚIONALE, EUROPENE ȘI GLOBALE ÎN DOMENIUL ENERGETIC.....	510
7.2. UTILIZAREA ENERGIEI DIN SURSE REGENERABILE LA NIVEL LOCAL.....	520
7.3. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI.....	523
8. MEDIUL ȘI INFRASTRUCTURA DE MEDIU.....	524
8.1. REȚEAUA DE SPAȚII VERZI.....	525
8.2. CALITATEA APEI.....	542
8.2.1. Resursele de apă.....	542
8.2.2. Poluarea apei.....	547
8.3. CALITATEA SOLULUI.....	556
8.4. CALITATEA AERULUI.....	566
8.5. BIODIVERSITATE.....	578
8.6. RISCURI DE MEDIU.....	594
8.7. SCHIMBĂRILE CLIMATICE.....	607
8.8. DEZVOLTAREA DURABILĂ A MEDIULUI.....	613
8.9. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI.....	617
9. INTERVENȚII SMART CITY.....	618
9.1. CONCEPTUL SMART CITY.....	618
9.1.1. Ce este un oraș inteligent/Smart City.....	618
9.1.2. Viziune.....	623
9.2. BOTOȘANI – SMART CITY.....	624
9.2.1. Oameni inteligenți (Smart People).....	624
9.2.2. Obiective.....	624
9.2.3. Mobilitate inteligentă (Smart Mobility).....	626
9.2.4. Administrație inteligentă (Smart Governance).....	627
9.2.5. Economie inteligentă (Smart Economy).....	628
9.2.6. Mediul și infrastructură inteligentă (Smart Environment).....	628
9.2.7. Mod de viață inteligent (Smart Living).....	629
9.2.8. Platforma integratoare Smart City.....	629
9.2.9. Plan de acțiuni.....	630
9.3. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI.....	633

10.	ANALIZA SWOT - Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări	636
10.1.	INFRASTRUCTURA URBANĂ (TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII, LOCUINȚE, UTILITĂȚI, SPAȚIUL URBAN).....	636
10.2.	DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI RESURSE UMANE	646
10.3.	TURISM, CULTURĂ ȘI PATRIMONIU	653
10.4.	CADRUL NATURAL ȘI MEDIUL	658
10.5.	EDUCAȚIE, SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ	667
10.6.	CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ	673
11.	STABILIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE	676
11.1.	OBIECTIVE STRATEGICE EUROPENE, REGIONALE ȘI NAȚIONALE ...	676
11.1.1.	Criterii și cerințe de planificare	676
11.1.2.	Obiective globale la nivel european.....	678
11.1.3.	Obiective strategice la nivel național.....	680
11.1.4.	Obiective strategice la nivel regional	685
11.2.	ARHITECTURA PROGRAMELOR OPERAȚIONALE 2021-2027	690
11.3.	PROGRAME DE COOPERARE TERITORIALĂ ȘI TRANSFRONTALIERĂ	715
11.4.	VIZIUNE, MISIUNE ȘI OBIECTIVE DE DEZVOLTARE ALE MUNICIPIULUI BOTOȘANI.....	726
11.4.1.	VIZIUNEA	726
11.4.2.	MISIUNEA.....	728
11.5.	OBIECTIVELE STRATEGICE ALE STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI.....	729
11.5.1.	Contextul definirii obiectivelor strategice	729
11.5.2.	Obiective strategice	731
11.5.3.	Domenii de intervenție și acțiuni specifice	740
11.6.	PORTOFOLIUL DE PROIECTE	744
11.6.1.	Portofoliul de proiecte	744
11.6.2.	Surse de finanțare.....	748
11.7.	PROCEDURA DE PRIORITIZARE A PROIECTELOR STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ.....	784
11.7.1.	Aspecte generale.....	784
11.7.2.	Criterii de prefiltrare - Selectarea listei intermediare de proiecte.....	786
11.7.3.	Criterii de prioritarizare a portofoliului de proiecte.....	787

11.8. DESCRIEREA ABORDĂRII INTEGRATE LA NIVELUL SIDU.....	798
12. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI INTERGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ.....	800
12.1. CONTEXTUL INSTITUȚIONAL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ.....	800
12.2. INDICATORII DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLIMENTĂRII STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	801
12.3. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII ȘI ÎNDEPLINIRII OBIECTIVELOR STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	810
12.4. RISCURI ÎN IMPLEMENTAREA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ. MĂSURI DE ATENUARE	812
12.5. CADRUL PARTENERIAL PENTRU ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	814
12.5.1. Prezentarea procesului consultativ	814
12.5.2. Mecanismul de guvernanță al strategiilor teritoriale de tip SIDU/SDU	818
BIBLIOGRAFIE.....	821

Lista figurilor

Fig. 1.1. Obiective de Dezvoltare Durabilă - Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă ...	14
Fig. 1.2. Instrumente de finanțare pentru perioada 2021-2027	20
Fig. 2.1. Hartă localizare a Municipiului Botoșani în Regiunea Nord-Est	47
Fig. 2.2. Organizarea administrativ teritorială a Regiunilor de Dezvoltare din România (km ²)	48
Fig. 2.3. Încadrarea teritorială a județului Botoșani	49
Fig. 2.4. Localizarea Municipiului Botoșani	51
Fig. 2.5. Harta Municipiului Botoșani	52
Fig. 2.6. Populația declarată a Municipiului Botoșani și a Zonei sale metropolitane	59
Fig. 2.7. Harta schemă de alcătuire a rețelei stradale existente (artere, inele, noduri de circulație) din Municipiul Botoșani	65
Fig. 2.8. Harta unităților de relief din Regiunea Nord-Est	67
Fig. 2.9. Harta solurilor din Regiunea Nord-Est	69
Fig. 2.10. Tipologia solurilor de la nivelul municipiului Botoșani, în anul 2016	74
Fig. 2.11. Zonele metropolitane existente și zonele urbane funcționale propuse ale reședințelor de județ din România (studiu realizat de Banca Mondială)	83
Fig. 2.12. Extinderea urbană a municipiului reședință de județ Botoșani	84
Fig. 2.13. Plan Urbanistic General Mun. Botoșani – Reglementări urbanistice - Zonificare	85
Fig. 2.14. Structura intravilanului municipiului Botoșani	87
Fig. 2.17. Numărul de locuințe, în profil teritorial, în anul 2020	95
Fig. 2.18. Evoluția fondului de locuințe în Regiunea Nord-Est în perioada 2015-2020 ...	95
Fig. 2.19. Locuințe ANL (stânga) și locuințe individuale (dreapta) construite recent în municipiul Botoșani	99
Fig. 2.20. Gradul de mulțumire în ceea ce privește aspectul clădirilor din Municipiul Botoșani	100
Fig. 2.21. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	101
Fig. 2.22. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de rezistență al clădirilor din municipiul Botoșani	101
Fig. 2.23. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	102
Fig. 2.24. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe pentru tineri	102
Fig. 2.15. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile de locuire din Municipiul Botoșani	103
Fig. 2.16. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	103

Fig. 2.25. Evoluția populației în Regiune/Județ/Municipiu și ZM Botoșani în perioada 2011-2021	106
Fig. 2.26. Populația Municipiul Botoșani în perioada 2002-2021	107
Fig. 2.27. Fluctuația populației în Zona Metropolitană Botoșani	107
Fig. 2.28. Variația populației după domiciliu în ZM Botoșani	108
Fig. 2.29. Organizarea pe grupe de vârstă a populației județului Botoșani 2021	108
Fig. 2.30. Structura demografică pe grupe de vârstă în Municipiul Botoșani și ZM Botoșani, în anul 2021	110
Fig. 2.31. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Municipiul Botoșani, iulie 2021	110
Fig. 2.32. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Zona Metropolitană Botoșani, iulie 2021	111
Fig. 2.33. Evoluții demografice la nivelul municipiului Botoșani, în perioada 2015-2021	114
Fig. 2.34. Structura etnică a populației Mun. Botoșani,	
Fig. 2.35. Structura confesională a populației	123
Fig. 3.1. Produsul intern brut al Regiunii Nord-Est în perioada 2011-2017	132
Fig. 3.2. Contribuția județelor Regiunii Nord-Est la PIB Regional, 2019	132
Fig. 3.3. Evoluția contribuției sectoarelor economiei la VAB Botoșani, %	135
Fig. 3.4. Distribuția firmelor la nivelul regiunii, anul 2017	138
Fig. 3.5. Ponderea companiilor la nivelul anului 2019 în funcție de numărul de angajați în Județul Botoșani.....	138
Fig. 3.6. Ponderea întreprinderilor din județul Botoșani pe sectoare ale economiei, în perioada 2019-2020	144
Fig. 3.7. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, județul Botoșani, în perioada 2019-2020	144
Fig. 3.8. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, județul Botoșani, în perioada 2019-2020	145
Fig. 3.9. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, județul Botoșani, în perioada 2019-2020	146
Fig. 3.10. Numărul firmelor din Municipiul Botoșani după domeniul de activitate	149
Fig. 3.11. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, Municipiul Botoșani, în perioada 2019-2020	151
Fig. 3.12. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, Municipiul Botoșani, în perioada 2019-2020	154
Fig. 3.13. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, Municipiul Botoșani, în perioada 2019-2020	156
Fig. 3.14. Suprafața agricolă din Județul Botoșani utilizată pe categorii, anul 2019.....	163

Fig. 3.15. Ponderi ale terenurilor agricole din Municipiul Botoșani în funcție de modul de folosință	167
Fig. 3.16. Structura sectorului industrial din Municipiul Botoșani, anul 2021	172
Fig. 3.17. Unități locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, în Regiunea Nord-Est	178
Fig. 3.18. Evoluția exporturilor FOB, regional comparativ cu național, mil. euro, %, respectiv raportata la PIB regional, %	180
Fig. 3.19. Evoluția importurilor CIF, regional comparativ cu național, mil. euro, %, respectiv raportata la PIB regional, %.....	181
Fig. 3.20. Evoluția investițiilor străine directe, valori regionale comparativ cu cele naționale, mil. eur.	183
Fig. 3.21. Distribuția forței de muncă din Județul Botoșani pe sectoare și domenii de activitate, 2019- 2020	198
Fig. 3.22. Distribuția salariaților din Municipiul Botoșani la nivel de secțiuni CAEN Rev.2, anul 2020	200
Fig. 3.23. Distribuția numărului de salariați din Municipiul Botoșani, în perioada 2015-2020	201
Fig. 3.24. Situație indicatori șomeri din Județul Botoșani în perioada 2015-2021	205
Fig. 3.25. Evoluția pe luni a numărului de șomeri în Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2020-2021	207
Fig. 3.26. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 – 62 ani a Mun. Botoșani și Zonei Metropolitane Botoșani, anul 2020 și 2021	208
Fig. 3.27. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul	211
Fig. 4.1. Patrimoniul turistic natural al Regiunii Nord-Est	216
Fig. 4.2. Ariile naturale protejate de pe teritoriul României	218
Fig. 4.3. Distribuția rezervațiilor naturale în județul Botoșani	219
Fig. 4.4. Evoluția suprafețelor ariilor protejate de interes național și comunitar în	221
Fig. 4.5. Obiectivele de patrimoniu construit din regiunea Nord - Est, în anul 2020	224
Fig. 4.6. Monumente istorice din regiunea Nord – Est	225
Fig. 4.7. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea elementelor patrimoniului cultural din Municipiul Botoșani	259
Fig. 4.8. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	260
Fig. 4.9. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea tereburilor de sport în aer liber	269
Fig. 4.10. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	269
Fig. 4.11. Structuri de primire turistică în Regiunea Nord-Est	271
Fig. 4.12. Capacitatea de cazare turistică existentă în Regiunea Nord-Est, număr locuri	272

Fig. 4.13. Evoluția capacității de cazare în Jud. Botoșani, 2010-2021 (locuri- zile)	273
Fig. 4.14. Evoluția capacității de cazare turistică existent pe tipuri de structuri de primire turistică Jud. Botoșani, 2010-2021 (locuri)	274
Fig. 4.15. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Botoșani (locuri- zile), 2010-2021	275
Fig. 4.16. Capacitatea de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Botoșani (locuri), anul 2021	275
Fig. 4.17. Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în Zona Metropolitană Botoșani (locuri), 2010-2021	276
Fig. 4.18. Evoluția numărului de sosiri în structuri de cazare, în Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2010-2021	277
Fig. 4.19. Evoluția numărului de înnoptări în structurile de cazare, în Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2010-2021	278
Fig. 5.1. Evoluția populației școlare totale pe regiuni de dezvoltare, 2010-2020.....	291
Fig. 5.2. Populația școlară pe niveluri de învățământ în județul Botoșani, 2015-2020 .	293
Fig. 5.3. Ponderea populației școlare pe niveluri de învățământ din Municipiul Botoșani, în anul școlar 2021-2022	294
Fig. 5.4. Evoluția populației școlare la nivelul Municipiului Botoșani (nr. Persoane) ...	296
Fig. 5.5. Evoluția personalului didactic la nivelul Județului Botoșani (nr. Persoane)	298
Fig. 5.6. Evoluția personalului didactic la nivelul Municipiului Botoșani(nr. persoane)	299
Fig. 5.7. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de pregătire profesională al cadrelor didactice	300
Fig. 5.8. Evoluția numărului de unități de învățământ la nivel național și al Regiunii Nord – Est, 2011 – 2020	301
Fig. 5.9. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de unități școlare din cartier	308
Fig. 5.10. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile fizice și de dotarea unităților școlare din cartier	308
Fig. 5.11. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea învățământului	315
Fig. 5.12. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	315
Fig. 5.13. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de cursuri de formare profesională pe tot parcursul vieții.....	321
Fig. 5.14. Natalitatea brută în Județul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani 2015-2021	326
Fig. 5.15. Rata mortalității în Județul Botoșani, Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2015-2021	328
Fig. 5.16. Rata mortalității infantile la 1000 nou născuți în Județul Botoșani, Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2015-2021	330

Fig. 5.17. Rata sporului natural la nivelul Județului Botoșani, Municipiului Botoșani și Zonei Metropolitane Botoșani	331
Fig. 5.18. Unități sanitare Municipiul Botoșani, anul 2020	335
Fig. 5.19. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale.....	340
Fig. 5.20. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de spitale/maternități	340
Fig. 5.21. Gradul de mulțumire în ceea ce privește.....	341
Fig. 5.22. Gradul de mulțumire în ceea ce privește.....	341
Fig. 5.23. Gradul de mulțumire în ceea ce privește dotarea din spitale/ cabinete medicale.....	342
Fig. 5.24. Evoluția ratei deprivării materiale severe în Regiunea Nord-Est în perioada 2010-2020	362
Fig. 5.25. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE - definiție nouă) în Regiunea Nord-Est în perioada 2015-2020	364
Fig. 5.26. Marginalizarea urbană, la nivel de unitate administrativ-teritorială: Nord-Est	368
Fig. 5.27. Harta zonelor marginalizate din Municipiul Botoșani - Atlasul zonelor urbane marginalizate din România	369
Fig. 5.28. Teritoriul SDL delimitat de GAL "Botoșani pentru viitor" la nivelul Municipiului Botoșani	371
Fig. 5.29. Teritoriul nou delimitat ca ZUM la nivelul Municipiului Botoșani	380
Fig. 5.30. Gradul de apreciere a importanței serviciilor	396
Fig. 5.31. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități.....	397
Fig. 5.32. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane minorii proveniți din familii în dificultate.....	397
Fig. 5.33. Gradul de apreciere a importanței cantinelor de ajutor social	398
Fig. 5.34. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor sociale din municipiu.....	398
Fig. 6.1. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciile prestate pentru cetățean de Aparatul de Specialitate al Primarului	422
Fig. 6.2. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	422
Fig. 6.3. Rețeaua TEN-T rutieră în Regiunea Nord-Est	427
Fig. 6.4. Harta relației dintre rețeaua rutieră primară și cea secundară	428
Fig. 6.5. Opinia populației asupra stării infrastructurii rutiere.....	430
Fig. 6.6. Opinia populației asupra priorităților de dezvoltare ale Municipiului Botoșani în perioada 2021-2027.....	431
Fig. 6.7. Rețeaua TEN-T feroviară și liniile feroviare conexe din Regiunea Nord-Est	432
Fig. 6.8. Principalele trasee transport public din Municipiul Botoșani	437

Fig. 6.9. Opinia populației asupra calității transportului public	446
Fig. 6.10. Reprezentarea grafică a restricționării transportului de marfă.....	447
Fig. 6.11. Opinia cetățenilor asupra infrastructurii pietonale	449
Fig. 6.12. Opinia cetățenilor asupra importanței infrastructurii	450
Fig. 6.13. Variația numărului de accidente, 2017-2021.....	451
Fig. 6.14. Variația consecințelor accidentelor, 2017-2021	451
Fig. 6.15. Schema sistemului de alimentare cu apă Botoșani	461
Fig. 6.16. Schema sistemului de alimentare cu apă Bucecea	464
Fig. 6.17. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2012-2021	468
Fig. 6.18. Gradul de mulțumire în ceea ce privește sistemul de furnizare a apei	469
Fig. 6.19. Gradul de mulțumire în ceea ce privește sistemul de canalizare	474
Fig. 6.20. Schema de principiu SACET Botoșani	476
Fig. 6.21. Plan de situație rețea transport (primară) SACET Botoșani.....	478
Fig. 6.22. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Nord-Est, în perioada 2012-2021	485
Fig. 6.23. Variația consumului de gaze naturale, Județul Botoșani, 2012-2021	487
Fig. 6.24. Distribuția gazelor naturale pentru uz casnic în Zona Metropolitană Botoșani, 2012-2021 (mii m ³)	489
Fig. 6.25. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare gaze	490
Fig. 6.26. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare a energiei electric.....	494
Fig. 6.27. Gradul de mulțumire în ceea ce privește iluminatul public.....	496
Fig. 6.28. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea conexiunii la Internet	497
Fig. 6.29. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciul de salubritate	505
Fig. 6.30. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	506
Fig. 7.1. Surse de energie regenerabilă în Regiunea Nord-Est	521
Fig. 8.1. Distribuția spațiului verde din municipiile și orașele localizate în Regiunea Nord - Est, în anul 2019 (m ² /locuitor)	527
Fig. 8.2. Suprafața ocupată de spațiile verzi în cadrul cartierelor raportul lor și numărul de locuitori în anul 2018	537
Fig. 8.3. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea parcurilor și grădinilor publice	541
Fig. 8.4. Gradul de mulțumire în ceea ce privește	541
Fig. 8.5. Harta pedologică (a solurilor) – Regiunea Nord – Est	557
Fig. 8.6. Emisii de poluanți atmosferici, 2020 – ponderea poluanților	574
Fig. 8.7. Ariile naturale protejate din Regiunea Nord - Est.....	581

Fig. 8.8. Arii protejate de interes comunitar desemnate conform directivelor habitate și păsări din județul Botoșani	583
Fig. 8.9. Zonificarea teritoriului României în termeni de valori de vârf ale accelerației terenului pentru proiectare pentru cutremure având IMR = 100 ani	599
Fig. 8.10. Comparația temperaturilor medii lunare și a precipitațiilor în perioada 1990 - 2012 față de 1960 - 1990 la nivelul României	609
Fig. 8.11. Comparația temperaturilor înregistrate în perioada 1986 – 2005 cu scenariile de temperaturi corespunzătoare perioadei 2080 – 2099	611
Fig. 8.12. Estimarea numărului total de zile foarte reci și caniculare la nivelul României pentru perioada 2020 – 2039	611
Fig. 9.1. Smart city și tehnologie	619

Lista tabelelor

Tab. 1.1. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă	5
Tab. 1.2. Țintele naționale pentru cele 17 obiective de dezvoltare durabilă	14
Tab. 2.1. Evoluția drumurilor la nivelul Județului Botoșani pe categorii de drumuri și tipuri de acoperământ	63
Tab. 2.2. Tipologia solurilor din județul Botoșani	73
Tab. 2.3. Locuințe existente în Jud. Botoșani pe forme de proprietate, perioada 2015-2020	95
Tab. 2.4. Fondul de locuințe din Municipiul Botoșani în perioada 2015 – 2020	97
Tab. 2.5. Structura demografică pe grupe de vârstă a Municipiului și Zonei Metropolitane Botoșani, anul 2021	108
Tab. 2.6. Indicatori demografici Municipiul Botoșani și ZM Botoșani, anul 2021	111
Tab. 2.7. Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural la nivelul Regiunii Nord-Est	113
Tab. 2.8. Evoluții demografice la nivelul municipiului Botoșani, în perioada 2015-2021	114
Tab. 2.9. Evoluții demografice la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, în perioada 2015-2021	114
Tab. 2.10. Sporul natural în municipiului Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani în perioada 2015-2021	115
Tab. 2.11. Rata sporului natural la nivelul ZM Botoșani în anul 2021	116
Tab. 2.12. Evoluția mișcării migratorii a populației Regiunii Nord-Est și județelor componente, 2011-2020 (nr. Persoane)	117
Tab. 2.13. Fenomenul migrației în Zona Metropolitană Botoșani (nr. persoane)	119
Tab. 2.14. Densitatea Populației Regiunii Nord – Est și a județelor componente	121
Tab. 2.15. Densitatea Populației Municipiului Botoșani și Zonei Metropolitane Botoșani	121
Tab. 2.16. Repartiția populației de altă etnie decât cea română, în Regiunea Nord-Est, 2011	122
Tab. 3.1. Evoluția Produsului intern brut regional în perioada 2011-2017	131
Tab. 3.2. Valoarea adăugată brută (VAB) pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în perioada 2013-2017	134
Tab. 3.3. Profesioniști activi din punct de vedere juridic la data de 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019	142
Tab. 3.4. Radieri în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019	142

Tab. 3.5. Dizolvări în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019	142
Tab. 3.6. Profesioniști intrați în insolvență în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019	142
Tab. 3.7. Înmatriculări efectuate în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019	143
Tab. 3.8. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr firme, Municipiul Botoșani, 2019-2020	147
Tab. 3.9. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, Municipiul Botoșani, 2019-2020	149
Tab. 3.10. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, cifra de afaceri, Municipiul Botoșani, 2019-2020	152
Tab. 3.11. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, profit net, Municipiul Botoșani, 2019-2020	154
Tab. 3.12. Top 5 agenți economici din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, după cifra de afaceri realizată în perioada 2019-2020	157
Tab. 3.13. Suprafața terenurilor agricole și neagricole în funcție de modul de folosință în perioada 2015-2019, hectare	162
Tab. 3.14. Unități de industrie alimentară existente în județul Botoșani, anul 2020 ...	164
Tab. 3.15. Sectorul primar al economiei: Agricultură, silvicultură și pescuit	165
Tab. 3.16. Evoluția suprafeței administrative a Mun. Botoșani în perioada 2017-2021	166
Tab. 3.17. Ponderea terenurilor din totalul suprafeței administrative în funcție de dreptul de proprietate, în perioada 2017-2021	166
Tab. 3.18. Evoluția extravilanului Municipiului Botoșani, în perioada 2017-2021, în funcție de destinația terenului	167
Tab. 3.19. Structura fondului funciar în Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani	168
Tab. 3.20. Principalele unitati din sectorul secundar al economiei, după cifra de afaceri, anul 2021	170
Tab. 3.21. Cifra de afaceri din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în Regiunea Nord-Est (Mil. Ron)	179
Tab. 3.22. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2019	182
Tab. 3.23. Domeniile de activitate cu numărul cel mai mare de angajați din Municipiul Botoșani în anul 2020	199
Tab. 3.24. Evoluția structurii numărului mediu de salariați pe principalele sectoare economice, în Mun. Botoșani, în perioada 2015-2020	200
Tab. 3.25. Top angajatori Municipiul Botoșani, pe sectoare de activitate, anul 2021 ..	202

Tab. 3.26. Situație indicatori șomeri din Județul Botoșani în perioada 2014-2021	204
Tab. 3.27. Situație indicatori șomeri din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2020-2021	205
Tab. 3.28. Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe sexe în Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2020-2021	206
Tab. 3.29. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 – 62 ani a Mun. Botoșani și Zonei Metropolitane Botoșani, anul 2020 și 2021	207
Tab. 3.30. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, anul 2020	208
Tab. 3.31. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, anul 2021	209
Tab. 3.32. Distribuția șomerilor din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani pe grupe de vârstă, anul 2020	209
Tab. 3.33. Distribuția șomerilor din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani pe grupe de vârstă, anul 2021	209
Tab. 4.1. Lista monumentelor istorice din Municipiul Botoșani	237
Tab. 4.2. Programe și proiecte culturale în Județul Botoșani, anul 2022	257
Tab. 4.3. Competiții sportive organizate de Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Botoșani, anul 2021	261
Tab. 5.1. Populația școlară pe niveluri de învățământ în Regiunea Nord-Est și Județul Botoșani, în anul școlar 2021-2022	291
Tab. 5.2. Numărul de absolvenți în Regiunea Nord-Est în perioada 2015-2020	293
Tab. 5.3. Populația școlară din Zona Metropolitană Botoșani, anul școlar 2020-2021 .	296
Tab. 5.4. Evoluția personalului didactic în localitățile din Zona Metropolitană Botoșani, în anul școlar 2020-2021.....	299
Tab. 5.5. Unitati de învățământ în regiunea Nord - Est, pe județe, 2012-2021	302
Tab. 5.6. Evoluția unităților școlare din Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2015-2021	306
Tab. 5.7. Promovabilitate Bacalaureat în Mun.Botoșani, an școlar 2020-2021.....	311
Tab. 5.8. Personalul medical în Regiunea Nord - Est în anul 2020	324
Tab. 5.9. Rata brută de natalitate la nivelul Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane Botoșani, 2015-2021	326
Tab. 5.10. Rata de mortalitate la nivelul Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane Botoșani, 2015-2021	327
Tab. 5.11. Rata de mortalitate infantilă în Județul Botoșani, a Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2015-2021	329
Tab. 5.12. Rata sporului natural la nivelul Județului Botoșani, a Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane Botoșani, 2015-2021	330

Tab. 5.13. Structura unităților sanitare proprietate publică din Municipiul Botoșani ..	333
Tab. 5.14. Structura unităților sanitare proprietate privată din Municipiul Botoșani ...	333
Tab. 5.15. Personalul medical pe categorii din Municipiul Botoșani	342
Tab. 5.16. Personalul medical în celelalte localități din Zona Metropolitană Botoșani, în anul 2020	345
Tab. 5.17. Rata deprinderii materiale severe în anul 2020.....	362
Tab. 5.18. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2020	363
Tab. 5.19. Distribuția mapelor de recensământ marginalizate la nivelul UAT Botoșani	372
Tab. 5.20. Indicatori cheie și praguri minimale de validare a zonei urbane marginalizate	374
Tab. 5.21. Principalele dificultăți financiare din ZUM	375
Tab. 5.22. Situația ONG-urilor care au obținut finanțare pentru realizarea de proiecte, anul 2021.....	388
Tab. 5.23. Situația ONG-urilor care au obținut finanțare pentru realizarea de proiecte, anul 2021.....	389
Tab. 6.1. Lista operatorilor de transport județean	434
Tab. 6.2. Traseele principale și programul de transport ELTRANS	437
Tab. 6.3. Traseele principale și programul de transport MICROBUZUL	438
Tab. 6.4. Prețuri abonamente ELTRANS	441
Tab. 6.5. Prețuri abonamente MICROBUZUL.....	441
Tab. 6.6. Titluri de călătorie vândute S.C. ELTRANS S.A.	441
Tab. 6.7. Titluri de călătorie vândute MICROBUZUL	441
Tab. 6.8. Auditul stațiilor de transport public, Municipiul Botoșani, 2022	442
Tab. 6.9. Amplasamentul intersecțiilor semaforizate	450
Tab. 6.10. Număr de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă	455
Tab. 6.11. Principalele lacuri antropice de pe teritoriul județului Botoșani	457
Tab. 6.12. Localitățile și populația acestora incluse în sistemul de alimentare cu apă Botoșani	461
Tab. 6.13. Rețea distribuție existentă municipiul Botoșani	462
Tab. 6.14. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2012-2021	467
Tab. 6.15. Numărul de localități din județul Botoșani racordate la sistemul centralizat de canalizare, în perioada 2012-2021	470
Tab. 6.16. Caracteristici SEAU Botoșani	472
Tab. 6.17. Lungime totală rețele termice de distribuție SACET Botoșani, anul 2021 ...	479
Tab. 6.18. Numărul consumatorilor branșați și racordați la SACET Botoșani, anul 2021	479

Tab. 6.19. Energiile termice la limita sursei CET și pierderile de energie termică, anul 2021	479
Tab. 6.20. Energiile termice la limita sursei CET în cogenerare și cu surse de vârf.....	480
Tab. 6.21. Distribuția de gaze naturale în localitățile Regiunii Nord-Est, în per. 2012-2021	485
Tab. 6.22. Evoluția rețelei de distribuție a gazelor naturale la nivelul Județului Botoșani	486
Tab. 6.23. Evoluția principalilor indicatori ai rețelei de distribuție a gazelor naturale în Zona Metropolitană Botoșani, 2012-2021	488
Tab. 6.24. Sistemul de distribuție a energiei electrice din Municipiului Botoșani	492
Tab. 6.25. Consumul total energie electrică din Municipiul Botosani, anul 2021	492
Tab. 6.26. Infrastructura rețelei de alimentare a iluminatului public din Municipiului Botoșani, anul 2021	495
Tab. 8.1. Spații verzi din mediul urban, ha și mp/locuitor domiciliat în mediul urban, 2012 vs 2019	527
Tab. 8.2. Situația suprafețelor verzi din Municipiul Botoșani, în anul 2019	528
Tab. 8.3. Situația terenurilor de joaca în municipiul Botoșani în anul 2022	538
Tab. 8.4. Prognoza cerinței de apă pentru orizontul de timp 2020 -2030	547
Tab. 8.5. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Sitna am.ac. Cătămărăști + afl.	549
Tab. 8.6. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Sitna av. Cătămărăști - am. Drăcșani + afl.	549
Tab. 8.7. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Sitna av. ac. Dracșani + afl.	550
Tab. 8.8. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Jijia - sector aval ac. Ezer - confl. Sitna	550
Tab. 8.9. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Jijia - sector confl. Sitna - confl. Prut .	550
Tab. 8.10. – 8.13. Potențialul ecologic al corpurilor de apă de pe râurile Sitna și Jijia, perioada 2016-2021.....	551
Tab. 8.11.....	552
Tab. 8.12.....	553
Tab. 8.13.....	553
Tab. 8.14. Suprafața solurilor din Jud. Botoșani afectate pe factori de degradare în anul 2019	558
Tab. 8.15. Lista siturilor potențial contaminate de pe raza Municipiului Botoșani	560
Tab. 8.16. Concentrațiile metalelor grele în punctele de prelevare Pod de Piatră și Intersecție Carrefour – Sucevei	564
Tab. 8.17. Captura de date pentru indicatorii de monitorizare a calității aerului	570
Tab. 8.18. Rezultatele indicatorilor de monitorizare a calității aerului.....	570
Tab. 8.19. Depășiri ale valorilor limită pentru anul 2021	571

Tab. 8.20. Ariile de protecție specială avifaunistică în jud. Botoșani, anul 2021	587
Tab. 8.21. Siturile de importanță comunitară în jud. Botoșani, anul 2021	587
Tab. 8.22. Factori de risc de mediu în Municipiul Botoșani	602
Tab. 8.23. Analiza vulnerabilităților și riscurilor socio – economice în Municipiului Botoșani	603
Tab. 9.1. Dimensiunile de analiză ale orașului inteligent (smart city)	620
Tab. 11.1. Corespondența cu obiectivele Agendei 2030	736
Tab. 11.2. Domenii de intervenție corespunzătoare obiectivelor strategice.....	740
Tab. 11.3. Portofoliul de proiecte SIDU a Municipiului Botoșani 2021 - 2027	748
Tab. 12.1. Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană.....	806

1. INTRODUCERE

1.1. SCOPUL ȘI ROLUL DOCUMENTAȚIEI

Una dintre primele definiții importante ale *Strategiei* a fost dată de istoricul comerțului, americanul *Alfred D. Chandler* (în 1962), în felul următor: „[strategia este] stabilirea scopurilor și obiectivelor fundamentale pe termen lung ale companiei și adoptarea unor direcții de acțiune, precum și alocarea resurselor necesare pentru îndeplinirea acestor scopuri”.

Marchesnay Michel propune o sinteză a definiției strategiei explicând: ”Set de reflecții, decizii și acțiuni având ca obiect stabilirea scopurilor generale și a obiectivelor, alegerea mijloacelor pentru atingerea acestor obiective, punerea în aplicare a acțiunilor și activităților necesare și controlul performanțelor ce vizează executarea și realizarea scopurilor”.

Economiștii contemporani români *Ovidiu Nicolescu* și *Ioan Verboncu* oferă următoarea definiție: „prin strategie desemnăm ansamblul obiectivelor majore ale organizației pe termen lung, principalele modalități de realizare, împreună cu resursele alocate, în vederea obținerii avantajului competitiv potrivit misiunii organizației”.

În urma examinării diverselor definiții privind conceptele strategiei, rezumând cele expuse, *prin strategie desemnăm „maniera și capacitatea entității de a identifica, elabora și implementa variante predictive pe termen lung ce subscriu pentru o finalitate optimă”*¹.

Strategia de dezvoltare reprezintă un document-cheie al cărui scop, în cadrul perioadei de programare 2021-2027, este reprezentat de asigurarea unei viziuni coerente de dezvoltare la nivelul municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane, transpuse într-un portofoliu de propuneri prioritare, ideal sprijinite de comunitate și finanțabile de către Uniunea Europeană.

Un oraș este un ecosistem caracterizat prin existența unor sinergii între cetățeni, mediul privat și administrația locală, având drept scop dezvoltarea economică și creșterea calității serviciilor private și publice. În același timp, un oraș modern este locul în care rețelele de infrastructură tradiționale și serviciile publice sunt optimizate datorită tehnologiilor digitale, tehnologiilor IT și de comunicații, în beneficiul cetățenilor, al mediului de afaceri și al administrațiilor locale.

Ca instrument de planificare, o Strategie Integrată (SIDU) trebuie să răspundă la nevoile locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna

---

¹ Sursa: *Managementul strategiei – condiție emergentă în asigurarea dezvoltării economice*, Angela Ghelbet

guvernanță, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

O strategie de dezvoltare este o viziune de dezvoltare și modernizare ce urmărește ca obiectiv final următoarele scopuri concrete: infrastructură performantă, modernizarea clădirilor, dezvoltarea mobilității, tehnologie de ultimă generație, energie ieftină, cetățeni sănătoși, conducere și educație la cele mai înalte standarde, mai pe scurt, dezvoltare, modernizare și prosperitate.

Dezvoltarea urbană durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate domeniile ce țin de dezvoltare urbană, securitate informațională, eficiență energetică, regenerare urbană, mobilitate urbană.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare a viitorului localității, având rolul de a stabili o viziune integrată pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității, aplicând principiile coeziunii și competitivității economice, sociale și teritoriale, dezvoltării și asigurării de șanse egale pentru toți membrii societății locale, regionale și naționale.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani este concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității și diversității locurilor de muncă disponibile, precum și în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local. Strategia se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru a defini și furniza obiectivele necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii coeziunii economice și sociale în municipiul Botoșani.

Scopul principal al SIDU Botoșani este acela de a fundamenta deciziile de investiții prin actualizarea principalelor trăsături socio-economice și demografice, cu referire la dezvoltarea spațială în timp și la elementele ce țin de cadrul construit și natural, atât din cadrul *Unității Administrativ Teritoriale Botoșani*, cât și din cadrul *Zonei Metropolitane Botoșani*.

Conform *Raportului "România Metropolitană"* al *Băncii Mondiale*, din octombrie 2019², *zona metropolitană este o zonă constituită în mod voluntar între centre urbane majore și localități urbane și rurale din zona imediată, aflate la distanțe de până la 30 km, între care s-au dezvoltat relații. Teritoriul metropolitan este zona din jurul marilor aglomerări urbane, delimitată de studii specializate, care creează relații reciproce de influență în domeniul infrastructurii de comunicații, economice, sociale, culturale și*

---

²Sursa: *Romania-Catching-Up-Regions-Final-Report*
<http://documents1.worldbank.org/curated/en/473331580296321439/pdf/Romania-Catching-Up-Regions-Metropolitan-Romania.pdf>

urbane. Limita teritoriului metropolitan depășește de regulă limita administrativă a localității și poate depăși limita județului din care face parte.

Orice municipiu este precum un organism viu care se dezvoltă în funcție de condițiile interne ale sistemului, precum și de cele externe care pot determina anumite amenințări sau oportunități la viitoarele evoluții ale cadrului urban. Cunoașterea în detaliu a mediilor (intern și extern), care condiționează sau care pot condiționa, creșterea și îmbunătățirea condițiilor de trai este necesară pentru a putea integra soluții de avarie sau preventive. Se are în vedere planificarea integrată în cadrul sectoarelor prioritare, ceea ce va conduce la dezvoltarea durabilă a localității și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor municipiului Botoșani și localităților limitrofe.

Analiza mediilor menționate anterior se realizează având ca fundamentare informațiile primite de la administrația publică locală, alte surse ale administrației publice de la diverse niveluri sau date statistice oficiale - date economice, demografice, de infrastructură, mediu, amenajarea teritoriului, distribuția serviciilor etc. - și are menirea de a puncta elementele de interes pentru viitoarea dezvoltare a comunității locale, precum și o evaluare riguroasă a modului în care comunitatea dorește să evolueze.

Ca atare, pornind de la nevoile actuale ale populației, resursele disponibile și experiențele acumulate, Municipiul Botoșani a demarat adoptarea unui concept de dezvoltare având la bază o gândire integrată proactivă, care vizează creșterea performanțelor managementului administrației locale, pentru asigurarea unui consens asupra viziunii viitorului economic al teritoriului.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană definește viitorul orașului, ea prezentând determinarea actorilor locali de a-și uni eforturile și de a conlucra pentru a coordona resursele existente și viitoare în vederea atingerii viziunii și obiectivelor strategice.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE
DEZVOLTARE URBANĂ A
MUNICIPIULUI BOTOȘANI
2021-2027**

este un document cadru de referință care stabilește direcții strategice clare pentru viitorul orașului și al cetățenilor, facilitând luarea unor decizii importante în toate domeniile de activitate, fiind concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local.

Implementarea *Strategiei* va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice.

Sintetizând cele prezentate mai sus, **direcțiile** care stau la baza planificării și formulării **Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027** sunt:

- ☞ dezvoltarea unei structuri multipolare, cu poli principali susținuți de poli secundari, atât la scară urbană, cât și teritorială;
- ☞ expansiune urbană echilibrată, coroborată cu utilizarea eficientă a resurselor de teren și dezvoltarea infrastructurii;
- ☞ dezvoltarea spațială a teritoriului, ținând cont de organizarea teritorială a cererii și ofertei de mobilitate;
- ☞ dezvoltarea coordonată și susținută a zonelor de acces în municipiu;
- ☞ coordonarea integrată a dezvoltării municipiului și a teritoriului său de influență (echilibru în dezvoltarea sistemului urban-rural);
- ☞ asigurarea unei creșteri economice care să fie echilibrată cu cerințele sociale și de mediu;
- ☞ planificarea strategică sub forma unui proces integrat, asumat la nivel teritorial;
- ☞ echilibru spațial în distribuirea serviciilor în teritoriu, în vederea evitării segregării socio-economice spațiale;
- ☞ colaborarea dintre guvernarea locală, mediul privat și societatea civilă, ca element cheie în susținerea progresului economic;
- ☞ îmbunătățirea economică a întregului mediu de afaceri, nu numai a întreprinderilor micro, mici și mijlocii;
- ☞ protecția și sprijinul pentru întreprinderile existente, precum și atragerea de noi afaceri, în care acestea să acționeze ca un instrument de marketing pentru promovarea climatului de afaceri local;
- ☞ stabilirea de parteneriate public-private atât la nivelul guvernărilor locale, în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea și planificarea teritorială, cât și în îmbunătățirea economiei locale, prin atragerea de investitori străini și realizarea unor parteneriate cu mediul privat local;
- ☞ valorificarea inteligentă și sustenabilă a patrimoniului cultural și natural pentru susținerea economiei locale.

1.2. CONTEXTUL ȘI NECESITATEA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană reprezintă cadrul pentru inițierea și implementarea unor proiecte de dezvoltare durabilă a orașelor, ce vor putea fi duse la îndeplinire nu doar de către administrația locală, ci de către toți actorii locali, utilizând oportunitățile de finanțare oferite de Fondurile Europene, Fondurile Guvernamentale, Credite sau alte soluții de finanțare și derulare a proiectelor așa cum sunt parteneriatele publice private.

1.2.1. CONTEXT EUROPEAN

La nivel european, Uniunea Europeană pune dezvoltarea durabilă în centrul preocupărilor sale, considerând că principiile **Agendei 2030** au la bază principiile și valorile pe care se întemeiază Uniunea.

AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ a fost adoptată în septembrie 2015, la **Summit-ul ONU privind dezvoltarea** și reprezintă un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economic, social și de mediu.

Central **Agendei 2030** se regăsesc cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) – denumite și Obiective Globale** - în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și a protejării planetei până în 2030³.

Tab. 1.1. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă

Nr.crt	OBIECTIVE GLOBALE	DESCRIERE
1.	FĂRĂ SĂRĂCIE	<i>Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context</i>
2.	FOAMETE „ZERO”	<i>Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile</i>
3.	SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	<i>Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă</i>
4.	EDUCAȚIE DE CALITATE	<i>Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți</i>
5.	EGALITATE DE GEN	<i>Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor</i>

¹ Sursa: Ministerul Afacerilor Externe – Teme globale - <https://www.mae.ro/>

6.	APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE	<i>Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți</i>
7.	ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	<i>Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern</i>
8.	MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	<i>Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți</i>
9.	INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ	<i>Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației</i>
10.	INEGALITĂȚI REDUSE	<i>Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta</i>
11.	ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE	<i>Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile</i>
12.	CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE	<i>Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile</i>
13.	ACȚIUNE CLIMATICĂ	<i>Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor</i>
14.	VIAȚA ACVATICĂ	<i>Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă</i>
15.	VIAȚA TERESTRĂ	<i>Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate</i>
16.	PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII	<i>Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile</i>
17.	PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	<i>Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă</i>

Finanțările europene pentru dezvoltare, se vor concentra pe proiecte inovative, prietenoase cu mediu în viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021 - 2027.

În stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu obiectivele de politică definite în **Propunerea de Regulament Comun al Parlamentului European și al Consiliului Europei** (2018), respectiv:

- ✓ **Obiectivul de politică 1:** O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- ✓ **Obiectivul de politică 2:** O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- ✓ **Obiectivul de politică 3:** O Europă mai conectată, cu rețele strategice de transport și digitale;
- ✓ **Obiectivul de politică 4:** O Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- ✓ **Obiectivul de politică 5:** O Europă mai aproape de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Măsurile propuse pentru atingerea fiecăruia dintre obiectivele de mai sus, precum și legăturile dintre acestea și *Planul de acțiune* sunt detaliate în *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027*.

În cadrul următorului buget pe termen lung al Uniunii Europene pentru 2021-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de

investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității. Obiectivul este stimularea convergenței economice și sociale, sprijinind, în același timp, regiunile să valorifice pe deplin globalizarea și înzestrându-le cu instrumente adecvate pentru o creștere solidă și durabilă. Toate regiunile rămân eligibile pentru finanțare prin politica de coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate.

În perioada 2021-2027, cele cinci obiective de politică vor stimula investițiile UE. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

POLITICA DE COEZIUNE (PC) 2012-2027 continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la Uniunea Europeană.

Pentru perioada 2021-2027, Comisia Europeană propune o dimensiune urbană și teritorială mai puternică, prin introducerea unui nou obiectiv de politică, și anume „O Europă mai aproape de cetățenii săi”, care să sprijine o abordare bazată pe realitatea din teritoriu și implicarea autorităților locale, a societății civile și a cetățenilor în abordarea provocărilor locale.⁴

Principalele caracteristici ale noului cadru pentru Politica de Coeziune 2021-2027:

Concentrare tematică:

- ✍ 35% din FEDR pentru OP1 (O Europă mai inteligentă);
- ✍ 30% din FEDR pentru OP2 (O Europă mai verde);
- ✍ FEDR să contribuie cu 30% la obiectivele de schimbări climatice;
- ✍ FC să contribuie cu 37% la obiectivele de schimbări climatice;
- ✍ Min. 6% din FEDR, pentru dezvoltare urbană;
- ✍ 2% din FSE+ pentru susținerea materială a persoanelor cele mai defavorizate;
- ✍ 25% din FSE+ pentru incluziune socială;
- ✍ 10% din FSE+ pentru sprijinul pentru tinerii care nu au un loc de muncă.

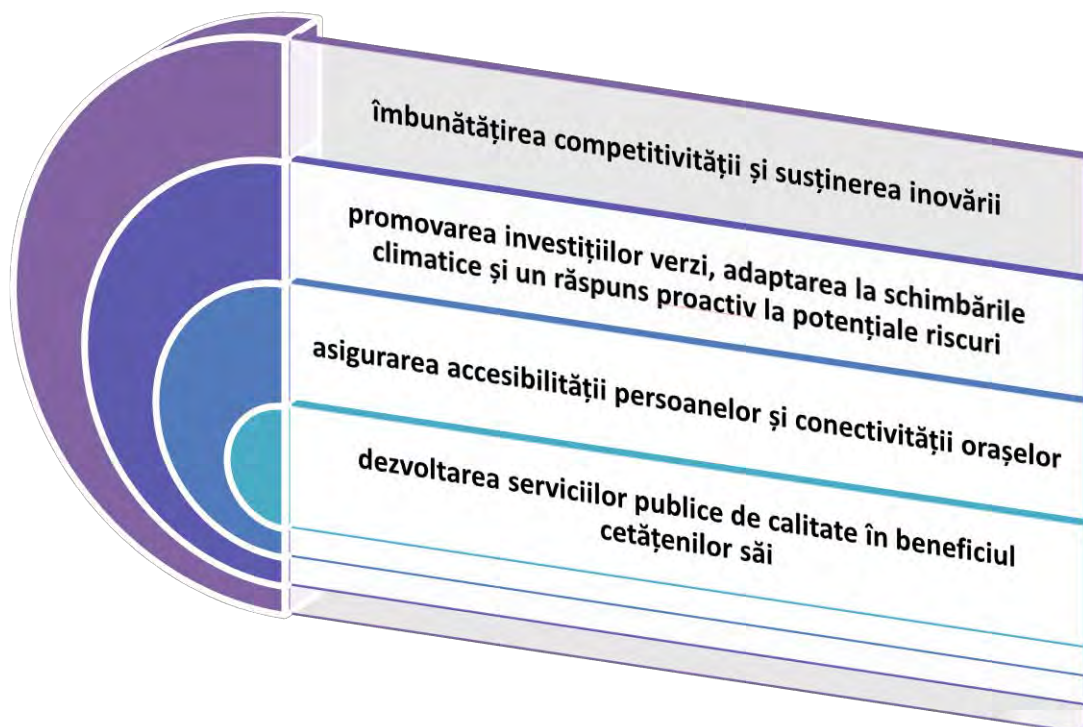
⁴ Sursa: EUR-LEX: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/HIS/?uri=COM:2018:372:FIN>
Informațiile cu privire la dispozițiile 2021-2027 pentru dezvoltare urbană durabilă se bazează pe propunerea inițială a Comisiei de regulament privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (COM / 2018/372). Odată cu acordul politic dintre Parlamentul European și Consiliu, alocarea minimă la nivel național pentru strategiile de dezvoltare urbană durabilă va fi stabilită la 8%, iar utilizarea altor instrumente teritoriale va fi posibilă în afara OP5

Aspecte financiare (CFM):

- ✍ Forma principală de finanțare – granturile;
- ✍ Cofinanțarea la nivel național: 70% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și pentru Fondul de Coeziune; 40% pentru regiunile mai dezvoltate;
- ✍ Prefinanțare anuală - 0,5% din valoarea totală a sprijinului din partea fondurilor;
- ✍ TVA nu este eligibilă pentru o contribuție din partea fondurilor, cu excepția operațiunilor al căror cost total este mai mic de 5000000 euro;
- ✍ Dezangajarea - regula „N+2”.

VIZIUNEA PRIVIND POLITICA DE COEZIUNE ÎN PERIOADA 2021-2027

În cursul anului 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind **pachetul legislativ pentru *Politica de Coeziune (PC) 2012-2027***, care cuprinde:⁵

Regulamentul privind prevederile comune (CPR)

Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)

Regulamentul privind cooperarea teritorială;

Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;

Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

⁵ Sursa: <http://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027>

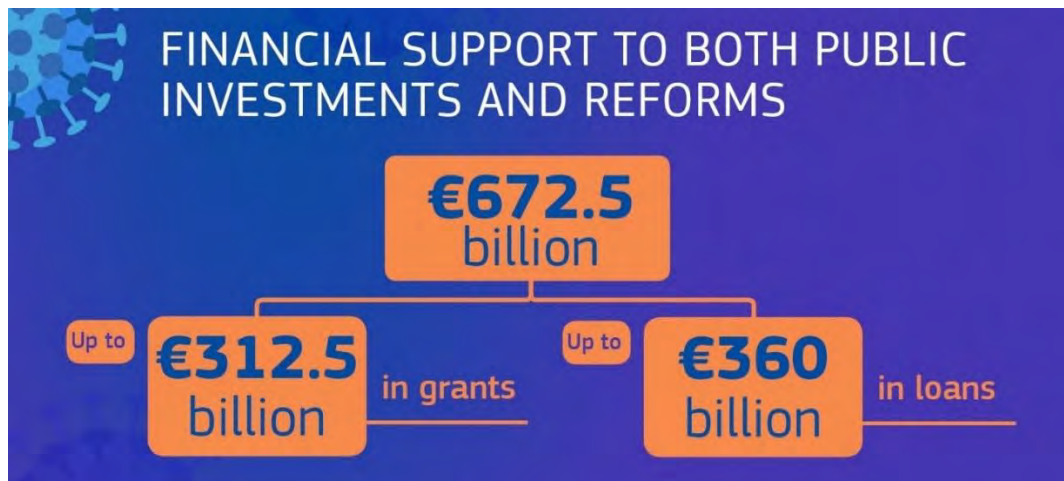

Cadrul european de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 este completat de:

PACTUL ECOLOGIC EUROPEAN - prezintă o nouă strategie de creștere care are drept scop transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor.

MECANISMUL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ AL UNIUNII EUROPENE - va pune la dispoziție **672,5 miliarde EURO sub formă de împrumuturi și granturi** pentru sprijinirea reformelor și a investițiilor întreprinse de statele membre ale UE. Scopul este de a atenua consecințele socioeconomice ale pandemiei provocate de coronavirus și de a face economiile și societățile europene mai durabile, mai reziliente și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranziției verzi și digitale.

Statele membre vor pregăti planuri de redresare și reziliență care stabilesc un pachet coerent de reforme și proiecte de investiții publice. Pentru a beneficia de sprijin din partea mecanismului, aceste reforme și investiții trebuie implementate până în 2026. Planurile de redresare și reziliență ale statelor membre ar trebui să abordeze în mod eficace provocările identificate în semestrul european, în special în recomandările specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu. Planurile ar trebui să includă, de asemenea, măsuri de soluționare a provocărilor și de valorificare a beneficiilor tranziției verzi și a celei digitale.

Se așteaptă ca fiecare plan să contribuie la cele patru dimensiuni evidențiate în *Strategia anuală pentru 2021 privind creșterea durabilă*, care a lansat ciclul semestrului european din acest an:

- ▶ durabilitatea mediului
- ▶ productivitate
- ▶ echitate
- ▶ stabilitate macroeconomică.

AGENDA DIGITALĂ PENTRU EUROPA, PROGRAMUL EUROPA DIGITALĂ - urmărește să promoveze implementarea și adoptarea la scară largă a unor tehnologii

digitale esențiale, precum aplicațiile bazate pe inteligență artificială și instrumentele de ultimă generație din domeniul securității cibernetice, precum și asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale la toate nivelurile economiei și societății și va sprijini formarea competențelor digitale avansate atât pentru actuala și viitoarea forță de muncă, cât și pentru întreprinderile mici și mijlocii și administrația publică.

STRATEGIA UE PRIVIND PIAȚA UNICĂ DIGITALĂ - cu cei trei piloni: asigurarea unui acces mai bun al consumatorilor și întreprinderilor la bunuri și servicii digitale în întreaga Europă, crearea condițiilor adecvate pentru dezvoltarea rețelelor și serviciilor digitale și maximizarea potențialului de creștere al economiei digitale.

PACHETUL PRIVIND ECONOMIA CIRCULARĂ (PEC) - are următoarele obiective:

- ▶ **pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale** în proporție de 65% din cantitatea totală de deșeuri municipale generate până în 2035;
- ▶ **reciclarea deșeurilor de ambalaje** în proporție de 70% până în 2030, cu obiective specifice pe tipuri de materiale;
- ▶ **reducerea cantității totale de deșeuri municipale eliminate prin depozitare** până la cel mult 10 % din totalul deșeurilor municipale generate (în greutate) până în 2035.

PROPUNEREA PRIVIND NOUL PLAN DE ACȚIUNE PENTRU ECONOMIA CIRCULARĂ (în lucru), va avea în vedere ciclul de viață al produselor și materialelor, asigurând utilizarea durabilă a resurselor și abordarea sectoarelor care consumă resurse, precum textile, construcții, electronice și materiale plastice.

STRATEGIA UE PRIVIND ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE - are în vedere 13 sectoare: industrie, agricultură și pescuit, turism, sănătate publică, construcții și infrastructură, transporturi, resurse de apă și protecția împotriva inundațiilor, silvicultură, energie, biodiversitate, asigurări, activități recreative și educație.

STRATEGIA INDUSTRIALĂ A UE - stabilește ca obiectiv necesitatea de a avea o industrie mai verde, mai circulară și mai digitală, care să rămână totodată competitivă pe scena mondială.

NEXT GENERATION EU - un nou instrument de redresare, în valoare de 750 de miliarde EUR, care va consolida bugetul UE cu noi fonduri obținute de pe piețele financiare în perioada 2021-2024. Acest instrument va fi crucial pentru a sprijini, printre alte domenii, măsuri pe termen scurt de sprijinire a ocupării forței de muncă, inclusiv ocuparea forței de muncă pentru tineri, precum și investiții în reforme politice pe termen lung legate de piața muncii și sisteme sociale, de educație și formare.

AGENDA EUROPEANĂ A COMPETENȚELOR PENTRU COMPETITIVITATE SUSTENABILĂ, ECHITATE SOCIALĂ ȘI REZILIENȚĂ - cuprinde următoarele obiective: - Consolidarea competitivității durabile; - Asigurarea echității sociale; -

Creșterea rezilienței sociale; - Promovarea învățării pe tot parcursul vieții; - Formarea competențelor pentru un loc de muncă; - Reziliența economiei la nivelul UE.

TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚII - *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 - 2027, Strategia pentru o Europă pregătită pentru era digitală, Cartea albă privind inteligența artificială, Strategia europeană privind datele, 11 Strategia UE privind o uniune a securității pentru perioada 2020-2025, Inițiativa Conectarea Europei, Cartea albă - Foai de parcurs pentru un spațiu European unic al transporturilor; răspunsul UE la Agenda 2030.*

ENERGIE, MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE - *Programul LIFE pentru mediu și politici climatice, Strategia Europeană privind Biodiversitatea pentru 2030, răspunsul UE la Agenda 2030; Politică de coeziune a UE în perioada 2021 -2027.*

ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAL - *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Politică UE în domeniul turismului, Politică comună în domeniul pescuitului; răspunsul UE la Agenda 2030.*

CERCETARE-INOVAR - *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Inițiativa „O Uniune a inovării”, Programul Orizont 2020, Consolidarea și concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării și al inovării: o abordare strategică.*

SOCIAL - *Politica de coeziune a UE în perioada 2021-2027, Strategia UE privind o uniune a securității pentru perioada 2020-2025, Inițiativa „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”, Inițiativa „Platforma europeană de combatere a sărăciei”, Programul pentru schimbări sociale și inovare socială; Inițiativa „Tineretul în mișcare”; Instrumentul de redresare „Următoarea generație UE”.*

BUNĂ GUVERNANȚĂ: *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Carta Albă privind guvernarea pe mai multe niveluri, răspunsul UE la Agenda 2030.*

1.2.2. CONTEXT NAȚIONAL

La nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare este **STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI (SNDDR) 2030**.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea *Agendei 2030* și implementarea setului de 17 ODD. România, alături de alte 193 de state membre ale ONU, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea *Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă*, care include un set de 17 obiective de dezvoltare durabilă, reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Planul de acțiune globală se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și protejării planetei până în anul 2030.

România este angajată să implementeze *obiectivele de dezvoltare durabilă* la nivel național și a revizuit *Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă*, pentru a integra aceste obiective. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 susține dezvoltarea României pe **trei piloni principali**, respectiv:

- I. **ECHITATEA SOCIALĂ** – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, ape și canalizării;
- II. **CREȘTEREA ECONOMICĂ** – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;
- III. **MEDIUL** – cu nevoia de a conserva și îmbunătății baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile. Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă.

Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni – *social, economic și de mediu* – se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

În cadrul *SNDDR* sunt prezentate **țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă** specificate în *Agenda 2030* pentru măsurile preconizate și **ținte 2030**, pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop:

Fig. 1.1. Obiective de Dezvoltare Durabilă - Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă ⁶

Ținând cont de importanța și necesitatea acestor obiective, este imperios necesar ca dezvoltarea viitoare a Municipiului Botoșani să fie în concordanță și să contribuie la obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite la nivel național.

Tab. 1.2. Țintele naționale pentru cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ⁷

Obiectiv	Ținte 2030
1. FĂRĂ SĂRĂCIE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni; ➤ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia; ➤ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme
2. FOAMETE ZERO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014 ➤ Finalizarea cadastrului agricol ➤ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018 ➤ Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite ➤ Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone ➤ Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole ➤ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică
3. SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri ➤ Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor ➤ Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate ➤ Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE ➤ Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați

⁶ Sursa: Site-ul Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă: <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>

⁷ Sursa: Strategia Nationala pentru Dezvoltarea Durabila a României 2030

4. EDUCAȚIE DE CALITATE

- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor
- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile
- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale
- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice
- Reducerea consumului de substanțe nocive
- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli
- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri
- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE
- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor
- Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile

5. EGALITATE DE GEN

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică

6. APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare
- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%
- Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate
- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură
- Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile

7. ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

- Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vedea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile
- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile
- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi
- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor
- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură

8. MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin startup, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică
- Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți

9. INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți

10. INEGALITĂȚI REDUSE

- Îmbunătățirea siguranței rutiere
- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere
- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare
- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare
- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe
- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate
- Apropierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile
- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului

11. ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ
- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate
- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială
- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic
- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului
- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural
- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului

12. CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs

13. ACȚIUNE CLIMATICĂ

- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)
- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025
- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024
- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene
- Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale
- Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate
- Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie
- Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE

14. VIAȚA ACVATICĂ

- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți
- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement
- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii

15. VIAȚA TERESTRĂ

- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede
- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial
- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare-dezvoltare de interes național și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural
- Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarei și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate

16. PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII

- sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice
- Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului
  - Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații
- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție
  - Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice
  - Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe
  - Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor
  - Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
  - Asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile
  - Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
  - Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line)

17. PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030
- Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate
- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică
- Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional.

De asemenea, România este în curs de elaborare a unui nou de **ACORD DE PARTENERIAT PENTRU PERIOADA 2021-2027**, aflat în negociere cu Comisia Europeană, acesta urmând să fie documentul programatic-cheie prin care țara își stabilește prioritățile și modalitatea de cheltuire a fondurilor europene din perioada de programare 2021-2027.

Acordul de Parteneriat și Programele Operaționale pentru perioada 2021-2027 au fost consolidate în urma unui proces intens de consultare inter-instituțională, negocieri informale cu Comisia Europeană, precum și pe baza unei valoroase contribuții din partea partenerilor socio-economici relevanți.

ROMÂNIA - 2021-2027

Fig. 1.2. Instrumente de finanțare pentru perioada 2021-2027

Programele aferente implementării politicii de coeziune la nivel național **pentru exercițiul financiar 2021–2027**, propuse de **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene** sunt:

- I. **Programul Tranziție Justă (PTJ) – OS FTJ**
- II. **Programul Dezvoltare Durabilă (PDD) – OP 2**
- III. **Programul Transport (PT) – OP 3**
- IV. **Programului Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (PCIDIF) – OP 1**
- V. **Programul de Sănătate (PS) – OP 1,4**
- VI. **Programul Educație și Ocupare (PEO) – OP 4**
- VII. **Programul Incluziune și Demnitate Socială (PIDS) – OP 4,5**
- VIII. **Programele Regionale – implementate la nivel de regiune (8 PR) – OP 1, 2, 3, 4, 5**
- IX. **Programul Asistență Tehnică (PAT).**

⁸ Sursa: Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Totodată, la elaborarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027*, a fost avută în vedere încadrarea și **corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel național**, respectiv:

❖ **STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI (SDTR) - ROMÂNIA POLICENTRICĂ 2035**

Purtând subtitlul **România policentrică 2035**, strategia este rezultatul unui amplu demers instituțional și de cercetare derulat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației pentru fundamentarea și elaborarea sa.

Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată **viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035** și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. **Misiunea** acestuia este de **a asigura o dezvoltare policentrică** și un echilibru între nevoia de dezvoltare și avantajele competitive ale teritoriului național în context european și global.

SDTR va reprezenta documentul care stă la baza întregului sistem de planificare spațială (amenajarea teritoriului și urbanism) la nivel național și va fundamenta:

- ✓ *documentele strategice de nivel regional, județean și local (strategii de dezvoltare teritorială, planuri de amenajarea teritoriului, planuri de dezvoltare regională);*
- ✓ *documentațiile operaționale (planuri de urbanism);*
- ✓ *alte strategii de dezvoltare de la nivel național cu relevanță și impact teritorial.*⁹

❖ **CONCEPTUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ ROMÂNIA 2030**

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială (CSDT) România 2030 este un document strategic privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României, care stabilește liniile directoare de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, național, prin integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.

Conceptul asigură un cadru de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României, în conexiune cu evoluțiile din spațiul european și internațional și se bazează pe practicile curente în domeniul planificării teritoriale (spre exemplu, din Finlanda, Irlanda, Ungaria, Olanda și Franța). Nota specifică a acestuia este apelul la o viziune integratoare a acțiunilor de dezvoltare, în care nu se propun soluții generale pentru probleme, ci soluții care izvorăsc din nevoile și caracteristicile diferitelor zone.

Obiectivul general al CSDT este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale, a rolului său în regiune,

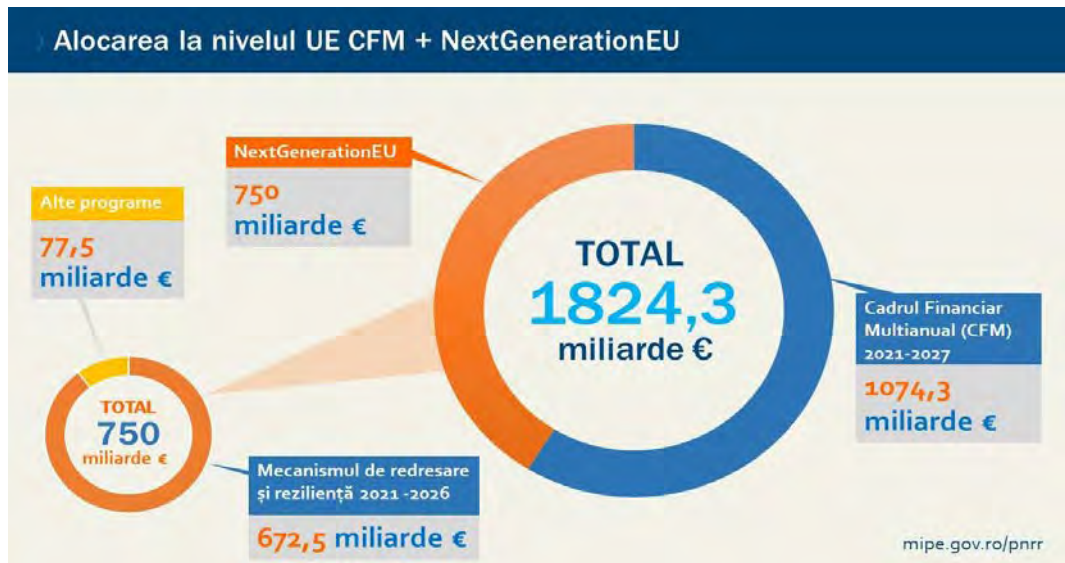
---

⁹ Sursa: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației: <https://www.mlps.ro>

creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări durabile a României. Obiectivul general este detaliat în **cinci obiective strategice** majore:

- ✓ *Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială;*
- ✓ *Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane;*
- ✓ *Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii;*
- ✓ *Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale;*
- ✓ *Valorificarea patrimoniului natural și cultural.*

Scopul CSDT România 2030 este de a pune în evidență, din perspectivă teritorială integrată, modalitățile de valorificare a potențialului național, în vederea recuperării decalajelor de dezvoltare față de țările europene, de a stimula dezvoltarea echilibrată a României și de a consolida rolul României ca Stat Membru al Uniunii Europene și ca actor activ în zona Europei Centrale și de Est.

❖ **PLANUL NATIONAL DE RELANSARE SI REZILIENȚĂ (PNRR)** ¹⁰

Declanșarea epidemiei de COVID-19 la începutul anului 2020 a modificat perspectivele economice, sociale și bugetare în Uniune și în lume, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național pentru a face față enormelor consecințe economice și sociale, precum și efectelor asimetrice asupra statelor membre. În acest scop Uniunea Europeană a instituit un **mecanism de redresare și reziliență** pentru a furniza un sprijin financiar eficace și semnificativ menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe în statele membre.

¹⁰ Sursa: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - <https://mfe.gov.ro/pnrr/>

Astfel, **NextGenerationEU** este un instrument financiar temporar, în valoare de **750 de miliarde euro**, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021-2027. Din cele 750 miliarde de euro destinate „*Next Generation EU*”, **Comisia Europeană a alocat 672,5 miliarde de euro instrumentului temporar MRR** în vederea finanțării planurilor de redresare și reziliență pe care le elaborează statele membre UE.

Bugetul MRR este constituit din:

- **granturi în valoare de până la 312,5 miliarde euro**
- **împrumuturi de până la 360 miliarde euro.**

Scopul *Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR)* este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

Pentru utilizarea instrumentului de finanțare MRR fiecare stat membru al UE trebuie să elaboreze propriul **Plan de Relansare și Reziliență (PNRR)** prin care își stabilește domeniile prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență.

Planul de Relansare și Reziliență (PNRR) este conceput așa încât să asigure un echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României, în contextul recuperării după criza COVID-19 care a afectat semnificativ țara, așa cum a afectat întreaga Uniune Europeană și întreaga lume.

Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu *Obiectivul general al MRR* și are în vedere dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul specific al PNRR este și el corelat cu cel al mecanismului, detaliat în Regulament, și anume de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin NextGenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.

PNRR este structurat pe 16 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament:

I. Tranziția verde	C1. Managementul apei C2. Păduri și protecția biodiversității C3. Managementul deșeurilor
---------------------------	---

	C4. Transport sustenabil C5. Valul Renovării C6. Energie C16: REPowerEU
II. Transformare digitală	C7. Transformare digitală
III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	C8. Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii C9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
IV. Coeziune socială și teritorială	C10. Fondul local C11. Turism și cultură
V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională	C12. Sănătate C13. Reforme sociale C14. Bună guvernare
VI. Politici pentru noua generație	C15. Educație

Pilonul I. Tranziția verde vizează reforme și investiții în:

- Componenta I.1 - Managementul apei - buget total propus 1.415,8 mil. euro
- Componenta I.2 - Păduri și protecția biodiversității - buget total propus 903,9 mil. euro
- Componenta I.3 - Managementul deșeurilor - buget total propus 1 233,4 mil. euro
- Componenta I.4 - Transport sustenabil - buget total propus 7 384,0 mil. euro
- Componenta I.5 - Valul renovării - buget total propus 2.200 mil. euro
- Componenta I.6 - Energie - buget total propus 760 mil. euro
- Componenta I.16 - REPowerEU - buget total propus 2 017,5 mil. euro.

Pilonul II. Transformarea digitală vizează reforme și investiții în:

- Componenta II.7 - Transformare digitală - buget total propus 1 835,0 mil. euro.

➤ **Pilonul III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii** vizează reforme și investiții în:

- Componenta III.8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii - buget total propus 456,9 mil. euro
- Componenta III.9 - Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare - buget total propus 2 443,5 mil. euro.

➤ **Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială** vizează reforme și investiții în:

- Componenta IV.10 - Fondul local - buget total propus 1 825,0 mil. euro
- Componenta IV.11 - Turism și cultură - buget total propus 449,0 mil. euro.

➤ **Pilonul V. Sănătate precum și reziliență economică, socială și instituțională** vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta V.12 – Sănătate - buget total propus 1 709,8 mil. euro
- Componenta V.13. - Reforme sociale - buget total propus 196,7 mil. euro
- Componenta V.14 – Bună guvernare - buget total propus 165,6 mil. euro.

➤ **Pilonul VI. Politici pentru noua generație** vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta VI.15 – Educație - buget total propus 3 515,4 mil. euro.

Procesul de elaborare a PNRR a fost stabilit prin *Memorandumul cu tema „Mecanismul pentru elaborarea poziției Guvernului României cu privire la Planul Național de Relansare și Reziliență”* aprobat în ședința Guvernului din 20 ianuarie 2021. **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) este coordonatorul național al procesului de elaborare și negociere a PNRR cu Comisia Europeană.** Comisia Europeană evaluează PNRR pe baza unor criterii transparente. Astfel, investițiile și reformele prevăzute în PNRR trebuie să contribuie la abordarea eficientă a recomandărilor specifice fiecărei țări și la consolidarea potențialului de creștere economică, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice și sociale. De asemenea, **investițiile și reformele trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivului de schimbări climatice, tranziția verde, în proporție de 37% și la realizarea obiectivului de digitalizare în proporție de 20%.**

❖ **POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ (PAC) DE DUPĂ 2020**

În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual 2014-2020, *Comisia Europeană* a adoptat o propunere legislativă de tip „omnibus” al cărei obiectiv era introducerea unor adaptări tehnice în actele de bază în vigoare pentru simplificarea

instrumentelor existente, propunere care a vizat și o reformă a PAC. Îmbunătățirile convenite față de PAC 2014-2020 se referă la domeniul de aplicare al organizațiilor de producători, la consolidarea asigurărilor agricole și a instrumentelor de stabilizare a veniturilor, la normele privind plățile ecologice și plățile către tinerii fermieri și la definiția termenului „fermier activ”.

PAC 2021-2027 se va concentra asupra a **nouă obiective** care să reflecte funcționalitatea sa pe mai multe planuri: economic, de mediu și socio-teritorial. Aceasta ar menține cei doi piloni ai săi și cele două fonduri agricole pentru a sprijini programele naționale în funcție de o serie de măsuri alese pe baza unei abordări integrate. Propunerea *Comisiei* privind cadrul financiar multianual (CFM) pentru 2021-2027 stabilește cadrul bugetar și principalele orientări ale politicii agricole comune.

Principalele priorități stabilite de *Comisia Europeană* pentru PAC de după 2020 sunt un nivel mai ridicat de ambiție în privința protecției mediului și a combaterii schimbărilor climatice, mai buna orientare a sprijinului și recurgerea într-o mai mare măsură la legătura virtuasă dintre cercetare, inovare și consiliere.

De asemenea, au fost stabilite și **obiectivele PAC 2021-2027**:

- ⇒ creșterea productivității agriculturii prin promovarea progresului tehnic, prin asigurarea dezvoltării raționale a producției agricole și prin utilizarea optimă a factorilor de producție și a forței de muncă;
- ⇒ asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, în special prin majorarea venitului individual al lucrătorilor din agricultură;
- ⇒ stabilizarea piețelor;
- ⇒ garantarea siguranței aprovizionărilor;
- ⇒ asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori.¹¹

❖ **STRATEGIA ENERGETICĂ A ROMÂNIEI 2019-2030, CU PERSPECTIVA ANULUI 2050**

Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza

---

¹¹ Sursa: <https://www.madr.ro/pac-dupa-2020/4476-pac-dupa-2020>

dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică are **opt obiective strategice fundamentale** care structurează întregul demers de analiză și planificare pentru perioada 2019-2030 și orizontul de timp al anului 2050, respectiv:

- ✓ *Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificare resurselor energetice primare naționale;*
- ✓ *România, furnizor regional de securitate energetică;*
- ✓ *Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;*
- ✓ *Energie curată și eficiență energetică;*
- ✓ *Modernizarea sistemului de guvernare energetică;*
- ✓ *Asigurarea accesului la energia electrică și termică pentru toți consumatorii;*
- ✓ *Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane;*
- ✓ *Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice.*

❖ **PLANUL NAȚIONAL INTEGRAT ÎN DOMENIUL ENERGIEI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE (PNIESC) 2021-2030**

În urma aderării UE la *Acordul de la Paris* și odată cu publicarea *Strategiei Uniunii Energetice*, Uniunea și-a asumat un rol important în privința combaterii schimbărilor climatice, prin cele 5 dimensiuni principale:

- ✍ *securitate energetică;*
- ✍ *decarbonare;*
- ✍ *eficiență energetică;*
- ✍ *piața internă a energiei și cercetare;*
- ✍ *inovare și competitivitate.*

Astfel, Uniunea Europeană s-a angajat să conducă tranziția energetică la nivel global, prin îndeplinirea obiectivelor prevăzute în *Acordul de la Paris* privind schimbările climatice, care vizează furnizarea de energie curată în întreaga Uniune.

Pentru a îndeplini acest angajament, UE a stabilit **obiective privind energia și clima la nivelul anului 2030**, după cum urmează:

- *reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990;*
- *consum de energie din surse regenerabile de 32% în 2030;*
- *îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5% în 2030;*
- *interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15% până în 2030.*

În consecință, pentru a garanta îndeplinirea acestor obiective, fiecare stat membru a fost obligat să transmită Comisiei Europene un Proiect al *Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030*, până

la data de 31 decembrie 2018. Proiectele *PNIESC* stabilesc obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice. În urma analizei planurilor integrate transmise de către toate statele membre, a rezultat faptul că există un decalaj între obiectivele UE și contribuțiile Statelor Membre în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică:

- ✓ *Există o diferență între ținta SRE de 32% asumată la nivelul UE și cea rezultată conform acestor planuri, care se situează între 30,4% și 31,9%;*
- ✓ *A rezultat o reducere în materie de consum primar situată între 26,3% și 30,2%, iar în materie de consum final situată între 26,5% și 30,7%.¹²*

❖ **ROMÂNIA EDUCATĂ – VIZIUNE ȘI STRATEGIE 2018-2030**

România anului 2030 trebuie să facă față provocărilor lumii moderne – o lume globală, competitivă și tehnologizată, în care inovarea și evoluția tehnologică au loc într-un ritm din ce în ce mai alert – o lume în care capacitatea indivizilor, dar și a societății în ansamblu, de a se adapta rapid este cea care face diferența. Dinamica schimbărilor va stimula sistemul de educație să transmită tinerilor competențele necesare pentru accesul pe piața muncii, cât mai aproape de momentul finalizării studiilor, și va impulsiona dezvoltarea de programe adiționale de formare la locul de muncă sau în instituții specializate în formarea adulților.

De aceea, în *Proiectul „România Educată”* s-a pornit de la proiecția viitorului, imaginând provocările acestuia pentru societatea prezentului. Cele **15 transformări preconizate pentru România până în 2030**, incluse în consultarea online din cadrul proiectului, au fost: *conectarea permanentă la internet; dinamica accentuată a profesiilor; scăderea și îmbătrânirea populației; urbanizarea crescută a populației, tot mai concentrată în jurul orașelor dinamice; creșterea diversității familiilor; apariția de noi abordări ale democrației participative; creșterea diversității etnoculturale; robotizarea avansată; creșterea ponderii serviciilor în economie; adâncirea inegalității sociale; creșterea impactului schimbărilor climatice; repolarizarea lumii, care devine policentrică; dezvoltarea realității virtuale; creșterea incidenței bolilor cauzate de stres; creșterea competiției globale pentru talente.*

Cel mai important efect al schimbărilor sociale și economice viitoare, este nevoia de a construi noi modele de organizare a sistemului educațional, capabile să răspundă acestor schimbări, în locul celor existente astăzi.

12 deziderate pentru România educată, la orizontul 2030:

- ✍ *Sistemul de educație formează cetățeni activi;*
- ✍ *Educația este individualizată, centrată pe nevoile și aspirațiile celui care învață și pe specificul fiecărei comunități de învățare;*

¹² Sursa: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ro_final_necp_main_ro.

- ✍ *Educația începe cât mai devreme în viața unui copil și continuă pe tot parcursul vieții sale;*
- ✍ *Profesorii sunt mentori și facilitatori, veritabili profesioniști în educație;*
- ✍ *Pentru educație se alocă resurse suficiente, în mod transparent și eficient;*
- ✍ *Sistemul de educație este unul echitabil și de calitate pentru fiecare elev;*
- ✍ *Tinerii pot opta pentru trasee flexibile în educație;*
- ✍ *Sistemul de educație românesc este atrăgător pentru comunitățile academice din România și din întreaga lume, facilitând o intensitate crescută a mobilităților internaționale;*
- ✍ *Alfabetizarea funcțională a tuturor elevilor;*
- ✍ *Etica și integritatea sunt valori care se transmit și se respectă pe tot parcursul educațional;*
- ✍ *Managementul educațional este unul profesionist și bazat pe inovație;*
- ✍ *Cadrul legislativ care guvernează educația este unul stabil și se bazează pe o viziune asumată.*

În absența unei educații adaptate nevoilor prezente și viitoare, dezvoltarea socio-economică a întregii societăți va eșua cu certitudine.

❖ **PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL SECȚIUNEA VIII - ZONE CU RESURSE TURISTICE**

În conformitate cu prevederile *Legii nr. 350/2001* privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, **Planul de Amenajarea Teritoriului Național** este suportul dezvoltării complexe și durabile a teritoriului care are caracter director și se elaborează pe secțiuni specializate, aprobate de către Parlamentul României.

Turismul constituie pentru România sectorul economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare neexploatat suficient și care poate deveni o sursă de atracție atât pentru turiști, cât și pentru investitori. În prezent există o serie de programe de investiții guvernamentale ce pot contribui la dezvoltarea unităților administrativ teritoriale care prezintă un potențial turistic important.

Prin **Legea nr.190/2009** a fost aprobată **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.142/2008** privind aprobarea **Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a VIII-a – zone cu resurse turistice**. Prin actul normativ se stabilește că în unitățile administrativ teritoriale cu resurse turistice, care au fost identificate pe baza unor criterii obiective, turismul este considerat activitate economică prioritară, investițiile pentru dezvoltarea acestei activități vor fi orientate cu precădere spre aceste zone, iar proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului pentru zone cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate prin programele de dezvoltare naționale, regionale și județene.

De asemenea, se prevede reactualizarea anexelor **Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice** prin includerea și

a altor administrații teritoriale în lista unităților administrativ teritoriale cu resurse turistice mari sau foarte mari. Pe termen mediu și lung, aceste modificări vor crea un impact pozitiv în sensul că unitățile administrativ teritoriale considerate ca având resurse turistice vor avea șanse mai mari în atragerea de finanțări nerambursabile, în condițiile în care proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului, pentru unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate, prin programele naționale, regionale și județene de dezvoltare.

❖ **STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE A ECOTURISMULUI 2019-2029**

Aplicarea principiilor actuale de dezvoltare a turismului durabil în ariile naturale protejate și în zonele adiacente acestora a condus la apariția ecoturismului ca formă distinctă de turism, menită să respecte integritatea peisajelor naturale, a biodiversității ecologice, în concordanță cu cerințele anumitor segmente de turiști, care doresc să își petreacă vacanța în natură și totodată să creeze posibilități de dezvoltare locală a comunităților.

În ciuda faptului că țara noastră deține un patrimoniu ecoturistic deosebit, cu potențial mare de valorificare, ecoturismul este un segment confruntat cu numeroase probleme, cum ar fi: *slaba cooperare la nivel local, promovarea modestă la nivel național și internațional, slaba dezvoltare a infrastructurii specifice ecoturismului, migrația forței de muncă, numărul redus al celor cu o bună pregătire în domeniu, un cadru legal ce nu răspunde suficient nevoilor din domeniul serviciilor locale etc.*

Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului își propune să prezinte stadiul actual de dezvoltare al acestei forme de turism la nivel național și să vină cu un set de direcții care să orienteze eforturile de valorificare prin ecoturism al unor zone în care natura și cultura locală ocupă un loc central, în concordanță cu cerințele impuse de legislația națională, precum și de convențiile internaționale la care România a aderat. Scopul strategiei este de a promova ecoturismul, ca formă principală de turism în cadrul acestor destinații și creșterea rolului pe care ecoturismul îl joacă în dezvoltarea economică a acestor areale și în prosperitatea populației locale.

Dezvoltarea activităților ecoturistice în cadrul comunităților locale și în cadrul ariilor naturale protejate implică o serie de **beneficii socio-economice**, respectiv:

- ▶ generează apariția locurilor de muncă pe plan local (direct în sectorul turistic sau în sectoarele conexe). Prin creșterea veniturilor și a standardelor de viață pentru populația locală, generațiile tinere sunt încurajate să rămână în cadrul comunității;
- ▶ stimulează economia locală prin dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor turistice (servicii de cazare, alimentație, transport, facilități recreative, produse meșteșugărești și servicii de ghidaj, suveniruri);
- ▶ stimulează economia rurală prin crearea sau creșterea cererii de produse agricole necesare asigurării serviciilor turistice;
- ▶ impulsionează dezvoltarea infrastructurii, fapt ce aduce beneficii în egală măsură și populației locale;
- ▶ stimulează dezvoltarea regiunilor periferice prin inserții de capital;

- ▶ stimulează îmbunătățirea relațiilor interculturale dintr-o regiune;
- ▶ în condițiile unei dezvoltări normale, turismul poate duce la autofinanțarea mecanismelor dezvoltării de care pot beneficia administratorii ariilor naturale protejate ca instrument pentru conservarea acestora;
- ▶ sprijină activitățile de conservare, prin convingerea guvernelor și a publicului asupra importanței arealelor naturale.

❖ **MASTER PLANUL GENERAL DE TRANSPORT AL ROMÂNIEI**

Proiectele de infrastructură sunt investiții publice de importanță strategică pentru România, care asigură creșterea calității vieții, conectivitatea cu coridoarele de transport transeuropene și creșterea mobilității populației și a mărfurilor, iar întârzierea pregătirii portofoliului de proiecte pentru perioada de programare 2021-2027 va avea impact direct asupra pierderii de sume alocate României prin programele operaționale aferente acestei perioade de programare, context care impune reglementarea în regim de urgență a unor măsuri pentru diminuarea acestei categorii de risc.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2016 a fost aprobat *Master Planul General de Transport al României*, document strategic de dezvoltare a infrastructurii de transport rutier, feroviar, aerian, naval și intermodal/multimodal, sursele de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, strategia de implementare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de transport precum și asigurarea activității de întreținere și reparații curente pentru infrastructura de transport până în anul 2030.

Strategia de implementare a *Master Planului General de Transport al României* reprezintă o prioritizare a proiectelor și includerea lor în sursele de finanțare pentru cele două exerciții financiare: 2014-2020 și respectiv 2021-2027. Acest document strategic are ca instrument de decizie *Modelul Național de Transport*, care utilizează date de natură economică, demografică și de transport pe baza cărora se determină prognozele de trafic pentru toate modurile de transport la nivelul unui proiect de infrastructură utilizate pentru fundamentarea analizei cost-beneficiu în vederea prioritizării proiectelor.

Master Planul General de Transport al României trebuie să contribuie la o dezvoltare în mod durabil, unul dintre rezultatele sale estimate fiind: „Un sistem de transport durabil (sustenabil)”.

❖ **STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND IMIGRAȚIA PENTRU PERIOADA 2019 – 2022**

Dinamica migrației într-o lume din ce în ce mai interconectată este un fenomen care va dura, impunând necesitatea stabilirii unui set de măsuri de bază, precum și o politică comună coerentă și unitară în materie de migrație, azil și integrare socială. Politicile stabilite trebuie să asigure transpunerea documentelor programatice elaborate la nivel european pentru a găsi soluții la problema migrației, precum și pentru a îndeplini obligațiile internaționale asumate, în conformitate cu principiile solidarității și responsabilității comune.

Necesitatea elaborării unei noi strategii naționale privind imigrația este determinată pe de o parte de evoluția fenomenului imigraționist, iar, pe de altă parte, de obligativitatea implementării politicilor din domeniu, elaborate la nivel european.

Obiectivul strategic general - Dezvoltarea sistemului național de azil în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internaționale aplicabile. D.4. Asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de protecție internațională conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile.

Direcțiile de acțiune prevăd:

- ✓ Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de verificare a respectării standardelor existente în domeniul recepției;
- ✓ Adaptarea condițiilor de recepție la nevoile persoanelor din categoria grupurilor vulnerabile și pentru asigurarea serviciilor medicale specifice;
- ✓ Asigurarea asistenței materiale, medicale și sociale a solicitanților de azil prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul programelor cu finanțare europeană;
- ✓ Coordonarea adecvată cu autoritățile competente cu privire la recepția și asistența solicitanților cu nevoi speciale și favorizarea interacțiunii între comunitățile locale și centrele de cazare;
- ✓ Implementarea unui nou mecanism de identificare timpurie a persoanelor vulnerabile, precum și elaborarea unor reglementări referitoare la rolul instituțiilor statului cu atribuții în identificarea și asistența persoanelor vulnerabile, precum și specializarea acestora în acest domeniu.

1.2.3. CONTEXT REGIONAL, JUDEȚEAN ȘI LOCAL

CONTEXT REGIONAL ȘI JUDEȚEAN

În baza prevederilor Comisiei Europene, începând din anul 2018, *Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Nord - Est*, participă la procesul de consultare, la nivel național și regional, pentru pregătirea perioadei de programare 2021-2027, proces coordonat de *Ministerului Fondurilor Europene (MFE)* și *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MLPDA)*.

În vederea asigurării unei coordonări coerente și unitare a procesului de elaborare a documentelor de programare pentru perioada 2021-2027, *MFE* a elaborat un set de orientări metodologice ce au ca principal scop, stabilirea unor linii directoare pentru procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile.

La elaborarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027*, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel regional.

- ❖ **PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (PDR) A REGIUNII NORD - EST 2021-2027**, principalul document strategic al dezvoltării regiunii Nord - Est, își propune să continue și să actualizeze direcțiile de dezvoltare formulate atât de documentele strategice de la nivel național (*Planul Național de Dezvoltare 2014-2020*), cât și de cele de la nivel regional (*Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020* și *Strategia Regională de Specializare Inteligentă 2015-2020*).

Elaborat într-un larg cadru partenerial, *Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord - Est 2021-2027* propune o nouă abordare în elaborarea de politici regionale și anume trecerea la noua generație de politici integrate de dezvoltare, cu o puternică componentă de durabilitate. Astfel, pe lângă reformularea obiectivelor și instrumentelor, noua politică vizează și o mai bună corelare cu documentele strategice europene (*Pactul Ecologic European, Noua Strategie Industrială, Strategia pentru IMM-uri, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, etc) și naționale (*Programul Național de Reformă 2020, Planul Național de Redresare și Reziliență, Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă*), precum și cu acțiunile vizate de politicile naționale sectoriale de dezvoltare. Această nouă abordare a fost generată de contextul european și național în care s-a desfășurat procesul de planificare, dar și de lecțiile învățate din exercițiul de programare 2014-2020.

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare strategică prin care regiunea Nord-Est își promovează interesele de dezvoltare regională. Planul vizează stabilirea necesarului investițional cu potențial de finanțare din viitoarele *Programe Operaționale* în concordanță cu prioritățile regiunii și obiectivele specifice.

Prin *PDR* sunt identificate prioritățile de dezvoltare în corelare cu politica de coeziune, respectiv politica agricolă comună, pentru perioada de programare 2021-2027, astfel:

Prioritatea 1: Dezvoltarea unei economii competitive;

Prioritatea 2: Dezvoltarea capitalului uman;

Prioritatea 3: Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor;

Prioritatea 4: Dezvoltarea unei infrastructur i moderne, inteligente, reziliente și durabile.

- ❖ **PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU TURISM (PRAT) NORD - EST 2017 – 2023**

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est a elaborat în parteneriat cu Grupul Regional pentru Elaborarea PRAT Nord-Est, *Planul Regional de Acțiune pentru Turism (PRAT) Nord - Est 2017 – 2023*, document care asigură cadrul strategic necesar dezvoltării turismului în Regiunea Nord-Est.

Obiectivul PRAT Nord-Est 2017-2023 este: dezvoltarea turistică durabilă, creșterea competitivității și atractivității turistice a Regiunii Nord-Est prin valorificarea patrimoniului natural și antropic și creșterea calității produselor și serviciilor turistice.

Direcțiile strategice de dezvoltare a turismului în Regiunea Nord-Est pentru perioada 2017-2023 sunt susținute prin punctele tari ale acestei zone și sunt propuse pentru a ameliora punctele slabe ale regiunii în vederea creșterii competitivității pe piața turismului:

- ▶ *Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice;*
- ▶ *Dezvoltarea produselor turistice;*
- ▶ *Promovarea turistică;*
- ▶ *Dezvoltarea resurselor umane în sectorul turistic;*
- ▶ *Sustinerea dezvoltării turismului durabil.*

PRAT Nord-Est 2017-2023 este implementat și monitorizat cu sprijinul membrilor *Grupului Regional pentru Elaborarea PRAT Nord-Est*. Acest proces presupune monitorizarea stării și evoluției situației curente în sectorul turistic din Regiunea Nord-Est, monitorizarea implementării portofoliului de proiecte și în special a proiectelor prioritare, precum și realizarea *Rapoartelor Anuale de Monitorizare PRAT Nord-Est 2017-2023*.

De asemenea, în conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României, **Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Nord - Est va asigura funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional pentru Regiunea Nord-Est a 2021-2027**, aspecte reflectate și în cadrul Acordului de Parteneriat în curs de negociere cu Comisia Europeană.

- ❖ **PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL (POR) PENTRU REGIUNEA NORD - EST 2021-2027** este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural.

ADR Nord-Est a transmis oficial, în data de 30 mai 2022, *Programul Operațional Regional Nord-Est 2021-2027* către *Comisia Europeană* prin intermediul *Sistemului Informatic pentru Managementul Fondurilor la nivelul Uniunii Europene*. Demersul a fost precedat de avizarea *Programului* printr-un *Memorandum în cadrul ședinței de Guvern*, tot în data de 30 mai 2022.

Este *prima variantă formală a Programului* transmisă în calitate de *Autoritate de Management* la nivelul regiunii Nord-Est și cea care va sta la baza negocierilor cu serviciile de specialitate din cadrul *Comisiei Europene*.

Programul oferă oportunitatea unor finanțări în valoare de 1,75 miliarde euro, din care 1,45 miliarde euro din *Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR)* și va fi implementat în județele Bacău, **Botoșani**, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui. Printre grupurile țintă vizate de *POR Nord-Est 2021-2027* se numără întreprinderile, universitățile, clusterelor, incubatoarele, acceleratoarele, organizații de cercetare dezvoltare, instituțiile publice locale, centrale, unitățile administrativ-teritoriale (UAT), etc.

Programul Operațional Regional Nord-Est 2021-2027 este structurat pe **8 priorități, cu alocări financiare dedicate**, după cum urmează:

- ☞ **Nord-Est – o regiune mai competitivă, mai inovativă** – 420,07 mil euro;
- ☞ **Nord-Est – o regiune mai digitalizată** – 101,11 mil euro;
- ☞ **Nord-Est – o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul** – 341,98 mil euro;
- ☞ **Nord-Est – o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă** – 277,31 mil euro;
- ☞ **Nord-Est – o regiune mai accesibilă** – 182,16 mil euro;
- ☞ **Nord-Est – o regiune educată** – 192,10 mil euro;
- ☞ **Nord-Est – o regiune mai atractivă** – 120,41 mil euro;
- ☞ **Asistență tehnică** – 74,23 mil euro.¹³

❖ **PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI) 2016-2025 REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD - EST**

Planul reprezintă un document de planificare strategică a nevoilor de formare care au drept scop îmbunătățirea corelării dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socioeconomică la nivel regional și de creștere a contribuției învățământului superior la dezvoltarea regională, la orizontul anului 2020 și în perspectiva anului 2025. **Obiectivul major al planificării strategice a IPT** constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Conform planului de măsuri, **PRAI vizează 6 obiective:**

- ✓ **Obiectivul 1:** Corelarea ofertei IPT cu cererea pieței forței de muncă;
- ✓ **Obiectivul 2 :** Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat;
- ✓ **Obiectivul 3 :** Asigurarea calității sistemului de formare profesională;
- ✓ **Obiectivul 4:** Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS;
- ✓ **Obiectivul 5 :** Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională;
- ✓ **Obiectivul 6:** Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională.

---

¹³ Sursa: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est – POR pentru Regiunea Nord-Est 2021-2027 - <https://www.adrnordest.ro/analiza-si-aprobarea-programului-operational-regional-nord-est-2021-2027>

Obiectivele *SIDU a Mun. Botoșani* se vor încadra în prioritățile la nivel regional, un accent ridicat fiind pus pe guvernarea bazată pe creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională.¹⁴

❖ **STRATEGIA PENTRU CERCETARE ȘI INOVARE REGIONALĂ PRIN SPECIALIZARE INTELIGENTĂ RIS3 NORD-EST**

Strategia de Specializare Inteligentă (RIS3) a regiunii Nord-Est, actualizată în luna august 2020, are rolul de coordonare a politicilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării în regiune pentru perioada 2021-2027.

Elaborarea *Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă* reprezintă o precondiție pentru accesarea finanțărilor europene disponibile în cadrul *Obiectivului de politică 1 „O Europă mai inteligentă”* aferent *Politicii de Coeziune a UE în perioada de programate 2021-2027* și se bazează pe parteneriatul regional între ADR Nord-Est și toți actorii cheie regionali.

Prin *RIS 3 Nord-Est* vor fi coordonate avantajele competitive și competențele de cercetare și inovare în domeniile:

- ◆ *agro-alimentar și industria lemnului;*
- ◆ *energie;*
- ◆ *mediu;*
- ◆ *tehnologia informațiilor și comunicațiilor (TIC);*
- ◆ *sănătate;*
- ◆ *textile;*
- ◆ *turism.*

❖ **STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI BOTOȘANI 2021-2027**

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani 2021-2027 este un instrument programatic fundamental, în care obiectivele și direcțiile strategice de acțiune au fost abordate realist și cu responsabilitate, în concordanță cu potențialul și specificul județului Botoșani urmărind atingerea progresului economic și social, dezvoltarea durabilă și bunăstarea comunităților locale.

Elaborată printr-un proces participativ susținut, *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani 2021-2027* nu trebuie tratată ca un document imuabil, ci ca un demers perfectibil, care trebuie adaptat permanent la evoluția contextului economico-social județean, regional, național și european.

---

¹⁴ Sursa: <http://infraed.ro/wp-content/uploads/2017/10/PRAI-NORD-EST-2016-2025.pdf>

Prin *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani 2021-2027* se preconizează dezvoltarea durabilă, armonioasă și echilibrată a județului Botoșani, prin raportarea la resursele disponibile, la acțiunile necesare pentru a atinge obiectivul de a crește calitatea vieții locuitorilor județului și noile priorități europene pentru care se acordă sprijin financiar.

Consiliul Județean Botoșani urmărește să asigure continuitate în promovarea și realizarea următoarelor obiective strategice prioritare pentru locuitorii județului:

- dezvoltarea capitalului uman, resursă importantă pentru valorificarea potențialului județului;
- modernizarea infrastructurii rutiere județene;
- reabilitarea infrastructurii destinate domeniului sănătății;
- susținerea, modernizarea și îmbunătățirea sistemului județean al asistenței sociale;
- dezvoltarea turismului - miză importantă a strategiei, fiind un factor stimulator atât pentru dezvoltarea economică generală a întregului județ, cât și pentru creșterea nivelului de trai;
- sprijinirea dezvoltării durabile a unităților administrativ-teritoriale din județ;
- creșterea performanței instituțiilor aflate sub autoritatea Consiliului Județean Botoșani.

CONTEXT LOCAL

La elaborarea **Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027 la nivel de zonă metropolitană**, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel local, precum:

❖ **STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI 2014 – 2023**

Strategia Integrată de dezvoltare urbană a Municipiului Botoșani este un document cadru de referință care stabilește direcții strategice clare pentru viitorul orașului și al cetățenilor, facilitând luarea unor decizii importante în toate domeniile de activitate.

În procesul de elaborare al **Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2014-2023** a fost analizat integral documentul menționat, punându-se accent pe lista proiectelor propuse. Proiectele respective au fost analizate din punctul de vedere al actualității și al nivelului de realizare și au fost incluse, după caz, pe lista lungă de proiecte a *Planului de Mobilitate Urbană (PMUD)*.

❖ **PLANUL DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ (PMUD) AL MUNICIPIULUI BOTOȘANI 2021 - 2027**

Planurile de Mobilitate Urbană (PMUD) propun realizarea unor sisteme de transport eficient, integrat, durabil și sigur, care să promoveze dezvoltarea economică,

socială și teritorială și să asigure o bună calitate a vieții. Acestea sunt planuri care prevăd investiții de miliarde de euro și se corelează cu *Master planul General de Transport (MPGT)*, cu planurile de dezvoltare regionala, cu strategiile locale de dezvoltare urbana, cât și cu strategiile sectoriale de turism și dezvoltare economică în regiune.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Botoșani reprezintă un document strategic de politică publică ce are drept scop satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și activităților economice în cadrul orașului pentru o mai bună calitate a vieții, adresându-se tuturor formelor de transport din întreaga aglomerație urbană, cu precădere transportului public și privat, de marfă și de pasageri, motorizat și nemotorizat, în mișcare sau în staționare.

Prin *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă* sunt definite strategii, politici, proiecte și priorități pentru un transport durabil, având drept scop susținerea unei creșteri economice sustenabile, inclusiv din punct de vedere social și al protecției mediului, în toate zonele urbane. Planul de Mobilitate Urbană Durabilă ia în considerare principiile de integrare, participare și evaluare, punând un accent deosebit pe implicarea cetățenilor și a tuturor părților, pe coordonarea politicilor între sectoare, între diferite niveluri de autoritate și între autoritățile învecinate.

Pentru perioada de programare 2021-2027 este în curs de elaborare o nouă variantă a *Planului de Mobilitate Urbană Durabilă*, prin care vor fi analizate gradul de implementare și efectele Planului de acțiune anterior, astfel încât să poată fi continuate demersurile pentru atingerea unei mobilități urbane durabile, avându-se în vedere noile condiționalități.

În varianta finală a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* se va asigura corelarea celor două documente programatice și o viziune comună în ceea ce privește dezvoltarea mobilității urbane.

❖ **PLANUL DE ACȚIUNE PRIVIND ENERGIA DURABILĂ (PAED) A MUNICIPIULUI BOTOȘANI 2020 – 2030**

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) este un document care definește acțiuni, responsabilități și termene de realizare concrete în scopul îmbunătățirii eficienței energetice și a reducerii consumului de energie pe termen scurt, mediu și lung al autorității administrative locale.

Similar cu perspectiva UE de a construi politica sa energetică și de mediu la orizontul anului 2030 în jurul a cinci piloni, România a proiectat **Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC)** pe o serie de elemente constitutive, esențiale pentru definirea rolului și contribuției naționale la consolidarea Uniunii Energetice. În acest context, în anul 2018, a fost transmisă propunerea **țintelor României** privind contribuția la atingerea obiectivelor Uniunii, **la orizontul anului 2030**, astfel:

- **Eficiență Energetică** (% față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030) - **37,5%**

- **Emisii ETS** (% față de 2005) - **44%**
- **Ponderea globală a energiei din surse regenerabile** în consumul final brut de energie - **27,7%**.

Prin PAED, localitățile demonstrează cum vor contribui la atingerea țintelor naționale în domeniul eficienței energetice și a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie. Astfel, în cadrul *SIDU a Municipiului Botoșani*, unul din obiectivele specifice este politica privind problemele energetice. De aceea, *Strategia de Îmbunătățire a eficienței energetice* este un instrument în elaborarea unei viziuni pe termen de cel puțin 3-6 ani, care să definească evoluția viitoare a comunității, ținta spre care se va orienta întregul proces de planificare energetică.

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă la nivelul Municipiului Botoșani se impune ca o necesitate în abordarea integrată a resurselor disponibile la nivel local precum și a consumurilor energetice, în vederea coordonării investițiilor și planificării corespunzătoare a resurselor financiare.

❖ **STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ ÎN CONTEXT DLRC - GAL "BOTOȘANI PENTRU VIITOR"**

În municipiul Botoșani, aplicarea *instrumentului DLRC* este orientată către zone cu populație aflată în risc de excluziune socială, astfel încât prin **Strategia de Dezvoltare Locală - Etapa a II-a a mecanismului DLRC dedicată acestor zone să se implementeze măsuri care să diminueze acțiunea factorilor ce generează sărăcie și excluziune socială**. Pentru perioada de programare 2021-2027, instrumentul DLRC din zonele urbane va continua să se axeze pe comunitățile marginalizate, dar, în plus, există discuții ca instrumentul să se axeze și pe probleme de competitivitate, prin încurajarea unui mediu de afaceri competitiv și inovator

DLRC se concentrează în principal asupra zonelor urbane marginalizate. Zonele marginalizate, cu toate subtipurile lor, sunt cele mai afectate de sărăcie și cele mai expuse discriminării și excluziunii sociale. Teritoriul ocupat poate varia, ca formă și delimitare, de la o singură zonă dintr-un oraș la mai multe zone de acest tip și se referă la cartierele în care o medie parte a populației trăiește în locuințe neadecvate, fără acces la utilitățile esențiale, care cumulează dezavantaje din perspectiva capitalului uman, ocupării forței de muncă și a locuirii. Astfel, în cadrul *Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Botoșani (SDL)* teritoriul municipiului Botoșani s-a delimitat pe baza prevederilor *Planului Urbanistic General*, astfel încât să îndeplinească condițiile de dimensiune și coerență menționate în ghid și să cuprindă cel puțin o zonă urbană marginalizată alături de zona urbană funcțională aferentă.

Delimitarea exactă a *Teritoriului SDL* a fost stabilită conform deciziilor GAL *"Botoșani pentru viitor"*. Aceasta a avut în vedere respectarea condițiilor locale și viziunea privind dezvoltarea strategică stabilită prin SDL, s-a bazat pe analiza diagnostic a nevoilor și a problemelor pe care existența strategiei încearcă să le elimine.

În același context, autoritățile publice locale și județene din Regiunea Nord-Est elaborează și actualizează strategii locale și județene de dezvoltare pentru următorul orizont de timp (2021-2027), cu implicarea actorilor locali în vederea dezvoltării armonioase a teritoriului și pentru elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare durabilă.

De asemenea, **U.A.T. Municipiul Botoșani a mai elaborat și are în curs de elaborare/actualizare următoarele documente de planificare strategică:**

- ❖ **STRATEGIA LOCALĂ DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ LA NIVELUL MUNICIPIULUI BOTOȘANI ÎN ORIZONTUL DE TIMP 2022-2028**
- ❖ **PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE (PAASC) AL MUNICIPIULUI BOTOȘANI;**
- ❖ **PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL ÎN MUNICIPIUL BOTOȘANI, PENTRU PERIOADA 2018-2023;**
- ❖ **STRATEGIA DE TURISM ÎN CADRUL PROIECTULUI “EMINESCU - O CULTURĂ, O RUTĂ, ÎN ZONA TRANSFRONTALIERĂ BOTOȘANI-BĂLȚI”;**
- ❖ **PLANUL DE ACȚIUNE INTEGRAT ÎN CADRUL PROIECTULUI “DIGI PLACE” - URBACT III 2014-2020; STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ;**

Astfel și Municipiul Botoșani s-a angajat pe traiectoria de a deveni un oraș european care respectă mecanismele europene de dezvoltare, principiile și regulile pentru o dezvoltare durabilă.

Misiunea autorității publice locale este aceea de a transforma Botoșani într-un oraș de talie europeană, cu urbanistică modernă, care va oferi condiții civilizate de viață locuitorilor săi, un mediu sănătos și atractiv.

În acest context și luând în considerare implementarea proiectului „**Eficiență și performanță în administrația publică locală a Municipiului Botoșani**”, SMIS 135796, cod SIPOCA 830, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, se are în vedere **elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027 la nivel de zonă metropolitană.**

Zona Metropolitană Botoșani are în componența sa membrii Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Zona Metropolitană Botoșani, precum:

- ◆ **U.A.T. Municipiul Botoșani**
- ◆ **Județul Botoșani prin Consiliul Județean Botoșani**
- ◆ **U.A.T. Curtești**

- ◆ **U.A.T. Bălușeni**
- ◆ **U.A.T. Bucecea**
- ◆ **U.A.T. Roma**
- ◆ **U.A.T. Vlădeni.**

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea planificării strategice, simplificarea procedurilor administrative și reducerea birocrăției, prin dezvoltarea și implementarea următoarelor măsuri: actualizarea și implementarea unor strategii de dezvoltare în plan local, o soluție informatică unitară, cât și dezvoltarea cunoștințelor personalului de la nivelul UAT Municipiului Botoșani în scopul implementării și utilizării optime a măsurilor realizate în proiect.

Justificarea implementării proiectului și totodată caracterul inovativ al acestuia rezidă pe de o parte din necesitatea reanalizării situației existente considerând **anul 2021 ca an de referință**, incluzând analiza stadiului de implementare a portofoliului de proiecte propuse prin documentele strategice menționate și a impactului acestora și, pe de altă parte, din necesitatea actualizării obiectivelor strategice și a direcțiilor strategice de acțiune astfel încât acestea să fie coerente cu noile direcții și politici stabilite la nivel european pentru perioada programatică 2021-2027.

Ținând cont de aceste aspecte, *SIDU a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027* este elaborată în contextul noilor abordări la nivel global, european și național privind dezvoltarea durabilă, adică o dezvoltare care să răspundă nevoilor generațiilor actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi.

Totodată, în conformitate cu prevederile aprobate prin *Memorandum-ul* pe tema: *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, este absolut necesară elaborarea unor documente strategice care să asigure continuarea dezvoltării urbane durabile a Municipiului Botoșani și creșterea calității vieții cetățenilor săi, prin stabilirea unor planuri de acțiune coerente, în toate domeniile importante, precum și prin identificarea tuturor surselor de finanțare care să asigure implementarea cu succes a măsurilor și proiectelor propuse.

Astfel, **este evidentă necesitatea actualizării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027***.

După cum am menționat, *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană* existentă a fost realizată pentru orizontul de timp 2014-2023, astfel încât este necesară elaborarea unui nou document strategic pentru perioada 2021-2027 în care să fie analizate stadiul proiectelor în implementare, efectele proiectelor implementate, necesitățile și deficiențele existente, și prin care să fie propuse noile obiective strategice și domenii de intervenție, astfel încât să se asigure continuarea dezvoltării urbane durabile și creșterea calității vieții pentru cetățenii Municipiului Botoșani.

Necesitatea unei Strategii pentru perioada 2021-2027 mai rezidă și în:

- ▶ *exercițiul financiar european următor reprezintă o provocare și totodată o oportunitate pentru Municipiul Botoșani și Zona urbană funcțională din care face parte pentru realizarea proiectelor de investiții necesare dezvoltării comunității;*
- ▶ *necesitatea de a realiza un document strategic care să răspundă obiectivului central de dezvoltare a capacității de reglementare și planificare strategică a administrației locale, cu scopul final de a asigura un cadru adecvat pentru dezvoltarea sustenabilă și echilibrată a comunității, cu o manifestare clară în convergența nivelului de trai al cetățenilor săi către standarde europene;*
- ▶ *abordarea participativă, dezvoltarea de jos în sus, care să implice un număr cât mai mare de actori care acționează direct, la fața locului, precum și schițarea unui număr de scenarii în baza viziunilor exprimate de aceștia este singura opțiune care poate asigura legitimitate demersului de planificare strategică și poate asigura durabilitate acțiunilor publice;*
- ▶ *planificarea strategică la nivel local este necesară deoarece creează coerența actului de guvernare locală și mărește transparența cheltuirii banului public;*
- ▶ *informarea funcționarilor publici, a membrilor societății civile și a mediului de afaceri în domeniul politicilor publice pentru a crea un nivel comun de cunoștințe privind eficiența actelor normative, care va fi un proces continuu pe toata perioada de realizare a strategiei de dezvoltare;*
- ▶ *realizarea portofoliului de proiecte în cadrul strategiei de dezvoltare va permite administrației locale să acceseze programele de finanțare disponibile în perioada 2021-2027.*

1.3. METODOLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitatea participă la crearea unei imagini a viitorului propriu în cadrul nou care va fi conferit localității lor, pornind de la condițiile prezente, cu identificarea și definirea căilor de realizare a aceluia viitor. Se realizează astfel imaginea trecerii de la condițiile actuale socio-economice la noul set de condiții, conform proiecției de perspectivă, care să corespundă așteptărilor comunității și a altor factori interesați de dezvoltarea localității.

Documentul final rezultat, strategia de dezvoltare urbană, deține valențe multiple:

- ▢ *constituie un document programatic privind direcțiile strategice de dezvoltare în perioada de planificare vizată;*
- ▢ *este un document de cercetare privind contextul și potențialul de dezvoltare calitativă a sistemului complex al localității;*
- ▢ *reprezintă un document de analiză detaliată a principalilor parametri de stare ai ariei administrative care constituie obiectul de referință al strategiei elaborate;*
- ▢ *reprezintă un ghid de orientare unitară a liderilor administrației publice locale, a comunității de afaceri, investitorilor, dar și a comunității civile în ansamblu;*

- ☞ acționează ca un garant al dezvoltării optime prin care se sporește încrederea mediului de afaceri în eficiența administrației publice locale și contribuie astfel la stimularea opțiunilor de a investi în zonă;*
- ☞ prin punerea în aplicare acționează ca un instrument de lucru performant la dispoziția autorităților locale pentru a întări potențialul economic al localității, a îmbunătăți climatul investițional și a crește nivelul general de competitivitate;*
- ☞ reprezintă un mijloc de coeziune al instituțiilor și întreprinderilor locale, precum și a antreprenorilor și forței de muncă.*

Oferirea unui răspuns adecvat acestui demers complex, cu actori care aparțin unor categorii multiple și animați de interese diverse, este posibilă numai în condițiile definirii și executării unui proces complex, care presupune parcurgerea iterativă a mai multor etape. De asemenea, este necesară evidențierea caracterului iterativ al procesului de planificare, o caracteristică intrinsecă a analizei unor procese complexe de dimensiuni mari.

Rezultatele demersurilor/acțiunilor dintr-o anumită etapă sunt strâns conexe de acțiunile celorlalte etape, astfel încât deseori elemente și caracteristici nou apărute la un moment dat conduc la necesitatea unor revizuirii/ reformulări în cadrul etapelor implicate.

Ca urmare, etapele principale pe care le vom prezenta nu au respectat o ordine de derulare în timp strict secvențială, ci, funcție de concluziile reieșite din analiza unui anumit aspect, s-a trecut la tratarea simultană, integrată, a unor elemente dependente diverse.

Principalele etape parcurse în vederea fundamentării și elaborării *Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027*:

- *Analiza documentelor strategice anterioare*
- *Analiza socio-economică*
- *Identificarea punctelor tari, a punctelor slabe, amenințărilor și oportunităților*
- *Definirea coordonatelor de context strategic*
- *Stabilirea portofoliului de proiecte*
- *Consultarea publică*
- *Obținerea avizului de mediu.*

Rezultatele analizelor efectuate asupra situației existente sunt sistematizate în conținutul Strategiei în capitolul „*Prezentarea situației existente*”. Principalul obiectiv al acestei etape a constat în determinarea parametrilor de stare și a nivelului de dezvoltare al acestora, pentru domeniile majore prin care se configurează mediul de manifestare al tuturor factorilor de interes din cadrul municipiului Botoșani.

O importanță deosebită a fost acordată în această etapă asigurării caracteristicilor de calitate ale datelor prelevate pentru a fi prelucrate, referitoare la: actualitate, veridicitate, relevanță, credibilitate, consistență etc. Pentru respectarea acestei cerințe, **informațiile și datele** care au făcut obiectul analizei au fost solicitate de la responsabilii de domenii din cadrul *Primăriei Municipiului Botoșani*, după cum urmează:

- ❖ *Economic*
- ❖ *Infrastructură și mediu*
- ❖ *Sănătate, educație, cultură*
- ❖ *Social*
- ❖ *Administrație publică locală.*

De asemenea, au fost identificații principalii actori în domeniul respectiv și a fost realizată contactarea și solicitarea acestora în vederea obținerii datelor privind: situația actuală, activitatea derulată în ultima perioadă, probleme identificate, propuneri de măsuri și proiecte pentru perioada viitoare.

Rezultatele analizei socio-economice dau o imagine de ansamblu privind resursele actuale de care dispune comunitatea, cu evidențierea pentru fiecare problematică în parte a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților de dezvoltare care trebuie exploatate, precum și a posibilelor riscuri/ amenințări care trebuie eliminate/evitate (**analiza SWOT**).

Pasul următor a constat în **identificarea și analiza documentelor strategice existente** pentru perioada de analiză la nivel european, național și regional/județean, în scopul conectării *Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a municipiului Botoșani 2021-2027* la politicile de dezvoltare durabilă și direcțiile de acțiune propuse la nivelurile respective.

Etașa următoare a constat în elaborarea efectivă a strategiei de dezvoltare, prin definirea principalelor repere strategice, respectiv **viziunea și misiunea** asupra dezvoltării viitoare a localității prin prisma așteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari și/sau cu impact direct asupra direcției de dezvoltare a ansamblului resurselor umane și facilităților operaționale prin care se consolidează potențialul de creștere a calității vieții în municipiul Botoșani.

Definirea strategiei municipiului Botoșani pe traiectoria vizată la nivel european și național a constituit un obiectiv imperativ în procesul de elaborare a documentului. S-a urmărit în acest mod crearea condițiilor de maximizare a atragerii de fonduri europene, concomitent cu asigurarea conformității la cerințele documentelor programatice strategice.

În acest sens, pasul următor a constat în **definirea obiectivului general și a obiectivelor specifice** avute în vedere prin implementarea *Strategiei de dezvoltare urbană*, urmată de stabilirea principalelor domenii de intervenție care trebuie abordate în vederea atingerii obiectivelor specificate.

Pentru fiecare dintre domeniile de intervenție prioritare identificate la nivelul obiectivelor strategice, a fost propusă o **listă de acțiuni orientative**, care apoi au fost concretizate în proiectele ce constituie **portofoliul de proiecte** al *SIDU a Municipiului Botoșani 2021-2027*. De asemenea, în cadrul secțiunii respective au fost identificate posibilele **surse de finanțare** și au fost propuse **criterii de prioritizare a proiectelor din portofoliu**. Estimarea bugetară a proiectelor propuse s-a realizat prin raportarea la

standardele de cost actuale aplicate la estimările realizate pe baza valorii unor proiecte similare aflate în implementare sau implementate de curând.

Setul de proiecte astfel definit corespunde viziunii și cerințelor strategice vizate, precum și imaginii viitoare a localității conform cerințelor exprimate de cetățeni, instituțiile publice și mediul de afaceri, cu luarea în considerare a condițiilor socio-economice care sunt expresia resurselor potențiale de care dispune municipiul la momentul elaborării strategiei și maximizarea șanselor de atragere a unui volum cât mai mare de fonduri europene.

Capitolul final al documentului strategic definește **principalele direcții de acțiune** și metodologii care trebuie aplicate pentru implementarea și monitorizarea Strategiei.

Proiectele și acțiunile incluse în *SIDU a Municipiului Botoșani 2021-2027* sunt adresate întregii comunități, ele implicând deopotrivă instituțiile și administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă și, mai ales, beneficiarii finali ai rezultatelor implementării Strategiei, cetățenii municipiului Botoșani.

În acest sens, stabilirea priorităților la nivel de proiecte trebuie să aibă în vedere importanța acestora pentru comunitatea locală, creându-se astfel premisele unui impact favorabil cât mai larg în rândul populației, prin situarea pe traiectoria de dezvoltare dorită de cetățeni și luarea în considerare, cât de mai mult posibil, a doleanțelor și așteptărilor acestora.

Asigurarea acestui deziderat este realizată prin **procesul de consultare publică**, desfășurat cu respectarea prevederilor *Legii nr. 52 din 21 ianuarie 2003* privind transparența decizională în administrația publică și a prevederilor *Legii nr. 544 din 12 octombrie 2001* privind liberul acces la informații de interes public.

Astfel, elaborarea SIDU s-a bazat pe un proces de consultare permanentă a principalilor actori locali, prin intermediul:

- ✓ *atelierelor de lucru;*
- ✓ *întâlnirilor în cadrul grupurilor de lucru organizate;*
- ✓ *aplicării de chestionare pentru identificarea nevoilor și problemelor de dezvoltare a orașului;*
- ✓ *consultare pe scară largă prin postarea pe pagina-web oficială a Primăriei Municipiului Botoșani, cât și pe pagina oficială de Facebook a Primăriei Municipiului Botoșani, a variantei intermediare a documentului strategic.*

O ultimă etapă importantă a procesului de elaborare a *Strategiei de Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani*, în care au fost consultate instituțiile, autoritățile publice și ONG-urile implicate în procesul dezvoltării orașului și atragerii de fonduri europene, a fost etapa de **prefiltrare a proiectelor**, în urma căreia din lista lungă de proiecte a fost obținută o listă intermediară, care ulterior a fost supusă procesului de prioritizare, realizat de către *Grupul strategic pentru SIDU* înființat în cadrul *Primăriei Municipiului Botoșani*.

În paralel cu etapa de consultare publică se desfășoară **procedura de obținere a acordului de mediu**, a cărei necesitate este stabilită prin *Directiva Consiliului 85/337/EEC* privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, amendată de *Directiva Consiliului 97/11/EC* și de *Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2003/35/CE* de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a *Directivelor Consiliului 85/337/CEE și 96/61/CE* în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție.

După finalizarea acestor etape, va fi realizată și aprobată **forma finală a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027**, prin integrarea elementelor și recomandărilor rezultate în urma procesului de consultare publică și a procedurii de obținere a acordului de mediu.

2. ASPECTE GENERALE

2.1. SCURTĂ PREZENTARE A ZONEI METROPOLITANE BOTOȘANI

Zona Metropolitană Botoșani este parte integrantă din Regiunea Nord-Est, regiune în a cărei componentă intră județele: **Botoșani**, Bacău, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui. **Regiunea de Nord-Est** este parte componentă a provinciei istorice Moldova și este cea mai mare regiune de dezvoltare a României din punct de vedere al populației și al suprafeței deținute. Densitatea populației medie în această regiune este de 108 locuitori/km².

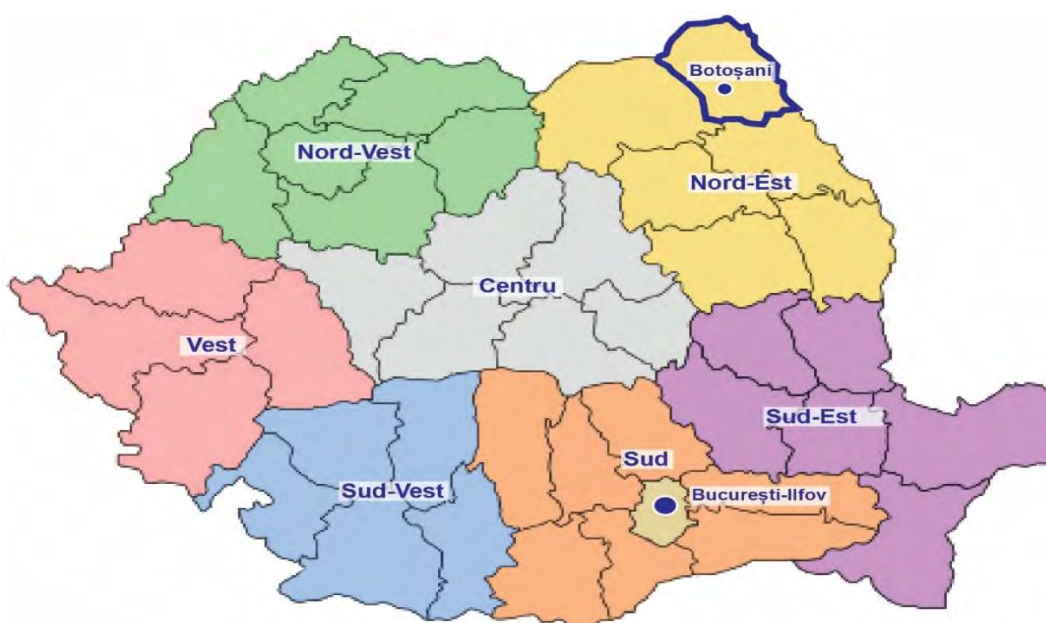

Fig. 2.1. Hartă localizare a Municipiului Botoșani în Regiunea Nord-Est

Conform clasificării *EUROSTAT*, prin *Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică (NUTS)*, regiunea este încadrată pe palierul NUTS 2, împreună cu celelalte regiuni de dezvoltare ale țării, acestea fiind incluse, la rândul lor, în unități teritoriale statistice mai mari (NUTS 1). Regiunea Nord-Est împreună cu Regiunea Sud-Est, formează Macroregiunea 2 a României.

Suprafața regiunii este de 3.684.983 hectare (36.850 km²), reprezentând aproximativ 15,46% din suprafața României.¹⁵

¹⁵ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 (versiunea de lucru oct. 2020)

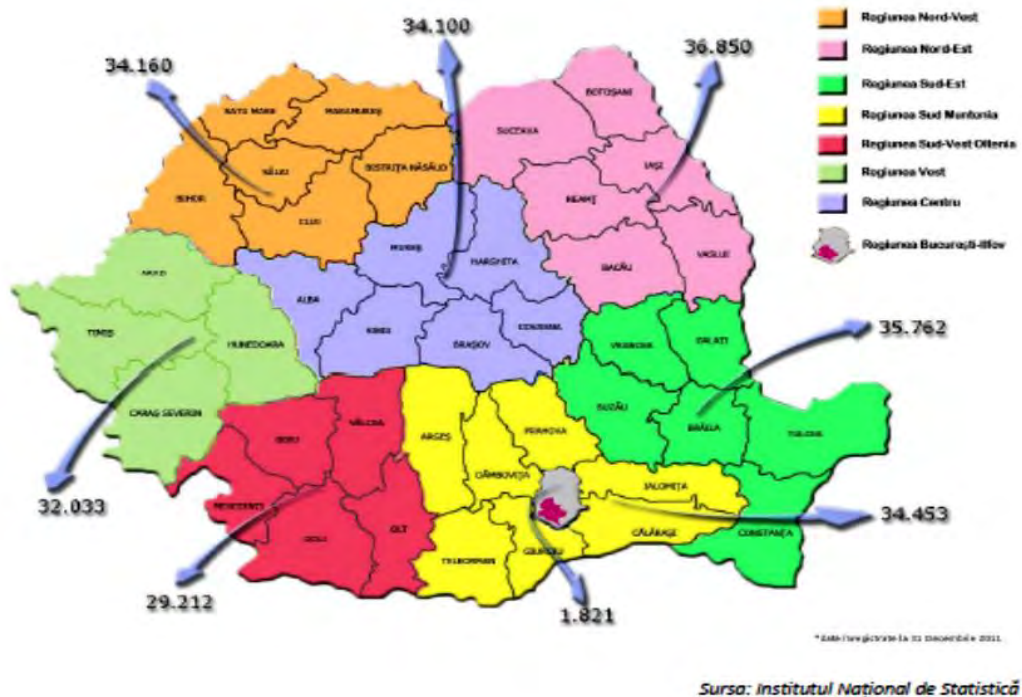

Fig. 2.2. Organizarea administrativ teritorială a Regiunilor de Dezvoltare din România (km²)

Din cele 8 regiuni de dezvoltare de pe teritoriul țării, **Regiunea Nord - Est se situează pe primul locul ca mărime.**

Vecinii Regiunii Nord - Est:

- la nord - Ucraina;
- la est - Republica Moldova;
- la vest - județele Maramureș și Bistrița-Năsăud (Regiunea Nord-Vest);
- la sud - județele Galați și Vrancea (Regiunea Sud-Est).

Din punct de vedere administrativ, **regiunea Nord-Est este formată din 6 județe**, ce reunesc 46 de centre urbane (**17 municipii, 29 de orașe**), **506 comune** și **2.414 sate**. În ceea ce privește suprafața regiunii, cele mai mari ponderi sunt deținute de județele Suceava (23,21%), Bacău (17,97%), Neamț (16%), Iași (14,86%), Vaslui (14,43%), iar cea mai mică de județul **Botoșani (13,53%)**.

Printre caracteristicile distincte ale regiunii, în ceea ce privește așezarea geografică, se evidențiază următoarele:

- Regiunea se constituie parte din frontiera estică a Uniunii Europene, cu implicații majore în ceea ce privește securizarea punctelor de trecere a frontierei spre Ucraina și Republica Moldova;
- Din acest punct de vedere, ținând cont de faptul că ambele state au semnat Acordul de asociere cu Uniunea Europeană, poziția Regiunii Nord-Est reprezintă un factor decisiv în sprijinirea dezvoltării transfrontaliere;

- Pe de altă parte, faptul că Ucraina și Republica Moldova nu fac încă parte din Uniunea Europeană îngreunează dezvoltarea unor axe de transport la nivel european, cu implicații negative pentru Regiunea Nord-Est.
- 4 dintre județele regiunii fac parte din trei Euroregiuni transfrontaliere: județele Suceava și Vaslui fac parte din Euroregiunea Carpatica, județele Suceava și Botoșani fac parte din Euroregiunea Prutul de Sus, iar județele Iași și Vaslui fac parte din Euroregiunea Siret-Prut-Nistru.

Municipiul Botoșani este cel mai important centru urban al județului Botoșani, fiind un centru polarizator tradițional, cu funcția de reședință de județ. Situat în partea de sud-vest a județului, pe interfluviul dintre râurile Sitna, Dresleuca și Siret, municipiul Botoșani se află în apropierea graniței cu cele două state vecine din partea de est a României - Ucraina și Republica Moldova.

Fig. 2.3. Încadrarea teritorială a județului Botoșani

Coordonatele geografice în care județul Botoșani este încadrat sunt următoarele:

- spre Nord - 48°15' latitudine nordică: comuna Păltiniș
- spre Sud - 47°24' latitudine nordică: comuna Prajeni
- spre Est - 27°24' longitudine estică: comuna Călărași
- spre Vest - 26°02' longitudine estică: Comuna Dresca.

Județul Botoșani ocupă o suprafață de 498.6 ha, respectiv 4.986 km², reprezentând 2,1% din suprafața totală a țării. Se învecinează la nord cu Regiunea Cernăuți din Ucraina, la sud cu județul Iași, la est cu raioanele: Briceni, Edineț, Rîșcani și Glodeni din Republica Moldova, iar la vest cu județul Suceava.

Din punct de vedere administrative teritorial, județul Botoșani este alcătuit din 78 unități administrativ teritoriale organizate în:

- 7 localități urbane din care 2 municipii (**Botoșani - reședință de județ** - și Dorohoi) și 5 orașe (Darabani, Săveni, **Bucecea**, Flămânzi, Ștefănești)

Județul Botoșani

- ▶ **404 de comunități rurale** dintre care: 71 de comune (Adășeni, Avrămeni, **Bălușeni**, Brăiești, Cândești, **Curtești**, Drăgușeni, Ibănești, Păltiniș, Răchiți, **Roma**, Vorona, **Vlădeni**, ș.a.m.d.) și 333 de sate.

Conform clasificării localităților din *Legea nr. 351/2001* cu modificările și completările ulterioare, județul include:

- ◆ **2 localități de rang II** (*municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități*);
- ◆ **5 localități de rang III** (*orașe*);
- ◆ **71 localități de rang IV** (*sate reședință de comună*);
- ◆ **333 localități de rang V** (*sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor și orașelor*).

Județul Botoșani are o poziție geografică strategică, fiind parte a graniței de est, terestre și fluviale (râul Prut), a Uniunii Europene. De asemenea, vecinătatea cu cele două țări din afara Uniunii Europene deschide oportunitățile pentru cooperarea teritorială cu acestea, în perspectiva apropiierii lor de structurile europene.

Cu toate acestea, județul nu dispune de niciun punct de trecere a frontierei cu Ucraina, cele mai apropiate fiind cele de la Siret (rutier) și Vicșani (feroviar), din județul Suceava, amplasat la circa 60 km distanță de Municipiul Botoșani. Un mic punct de trecere a frontierei româno-ucrainene a fost amenajat și la Racovăț, în nordul județului Botoșani, însă acesta este închis, în pofida faptului că acordul bilateral dintre cele două țări cu privire la micul trafic a fost semnat în octombrie 2014 și a intrat în vigoare în mai 2015.

În ceea ce privește relația cu Republica Moldova, există două puncte de trecere a frontierei, exclusiv rutiere, pe teritoriul județului Botoșani, la Rădăuți-Prut și Stânca-Costești, la 72, respectiv 56 km de municipiul Botoșani.

Municipiul Botoșani, reședința și cel mai mare oraș al județului Botoșani, este situat în partea de sud-vest a județului Botoșani, pe interfluviul dintre râurile Sitna și Dresleuca, în zona de contact dintre regiunea dealurilor înalte de pe stânga vâii Siretului, în vest, și cea a dealurilor joase a Câmpiei Moldovei ce se întinde către est.

Municipiul Botoșani se află la o altitudine medie de 163 m, nedepășind decât excepțional 200 m, în partea vestică. Dealurile din partea de vest a orașului fac parte din Podișul Sucevei – sectorul șeii Bucecea-Vorona cu altitudini maxime de 250 metri (Dealul Sulița), și cu altitudini minime - 150 metri - în partea de sud-vest și nord-est. Suprafața municipiului Botoșani este de 4.136 ha, 41,36 kmp.

Fig. 2.4. Localizarea Municipiului Botoșani ¹⁶

În forma administrativă actuală, **Municipiul Botoșani se compune din orașul Botoșani și se învecinează cu următoarele localități:**

- ☞ *în Nord – Cișmea, Răchiți, Cătămărești-Deal;*
- ☞ *în Sud – Zăicești ;*
- ☞ *în Vest – Manolești, Hudum, Curtești;*
- ☞ *în Est – Stauceni, Roșiori.*

Totodată, **municipiul Botoșani este divizat în următoarele cartiere/zone:** *Calea Națională, Stejari, Bucovina, Grivița, Sucevei, Primăverii, Zona Industrială, Parcul Tineretului, Săvenilor, Cișmea, ANL Bucovina, Centrul Vechi, Piața Centrală, Bulevard, Împărat Traian, Pacea, Octav Băncilă, ANL Iași, Tudor Vladimirescu, Pușkin, Miorița, Tulbureni, Trei Coline, Șoseaua Iașului, Luizoaia și Manolești.*

¹⁶ Sursa: <https://www.fetch.ro/harta-judetul-botosani/>

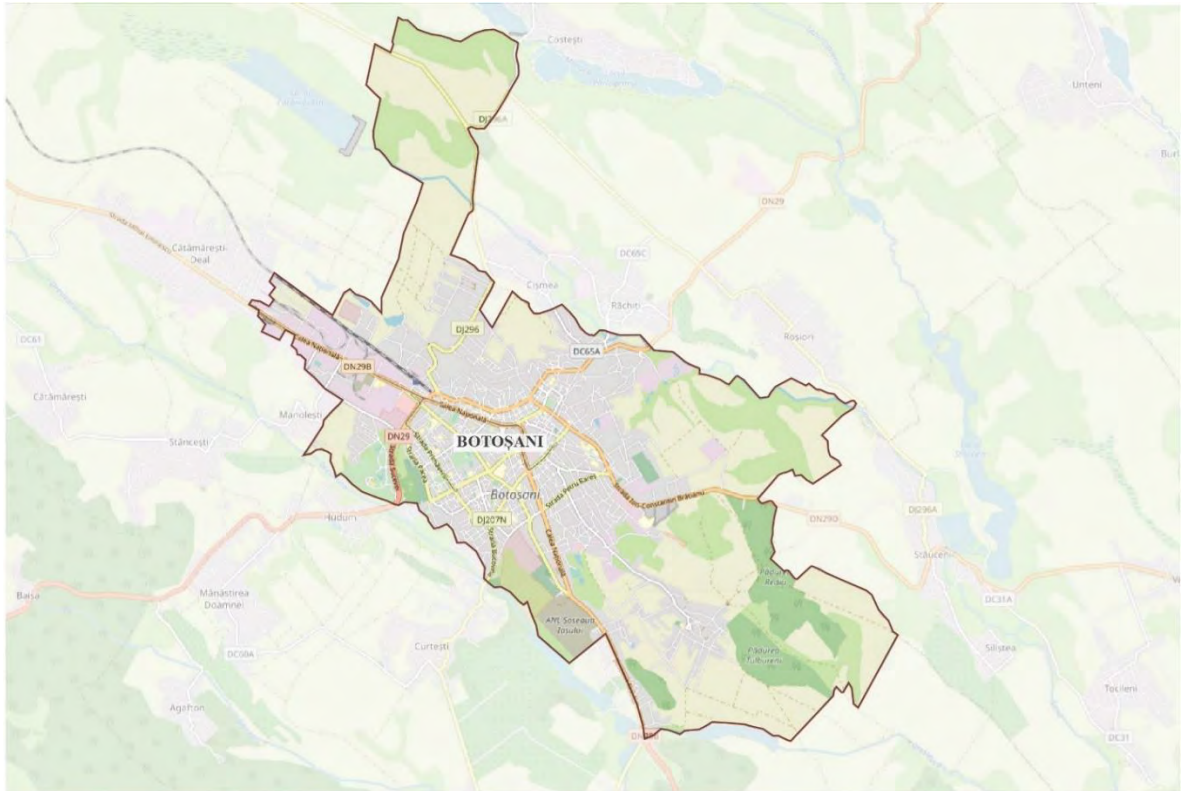

Fig. 2.5. Harta Municipiului Botoșani ¹⁷

MUNICIPIUL BOTOȘANI – POL DE CREȘTERE REGIONAL

În anul 2013 s-a realizat un *Studiu de Fundamentare* în vederea actualizării PATN – *Secțiunea Rețeaua Localități* al cărui beneficiar a fost *Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice* și care propunea ca **rețeaua policentrică națională** să fie **compusă din: capitala țării și 5 categorii de poli de dezvoltare:**

- 🌀 **Poli naționali de dezvoltare** – care au rolul de a retransmite impulsurile provenite de la nivelul decizional superior (capitală) în sistemele policentrice pe care le coordonează (*Craiova, Timișoara, Cluj Napoca, Brașov, Iași, Constanța, aria de cooperare Brăila- Galați*);
- 🌀 **Poli regionali de dezvoltare** – care contribuie la coordonarea sistemelor policentrice județene (*Drobeta Turnu Severin, Botoșani, Rm. Vâlcea, Slatina, Reșița, Arad, Deva, Alba Iulia, Tg. Mureș, Miercurea Ciuc, Sf. Gheorghe, Oradea, Zalău, Satu Mare, Baia Mare, Bistrița, Suceava, Botoșani, Piatra Neamț, Bacău, Vaslui, Focșani, Buzău, Tulcea, Slobozia, Călărași, Giurgiu, Alexandria, Pitești, Târgoviște, Ploiești*);

¹⁷ Sursă: Prelucrare proprie a Consultanțului

- ☞ **Poli intraregionali/regionali de dezvoltare** – care sunt reprezentați de așezări urbane ce au beneficiat de o serie de favorabilități care au contribuit la creșterea capacității lor de polarizare (*Orșova, Motru, Filiași, Calafat, Drăgășani, Caracal, Petroșani, Caransebeș, Hunedoara, Lugoj, Huedin, Carei, Negrești-Oaș, Sebeș, Aiud, Blaj, Târnăveni, Mediași, Sighișoara, Reghin, Odorheiul Secuiesc, Toplița, Gheorghieni, Rupea, Făgărași, ș.a.m.d*);
- ☞ **Poli locali de dezvoltare** (*Cugir, Zlatna, Teiuș, Abrud, Câmpeni, Ocna Mureș, Baia de Arieș, Topoloveni, Ștefănești, Mioveni, Costești, Lipova Sebiș, Ineu, Chișineu-Criș, Slănic Moldova, Târgu Ocna, Dărmănești, Vașcău, Nucet, Ștei, Beiuș, Salonta, Aleșd, Marghita, Săcuieni, Valea lui Mihai, Beclean, ș.a.m.d*);
- ☞ **Centre (poli) de creștere** (*Arieșeni, Cotmeana, Săvârșin, Vinga, Pecica, Nădlac, Pâncota, Sântana, Curtici, Sascut, Podu Turcului, Rodna, Însurăței, Făurei, Viziru, Ianca, Rădăuți Prut, Bran, Prejmer, Pogoanele, Cojocna, Ciucea, Băile Herculane, Bozovici, Anina, Teregoava, Bocșa, ș.a.m.d*).

Abordarea propusă prin intermediul acestui studiu are la bază paliere decizionale fiecare înglobând sisteme ierarhizate de localități între care transferul de informație este gestionat prin mecanisme instituționale care au rolul de a transmite și adapta pentru fiecare palier strategiile de dezvoltare stabile la nivelul superior teritorial.

Astfel, în conformitate cu *Planul de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.) – Secțiunea a IV-a - "Rețeaua de localități"*, **municipiul Botoșani intră în categoria localităților urbane de rangul II**, care include toate municipiile, cu excepția celor 11 municipii de rangul 1 și a municipiului București (rangul 0).

Municipiul Botoșani este un important centru polarizator, a cărui arie de influență se extinde în mare parte a județului Botoșani, incluzând un număr important de comune, spre exemplu: *Curtești, Mihai Eminescu, Roma, Răchiți, Unteni, Stăuceni, Bălușeni, Cristești, Corni, Vlădeni, Bucecea, Vorona, Leorda, ș.a.* În total, populația deservită de municipiul Botoșani depășește 150.000 de locuitori (incluzând aici și populația municipiului).

Conform propunerii *Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice* cu privire la poli metropolitan și urbani pentru creșterea competitivității și coeziunii la nivel național prin intermediul proiectelor finanțate prin politica de coeziune, municipiul Botoșani îndeplinește condițiile pentru a intra în categoria poliilor metropolitani. Municipiul Botoșani a fost inclus în categoria centrelor urbane care pot accesa fonduri pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, a celei economice și sociale din *Fondul European pentru Dezvoltare Regională*, prin *Programul Operațional Regional 2007-2013*, pre-condiția pentru accesare fiind elaborarea unui *Plan Integrat de Dezvoltare Urbană (P.I.D.U.)*.

Cu toate acestea, **Municipiul Botoșani se află în aria de polarizare a mai multor poli urbani de rang superior, cu precădere a Municipiului Iași**, ceea ce limitează posibilitățile de dezvoltare a orașului. Această polarizare se manifestă prin fenomenul cronic de migrației a populației din municipiu și din județ către aceste mari centre urbane,

cu precădere a tinerilor, în vederea urmăririi studiilor universitare sau a găsirii unui loc de muncă.

Analizele realizate în ultimii ani 2 cu sprijinul *Băncii Mondiale* indică faptul că între performanța regiunilor și performanța zonelor urbane din regiunile respective este o legătură directă. Cele mai dinamice regiuni au una sau mai multe zone metropolitane sau aglomerări urbane pe teritoriul lor, sau sunt apropiate de o astfel de zonă dintr-o altă regiune. Regiunile nu pot fi puternice în absența unor zone urbane puternice. De asemenea, influența orașelor asupra zonelor înconjurătoare este dependentă de mai mulți factori precum: structura internă, structura educațională, unitățile medicale, rețeaua de transport, infrastructura urbană, diversificarea ocupațiilor, oportunitățile economice oferite populației, dinamica dezvoltării, etc.

Comunitățile urbane din Regiunea Nord-Est au dimensiuni reduse și sunt plasate pe orbita orașelor reședință de județ care au o influență destul de ridicată asupra localităților învecinate, fie ele urbane și rurale. Influența orașelor asupra zonelor rurale învecinate este dependentă de numărul factorilor existenți. De asemenea, poate exista o influență segmentată asupra comunelor și satelor, datorată predominanței unuia sau altuia dintre acești factori. De exemplu, poate exista o influență economică, fără a exista și o influență educațională sau a sistemului de sănătate, asigurate de alt oraș. Din acest punct de vedere se constată o complexitate sporită a conexiunilor dintre orașe și a influențelor exercitate de acestea, o zonă formată din mai multe comunități rurale aflându-se sub influența mai multor centre urbane. Funcțiile urbane sunt destinate nu doar satisfacerii necesităților fiecărui oraș dar și a nevoilor din zonele rurale învecinate. Amplitudinea acestora este un factor determinant al distanței până la care un oraș își manifestă influența.

În literatura destinată analizei și măsurării acestei influențe sunt luate în calcul populația fiecărui oraș și distanța dintre acestea. **Relația teoretică utilizată pentru măsurarea relativă a zonelor de influență** este cea a lui Reilly-Converse: $DB = DAB / (1 + PA/PB)$. Rezultatele obținute prin această metodă pot fi modificate în funcție de anumite caracteristici: relief, ocupațiile preponderente ale populației din zonele rurale adiacente orașelor, a căilor de comunicație degradate etc.

În funcție de zonele de influență, orașele Regiunii de Nord-Est se împart în trei categorii: cele cu **influență majoră asupra zonelor învecinate**, categorie în care intră reședințele de județ, cele **cu influență medie** care sunt municipii sau orașe îndepărtate de reședințele de județ și au mai mult de 15 000 de locuitori, urmate de cele **cu o influență redusă**. Deși calculul efectuat este teoretic, se observă că asupra orașelor cu influențe medii și reduse se exercită influența reședințelor de județ dar și a orașelor mari învecinate din celelalte județe, ceea ce le plasează pe orbita acestora. Suprapunerea influențelor orașelor mari asupra orașelor medii și mici face ca dezvoltarea funcțiilor specifice orașelor moderne să aibă de suferit. Sectoarele de activitate economică, ce extind influența orașelor asupra localităților adiacente, sunt inhibitate de orașele mari din vecinătate, iar serviciile urbane vor fi dimensionate doar la necesitățile proprii.

Dezvoltarea prin creștere internă este afectată din acest punct de vedere crescând importanța economică a reședințelor de județ.

Din punctul de vedere al tipologiei regiunilor, **județul Botoșani face parte din categoria NUTS 3, urban-rural**, predominant rural în apropierea orașelor, fiind conectat, prin rețeaua de transport rutier și feroviar, cu zone funcționale urbane din vecinătate.

Existența unor centre urbane puternice nu este suficientă pentru dezvoltarea unei regiuni. Beneficiile dezvoltării orașelor trebuie extinse și asupra zonelor suburbane, periurbane sau rurale adiacente. În acest sens, **este esențial să se conceapă și să se încurajeze cooperarea și dezvoltarea interjurisdicțională**. În prezent, majoritatea investițiilor urbane au impact și asupra unităților administrative învecinate, așadar ar trebui adoptate măsuri pentru planificarea și implementarea proiectelor la nivel interjurisdicțional.

Potrivit **Raportului elaborat de Banca Mondială "Romania Catching-Up Regions"**, pentru perioada de programare 2021-2027, Comisia Europeană a decis că **Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) va pune un accent mai puternic pe activitățile de dezvoltare urbană durabilă (DUD), statele membre trebuind să aloce cel puțin 6% din FEDR dezvoltării integrate în zonele urbane (dezvoltare urbană durabilă)**, fie prin intermediul unui program operațional special, printr-o axă prioritară specială în cadrul unui program operațional, fie cu ajutorul unor instrumente precum *Investițiile Teritoriale Integrate (ITI)* sau *Dezvoltarea Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)*. De asemenea, Comisia Europeană dorește să ofere „mai multe stimulente pentru o guvernare mai eficientă bazată pe parteneriat, guvernarea pe mai multe niveluri și o abordare locală integrată în programele sale”¹⁸. Astfel, toate statele membre ale UE, inclusiv România, trebuie să pună un accent mai puternic pe abordările intersectoriale și interjurisdicționale (de ex. **abordări metropolitane**) și să răspundă mai bine nevoilor teritoriilor care pot să nu fie definite de o graniță administrativă clară.

Zonele metropolitane joacă un rol important în creșterea performanțelor unei regiuni, deoarece acestea au capacitatea de a concentra forță de muncă înalt calificată și de a atrage investitori, astfel încât dezvoltarea acestora este sustenabilă pe termen lung fiind practic noduri urbane competitive și dinamice la o scară mare. Aceste zone urbane reprezintă niște sisteme urbane de o complexitate variabilă în funcție de mărime și eterogenitatea țesutului și populației urbane.

Zona metropolitană este definită în *Legea nr. 242 din 2022* ca fiind **"asociația de dezvoltare intercomunitară constituită pe bază de parteneriat între capitala României sau municipiile reședință de județ ori municipii, altele decât cele reședință de județ, pe de o parte, și unități administrativ-teritoriale aflate în teritoriul metropolitan, pe de altă parte, în**

---

¹⁸ Comisia Europeană. 2018. *Obiectivul de politică 5 – Europa mai aproape de cetățeni și instrumente pentru dezvoltarea teritorială integrată. [Document de politică]*

*cadrul căreia se creează relații reciproce de influență în domeniul căilor de comunicație, economic, social, cultural și al infrastructurii edilitare”.*¹⁹

Caracterul de centru polarizator în teritoriu al Municipiului Botoșani a fost confirmat de-a lungul timpului prin importanța acestuia din punct de vedere economic, social și cultural, iar pentru a confirma acest rol la nivel macro **a fost înființată Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Botoșani** conform O.G. nr. 26/2000, din dorința autorităților locale de a aborda în parteneriat dezvoltarea municipiului și a localităților adiacente. Unitățile teritorial-administrative membre la acel moment în cadrul asocierii - **Municipiul Botoșani, Orașul Bucecea și comunele Bălușeni, Curtești, Mihai Eminescu, Răchiți, Roma, Stăuceni și Vlădeni** - definesc constituirea Zonei Metropolitane Botoșani prin nevoia de colaborare, pentru a realiza un teritoriu solidar din punct de vedere social și competitiv din punct de vedere economic, având ca bază principiile expuse în *Carta Europeană a autoguvernării locale*. **Ulterior, comunele Mihai Eminescu, Răchiți și Stăuceni au renunțat la acest parteneriat.**

În acest context, *în anul 2015, ADI Zona Metropolitană Botoșani a realizat Strategia de Dezvoltare a Asociației de Dezvoltare Intercomunitare "Zona Metropolitană Botoșani pentru perioada 2015-2020"*, prin care s-au propus proiecte integrate pentru UAT-urile componente ce vizează îmbunătățirea nivelului de trai și crearea de noi locuri de muncă, accesul la o educație de calitate, profesională și tehnică pentru copiii din cadrul Zonei Metropolitane. De asemenea, *Strategia Zonei Metropolitane* a avut ca scop foarte precis promovarea turismului la nivel local, dar și reducerea decalajului dintre comunitățile din cadrul Zonei Metropolitane și municipiul Botoșani.

În prezent, **Zona Metropolitană Botoșani este formată prin asocierea Municipiului Botoșani cu unitățile teritorial-administrative localizate în aria de proximitate**, respectiv:

- *Unitatea Administrativ Teritorială Județul Botoșani, prin Consiliul Județean Botoșani;*
- *Unitatea Administrativ Teritorială Orașul Bucecea;*
- *Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Vlădeni;*
- *Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Roma;*
- *Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Bălușeni;*
- *Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Curtești.*

Zona Metropolitană Botoșani este situată pe Arealul de dezvoltare Botoșani – Suceava și este situată la distanță apropiată de regiunile Cernăuți (Republica Ucraina) și raioanele Drochia și Edineț (Republica Moldova).

---

¹⁹ Sursa: <http://www.mdlpa.ro/>

Aria teritorială metropolitană Botoșani cuprinde: o zonă centrală compusă din orașul metropolă Botoșani și 4 unități administrativ teritoriale direct învecinate, cu un nivel de integrare socioeconomică apropiat de metropolă: unitățile administrativ teritoriale Mihai Eminescu, Răchiți, **Curtești** și Stăuceni; **o zonă perimetrală** cu diferențe semnificative în dezvoltare față de prima zonă, în principal în infrastructură și servicii de utilități publice: unitățile administrativ teritoriale **Bălușeni, Roma și Vlădeni**; **un oraș** cu infrastructură și dezvoltare peste indicatorii medii ai regiunii, **Bucecea, care constituie al 2-lea pol de dezvoltare al Zonei metropolitane**.

Orașul Bucecea este situat pe de o parte și de alta a D.N. 24C, Siret – Bucecea - Botoșani, la circa 20 km de municipiul Botoșani (reședință de județ), la 30 km de municipiul Suceava, la 29 km de municipiul Dorohoi. Se învecinează cu localitățile Huțani și Mândrești, care fac parte din comuna Vlădeni, cu localitatea Mihai Eminescu (Cucorăni), cu comuna Leorda, Vârfu-Câmpului, iar peste Siret cu localitățile Siminicea și Adâncata din județul Suceava.

După ultima împărțire administrativ-teritorială din anul 1968, localitatea Bucecea este formată din *Bucecea* propriu - zisă, reședință de comună, devenită oraș în anul 2004, satul *Călinești* și satul *Bohoghina*. Suprafața teritoriului administrativ al orașului actual este de 4.685 hectare, din care intravilan 347 hectare și extravilan 4.338 hectare și o populație de 5.345 locuitori.

Comuna Bălușeni face parte din județul Botoșani, fiind printre primele 15 comune ale județului după numărul de locuitori (5.180 persoane) și între primele 25 ca suprafață teritorială (7.039 hectare) situată în partea central-sudică a județului, limitrofă cu:

- ❖ *Municipiul Botoșani, în partea sud-estică a acestuia;*
- ❖ *Comuna Stăuceni, la nord;*
- ❖ *Comunele Sulița și Blândești, la est;*
- ❖ *Comunele Copălău și Cristești, la sud;*
- ❖ *Comuna Curtești, la vest.*

Comuna Bălușeni are în componența sa un număr de 6 sate: *Bălușeni, Draxini, Bălușenii Noi, Buzeni, Coșuleni și Zăicești*.

Comuna Curtești este o comună în județul Botoșani situată la sud-vest de municipiul Botoșani, pe un teren deluros, pe locul unor străvechi păduri (ulterior defrișate) în suprafață de 5.783 hectare - intravilan: 998 ha și extravilan: 4.784 ha - limitrofă cu:

- ❖ *La sud - comuna Cristești;*
- ❖ *La nord - comuna Mihai Eminescu*
- ❖ *La vest - comunele Corni și Vlădeni;*
- ❖ *La est - comuna Bălușeni.*

Comuna Curtești este formată din satele *Agafon, Băiceni, Curtești (reședința), Hudum, Mănăstirea Doamnei, Orășeni-Deal și Orășeni-Vale*, cu o populație totală de 4.782 locuitori.

Comuna Roma este așezată în partea centrală a județului Botoșani, fiind compusă din 2 sate, Roma, reședința de comună și Cotârgaci. Cu toate că documentele scrise despre locuirea acestui teritoriu sunt de dată recentă, urmele arheologice atestă urme de locuințe încă din neolitic: satul Cotârgaci este atestat documentar în anul 1833, iar satul Roma este cel mai nou sat, după documentul din 1887. Comuna Roma a luat ființă în anul 1926.

Comuna Roma se află la o distanță de 12 km de municipiul Botoșani, legătura făcându-se prin drumul județean Botoșani - Vorniceni. Suprafața comunei este de 44.95 km² și are o populație de 3.249 locuitori.

Comuna Vlădeni se află în partea stângă a cursului superior al râului Siret, fiind traversat în partea sa sudică de DN 29 care face legătura dintre Botoșani și Suceava.

Comuna Vlădeni este formată din satele *Brehuiești, Hrișcani, Huțani, Mândrești și Vlădeni* (reședința).

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Vlădeni se ridică la 4.560 de locuitori și se întinde pe o suprafață de 64,61 kmp, din care intravilan: 11,24 kmp și extravilan: 53,37 kmp.

Aceste unități administrative au fost analizate prin prisma fluxurilor și a deplasărilor pe care acestea le generează către Municipiul Botoșani și prin nevoia de colaborare, pentru a realiza un teritoriu solidar din punct de vedere social și competitiv din punct de vedere economic, având ca bază principiile expuse în *Carta Europeană a autoguvernării locale*.

Conform datelor colectate de pe *Google Maps*, localitățile aflate în prima coroană se află la circa 10-15 minute distanță pe rețeaua rutieră, astfel:

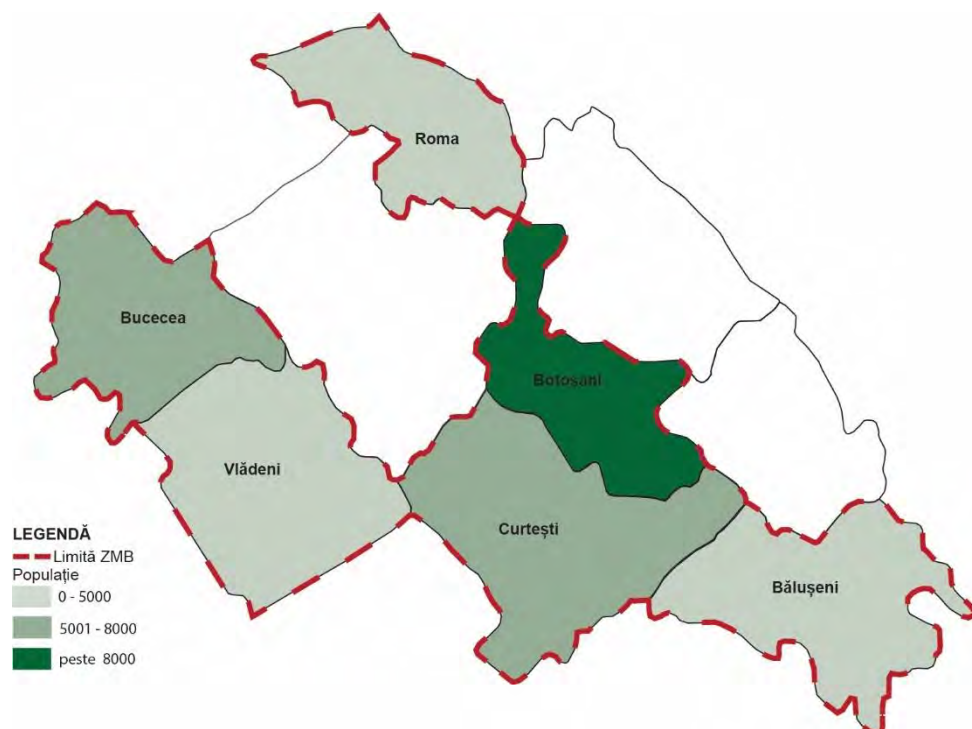

Fig. 2.6. Populația declarată a Municipiului Botoșani și a Zonei sale metropolitane

Cu o **suprafață administrativă de 525,03 kmp** (0,16% din teritoriul României) și o **populație stabilă în ZMB de 142.406 de locuitori** și cu o **suprafață administrativă de 4.136 ha** și o **populație a municipiului Botoșani de 117.504 locuitori** (date INS iulie 2021), **localitățile se plasează în categoria polilor locali cu o zonă redusă de influență la nivel regional și național.**

Analizele care se referă la împrejurimile municipiului Botoșani se vor concentra în continuare pe UAT-urile incluse în *Zona Metropolitană Botoșani (ZMB)*. **Cel mai important fenomen vizibil la nivelul relației între municipiul Botoșani și localitățile învecinate este cel de dezurbanizare, scăderea populației din mediul urban fiind mai accentuată decât în mediul rural.** Astfel, dacă ne referim la mediul urban, **populația municipiului Botoșani se află într-o continuă scădere** (-2,65% în intervalul 2002-2011 cf. *RPL* – populația rezidentă – sau -9,85% în intervalul 2011-2021 cf. *INS Tempo Online* – populația după domiciliu), **tendință urmată și de orașul Bucecea**: în perioada 2002-2011 populația a scăzut cu 9,54%, pentru ca în perioada următoare - 2011-2021 – scăderea să fie și mai accentuată (-14,87%).

În ceea ce privește **localitățile rurale din ZMB**, acestea se află într-un proces de urbanizare lentă, cea mai importantă scădere a numărului populației fiind înregistrată în comuna Bălușeni (-7,32% în perioada 2011-2021) și comuna Vlădeni (-4,93% în perioada 2011-2021), fiind singurele din ZMB ce prezintă scăderi ale populației în perioada de analiză 2011-2021. **Comuna Curtești** prezintă cea mai mare creștere din ZMB, de 16,54% în perioada 2011-2021, urmată de **comuna Roma** - 13% (2011-2021).

Domeniile de colaborare vizate de asocierea acestor localități în Zona Metropolitană Botoșani sunt următoarele:

- ▶ *politici sectoriale privind dezvoltarea economică, infrastructurile, utilitățile și serviciile publice, dezvoltarea urbanistică;*
- ▶ *finanțarea și cofinanțarea programelor și proiectelor prioritare de interes comun;*
- ▶ *mediul înconjurător;*
- ▶ *organizarea instituțională și dezvoltarea resurselor umane;*
- ▶ *alte domenii care definesc particularitățile locale ale zonei.*

Obiectivele asumate sunt reprezentate de:

- ❖ *dezvoltarea durabilă a întregii zone și a tuturor unităților administrativ-teritoriale componente;*
- ❖ *protejarea mediului înconjurător;*
- ❖ *îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie a unităților administrativ-teritoriale;*
- ❖ *dezvoltarea, modernizarea și îmbunătățirea serviciilor publice;*
- ❖ *dezvoltarea economică integrată;*
- ❖ *dezvoltarea culturii, turismului, sportului și agrementului;*
- ❖ *administrarea eficientă și integrată a potențialului de care dispune zona;*

- ❖ *atragera de noi investiții și creșterea accesului la resurse, promovarea investițiilor private și publice, în vederea dezvoltării durabile a zonei și a unităților administrativ-teritoriale care o compun.*

Totodată, parteneriatele oficiale între administrațiile publice din zonă reprezintă o abordare nouă care vizează constituirea de servicii și administrație integrate specifice zonei metropolitane botoșănene.

După cum am menționat, *Zona metropolitană* identificată reprezintă o potențială zonă de cooperare pentru atragere de investiții și implementare de proiecte, la aceasta adăugându-se și o serie de **structuri parteneriale existente în prezent în Regiunea Nord-Est**, dintre care amintim:

- ◆ *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Botoșani (ADIZMBT);*
- ◆ *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aqua Botoșani;*
- ◆ *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecoproces Botoșani;*
- ◆ *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară EURONEST;*
- ◆ *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Albești-Todireni-Valea Jijiei;*
- ◆ *Asociația de dezvoltare intercomunitară Albești-Trușești;*
- ◆ *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Trușești Dângeni;*
- ◆ *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Drăgușani-Mileanca;*
- ◆ *Grupuri de acțiune locală de tip GAL / LEADER ;*
- ◆ *Parteneriate încheiate cu alte entități/unități administrativ-teritoriale.*

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Botoșani (ADIZMBT) este definită prin Legea 215/2001, actualizată prin Legea 286/2006, privind Administrația Publică Locală, asociație înființată în baza prevederilor Ordonanței nr. 26 din 30 ianuarie 2000. *Zona Metropolitană Botoșani* este o asociere care permite accesarea într-un mod mult mai facil a fondurilor europene. Asocierea are ca misiune stimularea și sprijinirea creșterii prosperității zonei și a bunăstării cetățenilor acesteia. **Obiectivul general al asocierii** urmărește dezvoltarea economică a zonei metropolitane prin: alinierea *Zonei metropolitane Botoșani* la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale, instaurarea unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale, creșterea coeziunii vieții economico-sociale din *Zona Metropolitană Botoșani*.

Motivația abordării în mod integrat a dezvoltării în *Zona Metropolitană Botoșani* are avantaje în mai buna gestionare și valorificare a resurselor existente, în corelarea implementării proiectelor, în dezvoltarea accesibilității și echipării integrate a localităților metropolitane, în asigurarea unor servicii publice performante pentru cetățeni, în echilibrarea și creșterea ritmului dezvoltării economice, în dezvoltarea performanțelor administrațiilor publice metropolitane. Forma asociativă a acestor unități administrativ teritoriale este justificată prin legăturile multiple sociale și economice, prin posibilitățile de

dezvoltare integrată. Fiecare unitate administrativă este autonomă, zona metropolitană fiind cea care coordonează proiectele de dezvoltare integrate.

Zona metropolitană și unitățile administrativ teritoriale care fac partea din ea **au relații de colaborare cu alte localități și regiuni**. Sunt zone înfrățite sau zone cu care sunt semnate acorduri de cooperare: *Edineț* (Republica Moldova) cu *Zona Metropolitană Botoșani*, *Ashtarak* (Republica Armenia) cu *Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani*, *Laval* (Canada) cu *Municipiul Botoșani*, *Umani* (Ucraina) cu *Municipiul Botoșani*. Mai există protocoale de colaborare semnate de unități administrativ teritoriale din zona metropolitană cu localități din Republica Moldova dar și din spațiul vestic al Uniunii Europene.

În acest context, **Municipiul Botoșani este un pol important de dezvoltare care trebuie să aibă un rol din ce în ce mai important nu numai la nivel local, ci și regional.**

Se poate concluziona că, **Zona metropolitană a Municipiului Botoșani are o influență majoră asupra arealului înconjurător și stabilește numeroase relații de interdependență cu teritoriile de proximitate, făcând parte din sistemele urbane regionale și are ca obiectiv strategic realizarea unui mediu socio-economic integrat, capabil să asigure prosperitatea populației și dezvoltarea durabilă a microregiunii.**

ACCESIBILITATE

Conform *Regulamentului comunitar 1315/2013* privind orientările pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport în regiunea Nord – Est figurează următoarele coridoare TEN - T²⁰:

---

²⁰ Sursă: *Planul de Dezvoltare Regională Nord – Est 2021 - 2027*

	Retea de baza	Retea extinsa (complementara)	Noduri complementare	Puncte de trecere a frontierei
TEN-T Rutiera	Sascut-Bacau-Roman-Falticeni-Suceava-Siret	Tutova-Bartlad-Crasna-Husi-Albita		Siret
	E 85 (DN 2)	E 581 (DN24, DN24B)		Albita
	Bicaz Chei-Bicaz-Piatra Neamt-Targu Neamt-Pascani-Targu Frumos-Iasi-Ungheni	Bacau-Onesti-Oituz		Ungheni (nu exista momentan legatura rutiera)
	DN 12C, DN 15, DN 15C, DN 15B, DN 28A, E 58/E 583 (DN 28)	E 574 (DN 11)		
TEN-T Feroviara	Sascut-Bacau-Roman-Pascani-Dolhasca-Suceava-Vicsani	Adjud-Onesti - Comanesti-Ghimes	Suceava	Vicsani
	M 500	Linia 501		
	Vatra Dornei-Campulung Moldovenesc -GuraHumorului-Suceava			Cristesti Jijia
	Linia 502			
TEN-T Aeriana	Pascani-Iasi-Cristesti Jijia-Ungheni			
	Linia 606, M 600		Bacau	
			Iasi	
			Suceava	

Rețeaua TEN-T de bază traversează regiunea Nord-Est atât de la nord la sud, cât și de la vest la est prin partea mediană, asigurând, pe de o parte, conexiunea capitalei București cu Ucraina prin nordul regiunii (traversând municipiile Bacău, Roman, Fălticeni, Suceava și ajungând la punctul de trecere a frontierei Siret), cât și conexiunea cu vestul țării (Timișoara, Cluj, Târgu Mureș) a părții de est a Regiunii Nord-Est (Piatra Neamț, Iași) și apoi cu Republica Moldova (cu punct de trecere a frontierei pe rețeaua de bază – Ungheni). Rețeaua TEN-T extinsă include conexiunea municipiului București cu municipiul Chișinău pe direcția SV-NE, traversând municipiile Bârlad și Huși din regiunea Nord-Est, respectiv a municipiului Bacău cu municipiul Brașov.

Pe rețeaua TEN – T rutieră sunt amplasate 10 municipii, 5 orașe și 82 de comune, unități cu o populație totală de 1,6 milioane locuitori.²¹

Regiunea Nord – Est este străbătută de o serie de **coridoare rutiere europene**, după cum urmează:

- **Drumul European E85** (București – Bacău - Roman – Suceava – Siret – punct de control și trecere a frontierei);
- **Drumul European E576** – care face legătura cu drumul European E60 Cluj Napoca – Oradea;
- **Drumul European E574** – care face legătura cu drumul European E70 – Craiova – Vidin – Skopje;
- **Drumul European E581** (București – Bârlad – Albița – punct de trecere a frontierei – Chișinău) – care străbate județul Vaslui

²¹ Sursă: Datele privind populația unităților administrative-teritoriale sunt preluate din baza de date TEMPO – INS

- **Drumul European E58 - Roman – Tg. Frumos** cu ramificație către *Botoșani* și drumul European E583 – *Iași – Sculeni* – punct de trecere a frontierei.

În ceea ce privește căile de comunicare de la nivelul județului Botoșani, acestea sunt analizate prin rețeaua de drumuri și redate în tabelul de mai jos urmărindu-se evoluția în perioada 2015-2020.

Tab. 2.1. Evoluția drumurilor la nivelul Județului Botoșani pe categorii de drumuri și tipuri de acoperământ ²²

Categorii de drumuri publice	Tipuri de acoperământ	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Ani					
			Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
UM: Km								
Naționale	Modernizate	Botoșani	338	338	339	350	353	361
-	Cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	Botoșani	49	49	49	73	69	61
-	Pietruite	Botoșani	35	35	35	:	:	:
Județene și comunale	Modernizate	Botoșani	400	432	500	527	534	545
-	Cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	Botoșani	424	460	445	453	496	496
-	Pietruite	Botoșani	782	743	770	757	691	706
-	De pământ	Botoșani	476	447	423	401	437	409
Județene	Modernizate	Botoșani	237	244	244	244	251	251
-	Cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	Botoșani	280	280	280	280	280	280
-	Pietruite	Botoșani	158	151	151	151	144	142
Comunale	Modernizate	Botoșani	163	188	256	283	283	294
-	Cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	Botoșani	144	180	165	173	216	216
-	Pietruite	Botoșani	624	592	619	606	547	564
-	De pământ	Botoșani	476	447	423	401	437	409

²² Sursa: Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Botoșani 2021-2027

Astfel, conform datelor statistice oficiale (2020), **județul Botoșani dispune de drumuri publice în lungime totală de 2.578 km**, din care:

- ◆ drumuri naționale: 422 km
- ◆ drumuri județene: 673 km
- ◆ drumuri comunale: 1.483 km.

Dintre acestea, 906 km sunt modernizate (35,14% din total), 557 km cu îmbrăcămînți ușoare rutiere (21,61% din total), 706 km pietruite (27,39%) și 409 km de pământ (15,87%). Densitatea drumurilor publice raportat la suprafața județului este de km la 100 km² de teritoriu, puțin sub media regională, de 38 km.

Conform *Planului de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) al Municipiului Botoșani*, **la nivelul municipiului Botoșani** există o **rețea de 275 de străzi**, cu o **lungime totală de 156,984 km**, din care **60,18 km (38,3%) sunt nemodernizate**. Aceasta este una de **tip radial**, cu 5 direcții principale. În pofida deficiențelor de ordin tehnic și fizic, distribuția rețelei stradale din municipiu este adaptată teritoriului și susține direcțiile principale de dezvoltare ale structurii urbane. Principalele artere de circulație din municipiu sunt **străzile din categoria I** care măsoară **10,62 km** și alcătuiesc trama majoră a orașului (DN 28B - Calea Națională și Șoseaua Iașului, DN 29 - Str. Sucevei, Str. Împărat Traian, DN 29D – Str. Tudor Vladimirescu).

Se remarcă faptul că **municipiul Botoșani nu beneficiază de o centură ocolitoare** pentru înlăturarea traficului greu, dar și de tranzit, din zonele intens locuite din intravilan (traseul actual pentru traficul greu cuprinde străzile Calea Națională, Tudor Vladimirescu, Împărat Traian, Pacea, Mihail Kogălniceanu, Bd. Mihai Eminescu). Cea mai mare parte a traficului de tranzit utilizează în prezent rețeaua stradală din zonă centrală, după cum indică rezultatele Planului de Mobilitate. De menționat este și faptul că municipiul nu dispune de un sistem integrat de management al traficului, în pofida volumului ridicat de trafic din zona centrală.

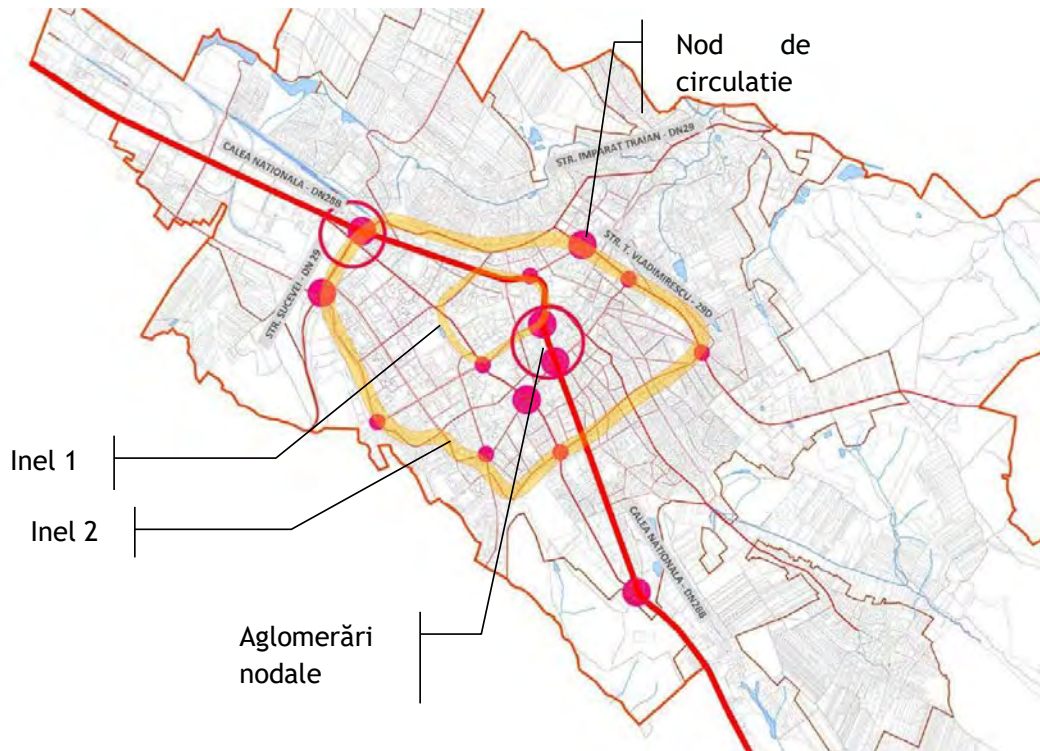

Fig. 2.7. Harta schemă de alcătuire a rețelei stradale existente (artere, inele, noduri de circulație) din Municipiul Botoșani ²³

Majoritatea **străzilor modernizate** importante din municipiu se află într-o **stare de exploatare bună**, cu precădere în **zona centrală**, unde au fost derulate investiții recente pentru reabilitare și modernizare, care au condus la îmbunătățirea semnificativă a accesibilității și la fluidizarea traficului. Totuși, **zonele periferice și nou construite nu au beneficiat de investiții** la fel de consistente, astfel încât cartiere precum Răchiți, Cișmea și Tulbureni **nu dispun** încă de o **structură de conectare cu trama stradală** adecvată nevoilor de transport motorizat individual.

La rețeaua stradală se adaugă **286 km de trotuare și 21.242 mp de zone pietonale** (cele 3 pietonale din centrul municipiului – Unirii, Transilvaniei și Bancar). **Pistele de bicicletă**, în lungime de circa **2,4 km**, și **zonele exclusiv pietonale** sunt **deficitare** și sunt concentrate în zona centrală, unde se prezintă în stare bună și sunt utilizate de mulți locuitori, mai ales seara, fiind însă inaccesibile locuitorilor din marile ansambluri de locuințe colective, cele mai dens populate zone din oraș, dar și celor din cartierele marginase. Mai mult, există chiar **cartiere periferice fără trotuare** (de ex. Cișmea și Tulbureni), ceea ce reprezintă un pericol pentru participanții la trafic.

În cadrul **Regiunii Nord-Est**, pe traseul **TEN-T feroviar** se află 3 municipii reședință de județ: Bacău, Iași și Suceava, 5 municipii (Câmpulung Moldovenesc, Onești, Pașcani, Roman și Vatra Dornei), respectiv 11 orașe și 75 de comune. Rețeaua feroviară

²³ Sursă: PMUD al Municipiului Botoșani

a regiunii Nord-Est cuprinde și numeroase tronsoane de cale ferată neelectrificată, fapt care determină o viteză scăzută a trenurilor.²⁴

Dintre municipiile din regiune, doar Huși nu este amplasat de-a lungul rețelei TEN-T feroviar sau a liniilor care se conectează direct la aceasta. Orașul Murgeni se află, de asemenea, pe o linie neconectată direct la rețeaua TEN-T feroviară, iar în cazul orașului Saveni, linia fiind închisă.

În regiune există unele areale fără acces la calea ferată, din care și șapte orașe Slănic Moldova în Bacău, Darabani, Flămânzi și Ștefănești în Botoșani, Broșteni, Cajvana și Solca în Suceava. Astfel, 43,8% din populația regiunii nu are acces la rețeaua de căi ferate ale regiunii, la care se adaugă 7,8% din populație aflată de-a lungul liniilor închise, procentul ajungând la 51,6%. Principalele motive ale lipsei conectivității sunt reprezentate pe de o parte de configurația reliefului, iar pe de altă parte de lipsa de interes în derularea unor proiecte investiționale care să vizeze extinderea rețelei de cale ferată.

La nivel regional densitatea liniilor de exploatare este de 43,9 km/1000 kmp, situându-se sub media națională de 45,2km/ 1000 kmp (2012).

În ceea ce privește **municipiul Botoșani**, acesta **se află pe o cale ferată secundară, deficitară, care se ramifică din magistrala feroviară București-Suceava**. O dată cu apariția ei orașul a rămas izolat, prin Verești realizându-se principalele legături feroviare cu orașele mari ale Moldovei și ale țării.

Transporturile aeriene de care beneficiază regiunea, sunt susținute de o infrastructură specifică formată din trei aeroporturi care deservește curse interne și externe, cursele regulate asigurând legătura atât cu capitala țării, București, cât și cu municipiul Timișoara. Cele trei aeroporturi sunt situate în Bacău, Iași și Suceava.

2.2. CADRUL NATURAL ȘI RESURSELE NATURALE

2.2.1. RELIEFUL

Regiunea Nord-Est este caracterizată printr-o îmbinare armonioasă a tuturor formelor de relief, 30% reprezentând-o munții, 30% relieful subcarpatic, iar 40% revine podișului. Această ultimă formă de relief ocupă peste 70% din suprafața județelor Botoșani, Vaslui și Iași. **La Vest**, Munții Carpați stau ca un zid cu înălțimi apropiate de 2000 m în Nord (Vf. Pietrosu, Vf. Rarău, Vf. Giumalău, Vf. Ocolașu Mare, Vf. Hașmașu Mare) și cu o scădere de înălțime spre Sud (Munții Ciuc, Munții Troțușului și, în mică măsură, Munții Vrancei). **Jumătatea estică** este împărțită în două mari zone: **Câmpia colinară a Moldovei**, în partea nordică și **Podișul Bârladului**, în partea de Sud. **Partea de Nord-Vest** a regiunii este cunoscută și sub numele de **Podișul Sucevei** cu o înălțime

²⁴ Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord – Est 2021 - 2027

medie de 500 metri și este faimoasă pentru “obcinele” sale (ușoare ondulații ale reliefului, ca un lanț de unde pietrificate).

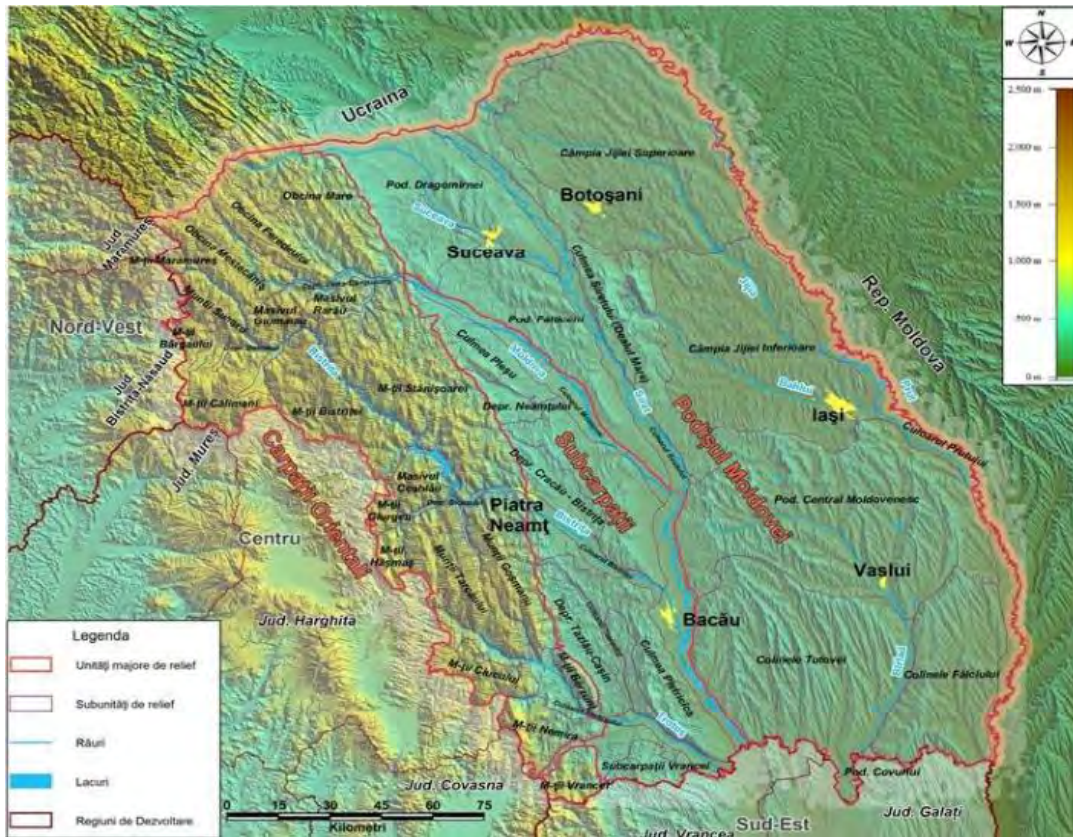

Fig. 2.8. Harta unităților de relief din Regiunea Nord-Est ²⁵

Zona montană este caracterizată de cele trei aliniamente geologice care creează un peisaj diferit de la o zonă la alta. Aliniamentul vestic, reprezentat în această regiune doar de munții Călimani – 2100 m, oferă un peisaj vulcanic specific, prin prezența conurilor și craterelor vulcanice. Aliniamentul central, format din roci dure, cristaline, este caracterizat printr-un relief șters, monoton, excepție făcând munții Rarău – 1651 m și Hașmaș – 1792 m unde, datorită activității geologice au apărut elemente spectaculoase precum *Pietrele Doamnei*, *Piatra Șoimului* sau *Piatra Singuratică*, obiective care sporesc potențialul turistic al zonei. Ultimul aliniament, situat în partea estică a Carpaților Orientali, este alcătuit din strate sedimentare cutate și oferă un peisaj de culmi domoale, dintre care se remarcă *Obcinele Bucovinei* – cu altitudini de până în 1500 m, faimoase datorită monumentelor istorice aflate în zonă și a stațiilor turistice. Tot din acest aliniament face parte și muntele Ceahlău – 1907 m, considerat muntele simbol al Moldovei, important punct turistic prin prezența *stațiunii Durău*, a *Cascadei Duruitoarea*, a *Vârfului Toaca*, dar și a lacului de acumulare *Izvorul Muntelui* din partea de est.

²⁵ Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

Subcarpații au înalțimi medii de 400-500 m (max. 911 m - *Culmea Pleșu*) și înconjoară munții ca un brâu, începând la sud de râul Moldova. Aceștia se despart de zona montană printr-o serie de depresiuni traversate de râurile Bistrița și Trotus.

Zona de podiș caracterizează partea de est a regiunii și este subdivizată în Podișul Sucevei în zona central nordică, *Podișul Bârladului* în sud-est și *Câmpia Moldovei* în nord-est. *Podișul Sucevei* este parcurs de râurile Siret, Suceava și Moldova și este caracterizat printr-un relief neuniform de dealuri scunde și depresiuni, *Podișul Bârladului* este puternic influențat de acțiunea erozivă a râului Bârlad și a afluenților săi, generând văi orientate nord-sud, iar *Câmpia Moldovei* este denumită astfel datorită funcției agricole importante, relieful fiind însa dominat de dealuri scunde.

Fragmentarea reliefului și văile orientate nord-sud crează dificultăți în organizarea legăturilor rutiere între localitățile din vestul județului Vaslui și din estul județului Bacău, fiind puține drumuri transversale, cu trasee sinuoase, care nu permit o conectivitate bună cu principalele orașe din apropiere (Bacău, Vaslui, Bârlad).

2.2.2. RESURSE NATURALE

Învelișul pedogeografic este deosebit de variat datorită condițiilor geomorfologice, climatice și substratului geologic. Clasificarea pe clase și tipuri de sol este conformă *Sistemului Român de Taxonomie a Solurilor (SRTS 2012)*, fiind folosită *Baza de Date Europeană a Solurilor (2004)*.

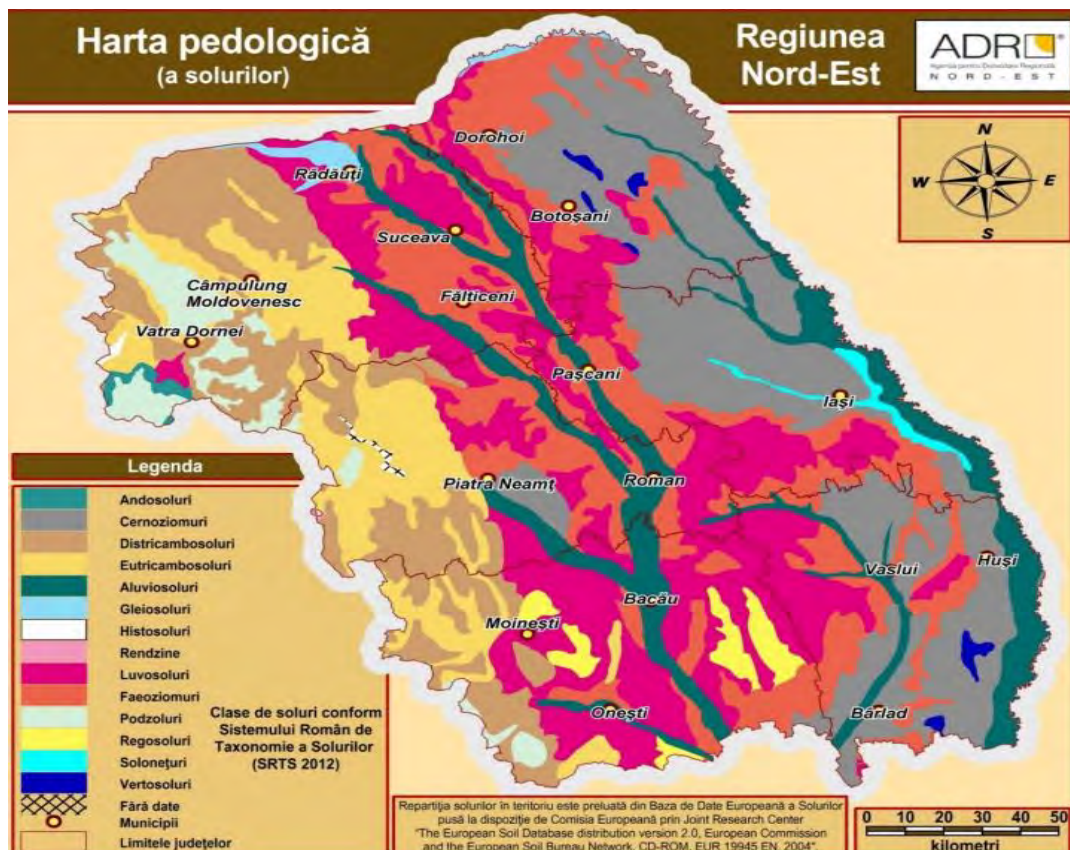

Fig. 2.9. Harta solurilor din Regiunea Nord-Est ²⁶

În **zona carpatică** sunt prezente următoarele **tipuri de soluri**:

- ▶ **Rendzine** – materiale calcaroase scheletice, formate pe calcare, gipsuri, gresii sau conglomerate calcaroase. Potențial productiv scăzut, bogate în humus (4-8%) și nu posedă capacitate ridicată de reținere a apei și a elementelor nutritive. Sunt utilizate pentru pășuni, fânețe sau paduri în zonele montane. - În arealul Cheile Bicazului;
- ▶ **Eutricambosoluri** – se întâlnesc în zonele de culmi și versanți, terase sau lunci înalte, la altitudini de până la 1300 m, dezvoltate pe roci bogate în baze: argile, marne, șisturi argiloase sau marnoase, gresii calcaroase, luturi, calcare etc. Textura variază de la lutonipoasă la luto-argiloasă, rezultând un regim aerohidric satisfăcător, iar conținutul de humus variază între 3 și 10%, cu o aprovizionare bună cu elemente nutritive. Sunt utilizate pentru diferite culturi de câmp: grâu, porumb, floarea soarelui, cartof, pomicultură și viță de vie, iar în zonele înalte pentru păduri de fag și rășinoase. Pe terenurile înclinate pot apărea procese de eroziune. - În zona montană – munții Stânișoarei, Ciucului, Ceahlau, Tarcău, Hășmaș, Rarău etc;
- ▶ **Districambosoluri** – răspândite în arealele montane, între 600 și 1200 m, formate pe depozite de pantă rezultate în urma dezagregării și alterării șisturilor cristaline sau granitelor. Are un regim hidric satisfăcător, permeabilitate ridicată și capacitate scăzută de reținere a elementelor nutritive. Este un sol acid, cu un conținut de humus de 5-8%, ajungând și la 20%, utilizat în special pentru plantații de arborete, păduri (amestec și rășinoase), fânețe sau pășuni. - În zona montană – Obcina Mare, Feredeul, Suhard, Bistriței, Tarcău, Gosmanu, Ciuc, Nemira;
- ▶ **Podzoluri** – la altitudini de peste 1800 m, pe relief de culmi largi, versanți slab înclinați, formate pe roci cu un caracter acid: gresii, conglomerate, șisturi cristaline, roci magmatice. Sunt slab aprovizionate cu elemente nutritive și au o activitate biologică scăzută, fiind utilizate pentru păduri de moliduri și pajiști naturale. - În zona montană – Călimani, Mestecăniș, Bistriței, Ciuc, Nemira, Ceahlău, Giumalău;
- ▶ **Andosoluri** – formate pe roci vulcanice (blocuri, tufuri, cenușă vulcanică, dacite, riolite, andezite), având o capacitate ridicată de reținere a apei și o permeabilitate mare. Poate fi utilizat pentru păduri (molid și brad), pășuni și fânețe. - În arealul munților vulcanici – Călimani.

În **zona subcarpatică și de deal** se regăsesc următoarele clase de sol:

- ▶ **Regosoluri** – sol slab conturat, cu textură variată, sărac în humus (1-2%) și substanțe nutritive. Corespunde natural unor pajiști de slabă calitate. Pot fi utilizate pentru viticultură și pomicultură. - Partea centrală și estică a județului Bacău – Colinele Tutovei, Dealurile Solont, Berzunți și Zăbrățul;
- ▶ **Luvosoluri** – răspândite în zonele de dealuri și podis, dezvoltate pe roci sedimentare (luturi, argile, gresii, conglomerate, nisipuri), sau pe materiale rezultate în

²⁶ Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

urma proceselor de dezagregare și alterare a rocilor magmatice și metamorfice, vegetația naturală fiind alcătuită din păduri de gorun și amestec. - Partea vestică și centrală a Podișului Dragomirnei, zona subcarpatică, nordul Colinelor Tutovei, vestul Podișului Central Moldovenesc, Culmea Siretului (Dealul Mare).

► **Faeoziomuri** – ocupă areale cu climă mai umedă decât cernoziomurile, vegetația naturală fiind reprezentată de păduri de foioase. Sunt formate pe loess, luturi, argile sau marne. Prezintă o textură lutoasă sau luto-argilooasă, cu un conținut de humus între 3 și 4,5%. Având o fertilitate bună, sunt utilizate pentru cereale, cartof, sfeclă de zahăr, viticultură, pomicultură, dar și pentru pășuni sau pădure. - Zonele mai înalte situate de o parte și de alta a culoarelor râurilor Siret, Moldova, Suceava, N Câmpiei Jijiei, Podișul Central Moldovenesc, Colinele Tutovei, Zona Subcarpatică de nord, Podișul Dragomirnei și Podișul Fălticeni;

► **Vertosoluri** – formate pe depozite argiloase, având permeabilitate redusă, sunt compacte, grele și se lucrează foarte greu, fapt ce constituie un factor restrictiv pentru majoritatea plantelor de cultură. Sunt utilizate pentru culturi de grâu, porumb, floarea soarelui, dar și pentru pășuni și fânețe. - În Dealurile Fălciului și în Câmpia Jijiei Superioare.

În zonele joase (Câmpia Jijiei), în depresiuni și în luncile râurilor putem întâlni următoarele tipuri de soluri:

► **Aluviosoluri** – format pe depozite fluviatile, fluvio-lacustre sau lacustre recente, de cel puțin 50 cm grosime. În zone în care nu mai sunt sub influența frecventă a inundațiilor (drenate, îndiguite). Regim aero-hidric favorabil, conținut de humus 2-3%. Favorabil pentru grâu, ovăz, floarea soarelui, porumb. - Luncile râurilor – Siret, Prut, Trotuș, Bistrița, Moldova, Suceava, Jijia;

► **Cernoziomuri** – răspândit pe suprafețe plane sau ușor înclinate, sub 550 m altitudine. Sunt formate în general pe loess, dar și pe depozite argiloase. Bogat în humus (2,5-6%), cu proprietăți hidrice și de aerație bune și bogat în elemente nutritive, având fertilitatea naturală cea mai ridicată. Un factor limitativ îl poate constitui deficitul de umiditate în perioada de vegetație a culturilor. - Partea estică a regiunii – Câmpia Jijiei superioare și inferioare, SE Podișului Central Moldovenesc, Dealurile Fălciului, E Colinelor Tutovei, Depresiunea Cracău-Bistritei;

► **Gleiosoluri** – formate în special pe depozite fluviatile sau fluvio-lacustre cu textură lutoasă sau luto-argilooasă, principalul factor de formare fiind prezența apei freatică la mică adâncime (1-2 m), fapt ce determină și un regim aerohidric defectuos. Au un conținut ridicat de humus (2-15%) și sunt bine aprovizionate cu N, P și K. În condiții naturale sunt folosite ca pășuni și fânețe, însă prin măsuri de ameliorare, pot fi folosite pentru culturi de grâu, porumb, ovăz, secară, dar și pentru legume - în depresiunea Rădăuți și în nordul județului Botoșani;

► **Soloneturi** – asociate cu cernoziomuri gleice, se întâlnesc în zone joase, unde este prezentă o sursă de apă mineralizată la adâncimi de 3-5 m, fapt ce determină o slabă dezvoltare a vegetației spontane. Prezintă un conținut redus de humus (1-2%), sunt slab aprovizionate cu elemente nutritive și cu o activitate biologică a solului foarte redusă,

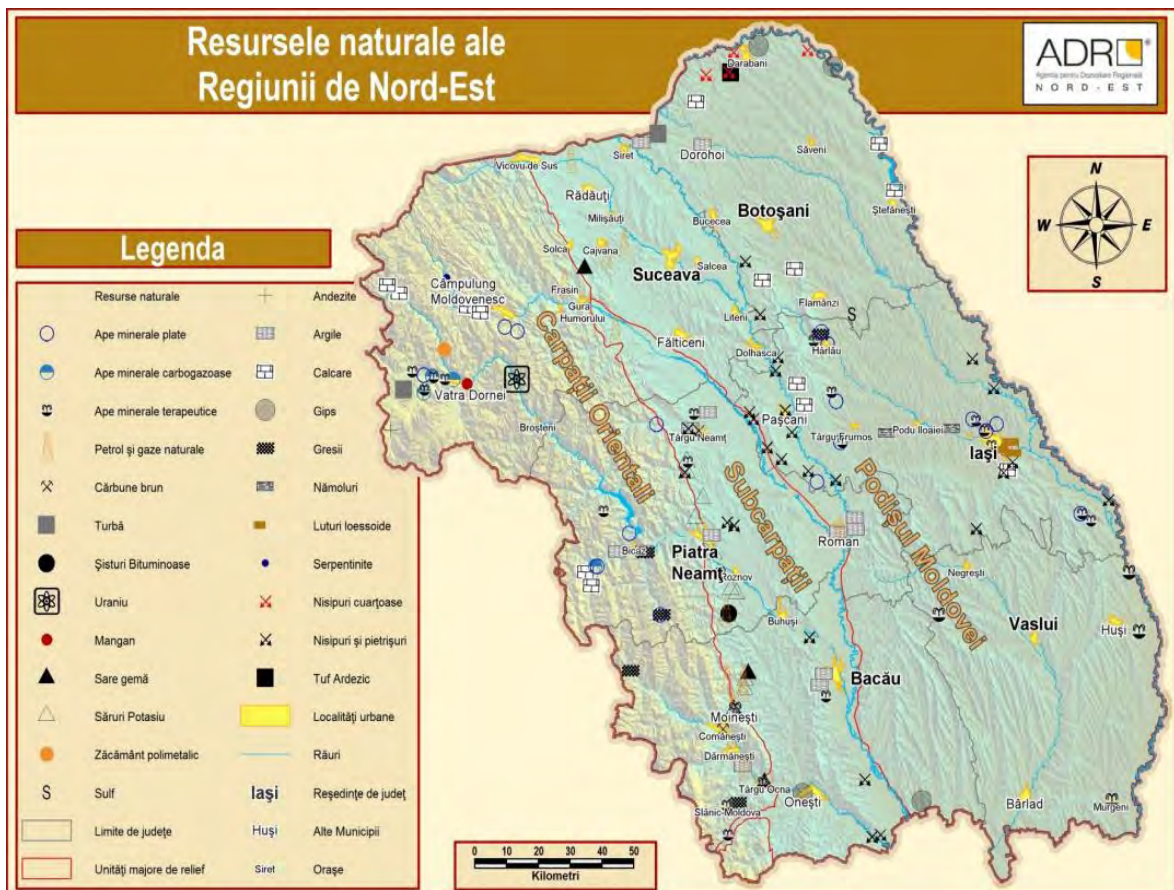

putand fi folosite doar pentru pajisti de calitate slaba sau mijlocie - în lunca Bahluiului si partial a Jijiei;

► **Histosoluri** – se formează în mediu saturat cu apă, sub influența unei vegetații hidrofile abundente. Sunt prezente procese de turbificare, constând în acumularea de materie organică incomplet descompuse (2-10 m grosime). Având o fertilitate scăzută, pot fi utilizate doar pentru pășuni și fânețe de slabă calitate. - în zona turbării de la Poiana Stampei.

În **Regiunea Nord – Est** sunt prezente următoarele **resurse naturale**:²⁷

- **minereu uranifer** – sectoarele miniere Crucea-Botușana – jud. Suceava – singura unitate de exploatare a acestui tip de minereu din țară; Grințieș, jud. Neamț – în procedura de obținere a autorizațiilor pentru o nouă exploatare;
- **minereu polimetalic** – Mănăila, comuna Breaza, jud. Suceava, cu preparare mecanochimică pentru obținerea concentratului de cupru la uzina de preparare Iacobeni, jud. Suceava;

- **minereu cuprifera** – Fundu Moldovei (Dealul Negru) – jud. Suceava – activitate sistată din 2001;
- **baritină** - Ostra, Leșu Ursului, Aluniș – activități sistate în perioada 2003-2006;

²⁷ Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

- **mangan** – Bazinul Dornelor (cariera Ulm - Dorna Arini), cariera Oița – Ciocănești, cariera Arșița – Iacobeni), Cârlibaba (zăcământul Dadu), Ciocănești (Tolovan, Mestecăniș); Iacobeni (Nepomuceni, Argestru, Căprăria); Șaru Dornei (Dealul Rusului) – jud. Suceava – închise;
- **sare gemă** – Salina Cacica, cu preparare a sării geme prin recristalizare la Pârteștii de Jos – jud. Suceava; Moinești, Sărata, Târgu Ocna – jud. Bacău; Târgu Neamț, Dobreni, Piatra Neamț, Borlești – jud. Neamț;
- **sulf** – Prăjeni, pe văile Teișoara și Ursoaia – jud. Botoșani; munții Călimani – jud. Suceava – sistare definitivă 1997;
- **tuf ardezic** – Hudești – jud. Botoșani;
- **turbă** – Poiana Stampei – jud. Suceava; Dersca – jud. Botoșani;
- **nisipuri cuarțoase** – Miorcani, Hudești, Suharău, Bajura – jud. Botoșani;
- **gips** – Păltiniș, Crasnaleuca – jud. Botoșani; Perchiu, Onești – jud. Bacău;
- **săruri de potasiu** – Arșița, Solont, Stănești, Găleanu – jud. Bacău; Cracaoani, Negrești, Garcina, Cut, Mastacăn, Borlești, Bălțătești, Tazlău – jud. Neamț;
- **nămoluri** – Lețcani, Lungani – jud. Iași;
- **roci utile:**
  - **andezite** – Dornișoara, Poiana Negri, Voroava – jud. Suceava;
  - **calcare** – Pojorâta, Lelici și Valea Seacă - Cârlibaba – jud. Suceava; Bicz-Chei, Damuc – jud. Neamț;
  - **serpentinite** – Breaza – jud. Suceava;
  - **nisipuri și pietrișuri** – Tudora, Corni – jud. Botoșani; Cornățel, Urechești Gârleni, Orbeni – jud. Bacău; Buda-Sirețel, Bârnova, Scheia, Păun, Cristești-Miroslovești, Lespezi-Mircești, Pașcani, Grozești, Victoria, Probotă, Stolniceni-Prăjescu, Luncași, Butea, Moțca – jud. Iași; bazinele râurilor Bistrița, Moldova, Siret și la Girov, Căciulești, Crăcăoani, Târgu Neamț, Vânători, Leghiu, Braniște – jud. Neamț; bazinele râurilor Siret, Suceava, Moldova și Bistrița – jud. Suceava;
  - **argile** – Doftana, Măgura, Luizi-Călugăra – jud. Bacău; Ciritei, Sagna, Răucești, Gâdinți, Tașca-Bicaz, Roman, Vânători-Târgu Neamț, Tarcău – jud. Neamț; Dorohoi, Mihăileni – jud. Botoșani; Tomești-Vlădiceni – jud. Iași;
  - **luturi loessoide** – Tomești, Holboca, Vlădiceni, Ciurea – jud. Iași;
  - **gresii** - Ghimeș Făget și la Est de zona Slănic Moldova – jud. Bacău; Deleni-Hârlău – jud. Iași; Tarcău-Pârâul Capra, Ardeluța – jud. Neamț;
- **petrol și gaze naturale** – Frasin, Todirești, Valea Moldovei, Comănești, Frătăuți – jud. Suceava; în zona dintre Tazlău și Oituz cu exploatare la Zemeș, Moinești, Lucăcești, Solont, Stănești, Dărmănești, Doftana și în Podișul Moldovei – jud. Bacău; Tazlău, Roman, Pipirig – jud. Neamț;
- **cărbune brun** – Comănești – jud. Bacău;
- **sisturi bituminoase** – jud. Neamț;
- **ape minerale terapeutice:**
  - **sulfuroase și feruginoase** - Drănceni, Murgeni, Pungești, Gura Văii – jud. Vaslui; Moinești, Lucăcești – jud. Bacău;

- *clorosodice, clorurate, iodurate, bromurate* – Nicolina, Răducăneni – jud. Iași; Lucăcești, Schela Moinești, Lunca, Poiana Sărată, Târgu-Ocna, Sărata-Băi – jud. Bacău; Durău, Bălțătești, Oglinzi-Băi, Piatra Șoimului – jud. Neamț;
- *bicarbonatate, magneziene, calcice* - Parcovaci – jud. Iași; Poiana Coșnei, Poiana Vinului, Dorna Candrenilor, Poiana Negri, Roșu – jud. Suceava;
- *sulfuroase, bicarbonatate, sodice, sulfatate* – Strunga, Breazu, Grădina Botanică, Băiceni, Bohotin, Cucuteni – jud. Iași;
- *Stațiuni turistice cu componentă balneară sau balneo-climaterică* – *Slănic Moldova* – pentru afecțiuni respiratorii, *Vatra Dornei* (cu mofeta Negrești) – pentru afecțiuni cardiovasculare, *Târgu Neamț (Băile Oglinzi)* – pentru afecțiuni reumatismale, *Bălțătești, Târgu Ocna*, etc.;
- **ape minerale carbogazoase** – Toșorog, Bicazu Ardelean, Dealul Gherman – jud. Neamț; Poiana Negri, Vatra Dornei, Dorna Candrenilor – jud. Suceava; Iași – jud. Iași;
- **ape minerale necarbogazoase (plate)** – perimetrul Munticelul, Bicazu Ardelean, Leghin-Pipirig, Izvorul Muntelui, Tazlău-Ardeluța – jud. Neamț; Iași, Hârlău, Strunga, Cucuteni, Răducăneni, Deleni, Reditu, Aroneanu, Mircești – jud. Iași; Dealul Floreni, Moara Dracului, Izvorul Alb – jud. Suceava.

Pe baza studiilor pedologice și agrochimice executate **pe teritoriul județului Botoșani**, au fost identificate următoarele **tipuri de soluri**:

Tab. 2.2. Tipologia solurilor din județul Botoșani ²⁸

Specificarea	Suprafață (ha)	% din suprafața agricolă
Soluri afectate de eroziune moderată, puternică și excesivă din care:	104.273	27,35
- de adâncime	3,632	0,95
Soluri afectate de alunecări, din care:	36,380	9,54
- active	27,408	6,30
Soluri cu textură fină (soluri grele)	240.566	63,09
Soluri salinizate și/sau alcalizate	63.098	16,54
Soluri acide	43,659	11,42
Soluri inundabile	29.034	7,62

Cea mai mare parte a terenurilor din zona municipiului Botoșani sunt de tip cernoziom (circa 80% din fondul funciar total), soluri foarte fertile, de culoare închisă, formate sub o vegetație ierboasă și un climat temperat, specific zonei de

²⁸ Sursă: <http://www.isubotosani.ro/botosani.html>

silvostepă. Sunt soluri formate în general pe loess, dar și pe depozite argiloase, bogate în humus, cu proprietăți hidrice și de aerăție bune. Cea mai mare problemă legată de acestea e deficitul de umiditate din perioada de vegetație a culturilor agricole.

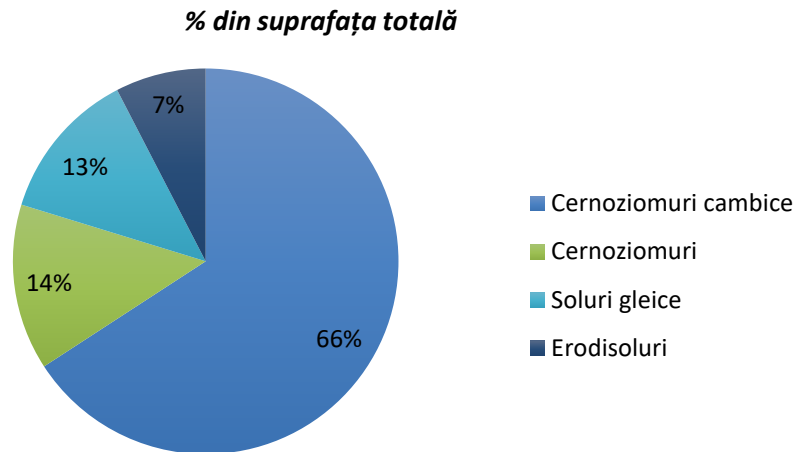

Fig. 2.10. Tipologia solurilor de la nivelul municipiului Botoșani, în anul 2016 ²⁹

Structura geologică din zonă nu a permis identificarea și exploatarea unor resurse ale subsolului de mare valoare economică. Acestea se rezumă la diferite materiale de construcții: nisip, pietriș, balast – extrase cu precădere din albiile râurilor din zonă, la care se adaugă zăcăminte de nisipuri cuarțoase fine, unice în România prin compoziție și puritate (zona Miorcani), ipsos, gips, sulf (în zona Păltiniș), calcare (Vorona, Ștefănești, Hudești), tuf ardezic (Hudești), turbă (Dersca), argile (Mihăileni), etc.

Municipiul Botoșani este amplasat într-o zonă cu risc seismic scăzut în context regional și mediu în context național, aici având loc, în general, cutremure de suprafață de intensitate medie. Totuși, acestea prezintă pericol mai ales pentru clădirile vechi și cele multietajate, care nu au fost consolidate, după cum arată și *Planul de analiză și acoperire a riscurilor de pe teritoriul municipiului Botoșani*.

2.2.3. REȚEAUA HIDROGRAFICĂ

Regiunea Nord-Est este străbătută de opt cursuri importante de apă, care drenează teritoriul pe direcția Nord-Sud, întreaga hidrografie aparținând bazinului hidrografic al Siretului (42.890 kmp) și al Prutului (10.990 kmp). Acesta din urmă, reprezintă granița naturală cu Republica Moldova, pe o distanță de cca. 562,3 km.

O parte dintre cursurile de apă ale regiunii au beneficiat de ample lucrări de amenajare și regularizare. Pe râul Bistrița s-a amenajat încă din anii '70 o "salbă" de șapte hidrocentrale și cel mai mare lac de acumulare al regiunii - Izvorul Muntelui, cu un volum

²⁹ Sursă: Date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Botoșani

la nivel normal de retenție de 1.130 mil.mc. În județul Neamț, se află și cel mai mare lac de baraj natural din România – Lacul Cuejdel, cu o suprafață de cca. 15 ha. În județele Botoșani și Iași se află numeroase lacuri antropice, formate prin bararea văilor, care constituie o caracteristică a teritoriului câmpiei colinare a Jijiei.

Județul Botoșani are o bogată rețea hidrografică, alcătuită din râurile Siret, Prut, Jijia, Bașeu, Sitna și afluenți, pe cursul cărora s-au amenajat 148 de lacuri, iar pe râul Prut, la frontiera cu Republica Moldova, s-a construit un important nod hidrotehnic: lacul de acumulare de la Stânca, comuna Ștefănești, cu o suprafață de 5.900 ha. Lacurile și apele curgătoare ocupă 138,3 kmp (2,8 %) din suprafața județului.

Densitatea medie a rețelei hidrografice din județul Botoșani are valori între 0,43-0,62 km /km. Apele curgătoare au în majoritate direcția de curgere nord-vest -> sud-est. Râurile, pâraiele, bălțile și iazurile sunt puternic influențate de caracteristicile climei temperat - continentală, având volum mare și foarte mare primăvara, când se topesc zăpezile ori vara și toamna, în perioadele de ploi abundente.

Râul Prut izvorăște din Carpați pe versantul nord-estic al Cernahovei. La nord de localitatea Oroftiana, intră pe teritoriul țării noastre pe o distanță de 704 km, din care în județul Botoșani circa 194 km. În zona Stânca-Costești (comuna Ștefănești), pe râul Prut, a fost construit un important nod hidrotehnic realizându-se una din cele mai mari acumulări din țară cu un volum de 1,5 miliarde m.c. de apă, o suprafață de 6.000 ha și o lungime de 70 km, care produce 30 MW energie electrică, asigură apa necesară irigațiilor și alimentarea așezărilor din Câmpia Moldovei, având totodată deosebită importanță pentru regularizarea râului Prut în aval și ferind de inundații mii de hectare de teren agricol. În cazul ruperii barajului suprafața zonei inundabile este de circa 250 kmp.

Râul Siret izvorăște din Carpații Păduroși are pe teritoriul țării noastre o lungime de 576 km, intră pe teritoriul județului Botoșani la Văscăuți, limitând periferia vestică a județului pe circa 107 km. Cursul său se caracterizează printr-o vale lungă, cu caracter de culoar, cu puternice tendințe de devagare. Pe râul Siret s-a construit acumularea de apă Bucecea cu un volum maxim de 8 milioane m.c. apă și acumularea Rogojești cu un volum maxim de 9 milioane m.c. apă. Suprafața inundabilă în cazul ruperii barajelor este de circa 400 kmp.

Râul Bașeu izvorăște din culmea Darabanilor, are o lungime de 106 km, fiind cel mai mare râu din Câmpia Moldovei, după Jijia. Pe cursul său există numeroase iazuri și acumulări a căror suprafață este de peste 1000 ha.

Râul Jijia cu afluenții săi drenează partea central- vestică a județului. Debitul său este destul de redus 8mc/s din cauza izvoarelor sărate. Pe cursul principalilor afluenți ai Jijiei (Sitna, Miletin, Dresleuca) există numeroase iazuri, a căror suprafață trece de 790 ha, culminând cu iazul Dracșani, care are o suprafață de 500 ha, fiind cel mai mare iaz din Podișul Moldovei.

Densitatea medie a rețelei hidrografice permanente din zona municipiului este destul de redusă 0,41 km/kmp, sursa principală de alimentare (86%) constituind-o precipitațiile atmosferice. Pânza freatică este una de mică adâncime, interceptată între 2

și 15 m și are un potențial destul de scăzut, din cauza structurii litologice (strate acvifere lipsite de presiune).

Municipiul Botoșani este încadrat de două râuri, Sitna, cu afluentul Luizoaia, și Dresleuca, cu afluentul său Teasc. La rândul său, râul Sitna este un afluent al Jijiei, care drenează întreaga zonă a municipiului. Datorită acumulării de la Cătămărești, râul Sitna are un debit mic pe teritoriul municipiului, regimul său hidrologic fiind influențat semnificativ de volumul precipitațiilor. Pe durata unei ploii la nivelul municipiului se generează un debit cuprins între 65.000 dmc/s și 90.000 dmc/s.

În zona din imediata apropiere a orașului, există câteva acumulări importante de apă, sub formă de lacuri sau iazuri. Printre cele mai mari, amintim: lacul Cătămărești (suprafață de 164 ha, pe Sitna), lacul Curtești (39 ha, pe râul Dresleuca - folosit pentru pescuit și irigații), iazurile Stăuceni (110 h) și Costești (80 ha) pe râul Morișca sau lacul Dracșani (cu o suprafață de 574 ha, folosit în principal pentru pescuit). Bălțile, smâcurile și tufișurile sunt specifice pârâului Luizoaia.

Conform *Planului de Management a Riscului la Inundații în Bazinul Prut-Bârlad*, **zona în care este amplasat municipiul Botoșani nu este expusă unui risc semnificativ de apariție a acestui hazard**, situație confirmată și de hărțile de risc elaborate de *Administrația Bazinală*.

2.2.4. CLIMA

În **Regiunea Nord-Est**, clima variază corespunzător reliefului. Diferitele tipuri de relief creează zone climatice cu diferențe semnificative între cele muntoase și cele de deal și de câmpie.

În zona muntoasă a regiunii (zona vestică a județelor Suceava, Neamț și Bacău), climatul este continental moderat, cu veri răcoroase și ierni bogate în precipitații sub formă de ninsoare.

În zona subcarpatică de dealuri și câmpie (părțile estice ale județelor Suceava, Neamț, Bacău precum și întreg teritoriul județelor Botoșani, Iași, Vaslui), climatul este continental, cu veri călduroase și secetoase, iar iernile sunt reci și de cele mai multe ori fără zăpadă.

Temperatura medie anuală a aerului este de 2 °C în zona de munte și de 9 °C în zona subcarpatică de dealuri și câmpie.

Municipiul Botoșani este supus influențelor climatice continentale ale Europei de est, fiind caracterizat prin valori ale temperaturii aerului și precipitațiilor specifice climatului continental excesiv, caracterizat în primul rând prin ariditate vara și ierni reci.

Media anuală a temperaturii este în această zonă de 8,6 C iar precipitațiile atmosferice sunt variabile și au o medie de 508,3 mm, iernile sărace în zăpadă, iar verile

au regim scăzut de umezeală, cu vânturi predominante din nord - vest și sud – vest. În această zonă pătrunde inclusiv crivățul, care bate dinspre est.

Unul dintre principalele riscuri naturale cu care se confruntă municipiul, în general, și fermierii din zonă, în mod special, este legat de **perioadele frecvente de secetă prelungită**, cu impact negativ asupra productivității agricole.

2.2.5. FAUNA ȘI FLORA

Din punct de vedere biogeografic, fauna și flora regiunii de Nord-Est fac parte din regiunea alpină în partea de vest (vestul județelor Suceava, Neamț și Bacău), regiunea continentală în partea centrală și de nord-est (estul județelor Suceava, Neamț și Bacău, județele Botoșani, Iași și parțial județul Vaslui) și regiunea stepică în estul și sudul județului Vaslui.

Existența diferitelor specii de plante și animale, precum și prezența diferitelor habitate specifice, a dus la crearea unor arii de protecție fie a habitatelor (Natura 2000 – SCI), fie a păsărilor – avifaunistice (Natura 2000 – SPA).

Dintre **speciile** desemnate ca fiind prioritare la nivelul Uniunii Europene, **în Regiunea Nord-Est** se întâlnesc următoarele:

- **mamifere** – *Canis lupus* (lup), *ursus arctos* (urs brun);
- **păsări** – *Aythya nyroca* (rața roșie), *crex crex* (cristelul), *aquila heliaca* (acvila de câmp), *aquila pomarina* (acvila țipătoare mică), *anser erythropus* (gârliță mică), *falco vespertinus* (vânturelul de seară), *falco cherrug* (șoim dunărean), *phalacrocorax pygmeus* (cormoran mic);
- **nevertebrate** – *Osmoderma eremita* (pustnicul, gândacul sihastru), *rosalia alpină* (croitor de fag), *nymphalis vaualbum* (fluturele țestos), *callimorpha quadripunctaria* (fluturele tigru de Jersey)
- **plante** – *Campanula serrata* (clopoțel).

De asemenea, se întâlnesc și **5 exemple din specia *Bison bonasus* (zimbru)**, puse în libertate în martie 2012 de către rezervația de zimbri de la *Parcul Natural Vânători-Neamț*.

Există, de asemenea și o serie de **specii de plante și animale care pot fi valorificate economic**, fiind incluse pe lista privind autorizații de recoltare, respectiv vânătoare (conform ordinului nr.410/2008)³⁰. Între aceste specii se numără:

³⁰ Notă APM Botoșani: Conform Art. 33 alin (1) OUG nr. 5712007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare, "Pentru speciile de plante și animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, prevăzute în Anexele nr. 4 A și 4 B, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc atât în ariile naturale protejate, cât și în afara lor, sunt interzise: a) orice formă de recoltare, capturare,ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic"

- **plante:** soc, păducel, măceș, tei, ghebe, hribi, gălbiori, bureți, fragi, coacăze, măr, vișin, cais, păr, urzică, sunătoare, afin, rostopască, alun, zmeur, mur, coada șoricelului, etc.
- **mamifere:** căprior (*capreolus*), cerb comun (*cervus elaphus*), mistreț (*sus scrofa*), viezure (*meles meles*), vulpe (*vulpes vulpes*), jder de copac (*martes martes*), pisica sălbatică (*felis silvestris*), urs brun (*ursus arctos*), capra neagră (*rupicapra rupicapra*), râs (*lynx lynx*), lup (*canis lupus*), hermelina (*mustela erminea*), dihor (*putorius*), nevăstuică (*mustela nivalis*), etc.
- **păsări:** cocoș de munte (*tetrao urgallus*), porumbel de scorbură (*columba oenas*), rața mare (*anas platyrhynchos*), șitar de pădure (*scolopax rusticola*), cioara de semănătură (*corvus frugilegus*), coțofană (*pica pica*), turturică (*streptopelia turtur*), ieruncă (*bonasa bonasia*), prepeliță (*coturnix coturnix*), ciocârlie (*alauda arvensis*), graur (*sturnus vulgaris*), becațină comună (*gallinago gallinago*), gaiță (*garrulus glandarius*), struz cântător (*turdus philomelos*), lișiță (*fulica atra*), gâsca de vară (*anser anser*), găinușa de baltă (*gallinula chloropus*), fazan (*phasianus colchicus*), etc.

Pentru unele specii enumerate mai sus, cum ar fi pisica salbatică (*Felis silvestris*), ursul brun (*Ursus arctos*), râsul (*Lynx lynx*) și lupul (*Canis lupus*), autoritatea publică centrală pentru protecția mediului stabilește, anual și ori de cate ori este nevoie, derogări conform Art. 38 din OUG nr.5712007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare.

Vegetația naturală a municipiului Botoșani este caracteristică, în partea de est a orașului, zonei de silvostepă, fiind formată în special din terenuri agricole și pajiștile secundare ce ocupă locul fostelor păduri. În nord-vest se întind păduri de gorun, terenuri agricole și pajiști stepizate, iar în sud-vest făgete de deal și păduri amestecate de fag și gorun. În rest, vegetația naturală este caracteristică solurilor de pădure, cu fânețe și izlazuri pe care cresc ierburi perene.

Culturile tradiționale constau din: grâu, secară, orz, porumb, cartofi, sfeclă de zahăr, floarea-soarelui. Livezile ocupă suprafețe relativ mici și predomină prunul și vișinul, cireșul și părul, gutuiul și nukul.

Fauna specifică zonei se împarte în două categorii:

- ▶ **fauna de silvostepă**, care cuprinde rozătoare (popândăul, șoarecele de stepă, popândăul de pământ, șobolanul de câmp, iepurele de câmp, etc. și mustelide (dihor, nevăstuică), respectiv vulpea, dintre animalele mari carnivore. Avifauna este reprezentată de graur, pitpalac, ciocârlia de câmp, dumbrăveanca, rața sălbatică și uliul porumbar. Dintre reptile regăsim șopârlele, iar dintre batracieni broasca râioasă și cea de lac;
- ▶ **fauna de pădure** – cuprinde animale precum vulpea, căprioara, mistrețul, pisica sălbatică. Avifauna cuprinde mierla, sturzul cântător, gaița, pițigoiul, turturica. De asemenea, se regăsesc diferite specii de șerpi de pădure și șopârle.

Fauna acvatică cuprinde specii de pești precum: cleanul, linul, bibanul, mreana, crapul, carasul, roșioara, etc.

La nivelul județului Botoșani au fost nominalizate, conform *Raportului privind starea mediului în regiunea Nord-Est în anul 2014*, **103 elemente de faună de interes comunitar și 49 de interes național**, care beneficiază de un regim special de ocrotire, însă cele mai multe dintre acestea trăiesc în habitate naturale relativ îndepărtate de municipiul Botoșani (de ex. în *Lunca Prutului*, *Turbăria de la Dersca*, *Pădurea Tudora*, etc.). De asemenea, au fost identificate **11 specii de plante de interes comunitar și 37 de interes național**.

2.3. ISTORICUL MUNICIPIULUI BOTOȘANI

Orașul Botoșani este atestat documentar în anul 1439, dar date privind existența așezării sunt anterior acestui an; un exemplu este dat de existența *Bisericii armene "Sfânta Maria"* ce datează din 1350. Între secolul XIV și anii 70 ai secolului XIX, Botoșaniul, fiind amplasat la intersecția principalelor drumuri comerciale, a fost un înfloritor târg al Moldovei și un centru al producției meșteșugărești.

Începând cu 1870 orașul a pierdut din zona de influență economică, deoarece a devenit un capăt de linie ferată secundară odată cu prelungirea liniei Liov-Cernăuți-Suceava; precum și datorită construirii liniei Dorohoi - Iași pe valea Jijiei. Târgul a devenit unul de importanță locală, înregistrându-se o scădere importantă a comerțului. Activitatea orașului s-a orientat din acel moment către industria agricolă, rolul principal avându-l producția agricolă a marilor moșii.

Între 1870 și 1968 a fost o perioadă de decădere pentru oraș, fapt demonstrat de scăderea populației de la 39.941 în 1870 la 35.220 în 1966. Începând din 1968, Botoșaniul redevine reședință de județ, iar până în 1992 urmează o perioadă de creștere și dezvoltare, însoțită de creștere rapidă a populației către maximul istoric de 126.145 de locuitori înregistrat în 1992.

După 1989 urmează o tranziție dificilă, trecerea la economia de piață afectează orașul, se închid multe din fabricile deschise în perioada 1968-1989, iar ca o consecință

directă a lipsei de oportunități economice apare emigrarea masivă a populației către vestul Europei și America de Nord.

Originea numelui de Botoșani este destul de incertă, dar sunt posibile următoarele explicații: prima ar fi că orașul își trage numele de la un boier pe nume Botaș, care a trăit pe aceste meleaguri la începutul mileniului II. Numele familiei „Botaș” sau „Botășani” este pomenit în documente foarte vechi încă de pe timpul lui Ștefan cel Mare, ca una din familiile alese ale Moldovei; a doua explicație a numelui ar fi de la antroponimul „Botos”, a treia de la regionalismul „botoș” însemnând „căpușă”; alte variante ar fi cuvintele „botos” sau „botoșei”.

Dezvoltarea orașului a fost influențată de amplasarea acestuia la zona de contact între Podișul Sucevei și Câmpia Jijiei, fapt ce a dus atât la dezvoltarea comerțului cu produse agricole cât și a celui cu animale. De asemenea situat într-un punct favorabil de legătură între principalele drumuri comerciale ale Principatului Moldovei, Botoșaniului a devenit un important centru de comerț ce a crescut până către a doua jumătate a secolului XIX.³¹

Pe teritoriul Botoșaniului în locul denumit „La Siliște” (situat la circa 2 km nord de oraș) se găsesc, în afară de dovezi privind continuitatea de locuire pentru intervalul secolelor XIII-XVIII, și urmele unei culturi Protodridu, care arată asimilarea culturii materiale a slavilor de către localnici, în perioada secolelor IX-X. Deasemenea în zona fostei bariere Agafton s-a descoperit o așezare în care s-au găsit fragmente de ceramică din secolele III-IV și din perioada secolele XI-XIII aparținând feudalismului timpuriu;³² iar în zona Mănăstirii Popăuți s-au găsit dovezi arheologice ce demonstrează continuitatea locuirii în zonă între secolele XIII-XVIII.³³ Pe baza acestor observații arheologice efectuate până în prezent se apreciază că târgul-oraș datează din veacul al XIV-lea, fiind precedat de o așezare de veac XIII.³⁴ Prima atestare documentară a târgului Botoșanilor este realizată de pisania bisericii armene din centrul târgului, aceasta datând din 1350.³⁵

Descoperirile arheologice de pe teritoriul județului Botoșani, la Drăgușeni, Mitoc, Rădăuți-Prut, Ștefănești, Vorniceni, confirmă faptul că în această zonă au fost prezente așezări omenești încă din paleolitic. Specifice culturii Cucuteni sunt vasele de ceramică și pământ ars, pictate în 2 sau 3 culori, de un înalt nivel artistic. Dezvoltându-se atât de timpuriu, „Botoșanii nu au fost cetate ci târg deschis, fără ziduri” situat la o răspântie de drumuri, ceea ce a dus la un comerț înfloritor. Se pare că, începând cu secolul XV, dezvoltarea pe care o cunoaște comerțul aduce orașului venituri însemnate, iar prima pecete a orașului a fost un păun cu coada răsfirată ce simboliza podoabele doamnei Moldovei, cumpărate cu bani din venitul târgului.

³¹ Sursă: Eugenia Greceanu, p.29

³² Sursă: N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița și Em. Zaharia, p. 230

³³ Sursă: N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița și Em. Zaharia, p. 142, 147, 148, 150, 155 și 229-230

³⁴ Sursă: Eugenia Greceanu p.30

³⁵ Sursă: Nicolas Soutzo, *Notions statistiques sur la Moldavie*, Jassy, 1849, p. 53; Constantin C. Giurescu, *Târguri sau orașe și cetăți moldovene*, pp. 90, 195-196.

Marii voievozi ai Țării Moldovei, Ștefan cel Mare și Petru Rareș, înscriu numeroase prezențe la Botoșani, în județ păstrându-se și azi ctitoriile domnești: Biserica "Sf. Nicolae" din Dorohoi (1495) și Biserica Sf. Nicolae Popăuți (1496) ale lui Ștefan cel Mare, azi monumente istorice. Tot monumente istorice sunt ctitoriile Doamnei Elena, soția voievodului Petru Rareș: bisericile "Sf. Gheorghe" din Botoșani (1551) și Uspenia (1552).

La sfârșitul secolului XVI cărmuirea orașului revenea unui vornic numit din partea Doamnei, care avea sarcina să strângă veniturile ei, să judece pricinile, să păzească liniștea și să scrie răvașe în numele târgului. Pe lângă vornic funcționa un consiliu orașenesc, format dintr-un șoltuz și 12 pângari aleși de comunitate.³⁶ O administrație bine pusă la punct, va funcționa în Botoșani după 1820, când orașul nu va mai fi apanaj al Doamnelor. Botoșaniul e un oraș care păstrează o structură subterană de târg, cu pivnițe boltite suprapuse. Ele au adăpostit timp de sute de ani mărfurile târgului, constituind și locul de refugiu al populației în timpul repetatelor invazii. O valoare arhitecturală de necontestat o constituie lăcașuri de cult vechi de jumătate de mileniu, precum și zona de târg a orașului, renumită pentru valoarea arhitecturală a centrului istoric.

Stema orașului

Stema Municipiului Botoșani a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 3 martie 2010, prin Hotărârea de Guvern numărul 157 publicată în Monitorul Oficial Partea I numărul 152 din 9 martie 2010.

Stema Botoșaniului se compune dintr-un scut triunghiular francez antic, cu marginile rotunjite, în vârful scutului pe un câmp roșu, se află un păun de aur, conturnat, cu coada desfăcută. În partea superioară a scutului pe un câmp argintiu, se afla *Crucea Sfântului Gheorghe*, de culoare roșie. Scutul este trimbrat de o coroana murală de argint cu șapte turnuri crenelate. Păunul din parte inferioară semnifică statutul unic al târgului medieval Botoșani, acela de apanaj al Doamnei Moldovei, fiind prezent încă din Evul Mediu pe sigiliul orașului, acest fapt este atestat încă din 1661. Crucea Sfântului Gheorghe face referire la sfântul patron al orașului Botoșani, fiind hramul bisericii ridicate de Elena Rareș în centrul târgului medieval.

Prima pecete a orașului a fost descoperită pe documente ce datează din 1603 și avea următorul înscris: „*SIA PECEATI ESTI MIASTA BOTTISANISCAGO*”. Measta este un termen slav folosit rar în secolele XIV-XV, în documentele din Țările Române, cu sensul de târg.³⁷ Folosirea acestui termen dovedește că Botoșaniul avea statutul de oraș încă din acele secole, altfel nu s-ar fi folosit acest termen pe sigiliul orașului.³⁸

³⁶ Sursă: <http://paco.botosani.ro/articol/15/Istoria+Botosaniului.html> Istoria Botoșaniului paco.botosani.ro

³⁷ Sursă: "Cu acest termen sunt denumite în 1435 orașele Vaslui și Tecuci (C. C. Giurescu - op. cit., p. 8), și în Birlad (Ciurea - "Noi considerații privind orașele din Moldova", p. 24) deci tot orașe foarte vechi

³⁸ Sursă: Ștefan Cervatiuc - FORUM CULTURAL Anul IV, nr. 4, Botoșani, decembrie 2004, p. 17

Pe un document publicat de Alexandru Papadopol Calimachi din 5 august 1670 apare tot un păun cu coada răsfirată, o lucrare primitivă a unui gravor nepriceput.³⁹ Faptul că păunul a continuat să fie folosit ca simbol al târgului pentru următoarele două secole este demonstrat de un act din 20 martie 1774. Pe toate aceste documente în care apare păunul se poate vedea inscripția: „*Pecetea târgului Botaș*”.⁴⁰

Regulamentul Organic a fost promulgat în 1832, iar odată cu acesta s-a schimbat și stema orașului. Noua stemă este diferită de cele anterioare, simbolul târgului fiind o coasă așezată oblic în câmp, cu lama orientată spre dreapta. Scutul modern francez era timbrat de o coroană ce semăna cu o coadă răsfirată de păun, iar în partea de jos este trecut 1832. Acesta era susținut de doi delfini afrontați și este înconjurată de o exergă în care este trecută legenda: „*PECETE SFATULUI MUNIȚIPAL DE BOTOȘENI*”. Din acest moment coasa devine, pe lângă simbol al orașului, simbol al întregului județ Botoșani.

2.4. PROFILUL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

2.4.1. STRUCTURA URBANĂ

Distribuția orașelor în regiune și în județele componente oferă informații relevante cu privire la oportunitățile oferite populației din punct de vedere economic și social. Concentrarea anumitor activități umane în anumite regiuni indică existența resurselor economice, naturale și umane care au contribuit la creșterea avansului economic și diversificarea ariilor ocupaționale. De asemenea, distanțele dintre orașe indică și arealul înconjurător influențat de acestea. O distanță mai mare între orașe indică o influență mai ridicată, în timp ce o densitate mai mare a orașelor indică o influență scăzută asupra regiunilor periurbane. Este dificil de estimat cu exactitate modul în care orașul influențează zonele învecinate, dar odată ce un oraș se înscrie pe un trend ascendent de dezvoltare, probabilitatea de apariție a unor noi orașe în apropiere devine din ce în ce mai redusă.

Zona economică funcțională a orașelor se întinde, de obicei, dincolo de zona administrativă. Cu cât cresc mai mult orașele, cu atât această zonă devine mai mare. În țările cele mai dezvoltate, zonele economice funcționale ale orașelor sunt descrise ca zone-tampon de circa o oră de mers cu mașina, acesta reprezentând timpul maxim pe care majoritatea oamenilor sunt dispuși să îl petreacă pentru navetă.

³⁹ Sursă: Jurnalul de Botoșani și Dorohoi. Accesat în 11 martie 2010

⁴⁰ Sursă: Jandarmeria Botoșani (2008). „*REPERE ISTORICE*”

Investițiile teritoriale integrate reprezintă un instrument de stimulare a creării de zone urbane funcționale și de aplicare a acestui obiectiv strategic.

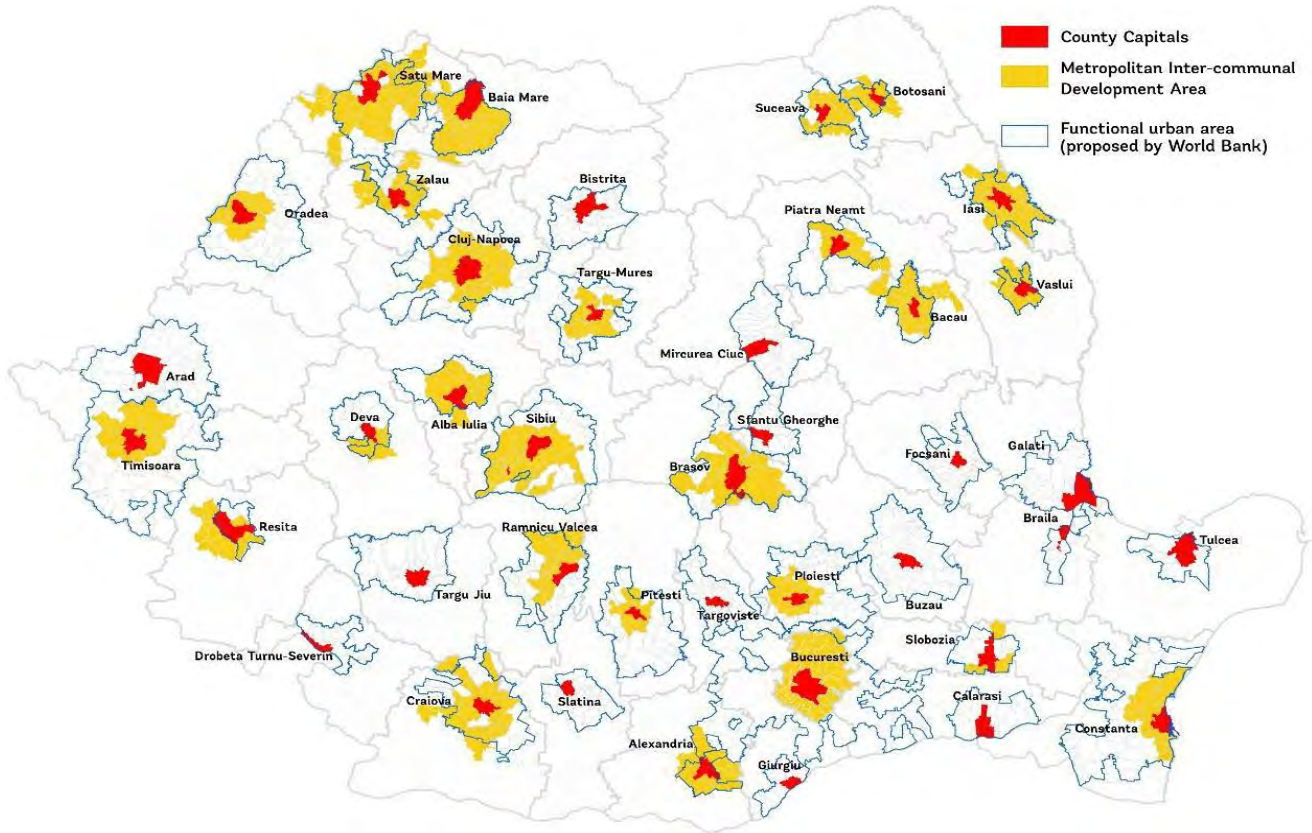

Fig. 2.11. Zonele metropolitane existente și zonele urbane funcționale propuse ale reședințelor de județ din România (studiu realizat de Banca Mondială)

De asemenea, o problemă importantă căreia trebuie să-i facă față dezvoltarea metropolitană durabilă este expansiunea necontrolată a zonelor urbane și periurbane înconjurătoare. Extinderea urbană este o problemă generală în România iar mecanismele de contracarare și dirijare a acesteia continuă să lipsească sau să fie insuficiente. Planurile de amenajare a teritoriului zonei metropolitane ar putea coordona proiecte de dezvoltare a teritoriului metropolitan. Faptul că planurile urbanistice generale nu sunt actualizate în mod regulat are un impact negativ asupra unei dezvoltări controlate și armonioase.

Un studiu al Băncii Mondiale realizat în 2019 arată extinderile urbane realizate în perioada 1990-2018:

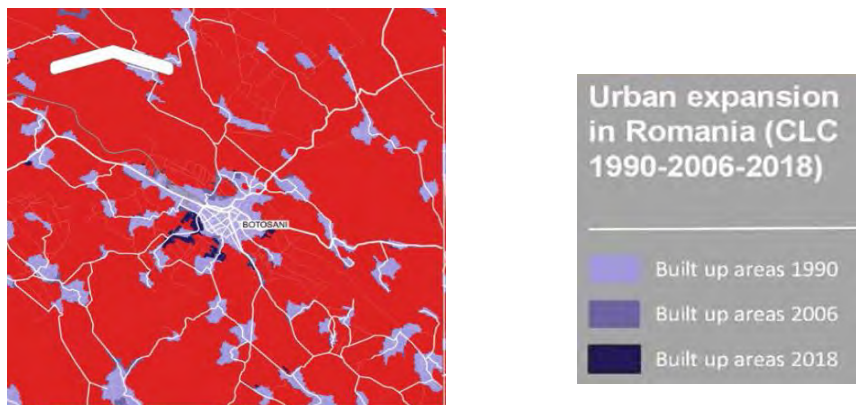

Fig. 2.12. Extinderea urbană a municipiului reședință de județ Botoșani

Din punct de vedere al organizării spațiale a teritoriului, **profilul spațial la nivelul Municipiului Botoșani** ține strict de știința urbanismului. Dezvoltarea orașelor este legată de amplasarea lor, adică de poziționarea față de rețelele de schimburi. Acest lucru a constituit factorul determinant de-a lungul istoriei. Din acest punct de vedere, datorită Prutului și Siretului ce traversează zona, teritoriul municipiului Botoșani are un trecut bogat și deci o tradiție.

Cu cât orașul este mai evoluat, cu atât segregarea funcțional-teritorială este mai profundă și mai bine definită. Această zonare funcțională a intravilanului influențează direct o serie de alte aspecte ale vieții urbane: repartiția populației, direcționarea transportul public de călători, distribuția alimentării cu apă și energie etc. Conturarea zonării funcționale, ca și creșterea teritorială, poate fi atât rezultatul unei dezvoltări spontane cât și acela al unei amenajări dirijate, ultima situație fiind mai frecventă la orașele din statele care au trecut printr-o fază de economie centralizat planificată.

Evoluția urbanistică a unei așezări este descrisă în cadrul unui *Plan Urbanistic General (PUG)*. *Planul Urbanistic General (PUG)* reprezintă documentul cu caracter de reglementare, care constituie baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare la nivel local.

Existența unor PUG-uri actualizate, care să exprime în mod realist condițiile și nevoile în continuă schimbare de la nivel local, reprezintă o precondiție semnificativă pentru o dezvoltare locală armonioasă. Se constată că nici la nivelul municipiului Botoșani actualul PUG nu mai reprezintă nevoile reale funcționale, operaționale și de reglementare pentru teritoriul urban și nici din perspectiva unei dezvoltări urbane durabile.

Actualul Plan Urbanistic General (PUG, incluzând și Regulamentul Local de Urbanism - RLU) al Municipiului Botoșani a fost elaborat în anul 1999, prin urmare acesta trebuie revizuit în conformitate cu situația existentă în prezent la nivelul localității, mai ales în contextul modificărilor sociale, economice, legislative, etc. din ultimul deceniu, care a condus la extinderea intravilanului, la schimbarea funcțiunii unor zone, terenuri și clădiri, de exemplu prin restrângerea activităților industriale în favoarea proiectelor rezidențiale

sau comerciale, la modificarea configurației și a aspectului unor spații publice, etc. Prin urmare, *PUG* și *RLU* urmează a fi revizuite și aprobate în noua formă de către Consiliul Local, în perioada următoare, avându-se în vedere inclusiv corelarea acestora cu documentele strategice (*PMUD*, *SIDU*, etc.) elaborate la nivel local, județean, regional și național.

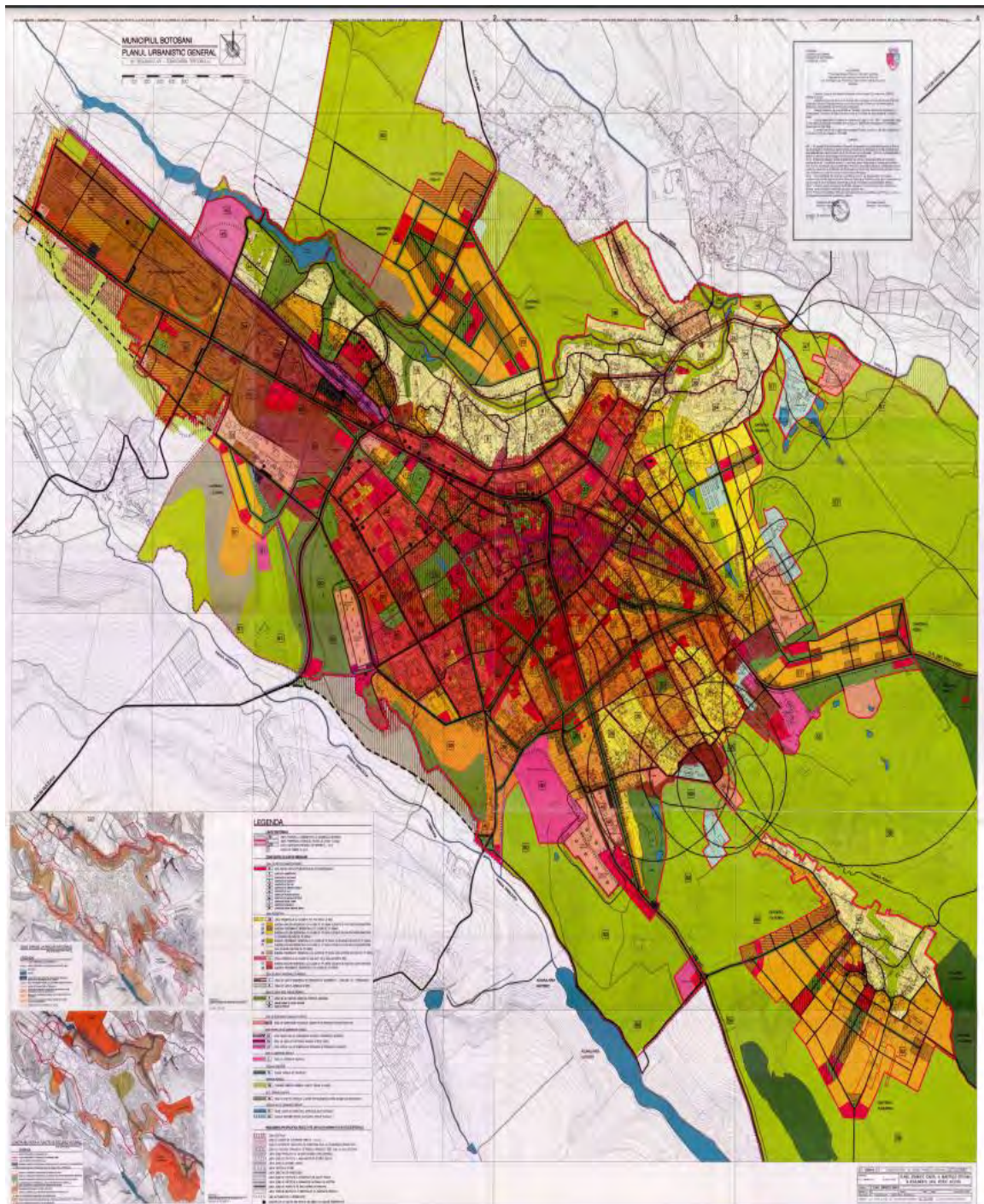

Fig. 2.13. Plan Urbanistic General Mun. Botoșani – Reglementări urbanistice - Zonificare

Cu toate acestea, pe baza *Raportului de specialitate al Serviciului Autorizări în construcții și Urbanism* și a rapoartelor de avizare ale comisiilor de specialitate ale Consiliului Local, prin *Hotărârea Consiliului Local nr.184/2021* a fost aprobată prelungirea

valabilității PUG și a RLU ale municipiului Botoșani, aprobate prin Hotărârea Consiliului Local nr. 180/1999, până la aprobarea noilor documentații de urbanism, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2023.

Zonificarea funcțională a Municipiului Botoșani s-a stabilit în conformitate cu *Planșa de Reglementări a PUG-ului* în funcție de categoriile de activități pe care le cuprinde localitatea și de ponderea acestora în teritoriu. Pe baza acestei zonificări s-au stabilit condițiile de amplasare și de conformare ale construcțiilor, ce se vor aplica în cadrul fiecărei zone funcționale.

Conform *Planului Urbanistic General, a Regulamentului Local de Urbanism și a Planului de Amenajare a Teritoriului Administrativ al Municipiului Botoșani*, **suprafața teritoriului administrativ este de 4.126 ha, din care intravilan 1.910 ha.**

Pentru o mai bună operativitate în folosirea *Regulamentului Local de urbanism a municipiului Botoșani* și a urmării prescripțiilor cuprinse în acesta, **teritoriul intravilan s-a împărțit în unități teritoriale de referință - U.T.R.-uri** - și cuprinde prescripții de construibilitate specifice zonelor și subzonelor funcționale precum și reglementările U.T.R.-ului respectiv.

Fiecare U.T.R. în parte a fost delimitat pe baza următoarelor criterii:

- ☞ *Funcțiune predominantă existentă;*
- ☞ *Împărțiri și arondări existente (administrative, funcționale);*
- ☞ *Cadrul natural;*
- ☞ *Criterii istorice și socio-culturale.*

Dintre criteriile sus-menționate, prioritar a fost cel legat de funcțiunea predominantă existentă. Reglementările la nivel de U.T.R. reprezintă o detaliere a prescripțiilor specifice, diferențiate în permisiuni, condiționări și restricții aplicabile numai U.T.R.-ului la care se referă.

La nivelul municipiului Botoșani există, conform PUG existent, un număr de **62 de Unități Teritoriale de Referință**, denumite în conformitate cu denumirile tradiționale ale zonelor, cartierelor sau ansamblurilor de locuințe colective, și grupate în următoarele categorii:

- ✎ *U.T.R. cu funcțiuni complexe de interes public;*
- ✎ *U.T.R. mixte cu funcțiuni complexe și de locuire;*
- ✎ *U.T.R. cu funcțiune de locuire colectivă (în blocuri de locuințe);*
- ✎ *U.T.R. cu funcțiune de locuire mixtă (individuală și colectivă);*
- ✎ *U.T.R. cu funcțiune de locuire individuală (pe lot);*
- ✎ *U.T.R. cu funcțiune de industrie și depozitare;*
- ✎ *U.T.R. cu funcțiune de agricultură;*
- ✎ *U.T.R. cu funcțiune de gospodărie comunală sau cu destinație specială;*

- ✎ U.T.R. cu funcțiune de plantații speciale;
- ✎ U.T.R. cu funcțiune de căi de comunicație feroviară.

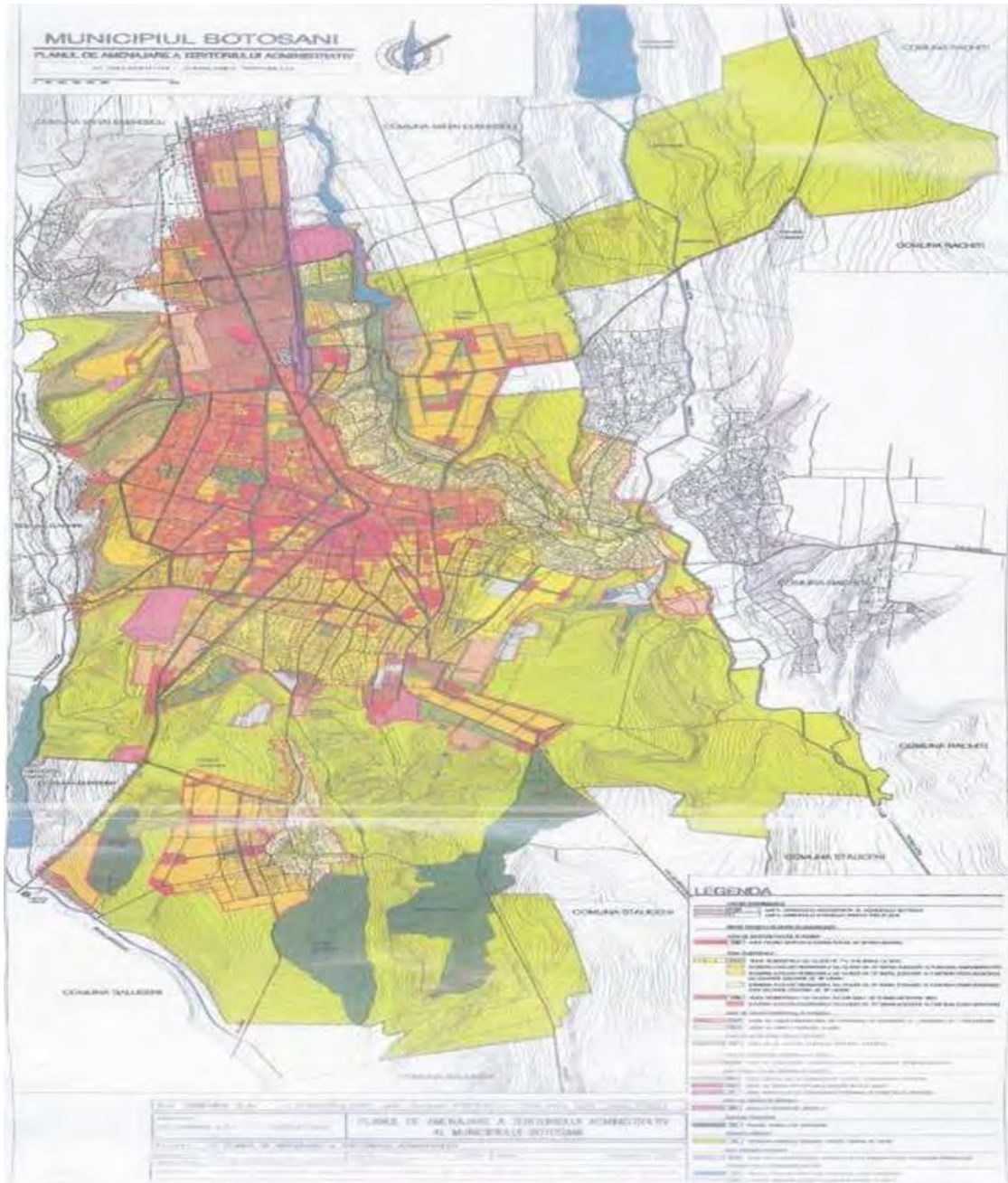

Fig. 2.14. Structura intravilanului municipiului Botoșani ⁴¹

După cum s-a menționat, conform *Bilanțului Teritorial* aferent PUG, suprafața intravilanului Municipiului Botoșani era de 1.910 ha, aceasta crescând la 1.950 ha, în 2014, conform datelor puse la dispoziție de *Institutul Național de Statistică*. Creșterea

⁴¹ Sursa: PUG a Municipiului Botoșani

suprafeței intravilane s-a produs prin aprobarea de *Planuri Urbanistice Zonale*, în principal pentru construcția de noi zone rezidențiale.

Din punct de vedere funcțional, orașul respectă organizarea și structura orașelor moderne: **spațiul administrativ și cultural al orașului** se suprapune vetrei inițiale a orașului (centrul orașului), **spațiul rezidențial**, format din mai multe cartiere, este grupat în jurul centrului civic, iar **zonele industriale** se găsesc poziționate la periferie (în nordul și sudul orașului).

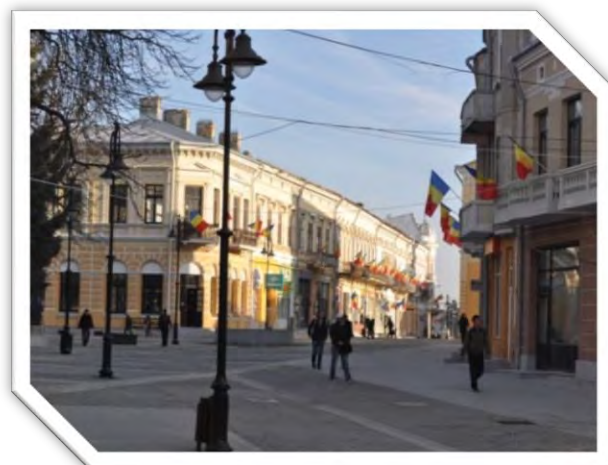
Structura și **organizarea ecosistemului urban Botoșani** se referă la modul de organizare a vetrei, centrul civic cu unitățile administrative și culturale, zonele în care sunt amplasate obiectivele industriale, cartierele de locuit, infrastructura urbană, configurația tramei stradale, etc.

Astfel, **nucleul urban central** cuprinde **zona istorică (Centrul Vechi)** și o zonă mai nouă, construită preponderent în perioada comunistă (**Centrul Civic**). Aceasta grupează funcțiunile cu caracter de centralitate de la nivelul municipiului, respectiv:

- ▶ *Instituții publice și servicii de interes general;*
- ▶ *Construcții reprezentative, dintre care unele cu importanță istorică;*
- ▶ *Locuințe multifamiliale cu o configurație spațială deosebită;*
- ▶ *Spații amenajate cu expresivitate și importanță deosebită;*
- ▶ *Spații reprezentative pentru turism, agrement, promenadă și activități tradiționale;*
- ▶ *Elemente importante de semnalizare și de informare;*
- ▶ *Rețea carosabilă și pietonală specifică acestui conglomerat funcțional.*

Centrul Vechi este partea cea mai veche a orașului din punct de vedere arhitectonic, care grupează un număr mare de clădiri cu destinație comercială datând din secolele XVII - XVIII.

Clădirile sunt dispuse sub formă de L, iar fațadele spre stradă au forme arhitecturale din cele mai diverse, mai ales de factură apuseană, prelucrate creator în forme tradiționale, specifice acestui tip de construcții. Curțile interioare prezintă ordonanța clasică a caselor de târgoveți, cu galerii din stâlpi de lemn, balcoane din fier forjat și geamlâcuri susținute de console de lemn profilate.

În această zonă regăsim **clădiri de o valoare arhitecturală inestimabilă:**

- ☞ **Casa "Moscovici"** (actuala *Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu"*) - construită la sfârșitul secolului al XIX-lea, îmbinând într-o sinteză armonioasă elemente al arhitecturii franceze cu cele germane;
- ☞ **Casa "Ciomac Cantemir"** (actualmente sediul *Fundației "Ștefan Luchian"*) - monument istoric de la 1800;
- ☞ **Clădirea Muzeului Județean (Secția de Istorie și Arheologie)** – monument istoric construit în anul 1913;
- ☞ **Clădirea Teatrului "Mihai Eminescu"** – datând din anul 1914;
- ☞ **Vila "Ventura"** - construită la sfârșitul secolului al XIX-lea în stil neoclasic;
- ☞ **Clădirea Primăriei** - edificiu construit la sfârșitul sec. al XVIII-lea, în stil eclectic, de influență germană;
- ☞ **Casa "Antipa"** - clădire construită în stil eclectic de inspirație franceză la sfârșitul sec. al XIX-lea;
- ☞ **Casa "Silion"** - datează din jurul anului 1900 și îmbină stilul eclectic francez, cu cel art-nouveau.

Centrul Civic cuprinde o serie de piețe și zone pietonale (*Pietonalul Bancar, Pietonalul Unirii, Pietonalul Transilvaniei, Piața Revoluției*), înconjurată de sedii ale unor instituții publice (*Consiliul Județean, Prefectura, APIA, Direcția de Muncă, etc.*), culturale (*Galeria de Artă, cinematografe, etc.*), centre comerciale (*Magazinul "Botoșani", Mall-ul "Uvertura", Piața Agroalimentară, etc.*), hoteluri și restaurante, sedii bancare, dar și de ansambluri de locuințe colective, cu un specific aparte.

Această zonă a beneficiat, în perioada de programare 2007-2013, de lucrări ample de reabilitarea a infrastructurii urbane și a spațiilor publice, co-finanțate din *POR 2007-2013*. Proiectul ar putea fi considerat un model de bune practici, la nivel național, în domeniul regenerării centrelor istorice.

Cu toate acestea, **investițiile realizate până în prezent au vizat cu prioritate infrastructura de transport, tehnico-edilitară, precum și reabilitarea clădirilor aflate în proprietate publică**, singurele asupra cărora s-a putut interveni de către municipalitate. Proiectul trebuie continuat cu reabilitarea clădirilor aflate în proprietate privată, în vederea integrării urbanistice a acestora și a creșterii atractivității zonei centrale pentru turiști și localnici, eventual printr-un parteneriat public-privat care să aibă ca obiect refașadizarea acestor clădiri. Închiderea traficului auto din zonă a creat un efect paradoxal de scădere a fluxurilor de persoane care tranzitează zona, ceea ce a condus la declinul activităților comerciale și de servicii din zonă și implicit la reducerea motivației proprietarilor de a realiza investiții în clădirile deținute.

În plus, **proiectul de reabilitare și revitalizare a centrului istoric nu a inclus toată suprafața acestuia și nici toate obiectivele de patrimoniu, cu potențial turistic ridicat** (*Casa Sofian, Complexul Armenesc – Biserica din piatră “Sf. Maria”*), astfel încât lucrările de infrastructură la aceste obiective trebuie continuate. Dacă reticența proprietarilor privați din zona centrală în a-și reabilita clădirile se va menține, o soluție avută în vedere este și achiziționarea acestora de către municipalitate, deși procedurile sunt birocratice.

De asemenea, **zona centrului istoric suferă de pe urma insuficienței locurilor de parcare**, o soluție identificată în acest sens fiind construcția unei parcări subterane, precum și a unui pasaj care să lege centrul istoric de *Piața Revoluției* și de *Pietonalul Unirii*. Creșterea traficului din zona centrului istoric ar putea fi stimulată și prin relocarea în clădirile din zonă a unor servicii publice.

O altă problemă majoră cu care se confruntă zonă centrală este **numărul mare de clădiri expuse riscului seismic**. Astfel, **17 clădiri din Centrul Istoric** (Str. 1 Decembrie, Victoriei, Săvenilor și Independenței), aflate în **proprietatea municipalității**, sunt expertizate tehnic și încadrate în clasa de risc I și necesită măsuri urgente de consolidare. În aceeași situație se află și alte **4 clădiri private**, amplasate în diferite zone din municipiu (Aleea Unirii, Str. Col. Tomoroveanu, Nucilor).

Cartierele cele mai populate sunt cele care găzduiesc marile **ansambluri de locuințe** (Primăverii, Bucovina, Grivița, Parcul Tineretului, Central, etc.), fiind amplasate relativ central, în timp ce cartierele cu locuințe individuale sunt amplasate la periferie (Tudor Vladimirescu I și II, Pușkin, Miorița, Tulbureni, Trei Coline, Șoseaua Iașiului, Luizaia, Cișmea), acestea din urmă înregistrând și cea mai importantă dinamică imobiliară în ultimii ani.

Marile ansambluri de locuințe se confruntă cu probleme tipice tuturor cartierelor de locuințe colective construite în perioada comunistă. În primul rând, **fațadele blocurilor sunt deteriorate și împânzite de instalații electrice sau cabluri improvizate**, fiind doar parțial reabilitate și adesea inestetice, prin paleta de culori diversă care a fost utilizată de proprietari.

De asemenea, **eficiența energetică redusă** a acestor blocuri executate din prefabricate mari de beton, cu tehnologia din anii 60-80, face ca cheltuielile cu asigurarea necesarului de energie termică să fie substanțiale. În perioadele anterioare de programare s-au derulat proiecte de reabilitare termică pentru o serie de blocuri, însă numărul de apartamente incluse în proiecte de reabilitare este nesemnificativ în comparație cu cele peste 1.500 de blocuri și 30.000 de apartamente din municipiu,

proprietarii fiind reticenți în a asigura cota lor de cofinanțare pentru astfel de lucrări, în pofida campaniilor de informare și de conștientizare derulate de municipalitate.

Nu în ultimul rând, deși beneficiază de grad rezonabil de deservire (centre de cartier cu spații comerciale, inclusiv la parterul blocurilor, locuri de joacă, spații verzi, locuri de parcare, etc.), **unele spații publice din jurul blocurilor sunt degradate**, multe nefiind în administrarea asociațiilor de proprietari. Astfel, unele spații verzi existente sunt neigienizate și ocupate de construcții improvizate (de ex. magazii, chioșcuri), zonele pietonale și aleile sunt degradate, iluminatul public este uzat, locurile de parcare și de joacă pentru copii sunt insuficiente sau deteriorate, lipsesc spațiile de socializare, informare, etc. De asemenea, unele cartiere nu dispun de baze sportive sau terenuri sintetice, de micropiețe agroalimentare (Bucovina, Cișmea) sau de biblioteci.

Astfel, **la nivelul marilor cartiere de locuințe colective din municipiu se impun proiecte integrate de regenerare urbană**, care să includă reabilitarea termică și reabilitarea fațadelor blocurilor, concomitent cu regândirea și modernizarea spațiilor publice din jurul acestora, pentru a le face din nou atractive pentru locuitori, mai ales în condițiile în care acestea găzduiesc peste jumătate din populația Botoșaniului.

În ceea ce privește **noile zone rezidențiale de la periferie** (Cișmea, Tulbureni, REDIU, Pacea, etc.), acestea se confruntă, de asemenea, cu probleme tipice: intercalarea funcțiilor (rezidențiale, industriale, comerciale, etc.), juxtapunerea de construcții cu arhitectură diferită, infrastructura tehnico-edilitară și de transport (carosabil, zone pietonale) incompletă, gradul redus de deservire cu servicii de interes general, etc.

Aceste zone trebuie, de asemenea, să facă obiectul unor proiecte de regenerare urbană axate pe extinderea infrastructurii de bază și pe asigurarea accesului la servicii de interes public.

Clădirile cu funcțiuni publice (unități de învățământ, sanitare, sociale, administrative etc.) din aceste zone sunt ridicate, în cea mai mare parte, tot în perioada comunistă și cu utilizarea aceluiași tehnologii de construcție ca și blocurile. Prin urmare, acestea au o performanță energetică scăzută și generează consumuri și costuri ridicate cu utilitățile pentru municipalitate. În plus, o dată cu degradarea fațadelor, aceste clădiri afectează și aspectul respectivelor zone urbane.

Zona industrială a orașului este una bine conturată, platforma principală fiind cea din cartierul Cătămărești-Deal, unde își au sediul cele mai importante companii din municipiu: *Grupul Industrial "Electrocontact", "Mecanica", "Eltrans", "Electro-Alfa", "Elsaco", "Modern Calor", "Careman", "Greif", etc.*, dar și principalele centre comerciale: *"Botoșani Shopping Center", "Kaufland", "Lidl", "Carrefour", etc.*

O problemă paradoxală cu care se confruntă în prezent municipiul Botoșani este **lipsa de spații cu destinație industrială pentru găzduirea investitorilor** potențiali, în pofida faptului că o parte a fostei platforme industriale este total sau parțial nefolosită, o dată cu dispariția unor agenți economici și restrângerea activității celor care încă funcționează.

În acest sens, **o soluție potențială ar fi dezvoltarea unui parc industrial în zona metropolitană a municipiului sau încheierea de parteneriate public-private pentru reconversia unor spații industriale abandonate sau subutilizate** în astfel de structuri de sprijinire a afacerilor.

O altă problemă indicată de agenții economici locali este **lipsa spațiilor de parcare din zona industrială**, în acest sens fiind analizată posibilitatea de concesionare a spațiilor de parcare către aceștia.

Nu în ultimul rând, **cele mai multe construcții cu destinație industrială de pe această platformă au fațade foarte degradate**, o soluție de depășire a acestei stări de fapt fiind acordarea de deduceri la plata taxelor și impozitelor locale pentru reafățizarea acestora.

În funcție de dinamica extinderii teritoriale se poate aprecia că evoluția unui oraș poate parcurge mai multe modele în funcție de contextul istoric, politic, social, economic.

În ceea ce privește extinderea orașului Botoșani, se remarcă rolul determinant al epocilor istorice care prin caracteristicile lor au dat elemente de specificitate fiecărei etape de evoluție. În consecință, se poate vorbi de o perioadă lungă de timp corespunzătoare epocilor medievală și modernă, în care extinderea orașului s-a desfășurat prin aglutinare sau în formă de stea, de-a lungul unor căi importante de legătură.

Și în prezent se menține tendința populației de a se deplasa către periferie, în locuințe de tip individual, cu un confort sporit, ferite de tumultul, aglomerația și poluarea orașului.

Totodată, orașul exercită o anumită influență asupra teritoriului din jur. Spațiul din jurul orașului care se află sub influența directă a acestuia, reprezintă *zona lui de influență*, specifică și municipiului Botoșani, a cărui structură urbană relevă o extindere a zonelor funcționale de-a lungul axelor de transport.

Caracteristic procesului evolutiv al Municipiului Botoșani este restructurarea sectorului de activități industriale. Tendințele dezvoltării economice ale Botoșaniului se orientează către sectorul serviciilor (sectorul terțiar), dezvoltându-se serviciile în sectoarele public și privat.

Astfel, **tendențele de evoluție a zonelor funcționale ale Municipiului Botoșani** au în vedere ca:

- ✓ actualele zone funcționale se mențin în gruparea și relațiile existente, cu amplificările teritoriale ale unora (în special zona de instituții și servicii);
- ✓ zona de locuințe va ocupa o suprafață predominantă în cadrul intravilanului propus, dezvoltându-se firesc, pe amplasamente în continuarea zonei de locuit existente. Locuințele individuale parter și P+1 (chiar și P+2) vor predomina și în perspectivă.
- ✓ zona unităților industriale, de depozitare și agrozootehnice va cunoaște o scădere semnificativă la nivelul municipiului Botoșani din total intravilan existent;

- ✓ zona cu funcțiuni complexe de interes public va cunoaște o creștere, unele instituții necesitând reamenajări dar și dezvoltări;
- ✓ se propun lucrări de amenajare a zonelor verzi pentru protecția cursului de apă, a zonelor cu riscuri sanitare etc.;
- ✓ suprafața spațiilor verzi, agrement și perdele de protecție va cunoaște o creștere însemnată datorită amenajării unor noi zone de agrement (individuale și colective) de-a lungul cursurilor de apă, a perdelelor de protecție pentru culoarele tehnice și realizării unor perdele de protecție în jurul unităților industriale;
- ✓ în conformitate cu *Legea nr.5/2000 privind zonele protejate* și *Ordonanța Guvernului nr.43/2000* privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, în documentația întocmită cu ocazia elaborării PUG-ului se propun reglementări și prescripții în legătură cu siturile arheologice și monumentele situate în cadrul localității;
- ✓ se fac prescripții cu caracter de reglementare și pentru zonele de siguranță și protecție sanitară propuse.

Dezvoltarea urbană a Municipiului Botoșani și a zonei metropolitane se poate baza pe o strategie care să vizeze dezvoltarea și consolidarea potențialului său de a deveni un pol de dezvoltare economică, inovație, cunoaștere, comunicații și cultură, nod logistic, atât la nivel regional, cât și național.

Prioritățile pentru asigurarea unei evoluții durabile a Zonei Metropolitane Botoșani sunt următoarele :

- ✓ *Reabilitarea și extensia surselor și rețelelor tehnico-edilitare;*
- ✓ *Elaborarea unor Planuri Urbanistice Zonale pentru teritoriile destructurate în vederea rezolvării problemelor legate de accesibilitate, parcelare, ocupare rațională etc.;*
- ✓ *Asigurarea unei rețele de transport în comun calitative pentru stimularea reducerii utilizării automobilelor personale;*
- ✓ *Stabilirea unor norme cu caracter reglementator pentru asigurarea numărului necesar de parcări, având ca punct de plecare pentru stabilirea viitoarelor norme situația actuală.*

2.4.2. FONDUL LOCATIV

Sfera de locuințe este o parte componentă importantă a economiei naționale. Cu toate acestea, asigurarea populației cu locuințe este o sarcină socială, legată de crearea condițiilor, necesare pentru activitatea vitală a fiecărui om. În legătura cu aceasta, procesele de reproducere ale fondului locativ au o importanță esențială pentru succesul în efectuarea reformelor economice și exercită influență directă la formarea proporțiilor macroeconomice și dezvoltarea economică.

Fondul locativ constituie totalitatea încăperilor locative, indiferent de forma de proprietate, inclusiv case de locuit, case specializate (cămine, case-internat pentru invalizi, veterani, case speciale pentru bătrâni singuratici și altele), apartamente, încăperi de serviciu și alte încăperi locative în alte construcții utile pentru locuit.

Fondul locativ pe forme de proprietate se divizează astfel:

- ❖ **fond locativ public** - fondul locativ care se află în proprietatea statului;
- ❖ **fond locativ privat** - fondul care se află în proprietatea cetățenilor și a persoanelor juridice;
- ❖ **fond locativ cu forma de proprietate mixtă** - fondul care se află în proprietatea personală, în proprietatea comună sau în cote-părți ale diferitor subiecți ai proprietății publice și private;
- ❖ **proprietatea întreprinderilor mixte** - fondul locativ care se află în proprietatea întreprinderilor mixte cu participare străină.

Indicatorii care se referă la fondul locativ sunt extrem de sugestivi atât în evaluarea calității vieții, cât și pentru analiza evoluției acesteia. Astfel, conform graficului următor se poate observa faptul că **Regiunea Nord-Est se situează pe locul I în clasamentul pe regiuni** la acest capitol (16% din total), cu un număr de 1.474.951 locuințe în anul 2020.

**Locuințe existente pe forme de proprietate
la nivel național**

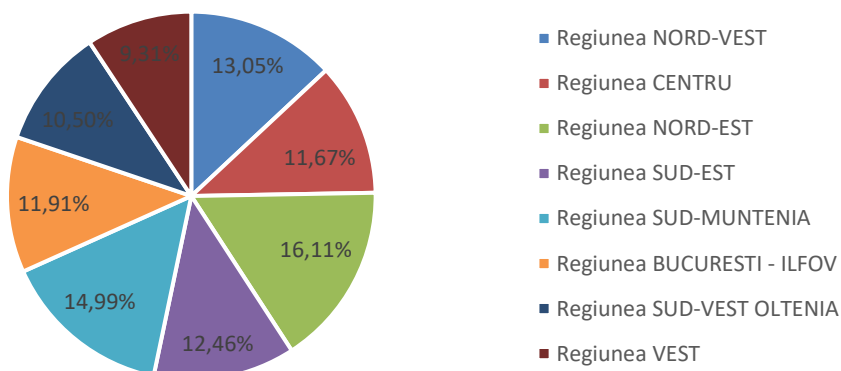

Fig. 2.15. Numărul de locuințe, în profil teritorial, în anul 2020 ⁴²

Evoluția fondului locativ în ultimii ani a fost una pozitivă, în trend cu evoluția fondului de locuințe la nivel național. După cum se observă din graficul de mai jos, în perioada 2015-2020 numărul de locuințe a crescut constant în regiune: de la 1.440.141 în anul 2015, la 1.474.951 în anul 2020, respectiv cu un procent de 2,42%.

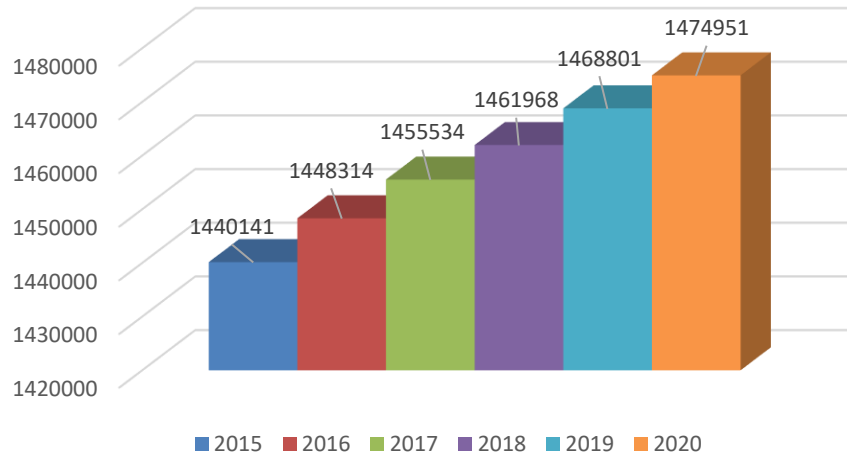

Fig. 2.16. Evoluția fondului de locuințe în Regiunea Nord-Est în perioada 2015-2020 ⁴³

În perioada 2015-2020, **la nivelul județului Botoșani**, situația locuințelor existente înregistrează o evoluție ascendentă a numărului total de locuințe, mai ales a celor aflate în proprietate privată, situație prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 2.3. Locuințe existente în Jud. Botoșani pe forme de proprietate, perioada 2015-2020 ⁴⁴

Forme de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Locuințe Total	176.912	177.404	177.7917	178.426	179.019	179.574
Locuințe Proprietate publică	174.796	175.221	175.734	176.227	176.728	177.206
Locuințe Proprietate privată	2.116	2.183	2.183	2.199	2.291	2.368
Suprafața locuibilă total - m²	7.463.458	7.502.391	7.542.402	7.580.968	7.626.098	7.665.737
Suprafața locuibilă în proprietate majoritară de stat - m²	73.990	76.591	76.591	77.188	81.599	84.448
Suprafața locuibilă în proprietate majoritară privată - m²	7.389.468	7.425.800	7.465.811	7.503.780	7.544.499	7.581.289

⁴² Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁴³ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁴⁴ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

După cum se poate constata, numărul total al locuințelor din județ a crescut în perioada analizată, acesta datorându-se numărului mare de locuințe private nou construite în comparație cu cele publice. Astfel, dacă la nivelul județului Botoșani numărul de locuitori este în scădere cu 3% în 2020 față de 2010, evoluția numărului de locuințe este una pozitivă, de aproximativ 5,93% pentru aceeași perioadă, fiind însoțită și de o creștere mai accentuată a suprafeței locuibile. Acest lucru se concretizează în condiții mai bune de locuire, atât printr-o suprafață locuibilă per locuință mai ridicată, cât și raportată la numărul de locuitori.

Procesul accentuat de suburbanizare a generat o creștere ridicată a numărului de locuințe, în special în localitățile limitrofe ale municipiului Botoșani, construcția de locuințe în mediul rural sau în orașele mici, fiind mai intensă. Deși numărul de locuințe a crescut într-un ritm relativ accentuat, dotările și utilitățile necesare pentru noile zone de dezvoltare încă lipsesc. Unitățile administrativ teritoriale din *Zona Metropolitană*, sau din imediata vecinătate a orașelor, folosesc adesea dotările acestora, acest lucru fiind cauzat de faptul că noile dezvoltări nu sunt întotdeauna însoțite de dotări de interes cotidian, utilități sau infrastructură adecvată.

Dacă ne referim la **Municipiul Botoșani**, numărul locuințelor convenționale era - conform *Recensământului 2011* - de 41.830, din care 40.265 de locuințe (96,3%) erau în proprietate privată, 1.361 (3,3%) erau proprietate publică, iar alte 204 locuințe erau în proprietate privată de grup, a unor asociații sau aparțineau cultelor religioase. Creșterea mult mai rapidă a numărului de clădiri de locuit în raport cu numărul de locuințe indică faptul că, în ultimul deceniu, s-au construit preponderent locuințe individuale, spre deosebire de perioadă comunistă, când peste 90% din locuințele finalizate erau colective (în blocuri).

Locuințele publice existente sunt ocupate aproape în totalitate de către chiriași, context în care un număr de peste 1.000 de cereri depuse la municipalitate pentru alocarea unei locuințe sociale sau în regim de închiriere pentru tineri nu pot fi onorate.

Spre deosebire de rezultatele recensământului, baza de date a *INS - Tempo Online* indica la nivelul anului 2020, **42.389 unități locative în Municipiul Botoșani**, din care un număr de 1.459 locuințe în proprietate publică și un număr de 40.930 locuințe în proprietate majoritar privată (99%), cu o suprafață locuibilă totală de 1.924.130 m².

La nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, se regăsesc **52.749 unități locative**, din care un număr de 1.476 locuințe în proprietate publică și un număr de 51.273 locuințe în proprietate majoritar privată, cu o suprafață locuibilă totală de 2.432.605 m².

În tabelul următor se prezintă **fondul de locuințe din Zona Metropolitană Botoșani în perioada 2015 – 2020**:

Tab. 2.4. Fondul de locuințe din Municipiul Botoșani în perioada 2015 – 2020 ⁴⁵

Indicator	Localitate	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Locuințe existente număr total	MUNICIPIUL BOTOȘANI	42063	42109	42145	42159	42328	42389
	ORAȘ BUCECEA	2117	2127	2132	2145	2148	2150
	COM. BĂLUȘENI	2153	2171	2191	2197	2206	2211
	COM. CURTEȘTI	2259	2322	2376	2486	2580	2668
	COM. ROMA	1358	1368	1372	1379	1387	1393
	COM. VLĂDENI	1923	1924	1932	1936	1938	1938
Locuințe în proprietate publică	MUNICIPIUL BOTOȘANI	1361	1361	1361	1361	1453	1459
	ORAȘ BUCECEA	11	11	11	11	11	11
	COM. BĂLUȘENI	4	4	4	4	4	4
	COM. CURTEȘTI	1	1	1	1	1	1
	COM. ROMA	-	-	--	-	-	-
	COM. VLĂDENI	1	1	1	1	1	1
Locuințe în proprietate privată	MUNICIPIUL BOTOȘANI	40702	40748	40784	40798	40875	40930
	ORAȘ BUCECEA	2106	2116	2121	2134	2137	2139
	COM. BĂLUȘENI	2149	2167	2187	2193	2202	2207
	COM. CURTEȘTI	2258	2321	2375	2485	2579	2667
	COM. ROMA	1358	1368	1372	1379	1387	1393
	COM. VLĂDENI	1922	1923	1931	1935	1937	1937
Suprafața locuibilă total - m ²	MUNICIPIUL BOTOȘANI	1897329	1902090	1905723	1907660	1918989	1924130
	ORAȘ BUCECEA	105541	106235	106670	107495	107749	108013
	COM. BĂLUȘENI	100339	101535	102655	103188	103802	104120
	COM. CURTEȘTI	122208	127503	131697	138261	145112	149761
	COM. ROMA	53943	54717	55097	55679	56351	57050
	COM. VLĂDENI	88364	88412	89010	89363	89563	89531

⁴⁵ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – bază date Tempo Online

Suprafața locuibilă în proprietate majoritară de stat - m²	MUNICIPIUL BOTOȘANI	46450	46450	46450	46450	50861	51166
	ORAȘ BUCECEA	606	606	606	606	606	606
	COM. BĂLUȘENI	160	160	160	160	160	160
	COM. CURTEȘTI	25	25	25	25	25	25
	COM. ROMA	56	56	56	56	56	56
	COM. VLĂDENI	50	50	50	50	50	50
Suprafața locuibilă în proprietate majoritar privată - m²	MUNICIPIUL BOTOȘANI	1850879	1855640	1859273	1861210	1868128	1872964
	ORAȘ BUCECEA	104935	105629	106064	106889	107143	107407
	COM. BĂLUȘENI	100179	101375	102495	103028	103642	103960
	COM. CURTEȘTI	122183	127478	131672	138236	145087	149736
	COM. ROMA	53887	54661	55041	55623	56295	56994
	COM. VLĂDENI	88314	88362	88960	89313	89513	89481

În concluzie, indicatorii numărul total al locuințelor existente și suprafața locuibilă totală din zona metropolitană indică o evoluție ascendentă, similară județului și regiunii, în mod deosebit a suprafeței locuibile totale, care a crescut de la 2.367.724 m² în anul 2015, la 2.432.605 m² în anul 2020. De asemenea, se constată o tendință similară regiunii, respectiv județului, în sensul că majoritatea locuințelor din municipiu sunt în proprietate privată, în anul 2020 doar circa 1% din numărul total de locuințe aparține fondului locativ de stat.

Potrivit datelor obținute în urma *Recensământului 2011*, din totalul clădirilor de locuit, 31,6% aveau pereții din beton sau prefabricate din beton, 15,6% din cărămidă, 2,8% din lemn, 33% din paiantă și chirpici, iar restul din alte materiale sau mixte. În ceea ce privește perioada construcției, 15,4% din clădiri au fost ridicate înainte de 1946, 47,5% în perioada comunistă (1946-1990), iar 22,9% după 1990, în timp ce pentru 14,2% dintre acestea nu există date.

Fig. 2.17. Locuințe ANL (stânga) și locuințe individuale (dreapta) construite recent în municipiul Botoșani

Dacă ne referim la **starea și calitatea locuințelor din municipiu**, se poate afirma faptul că acestea **sunt ineficiente din punct de vedere energetic**, astfel că se impun intervenții asupra tuturor elementelor care generează consumuri mari de energie.

Sfera de locuințe este o parte componentă importantă a economiei naționale. Cu toate acestea asigurarea populației cu locuințe este o sarcină socială, legată de crearea condițiilor, necesare pentru activitatea vitală a fiecărui om. În legătura cu aceasta, dezvoltarea fondului locativ are o importanță esențială pentru succesul creșterii economice și exercită influență directă la formarea proporțiilor macroeconomice și dezvoltării economice.

Locuința este una din nevoile de bază ale populației, iar accesul la aceasta reprezintă un factor important de menținere și îmbunătățire a calității vieții, precum și o componentă esențială a societății.

Pentru anul 2030, ținta europeană de eficiență energetică, stabilită în mod comun pentru toate statele membre în anul 2014, a fost de 27%. Acest procent **a fost ridicat la 32,5%** în 2018, prin consensul între *Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul UE*, cu o clauză suplimentară de revizuire în sus până în 2023.

Eficiența energetică a clădirilor este o prioritate a politicilor europene privind energia și schimbările climatice, dar și a celor privind securitatea aprovizionării cu energie și combaterea sărăciei energetice. Cadrul european de reglementare a eficientizării energetice a clădirilor este definit, în principal, de cele două mari directive: *Directiva privind Performanța Energetică a Clădirilor (EPBD)* și *Directiva privind Eficiența Energetică (EED)*.

EPBD, adoptată în 2002, a introdus cerințe de eficiență energetică în codurile naționale de construcții. Revizuirea ei din 2010 a introdus viziunea evoluției sectorului clădirilor către **clădiri cu consum energetic aproape de zero (nZEB)**. De asemenea, a stabilit un cadru european pentru o metodologie comună de calcul a performanței energetice a clădirilor și a impus standarde minime de performanță energetică în clădiri. Astfel, a fost introdusă cerința ca, **până la 31 dec. 2020, toate clădirile noi să fie de tip**

nZEB și ca de la 31 dec. 2018 toate clădirile noi deținute și ocupate de autorități publice să fie de tip nZEB. De asemenea, a fost introdusă obligativitatea emiterii unui certificat de performanță energetică la vânzarea sau închirierea unei locuințe și cea a auditurilor energetice pentru companiile mari, cel puțin o dată la patru ani. Revizuirea mai recentă a EPBD, în cadrul Pachetului de Iarnă din 2016, a adus cerințe noi, de promovare a infrastructurii de electromobilitate și de introducerea de tehnologii inteligente în clădiri, accentuând dimensiunea de sănătate și de calitate a vieții pentru utilizatorii clădirilor.

EED, adoptată în 2012, a impus statelor membre adoptarea de ținte indicative naționale pentru eficiență energetică pentru 2020. Pentru **atingerea țintei** mult mai ambițioase, de **32,5% pentru 2030**, sunt necesare măsuri noi, aduse prin revizuirea EED. Printre acestea, obligația ca firmele de distribuție și furnizorii de energie să realizeze economii de cel puțin 1,5% din volumul vânzărilor actuale către consumatorii finali, sau aceea ca sectorul public să achiziționeze doar clădiri cu performanță energetică ridicată, precum și produse și servicii eficiente energetic.

Anual, **statele membre trebuie să crească performanța energetică a clădirilor administrative prin renovare într-un procent de cel puțin 3% din suprafața totală a clădirilor** deținute și ocupate de autoritățile publice.

Rezultatul sondajului realizat în procesul de consultare publică a SIDU 2021-2027 relevă faptul că, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește aspectul clădirilor prezintă valori aproximativ egale pentru persoanele care s-au declarat mulțumite (109), respectiv nemulțumite (102), însă proporția celor care sunt foarte nemulțumite (48) este mai mare decât a persoanelor foarte mulțumite (7) de aspectul clădirilor din oraș.

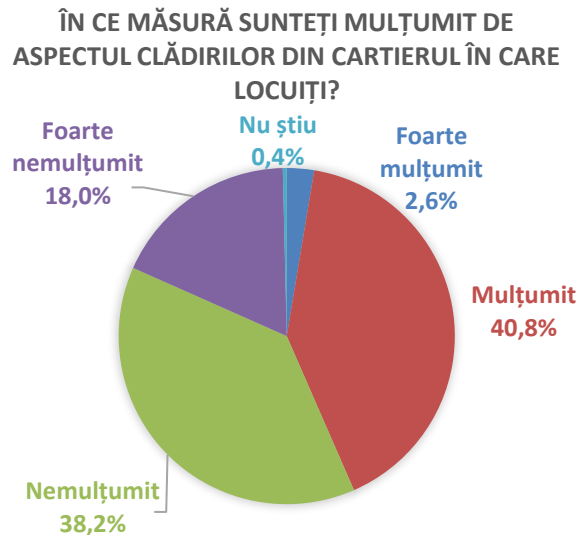
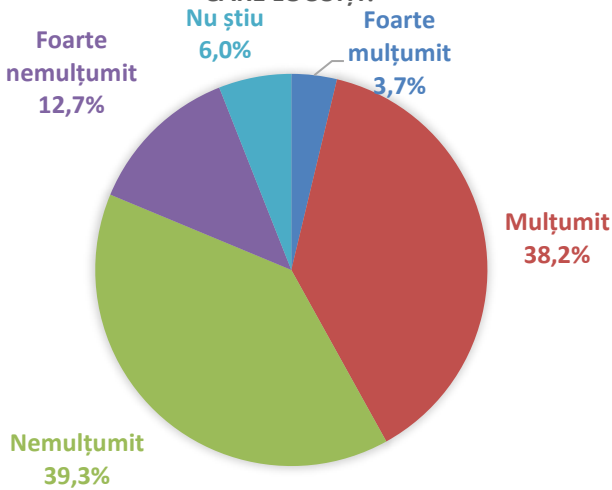

Fig. 2.18. Gradul de mulțumire în ceea ce privește aspectul clădirilor din Municipiul Botoșani

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE TERMOIZOLAREA CLĂDIRILOR DIN CARTIERUL ÎN CARE LOCUIȚI?

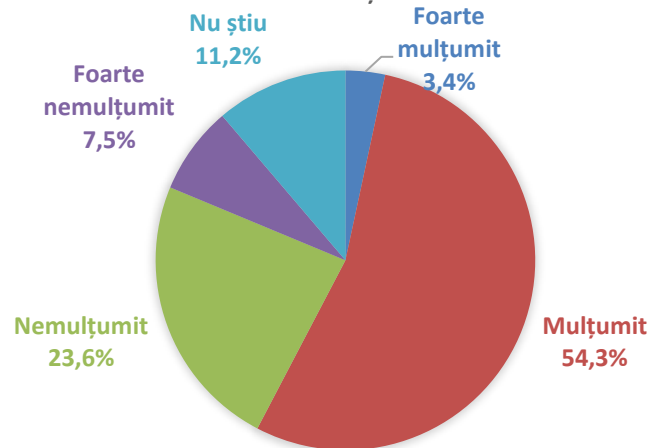

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește termoizolarea clădirilor înclină ușor balanța spre persoanele care s-au declarat nemulțumite (105) sau foarte nemulțumite (34), față de cele mulțumite (102) sau foarte mulțumite (10).

Fig. 2.19. Gradul de mulțumire în ceea ce privește

termoizolarea clădirilor din Municipiul Botoșani

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE NIVELUL DE REZISTENȚĂ AL CLĂDIRILOR DIN CARTIERUL ÎN CARE LOCUIȚI?

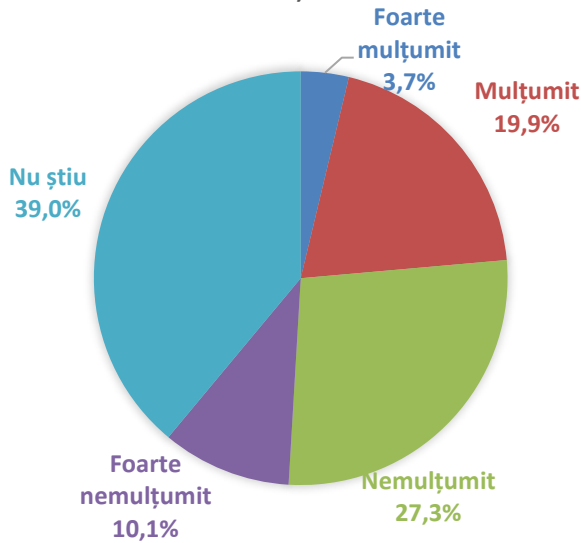

Un alt aspect asupra căruia a fost solicitată opinia populației îl reprezintă nivelul de rezistență al clădirilor. Rezultatele marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (56%), față de cele nemulțumite sau foarte nemulțumite (32%).

Fig. 2.20. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de rezistență al clădirilor din municipiul Botoșani

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE NUMĂRUL DE LOCUINȚE SOCIALE?

Referitor la numărul de locuințe sociale, gradul de mulțumire marchează o preponderență pronunțată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (73) sau foarte nemulțumite (27), față de cele mulțumite (53) sau foarte mulțumite (10), însă proporția covârșitoare este dată de cei care nu și-au exprimat părerea (104).

Fig. 2.21. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe sociale

Referitor la gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe pentru tineri, se remarcă o preponderență pronunțată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (104) și foarte nemulțumite (59), față de cele mulțumite (32) și foarte mulțumite (6), în timp ce 66 de repondenți nu și-au exprimat părerea.

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE NUMĂRUL DE LOCUINȚE PENTRU TINERI?

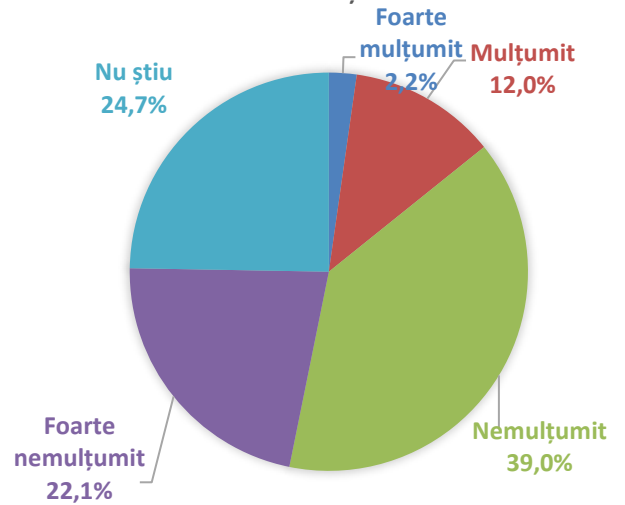

Fig. 2.22. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuințe pentru tineri

Rezultatul sondajului realizat pe un eșantion de 267 de persoane în procesul de consultare publică a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile de locuire din municipiu prezintă valori aproximativ egale pentru persoanele care s-au declarat mulțumite (108) și foarte mulțumite (9), respectiv nemulțumite (115) sau foarte nemulțumite (33).

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE CONDIȚIILE DIN ORAȘUL ÎN CARE LOCUIȚI?

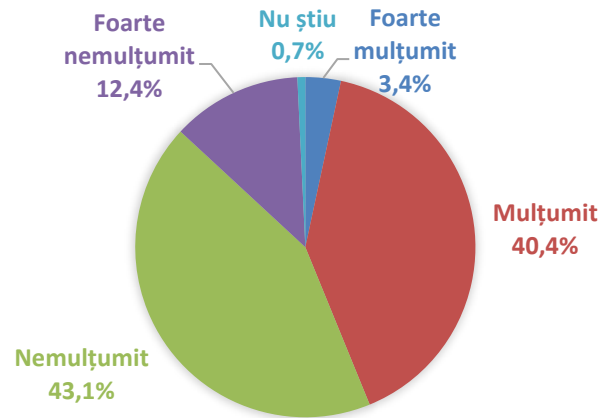
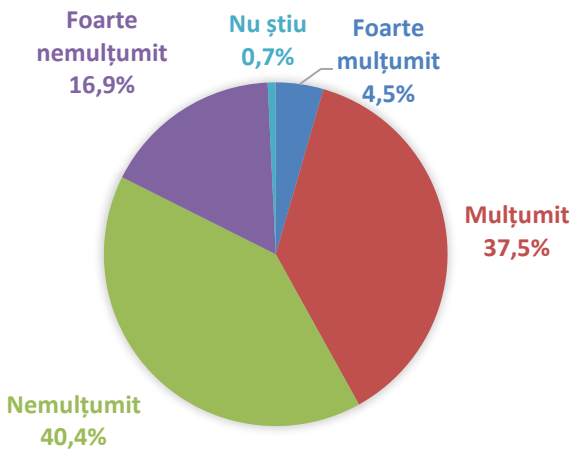

Fig. 2.23. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile de locuire din Municipiul Botoșani

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE CONDIȚIILE DIN CARTIERUL ÎN CARE LOCUIȚI?

În ceea ce privește rezultatul sondajului realizat pe același eșantion de 267 de persoane în procesul de consultare publică a *SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile de locuire din municipiu prezintă valori aproximativ egale pentru persoanele care s-au declarat mulțumite (100) și foarte mulțumite (12), respectiv nemulțumite (108) și foarte nemulțumite (45), însă cu o proporție vizibil mai mare a celor nemulțumiți/f.nemulțumiți.

Fig. 2.24. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile de locuire din cartierele Municipiului Botoșani

2.5. PROFILUL DEMOGRAFIC

2.5.1. POPULAȚIE – EVOLUȚIE, MĂRIME, STRUCTURĂ

Este o realitate faptul că **evoluțiile demografice** din România sunt îngrijorătoare, cu trenduri negative pe termen lung. Potrivit estimărilor realizate la nivel național și internațional, fără a lua în considerare migrația externă, dar admitând o creștere a speranței de viață la naștere, populația României ar putea să scadă la 20,8 milioane în anul 2020 și la 19,7 milioane în anul 2030, urmând să ajungă la 16,7 milioane la mijlocul secolului.

Consecințele acestor evoluții sunt considerabile în toate domeniile vieții economico-sociale: forță de muncă, educație și formare profesională, servicii sociale și de sănătate, dezvoltare regională, etc.

Ținând seama de aceste elemente, este o prioritate de interes național **elaborarea unei Strategii privind populația României pe termen lung** (până în anul 2050) **și foarte lung** (până la sfârșitul secolului), care ar trebui să vizeze trei obiective principale:

- ◆ *Ameliorarea stării de sănătate;*
- ◆ *Reducerea mortalității și creșterea duratei medii de viață;*
- ◆ *Evitarea unei emigrații importante ca dimensiune.*

Pentru a asigura creșterea calității vieții cetățenilor și persoanelor rezidente în România și pentru reducerea și inversarea declinului demografic, vor fi urmărite următoarele **obiective** orientative:

- ☞ *Înscrierea pe o tendință sigură de diminuare a reducerii numărului populației generale.*
- ☞ *Reducerea ratei sărăciei la un nivel comparabil cu media UE din acel an.*
- ☞ *Asigurarea accesului tuturor cetățenilor și rezidenților la servicii de sănătate, educație și sociale de calitate.*
- ☞ *Asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor persoanelor pe piața muncii*
- ☞ *Cuprinderea tuturor persoanelor apte de muncă în sistemul de educație și formare profesională continuă, inclusiv a celor în vârstă de peste 50 ani.⁴⁶*

Populația reprezintă elementul de bază al potențialului economic al unui teritoriu. Prin urmare, cunoașterea aspectelor privind numărul, structura și evoluția acesteia în timp reprezintă punctul de pornire al tuturor analizelor.

---

⁴⁶ Sursa: *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*

În conformitate cu datele oferite de *Institutul Național de Statistică*, **populația Regiunii Nord-Est** era, la data de **1 iulie 2021**, de **3.989.236 persoane**, ceea ce reprezintă 18,09% din populația României.

Populația Regiunii Nord-Est a avut o evoluție pozitivă în perioada 2012-2020, cu o tendință de scădere în anul 2021.

În ceea ce privește **județul Botoșani**, potrivit aceleași surse, populația stabilă totală era, la nivelul anului 2021, de **453.420 persoane**, din care 57,76% erau domiciliați în mediul rural, iar 42,23% în mediul urban.

Conform datelor puse la dispoziție de *Institutul Național de Statistică*, la data de 1 iulie 2021, în **Zona Metropolitană (ZM) Botoșani** erau înregistrați **248.232 locuitori** distribuiți astfel: **Municipiul Botoșani - 117.504 locuitori; Oraș Bucecea – 5.421 persoane; Comuna Bălușeni – 4.837 locuitori; Comuna Curtești – 5.912 locuitori; Comuna Roma – 3.900 locuitori și Comuna Vlădeni – 4.832 locuitori.**

Având în vedere că municipiul Botoșani reprezintă principalul centru socio-economic și industrial din județul Botoșani, populația rezidentă în municipiu reprezintă 82,51% din populația Zonei Metropolitane Botoșani, respectiv 25,92% din populația județului Botoșani.

Din punct de vedere al **distribuției pe sexe**, în municipiul Botoșani 55.885 persoane reprezintă populație masculină (47,56%) și 61.619 populație feminină (52,44%), situație similară și în ZM Botoșani unde proporția este de 48,11% populație masculină și 51,89% populație feminină.

În ceea ce privește **evoluția populației**, se constată o dinamică negativă atât la nivelul municipiului Botoșani respectiv zonei metropolitane, cât și la nivel județean, regiunea fiind singura care nu respectă acest trend, situație evidențiată grafic mai jos:

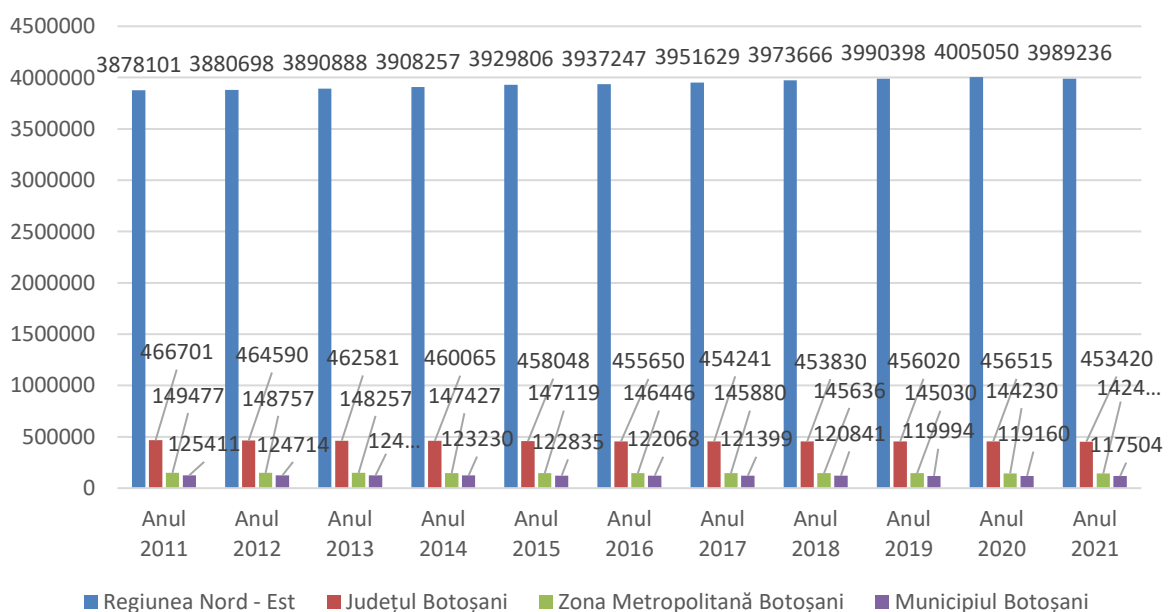

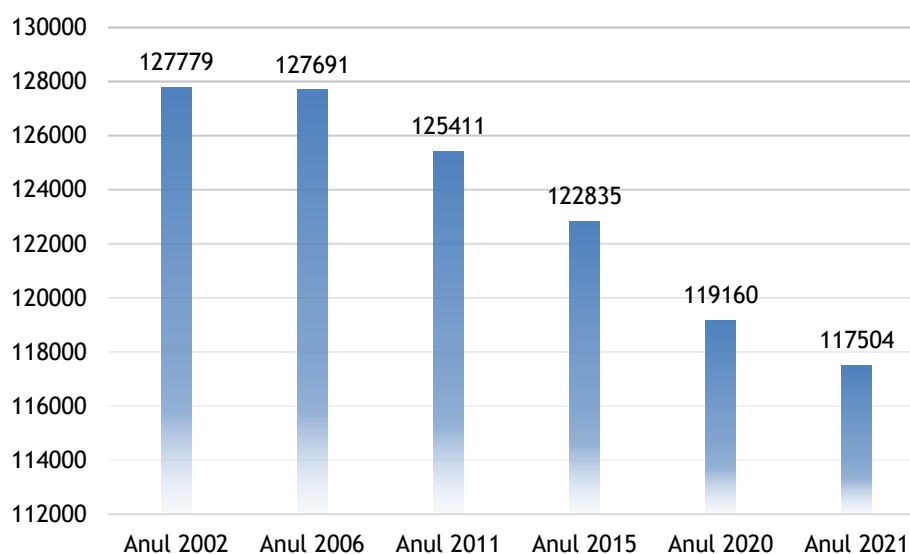
Fig. 2.25. Evoluția populației în Regiune/Județ/Municipiu și ZM Botoșani în perioada 2011-2021 ⁴⁷

Similar tendinței înregistrate la nivel județean, *Zona Metropolitană Botoșani* a înregistrat o scădere de 4,97% a numărului de locuitori în anul 2021 comparativ cu anul 2011 și se prevede că valoarea acestui indicator va continua să scadă pe fondul emigrației în continuă creștere.

De asemenea, se remarcă o pondere majoritară a locuitorilor din mediul rural, aceștia constituind, în anul 2021, aproximativ 57,76% din total județ. Deși mediul rural prezintă ponderea mai însemnată a locuitorilor, acesta prezintă o scădere mai accentuată a numărului de locuitori, înregistrând în anul 2021 un total de 453.420 de persoane, cu 2,92% mai puțin față de anul 2011. Se manifestă astfel fenomenul de depopulare a mediului rural, specific întregului teritoriu al României, care însă nu este susținut de un fenomen compensatoriu de urbanizare a județului, prin urmare riscul de depopulare este cu atât mai pronunțat.

Tendința de scădere din ultimii ani (cca. 6,73%) se datorează mai multor factori: rata mică a natalității, mutarea unora dintre locuitori în zonele limitrofe ale municipiului Botoșani, cât și plecarea în străinătate din cauza sărăciei. Numărul locuitorilor și repartitia geografică în interiorul municipiului Botoșani a variat în decursul timpului în funcție de oscilațiile valorice ale celor doi indicatori demografici determinanți: **mișcarea naturală și mișcarea migratorie**.

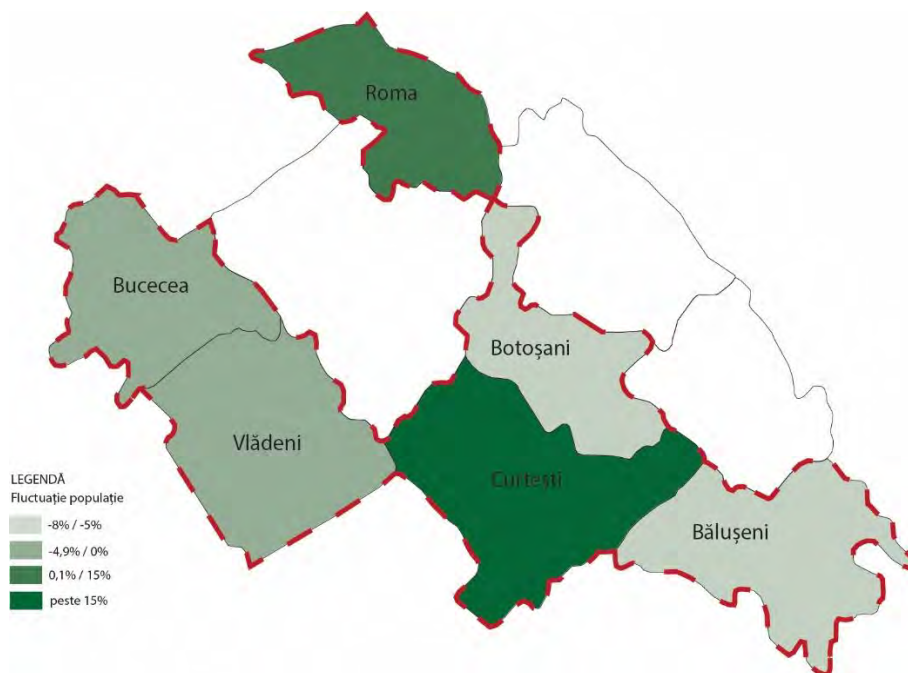
Deși evoluția populației a înregistrat o continuă tendință de scădere, atât la nivelul județului, cât și al municipiului, se constată totuși o pondere relativ constantă a populației municipiului Botoșani în total județ – aprox. 27% - atât la nivelul datelor înregistrate la recensământele din anii 2002 și 2011, cât și la nivelul anului 2021.

⁴⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Fig. 2.26. Populația Municipiul Botoșani în perioada 2002-2021 ⁴⁸

După cum se poate observa și din graficul de mai sus, a fost determinat un trend continuu de scădere a populației începând cu anul 2011. Astfel, dacă în anul 2011 populația totală era de 125.411 locuitori, cu 2.368 locuitori mai puțin decât în anul 2002, în anul 2021 s-au înregistrat cu 10.275 mai puțini locuitori față de anul de referință. Ca urmare a fenomenului de migrație și de scădere a natalității și a sporului natural, populația municipiului Botoșani a înregistrat o scădere de aproximativ 8,74% (anul 2002 comparativ cu anul 2021).

Fig. 2.27. Fluctuația populației în Zona Metropolitană Botoșani ⁴⁹

În ceea ce privește **dinamica populației la nivelul celorlalte localități componente ale Zonei Metropolitane Botoșani** putem constata fluctuații ale valorilor înregistrate în perioada analizată (2011-2021): Orașul Bucecea prezintă un număr relativ constant de rezidenți, un număr în creștere se observă în comunele Curtești (16,54%) și Roma (13%) și în descreștere în Bălușeni (7,32%) și Vlădeni (4,93%).

⁴⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁴⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

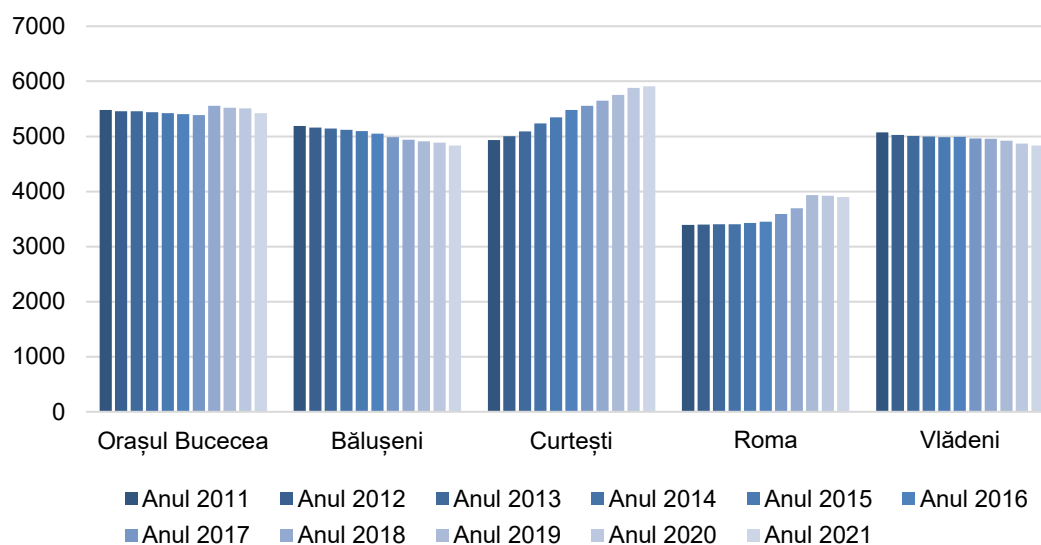

Fig. 2.28. Variația populației după domiciliu în ZM Botoșani ⁵⁰

În ceea ce privește **organizarea pe grupe de vârstă** a județului Botoșani, acesta evidențiază ponderi mai ridicate deținute de populația adultă (63,63%), urmată de populația vârstnică (21,24%) și o pondere și mai mică deținută de populația tânără (15,13%).

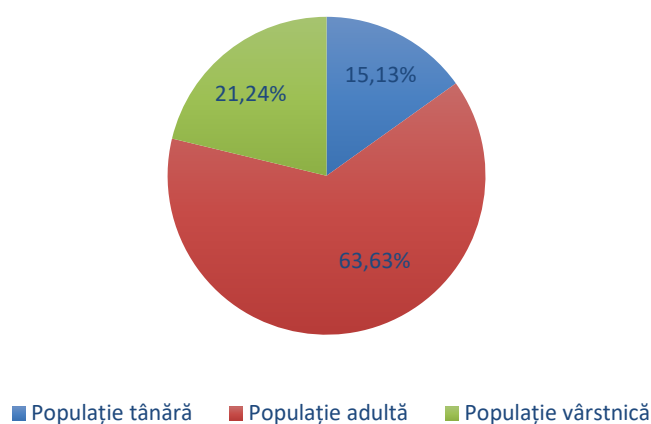

Fig. 2.29. Organizarea pe grupe de vârstă a populației județului Botoșani 2021 ⁵¹

În anul 2021, **structura demografică pe grupe de vârstă a Municipiului și Zonei Metropolitane (ZM) Botoșani** se prezintă astfel:

Tab. 2.5. Structura demografică pe grupe de vârstă a Municipiului și Zonei Metropolitane Botoșani, anul 2021 ⁵²

⁵⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁵¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁵² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Vârsta și grupe de vârstă	MUNICIPIUL BOTOȘANI		ZM BOTOȘANI	
	Nr. persoane	Pondere	Nr. persoane	Pondere
0 - 4 ani	5.090	13,88%	6.273	14,17%
5 - 9 ani	5.306		6.556	
10 - 14 ani	5.917		7.347	
15 - 19 ani	5.780	63,78%	7.380	63,79%
20 - 24 ani	5.624		7.340	
25 - 29 ani	6.273		7.838	
30 - 34 ani	10.077		11.952	
35 - 39 ani	9.993		11.673	
40 - 44 ani	10.339		12.427	
45 - 49 ani	9.058		11.274	
50 - 54 ani	10.183		12.284	
55 - 59 ani	7.617		8.668	
60 - 64 ani	9.299		10.367	
65 - 69 ani	7.640	8.729		
70 - 74 ani	4.672	5.708		
75 - 79 ani	1.983	2.718		
80 - 84 ani	1.549	2.197		
85 ani și peste	1.104	1.675		

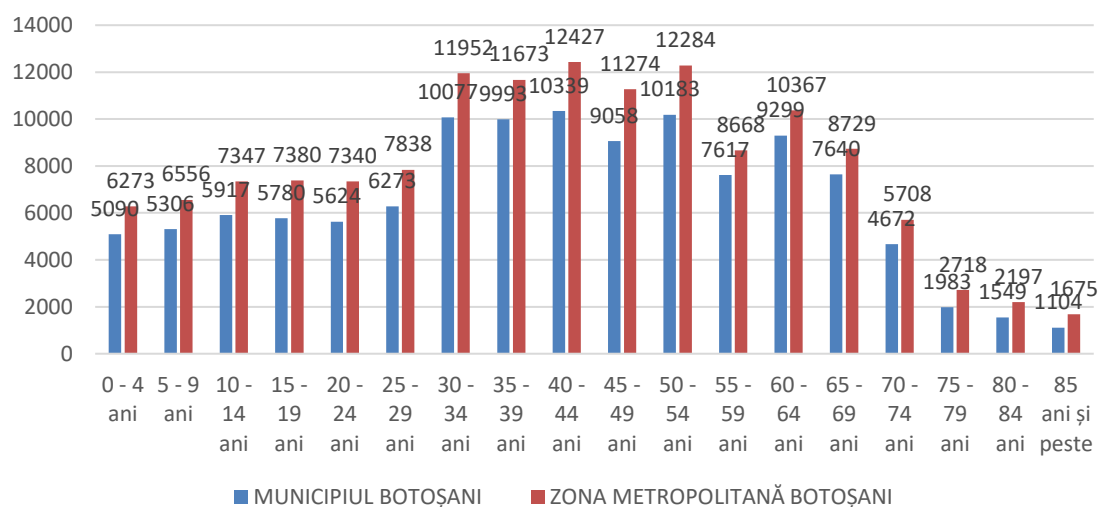

Fig. 2.30. Structura demografică pe grupe de vârstă în Municipiul Botoșani și ZM Botoșani, în anul 2021 ⁵³

Astfel, structura populației pe grupe de vârstă din Municipiul Botoșani și ZM Botoșani relevă o **pondere mai ridicată a populației adulte (63,78%, respectiv 63,79%)** față de situația la nivel județean (63,63%), situație similară și în ceea ce privește **populația vârstnică** care are o pondere mai mare (**22,34% respectiv 22,05%**) față de nivelul înregistrat la nivel de județ (21,24%). În cazul **populației tinere** se înregistrează o pondere mai mică, valoarea înregistrată la nivelul municipiului și zonei metropolitane fiind de **13,88%, respectiv 14,17%** față de cea consemnată la nivel județean (15,13%).

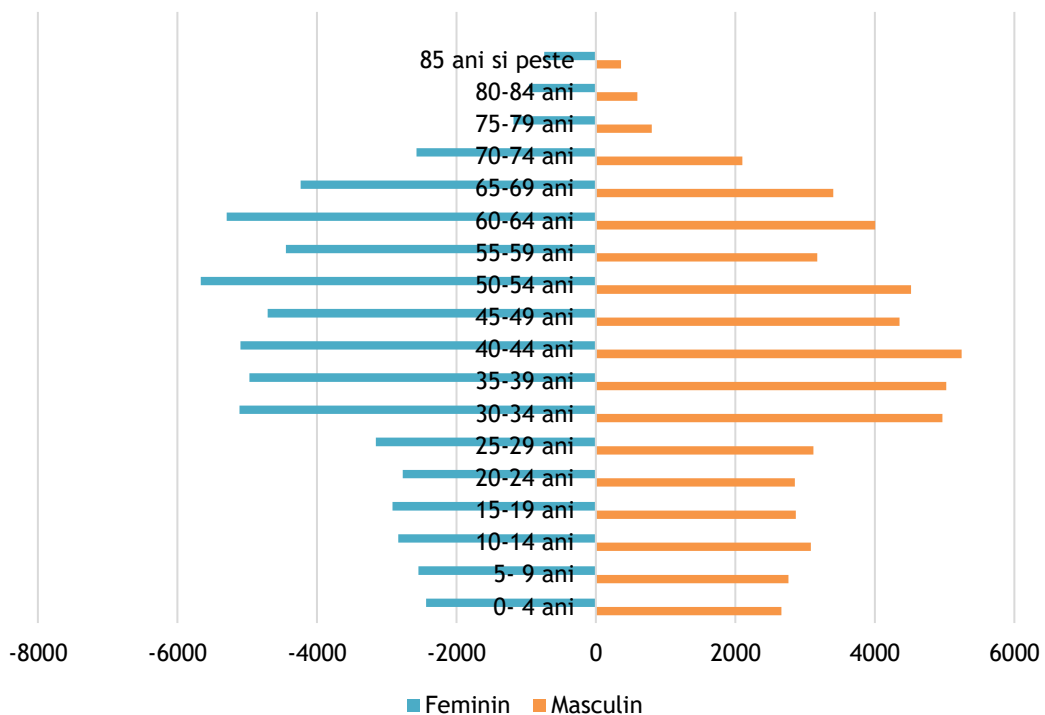

Fig. 2.31. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Municipiul Botoșani, iulie 2021 ⁵⁴

Piramida vârstelor în formă de treflă indică o populație care, după un proces de îmbătrânire demografică, urmează un proces de reîntinerire demografică, ca urmare a unei ușoare tendințe de creștere a natalității. Astfel, din punct de vedere al distribuției populației pe sexe și grupe de vârstă, atât în municipiul Botoșani, cât și zona metropolitană, la 1 iulie 2021, se observă o situație echilibrată, cu un procent puțin mai ridicat al populației de sex feminin. Diferențe sesizabile există în ceea ce privește populația de peste 55 de ani, întrucât persoanele de sex feminin înregistrează o durată

⁵³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁵⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

medie de viață cu 7 ani mai mare comparativ cu persoanele de sex masculin, dominând așadar grupele de vârstă din vârful piramidei.

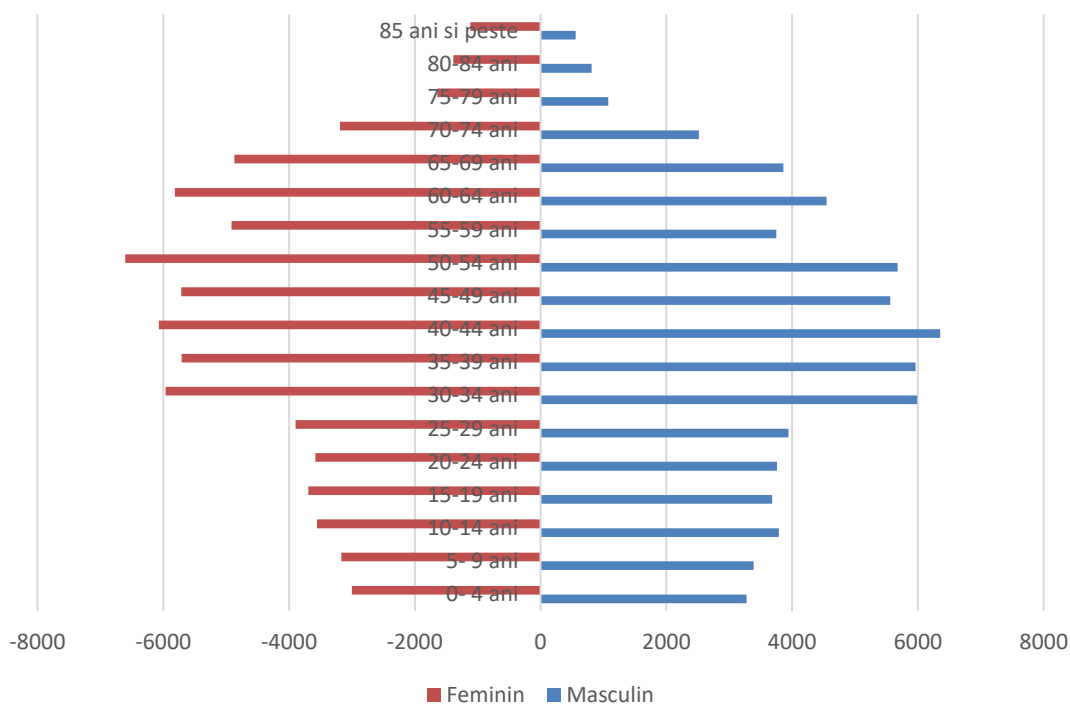

Fig. 2.32. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Zona Metropolitană Botoșani, iulie 2021 ⁵⁵

Principalii **indicatori demografici specifici** anului 2021 la nivelul Municipiului Botoșani, Zonei Metropolitane Botoșani și României sunt reprezentați în tabelul nr. 2.6.

Tab. 2.6. Indicatori demografici Municipiul Botoșani și ZM Botoșani, anul 2021 ⁵⁶

Indicatori demografici	UAT Botoșani	ZM Botoșani	România
Proporția persoanelor de 0-14 ani din populație (%)	13,88	14,17	14,56
Proporția persoanelor de 65+ de ani din populație (%)	13,65	14,77	17,17
Gradul de îmbătrânire a populației (%)	22,34	22,05	857
Raportul de dependență a persoanelor în vârstă (%)	32,18	34,56	46

⁵⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁵⁶ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

La nivelul **Zonei Metropolitane Botoșani, structura populației** relevă tendința generală de scădere a populației active și de creștere a numărului vârstnicilor, în timp ce numărul copiilor este relativ constant. O mică pondere – aprox. 15% - a populației se clasează în grupa vârstelor de 65 ani sau mai mult. Aceste lucruri arată o tendință ușoară de creștere continuă și un raport de dependență demografică favorabil.

Din analiza tuturor indicatorilor prezentați se estimează o accentuare a îmbătrânirii demografice pe termen mediu și lung. Schimbările structurale în cadrul populației pot fi analizate în continuare pe baza ratelor de dependență obținute prin compararea numărului de persoane dependente (tineri și/sau bătrâni) cu ponderea persoanelor de vârstă activă, indiferent dacă acestea sunt sau nu sunt efectiv angajate. Aceste rate sunt destinate să ofere informații cu privire la povara care ar putea cădea pe umerii persoanelor de vârstă activă, de exemplu, sprijinirea educației copiilor, cheltuielile cu asistența medicală sau regimurile de pensie. În consecință, creșterea ratelor de dependență poate constitui o preocupare pentru guverne în ceea ce privește planurile de cheltuieli publice și finanțele publice.

Rata de dependență a persoanelor în vârstă măsoară raportul dintre numărul de persoane în vârstă (60 de ani și peste) și numărul de persoane de vârstă activă (15-64 de ani) exprimat la 100 de persoane. Aceasta a fost, la 1 iulie 2021, de 32,18% la nivelul municipiului Botoșani și de 34,56% la nivelul zonei metropolitane. Rata de dependență demografică la nivelul municipiului se situează aproximativ la același nivel cu cea a zonei metropolitane, fapt ce implică o presiune financiară care se poate exemplifica prin faptul că 100 de persoane ce alcătuiesc populația activă (15-65 de ani) trebuie să suporte financiar circa 33 de persoane inactive pe piața forței de muncă (0-14 ani și peste 65 de ani), însă dacă se ia în considerare și faptul că din punct de vedere cultural populația nu devine activă până la cel puțin 18 ani, această sarcină crește, iar acest aspect are numeroase implicații economice.

2.5.2. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI

Populația umană reprezintă un sistem dinamic supus în permanență schimbărilor ca urmare a influenței mișcării naturale (nașteri și decese) și a mișcării migratorii (imigrări și emigrări).

Se poate afirma că migrația, privită ca mișcare în spațiu a unei populații, reprezintă o componentă principală a acesteia, alături de natalitate și mortalitate. Totuși, importanța mișcării migratorii este mai redusă, dacă avem în vedere procesul reproducerii populației, deoarece, prin intermediul acesteia se realizează numai o deplasare a unor efective de populație dintr-o colectivitate în alta.

2.5.2.1. Mișcarea naturală a populației

Tendința de îmbătrânire a populației din Regiunea Nord-Est este evidentă și din analiza mișcării naturale a populației, constatându-se o scădere continuă a numărului de copii născuți vii în anul 2021, față de anul 2015, atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

Tab. 2.7. Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural la nivelul Regiunii Nord-Est

Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural	An	Născuți vii		Spor natural	
		Rata la 1000 locuitori			
		urban	rural	urban	rural
Regiunea Nord - Est	2015	18,2	22,18	2,64	- 6,38
	2020	17,51	22,3	-1,58	-8,66
Județul Bacău	2015	3,24	3,89	-0,04	-1,45
	2020	2,86	3,55	-1,20	-2,25
Județul Botoșani	2015	1,84	2,47	0,10	-1,67
	2020	1,59	2,47	-0,59	-1,90
Județul Iași	2015	5,13	5,2	1,5	-0,32
	2020	5,08	5,64	0,84	-0,18
Județul Neamț	2015	1,78	3,16	-0,43	-1,61
	2020	1,65	2,92	-1,08	-2,39
Județul Suceava	2015	3,50	4,92	0,54	-0,04
	2020	3,46	5,32	-0,25	-0,45
Județul Vaslui	2015	2,69	2,52	0,96	-1,28
	2020	2,84	2,37	0,70	-1,46

De asemenea, **sporul natural** ⁵⁷ înregistrează o degradare rapidă în aceeași perioadă, scăzând la nivelul regiunii de la 2,64 la -1,58, în mediul urban, respectiv de la -6,38 la -8,66 în mediul rural. Scăderea este valabilă pentru toate cele șapte județe ale regiunii.

⁵⁷ Notă: Sporul natural al unei populații, raportat la o anumită perioadă, ca valori absolute, reprezintă diferența dintre numărul născuților-vii și numărul decedaților în perioada de referință

Situația de **la nivelul municipiului Botoșani** este prezentată în tabelul și graficul de mai jos:

Tab. 2.8. Evoluții demografice la nivelul municipiului Botoșani, în perioada 2015-2021 ⁵⁸

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Populație totală stabilă (la 1.07)	122.835	122.068	121.399	120.841	119.994	119.160	117.504
Femei	63.855	63.577	63.291	63.087	62.706	62.346	61.619
Născuți vii	1.197	1.105	1.160	1.053	1.089	892	851
Decedați - total	865	936	970	983	958	1.226	1.358

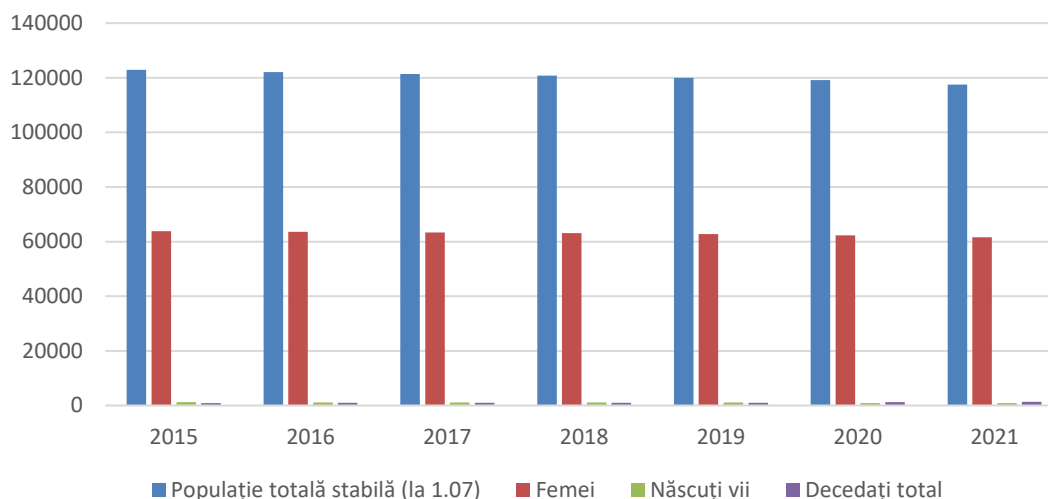

Fig. 2.33. Evoluții demografice la nivelul municipiului Botoșani, în perioada 2015-2021 ⁵⁹

În ceea ce privește **evoluția acestor indicatori** la scara **Zonei Metropolitane Botoșani**, situația se prezintă astfel:

Tab. 2.9. Evoluții demografice la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, în perioada 2015-2021

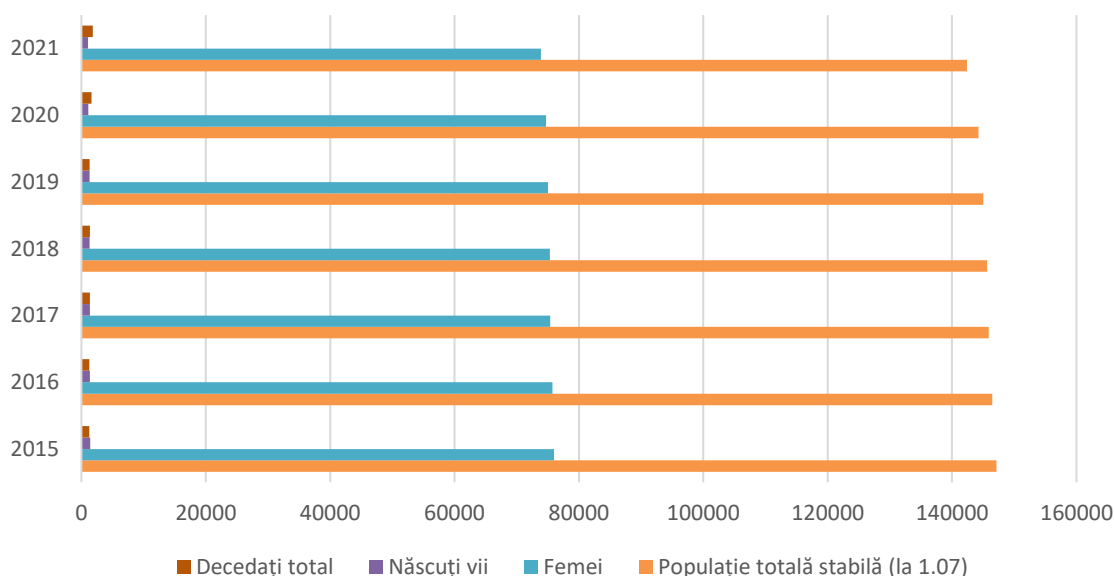
Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Populație totală stabilă (la 1.07)	147.119	146.446	145.880	145.636	145.030	144.230	142.406
Femei	75.998	75.720	75.398	75.322	75.033	74.715	73.889
Născuți vii	1.414	1.344	1.391	1.322	1.308	1.130	1.057

⁵⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁵⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Decedați - total	1.242	1.278	1.348	1.371	1.338	1.620	1.825
-------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Tab. 2.10. Sporul natural în municipiului Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani în perioada 2015-2021⁶⁰

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MUNICIPIUL BOTOȘANI							
Născuți vii la 1000 locuitori (Natalitatea brută)	9,74‰	9,05‰	9,56‰	8,71‰	9,53‰	7,49‰	7,24‰
Decedați total la 1000 locuitori (Mortalitatea brută)	7,04‰	7,67‰	7,99‰	8,13‰	8,02‰	10,28‰	11,78‰
Spor natural	2,7	1,38	1,57	0,58	1,51	-2,79	-4,54
ZONA METROPOLITANĂ BOTOȘANI							
Născuți vii la 1000 locuitori (Natalitatea brută)	9,61‰	9,17‰	9,53‰	9,07‰	9,5‰	7,83‰	7,42‰
Decedați total la 1000 locuitori (Mortalitatea brută)	8,44‰	8,72‰	9,24‰	9,41‰	9,26‰	11,23‰	12,81‰
Spor natural	1,48	0,71	0,52	-0,13	0,24	-3,30	-5,39

După cum se poate observa din tabelul de mai sus, în ambele cazuri se constată aceeași tendință de scădere a numărului de născuți vii în intervalul 2015 – 2021 și o

⁶⁰ Sursă: Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

creștere continuă a mortalității pe toată perioada de analiză, cu doar o stagnare în anul 2019, ceea ce implică un **spor natural negativ atât la nivelul municipiului Botoșani, cât și al ZM Botoșani**.

Anul 2020 a fost un an atipic în ceea ce privește statisticile sociale din cauza circumstanțelor pandemice care au reprezentat un context deosebit, iar, în consecință, fenomene precum: natalitate, nupțialitate, divorțialitate ș.a. trebuie analizate statistic concomitent cu datele statistice din 2019.

Totodată, în ambele cazuri rata natalității este inferioară ratei mortalității, ceea ce indică un spor natural negativ care reflectă **scăderea naturală a populației**. În plus, la nivelul *Zonei Metropolitane Botoșani* se observă un **spor natural negativ accentuat față de cel național, regional și județean**:

Tab. 2.11. Rata sporului natural la nivelul ZM Botoșani în anul 2021

Indicatori demografici	UAT Botoșani	ZM Botoșani	România
Rata natalității (‰)	7,24	7,42	8,86
Rata mortalității (‰)	11,55	12,81	11,75
Rata sporului natural	-4,54	-5,39	-3,20

Trendul de scădere a populației identificat la nivel național va continua, într-un ritm lent, luând în considerare prognozele *Institutului Național de Statistică*, precum și cele identificate de *Eurostat*. Scăderea natalității, în ultimii ani, are la bază o serie de factori de natură economică și socială, caracteristici îndeosebi perioadei post-revoluționare. Este vorba prioritar de:

- ◆ transformarea semnificativă a structurii ocupaționale a populației, care a impus, mai ales tinerilor, o mobilitate teritorială și profesională deosebită și, în același timp, prelungirea perioadei de instruire, toate acestea în detrimentul rolului de părinte;
- ◆ starea de insecuritate socială;
- ◆ scăderea treptată a mortalității infantile;
- ◆ schimbarea comportamentului demografic al cuplurilor căsătorite.

2.5.2.2. Mișcarea migratorie a populației

Migrația a existat din cele mai vechi timpuri, înregistrând intensități diferite de la o etapă istorică la alta și dezvoltându-se noi forme. În Uniunea Europeană, libera circulație a lucrătorilor a fost unul dintre drepturile recunoscute cetățenilor de către legislația comunitară. Fenomenul migraționist a înregistrat o continuă creștere și după aderarea țării noastre la Uniunea Europeană.

Migrația în interiorul unui stat se manifestă prin două componente, și anume mișcarea internă ce se desfășoară pe teritoriul acestuia, între regiunile sale, și migrația externă reprezentată de emigrarea locuitorilor statului respectiv către alte state.

Emigrația este dificil de surprins pe baza surselor administrative, existând o subevaluare severă a numărului de emigranți, deoarece în legislația națională nu există obligația cetățenilor de a anunța autoritățile în cazul stabilirii reședinței obișnuite în altă țară. Înregistrarea în evidențele Direcției Pașapoarte se face numai în cazul în care cetățeanul român solicită stabilirea domiciliului (reședința permanentă) în alt stat, membru al Uniunii Europene, sau nu. Lipsa disponibilității cifrelor exacte privind emigrația a condus la necesitatea unei noi gândiri statistice, bazate pe metode de estimare, la recomandarea Comisiei Europene, prin care se permite institutelor naționale de statistică utilizarea, în cadrul procedurii statistice, a unor „metode de estimare statistică bine documentate, bazate pe date științifice”.

În ceea ce privește **migrația internă**, se remarcă faptul că și Regiunea Nord - Est prezintă o migrație negativă, fiind regiunea aflată pe locul 1 în cadrul României, la nivelul anului 2020. Regiunea Nord - Est a înregistrat un număr de 64.035 de persoane plecate și doar de 57.475 persoane sosite, pierzând astfel 6.560 locuitori în favoarea altor zone ale României.

În privința **mediilor de rezidență ale persoanelor care își schimbă domiciliul dintr-o regiune în alta**, se remarcă faptul că în anul 2020 majoritatea zonelor urbane au pierdut locuitori în favoarea zonelor rurale, soldul în mediul urban fiind de -38.666 persoane și în mediul rural de 38.666 persoane, în întreaga țară. Dintre acestea, **Regiunea Nord-Est a furnizat un sold negativ în mediul urban (-9937 persoane) și unul pozitiv în mediul rural (3.377 persoane)**. Astfel, per total, **cea mai mare scădere de populație a fost înregistrată în județele Vaslui și Botoșani** și cea mai mică scădere în județul Suceava.⁶¹

În ceea ce privește **migrația internațională**, Regiunea Nord-Est s-a remarcat ca principalul bazin de emigrare al României, 4 dintre județele acesteia ocupând primele poziții la nivel național în funcție de numărul de emigranți, conform datelor de la Recensământul Populației și al Locuințelor din 2011. Județul Botoșani ocupa un loc important din punct de vedere al persoanelor care au plecat pentru o perioadă îndelungată în străinătate, țările de preferință fiind Italia, Spania și Regatul Unit.

Evoluția mișcării migratorii (inclusiv migrația internațională) la nivelul Regiunii Nord-Est și al județelor componente este evidențiată în tabelul de mai jos:

Tab. 2.12. *Evoluția mișcării migratorii a populației Regiunii Nord-Est și județelor componente, 2011-2020 (nr. Persoane)*⁶²

⁶¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁶² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația internațională)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regiunea Nord-Est	54780	70184	79624	92281	74864	79739	89290	98088	101395	72033
Bacău	9980	11094	11232	13564	11913	12259	13241	12451	12562	10320
Botoșani	5398	6574	6490	6566	6147	7845	7675	11592	11317	8130
Iași	15299	23742	29300	35539	26747	25726	27447	29934	33316	25182
Neamț	7982	8635	7962	8614	8154	8922	8388	9186	9407	7540
Suceava	9595	10543	10490	12281	11396	11734	15901	16790	14620	10847
Vaslui	6526	9596	14150	15717	10507	13253	16638	18135	20173	10014
Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația internațională)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regiunea Nord-Est	56831	62710	62366	66860	65236	71131	69636	74431	78887	69011
Bacău	10926	11816	11746	12275	12333	13312	12868	13120	14245	11978
Botoșani	6444	7325	7274	7681	7504	8172	7811	8110	8495	7827
Iași	13537	15318	15713	18038	17516	18969	18702	20491	21761	19615
Neamț	8745	9218	8838	9231	8842	9975	9867	9863	10292	8735
Suceava	9633	10884	10255	11080	10302	10889	10574	11506	12273	10887
Vaslui	7546	8149	8540	8555	8739	9814	9814	11341	11821	9969
Soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația internațională)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regiunea Nord-Est	-3393	-1165	3331	1107	-2702	-3293	-4446	-5429	-6648	-6560
Bacău	-821	-1043	-938	-617	-1050	-1272	-1129	-1571	-2119	-1530
Botoșani	-1087	-1174	-1328	-1568	-1528	-1423	-1806	-1847	-1946	-1728
Iași	783	2573	5758	4519	2087	2582	2274	3138	3156	1715
Neamț	-672	-539	-806	-660	-731	-917	-1413	-1208	-1722	-1268
Suceava	-28	133	176	-505	-53	-316	-217	-534	-792	-822
Vaslui	-1568	-1115	469	-62	-1427	-1947	-2155	-3407	-3225	-2927

Analizând datele prezentate, se constată un sold negativ al schimbărilor de domiciliu, inclusiv migrația externă, atât la nivelul regiunii, cât și al județelor. Soldul migratoriu a înregistrat valori negative în cinci din cele șase județe ale regiunii, valori mai mari înregistrându-se în Vaslui, Botoșani și Bacău. Excepție face județul Iași care a înregistrat valori pozitive.

În ceea ce privește situația plecărilor cu domiciliul în perioada analizată, se constată că atât județul Botoșani, cât și regiunea din care face parte, au înregistrat creșteri în anul 2020 comparativ cu anul 2011. Din analiza indicatorilor prezentați mai sus reiese că soldul schimbărilor de domiciliu a înregistrat valori negative în perioada 2011-2020.

Se observă că în fiecare an numărul persoanelor plecate este mai mare față de numărul persoanelor stabilite, ceea ce conduce la un sold negativ pe toată perioada analizată.

Soldul migrator în județul Botoșani a rămas constant negativ în perioada analizată (2011 – 2020), ca urmare a unei tendințe asemănătoare urmată atât de plecările, cât și de sosirile din mediul urban și rural. Ponderea cea mai mare în cadrul emigranților o dețin persoanele cu vârstă cuprinsă între 15-55 ani. Numărul imigranților este redus la nivel de regiune și județ, ponderea cea mai mare fiind tot cea a persoanelor cu vârstă între 15 și 55 de ani.

Cu toate acestea, situația s-a schimbat în ultimii ani, numărul românilor ce se întorc din străinătate începând să crească, pe fondul condițiilor și drepturilor de muncă nesatisfăcătoare pentru imigranții români din străinătate. Acest lucru este datorat și imigranților din alte țări, municipiul Botoșani fiind un important pol de atracție pentru cetățenii din Republica Moldova, odată cu eliminarea vizelor sau a necesității pașaportului.

La nivelul Zonei metropolitane Botoșani soldul schimbărilor de reședință (diferența algebrică între numărul persoanelor sosite și cele plecate din municipiu) **este negativ**, plecările cu reședința fiind mai mari, existând aceeași tendință de la nivel regional și județean de a părăsi municipiul.

Din datele statistice existente, se constată că anual sunt persoane care părăsesc zona, în mod special municipiul Botoșani care se află în aria de polarizare a mai multor poli urbani de rang superior, cu precădere a Municipiului Iași, ceea ce limitează posibilitățile de dezvoltare a orașului. Această polarizare se manifestă prin fenomenul cronic de migrației a populației din municipiu și din județ către aceste mari centre urbane, cu precădere a tinerilor, în vederea urmării studiilor universitare sau a găsirii unui loc de muncă. Fenomenul emigrației nu este atât de accentuat în municipiu comparativ cu cel la nivel regional. Bilanțul prezintă valori negative între anii 2017-2019, iar în anul 2021 valoare pozitivă, exceptând perioada *Pandemiei de Covid-19*.

Tab. 2.13. Fenomenul migrației în Zona Metropolitană Botoșani (nr. persoane) ⁶³

Nr.crt.	Indicator	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MUNICIPIULUI BOTOȘANI								
1.	Stabiliri cu domiciliul în localitate	1.267	1.548	1.454	1.556	1.556	1.102	1.329

⁶³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

2.	Plecări cu domiciliul din localitate	2.214	2.422	2.441	2.317	2.442	2.317	2.244
3.	Sold migrator (rând 1 - rând 2)	-947	-874	-987	-761	-886	-1.215	-915
4.	Emigranți	150	213	233	227	259	165	289
5.	Imigranți	91	180	235	334	297	62	73
6.	Bilanț (rând 4 - rând 5)	59	33	-2	-107	-38	103	216
ZONA METROPOLITANĂ BOTOȘANI								
7.	Stabiliri cu domiciliul în localitate	1.747	2.152	2.127	2.410	2.232	1.632	1.803
8.	Plecări cu domiciliul din localitate	2.513	2.805	2.805	2.706	2.837	2.742	2.664
9.	Sold migrator (rând 7 - rând 8)	-766	-653	-678	-296	-605	-1.110	-861
10.	Emigranți	155	222	244	239	270	184	312
11.	Imigranți	113	305	439	743	390	70	92
12.	Bilanț (rând 10 - rând 11)	42	-83	-195	-504	-120	114	220

Deși comparativ cu media pe județ, în municipiul Botoșani rata plecărilor la 1000 locuitori este mai mică, aceasta a contribuit la scăderea numărului total de locuitori din județul Botoșani și reprezintă un fenomen constant.

Cauza principală a migrării forței de muncă este, aparent, simplu de identificat: **prevalența nevoilor materiale**. De asemenea, se poate observa faptul că ponderea majoră a persoanelor care emigrează pentru a munci în străinătate se regăsește în județele defavorizate care sunt puternic afectate de sărăcie și unde lipsesc locurile de muncă. Alarmant este însă faptul că majoritatea celor care părăsesc țara provin din mediul rural și sunt tineri cu vârste sub 35 de ani. Principalele efecte ale migrației externe constau în reducerea forței de muncă locale, scăderea natalității, creșterea ratei divorțialității, agravarea fenomenului de delincvență juvenilă.

În ceea ce privește **prognosele privind evoluțiile demografice în perspectiva anului 2060**, în cea mai recentă lucrare (anul 2017) elaborată de Institutul Național de Statistică (INS) - "Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060" - sunt prezentate posibilele schimbări în mărimea și structura populației, pe baza unor ipoteze privind viitoarele tendințe ale principalelor fenomene demografice (fertilitatea, mortalitatea și migrația), în contextul economic, social și legislativ național.

În cazul României, studiul INS prognozează că populația României va scădea accentuat în următoarele decenii, fiind prezentate 3 scenarii în acest sens: cel constant estimează o scădere de la 19,4 milioane de locuitori în 2019 la 17,3-18,2 milioane în 2030, funcție de diferitele scenarii propuse (*constant*, pesimist, mediu, intermediar, optimist). Recensământul din 2021 va aduce însă informații noi care vor schimba punctul de plecare în realizarea prognozei, în sensul că acesta ar putea indica deja o populație de circa 18 milioane de locuitori, pe fondul unei migrații externe masive în ultimul deceniu. În acest context, valorile din 2030 ar putea fi chiar mai reduse.

Punctul de plecare îl constituie populația la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare și evoluțiile fenomenelor demografice înregistrate. Principalele rezultate ale proiectării populației (în varianta medie - în care este menținută constantă valoarea fenomenelor demografice înregistrate la nivelul județelor componente ca medie a anilor 2004-2007, perioadă considerată mai stabilă din punct de vedere demografic), conduce la **concluzia că în profil teritorial populația va fi în scădere în toate regiunile țării**, cu mențiunea că regiunile Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia vor înregistra, până în 2050, scăderile naturale cele mai intense (cu o rată între 3,4‰ și 4,2‰), în special din cauza mortalității ridicate, în timp ce **regiunile Nord-Est și Sud-Vest Oltenia vor avea cel mai mare sold migratoriu negativ raportat la populație (de peste 1,4‰)**.

2.5.2.3. Densitatea populației

Din perspectiva densității populației, la nivel regional există indicația unei dinamici negative în ultimii ani. Din analiza densității populației pe județe, observăm că există diferențe semnificative la nivel județean, în sensul că județul Botoșani se situează în a doua jumătate a intervalului între cel mai populat județ al Regiunii: Iași cu 164,61 locuitori/km² și Suceava, situat la polul extrem, cu o densitate de 86,62 locuitori/km².

Tab. 2.14. Densitatea Populației Regiunii Nord – Est și a județelor componente

	Suprafață kmp	Populație	Densitate populație
Regiunea Nord-Est	36.850	3.908.257	106,06 loc./kmp
Bacău	6.621	748.402	113,03 loc./kmp
Botoșani	4.986	460.065	92,27 loc./kmp
Iași	5.477	901.590	164,61 loc./kmp
Neamț	5.897	580.933	98,51 loc./kmp
Suceava	8.553	740.861	86,62 loc./kmp
Vaslui	5.318	476.406	89,58 loc./kmp

În ceea ce privește structura acestui indicator la nivelul zonei metropolitane, se poate constata, din analiza datelor de mai jos, faptul ca localitățile cele mai populate sunt în mediul urban, respectiv Municipiul Botoșani și Orașul Bucecea, în timp ce în mediul rural Comuna Curtești are cel mai mare număr de locuitori raportat la suprafața acesteia.

Tab. 2.15. Densitatea Populației Municipiului Botoșani și Zonei Metropolitane Botoșani ⁶⁴

	Suprafață kmp	Populație	Densitate populație
--	---------------	-----------	---------------------

⁶⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Municipiul Botoșani	41,00	123.230	3.005 loc./kmp
Bucecea	46,85	5.439	116,09 loc./kmp
Bălușeni	70,39	5.120	72,73 loc./kmp
Curtești	57,83	5.235	90,52 loc./kmp
Roma	47,36	3.407	71,93 loc./kmp
Vlădeni	61,53	4.996	81,19 loc./kmp

Dinamica negativă a populației se traduce la fel și în **analiza densității populației**, pentru anul 2020 indicatorul înregistrând **3.005 loc./kmp loc/kmp la nivelul UAT-ului și 6277,63 loc./kmp în intravilanul** municipiului Botoșani.

2.5.3. STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ ETNIE

Informațiile cu privire la structura etnografică la nivel de țară și regiune sunt disponibile doar pentru anul de referință 2011, când a fost realizat *Recensământul Populației*. Deși situația este posibil să se fi modificat semnificativ în intervalul 2011 – 2020, la momentul de față nu există nici o altă sursă disponibilă pentru actualizare.

În urma rezultatelor finale ale recensământului din 2011, populația Regiunii Nord-Est declarată de altă etnie decât cea română număra 260.000 de persoane, adică 7,85% (dintre aceștia 5,45% au refuzat să își declare etnia).

Tab. 2.16. Repartiția populației de altă etnie decât cea română, în Regiunea Nord-Est, 2011⁶⁵

Etnie	Număr locuitori
<i>Romi</i>	55.216
<i>Ucrainieni</i>	6.695
<i>Ruși-Lipoveni</i>	5.296
<i>Maghiari</i>	4.725
<i>Polonezi</i>	1.966
<i>Germani</i>	1.017
<i>Ceangăi</i>	849
<i>Alte etnii</i>	3.721
<i>Etnie nedeclarată</i>	179.881

⁶⁵ Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est, 2021-2027

Recensământul General al Populației și Locuințelor din 2011 a adus o noutate din punct de vedere al statisticilor demografice cu privire la **structura etnică și confesională**, și anume numărul foarte mare (peste 6% la nivel național) de persoane pentru care această informație nu este disponibilă, deoarece respectivele persoane nu se aflau la reședință și nu au putut fi intervievate de către recenzori.

La nivelul municipiului Botoșani, ponderea persoanelor pentru care informația nu este disponibilă este de 6,95%. În aceste condiții, deși **populația etnică română este evident majoritară**, ponderea acesteia ajunge doar la **91,3%**.

A doua etnie ca importanță numerică este cea a romilor, care reprezintă 1,2% din populația municipiului în 2011, în ușoară creștere procentuală față de Recensământul din 2002.

Celelalte etnii sunt foarte slab reprezentate în municipiul Botoșani, procesele de asimilare și de emigrație conducând la declinul numeric al majorității grupurilor etnice. Rușii-lipoveni mai dețin un procent de doar 0,4% din populație, iar celelalte etnii (italieni, greci, germani, evrei, maghiari, ucraineni etc) sunt formate din grupuri mai mici de 20 de persoane și împreună abia depășesc 0,2%. Cel mai „numeros” dintre grupurile etnice mici este cel al evreilor, care numără 37 de persoane.

Din perspectiva limbii materne, **ponderea populației cu limbă maternă română este și mai ridicată (92%)**, datorită faptului că o parte din populația minorităților naționale are tot limba română ca limbă maternă. Astfel, populația de limbă maternă romani este doar 0,8% (față de procentul etniei rome de 1,2%), și situația este similară și în cazul celorlalte grupuri etnice, doar 0,2% din populație având o limbă maternă alta decât română sau romani. Și în acest caz, pentru 6,9% din populație, informația nu este disponibilă.

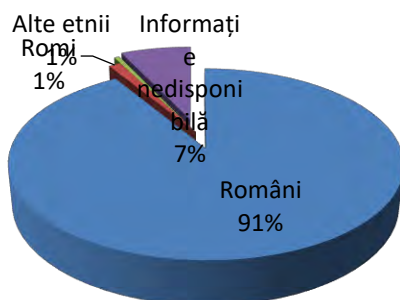

Fig. 2.34. Structura etnică a populației Mun. Botoșani,⁶⁶

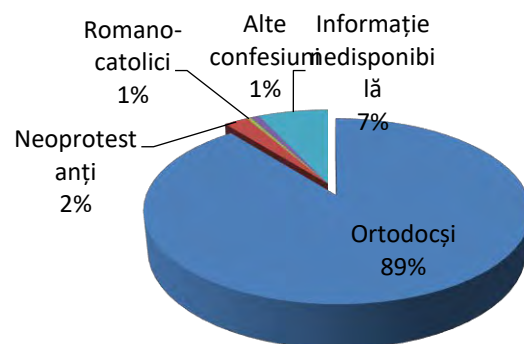

Fig. 2.35. Structura confesională a populației Mun. Botoșani⁶⁷

⁶⁶ Sursă: Institutul Național de Statistică, RPL 2011

⁶⁷ Sursă: Institutul Național de Statistică, RPL 2011

Structura confesională este mai diversificată, dar și în acest caz datele sunt doar parțiale, întrucât pentru 7% din populație, apartenența confesională este nedisponibilă. Chiar și așa, **populația de confesiune ortodoxă este evident majoritară**, cu **89,3%** (și probabil, în realitate, peste 90%).

Principalul grup confesional, **în afara celui ortodox, este cel neoprotestant**, în speță **penticostal**, care reprezintă **1,9%** din populația municipiului.

Celelalte confesiuni sunt mai slab reprezentate. Iese în evidență grupul creștinilor romano-catolici (în număr de 395) și al creștinilor de rit vechi (300 persoane), ca fiind al treilea și al patrulea cele mai bine reprezentate. Cu cifre extrem de reduse (0,3% în total) se înscriu și alte grupuri confesionale (reformați, musulmani, mozaici, evanghelici, ortodocși sârbi) precum și cei fără religie și ateii.

La nivelul celorlalte localități componente ale Zonei Metropolitane Botoșani, structura etnică și cea confesională se prezintă astfel:

Conform recensământului efectuat în 2011, **structura etnică** a populației în **orașul Bucecea** era următoarea:

- Români – 96,51 %
- Necunoscută – 3,15 %
- Altă etnie – 0,32 %.

Structura confesională a populației în orașul Bucecea la recensământul din 2011:

- Ortodoxă – 89,68 %
- Penticostală – 4,91 %
- Creștină după Evanghelie – 1,8 %
- Necunoscută – 3,15 %
- Altă religie – 0,44 %.

Structura etnică a populației în **comuna Roma** la recensământul din 2002 era următoarea:

- Români - 3220 – 99,72 %
- Maghiari – 2 – 0,06 %
- Romi (Țigani) – 7 – 0,22 %.

Structura confesională a populației în comuna Roma la recensământul din 2002:

- Ortodoxă – 2942 – 91,11 %
- Reformată – 1 – 0,03 %
- Penticostală – 197 – 6,10 %
- Baptistă – 2 – 0,06 %
- Adventistă de ziua a Șaptea – 76 – 2,35 %
- Creștină după Evanghelie – 3 – 0,09 %
- Creștină de rit vechi – 5 – 0,15 %
- Altă religie – 3 – 0,09 %.

Conform recensământului efectuat în 2011, **structura etnică** a populației în **comunei Curtești** era următoarea:

- Români – 93,59 %
- Necunoscută – 6,13 %
- Altă etnie – 0,26 %

Structura confesională a populației în comuna Curtești la recensământul din 2011:

- Ortodoxă – 92,13 %
- Necunoscută – 6,13 %
- Altă religie – 1,72 %.

Conform recensământului efectuat în 2011, **structura etnică** a populației în comunei **Bălușeni** era următoarea:

- Români – 90,08 %
- Romi – 5,01%
- Necunoscută – 4,9 %
- Altă etnie – 0%.

Structura confesională a populației în comuna Curtești la recensământul din 2011:

- Ortodoxă – 94,51 %
- Necunoscută – 5,01 %
- Altă religie – 0,47 %.

2.6. ANALIZA DIAGNOSTIC, PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
STRUCTURA URBANĂ ȘI FONDUL LOCATIV	
Lipsa unui Plan Urbanistic General și a unui Regulament Local de Urbanism actualizate	<i>Este imperios necesară îmbunătățirea planificării urbane integrate</i>
Cartierul Parcul Tineretului și Zona Industrială sunt cartiere dezavantajate /marginalizate din perspectiva calității infrastructurii urbane	<i>Nevoia de reducere a sărăciei și de sprijinire a incluziunii sociale a comunităților dezavantajate / marginalizate</i>
Numărul redus de locuințe aflate în proprietate publică de la nivelul municipiului, care nu poate satisface cererea ridicată de locuințe sociale, pentru tineri și specialiști	<i>Dezvoltarea fondului locativ are o importanță esențială pentru succesul creșterii economice având în vedere faptul că locuința este una din nevoile de bază ale populației, iar accesul la aceasta reprezintă un factor important de menținere și îmbunătățire a calității vieții</i>
Numărul mare de clădiri (inclusiv cu statut de monument istoric) nereabilitate și neconsolidate din Centrul Istoric, precum și degradarea spațiilor publice din zona centrală	<i>Nevoia de asigurare a conservării și protecției din punct de vedere natural și material, a biodiversității și peisajului</i>

<p>Marile ansambluri de locuințe colective construite în perioada comunistă (cartierele Bucovina, Primăverii, Parcul Tineretului) au o infrastructură deficitară și spații publice degradate (spații verzi, zone pietonale, locurile de parcare și de joacă pentru copii) cu o atractivitate redusă, ceea ce afectează negativ calitatea locuirii și a vieții cetățenilor</p>	<p>La nivelul marilor cartiere de locuințe colective se impun proiecte integrate de regenerare urbană, care să includă reabilitarea termică și reabilitarea fațadelor blocurilor, concomitent cu regândirea și modernizarea spațiilor publice din jurul acestora, pentru a le face din nou atractive pentru locuitori.</p>
<p>Dotarea deficitară cu infrastructură tehnico-edilitară și echipamente publice a noilor zone rezidențiale de la periferia municipiului (Cișmea, Tulbureni, Reditu, Pacea, Doboșari)</p>	<p>Nevoia de asigurare a populației cu apă potabilă de calitate, precum și cu servicii de colectare și epurare corespunzătoare a apelor uzate</p>
<p>Lipsa unor micro-piețe agroalimentare în zone rezidențiale importante din municipiu (de ex. Bucovina, Cișmea), unde producătorii agricoli din zona periurbană să-și poată comercializa producția</p>	<p>Nevoia de dezvoltare a infrastructurii suport pentru afaceri și inovare</p>
<p>Multe dintre clădirile publice și cele rezidențiale au fațade deteriorate și o eficiență energetică redusă, care generează emisii ridicate de CO₂ și costuri ridicate de întreținere pentru cetățeni și administrația locală</p>	<p>Nevoia de creștere a performanței energetice a clădirilor publice și rezidențiale</p>
<p>Numărul mare de clădiri publice și private care prezintă risc seismic ridicat și care nu au fost consolidate</p>	<p>Nevoia de îmbunătățire a managementului riscurilor</p>
<p>STRUCTURA POPULAȚIEI</p>	
<p>PROFIL METROPOLITAN</p>	
<p>Structura piramidei vârstelor indică o pondere foarte ridicată a populației ce se va pensiona în următorii 10-15 ani, ceea ce indică o scădere a populației apte de muncă</p>	<p>Alinierea la politica europeană susținută și de prevederile Cartei de la Leipzig și implementarea unei politici publice de migrare rural-urban care să vizeze atragerea de noi rezidenți în ZMBT din întreaga regiune, dar și din alte țări, pentru a diminua fenomenul accentuat privind declinul demografic, cât și cu scopul de a avea o populație activă numeroasă.</p>
<p>Fenomenul de îmbătrânire demografică</p>	<p>Se impune necesitatea unei strategii locale pentru persoanele vârstnice, care să aibă în vedere încurajarea îmbătrânirii active - promovarea voluntariatului, adaptarea spațiului public și al clădirilor la nevoile populației vârstnice - facilitarea mobilității verticale în regenerarea fondului construit etc.</p>
<p>Perspectiva declinului demografic și a migrației persoanelor tinere și a celor apte de muncă</p>	<p>Printr-o abordare integrată la nivel metropolitan, dezvoltarea infrastructurii sociale în noile zone de dezvoltare (școli, terenuri de sport, parcuri etc.) dar limitând expansiunea urbană necontrolată, prin</p>

	<p>promovarea politicilor spațiale specifice orașelor compacte.</p> <p>Prezența unui trend la nivel național de import al forței de muncă reprezintă o soluție pentru zona metropolitană a municipiul Botoșani în ceea ce privește echilibrarea pieței forței de muncă.</p>
PROFIL MUNICIPIUL BOTOȘANI	
<p>Structura piramidei vârstelor ne indică o pondere foarte ridicată a populației ce se va pensiona în următorii 10-15 ani, ceea ce indică o scădere a populației apte de muncă</p>	<p>Implementarea de politici care să încurajeze și să faciliteze mobilitatea forței de muncă dinspre localitățile din ZMBT spre polul regional de dezvoltare Botoșani, precum și implementarea unor politici în ceea ce privește susținerea populației în procesul de reconversie profesională și în domeniul educației adulților</p>
<p>Fenomenul de îmbătrânire demografică</p>	<p>Dezvoltarea unei strategii pentru tineret și implementarea de politici care să încurajeze tinerii să rămână în oraș, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ valorificarea rolului învățământului de toate gradele în comunitate - sprijinirea activităților de cercetare, investiții în infrastructură / regenerare urbană; ▪ îmbunătățirea calității vieții, a modalităților de petrecere a timpului liber; ▪ participarea tinerilor la viața socială și comunitară (sprijinirea ONG-urilor, a IMM-urilor și a Start-up-urilor); ▪ încurajarea angajatorilor locali să angajeze tineri din comunitățile locale
<p>Concurența la nivel teritorial între aria de polarizare a municipiului Botoșani și cea a municipiului Iași (pol de creștere), dar și a polilor de dezvoltare urbană (Suceava, Bacău) sau chiar a centrelor urbane din regiune (de ex. Piatra Neamț)</p>	<p>Nevoia de sprijinire a persoanelor și familiilor tinere în vederea stabilirii și ocupării în municipiu</p>
<p>Perspectiva declinului demografic și a migrației persoanelor tinere și a celor apte de muncă</p>	<p>Crearea de noi locuri de muncă prin reconversia funcțională a unor foste zone industriale și reutilizarea acestor spații urbane pentru spații de birouri pentru industriile în creștere și complexe rezidențiale moderne contribuie atât la creșterea numărului populației active cât și la scăderea numărului de migrări a populației tinere</p>
<p>Creșterea duratei speranței de viață în contextul unui spor natural care în anul 2021 a avut valori negative</p>	<p>Creșterea speranței de viață din municipiul Botoșani este influențată foarte mult de mișcarea naturală și de mișcarea migratorie. Astfel, crearea unor oferte atractive de muncă poate atrage un număr mare de cetățeni români care au imigrat în străinătate. De asemenea, o dată cu eliminarea vizelor și a pașaportului, municipiul Botoșani reprezintă un pol important în ceea ce privește</p>

	<i>atragera cetățenilor din Republica Moldova și Ucraina</i>
MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIȘCAREA MIGRATORIE	
PROFIL METROPOLITAN	
Scăderea drastică a sporului natural în contextul pandemiei de COVID-19	<i>Dezvoltarea de programe locale, cât și promovarea de programe naționale privind creșterea natalității. Creare de programe și politici locale în zonele rurale în ceea ce privește combaterea scăderii sporului natural</i>
Valori negative ale soldului migrator în perioada 2015-2021 la nivelul ZMBT	<i>Crearea unui program de susținere a familiilor cu mai mulți copii</i>
PROFIL MUNICIPIUL BOTOȘANI	
Scăderea drastică a sporului natural în contextul pandemiei de COVID-19	<i>Promovarea oportunităților educaționale disponibile în Botoșani pentru a atrage elevi din alte localități ale regiunii și chiar și din străinătate</i>
Stagnarea numărului de sosiri cu domiciliu (inclusiv internaționale) în contextul pandemiei de COVID-19	

3. PROFILUL ECONOMIC AL MUNICIPIULUI BOTOȘANI

3.1. PERSPECTIVA DE ANSAMBLU A ECONOMIEI

Performanța unui stat din punct de vedere economic este dată de nivelul său actual de dezvoltare, de productivitatea afacerilor și, într-o lume a piețelor integrate, de capacitatea sa de a exporta bunurile și serviciile pe care le produce.

Activitatea economică este definită ca fiind „*acel proces economic care reflectă faptele, actele, comportamentele și deciziile oamenilor prin care au loc atragerea și utilizarea resurselor pentru a produce bunuri și servicii în scopul satisfacerii intereselor economice*”⁶⁸. O altă definiție a conceptului de activitate economică este dată de reglementările financiar – fiscale conform cărora „*activitatea economică este ansamblul faptelor și actelor referitoare la atragerea și utilizarea resurselor economice în vederea producerii, distribuției, circulației și consumului de bunuri sau de servicii, în funcție de nevoi și de interes, în scopul obținerii de profit*”⁶⁹. Activitățile economice pot fi definite și ca reprezentând “*ansamblul acțiunilor umane prin care se urmărește obținerea de bunuri materiale și servicii de orice fel, necesare satisfacerii trebuințelor de viață normală, în condițiile unor resurse limitate*”⁷⁰.

Industria contribuie la crearea de locuri de muncă, inovare și exporturi și este interdependentă cu activitățile de servicii. Multe activități de servicii, cum ar fi transport, informații și comunicații, depind de industria care produce echipamente și tehnologii pe care ulterior le folosim în diferite servicii. Piața internă a mărfurilor este unul dintre cele mai importante priorități ale UE, scopul ei major fiind crearea unui mediu prietenos pentru întreprinderi și consumatori. Crearea unei piețe unice pentru sectorul serviciilor - unul dintre principalele motoare ale economiei UE - se bazează în mare măsură pe oportunitățile disponibile pentru persoanele juridice de a presta servicii pe întreg teritoriul Uniunii, precum și pentru alte întreprinderi și persoane fizice de a accesa astfel de servicii.

Potrivit **Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030**, **obiectivul general** prevăzut pe baza indicațiilor Uniunii Europene, se referă la „**Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile.**” O abordare realistă a acestei arii presupune evaluarea modelului de producție și consum pe care s-a bazat evoluția economiei Românești în ultima perioadă de timp, în scopul identificării soluțiilor pentru reducerea consumului de resurse materiale pe unitate de valoare adăugată brută (VAB) și decuplării dinamicii produsului intern brut (PIB) de cea a consumului integrat de resurse materiale și energetice, precum și de impactul negativ asupra mediului.

⁶⁸ Sursa: Anca Streinu - Dicționar de Economie, Editura Niculescu, București, 2001

⁶⁹ Sursa: Codul fiscal român

⁷⁰ Sursa: D. Ciucur, I. Gavrilă, C. Popescu – Economie, Editura Economică, București, 1999

Estimarile preliminare conduc la concluzia că, prin aplicarea unor instrumente adecvate de politică economică, în perioada 2008-2030 productivitatea resurselor materiale și energetice consumate poate crește cu o rata medie anuală de 3-4% prin:

- ☒ *ajustarea macrostructurii economiei - creșterea ponderii serviciilor la 60% în anul 2020 și 70% în anul 2030) precum și a structurilor intrasectoriale (reducerea ponderii subsectoarelor energo și material intensive în industrie);*
- ☒ *reducerea cu minimum 1,2-1,5% pe an a consumurilor specifice de materiale și energie și a pierderilor în industria prelucrătoare, în sectoarele energetic și rezidențial, transporturi și construcții;*
- ☒ *creșterea cu 2-3% pe an a ponderii produselor cu valoare adăugată mare, bazate pe tehnologii medii și înalte, precum și a serviciilor, în structura exportului;*
- ☒ *ameliorarea semnificativă a performanțelor tehnico-economice și a calității produselor și serviciilor în scopul creșterii gradului de valorificare a resurselor consumate;*
- ☒ *îmbunătățirea managementului comercial, a procedurilor de achiziție a materiilor prime (în special a celor energetice), materialelor, componentelor și serviciilor.*

Prin realizarea acestor obiective, care sunt pe deplin fezabile, se estimează că peste 60% din creșterea economică se poate realiza fără consumuri suplimentare de resurse materiale și energetice. Creșterea productivității resurselor consumate va conduce, în același timp, la reducerea ritmului de epuizare a rezervelor la principalele categorii de materii prime și va contribui la reducerea costurilor, ameliorarea competitivității și la asigurarea sustenabilității creșterii economice.

Dacă **obiectivul național Orizont 2020** a presupus „*decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.*”

Obiectivul național Orizont 2030, are în vedere: „*apropierea de nivelul mediu realizat la acea data de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabile.*”

În completarea dezideratelor de mai sus vine și **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**, potrivit căreia pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor.

În ceea ce privește activitatea economică a Regiunii Nord-Est, în ultimii ani aceasta se caracterizează prin intrare în declin a activităților industriale, generând lichidarea și/sau restructurarea marilor întreprinderi (cu impact negativ asupra șomajului) și înființarea de întreprinderi mici și mijlocii.

În ultimii ani, potrivit datelor statistice la nivel regional, ponderea principală în economia regiunii o dețin micro-întreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii. Majoritatea întreprinderilor mari activează în industria prelucrătoare, construcții, transport și depozitare.

Indicatorul tradițional pentru compararea regiunilor din punct de vedere al nivelului de dezvoltare la nivelul Uniunii Europene este produsul intern brut (PIB), care reprezintă, potrivit Studiului de caz "Alocarea către statele membre a finanțării aferente politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027": „o măsură standard a bogăției unei țări, exprimată prin valoarea monetară a tuturor bunurilor și serviciilor produse într-o anumită perioadă de timp în cadrul economiei”.

Cu un **Produsul Intern Brut (PIB) Regional**, calculat conform CAEN Rev.2, care reprezintă **doar 10,35%** în anul 2019 (ultimul an disponibil în statistica INSSE – Tempo Online) **din economia țării, Regiunea Nord-Est se situează pe locul 5**, în timp ce, pe locuitor acest indicator se situează sub media națională (62,80%). Valoarea acestui indicator în Regiunea Nord - Est o clasează în categoria regiunilor mai puțin dezvoltate, deoarece PIB-ul regional pe locuitor este mai mic decât 75% din PIB-ul mediu al UE-27, conform Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului pentru perioada de implementare 2021-2027.

Tab. 3.1. Evoluția Produsului intern brut regional în perioada 2011-2017

Regiuni de dezvoltare si judete	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Milioane lei prețuri curente								
ROMÂNIA	558889,9	591799,1	634967,8	669703,9	711929,9	763652,5	857895,7	951728,5	1058973,2
Regiunea NORD-EST	56572,1	61191,2	65269,7	67834,1	71577,5	76989,5	88847,6	98762,8	109497,3
Bacău	11190,8	12569,1	12439,5	12992	14045	14633,6	16086	18080,1	20399,4
Botoșani	6084	5924,1	6683,6	6642,1	6912,4	7394,8	8600,5	9677,2	10735,5
Iași	16066,3	17569,8	19660,8	20785,4	21798,9	23529,6	28515,2	31274,3	34236,8
Neamț	7574,4	8276,9	8789,7	8960,8	9767,2	10512,7	12022,4	13398	14582,9
Suceava	10597,8	11049,5	11847,1	12389,4	12740,8	13921,8	15821,5	17608,4	20253,8
Vaslui	5058,8	5801,8	5849	6064,4	6313,2	6997	7802	8724,8	9288,9

După cum se poate observa din datele prezentate, în anul 2019, județul Botoșani se situează pe locul 5 din Regiune în ceea ce privește creșterea PIB-ului calculat pe activități ale economiei naționale conform CAEN Rev.2. Astfel potrivit clasamentului

județul Botoșani contribuie cu 9,80% la PIB-ul regional și cu 1,01% la cel național, valoare datorită căreia se situează pe locul 22 între cele 42 de județe (inclusiv capitala).

PIB REGIUNEA NORD-EST

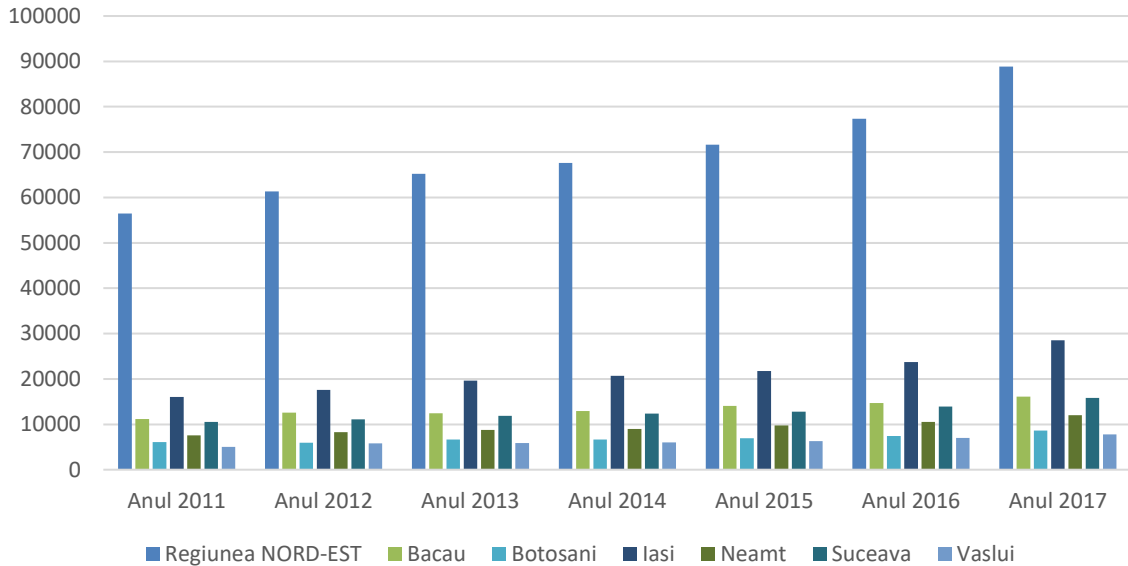

Fig. 3.1. Produsul intern brut al Regiunii Nord-Est în perioada 2011-2017 ⁷¹

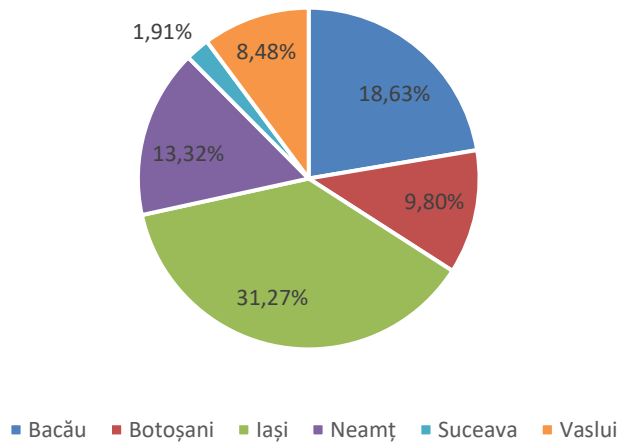

Fig. 3.2. Contribuția județelor Regiunii Nord-Est la PIB Regional, 2019 ⁷²

Pe baza datelor oferite de *Institutul Național de Statistică* și a estimărilor efectuate de *Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP)*, se poate constata o **creștere a PIB-ului județului Botoșani** de aproximativ 47,1% în anul 2019 față de anul 2015, PIB-ul din ultimul an de analiză ajungând la 10.735,5 milioane de lei.

⁷¹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

⁷² Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Data fiind creșterea PIB-ului la nivel județean, o analiză asupra veniturilor relevă următoarele aspecte:⁷³

- **creștere totală a veniturilor** de aproximativ 67,7%, în anul 2019 față de anul 2015, constituind în cifre absolute un venit mediu net de 2.501 de lei;
- o remunerație mai mare în rândul femeilor salariate în comparație cu remunerația în rândul bărbaților, femeile primind în anul 2019 un salariu mediu net de 2.560 de lei, cu aproximativ 5,2% mai mult față de bărbați;
- creștere mai accelerată a veniturilor în rândul bărbaților, în anul 2019, salariul mediu net ajungând la 2.433 de lei, cu 68,3% mai mult față de anul 2015;
- **creștere a numărului de salariați**, în anul 2019, fiind înregistrați 55.538 salariați, cu aproximativ 11,6% mai mult față de anul 2015;
- **creștere preponderentă a salariaților în rândul femeilor**, numărul salariaților de sex feminin fiind în anul 2019 cu 13,6% mai mare față de anul 2015. Creșterea este cu aproximativ 4 procente mai mare față de cea înregistrată în rândul salariaților de sex masculin;¹⁹
- o pondere mai mare a salariaților de sex feminin, aceștia constituind în anul 2019 aproximativ 53% din total, fenomen contrar situației la nivel național;
- **scădere a numărului de șomeri**, în anul 2019 fiind înregistrați 3.571 de șomeri, cu 50% mai puțini față de anul 2015, fenomen contrar situației la nivel național.

De asemenea, principalele ramuri industriale care concură la PIB-ul județului sunt reprezentate de domenii de activitate în care valoarea adăugată este scăzută, iar performanța economică și potențialul de inovare sunt limitate.

În ceea ce privește **Produsul Intern Brut (PIB) nominal**, acesta a avut o dinamică pozitivă în perioada de analiza, și în special în intervalul 2016-2017, înregistrând o creștere susținută atât la nivel național, cât și regional. Principalul motor al creșterii economice l-a constituit consumul individual al populației, alimentat, stimulat de:

- ✓ *Așteptările pozitive existente pe piața muncii privind ocuparea și nivelul veniturilor;*
- ✓ *Măsurile de ordin bugetar care au presupus creșteri succesive ale salariilor bugetarilor, punctului de pensie și a salariului minim pe economie. Astfel, salariul minim pe economie a crescut de la 1050 lei (2016), la 1450 lei (2017), 1900 lei (2018) 2080 lei (2019) și 2230 lei (ian. 2020);*
- ✓ *Măsurile de ordin fiscal traduse în reducerea impozitelor indirecte și a unor impozite directe. De exemplu, cota standard a taxei pe valoare adăugată (TVA) s-a redus de la nivelul inițial de 24%, la 21% în 2016 și 19% din 2017, iar impozitul pe salarii a devenit 10% din 2018 (scădere de la 16%), ș.a.m.d.;*
- ✓ *Măsurile de ordin monetar: nivelul scăzut al ratelor dobânzii pentru creditul de consum, comparativ cu perioadele de analize anterioare.* ⁷⁴

⁷³ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani 2021-2027

⁷⁴ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 (var. decembrie 2020)

În perioada 2012-2019, **PIB Regional pe cap de locuitor** a crescut în termeni nominali de la 18.682 lei 34.304 lei, urmând trendul existent la nivel național. Cu toate acestea, valoarea acestuia este în continuare inferioară nivelului național, diferențele indicatorului pentru cele două paliere, regional vs. național fiind exprimate prin indicii de disparitate.

De asemenea, **nivelul indicelui de disparitate în regiune** a fost relativ constant, plasându-se în intervalul 61-63%.

Totodată, în raport cu acest indicator, Regiunea Nord-Est este ultima dintre regiunile de dezvoltare ale României. Practic, indicii de disparitate pentru orizontul de timp analizat este de 3,5-4 ori mai mic față de Regiunea București-Ilfov. Mai mult, următoarea regiune clasată (Sud-Vest) figurează cu o valoare cu peste 11 puncte procentuale mai mare față de cel al Regiunii Nord-Est.

Valoarea adăugată brută (VAB) pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în perioada 2013-2017 se prezintă astfel:

Tab. 3.2. Valoarea adăugată brută (VAB) pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în perioada 2013-2017 ⁷⁵

Denumire	2013	2014	2015	2016	2017
Milioane lei prețuri curente					
Total valoare adăugată brută	7750,3	7922,8	8597,3	9450,4	10867
<i>Agricultură, silvicultură și pescuit</i>	877	794,2	750,7	794	987,3
<i>Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare</i>	2159	1927,5	2168,3	2201,7	2459,6
<i>Construcții</i>	438,7	400,9	443,8	486,8	483,8
<i>Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante</i>	1597,4	1790,9	2153	2515,9	2948
<i>Informații și comunicații</i>	133,5	107,4	123,7	125,4	129,4
<i>Intermedieri financiare și asigurări</i>	151	131,2	137,6	167,3	127,1
<i>Tranzacții imobiliare</i>	717,3	743,7	854,8	942,8	1025
<i>Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport</i>	277,7	310,5	385,7	363,2	423,7

⁷⁵ Sursa: Direcția Regională de Statistică

Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială	1236,6	1432	1287,5	1587,3	1953
Activități culturale și spectacole; reparații de produse de uz casnic și alte servicii	162	284,5	292	266	330,3

La nivel regional, în anul 2017, cel mai mare aport la constituirea VAB l-a avut sectorul serviciilor cu o pondere de 65,59% - nivel ușor superior nivelului național (cu 2 p.p.) și cu 12 p.p. mai mult față de nivelul din 2011⁷⁶. Urmează industria, cu un aport de 20,98%, nivel mai mic cu 6 p.p. atât față de situația existentă la nivel național, cât și față de nivelul înregistrat în regiune în 2011. Deși în agricultură activează o treime din populația ocupată a regiunii, aportul sectorului la VABR este de numai 7,31% (în scădere de la 11,72% în 2011), datorită nivelului scăzut de productivitate, al practicării în mare măsură a agriculturii de subzistență și autoconsumului. Totodată, nivelul înregistrat este cu 2,3 puncte procentuale mai mare față de nivelul național.

Analizând la nivel județean contribuția fiecărui sector la constituirea valorii adăugate brute se constată că în județele **Botoșani**, Suceava, Vaslui și Neamț **aportul agriculturii și industriei la economia județeană** depășește valoarea înregistrată la nivel regional. În schimb, în construcții, județul Bacău asigură contribuții la economia județeană mai mari decât aportul ramurii la economia regională. În domeniul serviciilor, județele Iași și Bacău se remarcă prin aporturi ridicate la economia județeană, mai mari sau egale față nivelul regional, dar și față de cel național.⁷⁷

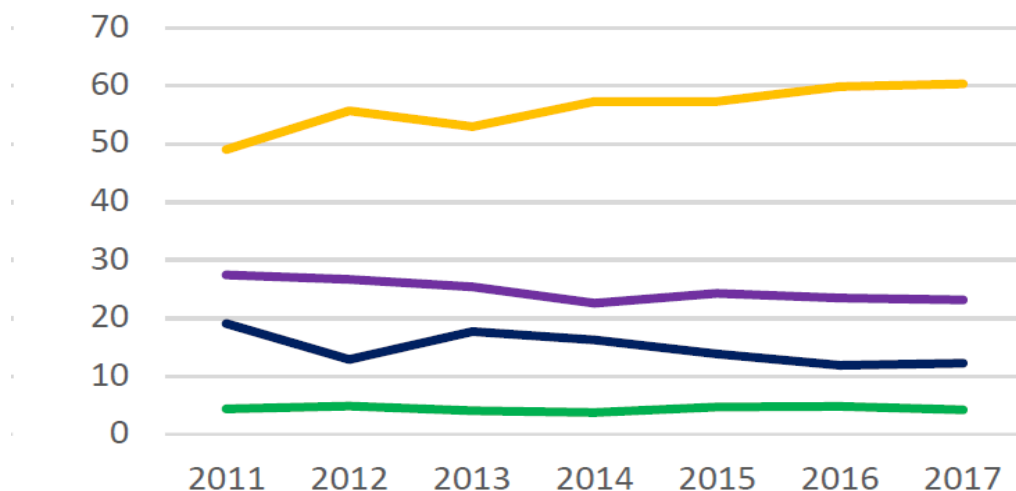

Fig. 3.3. Evoluția contribuției sectoarelor economiei la VAB Botoșani, %

⁷⁶ Sursa: Nivel de referință în PDR Nord-Est 2021-2027

⁷⁷ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 (var. decembrie 2020)

La momentul elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027 și regiunea Nord-Est se confrunta cu consecințele **crizei sanitare și economice generată de virusul SARS-CoV-2**, măsurile de răspuns la pandemie afectând sever consumul individual, producția, investițiile, comerțul intracomunitar și fluxurile de capital. Numeroase domenii de activitate au fost oprite/diminuate în perioada 2020-2021, fiind afectate în special industria prelucrătoare, comerțul cu amanuntul, transporturile, serviciile hoteliere, de restaurant și catering.

Totodată, o bună parte din populație, datorită măsurilor de șomaj tehnic sau a disponibilizărilor operate se confruntă cu o reducere severă a veniturilor. Combinat cu anticipațiile negative ale populației și firmelor privind intrarea economiei într-o perioadă marcată de recesiune și șomaj a rezultat o contracție importantă a consumului, componentă care în ultimii ani a fost principalul motor al creșterii economice în regiune.

În recentul plan de redresare economică ⁷⁸, Comisia Europeană estimează că o serie de domenii precum turismul, industriile culturale și creative, economia socială vor suferi cele mai mari pierderi în anul 2020. Șomajul va crește, afectând în special tinerii, persoanele cu calificări reduse, sezonierii și persoanele care locuiesc în gospodării aflate la limita sărăciei – grupuri care în regiune dețin ponderi semnificative.

Analiza realizată în cadrul Raportului de Țară 2020 ilustrează că unul dintre punctele vulnerabile ale economiei românești derivă dintr-un ritm al transformărilor mai lent decât cel necesar pentru ca România să depășească statutul de țară mai puțin dezvoltată, având o structură a economiei în care predomină IMM-uri concentrate în domenii cu valoare adăugată mică și specializate în activități cu utilizare intensivă de forță de muncă. La acest moment se estimează că economia națională se va contracta puternic în perioada următoare în urma impactului Pandemiei COVID-19, acest lucru afectând puternic competitivitatea regională.

Din analiza indicatorilor referitori la **activitatea întreprinderilor din regiune** ⁷⁹ se constată o stabilitate fragilă care se manifestă diferențiat la nivelul claselor de mărime și al sectoarelor de activitate economică de la un județ la altul. Întreprinderile mici și mijlocii constituie un segment important al economiei regiunii, absorbind, la nivelul anului 2018, o mare parte din efectivul de personal care activează în firme (51,3%). Dacă se ține cont și de cei ce activează în microîntreprinderi, ponderea totală se ridică la 79,9%.

La nivelul anului 2018, **în regiune erau 62.160 întreprinderi active**, cu 11.862 unități mai multe fata de anul 2012. Procentual, acestea reprezintă 10,7% din totalul înregistrat la nivel național.

Din totalul de firme existente la nivel regional în 2018, cele mai multe se regăsesc în județele Iași (29,3%), Suceava (20,6%) și Bacău (19,5%), iar cele mai puține sunt în

⁷⁸ Sursa: European Commission – Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation

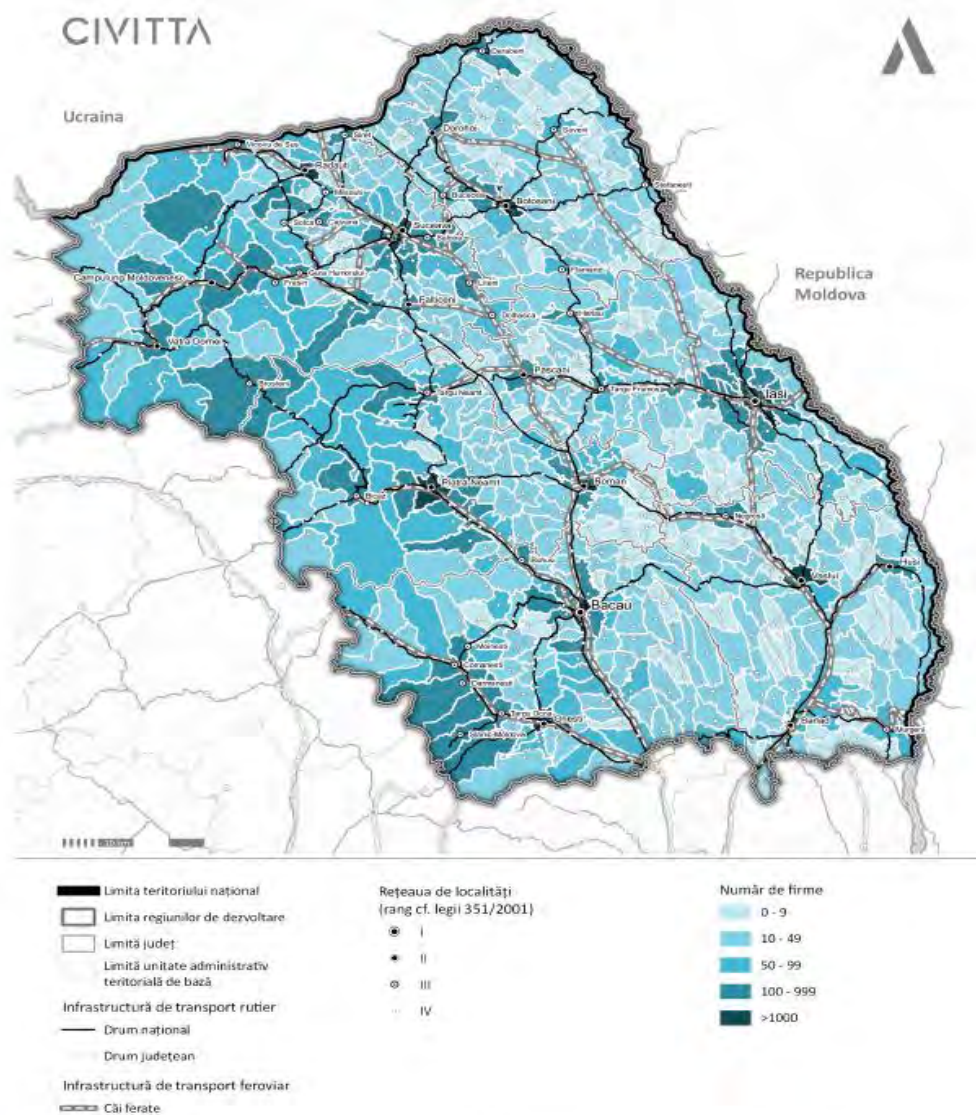
⁷⁹ Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027 (var. decembrie 2020)

Botoșani (7,2%) și Vaslui (9%). Numărul întreprinderilor a crescut în mod constant în toate județele regiunii, urmând trendul național. Cele mai mari creșteri în 2018 față de anul 2012 le-au înregistrat județele Iași și Suceava, cu 32,1%, respectiv 28,7%, iar cea mai mică creștere figurează în județul Neamț cu 11,8%.

Repartiția IMM-urilor pe sectoare ale economiei (comerț, servicii, industrie) respectă distribuția națională a acestora din punct de vedere al ponderilor deținute. Capitalul privat este, de asemenea, predominant și corespunde, în principal, microîntreprinderilor și întreprinderilor mici.

La nivelul anului 2018, **în Regiunea Nord-Est ponderea microîntreprinderilor în total unități active este majoritară cu 89,4%** (apropiată de cea națională), urmată de **IMM-uri cu 10,4%**. În agricultură, industria prelucrătoare și servicii, microîntreprinderile dețin majoritatea în totalul întreprinderilor active. În privința IMM-urilor, acestea dețin ponderi ridicate în domeniile industriei extractive (30%), industriei prelucrătoare (23,1%) și energiei electrice și termice (39%), distribuției apei, salubritate, deșeuri (22,7%).

Sursa: ADR Nord-Est, studiul privind disparitățile de tip urban-rural în Regiunea Nord-Est

Fig. 3.4. Distribuția firmelor la nivelul regiunii, anul 2017 ⁸⁰

La nivelul județului Botoșani, situația indică o proporție covârșitoare a microîntreprinderilor, constituind **88% din totalul județean**. Acestea sunt urmate de **întreprinderile mici, cu o proporție de 10%**, în vreme ce companiile de dimensiuni mari nu depășesc 3% din total. Se constată o creștere constantă a numărului de IMM-uri, înregistrându-se în anul 2019 cu aproximativ 14,5% mai mult față de anul 2015.

Referitor la **mărimea companiilor și la numărul de angajați**, în graficul de mai jos este redată situația pentru anul 2019:

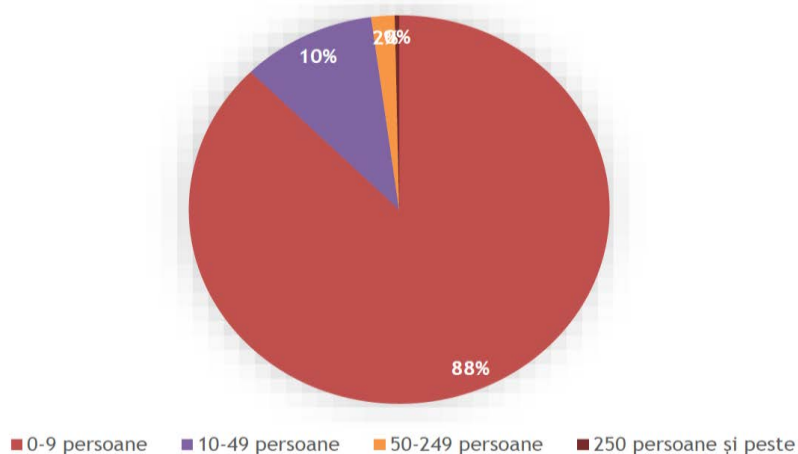

Fig. 3.5. Ponderea companiilor la nivelul anului 2019 în funcție de numărul de angajați în Județul Botoșani

Raportat la mărimea companiilor, se remarcă un deficit de întreprinderi mari, fiind înregistrate numai 16 companii cu peste 250 de angajați și 86 de întreprinderi mijlocii la nivelul anului 2019, ceea ce denotă o capacitate scăzută a mediului economic privat de a asigura locuri de muncă pentru un procent semnificativ al populației active.

Astfel, deși comerțul reprezintă sectorul economic cel mai dezvoltat, se remarcă lipsa companiilor cu peste 250 de angajați, existând o singură astfel de companie la nivel județean. Sectorul construcțiilor regroupează cele mai multe companii de dimensiuni mari din județ, cu peste 250 de angajați, din totalul de 16 întreprinderi mari la nivelul anului 2019, toate operează în domeniul construcțiilor. Sectorul restaurantelor prezintă o tendință accelerată de dezvoltare, în anul 2019 fiind înregistrate 287 de companii ce activează în acest domeniu la nivel județean, dintre care 34 având un cumul de personal între 10-49 de angajați. Sectorul industrial prezintă o slabă reprezentare ca și pondere: industria alimentară este singurul sector care totalizează mai mult de 100 de companii active la nivelul județului. Agricultură, vânătoarea, silvicultura și exploatarea forestieră

⁸⁰ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 (var. decembrie 2020)

constituie ramuri subdezvoltate, regroupând numai 6,1% din totalul firmelor înregistrate la nivelul anului 2019.

În ceea ce privește **valoarea productivității regionale**, aceasta a fost, în anul 2018, de 264,5 mii lei prețuri curente/persoană. Productivitatea totală la nivel regional reprezenta doar 73,9% din productivitatea totală a României, fiind într-o relativă stagnare în perioada 2015-2018. La nivel regional cea mai mare productivitate o au întreprinderile din comerț, industria prelucrătoare și informații și comunicații. Acesta se poate explica, pe de o parte, prin valoarea adăugată mare a activității desfășurate, iar pe de altă parte prin dimensiunea forței de muncă ce lucrează *"la negru"* în sectorul comerț. Cea mai mică productivitate se înregistrează în învățământ, industria extractivă, hoteluri și restaurante, tranzacții imobiliare și sănătate.

Dintre indicatorii economici care caracterizează mediul de afaceri, unul dintre cei mai relevanți este **cifra de afaceri realizată**. Se observă că din valoarea totală realizată **la nivel regional** de 109.225 milioane lei, principalele aporturi le aduc **comerțul cu 47%, industria cu 27%, construcții cu 7%**. Practic, cele trei domenii de activitate formează peste trei sferturi din valoarea totală a cifrei de afaceri realizată la nivel regional. Deși regiunea are un potențial turistic ridicat și o suficientă capacitate de cazare în funcțiune, sectorul hoteluri și restaurante contribuie cu doar 1,9% la cifra de afaceri totală.

Dacă ne referim la **activitatea economică din Municipiul Botoșani**, primele informații documentare privind comerțul botoșănean cu târgurile din țările vecine datează

din timpul domniei lui Petru Rareș. În 1832, existau la Botoșani 63 de bresle. Datele referitoare la anul 1845 indică un procent de 30% din numărul familiilor botoșănene ca aparținând meșteșugarilor și peste 34% comercianților. În 1889, la *Expoziția Universală de la Paris „Prima societate a morilor cu aburi din Botoșani”* a obținut *„Marea Medalie de Aur”*, iar

la *Expoziția Universală de la Paris* din anul 1900 a fost apreciată cu *„Marele Premiu”*.

În 1890, a luat ființă o sucursală a B. N. R., în anul 1892 a fost înființată *Societatea de economie Botoșani* și în 1894 o sucursală a *Băncii Agricole*, în forma unei societăți pe acțiuni. Industria ușoară era reprezentată în Botoșani prin *Fabrica „Floridas”*, înființată în 1907, în

care lucrau 120 de muncitoare și care confecționa cămăși, și „Prima fabrică de ciorapi și ghețe”, înființată în 1904 la Botoșani, în care lucrau 50 de muncitori.

În 1890, ia ființă „Prima fabrică română de reparat mașini agricole și de fontă”, proprietar L. Halmoc, având 21 de muncitori. În 1893, ia ființă *Atelierul mecanic F. Blaha*, în care lucrau 18 muncitori.

După Primul Război Mondial, se mai înființează la Botoșani *Fabrica „Hercules”*, având ca obiect de activitate producția de lenjerie, *Fabrica „Aurora”* (1923), care producea panglici de mătase și bumbac, *Fabrica de jucării „Teddy”*. La 1 octombrie 1948, se înființează la Botoșani *Întreprinderea mecanică pentru agricultură și industrie alimentară (actuala FORMA S.A.)*, în 1949 ia ființă *Întreprinderea textilă „Moldova”*, iar în același an ia ființă *Întreprinderea de confecții Botoșani*. În 1965, intră în funcțiune *Fabrica de pâine* aparținând *Întreprinderii de morărit și panificație*; în 1972 intră în funcțiune *Întreprinderea de utilaje și piese de schimb pentru industria ușoară (I.U.P.S.)*; în 1976, *Întreprinderea de șuruburi*; în 1975, *Întreprinderea „Electrocontact”*; în 1977, *Fabrica de izolatori electrici din sticlă*, fiind prima unitate de acest gen din țară; tot în 1977, *Întreprinderea de prelucrare a lemnului Botoșani*; în 1980, *Întreprinderea de articole tehnice din cauciuc și Filatura de fire din melană din Botoșani*.

3.2. MEDIUL DE AFACERI

Uniunea Europeană promovează spiritul antreprenorial ca factor cheie al creșterii competitivității economice, ceea ce se poate obține doar dezvoltând o cultură antreprenorială la scară europeană încurajând conturarea unei mentalități corespunzătoare și a unor competențe adecvate în domeniul antreprenorial.

Educația antreprenorială este deosebit de importantă în cadrul oricărui sistem de învățământ. Acest lucru este confirmat și de studiile realizate de către Comisia Europeană, care evidențiază faptul că persoanele care au participat în cadrul unor programe de educație antreprenorială și-au manifestat intențiile și aptitudinile antreprenoriale într-o măsură mai mare decât cei care nu au participat, și-au găsit mai repede un loc de muncă după finalizarea studiilor, s-au remarcat la locurile de muncă prin inițiativă și inovativitate și au demarat mai multe companii comparativ cu cei care nu au beneficiat de astfel de programe.

Integrarea în Uniunea Europeană și statutul de “țară membră cu drepturi depline” a deschis granițele și piețele locale pentru firmele străine cele mai competitive. Firmele românești pot alege furnizorii de materii prime și materiale mai ieftini și/sau mai buni, au un acces sporit la tehnologii noi, pot să își desfășoare produsele și să își ofere serviciile pe întreaga piață a Uniunii Europene, să coopereze cu diferite firme de pe întregul teritoriu unional pentru cercetare, dezvoltare și inovare. Una din oportunitățile oferite de statutul de țară membră a Uniunii Europene este accesul la fondurile structurale.

Sectorul întreprinderilor mici și mijlocii este important în orice economie națională, datorită faptului că acestea se pot adapta mult mai repede la modificările pieței

comparativ cu marile companii. Pentru a spijini sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, economia națională trebuie să promoveze spiritul antreprenorial, iar pe baza acestuia să îmbunătățească competitivitatea economiei românești atât pe plan intern, cât și internațional. Trebuie acordată o atenție deosebită domeniilor serviciilor și industriei, deoarece au un potențial de creștere sustenabil pe termen lung.

Întreprinderile mici și mijlocii constituie un **segment important al economiei regiunii Nord-Est**, absorbind o mare parte din efectivul de personal care activează în firme (51,3%). Dacă se ține cont și de cei ce activează în microîntreprinderi, ponderea totală se ridică la 79,9%.

La nivelul județului Botoșani, situația indică **o proporție covârșitoare a microîntreprinderilor**, urmate de întreprinderile mici, în vreme ce companiile de dimensiuni mari nu depășesc 3% din total.

De asemenea, sectorul comerțului, cel al industriei prelucrătoare și construcțiilor regroupează cel mai mare număr de firme active din județul Botoșani. Cu un număr de 5.882 firme active în anul 2019, respectiv 6.115 în anul 2020, cele trei domenii de activitate însumează aproximativ 52,52%, respectiv 52,61%, din totalul firmelor din județ.

Municipiul Botoșani are cel mai mare număr de firme la nivelul județului, precum și numărul cel mai mare de salariați. În pofida unui context teritorial defavorabil, în municipiul Botoșani își desfășoară activitatea peste 3.000 de agenți economici (societăți comerciale, întreprinderi familiale, persoane fizice autorizate, etc.), realizând peste 50% din PIB-ul județului.

La nivelul municipiului și a zonei metropolitane Botoșani, putem identifica o concentrare majoritară a cifrei de afaceri totale raportate la nivelul întregului județ, incluzând, de asemenea, cel mai mare număr de angajați din total județ. Efectul de polarizare, împreună cu fenomenul de suburbanizare, creează disparități între localități, în ideea în care localitățile din imediata apropiere a orașelor au un număr de firme active economic mai mare decât localitățile mai îndepărtate de oraș. Semnalele din piață cu privire la crearea de noi locuri de muncă arată că în ciuda eforturilor considerabile nu sunt întreprinse suficiente demersuri pentru a reduce considerabil șomajul.

În ceea ce privește profilul economic al municipiului Botoșani, **industria prelucrătoare reprezintă domeniul principal din punct de vedere al numărului de angajați (42,12%** din total sectoare de activitate în anul 2019, respectiv **37,62%** în anul 2020), urmate de firmele care au ca domeniu de activitate comerțul cu ridicata și cu amănuntul, construcții, hoteluri și restaurante, transport și depozitare, ș.a.m.d. Ponderea ridicată a angajaților în domeniul industriei prelucrătoare și al comerțului evidențiază păstrarea caracterului industrial al municipiului.⁸¹

---

⁸¹ Sursa: Prelucrare datelor furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Schimbările structurale previzibile în economia județului vor muta accentul pe dezvoltarea serviciilor, construcțiilor și a unor ramuri din industria prelucrătoare precum: industria alimentară, industria materialelor de construcții, industria lemnului, etc.

Astfel, dacă ne raportăm la **județul Botoșani**, la sfârșitul anului 2020 se aflau în evidența *Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani* următoarele categorii de profesioniști aflați în diferite stadii:⁸²

Tab. 3.3. Profesioniști activi din punct de vedere juridic la data de 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019

Județ	Număr profesioniști activi la 31.12.2020		Număr total profesioniști activi la 31.12.2020	Număr profesioniști activi la 31.12.2019		Număr total profesioniști activi la 31.12.2019
	Persoane fizice autorizate	Persoane juridice		Persoane fizice autorizate	Persoane juridice	
Botoșani	7.712	8.196	15.908	7.566	7.787	15.353

Tab. 3.4. Radieri în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019

Județ	Nr. radieri în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020	Nr. radieri în perioada 01.01.2019 - 31.12.2019
Botoșani	611	1.213

Tab. 3.5. Dizolvări în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019

Județ	Nr. dizolvări în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020	Nr. dizolvări în perioada 01.01.2019 - 31.12.2019	Dinamica
Botoșani	277	346	-19.94%

Tab. 3.6. Profesioniști intrați în insolvență în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019

Județ	Nr. profesioniști intrați în insolvență în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020	Nr. profesioniști intrați în insolvență în perioada 01.01.2019 - 31.12.2019
Botoșani	23	35

De asemenea, **în anul 2020, în județul Botoșani au fost înregistrate 1.133 înmatriculări de profesioniști**, din care:⁸³

⁸² Sursa: Prelucrare datelor furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

⁸³ Sursa: Date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Tab. 3.7. Înmatriculări efectuate în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019

Judet	Nr. înmatriculări în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020						Nr. înmatriculări în perioada 01.01.2019 - 31.12.2019					
	SA	IF	II	PFA	SRL	Total general	SA	IF	II	PFA	SRL	Total general
Botoșani	4	4	261	175	689	1.133	6	50	225	223	855	1.359

După cum se poate observa, numărul de firme nou înființate în anul 2020 a scăzut comparativ cu anul 2019 pe fondul restrângerii activității economice din multe domenii, ca urmare a restricțiilor impuse de izbucnirea în anul 2020 a **Pandemiei Covid-19**.

Pentru analizele realizate în continuare, a fost utilizată **repartiția domeniilor de activitate pe cele 3 sectoare ale economiei**.

După cum se poate observa în analiza grafică de mai jos, se înregistrează variații mici a repartiției procentuale a numărului de firme, în sensul în care firmele din sectorul secundar prezintă o creștere de aprox.1% în anul 2020 față de anul 2019, în timp ce în sectoarele primar și terțiar numărul acestora a scăzut cu aprox. 0,6%, respectiv 0,2%. Per ansamblu, însă, se constată o creștere cu aprox. 4% a numărului de profesioniști înregistrați la finele anului 2020.

Astfel, repartiția întreprinderilor din județul Botoșani pe sectoare ale economiei respectă următoarea distribuție:

Pondere firme pe sectoare economice, Județ Botoșani

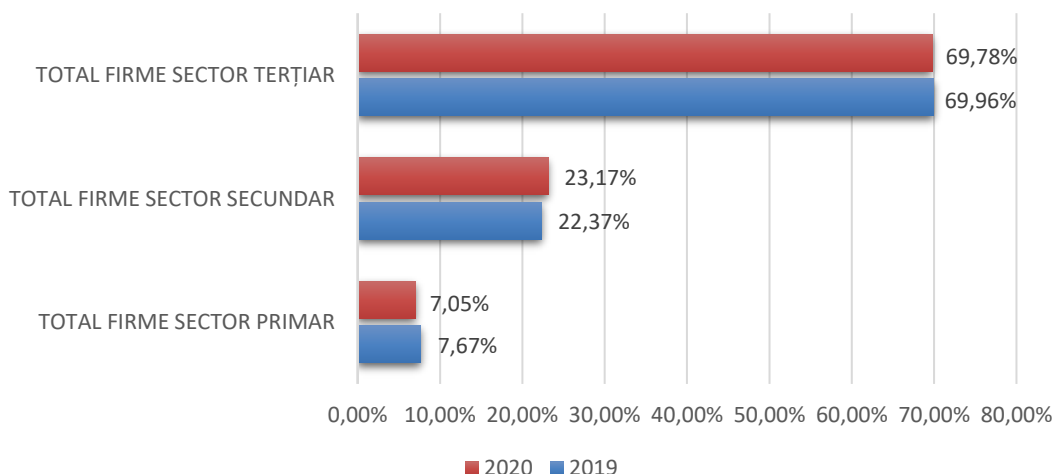

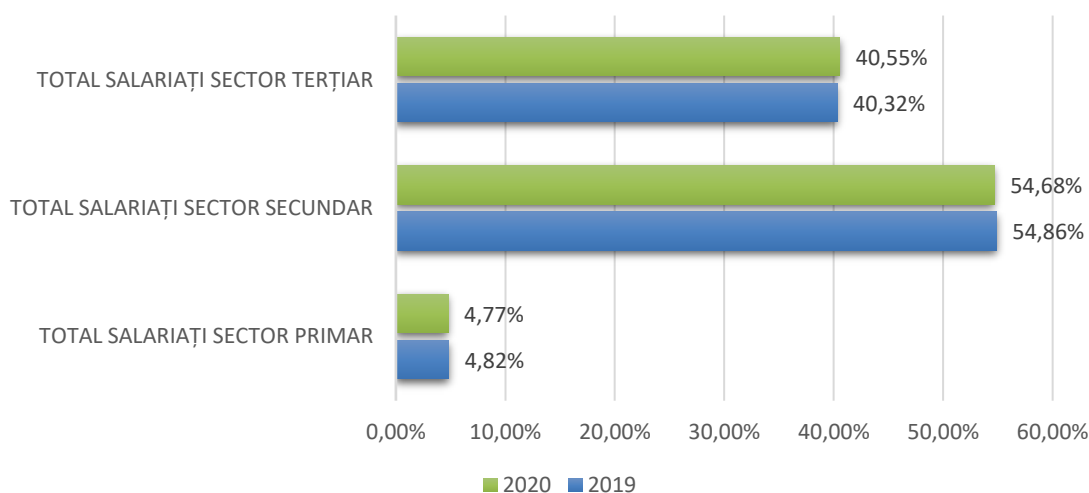

Fig. 3.6. Ponderea întreprinderilor din județul Botoșani pe sectoare ale economiei, în perioada 2019-2020

84

Se poate constata că, mediul de afaceri din județul Botoșani este dominat de întreprinderile active în sectorul **construcțiilor**, **53,20%** din întreprinderile din județul Botoșani activând în acest domeniu în anul 2019, înregistrând însă o descreștere în anul 2020 - **48,74%** - pe fondul **Crizei Coronavirus**. Un alt domeniu de activitate care deține o pondere importantă - **44,40%** - este **comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor**, care de asemenea a fost afectat de pandemia din anul 2020, scăzând până la valoarea de **43,52%**. O pondere de menționat este și cea deținută de societățile care activează în **domeniul industriei prelucrătoare** (domeniu care, în schimb, nu a fost afectat de pandemie): **42.11%** în anul 2019, față de **44.83%** în anul 2020.

Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, județul Botoșani

Fig. 3.7. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, județul Botoșani, în perioada 2019-2020 ⁸⁵

Conform informațiilor furnizate de *Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani*, la data întocmirii situației, au depus *Bilanțuri financiare anuale* la nivelul județului Botoșani 5.882 firme pentru anul 2019, respectiv 6.115 firme pentru anul 2020 și au realizat următoarele ponderi ale cifrei de afaceri:

⁸⁴ Sursa: Prelucrare date furnizate de *Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani*, 2019-2020

⁸⁵ Sursa: Prelucrare date furnizate de *Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani*, 2019-2020

Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, județul Botoșani, lei

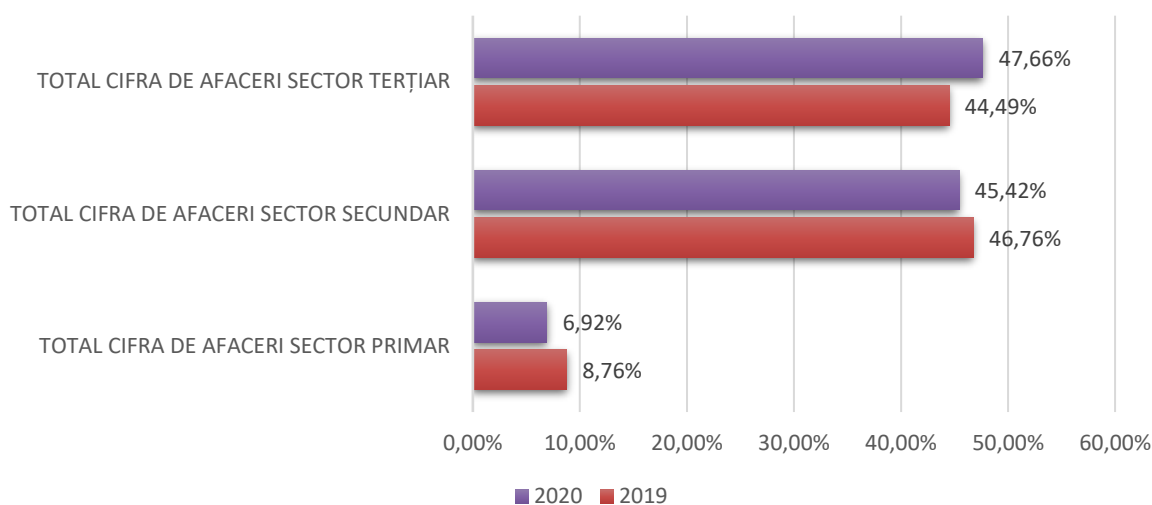

Fig. 3.8. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, județul Botoșani, în perioada 2019-2020 ⁸⁶

Din punct de vedere al **cifrei de afaceri și al numărului de salariați**, diferențele între sectorul terțiar și cel secundar sunt relativ mici, la nivelul anului 2019. Situația aferentă anului 2020 este diferită având în vedere faptul ca **Pandemia Covid-19** a afectat dinamica întreprinderilor pe fondul restrângerii activității din toate punctele de vedere: salariați, cifră de afaceri, profit, etc. De asemenea, se observă că din punct de vedere al cifrei de afaceri, primele locuri sunt ocupate de firmele care activează în: comerț, industria prelucrătoare și construcții, urmate de agricultură, silvicultură și pescuit.

Valoarea procentuală ridicată pentru sectorul terțiar din punct de vedere al numărului de întreprinderi relevă doar faptul că în acest sector activează un număr mare de microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii.

Din punct de vedere al profitului realizat de firmele active, județul Botoșani a încheiat anul 2020 cu un **profit net** de aproximativ 700 mil. lei, în creștere cu 15,52% față de aceeași perioadă din anul 2019 (aprox. 600 mil. lei).

⁸⁶ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani, 2019-2020

**Ponderea sectoarelor economice, după profitul net,
Județ Botoșani, mil lei**

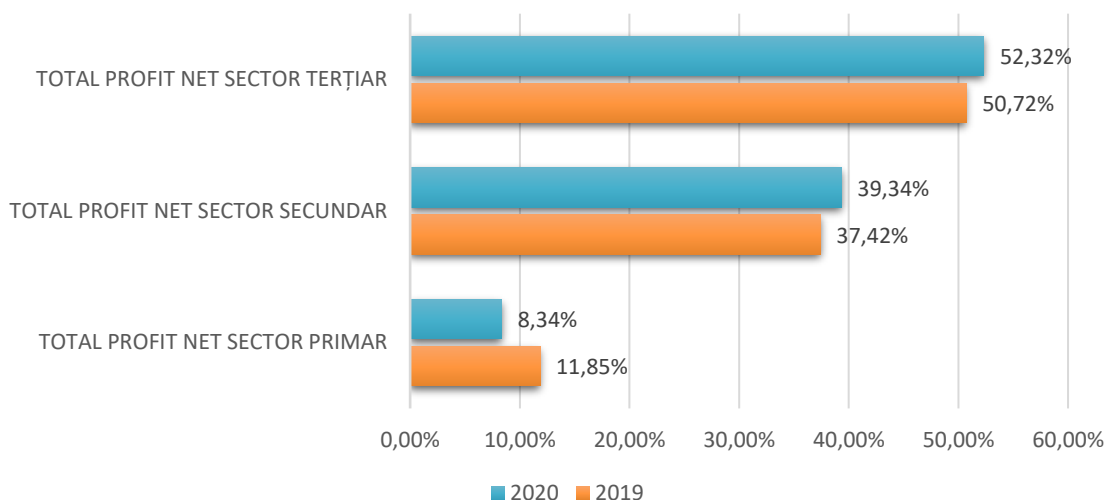

Fig. 3.9. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, județul Botoșani, în perioada 2019-2020 ⁸⁷

La nivelul municipiului Botoșani, structura pe domenii de activitate va fi analizată prin raportare la structura economică la nivel de județ, luând în calcul câțiva indicatori relevanți pentru intervalul de ani 2015 - 2020, după cum urmează:

- ✓ Număr de societăți comerciale;
- ✓ Cifra de afaceri;
- ✓ Număr de angajați;
- ✓ Profitul net.

Analizând situația actuală, **în municipiul Botoșani**, la sfârșitul anului 2020 se aflau în evidența **Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani** **3.121 profesioniști neradiați la finele anului**, adică societăți care nu și-au declarat suspendarea activității și nu se află în niciuna din stările ce pot duce la pierderea personalității juridice (firme radiate/dizolvate/intrate în insolvență, faliment, reorganizare judiciară/alte stări), indiferent dacă au realizat sau nu cifră de afaceri în anul respectiv:

Structura agenților economici activi din punct de vedere juridic din Municipiul Botoșani, pe forme juridice, respectă aceeași pondere în total profesioniști de la nivelul județului Botoșani, respectiv:

- ❖ societăți pe acțiuni (SA);
- ❖ societăți comerciale cu răspundere limitată (SRL);

⁸⁷ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani, 2019-2020

- ❖ persoane fizice autorizate (PFA);
- ❖ întreprinderi individuale (II);
- ❖ întreprinderi familiale (IF);
- ❖ alte forme .⁸⁸

Repartiția întreprinderilor din municipiu pe principalele sectoare economice este prezentată sintetic în tabelul următor:

Tab. 3.8. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr firme, Municipiul Botoșani, 2019-2020⁸⁹

SECTOR ECONOMIC	DOMENIU DE ACTIVITATE	NUMĂR FIRME				%	
		MUNICIPIUL BOTOȘANI				TOTAL	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
SECTOR PRIMAR	Agricultura, silvicultura și pescuit	71	65	100%	100%	2,31%	2,08%
TOTAL FIRME SECTOR PRIMAR		71	65	100%	100%		
SECTOR SECUNDAR	Industria extractivă	2	3	1.42%	1.03%	20,49%	20,70%
	Industria prelucrătoare	351	349	42.11%	44.83%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	16	15	0.28%	1.61%		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	15	15	2.99%	3.79%		
	Construcții	246	264	53.20%	48.74%		
TOTAL FIRME SECTOR SECUNDAR		630	646	100%	100%		
SECTOR TERȚIAR	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	935	915	39.39%	37.97%	77,20%	77,22%
	Transport și depozitare	225	240	9.48%	9.96%		

⁸⁸ Sursa: Date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani, anul 2022

⁸⁹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

<i>Hoteluri și restaurante</i>	220	220	9.27%	9.13%		
<i>Informații și comunicații</i>	106	115	4.47%	4.77%		
<i>Intermedieri financiare și asigurări</i>	71	68	2.99%	2.82%		
<i>Tranzacții imobiliare</i>	109	111	4.59%	4.61%		
<i>Activități profesionale, științifice și tehnice</i>	319	330	13.44%	13.69%		
<i>Sănătate și asistență socială</i>	91	94	3.83%	3.90%		
<i>Activități de servicii administrative și activități de servicii suport</i>	75	81	3.16%	3.36%		
<i>Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public</i>	0	0	0.00%	0.00%		
<i>Învățământ</i>	27	28	1.14%	1.16%		
<i>Activități de spectacole, culturale și recreative</i>	59	65	2.49%	2.70%		
<i>Alte activități de servicii</i>	137	143	5.77%	5.93%		
TOTAL FIRME SECTOR TERȚIAR	2.374	2.410	100%	100%		
TOTAL PROFESIONIȘTI CARE AU DEPUȘ BILANȚUL LA FINELE ANILOR	3.075	3.121			100%	100%

**Pondere firme pe sectoare economice,
Mun. Botoșani**

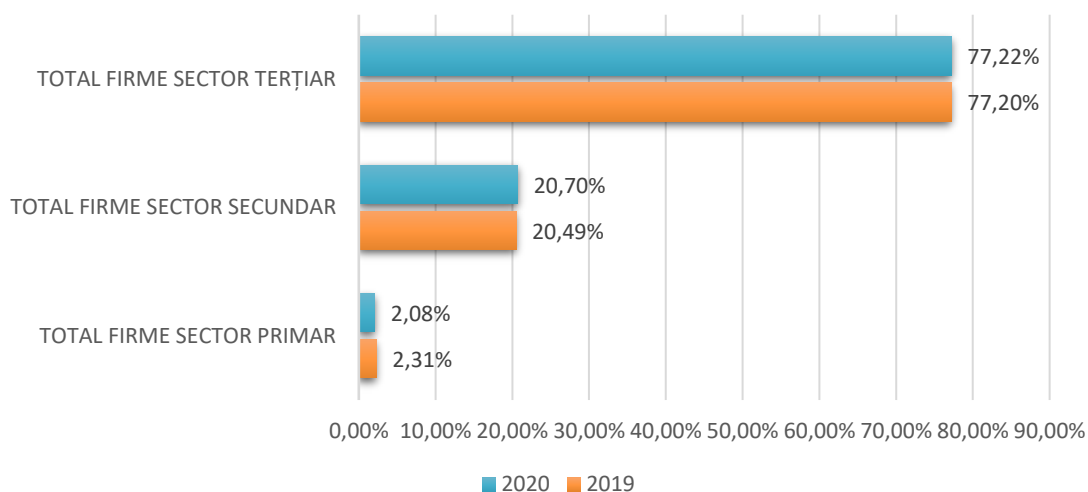

Fig. 3.10. Numărul firmelor din Municipiul Botoșani după domeniul de activitate ⁹⁰

După cum se poate observa din prelucrarea datelor de mai sus, **la nivelul municipiului Botoșani, activitățile economice sunt majoritar concentrate în sectorul terțiar – Servicii - ocupând 77,22% din sectoarele economice**, sectorul secundar – *Industrii și construcții* – are o pondere de 20,70%, în timp ce restul de întreprinderi (2,08%) își desfășoară activitatea în sectorul primar – *Agricultură, silvicultura și pescuit*.

Tab. 3.9. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, Municipiul Botoșani, 2019-2020 ⁹¹

SECTOR ECONOMIC	DOMENIU DE ACTIVITATE	NUMĂR SALARIAȚI MUNICIPIUL BOTOȘANI				%	
				%		TOTAL	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
SECTOR PRIMAR	<i>Agricultura, silvicultura și pescuit</i>	430	430	100%	100%	2,12%	2,33%
TOTAL SALARIAȚI SECTOR PRIMAR		430	430	100%	100%		
	<i>Industria extractivă</i>	33	32	1.42%	1.03%	58,74%	57,86%
	<i>Industria prelucrătoare</i>	8.555	6.956	42.11%	44.83%		

⁹⁰ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

⁹¹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

SECTOR SECUNDAR	<i>Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat</i>	203	199	0.28%	1.61%		
	<i>Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare</i>	860	833	2.99%	3.79%		
	<i>Construcții</i>	2.279	2.678	53.20%	48.74%		
TOTAL SALARIAȚI SECTOR SECUNDAR		11.930	10.698	100%	100%		
SECTOR TERȚIAR	<i>Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor</i>	3.908	3.623	49.15%	49.21%	39,15%	39,82%
	<i>Transport și depozitare</i>	971	841	12.21%	11.42%		
	<i>Hoteluri și restaurante</i>	977	855	12.29%	11.61%		
	<i>Informații și comunicații</i>	163	177	2.05%	2.40%		
	<i>Intermedieri financiare și asigurări</i>	130	135	1.64%	1.83%		
	<i>Tranzacții imobiliare</i>	143	152	1.80%	2.06%		
	<i>Activități profesionale, științifice și tehnice</i>	459	429	5.77%	5.83%		
	<i>Sănătate și asistență socială</i>	231	251	2.91%	3.41%		
	<i>Activități de servicii administrative și activități de servicii suport</i>	397	361	4.99%	4.90%		
	<i>Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public</i>	0	0	0.00%	0.00%		
	<i>Învățământ</i>	96	101	1.21%	1.37%		
	<i>Activități de spectacole, culturale și recreative</i>	108	90	1.36%	1.22%		

	Alte activități de servicii	368	347	4.63%	4.71%		
TOTAL SALARIAȚI SECTOR TERȚIAR		7.951	7.362	100%	100%		
TOTAL SALARIAȚI		20.311	18.490			100%	100%

Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, Municipiul Botoșani

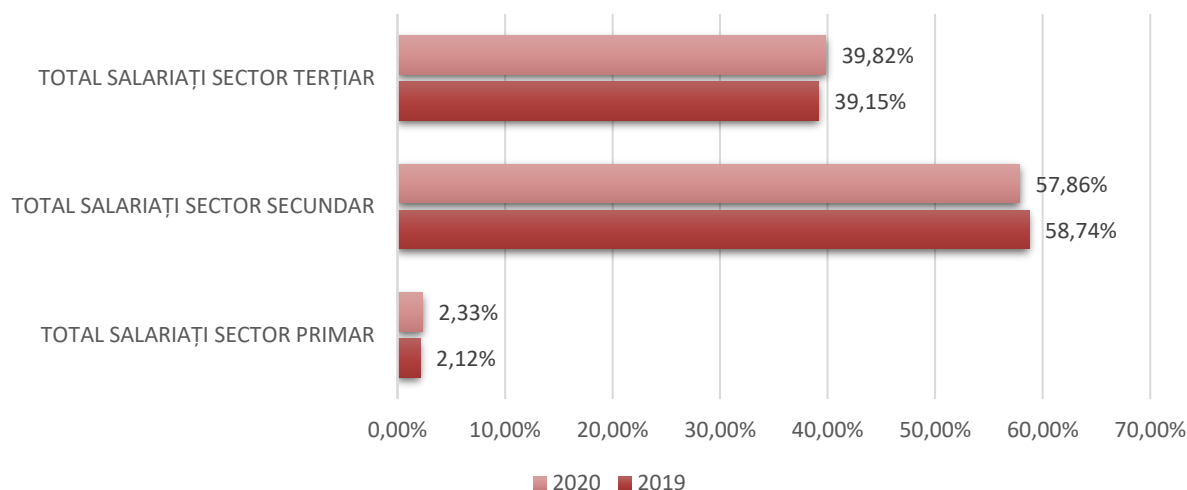

Fig. 3.11. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, Municipiul Botoșani, în perioada 2019-2020 ⁹²

Din punct de vedere al **numărului de salariați**, dacă totalul acestora era de 20.311 în anul 2019, în anul 2020 **Pandemia Covid-19** a dus la disponibilizarea a circa 9% din angajații tuturor sectoarelor de activitate. Chiar și în acest context, sectorul secundar – **Industria și construcții** – deține cea mai mare pondere (aprox. 58%), din care aprox. 50% sunt lucrători în construcții și peste 40% în industria prelucrătoare. Întreprinderile din sectorul terțiar – **Servicii** – dețin aprox. 40% din angajați, din care domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul concentrează circa 50% dintre aceștia, iar cele din domeniul agriculturii un procent de doar 2% din totalul angajaților.

Totodată, dintre indicatorii economici ce caracterizează mediul de afaceri, unul dintre cei mai relevanți este **cifra de afaceri realizată**, în anul 2019, principalele aporturi fiind aduse de industria prelucrătoare (38,74%) și comerț (32,50%) și per ansamblu de sectorul industriei și construcțiilor (52,81%). Ponderea mare a industriei prelucrătoare și a comerțului este similară perioadei anterioare de referință (2010-2015).

⁹²Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Tab. 3.10. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, cifra de afaceri, Municipiul Botoșani, 2019-2020⁹³

SECTOR ECONOMIC	DOMENIU DE ACTIVITATE	CIFRA DE AFACERI (LEI) MUNICIPIUL BOTOȘANI		%		%	
		2019	2020	2019	2020	TOTAL	2019
SECTOR PRIMAR	Agricultura, silvicultura și pescuit	194.392.275	183.489.130	100%	100%	4,05%	3,99%
TOTAL CIFRA DE AFACERI SECTOR PRIMAR		194.392.275	183.489.130	100%	100%		
SECTOR SECUNDAR	Industria extractivă	5.425.680	5.437.341	1.42%	1.03%	52,81%	49,59%
	Industria prelucrătoare	1.859.910.686	1.431.183.598	42.11%	44.83%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	43.401.480	38.873.897	0.28%	1.61%		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	75.622.490	80.010.154	2.99%	3.79%		
	Construcții	551278670	722849231	53.20%	48.74%		
TOTAL CIFRA DE AFACERI SECTOR SECUNDAR		2.535.639.006	2.278.354.221	100%	100%		
SECTOR TERȚIAR	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	1.561.699.348	1.652.891.571	75.39%	77.51%	43,14%	46,41%
	Transport și depozitare	132.415.813	130.266.083	6.39%	6.11%		
	Hoteluri și restaurante	115.600.545	85.710.172	5.58%	4.02%		
	Informații și comunicații	40.955.180	54.150.579	1.98%	2.54%		
	Intermedieri financiare și asigurări	24.917.482	25.132.790	1.20%	1.18%		
	Tranzacții imobiliare	35.813.922	31.855.112	1.73%	1.49%		

⁹³ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Activități profesionale, științifice și tehnice	56.730.313	61.284.280	2.74%	2.87%		
Sănătate și asistență socială	36.837.713	39.412.817	1.78%	1.85%		
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	29.000.622	20.428.869	1.40%	0.96%		
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	0	0	0.00%	0.00%		
Învățământ	4.106.908	3.834.555	0.20%	0.18%		
Activități de spectacole, culturale și recreative	16.359.971	11.372.322	0.79%	0.53%		
Alte activități de servicii	17.039.660	16.027.527	0.82%	0.75%		
TOTAL CIFRA DE AFACERI SECTOR TERȚIAR	2.071.477.477	2.132.366.677	100%	100%		
TOTAL CIFRA DE AFACERI DEPONENTI BILANȚ	4.801.508.758	4.594.210.028			100%	100%

La data întocmirii situației au depus *Bilanțuri financiare anuale* la nivelul Municipiului Botoșani 3.075 firme pentru anul 2019, respectiv 3.121 firme pentru anul 2020 și au realizat următoarele **ponderi ale cifrei de afaceri**:

Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, Municipiul Botoșani

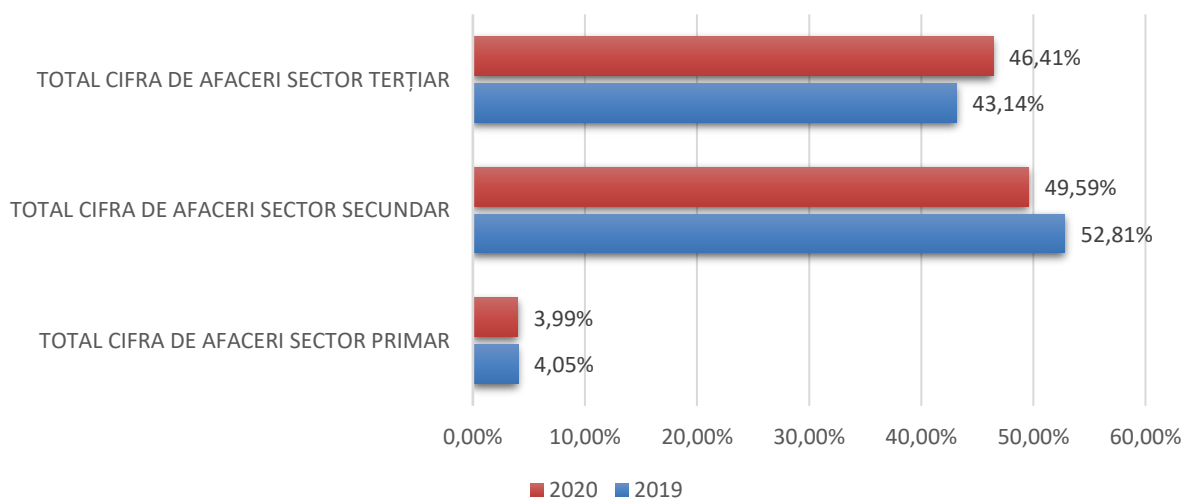

Fig. 3.12. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, Municipiul Botoșani, în perioada 2019-2020⁹⁴

Din punct de vedere al **profitului realizat de societățile comerciale din municipiu**, situația este similară județului, în sensul în care și municipiul Botoșani a încheiat anul 2020 cu un profit net de circa 200 mil. lei, în scădere cu 12,18% față de aceeași perioadă din 2019, pe același fond, al crizei pandemice de coronavirus.

Tab. 3.11. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, profit net, Municipiul Botoșani, 2019-2020⁹⁵

SECTOR ECONOMIC	DOMENIU DE ACTIVITATE	PROFIT NET (LEI) MUNICIPIUL BOTOȘANI		%		%	
		2019	2020	2019	2020	TOTAL	2019
SECTOR PRIMAR	Agricultura, silvicultura și pescuit	9.114.850	11.044.707	100%	100%	2,85%	3,08%
TOTAL PROFIT NET SECTOR PRIMAR		9.114.850	11.044.707	100%	100%		
SECTOR SECUNDAR	Industria extractivă	424.410	1.117.339	1.42%	1.03%	39,36%	41,58%
	Industria prelucrătoare	74.594.261	77.374.448	42.11%	44.83%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	1.055.882	33.506	0.28%	1.61%		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	2.733.822	6.164.866	2.99%	3.79%		
	Construcții	46.890.482	64.270.910	53.20%	48.74%		
TOTAL PROFIT NET SECTOR SECUNDAR		125.698.857	148.961.069	100%	100%		
SECTOR TERȚIAR	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	82.179.381	94.882.355	44.53%	47.86%	57,79%	55,34%
	Transport și depozitare	11.454.543	15.543.434	6.21%	7.84%		
	Hoteluri și restaurante	18.715.444	13.110.543	10.14%	6.61%		

⁹⁴ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

⁹⁵ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Informații și comunicații	12.022.014	1.3710.292	6.51%	6.92%		
Intermedieri financiare și asigurări	4.173.364	4.950.767	2.26%	2.50%		
Tranzacții imobiliare	15.072.205	11.858.327	8.17%	5.98%		
Activități profesionale, științifice și tehnice	20.303.392	23.275.728	11.00%	11.74%		
Sănătate și asistență socială	9.226.231	11.664.603	5.00%	5.88%		
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3.364.617	3.636.125	1.82%	1.83%		
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	0	0	0.00%	0.00%		
Învățământ	533.392	617.450	0.29%	0.31%		
Activități de spectacole, culturale și recreative	4.474.236	2.291.385	2.42%	1.16%		
Alte activități de servicii	3.021.347	2.692.482	1.64%	1.36%		
TOTAL PROFIT NET SECTOR TERȚIAR	184.540.166	198.233.491	100%	100%		
TOTAL PROFIT NET DEPONENTI BILANȚ	319.353.873	358.239.267			100%	100%

Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, Municipiul Botoșani

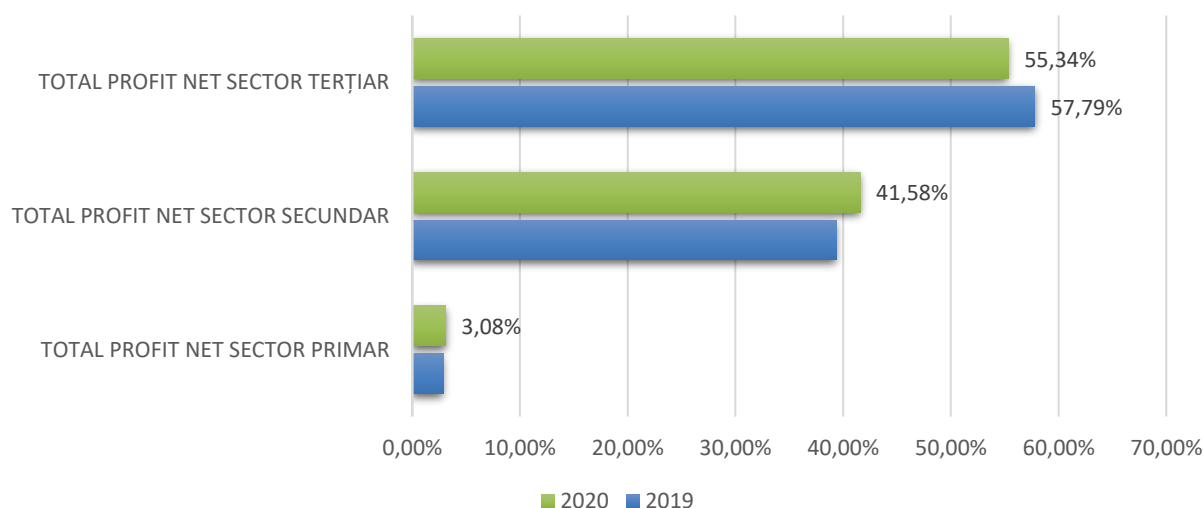

Fig. 3.13. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, Municipiul Botoșani, în perioada 2019-2020 ⁹⁶

După cum se poate observa, primul loc este disputat, conform criteriilor de analiză, fie de sectorul terțiar dacă ne referim la numărul de firme care activează în acest domeniu și la profitul realizat de acestea, fie de sectorul secundar d.p.d.v al numărului de lucrători cuprinși și a cifrei de afaceri realizate de acest sector. Valoarea procentuală ridicată pentru sectorul terțiar din punct de vedere al numărului de întreprinderi relevă doar faptul că în acest sector activează un număr mare de microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii.

Cu toate acestea, dezvoltarea economică este încă defectuoasă, datorită lipsei unei strategii de dezvoltare a întreprinderilor, a managementului, a resurselor de menținere a investițiilor, împreună cu pierderea piețelor de desfacere și reducerea nivelului de competitivitate al produselor.

În ceea ce privește **activitatea economică din celelalte localități componente ale ZMB**, aici își desfășoară activitatea agenți economici în domeniile: industrie alimentară, servicii în agricultură (ex. moara porumb, presa ulei, etc.), comerț cu produse agroalimentare și industriale, construcții, cherestea, etc., după cum urmează: ⁹⁷

- ☞ **În Orașul Bucecea** profilul economic este predominant industrial-agricol. Deși funcția agricolă nu este caracteristică așezărilor urbane, datorită trăsăturilor pronunțat rurale localitățile periurbane precum Călinești și Bohoghina prezintă un nivel al dotărilor edilitare și o funcționalitate mai apropiate de mediul rural. Întreprinderile care funcționează de dinainte de anul 1989 sunt *Acumularea Bucecea (baraajul)*, *Stația de filtrare a apei*, *Stațiunea pentru mecanizarea agriculturii*, iar după 1989 s-au înființat mici instituții precum: fabrica de lactate, fabrica de bitum, 1 secție de prelucrare a sticlei, 2 secții de prelucrare a lemnului, 1 fermă zootehnică;
- ☞ **În Comuna Curtești** funcționează 20 societăți comerciale, 2 mori de grâu și porumb, o secție de mecanizare, 3 ateliere de tâmplărie, 3 ateliere de fierărie;
- ☞ **În Comuna Bălușeni** activitatea de bază este agricultura, respectiv cultivarea de grâu, porumb, floarea soarelui, cartofi, legume, plante furajere, etc., funcționează o moară de porumb și o presă de ulei și din domeniile comerț-turism se remarcă comerțul cu produse agroalimentare și industriale;
- ☞ **În Comuna Vlădeni** activitatea principală a economiei este agricultura, unde cultura cerealelor și plantelor este asociată cu creșterea animalelor cu valoare

⁹⁶ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

⁹⁷ Sursa: Studiu "Orașul Bucecea. Elemente de funcționalitate și disfuncționalitate urbană": <http://www.atlas.usv.ro/geoconcept/administrare/uploads/RevistaDocumente>; Pagina web oficială a Primăriei Comunei Curtești: <https://www.primariacurtestibt.ro/>; Pagina web oficială a Primăriei Comunei Bălușeni: <https://primariabaluseni.ro/>; Pagina web oficială a Primăriei Comunei Roma: https://www.ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/view/city_hall/PRIMARIA-ROMA/; Pagina web oficială a Primăriei Comunei Vlădeni: <https://www.primariavladeni.ro/>

biologică ridicată în regim autarhic. În comună își desfășoară activitatea un număr de 110 agenți economici în domeniile: industrie alimentară, servicii în agricultură, comerț, construcții, cherestea. Aici se remarcă ca activități specifice zonei: sculptura în lemn, pictura pe lemn și sticlă și constructori renumiți de case, anexe, împrejurimi, ș.a.m.d.;

- ☞ **în Comuna Roma** economia comunei este axată cu preponderență pe agricultură, cuprinzând cele 2 subramuri: cultura plantelor și creșterea animalelor. Firme reprezentative: *CORNELLS FLOOR S.R.L.* și *DOLY COM DISTRIBUTIE S.R.L.*

Principalele "**motoare economice**" din municipiului Botoșani și zona metropolitană aferentă au fost companiile care au realizat cele mai mari cifre de afaceri, cele mai mari profituri și de asemenea companiile care au fost cei mai mari angajatori. Pe baza datelor financiare raportate de unitățile active înregistrate în municipiu, s-a realizat **un top 50 al firmelor cu cele mai mari valori ale cifrei de afaceri** înregistrate în cursul anului 2019.

Tab. 3.12. Top 50 agenți economici din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, după cifra de afaceri realizată în perioada 2019-2020⁹⁸

FIRMA	LOCALITATE	COD CAEN	CIFRA DE AFACERI	NUMĂR SALARIAȚI
FORMENS SRL	Botoșani	1413	333.058.206	1.065
ROLANA TEX SRL	Botoșani	1310	323.769.670	294
DOLY-COM DISTRIBUTIE SRL	Botoșani	1011	260.421.854	395
GRUPUL DE DISTRIBUTIE ETA SRL	Botoșani	4639	201.889.793	275
ELECTRO-ALFA INTERNATIONAL SRL	Botoșani	2712	156.844.748	229
ELSACO ELECTRONIC SRL	Botoșani	4221	147.496.643	264
COMCEREAL SA	Botoșani	0111	120.047.757	167
FPS FLEXIBLES ROMÂNIA S.R.L.	Botoșani	2222	113.697.262	677
OVISIM IMPEX SRL	Botoșani	4639	112.203.607	232
CARREMAN ROMANIA SRL	Roma	1320	109.113.817	312
CORNELL'S FLOOR SRL	Botoșani	4120	101.394.918	126
PRODALCOM DISTRIBUTION SRL	Botoșani	4634	94.614.555	96
BIG CONF SRL	Botoșani	4211	60.609.362	95
IRINIK SRL	Botoșani	4777	56.454.687	162
CEREAL LANDMAR SRL	Botoșani	4611	45.970.771	2
ARTSANA ROMÂNIA SRL	Botoșani	1413	45.441.134	660
NOVA APASERV SA	Botoșani	3600	45.360.717	492
MEAT TEAM QUALITY SRL	Botoșani	4632	43.800.058	49
CONREC S.R.L.	Botoșani	4211	43.574.346	119
MODERN CALOR SA	Botoșani	3530	42.149.710	189
CASTILIO SRL	Botoșani	4778	41.193.097	84
ELECTRO ALFA CM SRL	Botoșani	2733	34.447.892	70
BERISTEANU IMPEX SRL	Botoșani	4730	32.285.452	52

⁹⁸ Sursa: Date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

ANCA FARM SRL	Botoșani	4773	31.418.699	64
TRANSPORTURI AUTO SA	Botoșani	4211	29.023.035	129
LEOLA-COM SRL	Botoșani	4711	26.423.910	70
COMBUSTIBILUL SRL	Botoșani	4673	26352142	45
SUMMER CONF SRL	Botoșani	1413	25.442.645	269
PITA IMPEX SRL	Botoșani	4639	25.184.609	48
SERCONF SA	Botoșani	1413	24.014.222	434
BAZA DE APROVIZIONARE-DESFACERE B.A.D. SA	Botoșani	4672	23.346.140	40
ITALPANT SRL	Botoșani	1413	23.309.595	153
ABC-CON-INTERNAȚIONAL SRL	Botoșani	4120	22.664.975	74
LUCA DAMILANO SRL	Botoșani	3109	22.269.621	186
PRODALCOM SA	Botoșani	1101	21.608.077	145
ADMIR SRL	Botoșani	4711	21.548.231	57
VICTOR CONSTRUCT SRL	Botoșani	4120	21.301.389	-
SCAROM SRL	Botoșani	4615	21.067.351	6
G.T. COMPANY SRL	Botoșani	1413	20.519.738	304
TIHEROS COMPANY SRL	Botoșani	4639	19.728.140	10
MEDIFLORA SRL	Botoșani	4773	19.170.870	30
MET-AXA SRL	Botoșani	4673	18.809.990	69
CONSPROIECT M SRL	Botoșani	4120	18.475.821	99
URBAN SERV SA	Botoșani	3811	18.245.317	296
SEMROM IMPEX SRL	Botoșani	4621	17.058.220	17
REC SRL	Botoșani	4532	16.826.243	43
DOVANI SRL	Botoșani	4771	16.066.912	58
SIMION TEHNOCONSTRUCT S.R.L.	Curtești	7112	15.664.384	11
CASA PAINII SRL	Botoșani	1071	15.443.052	115
D&D CONSTRUCT SRL	Botoșani	4120	15.070.825	95

Valoarea cifrei de afaceri realizată în municipiului Botoșani, în anul 2019, reprezintă aproximativ 60% din valoarea celei județene. Este de remarcat că, dintre toate sectoarele economice, **Municipiul Botoșani a contribuit cel mai mult la cifra de afaceri județeană din sectorul industriei prelucrătoare** (70% din cifra de afaceri a județului Botoșani s-a obținut în municipiul Botoșani) **și din sectorul comerțului cu ridicata și cu amănuntul** (58% din cifra de afaceri a județului Botoșani s-a obținut în municipiul Botoșani). În total, cei 50 agenți economici au obținut aproximativ 97% din valoarea cifrei de afaceri totală de la nivel orășenesc, având angajați aproximativ 44% din numărul total al salariaților.

3.3. PROFILUL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

3.3.1. SECTORUL PRIMAR – AGRICULTURA, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT

Unul dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ale **Agendei 2030 – FOAMETE ZERO** - prevede „*eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile*”. În acest sens, **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030** vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorifi carea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Conform noii concepții europene, mediul rural este un spațiu peisager, valoros, marcat de o lungă istorie și care nu poate fi întreținut decât printr-o permanentă preocupare pentru societate și comunitate. Acesta are capacitatea de a-și îndeplini funcțiile de aprovizionare și de echilibru doar în condițiile în care se va dezvolta ca spațiu de viață atrăgător, cu o infrastructură adecvată, în care să fie posibilă practicarea și a unor activități neagricole, iar agricultura și silvicultura să fie practicate într-un mod responsabil și durabil.

Societatea rurală la nivelul României parcurge, în prezent, un proces de tranziție ca rezultat direct al schimbărilor socio-economice produse de trecerea la economia de piață. Astfel, mediul rural cunoaște o realitate dinamică, în permanentă evoluție și confruntare cu mediul urban.

Agricultura ocupă un loc important în economia României și are perspective considerabile de dezvoltare în context european, datorită condițiilor pedoclimatice favorabile și potențialului în sfera producției ecologice. În perioada 1995-2016, contribuția

agriculturii la formarea PIB-ului național a înregistrat o scădere majoră, de la 14,7% în 1995 la 4,7% în 2016, în condițiile în care ponderea forței de muncă ocupată în agricultură avea o valoare foarte apropiată de cea înregistrată în 1995.

În ciuda productivității scăzute, România este printre principalii exportatori de porumb și grâu la nivel mondial, datorită mărimii suprafeței agricole disponibile. Astfel, provocarea viitoare este de a îmbunătăți nivelul productivității agricole, fără a periclita factorii de mediu (aer, apă, calitatea solului, biodiversitatea), prin eliminarea principalilor factori limitatori ai randamentului producției: fragmentarea exploatațiilor agricole și lipsa cooperării între fermieri (aproape 75% din fermele din România au o suprafață mai mică de 2 ha și 70% au venituri mai mici de 2.000 euro), nivelul de pregătire al fermierilor, nivelul redus de capitalizare, statutul profesional nedefinit cu claritate al agricultorului, nivelul de dotare tehnologică al fermelor. România este mult în urma altor țări europene din punctul de vedere al sistemului de irigații, în condițiile în care seceta afectează frecvent peste 50% din terenul agricol, iar numai 12% din terenul agricol dispune de irigații viabile.

ORIZONT 2020

- Dezvoltarea unor programe pentru promovarea consumului de alimente sănătoase
- Continuarea Programului Național de Reabilitare a Infrastructurii Principale de Irigații din România
- Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar
- Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate
- Susținerea și atragerea tinerilor fermieri

ȚINTE 2030

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014
- Finalizarea cadastrului agricol
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone
- Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole
- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.⁹⁹

⁹⁹ Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

- Creșterea numărului de fermieri activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică și creșterea suprafeței agricole certificate ecologic
- Creșterea numărului de grupuri aplicante/operatori economici înregistrați pe scheme de calitate naționale și europene
- Promovarea bunelor practici agricole pentru prevenirea și combaterea poluării solului.

Suprafața totală a Regiunii Nord-Est este, la nivelul anului 2014,¹⁰⁰ de **3.684,9 mii ha (15,45% din suprafața totală a României)**, din care 2.124,7 mii ha reprezintă suprafața agricolă (14,52% din suprafața agricolă a României), împărțită pe categorii de utilizare. În proprietate privată se găsesc 2.019 mii ha (95,05% din suprafața agricolă).

La nivelul anului 2014, **cele mai mari suprafețe agricole din Regiunea Nord-Est** se înregistrează în județele Vaslui, **Botoșani** și Iași, fiecare deținând în jurul a 18% din suprafața agricolă totală a regiunii.

Cele mai mari suprafețe arabile aparțin județelor **Botoșani** și Vaslui, unde la 100 ha suprafață agricolă corespund 78, respectiv 79 ha suprafață arabilă. Județele Vaslui și Iași dețin cele mai mari suprafețe viticole, împreună având 74% din suprafața totală viticolă a regiunii.

La nivel regional, în anul 2018, cea mai mare parte a suprafeței cultivate era formată din cultura cerealelor pentru boabe (56,60%), plante uleioase (17,70%), furaje verzi din teren arabil (17,70%) și furaje perene (14,31%). Cele mai întinse suprafețe acoperite cu cereale pentru boabe erau cultivate cu porumb boabe (66,12%), respectiv grâu și secară (24,06%).

Cele mai mari suprafețe cultivate cu culturi cerealiere pentru boabe, în anul 2018, aparțin județelor **Botoșani (21,63%)**, Iași (19,71%) și Vaslui (18,80%) din suprafața totală a regiunii (pe acest segment agricol). **Suprafețele cultivate cu grâu și secară** predomină în județele Vaslui (22,79%), Iași (20,91%), **Botoșani (16,73%)** din totalul suprafeței cultivate pentru acest tip de cereale. Cele mai mari **suprafețe cultivate cu porumb pentru boabe** sunt în județele **Botoșani (23,35%)**, Iași (20,10%) și Vaslui (18,18%) din totalul suprafeței cultivate pentru această cultură.

În ceea ce privește **producția de fructe**, în anul 2019, în județul **Botoșani** aceasta ajunge la 29 de kg per pom, cu **8 kg peste media regională**.

¹⁰⁰ Notă: ultimele date statistice referitoare la suprafața fondului funciar furnizate de INS sunt la nivelul anului 2014

Agricultura reprezintă o ramură vitală a economiei la nivelul județului Botoșani, acesta fiind unul dintre județele cu cea mai intensă activitate agricolă din Regiunea Nord-Est datorită infrastructurii agricole existente și a nivelului de mecanizare al activităților agricole. Aproximativ 80% din suprafața totală a județului o reprezintă suprafață agricolă, cu 63% din populație trăind în mediul rural.

Agricultura a cunoscut și ea transformări majore, începând cu desființarea fostelor cooperative de stat și retrocedarea terenurilor către foștii proprietari. În prezent, agricultura din județul Botoșani este caracterizată prin existența de echipamente agricole învechite și ineficiente, producție de subsistență și inexistența diversificării culturilor. An după an crește preocuparea în ceea ce privește asigurarea unor condiții standard pentru agricultură.

Suprafața fondului funciar constituie fundamentul oricărei analize cu privire la potențialul agricol.

Tab. 3.13. Suprafața terenurilor agricole și neagricole în funcție de modul de folosință în perioada 2015-2019, hectare ¹⁰¹

Categoria de acoperire / utilizare	Suprafața 2015	Suprafața 2016	Suprafața 2017	Suprafața 2018	Suprafața 2019
Terenuri agricole, total, din care:	392.924	392.931	392.931	393.060	393.055
- arabil	298.738	298.738	298.738	298.735	298.732
- pășuni și fânețe	89.947	89.911	89.932	90.045	90.043
- vii	1.680	1.680	1.680	1.680	1.680
- livezi	2.559	2.562	2.581	2.600	2.600
Terenuri neagricole, total, din care:	105.744	105.737	105.737	105.608	105.613
- păduri și altă vegetație forestieră	57.556	57.556	57.556	57.555	57.555
- ape, bălți	13797	13.797	13.797	13.797	13.794
- construcții	11.635	11.635	11.635	11.638	11.643
- căi de comunicații și căi ferate	8.396	8.396	8.396	8.396	8.396
- terenuri degradate și neproductive	14.360	14.353	14.353	14.222	14.222
Total suprafață	498.668	498.668	498.668	498.668	498.668

Analizând datele din tabelul de mai sus se pot trage următoarele concluzii:

¹⁰¹ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani 2021-2027

- ▶ pondere majoritară a terenurilor agricole, cu un total de 393.055 de hectare, ce constituie 78,8% din totalul suprafeței funciare județene;
- ▶ din suprafața agricolă, terenurile arabile au ponderea cea mai extinsă reprezentând 76% din cadrul acestei categorii;
- ▶ județul este bogat în vii (1.680 ha) și livezi (2.600 ha);
- ▶ suprafață redusă a terenurilor neagricole, acestea constituind aproximativ 22% din totalul suprafeței funciare;
- ▶ pădurile și vegetația forestieră alcătuiesc 54% din suprafața terenurilor neagricole;
- ▶ raportat la totalul fondului funciar, pădurile reprezintă, în anul 2019, numai 11,5%.

Raportat la suprafața agricolă, graficul de mai jos redă distribuția pe categorii a terenurilor la nivelul anului 2019.

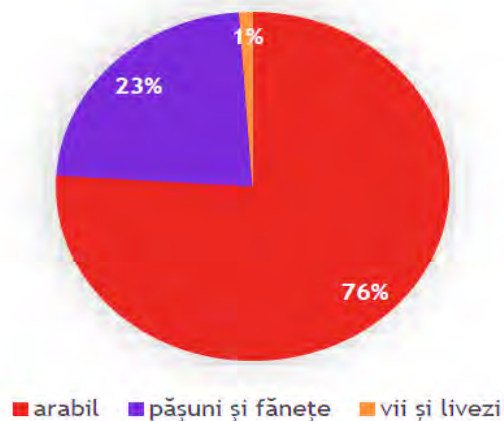

Fig. 3.14. Suprafața agricolă din Județul Botoșani utilizată pe categorii, anul 2019

În ceea ce privește **suprafața agricolă efectiv irigată**, aceasta a cunoscut un trend ascendent în perioada 2007-2018. Astfel, la finalul anului 2018, suprafața agricolă irigată efectiv a crescut cu 251% față de anul 2007 și cu 202% față de anul 2013. Dintre județele regiunii, **cea mai mare creștere, la nivelul anului 2018, aparține județului Botoșani** (1.966% față de anul 2013). Totuși, pentru un județ preponderent agricol, cum este județul Botoșani, suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de irigații este una subdimensionată, aceasta putând constitui și o cauză a randamentelor scăzute în anumite sectoare agricole.

De asemenea, **din totalul suprafeței agricole amenajate cu lucrări de ameliorare și combatere a eroziunii solului** la nivel regional, terenurile arabile reprezintă 72,53%, cea mai mare acoperire având-o județele Vaslui (32,36% din total regional), Bacău (18,65%) și **Botoșani (15,75%)**.

Deși în ceea ce privește **creșterea animalelor** s-a remarcat o descreștere în ultimii ani, totuși județul se înscrie printre cei mai mari crescători de oi din țară (peste 500.000 capete). De asemenea, există un număr mare de porci și vite dar cu preponderență în sectorul privat.

Referitor la **unitățile din domeniul industriei agricole și alimentare** de pe raza județului Botoșani, situația la nivelul anului 2020 este prezentată în tabelul de mai jos.

Tab. 3.14. Unități de industrie alimentară existente în județul Botoșani, anul 2020 ¹⁰²

Structuri din industria alimentară	Număr
Mori de grâu	7
Mori de porumb	3
Unități în domeniul producției de lapte și produse lactate	21
Unități în domeniul producției de carne și produse din carne	12
Unități în domeniul producției de pâine și produse de panificație	94
- din care brutării	45
- din care laboratoare cofetărie-patiserie	49
Unități în domeniul producției de băuturi	2
Unități în domeniul producției de ape minerale	0
Pentru alte produse alimentare	28

După cum se poate observa, unitățile din domeniul producției de pâine și panificație constituie numărul cel mai ridicat, fiind înregistrate 94 de astfel de structuri. Se remarcă, totodată, existența a 12 unități în domeniul producției de carne, 7 mori de grâu și 3 mori de porumb.¹⁰³

Referitor la **silvicultură**, datele indică o suprafață foarte redusă în ceea ce privește fondul forestier la nivelul județului Botoșani. Nu se remarcă creșteri ale suprafeței, în anul 2019 acestea constituind numai **4,7% din totalul regional**, măsurând în cifre absolute 57 de mii de hectare.

Analiza structurii fondului funciar și a suprafețelor agricole cultivate din județul Botoșani ilustrează un potențial deosebit pentru realizarea unor producții agricole care să susțină dezvoltarea sectorului zootehnic reprezentativ prin numărul și structura efectivelor de animale. Factorii negativi pentru piața produselor agricole au fost creșterea prețurilor carburanților, a semințelor, utilajelor și a altor produse industriale necesare producției agricole, insustenibile de micul proprietar de pământ, dar și inexistența unei cereri constante de produse agricole de către industria prelucrătoare.

¹⁰² Sursa: Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Botoșani

¹⁰³ Sursa: Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Botoșani

Ca ramuri complementare ale economiei județului, **vânatul și pescuitul** reprezintă domenii de mare atracție turistică.

Vânatul se leagă în mare parte de păduri unde trăiesc multe vietăți de interes cinegetic.

Pescuitul s-a extins mai mult în iazuri, unde se practică o piscicultură sistematică. De altfel, pescuitul are tradiții vechi în această parte a țării.

În ceea ce privește **populația ocupată în acest sector în județul Botoșani**, se poate afirma că cea mai mare parte a populației ocupate în agricultura județului lucrează în exploatații agricole fără personalitate juridică, ponderea acestora în total sectoare economice fiind, în anul 2020, de doar 4,77%.

Municipiul Botoșani are suprafețe reduse de terenuri agricole, suprafața agricolă reprezentând doar 13,45% din suprafața administrativ teritorială totală. Totodată, fragmentarea suprafețelor arabile în porțiuni mici este un obstacol în calea dezvoltării agriculturii. Potențialul economic scăzut al micilor ferme și managementul ineficient al exploatărilor agricole au determinat subdezvoltarea sectorului de prelucrare a produselor agricole.

În ceea ce privește **numărul întreprinderilor din sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit**, acesta este mic comparativ cu celelalte sectoare de activitate - 71 unități în anul 2019, respectiv 65 în anul 2020. Din totalul resurselor umane angajate în acest sector, un procent de 99,90% lucrează în agricultură.

Agricultura, vânătoarea, silvicultura și exploatarea forestieră constituie ramuri subdezvoltate, regrupând numai 2,31% din totalul firmelor înregistrate la nivelul anului 2019. Având în vedere că municipiul Botoșani face parte dintr-un județ cu un fond agricol generos, dar cu grad de urbanizare redus, demonstrează faptul că majoritatea persoanelor care practică agricultura nu o fac în scopuri economice, ci în scopuri de subzistență, fiind de presupus că randamentele terenurilor agricole sunt scăzute, iar producțiile agricole, de asemenea.

Tab. 3.15. Sectorul primar al economiei: Agricultură, silvicultură și pescuit ¹⁰⁴

Sector	Nr. firme		Nr. de salariați		Cifra de afaceri	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
TOTAL	71	65	430	430	194.392.275	183.489.130
Agricultură	0	0	0	0	0	0

¹⁰⁴ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Agricultură, silvicultură și pescuit	71	65	430	430	194.392.275	183.489.130
--------------------------------------	----	----	-----	-----	-------------	-------------

Din punct de vedere al suprafeței administrative a Municipiului Botoșani, în funcție de categoria de folosință - extravilan/intravilan – aceasta se prezintă astfel:

Tab. 3.16. Evoluția suprafeței administrative a Mun. Botoșani în perioada 2017-2021 ¹⁰⁵

Categorie de folosință	Suprafața (ha)				
	2017	2018	2019	2020	2021
Extravilan	2.177	2.164,98	2.164,98	2.164,66	2.164,31
Intravilan	1.951,03	1.962,56	1.962,56	1.962,88	1.963,23
Suprafața totală teritoriu administrativ	4.127,54	4.127,54	4.127,54	4.127,54	4.127,54

Evoluția suprafeței administrative a municipiului poate fi, de asemenea, analizată și din punct de vedere juridic, respectiv al dreptului de proprietate deținut de unitatea administrativ teritorială asupra terenurilor aflate fie în domeniul public, fie în cel privat, pe categorii de folosință.

Tab. 3.17. Ponderea terenurilor din totalul suprafeței administrative în funcție de dreptul de proprietate, în perioada 2017-2021 ¹⁰⁶

Specificație	Teren agricol	Teren neagricol	Teren total	Ponderea din totalul suprafeței administrative
	ha	ha	ha	%
			ANUL 2017	
Proprietate publică	150	634	784	7,84
Proprietate privată	2.554	798	3.352	33,52
			ANUL 2018	
Proprietate publică	180	630	810	8,10
Proprietate privată	2.552	798	3.350	33,50
			ANUL 2019	
Proprietate publică	150	634	787	7,87
Proprietate privată	2.554	798	3.352	33,52
			ANUL 2020	
Proprietate publică	150	634	787	7,87
Proprietate privată	2.554	798	3.352	33,52
			ANUL 2021	
Proprietate publică	150	634	787	7,84

¹⁰⁵ Sursa: Date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Botoșani

¹⁰⁶ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Botoșani

Proprietate privată	2.554	798	3.352	33,52
---------------------	-------	-----	-------	-------

După cum se poate observa în tabelul de mai sus, în intervalul de analiză 2017 - 2021 ponderea majoritară – aprox. 33% - este deținută de terenurile agricole/neagricole aflate în proprietate privată.

În ceea ce privește evoluția în timp a terenului extravilan, se poate constata faptul că, exceptând anul 2018 în care se observă o ușoară extensie a acestuia, per ansamblu nu a suferit variații semnificative în ultimii ani.

Tab. 3.18. Evoluția extravilanului Municipiului Botoșani, în perioada 2017-2021, în funcție de destinația terenului¹⁰⁷

CATEGORIE DE FOLOSINȚĂ	SUPRAFAȚA (ha)				
	2017	2018	2019	2020	2021
1. Teren agricol, din care:	2.704	2.732	2.704	2.704	2.704
Arabil	1.917	1.918	1.917	1.917	1.917
Pășuni	573	596	573	573	573
Fânețe	148	148	148	148	148
Vii și livezi	66	66	66	66	66
2. Teren neagricol, din care:	1.432	1.428	1.432	1.432	1.432
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	287	283	287	287	287
Ape și bălți	27	27	27	27	27
Drumuri	279	279	279	279	279
Construcții	740	740	740	740	740
Neproductiv	99	99	99	99	99
TOTAL TEREN EXTRAVILAN (1+2)	4.136	4.160	4.136	4.136	4.136

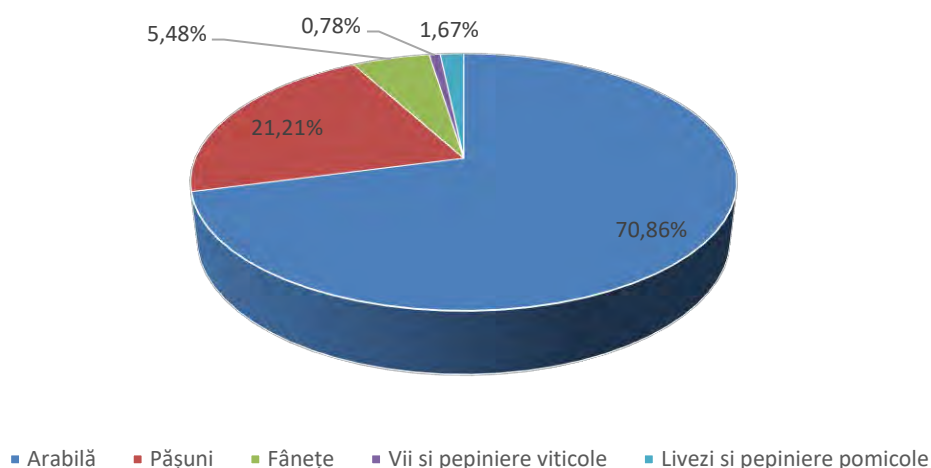

Fig. 3.15. Ponderi ale terenurilor agricole din Municipiul Botoșani în funcție de modul de folosință ¹⁰⁸

¹⁰⁷ Sursa: Date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Botoșani

¹⁰⁸ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Botoșani

În anul 2021, se observă preponderența terenurilor arabile (70,86%) în totalul suprafeței agricole utilizate. Pășunile ocupă doar 21,21% din aceasta, în timp ce culturile viticole și pomicole la nivelul municipiului Botoșani sunt mai restrânse (0,78% , respectiv 1,67%).

Suprafața fondului funciar în Zona Metropolitană Botoșani, este sistematizată în tabelul următor:

Tab. 3.19. Structura fondului funciar în Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani ¹⁰⁹

Mod de folosință suprafață agricolă	UM	Zona Metropolitană Botoșani					
		Municipiul Botoșani	Bucecea	Bălușeni	Curtești	Roma	Vlădeni
Teren agricol, din care:	ha	2.704	3.626	5.771	3.887	4.073	4.988
Arabil	ha	1.917	2.918	4.068	2.525	3.039	4.130
Pășuni	ha	573	581	1280	887	747	688
Fânețe	ha	148	106	332	126	154	147
Vii și pepiniere viticole	ha	21	3	40	31	6	1
Livezi și pepiniere pomicole	ha	45	18	51	318	127	22
Teren neagricol, din care:	ha	1.432	1.059	1.268	1.896	663	1.165
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	ha	287	622	724	1459	49	483
Ocupat cu ape și bălți	ha	27	116	79	108	159	103
Ocupat cu construcții		740	191	168	148	100	156
Căi de comunicații și căi ferate	ha	279	109	125	108	86	128
Terenuri degradate și neproductive	ha	99	21	172	73	269	295
Total	ha	4.136	4.685	7.039	5.783	4.736	6.153

Fiind spațiu urban, agricultura este slab reprezentată ca sector economic în municipiul Botoșani. Astfel, **Municipiul Botoșani este reprezentat în sectorul agriculturii de următoarele societăți**, clasificate în funcție de cifra de afaceri realizată în anul 2020:¹¹⁰

- ◆ **COMCEREAL S.A.** – 107.592.165 RON;
- ◆ **ARLAND S.R.L.** – 15.588.985 RON;

¹⁰⁹ Sursa: Prelucrare date INS – baza de date Tempo Online

¹¹⁰ Sursa: <https://www.clientsolutions.ro/firme-de-agricultura-din-judetul-Botoșani/>

- ◆ **MULTIAGRA S.R.L.** – 11.518.850 RON;
- ◆ **PIRANIA S.R.L.** – 11.108.249 RON;
- ◆ **AGRITOTAL S.R.L.** – 9.111.598 RON;
- ◆ **AGRO IND COM S.R.L.** – 5.463.866 RON.

În schimb, **în celelalte localități componente ale zonei metropolitane activitatea principală a economiei este agricultura**, unde cultura cerealelor și plantelor este asociată cu creșterea animalelor cu valoare biologică ridicată în regim autarhic.

3.3.2. SECTORUL SECUNDAR – INDUSTRII ȘI CONSTRUCȚII

Industria Regiunii Nord-Est, cu un profil diversificat și complex, se bazează în mare parte pe activități tradiționale orientate spațial în funcție de localizarea resurselor naturale. Astfel, industria regiunii acoperă toate domeniile componente, însă are un caracter predominant agrar, în special către nord. În prezent, industria textilă are creșterea cea mai rapidă.

De remarcat este că apar o serie de discrepanțe la nivel intra-regional, astfel industria are o pondere ridicată în județele unde sunt localizate cele mai importante centre urbane industriale - *Iași, Bacău și Suceava* - care au constituit și constituie în continuare poli de dezvoltare și centre de polarizare pentru noi activități industriale pe lângă cele tradiționale existente și pentru investițiile străine.

Prin dimensiunile sale economice, sociale și ecologice, **restructurarea industrială a reprezentat și continuă să reprezinte un proces cu implicații dintre cele mai profunde asupra evoluției și structurii economice a regiunii Nord-Est**. Efectele

măsurilor de restructurare industrială sunt multiple și s-au manifestat la niveluri și pe planuri diferite. Un efect cu implicații majore de ordin social și care este perceput la nivelul componentei demografice este acela al reducerii numărului de salariați prin disponibilizări și pensionări, urmarea directă a acesteia reprezentând creșterea ratei șomajului. De asemenea, restructurarea industriei din ultimii 20 ani, a determinat închiderea unor unități industriale din zonele monoindustriale, ducând la apariția unor probleme sociale grave în ariile aferente acestor localități.

Județul Botoșani dispune de o economie diversificată, în județ fiind reprezentate aproape toate ramurile industriale, realizându-se în mod sistematic o mare varietate de produse: industria ușoară și confecții (31%), industria alimentară (22%), aparataj electric (10%), articole tehnice din cauciuc (8,4%), mobilă (2,4%), etc.

Industria județului Botoșani, dezvoltată haotic până în anul 1989, a suferit în ultimii ani transformări majore care au condus la dispariția în întregime a industriei textile cu o creștere în schimb a ramurii de confecții textile prin practicarea în exclusivitate a activității de producere în sistem "lohn". De menționat faptul că industria confecțiilor textile din județul Botoșani este cea mai mare din țară, atât după numărul mare de angajați din sector, cât și al fabricilor existente.

În prezent, pe lângă industria textilă, mai funcționează în județ și următoarele ramuri industriale: industria extractivă, utilaje, tractoare, mașini agricole, pompe, utilaje și piese de schimb. Totodată, bine reprezentată în județ este industria alimentară și cea a băuturilor alcoolice.

Din păcate, mecanismele de piață și slabul management au condus la falimentarea industriei producătoare de sticlă și porțelan, pentru care județul era recunoscut la nivel național.

La nivelul județului Botoșani au fost desfășurate activități economice a căror cifră de afaceri a totalizat peste 8 miliarde lei. Primele unități economice din sectorul industrial, după cifra de afaceri, au concentrat peste 50% din total, după cum urmează:

Tab. 3.20. Principalele unitati din sectorul secundar al economiei, după cifra de afaceri, anul 2021 ¹¹¹

NR. CRT.	DENUMIRE COMPANIE	DOMENIU COD C.A.E.N.	CIFRA DE AFACERI (Lei)
1.	FORMENS S.R.L, Botoșani	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	2,2 miliarde

¹¹¹ Sursa: <https://www.topfirme.com/judet/Botoșani/cifra-de-afaceril>

2.	ROLANA TEX S.R.L., Botoșani	1310 – Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile	1,9 miliarde
3.	DOLY-COM DISTRIBUȚIE S.R.L., Botoșani	1011 – Prelucrarea și conservarea cărnii	2,6 miliarde
4.	FPS FLEXIBLES ROMANIA S.R.L., Botoșani	2222 – Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic	113,6 milioane
5.	CARREMAN ROMANIA S.R.L., Botoșani	1320 - Producția de țesături	109,1 milioane
6.	ELSACO ELECTRONIC S.R.L., Botoșani	4221 - Lucrări de construcții a proiectelor utilitare pentru fluide	147,4 milioane
7.	DADYCOM S.R.L., Roșiori	1011 – Prelucrarea și conservarea cărnii	167,9 milioane
8.	TEHNIC-ASIST S.R.L., Mihai Eminescu	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	39,5 milioane
9.	ELECTRO-ALFA INTERNATIONAL S.R.L., Botoșani	2712 - Fabricarea aparatelor de control și distribuție a electricității	156,8 milioane
10.	FIVE CONTINENTS GROUP S.R.L., Răchiți	1015 – Fabricarea produselor lactate și a branzeturilor	69,3 milioane
11.	VICTOR CONSTRUCT S.R.L., Botoșani	4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	21,3 milioane
12.	ARTSANA ROMANIA S.R.L., Botoșani	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	45,4 milioane
13.	SAGROD S.R.L., Darabani	1011 – Prelucrarea și conservarea cărnii	73,7 milioane
14.	SERCONF S.A., Botoșani	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	24 milioane
15.	BIG CONF S.R.L., Botoșani	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	9,7 milioane

În ceea ce privește **sectorul industrial din municipiul Botoșani**, în anul 2020, acesta concentra **646 de întreprinderi**, reprezentând **20,70%** din numărul total existent

în municipiu. Ponderea cea mai mare este înregistrată de întreprinderile active în **domeniul construcțiilor (48,74%)** și de cele din **industria prelucrătoare (44,83%)**. În cadrul industriei, dominante sunt industria alimentară și a băuturilor alcoolice, industria textilă și a confecțiilor, dar și sectorul industriei prelucrătoare de cauciuc și plastic. Restul de aprox. 10% din firme activează în celelalte domenii de activitate specifice sectorului secundar: *distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și industria extractivă*.

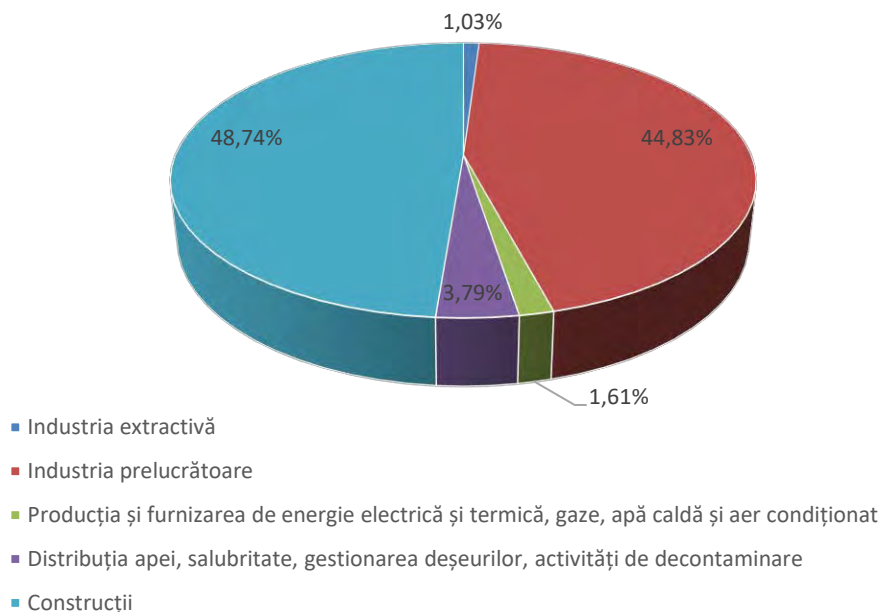

Fig. 3.16. Structura sectorului industrial din Municipiul Botoșani, anul 2021¹¹²

Botoșaniul este un oraș puternic industrializat, realizând peste 45% din producția industrială a județului Botoșani.

Domeniile prioritare în care s-a dezvoltat industria Botoșaniului de-a lungul anilor sunt: *industria textilă și a confecțiilor, industria echipamentelor electrice și electronice, industria alimentară și a băuturilor, industria prelucrării lemnului, industria energetică, servicii publice, alte ramuri*.

În prezent, o parte din aceste industrii au dispărut, accentul fiind pus pe următoarele ramuri:

- ✓ **INDUSTRIA TEXTILĂ ȘI A CONFECȚIILOR** - bine reprezentată, este un domeniu de referință pentru Municipiul Botoșani.

În industria textilă și a confecțiilor își au sediul social în municipiul Botoșani circa 60 de unități active, care realizează o cifră de afaceri de peste 800 milioane de lei, cu un

¹¹² Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

număr de aproximativ 5.000 de salariați. Acestea realizează, în principal, articole de îmbrăcăminte în sistem "lohn", precum și diferite materiale textile pentru producătorii de profil.

Dacă se are în vedere clasificarea firmelor după mărimea acestora, se poate observa că în acest sub-sector activează 12 întreprinderi mari (cu peste 250 de angajați), precum și mai multe întreprinderi mijlocii:

- ◆ **S.C. FORMENS S.R.L.**
  - ◆ **S.C. ROLANA TEX S.R.L.**
  - ◆ **S.C. ARTSANA ROMANIA S.R.L.**
  - ◆ **S.C. SERCONF S.A.**
  - ◆ **S.C. CARREMAN ROMANIA S.R.L.**
  - ◆ **S.C. GT COMPANY S.R.L.**
  - ◆ **S.C. SUMMER CONF S.R.L.**
  - ◆ **S.C. NEW FASHION S.R.L.**
  - ◆ **S.C. ITALPANT S.R.L.**
  - ◆ **S.C. FPS FLEXIBLES ROMANIA S.R.L**
  - ◆ **S.C. BHS IMPEX S.R.L.**
  - ◆ **S.C. DUE ELLE CONF S.R.L.**
- ✓ **INDUSTRIA ECHIPAMENTELOR ELECTRICE ȘI ELECTRONICE** este reprezentată la nivelul Municipiului Botoșani de aproximativ 10 firme, majoritatea mijlocii și parte a unor holding-uri, care realizează însă o cifră de afaceri de peste 500 mil. lei și generează circa 1.000 de locuri de muncă. Cele mai importante firme din domeniu sunt **GRUPUL ELSACO**, respectiv **GRUPUL ELECTROALFA INTERNAȚIONAL**, doi dintre liderii pieței autohtone de proiecte termoenergetice, eficiență energetică, IT&C, aparatură de măsură și control, echipamente electrice de medie și joasă tensiune etc.

ELSACO este un grup de companii prezente preponderent în domeniile energiei, apei și utilităților, având ca principal obiectiv creșterea eficienței energetice. Grupul este format din 8 companii care acoperă domenii precum: proiecte EPC, distribuția și vânzarea de echipamente de măsură și control, soluții în domeniul eficienței energetice, software de proces și business, soluții IT&C, smart metering rezidențial. De la înființarea sa în 1994 și până în prezent, Elsaco a reușit să devină unul dintre principalii furnizori pe piața utilităților și serviciilor energetice din România.

ELECTROALFA este unul dintre cei mai mari jucători din industria echipamentelor electrice și al confecțiilor metalice din România, antreprenor general și integrator de soluții în domeniul energetic. Grupul de firme are 28 de ani de experiență, deține 3 fabrici moderne în Botoșani în care activează peste 500 de angajați, reprezentanțe de vânzări în țară, birouri de proiectare în Botoșani, Iași, București, Alexandria și Chișinău, o cifră de afaceri de aproximativ 170 milioane de lei în 2020 și un *Centru de Cercetare*

Dezvoltare propriu. Activitatea Electroalfa este structurată în trei Divizii: *Echipamente Electrice, Antrepriză și Confecții Metalice*.

- ✓ **INDUSTRIA ALIMENTARĂ** se remarcă, la nivel local, printr-un număr de circa 70 de unități active, majoritatea mici, cu o cifră de afaceri cumulată de 175 mil. lei, care asigură un număr de 1.500 de locuri de muncă. Cele mai importante unități de profil sunt **DOLY COM S.R.L.** (producător de carne și preparate din carne), respectiv **CASA PÂINII S.R.L.** (panificație).
- ✓ **INDUSTRIA LEMNULUI** se remarcă printr-un singur producător mare de mobilă, compania **LUCA DAMILANO S.R.L.**, cu aprox. 200 de salariați și o cifră de afaceri de aproape 20 mil. lei.

În ceea ce privește piața de desfacere, cea mai mare parte a producției din domeniul industriei textile și a confecțiilor textile, al echipamentelor electronice și electronice, respectiv a mobilei sunt exportate preponderent către piețele vest-europene (Italia, Franța, Spania, Marea Britanie, Germania, etc.), în timp ce produsele alimentare sunt comercializate preponderent în România. Relațiile comerciale cu țările învecinate – Republica Moldova și Ucraina – se mențin la un nivel scăzut ((sub 10% din totalul volumului exporturilor și importurilor), proiectele transfrontaliere de întărire a cooperării economice fiind puține și lipsite de impact notabil până în prezent.

Activitatea de **CONSTRUCȚII** se diversifică atât în zona construcțiilor civile și edilitare, cât și a construcțiilor industriale. În acest sector, la nivelul anului 2015, se regăsesc 172 de firme active, cu o cifră de afaceri de circa 565 mil. lei și peste 2.100 de salariați. Cele mai mari dintre acestea, din perspectiva cifrei de afaceri, sunt:

- ◆ **ELSACO ENGINEERING S.R.L.**
- ◆ **VICTOR CONSTRUCT S.R.L.**
- ◆ **TRANSPORTURI AUTO S.A.**
- ◆ **ELECTROCONSTRUCȚIA ELCO S.A.**
- ◆ **CONREC S.R.L.**
- ◆ **DIOCONSTRUCT S.R.L.**
- ◆ **ASICONS S.R.L.**
- ◆ **etc.**

Numărul persoanelor care activează în sectorul construcțiilor este, în realitate, mai mare, datele statistice indicând un număr de circa 2.700 de persoane ocupate în domeniu, cele mai multe activând pe cont propriu. Cea mai mare parte dintre aceștia erau activi în domeniul construcțiilor de clădiri, al lucrărilor special, respectiv al celor de geniu.

În contextul în care ritmul construcției de locuințe și de spații industriale de la nivelul municipiului se menține la cote scăzute, cele mai multe dintre companiile locale de construcții s-au orientat către lucrările publice de infrastructură (drumuri și poduri, rețehnologizări de sisteme de termoficare, construcții și reabilitări de clădiri de interes

public etc.). Prin urmare, dezvoltarea acestor activități la nivel local va depinde pe viitor de mai mulți factori, precum atragerea de noi investitori care să genereze cerere de lucrări în sectorul privat, precum și creșterea fondurilor publice alocate lucrărilor de infrastructură.

Prin dimensiunile sale economice, sociale și ecologice, restructurarea industrială a reprezentat și continuă să reprezinte un proces cu implicații dintre cele mai profunde asupra evoluției și structurii economice a municipiului și zonei metropolitane Botoșani. Efectele măsurilor de restructurare industrială sunt multiple și s-au manifestat la niveluri și pe planuri diferite. Un efect cu implicații majore de ordin social și care este perceput la nivelul componentei demografice este acela al reducerii numărului de salariați prin disponibilizări și pensionări, urmarea directă a acesteia reprezentând creșterea ratei șomajului.

3.3.3. SECTORUL TERȚIAR – SERVICII

Sectorul serviciilor reprezintă activitatea economică tradițională care a determinat apariția și dezvoltarea orașului Botoșani. Acest lucru este evidențiat și de numărul mare de agenți economici din domeniu.

Concurența reală determină standarde ridicate și servicii de calitate. Diversificarea activităților economice în a doua jumătate a secolului XX a contribuit substanțial la diversificarea comerțului, orașul devenind în consecință un pol de atracție pentru locuitorii regiunilor limitrofe.

Totodată, datorită funcției de coordonare a teritoriului, în municipiu lucrează peste jumătate din funcționarii publici ai județului Botoșani și dintre lucrătorii din sănătate. De altfel, cel mai mare număr dintre salariații din Botoșani lucrează în sectorul serviciilor.

În prezent, evoluția economică din ultimele decenii duce la caracterizarea acesteia ca și "economie a serviciilor". **Și pentru Municipiul Botoșani, sectorul de servicii este majoritar.**

Sectorul serviciilor concentrează 77,22% din societățile comerciale ale municipiului Botoșani, cea mai mare pondere o au firmele din sectorul comerțului cu ridicata și cu amănuntul (37,97%). Alte subsectoare de activitate importante sunt *activități profesionale, științifice și tehnice (13,69%), transporturile (9,96%), hoteluri și restaurante* având o pondere de 9,13%.

Comerțul de mărfuri este un sector distinct în economie și este într-o relativă dezvoltare în comparație cu alte sectoare. În ultimii ani a crescut numărul de oameni de afaceri care lucrează în comerț. Dintre acestia, cei mai importanți sunt cei ce au capital privat. În acest sector a avut loc o infuzie de capital străin și s-au format 68 de societăți mixte. Evoluția viitoare a dezvoltării economice va influența și comerțul din zona analizată.

Cea mai mare parte a firmelor și salariaților activează în sub-sectorul comerțului, restul sub-sectoarelor fiind slab dezvoltate. Sub-sectorul comerțului a cunoscut o dezvoltare continuă de-a lungul timpului fapt evidențiat și de numărul relativ ridicat al firmelor din acest domeniu, de aprox. 900 (peste o treime din totalul celor existente în municipiu), precum și al persoanelor ocupate (49,21% din forța de muncă totală).

În localitate funcționează numeroase unități comerciale, depozite de materiale de construcții, farmacii, stații de carburanți, service-uri și spălătorii auto, etc., care deservesc locuitorii orașului, cât și pe cei din zonele limitrofe orașului. În ultimii ani, au fost deschise unități comerciale de mari dimensiuni (hiper și supermarketuri, magazine de bricolaj etc.) ale unor rețele internaționale sau autohtone cum ar fi: *Carrefour, Lidl, Profi, Kaufland, Penny Market, Dedeman, Altex, Praktiker* etc., precum și două unități de tip mall – *Uvertura Mall* și *Botoșani Shopping Center*.

Sectorul transporturilor și logisticii ocupă circa 971 de persoane (4,78% din forța de muncă totală), pe piața locală fiind prezent aproape 250 de unități cu acest profil. Cele mai multe dintre acestea sunt IMM-uri din sectorul transportului rutier de mărfuri, însă cea mai mare firmă de profil este **ELTRANS**, operatorul de transport public deținut de municipalitate. Nivelul de dezvoltare a acestor servicii este limitat de slaba dezvoltare a mediului de afaceri local și de volumul scăzut al schimburilor comerciale externe.

Activitățile de tip HORECA (hoteluri, restaurante, catering) sunt, la rândul lor, subdezvoltate, inclusiv pe fondul circulației turistice reduse și a puterii scăzute de cumpărare a populației. În domeniu activează la nivel local peste 200 de agenți economici, însă cei mai mulți sunt microîntreprinderi care administrează baruri și cafenele, numărul unităților de cazare fiind foarte mic. În acest domeniu sunt ocupate circa 977 de persoane (4,81% din total), dintre care mai puțin de 200 în unități de primire a turiștilor.

Ramurile sectorului terțiar care au o valoare adăugată ridicată și oferă un nivel de salarizare corespunzător, respectiv **IT&C, intermediari financiare, activități științifice, tehnice și profesionale**, sunt slab dezvoltate (3,7% din forța de muncă ocupată și 16,13% din numărul total de firme). În municipiul Botoșani sunt totuși prezente sucursale ale principalelor unități bancare din țară, precum *Banca Transilvania, Bancpost, BRD Groupe Societe Generale, Banca Românească, Unicredit Țiriac Bank, Piraeus Bank, CEC Bank, BCR, Banca Carpatica, Alpha Bank, OTP* etc., în care activează peste 700 de angajați.

Sectorul local de **IT&C** cuprinde sub 100 de agenți economici, singurul operator local de profil cu o cotă importantă de piață este **Grupul ELSACO**, care produce atât echipamente hardware, cât și software specializat.

În domeniul **activităților științifice, tehnice și profesionale** activează peste 300 de agenți economici, majoritatea microîntreprinderi, ponderi mai importante având cele active pe piața serviciilor juridice și de contabilitate, respectiv a celor de arhitectură, proiectare și inginerie, cu circa 460 de persoane active în domeniu.

Analiza serviciilor prestate în cadrul municipiului permite **clasificarea firmelor în funcție de domeniul de activitate (secțiuni CAEN) și cifra de afaceri realizată în anul 2019, respectiv 2020:**

✓ **COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR** ¹¹³

- ◆ S.C. OVISIM IMPEX SRL – 112.203.607 RON
- ◆ S.C. PRODALCOM DISTRIBUTION S.R.L – 94.614.555 RON
- ◆ S.C. IRINIK SRL – 56.454.687 RON
- ◆ S.C GRUPUL DE DISTRIBUTIE ETA S.R.L. – 21.495.064 RON
- ◆ S.C. TIHEROS COMPANY S.R.L. – 19.728.140 RON
- ◆ S.C. DIASOS TOP DISTRIB S.R.L. – 5.925.178 RON
- ◆ S.C. ROSER S.R.L. – 4.667.379 RON
- ◆ S.C. ADNA COM S.R.L. – 3.467.378 RON
- ◆ S.C. MARVAL CASING S.R.L. – 3.120.976 RON
- ◆ S.C. MARA COMTUR S.R.L. – 2.879.004 RON
- ◆ S.C. BIARAL EXIM S.R.L. – 2.823.504 RON
- ◆ S.C. PARADIS RETAIL ȘI DISTRIBUȚIE S.R.L. – 2.480.111 RON
- ◆ S.C. NEXT NEWS AUTO GLASS S.R.L. – 113.425 RON
- ◆ PRIMAFLOR COMERȚ SRL – 302.802 RON
- ◆ TRUST CONSTRUCT SRL – 120.771 RON
- ◆ ETC.

✓ **ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE**

- ◆ S.C. MAREX TEHNIC SUPORT S.R.L. – 296.430 RON
- ◆ S.C. GENERAL TOPOCAD PROIECT SRL – 296.250 RON
- ◆ S.C. OPTIMACAD SRL – 290.182 RON
- ◆ S.C. TEHNITES SRL – 287.571 RON
- ◆ S.C. AGORA SRL – 269.683 RON
- ◆ S.C. CARTO NORD EST SRL – 267.513 RON
- ◆ S.C. MA-DA PROIECT SRL – 266.145 RON
- ◆ ETC.

✓ **HOTELURI ȘI RESTAURANTE**

- ◆ S.C. LUX AUTO S.R.L. – 11.944.734 RON
- ◆ S.C. ERNESTO LOUNGE S.R.L. – 7.307.041 RON
- ◆ S.C. BANDBOX COMPANY S.R.L. – 6.771.923 RON

¹¹³ Sursa: <https://www.risco.ro/verifica-firma> și <http://www.firme.info>

- ◆ S.C. DAIALOV COM S.R.L. – 5.087.486 RON
- ◆ S.C. BELVEDERE S.R.L. – 4.895.375 RON;
- ◆ S.C. ARINU IMPEX S.R.L. – 2.940.202 RON.

3.4. INVESTIȚIILE LOCALE

3.4.1. INVESTIȚIILE BRUTE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE DIN INDUSTRIE, CONSTRUCȚII, COMERȚ ȘI ALTE SERVICII

În vederea conturării unei imagini mai detaliate a mediului de afaceri la nivelul regiunii Nord-Est vom analiza și situația unităților locale active sub toate aspectele, respectiv numărul, domeniile de activitate, cifra de afaceri, efectivul de personal și productivitatea muncii. Unitățile locale active, prin natura lor, apar la nivel local și își desfășoară activitățile la scară mică, fiind conectate îndeosebi la piețele locale și regionale. Numai o mică parte dintre acestea sunt active la nivel național sau reușesc să își găsească o nișă internațională de piață.

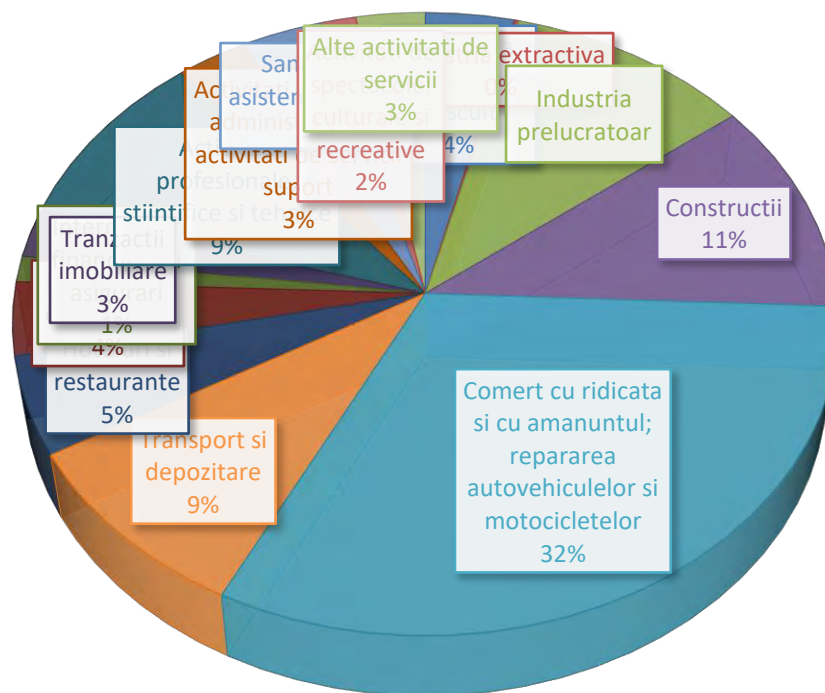

Fig. 3.17. Unități locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, în Regiunea Nord-Est

Astfel, la nivelul anului 2020, **în regiunea Nord-Est existau 71.035 unități locale active, ocupând locul 5 la nivel de țară**, înregistrând o creștere continuă pe toată perioada analizată (2011-2020), cu 20.603 unități în creștere față de anul de referință (50.432 unități). Cele mai multe dintre acestea activau în domeniile comerț (32%),

construcții (11%), urmate de cele din industria prelucrătoare (10%), transport și depozitare (9%) și agricultură (4%).¹¹⁴

La nivel județelor componente, **cele mai multe unități locale** existau, în anul 2020, în județele Iași (21.215 unități), Suceava (14.544 unități) și Bacău (13.599 unități), în timp ce pe ultimele locuri s-au clasat județele Vaslui și Botoșani, cu 6393, respectiv **5.265 unități**. Important de adăugat este faptul că în toată perioada analizată (2011 – 2020), numărul unităților locale active a crescut constant în toate județele regiunii.

DINAMICA UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE

În anul 2019, unitățile locale active în industrie, construcții, comerț și alte servicii de la nivelul regiunii Nord-Est au realizat o cifră de afaceri de peste 123.059 milioane lei per total, defalcată pe clase de mărime a întreprinderilor în funcție de numărul de angajați, după cum se poate observa în următorul tabel:

Tab. 3.21. Cifra de afaceri din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în Regiunea Nord-Est (Mil. Ron) ¹¹⁵

Sectoare de activitate, CAEN Rev. 2	Total, mil. lei	Clase de mărime după nr. salariați			
		0-9	10-49	50-249	≥250
Total Regiunea Nord-Est	123.059	30.552	37.008	32.934	22.566
Industria extractivă	914	535	208	163	9
Industria prelucrătoare	29.035	2.204	4.744	8.502	13.584
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	1.014	36	88	154	736
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.416	161	302	432	521
Construcții	11.412	2.626	3.888	3.720	1.178
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	57.361	16.580	20.713	15.321	4.746
Transport și depozitare și activități de poștă și de curier	7.595	2.754	2.827	1.433	581
Hoteluri și restaurante	2.479	724	1.146	575	34
Informații și comunicații	3.572	840	911	1.182	639
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	5.430	3.020	1.116	800	493

¹¹⁴ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

¹¹⁵ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Învățământ	132	89	43	-	-
Sănătate și asistență socială	1.158	530	415	170	43
Alte activități de servicii	1.541	454	606	481	-

3.4.2. EXPORTURI ȘI INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE

Exporturi

În ceea ce privește nivelul exporturilor, se observă că valoarea realizată de către firmele din **Regiunea Nord-Est**, reprezintă doar o mică parte din valoarea totală națională, nedepășind în perioada analizată **4,96% din total exporturi ale țării**, valoarea înregistrată la finele lui 2019 fiind de 3.176,9 mil. euro. Se observă că în orizontul de timp tratat, deși valoarea exporturilor la nivel național și regional a crescut, procentul realizat de către Regiunea Nord-Est în total valoare este în scădere. Astfel, creșterea înregistrată la nivel regional pe întreaga perioadă este de 42%.

Un element important îl constituie intensitatea exporturilor raportată la produsul intern brut regional. Sub acest aspect se constată că exporturile reprezintă aproximativ 15-16% din totalul avuției regionale, aportul adus păstrându-se relativ constant în perioada 2012-2017.

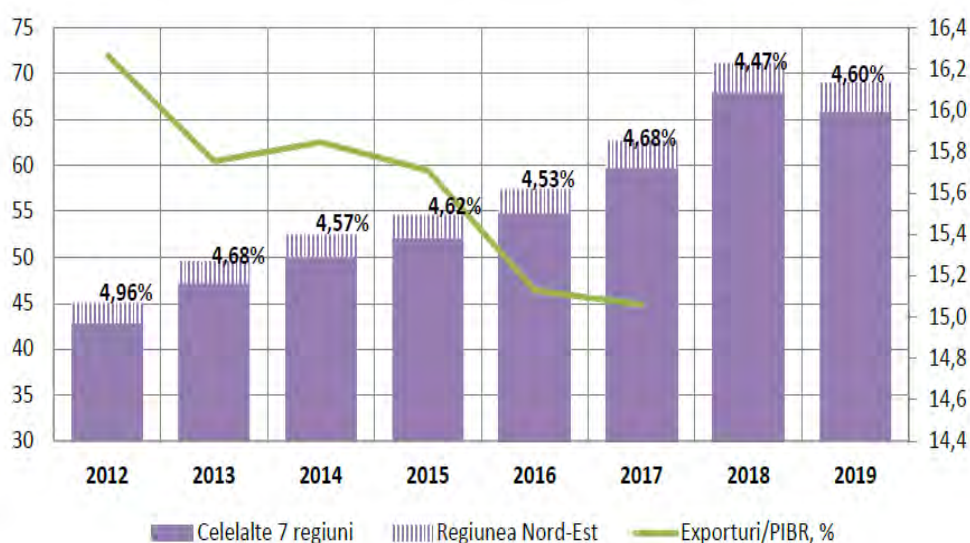

Fig. 3.18. Evoluția exporturilor FOB, regional comparativ cu național, mil. euro, %, respectiv raportată la PIB regional, % ¹¹⁶

În perioada 2014-2019 județele Iași (30,8%) și Bacău (24,2%) realizează cel puțin jumătate din volumul exporturilor regiunii, județele cel mai slab performante fiind Vaslui (5,6%) și **Botoșani (9,8% - 2019)**.

¹¹⁶ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

În județul Botoșani, 84,6% din valoarea exporturilor realizate o constituie vânzarea de textile și articolele textile, din care aproximativ jumătate articole și accesorii de îmbrăcăminte altele decât cele tricotate sau croșetate, 10,7% (din total exporturi) fibre sintetice și 21,8% lână.

Importuri

În ceea ce privește importurile, se constată o creștere atât ca valoare absolută în perioada analizată (2013-2019), cât și ca procent în total importuri la nivel național (4,12% - 2019), ajungându-se ca valoare totală de 3.550,9 milioane euro. Raportat la valoarea PIB regional, se constată o ușoară creștere, de la 13,67% în 2013 la 16,15% în 2017.

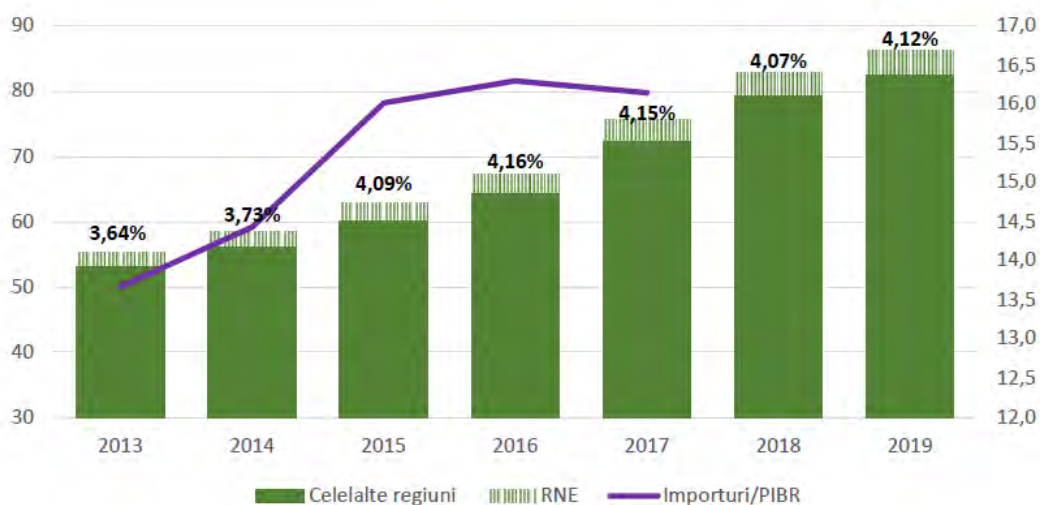

Fig. 3.19. Evoluția importurilor CIF, regional comparativ cu național, mil. euro, %, respectiv raportată la PIB regional, %¹¹⁷

Volumul cel mai mare al importurilor s-a realizat în județele Iași și Bacău, cu ponderi de 29,4%, respectiv 27,8% în totalul național, iar cel mai mic în județul Vaslui, cu doar 4,3% - 2019.

În județul Botoșani, 65,9% din valoarea totală a importurilor o constituie textilele și articole din textile; în cadrul acestora se evidențiază importul de lână (32,4% și importul de îmbrăcăminte și accesorii, altele decât tricotate – 14,6% - din total importuri). Se mai importă mașini, aparate și echipamente electrice în procent de 9,8%.

Investițiile străine directe (ISD) reprezintă una dintre principalele surse de dezvoltare ale unei economii. Pe de o parte, acestea sunt complementare investițiilor publice și celor realizate de rezidenți din surse private, iar pe de altă parte, stimulează dezvoltarea atât a întreprinderilor în care se investește, cât și a întreprinderilor din economia rezidentă cu care acestea intră în relații economice.

¹¹⁷ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

La 31 decembrie 2019, soldul ISD a înregistrat nivelul de 88.304 milioane euro, în creștere cu 8,9 la sută față de anul precedent. În structură, acesta se prezintă astfel:

- ✍ *capitaluri proprii (inclusiv profitul reinvestit acumulat) în valoare de 61.352 milioane euro (69,5 la sută din soldul final al ISD);*
- ✍ *instrumente de natura datoriei în valoare de 26.952 milioane euro, reprezentând 30,5 la sută din soldul final al ISD.*

Din punct de vedere teritorial, cele mai mari ISD s-au înregistrat în regiunea de dezvoltare București–Ilfov (55.349 milioane euro sold la 31 decembrie 2019, reprezentând 62,7 la sută din totalul ISD), urmată de regiunea Centru (7.648 milioane euro), regiunea Vest (6.198 milioane euro) și regiunea Sud–Muntenia (5.671 milioane euro). În contrast, **cele mai mici valori ale investițiilor se regăsesc în** regiunea Sud-Vest–Oltenia (2.536 milioane euro) și **regiunea Nord-Est** (1.765 milioane euro). Menționăm că ISD au fost localizate teritorial după sediul social al întreprinderilor investiție directă, ceea ce nu corespunde întotdeauna cu locul de desfășurare a activității economice.¹¹⁸

Tab. 3.22. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2019 ¹¹⁹

	Valoare (milioane euro)	Pondere în total investiții straine directe %
Total, din care:	64.433	100,0%
BUCUREȘTI-ILFOV	55.349	62,7%
CENTRU	7.648	8,7%
VEST	6.198	7,0%
SUD-MUNTENIA	5.671	6,4%
NORD-VEST	3.793	5,8%
SUD-EST	3.983	4,5%
SUD-VEST-OLTENIA	2.536	2,9%
NORD-EST	1.765	2,0%

Față de anul anterior, cele mai mari creșteri ale soldului ISD s-au înregistrat în regiunile Sud-Est (+15,5 la sută, sold de 3.983 milioane euro la sfârșitul anului 2019), București – Ilfov (+12,4 la sută) și Nord-Vest (+11,8 la sută, 5 154 milioane euro).

În privința investițiilor străine directe, ca pondere în total investiții pe România, **regiunea Nord - Est se situează în mod constant pe ultimul loc**, nedepășind nivelul de 3% (maxim înregistrat în 2012), reprezentând valoarea absolută de 1.765 milioane euro în 2019. Mai mult, în perioada 2013-2018 se constată o oarecare scădere în procent

¹¹⁸ Sursa: Direcția statistică a Băncii Naționale a României – „Investițiile străine directe în România în anul 2019”

¹¹⁹ Sursa: <http://www.bnr.ro/PublicationDocuments.aspx?icid=9403>

din totalul investițiilor străine la nivel național, deși ca valoare absolută s-a înregistrat o creștere de 14%.

Față de momentul aderării României în UE, valoarea totală a investițiilor străine (ISD) realizate în regiune a crescut cu 186%.

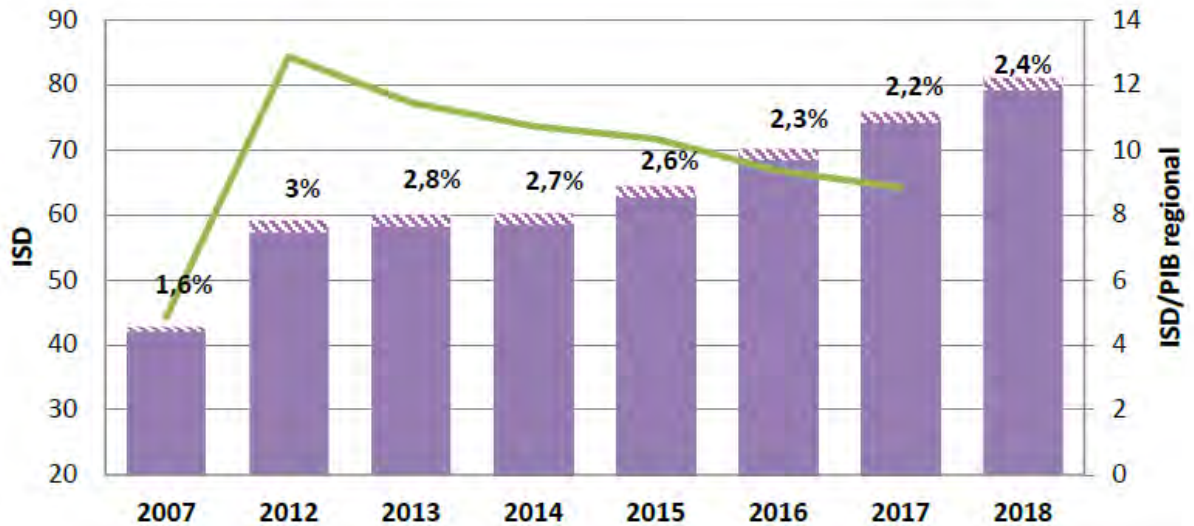

Fig. 3.20. Evoluția investițiilor străine directe, valori regionale comparativ cu cele naționale, mil. eur.¹²⁰

Din totalul realizat la nivel regional cel mai mare aport îl aduc județele Iași și Bacău, cu câte 26%, urmate de Suceava cu 25%, iar **cele mai mici aporturi** le au județele **Botoșani** și Vaslui cu **4%**, respectiv 5%.

În cele din urmă, instabilitatea legislativă și criza generată de **Pandemia Covid-19** amenință în continuare stabilitatea mediului de afaceri din regiune.

¹²⁰ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

3.5. STRUCTURI ASOCIATIVE DE CREȘTERE A COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE

3.5.1. STRUCTURI DE SPRIJINIRE A AFACERILOR

Conform definiției folosite în POR 2007-2013, **structurile de sprijinire a afacerilor** reprezintă "structuri clar delimitate, care asigură o serie de facilități și/sau spații pentru desfășurarea activităților economice de producție și de prestare servicii". Ele au ca scop atragerea *Investițiilor Străine Directe (ISD)* pentru valorificarea potențialului resurselor zonei și pot fi: **parcuri industriale, logistice, zone de afaceri sau industriale**, etc.

Structurile de sprijinire a afacerilor (**parcuri industriale, parcuri logistice, parcuri de afaceri, tehnologice, incubatoare de afaceri, clustere**) contribuie la dezvoltarea economică a localităților, prin oferirea condițiilor adecvate pentru localizarea întreprinderilor, în special a IMM-urilor productive și a serviciilor de sprijinire a acestora. Structuri moderne, ele permit regiunilor să beneficieze de avantaje competitive prin utilizarea resurselor lor specifice, neutilizate sau sub-utilizate, contribuind astfel la convergența regiunilor din punct de vedere economic și social.

În Regiunea Nord-Est, în anii 2000, au fost realizate investiții pentru crearea de infrastructuri de sprijin a afacerilor, cofinanțate din fonduri comunitare, naționale sau finanțate din resurse private. La ora actuală, la nivel teritorial, există o paletă diversificată de structuri de sprijin a afacerilor: **parcuri industriale și tehnologice, parcuri științifice, centre de sprijinire a afacerilor, incubatoare de afaceri, hub-uri pentru crearea și dezvoltarea de start-up-uri, centre expoziționale, centre de resurse**.

Parcul industrial este definit prin *Legea 186/2013*, privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, ca "*zona delimitată în cadrul căreia se desfășoară activități economice, de cercetare științifică, de valorificare a cercetării științifice și/sau de dezvoltare tehnologică, agroindustriale, logistice și inovative, industriale etc., într-un regim de facilități specific*". Prevederile aceleiași legi conferă dezvoltatorilor facilități de natura scutirilor de la plata impozitului pe terenuri, impozitului pe clădiri sau scutiri de la plata taxelor pentru eliberarea autorizației de construcții, precum și o serie de alte facilități specifice.

Situația parcurilor industriale din România, întocmită de *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației* indică prezența unui număr de **94 de parcuri industriale pe teritoriul țării**, în luna iunie 2020. Distribuția acestora pe regiuni de dezvoltare este surprinsă în harta de mai jos: ¹²¹

¹²¹ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord-Est 2021-2027

În **Regiunea Nord-Est** figurează **8 parcuri industriale**:

- ❖ **Parcul Industrial Hemeiuș (HIT Parc), județul Bacău** – 10,85 hectare, operațional;
- ❖ **Parcul Industrial Botoșani** – 12,95 hectare, operational;
- ❖ **Parcul Industrial Iași, județul Iași** – 18,60 hectare, green field;
- ❖ **Parcul Industrial Miroslava, județul Iași** – 46,44 hectare, operational;
- ❖ **Parcul Industrial Miroslava II, județul Iași** – 25,20 hectare, green field;
- ❖ **Parcul Industrial Ceahlău, județul Neamț** – 10,44 hectare, operațional;
- ❖ **Parcul Industrial EAST EUROPEAN BORDER Siret, județul Suceava** – 15,94 hectare, green field;
- ❖ **Parcul Industrial Bucovina, județul Suceava** – 13,74 hectare.

În ceea ce privește **Parcul Industrial Botoșani**, acesta s-a constituit în anul 2003, în baza *Ordinului MDRAP*, prin asocierea dintre societățile comerciale *Electrocontact*, *Mecanica*, *Electromining* și *Consiliul Local Botoșani*. Parcul are o suprafață de 12,95 hectare și este specializat în principal pe industria prelucrătoare.

De menționat că, din categoria parcurilor industriale din Regiunea Nord-Est, doar **Parcul Industrial Botoșani face parte din Asociația Parcurilor Industriale, Tehnologice, Științifice și a Incubatoarelor de Afaceri din România (APITSJAR)**.

Parcul Industrial Botoșani s-a constituit în anul 2003, în baza *Ordinului MDRAP*, prin asocierea dintre societățile comerciale *ELECTROCONTACT*, *MECANICA*, *ELECTROMINING* și *CONSILIUL LOCAL BOTOȘANI*.

Parcul, cu o suprafață de 12,95 ha, este situat în partea de nord a municipiului, pe DN 29B, și este specializat în principal pe industria prelucrătoare dar poate găzdui și activități secundare, precum distribuție, servicii, etc.

Parcul dispune de 3 categorii de funcțiuni sau componente majore:

- ✓ **clădirile existente** – în suprafață desfășurată totală de 84.265 mp, dintre care 32.000 mp cu destinație industrială, iar 16.000 mp de utilitate comună (centrală termică, stație de compresoare, etc.) și de depozitare. Spațiile pot fi recompartimentate flexibil și sunt conectate la rețelele de utilități de bază;
- ✓ **clădirile noi** – s-au realizat în imediata proximitate a spațiilor existente, pe un teren de cca. 20.000 mp și cuprind spații de producție, servicii (de ex. birouri pentru companiile din domeniul IT&C), de depozitare, dar și spații administrative;
- ✓ **centrul comercial** – care va putea găzdui centre comerciale și va dispune inclusiv de spații de depozitare și de o parcare de mari dimensiuni.

Spațiile disponibile, cu accesul la rețeaua de utilități din zonă, sunt puse la dispoziția investitorilor spre închiriere, care beneficiază și de o gamă diversificată de servicii (financiare, juridice, medicale, de transport, consultanță, etc.).

Totuși, trebuie făcută mențiunea că acest parc industrial este nefuncțional, fiind unul preponderent de tip "*brownfield*" (amenajat pe structura unor spații industriale construite în perioada comunistă), care nu permite realizarea unor construcții noi pentru producție, depozitare sau servicii de mari dimensiuni, după modelul parcurilor industriale de succes din România (de ex. Ploiești, Cluj-Napoca, Oradea, etc.). De asemenea, fiind rezultatul unui parteneriat public-privat, *Primăria Municipiului Botoșani* nu deține controlul absolut asupra modului de administrare a parcului industrial existent.

În acest context, este necesară completarea ofertei de infrastructură de afaceri din municipiu cu un spații industriale de tip "*greenfield*", adică parcele de teren cu utilități, puse la dispoziția investitorilor pentru realizarea propriilor facilități de producție funcție de nevoi, dar și cu spații de depozitare frigorifice de mari dimensiuni, spații de interes comun pentru firmele găzduite (de ex. săli de conferințe, de training, expoziționale etc.).

De asemenea, **la nivelul municipiului Botoșani funcționează și un Incubator de afaceri pentru IMM-uri**,¹²² construit prin *PHARE CES 2001*, cu scopul de a stimula dezvoltarea sectorului privat din zonă. Administratorul incubatorului este S.C. *LOCATIVA S.A.*, iar sectoarele țintă sunt: tâmplărie, mobilă, ateliere auto, textile, mase plastice, panificație, etc. Sunt acceptate ca beneficiari IMM-urile nou înființate sau cu o vechime de cel mult 2 ani, care au sediul în municipiul Botoșani.

Incubatorul este funcțional din mai 2006, oferind în cele două locații (*Centrul Administrativ* - str Poștei nr 6 și *Centrul de microproducție* - str Calea Națională nr. 354) 30 de spații de birouri de circa 20 mp fiecare, sală de conferințe, 20 spații de producție de aproximativ 200 mp fiecare, cu toate utilitățile, un atelier de producție, showroom la parter, spații pentru servirea mesei, și alte facilități.

3.5.2. ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE

Știința, tehnologia și inovarea reprezintă domenii strategice care asigură progresul tehnologic constant și, în consecință, durabilitatea dezvoltării și competitivitatea economică a unei țări.

Domeniul cercetării–dezvoltării-inovării (CDI), transfer tehnologic (TT) și IT reprezintă la ora actuală sectoare economice de sine stătătoare care la rândul lor constituie suport pentru dezvoltarea celorlalte sectoare economice, deschizând noi orizonturi pentru creșterea competitivității agenților economici și, nu în ultimul rând, conducând la crearea de noi locuri de muncă.

La nivel comunitar, **noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată cercetării, inovării și transferului tehnologic**. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „*O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovatoare și inteligentă*” și urmează să-i fie alocate cel puțin **35% din fondurile dedicate politicii de coeziune**.

În 2017, România a cheltuit doar 0,5% din produsul intern brut pentru activități de cercetare-dezvoltare, pentru ca în regiunea Nord-Est nivelul să fie mult mai mic față de valoarea națională (0,17%), reprezentând o treime din procentul alocat la nivel național. Pe plan intraregional, doar județul Iași are un aport important al sectorului C&D cu valori peste media regională.

În ceea ce privește **capacitatea de inovare**¹²³ a economiei regionale aceasta este scăzută, analiza indicatorilor privind inovarea din cadrul *Tabloului de Bord privind*

¹²² Sursa:

<https://old.adrnordest.ro/user/file/investment%20sheets%20ro/Fisa%20prezentare%20Incubatorul%20de%20afaceri%20pentru%20IMM-uri%20Botosani.pdf>

¹²³ Sursa: *Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord-Est 2021-2027*

inovarea la nivel regional 2019 indicând că **Regiunea Nord-Est este încadrată în categoria de inovator regional cu rezultate modest-negativ , cu o performanță care s-a deteriorat per ansamblu de-a lungul timpului.**

Deși, față de nivelul național a avut loc o ușoară îmbunătățire pe segmentele produse/procese inovative, inovare tip marketing/organizațional, colaborare între IMM-urile inovative, cheltuieli non cercetare-dezvoltare, raportat la nivelul mediu comunitar cele mai modeste performanțe sunt pentru învățarea continuă, educația terțiară, cheltuielile de cercetare-dezvoltare realizate de sectorul privat, publicațiile cu autori publici-privati și aplicațiile patentate. Pentru niciun indicator analizat regiunea nu se apropie de nivelul mediu comunitar, mai mult, în termeni relativi nici măcar nu se atinge pragul de 50%.

De asemenea, conform evidenței *Ministerului Educației și Cercetării*, în regiune activau în anul 2020, două **centre de transfer tehnologic acreditate**.¹²⁴

- **Centrul de Transfer Tehnologic (Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi Iași) – CTT POLYTECH** - înființat în anul 1992 funcționează în cadrul *Universității Tehnice “Ghe. Asachi” Iași* și desfășoară activități de cercetare științifică fundamentală și aplicativă, dezvoltare experimentală și inovare, activități de consultanță, proiectare, prestări de servicii și transfer tehnologic în domenii specifice universității;
- **Centrul de Transfer Tehnologic - Gemini CAD Systems (CTTGCS) Iași** - înființat în anul 2004, este un furnizor de tehnologie pentru companii care lucrează cu materiale flexibile din industria textilă, industria mobilei sau auto. Activitatea centrului are la bază cercetarea, dezvoltarea și implementarea de software și echipamente industriale, cu accent pe proiectarea și producția asistată pe calculator.

În ceea ce privește **întreprinderile inovatoare**, regiunea Nord-Est are o pondere ridicată a numărului de astfel de unități în total întreprinderi, de **13,8%**, valoare în raport cu care **regiunea se plasează pe locul 2**, după regiunea Sud-Est. Totodată, procentul este cu aproape 4 p.p. mai mare față de valoarea națională și cu 10 p.p. mai mic decât valoarea medie comunitară (23,9%).

Numărul total de întreprinderi inovatoare însumează **424 de unități**, regiunea plasându-se pe locul 4 după regiunile București-Ilfov, Nord-Vest și Sud-Est. Repartizarea întreprinderilor inovatoare pe sectoare de activitate este destul de echilibrată: 53% activează în industrie și 47% în servicii. În privința repartizării pe clase de mărime se constată că cele mai numeroase sunt întreprinderile mici (69%), urmate de întreprinderile mijlocii (25%). În raport cu activitățile economice ale IMM-urilor, cele mai inovatoare sunt cele care activează în cercetare-dezvoltare, tehnologia informației și comunicațiilor,

---

¹²⁴ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, fabricarea echipamentelor electrice și fabricarea băuturilor.

Din totalul IMM-urilor din regiune (inovatoare și non-inovatoare), IMM-urile inovatoare care au primit sprijin financiar public (de la bugetul de stat și fonduri europene) dețin ponderea de 3,4% (cel mai ridicat nivel dintre toate regiunile), iar cele care au activități de cooperare pe teme de inovare cu alte întreprinderi sau instituții reprezintă 1,8%.

Întreprinderile inovatoare din regiune se împart **după tipul inovației** între cele care dezvoltă **inovație pe metode de organizare și de marketing cu 7,8%**, **inovația de produs și/sau proces cu doar 2,8%** și **care combină ambele forme cu 3,2%**.

De menționat că, **în municipiul Botoșani precum și în proximitatea sa, nu își desfășoară activitatea niciun institut național de cercetare-dezvoltare, nici din coordonarea ANCS, nici a vreunui minister**. De asemenea, **pe raza municipiului nu își are sediu nicio universitate**, fiind disponibile doar cursuri la distanță oferite de alte universități din țară.

Cu toate acestea, **mediul de afaceri din municipiu poate valorifica existența celor 25 de centre de excelență și 79 de centre de cercetare acreditate CNCSIS de la nivelul instituțiilor de învățământ superior din Iași și Suceava** (*Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi", Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa”, Universitatea de Arte "George Enescu", Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Universitatea "Mihail Kogălniceanu", Universitatea "Petru Andrei", Universitatea "Apollonia", Universitatea "Ștefan cel Mare"*).

Subdezvoltarea acestui sector limitează transferul tehnologic dinspre mediul de cercetare spre cel de afaceri, cu impact negativ asupra competitivității economiei locale, care este deja dependentă de industrie și servicii cu valoare adăugată redusă.

Un prim pas în dezvoltarea activităților de cercetare-dezvoltare-inovare de la nivelul municipiului Botoșani a fost făcut de S.C. ELECTRO ALFA INTERNAȚIONAL S.R.L., care a implementat proiectul *"Creșterea capacității de Cercetare-Dezvoltare a companiei S.C. ELECTRO ALFA INTERNATIONAL SRL în vederea asigurării competitivității pe piață"*, co-finanțat din POS CCE 2007-2013. În cadrul acestui proiect s-au realizat un *Centru de Cercetare-Dezvoltare* și un *Atelier de Cercetare-Dezvoltare Prototipuri*, unde se vor realiza încercări de performanță și de tip (electrice și mecanice) pe modele experimentale, prototipuri și serii zero, în vederea testării viabilității și a eficienței noilor soluții tehnice.

3.5.3. CLUSTERE

În cadrul RIS3 un rol important îl are sprijinirea structurilor de tip **cluster** ca instrument al creșterii economice durabile. Comisia Europeană apreciază în cadrul studiului *"Rolul clusterelor în strategiile de specializare inteligentă"* elaborat în anul 2013,

că „potențialul deplin al clusterelor și politicilor de cluster va fi atins dacă strategiile de specializare inteligentă vor integra politicile de cluster într-un plan de transformare mai amplu pentru întreaga economie regională.”

Astfel, în perioada 2014–2020, clusterelor au jucat un rol de catalizare și de fertilizare încrucișată a experiențelor sectoriale, au contribuit semnificativ atât la configurarea parteneriatului regional, cât și la diseminarea ulterioară a informațiilor și cunoașterii dobândite prin participarea activă în PDA.

În actuala perioadă de finanțare, **Comisia Europeană își propune să lanseze programul *Orizont Europa***, cel mai ambițios program european care va finanța cercetarea și companiile inovatoare. Acest program vine în continuarea programului *Orizont 2020*, programul de cercetare și inovare al Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020.

În **România**, la **1 aprilie 2020**, în evidența *Ministerului Economiei, Direcția de Politici Industriale și Competitivitate*, direcție care coordonează politica de cluster ca o componentă a politicii industriale a României, existau **76 de inițiative de cluster**, dintre care 47 de cluster - membre ale *Asociației Clusterelor din România – CLUSTERO*.

Din punct de vedere al distribuției geografice și al concentrărilor tematice, clusterelor din România sunt reunite sub forma unor consorții regionale (care acoperă regiunile Centru, Sud-Est, Sud Muntenia, Nord-Vest, Nord-Est și București-Ilfov) și tematice (*“Noatex”*- consorțiul tematic al clusterelor din industria textilă; consorțiul tematic al clusterelor din industria lemnului și a mobilei).

Analiza realizată de *CLUSTERO* asupra evoluției clusterelor în România indică o **creștere a numărului de întreprinderi din cluster, de la 818 în anul 2013, la 1.999 în anul 2019**.

În ceea ce privește **Regiunea Nord-Est**, aici au fost înființate și activează **11 cluster** în diverse domenii de activitate: confecții textile, imagistică medicală, biotehnologii, turism, media & TIC, industrie creative, bioeconomie, agroalimentar, agricultură și zootehnie, mobilă și construcții, precum: ¹²⁵

- **Clusterul Regional de Turism - Asociația pentru Turism Bucovina (Suceava);**
- **Clusterul de tricotaje ASTRICO Nord-Est (Neamț);**
- **Clusterul de biotehnologie BioROne (Iași);**
- **Clusterul ICONIC – Interactive Cluster of New Media Industry (Iași);**
- **Cluster tehnologii agroalimentare Ind-Agro-Pol;**

---

¹²⁵ Sursa: “Situatia Clusterelor din Romania”, aprilie 2020, CLUSTERO

- **Clusterul Regional Inovativ de Imagistică Moleculară și Structurală Nord-Est -IMAGO-MOL (Iași);**
- **Clusterul Regional Inovativ EURONEST IT&C Hub (Iași);**
- **Clusterul „Breasla Constructorilor Ieșeni” (Iași);**
- **Clusterul Regional Inovativ de Bioeconomie Suceava-Botoșani (Suceava);**
- **Clusterul pentru Agricultură și Zootehnie „Agro Ferma” (Iași);**
- **Carpathian Furniture Cluster (Roman, jud. Neamț).**

Clusterul Regional Inovativ de Bioeconomie Suceava-Botoșani a fost înființat în anul 2016 și are ca scop creșterea capacității de cercetare-dezvoltare și inovare din Regiunea Nord-Est, creșterea competitivității regionale în domeniul bioeconomiei și creșterea capacității de implementare a politicilor agricole și industriale europene. Din cluster fac parte *Consiliul Județean Suceava, Primăria Suceava, Camerele de Comerț Industrie și Agricultură din județele Suceava și Botoșani și Universitatea Ștefan cel Mare Suceava.*¹²⁶

Singura firmă din municipiul Botoșani care face parte dintr-un cluster - CLUSTERUL ASTRICO NORD-EST (textile-confecții) - este **S.C. JATEX S.A.**, producător de confecții textile. De asemenea, **Consiliul Județean Botoșani este membru fondator al CLUSTER EURONEST (IT&C).**

Având în vedere că organizațiile de acest tip de la nivel regional sunt în curs de extindere și dezvoltare, este de așteptat ca noi firme de la nivelul municipiului Botoșani să fie cooptate în astfel de structuri asociative (de ex. cele din domeniul IT&C, al textilelor și confecțiilor, al turismului). De asemenea, există la nivel local aglomerări industriale care ar justifica înființarea de noi clustere în domeniul industriei agroalimentare sau al echipamentelor electrice și electronice. Actualmente aceste aglomerări nu pot fi catalogate drept clustere în adevăratul sens al cuvântului, din cauza slabei colaborări pe orizontală și verticală, de-a lungului întregului lanț de furnizare, precum și a transferului foarte redus a rezultatelor din mediul academic către aplicații industriale.

În anul 2013, **Agencia de Dezvoltare Regională Nord-Est** a elaborat **Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est** (prima strategie RIS3 din România, actualizată în 2020), care a identificat **4 domenii/sectoare de specializare inteligentă: Confecții-Textile, IT&C și New Media, Agro-alimentar și Biotehnologii.** Conform acestei

---

¹²⁶Sursa:<https://vivafm.ro/2016/10/21/a-fost-constituata-asociatia-clusterul-regional-inovativ-de-bioeconomie-suceavabotosani/>

Stiri Botosani.ro- <http://stiri.botosani.ro/stiri/actualitate/municipiul-botosani-face-parte-din-clusterul-regional-inovativ-debioeconomie-suceava-botosani-cine-mai-face-parte-si-care-este-obiectivul.html>

strategii, **municipiul Botoșani are potențialul de a contribui semnificativ la dezvoltarea și reconfigurarea sectoarelor Confecției-Textile, IT&C și Agro-Alimentar.** Principalul său avantaj competitiv este, în acest context, legat de disponibilitatea forței de muncă calificate și de existența unor agenți economici deja consacrați în domeniile respective.

Stimularea inițiativei antreprenoriale prin sprijinirea și încurajarea înființării clusterelor are drept obiectiv încurajarea cooperării dintre diferiți actori economici, în vederea creșterii competitivității și productivității. În acest context, clusterelor inovative sunt o soluție de succes datorită faptului că sunt o combinație între dinamismul antreprenorial și sinergiile proactive între actorii principali ai inovării. Clusterelor existente necesită continuarea procesului de dezvoltare și extindere, care să conducă la o intensificare a rezultatelor obținute și transferate în domeniile menționate.

Totodată, există în regiune potențialul necesar (resurse umane, mediu academic, mediu privat) pentru crearea de noi clusterelor în industria alimentară, în domeniul energiilor regenerabile, în economia circulară, care își pot aduce contribuția la creșterea competitivității în regiune.

Conform evidenței *Ministerului Educației și Cercetării*¹²⁷, în regiune activau, în anul 2020, **2 centre de transfer tehnologic acreditate și un centru de informare tehnologică** orientate către activități de cercetare-dezvoltare, proiectare, consultanță, valorificarea noilor tehnologii și a rezultatelor științifice în domeniul materialelor avansate, biotehnologiilor, bioeconomiei, tehnologiei informației și comunicațiilor, eco-tehnologiilor, energiei, mediului, schimbărilor climatice, materialelor (textile, compozite sau piele, lemn) și care facilitează transferul de tehnologie între cercetare și mediul de afaceri.

Centrul de Transfer Tehnologic - Universitatea Tehnică Ghe. Asachi Iași (CTT POLYTECH) a fost înființat în anul 1992 și funcționează în cadrul *Universității Tehnice "Gheorghe Asachi"* din Iași. În cadrul *Centrului*, se desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, cuprinzând activități de cercetare științifică fundamentală și aplicativă, dezvoltare experimentală și inovare, precum și activități de consultanță, proiectare, prestări de servicii și transfer tehnologic în domenii specifice universității.¹²⁸

Centrul de Transfer Tehnologic - Gemini CAD Systems (CTTGCS) Iași, înființat în anul 2004, este un furnizor de tehnologie pentru companii care lucrează cu materiale flexibile, din industria textilă, industria mobilei sau auto. Activitatea *Centrului* are la bază cercetarea, dezvoltarea și implementarea de software și echipamente industriale, cu accent pe proiectarea și producția asistate pe calculator.¹²⁹

---

¹²⁷ Sursa: *Registrul entitatilor acreditate si autorizate provizoriu din infrastructura de inovare si transfer tehnologic*, mai 2020, Ministerul Educației si Cercetării - <http://www.research.gov.ro/ro/articol/4728/sistemul-de-cercetare-infrastructuri-de-cercetareinfrastructura-de-inovare-si-transfer-tehnologic-entitati-de-inovare-si-transfer-tehnologic>

¹²⁸ Sursa: <http://polytech.tuiasi.ro/>

¹²⁹ Sursa: <https://www.geminiCAD.com/about-gemini-cad-systems/who-we-are/>

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată cercetării, inovării și transferului tehnologic. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politica este „ O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovatoare și inteligentă” și urmează să-i fie alocate cel puțin 35% din fondurile dedicate politicii de coeziune.

De altfel, în *Raportul de țară pentru anul 2019 privind România* sunt identificate, precizate, nevoi de investiții prioritare pentru a consolida competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii prin sprijinirea creării de noi firme tip start-up și start-scale, de creștere a ratei de supraviețuire, gradului de competitivitate și internaționalizare, de a spori capacitățile de inovare a firmelor existente prin introducerea inovării la nivel de servicii, produse, proces, organizare-marketing, prin sprijinirea clusterelor industriale, prin cursuri de formare orientate către competențe specifice specializării inteligente.

3.5.4. GVERNANȚĂ INTELIGENTĂ: DIGITALIZARE, SMART CITY, SMART VILLAGE

Din punct de vedere al **digitalizării**, extinderea permanentă și susținută a rețelelor de internet și a pieței tehnologiei informației și comunicațiilor constituie un factor important care contribuie la dezvoltarea economiei informaționale și creșterea competitivității economice. Dezvoltarea laturii informaționale reprezintă un element de bază pentru modernizarea și eficientizarea fiecărui domeniu de activitate.

În regiune, ultimii ani au adus o dezvoltare accelerată a societății informaționale, prin îmbunătățirea rețelei de comunicații și creșterea numărului agenților economici care oferă servicii informaționale.

Conform *Raportului de țară pe 2020 privind indicele economiei și societății digitale (DESI)*, România se situează ca performanță digitală în UE pe locul 26. Cele mai bune performanțe înregistrate sunt pe conectivitate, datorită acoperirii cu rețelele fixe de bandă largă (în special în zonele urbane) și pe ponderea absolvenților TIC (5,6%). În schimb, competențele digitale ale populației și digitalizarea întreprinderilor au rămas în urmă - o cincime dintre români nu au utilizat niciodată internetul și mai puțin de o treime au competențe digitale. Pentru dimensiunea capital uman performanțele sunt foarte modeste. Aproape o treime din populație are competențe digitale de bază (UE-56%), iar procentul specialiștilor TIC este de 2,2%, jumătate din media comunitară.

Pentru serviciile publice digitale se înregistrează cea mai scăzută performanță (digitalizare administrativă – 40%), deși interesul cetățenilor pentru serviciile publice online este pe un trend crescător. Datele din raport subliniază că cetățenii și firmele își doresc și folosesc interacțiunea digitală cu autoritățile publice, însă adesea nu pot obține în format digital ceea ce își doresc. Până în prezent nu s-au dezvoltat sistemul și mecanismele de furnizare a unui pachet minim de servicii publice integrate, dar există în

implementare/ dezvoltare o serie de proiecte care vizează îmbunătățirea politicilor publice în sănătate, educație sau protecție socială.

La nivel național, interoperabilitatea serviciilor publice se realizează prin platforma *PCUe* - sistem care facilitează dialogul cu instituțiile publice a cetățenilor și mediului de afaceri. În regiune, în 2019, erau înrolate în sistem 183 de instituții publice, incluzând primării, prefecturi, direcții, inspectorate, agenții naționale și regionale, precum și universități.

Conform *DESI*, România ocupă ultimul loc și în ceea ce privește **integrarea tehnologiei digitale**. Principalele provocări cu care se confruntă companiile în procesul de digitalizare sunt practicile deficitare în achizițiile online, nivelul redus de utilizarea a comerțului electronic (8%) și subutilizarea potențialului de promovare online (44%).

Și dezvoltarea județului Botoșani este privită prin perspectiva de „digitalizare - smart city - smart village”.

Principala idee a conceptului de **Smart City** este de a pune împreună datele luate din diferite contexte și aplicații, permițând modelarea lor, astfel încât să aducă o plus-valoare comunității urbane. Proiectele smart city se referă la orașe inteligente în care serviciile și rețelele tradiționale sunt făcute mai eficiente prin folosirea tehnologiilor de telecomunicații și digitale în folosul cetățenilor săi și economiei.

Progresul tehnologic este piatra de temelie a unui oraș inteligent, deoarece dinamismul și complexitatea provocărilor zilnice, precum și urbanizarea accelerată și nevoile cetățenilor și a administrației publice locale creează necesitatea unui sistem integrat digitalizat de management și interacțiune în toate domeniile vieții cotidiene. Implementarea la scară largă a sistemelor integrate și interoperabile de management pe diverse paliere și componente care descriu spațiul urban este o cerință obligatorie pentru o administrație responsabilă față de cetățeni și față de modul de cheltuire a resurselor locale.

Totodată, *Uniunea Europeană* promovează activ ideea „satelor inteligente”. Adoptarea noilor tehnologii și, în special, utilizarea internetului, este văzută ca o parte vitală a strategiilor pentru a combate declinul rural. Este evident că zonele cele mai slab conectate la internet sunt acelea care se confruntă cu cel mai mare declin demografic, economic și social.

Satele inteligente (Smart Village) sunt comunități din zonele rurale care utilizează soluții inovatoare pentru a îmbunătăți viața locuitorilor, pentru eficientizarea actului administrativ și dezvoltarea mediului economic bazându-se pe punctele forte, oportunitățile locale și cele mai noi tehnologii.

Obiectivul proiectelor tip Smart Village este de a:

- oferi sătenilor beneficiile unui stil de viață cât mai ridicat și modern, păstrând în același timp valorile, tradițiile și obiceiurile comunităților rurale înțelegând avantajele unui stil de viață sustenabil și sănătos;
- elimina decalajele digitale dintre zonele urbane și cele rurale;

- ✎ folosi datele din comunitate pentru a înțelege punctele tari și punctele slabe, pentru valorificarea oportunităților locale și eliminarea sau reducerea amenințărilor.

Data fiind situația la nivelul județului Botoșani, se constată o nevoie de îmbunătățire a coordonatelor *smart city-smart village-digitalizare* într-o serie de domenii vitale județului.

Trendul din perioada 2014-2019 este pozitiv și există perspective de îmbunătățire pe măsură ce vor fi adoptate noi instrumente care vor viza digitalizarea atât în interiorul companiilor, cât și în exterior, în relația acestora cu clienții.

Măsurile de distanțare socială luate ca răspuns la **Pandemia COVID-19** a afectat derularea procesului educațional. Din scurta experiență acumulată rezultă că există numeroase obstacole, precum:

- ⇒ o serie de localități din zona rurală, sau amplasate periferic, nu beneficiază de conexiuni la rețelele de comunicații electronice;
- ⇒ numeroase gospodării din mediul rural se confruntă cu o rată ridicată a riscului de sărăcie sau excluziune socială și implicit cu privațiuni de ordin material;
- ⇒ lipsa platformelor educaționale digitale.

Actuala criză sanitară și multiplele implicații economice și sociale sunt un catalizator pentru instituțiile de învățământ, care trebuie să caute și să implementeze soluții inovatoare de digitalizare într-un ritm foarte rapid.

Dinamizarea activității economice în Municipiul și Zona Metropolitană Botoșani, alături de eforturile autorităților locale de a îmbunătăți calitatea infrastructurii urbane și sociale, a serviciilor publice de orice fel, vor crea efecte sinergice ale căror rezultate vor radia în întreaga regiune. În cele din urmă, prin îmbunătățirea mediului de afaceri regional, făcându-l mai inovator și mai competitiv, dezvoltarea ecosistemului antreprenorial va contribui, de asemenea, indirect, la limitarea efectelor negative ale piețelor instabile și la îmbunătățirea atractivității mediului de afaceri regional pentru potențiali investitori.

3.6. FORȚA DE MUNCĂ

Piața muncii, prin specificul său, reprezintă un complex de relații în care se regăsesc raporturile sociale dintre ființele umane și evoluția lor în timp și spațiu.

Piața forței de muncă din România s-a schimbat dramatic în timpul tranziției economice. Una din principalele caracteristici a fost și este reducerea numărului populației ocupate. Migrația externă a avut un rol major la micșorarea numărului populației din țara noastră. Fenomenul s-a manifestat mai accentuat în primii ani de după

liberalizare având o tendință de micșorare până la intrarea țării noastre în Uniunea Europeană de când populația se poate mișca nestingherita în interiorul granițelor UE. Evoluția societății românești din ultimii ani a fost influențată de reformele economice și sociale, dar mai ales de criza economică, fenomene ce au transformat profund piața forței de muncă. Restructurarea întreprinderilor a condus la pierderi de locuri de muncă, care nu au fost compensate prin crearea de noi locuri de muncă.

Ocuparea forței de muncă și șomajul sunt două fenomene care produc consecințele cele mai profunde în activitatea economică și socială a unei localități.

Resursele de muncă reprezintă numărul persoanelor capabile de muncă pentru a desfășura una din activitățile economice naționale și cuprinde populația în limitele vârstei de muncă, în afara vârstei de muncă și cea inaptă de muncă.

La nivelul Regiunii Nord-Est, nivelul de ocupare al forței de muncă este redus, ceea ce poate determina, pe termen lung, o scădere a nivelului de trai, precum și o creștere a presiunii asupra serviciilor sociale. În același timp, un segment important al forței de muncă angajată este îmbătrânită, iar acest lucru va determina, pe termen mediu și lung, o creștere a raportului de dependență economică. Totodată, regiunea înregistrează și o rată de dependență demografică ridicată, ceea ce sugerează un nivel scăzut al populației active.

Astfel, se constată că **cea mai mare parte a populației ocupate activează în servicii (49,6%) și agricultură (31,1%)**, în timp ce în industrie ponderea este de numai 19,4%. În agricultură ponderea populației ocupate este foarte mare, comparativ cu cea existentă la nivel național. Acest aspect reprezintă un punct slab important întrucât în populația ocupată în acest domeniu figurează în special lucrători pe cont propriu, lucrători familiali, cei care produc bunuri agricole destinate consumului propriu și/sau vânzării, deci persoane care practică o agricultură de subzistență și în mult mai mică măsură salariați. În industrie, procentul înregistrat (19,4%) este inferior celui național (23,2%) - cea mai mare parte a persoanelor ocupate (88,5%) activând în industria prelucrătoare. Și în servicii situația este similară cu cea din industrie, procentul populației ocupate în acest domeniu la nivel regional (49,6%), fiind inferior față de cel național (55,9%) – cele mai multe persoane activând în comerț (26,8%) și construcții (15,1%). Învățământul și sănătatea sunt singurele secțiuni ale serviciilor unde ponderea populației ocupate este superioară nivelului național.¹³⁰

În perioada analizată, evoluția numărului mediu al salariaților de la nivelul regiunii Nord-Est s-a înscris în tendința înregistrată la nivel național. Astfel, în perioada 2015 - 2020 a avut loc o creștere continuă a numărului mediu al salariaților, de la 513.631 persoane în anul 2015, până la 567.430 persoane în anul 2020, regiunea situându-se pe locul 5 la nivel național în ceea ce privește numărul mediu de salariați, fiind depășită de regiunile București-Ilfov, Nord-Vest, Centru și Sud-Muntenia.

¹³⁰ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord-Est 2021-2027

În ceea ce privește **repartizarea numărului mediu al salariaților pe cele șase județe** componente ale regiunii Nord-Est, se poate observa faptul că, în anul 2020, majoritatea salariaților era concentrată în județele dezvoltate ale regiunii, respectiv Iași (164.684 angajați), Bacău (111.860 angajați) și Suceava (102.517 angajați), reprezentând 66,8% din numărul mediu al salariaților de la nivelul regiunii. La polul opus s-au situat județele slab dezvoltate, precum **Botoșani** (54.044 angajați) și Vaslui (51.890 angajați).¹³¹

Din punct de vedere al **repartizării salariaților pe activități ale economiei naționale**, se constată procentul foarte redus de persoane salariate în agricultură, de numai 2% la nivel regional. Mai mult, în județele **Botoșani** și Vaslui, cu un profil preponderent agricol, ponderea este de numai **1,9%**, respectiv 5,2%. Corelând acest aspect cu observațiile desprinse la analiza structurii populației ocupate de mai sus se confirmă ipoteza că în mediul rural se practică o agricultură de subzistență, care de fapt indică o formă de șomaj deghizat.

În raport cu distribuția numărului de salariați pe activități economice, valori superioare față de cele înregistrate la nivel național sunt în următoarele județe:¹³²

- ▶ **Bacău:** silvicultură și pescuit, industria extractivă, construcții, comerț, administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială;
- ▶ **Botoșani:** agricultură, silvicultură și pescuit, construcții, comerț, hoteluri și restaurante, administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială;
- ▶ **Iași:** agricultură, informații și comunicații, tranzacții imobiliare, hoteluri și restaurante, administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială, activități culturale și alte activități de servicii;
- ▶ **Neamț:** agricultură, silvicultură și pescuit, industria prelucrătoare construcții, comerț, tranzacții imobiliare, administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială;
- ▶ **Suceava:** silvicultură și pescuit, industria extractivă, comerț, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială și alte activități de servicii;
- ▶ **Vaslui:** agricultură, silvicultură și pescuit, distribuția apei și salubritate, construcții, administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială.

La nivelul județului Botoșani, cele mai ridicate valori ale numărului de salariați au fost înregistrate în mediul urban, în **Municipiul Botoșani** (aproximativ 60% din totalul angajaților din județ), Municipiul Dorohoi, **Orașul Bucecea** și Orașul Darabani. În mediul rural cele mai mici valori s-au înregistrat în comunele Dimacheni, Văculești, Nicșeni, Mitoc Știubieni, Santa Mare, etc. (până și în jur de 60 de salariați).

¹³¹ Sursa: Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

¹³² Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord-Est 2021-2027

În ceea ce privește celelalte localități din componența **Zonei Metropolitane Botoșani**, situația forței de muncă, la nivelul anului 2020 este următoarea: **Comuna Curtești** – 549 salariați; **Comuna Roma** – 280 salariați; **Comuna Vlădeni** – 175 salariați și **Comuna Bălușeni** – 163 salariați.

Conform datelor puse la dispoziție de *Oficiul Registrului Comerțului Botoșani*, la sfârșitul anilor 2019, respectiv 2020, în unitățile de producție din județul Botoșani își desfășurau activitatea 54,86% respectiv 54,68% în construcții și industrie, 40,32% respectiv 40,55% în sectorul serviciilor și doar 4,82% respectiv 4,77% în agricultură.

În graficul de mai jos sunt ilustrate **domeniile de activitate în care activează majoritatea forței de muncă din județul Botoșani**, la nivelul anilor 2019 și 2020:¹³³

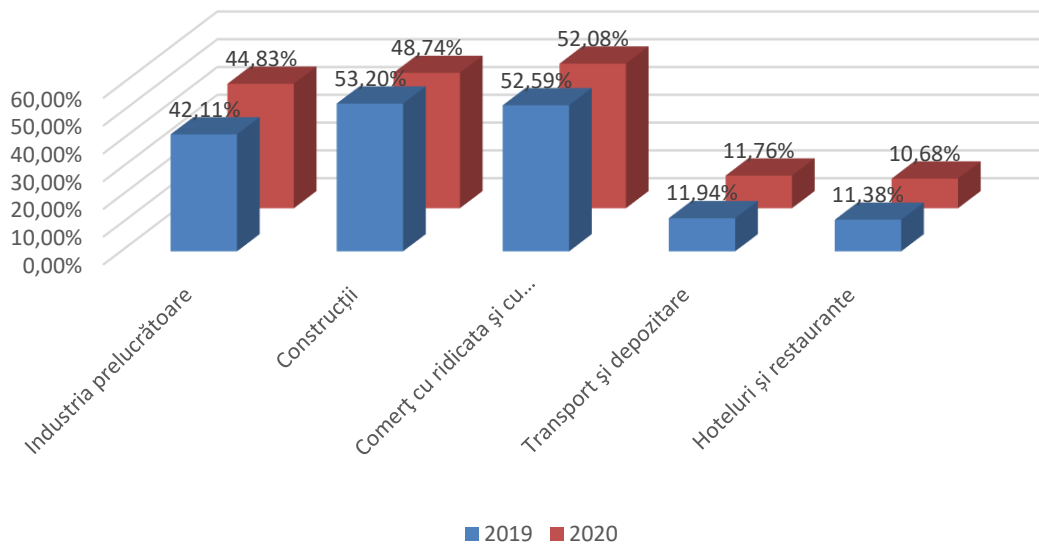

Fig. 3.21. Distribuția forței de muncă din Județul Botoșani pe sectoare și domenii de activitate, 2019-2020

În ceea ce privește **municipiul Botoșani**, din analiza *Consultantului*, pe baza datelor primite de la *Oficiul Registrului Comerțului Botoșani*, reiese că **în anii 2019, respectiv 2020, situația forței de muncă are următoarea structură:**

- ✍ **58,74% / 57,86%** din salariați sunt încadrați în cadrul societăților din **sectorul secundar**;
- ✍ **39,15% / 39,82%** din salariați sunt încadrați în cadrul societăților din **sectorul terțiar**;
- ✍ **2,12% / 2,33%** din salariați sunt încadrați în cadrul societăților din **sectorul primar**.

¹³³ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Domeniul de activitate *industria prelucrătoare (industria textilă și a confecțiilor, industria alimentară, ș.a.m.d)* a avut cel mai mare număr de angajați și anume 6.956 salariați. Pe următoarele locuri în topul domeniilor de activitate au fost: *comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun* cu 3.623 salariați, *lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale* cu 2.678 salariați, *domeniul HORECA* cu 885 salariați, *transport și depozitare* cu 841 salariați și *salubritate, activități de distribuție a apei* cu 833 salariați.

Tab. 3.23. Domeniile de activitate cu numărul cel mai mare de angajați din Municipiul Botoșani în anul 2020 ¹³⁴

Denumire secțiune CAEN	Nr. mediu de salariați
Industria prelucrătoare	6.956
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	3.623
Construcții	2.678
Hoteluri și restaurante	855
Transport și depozitare	841
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	833
Agricultură, silvicultură și pescuit	430
Activități profesionale, științifice și tehnice	429
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	361
Alte activități de servicii	347
Sănătate și asistență socială	311
Informații și comunicații	177
Tranzacții imobiliare	152
Intermedieri financiare și asigurări	135
Învățământ	101
Activități de spectacole, culturale și recreative	90
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	0

¹³⁴ Sursa: Date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

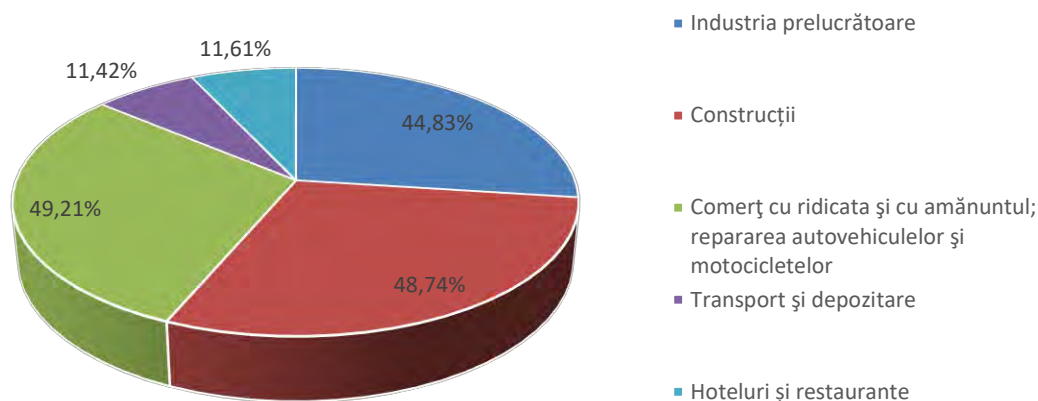

Fig. 3.22. Distribuția salariaților din Municipiul Botoșani la nivel de secțiuni CAEN Rev.2, anul 2020 ¹³⁵

Din punct de vedere al evoluției în timp a numărului de salariați din municipiu, evidențiată în tabelul și graficul de mai jos, se constată o situație fluctuantă: o creștere a valorii în anul 2016 față de anul de bază, urmată de o scădere continuă pe restul intervalului de analiză, în special în anul 2020 când situația s-a degradat pe aproximativ toate palierele din cauza Crizei Coronavirus.

Pe totalul intervalului de analiză, numărul de salariați din anul 2019 (anul 2020 fiind considerat atipic pentru a fi luat ca reper) este cu 2,16% mai mic decât cel corespunzător anului 2015.

Tab. 3.24. Evoluția structurii numărului mediu de salariați pe principalele sectoare economice, în Mun. Botoșani, în perioada 2015-2020 ¹³⁶

Sector Economic	Denumire de activitate	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sector secundar	Agricultură, silvicultură și pescuit	278	525	444	474	430	430
	Industria extractivă	34	38	37	37	33	32
	Industria prelucrătoare	9.146	9.895	9.924	9.360	8.555	6.956
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	241	220	220	200	203	199
	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	887	899	902	884	860	833
	Construcții	2.384	2.006	2.031	2.012	2.279	2.678

¹³⁵ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

¹³⁶ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	4.118	3.931	3.924	3.878	3.908	3.623
Transport și depozitare	879	961	942	995	971	841
Hoteluri și restaurante	806	916	888	938	977	855
Informații și comunicații	180	159	152	157	163	177
Intermedieri financiare și asigurări	155	160	142	130	130	135
Tranzacții imobiliare	131	129	92	141	143	152
Activități profesionale, științifice și tehnice	371	501	398	419	459	429
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	593	602	453	387	397	361
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	0	0	0	0	0	0
Învățământ	43	56	69	78	96	101
Sănătate și asistență socială	144	164	171	199	231	251
Activități de spectacole, culturale și recreative	76	93	95	84	108	90
Alte activități de servicii	293	320	298	328	368	347
Total profesioniști deponenți bilanț	20.759	21.575	21.182	20.701	20.311	18.490

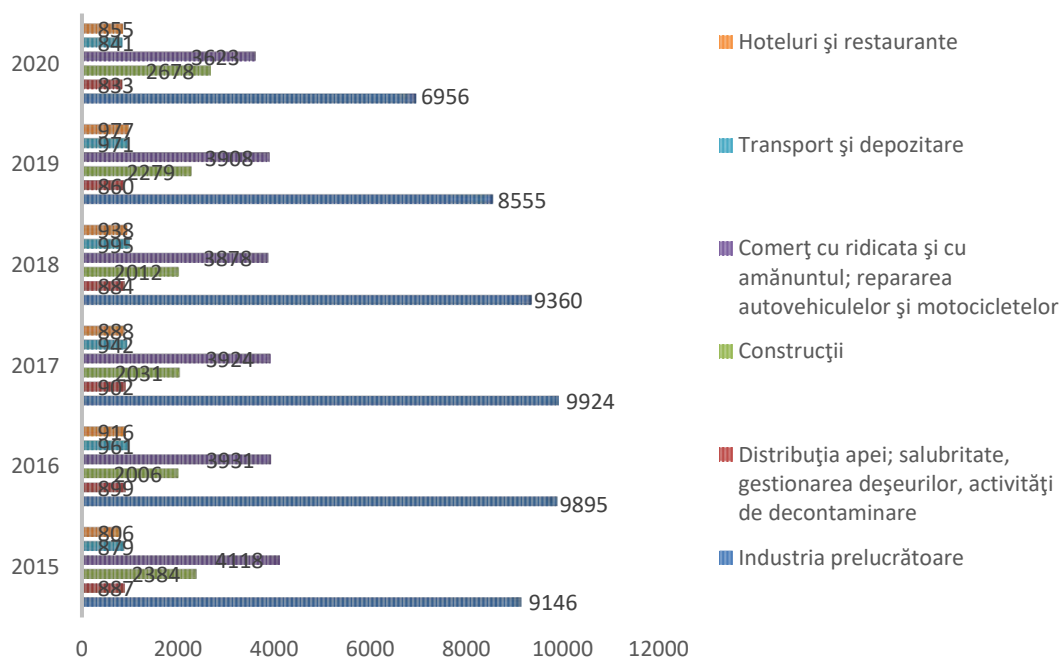

Fig. 3.23. Distribuția numărului de salariați din Municipiul Botoșani, în perioada 2015-2020 ¹³⁷

¹³⁷ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

De asemenea, în tabelul de mai jos, prezentăm **distribuția principalilor angajatori care dețin cel mai mare număr al salariaților din municipiul Botoșani**, pe domenii de activitate:

Tab. 3.25. Top angajatori Municipiul Botoșani, pe sectoare de activitate, anul 2021 ¹³⁸

Nr. Crt.	Angajator	CUI/CIF	Cod CAEN	Nr. Salariați Activi
1.	S.C. FORMENS S.R.L.	40975896	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	960
2.	S.C. ARTSANA ROMÂNIA S.R.L.	12266600	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	646
3.	S.C. NOVA APASERV S.A.	26161230	3600 - Captarea, tratarea și distribuția apei	481
4.	S.C. SERCONF S.A.	3791643	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	412
5.	S.C. DOLY-COM DISTRIBUȚIE S.R.L.	34495770	1011 – Prelucrarea și conservarea cărnii	393
6.	S.C. NEW FASHION S.R.L.	11953614	1412 - Fabricarea de articole de îmbrăcăminte pentru lucru	318
7.	S.C. CARREMAN ROMANIA S.R.L.	15031617	1320 - Producția de țesături	286
8.	S.C. URBAN SERV S.A.	10863076	3811 - Colectarea deșeurilor nepericuloase	285
9.	S.C. G.T. COMPANY S.R.L.	8832426	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	273
10.	S.C. OVISIM IMPEX S.R.L.	6481450	4639 - Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, bauturi și tutun	262
11.	S.C. ELSACO ELECTRONIC S.R.L.	7464520	4221 - Lucrări de construcții a proiectelor utilitare pentru fluide	257
12.	S.C. SUMMER CONF S.R.L.	8145996	1413 - Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	255
13.	S.C. ELECTRO-ALFA INTERNATIONAL S.R.L.	7348194	2712 - Fabricarea aparatelor de control și distribuție a electricității	228
14.	S.C. GRUPUL DE DISTRIBUTIE ETA S.R.L.	12273950	4639 - Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, bauturi și tutun	217
15.	S.C. ROLANA TEX S.R.L.	18697920	1310 – Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile	215

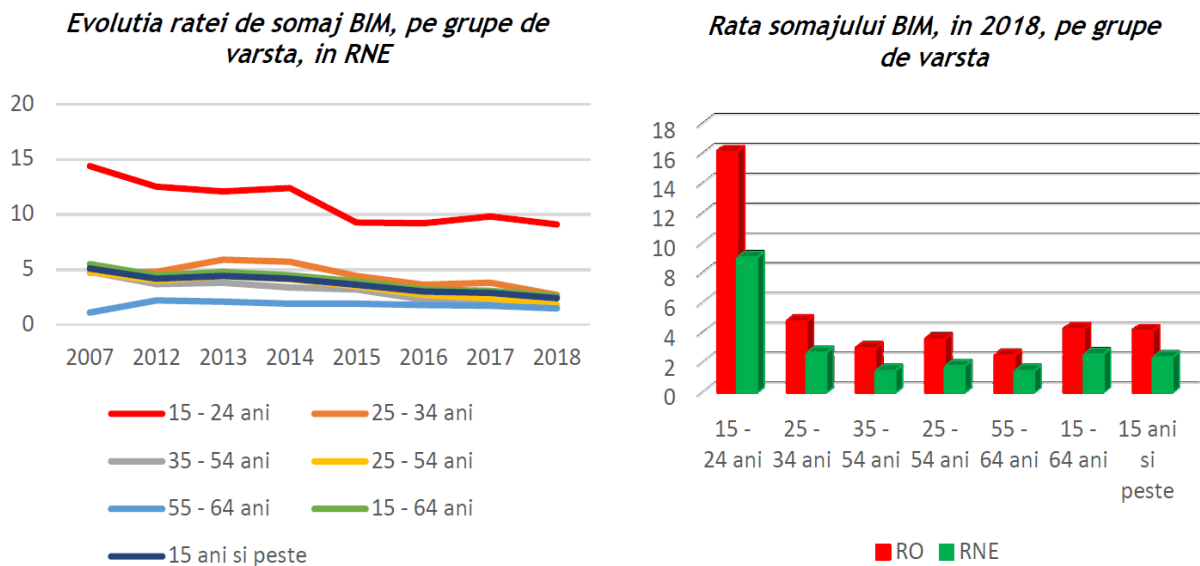
În concluzie, se pot constata anumite caracteristici ale participării populației municipiului Botoșani la activitatea economică, astfel:

- s-a redus numărul persoanelor active, fenomen determinat de schimbările structurale ale populației pe sexe, vârstă, medii de viață, dar și ca urmare a prelungirii duratei de instruire;
- a apărut pentru prima dată un surplus de forță de muncă în cadrul populației de vârstă activă, ca urmare a dezechilibrelor apărute pe piața muncii;
- s-a modificat structura persoanelor active pe ramuri de activitate, ocupații și statut profesional determinată de schimbările profunde petrecute în ultimii ani;

¹³⁸ Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani

- a crescut numărul de persoane inactive ca urmare, în principal, a accentuării fenomenului de îmbătrânire demografică.

Îmbătrânirea demografică a populației determină o creștere a raportului de dependență, echivalând cu sporirea presiunii pe care o exercită populația inactivă asupra populației active, cu consecințe directe asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare și implicit a nivelului de trai. **Raportul de dependență economică** este reprezentat de numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate. Cu cât acest indicator este mai mare cu atât presiunea asupra capacității statului de a susține aceste persoane este mai mare. Mai mult decât atât, în gospodăriile în care rata de dependență economică este mare (un număr mare de persoane inactive) și veniturile persoanelor active sunt modeste există un risc crescut al sărăciei - una din explicațiile posibile a ratei înalte de sărăcie în rândul populației încadrate în muncă.

Totodată, nivelul de ocupare a forței de muncă este redus, ceea ce pe termen lung determină o scădere a nivelului de trai, precum și o creștere a presiunii asupra serviciilor sociale. În același timp, un segment important al forței de muncă angajată este îmbătrânită, iar acest lucru va determina pe termen mediu și lung o creștere a raportului de dependență economică. Previziunile de scădere și îmbătrânire tot mai accentuate a populației vor face ca acest indicator să crească în continuare, punând o presiune tot mai mare asupra capacității autorităților de a-și onora obligațiile în sfera socială (pensii, indemnizații, ajutoare sociale etc.). Din acest motiv, creșterea ratei de ocupare trebuie să fie considerat un obiectiv de o importanță majoră.

Ca urmare a dezechilibrelor apărute pe piața forței de muncă (unde oferta de forță de muncă depășește cererea), apare **fenomenul șomajului**. Transformările socio-economice au influențat puternic fenomenul șomajului atât la nivel național, cât și la nivel regional. În România și în alte state din Uniunea Europeană, măsurarea volumului șomajului se realizează prin indicatorul: **șomajul BIM** (*Biroul Internațional al Muncii*).

Astfel, din analiza indicatorilor statistici, se poate observa faptul că **rata șomajului BIM în regiune**, în perioada analizată (2012-2018), a înregistrat descreșteri la toate grupele de vârstă. Totuși, cele mai mari valori se înregistrează în rândul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani, 9,1% pe total și 17,8% în mediu urban (2018). Cu toate acestea, nivelul pentru această grupă de vârstă este mai mic decât cel existent la nivel comunitar (15,2%-2018). De asemenea, nu există diferențe semnificative între sexe în ceea ce privește șomajul BIM. Numeric, la nivelul anului 2018, **în regiunea Nord-Est un total de 14.600 tineri cu vârste cuprinse între 15-24 ani erau șomeri**, în scădere cu 13% față de 2012 și cu 46% față de 2007.¹³⁹

Totodată, în perioada analizată, **rata șomajului în regiunea Nord-Est** a avut o evoluție sinusoidală, cu perioade în care s-au înregistrat maxime (6,6% în 2013-2014, 6,5% în 2016) urmate de ani de descreștere (4,8% în 2018). Evoluția este oarecum similară cu cea de la nivel comunitar, care înregistrează valori maxime în anii 2012 și 2013, urmărind o perioadă continuă de descreștere. De remarcat că pentru întregul orizont valorile la nivel regional sunt inferioare mediei comunitare (cu 2,2 p.p. în 2018) și superioare mediei naționale (cu 1,5 p.p. în 2018).

La nivel județean, cele mai mari rate ale șomajului s-au înregistrat în județul Vaslui (8,6% în 2018), cu 2,6 p.p. mai mult față de următorul județ (Bacău). **Cele mai mici nivele** sunt prezente în județele Iași cu 3% și **Botoșani** cu **3,1%**.

În ceea ce privește situația indicatorului **șomeri din Județul Botoșani** în perioada 2015-2021, acesta se prezintă astfel:

Tab. 3.26. Situație indicatori șomeri din Județul Botoșani în perioada 2014-2021¹⁴⁰

Nr. crt	Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
UM: Număr persoane								
1.	Număr șomeri județ Botoșani	7.205	7.994	4.919	4.206	3.571	4.007	2.835
2.	Rata media a șomajului	4,9%	5,7%	3,6%	3,1%	2,6%	2,9%	-

¹³⁹ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Nord-Est

¹⁴⁰ Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

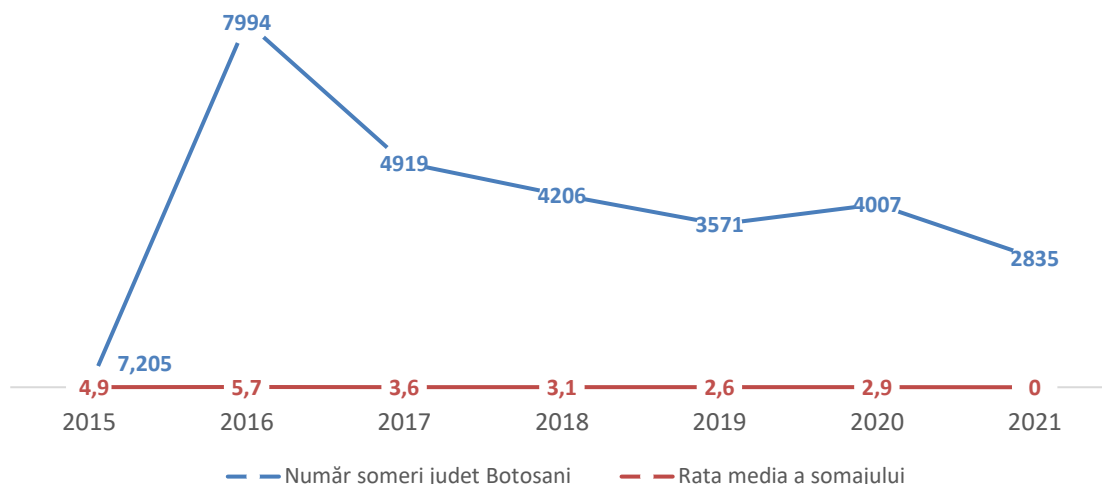

Fig. 3.24. Situație indicatori șomeri din Județul Botoșani în perioada 2015-2021 ¹⁴¹

Din tabelul mediilor anuale ale numărului de șomeri observăm trendul continuu descendent al ratei șomajului în județul Botoșani din anul 2016 până în anul 2020, singura excepție de la acest trend fiind remarcată în anul 2020, pe fondul disponibilizărilor provocate de **Pandemia Covid-19**.

Din punct de vedere al distribuției șomerilor la nivel de localitate, în județul Botoșani cele mai ridicate ponderi din totalul resurselor de muncă se întâlnesc în mediul rural, cu precădere în comunele Cristinești, Hudești, Cristești, Hilișeu-Horia, Ibănești, Santa Mare, Știubieni, Pomârla, etc., unde ponderea șomerilor înregistrați depășește 10% din totalul resurselor de muncă. Cele mai mici ponderi ale șomerilor (sub 1%) s-au înregistrat, în anul 2020, în Municipiile Botoșani și Dorohoi și Orașele Bucecea, Flămânzi și Săveni.¹⁴²

Potrivit informațiilor puse la dispoziție de **Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) Botoșani, Zona Metropolitană Botoșani - Municipiul Botoșani, Județul Botoșani și Comunele: Vlădeni, Roma, Bălușeni, Bucecea, Curtești - are o rată mică a șomajului.**

Tabelul de mai jos prezintă principalii indicatori ce caracterizează situația persoanelor fără loc de muncă, la nivelul județului și zonei metropolitane, la data de 31.12.2020, respectiv 31.12.2021:

Tab. 3.27. Situație indicatori șomeri din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2020-2021

Nr. crt.	Indicator	UM	Anul 2020	Anul 2021
1.	Populația stabilă 16-62 ani	mii pers.	79,8	77,8

¹⁴¹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

¹⁴² Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

2.	Total șomeri, din care:	pers.	692	392
3.	✓ șomeri indemnizați	pers.	399	225
4.	✓ șomeri neindemnizați	pers.	293	167
Ponderea șomerilor în populația stabilă 18-62 ani		procent	0,90	0,50

În anul 2021, conform datelor furnizate de *INS* și *AJOFM Botoșani*, în municipiul Botoșani și Zona metropolitană se regăsesc 13,82% din numărul total al șomerilor din județ.

Evoluția pe luni a numărului de șomeri în Municipiul Botoșani și ZM, în anul 2021, comparativ cu situația înregistrată în anul 2020 - anul declanșării *Pandemiei Covid-19* și implicit a crizei economice - poate fi analizată și din punct de vedere al distribuției lunare a acestora pe sexe:

Tab. 3.28. Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe sexe în Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2020-2021¹⁴³

Luna	2020		2021	
	Numar total șomeri, d.c.	Din total, femei	Numar total șomeri, d.c.	Din total, femei
Ianuarie	558	277	720	376
Februarie	540	264	720	371
Martie	481	244	650	344
Aprilie	556	287	540	286
Mai	614	319	488	265
Iunie	656	346	436	224
Iulie	844	443	445	222
August	812	436	473	238
Septembrie	770	418	422	211
Octombrie	749	419	391	206
Noiembrie	689	382	388	211
Decembrie	692	371	392	204

¹⁴³ Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Botoșani

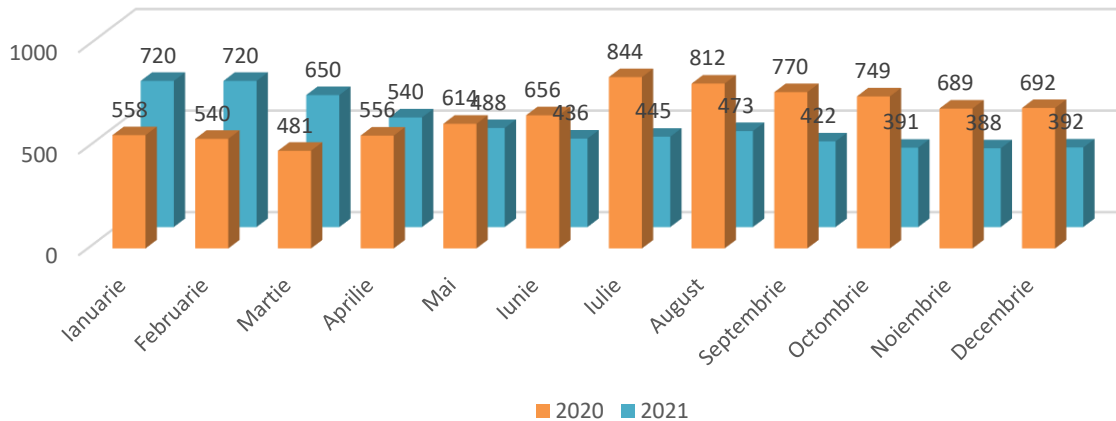

Fig. 3.25. Evoluția pe luni a numărului de șomeri în Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2020-2021¹⁴⁴

După cum se poate observa din tabelul și graficul de mai sus, practic numărul șomerilor "a explodat" începând cu luna aprilie a anului 2020 – pe fondul instituirii stării de urgență pe teritoriul României – pentru ca începând cu luna aprilie a anului 2021 - pe fondul reducerii numărului de infectări cu coronavirus la nivel național - situația să înceapă să se redreseze în sensul scăderii numărului de șomeri înregistrați.

Din punct de vedere al **ponderii șomerilor în totalul resurselor de muncă (populația stabilă 18-62 ani)**, indicatorul statistic este calculat lunar, exprimat în procente și determinat prin raportarea numărului șomerilor înregistrați la totalul populației după domiciliu cu vârsta cuprinsă între 18-62 ani la 1 ianuarie și 1 iulie a fiecărui an. Acest indicator statistic reprezintă rata șomajului la nivel de localitate.

Tab. 3.29. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 – 62 ani a Mun. Botoșani și Zonei Metropolitane Botoșani, anul 2020 și 2021¹⁴⁵

Luna	Pondere (%)	
	Anul 2020	Anul 2021
Ianuarie	0,7%	0,9%
Februarie	0,7%	0,9%
Martie	0,6%	0,8%
Aprilie	0,7%	0,7%
Mai	0,8%	0,6%
Iunie	0,8%	0,6%
Iulie	1,1%	0,6%
August	1,0%	0,6%
Septembrie	1,0%	0,5%

¹⁴⁴ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Botoșani

¹⁴⁵ Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Botoșani

Octombrie	0,9%	0,5%
Noiembrie	0,9%	0,5%
Decembrie	0,9%	0,5%

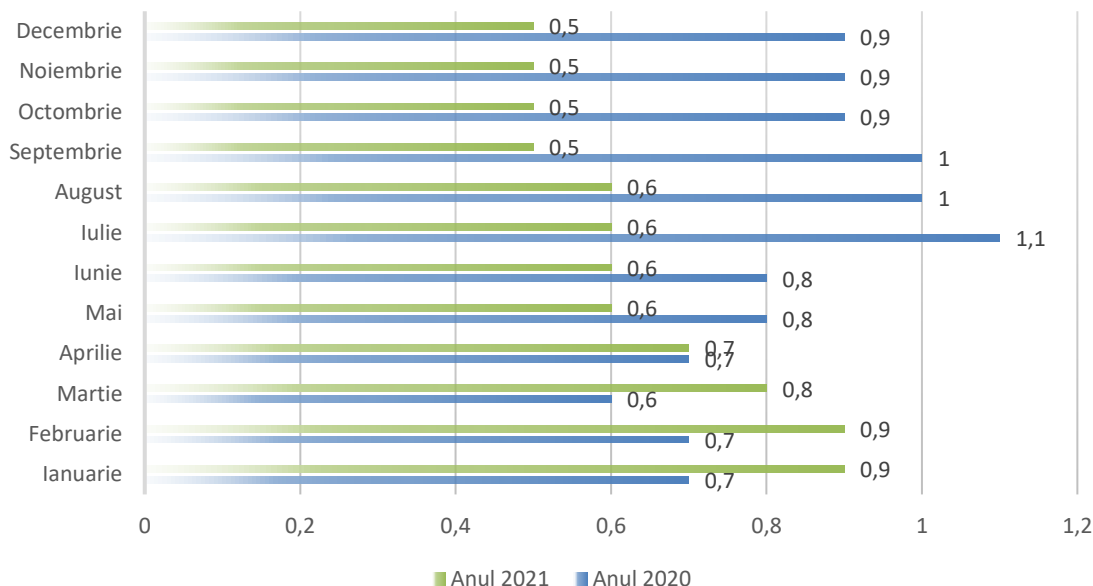

Fig. 3.26. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 – 62 ani a Mun. Botoșani și Zonei Metropolitane Botoșani, anul 2020 și 2021¹⁴⁶

Situația numărului de **șomeri din municipiul Botoșani și ZM, în evidență și plăta**, la 31.12.2020, indemnizați și neindemnizați, **pe nivele de studii**, se prezintă astfel:

Tab. 3.30. Evidența numărului de șomeri în evidență și plăta, pe nivele de studii în Mun. Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, anul 2020

Nr. crt.	Denumirea indicatorului	TOTAL		din care cu studii:					
				primare, gimnaziale, profesionale și fără studii		liceale și postliceale		superioare	
		Total	femei	Total	femei	Total	femei	Total	femei
1.	Șomeri indemnizați	399	215	142	60	182	105	75	50
2.	Șomeri neindemnizați	293	156	145	72	121	67	27	17
TOTAL GENERAL (1+2)		692	371	287	132	303	172	102	67

¹⁴⁶ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Botoșani

Tab. 3.31. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, anul 2021

Nr. crt.	Denumirea indicatorului	din care cu studii:							
		TOTAL		primare, gimnaziale, profesionale și fără studii		liceale și postliceale		superioare	
		Total	femei	Total	femei	Total	femei	Total	femei
1.	Șomeri indemnizați	225	120	92	45	96	53	37	22
2.	Șomeri neindemnizați	167	84	99	47	56	31	12	6
TOTAL GENERAL (1+2)		392	204	191	92	152	84	49	28

De asemenea, **situatia șomerilor din municipiu și ZM pe grupe de vârstă** la data de 31.12.2020/31.12.2021 se prezintă astfel:

Tab. 3.32. Distribuția șomerilor din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani pe grupe de vârstă, anul 2020 ¹⁴⁷

Nr. crt.	Denumire indicator	Total	din care cu vârstă				
			<25 ani	25 – 29 ani	30 – 39 ani	40-49 ani	Peste 50 ani
1.	Șomeri indemnizați	399	59	37	67	236	399
2.	Șomeri neindemnizați	293	74	38	40	141	293
TOTAL GENERAL (1+2)		946	692	133	75	107	377

Tab. 3.33. Distribuția șomerilor din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani pe grupe de vârstă, anul 2021 ¹⁴⁸

Nr. crt.	Denumire indicator	Total	din care cu vârstă				
			<25 ani	25 – 29 ani	30 – 39 ani	40-49 ani	Peste 50 ani
1.	Șomeri indemnizați	225	25	17	47	136	225
2.	Șomeri neindemnizați	167	28	13	24	102	167
TOTAL GENERAL (1+2)		573	392	53	30	71	238

După cum se poate observa, în perioada analizată ponderea cea mai mare în ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă este deținută de șomerii cu vârsta de peste 50 de ani, urmată de cei cu vârsta cuprinsă între 40-49 ani, dar în scădere masivă în anul 2021 față de anul 2020 la toate grupele de vârstă. De asemenea, s-a constatat în evoluția

¹⁴⁷ Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Botoșani, anul 2022

¹⁴⁸ Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Botoșani, anul 2022

lunară a numărului de șomeri, că aproximativ 60% dintre ei, sunt persoane de sex feminin, aceasta însemnând că femeile își găsesc mai greu de lucru.

Județele în care serviciile ocupă o pondere importantă în locurile de muncă salarizate au dezvoltat capacități diferite de stimulare a fenomenului salarial. Pentru multe dintre orașele Regiunii, inclusiv Botoșani, comerțul, alături de sectorul industrial și al construcțiilor, este principala ramură creatoare de locuri de muncă, potențialul de multiplicare fiind limitat. **Reprezentând o zonă care asimilează cu succes resursele umane cu un nivel mai redus de specializare/calificare, serviciile și comerțul nu pot reprezenta soluții de dezvoltare pe termen lung.** Potențialul acestora de generare a noi locuri de muncă este nu numai redus, dar și puțin adaptabil ritmului alert de schimbare tehnologică. În această situație, procentul relativ mare al locurilor de muncă din sectorul servicii în total locuri de muncă nu reprezintă o măsură de performanță economică, care să orienteze economia locală către un model de economie modernă.

Având în vedere faptul că mediul de afaceri din regiune este dominat de microîntreprinderi, care sunt mai expuse fluctuațiilor pieței și șocurilor exogene, instabilitatea legislativă și politicile fiscale descurajante adaugă alte elemente de incertitudine. Prin urmare, economia regională este extrem de expusă riscului cauzat de criza economică generată de *Pandemia Covid-19*, cu un impact direct asupra scăderii ratei de ocupare și a creșterii ratei șomajului în regiune. Mai mult, existența unor zone monoindustriale în care piața muncii depinde de un singur angajator creează ineficiențe pe piața muncii. Contextul economic și social al regiunii necesită, prin urmare, crearea de noi locuri de muncă diversificate pentru a opri migrația forței de muncă, a crește nivelul de trai și a atenua efectele îmbătrânirii populației. Acest lucru implică dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor pentru antreprenoriat, digitalizare și o tranziție industrială inteligentă.

Totodată, faptul că regiunea se poate baza pe un volum mare de forță de muncă și pe un număr important de atracții culturale, indică faptul că există loc pentru creșterea oportunităților de muncă, de exemplu, prin investiții în activități turistice, precum și într-o rețea de transport pentru fluxurile turistice.

Atragerea de investiții în domeniul serviciilor înalt specializate - de exemplu servicii de tehnologia informației și comunicațiilor - reprezintă un model de succes pentru câteva orașe ale țării, preluat însă în mai mică măsură la nivelul regiunii. Dezvoltarea acestui sector va trebui să reprezinte o prioritate a municipiului Botoșani, care deține un segment calificat de forță de muncă. Efectul în cascadă se va manifesta prin încurajarea creării de locuri de muncă în domenii conexe, de suport, dar și în domeniul serviciilor mai puțin specializate și va avea consecințe pozitive inclusiv pentru localitățile limitrofe.

Potrivit rezultatelor sondajului realizat pe un eșantion de 267 persoane, în procesul de consultare publică asupra *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* rezultă faptul că, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de locuri de muncă marchează o preponderență pronunțată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (97) sau foarte nemulțumite (63), față de cele mulțumite (67) sau foarte mulțumite (2), în timp ce 38 de persoane nu și-au exprimat părerea.

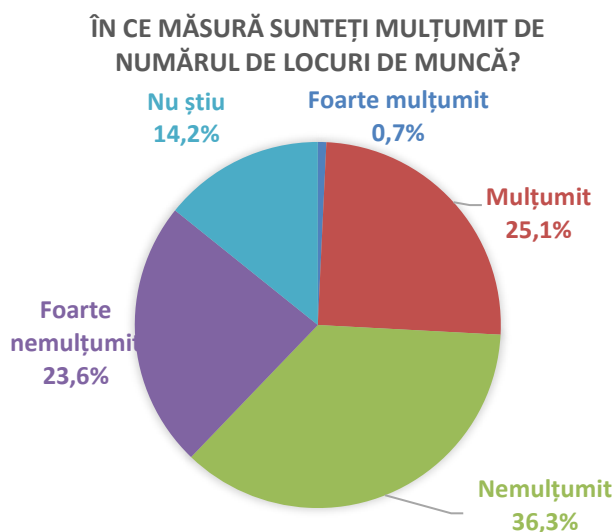

Fig. 3.27. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul locurilor de muncă din Municipiul Botoșani

3.7. ANALIZA DIAGNOSTIC, PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
CONTEXT ECONOMIC NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN	
Acces dificil la piețele vest-europene și performanță economică scăzută	Lobby pentru construcția proiectelor mari de infrastructură
Zona metropolitană este slab dezvoltată economic	Dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor pentru antreprenoriat, digitalizare și o tranziție industrială inteligentă
Subutilizarea potențialului agricol din zonă (circa 300 ha de terenuri agricole nu erau utilizate la ultimul recensământ agricol), mai ales în ceea ce privește producția bio/ecologică (lipsa suprafețelor agricole certificate ecologic), precum și rata ridicată de ocupare informală în domeniu	Perspective considerabile de dezvoltare a agriculturii din ZMBT datorită condițiilor pedoclimatice favorabile și potențialului din sfera producției ecologice
Producătorii agricoli din zona Botoșani nu dispun de un sistem integrat și de o infrastructură adecvată (piețe) care să le permită valorificarea, marketingul și comercializarea produselor agroalimentare	Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone
Agricultura din ZMBT este caracterizată prin existența de echipamente agricole învechite și	Creșterea preocupării pentru asigurarea unor condiții standard de eficiență în agricultură

ineficiente, producție de subzistență și inexistența diversificării culturilor	
Lipsa unor facilități corespunzătoare pentru derularea activităților de comerț	Atragerea de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii corespunzătoare domeniului serviciilor
O diversitate economică relativ redusă în mediul rural al zonei metropolitane, concentrată preponderent pe agricultură și comerț	Crearea unei platforme industriale care să includă și localitățile componente ale Zonei Metropolitane Botoșani
Volumul redus al schimburilor comerciale cu parteneri din Republica Moldova și Ucraina, în pofida distanței reduse față de granițe, precum și ponderea scăzută a exporturilor de produse cu valoare adăugată ridicată	Dezvoltarea relațiilor și a schimburilor comerciale de orice natură, prin intermediul programelor transfrontaliere existente la nivelul celor trei state
Migrația externă a forței de muncă, atât calificată, cât și necalificată	Crearea de noi locuri de muncă diversificate pentru a opri migrația forței de muncă, a crește nivelul de trai și a atenua efectele îmbătrânirii populației
A crescut numărul de persoane inactive ca urmare, în principal, a accentuării fenomenului de îmbătrânire demografică	
Rata <u>reală</u> a șomajului, mai ales în rândul tinerilor sub 25 de ani, depășește media națională, regională și județeană	Crearea de noi locuri de muncă care să compenseze reducerea masivă a numărului de locuri de muncă apărută pe fondul restructurării întreprinderilor din zonă
S-a redus numărul persoanelor active, fenomen determinat de schimbările structurale ale populației pe sexe, vârstă, medii de viață, dar și ca urmare a prelungirii duratei de instruire	Încurajarea creării de locuri de muncă în domenii conexe, de suport, dar și în domeniul serviciilor mai puțin specializate
S-a modificat structura persoanelor active pe ramuri de activitate, ocupații și statut profesional determinată de schimbările profunde petrecute în ultimii ani	Posibilitatea atragerii de fonduri europene pentru calificarea resursei umane
MOTOARE ECONOMICE ȘI POTENȚIAL DE SPECIALIZARE	
Singurul parc industrial existent în municipiu este unul de tip brownfield, cu suprafață relativ redusă, care nu oferă suficiente facilități și flexibilitate pentru toate categoriile de investitori	Nevoia de dezvoltare a infrastructurii și a serviciilor suport pentru afaceri și inovare.
Insuficienta colaborare pe orizontală și verticală dintre agenții economici din ZMBT, care îngreunează dezvoltarea unor clusterelor inovative funcționale	Implementarea de măsuri pentru creșterea întreprinderilor cu valoare adăugată mare, precum tehnologia informațiilor și servicii informatice și atragerea de investiții în domeniile în care costurile de producție sunt cele mai competitive.

Slaba dezvoltare a sectorului CDI, în lipsa universităților și a institutelor de cercetare, precum și a transferului tehnologic dintre mediul academic și cel de afaceri

Atragerea de investiții în domeniul serviciilor înalt specializate - de exemplu servicii de tehnologia informației și comunicațiilor.

4. PROFILUL PATRIMONIAL, TURISTIC ȘI CULTURAL AL ZONEI METROPOLITANE BOTOȘANI

4.1. POTENȚIALUL TURISTIC AL CADRULUI NATURAL

„Dezvoltarea durabilă ca obiectiv strategic fundamental presupune încetățenirea unor practici și instrumente libere și diverse de acces la educație și cunoaștere, la tezaurul cultural al propriei națiuni și al umanității în ansamblu, la toate resursele care pot dezvolta creativitatea și spiritul novator. Este vorba de asigurarea șansei pentru toți indivizii de a deveni producători de cultură, depășind astfel statutul de simpli consumatori de divertisment. În esență, principiile dezvoltării durabile se aplică în egală măsură patrimoniului cultural ca și capitalului natural, fiind vorba de resurse moștenite de care trebuie să beneficieze și generațiile următoare. Întrucât avem de-a face cu resurse neregenerabile, eventuala lor irosire, din ignoranță sau neglijență, devine astfel irecuperabilă și ireversibilă”¹⁴⁹.

Strategiile naționale și regionale de dezvoltare ale teritoriului au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare, pe baza potențialului turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, valorificarea patrimoniului natural, istoric și cultural precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

Turismul a dobândit un rol tot mai evident în asigurarea unei creșteri economice sustenabile, pe fondul creșterii veniturilor obținute de populație, a duratei de timp dedicate activităților recreative, o accesibilitate crescută la sistemele de transport și comunicații. Ca și activitate, turismul reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural.

Principalele provocari specifice turismului includ, în principal:

- conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale;
- reducerea la minimum a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, inclusiv producerea de deșeuri;
- gestionarea schimbării în interesul bunăstării comunității;
- reducerea caracterului sezonier al cererii;
- impactul asupra mediului;

¹⁴⁹ Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030

- crearea unui turism accesibil tuturor, fără discriminare;
- îmbunătățirea calității locurilor de muncă din domeniul turismului.

O caracteristică importantă a turismului românesc o reprezintă faptul că zonele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic concentrează cele mai importante obiective și atracții turistice. Aceste areale pot fi revitalizate prin valorificarea potențialului lor turistic, contribuind totodată la promovarea unei dezvoltări socio-economice sustenabile în regiunile vizate. Atât la nivel național cât și la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare se constată o scădere de aproximativ 5-6% a turismului și a celorlalte activități din cadrul aceleiași grupe de categorii CAEN, în ponderea PIB-ului regional.

Turismul din România se concentrează asupra istoriei sale bogate și a peisajelor naturale care constituie patrimoniul natural protejat, reprezentat în regiune de parcuri naționale și regionale, rezervații naturale, monumente ale naturii și arii protejate și avifaunistice.

În general, pe teritoriul României sunt recunoscute **două categorii de potențial turistic**:

- ✚ 24% din suprafața țării - zone cu potențial turistic complex și de mare valoare, care includ Parcurile Naționale și Rezervații ale Biosferei, monumente naturale, arii naturale protejate, valori ale patrimoniului natural de interes național, resurse balneare, muzee și case memoriale;
- ✚ 34% din suprafața țării - zone cu potențial turistic ridicat care includ cel puțin una din categoriile de rezervații și monumente ale naturii de interes național, valori ale patrimoniului cultural de interes național, resurse balneare, muzee sau case memoriale.

Pe teritoriul regiunii Nord - Est se regăsesc ambele categorii de potențial turistic, datorită reliefului său diversificat, mai puțin Rezervațiile Biosferei.

Totodată, potențialul turistic al țării este marcat prin două componente esențiale:

- ❖ **componenta naturală**, reprezentată prin peisaje spectaculoase, configurația variată a reliefului, condițiile climatice favorabile, valoarea terapeutică și abundența unor factori naturali de cură;
- ❖ **componenta antropică**, reprezentată prin vestigii arheologice, monumente și obiective de artă laică sau religioase, muzee și colecții muzeale, elemente de etnografie și folclor de mare frumusețe și originalitate, realizări actuale de prestigiu, monumentele istorice, de arhitectură și de artă cu o valoare de unicat.

Acestea constituie elementele de mare atractivitate ale ofertei turistice românești și regionale, contribuind la formarea unei game largi de forme de turism: de sejur (montan, balnear), vânătoare și pescuit sportiv, turism itinerant cu valențe culturale, turism religios, turism profesional, etc.

Potențialul turistic natural cuprinde ansamblul condițiilor pe care le oferă cadrul natural, prin componentele sale - relief, climă, hidrografie, vegetație, faună, monumente

naturale, rezervații - pentru petrecerea vacanței și respectiv atragerea unor fluxuri turistice. Fiecare dintre componentele menționate își exercită influența asupra activității turistice printr-o serie de aspecte specifice, determinând, la rândul lor, forme particulare de manifestare a turismului.

La nivelul Regiunii Nord-Est, patrimoniul turistic natural este foarte bine reprezentat, cuprinzând elemente variate, de valoare locală, națională și comunitară.

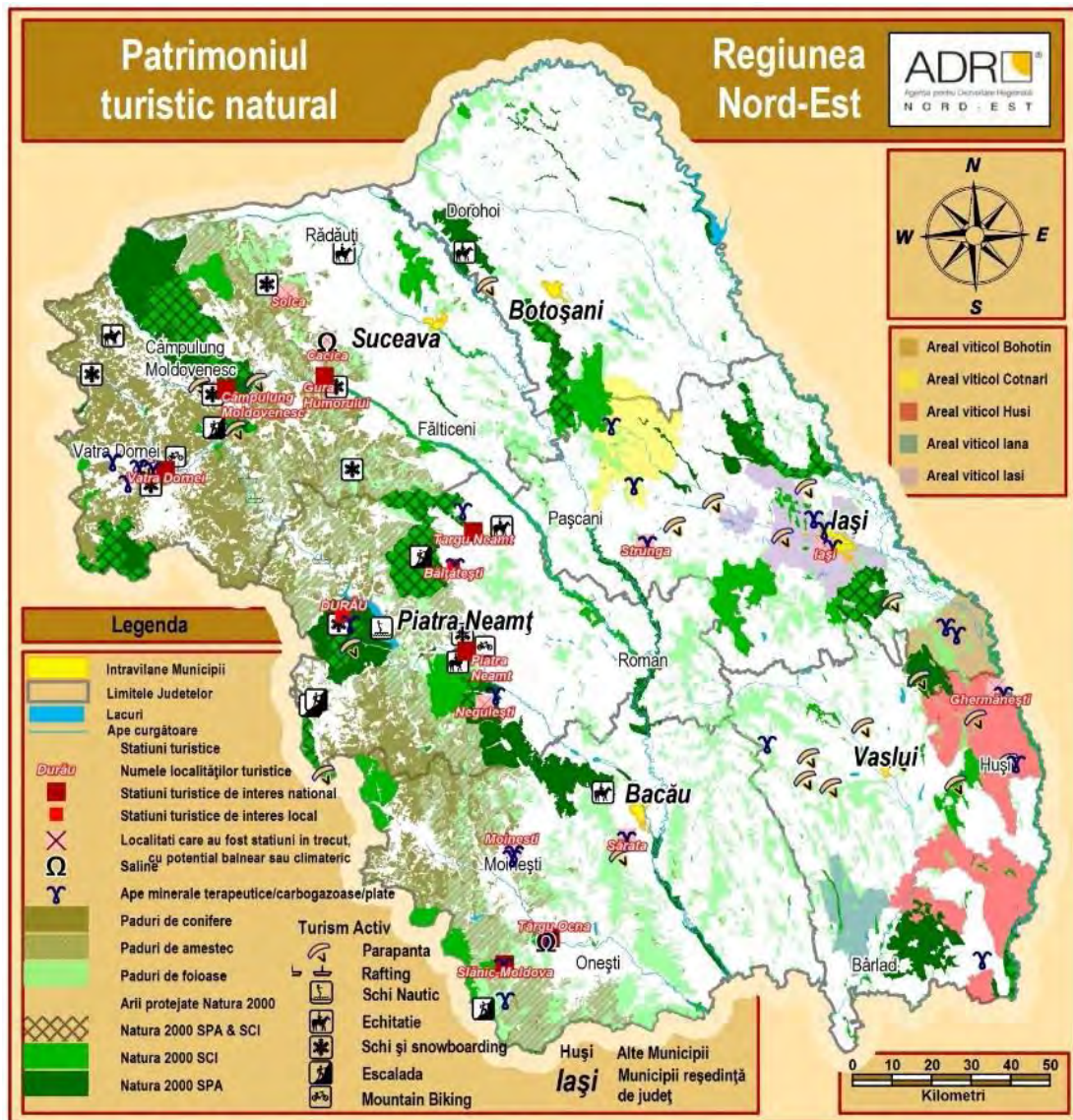

Fig. 4.1. Patrimoniul turistic natural al Regiunii Nord-Est¹⁵⁰

Potențialul natural prezintă însă și factori limitativi pentru turism, datorită incidenței relativ ridicate a riscurilor climatice și geomorfologice, care impun analiza cu prudență a investițiilor planificate, eforturi financiare susținute pentru menținerea sau refacerea în

¹⁵⁰ Sursă: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

bune condiții a infrastructurii (în special a infrastructurii de acces turistic) și crearea unui sistem adecvat de avertizare și gestionare a riscurilor naturale.

Turismul reprezintă, pentru regiunea Nord-Est, un sector economic ce dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient, și care poate deveni o sursă de atractivitate atât a investitorilor cât și a turiștilor români și străini. Marele avantaj al acestei regiuni pentru dezvoltarea turismului este oferit de prezența resurselor naturale și culturale de o mare diversitate și armonios repartizate în teritoriu, care dau posibilitatea practicării unei game variate de forme de turism.

Astfel, **potențialul turistic al regiunii este diversificat, regiunea dispunând de arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluat, ape minerale și termale, pescuit și vânătoare, atracții culturale, toate acestea constituind resurse pentru turismul montan, speologic, balnear, rural, de vânătoare și pescuit, etc.**

Valorificarea atracțiilor turistice din regiunea Nord-Est, creează oportunități și creștere economică regională și locală, iar investițiile în turism și cultură vor permite regiunii să folosească avantajele potențialului său turistic și a patrimoniului cultural, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale, cât și pe cele în formare. Dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării și protejării patrimoniului natural și cultural dar și al reducerii presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condițiile practicării turismului pe scară largă.

Valorile de patrimoniu natural oferă o oportunitate de dezvoltare socio-economică a așezărilor umane prin valorificarea potențialului turistic pe care îl constituie.

Importanța acestora a condus la necesitatea protejării unor zone ca teritorii valoroase din punctul de vedere al importanței și complexității valorilor naturale și culturale cuprinse, teritorii care asigură prestigiul și identitatea unității administrative căreia îi aparțin, indiferent de nivelul de referință (regional, județean sau local).

4.2. PATRIMONIUL NATURAL PROTEJAT

Valorile de patrimoniu natural și cultural oferă o oportunitate de dezvoltare socio-economică a așezărilor umane prin valorificarea potențialului turistic pe care îl constituie. Importanța acestora ca rezervă și alternativă de dezvoltare a determinat conștientizarea necesității unei amenajări responsabile a teritoriului care să aibă în vedere reabilitarea, conservarea, protejarea și punerea în valoare corespunzătoare a patrimoniului natural și cultural.

În acest sens, a apărut necesitatea protejării unor zone cu teritorii valoroase din punctul de vedere al importanței și complexității valorilor naturale și culturale cuprinse, teritorii care asigură prestigiul și identitatea unității administrative căreia îi aparțin, indiferent de nivelul de referință (regional, județean sau local).

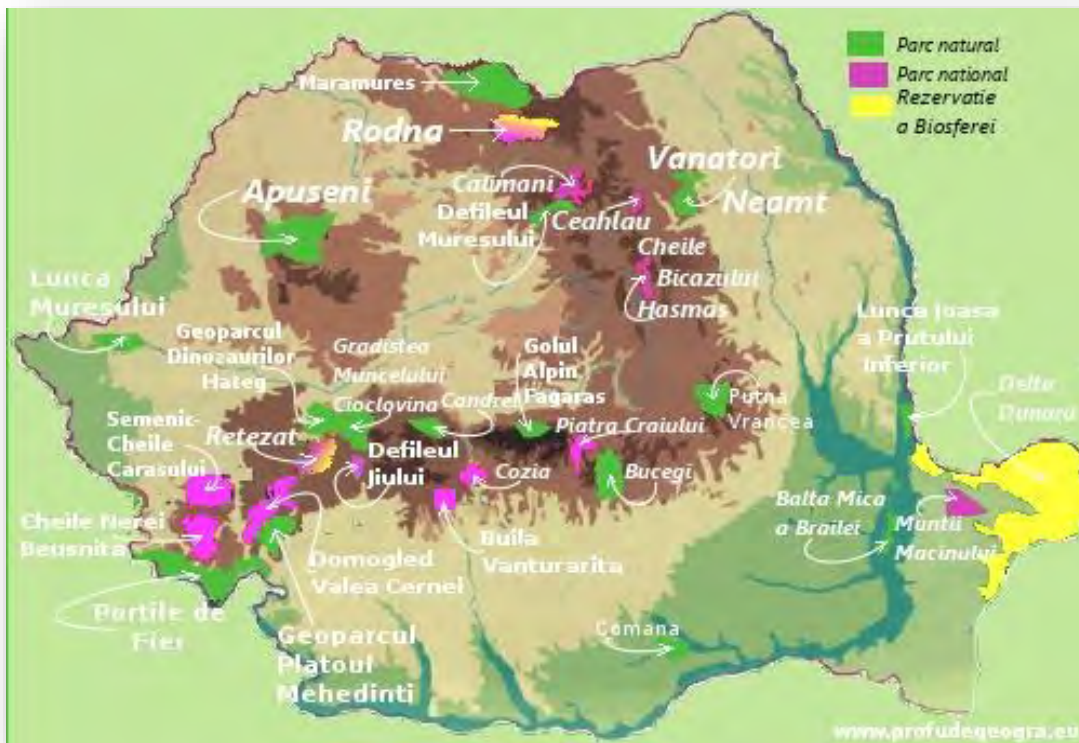

Fig. 4.2. Ariile naturale protejate de pe teritoriul României

Ariile protejate reprezintă cea mai viabilă strategie de conservare și utilizare durabilă a valorilor de patrimoniu natural. În sprijinul conservării diversității biologice, **pe teritoriul României sunt constituite 963 de arii naturale protejate, care reprezintă 7% din suprafața țării.** Se regăsesc printre acestea 3 rezervații ale biosferei, 4 situri Ramsar, 2 situri care au primit Diploma Europeană pentru arii protejate acordată de Consiliul Europei, 13 parcuri naționale și 13 parcuri naturale.

Regiunea prezintă o mare diversitate a peisajului, generată de felurite structuri geologice și forme de relief, de alternanța culmilor montane și deluroase cu depresiunile și culoarele de văi, de diferențierile altitudinale, ce se completează cu diferite componente ale vegetației, faunei și apelor, sporindu-i complexitatea.

În ceea ce privește **patrimoniul natural protejat al regiunii**, trebuie menționat că acesta este bogat ca urmare a biodiversității sale. Astfel, **dintre cele 13 parcuri naționale ale României, trei se află în Regiunea Nord - Est: *Parcul Național Ceahlău, Parcul Național Cheile Bicazului – Hășmaș și Parcul Național Munții Călimani.***

Conform informațiilor din *Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027*, în regiunea Nord-Est figurează **243 arii naturale protejate, din care 116 Natura 2000 (36 tip Situri de Protecție Acvafaunistică - SPA și 80 tip Situri de Importanță Comunitară - SCI),** acestea ocupând o suprafață de aproximativ 297 mii ha – 8% din suprafața regională (tip SPA), respectiv 265 mii ha – 7% din suprafața regională (tip SCI).

Județul Botoșani este situat integral în bioregiunea continentală și adăpostește într-o rețea de arii naturale protejate, numeroase specii de floră și faună sălbatice protejate, precum și habitate naturale de interes național și comunitar: **2 arii naturale protejate de interes județean, 8 arii naturale protejate de interes național (rezervații naturale) și 16 arii naturale protejate de interes comunitar (situri Natura 2000)**, din care 6 arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri) și 10 situri de importanță comunitară (SCI-uri), declarate pentru protejarea unor habitate și a unor specii de floră/faună de interes comunitar.

Lista rezervațiilor naturale din județul Botoșani cuprinde **ariile protejate de interes național (rezervații naturale)**, situate pe teritoriul administrativ al județului Botoșani, declarate prin *O.U.G. nr. 49 din 31 august 2016*, respectiv: ¹⁵¹

- *Arinișul de la Horlăceni* (forestier – 5 ha) – comuna Șendriceni;
- *Bucecea – Bălțile Siretului* (floristic – 2 ha) – oraș Bucecea;
- *Făgetul secular Stuhuosa* (forestier – 60,70 ha) – comuna Suharău;
- *Pădurea Ciornohal* (forestier – 76,50 ha) – comuna Călărași;
- *Pădurea Tudora* (forestier – 117,60 ha) – comuna Tudora;
- *Stânca Ripiceni* (geologic și floristic – 1 ha) – comuna Ripiceni;
- *Stânca Ștefănești* (geologic și floristic – 1 ha) – oraș Ștefănești;
- *Turbăria de la Dersca* (botanic – 10 ha) – comuna Dersca.

Fig. 4.3. Distribuția rezervațiilor naturale în județul Botoșani

Ariile speciale de protecție avifaunistică decretate pe teritoriul județului Botoșani sunt repartizate astfel:¹⁵²

- *Aria de protecție specială avifaunistică Acumulările Rogojești – Bucecea*, cod ROSPA0110 – 1.531,42 ha pe teritoriul județului Botoșani;

¹⁵¹ Sursa: Site-ul APM Botoșani : <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/rapoarte-anuale> - Raportul privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2021

¹⁵² Sursă: Sursa: Site-ul APM Botoșani : <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/rapoarte-anuale> - Raportul privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2021

- *Aria de protecție specială avifaunistică Iazurile de pe valea Ibăneșei – Bașeului – Podrigăi*, cod ROSPA0049 – 2.766,80 ha pe teritoriul județului Botoșani;
- *Aria de protecție specială avifaunistică Dorohoi - Șaua Bucecei*, cod ROSPA0116 – 23.140 ha pe teritoriul județului Botoșani;
- *Aria de protecție specială avifaunistică Lacul Stânca Costești*, cod ROSPA0058 – 2.192,80 ha pe teritoriul județului Botoșani;
- *Aria de protecție specială avifaunistică Iazul Mare-Stăuceni-Drașani*, cod ROSPA0156 – 2.236 ha pe teritoriul județului Botoșani;
- *Aria de protecție specială avifaunistică Mlaștina Iezerul-Dorohoi*, cod ROSPA0157 – 382,70 ha pe teritoriul județului Botoșani.

Cele 10 **situri de importanță comunitară**, declarate pentru protejarea unor habitate și a unor specii de floră/faună de interes comunitar sunt:

- *Turbăria de la Dersca* – cod ROSCI0255;
- *Siretul Mijlociu – Bucecea* – cod ROSCI0391;
- *Stânca – Ștefănești* - cod ROSCI0234;
- *Albești* – cod ROSCI0276;
- *Cordăreni-Vorniceni* – cod ROSCI0317;
- *Manoleasa* – cod ROSCI0417;
- *Pădurea Ciornohal* - cod ROSCI0141;
- *Dealul Mare – Hârlă* - cod ROSCI0076;
- *Pădurea Zamostea-Lunca* - cod ROSCI0184;
- *Suharău-Darabani* - cod ROSCI0399.

După cum se poate observa în diagrama de mai jos, se constată o evoluție generală pozitivă în perioada 2007- 2021 ca urmare a creșterii suprafeței totale de arii naturale protejate de interes național și comunitar cu 440,42 km².

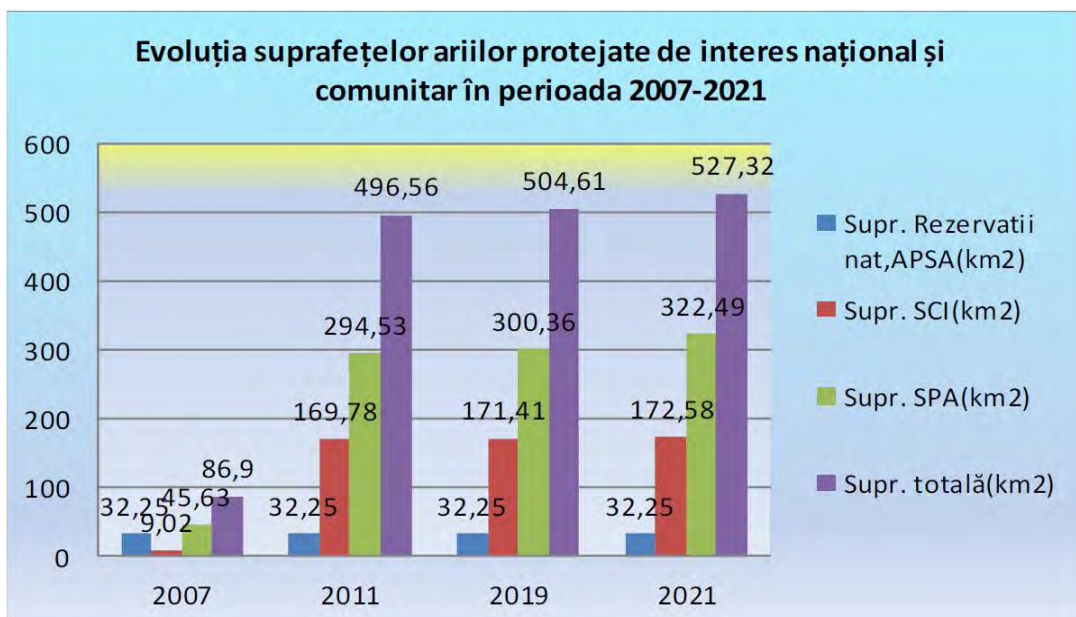

Fig. 4.4. Evoluția suprafețelor ariilor protejate de interes național și comunitar în perioada 2007-2021

De asemenea, în siturile Natura 2000 din județul Botoșani au fost identificate **11 tipuri de habitate naturale de interes comunitar, grupate în patru categorii** – *habitate de ape dulci, habitate de pajiști și tufărișuri, habitate din turbării și mlaștini și habitate de pădure* - nominalizate în *Anexa nr 1 a Directivei Consiliului European 92/43/ EEC* privind conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, respectiv *Anexa nr. 2 din Ordonanța de urgență nr 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*, cu completările și modificările ulterioare:

153

4.3. PATRIMONIUL CULTURAL MATERIAL ȘI IMATERIAL

4.3.1. Patrimoniul cultural material

Investițiile în restaurarea, protecția și valorificarea prin turism a patrimoniului cultural vor permite Regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ ridicat.

Activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural pot, mai mult decât orice altă activitate economică, să dezvolte sinergii în strânsă interacțiune cu mediul și societatea, deoarece dezvoltarea anumitor localități este strâns legată de mediul natural al acestora, de caracteristicile culturale, interacțiunea socială, securitatea și bunăstarea populației locale. Aceste caracteristici recomandă activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural motorul principal al conservării și dezvoltării locale, atât direct, prin sensibilizarea față de valori și prin ajutorul financiar oferit, cât și indirect, prin dezvoltarea unor activități alternative.

România deține un avantaj competitiv prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic, astfel că este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict în ceea ce privește condițiile de vizitare. Aceste inițiative de conservare vor trebui însoțite de o planificare consistentă prin care să se conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, să se mențină stilului arhitectonic tradițional și să se conserve orașele istorice medievale.

---

¹⁵³ Sursa: Site-ul APM Botoșani : <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/rapoarte-anuale> - Raportul privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2021

Necesitatea de a restaura obiectivele de patrimoniu cultural și natural trebuie să fie însoțită de o abordare flexibilă, care să permită includerea acestora în circuitul turistic și pregătirea lor pentru desfășurarea de noi activități, inclusiv economice, menținerea unei rigidități legate de actul tehnic de restaurare putând genera o utilizare deficitară a acestora. Crearea unui mediu de calitate duce la prosperitatea orașului și implicit la o calitate sporită a vieții cetățenilor săi. Un mediu atractiv, sigur și sustenabil are o contribuție benefică și vitală pentru imaginea orașului și pentru reputația pe care acesta o are pe plan extern și care poate afecta deciziile investitorilor străini. Acest lucru se poate obține prin dezvoltarea culturii și a evenimentelor culturale, prin promovarea turismului sau a altor forme de divertisment.

Cultura reprezintă modalitatea de a ne defini identitatea ca indivizi, comunități sau națiuni, un element esențial al dezvoltării economice și al regenerării sociale, un indicator al calității vieții și bunăstării individuale. La nivel internațional se acordă din ce în ce mai mare atenție potențialului culturii de a cataliza procesele de dezvoltare. Se vorbește despre orașe creative (orașe ale căror politici de dezvoltare sunt definite prin implicarea cetățenilor prin metode specifice domeniului cultural), despre industrii creative a căror rată de creștere este de 5 ori mai mare decât a industriilor tradiționale.

De aceea, considerăm că în contextul societății românești cultura joacă un rol esențial, fiind pârghia de armonizare a valorilor locale și naționale la valorile europene.

Obiectivele fundamentale ale politicilor culturale actuale din România sunt:

- ❖ *susținerea creativității contemporane;*
- ❖ *protecția patrimoniului cultural tangibil;*
- ❖ *protecția patrimoniului intangibil;*
- ❖ *susținerea și promovarea circulației creatorilor culturali și a bunurilor culturale.*

În acest context apar două mari *direcții de acțiune ale politicilor culturale naționale*:

- ✍ *păstrarea și afirmarea identității naționale prin protecția și promovarea moștenirii culturale, a patrimoniului ca sursă fundamentală de cunoaștere și creație;*
- ✍ *asigurarea unui cadru democratic pentru desfășurarea vieții culturale în contextul procesului de realizare a societății informaționale și educaționale, bazate pe principiul educației permanente, al educației pentru toți și al educației pentru fiecare.*

Contextul strategic în domeniul cultural la nivelul Regiunii de dezvoltare Nord - Est impune:

- ▶ *conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural;*
- ▶ *cercetarea, evidența, prezervarea și valorificarea patrimoniului imaterial;*
- ▶ *susținerea ofertei culturale locale și implicit a interesului comunităților de a participa la viața culturală;*
- ▶ *realizarea și promovarea bunurilor culturale și activităților care exprimă identitatea culturală a comunităților etnice și religioase;*

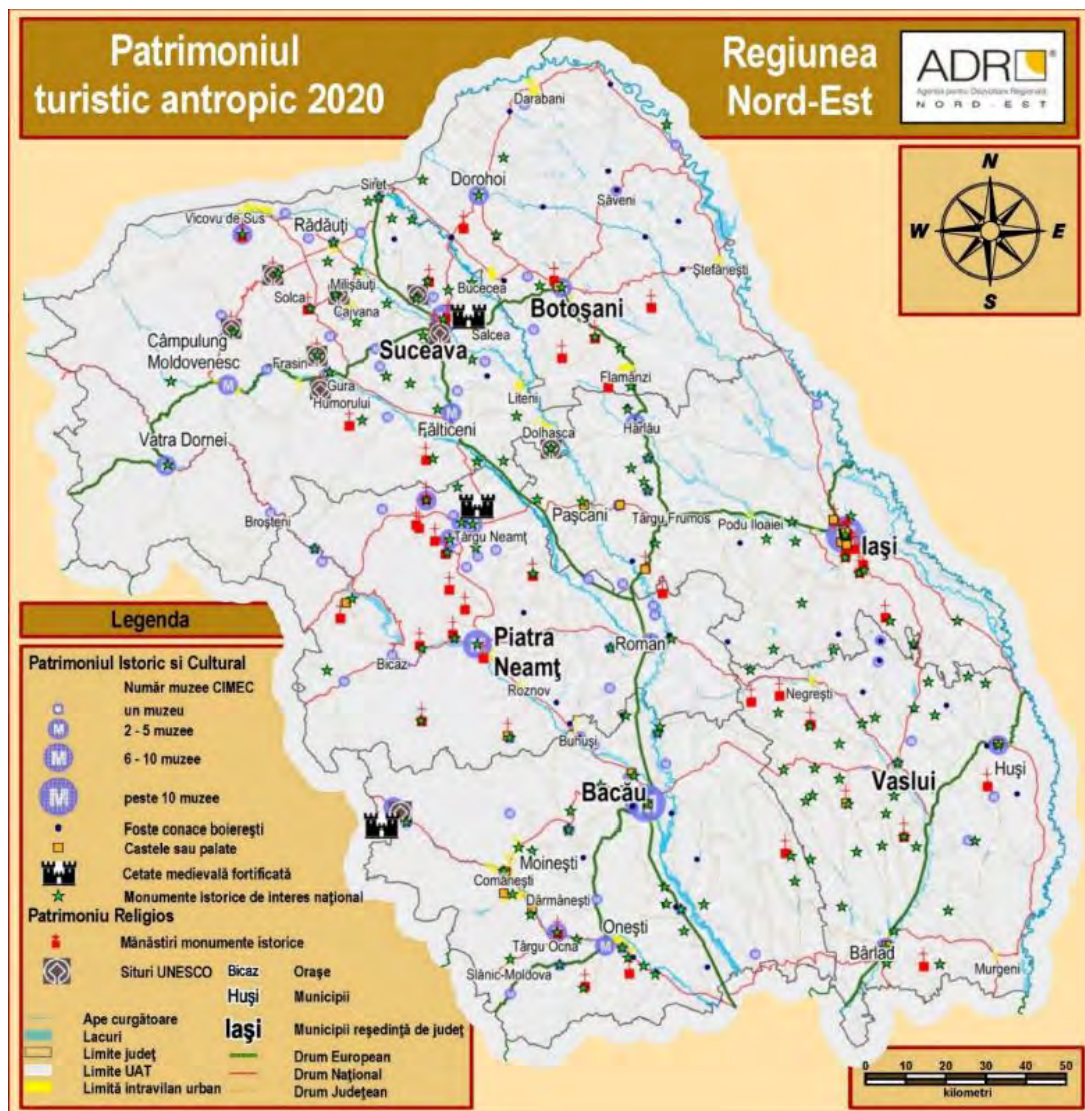

- ▶ *extinderea turismului cultural prin valorizarea potențialului cultural de care dispun județele din regiune.*

Potențialul turistic al Regiunii de Nord - Est este legat de patrimoniul cultural, care cuprinde vestigii istorice, edificii religioase și culturale, monumente și muzee.

Regiunea Nord - Est deține un patrimoniu construit protejat deosebit de bogat. Astfel, pe teritoriul ei există **4.003 monumente de interes internațional, național și local**, conform listei de patrimoniu a Ministerului Culturii, 2015. Acestea includ **situri arheologice, clădiri de interes istoric și arheologic, case memoriale și monumente de for public.**

În ceea ce privește distribuția teritorială a obiectivelor de patrimoniu pe tipuri de obiective, aceasta este redată în figura de mai jos: ¹⁵⁴

¹⁵⁴ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord - Est 2021-2027

Fig. 4.5. Obiectivele de patrimoniu construit din regiunea Nord - Est, în anul 2020

Regiunea Nord-Est beneficiază de un valoros patrimoniu turistic antropoc, reprezentat prin numeroase monumente istorice, de arhitectură și artă, edificii religioase, muzee și case memoriale, arhitectură și creație tehnică populară, manifestări populare tradiționale, etnografie, importante instituții culturale și de știință.

Dintre cele șapte areale turistice ale României care cuprind obiective culturale de importanță mondială, **mănăstirile din nordul Moldovei au fost incluse în patrimoniul mondial UNESCO** în anul 1993 și 2010 și includ:

- ✚ Biserica "Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul" din satul Arbore;
- ✚ Biserica "Adormirea Maicii Domnului și Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii Humor;
- ✚ Biserica "Buna-Vestire" a Mănăstirii Moldovița;
- ✚ Biserica "Înălțarea Sfintei Cruci" din Pătrăuți;
- ✚ Biserica "Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii "Sfântul Ioan cel Nou" din Suceava;
- ✚ Biserica "Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii Voroneț;
- ✚ Biserica "Învierea Domnului" a Mănăstirii Sucevița;
- ✚ Biserica "Sfântul Nicolae" a Mănăstirii Probota.¹⁵⁵

Aceste edificii, alături de municipiul Iași – important centru cultural și istoric - constituie principalele elemente promovate de Regiunea Nord-Est în afara țării.

Numeroase monumente istorice din regiune au constituit obiectul unor proiecte cofinanțate din Fonduri Comunitare, având ca scop **restaurarea/renovarea/reabilitarea obiectivelor turistice aferente patrimoniului cultural-istoric** pentru valorificarea turistică a acestora:

- ⇒ modernizarea Observatorului astronomic „Victor Anestin” din Bacău;
- ⇒ reabilitarea **Complexului Monahal Cosula din comuna Cosula, județul Botoșani**;
- ⇒ restaurarea **Căminului Ventura din Municipiul Botoșani**;
- ⇒ reabilitarea Ansamblului Metropolitan Iași;
- ⇒ restaurarea, modernizarea și conservarea Mănăstirii Golia și Bisericilor Banu, Sfântul Nicolae – Aroneanu, Sfântul Sava (Municipiul Iași);
- ⇒ restaurarea zonei istorice Curtea Domneasca și siturile și clădirile de patrimoniu aferente acesteia din Municipiul Piatra Neamț (Muzeul de Etnografie, Muzeul de Artă, Teatrul Tineretului, Turnul Clopotnița al lui Ștefan cel Mare, Muzeul Curții Domnești);
- ⇒ reabilitarea, consolidarea și modernizarea Muzeului Bucovinei din Suceava;
- ⇒ reabilitarea Cetății de Scaun a Sucevei;

¹⁵⁵ Sursa: Institutul National al Patrimoniului - <https://patrimoniul.ro/monumente-istorice/lista-patrimoniului-mondial-unesco/17-monumente-istorice/unesco/89-biserici-din-moldova>

- ⇒ restaurarea, modernizarea și conservarea patrimoniului cultural al mănăstirilor, Putna, Dragomirna, Moldovița, Sucevița din județul Suceava;
- ⇒ reabilitarea Centrului cultural-istoric al Bârladului;
- ⇒ ș.a.m.d.

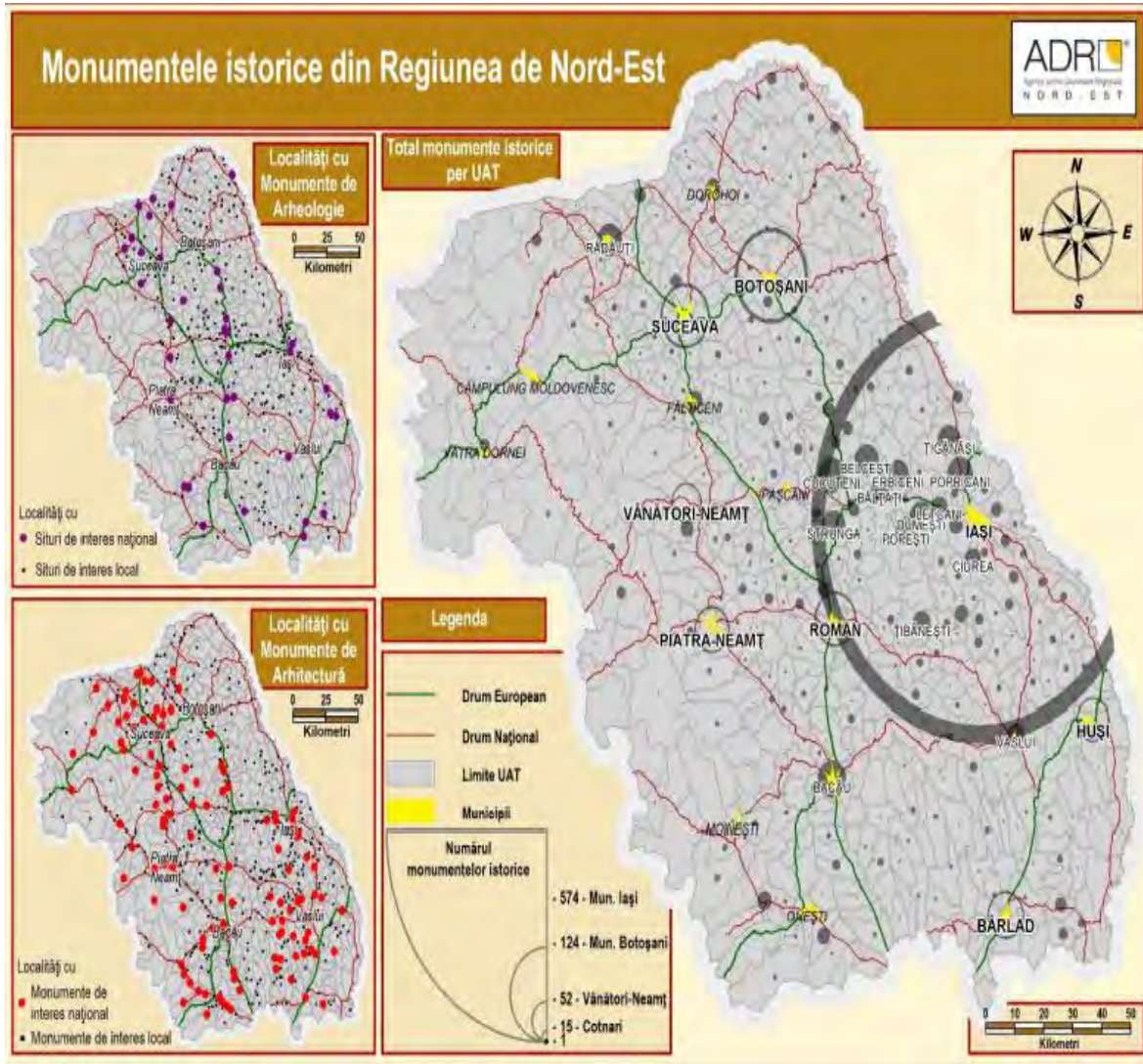

Fig. 4.6. Monumente istorice din regiunea Nord – Est ¹⁵⁶

Județul Botoșani dispune de vestigii istorice și religioase, de muzee și case memoriale. Este unul dintre județele care se remarcă prin importante valențe culturale, fiind legat de personalități precum Mihai Eminescu, George Enescu, Nicolae Iorga, Ștefan Luchian sau Grigore Antipa, fapt ce îl califică ca destinație predilectă pentru turismul cultural.

Case memoriale

¹⁵⁶ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord - Est 2021-2027

Casa Memorială „Nicolae Iorga” este un muzeu județean din Botoșani. Casa memorială „Nicolae Iorga” este locul în care se păstrează un important număr de piese cu valoare patrimonială, legate de personalitatea ilustrului istoric Nicolae Iorga. Fotografii originale ale familiei acestuia, ale lui Nicolae Iorga în diferite momente ale vieții sale, diplome de Dr. Honoris Causa primite din partea unor celebre instituții de învățământ din Europa (Sorbona, Cambridge, Roma) și un mare număr de cărți scrise de Nicolae Iorga, multe în ediții princeps, precum și ziare și reviste pe care le-a editat și îndrumat conturează dimensiunea extraordinară a uneia dintre cele mai mari personalități ale culturii românești și universale. Clădirea muzeului este declarată monument istoric, având codul *BT-IV-m-A-02045*. Clădirea originală, aflată în stare de ruină în anul 1965, este restaurată complet în stilul arhitecturii populare, având caracteristicile celui mai vechi și mai răspândit tip de locuință de târgoveț din zonă.

Casa Memorială „Mihai Eminescu” este un muzeu memorial amenajat în casa în care a trăit poetul Mihai Eminescu (1850-1889) în satul Ipotești din județul Botoșani. Memorialul Ipotești - Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu” se află pe Lista Monumentelor Istorice din județul Botoșani din anul 2004, având codul *BT-IV-a-B-02047*, fiind format din două obiective:

- **Casa memorială "Mihai Eminescu"** - datând din sec. al XIX-lea și având codul *BT-IV-m-B-02047.01*;
- **Mormintele familiei Eminescu** - datând din sec. al XIX-lea și având codul *BT-IV-m-B-02047.02*.

La 4 kilometri de Memorialul Ipotești, se află lacul din pădurea Baisa, sursă de inspirație a multor poezii ale lui Mihai Eminescu.

În curtea casei memoriale a lui Eminescu se află **Casa Papadopol**, o **casă țărănească de epocă în stil moldovenesc**, care a aparținut ultimului proprietar al moșiei Ipotești - doctorul Papadopol. Acesta și-a donat casa statului. În prezent, aici se află **Muzeul de etnografie al Centrului Național de Studii de la Ipotești**, fiind expuse obiecte provenind din vechile gospodării țărănești. În această casă și-a pictat Horia Bernea tablourile, în perioada taberelor naționale de pictură de la Ipotești.

două fotografii, o pagină de jurnal etc.).

Casa Missir din Municipiul Botoșani a fost construită în anul 1890 într-un eclectism clasicizant și păstrează multe elemente arhitectonice originale, inclusiv gardul din fier forjat bogat ornamentat. Familia Missir a avut de-a lungul vremii oameni politici în administrația locală a Botoșanilor, avocați și proprietari de pământuri în zona Hangu.

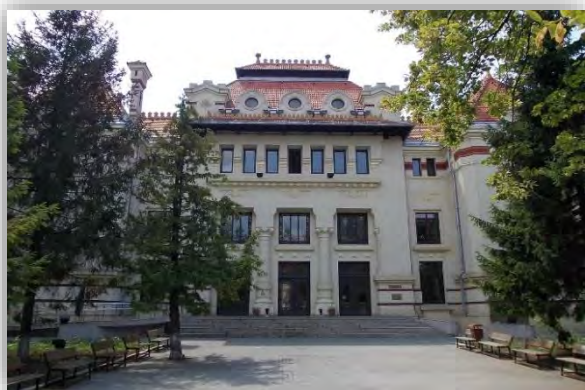

Casa Sillion din Municipiul Botoșani

este considerată un monument unicat în țară, dar și o capodoperă de nivel arhitectonic internațional. Monumentul este o adevărată operă de artă, cu fântână arteziană, statui, parc și fațade în stilurile avangardiste ale începutului de veac. Superba construcție se luptă astăzi cu uitarea, indiferența și ruina. Deși

frumusețea conacului încă răzbate din spatele zidurilor decrepitate, a gunoaielor și a vegetației care o sufocă, fără o intervenție de restaurare, casa va deveni doar o simplă amintire a epocii „*Belle Epoque*” și a grandorii Botoșaniului de la începutul secolului XX. Vremurile de glorie pentru această casă au durat până în 1950, când a fost naționalizată. Casa Sillion, apreciată în multe lucrări de specialitate ca o capodoperă arhitectonică, este construită într-un stil avangardist din acea perioadă, numit „*Secession*”. Acest stil reflectat și în arhitectură, era considerat ca o reacție și ca o rebeliune împotriva canoanelor arhitecturii clasice.

De menționat de asemenea:

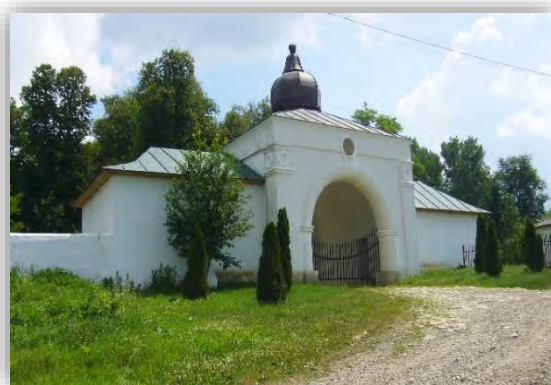

Palatul de Justiție Botoșani

care datează din 1906. La data de 28 mai 1904, arhitectul Petre Antonescu înaintea prefectului județului schițele de proiect ale Palatului de Justiție, împreună cu un deviz sumar de lucrări. La data de 12 mai 1905, noul prefect al județului, Ilie Văsescu și arhitectul Petre Antonescu, semnav un Contract prin care arhitectul se angaja ca în termen de 15 zile, să întocmească schița

de plan, devizul sumar, caietul de sarcini și toate celelalte documente privitoare la construcția Palatului de Justiție.

Conacul Miclescu, situat la 20 de kilometri de municipiul Botoșani, ridicat de una dintre cele mai mari familii de boieri care a stăpânit o bună parte din pământurile județelor Botoșani și Suceava, și anume familia Miclescu. Conacul este o perlă a arhitecturii românești și a fost refăcut în totalitate după modelul celui din 1940 de către arhitectul Șerban Sturdza, văr cu Radu Alexandru Miclescu, moștenitorul proprietății.

Muzee

Muzeul Județean de Istorie Botoșani, fost *Palat al Prefecturii*, clădirea în care se află muzeul a fost ridicată în perioada premergătoare primului război mondial, după proiectul arh. Petre Antonescu. Inițial, muzeul a avut dublu profil: istorie și științe naturale. La sfârșitul anului 1977 a avut loc deschiderea expoziției de bază a Secției de istorie a muzeului, cuprinzând elemente de arheologie, numismatică, istorie. În sălile acestuia se află câteva

exponate deosebit de interesante: un adăpost uman din paleoliticul mijlociu descoperit la Ripiceni-Izvor, pe malul Prutului, care este unicat în țară; o statueta feminină aparținând culturii Cucuteni (5.000 î.Hr.), cunoscută sub denumirea de „*Venus de la Drăgușeni*”; vechea ușă de la biserica Sf. Nicolae din Dorohoi (ctitoria lui Ștefan cel Mare, 1495); paftale, inele sigilare și alte obiecte descoperite pe câmpul de bătălie de la Verbia (4 km. de Dorohoi), unde armata lui Ieremia Movilă a trecut de partea lui Mihai Viteazul, domnul care a unificat pentru întâia oară provinciile românești (1600); inscripția originală (pisania) școlii de la Pomârla (1835), întemeiată de boierul Anastasie Bașotă, prima școală particulară din Moldova.

Galeriile de artă Ștefan Luchian Botoșani reprezintă o secție de artă din cadrul *Muzeului Județean Botoșani* și poartă numele renumitului pictor botoșănean. Povestea acestora începe în anii '60 când se inaugura prima pinacotecă (muzeu, galerie unde sunt expuse tablouri) din oraș. Această inițiativă a aparținut unei profesoare de limba și literatura română- Ileana Turușancu și unui pictor- Eugen Ispir. În anul 1977 este realizată o donație de 45 de tablouri semnate de unele dintre cele mai mari nume, precum Theodor Pallady, Camil Ressu, Nicolae Tonitza, Rudolf Schweitzer, Gheorghe Petrașcu și alți artiști plastici. În cadrul acestei secții sunt conservate și păstrate peste 2300 de opere de artă de patrimoniu. În afară de tablourile celor mai însemnați pictori, aici se află și opere de sculptură (iscălite de artiști precum Iulia Oniță, Ovidiu Maitec ori Dan Covataru) sau tapiserii (ale personalităților ca Cella Neamțu, Aspazia Burduja ori Ileana Balotă).

Muzeul de Etnografie Botoșani

deține o colecție etnografică care ocupă un loc de privilegiiat în patrimoniul muzeal județean, fiind sufletul civilizației sătești. Primele achiziții pentru un viitor muzeu etnografic au început din anii 1957-1958. Până în anul 1983, numărul de piese a ajuns la 773, iar în anul 2008 inventarul numără în total 3428 piese. Valoarea pieselor este dată de vechimea lor (unele din ele fiind datate cu anii 1819, 1826, 1853, 1878, 1903, 1904 – obiecte de cult,

piese de mobilier, țesături, ceramică), de motivele decorative cu simboluri specifice zonei și de cromatică. Muzeul de Etnografie a fost redeschis la sfârșitul anului 2012, într-o nouă locație, și anume *Casa Ventura*.

Muzeul de Științe ale Naturii Botoșani

a fost construit în stil baroc, în anul 1887, de către arhitecți italieni, după un proiect francez, cu destinația de reședință a Prefecturii Fostului Județ Dorohoi. Muzeul are **bogate colecții de insecte, moluște, minerale, păsări** etc. **Patrimoniul muzeal** (istorie naturală) însumează circa **276.000 exemplare**. Dintre colecțiile deținute, cele mai renumite sunt: colecția entomologică a

profesorului Ion Nemeș, care cuprinde aproximativ 250.000 de insecte autohtone (multe specii fiind noi pentru știință) și 4.500 de fluturi exotici obținuți prin schimb cu diverși colecționari din întreaga lume; colecția de păsări exotice (Zair – Africa) a prof. Rang Cătălin și colecția de lepidoptere exotice a farmacistului Weber Wilhelm.

Muzeul de Arheologie Săveni

adăpostește un bogat material arheologic ce ilustrează istoria acestor **locuri din paleolitic până în sec. IV d.H.** Rețin atenția uneltele și armele din silex, vatra de foc cu oase de mamut carbonizate și o defensă (colț) de mamut descoperite în celebrele stațiuni paleolitice de la Ripiceni, Mitoc, Drăgușeni sau Coțușca. Bogat reprezentată este **cultura neo-eneolitică Cucuteni** cu splendida **ceramică** ce încântă prin grația formelor, armonia

motivelor și cromatică în două sau trei culori. Epoca metalelor este reprezentată de

numeorase **unelte, arme și bijuterii**: topoare cu gaură de înmănușare, cosoare din silex, greutăți din lut ars pentru plasa de pescuit, vase de ofrandă, mărgelile din cornalină. **Colecția Memorială „Mihai și Al. Ciucă”** este expusă în două din încăperile muzeului. În cadrul muzeului este prezentată și **Expoziția de artă contemporană sticlă-portelan** – ce cuprinde obiecte realizate în anul 1985, la *Fabrica de sticlă din Dorohoi*, sub egida unei tabere de creație. În plus, muzeul dispune și de un mic spațiu cu **păsări și pești exotici** ce completează cu o notă vie caracterul naturalist al muzeului.

Monumentul Răscoalei din 1907 Botoșani

Monumentul este realizat în perioada comunistă, în anul 1978 de către sculptorul Gavril Covalschi și prezintă trei secvențe ale răscoalei țăranilor din 1907. Răscoala țărănească a început în 21 februarie (8 februarie s.v.) 1907 în Flămânzi, Botoșani și s-a răspândit, în perioada următoare, în toată țara. Principala cauză a fost nemulțumirea țăranilor legată de inechitatea deținerii pământurilor, aflat în

mâinile a doar câtorva mari proprietari.

Bustul lui Valter Mărăcineanu din Dorohoi

Nicolae Valter Mărăcineanu (1840-1877) a fost un ofițer român, căzut eroic la reduta Grivița, în luptele din cadrul Războiului de Independență al României purtat contra turcilor. În atacul din 30 august 1877, căpitanul Nicolae Valter Mărăcineanu a căzut la datorie în timp ce înfigea pe parapetul redutei turcești Grivița drapelul Regimentului 8 linie.

Monumentul Eroilor din Primul Război Mondial construit în anul 1926, monumentul Eroilor din Dorohoi este un elogiu adus celor ce și-au pierdut viața în decursul Primului Război Mondial. Monumentul a fost realizat de sculptorul Spiridon Georgescu.

Biserici și mănăstiri

Biserica de lemn cu hramul „Sfântul Dumitru” se află în satul **Vorniceni** din județul Botoșani, la o distanță de 7 km față de calea ferată Dorohoi – Iași. Biserica din Vorniceni, posibil cea mai veche biserică de lemn din județul Botoșani, nu are o pisanie, inscripție sau un alt document prin care să fie atestat ctitorul sau anul ridicării acestui așezământ. Constructiv se aseamănă în mare măsură cu biserică de lemn din Putna. După ce vatra satului s-a mutat, în anul 1821, logofătul Nicolae Rosetti a intervenit pentru a

strămuta biserică în mijlocul comunității. (Tradiția spune că această biserică a fost construită tăindu-se stejarii seculari ai unei păduri bătrâne ce se întindea pe lângă fosta amplasare a satului, curățindu-se astfel locul pe care a fost ridicată apoi biserică. Ulterior bisericuța a fost strămutată de pe deal jos în vale, în sat, deoarece, fiind izolată, era prădată de tâlhari.

Biserica de lemn cu hramul „Sfântul Dumitru” din Ionășeni a fost construită în secolul al XVIII-lea. Ea se află într-o fostă livadă boierească din satul Ionășeni (comuna Trușești, județul Botoșani). Biserica de lemn "Sf. Dumitru" din Ionășeni a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Botoșani din anul 2015 la numărul 443, având codul de clasificare *BT-II-m-B-01994*, dar specificându-se eronat anul 1825 ca an al datării sale. În sat se află în prezent trei

biserici, cea prezentată aici fiind cea mai veche. Biserica de lemn din Ionășeni este construită în întregime din bârne de stejar, pe temelie de piatră. Este acoperită cu draniță. Intrarea în lăcașul de cult se face pe o ușă situată pe peretele sudic al pronaosului. Lăcașul de cult are formă dreptunghiulară, cu absida altarului pentagonală decroșată față de restul construcției. El este format din trei încăperi: pronaos, naos și altar.

Mănăstirea Sihăstria Voronei este așezată în mijlocul unei poieni din care nu vezi de jur împrejur decât culmi de dealuri acoperite cu păduri seculare. Zidirea bisericii mănăstirii Sihăstria Voronei a început în 1857 și s-a finalizat în 1876. Originalitatea bisericii este dată de cele trei abside marcate de câte patru coloane. Pridvorul, exonartex, de lemn s-a adăugat ulterior. Lăcașul este încoronat cu trei turnuri de lemn care nu se ansamblează armonios cu întregul. În fața catapetesmei, pe peretele din stânga este

reprezentată „Legea Veche”, printr-o femeie ce ține în mână o cruce necompletă în formă de „T”, iar pe peretele din dreapta e reprezentată „Legea Nouă”, printr-o femeie ce ține în mână o cruce completă.

Cimitirul Armenesc se află în jurul Bisericii „Sfânta Maria” a existat, conform obiceiurilor timpului, primul cimitir ce cuprindea pietre funerare de marmură, lucrate artistic și cu inscripții deosebite prin conținutul lor, fapt ce l-a determinat pe Nicolae Iorga să le publice în lucrarea „Inscripții botoșănene”. **Cea mai veche biserică ortodoxă armeană din Moldova s-a construit la Botoșani**, fapt ce denotă numărul mare de armeni stabiliți în oraș la acea vreme. *Biserica ortodoxă armeană „Sfânta Maria” din Botoșani* este clădită în anul 1350, data cea mai veche când este pomenită vreo biserică armeană în Țările Române.

Astfel, **județul Botoșani dispune de un potențial turistic diversificat**, reprezentat atât prin **cadru natural pitoresc**, cât și prin **monumente de artă și arhitectură** de mare valoare artistică, la nivel național și internațional, precum și de un **valoros patrimoniu folcloric și etnografic**, care îmbracă toate formele, de la valorificarea vestigiilor arheologice, la turismul religios și de pelerinaj (mai ales cu ocazia hramului celor mai importante mănăstiri), urban, gastronomic.

Obiective care constituie **valori de patrimoniu cultural de interes național** (monumente istorice de valoare națională excepțională):

- ❖ **Monumente și ansambluri de arhitectură:**
  - ▶ **Castele, conace, palate :**
    - **Palatul de Justiție – Botoșani;**
    - **Conacul Boldur – Lățescu – Hudești;**

- Conacul Rosetti – Ionășeni;
- Conacul Ursianu – Mihălășeni;
- Conacul Ion Pillat – Miorcani;
- **Conacul Miclescu – Bucecea.**
- ▶ **Biserici și ansambluri mănăstirești:**
  - **Biserica Sf. Dumitru și Sf. Apostoli – Botoșani;**
  - **Biserica Sf. Ioan Botezătorul – Botoșani;**
  - Biserica Pogorârea Sf. Duh – Agafton;
  - Biserica de lemn Sf. Arhangheli – Agafton;
  - **Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului – Bălușeni;**
  - **Biserica de lemn Sf. Voievozi – Botoșani;**
  - Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului – Brăești;
  - **Biserica Sf. Nicolae – Bucecea;**
  - Biserica de lemn Sf. Treime și Sf. Voievozi – Cândești;
  - Biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva – Corjăuți;
  - Biserica Duminica Tuturor Sfinților – Corni;
  - Biserica Sf. Nicolae – Cosula;
  - Biserica de lemn Sf. Nicolae – Havarna.
- ▶ **Monumente de arhitectură populară (locuințe sătești):**
  - Prima școală sătească – Darabani.

❖ **Etnografie și folclor.**

Zonele rurale, în special, sunt cunoscute pentru **capacitatea lor de păstrare a datinilor, tradițiilor, meșteșugurilor și obiceiurilor străvechi**, iar meleagurile botoșănene au fost intens locuite încă din cele mai vechi timpuri până astăzi de oameni harnici ce au creat și păstrat valori etnografice deosebite și distincte de zonele alăturate în domeniul arhitecturii populare, a portului, țesăturilor, ceramicii, în mod original.

Portul popular este caracterizat prin simplitate și eleganță. **Meșteșugurile tradiționale** – singurele care s-au păstrat - sunt **țesutul și olăritul**. Piesele țesute sunt în special scoarțele și lăicerele. Astăzi, olăritul se practică în foarte puține locuri, doar în spiritul tradițiilor. Meșteri olari se mai găsesc în localitățile Cătămărăști Deal și Mihăileni. Aceștia folosesc îndeosebi culorile galben, verde, brun cu diferite decorațiuni. Obiceiul încondeierii ouălor se mai păstrează doar în localitatea Rogojești. Obiceiurile care sunt păstrate în majoritatea localităților din județ sunt obiceiurile de iarnă, **colindele, uratul, jocurile de căiuți, urși, măștile**. Cea mai cunoscută zonă folclorică din județ este compusă din comunele Tudora și Vorona. În Vorona s-a născut **cel mai cunoscut creator de măști populare și instrumente muzicale din țară – Gheorghe Țugui**. Gheorghe Țugui poartă cu mândrie costumul popular la toate evenimentele la care este invitat, moștenind acest talent de la tatăl său,

care făcea măști mari, cu pene, care însă au dispărut cu timpul și pe care meșterul vrea să le aducă în actualitate. Din 1983, face parte din *Academia Artelor Tradiționale din România* și a fost chemat la expoziții în țară, dar și în străinătate (Austria, Italia și Ungaria).

Muzeul de măști populare "Țugui Gheorghe" din localitatea Vorona este una dintre atracțiile unice ale județului Botoșani. Datorită profilului său a reușit să atragă și atenția celor de la UNESCO, încadrându-l în categoria de muzeu-atelier. De-a lungul vieții s-au adunat peste 3.500 de măști create de Moș Ghiță, care au ajuns în toate

colțurile țării și chiar peste granițele ei. Fiecare mască are povestea și rolul ei, cât și un nume dat de cel care le-a făcut, precum „*Omul cu gura de lup*” sau „*Omul diavol*”.

De asemenea, menționăm și **alte elemente ce alcătuiesc tradițiile și obiceiurile specifice** prin analiza obiceiurilor **specifice Județului Botoșani**, totodată incluzându-se aspecte ce țin de **manifestările cultural-artistice**:

❖ **Atelierul de ceramică IACINSCHI**

În atelierul familiei Iacinschi, producători de ceramică artizanală din Botoșani, se lucrează ceramica “de Kutu”, foarte cunoscută în județ, și ceramica de tip neolitic. De peste 30 de ani meșterii realizează platouri, farfurii, ulcioare, căni, vase, cahle și multe alte obiecte necesare omului în casă sau obiecte de decor.

❖ **Apalaghiei Marcel**

Lucrările lui Marcel Apalaghiei sunt mărturii ale vremii, ale unui timp care, pentru meșterul cu mâini de aur, nu poate fi măsurat decât în culori verde-galben-brun-roșcate, precum copacii transformați în linguri, blidare, medalioane, troițe. A participat la numeroase târguri și expoziții la Budapesta, Oradea, Botoșani, Iași, București, fiind apreciat și răsplătit cu diplome.

❖ **Familia Ivănușcă, din Todireni, județul Botoșani**

Meșteșugul țesutului de covoare a fost transformat într-o profitabilă afacere de familie. Din război, ies adevărate povești țesute în lână nevopsită, lucrate ca acum o sută de ani, respectând cu sfințenie tehnicile din bătrâni și motivele populare autentice. Maria și Vasile Ivănușcă duc mai departe și răspândesc în lume o frumoasă și prețioasă tradiție.

Folclorul literar și coregrafic sunt bine reprezentate în Județul Botoșani prin **poezia lirică, basme și povești, ghicitori, proverbe și zicători, descântece**, observându-se **varietatea melodiilor populare: doina, cântecul epic, cântecul propriu zis, strigăturile de la petreceri** (hora, nunta,

cumetria). Repertoriul unor cunoscuți rapsozi și cântăreți populari (**Ansamblul folcloric Stejărelul, Ansamblul folcloric Vlăsinești, Ansamblul folcloric, Ansamblul folcloric Cordăreanca**) păstrează viu atât vechiul repertoriu vocal cât și pe cel instrumental (instrumentele specifice zonei fiind fluierul, vioara, cobza). **Orchestra Populară „Rapsozii Botoșanilor”** este totodată un simbol reprezentativ pentru Botoșani, fiind o instituție profesionistă de spectacole, înființată în anul 1970, în prezent aflată în subordinea *Consiliului Județean Botoșani*. Acum, este unul dintre colectivele artistice cele mai apreciate în Botoșani și în Moldova, reprezentativă în perimetrul promovării folclorului muzical în județ, în țară, peste hotare.

În ceea ce privește **cusăturile și țesăturile**, zona Botoșanilor cuprinde unele dintre cele mai valoroase scoarțe românești, de o valoare artistică deosebită, atât prin **gama coloristică**, cât și prin **concepția decorativă**. **Costumul popular botoșănean** se caracterizează prin **sobrietate cromatică**, dar și prin preferința pentru **motivele florale și geometrice**.

În analiza situației actuale a patrimoniului cultural s-au luat în considerare elemente ale patrimoniului tangibil – monumente istorice (conform *LMI 2015*), zonele protejate (conform *Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – secțiunea III “Zone protejate”, anexa 3*), precum și elemente reprezentative pentru patrimoniul intangibil – obiceiuri, meșteșuguri, artă populară.

Județul Botoșani are înscris în Lista Monumentelor Istorice aprobată prin *Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2.828/2015* un număr de **510 monumente istorice** de categoria A (monumente de interes național) și categoria B (monumente de interes local), grupate pe patru categorii: *monumente de arheologie; monumente de arhitectură; monumente de for public și monumente memoriale și funerare*.

În *Planul de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea a III-a* au fost identificate zonele protejate și construite cu valoare culturală de interes național, astfel că **în județul Botoșani există 47 de unități administrativ-teritoriale cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național și local:**

- ◆ Municipii: **Botoșani**, Dorohoi
- ◆ Orașe: **Bucecea**, Ștefănești, Săveni, Darabani
- ◆ Comune: Mihai Eminescu, George Enescu, Mihăileni, Ibănești, **Bălușeni**, Vorona, Vorniceni, Corlățeni, Căndești, Știubieni, Sulița, Pomârla, Drăgușeni, Cristești, Hudești, Rădăuți – Prut, Suharău, Trușești, Hilișeu – Horia, Havârna, Văculești, Dresca, Coșula, Brăești, Curtești, Frumușica, Stăuceni, Tudora, Șendriceni, Hănești, Ripiceni, Flămânzi, Prăjeni, Coțușca, Mitoc, Mihălășeni, Ungureni, Manoleasa, Leorda, Păltiniș, Hlipiceni.

Astfel, dacă ne referim la **patrimoniul imobil al Municipiului Botoșani**, aici se remarcă o serie de clădiri de patrimoniu, construcții școlare, monumente de artă plastică și memorială, lăcașe de cult, monumente și vestigii. Monumentele catalogate cu valențe istorice și discutate în cazul de față sunt reprezentate de monumente de arheologie,

arhitectură fortificată, arhitectură religioasă, arhitectură civilă, sau vestigii de pictură și sculptură monumentală care se regăsesc pe teritoriul municipiului Botoșani.

Cercetând fondul arhitectonic al orașului, se observă că majoritatea monumentelor istorice au fost ridicate în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Însă, arhitectura specifică acestei perioade se completează cu arhitectura monumentelor istorice construite înainte de secolul XIX.

Lista monumentelor istorice din Municipiul Botoșani înscrise în *Patrimoniul cultural național al României* este reprezentativă pentru istoria locală. Monumentele istorice au valoare arhitecturală și ilustrează mai ales:

Tab. 4.1. Lista monumentelor istorice din Municipiul Botoșani ¹⁵⁷

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa	Datare
1	BT-I-s-B-01751	Situl arheologic de la Botoșani, punct "Groapa lui Ichim (Achim)"	"Groapa lui Ichim (Achim)" La 2 km SE de Întreprinderea Fasst	sec. II - III p. Chr, Epoca romană
2	BT-II-a-A-01849	Ansamblu urban "Piața 1 Decembrie 1918"	Piața 1 Decembrie 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, și Str. Victoriei nr. 3	sf. sec. XIX
3	BT-II-a-A-01850	Ansamblu urban "Piața 1 Decembrie 1918"	Piața 1 Decembrie 14, 15, 16	sf. sec. XIX
4	BT-II-m-A-01851	Casă, azi sediul P.N.Ț.C.D.	Str. 1 Decembrie 13	sf. sec. XIX
5	BT-II-m-A-01852	Casă	Str. 1 Decembrie 17	sf. sec. XIX
6	BT-II-a-A-01853	Ansamblu urban II "Str. 1 Decembrie 1918"	Str. 1 Decembrie 19, 19A, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41	sf. sec. XIX
7	BT-II-a-A-01854	Ansamblu urban I "Str. 1 Decembrie 1918"	Str. 1 Decembrie 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56	sf. sec. XIX
8	BT-II-a-A-01855	Biserica "Uspenia", azi biserica "Adormirea Maicii Domnului"	Str. 1 Decembrie 43	1552
9	BT-II-a-A-01856	Ansamblu urban I "Str. 1 Decembrie 1918"	Str. 1 Decembrie 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 85A, 85B, 85C	sf. sec. XIX
10	BT-II-m-B-01857	Biserica lipovenească "Nașterea Maicii Domnului"	Str. Antipa Grigore 8	1853
11	BT-II-m-B-01858	Biserica armenească "Adormirea Maicii Domnului"	Str. Armeană 3	1782
12	BT-II-a-B-01859	Ansamblul bisericii armenești "Sf. Treime"	Str. Armeană 15	1795 - 1797
13	BT-II-m-B-01859.01	Biserica armenească "Sf. Treime"	Str. Armeană 15	1795 - 1797

¹⁵⁷ Sursă: Institutul de Memorie Culturală, baza de date

14	BT-II-m-B-01859.02	Turn clopotniță	Str. Armeană 15	1795 - 1797
15	BT-II-m-B-01859.03	Zid de incintă	Str. Armeană 15	1795 - 1797
16	BT-II-m-B-01860	Casa Ibrăileanu	Str. Armeană 42	înc. sec. XIX
17	BT-II-m-B-01861	Casa Maximovici	Str. Armeană 44	înc. sec. XIX
18	BT-II-m-B-01862	Casa Chiriac	Str. Armenească 46-48	înc. sec. XIX
19	BT-II-m-B-01863	Casa Țăranu- Jaba	Str. Băncilă Octav 22	sec. XIX
20	BT-II-m-B-01864	Casă	Str. Băncilă Octav 29	sf. sec. XIX
21	BT-II-m-B-01865	Casa Palaga	Str. Băncilă Octav 32	sf. sec. XIX
22	BT-II-m-B-01866	Casa Silion	Str. Brătianu I.C. 18	mijl. sec. XIX
23	BT -II - m - A -01867	Fundația Sofian, azi Centrul Cultural Ecumenic	Str. Brătianu I.C. 59	1900
24	BT -II - m - B -01868	Casa Biebea	Str. Bucovinei 1	1930
25	BT -II - m - B -01869	Casa Șipoteanu	Str. Bucovinei 5	sf. sec. XIX
26	BT -II - m - B -01900	Biserica Băcanilor și Răchitenilor, azi Biserica "Sf. Trei Ierarhi"	Str. Bucovinei 12	1789
27	BT -II - m - B -01871	Internatul Liceului Economic	Str. Bucovinei 33	sf. sec. XIX
28	BT -II - m - B -01872	Grup Școlar Agricol Petru Rareș Botoșani	Str. Călugăreni 7	sf. sec. XIX
29	BT -II - m - B -02037	Teatrul "Mihai Eminescu"	Str. Cuza Vodă 3	1916
30	BT -II - m - B -01873	Casă	Str. Cuza Vodă 5	1920
31	BT -II - m - B -01874	Casa Vrabie	Str. Cuza Vodă 16	sec. XIX
32	BT -II - m - B -01875	Camera de Comerț	Str. Dragoș Vodă 13	sec. XIX
33	BT -II - m - B -01876	Casa Neamțu	Str. Dragoș Vodă 28	sf. sec. XIX
34	BT -II - m - B -01877	Casă, azi Serviciul de Eliberare a Pașapoartelor Botoșani	Bd. Eminescu Mihai 24	înc. sec. XX
35	BT -II - m - B -01878	Școala Normală de Fete Carmen Sylva, azi Liceul de Științe Naturale "Grigore Antipa"	Bd. Eminescu Mihai 30	1899
36	BT -II - m - B -01879	Casa Grigore Antipa, azi Muzeul de Științe ale Naturii	Bd. Eminescu Mihai 36	1860
37	BT -II - m - B -01880	Palatul de Justiție	Bd. Eminescu Mihai 38	1906 - 1916
38	BT -II - m - B -01881	Casă	Bd. Eminescu Mihai 39	ante 1880
39	BT -II - m - B -01882	Liceul Carmen Sylva, azi Casa Corpului Didactic Botoșani	Bd. Eminescu Mihai 40	1908 - 1909
40	BT -II - m - B -01883	Casa Ventura	Bd. Eminescu Mihai 50	1872
41	BT -II - m - B -01884	Fosta casă Urșianu -Fisher, azi Casa de Asigurări pentru Sănătate Botoșani	I Bd. Eminescu Mihai 52	1872
42	BT -II - m - B -01885	Casa Isăcescu	Bd. Eminescu Mihai 57	1905
43	BT -II - m - B -01886	Casa Prasa, azi Hotelul Belvedere	Bd. Eminescu Mihai 61	sec. XIX
44	BT -II - m - B -01887	Casa Săvinescu	Bd. Eminescu Mihai 67	1920
45	BT -II - m - B -01888	Casa Dr. Capșa, azi Grădinița nr.18	Bd. Eminescu Mihai 72	1890
46	BT -II - m - B -01889	Biserica "Sf. Dumitru" și "Sf. Apostoli"	Aleea Gorki Maxim 6	1833
47	BT -II - m - B -01890	Casă	Aleea Gorki Maxim 13	mijl. sec. XIX
48	BT -II - m - B -01906	Casa Sofian, azi Grădinița Nr.11	Str. Gorki Maxim 6	sec. XIX
49	BT -II - m - B -01891	Biserica "Sf. Ioan Botezătorul"	Str. Grigorescu Nicolae 1	1765 - 1777
50	BT -II - a - B -01892	Ansamblul bisericii "Sf. Spiridon"	Str. Independenței 39	1789
51	BT -II - a - B -01892.01	Biserica "Sf. Spiridon"	Str. Independenței 39	1789
52	BT -II - m - B -01892.02	Turn clopotniță	Str. Independenței 39	1817

53	BT-II-m-B-01893	Casa Ciulei, azi Laboratorul de Medicină Legală	Str. Iorga Nicolae 3	sec. XIX
54	BT-II-m-B-01894	Liceul "A. T. Laurian"	Str. Iorga Nicolae 19	1885
55	BT-II-m-B-01895	Casa Abete, azi Inspectoratul Școlar	Str. Iorga Nicolae 26	1872
56	BT-II-m-B-01896	Casă, azi sediul Romsilva S.A. Ocolul Silvic Mihai Eminescu	Str. Iorga Nicolae 34	sf. sec. XIX
57	BT-II-m-B-20406	Biserica Vovidenia ("Intrarea în Biserică a Maicii Domnului")	Str. Kogălniceanu Mihail 6A	1834
58	BT-II-m-B-01897	Casa Jean Goilav	Str. Kogălniceanu Mihail 12	sec. XIX
59	BT-II-m-B-01898	Casa Dr. Goilav	Str. Kogălniceanu Mihail 16	sf. sec. XIX
60	BT-II-m-B-01899	Casa Mavrocordat, azi Grădinița Nr. 24	Str. Kogălniceanu Mihail 20	1870
61	BT-II-m-B-01901	Casa farmacistului Vasiliu, azi Palatul Copiilor	Str. Kogălniceanu Mihail 31	sec. XIX
62	BT-II-m-B-01902	Școala generală nr. 4 (două clădiri)	Str. Luchian Ștefan 17	sec. XIX
63	BT-II-m-B-01903	Casa Colonel David	Str. Luchian Ștefan 48	sec. XIX
64	BT-II-m-A-01904	Casă	Str. Maniu Iuliu 5	sec. XIX
65	BT-II-m-B-01905	Casa Michel	Str. Maniu Iuliu 17	mijl. sec. XIX
66	BT-II-m-B-01907	Casa Garabet –Ciolac, azi sediul Direcției de Sănătate Publică Botoșani	Str. Marchian 7	mijl. sec. XIX
67	BT-II-m-B-01908	Casa Sofian -Arapu, azi Spitalul județean	Str. Marchian 11	mijl. sec. XIX
68	BT-II-m-B-01909	Casă	Str. Miorița 4	1800
69	BT-II-a-B-01910	Casele Goilav	Str. Miorița 10	mijl. sec. XIX
70	BT-II-m-B-01910.01	Casele Goilav, Corp D	Str. Miorița 10	mijl. sec. XIX
71	BT-II-m-B-01910.02	Casele Goilav, Corp B	Str. Miorița 10	mijl. sec. XIX
72	BT-II-m-B-01910.03	Casele Goilav, Anexă Corp C	Str. Miorița 10	mijl. sec. XIX
73	BT-II-m-B-01910.04	Casele Goilav, Corp A	Str. Miorița 10	mijl. sec. XIX
74	BT-II-m-B-01911	Uzina electrică	Calea Națională 36	1906
75	BT-II-m-A-01912	Casa Panu	Calea Națională 60	sf. sec. XIX
76	BT-II-m-B-01913	Casa Moscovici, azi S.C. "Nord Proiect"	Calea Națională 62	1872
77	BT-II-m-B-01914	Banca Națională, azi Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu" Botoșani	Calea Națională 64	1926
78	BT-II-m-B-01915	Biserica Blânilor, azi Biserica "Sf. Ilie"	Calea Națională 87 - A	1834
79	BT-II-m-A-01917	Biserica "Întâmpinarea Domnului" și "Sf. Împărați"	Str. Onicescu Octav 35	1826
80	BT-II-m-B-01918	Casa Bolfosu, azi sediul S.C. Panda S.R.L.	Str. Pillat Ion 5	1800
80	BT-II-m-B-01919	Casă cu pridvor	Str. Pillat Ion 12	sec. XIX
81	BT-II-m-B-01920	Casa Enășescu	Str. Pillat Ion 28	mijl. sec. XIX
82	BT-II-m-B-01921	Casă cu prăvălie	Piața Poștei 3	sf. sec. XIX
83	BT-II-m-B-01922	Poșta veche	Str. Poștei 4	sf. sec. XIX
84	BT-II-m-B-01923	Gara Botoșani	Str. Purice Aprodul 3	1872 - 1876
85	BT-II-m-B-01924	Casa Garabet-Ciomac, azi Arhivele Direcției Sanitare	Str. Pușkin A. S. 2	1892
86	BT-II-m-B-01925	Casa Missir	Str. Pușkin A. S. 4	1890
87	BT-II-m-B-01926	Biserica "Sf. Nicolae"	Str. Pușkin A. S. 25	1808
88	BT-II-m-B-01927	Casa Alexandru Văsescu	Aleea Rapsodiei 6	1880
89	BT-II-m-B-01928	Primăria veche	Piața Revoluției 1	ante 1850

90	BT-II-a-A-01929	Mănăstirea Popăuți	Str. Ștefan cel Mare 41	sec. XV - XX
91	BT-II - m - A -01929.01	Biserica "Sf. Nicolae" - Popăuți	Str. Ștefan cel Mare 41	1496
92	BT-II - m - A -01929.02	Turn clopotniță	Str. Ștefan cel Mare 41	1496
93	BT-II - m - B -01930	Casă	Str. Teatrului 6	1916
94	BT-II - m - B -01931	Halele de carne și pește	Str. Transilvaniei 2	1912
95	BT-II - m - B -01932	Casa cu coloane Roset	Aleea Unirii 3	sec. XIX
96	BT-II - m - B -01933	Casa Manolache Iorga	Aleea Unirii 10	sec. XIX
97	BT-II - m - B -01934	Biserica "Cuvioasa Parascheva"	Pietonalul Unirii 4	1816
98	BT-II - m - B -01935	Casa Constantin Zamfirescu, azi Centrul pentru pregătirea profesională a șomerilor Botoșani	Pietonalul Unirii 9	1890
99	BT-II - m - B -01936	Internatul liceului "Carmen Sylva", azi Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național	Pietonalul Unirii 10	1890
100	BT-II - m - B -01937	Fosta prefectură, azi Muzeul Județean Botoșani	Pietonalul Unirii 15	1906 - 1914
101	BT-II - m - B -01938	Vama Veche	Str. Uzinei 1	1890
102	BT-II - m - B -01940	Casa Vârnăv	Str. Vârnăv 21	sec. XIX
103	BT-II - m - B -01939	Casa Piliuță	Str. Vârnăv 29	1780
104	BT-II - m - B -01941	Casă cu prăvălie	Str. Victoriei 12	mijl. sec. XIX
105	BT-II - a - A -01942	Ansamblul bisericii "Sf. Gheorghe"	Str. Victoriei 14	1551
106	BT-II - a - A -01942.01	Biserica "Sf. Gheorghe"	Str. Victoriei 14	1551
107	BT-II - m - A -01942.02	Turn clopotniță	Str. Victoriei 14	1912
108	BT-II - m - B -01943	Casa Ciomac -Cantemir, azi sediul Fundației Ștefan Luchian Botoșani	Str. Victoriei 15	1800
109	BT-II - m - B -01944	Casa Buicliu	Str. Victoriei 16	sf. sec. XIX
110	BT-II - m - B -01945	Casa Giurgea, azi Direcția Județeană de Drumuri și Poduri Botoșani	Str. Victoriei 35	sf. sec. XIX
111	BT-II - m - B -01946	Casa Sofian, azi Grădinița Nr. 10	Str. Vladimirescu Tudor 48	sf. sec. XIX
112	BT-III-m-B-02031	Monument închinat țăranilor	Grădina Publică "Mihai Eminescu" 2	1978
113	BT-III-m-B-02032	Monumentul lui Neculae și Ruxandra Sofian	Cimitirul Pacea	1900
114	BT-III-m-B-02033	Monumentul Eroilor din Primul Război Mondial	Piața 1 Decembrie 1918	1929
115	BT-III-m-B-01858.02	Statuia "Sf. Maria"	Str. Armeană 3	sec. XVIII
116	BT-III-m-B-02034	Bustul poetului Mihai Eminescu	Bd. Eminescu Mihai, în Grădina Publică "Mihai Eminescu"	1895
117	BT-III-m-B-02035	Bustul istoricului Nicolae Iorga	Str. Iorga Nicolae 12	1923
118	BT-III-m-B-02036	Bustul poetului Mihai Eminescu	Piața Revoluției 1	1960
119	BT-III-m-B-02038	Placa comemorativă ridicată în amintirea țăranilor uciși în 1907	Str. Săvenilor	1960
120	BT-IV - m - B -01858.03	Cimitir	Str. Armeană 3	sec. XVIII
121	BT-IV - m - B -01859.04	Cimitir	Str. Armeană 15	sec. XIX
122	BT-IV - m - A -02045	Casa memorială "Nicolae Iorga"	Str. Iorga Nicolae 14	ante 1850
123	BT-IV - m - B -02046	Casa cu placă memorială pentru Harietta Eminovici	Str. Pușkin A. S. 8	sec. XIX

Din analiza situației existente la nivelul patrimoniului construit rezultă o serie de probleme, ce pot fi grupate pe categorii majore de disfuncționalități:

- ✓ *Lipsa unei delimitări perimetrare a siturilor și monumentelor și a zonelor de protecție a acestora;*
- ✓ *Risc natural și/sau antropic de distrugere/deteriorare a monumentelor;*
- ✓ *Vizibilitate redusă a monumentelor;*
- ✓ *Lipsa căilor de acces pentru monumente;*
- ✓ *Degradarea fizică a monumentelor;*
- ✓ *Intervenții neconforme asupra monumentelor;*
- ✓ *Lipsa unor inițiative de valorificare a patrimoniului neclasat;*
- ✓ *Valorificarea insuficientă a patrimoniului pentru dezvoltarea locală.*

Județul Botoșani deține și o bogată **zestre religioasă** materializată prin lăcașuri de cult creștin-ortodoxe, unele cu o vechime impresionantă. Dintre cele mai importante, pot fi menționate **Bisericile Sfântul Nicolae – Coșula, Biserica Sfântul Ierarh Nicolae – Botoșani, Mănăstirea Vorona, Biserica Nașterea Maicii Domnului - Botoșani.**

Culte religioase se bucură de libertate deplină **în Zona Metropolitană Botoșani.** Astfel, atât în municipiul Botoșani, cât și în celelalte localități componente ale ZM Botoșani există mai multe biserici și catedrale ale diferitelor culte, după cum urmează:

- ✚ *Mănăstirea "Sfântul Nicolae – Popăuți" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Sfântul Gheorghe" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Uspenia – Adormirea Maicii Domnului" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Sfântul Ilie" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Schimbarea la Față" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Buna Vestire" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Cuvioasa Paraschiva" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Sfântul Antonie" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Sfântul Apostoli" Botoșani*
- ✚ *Biserica " Sfântul Dimitrie" Botoșani*
- ✚ *Biserica " Sfântii Împărați" Botoșani*
- ✚ *Biserica " Sfântul Ioan Botezătorul" Botoșani*
- ✚ *Biserica "Sfântul Spiridon" Botoșani*
- ✚ *Biserica " Sfântii Trei Ierarhi" Botoșani*
- ✚ *Biserica " Sfânta Treime" Botoșani*
- ✚ *Biserica " Sfântul Voievozi" Botoșani*
- ✚ *Biserica Întâmpinarea Domnului și Sfinții Împărați (Roset) Botoșani*
- ✚ *Biserica Romano – Catolică "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" Botoșani*
- ✚ *Biserica armenească "Adormirea Maicii Domnului" Botoșani*
- ✚ *Biserica armenească "Sfânta Treime" Botoșani*
- ✚ *Biserica lipovenească "Nașterea Maicii Domnului" Botoșani*

- ✚ *Sinagoga Oiche Sil Botoșani*
- ✚ *Mănăstirea Zosin Bălușeni*
- ✚ *Mănăstirea de Maici Agafton Curtești.*

Mănăstirea Sfântul Nicolae Popăuți, din Municipiul Botoșani, este una din multele ctitorii ale domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt. Mănăstirea datează din anul 1496 având astăzi o mare valoare artistică și istorică, atât pentru picturile sale interioare de mare valoare, cât și pentru arhitectura și rolul strategic îndeplinit. Mănăstirea din Popăuți a fost amplasată într-o poziție strategică determinată de iminentele năvăliri ale dușmanilor atrași de bogățiile târgului Botoșanilor. Drept urmare, arhitectura acesteia a urmat anumite criterii de siguranță - clădirii propriu zise a mănăstirii i-au fost adăugate ziduri solide și un turn de veghe - ajungându-se la aspectul prezent pe care îl are biserica - o veritabilă cetate.

Biserica a suferit modificări în secolul al XVI-lea, fiind renovată la începutul secolului al XVIII-lea, de Ana, soția lui Mihai Racoviță. În anul 1750 biserica din Popăuți va fi numită mănăstire, cu obște de călugări, construindu-i-se și zidul de incintă, precum și alte clădiri de către Matei Voda Ghica. Din punct de vedere arhitectonic, biserica are toate trăsăturile stilului moldovenesc din perioada de maximă înflorire a acestuia - atât planul, dispunerea încăperilor, cât și sistemul de construcție al turlei naosului, decorarea exterioară etc.

Biserica „Întâmpinarea Domnului” și „Sf. Împărați” Roset a fost ctitorită de vornicul Costache Rosseti și de soția sa, Maria, în anul 1826. Arhitectura se deosebește de celelalte biserici ale Botoșaniului prin originalitatea ei, fiind construită într-un stil bizantin cu elemente neoclasiche. Specific acestei biserici este catapeteasma dispusă în zig zag (din cauză că biserica este foarte mică în interior). Biserica este în formă de cruce cu pridvor, pronaos, cu turla alungită, împărțit de o arcadă circulară în naos și altar. În partea opusă intrării se află scara pentru a urca în turla clopotniței de deasupra pronaosului.

Biserica Uspenia Adormirea Maicii Domnului este a treia biserică din oraș ca vechime, cunoscută și sub numele de „*Biserica albă*” a fost ctitorită în anul 1552 de către Doamna Elena Rareș, soția Domnitorului Petru Rareș, în timpul domniei lui Ștefan. *Biserica „Uspenia” din Botoșani*, zidită în 1552 este o replică a *Bisericii „Sfântul Nicolae” Popăuți din Botoșani*, cu planul identic, cu același sistem de boltire, turla se sprijină pe o dublă bază stelară. Fără a aduce elemente noi față de construcțiile mai vechi, *Biserica „Uspenia” Botoșani* prezintă interes pentru modul în care sunt redată în această epocă, formele consacrate ale arhitecturii moldovenești. Biserica a fost refăcută în 1724-1725 de către Mihail Racoviță, dar stadiul cercetării nu permite constatarea unor transformări introduse cu această ocazie. În schimb, intervenția din 1819, consemnată cu inscripție, a dat bisericii aspectul de astăzi, adăugând pe latura de vest un turn-clopotniță în stil clasicist, admirabil proporționat. Corpul bisericii a fost unificat cu clopotnița prin ridicarea zidăriei triconcului la nivelul unei cornișe generale susținută de console, acoperindu-se astfel baza stelată inferioară a turlei.

Biserica „Sfântul Gheorghe” este a doua ca vechime după Popăuți (1497) dintre cele existente astăzi în municipiul Botoșani. A fost înălțată în 1551 de doamna Elena, soția lui Petru Rareș, care era regentă pentru Ștefan-vodă, fiul său minor. Biserica a fost înălțată după modelul bisericii lui *Ștefan cel Mare „Popăuți”*, în formă de cruce cu turnuleț la mijloc și cu intrare pe latura de nord. Este un edificiu de proporții reduse, fără prea multe elemente decorative și fără picturi. Este o construcție tipic moldovenească, asemănătoare mai ales cu *Biserica Sfântul Nicolae din Dorohoi*.

Biserica Sfântul Dimitrie, una din cele cinci case construite din paiantă, după o arhitectură tipic moldovenească, de secol XVIII și XIX, proprietate a parohiei, a ”supraviețuit” fiind și înregistrată în evidența *Patrimoniului Național* prin anii 1980, și a fost demolată după anul 2000. Pe terenul respectiv s-a construit un centru de hemodializă unde sunt tratați bolnavii cu afecțiuni renale. În acea casă, care a fost în proprietatea bisericii până în anul 1958 a funcționat, după aprecierea unor specialiști, prin secolul XIX, prima școală de băieți din Botoșani. Pe vremea când marele nostru poet Mihai Eminescu făcea parte din trupa de teatru a lui Mihai Pascaly, în calitate de sufleur, în această casă,

Între anii 1867 – 1868, s-au dat și spectacole de teatru pentru botoșăneni. Biserica actuală, are planul treflat și este construită din piatră și cărămidă pe o fundație de granit care are o adâncime de peste 2 m, zidurile au o grosime de 1,80 m și o înălțime de 12 m. Turnul clopotniței este înălțat la intrarea în pronaos și deasupra cafasului.

Municipiul Botoșani este important nu numai ca centru istoric și cultural de prestigiu al Regiunii Nord - Est, ci și din punct de vedere edilitar. Astfel, obiectivele prezentate consolidează potențialul diversificat prin care municipiul reședință de județ poate constitui un centru turistic de sine stătător, sau poate fi inclus în cadrul unor trasee sau circuite de promovare a regiunii. Aceste obiective oferă personalitate și creează un ambient relaxant, prețuit în egală măsură de turiștii care vizitează orașul, cât și de localnici. Din nefericire, itinerariile turistice urbane sunt într-o fază incipientă de aplicabilitate, potențialul turist fiind de cele mai multe ori în situația de a descoperi de unul singur, fără prea mare ajutor din partea indicatoarelor turistice urbane, principalele atracții din oraș.

Pe de altă parte, **în pofida reabilitării unor spații publice din centrul istoric, acesta nu este încă suficient de atractiv pentru turiști și nici chiar pentru locuitori, fiind necesare investiții și la nivelul clădirilor aflate în proprietate privată, în vederea consolidării și reafățadizării acestora.** În plus, închiderea circulației în zona centrului istoric a condus la scăderea traficului din zonă, ceea ce a afectat negativ afacerile întreprinzătorilor din zonă, fiind necesară o **revitalizare a zonei prin amplasarea de funcțiuni publice, organizarea de evenimente și conceperea de circuite turistice și zone de socializare și de petrecere a timpului liber pentru locuitori și vizitatori.** De asemenea, este necesară continuarea lucrărilor de consolidare și introducere în circuitul turistic a unor obiective de patrimoniu, precum *Casa Sofian și Complexul Armenesc – Biserica din piatră „Sf. Maria”*, precum și a beciurilor boltite și labirinturilor din perioada medievală, care ar putea fi amenajate pentru vizitare și găzduirea de activități culturale diverse.

În concluzie, gradul de valorificare al obiectivelor antropice este departe de cel meritat, de aici impunându-se o ofertă turistică bogată, prin care să poată fi atrasă o gamă largă de categorii de turiști care să acopere întreaga perioadă a anului.

Pe baza resurselor, infrastructurii și serviciilor de care dispune, municipiul Botoșani are un potențial ridicat pentru forme de turism precum: turismul itinerant cu valențe culturale, turismul ecumenic, ecoturismul, turismul de odihnă, recreere și agrement.

Turismul cultural prezintă elementele necesare desfășurării acestuia pe teritoriul municipiului Botoșani și poate fi privit ca alternativă de dezvoltare a regiunii, absorbind personalul disponibilizat în urma restrângerii activității din unele domenii de activitate. El poate îmbrăca, mai frecvent, trei forme de practicare, și anume: **turismul urban, turismul rural și turismul religios.**

Turismul urban deține largi posibilități de practicare. Dintre atracțiile majore pot fi enumerate muzeele, edificiile religioase (catolice, ortodoxe, neo-protestante), vestigiile istorice, diferitele instituții de artă și cultură, monumente (statui, busturi), etc.

Turismul rural sau agroturismul are o puternică tentă culturală prin valorificarea obiceiurilor, tradițiilor sau folclorului local, componente ale civilizației rurale încă bine conservate în multe dintre localitățile rurale. Caracteristicile cultural-turistice exercită o atracție importantă asupra circulației turistice, dar devin importante din punct de vedere turistic numai în relație cu caracteristicile naturale și economice. Ele sunt, în mare parte, rodul culturii populare, atât prin creațiile culturale materiale, cât și prin cele ale culturii spirituale (tradiții, obiceiuri). Din punct de vedere al potențialului de practicare a turismului rural în proximitatea municipiului Botoșani, oportunitățile sunt oferite de comunele învecinate: comunele Ipotești, Vorona, Tudora, Hudești.

Turismul ecumenic – religios, componentă a turismului cultural, se cuvine a fi tratat în mod distinct, ca urmare a priorității pe care acesta o ocupă în rândul vizitatorilor României. Formă de turism care există de secole și care mai păstrează încă unele trăsături în privința pelerinajului propriu-zis, turismul religios este astăzi un fenomen complex care se află în continuă transformare și diversificare, păstrându-și însă elementul de bază care l-a consacrat: religia. **Județul Botoșani are trei rute turistice culturale locale** aprobate de către *Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri*, în urma demersurilor *Consiliului Județean Botoșani*, respectiv:

- ▶ **Ruta ecumenică Botoșani, cu caracter local** – are ca obiective turistice incluse în rută: *Biserica Uspenia – Mănăstirea Popăuți – Biserica Sfântul Ilie – Biserica romano-catolică Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul – Biserica de Rit Vechi Nașterea Maicii Domnului – Biserica armenească Sfânta Treime – Sinagoga Mare Oiche Sil – Mănăstirea Agafton – Mănăstirea Zosin – Mănăstirea Coșula – Mănăstirea Cozancea – Casa Memorială Teoctist Patriarhul;*
- ▶ **Ruta cultural turistică Drumul Luceferilor, cu caracter local** – are ca obiective turistice incluse în rută: *Centrul Vechi (centrul istoric) – Biserica Uspenia – Casa muzeală Ștefan Luchian – Atelier de ceramică meșter popular Iacinschi – Casa memorială Nicolae Iorga – Casa Ventura, Muzeul de Etnografie, Școala Populară de Artă George Enescu – Muzeul de Istorie Botoșani – Masă (Pensiunea Casa Lux, Pensiunea Bianca, Restaurant Maria) – Memorialul Ipotești, Bisericuța familiei Eminovici – Lacul cu nuferi, Observator – Masă (Popas Cucorâni, Pensiunea Magica-Dorohoi) – Muzeul George Enescu Dorohoi – Muzeul de Științele Naturii Dorohoi – Biserica Sfântul Nicolae Dorohoi – Mănăstirea Gorovei – Centrul de Echitație Cai de Vis – Vârful Câmpului;*
- ▶ **Ruta cultural turistică Botoșani – Suceava ”Pe urmele geniilor George Enescu – Ciprian Porumbescu”**, cu caracter regional – obiective turistice incluse în rută: *Casa muzeală Ștefan Luchian – Centrul Istoric Botoșani – Galeriile de artă Ștefan Luchian – Casa Ventura – Memorialul Ipotești – Casa memorială Mihai Eminescu – Muzeul memorial George Enescu Dorohoi – Casa memorială George Enescu Liveni – Casa Ciprian Porumbescu din Suceava – Cetatea de Scaun a Sucevei – Muzeul Satului Bucovinean – Muzeul de Istorie Suceava – Mănăstirea Sf. Ioan cel Nou de la Suceava - Casa memorială și Muzeul memorial Ciprian Porumbescu;*
- ▶ **Ruta patrimoniului multietnic din România, cu caracter național.**

Existența unui număr însemnat de lăcașuri sfinte, alături de o puternică amprentă a trecutului, poate determina manifestarea turismului religios sub două forme: vizite la lăcașurile sfinte și pelerinaje religioase cu ocazia unor sărbători de cult, a hramurilor mănăstirilor și bisericilor. Mănăstirile cu fresce exterioare sunt o destinație perfectă pentru turismul ecumenic. În contextul în care fluxul de turiști spre centrele religioase cu rezonanță au un impact în creștere (unele reușind să angreneze în anumite perioade mase mari de oameni), turismul religios poate fi stimulat prin îmbunătățirea condițiilor de acces, care pot avea un impact relevant în acest sens, economia locală putând fi strâns conectată și adaptată la cerințele clientelei pelerinajelor religioase.

Ecoturismul este un domeniu care câștigă o tot mai mare importanță, fiind un turism practicat în spații naturale sălbatice și culturale tradiționale puțin modificate de om și care trebuie să constituie sanctuare de protecție a naturii și a formelor ancestrale de civilizație, pentru a sprijini dezvoltarea economică a comunităților locale (concept adoptat de *Comisia Europeană pentru Călătorii (European Travel Commission)* și *Uniunea Mondială pentru Conservarea Naturii (World Conservation Union)*). În **Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului 2019-2029**, ecoturismul este definit drept „o formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- ◆ să contribuie la conservarea și protecția naturii;
- ◆ să utilizeze resursele umane locale;
- ◆ să aibă un caracter educativ, respect pentru natură – conștientizarea turiștilor și a comunităților locale;
- ◆ să aibă impact negativ nesemnificativ asupra mediului natural și socio-cultural.

Dezvoltarea și promovarea ecoturismului în județ și implicit în municipiul Botoșani reprezintă un instrument pentru conservarea naturii care poate acționa prin finanțare directă în proiecte de conservare a naturii; crearea unor surse alternative de venituri pentru comunitățile locale; încurajarea dezvoltării durabile la nivel local a comunităților rurale din ariile protejate; promovarea celor mai bune practici de mediu ale tour-operatorilor și pensiunilor; creșterea nivelului de conștientizare al localnicilor și turiștilor, cu privire la conservarea naturii, consumul redus de energie și adoptarea de colectare ecologică a deșeurilor, etc. Județul Botoșani deține rezervații naturale, fiind un factor important în păstrarea și conservarea capitalului natural. Astfel, în cadrul activităților ecoturistice pot fi incluse:

- ▶ *tipuri de activități de aventură* (rafting sau canoeing pe râuri și lacuri, excursii cu biciclete pe trasee amenajate);
- ▶ *excursii organizate cu ghid;*
- ▶ *tururi pentru observarea naturii* (floră,faună);
- ▶ *excursii de experimentare a activităților de conservare a naturii.*

Această formă de turism se poate adresa în mod special copiilor în cadrul unor tabere de copii organizate. Din ce în ce mai mulți turiști autohtoni și străini vin să se cazeze în casele localnicilor, atrași de posibilitatea descoperirii mediului, de schimbarea modului de viață, precum și de activitățile sportive din natură. Oferta de agrement în

turismul rural este reprezentată de echitație, drumeții pedestre, cicloturism, pescuit și vânătoare, vizite la stâne, degustarea unor produse specifice bucătăriei țărănești.

Turismul de afaceri, evenimente și agrement

Turismul de afaceri este una dintre sursele importante de venit pentru industria hotelieră autohtonă, în general, dar și pentru cea din municipiul Botoșani. Unitățile hoteliere sunt dotate cu facilități pentru organizarea de conferințe, evenimente, simpozioane. Dacă în anii trecuți turismul de afaceri se baza exclusiv pe industria hotelieră din mediul urban, în ultima vreme și turismul rural a început să ofere soluții pentru turismul de afaceri. În accepțiunea celor implicați, turismul rural este o alternativă mai interesantă, în special pentru programele de team building, pentru grupuri ce nu depășesc 30 de persoane, deoarece oferă o plajă mult mai largă de activități recreative, cum ar fi focul de tabără, grătarul în aer liber, aroma mâncărilor „ca la mama acasă”, practicarea diverselor sporturi, excursii și drumeții.

În ceea ce privește componenta de **agrement**, în municipiul Botoșani se regăsesc de asemenea următoarele atracții turistice, ce pot reprezenta locații pentru petrecerea timpului liber:

- ☞ **Parcul Mihai Eminescu Botoșani** deschis în 1869, la acea dată purtând numele de Grădina Publică Vârnav, sau "Belvedere". În partea sa centrală se găsește un lac artificial cu 2 poduri iar pe aleile principale se află statui cu busturile principalilor oameni de cultură din Botoșani. Parcul păstrează câțiva arbori contemporani cu Mihai Eminescu. **În 1932 aici a fost pus bustul lui Mihai Eminescu**, opera sculptorului Ion Georgescu, monument ce fusese amplasat în 1890 în fața școlii Marchian. Pe lacul artificial se pot face plimbări cu barca și hidrobicicleta, iar în chioșcul din mijlocul parcului de sărbători cântă fanfara militară;
- ☞ **Centrul istoric al Municipiului Botoșani** este unul dintre cele mai frumoase și interesante din țară. Ansamblul urban „**Piața 1 Decembrie 1918**”, așa cum mai este denumită această zonă, **adăpostește o serie de clădiri vechi cu destinație comercială construite la sfârșitul sec. al XIX-lea**. După marele incendiu din 1887 acest areal s-a dezvoltat semnificativ, fiind construite numeroase imobile cu bun gust în care negustorii și meșteșugarii locuiau și își vindeau marfa. Clădirile sunt dispuse sub formă de L, iar fațadele spre stradă au elemente arhitecturale dintre cele mai diverse, mai ales de factură apuseană. Curțile interioare prezintă ordonarea clasică a caselor de târgoveți, cu galerii din stâlpi de lemn, balcoane din fier forjat și geamlâcuri susținute de console de lemn profilate. Stilurile arhitecturale sunt variate reflectând întocmai lumea pestriță constituită din români, armeni și evrei, ce locuiau aici în trecut. **Centrul Istoric al municipiului Botoșani adăpostește numeroase beciuri, hrube și tuneluri despre care sunt cunoscute foarte puține lucruri**. Documente care să facă referire la aceste catacombe nu mai există, astfel încât nu sunt cartografiate și nici nu se cunoaște cu exactitate vechimea lor. Aceste catacombe constituie un mister, iar faptul că rețeaua s-ar putea întinde pe suprafețe de câțiva kilometri a dus în timp la apariția

de speculații și legende urbane. O bună parte a vechilor structuri subterane din municipiul Botoșani au fost distruse în perioada comunistă când s-au săpat fundațiile pentru blocuri, distrugându-se în acest fel și o parte din istoria orașului.

- ☞ **Teatrul Mihai Eminescu** - în 1860 se construiește prima sală de teatru cunoscută sub denumirea "Teatrul Petrache Cristea", Botoșani fiind astfel printre primele orașe din țară care aveau o sală de reprezentații teatrale după modelul celor din Occident. La 8 aprilie 1944, frumoasa clădire a *Teatrului Eminescu* este parțial distrusă de un bombardament, după care este radical transformată între 1956-1958. Bustul amplasat în fața teatrului a fost realizat de Ovidiu Moitec și dezvelit în anul 1960. Sala mare a teatrului găzduiește numeroase alte activități culturale, din care cele mai importante sunt concertele simfonice susținute de către *Filarmonica de Stat din Botoșani*.
- ☞ **Teatrul de păpuși Vasilache** - a fost înființat la 1 mai 1953 prin decizia administrației publice a orașului, primul director fiind regretatul Max Weber. La început s-a numit, în nota epocii, „*Cravata Roșie*”, dar din anul 1973, **teatrul a preluat numele unei cunoscute păpuși românești, "Vasilache"**. Cea dintâi premieră a avut loc la data de 25 iunie 1953, cu spectacolul „Micul găscănel”, în regia Floricăi Teodoru și scenografia lui Tache Dobrescu. Începând cu anul 1953, repertoriul teatrului a inclus lucrări originale, dar și multe adaptări după basme și opere literare românești sau străine.
- ☞ **Filarmonica de Stat Botoșani**, clădirea filarmonicii, denumită și Casa Ventura, a fost construită la sfârșitul secolului XIX în stil neoclasic. Activitatea Filarmonicii de Stat Botoșani este recunoscută și în afara județului. **Filarmonica botoșăneană este principalul organizator al manifestărilor omagiale dedicate lui George Enescu**, manifestări care se bucură în fiecare an de prezența unor personalități din lumea artei și culturii românești.

Acestor destinații de petrecere a timpului liber li se adaugă și celelalte parcuri din municipiu - **Parcul Sucevei, Parcul Brazi, Parcul Zorilor, Grădina de Vară, Parcul Cholet, Parcul Primăriei, Parcul Tineretului – Ștrandul Lebăda, Iazul Vlădeni din Comuna Vlădeni, Zona de agrement Reditu, Zona de agrement Baisa, ș.a.m.d.**

Turismul de sfârșit de săptămână, se poate practica pe tot cuprinsul zonei, el înglobând mai multe forme de turism: drumeție montană, turism balnear, sporturi de iarnă, vânătoare și pescuit sportiv, turism cu valențe culturale, etc.

Turismul itinerant cu valențe culturale, acest tip de turism poate fi valorificat prin diversele circuite, monumentele culturale, istorice, arhitecturale, moderne sau medievale, precum și prin elementele de etnografie și folclor.

4.3.2. Patrimoniul cultural imaterial

Patrimoniul cultural imaterial este reprezentat și de tradiții, obiceiuri, inclusiv tradiții orășenești, care contribuie la exploatarea valorilor artistice, sentimentale și memoriale create de generațiile trecute. Parte din îndeletnicirile de bază ale vremurilor străvechi erau țesutul și cusutul, păstrarea costumului popular autentic botoșănean, dansurile populare, formații artistice vocale care transmit cântecele moștenite, etc. Moștenirea culturală a locuitorilor municipiului Botoșani s-a păstrat în principal prin dansuri, cântece și artă populară.

Județul Botoșani se remarcă prin **diversitatea culturală** marcată îndeosebi de cele **4 mari genii** care s-au ridicat pe aceste meleaguri: **Mihai Eminescu** (n. Botoșani 1850 – 1889), **George Enescu** (n. Liveni 1881 – 1955), **Nicolae Iorga** (n. Botoșani 1871 – 1940) și **Ștefan Luchian** (n. Ștefănești 1868 – 1916).

Printre **obiectivele turistice culturale existente în județul Botoșani** enumerăm:

- ◆ **Muzeul Județean de Istorie Botoșani – fost Palatul Administrativ Botoșani;**
- ◆ **Muzeul de Etnografie Botoșani;**
- ◆ **Galeriile de artă Ștefan Luchian Botoșani;**
- ◆ **Muzeul de Științe ale Naturii Botoșani;**
- ◆ **Muzeul Răscoalei din 1907 Botoșani;**
- ◆ **Colecția muzeală Ioan Siminicianu Botoșani;**
- ◆ **Casa Memorială Nicolae Iorga;**
- ◆ **Clădirile de patrimoniu sau cu valoare arhitecturală deosebită: Casele Goilav, Casa Moscovici, Casa Isăcescu, Casa Ciulei, Casa Sofian-Arapu, Casa Giugea, Victor Slăvescu, Baia Centrală, Protecție Civilă, Casa Missir, Casa Ventura, Casa Manolache Iorga, Casa Silion, Casa Garabet Ciomac, Casa Ciomac Cantemir, Casa Buicliu, Casa Ferhat, Casa Bolfosu, Casa Ursianu Fisher;**
- ◆ **Biblioteca Județeană Mihai Eminescu Botoșani;**
- ◆ **Primăria Municipiului Botoșani;**
- ◆ **Palatul de Justiție Botoșani;**
- ◆ **Uzina electrică a orașului, proiectată de Anghel Saligny**
- ◆ **Poșta Veche Botoșani;**
- ◆ **Gara Botoșani;**
- ◆ **Cuptoarele medievale Botoșani;**
- ◆ **Halele lui Saligny din Piața Centrală Botoșani;**
- ◆ **Monumentul Răscoalei de la 1907 Botoșani;**
- ◆ **Grupul statuar Compania de mitraliere Maior Ignat în atac Botoșani;**
- ◆ **Muzeul Memorial George Enescu Dorohoi;**
- ◆ **Casa Memorială George Enescu Liveni;**
- ◆ **Casa Memorială Mihai Eminescu de la Ipotești - Centrul Național de Studii Mihai Eminescu;**
- ◆ **Memorialul Ipotești – Centrul Național de Studii Mihai Eminescu;**

- ◆ *Castelul Melik de la Costești, Răchiți;*
- ◆ *Conacul Roznovanu-Kogălniceanu de la Știubieni;*
- ◆ *Monumentul Eroilor din Primul Război Mondial Dorohoi;*
- ◆ *Bustul lui Valter Mărăcineanu Dorohoi;*
- ◆ *Ș.a.m.d.*

”Orașul domnițelor”, așa cum mai este numit Botoșaniul, a dat culturii române cele mai multe personalități devenind astfel un fel de brand al culturii naționale.

În ceea ce privește **infrastructura pentru cultură**, acesta este limitată la nivelul județului Botoșani, existând decalaje între mediul urban și cel rural. **În județ sunt instituții și companii de spectacole, muzee și colecții publice, cinematografe, majoritatea concentrate în mediul urban, însă insuficiente pentru oferirea de servicii culturale raportate la numărul de locuitori.** De asemenea, infrastructura de servicii digitale în cultură nu este dezvoltată și există încă numeroase clădiri și monumente istorice aflate în stare de degradare.

Activitățile culturale, educative și de turism cultural se desfășoară în **instituțiile de cultură existente în municipiul Botoșani** precum:

- ***Direcția pentru Cultură a Județului Botoșani;***
- ***Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani;***
- ***Școala Populară de Arte și Meserii Botoșani;***
- ***Teatrul ”Mihai Eminescu” Botoșani;***
- ***Cinema Unirea Botoșani;***
- ***Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga” Botoșani;***
- ***Teatrul pentru Copii și Tineret ”Vasilache”;***
- ***Biblioteca Județeană Mihai Eminescu Botoșani;***
- ***Filarmonica de Stat Botoșani.***

La nivel de județ, mai pot fi amintite:

- ***Biblioteca Orășenească Flămânzi – Bucecea;***
- ***Biblioteca Orășenească Ștefănești;***
- ***Biblioteca Municipală Dorohoi – fosta Școală de băieți Gheorghe Asachi;***
- ***Casa Municipală de Cultură Dorohoi.***

Direcția pentru Cultură a Județului Botoșani a luat ființă prin **Hotărârea Guvernului nr. 286/2001** privind organizarea și funcționarea **Ministerului Culturii și Cultelor**, act normativ care certifica reorganizarea **Inspectoratului Județean pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național al Județului Botoșani** și transformarea lui în Direcție, prin comasarea cu fostul **Oficiul Județean pentru Patrimoniu Cultural Național**. În prezent, își desfășoară activitatea în baza atribuțiilor legal conferite – în principal - de dispozițiile Art. 17 alin(1) din Hotărârea de Guvern nr. 90/2010 cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii.

D.J.C. Botoșani oferă comunității locale posibilitatea de a-și conserva, reabilita, construi și afirma identitatea culturală europeană, servicii publice de calitate și personal de înaltă ținută morală, etică și profesională. Capitalul cel mai important îl reprezintă angajații Direcției, tineri, entuziaști, competenți și competitivi, profesioniști, loiali, capabili să asimileze noul, care fac posibilă punerea în aplicare a misiunii declarate.

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani are drept misiune satisfacerea nevoilor culturale comunitare prin oferirea de produse și servicii culturale, în scopul creșterii gradului de acces și participare a

cetățenilor la viața culturală și organizează manifestări cultural-artistice cu acces nerestrictiv pentru toate categoriile sociale din mediile urbane și rurale fără taxe de intrare. Înființat în anul 1968 sub denumirea de *Casa Creației Populare*, apoi *Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare*, devine, prin reorganizare, din anul 2004, *Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani* (C.J.C.P.C.T.) și funcționează în baza O.U.G.

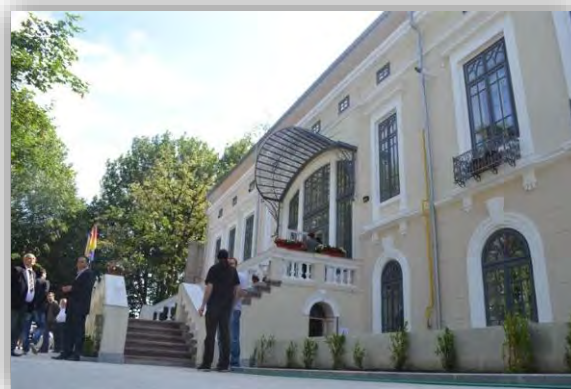
118 din 2006 privind organizarea și funcționarea așezămintelor culturale, ca instituție publică de cultură, cu personalitate juridică, în subordinea Consiliului Județean Botoșani, cu sediul în municipiul Botoșani, Str. Unirii nr. 10. Acest centru de cultură este așezat pe vatra incandescentă din care s-au înălțat rând pe rând câteva genii ale culturii românești și universale: Eminescu, Enescu, Iorga, Luchian.

Centrul Cultural Județean este unul dintre principalii actori responsabili pentru asigurarea unei oferte culturale diverse este care organizează mai multe evenimente culturale de tipul târgurilor și festivalurilor. Printre evenimentele organizate se identifică:

- ✚ *Târgul Mărțișorului;*
- ✚ *Festivalul – Concurs al Cântecului Popular Românesc „Satule, mândră grădină”;*
- ✚ *Festivalul – Concurs al Fanfarelor;*
- ✚ *Festivalul – Concurs al Tarafurilor „Constantin Lupu”;*
- ✚ *Festivalul-Concurs de Poezie și Interpretare Critică a Operei Eminesciene „Poni Luceafărul...”*

Școala Populară de Arte și Meserii Botoșani funcționează cu următoarele secții la sediul central: canto – muzică clasică, canto – muzică populară, canto – muzică ușoară, pian, vioară, chitară, orgă, acordeon, instrumente de suflat, dans de societate, pictură, grafică. Școala deține câteva secții în jud. Botoșani.

Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani, înființat la data de 1 iulie 1958, conform *Hotărârii Consiliului de Miniștri nr. 848 din 21 iunie 1958*, este o instituție publică de spectacole și concerte, cu personalitate juridică, aflată în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Botoșani*, fiind finanțată din

venituri extrabugetare și din alocații de la bugetul *Consiliului Local al Mun. Botoșani*. Acesta a fost proiectat de Grigore Cerchez. Este inclus în lista monumentelor istorice din județul Botoșani și are cod *LMI BT-II-m-B-02037*. În septembrie 1958, se inaugurează *Teatrul „Mihai Eminescu”* și prima stagiune artistică se deschide la 16 octombrie 1958 cu premiera spectacolului *„Mielul turbat”* de

Aurel Baranga în regia lui Paul Sireteanu și scenografia lui Constantin Piliuță. De atunci *Teatrul „Mihai Eminescu”* a atras atenția și considerația întregii mișcări teatrale românești, aici prezentându-se în premieră absolută operele lui Nicolae Iorga, Mihail Sorbul, Eugen Lovinescu, Vasile Voiculescu, etc. Aici a văzut lumina rampei opera dramatică a *„Luceafărului”*, patronul teatrului și al întregii spiritualități românești.

Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga” Botoșani este membră fondatoare a *Asociației Naționale a Caselor de Cultură ale Sindicatelor din România (A.N.C.C.S.R.)*, alături de alte 50 de instituții similare din țară, fiind inaugurată la 28 februarie 1986. Declarată instituție de utilitate publică, conform *H.G. 1646/2004*, *Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga”* are ca misiune organizarea și desfășurarea de manifestări cultural-artistice, educative, de informare și de divertisment, precum și alte servicii înscriindu-se astfel în rândul instituțiilor de profil cu o contribuție semnificativă la educarea și formarea diverselor categorii socio-profesionale și de vârstă ale populației prin mijloace specifice domeniului cultural artistic și ale educației non-formale. Prin

programul adoptat, echipa de conducere a *Casei de Cultură* este hotărâtă să promoveze în egală măsură tradițiile acestor locuri precum și valorile cultural-artistice în concordanță cu necesitățile variate ale unei societăți pluraliste, pentru afirmarea cu vigoare a spiritualității naționale în cadrul modelului european de civilizație.

Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga” Botoșani, funcționează ca o instituție publică de cultură cu personalitate juridică, autofinanțându-se în totalitate din diverse activități specifice:

- ❖ *Festivaluri și concursuri de nivel județean și național;*
- ❖ *Spectacole și activități cultural-educative în scopul satisfacerii nevoilor de cultură ale diverselor categorii de public;*
- ❖ *Expoziții de artă tradițională și contemporană;*
- ❖ *Târguri și Expoziții de produse din toate domeniile;*
- ❖ *Cursuri și Cercuri tehnico aplicative;*
- ❖ *Închirieri ocazionale de spații și anexe pentru desfășurarea unor manifestări variate;*
- ❖ *Închirieri de spații pentru diferite firme;*
- ❖ *Închirieri de spațiu publicitar.*

Pentru realizarea activităților specifice, *Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga”* colaborează cu *Inspectoratul Școlar al Județului Botoșani*, sindicate, autorități locale, instituții publice, agenți economici, partide politice, precum și cu persoane fizice, fără a angaja politic instituția.

Dintre evenimentele organizate de Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga” Botoșani putem enumera:

- ☞ *Festivalul de folclor „Cântece dintotdeauna” Botoșani;*
- ☞ *Festivalul concurs „Artele Copilăriei”;*
- ☞ *Festivalul concurs „Miss Preuniversitaria”* a debutat în anul 1992, fiind primul dintre cele organizate în anii următori, în colaborare cu *Inspectoratul Școlar Județean Botoșani*, destinate elevilor din liceele municipiului Botoșani;
- ☞ *Festivalul concurs de teatru „Lyceum”* este festivalul cu cele mai frumoase rezultate pe plan național, trupele care câștigă o ediție, participă la alte festivaluri din țară unde ne reprezintă de fiecare dată cu succes, fiind laureați și chiar câștigători la : Neamț, Iași, București, etc.;
- ☞ *Festivalul județean de folclor „Dorule, floare de rouă”,* festival-concurs de interpretare a cântecului și dansului popular moldovenesc, este organizat de *Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga” Botoșani*, sub patronajul *Inspectoratului Școlar Județean Botoșani*;

- ☞ **Festivalul concurs „Micul Prinț“**, concursul se bucură de o largă popularitate în rândul preșcolarilor, dovadă numărul mare de copii înscriși la fiecare ediție, iar concurenții beneficiind în final, de acomodarea cu scena și cu aparatura de scenă, de comunicare individuală și la nivel de grup și nu în ultimul rând, dezvoltarea spiritului de competiție;
- ☞ **Festivalul concurs „Toamna Bobocilor“**, a debutat în anul 1993, sub denumirea de „Miss Boboc” antrenând toate liceele din municipiul Botoșani. Dacă în primele ediții s-a axat mai mult pe o competiție între cele mai frumoase tinere din liceele municipiului, astăzi ajuns la cea de a XV-a ediție, putem spune că este un concurs de fapt, între liceele din orașul Botoșani.

Teatrul pentru Copii și Tineret „Vasilache” a fost înființat prin Decizia nr. 153/1953 a Comitetului Executiv al Sfatului Popular al orașului Botoșani. La început s-a numit, în nota epocii, „Cravata Roșie”, dar din anul 1973, teatrul a preluat numele unei cunoscute păpuși românești, „Vasilache”. Teatrul „Vasilache” își desfășoară activitatea pe baza conceptului de creație artistică în domeniul artei spectacolului de teatru și

urmărește, prin programul artistic și estetic pe care îl oferă, să răspundă nevoilor și cerințelor comunității locale în domeniul artistic. Obiectivele instituției sunt, în principal: popularizarea teatrului de păpuși ca gen teatral; afirmarea identității culturale naționale prin arta spectacolului; promovarea excelenței, a experimentului și a inovației creației dramaturgice și spectacologice; promovarea concurenței în domeniul ofertei culturale. Pentru atingerea acestor obiective, instituția organizează și

susține spectacole de teatru proprii sau în colaborare cu alte autorități și instituții și promovează piesele și textele de teatru reprezentative cuprinzând, pe lângă poveștile tradiționale pentru copii, și creații ale dramaturgiei universale și românești, de la clasici până la moderni. În cei 67 de ani de activitate, repertoriul a inclus lucrări originale, dar și multe adaptări după basme și opere literare românești sau străine. Astfel, se regăsesc prelucrări după Creangă, Eminescu, Sadoveanu, Cezar Petrescu, Victor Eftimiu, Gellu Naum, apoi Swift, Pușkin, Kipling, Oscar Wilde, Shakespeare, Homer, Aristofan, Frații Grimm, Andersen, etc. Despre calitatea prestațiilor păpușarilor aduc mărturie numărul impresionant de spectacole și spectatori, turneele din țară și din zece state europene și cele peste 60 de premii și distincții câștigate la festivalurile organizate de teatre de profil, românești sau de peste hotare.

Biblioteca Județeană Mihai Eminescu Botoșani instituție de distinsă ținută culturală, fondată în 1882, servește, de peste un secol, interesele de informare, studiu, educație, lectură și recreere ale utilizatorilor săi, oferind acces liber, gratuit și nediscriminatoriu la informație și cunoaștere prin baza de date și colecțiile proprii. În

1951, biblioteca publică din Botoșani, ce purta denumirea de "Biblioteca comunală" devine bibliotecă regională, iar în 1952 se transformă în bibliotecă raională. În anul 1968, categoria este de bibliotecă municipală, iar din 1974 și în prezent, bibliotecă județeană. Prin decret prezidențial în noiembrie 1982, la împlinirea a 100 de ani de existență bibliotecii i se acordă titlul de *Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu"*. În activitatea desfășurată s-a urmărit permanent integrarea reală a bibliotecii în comunitate, în

vederea realizării obiectivului principal: satisfacerea nevoilor utilizatorilor. Acceptând că biblioteca viitorului va fi una deopotrivă electronică, dar și una cu publicații tradiționale, s-a avut în vedere realizarea unui echilibru în trecerea ușoară de la tradiție la modernitate, fenomen menit să schimbe mentalitatea oamenilor, clădită de secole, despre ceea ce trebuie să fie o bibliotecă. Strategia managerială s-a concentrat pe găsirea celor mai accesibile modalități de punere în valoare a întregului tezaur bibliotecar, astfel încât, prin complexitatea activităților organizate în colaborare cu numeroși parteneri, biblioteca a devenit un adevărat forum de idei și afirmare de talente și pasiuni.

Evenimente culturale organizate de Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu":

- ▶ *Expoziție fotografică "La pas prin Botoșani";*
- ▶ *Activitatea "Bibliotecar cea mai frumoasă profesie"*
- ▶ *Expoziție de carte "Botoșanii din inimă"*
- ▶ *Expoziție "Biblioteca în literatură"*
- ▶ *Expoziție "Scriitori botoșăneni"*
- ▶ *Expoziție "Personalități botoșănene"*
- ▶ *"Ziua Internațională a poeziei".*

Filarmonica de Stat Botoșani

Primii pași importanți în organizarea vieții muzicale botoșinene au fost făcuți după cel de-al doilea război mondial. În anul 1945 ia ființă o asociație artistico-culturală, în cadrul căreia se încheagă și o orchestră semisimfonică. Din anul 1950, această orchestră, deja intitulată deja *Filarmonica Botoșani*, primește o mică subvenție din partea fostului *Comitet de Cultură și Artă* și susține o activitate concertistică quasi-permanentă. Ca instituție publică de sine stătătoare și cu decizie oficială de înființare, *Filarmonica de Stat Botoșani* își începe existența la data de 1 septembrie 1953, primul ei director și dirijor fiind Max Weber, cel care s-a ocupat, de fapt, de coagularea și organizarea activității orchestrei încă din anul 1945.

Sintetizând, principalele **festivaluri care au loc în cursul anului în localitățile botoșănene** sunt:

- ☞ **Zilele „Mihai Eminescu”, 14 – 15 ianuarie** - cu acest prilej oameni de cultură dau o interpretare critică operei eminesciene, se organizează vernisaje de expoziții, lansări de carte, colocvii, etc., sunt vizitate *Biserica Uspenia* (unde a fost botezat poetul) și localitatea natală (Ipotești). Se decernează *Premiul National de Poezie „Mihai Eminescu”*, precum și premiul cu același nume pentru debut;
- ☞ **Zilele Municipiului Botoșani**, 20 – 23 aprilie - are loc și hramul Bisericii Sf. Gheorghe, acesta fiind patronul spiritual al Botoșaniului. Enoriașii și turiștii sunt serviți cu sărmăluțe moldovenești. Au loc diverse manifestări culturale;
- ☞ **Festivalul județean al fanfarelor**, are loc în a doua decadă a lunii iunie, în **Municipiul Botoșani**, festival care are rolul de a valorifica repertoriul autentic specific fanfarelor românești prin prezentarea de spectacole în aer liber;
- ☞ **Mărțișor Dorohoian**, 27 februarie – 1 martie, **Dorohoi**;
- ☞ **Festivalul folcloric „Laleaua pestriță”**, luna mai, **comuna Vârfu Câmpului**;
- ☞ **Festivalul folcloric al cântului moldovenesc „Satule, mândră grădină”**, luna mai, **Bucecea**;
- ☞ **Festival al cântecului și dansului popular pentru elevi „Moștenite din bătrâni”**, 24 – 26 mai, **Vorona**;
- ☞ **Festivalul național de muzică folk pe versuri de Mihai Eminescu**, 14 – 15 iunie, **Ipotești**;
- ☞ **”Porni Luceafărul.....”**, 14 – 15 iunie, **Ipotești, Vorona și Botoșani**;
- ☞ **Festivalul folcloric „Holda de aur”** (județean);
- ☞ **Festivalul folcloric „Cânt și joc pe valea Jijiei”**, august, **Ungureni**;
- ☞ **Festivalul folcloric „Serbările pădurii”**, 8 septembrie, **Vorona**;
- ☞ **Festivalul comunităților etnice**, 21 – 23 septembrie, **Municipiul Botoșani**;

Festivalul datinilor și obiceiurilor de iarnă, 16 – 18 decembrie, Municipiul Botoșani, Corni, Tudora, Dorohoi, Vf. Câmpului.

Tab. 4.2. Programe și proiecte culturale în Județul Botoșani, anul 2022 ¹⁵⁸

Nr. crt.	Denumire programe și proiecte culturale	Data
I.	CERCETAREA PATRIMONIULUI CULTURAL IMATERIAL DIN JUDEȚUL BOTOȘANI	
1.	Cercetarea coregrafică a dansurilor populare specifice județului Botoșani	
2.	Cămașa de sărbătoare din colecția muzeală Hlipiceni	
II.	IZVOARE FOLCLORICE BOTOȘANENE	
1.	Festivalul-Concurs de muzică tradițională instrumentală „Constantin Lupu”	5-6 august
2.	Festivalul-Concurs „Satule, mândră grădină”	22-23 iunie
3.	Festivalul Cântecului, Jocului și Portului Popular „Vasile Andriescu”	7 august
4.	Festivalul Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă „Din străbuni, din oameni buni”	18 decembrie
5.	Șezătorile Iernii	12, 19, 20, 26 februarie
6.	Serbările Pădurii Vorona	8 septembrie
7.	Cursuri de formare a instructorilor de dansuri populare	
8.	Participare concurenți și/sau formații artistice la festivaluri în țară	
III.	PROMOVAREA CREAȚIEI LITERARE	
1.	Zilele Mihai Eminescu	15 ianuarie
2.	Festivalul-Concurs de Poezie și Interpretare Critică a Operei Eminesciene „Poni Luceafărul...”	10-12 iunie
3.	Festivalul-Concurs de Teatru într-un act „Mihail Sorbul”	4-6 noiembrie
4.	Editarea revistei „Țara de Sus”	lun / dec.
5.	Editarea unor lucrări de referință, cărți, alte tipărituri	
IV.	MEȘTERI POPULARI ȘI MEȘTEȘUGURI TRADIȚIONALE	
1.	Târgul Mărțișorului	25 februarie – 1 martie
2.	Târgul Meșterilor Populari	29 aprilie – 1 mai
3.	Târgul de Crăciun	16-18 dec
4.	Festivalul de Ouă Încondeiate	29 martie
5.	Festivalul de Gastronomie Tradițională Moldovenească	
6.	Ateliere și tabere de creație – meșteșuguri tradiționale	
V.	DEZVOLTAREA ARTELOR VIZUALE	
1.	Salonul de Artă Naivă „Gheorghe Sturza”	2 septembrie
2.	Satul botoșănean – tradiție și actualitate (expoziție de fotografie)	
3.	Tabăra de pictură	11-15 iulie
VI.	DEZVOLTAREA MUZICII CORALE	
1.	Festivalul-Concurs de Muzică Sacră	2 aprilie
2.	Festivalul de colinde „O, ce veste minunată!”	17 decembrie
3.	Curs dirijat coruri	19-23 sept.
VII.	PROMOVAREA ALTOR GENURI MUZICALE	
1.	Festivalul-Concurs de Muzică Ușoară „Voci de primăvară”	19-20 martie
2.	Festivalul-Concurs Interjudețean „Jurjac”	mai
3.	Seri Melancolice Eminesciene (Folk. Blues. Jazz.)	11-14 august

¹⁵⁸ Sursa: Informații puse la dispoziție de Consiliul Județean Botoșani

4.	Festivalul-Concurs al romanței, cântecului de petrecere și satiric „George Hazgan”	26-27 nov
VIII.	COMUNICARE ȘI MARKETING CULTURAL	
1.	Gala Excelenței	1 decembrie
2.	Simpozion „Tradiție și contemporaneitate”	5 august
3.	Întâlnirea bianuală a referenților, meșterilor și soliștilor din județ	21 ian.
4.	Aplicare chestionare de opinie și elaborarea studiilor anuale	

Centrul Național de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) Botoșani a fost deschis oficial în data de 18.08.2014, ca structură subordonată *Consiliului Local Botoșani*. Amenajat în Centrul Istoric al Municipiului Botoșani, *CNIPT Botoșani* stă la dispoziția turiștilor zilnic, de luni până duminică, între orele 09.00 și 17.00. Pentru operaționalizarea sa, au fost create cinci locuri de muncă.

UAT Municipiul Botoșani a finalizat implementarea proiectului „Crearea Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Botoșani” (CNIPT), cod SMIS 37650, proiect derulat pe o perioadă de 16 luni în cadrul *Programului Operațional Regional 2007-2013, Axa Prioritară 5 – „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului”, Domeniul Major de Intervenție 5.3 – „Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică”*.

În cadrul proiectului au fost de asemenea achiziționate dotările interioare și exterioare ale *Centrului* și a fost realizată o bază de date cu informații turistice (structuri de cazare și alimentație publică, oportunități de agrement, obiective specifice turismului religios, etc) disponibilă în limbile română, engleză, franceză și germană. Aceste informații sunt puse la dispoziția publicului larg și prin intermediul portalului web www.visitbotosani.ro, realizat în cadrul proiectului.

Serviciul public "CNIPT BOTOSANI" are drept obiect de activitate promovarea imaginii, a unor interese specifice ale locuitorilor și dezvoltarea turismului în zona turistică a municipiului Botoșani, prin desfășurarea următoarelor activități:

- primirea locuitorilor și vizitatorilor municipiului Botoșani și a zonelor asociate;
- difuzarea de informații turistice locale, regionale, naționale și internaționale;
- promovarea turistică a municipiului Botoșani și a zonelor asociate;
- acțiuni de animație a municipiului Botoșani și a zonelor asociate;
- participarea la elaborarea și aplicarea politicilor de promovare a imaginii municipiului Botoșani și zonelor asociate și dezvoltarea turismului local;
- coordonarea intervenției partenerilor în promovarea imaginii municipiului Botoșani și a zonelor asociate și dezvoltarea turismului local.

Principiile care au stat la baza direcțiilor de acțiune în domeniul cultural în anul 2021 au fost:

- ✓ cultura ca fenomen de dezvoltare durabilă;
- ✓ accesul permanent și neîngrădit la actul cultural;

- ✓ diversitatea expresiilor culturale;
- ✓ promovarea specificului cultural local;
- ✓ contracararea efectului negativ al televizorului, internetului, anturajului etc;
- ✓ rolul educativ primordial al actului cultural.

Totodată, **viziunea dezvoltării turismului** în întreaga regiune vizează trei direcții de acțiune **în domeniul culturii**, respectiv:

- ❖ regenerarea orașelor și a regiunilor prin patrimoniul cultural;
- ❖ promovarea reutilizării adaptive a clădirilor de patrimoniu;
- ❖ echilibrarea accesului la patrimoniul cultural prin turism cultural durabil și patrimoniu natural.

Potrivit rezultatelor sondajului realizat pe un eșantion de 267 persoane, în procesul de consultare publică asupra *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* rezultă faptul că, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește starea elementelor patrimoniului cultural marchează o preponderență extrem de pronunțată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (93) și foarte nemulțumite (102), față de cele mulțumite (57) și foarte mulțumite (7), în timp ce 8 persoane nu și-au exprimat părerea.

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE STAREA ELEMENTELOR PATRIMONIULUI CULTURAL DIN MUNICIPIU (MUZEE, TEATRE, CINEMATOGRAFE, BIBLIOTECI)?

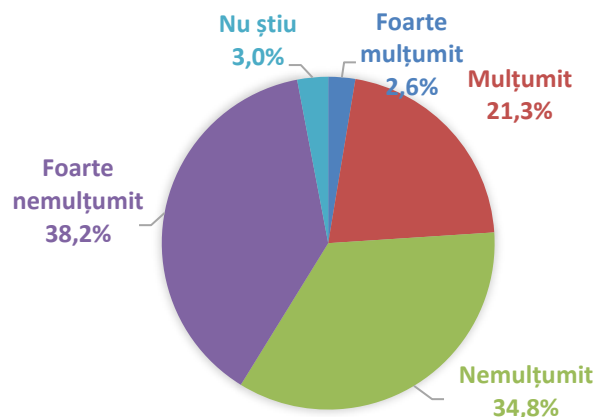

Fig. 4.7. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea elementelor patrimoniului cultural din Municipiul Botoșani

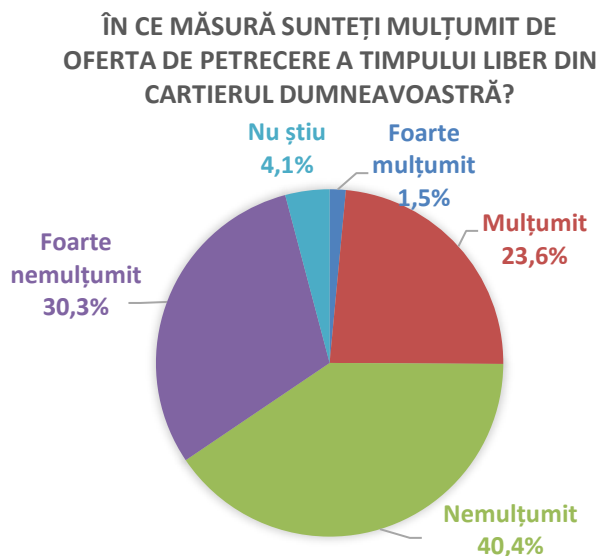

Fig. 4.8. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber

O altă întrebare adresată în cadrul chestionarului, cu importanță inclusiv în aspecte legate de turism, a fost cea referitoare la oferta de petrecere a timpului liber, răspunsurile obținute fiind evidențiate în figura 4.6.

Astfel gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (108) și foarte nemulțumite (81), față de cele mulțumite (63) și foarte mulțumite (37%), sau a celor care nu și-au exprimat opinia (11).

SPORT ȘI ACTIVITĂȚI RECREATIVE

Sportul deține un rol important în viața socială cu un impact major asupra stării de sănătate în general și în special în ceea ce privește bolile cardiovasculare. Dimensiunea economică este dată de potențialul sportului ca motor al creșterii economice și în combaterea șomajului.

Rolul sportului în procesul de educare a tinerei generații și a formării personalității acestora este de asemenea important. Sporturile locale și tradiționale, trebuie conservate întrucât acestea fac parte din propriul patrimoniu cultural, și trebuie susținute cu accent pe participarea voluntară și pe valorile pozitive, fiind un simbol al diversității culturale.

Formarea în domeniul sportiv

La nivelul activității sportive botoșănene, organizarea instrumentelor disponibile se face prin intermediul următoarelor foruri: **Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Botoșani** și **Direcția de Servicii Publice, Sport și Agreement Botoșani** .

Direcția Județeană pentru Sport și Tineret (DJST) Botoșani este instituția publică cu personalitate juridică aflată în subordinea **Autorității Naționale pentru Sport și Tineret** , înființată conform ordinul 15/2012 și HG nr. 776 /2010 și s-a format prin preluarea personalului, activității, patrimoniului și a bugetului Direcțiilor pentru Sport Județene și Direcțiilor pentru Tineret Județene existent în fiecare județ.

Principalele **atribuții ale** Direcției Județene pentru Sport și Tineret Botoșani sunt:

- ▶ aplică Programul de Guvernare, strategia și programele Autorității Naționale pentru Sport și Tineret, în domeniu, la nivel local;

- ▶ elaborează pe baza metodologiei, a programelor în domeniu și a consultării cu instituțiile și autoritățile locale, servicii publice deconcentrate, structuri de și pentru tineret, precum și cu alte persoane fizice și juridice cu atribuții și preocupări în domeniu, calendarul anual de acțiuni de tineret și îl supun aprobării Autorității Naționale pentru Sport și Tineret;
- ▶ oferă informații și consultații în domeniu;
- ▶ organizează baza de date și elaborează analize, sinteze și rapoarte în domeniu;
- ▶ organizează activități în centrele de agrement pentru tineret, structuri fără personalitate juridică aflate în subordinea Direcției Județene pentru Sport și Tineret Botoșani;
- ▶ utilizează centrele de agrement pentru tineret în scopul desfășurării de activități recreative, turistice, sportive, de tabere pentru copii și tineret;
- ▶ organizează tabere tematice, seminarii, cursuri pentru educație nonformală pentru copii și tineret.

Potrivit DJST Botoșani, în anul 2021, s-au desfășurat un număr de **15 activități sportive în cadrul Programului Sportul pentru Toți**. Au participat 3.600 copii, tineri și vârstnici din următoarele localități: Botoșani, Lozna, Dersca, Dracșani, Sulița, Blândești, Cândești, Săveni, Vlădeni, Dorohoi și Ștefănești. În organizarea acestor activități s-a colaborat cu Inspectoratul Școlar al Județului Botoșani, AJSPT, Primăriile din localitățile menționate și Asociații Sportive.

Împreună cu Asociațiile Județene pe ramura de sport și/ sau structurile sportive sau instituțiile cu atribuții în domeniu s-au organizat, pe baza calendarelor elaborate de Federațiile Sportive Naționale, competiții din Calendarul Sportiv Județean și Național, precum:

- I. P1 - Program "Promovarea sportului de performanță"**
  - A.** Campionate naționale - etape locale și județene;
  - B.** Alte competiții: locale, județene, interjudețene;
- II. P2 - Programul "Sportul pentru Toți"**
  - A.** Acțiuni / Activități în colaborare cu Federația Sportul pentru Toți
  - B.** Acțiuni / Activități proprii;
- III. P3 - Alte activități/acțiuni:** Gala sportului, transport sportivi, alimentație de efort, etc.

De asemenea, pe parcursul anului 2021, prin **Compartimentul Sport al DJST** au fost desfășurate un număr de **35 activități** la care s-au înscris un număr de **8.600 de participanți**.

Tab. 4.3. Competiții sportive organizate de Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Botoșani, anul 2021 ¹⁵⁹

¹⁵⁹ Sursa: Informații puse la dispoziție de către Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Botoșani

Nr. crt.	Proiect	Prog P1/ P2	Ramură sport	Etapă	Categ. de vârstă	Nr. pers.	Perioada	Loc desfășurare	Parteneri
1.	Campionat Național Șah (persoane cu dizabilitati)	P1 -A	șah	Jud.	open	600	08.05.2021	Botoșani	Filiala nevăzători Botoșani
2.	Mișcare pentru sănătate - Rural sport Lozna	P2 -B	atletism, fotbal, tenis masă, șah	local	open	200	08.05.2021	Lozna	Primaria Lozna, Șc.Lozna, ISJ
3.	Cupa Moldovei	P1 -B	oină	Jud.	juniori	70	09.05.2021	Verona	Liceul Verona
4.	Concurs "Sportul te face mare"	P2 -B	atletism, fotbal, handbal	local.	open	200	09.05.2021	Dersca	Șc. Dersca, ISJ
5.	Cupa. Tridex	P1 -B	tenis	Jud.	open	50	15.05.2021	Botoșani	CS Tridex
6.	Concurs "Micii Campioni"	P1 -B	atletism	Jud.	copii	150	16.05.2021	Botoșani	Grădinița 21
7.	Concurs "Aleargă pentru sănătatea ta"	P1 -B	atletism	Jud.	copii	150	16.05.2021	Botoșani	Grădinița 23
8.	Concurs "Sănătate, Sport și voie bună"	P1 -B	atletism, fotbal	local.	open	200	22.05.2021	Botoșani	AS Lira
9.	Campionat Național Cros	P1 -A	atletism	Jud.	Juniori I, II, III	100	22.05.2021	Botoșani	AJ, Atletism, LPS
10.	Concurs "Sănătate, Sport, Fair-Play"	P2 -B	atletism, handbal	local.	juniori	200	29.05.2021	Botoșani	Liceul Pedagogic
11.	Concurs "Sa facem sport impreună"	P2 -B	atletism	local.	juniori	150	30.05.2021	Botoșani	Șc. 11, AS Sincron
12.	Campionat Național Tenis	P1 -A	tenis	Jud.	copii	60	05.06.2021	Botoșani	AJ Tenis, Sanatarea, CS Tridex
13.	Transport sportivi - Ultramaraton	P3	atletism	Internaț	seniori	1	05.06.2021	Mozambic	ISU AS Pompierilor BT
14.	Cupa "Cojocaru Alexandru"	P1 -B	atletism, fotbal	Jud.	Copii + juniori	150	05.06.2021	Bucecea	ISJ, Liceul Bucecea
15.	Cupa de vară Sulița	P1 -B	Cros, fotbal, șah	Jud.	open	100	06.06.2021	Sulița	Șc. Sulița
16.	Campionat National Pistă	P1 -A	atletism	Jud.	Copii I-II-III	100	12.06.2021	Botoșani	AJ, Atletism, LPS
17.	Ștafeta Prietenei	P1 -B	atletism	Jud.	open	50	19.06.2021	Botoșani	AS DOWN ACTIV Moldova BT

18.	Mișcare pentru sănătate - Rural Sport Dracșani	P2 -B	atletism, fotbal, ciclism, șah	local	open	100	19.06.2021	Dracșani	Șc. Dracșani
19.	Campionat Național Table (persoane cu dizabilitati)	P1 -A	table	Jud.	open	30	03.07.2021	Botoșani	Filiala nevăzători Botoșani
20.	Cupa de vară fotbal	P1 -A	fotbal	Jud.	seniori	60	07.08.2021	Botoșani	AJ Fotbal
21.	Promovarea sportului pentru toți	P2 -A	atletism, volei, înot, fitness, airsoft	Jud.	open	400	08.08.2021	Cornișa Botoșani	Primaria BT, ISJ
22.	Maratonul Nordului	P2 -A	atletism	Internaț	open	300	28.08.2021	Teioasa	CS Nord, Primaria Darabani
23.	Memorialul "TutuBordeianu"	P2 -B	fotbal	Jud.	copii	80	04.09.2021	Dorohoi	ACS Juniorul Dorohoi
24.	Campionat Național Lupte	P1 -A	lupte	Jud.	Copii I	60	18.09.2021	Botoșani	AJ Lupte, LPS
25.	Campionat Național Lupte	P1 -A	lupte	Jud.	Copii II	70	25.09.2021	Botoșani	AJ Lupte, LPS
26.	Memorialul "Florin Țurcanu"	P2 -B	volei	regional	juniori	100	25.09.2021	Botoșani	AJ Volei, CS Triumf
27.	Cupa Prieteniei	P2 -B	atletism, fotbal	local	open	200	25.09.2021	Blândești	Șc. Blândești
28.	Ziua Sportului pentru toți "Memorialul I Adochitei"	P2 -b	atletism	local	open	200	02.10.2021	Cândești	Șc. Cândești
29.	Ziua orientării pentru toți - etapa toamnă	P2 -B	orientare	Jud.	open	80	03.10.2021	Agafton	Palatul Copiilor BT
30.	Campionat Național Cros	P1 -A	atletism	Jud.	Seniori tineri, juniori	100	09.10.2021	Botoșani	AJ, Atletism, LPS
31.	Cupa Olimpia	P2 -B	cros	Jud.	open	80	09.10.2021	Rediu	AJ, Atletism, LPS
32.	Memorialul "Av. Siminoviți"	P1 -B	șah	Jud.	open	100	13.11.2021	Botoșani	AJ Șah
33.	Concurs "Dezvoltare prin sport" (persoane cu dizabilitati)	P1 -B	Atletism, traseu aplicativ	regional	open	30	04.12.2021	Botoșani	AS DOWN ACTIV Moldova BT
34.	Cupa Moș Crăciun	P1 -B	lupte	Jud.	copii	-	09.12.2021	Botoșani	LPS BT
35.	Gala Sportului botoșănean	P3		Jud.	open	-	15.05.2021	Botoșani	MTS

Direcția de Servicii Publice, Sport și Agrement Botoșani s-a înființat în anul 2008 prin *H.C.L. nr. 287 din 07 iulie* sub denumirea de "Serviciul Public de Administrare Baze Sportive și Zone de Agrement", iar în anul 2011 prin *H.C.L. nr. 188 din 30 iunie* și-a schimbat denumirea în "Direcția Servicii Publice, Sport și Agrement".

Obiectul de activitate al direcției este administrarea și gestionarea bunurilor aparținând domeniului public și privat al municipiului Botoșani, constituite din: construcții, terenuri, săli de sport, baze sportive și zone de agrement, cu dotările tehnico-edilitare aferente.

Obiectul de activitate al Direcției Servicii Publice, Sport și Agrement se realizează prin:

- *întreținerea și exploatarea bazelor sportive și zonelor de agrement potrivit scopului în care au fost edificate;*
- *furnizarea către populație, cluburi și asociații sportive, alte persoane juridice a serviciilor publice de agrement, organizarea de competiții sportive și punerea la dispoziție a bazelor sportive, concomitent cu asigurarea serviciilor complementare de deservire și comerț producătoare de venituri, organizarea de spectacole, închirierea bazelor sportive pentru organizarea de evenimente;*
- *identificarea și soluționarea problemelor de utilitate publică, executarea la timp a lucrărilor de întreținere și reparații;*
- *prestarea de servicii edilitare (intervenții, lucrări de amenajare și întreținere spații verzi, lucrări de întreținere semafoare, lucrări de reparații și întreținere mobilier urban, lucrări la înălțime);*
- *lucrări de servicii pe bază de comandă aprobată de ordonatorul principal de credite;*
- *gestionarea câinilor fără stăpân care circulă liber, fără însoțitor, în locuri publice, pe raza municipiului Botoșani;*
- *activități de marketing;*
- *activități de închiriere a bunurilor din dotarea bazelor sportive și de agrement, precum și de închiriere de echipamente sportive;*
- *alte activități necesare realizării obiectului de activitate ori dispuse de Consiliul Local.*

În **patrimoniul DSPSA Botoșani** sunt incluse următoarele **bunuri imobile** în care se desfășoară activități sportive:

- ▣ **Stadionul Municipal** (cu dotările aferente);
- ▣ **Stadionul Victoria** (cu dotările aferente);
- ▣ **Stadionul Mecanex** (cu dotările aferente);
- ▣ **Sala Polivalantă „Elisabeta Lipă”** (cu dotările aferente);
- ▣ **Parcul Regional de Agrement Turistic și Sportiv Cornișa (PRATS Cornișa).**

Stadionul Municipal Botoșani

Este un stadion multifuncțional, gazda meciurilor echipei *FC Botoșani*, administrat de *Consiliul Local al Municipiului Botoșani*, prin *Direcția Servicii Publice, Sport și Agrement Botoșani*. Municipalul are o capacitate de 7.782 de locuri, toate pe scaune, și o suprafață de 31.674 m².

Stadionul beneficiază de noaptea, inaugurată în anul 2014 la un meci cu *Dinamo București*, meci câștigat de botoșăneni cu 3-2.

Sala Polivalentă din Botoșani, denumită astfel în cinstea multiplei campioane la canotaj a României, Elisabeta Lipă, este localizată în zona centrală a orașului. Concepută

pentru susținerea evenimentelor sportive și desfășurarea sporturilor de sală, **Sala Polivalentă "Elisabeta Lipă"** găzduiește cu aceeași eficiență evenimente artistice și culturale, reuniuni, spectacole, expoziții, etc. dispunând de aproximativ 1700 de locuri.

În plus, sala dispune de **facilități** precum: regie de sunet, minibar, grupuri sanitare, vestiare, dușuri, sală de fitness dotată cu aparatură ultramodernă, sală de conferințe, cu o capacitate de aproximativ 50 de locuri. Una din cele mai importante dotări ale sălii polivalente este *tabela electronică "Wireless", Schelde International*. Acest echipament de ultimă generație este extrem de util în monitorizarea jocului de baschet, deasupra fiecărui coș de baschet fiind atașat câte un tabel electronic care indică timpul de joc.

Parcul Regional de Agrement Turistic si Sportiv Cornișa (PRATS Cornișa)

este administrat și manageriat de o structură de operare din cadrul *Direcției Serviciilor Publice, Sport și Agrement Botoșani*.

Parcul Regional de Agrement Turistic si Sportiv Cornișa dispune de următoarele facilități/obiective ce sunt utilizate în practicarea sportului de amatori de regulă, fară a fi omologate ca baze sportive :

- **terenuri de sport cu vestiare;**
- **patinoar artificial pentru patinaj și curling;**
- **râu artificial pentru practicarea raftingului și a caiacului pe ape repezi;**
- **bazine exterioare, topogane și plajă, piscină acoperită;**
- **SPA, solare, saună, masaj;**
- **piste de biciclete;**
- **skate park;**
- **perete pentru escaladă;**
- **amfiteatru în aer liber pentru spectacole de divertisment;**
- **locuri de joacă pentru copii.**

Referitor la aceste facilități, *Direcția Serviciilor Publice, Sport și Agrement a Municipiului Botoșani* ne-a pus la dispoziție următoarele date:

► **TERENURILE DE SPORT**

În *PRATS Cornișa* sunt operaționale un număr de 6 terenuri de sport amenajate în aer liber pentru practicarea jocurilor de tenis de câmp, baschet, volei, handbal și minifotbal:

- 4 terenuri trasate pentru practicarea tenisului de câmp, dar care pot fi trasate și pentru alte sporturi cum ar fi baschetul și voleiul. Cele 2 terenuri de tenis cu gazon artificial au gradene pentru spectatori cu un număr de 10 locuri pe scaune/teren;
- 2 terenuri de tenis cu gazon artificial au gradene pentru spectatori cu un număr de 10 locuri pe scaune/teren. În perioada de operare fără balon presostatic fiecare teren are gradene pentru spectatori cu un număr de 30 locuri pe scaune/teren.

Facilitățile comune tuturor terenurilor sunt: iluminat nocturn; vestiare, grupuri sanitare și alte facilități pentru depozitare echipamente sportive și administrare.

Pe terenurile de sport au fost organizate periodic:

- ❖ manifestări sportive în colaborare cu cluburi, asociații, *Direcția Județeană pentru sport Botoșani*, etc. cum ar fi "**Ziua Olimpică**";
- ❖ cursuri de tenis și cursuri de fotbal pentru copii.

▶ **PATINOARUL BOTOȘANI**

Patinoarul din municipiul Botoșani este de tip patinoar acoperit, cu o putere instalată care permite folosirea pentru această activitate de baza o perioadă sezonieră de 5 luni, în intervalul noiembrie-martie, pe acesta putând fi practicate în afara patinajului, hochei juniori/amatori și curling. Pe patinoar au fost organizate meciuri demonstrative de hokey old boys.

Facilitățile principale ale patinoarului sunt: vestiare, grupuri sanitare, echipamente pentru întreținut gheața, echipamente pentru trasat piste curling.

▶ **RÂUL ARTIFICIAL**

Este singurul râu artificial de rafting din România pe acesta organizându-se coborâri cu bărci de rafting și caiace. Râul a fost folosit pentru practicarea *raftingului sportiv*, antrenamentul ghizilor profesioniști de rafting și pentru practicarea de către profesioniști a *caiacului pe ape repezi*, inclusiv pentru antrenamentul acestora.

De asemenea, pe râul artificial au fost organizate:

- ✓ *cursuri formare profesională ghizi rafting;*
- ✓ *cupa Cornișa la rafting;*
- ✓ *cupa Cornișa la coborâre cu caiace pe ape repezi.*

Pe viitor, pe râul artificial se intenționează să se ofere servicii pentru activitățile de pregătire fizică și practică a personalului din structurile aflate sub coordonarea *Departamentului pentru Situații de Urgență* pentru salvarea din ape repezi.

Facilitățile principale ale râului de rafting: acces în zona de lansare prin intermediul unei benzi cauciucate de urcare în rampa acționată electric, echipă ghizi profesioniști, bărci rafting, caiace, echipamente protecție și echipă asistență/salvare de pe mal.

▶ **BAZINUL EXTERIOR**

Bazinul face parte din ansamblul *piscină*. Destinația principală este cea de agrement, pentru menținerea stării fizice și pentru reatestarea salvamarilor. Bazinul nu a fost folosit niciodată pentru activități sportive.

Facilitățile principale ale bazinului exterior sunt: trambulină cu platforme pentru sărituri la 1/3/5 metri, 10 culoare/startere, grupuri sanitare și vestiare.

De asemenea, potrivit informațiilor oferite de *Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Botoșani* pe raza municipiului Botoșani și a zonei adiacente ființează următoarele **cluburi sportive de drept comun**:

- ◆ **Clubul Sportiv Botoșani;**
- ◆ **Clubul Sportiv "Sănătatea Botoșani";**
- ◆ **Clubul Sportiv Școlar Botoșani;**
- ◆ **Clubul Sportiv Ishido Botoșani;**
- ◆ **Club Sportiv Airsoft Botoșani**
- ◆ **Clubul Sportiv Pro Dance Botoșani;**
- ◆ **Millenium GYM Botoșani;**
- ◆ **Centru de agrement – "Codrii de Aramă" Curtești**
- ◆ **Club Sportiv Școlar Dorohoi;**
- ◆ **Clubul Sportiv – Tabăra "Codrii de Aramă" Agafton.**

Pilonii strategiei sportului local:

- ▶ **Exelența sportivă, înalta performanță** – difuzarea valorilor Municipiului Botoșani în întreaga Românie;
- ▶ **Performanța sportivă** - dezvoltarea spiritului de competiție și de fair-play, organizarea de competiții naționale cu scopul de a crește numărul de sportivi de performanță;
- ▶ **Știința Sportului** - registrul de monitorizare ca instrument de diagnoză a stării de sănătate a populației tinere și de prognosticare a acesteia;
- ▶ **Participarea sportivă** – creșterea numărului de practicanți pentru fiecare ramură de sport;
- ▶ **Incluziunea socială, resursa umană, forța de muncă.**

Evidențiem potențialul sportului de a aduce contribuții semnificative la obiectivele generale prin creșterea capacității de angajare și a mobilității prin acțiuni care promovează incluziunea socială în și prin sport, educație și formare:

- *atragera, sporirea numărului specialiștilor și perfecționarea acestora - antrenori, arbitrii, medici, kinetoterapeuți, juriști, economiști .*
- *voluntariat în sport - dezvoltarea în concordanță cu activitatea comunității locale. Implicarea tinerilor și a foștilor performeri în activități de voluntariat, crearea de locuri de muncă, reconversia profesională a sportivilor.*

Potrivit rezultatelor sondajului realizat pe un eșantion de 267 persoane, în procesul de consultare publică asupra *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* rezultă faptul că, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea terenurilor de sport în aer liber marchează o preponderență extrem de pronunțată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (93) și foarte nemulțumite (110), față de cele mulțumite (39) și foarte mulțumite (4), în timp ce 21 de persoane nu și-au exprimat părerea.

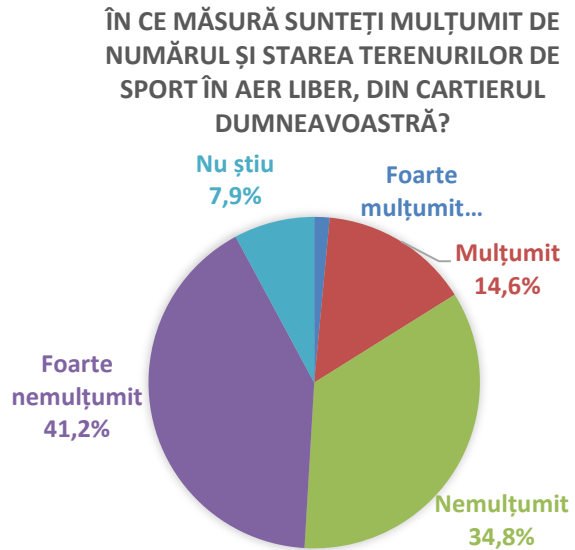

Fig. 4.9. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea terenurilor de sport în aer liber

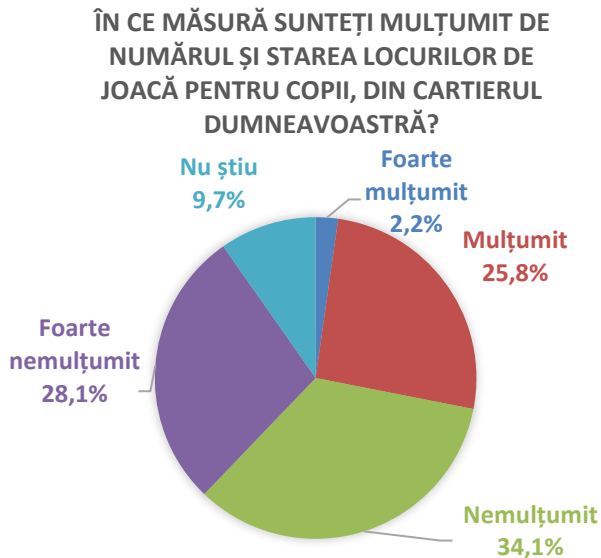

Fig. 4.10. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul și starea locurilor de joacă pentru copii

În ceea ce privește numărul și starea locurilor de joacă pentru copii, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (91) și foarte nemulțumite (75), față de cele mulțumite (69) și foarte mulțumite (6). Dintre persoanele intervievate, 26 nu au dorit să-și exprime opinia.

4.4. INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE TURISTICE

Turismul reprezintă o industrie intensivă, care operează 24 ore pe zi, 7 zile pe săptămână, oferind oportunități de angajare pentru tineri sau pentru persoanele interesate, inclusiv în regim part-time. Marele avantaj oferit de turism este reprezentat de faptul că, pe lângă personalul calificat, poate constitui o oportunitate la absorbția semnificativă a unei forțe de muncă mai puțin calificate.

Diversitatea serviciilor este un indicator de bază a unităților și stațiilor turistice. Gama serviciilor de divertisment alternativ trebuie inclusă în oferta unităților din domeniul turismului.

În continuare se va realiza analiza diversității și complexității serviciilor turistice din regiune/județ/zona metropolitană Botoșani, ținând cont de următoarele elemente:

- *volumul și calitatea portofoliului materialelor informative despre posibilitățile turistice a localităților;*
- *existența și utilitatea birourilor de informare turistică;*
- *posibilitățile de tratament terapeutic;*
- *posibilitățile de distracție;*
- *trasee turistice;*
- *broșuri;*
- *tăblițe indicatoare;*
- *hărți turistice;*
- *semnalizări trasee turistice;*
- *alte elemente de analiză.*

În categoria structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică intră orice construcție sau amenajare care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare și alte servicii specifice pentru turiști.

Ținând cont de aceste caracteristici, pe teritoriul României aceste structuri se găsesc sub forma de hoteluri, hoteluri pentru tineret, hosteluri, hoteluri apartament, moteluri, hanuri, vile turistice, cabane turistice, bungalouri, sate de vacanță, campinguri, popasuri turistice, căsuțe turistice, tabere de elevi și preșcolari, pensiuni turistice și agroturistice, spații de cazare de pe navele fluviale sau alte unități de cazare colective.

Valorificarea atracțiilor turistice din regiunea Nord - Est, creează oportunități și creștere economică regională și locală, iar investițiile în turism și cultură vor permite regiunii să folosească avantajele potențialului său turistic și a patrimoniului cultural, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe cele în formare.

Conform datelor statistice aferente anului 2021, reiese faptul că **regiunea Nord - Est se situează pe locul 4 în ceea ce privește totalul structurilor de primire turistică**, cu 1.130 unități din totalul de 8.610 la nivelul țării.

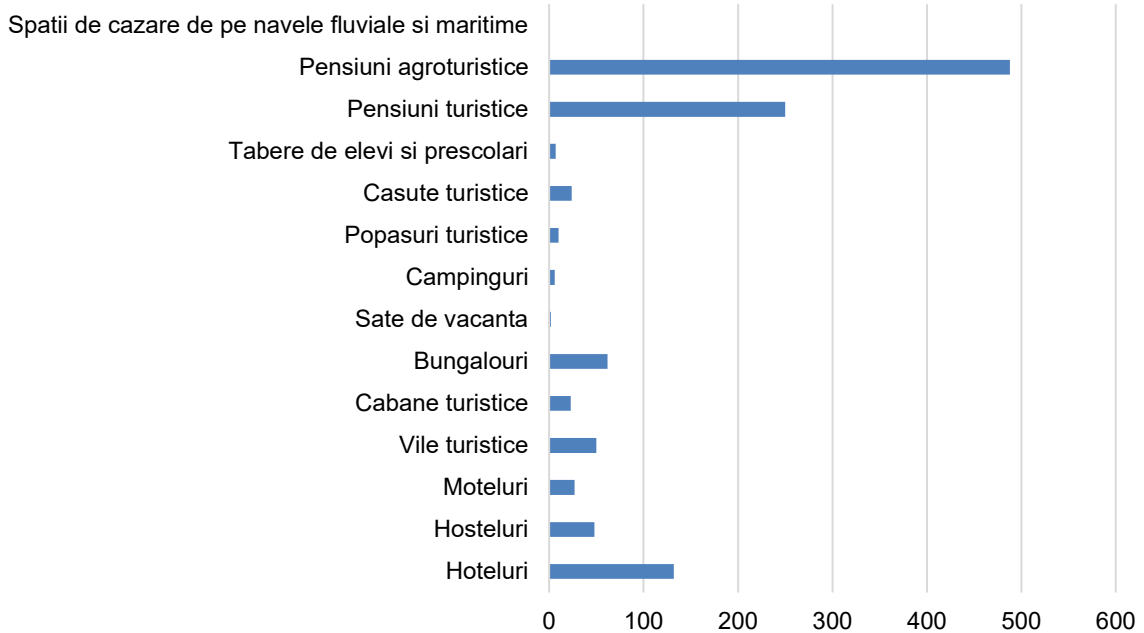
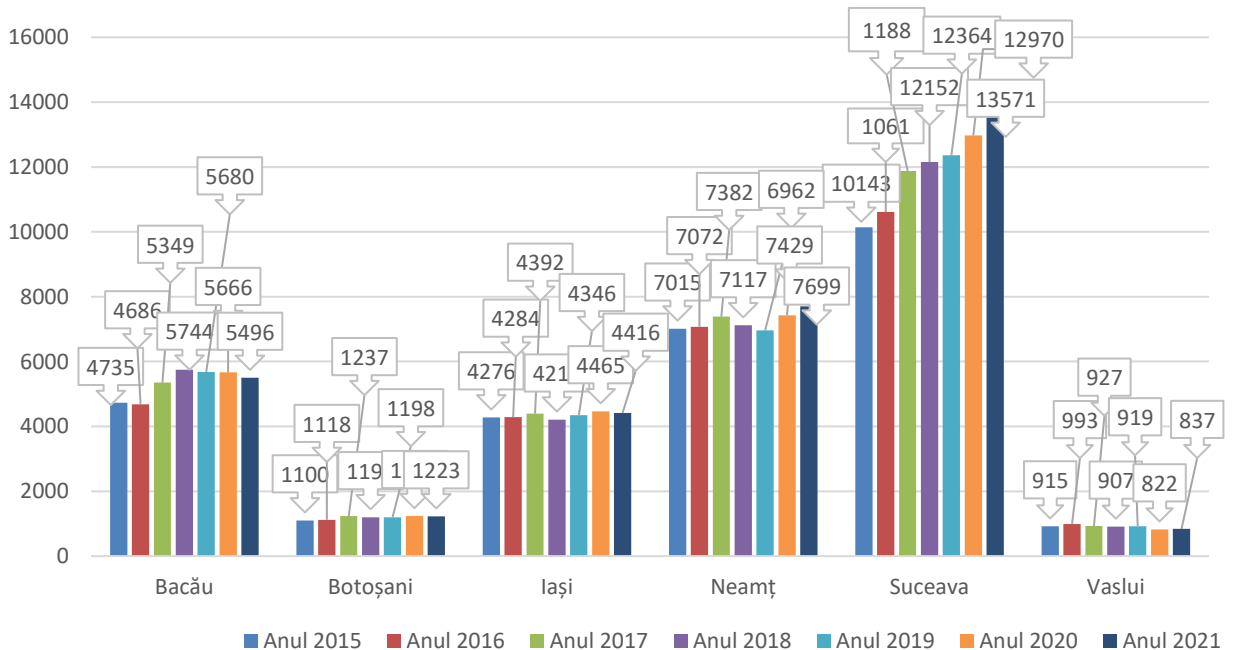

Fig. 4.11. Structuri de primire turistică în Regiunea Nord-Est ¹⁶⁰

În ceea ce privește **evoluția capacității de cazare existentă în perioada 2015-2021 în Regiunea Nord-Est**, aceasta este reprezentată pe județe în graficul următor:

¹⁶⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Fig. 4.12. Capacitatea de cazare turistică existentă în Regiunea Nord-Est, număr locuri ¹⁶¹

Se poate observa că **județul cu cea mai mare capacitate de cazare este Suceava**, situație normală dacă avem în vedere condițiile geografice existente, favorabile pentru dezvoltarea turismului, precum și spiritul antreprenorial deosebit de dezvoltat al locuitorilor din acest județ, **la polul opus situându-se județele Botoșani și Vaslui**.

Astfel, se remarcă în intervalul 2015-2021 o creștere a numărului de hoteluri și pensiuni turistice și agroturistice, în timp ce celelalte tipuri de structuri de primire turistică înregistrează o stagnare sau chiar o ușoară scădere.

În județul Botoșani, sectorul turismului deține un rol secundar, având o infrastructură de cazare slab dezvoltată, reprezentând un domeniu strategic de investiții pe termen lung. La nivel local, cei mai mulți turiști sosiți sunt concentrați în municipiile Botoșani și Dorohoi și în comunele Curtești și Mihai Eminescu. Este de remarcat faptul că Municipiul Botoșani se situează pe primul loc cu 27.751 turiști sosiți, fiind urmat de Comuna Mihai Eminescu și Municipiul Dorohoi care au atras peste 4000 turiști/an. Cei mai puțini turiști sosiți în structurile de cazare (392) s-au înregistrat în comuna Curtești.

Capacitatea economiei locale de a beneficia de turism depinde de disponibilitatea de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii necesare și de capacitatea sa de a satisface nevoile turiștilor. Ca urmare, în perioada 2010-2021, la nivel de județ **evoluția capacității de cazare** în structurile existente a înregistrat o tendință crescătoare (23,74%) în perioada 2010 - 2013 (de la 303.224 locuri-zile în 2010, la 397.615 locuri-zile în 2013), după care a regresat până în anul 2016 (365.205 locuri-zile), pentru ca în perioada următoare situația să se redreseze și chiar să crească până la valoarea de 411.677 locuri-zile în anul 2021, după cum se poate observa și din graficul de mai jos.

Evident, anul 2020 a înregistrat cea mai mică valoare pe intervalul de analiză (289.549 locuri-zile) sub impactul *Crizei Covid-19*.

---

¹⁶¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

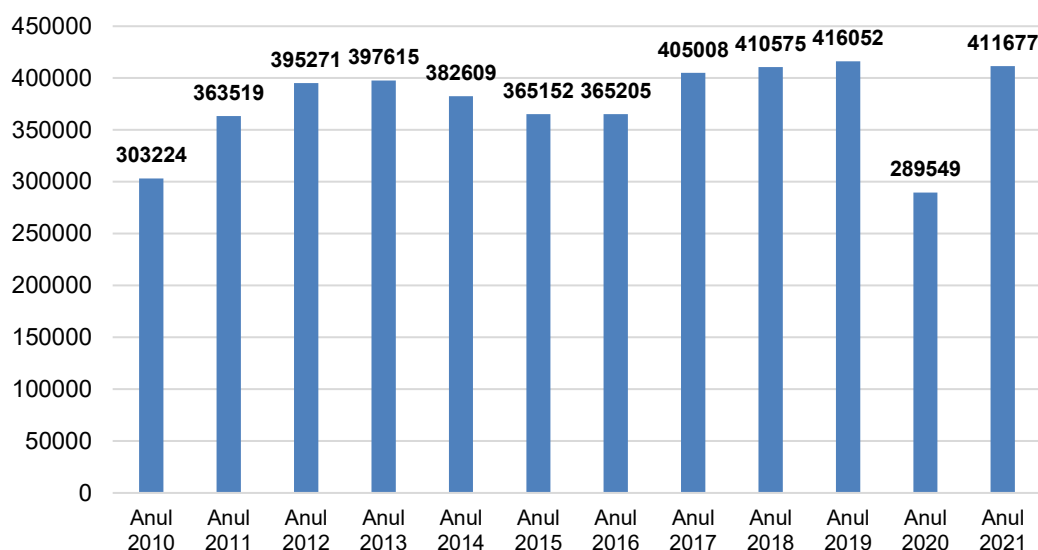
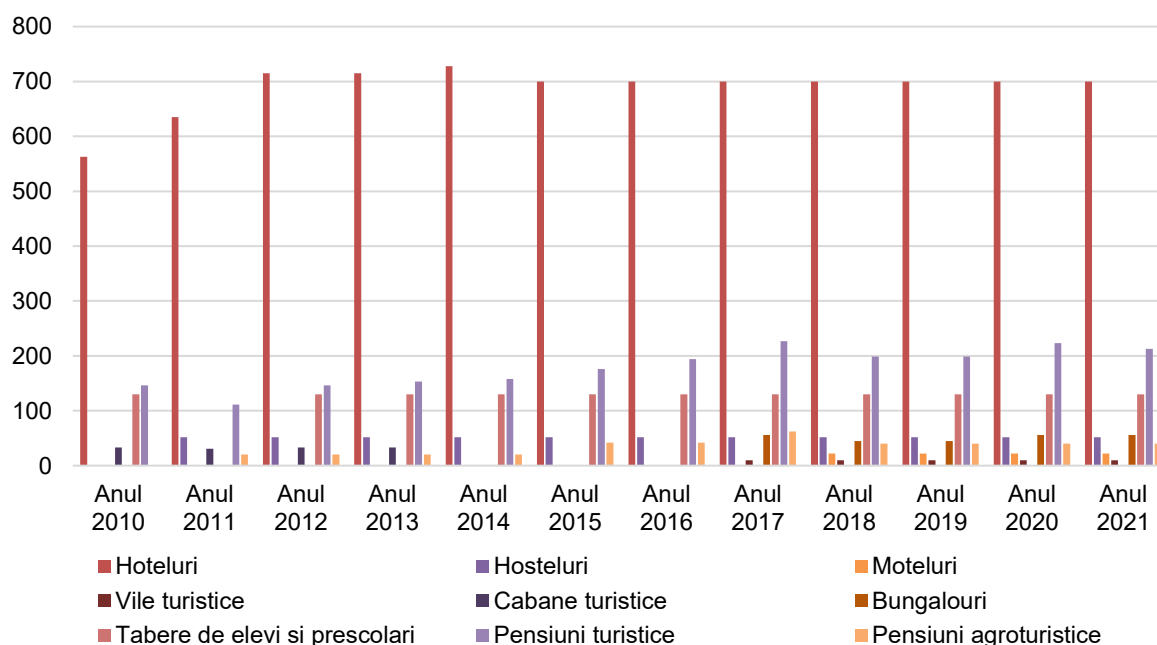

Fig. 4.13. Evoluția capacității de cazare în Jud. Botoșani, 2010-2021 (locuri- zile) ¹⁶²

În ceea ce privește **capacitatea de cazare turistică existentă în județul Botoșani**, în anul 2021 se regăseau 700 locuri în hoteluri, 22 locuri în moteluri, 213 în pensiuni turistice, 130 de locuri în tabere de elevi și de preșcolari, 52 locuri în hosteluri, 40 locuri în pensiuni agroturistice, 56 locuri în bungalouri și 10 locuri în vile turistice. Față de anul 2010, nu se înregistrează scăderi, ci o creștere sau stagnare a numărului de locuri a tuturor tipurilor de structuri de primire turistică.

¹⁶² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Fig. 4.14. Evoluția capacității de cazare turistică existent pe tipuri de structuri de primire turistică Jud. Botoșani, 2010-2021 (locuri) ¹⁶³

Capacitatea de cazare turistică din județ reprezenta, în anul 2021, doar 3,68% din întreaga regiune, fapt care se explică și datorită turismului foarte dezvoltat din celelalte județe din regiune, în special Suceava (40,82%) și Neamț (23,16%). Se poate observa o scădere a capacității de cazare turistică în județul Botoșani, cu aproximativ un procent față de anul 2020 (3,78%), ca o consecință a interdicțiilor sanitare impuse de *Pandemia de Covid-19* din această perioadă.

Totodată, trebuie menționat faptul că **mai bine de jumătate din totalul județean al unităților de cazare se regăsesc în Municipiul Botoșani**, cu o capacitate de cazare turistică în funcțiune de 327.281 de locuri-zile, în anul 2021, reprezentând 79,50% din capacitatea de cazare turistică în funcțiune la nivelul județului (411.677 de locuri-zile), dar cu un **indice de ocupare¹⁶⁴ extrem de scăzut - 16%**.

Dacă analizăm situația **la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani**, potrivit datelor oficiale oferite de *Institutul Național de Statistică* reiese faptul că **infrastructură pentru turism există doar în Municipiul Botoșani și Comuna Curtești**.

Astfel, **capacitatea de cazare în funcțiune a municipiului Botoșani** este reprezentată de **hoteluri, hosteluri și pensiuni turistice**. Analizând evoluția în timp a acesteia, reiese o tendință similară cu cea a județului în aceeași perioadă de referință (2010 – 2021), respectiv o tendință crescătoare per ansamblu (31,25%), cu mici fluctuații în perioada 2012 – 2016, înregistrând cea mai mare valoare din perioada analizată în anul 2017 (338.830 locuri-zile) și cea mai mică – 235.227 locuri-zile – în anul pandemic 2020.

---

¹⁶³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

¹⁶⁴ Indicele de ocupare a capacității de cazare turistică în funcțiune: $Io = (N_{in}/C_f) \times 100$, unde N_{in} - numărul de înnoptări înregistrate într-o anumită perioadă; C_f - capacitatea de cazare turistică în funcțiune

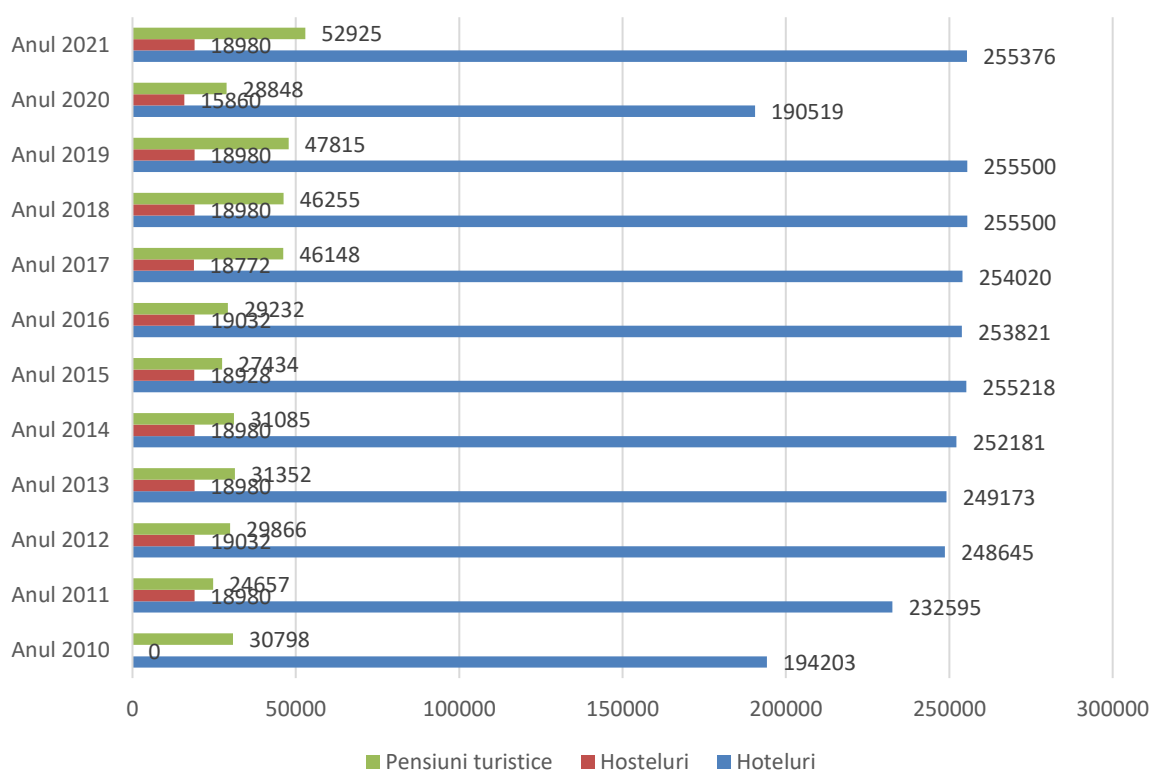

Fig. 4.15. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Botoșani (locuri- zile), 2010-2021 ¹⁶⁵

Repartiția din punct de vedere al capacității de cazare turistică, pentru anul 2021, la nivelul Municipiului Botoșani arată o preponderență a hotelurilor (78,04%), urmând la mare distanță pensiunile turistice (16,17%) și hostelurile (5,80%).

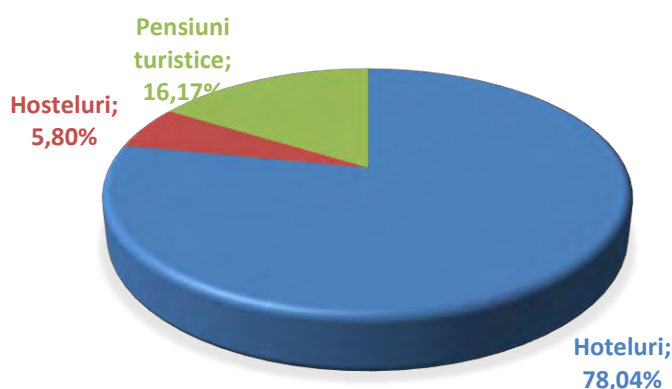

Fig. 4.16. Capacitatea de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Botoșani (locuri), anul 2021 ¹⁶⁶

¹⁶⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

¹⁶⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

În ceea ce privește **infrastructura turistică din Comuna Curtești**, aceasta se rezumă doar la **locații în care se desfășoară activități specifice taberelor de elevi și preșcolari**, cu un număr total de 130 locuri.

Concluzionând, **la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani existau în anul 2021 un număr de 1.024 de locuri distribuite în unitățile turistice** menționate mai sus, respectiv hoteluri, hosteluri și pensiuni turistice în Municipiul Botoșani și tabere de elevi și preșcolari în Comuna Curtești. În graficul următor este prezentată evoluția numărului de locuri de cazare pe tipuri de structuri turistice din *Zona Metropolitană Botoșani* pentru perioada 2010-2021.

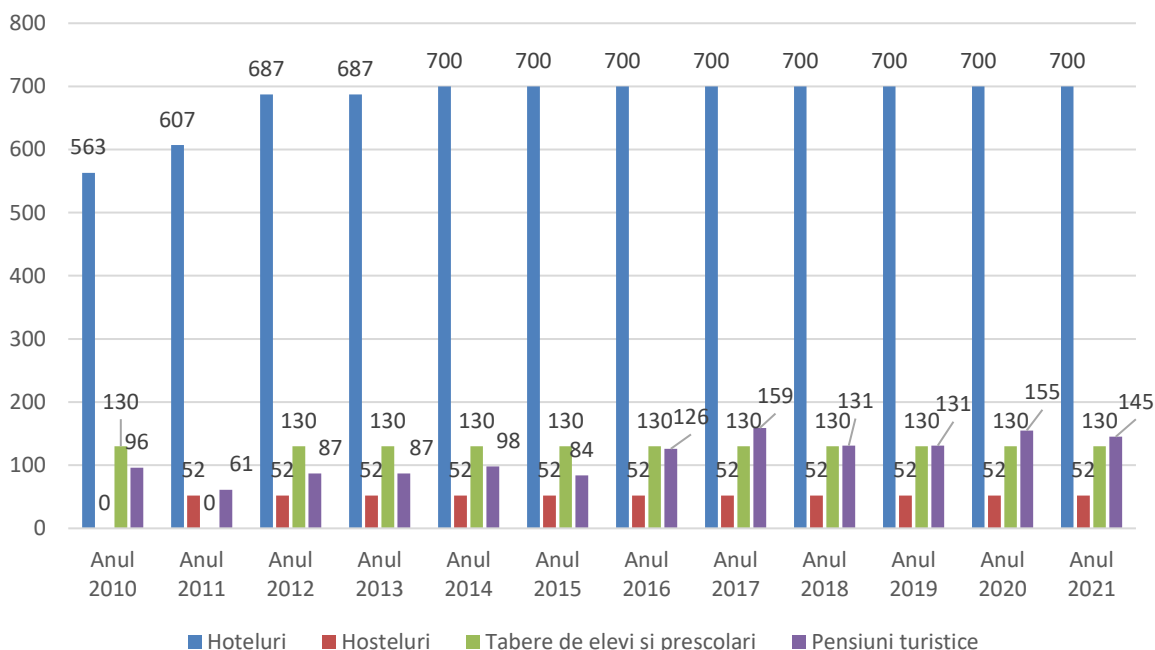

Fig. 4.17. Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în Zona Metropolitană Botoșani (locuri), 2010-2021 ¹⁶⁷

O scurtă analiză a datelor existente relevă faptul că hotelurile dețin în continuare supremația în ceea ce privește preferințele de cazare ale turiștilor, în timp ce preferințele spre hosteluri și pensiuni turistice se situează la aproximativ 22% din totalul turiștilor.

În ceea ce privește **numărul turiștilor sosiți în** structurile de primire turistică din **Zona Metropolitană Botoșani**, acesta a fost de 28.143 în anul 2021, mai mult cu 14,74% față de anul 2010 (23.995 turiști), cea mai mare parte a turiștilor fiind cazați în hotelurile din Municipiul Botoșani. Dacă analizăm evoluția acestui indicator până la nivelul anului 2019 (cea mai mare valoare în perioada analizată) se poate afirma faptul că în perioada analizată numărul turiștilor sosiți în zonă a crescut sistematic, urmând în perioada 2020-

¹⁶⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

2021 o scădere provocată de situația pandemică, în care sectorul HoReCa a fost unul dintre cele mai afectate domenii de activitate.

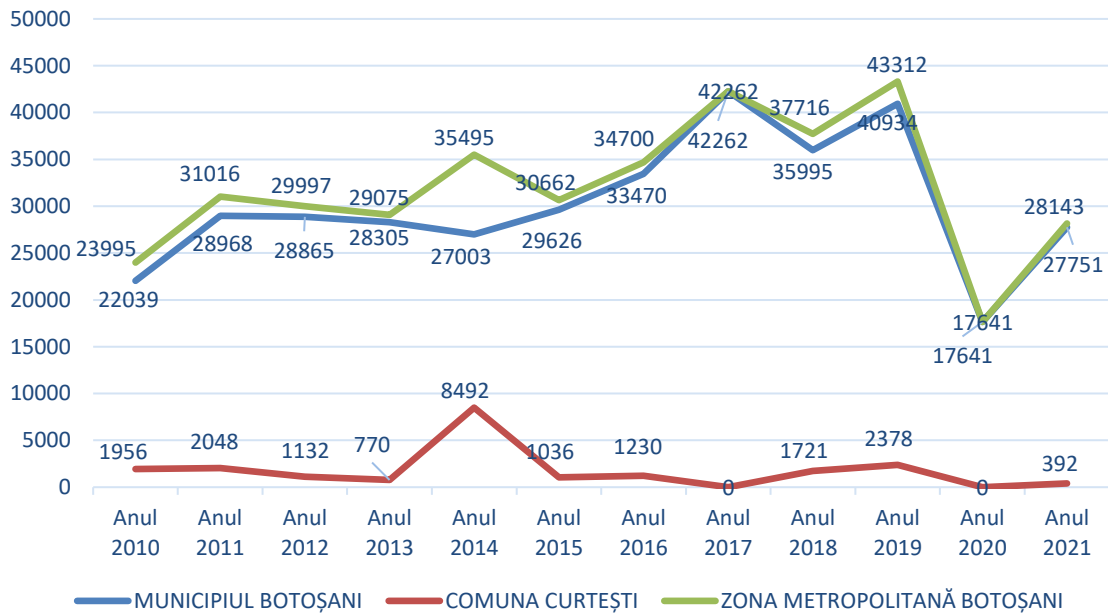

Fig. 4.18. Evoluția numărului de sosiri în structuri de cazare, în Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2010-2021 ¹⁶⁸

Totodată, **numărul de înnopțări**, în anul 2021, în **Zona Metropolitană Botoșani** a fost de 53.939, majoritatea fiind înregistrate în unitățile de cazare din Municipiul Botoșani, respectiv 52.369. Dacă ne referim la evoluția acestui indicator în perioada analizată, se poate observa aceeași creștere (cu mici fluctuații) până în anul 2019 și o scădere bruscă în anul 2020, pe fondul *Crizei Coronavirus*, cu o ușoară revenire în anul 2021, situație reprezentată grafic mai jos:

¹⁶⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

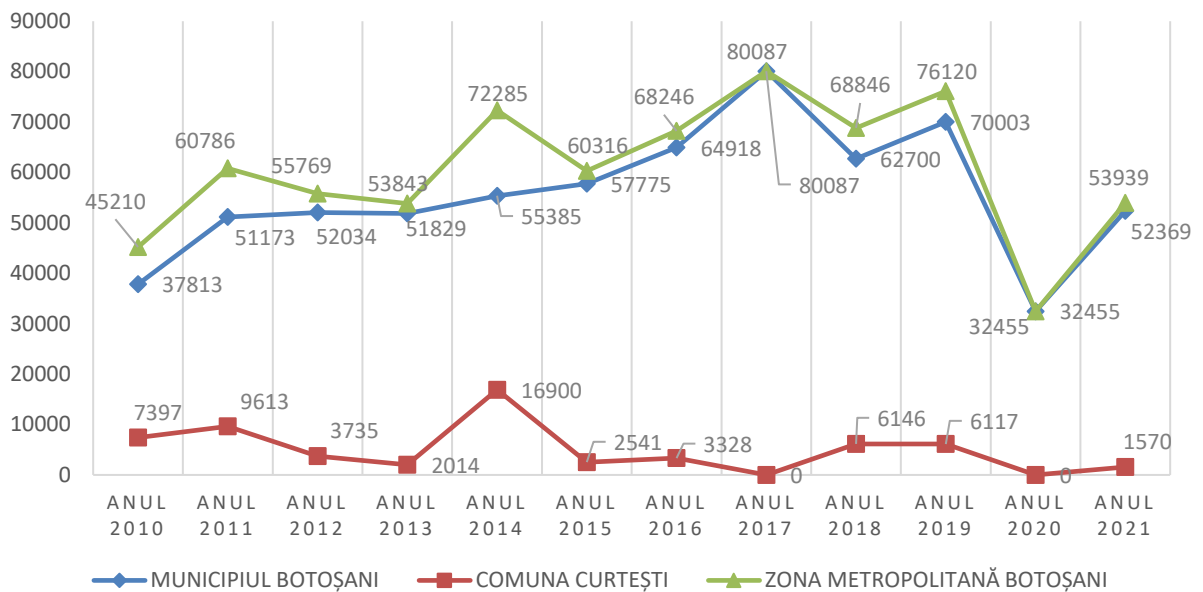

Fig. 4.19. Evoluția numărului de înnopțări în structurile de cazare, în Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2010-2021 ¹⁶⁹

După cum arată și **indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune**, tot hotelurile se mențin pe primul loc și în prezent. Indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune se calculează prin raportarea numărului de înnopțări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă. În momentul de față, turismul în municipiul Botoșani și zona metropolitană se caracterizează printr-un nivel redus al indicelui de utilizare a capacității de cazare și a duratei medii de ședere, în raport cu potențialul turistic existent.

Totodată, **durata medie de ședere** (împărțirea numărului de înnopțări realizate la numărul de sosiri ale turiștilor) **în unitățile de primire turistică din Zona Metropolitană Botoșani** a înregistrat valori între 1,88 și 1,91 nopți per turist în perioada 2010 – 2021, având un **trend crescător** atât la nivel de ansamblu, cât și individual pe fiecare localitate a **ZM Botoșani** și chiar și la nivel de județ (1,83 – 1,86).

Cu toate acestea, din analiza duratei medii a sejururilor turistice în **ZM Botoșani** Botoșani, se observă că **turiștii petrec perioade din ce în ce mai scurte de timp în unitățile de cazare**, zona nereprezentând o destinație turistică de interes pe harta țării, fapt care este în detrimentul turismului cultural sau curativ, dar poate arăta în același timp și **creșterea importanței turismului de afaceri sau de evenimente în special în Municipiul Botoșani**.

O altă ipoteză importantă este aceea că **turismul în zona Botoșaniului se caracterizează în primul rând prin sezonabilitate**, la nivelul anului 2021 detașându-se

¹⁶⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

lunile iulie (3.386 persoane), august (4.082 persoane) și septembrie (3.596 persoane), cu număr maxim de turiști sosiți, situație datorată în special varietății de activități de agrement în aer liber. Segmentele turismului prezente în mod permanent - adică cele capabile să elimine caracterul de sezonalitate - sunt **turismul de afaceri și cel de conferință**, care sunt capabile de a determina un număr însemnat de turiști să rămână în zonă câteva zile. Dezavantajul lor constă în faptul că doar marile orașe pot asigura locații, clădiri și săli corespunzătoare pentru primirea unui număr semnificativ de persoane, astfel oportunitățile dezvoltării turismului de conferință sunt implementabile doar prin dezvoltările realizate în orașele mai mari, excluzând localitățile mai mici. Din acest motiv o soluție ar putea fi **dezvoltarea de programe turistice adresate mediului de afaceri** (pensiuni dotate cu săli de conferință mari, dezvoltarea serviciului de catering etc.).

Totodată, domeniul infrastructurii de turism este deosebit de relevant în ceea ce privește **atractivitatea zonei**. Turismul atrage implicit dezvoltarea altor sectoare precum comerțul, serviciile sau domeniul productiv, creează locuri de muncă, oferă vizibilitate, stimulează dezvoltarea culturii, a meșteșugurilor. **Pentru zona din care face parte municipiul Botoșani turismul înseamnă valoare adăugată într-un areal care dispune de o varietate de forme de relief cu potențial înalt de valorificare**. Atraktivitatea unităților de cazare depinde în mare măsură și de confortul oferit. În județul Botoșani există structuri de cazare turistică clasificate pe categorii de confort pornind de la 1 stea până la 4 stele și de la 1 la 5 margarete. Cele mai numeroase unități sunt cele de 3 stele și 3 margarete. Din păcate, marea majoritate a capacităților de cazare existente se încadrează în categoriile 2 și 3 stele, capacitatea de cazare de nivel superior de clasificare (4 stele) fiind extrem de limitată.

De asemenea, **în vederea promovării turistice a unor obiective istorice, culturale, naturale, este necesară crearea unui brand local sau a unor produse specifice de artizanat**, care să ofere posibilitatea turiștilor de a procura obiecte tradiționale și în acest fel pot fi sprijiniți și micii producători locali, artizani sau meșteri populari. Deși unele obiective turistice beneficiază de astfel de standuri, în multe orașe prezența acestora este sporadică, lipsind chiar din zonele cele mai importante din punct de vedere turistic.

O altă problemă identificată legată de promovarea turistică este cea a unui **transport public deficitar către obiectivele turistice importante**, care exclude un întreg segment de turiști (pe cei care nu dețin autoturism propriu). Pe de altă parte, deși unele locații turistice sau monumente beneficiază de curse regulate de transport public, acest lucru nu este promovat în stațiile de tren sau în autogări și nici pe site-urile specializate de promovare turistică. De asemenea, în vederea organizării unui traseu turistic care să nu se bazeze pe autoturism propriu, posibilitățile sunt relativ limitate din cauza neintegrării sistemelor de transport public (transport rutier urban/suburban, transport rutier intra/interjudețean și transport feroviar). Deși pentru transportul feroviar și cel rutier intra/interjudețean există câte un sistem on-line de planificare a călătoriei, cu posibilitatea rezervării/achiziționării on-line a biletelor de călătorie, acestea nu sunt compatibile sau complementare, nefiind posibilă planificarea unei călătorii care să

utilizeze atât transportul rutier, cât și cel feroviar. Pe lângă aceste dificultăți de planificare a unui traseu turistic, intervine și calitatea/starea precară în care se află majoritatea gărilor și autogărilor, care descurajează călătoria cu mijloace de transport în comun.

Toate aceste deficiențe au fost abordate și analizate în documentul **”Planul Local de Acțiune pentru Promovarea și Protejarea Patrimoniului Cultural în Municipiul Botoșani pentru perioada 2018-2023”**, realizat în anul 2018 cu sprijinul Primăriei Municipiului Botoșani și a Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Est.

Principalele probleme și provocări adresate de Planul Local de Acțiune:

- ❖ Numărul mare de monumente istorice și de spații publice din centrul istoric aflate în stare avansată de degradare și insuficienta valorificare a patrimoniului construit din zona centrului istoric (de ex. beciuri, labirinturi medievale etc.) în scop turistic;
- ❖ Numărul mic de sosiri și înnoptări turistice, precum și durata redusă a sejurului vizitatorilor, inclusiv pe fondul promovării insuficiente a potențialului turistic local, a lipsei unui brand local și unor trasee turistice integrate, dar și a infrastructurii deficitare de informare și semnalizare turistică;
- ❖ Lipsa unui sediu corespunzător pentru unele instituții de cultură (Teatrul de Păpuși „Vasilache”, Filarmonică și Cinematograful ”Unirea”), deficitul de spații muzeale și starea improprie a unora dintre cele existente, corelate cu un calendar de evenimente culturale de talie locală care nu poate atrage un flux mare de turiști și vizitatori;
- ❖ Mobilitatea urbană redusă, mai ales în zona centrală a municipiului, pe fondul deficitului de locuri de parcare, a discontinuității traseelor pietonale și pistelor pentru biciclete, a congestionării traficului pe principalele artere și a uzurii ridicate a infrastructurii de transport;
- ❖ Capacitatea administrativă limitată de la nivelul administrației publice locale, determinate de mai mulți factori (lipsa unui Plan Urbanistic General și a unui Regulament Local de Urbanism actualizate, de inspirație europeană, utilizarea sub potențial a instrumentelor TIC în administrația publică locală și numărul redus de servicii publice online, insuficienta dezvoltare a unor competențe la nivelul personalului din administrația publică locală, comunicarea și colaborarea deficitară cu alți parteneri din țară și străinătate, precum și cu sectorul ONG și al societății civile de la nivel local);
- ❖ Importanța scăzută acordată de documentele de planificare strategică și teritorială existente la nivelul unor aspecte precum Smart City, patrimoniul cultural imaterial, antreprenoriatul, economia cunoașterii, industriile creative, birocrăție, transparență decizională, corupție, voluntariat sau multilingvism;
- ❖ Tratarea deficitară a turismului din perspectiva cererii, mai exact a preferințelor, așteptărilor și exigențelor turiștilor, inclusiv pe fondul lipsei unor cercetări de piață în acest sens. Concomitent, neglijarea conceptului de vizitator, de marketing și management al destinației, dar și lipsa unei analize detaliate cu privire la sfera activităților pentru turiști (trasee, tururi ghidate, gastronomie, shopping, divertisment, evenimente).

Pe cale de consecință, au fost prevăzute și **obiectivele, măsurile și acțiunile**, inclusiv arborii problemelor și obiectivelor pentru fiecare obiectiv în parte. Aceștia cuprind alternativele considerate de actorii locali optime **pentru soluționarea problemelor/provocărilor identificate** anterior la nivel local, astfel: ¹⁷⁰

- ◆ *Obiectivul nr. 1: Creșterea atractivității municipiului pentru investitori, antreprenori și turiști, care să conducă la creșterea numărului de salariați;*
- ◆ *Obiectivul nr. 2: Îmbunătățirea accesului locuitorilor și turiștilor la infrastructură și servicii publice de calitate;*
- ◆ *Obiectivul nr. 3: Dezvoltarea capacității administrației publice locale;*
- ◆ *Obiectivul nr. 4: Sprijinirea mobilității durabile la nivelul municipiului Botoșani, astfel încât volumul emisiilor de CO₂ din sectorul de transport să scadă;*
- ◆ *Obiectivul nr. 5: Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de protecție a mediului natural și construit.*

Prin acțiunile propuse, *Planul Local de Acțiune pentru Promovarea și Protejarea Patrimoniului Cultural în Municipiul Botoșani 2018-2023* contribuie la atingerea obiectivului de dezvoltare sustenabilă, după cum urmează:

- ✓ *creșterea calității aerului și reducerea resimțirii efectelor schimbărilor climatice prin elaborarea unui nou Plan Urbanistic General, care va viza cu prioritate protejarea zonelor verzi, a cursurilor de apă, creșterea calității fondului locuit etc., dar și prin amenajarea de noi spații verzi și de agrement, inclusiv prin reconversia unor terenuri subutilizate sau abandonate;*
- ✓ *reducerea emisiilor de CO₂ din sectorul transporturilor, prin încurajarea deplasării nemotorizate (achiziționarea de autobuze electrice, dezvoltarea infrastructurii de transport cu bicicleta, extinderea zonelor pietonale, restricționarea traficului în zona centrală), dar și prin reorganizarea transportului motorizat în zonele supra-aglomerate (de ex. introducerea unei noi politici de parcare, instituirea de sensuri unice, sistem de management a traficului etc.);*
- ✓ *reducerea poluării fonice prin implementarea Planului de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului ambiant.*

Investițiile pentru modernizarea infrastructurii turistice pot revigora cu siguranță turismul în această zonă, iar acesta la rândul său poate ajuta la ridicarea economică a întregii regiunii. O mare parte din UAT-urile cu resurse turistice încă prezintă disfuncționalități ale infrastructurii specifice și ale infrastructurii tehnice (transport, alimentare cu apă și canalizare, acoperirea GSM, accesul la Internet etc).

---

¹⁷⁰ Sursa: *Planul Local de Acțiune pentru Promovarea și Protejarea Patrimoniului Cultural în Municipiul Botoșani pentru perioada 2018-2023*

O oportunitate de atragere a turiștilor străini în zonă o constituie și o mai bună cooperare între operatorii de transport și agențiile de turism. De asemenea, valorificarea surselor de finanțare pentru dezvoltarea resurselor umane din domeniu, la nivel liceal, universitar și la nivelul formării profesionale continue a adulților constituie o oportunitate de dezvoltare a turismului, prin prisma îmbunătățirii serviciilor oferite și creșterea calității factorului uman care operează în turismul din zonă.

Totodată, oportunități de dezvoltare a turismului în județ se întrevăd în valorificarea potențialului turistic al zonei datorat varietății reliefului ce conferă peisaje spectaculoase și care alături de elementele naturale de floră sau faună oferă atracții turistice complexe și diversitate peisagistică. De asemenea, se poate remarca, amploarea agroturismului, susținută prin **creșterea numărului de pensiuni agroturistice**. Spațiul rural oferă o ospitalitate veritabilă bazată pe un mediu nepoluat, calitatea vinului, gastronomia și tradițiile folclorice specifice zonei. În plus zona are ce oferi: munți, peșteri, mănăstiri, case memoriale și conace, meșteșuguri și tradiții. Trebuie avută în vedere necesitatea păstrării specificității și tradiției locale, acestea putând deveni un puternic avantaj competitiv, aducând plus valoare pentru regiune: mici meșteșuguri și produse specifice zonei locale originale.

Principala provocare pentru dezvoltarea turismului din Zona metropolitană Botoșani o reprezintă, pe lângă **identificarea elementelor de maximă atractivitate**, decizia de **combinare a lor în produse turistice**, în vederea creării unor oferte complexe, pe măsura așteptărilor și dorințelor din ce în ce mai sofisticate ale potențialilor turiști.

În acest sens, **Municipiul Botoșani arată cum interacțiunea eficientă dintre infrastructura existentă și participarea culturală cresc vitalitatea culturală a unui oraș de-a lungul mai multor dimensiuni**, întrucât consumul cultural de evenimente organizate de filarmonică și teatre reprezintă punctul forte al orașului. Participarea culturală este un punct forte al acestui oraș, Botoșani aflându-se printre primele cinci poziții din anul 2010 până în prezent, evoluția favorabilă a indicelui putând fi datorată și celorlalte dimensiuni ale vitalității culturale, dar mai ales participării populației la activități culturale:

- ✍ Municipiul Botoșani are cel mai mare număr de spectatori la orchestre populare dintre toate orașele topului (43.000 de spectatori; aproximativ 35 de spectatori la suta de locuitori);*
- ✍ Numărul spectatorilor la Filarmonică și la teatrele dramatice îi asigură Botoșaniului poziția a doua în top;*
- ✍ Municipiul Botoșani a obținut scoruri mari pe dimensiunea resursei umane specializate;*
- ✍ Investițiile în centre culturale sau pentru diversificarea ofertei de biblioteci și muzee ar putea reprezenta principala modalitate prin care resursele de infrastructură culturală ar putea contribui la creșterea vitalității culturale a municipiului Botoșani.*

Contextul *Pandemiei mondiale de Covid-19* a afectat sectorul turismului în mod considerabil și a scos la lumină necesitatea unei noi strategii europene pentru un turism mai curat, mai sigur și mai sustenabil.¹⁷¹ Pentru a putea oferi cetățenilor europeni posibilitatea, încrederea și singuranța de a călători din nou, o comunicare a comisiei către *Parlamentul European* pe tematica turismului și a transportului în 2020¹⁷² a evidențiat următorii pași necesari pentru a putea remedia efectele pandemiei:

- ☞ *restabilirea în condiții de siguranță a liberei circulații fără restricții și redeschiderea frontierelor interne;*
- ☞ *restabilirea în condiții de siguranță a transportului;*
- ☞ *reluarea serviciilor turistice cu riscuri sanitare minimizate;*
- ☞ *utilizarea tehnologiei digitale;*
- ☞ *protejarea drepturilor persoanelor.*

La nivel național, în anul 2020 au suferit pierderi economice semnificative structurile de primire turistică, însă începând cu anul 2021 acest segment începe să se redreseze datorită relaxărilor atât la nivel național, cât și european/global și creșterii standardelor de igienă în industria turismului fapt ce a sporit gradul de siguranță al populației.

Concluziile Consiliului European privind "Turismul în Europa pentru următorul deceniu: durabil, rezilient, digital, global și social", din luna mai a anului 2021,¹⁷³ au vizat printre altele și următoarele aspecte:

- ✓ *importanța unei cooperări regulate și schimbul de bune practici între statele membre cu privire la politicile de sustenabilitate și responsabilitate în turism;*
- ✓ *contribuția pozitivă a turismului durabil și responsabil, respectând resursele și valorile naturale, sociale și culturale și bunăstarea comunităților locale, în special cele din zonele mai puțin dezvoltate, cele aflate în curs de schimbări structurale și îndepărtate zone precum regiunile ultraperiferice ale UE;*
- ✓ *identificarea turismului ca unul dintre ecosistemele industriale în care sunt necesare măsuri suplimentare care să contribuie la calitatea vieții și la dezvoltarea, îmbunătățirea și promovarea de produse și servicii turistice, ținând seama în mod corespunzător de toate cele trei dimensiuni ale durabilității: economice, sociale și de mediu. Acestea includ tranziția către neutralitatea climatică prin îmbunătățirea eficienței resurselor, gestionarea deșeurilor și a apei pentru a minimiza impactul asupra mediului, respectarea patrimoniului cultural, noi oportunități de angajare, construcția durabilă și modernizarea turismului și a infrastructurii publice,*

---

¹⁷¹Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20210311STO99736/eurodeputatii-doresc-un-turism-post-covid-mai-sigur-si-mai-sustenabil>

¹⁷²Sursa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0550&from=RO>

¹⁷³ Sursa: <https://www.consilium.europa.eu/media/49960/st08881-en21.pdf>

transportului, transformare digitală, telecomunicații, precum și produse financiare inovatoare și servicii.

Sintetizând, **dezvoltarea turismului va urmări principiile** adoptate care vizează:

- ✓ **întărirea și protejarea resurselor naturale și a patrimoniului natural:** Resursele naturale contribuie la creșterea atractivității regiunilor, a zonelor cu potențial recreativ, și la calitatea vieții în general. Strategiile integrate de utilizare a resurselor de apă trebuie să includă și măsuri de protecție a apei de suprafață, subterane, de monitorizare a utilizării de către fermieri a îngrășămintelor, irigații, stațiilor de tratare a apei uzate, etc. Politicile de planificare spațială sunt preocupate de reamenajarea și conservarea ecosistemelor, a rețelelor ecologice, de folosirea de zone tampon de protecție, etc.;
- ✓ **întărirea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare:** Creșterea atractivității localităților și regiunilor pentru investitori și turiști și pentru interesul public general, prin întărirea patrimoniului cultural, reprezintă o contribuție esențială pentru dezvoltarea economică și întărirea identității regionale. Politicile de dezvoltare spațială trebuie să contribuie la folosirea managementului integrat al patrimoniului cultural, ca formă modernă de protejare și conservare a patrimoniului, luând în considerare nevoile societății moderne;
- ✓ **încurajarea unui turism de calitate și durabil:** Politicile de dezvoltare spațială trebuie să ajute mai ales zonele dezavantajate să dezvolte oportunități ce vizează dezvoltarea turismului. În general este necesar să se înțeleagă valoarea ecosistemelor, relația dintre acestea și numărul de vizitatori și rolul instrumentelor de control (ex. analiza impactului regional). Formele de turism ecologic adaptate la caracteristicile locale pot oferi oportunități pentru dezvoltare, ce pot fi exploatare în viitor;
- ✓ **limitarea impactului dezastrelor naturale:** Dezastrele naturale produc daune considerabile cu serioase consecințe pentru viața oamenilor, sănătate, pentru economie, pentru structura localităților și pentru cadrul natural. Administrația publică trebuie să ia în considerare măsuri pentru limitarea impactului, dar și pentru a face structura localităților mai puțin vulnerabilă la dezastre naturale, prin modul de ocupare a terenului și prin modul de proiectare/construcție.

4.5. ANALIZA DIAGNOSTIC, PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
POTENȚIALUL TURISTIC NATURAL	
Impactul asupra mediului	<i>Datorită incidenței relativ ridicate a riscurilor climatice și geomorfologice se impune analizarea cu prudență a investițiilor planificate, eforturi financiare susținute pentru menținerea sau refacerea în bune condiții a infrastructurii (în special a infrastructurii de acces turistic) și crearea unui sistem adecvat de avertizare și gestionare a riscurilor naturale.</i>
Conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale	<i>Marele avantaj al acestei regiuni pentru dezvoltarea turismului este oferit de prezența resurselor naturale de o mare diversitate și armonios repartizate în teritoriu, care dau posibilitatea practicării unei game variate de forme de turism.</i>
PATRIMONIUL NATURAL PROTEJAT	
Potențialul turistic al regiunii este diversificat, regiunea dispunând de arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluat, ape minerale și termale, pescuit și vânătoare, etc.	<i>Necesitatea protejării unor zone cu teritorii valoroase din punctul de vedere al importanței și complexității valorilor naturale și culturale cuprinse, teritorii care asigură prestigiul și identitatea unității administrative căreia îi aparțin (regional, județean sau local).</i>
Turismul reprezintă un sector economic ce dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient	<i>Valorificarea atracțiilor turistice din zonă creează oportunități și creștere economică regională și locală, iar investițiile în turism vor permite regiunii să folosească avantajele potențialului său turistic și a patrimoniului cultural, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale, cât și pe cele în formare.</i>
Ariile protejate reprezintă cea mai viabilă strategie de conservare și utilizare durabilă a valorilor de patrimoniu natural	<i>Valorile de patrimoniu natural oferă o oportunitate de dezvoltare socio-economică a așezărilor umane prin valorificarea potențialului turistic pe care îl constituie.</i>
PATRIMONIUL CULTURAL	
O parte dintre numeroasele clădiri de patrimoniu (inclusiv lăcașuri de cult) și cu valoare arhitecturală certă din municipiul Botoșani, cu precădere din centrul istoric al acestuia, sunt degradate și nu sunt valorificate în sensul includerii lor în circuitul turistic	<i>Sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, conservarea și protejarea patrimoniului istoric și cultural precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.</i>

<p>Numărul scăzut al populației consumatoare de evenimente culturale clasice la nivel metropolitan</p>	<p>Susținerea ofertei culturale locale și implicit a interesului comunităților de a participa la viața culturală și promovarea bunurilor culturale și activităților care exprimă identitatea culturală a comunităților etnice și religioase.</p>
<p>Lipsa fondurilor pentru promovarea infrastructurii și serviciilor culturale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea de fonduri pentru reabilitarea și întreținerea clădirilor de patrimoniu, aflate în stare de degradare; • Identificarea și atragerea de resurse financiare nerambursabile în vederea promovării infrastructurii și a serviciilor culturale, respectiv restaurarea, reabilitarea, consolidarea, conservarea și punerea în valoare a clădirilor de patrimoniu cultural.
<p>TURISM</p>	
<p>Crearea unui turism sustenabil și durabil în contextul pandemiei COVID-19</p>	<p>Utilizarea resurselor locale de mediu natural din ZMBT pentru a propune o ofertă turistică mult mai atractivă pentru turismul de agrement și sportiv.</p>
<p>Numărul turiștilor care vizitează municipiului se menține la cote reduse, ca și durata sejurului turistic, ca urmare a accesibilității reduse, a promovării insuficiente a ofertei turistice locale și lipsei unor circuite turistice integrate care să includă toate obiectivele de la nivel local (centrul istoric, muzeele, instituțiile de spectacol, parcurile, zonele de agrement, evenimentele organizate la nivel local, etc.), dar și regional (zona Bucovinei, a Cernăuțiului)</p>	<p>Nevoia de valorificare durabilă în scop economic a resurselor turistice.</p>
<p>Lipsa unui brand turistic al municipiului Botoșani</p>	
<p>Numărul redus al circulației turistice în zona transfrontalieră româno-ucraineană-moldovenească</p>	
<p>Reducerea pe cât posibil a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, în special producerea de deșeuri</p>	<p>Dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de principiile dezvoltării durabile: conservarea și protejarea patrimoniului natural și cultural și reducerea presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condițiile practicării turismului pe scară largă.</p>
<p>Lipsa unei infrastructurii turistice integrate la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, deficitară și din punct de vedere al informării și semnalizării turistice corespunzătoare</p>	<p>Dezvoltarea infrastructurii turistice pentru a pune în valoare resursele naturale și antropice, în vederea creșterii veniturilor din aceste activități.</p>
<p>Crearea unui turism accesibil tuturor, fără discriminare</p>	<p>Turismul reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace,</p>

a căror economie se bazează exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural.

5. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ A ZONEI METROPOLITANE BOTOȘANI

Potrivit **Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**, din punct de vedere social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de

îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și

femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți

deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de

cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru

instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp,

statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea

problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere,

probleme la care se poate răspunde prin publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai

politici

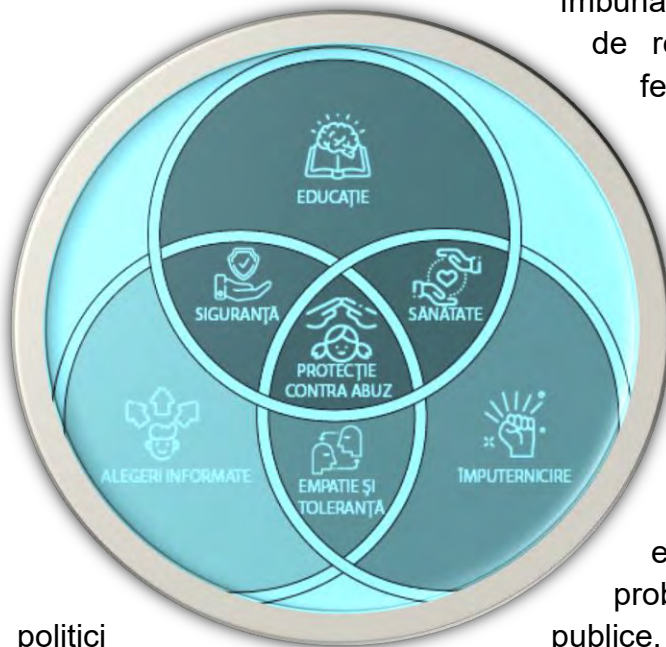
ridicat pentru

toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț

civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului

cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea

durabilă a comunităților lor.

5.1. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ

Potrivit UNESCO, **educația** pentru Dezvoltare Durabilă reprezintă „**un instrument cheie pentru realizarea ODD-urilor**”. Dezvoltarea Durabilă reprezintă o paradigmă bazată pe etică și educație pentru Dezvoltare Durabilă și are ca scop dezvoltarea competențelor care ajută indivizii să reflecteze la propriile lor acțiuni, ținând seama de impacturile lor actuale și viitoare, sociale, culturale, economice și de mediu.¹⁷⁴

Un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung îl reprezintă îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România.

Educația reprezintă factorul strategic al dezvoltării viitoare a țării prin contribuția sa esențială la modelarea multidimensională și anticipativă a capitalului uman. Îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung.

Ținând cont de aceste considerente și de faptul că educația este percepută ca o cale spre dezvoltarea durabilă, în **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030** sunt stabilite o serie de obiective la nivel național, pentru anii 2020 și 2030.

Dacă **obiectivul național Orizont 2020** a presupus: „*atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010*”.

Obiectivul național Orizont 2030 are în vedere: „*situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități*”.

Pentru acest orizont de timp se vor avea în vedere, sub rezerva elaborărilor și fundamentării ulterioare, următoarele **direcții strategice de acțiune**:

¹⁷⁴ Sursa: Educație pentru Obiectivele Dezvoltării Durabile: Obiective de învățare - UNESCO

- ⇒ *Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019;*
- ⇒ *Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal;*
- ⇒ *Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană și la cele mai bune practici existente pe plan mondial;*
- ⇒ *Extinderea în continuare a cooperării internaționale.*

În același context - potrivit *Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030* - accesul și participarea la educație de calitate sunt esențiale pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația nu este doar un proces premergător intrării pe piața forței de muncă. Educația trebuie tratată ca un proces care pregătește generațiile tinere pentru provocările viitorului și se derulează pe tot parcursul vieții, încurajând inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă, curiozitatea, conduita și emanciparea.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează în principal următoarelor **domenii**:

- ✍ *accesul tuturor copiilor la educație timpurie;*
- ✍ *învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente;*
- ✍ *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- ✍ *asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.*

Țintele 2030 din domeniul educațional potrivit *Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030* prevăd:

- *reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;*
- *învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu;*
- *asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale;*

- accentuarea rolului educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, despre valorile democrației, pluralismului și multiculturalismului, prevenția discriminării, importanța eradicării violenței în școli;
- modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodelor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional;
- organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri;
- extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE;
- extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale;
- creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;
- creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor;
- extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.

5.1.1. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘCOLARE

Analiza populației școlare pe vârste, nivele de educație, medii de rezidență și sexe poate contribui la identificarea situațiilor existente ce necesită măsuri active, imediate.

Regiunea Nord-Est cuprinde toate formele de învățământ. Conform *Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027*, în anul școlar 2020-2021 numărul elevilor înscriși în învățământul preuniversitar era de **436.675 elevi** (18,11% din totalul național), iar în învățământul superior, în cele 11 centre universitare își desfășurau studiile **73.684 studenți**, reprezentând doar 12,26% din numărul total la nivel național.

La nivelul Regiunii Nord-Est se constată o tendință de scădere constantă a populației școlare, similară cu cea la nivel național și cu a celorlalte regiuni, așa cum este evidențiat în graficul de mai jos. De asemenea, din grafic se observă că în Regiunea Nord-Est se regăsesc valorile cele mai mari ale populației școlare, pe toate nivelurile de educație.

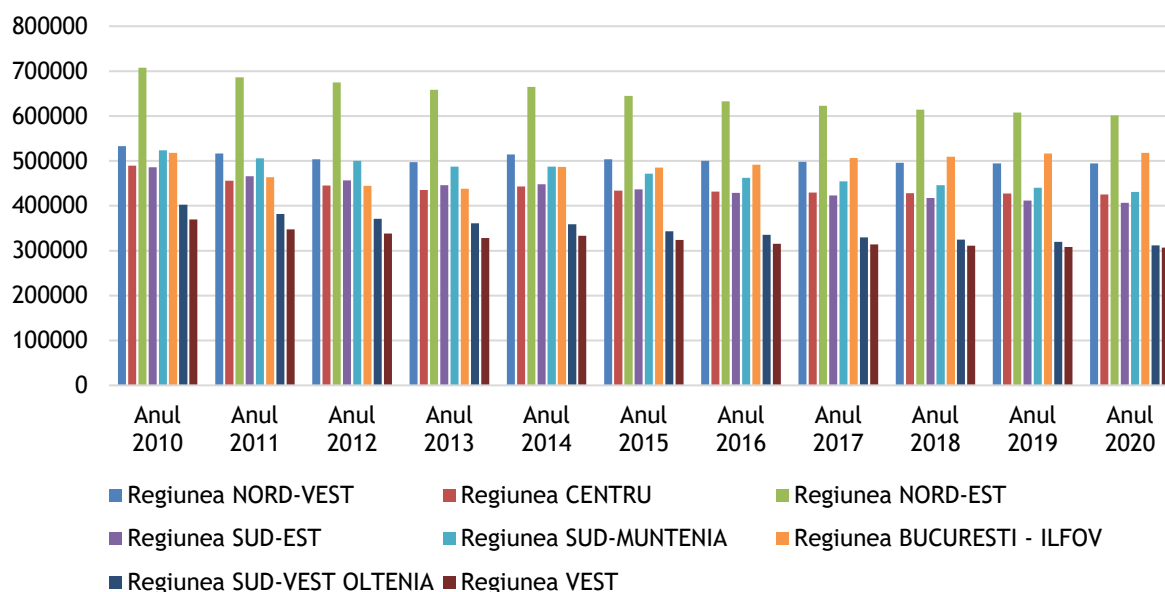

Fig. 5.1. Evoluția populației școlare totale pe regiuni de dezvoltare, 2010-2020

În ceea ce privește **analiza sistemului educațional din județul Botoșani**, aceasta pornește de la măsurarea gradului de atingere a obiectivelor formulate în planul managerial pentru anul școlar 2020–2021, prin raportare la indicatorii de evaluare a calității și a eficienței interne a sistemului. Astfel, se poate remarca o scădere a numărului de absolvenți (de toate nivelurile), fapt datorat, pe de o parte numărului mai mic de elevi înscriși în unitățile de învățământ, iar pe de altă parte ratei de abandon școlar. Unele fluctuații care apar în special în cazul învățământului profesional și liceal se datorează și schimbării legislației (desființarea/reînființarea învățământului profesional).

Situația a rămas relativ constantă și în ceea ce privește numărul de elevi ce revin unui cadru didactic, chiar dacă numărul de cadre didactice a crescut în perioada de analiză: de la 4.644 persoane în anul 2015, la 4.723 în anul 2019. Valori peste această medie se înregistrează în majoritatea UAT-urilor din județ.

În tabelul de mai jos prezentăm **situația populației școlare la nivelul Regiunii Nord-Est și a județului Botoșani înregistrate în anul școlar 2021-2022:**

Tab. 5.1. Populația școlară pe niveluri de învățământ în Regiunea Nord-Est și Județul Botoșani, în anul școlar 2021-2022 ¹⁷⁵

Nr.Crt	NIVELURI DE EDUCAȚIE	NUMĂR PERSOANE REGIUNEA NORD - EST	NUMĂR PERSOANE JUDEȚ BOTOȘANI
1.	Copii înscriși in creșe	2.481	98

¹⁷⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

2.	Copii înscriși în grădinițe	90.457	10.340
3.	Elevi înscriși în învățământul preuniversitar TOTAL din care:	432.452	51.486
4.	Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământ special) TOTAL din care:	293.947	34.889
5.	<i>Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământ special) - clasele I-IV</i>	156.315	18.117
	<i>Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământ special) - clasele V-VIII - secundar ciclul 1</i>	137.632	16.772
6.	Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	290.768	34.614
7.	<i>Elevi înscriși în învățământul special primar și gimnazial</i>	3.179	275
8.	Elevi înscriși în învățământul secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	126.728	15.626
9.	<i>Elevi înscriși în licee și colegii teoretice</i>	102.438	12.471
10.	<i>Elevi înscriși în învățământul profesional</i>	24.290	3.155
13.	<i>Elevi înscriși în învățământul postliceal și de maiștri</i>	11.777	971
16.	Studenti și cursanți înscriși în învățământul universitar (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată)	72.988	30
17.	<i>Studenti înscriși în învățământul universitar de licență</i>	55.138	-
18.	<i>Cursanți înscriși în învățământul universitar de master și în învățământul postuniversitar</i>	14.790	30
19.	TOTAL POPULAȚIE ȘCOLARĂ	598.378	61.954

Dacă ne referim strict la **evoluția populației școlare la nivelul județului Botoșani**, acesta este prezentată în figura de mai jos:

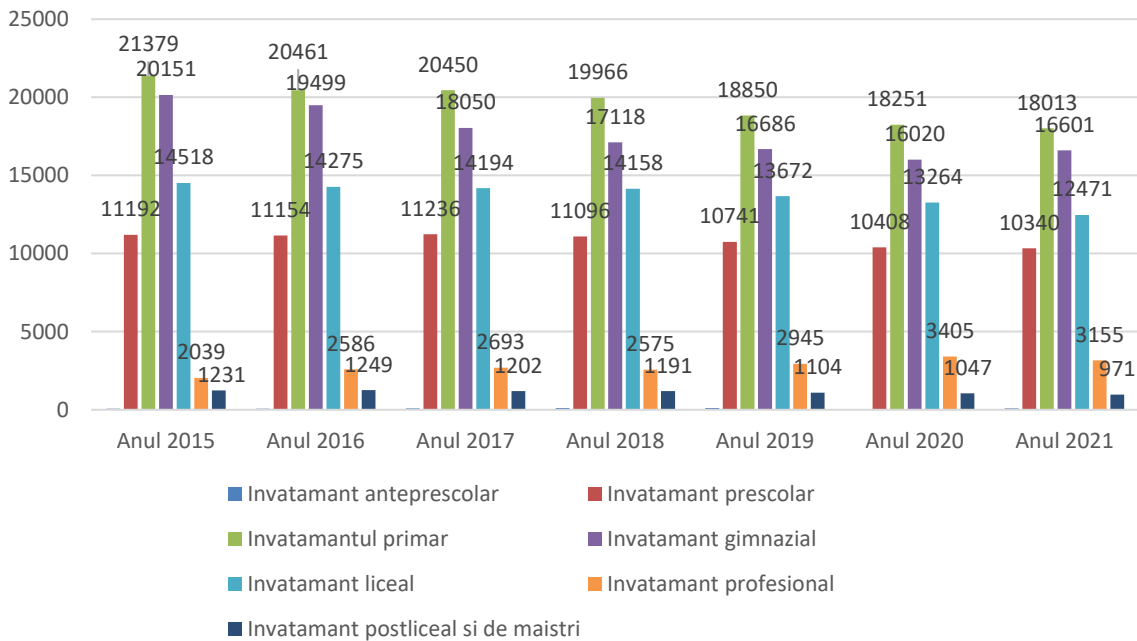

Fig. 5.2. Populația școlară pe niveluri de învățământ în județul Botoșani, 2015-2020 ¹⁷⁶

După cum se poate observa din analiza datelor prezentate mai sus, în perioada 2015 - 2021, tendința este vizibil descrescătoare la majoritatea categoriilor de vârstă școlară din județ, situație similară Regiunii. Se observă totuși o evoluție ușor crescătoare în ceea ce privește numărul persoanelor înscrise în învățământul profesional. În ceea ce privește populația școlară din zona rurală a județului Botoșani, acesta a scăzut constant și accentuat, în medie cu 10-15%.

De asemenea, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est populația școlară, respectiv numărul de absolvenți ai unei forme de învățământ, înregistrează un trend descrescător.

Tab. 5.2. Numărul de absolvenți în Regiunea Nord-Est în perioada 2015-2020 ¹⁷⁷

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Absolvenți total (inclusiv învățământ special)	86.309	86.085	86.876	86.602	86.091	79.534
Absolvenți învățământ primar și gimnazial	35.858	34.324	33.679	34.103	33.319	27.241
Absolvenți învățământ liceal	26.586	27.232	26.055	26.899	26.124	25.803
Absolvenți învățământ profesional	3.145	5.272	6.039	5.947	6.151	5.873
Absolvenți învățământ postliceal și de maistri	4.957	4.352	4.222	3.863	3.992	4.354
Absolvenți învățământ superior	15.277	14.456	16.445	15.262	15.984	15.715

¹⁷⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

¹⁷⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

La nivelul județului Botoșani, cele mai semnificative scăderi ale numărului de absolvenți, în anul 2020 comparativ cu anul 2015, s-au înregistrat în: învățământul gimnazial (-25,79%), urmat de învățământul postliceal și de maiștri (-17,57%). În schimb, a crescut considerabil numărul celor înregistrați în învățământul profesional din județul Botoșani, de la 2.039 persoane în 2015, la 3.405 persoane în 2020.

În ceea ce privește **diagnoza sistemului educațional din Municipiul Botoșani**, prioritatea a fost concentrată pe îmbunătățirea actului educațional din fiecare unitate școlară, elevii fiind beneficiari direcți ai eforturilor umane și financiare realizate de instituțiile abilitate și responsabile în mod direct.

Numărul de copii/elevi pe niveluri de învățământ din municipiul Botoșani, în anul școlar 2021-2022, a fost structurat astfel ¹⁷⁸:

 antepreșcolar (0 – 3 ani): 98 copii

 preșcolar (4 – 6 ani): 2.863 preșcolari

 primar și gimnazial (clasa pregătitoare și clasele I-VIII): 9.124 elevi

 primar și gimnazial (inclusiv învățământul special), (clasele I – VIII): 9.295 elevi

 liceal (clasele IX – XII): 7.564 elevi

 profesional: 1.111 elevi

 postliceal, inclusiv învățământ de maiștri: 820 elevi.

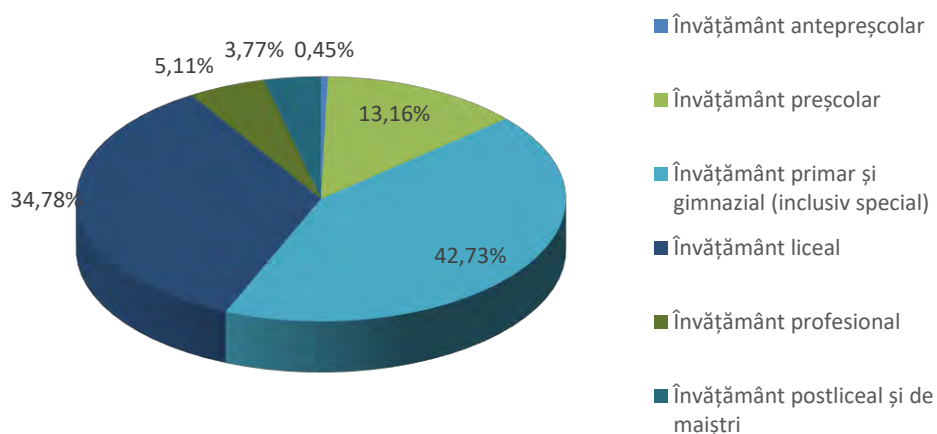

Fig. 5.3. Ponderea populației școlare pe niveluri de învățământ din Municipiul Botoșani, în anul școlar 2021-2022 ¹⁷⁹

¹⁷⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

¹⁷⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Astfel, în sistemul de învățământ municipal **au fost înscriși în anul școlar 2021 - 2022 un număr de 21.781 elevi**, din care ponderea cea mai mare o au elevii înscriși în învățământul primar și gimnazial (42,73%), urmat fiind de cei din învățământul liceal (34,78%) și preșcolarii în proporție de 13,16%.

La nivelul municipiului Botoșani, declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, are efect și asupra populației de vârstă școlară, după cum se observă și din tabelul și graficul de mai jos:

Tab. 5.3. Populația școlară în Municipiul Botoșani în perioada 2015-2021¹⁸⁰

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Copii înscriși în creșe	75	75	84	113	113	60	98
Copii înscriși în grădinițe	2.969	2.909	2.997	3.018	2.975	2.871	2.863
Elevi înscriși în învățământul primar	5.184	5.059	5.102	4.949	4.789	4.703	4.737
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	4.386	4.448	4.285	4.355	4.364	4.236	4.387
Elevi înscriși în învățământul liceal	8.063	8.058	8.030	8.173	8.050	7.907	7.564
Elevi înscriși în învățământul profesional	659	932	953	896	1.044	1.204	1.111
Elevi înscriși în învățământul postliceal	953	909	1.052	1.048	954	884	820

¹⁸⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

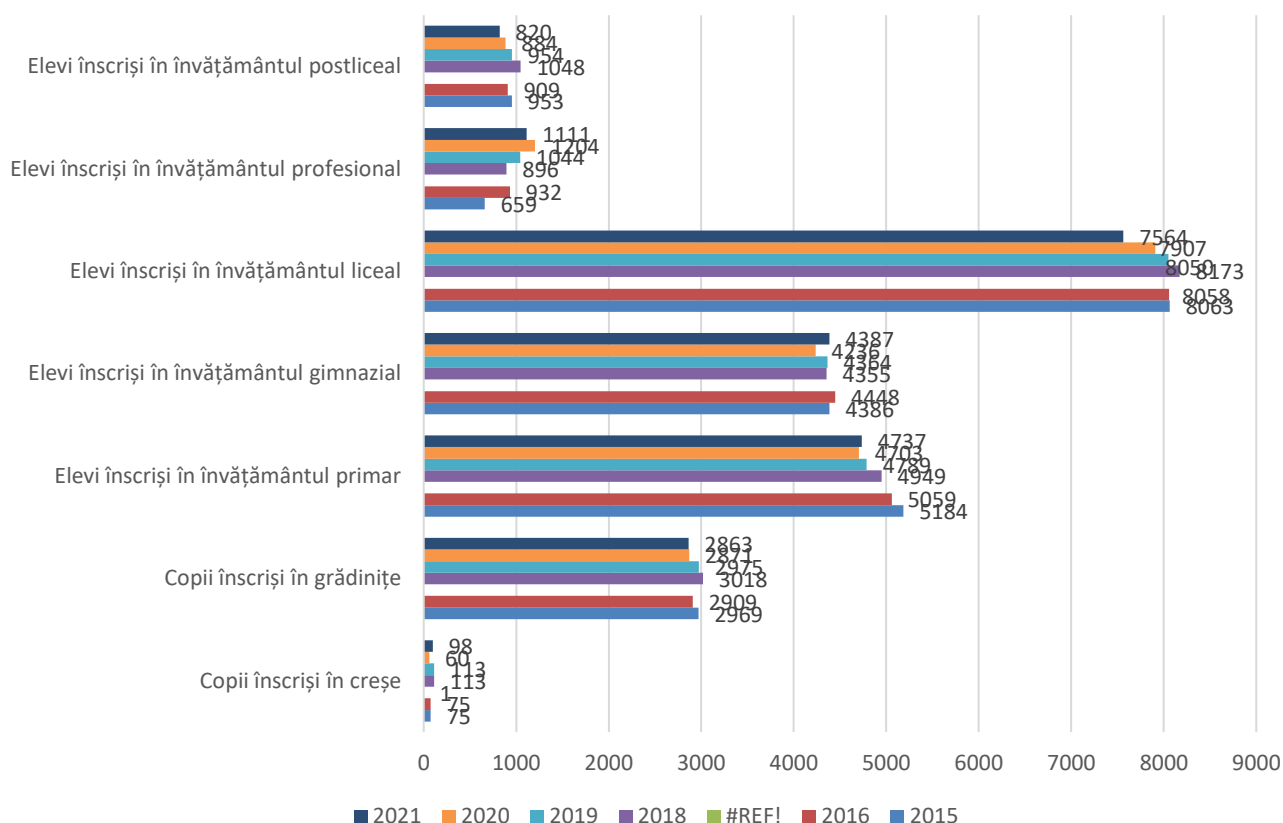

Fig. 5.4. Evoluția populației școlare la nivelul Municipiului Botoșani (nr. Persoane)¹⁸¹

Se constată și la nivel municipal același trend descrescător al numărului elevilor cuprinși în diferite stadii de învățământ, similar regiunii și județului, cu o singură excepție, cea a persoanelor înscrise în învățământul profesional, care pe toată perioada analizată a înregistrat un trend continuu crescător.

Numărul de copii/elevi pe niveluri de învățământ din celelalte localități ale Zonei Metropolitane Botoșani, în anul școlar 2020-2021, a fost structurat astfel:

Tab. 5.3. Populația școlară din Zona Metropolitană Botoșani, anul școlar 2020-2021

Indicatori (nr.)	ORAȘ BUCECEA	COMUNA BĂLUȘENI	COMUNA CURTEȘTI	COMUNA ROMA	COMUNA VLĂDENI	TOTAL ZM BOTOȘANI (inclusiv Mun. Botoșani)
Copii înscriși în creșe	-	-	-	-	-	98
Copii înscriși în grădinițe	120	95	72	74	114	3.338
Elevi înscriși în învățământul primar	212	141	92	155	110	5.447

¹⁸¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Elevi înscriși în învățământul gimnazial	186	142	98	145	103	5.061
Elevi înscriși în învățământul liceal	179	-	-	-	-	7.743
Elevi înscriși în învățământul profesional	60	-	-	-	-	1.171
Elevi înscriși în învățământul postliceal	-	-	-	-	-	820

După cum se poate observa, alături de municipiul Botoșani, orașul Bucecea este singura localitate din ZM Botoșani care are copii/elevii înscriși în majoritatea formelor de învățământ menționate, cu excepția creșelor și a școlilor postliceale, de care orașul duce lipsă. În comunele Bălușeni, Curtești, Roma și Vlădeni există elevi înscriși doar în învățământul preșcolar, primar și gimnazial, pe fondul lipsei, în general, a celorlalte forme de învățământ în mediul rural.

Un alt indicator al situației învățământului îl reprezintă **numărul de cadre didactice** care activează în unitățile din învățământ.

Personalul didactic implicat în diversele niveluri de educație a crescut numeric pe anumite niveluri de educație (gimnazial, profesional și postliceal), dar per ansamblu în anul 2021 erau cu 52 (1,12%) mai puține cadre didactice în județul Botoșani față de anul 2015, similar tendinței manifestate la nivel regional (scădere cu 1,5% în 2021 față de 2015).

La nivelul județului Botoșani, în 2021 personalul didactic era în majoritate format din femei. În învățământul preșcolar, unde erau înregistrate 655 cadre didactice în total în anul 2021, toate erau de gen feminin. Pe niveluri de instruire, reducerea numărului cadrelor didactice, în anul 2021 comparativ cu anul 2015, a fost astfel:

- ◆ *învățământul preșcolar cu 13 cadre didactice mai puține;*
- ◆ *învățământul primar (inclusiv învățământul special) cu 109 cadre didactice mai puține;*
- ◆ *învățământul liceal cu 23 cadre didactice mai puține.*

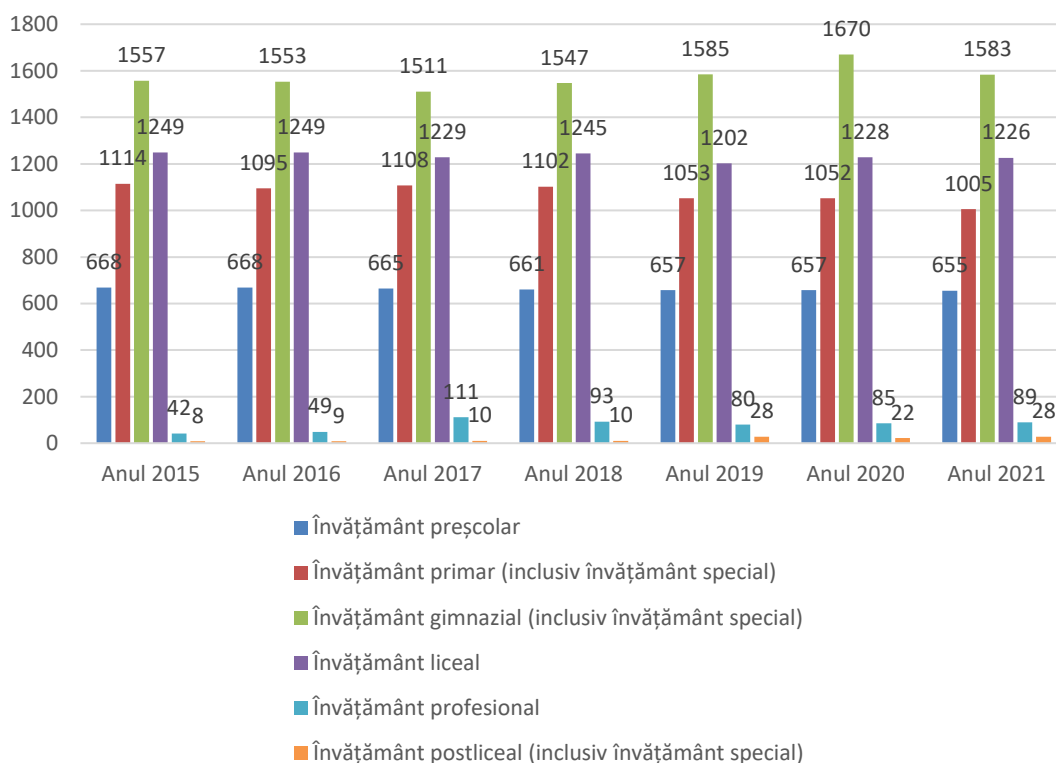

Fig. 5.5. Evoluția personalului didactic la nivelul Județului Botoșani (nr. Persoane)¹⁸²

În ceea ce privește **numărul de cadre didactice din municipiul Botoșani**, în anul școlar 2021–2022, situația se prezintă astfel:

Total personal didactic: 1.504 persoane

- ✍ *Personal didactic în învățământ preșcolar – 215* persoane;
- ✍ *Personal didactic în învățământ primar (inclusiv învățământ special) – 200* persoane;
- ✍ *Personal didactic în învățământ gimnazial (inclusiv învățământ special) – 330* persoane;
- ✍ *Personal didactic în învățământ liceal – 703* persoane;
- ✍ *Personal didactic în învățământ profesional – 23* persoane;
- ✍ *Personal didactic în învățământ postliceal – 25* persoane.

¹⁸² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

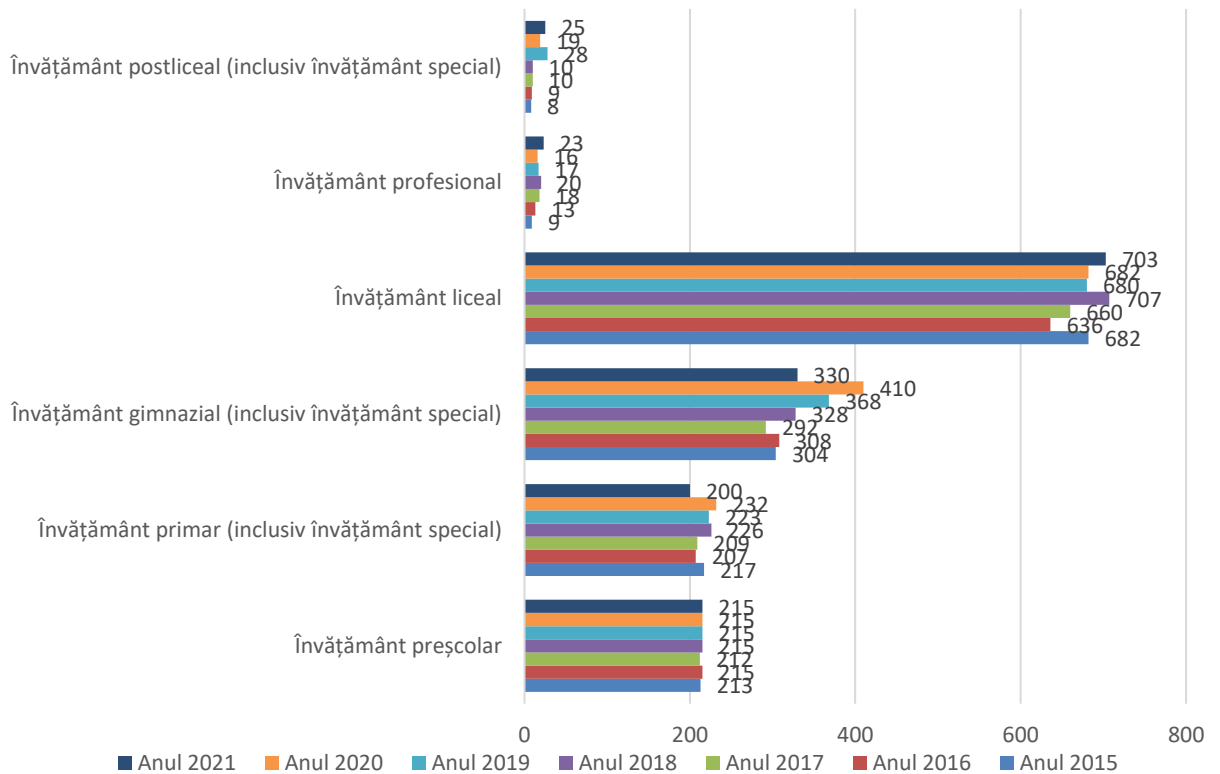

Fig. 5.6. Evoluția personalului didactic la nivelul Municipiului Botoșani (nr. persoane)¹⁸³

Ca urmare a analizei efectuate, se constată faptul că în ansamblu numărul cadrelor didactice din școlile municipiului Botoșani a cunoscut în perioada de timp analizată un trend ascendent la toate niveluri și formele de învățământ, cu excepția celor din învățământul primar.

Dacă ne referim la **situația personalului didactic din celelalte localități componente ale Zonei Metropolitane Botoșani**, aceasta este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.4. Evoluția personalului didactic în localitățile din Zona Metropolitană Botoșani, în anul școlar 2020-2021

Indicator	Localitate	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Învățământ preșcolar	Oraș Bucecea	9	9	9	9	8	8	8
	Comuna Bălușeni	6	6	6	6	6	6	5
	Comuna Curtești	5	5	4	4	3	3	3
	Comuna Roma	6	5	5	5	5	5	5
	Comuna Vlădeni	5	5	6	6	6	6	6
TOTAL ZM Botoșani (inclusiv Mun. Botoșani)		244	245	242	245	243	243	242

¹⁸³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Învățământ primar (inclusiv învățământul special)	Oraș Bucecea	10	10	10	10	11	10	10
	Comuna Bălușeni	13	12	13	13	10	12	10
	Comuna Curtești	10	9	9	8	6	6	6
	Comuna Roma	10	9	10	10	10	10	10
	Comuna Vlădeni	14	-	-	-	-	-	-
TOTAL ZM Botoșani (inclusiv Mun. Botoșani)		274	247	251	267	260	270	236
Învățământ gimnazial (inclusiv învățământul special)	Comuna Bălușeni	19	19	19	19	17	17	-
	Comuna Curtești	15	16	14	16	15	11	19
	Comuna Roma	13	12	12	14	14	19	11
	Comuna Vlădeni	19	-	-	-	-	-	19
TOTAL ZM Botoșani (inclusiv Mun. Botoșani)		370	355	337	377	414	457	379
Învățământ liceal	Oraș Bucecea	58	40	41	39	38	39	39
TOTAL ZM Botoșani (inclusiv Mun. Botoșani)		740	676	701	746	718	721	742
Învățământ profesional	Municipiul Botoșani	9	13	18	20	17	16	23
TOTAL ZM Botoșani (inclusiv Mun. Botoșani)		9	13	18	20	17	16	23
Învățământ postliceal	Municipiul Botoșani	8	9	10	10	28	19	25
TOTAL ZM Botoșani (inclusiv Mun. Botoșani)		8	9	10	10	28	19	25

Astfel, la nivelul acestor localități situația este contrară tendinței crescătoare înregistrate în municipiul Botoșani, cele mai mari scăderi fiind înregistrate în mediul rural din cauza desființării unităților școlare sau a comasării claselor ca urmare a scăderii populației școlare.

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a *SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027*, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de pregătire profesională al cadrelor didactice marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (123) și foarte mulțumite (15), față de cele nemulțumite (71) și foarte nemulțumite (25), sau al celor care nu au dorit să-și exprime opinia (33).

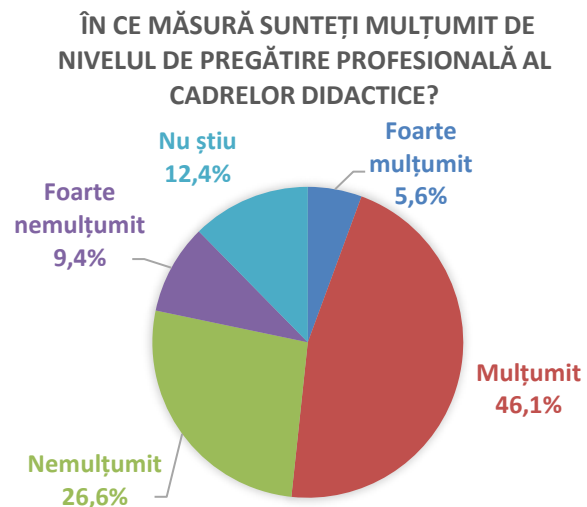

Fig. 5.7. Gradul de mulțumire în ceea ce privește nivelul de pregătire profesională al cadrelor didactice

5.1.2. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT. DOTĂRI

Extinderea învățământului obligatoriu de la 8 la 10 ani în România a fost însoțită de o scădere a ratei de participare și o creștere a abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, în special în zonele rurale. Rata de tranziție de la nivelul gimnazial la nivelul liceului s-a stabilizat la 55%, dar în cazul învățământului tehnic și vocațional ea fluctuează în jurul a 35-39%. Ratele cele mai mici se înregistrează în mediul rural și în comunitățile sărace. Oferta de formare nu este încă adecvată cerințelor pieței muncii, iar sistemul de formare profesională a adulților nu are suficientă acoperire față de nevoile care se manifestă în piață.

La nivelul Regiunii Nord-Est, situația actuală se caracterizează prin existența instituțiilor de învățământ de toate gradele (preșcolar, primar și gimnazial, liceal, profesional, postliceal, superior) aflate atât în sector public, cât și privat, a centrelor de reeducare și reorientare profesională, inclusiv a instituțiilor de învățământ special pentru copiii cu deficiențe. De asemenea, există diferențe foarte mari între gradele de cuprindere în diferite forme de învățământ. Ceea ce este important și trebuie să se sublinieze, este lipsa infrastructurii de învățământ în unele zone rurale izolate. Prin urmare, în aceste zone, copiii familiilor sărace au acces limitat, sau deloc în instituțiile de învățământ.

Numărul unităților de educație din Regiunea Nord-Est a fost de 1.093 de unități, reprezentând 15,7% din numărul total existent la nivel național. Evoluția numărului total de unități de învățământ în perioada 2011-2021, la nivel național și al regiunii este prezentată mai jos, relevând o tendință similară, dar cu o scădere mai accentuată la nivelul Regiunii Nord-Est (12,2%) față de cea la nivelul țării (7,7%).

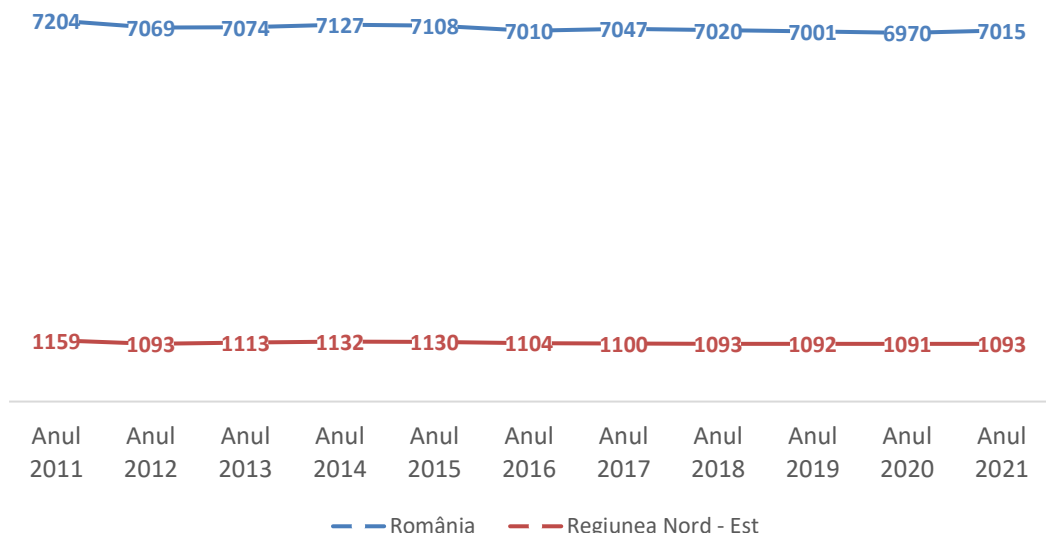

Fig. 5.8. Evoluția numărului de unități de învățământ la nivel național și al Regiunii Nord – Est, 2011 – 2020

Tab. 5.5. Unitati de învățământ în regiunea Nord - Est, pe județe, 2012-2021 ¹⁸⁴

	Ani										Rata variației	
	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	2021/2011	2021/2020
	UM: Numar										%	%
TOTAL	7204	7069	7074	7127	7108	7010	7047	7020	7001	6970	-3,36	-0,44
%	16,08	15,46	15,73	15,88	15,90	15,75	15,61	15,57	15,60	15,65		
pondere NORD- EST în total național												
NORD- EST	1159	1093	1113	1132	1130	1104	1100	1093	1092	1091	-6,23	-0,09
Bacău	206	187	187	184	184	184	186	186	188	187	-10,16	-0,53
% din total regional	17,77	17,11	16,80	16,25	16,28	16,67	16,91	17,02	17,22	17,14		
Botoșani	127	127	129	132	132	132	132	133	134	132	3,79	-1,52
% din total regional	10,96	11,62	11,59	11,66	11,68	11,96	12	12,17	12,27	12,10		
Iași	292	248	266	273	269	262	264	261	261	260	-12,31	-0,38
% din total regional	25,19	22,69	23,90	24,12	23,81	23,73	24	23,88	23,90	23,83		
Neamț	157	153	149	148	147	144	138	138	138	140	-12,14	1,43
% din total regional	13,55	14	13,39	13,07	13,01	13,04	12,55	12,63	12,64	12,83		
Suceava	225	228	232	240	235	229	226	225	223	224	-0,45	0,44
% din total regional	19,41	20,86	20,84	21,20	20,80	20,74	20,55	20,59	20,42	20,53		
Vaslui	152	150	150	155	163	153	154	150	148	148	-2,70	0
% din total regional	13,11	13,72	13,48	13,69	14,42	13,86	14	13,72	13,55	13,57		

Scăderea numărului total de unități de învățământ în regiune a fost dată în principal, de scăderea numărului de unități în Bacău, Iași, Neamț și Vaslui care au înregistrat ponderi de -10,16%, -12,31%, -12,14% și -2,70% față de anul 2012. În anul școlar 2021/2022 au funcționat cu 32 unități învățământ mai puțin în Iași decât în anul 2012, cu 19 unități învățământ mai puțin în Bacău, cu 17 mai puține în Neamț, cu 4 mai puțin în Vaslui și cu 1 mai puțin în Suceava. Raportat la anul 2012, în anul școlar 2021/2022, numărul unităților de învățământ a crescut doar în județul Botoșani.

¹⁸⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

În perioada 2012-2021, **judetele și-au modificat ponderea în totalul unităților de învățământ din regiune**. Astfel, în anul 2021, 23,83% din unitățile de învățământ erau în Iași, 20,53% în Suceava, 17,14% în Bacău, 13,57% în Vaslui, 12,83% în Neamț, **12,10% în Botoșani**.

Din totalul (1.093) unităților de învățământ existente în regiune în anul școlar 2021/2022, **91,02%** (993) erau **în proprietate publică** și **8,98%** (98) **în proprietate privată**. La nivelul județelor din regiune rata de scădere față de anul 2012 a numărului unităților de învățământ în proprietate publică a fost de -14,29% în județul Iași, -13,69% în județul Bacău, -8,46% în județul Neamț, -4,90% în județul Vaslui, -2,44% în județul Suceava. **În județul Botoșani a fost o rată de creștere de 2,44% față de anul 2012**. Față de anul 2012, **numărul unităților de învățământ în proprietate privată a crescut cu 4** în Bacău și Suceava, cu câte **3 în Botoșani** și Vaslui, cu câte 1 în Iași. În județul Neamț, față de 2011, numărul unităților de învățământ în proprietate privată a scăzut cu 6.

În anul școlar 2021/2022, **88,36% din unitățile de învățământ** din regiune erau **în învățământul preuniversitar, 10,45% în învățământul preșcolar și 1% în învățământul superior**. Față de anul 2012 ponderea unităților din învățământul preuniversitar per ansamblu a crescut (85,25% în 2012), dar în cadrul acestuia nivelurile cu ponderile cele mai mari ca de exemplu învățământul primar și gimnazial (60,14% în 2012) și învățământul liceal (22,43% în 2012) au scăzut, la fel și cele din învățământul preșcolar (13,46% în 2012).

În vreme ce în mediul urban, ponderea unităților de învățământ pe niveluri de educație urmează oarecum structura de la nivel regional, în mediul rural infrastructura de învățământ este constituită într-o proporție covârșitoare din unități în învățământul preuniversitar (98,25%) din care primar și gimnazial (87,54%) și doar în mică măsură din unități de învățământ preșcolar (1,75%). În mediul rural nu există în regiune, unități de învățământ superior.

În anul școlar 2021/2022, **învățământul în Regiunea Nord - Est se desfășura în:**¹⁸⁵

- ▶ **114 unități de învățământ preșcolar (grădinițe)** din care 91,23% (104) în mediul urban și 8,77% (10) în mediul rural;
- ▶ **696 unități de învățământ** funcționau **în învățământul primar și gimnazial** din Regiunea Nord - Est, din care 28,44% (198) în mediul urban și 71,55% (498) în mediul rural;
- ▶ **191 unități de învățământ liceal și profesional**, din care 180 licee (149 în mediul urban și 31 în mediul rural) și 11 unități în învățământul profesional (3 în mediul urban și 8 în mediul rural);

¹⁸⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

- ▶ **24 unități de învățământ în învățământul postliceal** - toate în mediul urban;
- ▶ **4 unități** la nivel regional **în învățământul superior**.

Dacă ne referim la **Zona Metropolitană Botoșani**, din punct de vedere statistic, **în anul școlar 2021-2022, structura unităților de învățământ** este următoarea:

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂT

❖ Grădinițe de copii:

- **Grădinița cu program prelungit nr. 19 Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit „Sotron” Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit nr. 22 Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit nr. 23 Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit nr. 6 Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit nr. 20 Botoșani**
- **Grădinița cu program normal nr. 16 Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit nr. 25 Botoșani**
- **Grădinița cu program normal nr. 8 Botoșani**
- **Grădinița cu program normal nr. 1 Botoșani**
- **Grădinița cu program normal nr. 2 Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit nr. 18 Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit nr. 14 Botoșani**
- **Grădinița cu program normal „Floare de Colț” Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit nr. 15 Botoșani**
- **Grădinița cu program normal nr. 5 Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit „Micii Cercetași” Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit „Lizuca” Botoșani**
- **Grădinița cu program normal „Licurici” Botoșani**
- **Grădinița cu program prelungit Girotondo Botoșani**
- **Grădinița „Sandy Belle” Botoșani**
- **Grădinița cu program normal nr. 1, oraș Bucecea**
- **Grădinița cu program normal nr. 1, comuna Bălușeni**
- **Grădinița cu program normal nr. 3 Draxini, comuna Bălușeni**
- **Grădinița cu program normal nr. 2, comuna Curtești**
- **Grădinița cu program normal Orășeni-Deal, comuna Curtești**
- **Grădinița cu program normal nr. 1, comuna Roma**
- **Grădinița cu program normal nr. 2, comuna Roma.**

❖ Școli din învățământul primar și gimnazial:

- **Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae” Botoșani**
- **Școala Gimnazială nr. 2 Botoșani**
- **Școala Gimnazială „Grigore Antipa” Botoșani**
- **Școala Gimnazială nr. 7 Botoșani**
- **Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani**

- Școala Gimnazială nr. 10 Botoșani
- Școala Gimnazială nr. 11 Botoșani
- Școala Gimnazială nr. 12 Botoșani
- Școala Gimnazială nr. 13 Botoșani
- Școala Gimnazială "Ștefan cel Mare" Botoșani
- Școala Gimnazială "Sfânta Maria" Botoșani
- Școala Gimnazială nr. 17 Botoșani
- Școala nr. 1 clasele I – IV , oraș Bucecea
- Școala Generală clasele V - VIII, oraș Bucecea
- Școala Gimnazială nr. 1 Bălușeni, comuna Bălușeni
- Școala Gimnazială nr. 3 Buzeni, comuna Bălușeni
- Școala Gimnazială nr. 2 Draxini, comuna Bălușeni
- Școala Primară nr. 1 Zăicești, comuna Bălușeni
- Școala Gimnazială nr. 1 Orășeni-Deal, comuna Curtești
- Școala Gimnazială nr. 1, comuna Roma
- Școala Gimnazială nr. 1, comuna Vlădeni
- Școala clasele I – VIII, comuna Vlădeni.

❖ **Licee:**

- Colegiul Național "A.T. Laurian" Botoșani
- Liceul Pedagogic "Nicolae Iorga" Botoșani
- Liceul Tehnologic "Elie Radu" Botoșani
- Liceul Tehnologic "Petru Rareș" Botoșani
- Colegiul Economic "Octav Onicescu" Botoșani
- Colegiul Național "Mihai Eminescu" Botoșani
- Colegiul Tehnic "Gheorghe Asachi" Botoșani
- Liceul "Dimitrie Negreanu" Botoșani
- Liceul "Alexandru cel Bun" Botoșani
- Liceul Teoretic "Grigore Antipa" Botoșani
- Liceul cu Program Sportiv Botoșani
- Liceul de Artă "Ștefan Luchian" Botoșani
- Seminarul Teologic Liceal Ortodox "Sf. Gheorghe" Botoșani
- Liceul Teoretic Centrul de Studii "Ștefan cel Mare și Sfânt" Botoșani
- Liceul Industrial Bucecea.

❖ **Școli din învățământul postliceal:**

- Școala Profesională de Cooperație Botoșani
- Școala Postliceală "Prof. Dr. Enescu Longinus" Botoșani
- Școala Postliceală F.E.G. Education Botoșani.

❖ **Filiala Botoșani a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC)**

Începând cu anul universitar 2021-2022, municipiul Botoșani beneficiază de o filială a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC), prima instituție modernă

de învățământ superior a României, care urmărește diversificarea ofertei educaționale prin înființarea unor noi extensiuni și dezvoltarea activității în cadrul extensiunilor existente, prin autorizarea și acreditarea de noi programe de studii de licență și de master.

În urma consultărilor avute de conducerea UAIC cu decanii celor mai solicitate facultăți în rândul absolvenților de liceu s-a decis, ca pentru început, **programele de licență propuse să funcționeze la Extensiunea de la Botoșani a UAIC**, la forma de învățământ cu frecvență, să fie următoarele:

- **Administrație publică, Finanțe și bănci și Contabilitate și informatică de gestiune – Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor;**
- **Drept – Facultatea de Drept;**
- **Pedagogia învățământului primar și preșcolar și Psihologie – Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației;**
- **Asistență socială și Comunicare și relații publice – Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice;**
- **Limba și literatura română și Limba și literatura engleză – Facultatea de Litere;**
- **Informatică – Facultatea de Informatică.**

În cadrul acestor programe ar putea fi școlarizați, începând cu anul universitar 2021-2022, după ce se va finaliza procesul de autorizare și acreditare, un număr de 825 de studenți.¹⁸⁶

Municipiul Botoșani deține, în anul 2021, aproximativ 28,79% din numărul total de unități de învățământ din județul Botoșani.

Analizând numărul de unități școlare la 100.000 de locuitori, se constată faptul că municipiul înregistra un număr de aproximativ 59 de unități școlare la 100.000 de locuitori în anul 2021 (ținând cont de datele furnizate de INS, conform cărora populația municipiului era de 117.504 locuitori la nivelul anului 2021).

În ceea ce privește **evoluția numărului de unități școlare din Zona Metropolitană Botoșani**, aceasta este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.6. Evoluția unităților școlare din Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2015-2021 ¹⁸⁷

Niveluri de educație	Localități	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Preșcolar	MUNICIPIUL BOTOȘANI	8	8	8	8	8	8	7
Primar și gimnazial (inclusiv învățământ special)	MUNICIPIUL BOTOȘANI	12	12	12	12	12	12	12
	BĂLUȘENI	1	1	1	1	1	1	1

¹⁸⁶ Sursa: <https://www.uaic.ro/uaic-infiinteaza-o-extensiune-la-botosani/>

¹⁸⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

	CURTEȘTI	1	1	1	1	1	1	1
	ROMA	1	1	1	1	1	1	1
	VLĂDENI	1	-	-	-	-	-	-
Primar și gimnazial	MUNICIPIUL BOTOȘANI	12	12	12	12	12	12	12
	BĂLUȘENI	1	1	1	1	1	1	1
	CURTEȘTI	1	1	1	1	1	1	1
	ROMA	1	1	1	1	1	1	1
	VLĂDENI	1	-	-	-	-	-	-
Liceal	MUNICIPIUL BOTOȘANI	15	15	14	14	14	14	14
	ORAȘ BUCECEA	1	1	1	1	1	1	1
Profesional	MUNICIPIUL BOTOȘANI	1	1	2	2	2	2	2
Postliceal (inclusiv învățământ special)	MUNICIPIUL BOTOȘANI	1	1	2	2	2	2	2

Deși în ultimii ani au fost alocate sume importante pentru reabilitarea unităților de învățământ, fie prin intermediul unor programe guvernamentale, fie cu sprijin financiar european sau al Băncii Mondiale, infrastructura continuă să nu corespundă exigențelor unui învățământ performant. Mai există clădiri vechi și în stare proastă de funcționare, cu precădere în mediul rural. Prin implementarea unor programe guvernamentale se execută permanent lucrări de reabilitare a unităților de învățământ, construirea unor săli de sport la standarde europene, precum și utilizarea cu mobilier a multor unități școlare.

Potrivit informațiilor puse la dispoziție de *Inspectoratul Școlar Județean Botoșani*, investițiile realizate de municipalitate în perioada 2017 - 2021 au avut ca scop principal creșterea calității vieții urbane, în general modernizarea infrastructurii și instituțiilor de învățământ. Astfel, **au fost executate lucrări de modernizare pentru autorizarea la incendiu la următoarele unități de învățământ din municipiul Botoșani:**

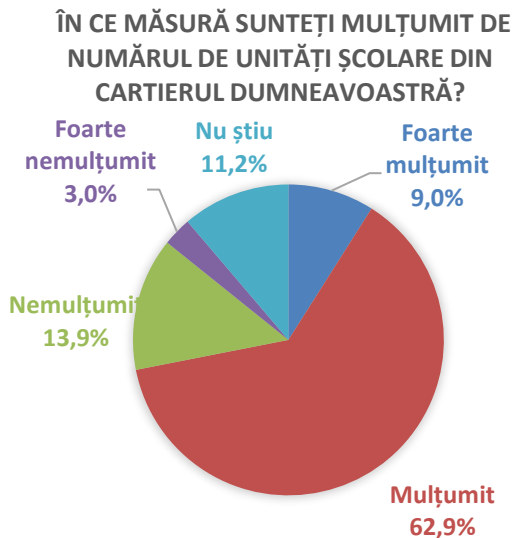
- ▣ Grădinița "Floare de Colț", municipiul Botoșani;
- ▣ Grădinița Școlii Sfântul Nicolae Botoșani, municipiul Botoșani;
- ▣ Grădinița nr.5, municipiul Botoșani;
- ▣ Grădinița nr.19, municipiul Botoșani;
- ▣ Grădinița nr.23, municipiul Botoșani;
- ▣ Școala Gimnazială nr.12, municipiul Botoșani;
- ▣ Școala Gimnazială nr.17, municipiul Botoșani;
- ▣ Școala Gimnazială nr.2, municipiul Botoșani;
- ▣ Școala Gimnazială Ștefan cel Mare, municipiul Botoșani;
- ▣ Colegiul Național A.T. Laurian, municipiul Botoșani;
- ▣ Liceul Dimitrie Negreanu, municipiul Botoșani;
- ▣ Liceul cu Program Sportiv, municipiul Botoșani.

De asemenea, ca și factori de sprijin și intervenție asupra procesului educațional menționăm și instituțiile de învățământ specializate în oferirea, coordonarea și monitorizarea de servicii educaționale specifice (servicii de informare, consiliere, formare,

expertizare și diagnosticare, terapii specifice de recuperare, reabilitare, asistență educațională și integrare), acordate copiilor, cadrelor didactice, părinților pentru a asigura tuturor accesul la o educație de calitate, precum și asistența necesară în acest sens.¹⁸⁸

- ▶ Casa Corpului Didactic Botoșani
- ▶ Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Botoșani.

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a *SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027*, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de unități școlare marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (168) și foarte mulțumite (24), față de cele nemulțumite (37) și foarte nemulțumite (8). Din cei 267 de repondenți, 30 nu au dorit să-și exprime opinia.

Fig. 5.9. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de unități școlare din cartier

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile fizice și dotarea unităților școlare marchează valori aproximativ egale pentru persoanele care s-au declarat mulțumite (97) și foarte mulțumite (10), respectiv cele nemulțumite (78) și foarte nemulțumite (31). Din cei 267 de repondenți, 51 nu au dorit să-și exprime opinia.

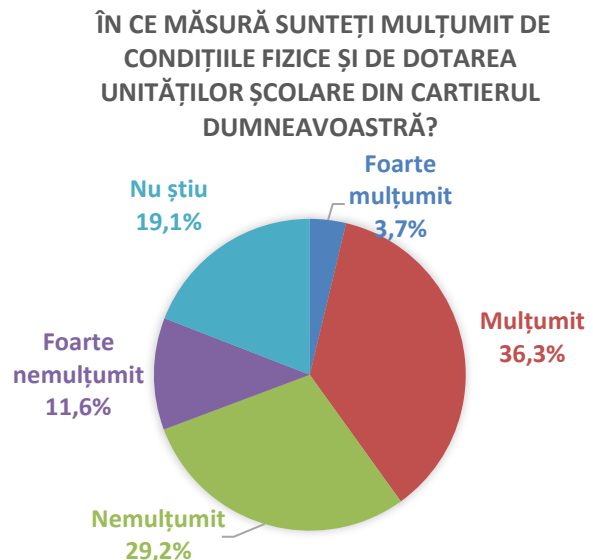

Fig. 5.10. Gradul de mulțumire în ceea ce privește condițiile fizice și de dotarea unităților școlare din cartier

¹⁸⁸ Sursă: Date furnizate de Inspectoratul Școlar Județean Botoșani

5.1.3. CALITATEA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Potrivit statisticilor puse la dispoziție de *Inspectoratul Școlar Județean Botoșani*, în anul școlar 2021 – 2022, **elevii din județul Botoșani au obținut peste 1.000 de premii și mențiuni la olimpiade și concursuri internaționale, naționale, județene și locale**, după cum urmează:

- ◆ **Colegiul Național „Mihai Eminescu” Botoșani - 249 premii**
- ◆ Liceul „Regina Maria” Dorohoi - 67 premii
- ◆ Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi - 21 premii
- ◆ **Școala Gimnazială Nr. 1 Bălușeni - 6 premii**
- ◆ **Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Botoșani - 1 premiu**
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Albești - 1 premiu
- ◆ Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi - 4 premii
- ◆ **Colegiul Național „A. T. Laurian” Botoșani - 181 premii**
- ◆ **Liceul Pedagogic „Nicolae Iorga” Botoșani - 43 premii**
- ◆ Liceul „Ștefan D. Luchian” Ștefănești - 5 premii
- ◆ Liceul „Demostene Botez” Trușești - 19 premii
- ◆ **Liceul Teoretic „Grigore Antipa” Botoșani - 9 premii**
- ◆ **Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani - 13 premii**
- ◆ Școala Gimnazială „Maria Enescu Cosmovici” Mihăileni - 4 premii
- ◆ **Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani - 17 premii**
- ◆ **Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni - 23 premii**
- ◆ Școala Gimnazială „Leon Danailă” Darabani - 34 premii
- ◆ Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani - 12 premii
- ◆ **Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Botoșani - 30 premii**
- ◆ Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi - 19 premii
- ◆ **Școala Gimnazială Nr. 7 Botoșani - 40 premii**
- ◆ Școala Gimnazială „Nicolae Iorga” Dersca - 6 premii
- ◆ **Școala Gimnazială Nr. 10 Botoșani - 2 premii**
- ◆ Școala Gimnazială „Spiru Haret” Dorohoi - 24 premii
- ◆ **Școala Gimnazială Nr. 17 Botoșani - 17 premii**
- ◆ Liceul Tehnologic „Ștefan Cel Mare Și Sfânt” Vorona - 11 premii
- ◆ **Școala Gimnazială Nr. 11 Botoșani - 10 premii**
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Mihălășeni - 6 premii
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Hudești - 3 premii
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Dângeni - 2 premii
- ◆ Școala Profesională „Sf. Ap. Andrei” Smîrdan - 4 premii
- ◆ **Liceul „Dimitrie Negreanu” Botoșani - 6 premii**
- ◆ **Școala Gimnazială Nr. 13 Botoșani - 5 premii**
- ◆ Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora - 4 premii
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Sulița - 4 premii
- ◆ Liceul „Alexandru Cel Bun” Botoșani - 17 premii
- ◆ Liceul Tehnologic „Alexandru Vlahuță” Șendriceni - 6 premii

- ◆ **Colegiul Economic „Octav Onicescu” Botoșani - 33 premii**
- ◆ **Școala Profesională De Cooperație Botoșani - 9 premii**
- ◆ **Școala Gimnazială Nr. 12 Botoșani - 2 premii**
- ◆ Școala Gimnazială Cornerstone - Filiala Asociației Hci Dorohoi - 4 premii
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 2 „Tudor Vladimirescu” Albești - 2 premii
- ◆ **Liceul Cu Program Sportiv Botoșani - 4 premii**
- ◆ Școala Gimnazială „Mihai Constantineanu” Dorobanți - 2 premii
- ◆ Școala Gimnazială „Aristotel Crîșmaru” Drăgușeni - 4 premii
- ◆ Școala Gimnazială „Octav Băncilă” Corni - 2 premii
- ◆ **Centrul Județean de Excelență Botoșani - 14 premii**
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Stăuceni - 2 premii
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Răchiți - 2 premii
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Corlăteni - 2 premii
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Prăjeni - 1 premii
- ◆ Școala Gimnazială Nr. 1 Lunca - 1 premiu
- ◆ Școala Gimnazială „Ion Bojoi” Flămânzi - 3 premii
- ◆ Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Ioan Iacob” Dorohoi - 1 premiu
- ◆ **Liceul De Artă „Ștefan Luchian” Botoșani - 71 premii.**

Și în anul școlar 2019 – 2020 învățământul de performanță a reprezentat o constantă a interesului manifestat de elevi, profesori, părinți, conducerea unităților de învățământ, comunitate locală, în sensul concentrării atenției asupra potențialului individului, al creării unui climat optim pentru copiii și tinerii interesați de studiul aprofundat, tinerii înalt abilitați, cu nevoi distincte de dezvoltare.

Deși a fost un an atipic pentru toți, până la data de 11 martie 2020, când a izbucnit **Pandemia de COVID-19**, elevii botoșăneni au participat la competițiile școlare (olimpiade și concursuri) înscrise în calendarul MEC, fazele județene dar și la naționale.

Calendarul de desfășurare a Olimpiadelor și Concursurilor Școlare, la nivel local, județean și național, au determinat o consistență a activităților specifice organizate, activități ce au vizat:

- 📖 *identificarea – cultivarea – consacarea talentelor;*
- 📖 *responsabilizarea societății față de capitalul de talent;*
- 📖 *sprijinirea formării continue a profesorilor botoșăneni în psihopedagogia excelenței.*

Ca un argument al eforturilor susținute în domeniul educației se pot menționa **rezultatele bune și foarte bune obținute de elevii din Municipiul Botoșani la olimpiade și concursuri naționale (peste 80% din totalul premiilor obținute în județ).**

Datele oferite de *Inspectoratul Școlar Județean Botoșani* indică un număr de **482 de premii obținute la concursurile școlare în anul 2019-2020** după următoarea distribuție:

- ▶ **192 de premii pentru locul 1;**

- ▶ 134 de premii pentru locul al 2-lea;
- ▶ 156 de premii pentru locul al 3-lea.

La nivelul municipiului Botoșani cele mai multe premii la olimpiade și concursuri la nivelul învățământului liceal, la discipline precum: **fizică, chimie, limba franceză, limba și literatura română, biologie, istorie, geografie, filosofie, religie, disciplinele din aria curriculară „Tehnologii”, domeniile mecanică, electric, electrotehnic, electromecanic, electronică, automatizări, telecomunicații, economic, administrativ, comerț, turism și alimentație**. Cele mai multe premii au fost obținute de elevii de la *Colegiul Național "Mihai Eminescu"* (249 premii), urmat de *Colegiul Național "A. T. Laurian"* (181 premii), *Liceul de Artă "Ștefan Luchian"* (71 premii).

La nivelul învățământului primar și gimnazial, cele mai multe premii la olimpiade și concursuri sunt obținute de Școala Gimnazială "Elena Rareș" (17 premii) și Școala Gimnazială nr. 17 (17 premii) la Olimpiada de **limba și literatura română, limba franceză, informatică, Olimpiada de religie, Olimpiada Națională "Universul cunoașterii prin lectură" Olimpiada Națională a Sportului Școlar - baschet băieți - inv. gimnazial, Olimpiada Națională a Sportului Școlar - fotbal - fete - inv. gimnazial, ș.a.m.d.**

De asemenea, **unitățile de învățământ în care au fost obținute cele mai bune rezultate** – ani școlari 2019-2020 și 2020-2021:

- ✚ *Colegiul Național "Mihai Eminescu Botoșani;*
- ✚ *Colegiul Național "A. T. Laurian" Botoșani;*
- ✚ *Colegiul Economic "Octav Onicescu" Botoșani;*
- ✚ *Liceul Pedagogic "Nicolae Iorga" Botoșani;*
- ✚ *Liceul Teoretic "Grigore Antipa" Botoșani.*

În ceea ce privește promovabilitatea la **examenul național de bacalaureat** a elevilor din municipiul Botoșani în anul școlar 2019-2020, s-a fost înregistrat un număr total de **2.289 de elevi ce au reușit să promoveze examenul** în următoarele unități școlare:

Tab. 5.7. Promovabilitate Bacalaureat în Mun. Botoșani, an școlar 2020-2021

AN ȘCOLAR 2020-2021	
UNITATEA DE PROVENIENȚĂ	Procent promovabilitate
COLEGIUL NAȚIONAL "A. T. LAURIAN"	100%
COLEGIUL NAȚIONAL "MIHAI EMINESCU"	100%
LICEUL PEDAGOGIC "NICOLAE IORGA"	97.67%
COLEGIUL ECONOMIC "OCTAV ONICESCU"	94.20%
LICEUL TEORETIC "GRIGORE ANTIPA"	89.19%

LICEUL DE ARTĂ "ȘTEFAN LUCHIAN"

85.71%

Aceste performanțe determină concluzia că școala din municipiul Botoșani funcționează la standarde medii spre bune, luând în considerare faptul că **rata de promovare în prima sesiune a examenului național de Bacalaureat 2021, după soluționarea contestațiilor, a fost de 70,8%, mai mare decât media pe țară (69,8%).**

Cu toate acestea se remarcă faptul că mediul în care funcționează unitățile de învățământ din municipiu este relativ eterogen, ceea ce înseamnă că și resursele disponibile sunt eterogene. Unele școli funcționează în comunități în care acționează factori de risc precum sărăcia, șomajul, nivelul scăzut de educație, lipsa resurselor materiale, iar eforturile pe care acestea trebuie să le depună în vederea obținerii de performanțe sunt mult mai mari decât în cazul școlilor care funcționează în comunități cu nivel economic, cultural și educațional ridicat.

Pentru promovarea învățământului de performanță în municipiul Botoșani și zona metropolitană se va urmări în continuare:

- ✓ *Derularea activităților complexe desfășurate cu elevii performeri prin participarea la pregătirea în unitățile școlare din care provin și în centrele de excelență în scopul participării la olimpiadele și concursurile școlare din anul 2021 – 2022.*
- ✓ *Intensificarea parteneriatelor cu edituri, instituții de artă și cultură cu scopul de a asigura o bază materială solidă de pregătire a tinerilor înalt abilitați și cu interes sporit pentru studiul aprofundat;*
- ✓ *Organizarea unor cursuri de formare continuă pentru profesorii cooptați în activitățile specifice în colaborare cu instituțiile abilitate: Casa Corpului Didactic Botoșani, instituții de învățământ superior, organizații non-gurvernamentale etc.;*
- ✓ *Popularizarea rezultatelor obținute de elevii Botoșanieni, cât și a creațiilor științifico-artistice ale acestora, realizate cu prilejul manifestărilor locale prin: reviste, expoziții, colocvii, manifestări omagiale, acordare de distincții.*

Unul dintre cei mai importanți indicatori ai eficienței unui sistem de învățământ este rata abandonului școlar. Aceasta relevă puterea sistemului școlar de a cuprinde și menține elevii în interiorul său, de a le asigura accesul și suportul pentru finalizarea cel puțin a nivelului școlar obligatoriu.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Părăsirea sistemului educativ înaintea obținerii unui certificat de studii este un fenomen cu implicații grave asupra dezvoltării personale a elevilor și a șanselor lor de integrare socială și profesională, care duce la reducerea oportunităților de angajare și la creșterea probabilității șomajului, a sărăciei și a excluziunii sociale.

Efectele negative ale abandonului școlar se reflecta atât în plan psihologic individual conducând la o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități, cât și în plan social inducând marginalizarea socială a acestuia prin limitarea dreptului sau la o calificare profesională autentică și la exercitarea unor roluri sociale valorizante pentru personalitatea sa.

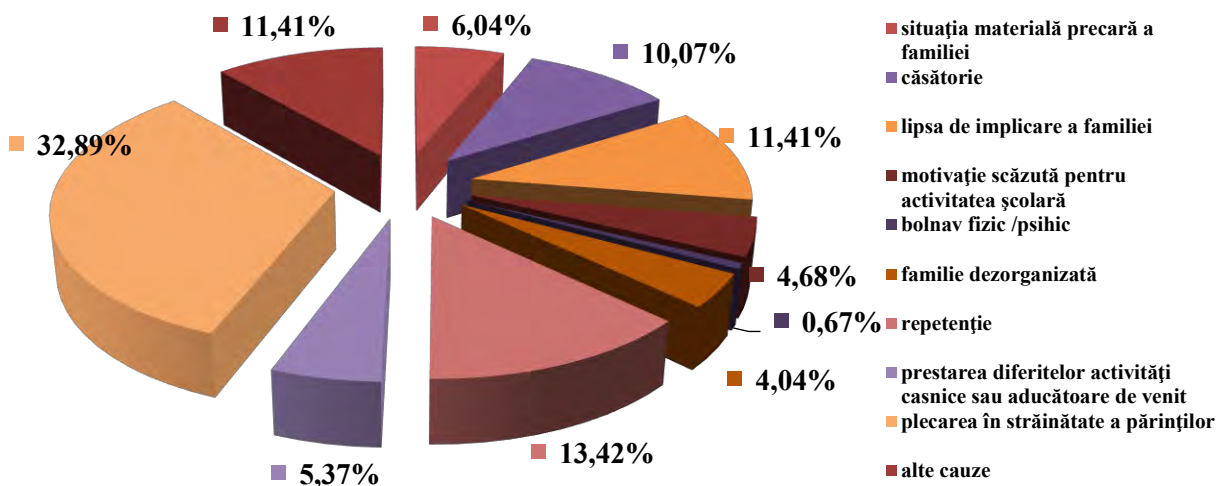
Numărul copiilor aflați în situații de risc de abandon școlar/ rata abandonului școlar în județ în perioada 2016-2020:

- ✓ **Anul școlar 2016-2017 :**
  - Învățământ primar și gimnazial: 1,1%
  - Învățământ primar: 1%
  - Învățământ gimnazial: 1,2%
  - Învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional): 3,2%
  - Învățământ postliceal și de maiștri: 7,1%.
- ✓ **Anul școlar 2017-2018 :**
  - Învățământ primar și gimnazial: 1,4%
  - Învățământ primar: 1,2%
  - Învățământ gimnazial: 1,7%
  - Învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional): 3,3%
  - Învățământ postliceal și de maiștri: 7,5%.
- ✓ **Anul școlar 2018-2019 :**
  - Învățământ primar și gimnazial: 1,2%
  - Învățământ primar: 1,1%
  - Învățământ gimnazial: 1,3%
  - Învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional): 3%
  - Învățământ postliceal și de maiștri: 9,6%
- ✓ **Anul școlar 2019-2020 :**
  - Învățământ primar și gimnazial: 0,8%
  - Învățământ primar: 0,6%
  - Învățământ gimnazial: 0,9%
  - Învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional): 2,6%
  - Învățământ postliceal și de maiștri: 7,9%.

La originea abandonului școlar se asociază de cele mai multe ori două sau mai multe **cauze**, care reprezintă factori perturbatori cu impact important asupra activității didactice a elevilor. Corelația acestor factori constituie mediu favorizant pentru abandonul școlar.

La nivelul factorilor școlari, datele anchetei au demonstrat că **rezultatele școlare slabe reprezintă o premisă importantă a riscului de abandon școlar**. Eșecurile repetate, incapacitatea elevilor de a atinge standarde minimale de performanță devin o sursă a atitudinilor de respingere a școlii care conduc la scăderea interesului elevului față de activitatea școlară, repetenția fiind o cauză a abandonului școlar.

Așa cum rezultă din concluziile anterioare, **familia și școala sunt principalii agenți de socializare pentru copil**, de aceea împreună pot acționa pentru prevenirea și diminuarea absenteismului/abandonului și integrării copiilor care s-au confruntat la un moment dat cu astfel de probleme. Abandonul școlar are implicații majore asupra dezvoltării personale a individului și consecințe pe termen scurt, mediu și lung asupra dezvoltării resurselor umane, a dezvoltării comunităților în general.

Abandonul școlar rămâne o preocupare a sistemului educațional, indiferent de nivelul de educație.

Starea sistemului educațional la nivel municipal și al zonei metropolitane aferente este similară celei de la nivel național și regional, principalii factori care au condus la scăderea semnificativă a populației școlare fiind: scăderea natalității, migrația populației, abandonul școlar și scăderea nivelului de trai cauzată de criza economică, precum și participarea redusă a adulților la învățarea pe tot parcursul vieții.

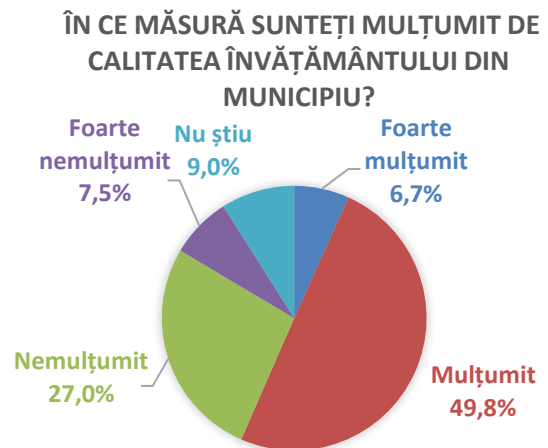
În concluzie, **obiectivele strategice pe care trebuie să le aibă în vedere autoritățile locale din fiecare localitate componentă a ZM Botoșani, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Botoșani, vizează:**

- ▶ *stimularea cuprinderii într-o formă de școlarizare a tuturor copiilor din localitățile zonei metropolitane;*
- ▶ *îmbunătățirea condițiilor de educație a elevilor prin modernizarea/reabilitarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale;*
- ▶ *formarea continuă a cadrelor didactice și resurselor umane din unitățile de învățământ;*
- ▶ *creșterea ratei de participare la educație și asigurarea egalității șanselor;*
- ▶ *îmbunătățirea ratei succesului pentru elevi;*
- ▶ *orientarea și desfășurarea activității de formare continuă și de perfecționare;*
- ▶ *fundamentarea ofertei educaționale pe baza nevoilor de dezvoltare personală a elevilor și armonizarea acesteia cu evoluția continuă a pieței muncii;*
- ▶ *optimizarea relației școală–comunitate și a parteneriatului internațional;*
- ▶ *modernizarea învățământului profesional și tehnic.*

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea învățământului marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (133) și foarte mulțumite (18), față de cele nemulțumite (72) și foarte nemulțumite (20), sau a celor care nu au dorit să-și exprime părerea (24).

Fig. 5.11. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea învățământului

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE MODUL DE DESFĂȘURARE AL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ON-LINE?

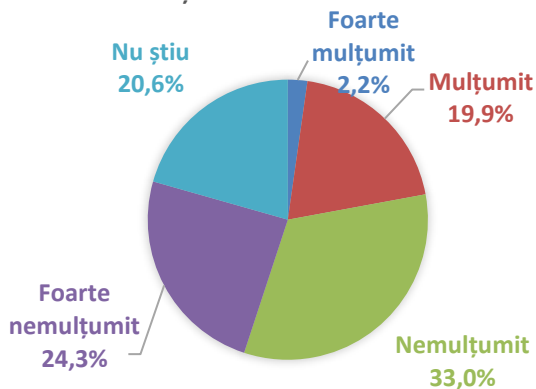

Fig. 5.12. Gradul de mulțumire în ceea ce privește modul de desfășurare al învățământului on-line

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește modul de desfășurare al învățământului on-line marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (88) și foarte nemulțumite (18), față de cele mulțumite (53) și foarte mulțumite (6), respectiv a celor care nu au dorit să-și exprime părerea (55).

5.1.4. EGALITATEA DE ȘANSE - ÎNVĂȚĂMÂNTUL PENTRU COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Analiza obiectivă a stării învățământului special și special integrat în anul școlar 2020-2021 evidențiază preocupări majore pentru a asigura copiilor/tinerilor/elevilor

cuprinși în acest tip de educație – fie în învățământul special, fie în învățământul de masă – un anumit tip de educație, adaptat la posibilitățile lor de învățare, mergându-se până la diferențiere și individualizare.

În școlile speciale cadrele didactice sunt majoritar calificate ceea ce a facilitat creșterea calității activității la clasă și individualizarea intervenției în cazul copiilor cu cerințe educative speciale.

Țintele strategice ale învățământului special se referă la următoarele aspecte:

- ❖ *inițierea demersurilor necesare pentru organizarea unui spațiu cu dotări corespunzătoare care să permită desfășurarea activităților specifice funcționării centrelor specializate;*
- ❖ *creșterea semnificativă a numărului de copii/tineri cuprinși și menținuți în sistemul de învățământ preșcolar și obligatoriu, indiferent de particularitățile lor psih individuale și sociale;*
- ❖ *asigurarea suporturilor suplimentare (resurse umane – specialiști și materiale) necesare desfășurării educației de calitate în funcție de potențialul bio-psiho-social al fiecărui copil/tânăr;*
- ❖ *informarea, consilierea și formarea cadrelor didactice în spiritul schimbării mentalității și al îmbunătățirii activității didactico-educative incluzive;*
- ❖ *furnizarea de consultanță școlilor botoșănene prin specialiști cu competențe în diferite domenii de activitate (mediere școlară, servicii de asistență educațională de sprijin, evaluare psihologică, consiliere psihopedagogică, servicii de terapie logopedică);*
- ❖ *producerea și furnizarea de materiale educaționale necesare factorilor educaționali;*
- ❖ *facilitarea accesului la educație al tuturor copiilor și tinerilor din cadrul comunității prin diferite servicii de asistență educațională și terapeutică (consiliere și sprijin educațional, terapii specifice, mediere școlară);*
- ❖ *creșterea nivelului de implicare a părinților în activități specifice unei relații eficiente: școală – familie – comunitate, ca bază a adaptării școlare și integrării sociale a copiilor/tinerilor.*

5.1.5. FORMAREA PROFESIONALĂ ȘI ÎNVĂȚAREA PE TOT PARCURSUL VIEȚII

Promovarea principiului educației permanente reprezintă pentru România o direcție de acțiune prioritară, dată fiind serioasa ramânere în urmă în privința participării la diferite

forme de calificare, recalificare, specializare sau perfecționare profesională (de peste 5 ori sub media UE), ca și de dezvoltare socială și personală.

Preocupările în acest domeniu sunt esențiale pentru dezvoltarea personală, civică și socială, precum și din perspectiva șanselor de obținere a unui loc de muncă mai bine remunerat prin valorificarea rezultatelor învățării dobândite, de la educația timpurie până la studiile post-universitare și alte forme de educație a adulților în contexte formale cât și non-formale sau informale ¹⁸⁹.

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 prezintă situația Eurostat din anul 2019 care relevă faptul că doar 1,3% dintre persoanele ocupate cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani au urmat o formă de învățământ sau de formare profesională, în ultimele patru luni, în timp ce media europeană se situează la aproximativ 10,8%. O explicație posibilă este aceea că încă nu există tradiția de a oferi angajaților posibilitatea de formare și/sau dezvoltare a unor abilități, precum cele de operare pe computer. Aceeași sursă menționează că, dacă la nivel european 22% dintre firmele cu cel puțin 10 angajați le oferă acestora cursuri de dezvoltare a abilităților de operare pe computer și internet (TIC), în România acest fenomen se întâlnește în doar 5% dintre firme, procent care situează România pe ultimul loc în UE. În cazul întreprinderilor mari (cu peste 250 de angajați), la nivel european mai mult de două treimi dintre acestea oferă asemenea cursuri, în timp ce în România doar 28% ¹⁹⁰.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației, atât la nivelul regiunii și județului, cât și al municipiului Botoșani. De asemenea, la nivelul întregii regiunii se reține nivelul scăzut de educație al populației, diversitatea etnică, ponderea semnificativă a populației rurale, nivelul de trai scăzut:

- **Scăderile înregistrate în ultimii ani la populația cu vârsta între 0-14**, dar și scăderile prognozate pentru populația de vârstă școlară, la toate grupele de vârstă, la orizontul anului 2030, impun optimizarea ofertei de formare profesională inițială prin:
  - *concentrarea pregătirii în școli identificate ca viabile din punct de vedere al potențialului local și zonal de dezvoltare socio-economică;*
  - *eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională inițială pentru școli apropiate;*
  - *diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale;*

---

¹⁸⁹ Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030

¹⁹⁰ Sursa:

https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=sdg_04_60&plugin=1
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/data/main-tables>

- *colaborarea școlilor în cadrul rețelelor de școli pentru utilizarea eficientă a resurselor și acoperirea teritorială a nevoilor de educație și formare profesională inițială.*
- **Creșterea previzionată a populației cu vârsta de 65 de ani și peste**, apreciem că va conduce la sporirea nevoilor din domeniul asistenței sociale și medicale, învățământul fiind chemat să răspundă prin oferta de formare la această realitate, atât prin planurile de școlarizare cât și prin curriculum adaptat;
- **Ponderea mare a populației cu vârsta între 30-64 ani** va conduce la o creștere a nevoilor de formare continuă. Acest fapt reprezintă o importantă oportunitate pentru unitățile școlare interesate în compensarea diminuării populației școlare.

Structura populației pe nivele de educație arată nevoia ca atât școala cât și factorii responsabili să acționeze pentru **crearea condițiilor și a motivației în deplină egalitate a șanselor pentru continuarea studiilor** de către absolvenții de învățământ primar și gimnazial diminuând în acest fel procentul de populație cu nivel de pregătire primar, gimnazial sau fără școală absolvită. În același sens, apreciem că școlii îi revine o importantă sarcină de a aborda forme de învățământ pentru adulți în condițiile în care cerințele pieței muncii vor afecta și mai mult categoriile de populație cu nivel scăzut de educație. **Ponderea mare a populației cu vârsta școlară din mediul rural**, în toate județele regiunii, ridică problema adaptării rețelei școlare de formare profesională inițială și a adoptării unor măsuri eficiente pentru asigurarea accesului acestei categorii de populație școlară la educație și formare profesională, cu asigurarea egalității șanselor. Oferta de formare profesională inițială a școlilor va trebui să susțină valorizarea patrimoniului cultural specific și a resurselor naturale din mediul rural. De asemenea, **diversitatea etnică** caracteristică regiunii impune soluții pentru asigurarea accesului la educație și formare profesională și sprijinirea grupurilor etnice defavorizate, în special pentru populația romă. Și **preponderența populației feminine**, inclusiv la categoria de vârstă 0-14 ani, are implicații în structura ofertei de formare inițială. Este necesară adaptarea ofertei prin calificări specifice atât populației școlare de sex masculin cât și feminin. **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la: măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural; asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate; măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social.

Din analiza profilului economic se poate aprecia că domeniile de formare profesională inițială prioritare sunt: comerț, turism și alimentație, construcții, agricultura și industria alimentară. Adaptarea formării profesionale inițiale la schimbările tehnologice și organizaționale din economie impun o serie de direcții de acțiune:

- *adaptări ale curriculum-ului în dezvoltare locală realizate în parteneriat cu agenții economici;*
- *dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea condițiilor de desfășurare a instruirii practice și dezvoltarea formării continue a cadrelor didactice prin stagii la agenți economici;*

- asigurarea îndeplinirii standardelor de pregătire profesională prin implementarea sistemului de asigurare a calității în educație și formare profesională;
- asigurarea unei pregătiri de bază largi cu competențe tehnice generale solide;
- promovarea învățării pe tot parcursul întregii vieți,
- adaptarea ofertei de formare profesională inițială la tendințele de dezvoltare economică.

Deschiderea pieței muncii din întreaga Uniune Europeană, are ca efecte, **datorită migrației externe, un important deficit de forță de muncă**. Se impun măsuri de creștere a atractivității locurilor de muncă și de stimulare a angajării proaspeților absolvenți de învățământ profesional și tehnic, măsuri la care să contribuie toți factorii de la nivel național și local.

Rata ridicată a șomajului și mai ales șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată obligă sistemul de învățământ profesional și tehnic la:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii;
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor;
- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți;
- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii;
- parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socioprofesională a absolvenților;
- prioritate permanentă a managementului școlar.

Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi;
- adecvarea calificării cu locul de muncă;
- reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii;
- recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală;
- diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.

Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă trebuie avute în vedere pentru:

- *planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS);*
- *identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare;*
- *planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.*

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.). Valorile ratei nete și a gradul de cuprindere în educație conduc la recomandarea adoptării unor măsuri de creștere a accesului la educație, în special pentru elevii din mediul rural și pentru cei din grupuri defavorizate, cu accent pe populația roma;

Situația bazei materiale a unităților școlare reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev. Se impune ca o necesitate realizarea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

Planificarea în învățământul profesional și tehnic va trebui să aibă în vedere stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă. Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE privind rata abandonului școlar timpuriu, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior. **Abandonul școlar reprezintă motiv de îngrijorare** și în consecință, se recomandă: monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar); eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.

Nivelul scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistem, în special în ceea ce privește o parte din elevii din învățământul profesional - începând cu competențele de bază "tradiționale" (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:¹⁹¹

- *învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual;*

¹⁹¹ Sursa PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord-Est 2016-2025

- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate);
- facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

Implicarea școlilor din învățământul profesional și tehnic în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora. De menționat că România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte. Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta adoptată ca benchmark de UE și să se implice activ în programele de „A doua șansă” (adresate prioritar grupurilor ținută dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare).

Într-un mediu concurențial tot mai pronunțat, **unitățile școlare vor trebui să pună accent pe calitate în formarea profesională**, certificată prin inserția socioprofesională a absolvenților. În acest context, este necesară dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea unei pregătiri în concordanță cu nevoile acestora.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea ofertei de cursuri de formare profesională pe tot parcursul vieții marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (89) și foarte nemulțumite (38), față de cele mulțumite (76) și foarte nemulțumite (8), sau a celor care nu au dorit să-și exprime părerea (56).

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE OFERTA DE CURSURI DE FORMARE PROFESIONALĂ PE TOT PARCURSUL VIEȚII?

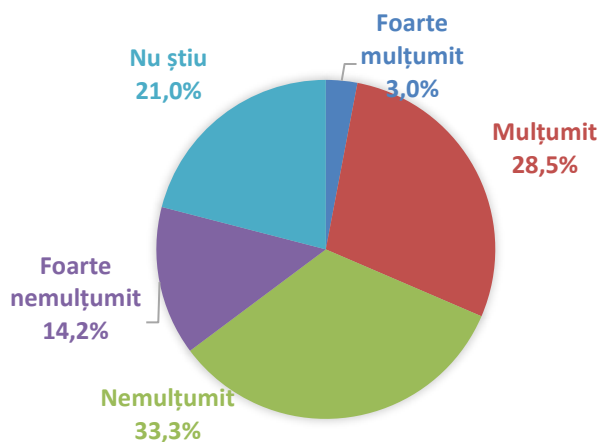

Fig. 5.13. Gradul de mulțumire în ceea ce privește oferta de cursuri de formare profesională pe tot parcursul vieții

5.2. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA SANITARĂ

Îmbunătățirea serviciilor și accesului la asistența medicală de calitate este esențială pentru funcționarea unei societăți durabile centrate pe pacient și prevenție. Trebuie asigurat un cadru adecvat pentru promovarea unui mod de viață sănătos și proactiv, favorizarea activităților sociale și prevenția și educația medicală. Abordarea sănătății și bunăstării populației trebuie să includă și abordarea bolilor psihice și a dizabilităților.

ODD 3 – Sănătate și Bunăstare - al Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 are în vedere *reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale, precum și atingerea țintelor propuse pentru anul 2030.*

România prezintă unele particularități specifice în context european din punct de vedere al sănătății populației. Pe de o parte, la indicatorul privind incidența bolilor cardiovasculare, cancerului sau diabetului, cifrele, deși în creștere, sunt comparabile cu cele din țările dezvoltate, pe de altă parte, la indicatorul privind rata unor boli infecțioase, tuberculoză sau unele boli cu transmisie sexuală (așa-numitele boli ale sărăciei, specifice unor grupuri sociale defavorizate) cifrele constatate în România se apropie mai mult de cele înregistrate în țările în curs de dezvoltare. Presiunea asupra sistemului medical este accentuată și de fenomenul de îmbătrânire a populației, ca rezultat al unor tendințe

demografice nefavorabile (scăderea natalității și emigrarea unei părți însemnate din populația activă, aflată la vârsta reproducerii).

România este prinsă într-un proces de schimbare majoră la fel ca în cele mai multe țări din Europa Centrală, sistemul de sănătate din țară fiind subiect de dezbateri aprinse cu privire la direcția reformei în domeniul sănătății, care ar putea avea în vedere printre altele:

- ✓ *mai bună gestionare a finanțelor publice în spitale;*
- ✓ *o mai bună disciplină la nivelul spitalelor;*
- ✓ *stimularea mai bună a spitalelor;*
- ✓ *întărirea mecanismelor de raportare și control;*
- ✓ *introducerea sistemului de coplată a pacientului direct către furnizorul de asistență;*
- ✓ *monitorizarea arieratelor în sectorul sănătate.*

În completarea acestor obiective, **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030** stabilește direcțiile principale de acțiune pentru însușirea și aplicarea principiilor dezvoltării durabile în perioada imediat următoare, cea mai importantă fiind *"Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională și de sănătate publică, ținând seama de evoluțiile demografice nefavorabile și de impactul acestora asupra pieței muncii."*

Dacă **Orizontul 2020** a stabilit ca **obiectiv național** *"Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale Românie."*, în perspectiva **Orizontului 2030** se definește drept **obiectiv național** *"Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale UE."*

În urma măsurilor legislative administrative și sociale întreprinse în ultimii ani, s-au realizat unele progrese în dezvoltarea de spitale, policlinici, laboratoare; stabilizarea personalului medical și paramedical, printr-o mai bună remunerare; modernizarea serviciilor de ambulanță și a intervențiilor de urgență; extinderea rețelei de asistență medicală și socială, cu accent pe segmentele vulnerabile sau defavorizate ale populației.

Continuarea reformei sistemului sanitar este strict necesară în scopul creșterii calității vieții și apropierii de indicatorii de sănătate și demografici ai țărilor civilizate, în același timp cu scăderea patologiei specifice țărilor subdezvoltate.

5.2.1. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

În România există deosebiri semnificative ale situației numărului de unități sanitare între regiunile de dezvoltare și între mediul urban și rural. Astfel, în privința numărului de unități sanitare, **Regiunea Nord - Est** se situează pe locul al II – lea (după regiunea București-Ilfov), deținând 15,18% din totalul unităților sanitare la nivel național (63.080).

Numărul total de unități sanitare din Regiunea Nord - Est era, în anul 2020, de **9.573 unități**, în creștere cu aproape 14,13 % față de 2012.

În anul 2020, la nivelul regiunii Nord - Est, serviciile medicale erau asigurate de un număr de **8.629 de medici, 2.251 medici stomatologi, 2.888 farmaciști și 23.208 cadre sanitare medii**. Se observa o ușoară creștere comparativ cu anul 2019.

Tab. 5.8. Personalul medical în Regiunea Nord - Est în anul 2020 ¹⁹²

	Medici	Nr. Medici la 1000 locuitori	Stomatologi	Farmaciști	Personal sanitar mediu
Regiunea Nord - Est	8.629	2,15	2.251	2.888	23.208
Bacău	1.108	1,50	351	290	3861
Botoșani	640	1,40	174	253	2.711
Iași	4.552	4,68	802	1.358	6.867
Neamț	859	1,52	340	313	3.283
Suceava	935	1,22	419	488	3.964
Vaslui	535	1,05	165	186	2.522

Din analiza tabelului 5.8 se poate observa că 31,40% din totalul personalului medico-sanitar își desfășoară activitatea în județul Botoșani.

În privința evoluției numărului de unități sanitare, se observă că aceasta nu a fost una constantă, ponderea unităților cu proprietate majoritar privată crescând continuu, atât la nivelul regiunii, cât și al județului Botoșani.

Conform **Raportului de țară pe 2019 al Comisiei Europene**, sistemul de sănătate se confruntă cu numeroase provocări. Finanțarea redusă și utilizarea ineficientă a resurselor publice limitează eficacitatea sistemului de sănătate. Migrarea în continuare a forței de muncă din acest domeniu a condus la un **deficit considerabil de medici și de asistente medicale**. Infrastructura sistemului de sănătate și prevalența plăților informale constituie în continuare motive de îngrijorare.

De asemenea, persoanele care locuiesc în zonele rurale și grupurile **vulnerabile au acces limitat la serviciile de asistență medicală**, ceea ce, la rândul său, are un impact negativ asupra stării de sănătate a populației. Înființarea centrelor de asistență medicală de proximitate a întârziat și mai mult, limitând astfel perspectivele de trecere la serviciile de îngrijire medicală ambulatorie.

În domeniul sănătății, **județul Botoșani**, ca majoritatea județelor țării, nu se caracterizează prin indicatori foarte buni. Populația îmbătrânită, mortalitatea generală peste media țării, personal medical insuficient, dotarea precară cu aparatură medicală

¹⁹² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

modernă și/sau performantă, toate acestea determină nivelul actual al indicatorilor stării de sănătate.

Astfel, la nivelul județului Botoșani, din cele **807 unități sanitare**, cel mai mare număr este reprezentat de farmacii - 134 (4 în proprietate publică și 130 în proprietate privată), urmate de cabinetele medicale de familie (132 în proprietate privată), cabinete stomatologice (125 în proprietate privată), în timp ce centre medicale de specialitate (1), centrele de transfuzii - 10 (1 în proprietate publică, 9 în proprietate privată) și centrele de sănătate mintală (2 în proprietate publică) sunt foarte slab reprezentate.¹⁹³

Pe lângă distribuția inechitabilă, în cazul multora dintre spitalele județene de urgență se înregistrează o acută nevoie de echipamente moderne, cu ajutorul cărora pot fi tratate afecțiunile complexe de care suferă populația de la nivel urban, dar, mai ales, cea de la nivel rural pentru care accesibilitatea la serviciile medicale spitalicești de urgență reprezintă o problemă, ceea ce relevă nevoia finanțării echipamentelor spitalelor județene de urgență.

În ceea ce privește problemele din **sectorul de sănătate** cu care se confruntă **municipiul Botoșani**, sunt problemele specifice tuturor/majorității localităților urbane din România, produse în primul rând de subfinanțarea cronică a acestui sector de activitate. Spre deosebire de județ, municipiul Botoșani se caracterizează prin indicatori mai buni ai stării de sănătate, datorită accesibilității populației la serviciile medicale, datorită nivelului de trai crescut al locuitorilor orașului comparativ cu populația județului și datorită implicării autorităților locale în rezolvarea problemelor populației municipiului Botoșani.

Accesul la serviciile de sănătate, alături de aspecte socio-economice, culturale sau de mediu reprezintă elemente ce influențează starea de sănătate a populației. Calitatea serviciilor sanitare este condiționată de infrastructura specifică, de numărul personalului specializat, dar și de nivelul de salarizare din domeniu. Accesul la serviciile medicale este inegal ca urmare a diferențelor economice (costul tratamentului și al transportului), de așezare geografică (distanța față de unitățile medicale) și de calitate a serviciilor sanitare.

În ceea ce privește **indicatorii stării de sănătate în Zona Metropolitană Botoșani** situația se prezintă astfel:

Natalitatea

Natalitatea este frecvența nașterilor de copii vii în cadrul unei populații, reprezentată prin raportul dintre numărul de nașteri dintr-un an și efectivul populației, exprimat în promile. Natalitatea este elementul dinamic, activ al bilanțului natural și cunoaște o mai mare variabilitate în spațiu și timp, întrucât poate fi mai ușor de controlat și de influențat decât mortalitatea.

---

¹⁹³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Tab. 5.9. Rata brută de natalitate la nivelul Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane Botoșani, 2015-2021 ¹⁹⁴

UM	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
JUDEȚUL BOTOȘANI							
Născuți vii la 1000 locuitori	9,44‰	9,25‰	9,46‰	9,58‰	9,80‰	8,91‰	8,16‰
MUNICIPIUL BOTOȘANI							
Născuți vii la 1000 locuitori	9,74‰	9,05‰	9,56‰	8,71‰	9,53‰	7,49‰	7,24‰
ZONA METROPOLITANĂ BOTOȘANI							
Născuți vii la 1000 locuitori	9,61‰	9,17‰	9,53‰	9,07‰	9,50‰	7,83‰	7,42‰

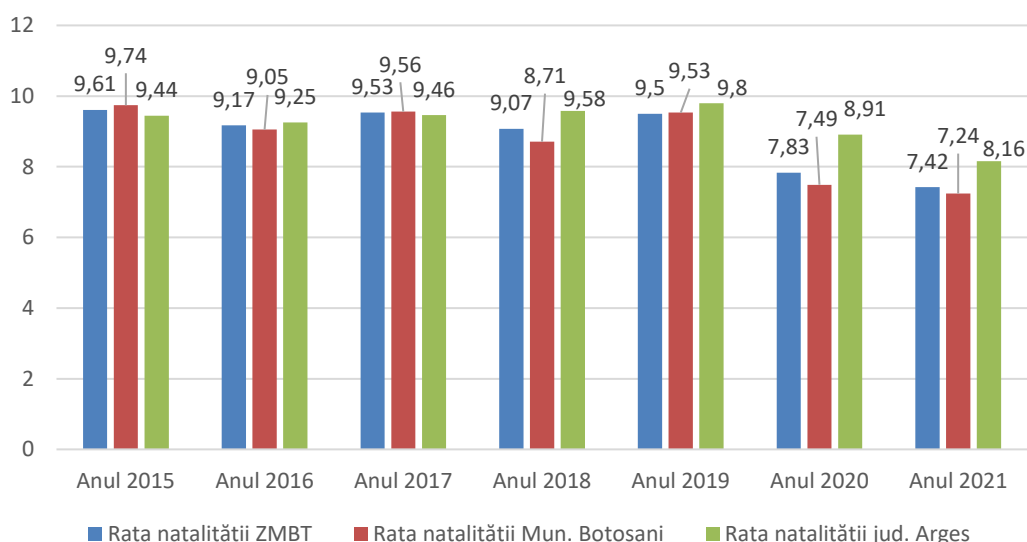

Fig. 5.14. Natalitatea brută în Județul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani 2015-2021 ¹⁹⁵

După cum se poate observa, **rata brută de natalitate** înregistrată în **Municipiul Botoșani, respectiv în Zona Metropolitană Botoșani**, în anul 2021, are o valoare de **7,24‰**, respectiv **7,42‰** de locuitori, sub valoarea medie a țării (8,5‰ de locuitori). După cum se poate observa în tabelul de mai jos, acest indicator înregistrează în ambele cazuri o evoluție ușor descendentă datorită numărului în scădere de născuți vii.

Mortalitatea

După cum se poate constata în tabelul 5.10., indicatorul **rata brută de mortalitate** înregistrează la toate nivelurile – județ/municipiu/zonă metropolitană - o evoluție

¹⁹⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

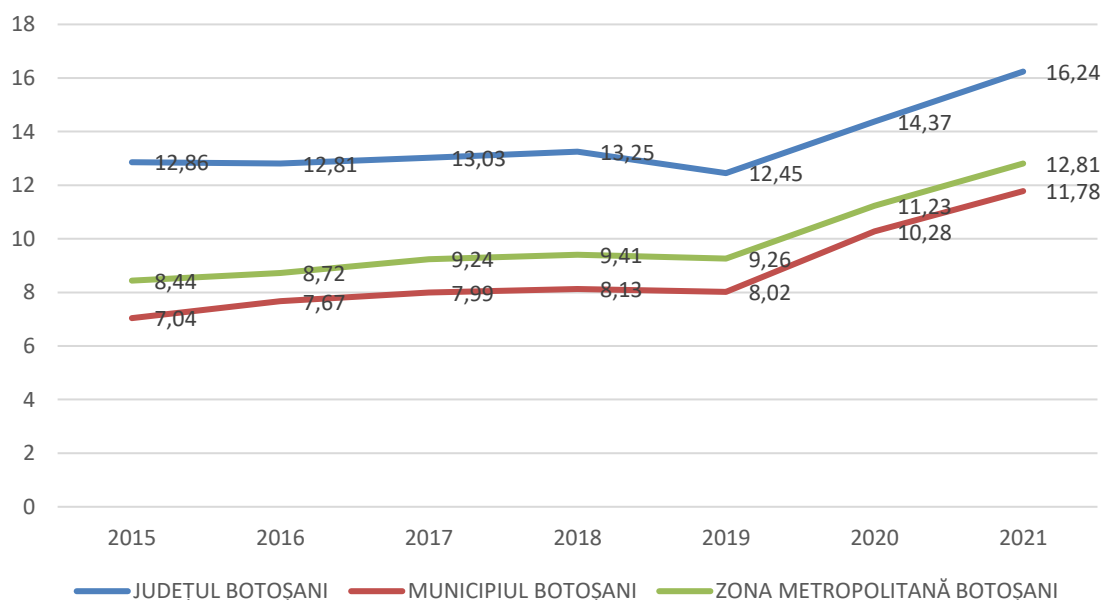
¹⁹⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

ascendentă pe întregul interval de analiză. De asemenea, se observă faptul că în anul 2021 rata brută de mortalitate a atins cea mai mare valoare atât la nivelul județului (16,24‰), cât și la nivelul municipiului (11,78‰) și al întregii zone metropolitane (12,81‰).

Tab. 5.10. Rata de mortalitate la nivelul Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane Botoșani, 2015-2021¹⁹⁶

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
JUDEȚUL BOTOȘANI							
Decedați – număr	5.892	5.837	5.920	6.016	5.690	6.560	7.366
Populație stabilă – număr	458.048	455.650	454.241	453.830	456.923	456.515	453.420
Rata brută de mortalitate	12,86‰	12,81‰	13,03‰	13,25‰	12,45‰	14,37‰	16,24‰
MUNICIPIUL BOTOȘANI							
Decedați – număr	865	936	970	983	964	1226	1358
Populație stabilă – număr	122.835	122.068	121.399	120.841	120.160	119.160	117.504
Rata brută de mortalitate	7,04‰	7,67‰	7,99‰	8,13‰	8,02‰	10,28‰	11,78‰
ZONA METROPOLITANĂ BOTOȘANI							
Decedați – număr	1.242	1.278	1.348	1.371	1.346	1.620	1.825
Populație stabilă – număr	147.119	146.446	145.880	145.636	145.243	144.230	142.406
Rata brută de mortalitate	8,44‰	8,72‰	9,24‰	9,41‰	9,26‰	11,23‰	12,81‰

¹⁹⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Fig. 5.15. Rata mortalității în Județul Botoșani, Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2015-2021 ¹⁹⁷

Aceste creșteri ale indicatorului pot fi explicate prin creșterea ponderii persoanelor vârstnice de la an la an, dar și prin scăderea numărului populației datorită fenomenului de migrație, precum și a *Pandemiei Covid-19* din anii 2020-2021.

Principalele cinci cauze de deces la nivelul municipiului Botoșani și a zonei metropolitane se suprapun peste cauzele de deces de la nivelul țării și anume: **bolile cardiovasculare, tumorile, bolile respiratorii, bolile digestive, accidentele**.

Factorii de risc implicați în producerea acestor patologii sunt: stilul de viață (alimentație necorespunzătoare, fumat, stress, sedentarism), adresabilitatea scăzută a populației la serviciile medicale în stadiile incipiente ale bolii, etc. Potrivit *Comisiei Europene*, factorii de risc comportamentali sunt răspândiți și reprezintă o amenințare serioasă la adresa sănătății populației. **Alimentația deficitară și lipsa activității fizice** sunt preocupări majore. Deși ratele de **obezitate** la adulți sunt printre cele mai scăzute din UE, nivelurile excesului de greutate și ale obezității în rândul copiilor au crescut semnificativ în ultimii ani. Peste 30% dintre bărbați fumează (dar procentul la femei este de numai 8%), iar **fumatul** regulat în rândul adolescenților se situează, de asemenea, la un nivel ridicat. **Consumul de alcool** este ridicat, 50% din bărbați consumand episodic alcool în exces în mod regulat.

În ceea ce privește **speranța de viață la naștere**, în România a crescut cu mai mult de patru ani în perioada 2000-2017 (de la 71,2 ani la 75,3 ani), aceasta rămânând printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană și cu aproape șase ani sub media UE, conform unui raport publicat de Comisia Europeană.

Totodată, există o disparitate de gen majoră, femeile trăind în medie cu șapte ani mai mult decât bărbații (71,7 ani comparativ cu 79,1 ani). Discrepanțele în rândul femeilor sunt mult mai puțin accentuate - aproximativ patru ani, o valoare aproximativ identică cu cea înregistrată pe teritoriul UE.

De asemenea, există inegalități pronunțate în ceea ce privește speranța de viață în funcție de nivelul de studii, în special pentru bărbați. Astfel, bărbați cu niveluri scăzute de studii la vârsta de 30 de ani trăiesc în medie cu 10 ani mai puțin decât cei cu studii superioare, valoare considerabil mai ridicată decât media UE de 7,6 ani.

Mortalitatea infantilă

Mortalitatea infantilă reprezintă un indicator specific de măsurare și descriere a stării de sănătate a copiilor și în același timp este considerat ca unul dintre cei mai sensibili indici ai nivelului de trai și stării de sănătate ai unei populații.

¹⁹⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Conform raportului **"Romania - Profilul de țară din 2020 în ceea ce privește sănătatea"**, România are una dintre cele mai ridicate rate ale mortalității infantile din UE - 6,7 la 1 000 de născuți vii, comparativ cu media UE de 3,6 în 2017. Echipamentele medicale insuficiente și deficitul de medici pot contribui la explicarea acestei cifre.

Rata de mortalitate infantilă la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani prezintă o evoluție fluctuantă pe perioada analizei, respectiv creștere între anii 2015 și 2018, urmată de o scădere a valorii în anul 2019, pentru a crește din nou în anii 2020-2021.

Tab. 5.11. Rata de mortalitate infantilă în Județul Botoșani, a Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2015-2021 ¹⁹⁸

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
JUDEȚUL BOTOȘANI							
<i>Decedați sub un an - număr</i>	38	37	47	46	23	24	25
<i>Născuți vii - număr</i>	4.324	4.219	4.299	4.349	4.480	4.068	3.702
<i>Rata de mortalitate infantilă</i>	8,78‰	8,76‰	10,93‰	10,57‰	5,13‰	5,89‰	6,75‰
MUNICIPIUL BOTOȘANI							
<i>Decedați sub un an - număr</i>	7	6	10	4	1	1	5
<i>Născuți vii - număr</i>	1.197	1.105	1.160	1.053	1.146	892	851
<i>Rata de mortalitate infantilă</i>	5,85‰	5,43‰	8,62‰	3,80‰	0,87‰	1,12‰	5,87‰
ZONA METROPOLITANĂ BOTOȘANI							
<i>Decedați sub un an - număr</i>	7	7	12	7	3	2	6
<i>Născuți vii - număr</i>	1.414	1.344	1.391	1.322	1.380	1.130	1.057
<i>Rata de mortalitate infantilă</i>	4,95‰	5,20‰	8,62‰	5,29‰	2,17‰	1,76‰	5,67‰

Nivelul mortalității infantile este fundamental controlat de către factori sociali, politici și economici, calitatea serviciilor medicale având un impact secundar. Astfel, declinul semnificativ al mortalității infantile este determinat atât de progresele înregistrate în ocrotirea sănătății, cât și în celelalte domenii ale vieții umane, cum ar fi: alimentația, igienizarea mediului de viață, producția de masă a medicamentelor, a vaccinurilor, educarea populației, etc.

¹⁹⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

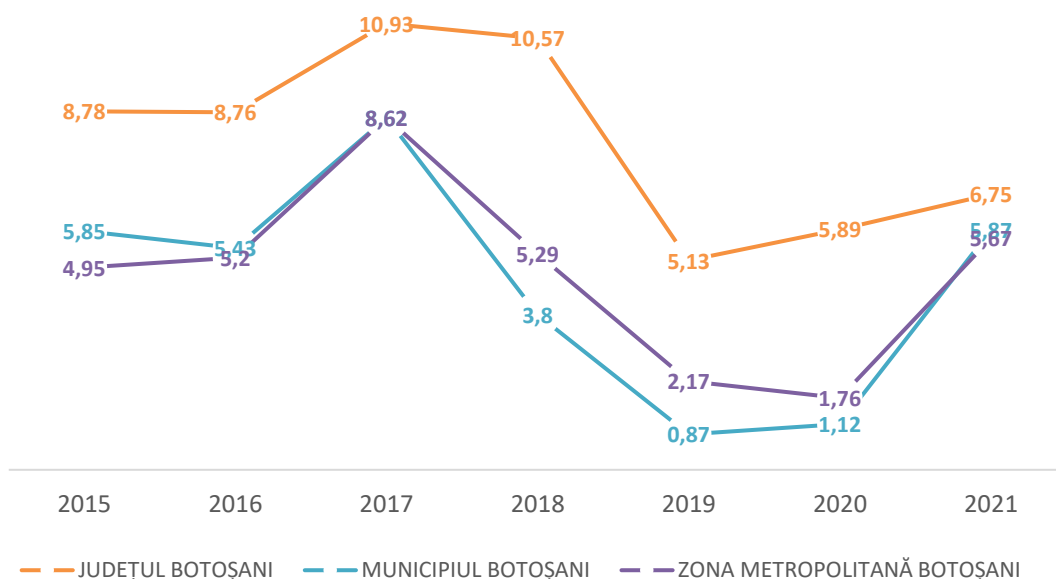

Fig. 5.16. Rata mortalității infantile la 1000 nou născuți în Județul Botoșani, Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană Botoșani, 2015-2021 ¹⁹⁹

Sporul natural

Din graficul și situația tabelară de mai jos se poate observa că, la nivelul județului se înregistrează un **spor natural negativ** pe întreaga perioadă de analiză, pentru ca în **municipiul Botoșani și zona metropolitană** să se mențină un **spor natural pozitiv** în cea mai mare parte a intervalului, cu excepția anilor pandemici 2020-2021.

Tab. 5.12. Rata sporului natural la nivelul Județului Botoșani, a Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane Botoșani, 2015-2021 ²⁰⁰

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
JUDEȚUL BOTOȘANI							
Rata brută de mortalitate la 1000 locuitori	12,86‰	12,81‰	13,03‰	13,25‰	12,45‰	14,37‰	16,24‰
Născuți la 1000 locuitori	9,44‰	9,25‰	9,46‰	9,58‰	9,80‰	8,91‰	8,16‰
Sporul natural	-3,42	-3,56	-3,57	-3,67	-2,65	-5,46	-8,08
MUNICIPIUL BOTOȘANI							
Rata brută de mortalitate la 1000 locuitori	7,04‰	7,67‰	7,99‰	8,13‰	8,02‰	10,28‰	11,78‰
Născuți la 1000 locuitori	9,74‰	9,05‰	9,56‰	8,71‰	9,53‰	7,49‰	7,24‰

¹⁹⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

²⁰⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Sporul natural	2,7	1,38	1,57	0,58	1,51	-2,79	-4,54
ZONA METROPOLITANĂ BOTOȘANI							
Rata brută de mortalitate la 1000 locuitori	8,44‰	8,72‰	9,24‰	9,41‰	9,26‰	11,23‰	12,81‰
Născuți la 1000 locuitori	9,92‰	9,43‰	9,76‰	9,28‰	9,50‰	7,93‰	7,42‰
Sporul natural	1,48	0,71	0,52	-0,13	0,24	-3,30	-5,39

De asemenea, diferența dintre natalitate și mortalitate tinde să se mărească, această **valoare negativă a sporului natural reflectând o scădere naturală a populației**. Cu toate acestea, valoarea observată a sporului natural, s-ar putea să prezinte diferențe față de valoarea reală, întrucât numărul născuților vii înregistrați în municipiul Botoșani rezultă prin însumarea născuților vii ale căror mame au domiciliul stabil în municipiul Botoșani, și a născuților vii ale căror mame nu locuiesc în municipiul Botoșani, ci în zonele învecinate orașului, dar care se adresează pentru naștere serviciilor medicale municipale (din cauza accesibilitatii scăzute la servicii specifice de obsetrică și neonatologie în zonele rurale).

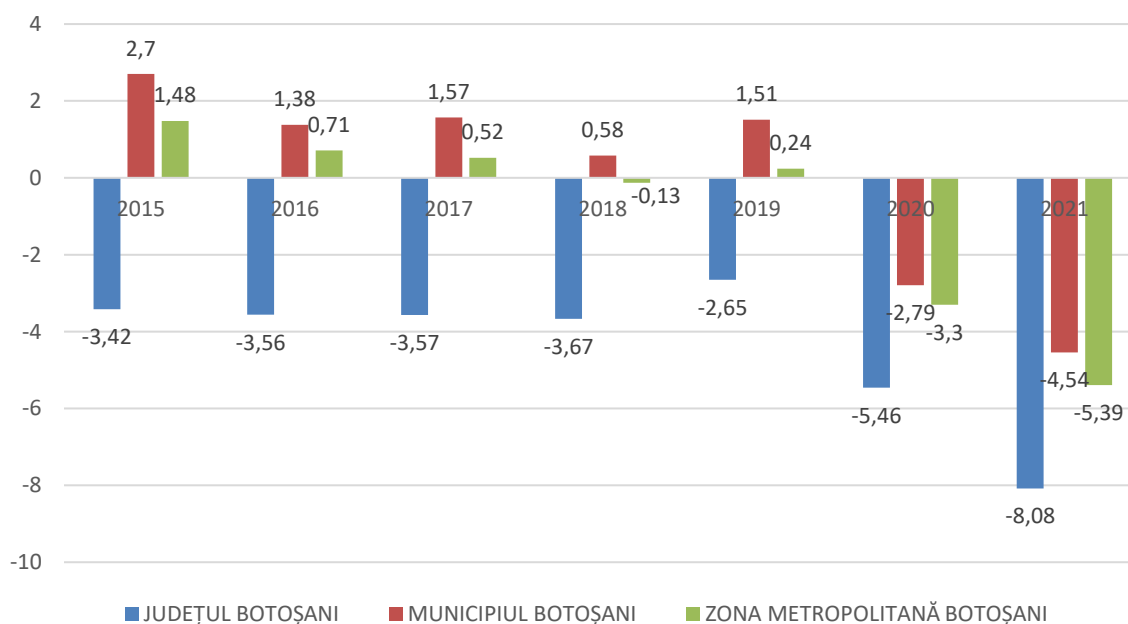

Fig. 5.17. Rata sporului natural la nivelul Județului Botoșani, Municipiului Botoșani și Zonei Metropolitane Botoșani ²⁰¹

²⁰¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

5.2.2. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA UNITĂȚILOR SANITARE

În municipiul Botoșani există unități din rețeaua de sănătate de interes regional, municipal și local. Din categoria unităților de interes regional fac parte **spitalul județean, dispensarele medicale, policlinicile și farmaciile**.

Activitatea în acest domeniu este evidențiată prin următoarele **date, aferente municipiului Botoșani**, puse la dispoziție de *Institutul Național de Statistică la nivelul anului 2021*:

În sectorul public:

- ✍ **1.853 paturi în spitale**, inclusiv în centre de sănătate cu paturi de spital - **paturi pentru internare continuă**;
- ✍ **104 paturi în spitale**, inclusiv în centre de sănătate cu paturi de spital - **paturi pentru cazuri de zi**.

În sectorul privat:

- ✍ **5 paturi în centre medicale de specialitate** cu paturi de spital - **paturi pentru cazuri de zi**;
- ✍ **40 paturi în puncte de lucru ale centrelor de dializă**.

În ceea ce privește **personalul medical** la nivelul anului 2020, **în sectorul public** sunt **303 de medici și 2 medici de familie**, **în sectorul privat** sunt **127 medici și 55 medici de familie**. De asemenea, în sectorul public sunt înregistrați 9 farmaciști, 4 stomatologi, 1.357 angajați ca personal mediu sanitar, iar în sectorul privat 123 farmaciști, 107 stomatologi și 518 salariați personal mediu sanitar.

Starea de sănătate a populației este determinată pe de o parte de accesul la sănătate, dat de factorii genetici, de mediu, de dezvoltare economică sau socio-culturali, iar pe de altă parte de accesul la serviciile de sănătate, care depinde aproape în totalitate de infrastructura sanitară. Sistemul medical din municipiul Botoșani cuprinde atât infrastructură de sănătate publică, cât și privată.

Situația completă a **unităților sanitare din Municipiul Botoșani, în anul 2021**, este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.13. Structura unităților sanitare proprietate publică din Municipiul Botoșani²⁰²

Categorii de unități sanitare	Forma de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Spitale	Proprietate publică	3	3	3	3	3	3	3
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publică	3	3	3	3	3	3	Date lipsă
Dispensare medicale	Proprietate publică	1	1	1	1	1	1	Date lipsă
Centre de sănătate mintală	Proprietate publică	2	2	2	2	2	2	Date lipsă
Centre medicale de specialitate	Proprietate publică	1	1	1	1	1	1	Date lipsă
Cabinete medicale de medicină generală		1	1	1	1	1	1	Date lipsă
Cabinete medicale școlare	Proprietate publică	23	23	23	23	24	23	Date lipsă
Farmacii	Proprietate publică	3	3	3	3	3	3	Date lipsă
Puncte farmaceutice	Proprietate publică	5	5	5	6	6	6	Date lipsă
Laboratoare medicale	Proprietate publică	19	24	24	30	30	30	Date lipsă
Centre de transfuzie	Proprietate publică	1	1	1	1	1	1	Date lipsă
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate publică	3	2	2	2	2	2	Date lipsă

Astfel, se observă că în perioada 2015 - 2021 **numărul de unități sanitare proprietate publică** a rămas relativ constant, cu excepția punctelor farmaceutice și a laboratoarelor medicale (al căror număr a crescut începând cu anul 2016). În schimb, în anul 2021 doar numărul spitalelor a rămas neschimbat, pentru restul unităților situația nefiind disponibilă la momentul elaborării documentului strategic.

Evoluția infrastructurii private de sănătate pe aceeași perioadă este evidențiată în tabelul următor:

Tab. 5.14. Structura unităților sanitare proprietate privată din Municipiul Botoșani²⁰³

Categorii de unități sanitare	Forma de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Centre medicale de specialitate	Proprietate privată	6	6	7	5	8	8	Date lipsă

²⁰² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

²⁰³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Centre de diagnostic și tratament		3	3	3	3	3	3	Date lipsă
Centre medicale de specialitate cu paturi de spital	Proprietate privata	Date lipsă	Date lipsă	Date lipsă	1	1	1	1
Centre de dializă	Proprietate privata	Date lipsă	Date lipsă	Date lipsă	1	Date lipsă	Date lipsă	Date lipsă
Puncte de lucru ale centrelor de dializă	Proprietate privata	Date lipsă	Date lipsă	Date lipsă	Date lipsă	1	1	1
Cabinete medicale de medicină generală	Proprietate privata	4	4	4	4	3	3	Date lipsă
Cabinete medicale de familie	Proprietate privata	49	43	43	44	44	41	Date lipsă
Societate medicală civilă	Proprietate privata	8	10	11	11	11	11	Date lipsă
Cabinete stomatologice	Proprietate privata	81	82	85	82	82	79	Date lipsă
Societate stomatologică civilă medicală	Proprietate privata	2	4	4	8	11	11	Date lipsă
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privata	44	39	39	38	36	37	Date lipsă
Societate civilă medicală de specialitate	Proprietate privata	18	19	19	24	25	29	Date lipsă
Farmacii	Proprietate privata	42	42	42	42	42	41	Date lipsă
Puncte farmaceutice	Proprietate privata	12	12	12	18	18	20	Date lipsă
Depozite farmaceutice	Proprietate privata	1	1	1	1	1	1	Date lipsă
Laboratoare medicale	Proprietate privata	10	10	10	7	9	9	Date lipsă
Laboratoare de tehnica dentara	Proprietate privata	14	14	14	14	16	19	Date lipsă
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate privata	3	3	3	4	3	3	Date lipsă

Analizând evoluția numărului de unități sanitare, din municipiul Botoșani, în perioada 2015 – 2020, se observă că acestea au avut o evoluție diferită, în sensul că sistemul privat s-a dezvoltat în defavoarea sistemului public, numărul acestora crescând de la 297 unități în anul 2015 la 317 unități în anul 2020.

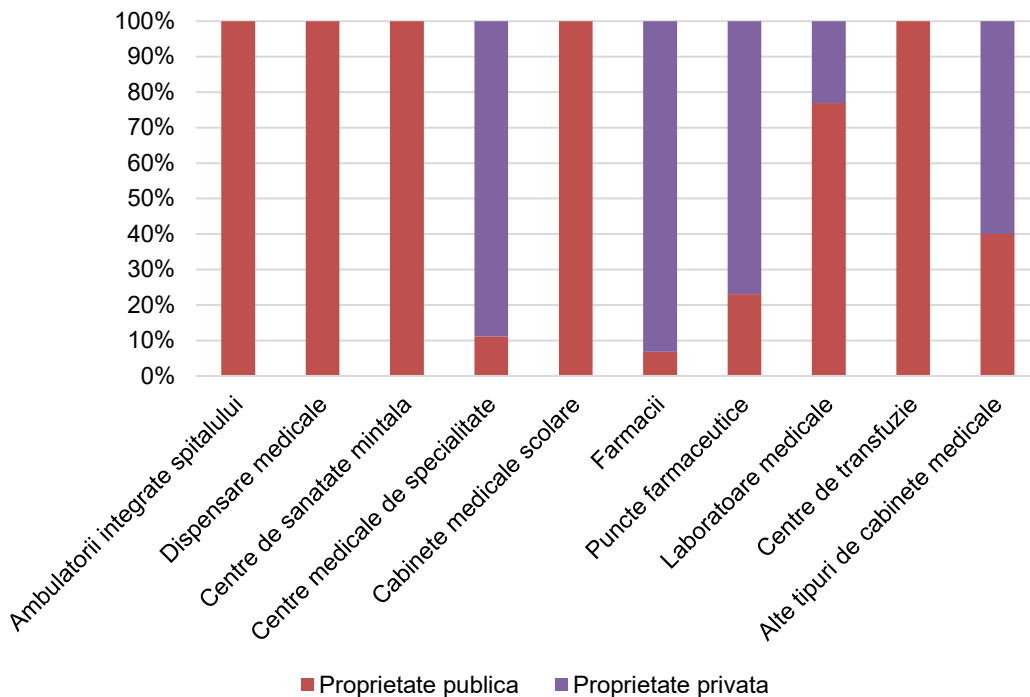

Fig. 5.18. Unități sanitare Municipiul Botoșani, anul 2020 ²⁰⁴

După cum se observă și din graficul de mai sus, reprezentând cumulat unitățile sanitare publice și private pentru anul 2020, serviciile medicale private au o pondere mult mai mare decât cele publice în ceea ce privește: cabinetele medicale de familie, cabinetele medicale de specialitate, cabinetele stomatologice, farmaciile, punctele farmaceutice și laboratoarele medicale. În schimb, în proprietate exclusiv publică se află: spitalele, dispensarele medicale, centrele de sănătate mintală, cabinetele medicale școlare, centrele de transfuzie, alte tipuri de cabinete medicale.

Municipiul Botoșani concentrează cea mai mare parte a dotărilor pentru sănătate și asistență socială a județului Botoșani, oferind servicii diversificate.

După cum am menționat, în Municipiul Botoșani funcționează trei spitale:

- ❖ **Spitalul Județean de Urgență "Mavromati" Botoșani**
- ❖ **Spitalul de Pneumoftiziologie**
- ❖ **Spitalul de Recuperare "Sfântu Gheorghe" .**

În municipiul Botoșani, ca și în restul țării, după anul 1990 domeniul ocrotirii sănătății a cunoscut prefaceri profunde:

²⁰⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

- ▶ apariția inițiativei private prin înființarea de cabinete și laboratoare particulare;
- ▶ organizarea asistenței sanitare pentru populație prin medici de familie;
- ▶ înființarea unor societăți comerciale care au ca obiect de activitate preocupări medicale precum distribuția de medicamente, recoltarea și condiționarea plantelor medicale, întreținerea și distribuirea aparaturii și echipamentelor sanitare.

SPITALUL JUDEȚEAN DE URGENȚĂ "MAVROMATI" BOTOȘANI

Conform clasificării Ministerului Sănătății, acest spital este încadrat la categoria a III-a.

Acesta deservește populația județului din aria administrativ-teritorială unde își are sediul pentru afecțiuni cu grad mic de complexitate.

Spitalul are un număr total de 1.538 de paturi, distribuite în următoarele **secții**:

- ▶ Cabinet medicină sportivă
- ▶ Chirurgie plastică și reparatorie – 20 de paturi
- ▶ Dermatologie – 20 de paturi
- ▶ Boli infecțioase copii – 25 de paturi funcționale în 17 rezerve
- ▶ Hematologie
- ▶ Medicină internă I – 75 de paturi (8 paturi endocrinologie și 15 paturi hematologie) și 4 cabinete în Ambulatoriul de Specialitate. Îngrijirile sunt acordate de 11 medici, 26 asistenți medicali, 14 infirmiere, 1 îngrijitoare.
- ▶ Neurochirurgie
- ▶ Neonatologie – 10 paturi
- ▶ Oncologie – 50 de paturi
- ▶ Radiologie
- ▶ Urologie – 20 de paturi
- ▶ Cardiologie – 50 paturi și 10 paturi terapie intensivă
- ▶ Diabet zaharat, boli metabolice – 30 de paturi
- ▶ Hemodializă
- ▶ Pediatrie I – 78 de paturi
- ▶ Pediatrie II – 45 de paturi
- ▶ Medicină internă II – 1 departament cu 65 de paturi și 5 cabinete în Ambulatoriul de Specialitate. Își desfășoară activitatea 11 medici, 22 asistenți medicali și 12 infirmiere.
- ▶ Neurologie – 48 de paturi
- ▶ ORL – 30 de paturi

- ▶ ATI – 40 de paturi
- ▶ Camera de gardă – 78 de paturi
- ▶ Chirurgie generală – 70 de paturi
- ▶ Endocrinologie
- ▶ Boli infecțioase adulți – 45 paturi spitalizare continuă (3 cu plată), 5 paturi spitalizare de zi, ambulatoriu de specialitate integrat secției, sector carantinabil pentru situații epidemiologice cu 24 de locuri.
- ▶ Nefrologie – 1 compartiment cu 10 paturi, 1 cabinet în ambulatoriul de specialitate, 1 stație de hemoliză cu 4 aparate
- ▶ Obstetrică și ginecologie I – 50 de paturi
- ▶ Obstetrică și ginecologie II – 60 de paturi
- ▶ Oftalmologie – 25 de paturi
- ▶ Ortopedie și traumatologie – 8 saloane cu grup sanitar propriu a câte 5 paturi
- ▶ Psihiatrie II – acuti – 50 de paturi
- ▶ Psihiatrie III – acuti – 60 de paturi
- ▶ Psihiatrie IV – acuti – 40 de paturi
- ▶ Psihiatrie V – cronici – 25 de paturi
- ▶ Psihiatrie VI – cronici – 70 de paturi
- ▶ Psihiatrie și neurologie pediatrică – 30 de paturi
- ▶ UPU – 8 paturi.

Pe lângă acestea, în spital funcționează o farmacie, laborator de analize, laborator de anatomie patologică, ATI, HIV, laborator de explorări funcționale, centru de transfuzii, laborator de analize medicale infecțioase, laborator de medicină legală, laborator de radiologie și imagistică medicală, laborator de recuperare, medicină fizică și balneologie (bază de tratament pentru adulți și copii).

SPITALUL DE PNEUMOFTIZIOLOGIE BOTOȘANI

Spitalul de Pneumoftiziologie este o unitate cu personalitate juridică, subordonată Consiliului Local Botoșani. A fost înființat prin *Ordin al Ministrului Sănătății* în anul 2002. Este încadrat la **categoria a V-a**: nivel de competență limitat. Acesta asigură servicii medicale într-o singură specialitate și dispune de 117 paturi, în următoarele **secții**:

- ▶ Secția pneumologie I – 59 de paturi
- ▶ Compartiment TB I – 40 de paturi
- ▶ Compartiment pneumologie I – 19 paturi
- ▶ Secția pneumologie II – 18 paturi
- ▶ Compartiment TB II – 35 de paturi
- ▶ Compartiment copii TB II – 5 paturi
- ▶ Camera de gardă

Pe lângă acestea, mai funcționează și un dispensar PNF, o farmacie cu circuit închis, laborator de radiologie și imagistică medicală, ambulatoriu integrat de specialitate al spitalului, cabinet de pneumologie, laborator de analize medicale cu compartiment BK.

SPITALUL DE RECUPERARE "SFÂNTU GHEORGHE" BOTOȘANI

Spitalul de Recuperare "Sf. Gheorghe" este încadrat în **categoria a V-a**: nivel de competență limitat. Acesta asigură servicii medicale într-o singură specialitate și dispune de 180 de paturi, repartizate în următoarele **secții**:

- ▶ *Ambulator*
- ▶ *Secția RMFB 1* – 90 de paturi (34 – recuperare medicală neurologică și 56 paturi compartiment RMFB)
- ▶ *Secția RMFB 2* – 66 de paturi (26 paturi recuperare boli cardiovasculare, 12 paturi recuperare boli respiratorii și 28 de paturi compartiment RMFB)
- ▶ *Compartiment reumatologie*
- ▶ *Compartiment geriatrie* – 24 de paturi
- ▶ *Camera de gardă.*

Pe lângă acestea, funcționează și o farmacie și laboratoare de analize medicale, explorări funcționale, radiologie și imagistică medicală.

În **perioada 2007-2013**, cu finanțare din **Fondul European pentru Dezvoltare Regională**, prin **Programul Operațional Regional 2007-2013** și **Programul Operațional Sectorial "Creșterea Competitivității Economice"**, s-au realizat următoarele investiții majore în sectorul medical din zonă:

- ▶ *modernizarea ambulatoriului integrat de la Spitalul de Recuperare "Sf. Gheorghe" Botoșani – investiție de circa 4,2 mil. lei, care a constat din modernizarea și reabilitarea spațiilor, respectiv dotarea cu echipamente moderne a cabinetelor medicale;*
- ▶ *reabilitarea Spitalului Județean de Urgență "Mavromati" Botoșani – investiție de circa 20 de milioane de Euro, care a constat din reabilitarea parțială a spațiilor (exceptând secțiile exterioare) și dotarea cu echipamente medicale moderne;*
- ▶ *implementarea unui sistem informatic integrat la Spitalul de Pneumoftiziologie și la Spitalul de Recuperare din Botoșani, o investiție totală de circa 6 mil. de lei, cofinanțată din Programul Operațional Sectorial "Creșterea Competitivității Economice 2007-2013, Axa Prioritară 3.*

Dacă ne referim la **infrastructura sanitară existentă în localitățile Zonei Metropolitane Botoșani**, cu excepția municipiului Botoșani care a fost analizat mai sus, aceasta se prezintă astfel:

- ▶ În **Orașul Bucecea** există:
  - Cabinete medicale școlare – 1 (proprietate publică)
  - Societate medicală civilă – 2 (proprietate privată)
  - Cabinete stomatologice – 1 (proprietate privată)
  - Societate stomatologică civilă medicală – 1 (proprietate privată)
  - Societate civilă medicală de specialitate – 1 (proprietate privată)
  - Farmacii – 2 (proprietate privată).

- ▶ În **Comuna Bălușeni** :
  - Cabinete medicale de familie – 2 (proprietate privată)
  - Puncte farmaceutice – 3 (proprietate privată).

- ▶ În **Comuna Curtești** :
  - Ambulatorii de specialitate – 1 (proprietate privată)
  - Cabinete medicale de familie – 1 (proprietate privată)
  - Societatea medicală civilă – 1 (proprietate privată)
  - Cabinete medicale de specialitate – 1 (proprietate privată)
  - Farmacii – 1 (proprietate privată).

- ▶ În **Comuna Roma** :
  - Cabinete medicale de familie – 1 (proprietate privată)
  - Puncte farmaceutice – 1 (proprietate privată).

- ▶ În **Comuna Vlădeni** :
  - Cabinete medicale de familie – 2 (proprietate privată)
  - Cabinete stomatologice – 1 (proprietate privată)
  - Farmacii - 1 (proprietate privată).

Disparitățile în accesul la serviciile sanitare apar din cauza diferențelor etnice, economice (coplăți, costurile tratamentelor și transportului, timpii de așteptare, etc.), de așezare geografică (distanța față de unitățile medicale) și de calitatea inegală a serviciilor de același tip. De asemenea, nivelul scăzut al calității serviciilor medicale este determinat de calitatea precară a infrastructurii specifice, de numărul redus al personalului medical specializat, dar și de nivelul de salarizare, în continuare foarte redus în acest domeniu.

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a *SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027*, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (103) și foarte nemulțumite (84), față de cele mulțumite (67) și foarte mulțumite (10), sau al celor care nu au dorit să-și exprime opinia (6).

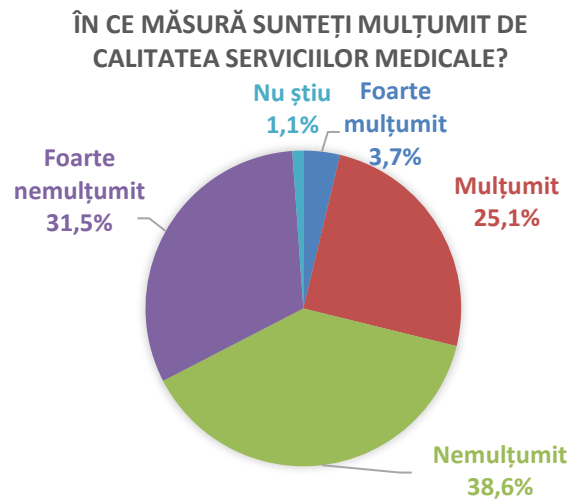
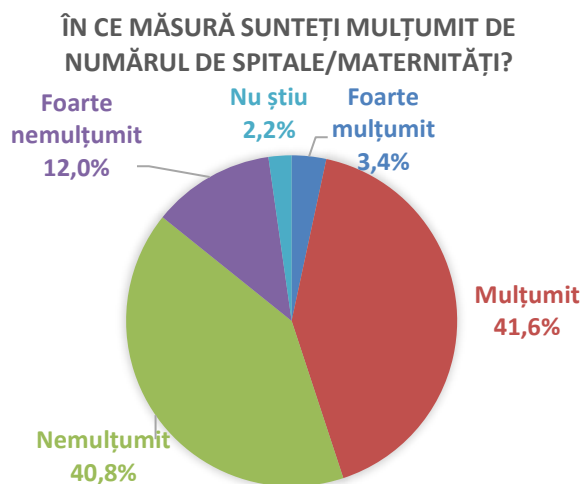

Fig. 5.19. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a *SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027*, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de spitale/maternități marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (109) și foarte nemulțumite (32), față de cele mulțumite (111) și foarte mulțumite (9), sau al celor care nu au dorit să-și exprime opinia (6).

Fig. 5.20. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de spitale/maternități

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de cabinete medicale de familie marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (159) și foarte mulțumite (11), față de cele nemulțumite (58) și foarte nemulțumite (20), sau al celor care nu au dorit să-și exprime opinia (19).

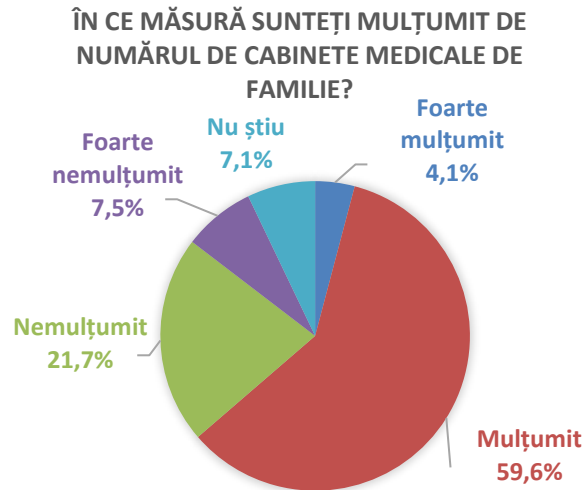
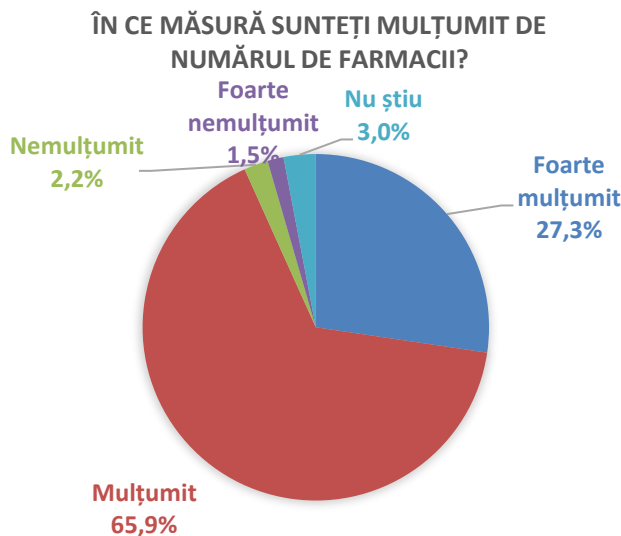

Fig. 5.21. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de cabinete medicale de familie

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de farmacii marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (176) și foarte mulțumite (73), față de cele nemulțumite (6) și foarte nemulțumite (4), sau al celor care nu au dorit să-și exprime opinia (8).

Fig. 5.22. Gradul de mulțumire în ceea ce privește numărul de farmacii

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește dotarea din spitale/ cabinete medicale marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (122) și foarte nemulțumite (73), față de cele mulțumite (54) și foarte mulțumite (4), sau al celor care nu au dorit să-și exprime opinia (12).

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE DOTAREA DIN SPITALE/CABINETE MEDICALE?

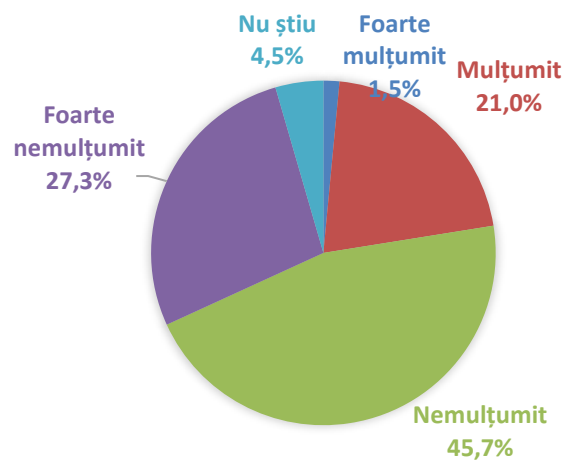

Fig. 5.23. Gradul de mulțumire în ceea ce privește dotarea din spitale/ cabinete medicale

5.2.3. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA PERSONALULUI MEDICAL

Datele privind personalul medical creează o imagine a resurselor umane disponibile să ofere asistență medicală pentru populație.

Evoluția personalului medical din Municipiul Botoșani este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.15. Personalul medical pe categorii din Municipiul Botoșani ²⁰⁵

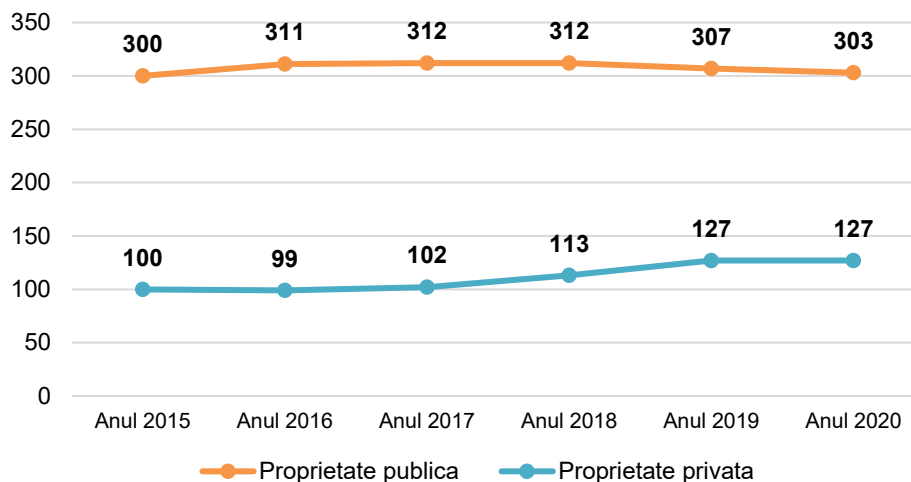
Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Medici – proprietate publică – persoane total	300	311	312	312	307	303
Medici – proprietate privată – persoane total	100	99	102	113	127	127
Medici de familie – proprietate publică – persoane total	3	5	3	2	2	2
Medici de familie – proprietate privată – persoane	59	58	60	60	61	55
Stomatologi – proprietate publică - persoane	3	3	3	3	3	4
Stomatologi – proprietate privată - persoane	92	98	102	103	105	107
Farmaciiști – proprietate publică - persoane	10	8	9	9	9	9
Farmaciiști – proprietate privată - persoane	98	99	108	118	119	123
Personal mediu sanitar – proprietate publică persoane	1.235	1.277	1.328	1.332	1.297	1.357
Personal mediu sanitar – proprietate privată persoane	405	423	459	490	531	518

²⁰⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online (ultimul an disponibil - 2020)

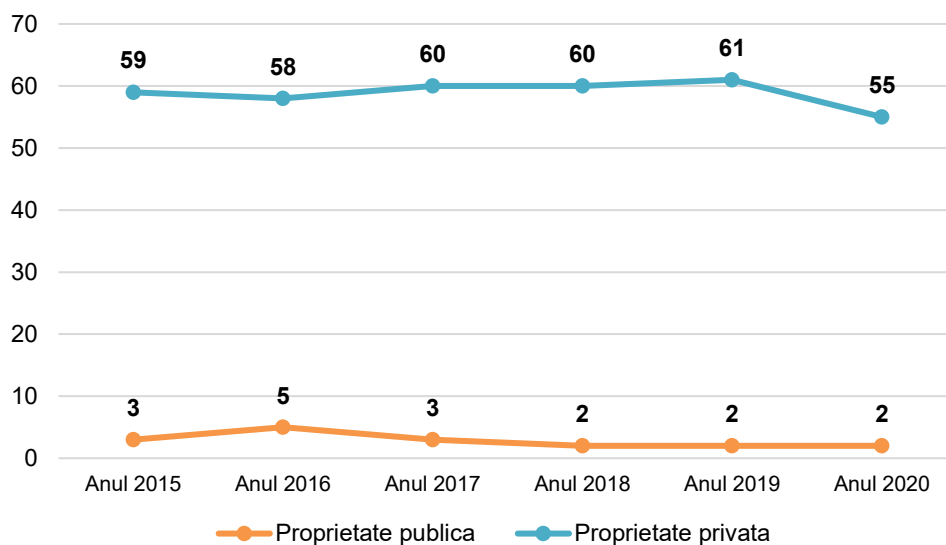

Pentru evidențierea evoluției personalului medical pe cele două tipuri de proprietate a infrastructurii (public/privat), datele din tabel au fost transpuse în graficele următoare ²⁰⁶.

MEDICI

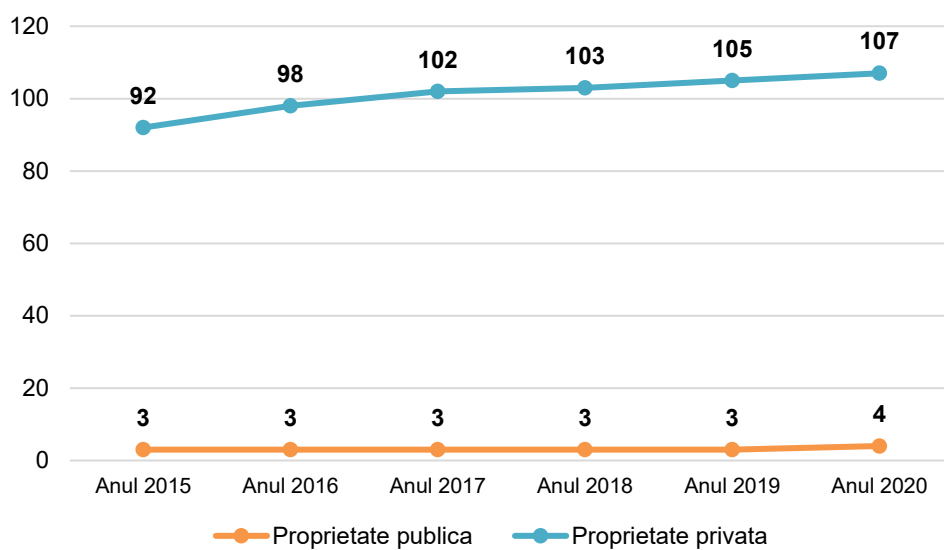

MEDICI DE FAMILIE

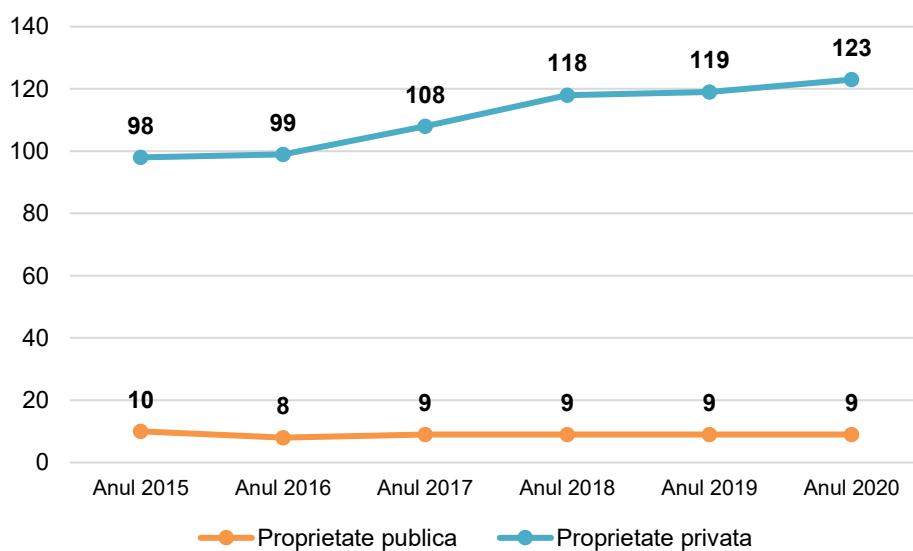

STOMATOLOGI

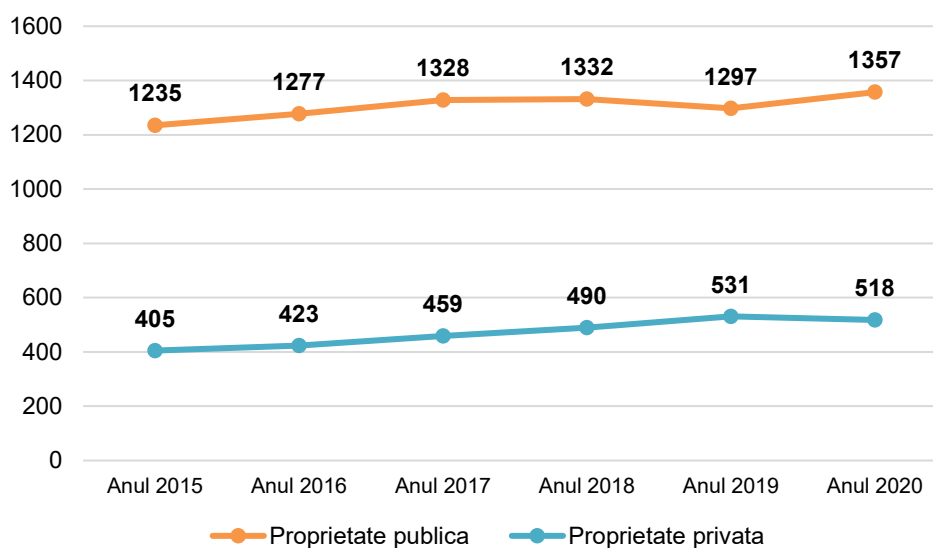
²⁰⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

FARMACIȘTI

PERSONAL MEDIU SANITAR

După cum se observă, există un număr mai mare al personalului medical în sectorul public doar în ceea ce privește medicii și personalul sanitar mediu, acest fapt datorându-se existenței spitalului județean, care este proprietate publică. Pentru indicatorul medicii, se constată o creștere a personalului care activează atât în domeniul public cât și în sectorul privat. Situația este similară și în ceea ce privește personalul mediu sanitar din sistemul public și privat, care a prezentat același trend ascendent pe toată perioada de analiză.

În ceea ce privește medicii de familie, se observă că numărul personalului din domeniul privat fluctuează de la un an la altul, în timp ce personalul din domeniul public este în continuă scădere începând cu anul 2016.

Personalul din cadrul stomatologiilor din mediul privat crește, iar cel din public menține valori constante, farmaciștii - personalul din domeniul privat este mai numeros și în creștere, iar cel din domeniul public scade în perioada 2015-2016, apoi menține valori constante.

Tab. 5.16. Personalul medical în celelalte localități din Zona Metropolitană Botoșani, în anul 2020²⁰⁷

	Medici	Medici de familie	Stomatologi	Farmaciști	Personal mediu
Oraș Bucecea	4	4	1	4	15
Comuna Bălușeni	2	2	-	-	8
Comuna Curtești	2	2	-	2	8
Comuna Roma	2	2	-	-	4
Comuna Vlădeni	2	2	1	1	5

²⁰⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Din analiza tabelului 5.16. se poate observa că zonele rurale au acces limitat la serviciile de asistență medicală, fiind dependente de centrele urbane.

În concluzie, sistemul medical din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană este mediu dezvoltat în ceea ce privește numărul de unități spitalicești, înregistrând totodată o creștere a medicilor care activează în unități medicale din sectorul privat. Totuși, investițiile în sănătate trebuie continuate și chiar intensificate, în vederea asigurării dotării cu aparatură medicală, precum și pentru intervenții de reabilitare și modernizare. Sectorul medical privat este în continuă dezvoltare, cu o creștere în ceea ce privește infrastructura începând cu anul 2016. Pe de altă parte, în ceea ce privește personalul medical, se constată o creștere semnificativă a numărului de personal sanitar mediu, o relativă stagnare în categoria personalului din cadrul stomatologilor din sectorul public și o scădere a medicilor de familie.

Elementele care vor sta la baza propunerilor de investiții în sănătate se regăsesc în analiza de oportunitate realizată pentru acest domeniu.

5.3. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

5.3.1. Aspecte generale

Asistența socială, componentă a sistemului național de protecție socială, cuprinde serviciile sociale și prestațiile sociale acordate în vederea dezvoltării capacităților individuale sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Unul dintre cele mai importante concepte în cadrul asistenței sociale este incluziunea socială, ce este compusă, în viziunea Uniunii Europene, din construirea unei piețe a muncii inclusive, asigurarea unei locuințe decente pentru toți indivizii, eliminarea discriminărilor indivizilor cu dizabilități, a imigranților sau a minorităților etnice. Nevoia socială individuală sau de grup este contracarată de asistența socială prin prestația socială, în bani sau în natură, ce cuprinde alocațiile familiale, ajutoarele sociale și speciale către familii sau persoane, în funcție de nevoile și veniturile acestora.

Obiectivul intervenției asistenței sociale este de a-i sprijini pe cei aflați în dificultate să obțină condițiile necesare unei vieți decente, ajutându-i să-și dezvolte propriile capacități și competente. Următoarele categorii de persoane constituie în mod special obiectul intervenției activităților de asistență socială:

- ⇒ *familii sărace: familii fără venituri sau cu venituri mici în care unul dintre părinți este șomer, familii monoparentale, familii cu mulți copii al căror necesar depășește veniturile părinților;*
- ⇒ *copii care trăiesc în mediu familial și social advers, abandonați și instituționalizați;*
- ⇒ *minori delincvenți, tineri neintegrați;*
- ⇒ *persoane dependente de droguri și/sau alcool;*
- ⇒ *persoane abuzate fizic și sexual;*
- ⇒ *persoane cu handicap fizic și/sau psihic;*
- ⇒ *persoane cu boli cronice și degenerative fără susținători legali;*
- ⇒ *persoane în vârstă aflate în incapacitate de autoservire;*
- ⇒ *persoane care au suferit în urma calamităților naturale, sociale;*
- ⇒ *persoane care au suferit discriminări (sociale, fizice, economice, psihologice) - grupări minoritare cu mai puține drepturi față de populația majoritară.*

În același context, și în **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030** se stipulează câteva obiective de atins, respectiv: reducerea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

De asemenea, unul dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ale **Agendei 2030 - FĂRĂ SĂRĂCIE** - prevede „**eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context**”.

România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2018 procentul de persoane care suferă de deprivare materială severă era de 23,8%. În consecință, politica guvernamentală în domeniul asistenței sociale vizează o serie de măsuri destinate combaterii excluziunii sociale și promovării incluziunii sociale, într-o construcție de sistem coerentă, cu un management eficient, tinzând spre o îmbunătățire permanentă a diverselor măsuri de suport financiar destinate familiei, copiilor, persoanelor aflate în situație de risc, precum și spre o consolidare și dezvoltare a rețelei de servicii sociale.

În perioada 2009–2017, cadrul legislativ în domeniul serviciilor sociale a fost îmbunătățit prin aprobarea unor măsuri care au vizat reglementarea, funcționarea și finanțarea serviciilor sociale, precum:²⁰⁸

- ✓ *elaborarea unor noi standarde minime de calitate pentru toate tipurile de servicii sociale;*
- ✓ *aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale;*
- ✓ *crearea Nomenclatorului serviciilor sociale;*
- ✓ *îmbunătățirea procedurii de acreditare a furnizorilor de servicii sociale și a procedurii de licențiere a serviciilor;*

---

²⁰⁸ Sursa: *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*

- ✓ *îmbunătățirea regulamentelor de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială;*
- ✓ *continuarea derulării de programe de finanțare a serviciilor sociale.*

Țintele care se doresc a fi atinse la orizontului anului **2030** sunt:

- ▶ *Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;*
- ▶ *Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;*
- ▶ *Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.*

De asemenea, în aceeași perioadă s-au înregistrat **progrese și în privința acordării alocațiilor de stat pentru copii**, pentru susținerea familiei și de plasament, de acordare a concediului și indemnizației pentru creșterea copilului, de acordare a ajutorului social, de acordare a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței și a programului privind stimularea participării la învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, prin majorarea cuantumurilor și corelarea acestora cu modele europene, în scopul activizării persoanelor și reducerea dependenței de măsurile sociale pasive.

Totodată, **a fost aprobată Legea nr.196/2016 privind venitul minim de incluziune**, care reglementează instituirea acestui tip de venit, ca beneficiu de asistență socială acordat familiilor și persoanelor singure aflate în situație de dificultate, în scopul prevenirii și combaterii sărăciei și riscului de excluziune socială.

Caracteristica acestui sector o reprezintă **participarea tot mai amplă a organizațiilor nonguvernamentale și a altor parteneri sociali**, în condițiile în care statul dispune de resurse limitate care nu pot acoperi întreaga sferă de necesități.

Responsabilitatea dezvoltării și administrării serviciilor sociale revine autorităților administrației publice locale. Serviciile sociale specializate sunt dezvoltate și finanțate de către *Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului*, iar *Serviciul Public de Asistență Socială local* are responsabilitatea administrării și gestionării serviciilor sociale primare.

Și Municipiul Botoșani trebuie să se adapteze la noile politici în domeniu și să încerce din timp să se pregătească pentru a beneficia cu prioritate de programele finanțate din fonduri guvernamentale și europene care vor fi disponibile în perioada următoare.

5.3.2. STRUCTURA DIRECȚIEI GENERALE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI BOTOȘANI. DESCRIERE

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C.) Botoșani este o instituție publică cu personalitate juridică în subordonarea *Consiliului Județean Botoșani*, care asigură aplicarea politicilor și strategiilor de asistență socială în domeniul: protecției copilului, familiei, persoanelor cu dizabilități, precum și altor categorii de persoane aflate în situații de risc.

În domeniul protecției persoanelor cu dizabilități, *D.G.A.S.P.C. Botoșani* asigură respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități prin acordarea de servicii de asistență, consiliere, îngrijire, tratament, recuperare, reabilitare, orientare și formare profesională, precum și alte tipuri de servicii, în funcție de nevoile persoanelor cu handicap.

În domeniul protecției copilului și a familiei, *D.G.A.S.P.C. Botoșani* asigură promovarea și respectarea drepturilor copilului, prevenirea separării copilului de familie, propune și aplică măsurile de protecție specială pentru copiii aflați în dificultate (copiii abuzați, neglijați, exploatați, abandonați).

Obiectul de activitate al *Direcției de Asistență Socială a Municipiului Botoșani* îl constituie realizarea ansamblului complex de măsuri și acțiuni, programe, activități profesionale, menite a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență pentru prevenirea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale și în scopul creșterii calității vieții.

Principalele domenii de activitate ale direcției sunt următoarele:

- ✓ *protecția persoanelor și familiilor cu venituri reduse;*
- ✓ *protecția copilului și a familiei;*
- ✓ *protecția persoanelor cu dizabilități;*
- ✓ *protecția persoanelor vârstnice;*
- ✓ *protecția persoanelor fără adăpost;*
- ✓ *unitățile de învățământ preuniversitar sub forma asistenței medicale și de medicină dentară.*

Direcția de Asistență Socială Botoșani își îndeplinește atribuțiile prin intermediul următoarelor **structuri funcționale**:²⁰⁹

- ▶ **Serviciul Evidență și Plată Beneficii de Asistență Socială;**
- ▶ **Compartimentul Monitorizare Asistenți Personali, Evidență și Plată Indemnizații;**
- ▶ **Serviciul Protecția Copilului și Intervenție în Situații de Urgență;**

²⁰⁹ Sursă: Date puse la dispoziție de Direcția de Asistență Socială Botoșani

- ▶ **Serviciul Creșe;**
- ▶ **Cantina de Ajutor Social;**
- ▶ **Serviciul Centru de Îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice;**
- ▶ **Serviciul Centru Social de Zi pentru copii;**
- ▶ **Serviciul Centru Social de Urgență Botoșani;**
- ▶ **Serviciul Asistență medicală comunitară.**

Serviciul Evidență și Plată Beneficii de Asistență Socială

S-a asigurat instrumentarea și plata următoarelor tipuri de prestații sociale:

- ▶ **Ajutor social** - în aplicarea prevederilor *Legii nr. 416/2001* privind venitul minim garantat, DAS are ca atribuții primirea și instrumentarea cererilor de acordare a drepturilor prevăzute de actul normativ, monitorizarea permanentă a dosarelor existente în baza de date, valorificarea documentelor depuse periodic de beneficiari. Activitatea se concretizează la sfârșitul fiecărei luni prin întocmirea referatelor cu borderourile anexate și a proiectelor de dispoziții ale Primarului privind stabilirea drepturilor la ajutorul social, modificarea, suspendarea sau încetarea lor, după caz.

Câteva date statistice:

- *nr. dosare existente la începutul lunii noiembrie 2020 - 248*
- *nr. dosare existente la începutul lunii decembrie 2021 - 220*
- *nr. cereri noi înregistrate în perioada nov. 2020-dec. 2021 - 80*
- *nr. cereri noi aprobate în perioada nov. 2020-dec. 2021 - 78*
- *drepturi încetate în perioada nov. 2020-dec. 2021 - 100*
- *nr. ajutoare sociale plătite în perioada nov. 2020-dec. 2021 - 3436*
- *sume plătite în perioada nov. 2020-dec. 2021 – 863.228 lei*
- *nr. mediu lunar de dosare de ajutor social - 245*
- *anchete sociale efectuate pentru dosarele noi și pentru reevaluări în perioada nov. 2020-dec. 2021 – 705.*

- ▶ **Alocația pentru susținerea familiei** – în aplicarea prevederilor *Legii nr. 277/2010* privind alocația pentru susținerea familiei, D.A.S. are ca atribuții primirea și instrumentarea cererilor de acordare a drepturilor prevăzute de actul normativ, monitorizarea permanentă a dosarelor existente în baza de date, valorificarea documentelor depuse periodic de beneficiari. Activitatea se concretizează la sfârșitul fiecărei luni prin întocmirea referatelor cu borderourile anexate și a proiectelor de dispoziții ale Primarului privind stabilirea drepturilor la alocația pentru susținerea familiei, modificarea sau încetarea lor, după caz.

Câteva date statistice :

- *dosare eligibile la sfârșitul lunii noiembrie 2020 - 400*
- *dosare eligibile la începutul lunii decembrie 2021 - 351*
- *cereri noi înregistrate în perioada nov. 2020-dec. 2021- 114*

- **drepturi încetate în perioada nov. 2020-dec. 2021 - 149**
- **anchete sociale efectuate la dosarele noi, modificări și la reevaluarea drepturilor în perioada nov. 2020-dec. 2021 – 981.**

▶ **Ajutoare pentru încălzirea locuinței** - în aplicarea prevederilor OUG nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, DAS are ca atribuții primirea și instrumentarea cererilor de acordare a drepturilor prevăzute de actul normativ, monitorizarea permanentă a dosarelor existente în baza de date, valorificarea documentelor depuse periodic de beneficiari. Activitatea se concretizează la sfârșitul fiecărei luni prin întocmirea referatelor cu borderourile anexate și a proiectelor de dispoziții ale Primarului privind stabilirea drepturilor, modificarea sau încetarea lor, după caz.

▶ **Ajutoare pentru încălzirea locuinței** - în aplicarea prevederilor Legii nr. 226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie în perioada sezonului rece, DAS are ca atribuții primirea și instrumentarea cererilor de acordare a drepturilor prevăzute de actul normativ, monitorizarea permanentă a dosarelor existente în baza de date, valorificarea documentelor depuse periodic de beneficiari. Activitatea se concretizează la sfârșitul fiecărei luni prin întocmirea referatelor cu borderourile anexate și a proiectelor de dispoziții ale Primarului privind stabilirea drepturilor ajutoarelor pentru încălzirea locuinței, modificarea sau încetarea lor și a suplimentelor de energie după caz.

▶ **Ajutoare de urgență** acordate în baza Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat.

În perioada nov 2020 - dec 2021 s-au instrumentat și plătit un număr de **16 ajutoare de urgență** în valoare totală de 28.728,80 lei, **10 cazuri** reprezentând servicii de înhumare a unor persoane fără susținători legali și **2 cazuri** acordate pentru familiile și persoanele aflate în situații de necesitate datorate calamităților naturale.

▶ **Ajutoare de înmormântare** acordate în baza Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat.

În perioada nov 2020 - dec 2021 s-au acordat un număr de **6 ajutoare** de înmormântare în valoare de **6000 lei** susținătorilor legali ai beneficiarilor de ajutor social.

▶ **Activități de verificare a modului de acordare a prestațiilor sociale**

În perioada nov 2020 - dec 2021 s-au desfășurat activități de verificare a modului de acordare a venitului minim garantat conform Legii. nr.416/2001:

- s-au efectuat **37 verificări** în cazul beneficiarilor de venit minim garantat, iar în cazul a **3 beneficiari** s-a constatat faptul că aceștia au încasat necuvenit cu titlu de ajutor social suma de **1304 lei**.

▶ **Acordarea unor beneficii de asistență socială sub forma de tichete sociale**

În perioada 2020-2021 s-a asigurat instrumentarea cererilor pentru acordarea unor beneficii de asistență socială sub formă de tichete sociale, pentru semestrul I (Paște 2021) și pentru semestrul II (Crăciun 2020) conform H.C.L. nr.372/2019 pentru acordarea unor beneficii de asistență socială, sub formă de tichete sociale persoanelor vârstnice din municipiul Botoșani:

- Cereri înregistrate și aprobate în semestrul II anul 2020 – **435**;
- Total beneficiari tichete sociale acordate în semestrul II anul 2020 – **435**;
- Total valoare tichete sociale acordate în semestrul II anul 2020 - **21.750 lei**;
- Cereri înregistrate și aprobate în semestrul I anul 2021 – **286**;
- Total beneficiari tichete sociale acordate în semestrul I anul 2021 – **286**;
- Total valoare tichete sociale acordate în semestrul I anul 2021 - **14.300 lei**;
- Cereri înregistrate și aprobate în semestrul II anul 2021 – **180**;
- Total beneficiari tichete sociale acordate în semestrul II anul 2021 – **180**;
- Total valoare tichete sociale acordate în semestrul II anul 2021 – **9.000 lei**.

În perioada noiembrie 2020 - dec 2021, s-a asigurat instrumentarea cererilor pentru acordarea unor beneficii de asistență socială sub formă de tichete sociale-stimulente educationale, conform Legii nr.248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate:

- Cereri noi înregistrate în perioada nov.- dec. 2020 pentru anul școlar 2020-2021 – **0**;
- Drepturi încetate în perioada nov.- dec. 2020 pentru anul școlar 2020-2021 - **1**;
- Total beneficiari (copii) în perioada nov. - dec. 2020 pentru anul școlar 2020-2021 – **168**;
- Total tichete sociale acordate în funcție de frecvența la gradiniță pentru perioada nov. – dec. 2020, pentru anul școlar 2020-2021 – **136**;
- Total valoare tichete sociale acordate în perioada nov.- dec. 2020, pentru anul școlar 2020-2021 – **6.800 lei**;
- Cereri noi înregistrate în perioada ian. - iunie 2021 pentru anul școlar 2020-2021 – **31**;
- Drepturi încetate în perioada ian. - iunie 2021 pentru anul școlar 2020-2021 - **7**;
- Total beneficiari (copii) în perioada ian. - iunie 2021 pentru anul școlar 2020-2021 – **674**;
- Total tichete sociale acordate în funcție de frecvența la gradiniță pentru perioada ian. - iunie 2021, pentru anul școlar 2020-2021 – **560**;
- Total valoare tichete sociale acordate în perioada ian. - iunie 2021, pentru anul școlar 2020-2021 – **56.000 lei**;
- Cereri înregistrate în perioada sept. – dec. 2021 anul școlar 2021-2022 – **82**;
- Total beneficiari (copii) in perioada sept. – dec. 2021 anul școlar 2021-2022 – **97**;
- Total tichete sociale acordate în funcție de frecvența la gradiniță în perioada sept. – dec. 2021 anul școlar 2021 - 2022 – **336**;

- Total valoare tichete sociale acordate pentru perioada sept. – dec. 2021 anul școlar 2021-2022 – **33.600 lei**.

▶ **Alte beneficii de asistență socială**

În perioada nov 2020- dec 2021 s-a asigurat instrumentarea cererilor pentru acordarea indemnizației pentru creșterea copilului, conform *OUG nr.111/2010* privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor:

- Cereri înregistrate în perioada nov. 2020 – dec. 2021 pentru acordarea indemnizației pentru creșterea copilului – **637**;
- Cereri înregistrate în perioada nov. 2020 – dec. 2021 pentru acordarea indemnizației pentru creșterea copilului cu handicap – **208**;
- Cereri înregistrate în perioada nov. 2020 – dec. 2021 pentru acordarea stimulentei de inserție – **275**.

În perioada nov. 2020 – dec. 2021 s-a asigurat instrumentarea cererilor pentru acordarea alocației de stat, conform *Legii nr.61/1993* privind alocația de stat pentru copii:

- Cereri înregistrate în perioada nov. 2020 – dec. 2021 – **948**.

Compartimentul Monitorizare Asistenți Personali, Evidență și Plată Indemnizații

- ▶ **Asistenți personali** - S-a asigurat încadrarea cu contract individual de muncă a asistenților personali pentru persoanele cu handicap grav, s-a monitorizat și verificat activitatea desfășurată de aceștia, s-a efectuat din prevederile bugetare plata tuturor drepturilor de natură salarială.

Date statistice pentru perioada 01.11.2020 - 31.12.2021:

- nr. dosare asistenți personali la 01 noiembrie 2020 – **268**;
- nr. dosare existente la 01 ianuarie 2021 – **268**;
- nr. dosare existente la 31 decembrie 2021 – **268**;
- nr. angajări noi înregistrate – **35**;
- nr. cereri de prelungire a contractelor de muncă – **77**;
- nr. documentelor de încetare a contractelor de muncă – **16**.

- ▶ **Indemnizații de însoțitor** - Pentru părinții sau reprezentanții legali ai copilului cu handicap grav, ca și pentru adulții cu handicap grav ori reprezentanții legali ai acestora s-au instrumentat dosarele și s-a asigurat plata indemnizației lunare în cuantum egal cu salariul net al asistentului social debutant cu studii medii din unitățile de asistență socială din sectorul bugetar, altele decât cele cu paturi.

Date statistice pentru perioada 01.11.2020-01.10.2021:

- nr. dosare existente la 01 noiembrie 2020 – **624**;

- nr. dosare existente la 01 ianuarie 2021 – **633**;
- nr. dosare existente la 31 decembrie 2021 – **671**;
- nr. cereri noi înregistrate – **231**;
- nr. cereri de prelungire a drepturilor – **217**;
- nr. cereri de încetare a indemnizației de handicap – **103**.

Serviciul Protecția Copilului și Intervenție în Situații de Urgență

Au desfășurat următoarele **activități**:

- ✓ *au monitorizat și analizat situația copiilor aflați în dificultate din unitatea administrativ-teritorială și modul de respectare a drepturilor acestora, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante;*
- ✓ *au realizat activități de prevenire a separării copilului de familia sa;*
- ✓ *au identificat și evaluat situațiile care impun acordarea de servicii și/sau beneficii pentru prevenirea separării copilului de familia sa;*
- ✓ *au asigurat consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local;*
  - *au asigurat și monitorizat aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a consumului de alcool și droguri, de prevenire și combatere a violenței domestice, precum și a comportamentului delincvent;*
- ✓ *au vizitat periodic la domiciliu familiile și copiii care beneficiază de servicii/ beneficii sociale, precum și familiile care au în îngrijire copii cu părinți plecați la muncă în străinătate;*
- ✓ *au evaluat, consiliat și monitorizat copii aflați în situație cu risc de abandon școlar precum și familiile acestora;*
- ✓ *au urmărit evoluția dezvoltării copilului și modul în care părinții acestuia își exercită drepturile și își îndeplinesc obligațiile cu privire la copilul care a beneficiat de o măsură de protecție specială și a fost reintegrat în familia sa;*
- ✓ *au colaborat cu reprezentanții direcției generale de asistență socială și protecția copilului precum și cu reprezentanții altor instituții abilitate, transmitând acestora informații relevante din acest domeniu;*
- ✓ *au urmărit punerea în aplicare a hotărârilor comisiei pentru protecția copilului precum și a instanței de tutelă referitoare la situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială;*
- ✓ *au re/evaluat și monitorizat persoanele vârstnice aflate în situație de risc, oferindu-le servicii/beneficii sociale în vederea prevenirii excluziunii sociale și au propus măsuri în vederea sprijinirii acestor persoane;*
- ✓ *au sprijinit și întocmit documentația necesară Comisiei de expertiză a copilului cu dizabilități și a persoanelor adulte cu handicap în vederea obținerii/reînnoirii certificatului de încadrare în grad de handicap;*
- ✓ *au sprijinit și întocmit documentația necesară pentru obținerea/reînnoirea certificatului de orientare școlară și profesională.*

În acest sens s-au efectuat un număr de **4.153 anchete sociale**, după cum urmează:

- 1.412 anchete sociale pentru comisia de evaluare a copilului cu handicap (obțineri + reînnoiri) + Anexa 6 și Anexa 17;
- 258 anchete sociale pentru obținerea și reînnoirea certificatului de orientare școlară și profesională;
- 254 anchete sociale în vederea instituirii/menținerii/revocării măsurii de plasament familial;
- 245 anchete sociale în vederea instituirii/menținerii/revocării măsurii de plasament rezidențial;
- 333 anchete sociale în vederea instituirii/menținerii/revocării măsurii de plasament la asistent maternal profesionist;
- 38 anchete sociale privind instituirea/revocarea măsurii protecție a copiilor în regim de urgență la Centrul de Primire a Copilului în Regim de Urgență;
- 63 anchete sociale în vederea înscrierii/revocării/monitorizare post reintegrare în Centrul Maternal a cuplului mamă – copil aflați în dificultate;
- 21 anchete sociale pentru înscrierea minorilor cu dizabilități la Centrul de Zi "Șansa mea";
- 64 anchete sociale pentru Fundația „Hand of Help” instituirii și reevaluări;
- 39 anchete sociale la solicitarea Centrelor de Integrare prin Terapie Ocupațională „Lucie Lecomte”;
- 8 anchete sociale solicitate de poliție pentru persoane majore;
- 16 anchete sociale solicitate de poliție pentru infracțiuni săvârșite de minori;
- 33 anchete sociale solicitate de D.G.A.S.P.C și scoli cu elevi în risc de abandon școlar;
- 25 anchete sociale solicitate din partea D.G.A.S.P.C. pentru copii instituționalizați în vederea învoirii lor în familie la sfârșit de săptămână și în vacanțele școlare;
- 48 anchete sociale solicitate de D.G.A.S.P.C. în vederea monitorizării în familie a copiilor care au săvârșit infracțiuni la care s-a dispus neînceperea urmăririi penale;
- 56 rapoarte de monitorizare a măsurii de tutelă;
- 157 anchete sociale solicitate de D.G.A.S.P.C. pentru copii aflați în dificultate-evaluări;
- 157 planuri de servicii;
- 24 anchete sociale pentru A.J.P.I.S în vederea obținerii alocației de stat și a stimulentului de inserție;
- 38 notificări privind intenția părinților de a pleca la muncă în străinătate;
- 38 anchete sociale în vederea acordării bursei sociale pentru studenți;
- 358 anchete sociale pentru Comisia de Expertiză Medicală a Persoanelor Adulte cu Handicap în vederea eliberării certificatului de încadrare în categoria persoanelor cu handicap – Legea 448/2006;
- 14 referate de hrană în vederea acordării de către D.G.A.S.P.C. a alocației zilnice de hrană familiilor cu copii bolnavi de HIV- SIDA;
- 46 anchete diverse;

- 95 anchete sociale pentru internarea în unități de asistență medico-socială și reevaluări apersoanelor vârstnice și adulte cu dizabilități;
- 97 anchete sociale D.G.A.S.P.C în vederea internării și reevaluării în centre de îngrijire și asistență pentru persoanele vârstnice și adulte cu dizabilități;
- 35 anchete sociale D.G.A.S.P.C internare și reevaluări în cămine persoane vârstnice;
- 25 anchete sociale pentru internarea în centre de asistenta sociala private;
- 42 anchete sociale DGASPC reevaluari centre de recuperare si reabilitare;
- 6 anchete sociale-reevaluare bolnavi internați la Spitalul de Psihiatrie;
- 18 anchete sociale solicitate de catre Spitalul Județean de Urgență Mavromati;
- 60 anchete sociale solicitate de Serviciul Medicină Legală;
- 31 anchete sociale pentru penitenciare.

Serviciul Creșe

Creșa Municipală a asigurat prin activitățile specifice: servicii de îngrijire și supraveghere a copiilor în vârstă de până la trei ani, un program de educație timpurie, supravegherea stării de sănătate și de igienă a copiilor, o nutriție adecvată cu respectarea normelor legale în vigoare. Activitățile cu copiii sunt diversificate, adaptate vârstei lor și răspund nivelului și potențialului lor de dezvoltare.

Pentru a deservi un număr cât mai mare de beneficiari, **Creșa Municipală** fiind singura creșă din municipiu, a asigurat în perioada ianuarie 2021- decembrie 2021 servicii pentru un număr de 161 copii, cu vârsta cuprinsa între 10 luni si 3 ani .

Raportat la aceasta perioadă și numărul zilelor de funcționare, precum și contextul pandemic actual care restricționează numărul de copii la fiecare grupă, într-un program zilnic de la 6.00 - 18.00, de luni până vineri, media zilnică a fost de aproximativ 67,14 copii/zi, respectiv un număr de 13.562 zile căminizare, cu precizarea că mișcarea zilnică la această categorie de vârstă este mare, numărul de copii putând varia de la o zi la alta în funcție de starea de sănătate.

În vederea supravegherii și controlului bolilor transmisibile în colectivitate, creșa colaborează cu **Direcția de Sănătate Publică Botoșani** urmând cu strictețe măsurile de igienă, curățenie din unitate dar și de decontaminare prin dezinfecție sau alte mijloace propuse de Inspekția Sanitară cu ocazia controalelor inopinate pe care și alte instituții cu atribuții de control le efectuează în creșă.

Toate activitățile desfășurate în creșă au ca obiect respectarea principiilor de funcționare a creșelor, interesul superior al copilului dar și gradul de satisfacție al beneficiarilor serviciilor oferite, **Creșa Municipală** bucurându-se de o bună reputație în comunitatea locală.

Cantina de Ajutor Social prestează servicii sociale gratuite sau contra cost persoanelor aflate în situații economico-sociale deosebite prin pregătirea și servirea a două mese zilnice în limita alocației de 15 lei/zi/persoană. În perioada 01.11.2020 –

31.12.2021 prin *Cantina de ajutor social* s-a pregătit și distribuit hrană caldă pentru o medie zilnică de **120 persoane** repartizate astfel:

- 68 copii în vârstă de până la 18 ani, aflați în întreținerea acelor familii al căror venit net mediu lunar pe o persoană în întreținere este sub nivelul venitului net lunar, pentru o persoană singură, luat în calcul la stabilirea ajutorului social;
- 43 persoane care beneficiază de ajutor social sau de alte ajutoare bănești acordate în condițiile legii și al căror venit este de până la nivelul venitului net lunar pentru o persoană singură, luat în calcul la stabilirea ajutorului social;
- 5 pensionari ce plătesc o contribuție de 30% din venit fără a depăși costul meselor servite;
- 4 persoane cu afecțiuni cronice sau încadrate în grad de handicap grav sau accentuat.

Serviciul Centru de Îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice

Echipa centrului a urmărit și realizat îndeplinirea unor indicatori de rezultate în interesul persoanelor vârstnice, cum ar fi:

- creșterea calității vieții vârstnicului prin: sprijin alimentar (distribuirea de pachete cu alimente, medicamente, materiale igienico-sanitare, suport pentru efectuarea activităților de menaj, efectuarea cumpărăturilor, plata utilităților, realizarea unor mici amenajări casnice;
- menținerea persoanei vârstnice dependente la propriul domiciliu, în mediul familiar de viață o perioadă cât mai lungă de timp ca urmare a sprijinirii acesteia în derularea activităților de bază a vieții zilnice;
- ameliorarea stării de sănătate, monitorizarea parametrilor fiziologici, informarea vârstnicilor cu privire la problematica fenomenului de dependență și a afecțiunilor non-specifiche bătrâneții.

Serviciile sociale acordate prin **Centrul Social de Zi pentru copii aflați în situații de risc social** sunt, conform licenței de funcționare seria LF nr.000619 din 05/12/2018, emisă de către *Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție – Ministerul Muncii și Justiției Sociale* :

- ✓ găzduire într-un mediu apropiat de cel familial;
- ✓ alimentație corespunzătoare;
- ✓ educație non-formală și informală;
- ✓ petrecerea timpului liber recreere și socializare;
- ✓ asistență psihologică și socială, consiliere psihologică, social-educativă;
- ✓ facilitarea menținerii contactului dintre copii și părinții acestuia;
- ✓ pregătirea copilului pentru viața de familie și pentru un mod de viață independentă;

- ✓ creșterea, îngrijirea și socializarea copilului care are dificultăți de integrare, comportamentale sau de învățare.

Beneficiarii serviciilor de zi sunt copiii cu vârsta cuprinsă între 6 -12 ani și care se află, singuri sau împreună cu familia, într-una din următoarele situații:

- copiii și părinții cărora li se acordă prestații și servicii destinate prevenirii separării lor;
- copiii care au beneficiat de o măsură de protecție specială și au fost reintegrați în familie;
- copiii care beneficiază de o măsură de protecție specială;
- copiii din familii monoparentale;
- copii cu unul sau ambii părinți plecați în străinătate;
- copiii aflați în situații de risc de abandon, neglijare, abuz, sau orice altă situație de risc psiho-social în care se află copilul la un moment dat;
- părinții ai căror copii beneficiază de o măsură de protecție specială.

Aceștia au fost identificați ca urmare a colaborării DAS-ului cu școlile adiacente centrului și selecționați în urma evaluării sociale în funcție de criteriile stabilite.

În anul 2021 ținând cont de recomandările Direcției de Sănătate Publică Botoșani referitoare la respectarea prevederilor din *Odinul nr.1.076/4.518/3.936/2020 privind stabilirea măsurilor necesare pentru prevenirea îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2*, numărul beneficiarilor a fost stabilit la 21 copii distribuiți în trei grupe.

Indicatori realizați:

- ✓ Număr copii beneficiari de servicii sociale în cadrul CSZ – **32**;
- ✓ Număr copii noi admiși în Centrul Social de zi – **12**;
- ✓ Număr copii cu părinți cărora li se acordă prestații sociale – **21**;
- ✓ Număr copii din familii monoparentale – **18**;
- ✓ Număr copii cu părinți plecați la muncă în străinătate – **3**;
- ✓ Nici un copil, beneficiar de servicii CSZ nu a fost separat de familia sa;
- ✓ Număr planuri personalizate de intervenție pentru fiecare beneficiar – **21**;
- ✓ Număr vizite/întrevederi (părinți, instituții, organizații, etc) – **40**;
- ✓ Număr ședințe consiliere individuală/suport părinte – **46**;
- ✓ Program zilnic adaptat pentru copii funcție de orarul școlar/vacanțe școlare – **2**;
- ✓ Sărbătorirea zilelor de naștere ale copiilor – trimestrial
- ✓ Număr grupe de copii formate după vârstă/an școlar – **3**;
- ✓ Nr. copii care beneficiază de recuperare a deficiențelor de dezvoltare – **13**;
- ✓ Număr ședințe de consiliere copii – **61**;
- ✓ Număr de activități de educație informală – **51**;
- ✓ Număr activități de educație non-formală – **23**;
- ✓ Nici un copil nu a abandonat școala
- ✓ Număr voluntari atrași, cu angajament de voluntariat – **2**;

- ✓ Număr de colaborări cu alte instituții/organizații etc – 8 (Asociația pentru copii Il Girotondo, Grupul Local de Tineret, Liceul de artă "Ștefan Luchian" Botoșani, Organizația Ecotic, Asociația Lindenfeld - Ajungem Mari Botoșani, Asociația OvidiuRO, Școala gimnazială nr.12 Botoșani, Gradinița cu PP nr.15 Botoșani);
- ✓ Apariții site web-rețea de socializare, acțiuni de promovare a activităților centrului <https://www.facebook.com/Centrul-social-de-zi-pt-copii-aflati-in-situatie-de-risc-social-713836122001505/?fref=ts>;
- ✓ Activități de strângere de fonduri/donații/sponsorizări (zile de naștere, Asociația Lindenfeld – cadouri sărbători de iarnă, produse de igienă/măști copii, etc);
- ✓ Întâlniri echipă interdisciplinară în cadrul centrului – lunar;
- ✓ Nici o sesizare/reclamație de la beneficiarii și aparținătorii CSZ.

Serviciul Centrul Social de Urgență Botoșani

Prin activitatea profesională desfășurată în perioada **01 noiembrie 2020 – 31 decembrie 2021** în **Centrul Social de Urgență Botoșani** echipa centrului a urmărit să sprijine persoanele fără adăpost prin:

- cazare și hrană în cadrul Centrului Social de Urgență Botoșani, diminuându-se riscul de marginalizare și excludere socială;
- asistență și consiliere psihologică pentru depășirea situației de criză a oamenilor străzii;
- obținerea actului de identitate și a vizei de flotant pe Centrul Social de Urgență Botoșani;
- asistență medicală și consiliere pentru promovarea sănătății și educației sanitare individuale;
- sprijin pentru înscrierea asistaților centrului în evidențele Agenției Județene de Ocupare a Forței de Muncă Botoșani, pentru urmarea unui curs de calificare/recalificare profesională, pentru obținerea unui loc de muncă;
- stimularea și încurajarea capacității de autogospodărire a oamenilor străzii;
- încurajarea reintegrării socio-familiale a asistaților centrului.

Urmare a acțiunilor sociale mai sus menționate, pe lângă faptul că aceste categorii de persoane au beneficiat de adăpost și hrană în cadrul *Centrului Social de Urgență Botoșani*, aceștia și-au îmbunătățit abilitățile de autoprezentare socială, relaționare și comunicare reușind cu sprijinul personalului CSU să obțină o carte provizorie de identitate cu viza de flotant pe CSU, sa fie inscriși in evidențele *Agentei Județene de Ocupare a Forței de Muncă Botoșani*, să fie înscriși în evidențele unui medic de familie, sau chiar să urmeze un curs de calificare profesională și nu în ultimul rând să obțină încredere în propriile forțe pentru activități de autoorganizare și autogospodărire.

Serviciul Asistență Medicală Comunitară face parte din cadrul ansamblului de atribuții și competențe transferate de către Ministerul Sănătății Publice către autoritățile administrației publice locale prin care se urmărește realizarea

responsabilităților Guvernului în planul strategiei din domeniul sănătății cuprinse în Programul de guvernare.

În ceea ce privește beneficiarii serviciilor de asistență medicală comunitară aceștia au fost în număr de 3.958 din care 1.734 din colectivitatea de romi, persoane vulnerabile aflate în diferite situații.

Analizând rapoartele de vizită întocmite de asistenții medicali comunitari și de către mediatorii sanitari se constată pentru perioada raportată că au fost desfășurate un set de activități menite să conducă la realizarea obiectivelor generale ale asistenței medicale comunitare respectiv, implicarea comunității în identificarea problemelor medico-sociale ale acesteia, definirea acestor probleme, adaptarea programelor de intervenție la nevoile comunității, asigurarea eficacității acțiunilor și a eficienței utilizării resurselor.

Totodată, au fost desfășurate marea majoritate a activităților de asistență medicală comunitară prevăzute în atingerea principalului obiectiv, acela de implicare a autorităților locale în managementul asistenței medicale, în identificarea, cunoașterea și soluționarea nevoilor reale de sănătate ale populației din comunitatea locală.

Concluzionând, ***Direcția de Asistență Socială vine în sprijinul cetățenilor, prin intermediul structurilor componente, asigurând acces facil la informații, consiliere în formularea solicitărilor, gășind soluții pe termen lung sau scurt, particularizând în funcție de nevoia fiecărui cetățean, pentru a depăși situațiile dificile și a îndepărta pericolul marginalizării sociale.***

Misiunea *Direcției de Asistență Socială Botoșani* este aceea ca, prin serviciile sociale și beneficiile sociale acordate, să asigure dezvoltarea capacităților indivizilor și/sau a comunităților pentru soluționarea propriilor nevoi sociale, precum și pentru creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială. *Direcția de Asistență Socială Botoșani*, prin intermediul structurilor sale, are rolul de a oferi sprijin persoanelor din municipiul Botoșani aflate în situație de dificultate, prin acordarea de beneficii și servicii la cele mai înalte standarde de calitate, dând dovadă de dăruire și solidaritate socială.

Totodată, pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, *Direcția de Asistență Socială Botoșani* colaborează și relaționează cu: *Primăria Municipiului Botoșani; Consiliul Județean Botoșani; Instituția Prefectului Botoșani*, precum și cu diverse organizații neguvernamentale, organizații ale pensionarilor; diverși agenți economici; voluntari, etc.

Cu toate acestea, măsurile politice aplicate național precum și măsurile aplicate local care au avut ca scop combaterea sărăciei și a excluziunii sociale nu și-au îndeplinit în totalitate obiectivul, deoarece acestea oferă o siguranță extrem de redusă pentru familiile care depind cu adevărat de aceste beneficii.

Profesioniști din sistemul de asistență socială, consideră că prestațiile sociale acordate populației sărace nu pot rezolva problemele complexe de excluziune și sărăcie cu care se confruntă familiile beneficiare și au generat dependență de un sistem pasiv de asistență. În lipsa unor condiționări eficiente a prestațiilor de accesul la servicii sau de

găsirea unui loc de muncă, precum și fără dublarea acestor prestații de servicii de suport corespunzătoare la nivel local, aceste măsuri de asistență socială nu acoperă funcția de plasă de suport pentru populația săracă.

De asemenea, poate fi menționat că prestațiile sociale se află la un nivel mult prea mic pentru a putea rezolva problemele complexe de excluziune și sărăcie cu care se confruntă familiile beneficiare de ajutor social.

5.3.3. Zone urbane marginalizate - Comunități dezavantajate

Un indicator important care reflectă nivelul de trai este **rata deprivării materiale severe**, care reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- ❖ *achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;*
- ❖ *plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;*
- ❖ *consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteina) cel puțin o dată la două zile;*
- ❖ *posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie)*
- ❖ *deținerea unui telefon fix sau mobil;*
- ❖ *deținerea unui televizor color;*
- ❖ *deținerea unei mașini de spălat;*
- ❖ *deținerea unui autoturism personal;*
- ❖ *asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.*

Cu o valoare de 20,6% a ratei deprivării materiale severe, în anul 2020, *Regiunea Nord-Est* se află pe locul trei, după *Regiunea Sud-Est* și *Sud-Muntenia*, între regiunile de dezvoltare ale țării cu ratele cele mai mari ale acestui indicator, cu 4,6 puncte procentuale peste media națională.

Tab. 5.17. Rata deprivării materiale severe în anul 2020

Nr. crt.	Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Rata deprivării materiale severe (%)
1.	ROMÂNIA	14,8
2.	Regiunea NORD-VEST	9,1
3.	Regiunea CENTRU	12,6
4.	Regiunea NORD-EST	19,4
5.	Regiunea SUD-EST	22,7
6.	Regiunea SUD-MUNTENIA	20,6
7.	Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	10,1
8.	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	14,7
9.	Regiunea VEST	8,6

Evoluția indicatorului în perioada 2010-2020 este fluctuantă, per ansamblu înregistrându-se o scădere masivă de la 40,3% în anul 2010 la 19,4% în 2020.

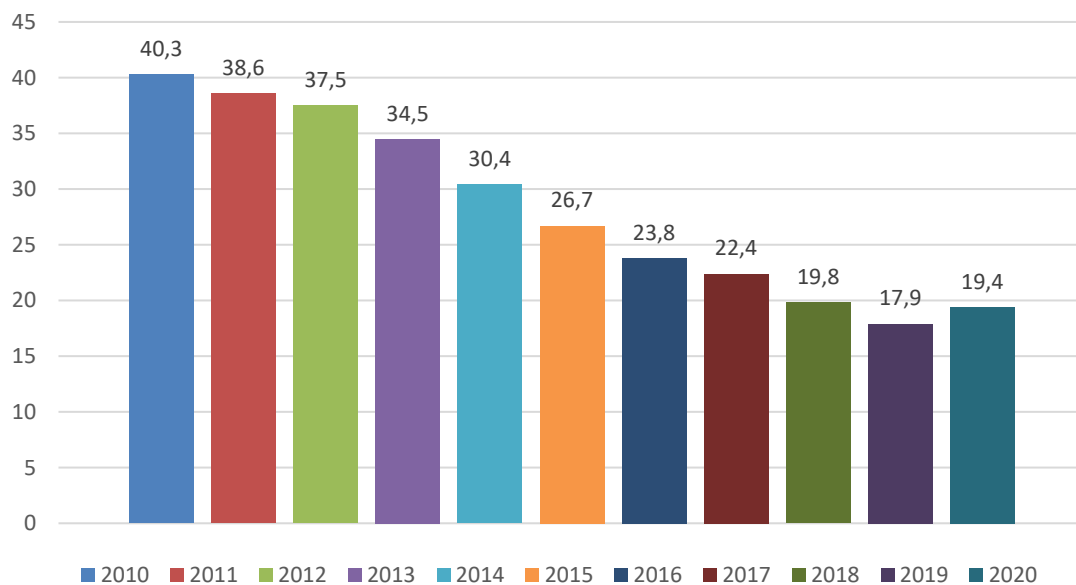

Fig. 5.24. Evoluția ratei deprivării materiale severe în Regiunea Nord-Est în perioada 2010-2020 ²¹⁰

²¹⁰ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Un alt indicator relevant pentru nivelul de trai este **rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE)**.

AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- ❖ *au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;*
- ❖ *sunt în stare de deprivare materială severă;*
- ❖ *trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.*

La acest indicator *Regiunea Nord-Est* se situează pe locul al 2-lea - după *Regiunea Sud-Est* - între regiunile României cu ratele cele mai mari ale acestui indicator, cu o valoare de 41,4% în anul 2020, valoare cu aproximativ 11 puncte procentuale față de media națională.

Tab. 5.18. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2020

Nr. crt.	Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (%)
1.	ROMÂNIA	30,4
2.	Regiunea NORD-VEST	18,5
3.	Regiunea CENTRU	27,2
4.	Regiunea NORD-EST	41,4
5.	Regiunea SUD-EST	43,2
6.	Regiunea SUD-MUNTENIA	32,6
7.	Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	12,6
8.	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	38,7
9.	Regiunea VEST	25

După cum se poate observa în figura de mai jos, evoluția indicatorului în perioada 2015-2020, pentru *Regiunea Nord-Est*, arată faptul că au fost înregistrate îmbunătățiri semnificative și, chiar mai mult, în ultimii 4 ani s-a înregistrat o tendință de scădere a ratei de excluziune socială.

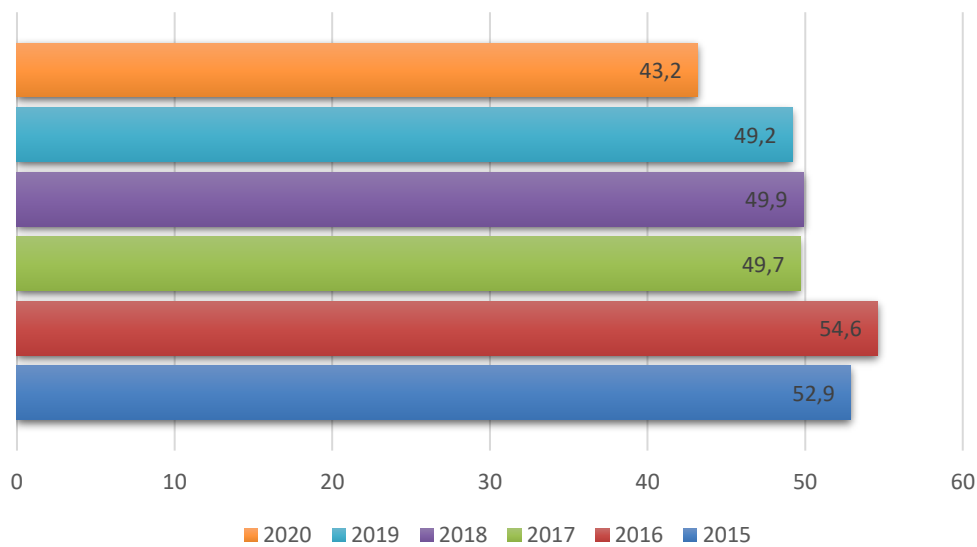

Fig. 5.25. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE - definiție nouă) în Regiunea Nord-Est în perioada 2015-2020 ²¹¹

Conform datelor furnizate în cadrul **Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2014-2020**, în prezent, unul din cinci români se confruntă cu sărăcia determinată de venitul insuficient, și o mare parte din sărăcia bazată pe venit este persistentă, trei sferturi dintre persoanele sărace aflându-se în această situație de cel puțin trei ani. O treime din populație este afectată de deprivare materială severă, în sensul că nu-și poate permite să achiziționeze articole considerate dezirabile sau chiar necesare pentru a duce un trai decent. Încă mai există în România copii care nu au mers niciodată la școală, iar procentul tinerilor fără o educație adecvată este ridicat. Multe persoane sunt în continuare inactive sau neangajate formal, cu șanse mici de a căpăta acces corespunzător la piața muncii. Există inegalități în ceea ce privește acoperirea cu servicii medicale de bază. Există un număr semnificativ de comunități dezavantajate în care aceste probleme se cumulează, făcând aproape imposibilă întreruperea ciclului excluderii, fără ca membrii săi să fie sprijiniți și integrați prin intervenții din exterior.

De asemenea, potrivit documentelor programatice și analizei datelor din *Ancheta Bugetelor de Familie*, romii sunt expuși unui risc de sărăcie de zece ori mai mare decât celelalte etnii (33% dintre ei trăiau în sărăcie absolută pe baza pragului național al sărăciei, în timp ce doar 3,4% din populația care nu este de etnie romă au avut niveluri de consum sub pragul sărăciei). Îngrijorător este faptul că riscul de sărăcie este extrem de mare pentru copiii romi – rata de sărăcie în cazul lor este de 37,7%, în timp ce rata națională a sărăciei este de doar 4,3%.

Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) a fost instrumentul de dezvoltare teritorială propus de Comisia Europeană pentru perioada de

²¹¹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

programare 2014-2020 în vederea combaterii sărăciei și a excluziunii sociale, de la nivel urban, prin stimularea implicării comunităților în dezvoltarea locală, prin formarea unui parteneriat local și implementarea unor strategii integrate de dezvoltare locală. Parteneriatul local are rolul de a elabora și de a implementa o strategie de dezvoltare locală integrată, beneficiind de finanțare pe termen lung, și deținând puterea de decizie cu privire la modul în care sunt cheltuite fondurile.

Dezvoltarea Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) se adresează unor teritorii subregionale specifice, fiind gestionată de comunitate prin intermediul *Grupurilor de Acțiune Locală (GAL)*, formate din reprezentanți ai sectorului public și privat, precum și ai comunităților, atât a celor marginalizate, cât și a celor nemarginalizate ce promovează interesele socio-economice locale. La baza acestei abordări stă concepția *LEADER*, un instrument folosit încă din perioada de programare 2007-2013 pentru a ajuta actorii din mediul rural să valorifice pe termen lung potențialul de dezvoltare local.

Aplicarea mecanismului *DLRC (Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității)* ca instrument pentru promovarea dezvoltării integrate și implicării comunităților în dezvoltarea locală a condus la formarea unui parteneriat local în municipiul Botoșani, respectiv *Grupul de Acțiune Locală (GAL) "Botoșani pentru viitor"*, cu rolul de a elabora și de a implementa o strategie de dezvoltare locală integrată, în vederea combaterii sărăciei și a excluziunii sociale, menită să conducă la dezvoltare economică și socială la nivel local.

În perioada de programare 2014-2020, la nivel urban, respectiv la nivelul orașelor cu populație peste 20.000, prin *DLRC* se propune o abordare integrată în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitățile marginalizate, printr-o abordare multisectorială, realizată prin corelarea și asigurarea complementarității între investițiile în infrastructură de tip FEDR și măsurile soft, de tip FSE.

Astfel, **abordarea DLRC 2014-2020 are la bază 5 principii** ce promovează eforturile de dezvoltare locală care:

- *vizează zonele subregionale;*
- *sunt gestionate de către comunitate prin grupurile de acțiune locală (GAL);*
- *sunt implementate prin strategii de dezvoltare locală (SDL) integrate și multisectoriale în funcție de zonă, concepute ținând cont de potențialul de dezvoltare și de nevoile locale;*
- *includ elemente inovatoare;*
- *pun accent pe colaborarea în rețea.*

Aplicarea *DLRC* în zonele urbane are ca obiective scoaterea din sărăcie/reducerea sărăciei și integrarea socială prin stimularea asocierii „de jos în sus” a actorilor dintr-un teritoriu care elaborează și aplică strategii integrate și multisectoriale de dezvoltare locală.

În perioada de programare 2014-2021, instrumentul *DLRC* s-a adresat comunităților marginalizate din zonele urbane, deși alocările *DLRC* nu au fost considerate ca făcând

parte din alocările DUD (DLRC nu este un instrument foarte potrivit pentru implementarea directă a DUD, dar reprezintă o completare ideală, ajutând la rezolvarea problemelor vizate la nivel de cartier).

Pentru perioada de programare 2021-2027, instrumentul DLRC din zonele urbane va continua să se axeze pe comunitățile marginalizate, dar, în plus, există discuții ca instrumentul să se axeze și pe probleme de competitivitate, prin încurajarea unui mediu de afaceri competitiv și inovator.

Proiectul de politică de coeziune 2021-2027 indică faptul că instrumentul DLRC ar trebui:

- ⇒ să se concentreze pe zonele subregionale;
- ⇒ să fie condus de grupuri de acțiune locală (GAL) formate din reprezentanți ai sectorului public și privat, fără ca vreunul dintre grupuri să controleze procesul decizional;
- ⇒ să aibă la bază o strategie integrată;
- ⇒ să promoveze abordări inovatoare și de cooperare cu și între actorii teritoriali.

Proiectul de politică de coeziune oferă, de asemenea, mai multe detalii cu privire la responsabilitățile AM privind acordurile DLRC, precum și cu privire la sarcinile minime pe care ar trebui să și le asume grupurile de acțiune locală ²¹².

În municipiul Botoșani, aplicarea instrumentului DLRC este orientată către zone cu populație aflată în risc de excluziune socială, astfel încât prin **Strategia de Dezvoltare Locală - Etapa a II-a a mecanismului DLRC** dedicată acestor zone să se implementeze măsuri care să diminueze acțiunea factorilor ce generează sărăcie și excluziune socială.

DLRC se concentrează în principal asupra zonelor urbane marginalizate. Zonele marginalizate, cu toate subtipurile lor, sunt cele mai afectate de sărăcie și cele mai expuse discriminării și excluziunii sociale. Teritoriul ocupat poate varia, ca formă și delimitare, de la o singură zonă dintr-un oraș la mai multe zone de acest tip.

Astfel, conform studiului „**Elaborarea strategiilor de integrare a comunităților urbane marginalizate – Atlasul zonelor urbane marginalizate din România**”, document elaborat de *Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)* în colaborare cu *Banca Mondială*, există trei criterii principale pentru definirea și analiza diferitelor tipuri de zone marginalizate, și anume: **capitalul uman** (educație, starea de sănătate, mărimea și compoziția gospodăriei), **ocuparea** și **condițiile de locuire**.

Zonele urbane marginalizate sunt zone urbane ce acumulează dezavantaje din perspectiva capitalului uman, ocupării forței de muncă și a locuirii. În cele mai multe cazuri, acestea sunt zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social și care

---

²¹² Sursa: *Romania-Catching-Up-Regions - Cerințe strategice pentru modele organizatorice*

nu sunt reflectate în statisticile privind ratele de sărăcie calculate la nivel de localitate sau județ. Zonele marginalizate sunt adevărate punji de excluziune socială care concentrează persoane cu nivel scăzut de capital uman (nivel scăzut de educație, stare precară de sănătate, număr ridicat de copii), cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire. Puternica stigmatizare cu care sunt asociate aceste locuri, pe lângă lipsa sau slaba calitate a serviciilor (educație, sănătate, infrastructură) reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie. Aceste zone sunt candidatele cele mai potrivite pentru intervențiile de tipul dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC) realizate în orașele din România.

În **Regiunea Nord-Est, 40,38%** (820 mii) **din totalul populației urbane locuia în zone dezavantajate**, din care: 5,66% (78 mii) în zone dezavantajate pe locuire, 12,51% (172 mii) în zone dezavantajate pe ocupare, 14,77% (203 mii) în zone dezavantajate pe capital uman, 4,29% (59 mii) în zone marginalizate și 3,15% în alte zone. Cele mai mari procente de populația urbană aflată în zone dezavantajate se regăsesc în județele Botoșani (56% din populație) și Suceava (48,2% din populație). În județul Iași sunt cele mai multe persoane dezavantajate în ceea ce privește locuirea - 10,98% din populație (39 mii locuitori).

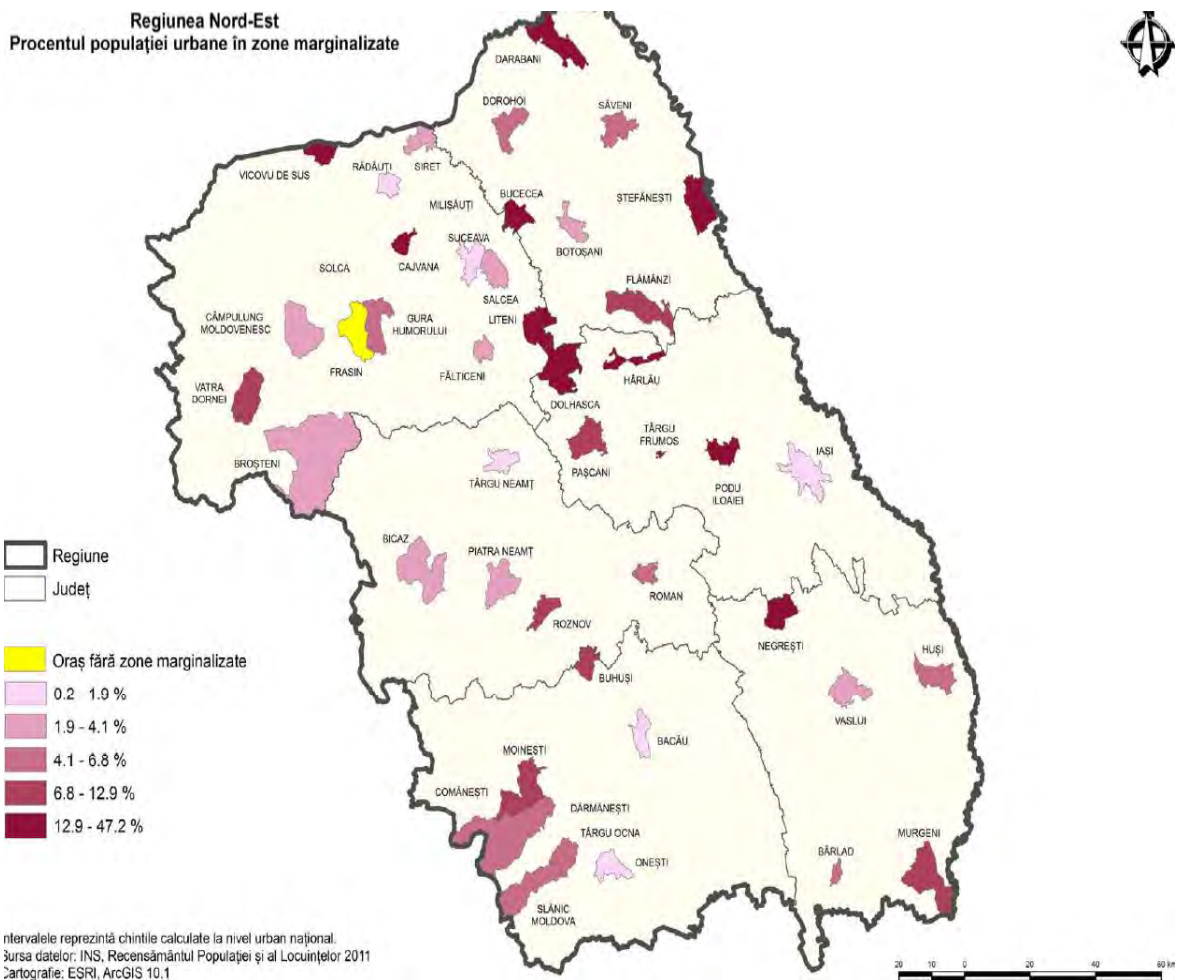

Fig. 5.26. Marginalizarea urbană, la nivel de unitate administrativ-teritorială: Nord-Est ²¹³

În județul Botoșani sunt cele mai multe persoane dezavantajate atât în ceea ce privește ocuparea - 26,4% din populație (44 mii locuitori), cât și în ceea ce privește capitalul uman - 23,4% din populație (61 mii locuitori).

Analizând **situația zonelor marginalizate la nivel județean**, constătam că din punct de vedere **procentual județul Botoșani are cel mai ridicat nivel 6%** (aprox. 10 mii persoane), însă din punct de vedere absolut județele Suceava și Iași au fiecare cel mai mare număr de locuitori în acest tip de zonă, cu aprox. 13 mii de persoane.

De asemenea, **la nivel regional 11,3% din totalul populației rurale²¹⁴ locuiește în zone marginalizate, cel mai înalt nivel dintre toate regiunile** și cu aproape 5 p.p. mai mult față de următoarea clasată, Regiunea Sud-Est. Totodată, nivelul înregistrat în zonele rurale marginale este de aproape trei ori mai mare față de cel existent în zonele urbane marginalizate.

La nivel județean, cel mai mare procent din **populația rurală care trăiește în zonele marginalizate** se regăsește în județul Vaslui cu 22,7%, urmat de Iași cu 14,6%, **județul Botoșani** cu 11,3% și Bacău cu 10,2%, iar cel mai mic procent în județele Suceava cu 5,5% și Neamț cu 5,7%.

Localitățile afectate de marginalizare severă din județul Botoșani sunt amplasate din punct de vedere spațial în zona de nord și centrală și la est de municipiul Botoșani și ne referim la **13 comune** cu o populație totală de 21.130 locuitori: *Albești, Cristinești, Durnești, Frumușica, Gorbănești, Hănești, Mihălășeni, Mileanca, Prăjeni, Ungureni, Dimacheni, Cosula și Blandești*.

În ceea ce privește zona analizată în cadrul acestui document strategic, **Atlasul zonelor urbane marginalizate din România a identificat următoarea structură la nivelul Municipiului Botoșani:**

- ✓ **56,69% din populație se află în zone nemarginalizate;**
- ✓ **1,94% populație în zone dezavantajate pe locuire;**
- ✓ **28,31% populație în zone dezavantajate pe ocupare;**
- ✓ **7,71% populație în zone dezavantajate pe capital uman;**
- ✓ **2,92% populație în zone marginalizate.**

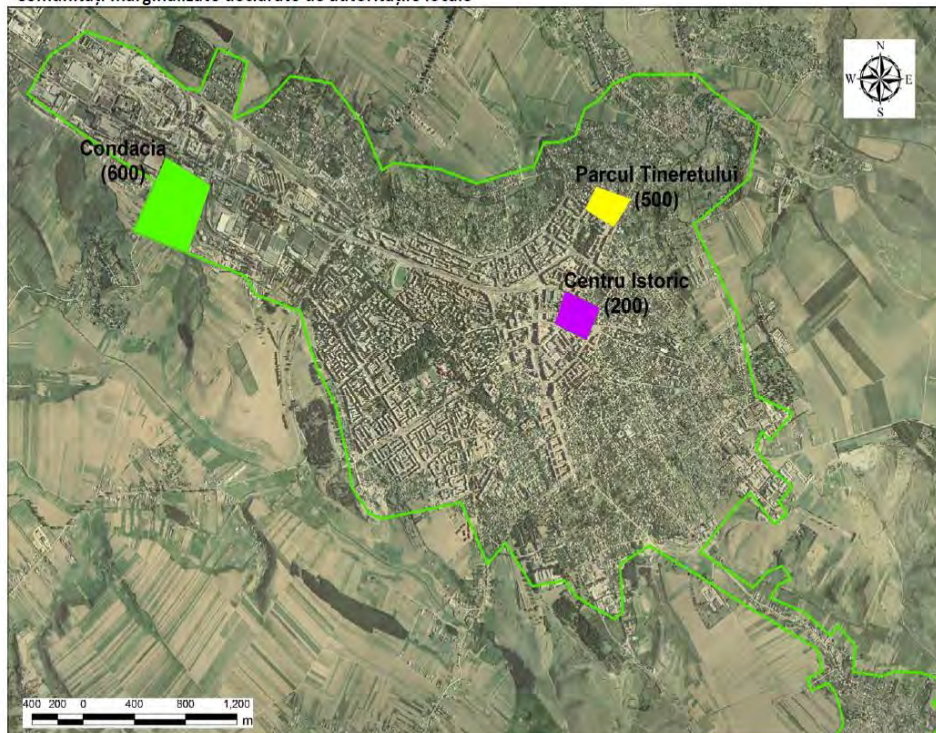
²¹³ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord-Est 2021-2027 / Studiul "Atlasul zonelor urbane marginalizate din România, Banca Mondială, 2016

²¹⁴ Sursa: Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România", Banca Mondială, 2016

Regiunea: Nord-Est
 Județul: Botoșani
 Municipiul: Botoșani

Comunități marginalizate declarate de autoritățile locale

Legenda

Limita intravilan

Tipuri de comunități urbane marginalizate

- Zone de tip ghetou cu blocuri
- Zone de tip ghetou în foste colonii de muncitori
- Zone de tip mahala cu case
- Zone de tip mahala cu adăposturi improvizate
- Zone de locuințe sociale modernizate
- Zone istorice (centrale) cu locuințe sociale și/ sau clădiri ocupate abuziv
- Zone mixte

(număr) Estimare număr locuitori în zonă

Cartografiei: ESRI, ArcGIS 10.1

Lângă zona marginalizată sunt menționate numele zonei și numărului estimat de locuitori din zonă doar dacă și așa cum au fost declarate acestea de către autoritățile locale.

Fig. 5.27. Harta zonelor marginalizate din Municipiul Botoșani - Atlasul zonelor urbane marginalizate din România ²¹⁵

De asemenea, **Atlasul zonelor urbane marginalizate din România** a identificat, în urma analizei datelor furnizate de autoritățile locale, **2 zone urbane marginalizate**, respectiv:

- I. **ZUM PARCUL TINERETULUI** - zonă de tip ghetou cu blocuri;
- II. **ZUM CENTRUL ISTORIC** – zonă istorică cu locuințe sociale și/sau clădiri ocupate abuziv.

Aceste zone urbane marginalizate se referă la cartierele din Municipiul Botoșani în care o medie parte a populației trăiește în locuințe neadecvate, fără acces la utilitățile esențiale, care cumulează dezavantaje din perspectiva capitalului uman, ocupării forței de muncă și a locuirii.

Zonele identificate ca fiind dezavantajate și marginalizate se află în totalitate în intravilan și cuprind o suprafață de 500 ha și o populație de 70.000 locuitori (aprox. 66%

²¹⁵ Sursa: Atlasul zonelor marginalizate din Romania - Capitolul 3. Hărți - Hărți reprezentând comunități marginalizate declarate de către autoritățile locale: Nord-Est

din populația totală a municipiului). Acestea sunt reprezentate de **șapte sub-zone/cartiere cu caracteristici și probleme/nevoi de dezvoltare similare**:

- ☞ **Cartierul Primăverii**
- ☞ **Cartierul Bucovina**
- ☞ **Cartierul Grivița – Împăratul Traian**
- ☞ **Cartierul Octav Băncilă**
- ☞ **Cartierul Pacea**
- ☞ **Cartierul Parcul Tineretului (zonă marginalizată)**
- ☞ **Zona Industrială (zonă marginalizată).**

La acestea se adaugă și zona centrală a municipiului, unde se propune continuarea și valorizarea investițiilor realizate în anii anteriori. De asemenea, unele zone nou construite, cu un grad redus de urbanizate (exemplu *Cartierul ANL Cișmea, Luizoaia*) necesită lucrări integrate de extindere și modernizare a infrastructurii tehnico-edilitare și de transport și a echipamentelor publice (unități de învățământ, spații publice, spații verzi, etc.)

În acest sens, s-a identificat necesitatea adoptării unei strategii multisectoriale și integrate pentru crearea unei punți între politici, pe de o parte, și acțiuni concrete, pe de altă parte, prin investiții complementare. Abordarea a fost de tip integrat, cu evitarea măsurilor disparate, mono-sectoriale, a căror eficacitate ar fi diminuată semnificativ în lipsa unor măsuri eficiente de acompaniere a măsurilor principale și va fi implementată la nivelul zonelor delimitate distinct. Astfel, în cadrul **Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Botoșani (SDL)**, teritoriul municipiului Botoșani s-a delimitat pe baza prevederilor *Planului Urbanistic General*, astfel încât să îndeplinească condițiile de dimensiune și coerență menționate în ghid și să cuprindă cel puțin un ZUM alături de zona urbană funcțională aferentă.

Delimitarea exactă a Teritoriului SDL a fost stabilită conform deciziilor GAL "Botoșani pentru viitor". Aceasta a avut în vedere respectarea condițiilor locale și viziunea privind dezvoltarea strategică stabilită prin SDL, s-a bazat pe analiza diagnostic a nevoilor și a problemelor pe care existența strategiei încearcă să le elimine.

Teritoriul *SDL* delimitat la nivelul Municipiului Botoșani se găsește chiar în centrul localității, fiind format din arealul delimitat de străzile: Tomis nr. 1-27, Zimbrului nr. 1-31, Impărat Traian nr. 17-73, 20-108, Săvenilor nr. 1-59, 2-40, Tudor Vladimirescu nr. 1-7, 2-96, Victoriei nr. 1 – 41, 1Decembrie nr. 1-89, 20-58, Calea Natională nr. 79-97E, 52-62, Octav Onicescu nr.62-70 și Libertății nr.2-30.

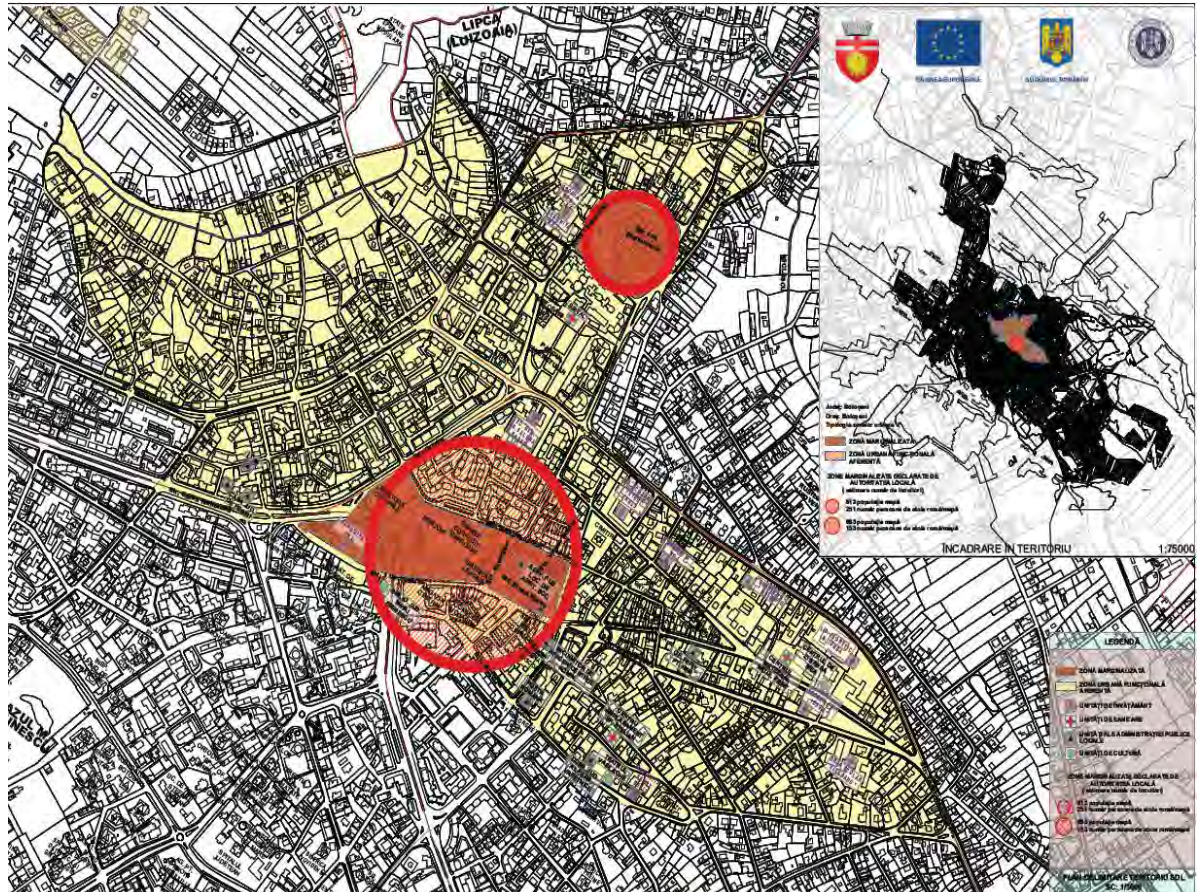

Fig. 5.28. Teritoriul SDL delimitat de GAL "Botoșani pentru viitor" la nivelul Municipiului Botoșani

Teritoriul SDL prezintă un grad ridicat de eterogenitate, cuprinzând atât două Zone Urbane Marginalizate (ZUM), **ZUM 1 (cod mapă recensământ 357400363)** și **ZUM 2 (cod mapă recensământ 357400279)** – delimitate conform *Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate*, cât și o zonă cu un nivel social mediu, din punct de vedere al indicatorilor ce vizează locuirea, deprivarea materială, ocuparea (**zonă funcțională - ZUF**), aflată în proximitatea celor 2 ZUM.

În ceea ce privește acumularea istorică a sărăciei, zona are sectoare caracterizate prin spații urbane locuite în majoritate de un anumit grup etnic (romi, în cazul de față), degradate din punct de vedere fizic, social și al gradului de implicare în comunitate al populației sau alcătuite din așezări informale. Această situație face ca legătura dintre grupul majoritar din zona săracă, respectiv populația de etnie romă, și societatea în ansamblul ei să fie una minimală, aproape inexistentă, bazată mai degrabă pe ignorare și atitudine negativă. Componenta socială este marcată de sărăcie și, drept urmare, stigmatizată, ceea ce face ca grupul etnic să se dezvolte și să evolueze paralel în raport cu societatea dominantă.

Potrivit *Anexei la Ghidul solicitantului/oct 2017 "Lista ZUM din orașele 20.000 loc+",* la nivelul municipiului Botoșani au fost identificate următoarele **tipuri de mape (sectoare) de recensământ marginalizate:**

Tab. 5.19. Distribuția mapelor de recensământ marginalizate la nivelul UAT Botoșani ²¹⁶

SIRSUP	SIRUTA	Denumire localitate	Populație recensământ 2011	Cod mapă recensământ	Tip marginalizare/dezavantajare	Populație mapă	Număr persoane de etnie romă/mapă
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400001	Mapă marginalizată	279	42
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400013	Mapă marginalizată	146	0
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400085	Mapă marginalizată	232	9
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400155	Mapă marginalizată	291	0
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400208	Mapă marginalizată	148	0
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400279	Mapă marginalizată	683	153
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400363	Mapă marginalizată	812	251
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400420	Mapă marginalizată	312	20
35731	35740	MUNICIPIUL BOTOSANI	106847	357400429	Mapă marginalizată	219	59

Pentru stabilirea teritoriului SDL și a ariei de acoperire a intervențiilor pe care *Strategia de dezvoltare Locală prin mecanismul DRLC* le poate propune la nivelul municipiului Botoșani, au fost analizate, în cadrul *Studiului de referință*, cele trei zone prin indentificarea particularităților fiecărei zone, pentru ca aceasta să poată fi validată ca fiind ZUM.

Studiul de referință a fost realizat în cadrul proiectului denumit “*Un nou început - GAL Botoșani – Sprijin pentru dezvoltarea unei strategii locale durabile*” și a avut drept scop identificarea nevoilor și problemelor populației din zonele teritoriului SDL – populație țintă, cu accent pe ZUM-uri, prin aprecierea situației reale a acesteia (locativă, medicală, educațională, economică, de infrastructură, socială etc), în funcție de o serie de criterii predefinite.

Obiectivul general al SDL este reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în *ZUM Parcul Tineretului și ZUM Centru istoric* alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.

Obiectivele specifice ale SDL stabilite de GAL “*Botoșani pentru Viitor*” au fost delimitate în timp și organizate pe sectoare: infrastructură și spații publice urbane, locuire, ocupare, educație, acces la servicii, comunitate și imagine publică:

²¹⁶ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Locală a Municipiului Botoșani – Etapa a II-a a Mecanismului DLRC*

- OS 1 - Îmbunătățirea infrastructurii rutiere pentru cel puțin 3 străzi în 3 ani;*
- OS 2 - Creșterea gradului de siguranță al cetățenilor și îmbunătățirea aspectului peisagistic al teritoriului SDL prin reamenajarea spațiilor publice urbane în 3 ani;*
- OS 3 - Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru minimum 100 persoane în 3 ani;*
- OS 4 - Creșterea gradului de ocupare prin furnizarea de servicii de ocupare, calificare și angajare pentru 420 de persoane pe o perioadă de 3 ani;*
- OS 5 - Creșterea accesului la educație pentru minimum 420 de persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe o perioadă de 3 ani;*
- OS 6 - Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale integrate, individualizate axat pe nevoile persoanelor marginalizate pentru cel puțin 840 de persoane, pe o perioadă de 3 ani;*
- OS 7 - Îmbunătățirea imaginii zonei și creșterea gradului de coeziune socială pentru peste 500 locuitori din teritoriul SDL, pe o perioadă de 3 ani.*

Populația totală în municipiul Botoșani la momentul efectuării *Studiului de referință* implica un număr total de 121.838 persoane conform domiciliului, din care **populația teritoriului SDL delimitat** însuma un număr total de **20.089 persoane**, distribuite astfel: **ZUM 1 - Parcul Tineretului: 812 persoane, respectiv 243 gospodării, ZUM 2 - Centrul istoric: 683 persoane, respectiv 116 gospodării, ZUF - 18.594 persoane.**

ZUM 1 - Parcul Tineretului este un cartier muncitoresc din municipiul Botoșani, situat la ieșirea din oraș, către comuna Răchiți. Delimitare: Nord-Vest - Strada Parcul Tineretului nr. 12-14, Nord-Est - Strada Parcul Tineretului nr. 16-20, Sud-Est – Aleea Slt. Ion Elefterescu nr.2 și nr. 1-5, Sud-Vest - Aleea Parcul Tineretului nr. 2 – 6. În capătul acestui cartier în anii `90 au fost construite două scări de bloc cu locuințe sociale, pentru cei nevoiași, majoritate de etnie romă. Locuințele sociale au ajuns să fie numite de localnici și „ghetourile“ din Parcul Tineretului, din cauza aspectului lor degradat: blocurile au tencuiala căzută sau grav deteriorată, grupurile sanitare, comune, sunt distruse, foarte murdare, în majoritatea lor nefuncționale. Holurile comune sunt insalubre, în majoritate fără iluminat și popluate cu câini comunitari. „Ghetourile“ au devenit în timp un adevărat focar de infecție, inspectorii Direcției de Sănătate Publică descoperind adevărate focare de hepatită și de tuberculoză. În același timp datele de la Poliția Loaclă arată că zona prezintă un risc foarte mare de infracționalitate.

ZUM 2 - Centrul istoric a fost inclusă în teritoriul SDL deoarece, pe lângă faptul că este o zonă ZUM conform *Atlasului Zonelor Marginalizate*, în zonă trăiesc preponderent persoane defavorizate pe toate cele trei componente de marginalizare cuprinse în strategie: capital uman, locuire și ocupare. Delimitare: Nord-Vest-Strada Calea Națională nr. 58A-91, Nord-Est - Strada Independenței nr. 2-24, Sud-Est – Strada Peneș Curcanul nr.1-1A, Sud-Vest - Str. 1Decembrie nr. 1 – 79. În zonă sunt multe locuințe sociale, ceea ce crează, în locul unei zone metropolitane cosmopolite, un pol social de pauperiate și marginalizare pe criterii etnice și, în final, zonă de excluziune socială. Zona, conform

datelor de la Poliția Locală prezintă un risc foarte mare de infracționalitate. De menționat în acest context și faptul că din punct de vedere al amplasării geografice zona are o localizare strategică – centrul Municipiului Botoșani - având deci impact puternic asupra întregului oraș.

ZUF este o zonă mixtă, formată din blocuri și case, care împreună cu cele două ZUM-uri aflate în componența teritoriului SDL. Datorită dispersiei neuniforme a caselor și a blocurilor, respectiv a omogenității de ordin socio-demografic, nu s-au putut identifica zone distincte în componența acestei, având un caracter unitar și funcțional din punct de vedere social, economic, demografic. Delimitare: Nord - Strada Tomis , Str. Zimbrului , Str. Impărat Traian ; Est – Str. Săvenilor nr.33 – 59, Str. Tudor Vladimirescu nr. 12 – 96, Str. I.C.Brătianu nr.40-52; Sud- Str. Petru Rareș , Str. Victoriei , Str. 1 Decembrie , Vest Str. Octav Onicescu nr. 62-70, Strada Impărat Traian nr. 21, Strada Poporului nr. 1, Strada Libertății nr.6 și 11-27, Strada Mușat Vodă nr. 25 și 38.

Validarea zonelor marginalizate s-a realizat conform Ghidului Specific privind depunerea și selecția Strategiilor de dezvoltare Locală, Etapa a II-a mecanismului DLRC și Anexa 1 – Model Cadru Strategie de dezvoltare Locală. Astfel, o zonă marginalizată trebuie să îndeplinească următoarele cerințe minime:

Tab. 5.20. Indicatori cheie și praguri minimale de validare a zonei urbane marginalizate

Criteria/ Dimensiune	Indicatori cheie	Praguri minimale	ZUM 1 %	ZUM 2 %
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%	75%	77%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%	16%	16%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	20,5%	42%	34%
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	22,5%	62%	72%
Locuire	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	54%	81%	77%
	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	12%	72%	67%
Populație rromă	Ponderea populației rromă 10% din total populație in ZUM	10%	51,65%	88,95%

În concluzie, **cele două zone analizate pot fi declarate zone urbane marginalizate**, întrucât îndeplinesc criteriile stabilite conform *Ghidului Specific privind depunerea și selecția Strategiilor de dezvoltare Locală*:

- ▶ *nivelul scăzut de capital uman;*
- ▶ *nivelul scăzut de ocupare în sectorul formal;*
- ▶ *condiții de locuire precară.*

De asemenea, zonele urbane marginalizate de pe teritoriul municipiului Botoșani au aceleași particularități, cum ar fi același grup țintă și aceleași nevoi și necesită implementarea unor măsuri integrate și eficiente la nivelul comunității în ansamblu, atât a zonelor marginalizate cât și a zonei urbane funcționale.

Tab. 5.21. *Principalele dificultăți financiare din ZUM* ²¹⁷

Indicatori deprivare materială severă - NU ÎȘI PERMIT -	ZUM 1	ZUM 2	ZUF	Teritoriu SDL (Ponderat)
să plătească chiria sau facturile la utilități	91,59%	80,73%	37,97%	41,59%
să asigure încălzirea adecvată a locuinței	96,73%	79,82%	41,73%	45,25%
să facă față unor cheltuieli neprevăzute	98,60%	98,17%	80,08%	81,44%
să mănânce carne, pește sau un echivalent proteic în fiecare zi	98,13%	79,82%	39,47%	43,21%
o săptămână de vacanță departe de casă	98,60%	95,41%	66,54%	68,82%
un autoturism	98,60%	93,58%	54,14%	56,43%
o mașină de spălat	59,81%	30,28%	9,77%	12,49%
un TV color	46,26%	21,10%	6,39%	8,50%
un telefon	44,39%	13,76%	5,26%	7,13%

Concluziile studiului de referință la nivelul teritoriului SDL sunt următoarele:

- ❖ volumul persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, poziționându-se atât atât sub pragul riscului de sărăcie, confruntându-se cu deprivare materială severă și în gospodării cu o intensitate extrem de redusă a muncii este foarte ridicat, peste 23% la nivelul întregului teritoriu SDL.
- ❖ la nivel de zone marginalizate, în risc de sărăcie și excluziune socială se regăsesc peste 50% în ZUM 1, respectiv peste 67% în ZUM 2

²¹⁷ Studiu de referință în vederea identificării zonelor urbane marginalizate și a delimitării teritoriului vizat de S.D.L. la nivelul municipiului Botoșani

- ❖ la nivel de Zonă Funcțională, minim 20% dintre cetățeni se situează în risc de sărăcie și excluziune socială;
- ❖ rata sărăciei relative înregistrate, conform definiției pragului riscului de sărăciei este ridicată;
- ❖ principalele componente ale riscului de sărăcie și excluziune sunt gradul scăzut de ocupare și condițiile de viață foarte precare.

Măsurile necesare a fi luate pentru rezolvarea problemelor comunitare identificate din perspectiva cetățenilor, asociate grupurilor țintă vizate de proiect, așa cum au reieșit acestea în cadrul *Studiului de referință*, din cercetarea cantitativă și calitativă realizată în teren sunt:

Problema 1 : Infrastructura

După cum a reieșit din analiza diagnostic și în special în cadrul focus grup-urilor cu locuitorii din teritoriul SDL și cu asociațiile de proprietari, există zone (Izvoarele, Vâlcele, Zimbrului + străzile adiacente) în care nu s-au făcut niciodată asfaltări. Este zona cu cea mai deficitară infrastructură rutieră din întreg teritoriul SDL, astfel încât decizia AGA a fost de a decide **Măsura 1 - Asfaltare străzi în zona de nord a teritoriului SDL** și de a aloca 10% din bugetul POR pentru SDL pentru asfaltarea respectivelor străzi.

Problema 2 : Locuirea

În cazul locatarilor ZUM 1 (*Parcul Tineretului*) cele mai multe răspunsuri (peste 50%) au vizat necesitatea renovării, reabilitării imobilelor, iar în cazul ZUM 2 (*Centrul istoric*), preponderent zonă de case, principalele probleme locative au vizat racordarea la utilități, mai precis la gaze, în condițiile în care 82% dintre gospodăriile nu sunt racordate. Cele mai mari probleme la capitolul locuire au locuitorii din *Parcul Tineretului* (72%) și *Centrul Vechi* (86%). **Măsura 2 - Îmbunătățirea condițiilor de locuit prin construirea unui imobil de locuințe sociale pe teritoriul SDL.**

Problema 3 : Spațiile publice urbane

Amenajarea de spații publice, creșterea numărului de locuri de joacă și spații verzi a fost cea de-a cincea solicitare majoră a locuitorilor din SDL, atât din ZUM-uri, cât și din ZUF. În special copiii au semnalat lipsa spațiilor de joacă și, în cadrul concursurilor de desene, eseuri, reportaje, colectare deșeuri, photovoice etc organizate, au solicitat rezolvarea acestei probleme. Pentru rezolvarea acestei situații, SDL propune **4 măsuri**, respectiv: **creșterea numărului de spații de recreere pentru locuitorii din zona SDL; realizarea amenajării peisagistice a teritoriului SDL, inclusiv a sensurilor giratorii; creșterea eficienței energetice și în iluminatul stradal** (în special în preajma locurilor de joacă) și **creșterea gradului de siguranță a cetățenilor din teritoriul SDL** prin amplasarea de camere de supraveghere conectate la sistemul de securitate al Poliției locale.

Problema 4 : Ocuparea

Raportat la numărul de gospodării înregistrate în ZUM 1 – Parcul Tineretului, din 115 gospodării (54%) cel puțin o persoană își caută un loc de muncă. În ZUM 2 – Centrul Vechi, în 80 dintre gospodării cel puțin o persoană își caută un loc de muncă (74%). Dintre aceștia în Parcul Tineretului 6% sunt șomeri, 43% fără ocupație și 14% trăiesc din ajutor social, în vreme ce în Centrul vechi 2% sunt înregistrați drept șomeri, 57% fără ocupație și 13% trăiesc din ajutor social. Acest lucru, corelat cu aspectele subliniate de directorul AJOFM că este un mare deficit de forță de muncă, au condus la **adoptarea măsurilor de ocupare**.

Problema 5 : Educația

Cu toate că în ambele ZUM-uri investigate cea mai mare proporție o au persoanele absolvente de gimnaziu, nivelul celor care au absolvit maxim 4 clase (fără școală + școală primară) este de 41% - ZUM1, respectiv 47% - ZUM 2, un nivel îngrijorător de ridicat. De asemenea, studiul a relevat faptul că nivelul de instruire al celor domiciliați în ZUM 2 (Centrul istoric) este mult mai precar, cu un grad de analfabetism de 20%. Situația educațională în rândul adulților din Zona Urbană Funcțională prezintă un nivel mult mai ridicat, mai ales în sfera absolvenților de liceu și al celor cu studii superioare, care întrunesc cumulativ 61%. Totodată se remarcă nivelul ridicat al minorilor înscriși la școală, dar aflați în risc de abandon (28% - ZUM 1) și al celor care au abandonat ciclul educațional (12% - ZUM 2). Chiar dacă în Zona Urbană Funcțională procentul celor care sunt în risc de abandon/au abandonat școala este redus procentual (5%), ținând cont de dimensiunea semnificativ mai mare a teritoriului, este un semnal de alarmă asupra **intervențiilor necesare în întreg teritoriul SDL** pentru îmbunătățirea situației de fapt, prin **programe fie de stimulare a participării școlare și reducere a gradului de abandon școlar prin programe tip "Școală după școală", fie prin programe de tip "A doua șansă"**.

Problema 6 : Accesul la servicii

Accesul la serviciile publice este bun și foarte bun pe întreg teritoriul SDL, în special în ZUM. Locuitorii, în proporție de peste 80% consideră că ajung ușor la școală, dispensar, piață, stații de transport în comun, etc. Totuși, un procent extrem de ridicat de participanți la sondaj și-au exprimat dorința înființării unui centru multifuncțional, care să ofere o paletă largă de servicii. Studiul a relevat faptul că de pe întreg teritoriul SDL sunt multe persoane neînscrise la un medic de familie. Pornind de la aceste concluzii, strategia propune **Măsura 6 - Înființarea unui centru comunitar care să ofere servicii integrate**.

Problema 7 : Comunitatea și imagine publică

Comunitatea din teritoriul SDL este una segregată. În Parcul Tineretului și Centrul Vechi procentele de populație romă sunt de 51.65%, respectiv 88.95%. Peste 30% din gospodării au cel puțin un părinte absent, sunt probleme de adicții, copii în risc de neglijare/abuz, sau persoane care au fost în penitenciare. Cele 2 zone ZUM au o imagine publică puternic negativă. Majoritatea infracțiunilor semnalate de presa locală au loc în una din aceste zone. Centrul vechi, chiar dacă este o zonă în care s-a investit mult de-a lungul timpului, este, în pofida amplasării ultra-centrale, ocolită atât de comercianți, cât și

de locuitori. **Măsurile propuse** vizează **implicarea comunității într-o serie de activități care să le permită interacțiunea între locuitorii de diverse etnii, conștientizarea problemelor din cartier și conlucrarea în vederea rezolvării acestor probleme**. Se are în vedere **înființarea unui magazin social**. Totodată se vor întreprinde măsuri de **promovare a voluntariatului, activități intergeneraționale** - care să aducă împreună seniorii și tinerii, precum și măsuri de **creștere a coeziunii sociale și scădere a segregării** la nivelul teritoriului SDL prin organizarea unor evenimente interculturale.

Toate măsurile propuse în cadrul SDL au scop nediscriminarea, asigurarea egalității de șanse și egalitatea între femei și bărbați prin asigurarea unor perspective egale și echilibrate de acces la oportunitățile existente tuturor persoanelor. Prin măsurile propuse pentru atingerea acestor obiective se dorește ca persoanele aflate în situații nefavorabile din cadrul celor două ZUM să beneficieze de tratamente similare, prin asigurarea accesului la infrastructura tehnico-edilitară și educațională, cât și îmbunătățirea calităților de trai și tratamente egale între femei și bărbați.

Printre alte **măsuri care au ca scop incluziunea socială** se numără și:

- ▶ **Combaterea segregării sociale** prin construirea locuințelor sociale cu scopul îmbunătățirii condițiilor de locuire și măsuri de tip "soft" care vizează asigurarea serviciilor de formare profesională și favorizarea accesului la ocupare, încurajarea demersurilor de tip antreprenoriat;
- ▶ **Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC** printr-un set de activități de construire și consolidare a comunităților marginalizate, bazate pe participarea voluntară a rezidenților, prin programe de formare și programe de educare privind: educarea populației în vederea păstrării curățeniei în zonă, de ecologizare/salubritate/ igienizare a zonei, precum și programe de consiliere și prezența unui regulament de ordine interioară cu recompense și sancțiuni.

Implementarea DLRC în zona descrisă mai sus este importantă deoarece:

- ☞ *Intervențiile în cele două zone ZUM au fost, în majoritate, de tip administrativ, generate de acumularea de tensiuni în zonă pe fondul sărăciei și lipsei de acces la utilități publice. Aceste intervenții au dus la menținerea unui mod de viață bazat pe asistență socială și intervenționism;*
- ☞ *Intervențiile organizațiilor non-guvernamentale au fost punctuale și au vizat grupuri delimitate de beneficiari, care, în majoritate, după terminarea perioadei de derulare a proiectelor au revenit la condiția inițială;*
- ☞ *Intervențiile în zonă pentru sprijinul, desegregarea minorilor și de integrare comunitară prin școală (importante numeric) au o eficiență redusă dacă nu sunt susținute de intervenții sinergice la nivelul comunității;*
- ☞ *Implicarea coerentă, pe baza unei strategii comune a actorilor economic, sociali și administrativi oferă o abordare integrată a soluțiilor care vizează majoritatea aspectelor care au generat marginalizare, ghetoizare și accentuarea sărăciei.*

☞ *La nivelul teritoriului SDL au fost identificate oportunități (de angajare, de educare, de locuire) care să permită intervenții consistente și cu impact semnificativ pe termen mediu, în Zonele Urbane Marginalizate.*

Având în vedere că datele prezentate în *Atlasul zonelor urbane marginalizate și Lista ZUM 20.000 +* prezentau date raportate la nivelul anului 2013, mapele fiind aferente recensământului din 2011, dată fiind dinamica populației, precum și datele din teren care demonstau un nivel crescut de marginalizare în arealele incluse în SIDU, care demonstau că ZUM-urile concentrează peste jumătate din populația municipiului, **în anul 2017 Municipiul Botoșani a contractat servicii de realizare metodologie de cercetare pentru definire ZUM în Municipiul Botoșani în context POR 4.3. (CLLD) și interpretare rezultate analiză de teren.**

Astfel, arealul luat în analiză delimitat la Nord de *Calea Națională 8-34C*, continuare cu *B-dul Mihai Eminescu 8-12A*, la Est: *Aleea Prieteniei 2-12*, continuare cu *Str. Primăverii 8-32*, la Sud: *Str. Kogălniceanu 38 -72*, continuare cu *Str. Pacea 67-25* și la Vest: *Limita Teritoriului Administrativ al Municipiului Botoșani*, coincide cu limita intravilanului propus prin PUG întrunește condițiile de ZUM, fiind format din zone din interiorul Municipiului Botoșani, din care 2 au fost identificate conform *Atlasului Zonelor Marginalizate și Listei ZUM din orașele/municipiile 20.000+ din România (POCU 2014-2020)*. Toate zonele luate în analiză nu satisfac un standard corespunzător pe principalele criterii de identificare a sărăciei, adică au deficit de capital uman, au un nivel scăzut de ocupare formală și oferă condiții impropii de locuire.

Obiectivul cercetării l-a reprezentat identificarea nevoilor și problemelor populației din cele 2 ZUM așa cum a reieșit după aplicarea metodologiei propuse, cu accent pe arealul ce urmează a fi declarat ZUM, areal format din zonele limitrofe celor 2 ZUM, denumit ZUF), prin aprecierea situației reale a acestuia în funcție de o serie de criterii predefinite (locativă, medicală, educațională, socială etc.).

Ca urmare a analizei realizate în teren **a fost delimitată o nouă zonă ZUM formată din zonele ZUM deja identificate în SDL a Mun. Botoșani și teritoriul aferent acestora definitiv ca ZUF și care prin extinderea marginalizării și a situației precare a locuitorilor a întrunit condițiile de ZUM și a fost inclus în același areal.**

Ca atare, **teritoriul total este reprezentat de zona limitrofă (ZUF) ZUM-urilor declarate anterior**, format din străzile: ***Strada Cornișa nr 1-31, Veteranilor nr 1-38, Strada Pacea nr 25-65, Strada Manolești Deal nr 2-29A, Calea Națională nr 8-34 F, Strada Sucevei nr. 1-11, Strada Vârnav nr. 2, Strada Prieteniei nr. 2-12, B-dul Mihai Eminescu nr. 8-12, Strada Primăverii nr. 1-32, Aleea Scurtă nr. 1-12, Strada Octav Onicescu nr. 1-5, Aleea Cinema nr. 2-6, Aleea Curcubeului nr 1-15, Aleea Pacea nr. 1-7, B-dul George Enescu nr. 9-28, Strada Mihail Kogălniceanu nr. 38-72, Aleea Sf Gheorghe.***

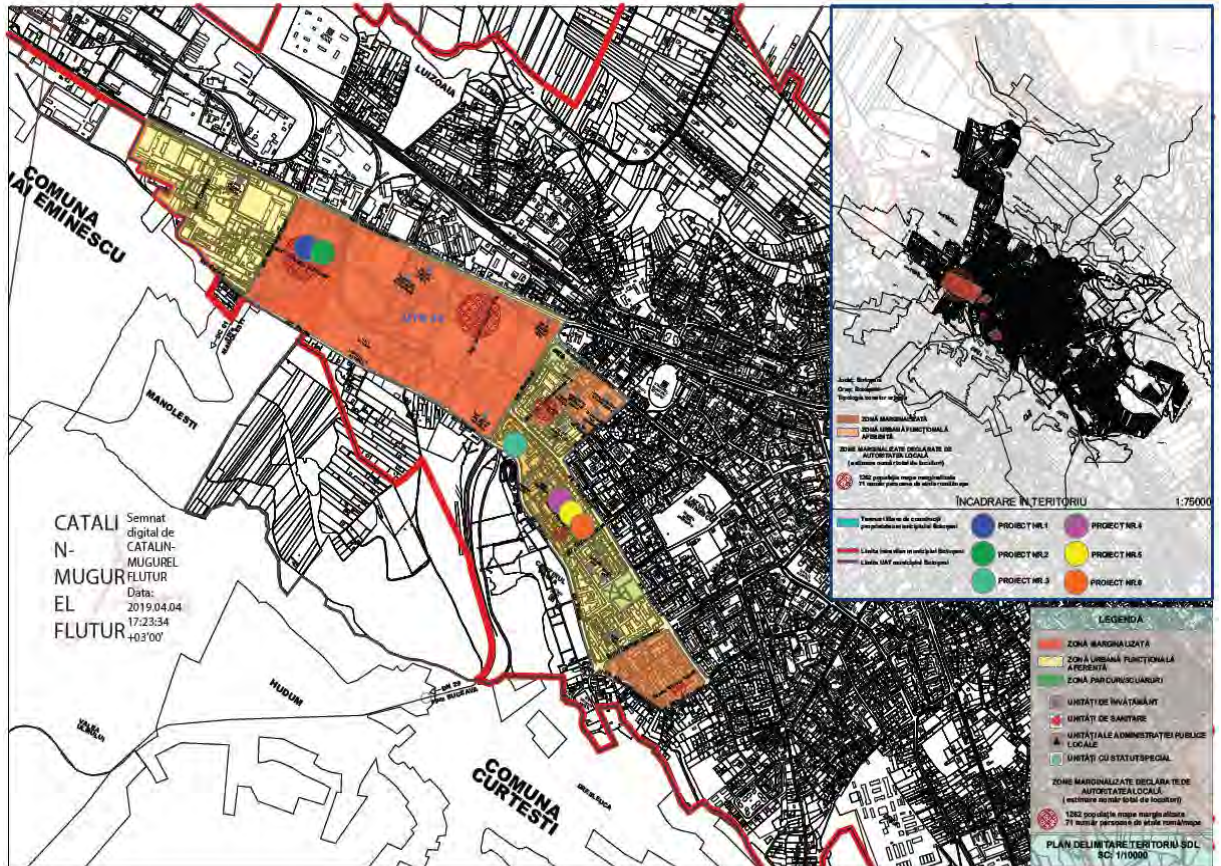

Fig. 5.29. Teritoriul nou delimitat ca ZUM la nivelul Municipiului Botoșani

Populația zonelor limitrofe semnificative incluse în arealul ce urmează a fi declarat ZUM este de 20.300 persoane. Zona urbană limitrofă semnificativă are o populație peste 18 ani de cca. 12.439 persoane și un număr total de gospodării de 6.037.

Pentru noua zonă clar și riguros delimitată și identificată, pentru care existau indicii ca populația are un nivel de marginalizare ridicat, s-a realizat o metodologie de cercetare în teren pentru a stabili încadrarea acestei ca zonă urbană marginalizată. Astfel, **analiza realizată a confirmat situația de zonă marginalizată pentru tot arealul**, format din ZUM-urile menționate, prin îndeplinirea cerințelor referitoare la *Indicatorii cheie și pragurile minime pentru validarea unei zone ca fiind marginalizată*.

La nivelul noii ZUM identificate, indicatori obținuți sunt următorii:

criterii/ Dimensiune	Indicatori cheie	Praguri minime impuse	Praguri minime la nivelul ZUM Botoșani
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22,05%	25,05%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%	11,60%

	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	20,44%	14,94%
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	22,15%	25,05%
Locuire	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	54,73%	56,23%
	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	12,32%	14,96%

Astfel, prelucrarea datelor obținute în teren la nivelul zonei ZUF – noul areal din Municipiul Botoșani a evidențiat că aceasta este marginalizată întrucât demonstrează îndeplinirea cerințelor minime pentru validarea zonei ca fiind marginalizată:

- ✓ are un nivel scăzut de capital uman – la 2 din cele 3 subcriterii procentele obținute sunt peste pragurile minime impuse;
- ✓ are un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal – peste 25% din populație nu este încadrată într-o formă de muncă pe piața muncii;
- ✓ are condiții de locuire precară – la ambele subcriterii procentele obținute sunt peste pragurile minime impuse.

În baza analizei de nevoi realizată la nivelul comunității din ZUM ce a cuprins totalitatea problemelor de infrastructură, sociale și economice concentrate în arealul defavorizat și marginalizat, propunem **implementarea unui set de măsuri integrate**, în scopul de a promova incluziunea socială a populației marginalizate. Aceste măsuri trebuie corelate cu nevoile populației așa cum apar acestea din analiza datelor, un top 5 al nevoilor populației corelat cu măsurile ce trebuie luate fiind următorul:

- **reabilitare termică** - 52,84% din populație a indicat această problemă pentru care își dorește realizarea unei intervenții;
- **curățenie** - 15,88% din populație;
- **situația subsolurilor** - 13,51% din populație;
- **situația acoperișurilor** - 9,95% din populație;
- **situația ascensorului** - 5,21% din populație;
- **altele** – sub 3%.

Măsurile propuse vizează astfel investiții în asigurarea condițiilor de bază infrastructurale și pentru locuire (utilități, accesibilitate, spații publice etc.), dezvoltarea funcțiilor sociale și comunitare, precum și, nu în ultimul rând, combaterea segregării și consolidarea coeziunii sociale a populației afectate.

În același timp aceste măsuri vizează în mod clar și fără echivoc populația din arealul Municipiului Botoșani analizat, populație aflată în risc de sărăcie și excluziune socială în condițiile unei abordări integrate a proiectului cu măsuri/proiecte/activități soft (domeniul resurselor umane), de tip FSE sau din alte surse de finanțare, măsuri adaptate cauzelor specifice care conduc la marginalizarea comunităților.

Abordarea integrată va contribui la ameliorarea stării de sănătate a populației, la dezvoltarea comunitară, la integrarea socio-profesională și culturală a comunităților marginalizate.

Proiectele care se vor încadra în prioritatea de investiții 4.3 vor viza zone urbane marginalizate care sunt:

a) clar identificate în Atlasul zonelor urbane marginalizate din România în baza informațiilor transmise de 176 de primării în noiembrie 2013, inclusiv Lista ZUM din orașele/municipiile 20.000+ din România (POCU 2014-2020) și delimitate (ex: numele străzilor care delimitează zona/comunitatea urbană marginalizată) – situație aplicabilă ZUM-urilor identificate în SDL a Municipiului Botoșani;

b) altele decât cele identificate în *Atlasul zonelor urbane marginalizate*, care pot fi identificate și delimitate prin îndeplinirea cerințelor minime referitoare la capitalul uman, ocuparea forței de muncă și locuire – situația ZUF – arealul pentru care analiza în teren a demonstrat că se încadrează în categoria de ZUM. (Zona limitrofă, ZUF este formată din străzile: Strada Cornișa nr 1-31, Veteranilor nr 1-38, Strada Pacea nr 25-65, Strada Manolești Deal nr 2-29A, Calea Națională nr 8-34 F, Strada Sucevei nr. 1-11, Strada Vârnav nr. 2, Strada Prieteniei nr. 2-12, B-dul Mihai Eminescu nr. 8-12, Strada Primăverii nr. 1-32, Aleea Scurtă nr. 1-12, Strada Octav Onicescu nr. 1-5, Aleea Cinema nr. 2-6, Aleea Curcubeului nr 1-15, Aleea Pacea nr. 1-7, B-dul George Enescu nr. 9-28, Strada Mihail Kogălniceanu nr. 38-72, Aleea Sf Gheorghe).

Proiectele și măsurile luate pentru a răspunde nevoilor populației din ZUM trebuie să vizeze în principal infrastructura condițiilor de locuire ale populației și creșterea calității vieții acestora.

În ceea ce privește **acțiunile realizate anterior în teritoriul SDL**, putem enumera următoarele:

☒ **Proiect ”Reutilizare clădire în scopul transformării în centru social în Municipiul Botoșani”**

Proiectul a fost realizat în perioada 2010-2012, în cadrul *Programului PA17/RO13 Promovarea diversității în cultură și artă în cadrul patrimoniului cultural european* finanțat prin Granturile SEE, program gestionat de *Ministerul Culturii* prin *Unitatea de Management a Proiectului*. Prin proiect s-a propus reabilitarea și schimbarea destinației clădirii degradate din Str. Tineretului nr.4 în suprafață totală de 689,2 mp, în vederea reutilizării acesteia pentru a deservi unui centru pentru îngrijirea copiilor aflați în situație de risc social, pe parcursul a 24 luni și a avut un buget alocat de 3.928.111,44 lei. Zona distinctă din teritoriu: *ZUM 1* conform Teritoriului SDL, zonă roma;

☒ **Proiect ”Reabilitarea, modernizarea parcurilor și a spațiilor verzi precum și reabilitarea și modernizarea iluminatului ornamental aferent acestora, în municipiul Botoșani”**

Proiectul a fost realizat în perioada 2010-2013, în cadrul *Fondului European de Dezvoltare Regională în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 Axa prioritară 1 ”Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – poli urbani de creștere”*. Prin proiect s-a propus reabilitarea a 4 parcuri din municipiu – *parcul Primăriei, parcul Junior, parcul Sucevei, parcul Tineretului* - lucrări constând în reabilitare alei, reabilitare fântâni arteziene, refacere spații verzi, plantare arbori precum și modernizarea iluminatului arhitectural, realizând astfel peste 18.882 mp de spații verzi reabilitate și modernizate, plantarea a 1017 arbori și arbuști ornamentali. Bugetul alocat a fost de 1.772.681 euro. Zona distinctă din teritoriu: *ZUM 1*, conform Teritoriului SDL, zonă roma;

☒ **Proiect ”Crearea Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Botoșani,”**

Proiectul a fost realizat în perioada 2013-2014, deșus în cadrul *Programul Operațional Regional, axă prioritară 5 “Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului, Domeniul Major de Intervenție 5.3 – Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României că destinație turistică*. Prin proiect s-a propus înființarea unui centru specializat de informarea și promovare privind atracțiile turistice din municipiul Botoșani și din zonele asociate (evenimente culturale sau de afaceri, situri arheologice, informații privind locurile de cazare, restaurante, cafenele, posibilități de agrement). Crearea unui portal web cu informații turistice la nivelul municipiului Botoșani și dotarea cu echipamente. Bugetul alocat a fost de 446.819,56 lei. Zona distinctă din teritoriu: *ZUM 2*, conform Teritoriului SDL, zonă roma;

☒ **Proiect ”Diversitatea multiculturală – pilon de dezvoltare comunitară în județele Botoșani, Bistrița–Năsăud și Iași”**

Proiectul a fost realizat în perioada 2014-2016, în cadrul *Programului PA17/RO13 Promovarea diversității în cultură și artă în cadrul patrimoniului cultural european* finanțat prin Granturile SEE, program gestionat de *Ministerul Culturii prin Unitatea de Management a Proiectului*. Prin proiect s-a propus promovarea diversității multiculturale prin organizarea a 4 festivaluri (2 la Botoșani - din care 1 în *ZUM 2* Centrul Vechi, 1 la Iași și 1 la Bistrița) și a unor manifestări culturale (Iași), realizarea unui film documentar privind cultura și tradițiile multietnice, consolidarea dialogului intercultural și dezvoltarea capacității de colaborare și extindere a posibilităților de derulare a unor activități variate în domeniul artistic și cultural la nivel regional și interregional prin organizarea a 12 workshop-uri cu specialiști în cultură și arte ce au condus la elaborarea și tipărirea a 3 studii sectoriale privind cultura și artele din cele 3 areale, diseminate prin intermediul unei campanii de promovare și advocacy pentru mediatizarea înțelegerii diversității culturale în România și în țările SEE. Bugetul alocat a fost de 822.297,09 lei. Zona distinctă din teritoriu: *ZUM 2*, conform Teritoriului SDL, zonă roma.

Combaterea sărăciei și excluziunii sociale necesită o abordare pe tot parcursul vieții. Este, de asemenea, esențială creșterea capacității de evaluare precisă a necesităților la toate nivelurile și coordonarea serviciilor sociale, a serviciilor de ocupare a forței de muncă și a serviciilor de sănătate, pentru a determina angajarea persoanelor care nu lucrează, dar care sunt apte de muncă. Astfel, această abordare a sărăciei și excluziunii sociale se bazează pe conceptul de furnizare de servicii integrate și pe asigurarea faptului că diferitele programe și intervenții sunt armonizate și aliniate de către serviciile locale, atât la nivel de individ, cât și la nivelul comunității.

5.3.4. Sectorul neguvernamental (ONG)

Prima legiferare a asociațiilor și fundațiilor a avut loc în România în anul 1924 prin Legea nr. 21/1924, cunoscută și sub denumirea de "Legea Mârzescu", considerată la timpul său una dintre cele mai moderne legi din Europa. Neabrogată expres în timpul regimului comunist, ea a fost reactivată după 1990 fiind singura referință legislativă care permitea înființarea legală a organizațiilor neguvernamentale.

În aceeași perioadă, în timp ce România începea să reconstruiască sectorul asociativ după această lungă pauză forțată, *Universitatea John Hopkins* demara unul dintre cele mai ample proiecte de cercetare asupra evoluției, dimensiunii și caracteristicilor sectorului societății civile pe care a reușit să le surprindă în 36 de țări ²¹⁸. Astfel, organizațiile neguvernamentale deveneau structurile organizate a ceea ce numim acum în mod curent societate civilă și principalele „beneficiare” ale libertății de asociere ca drept fundamental inclus în Constituția României.

Caracteristicile comune identificate în efortul de cercetare citat au stabilit reperatele, valabile și în prezent, după care putem identifica care sunt formele juridice cele mai reprezentative pentru sectorul asociativ, respectiv al organizațiilor neguvernamentale. Astfel, **o entitate tipică trebuie:**

- să fie organizată, în sensul în care funcționarea sa nu se bazează pe o manifestare spontană, necoordonată și se concretizează într-o structură formală, respectiv este persoană juridică;
- să fie privată, în sensul în care este separată de Stat, nu este parte din sistemul de autorități și instituții publice, este o persoană juridică de drept privat;
- să fie capabilă să ia decizii în mod autonom (self-governing), în sensul în care are propriile organe de conducere și administrare și nu depinde de interesele unei alte entități legale;

²¹⁸ Sursa: Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project

- *să nu distribuie eventualul profit care rezultă din activitatea sa către membri, fie ei asociați sau fondatori; această constrângere nu înlătură posibilitatea unei organizații neguvernamentale de a desfășura activități economice, dar o obligă ca eventualul surplus obținut să îl folosească pentru realizarea scopului și obiectivelor pentru care s-a constituit;*
- *să aibă caracter voluntar, respectiv să fie rezultatul unei inițiative de asociere izvorâtă din voința membrilor fondatori, iar calitatea de membru asociat să nu își aibă izvorul într-o obligație legală, ci în voința proprie.*

În spațiul românesc, organizație neguvernamentală sau organizație nonprofit, organizație a societății civile, fără scop patrimonial sau fără scop lucrativ sunt sintagme care, de cele mai multe ori, desemnează același univers de entități legale, dar a căror circumstanțiere precisă variază în funcție de particularitățile contextului în care sunt folosite.

La zece ani de la aderarea României la Uniunea Europeană există suficiente semne care ne indică atât o maturizare a sectorului neguvernamental din România, cât și apariția de noi resurse și energii cu un uriaș potențial pentru dezvoltarea societății civile. În același timp însă, contextul politic autohton, dar și evoluțiile pe plan internațional sunt departe de a fi favorabile pentru sectorul neguvernamental, pentru pluralism și pentru o societate deschisă.

Perioada post-aderare a adus provocări neașteptate organizațiilor neguvernamentale, pentru care au fost reduse substanțial sursele de finanțare necesare pentru continuarea și conservarea acelor reforme din sfera publică care permisese României să acceadă în grupul țărilor membre UE. Exercițiul lucrului în parteneriat cu autoritățile publice era destul de firav, iar cunoașterea limitată din partea acestora a mecanismelor și cooperării cu organizațiile societății civile au fost factori care au generat redesenarea rolului acestora în societate și începutul unor noi procese de lucru cu decidenții din sfera publică.

Sectorul neguvernamental s-a dovedit rezilient, suficient de solid și a continuat să joace un rol important în societatea românească, atât prin inovații în sfera publică, cât și prin apărarea valorilor, drepturilor și instituțiilor construite în procesul de integrare europeană.

În același timp se observă că latura reactivă, de alertă, a fost însoțită de o abordare sistematică și permanentă de a veni în sprijinul decidenților publici cu propuneri și bune practici testate și gata de a fi multiplicare sau preluate în programe mai ample. În pofida creșterii birocrăției și poverii administrative, percepute ca obstacole ale schimbării pozitive și generatoare de comportamente reziliente la progres, organizațiile neguvernamentale au reușit ca, în cadrul programelor cu finanțare europeană, cum ar fi *POSDRU* sau *PODCA*, să inoveze și să creeze infrastructură socială, economică sau educațională, sisteme care să ajute la transparența actului de guvernare și la o administrație publică în serviciul cetățeanului. Un balon de oxigen pentru organizațiile active în sfera democrației, drepturilor omului, buneii guvernări a venit în perioada post-

aderare prin finanțările pentru societatea civilă din partea *Spațiului Economic European (SEE)*, prin a căror susținere financiară s-au obținut multe rezultate.

Dincolo de relația cu sfera publică, **organizațiile neguvernamentale au dezvoltat o bună relație cu mediul de afaceri și au obținut susținere financiară** pentru multe dintre inițiativele lor. În același timp, tot mai mulți cetățeni au fost implicați în activități ale organizațiilor neguvernamentale, inclusiv prin donații individuale ²¹⁹.

Începând cu anul 2015, România are o lege a economiei sociale care are menirea de a contura mai precis cadrul conceptual aplicabil aceluia segment de entități care s-a afirmat în ultimele decade fie alăturându-se celui de-al treilea sector (cum ar fi cooperativele și întreprinderile sociale, casele de ajutor reciproc ale salariaților sau pensionarilor), fie reafirmându-și rolul de contributor semnificativ la rezolvarea unor probleme sociale (asociațiile și fundațiile cu activitate economică). Acestea din urmă le-a fost de altfel recunoscut statutul de întreprindere și la nivel normativ în anul 2014, când legiuitorul român le-a introdus în sfera de aplicare a legii privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

Prin prisma celor enunțate, se poate afirma că **entitățile tipice pentru sfera organizațiilor neguvernamentale sunt asociațiile și fundațiile**, precum **și asocierile dintre acestea numite federații**. Acestea sunt reglementate de către *Ordonanța Guvernului nr. 26/2000*, aprobată prin *Legea nr. 246/2005*, cu modificările ulterioare.

Parteneriatul administrație - societate civilă (ONG) apare atât în luările de poziții guvernamentale, cât și în cele neguvernamentale ca un deziderat al ambelor părți. Este în interesul amândurora de a promova cooperarea administrație publică - ONG și de monitoriza și evalua progresele în direcția parteneriatului.

Pe de altă parte, raporturile sectorului neguvernamental cu sectorul economic sunt decisive pentru asigurarea independenței și autonomiei celui dintâi. Interesul sectorului economic pentru oferta crescândă de servicii a sectorului neguvernamental va crește pe măsura consolidării ambelor sectoare, în interesul ambelor.

Ne-am propus construirea unui profil al sectorului neguvernamental din Municipiul Botoșani, indicând dimensiunea sectorului, tipologia ONG-urilor active din județul Botoșani, interesul lor pentru a-și construi o imagine publică, măsura atragerii de fonduri de către ONG-urile botoșănene din fonduri publice și de la populație, nivelul resurselor umane implicate în proiectele acestor ONG-uri.

În examinarea potențialului ONG-urilor dintr-un teritoriu la dezvoltarea socială primul aspect de lămurit privește tipologia ONG-urilor active. ONG-urile la care ne referim sunt organizațiile dedicate binelui public, de care beneficiază toți membrii comunității. Ele nu reprezintă doar un grup specific de interese, ci vizează găsirea de soluții pentru ansamblul comunității.

---

²¹⁹ Sursa: *Raportul România 2017. Sectorul neguvernamental – profil, tendințe, provocări*

Evident și la nivelul județului Botoșani activează acest tip de organizații neguvernamentale, cu care *Consiliul Județean Botoșani* colaborează privind *Programul finanțărilor nerambursabile* alocate din bugetul județului Botoșani pentru activități nonprofit de interes general.

Explicația rezidă din:

- ▶ *contextul în care operează aceste organizații, mai precis în modul în care este realizat un parteneriat efectiv între structurile publice și cele non-profit.*
- ▶ *modul în care respectivele ONG-uri au reușit să facă față nevoilor comunității și misiunilor pe care și le-au asumat.*

FINANȚĂRILE PUBLICE

În România finanțarea directă de la bugetul public se situează în jurul a 5% din veniturile sectorului neguvernamental.

În Uniunea Europeană, finanțarea guvernamentală reprezintă o parte esențială din venitul total al organizațiilor neguvernamentale. Potrivit *European Citizen Action Service (ECAS)*, un ONG european tipic primește circa jumătate din veniturile sale din surse publice. Și în Statele Unite situația este similară. *ECAS* consideră că din acest motiv, relația financiară care există între sectorul ONG și finanțatorii publici este una vitală.

În principiu, metodologia impusă de lege pentru administrarea schemei de finanțări nerambursabile are în vedere asigurarea transparenței procesului pe tot parcursul derulării sale. Această abordare se bazează pe principiul conform căruia comunitatea și mediul în care operează beneficiarul finanțării nerambursabile reprezintă o resursă importantă în dezvoltarea pe termen mediu și lung din punct de vedere al resurselor umane, relațiilor și parteneriatelor, surselor de finanțare etc. Astfel se urmărește încurajarea parteneriatelor public-privat la nivel local, ca și asigurarea de către beneficiari a unei publicități corespunzătoare a proiectelor și rezultatelor acestora.

Exemple de finanțare a mediului ONG:

- ❖ **Active Citizens Fund România** este un program de finanțare dedicat organizațiilor neguvernamentale, care se desfășoară în România între 2019 – 2024 și are o valoare totală de 46.000.000 €. Programul face parte din Granturile SEE și Norvegiene 2014 – 2021 și are ca obiectiv consolidarea societății civile și a cetățeniei active și creșterea capacității grupurilor vulnerabile;²²⁰
- ❖ **Corpul European de Solidaritate** a fost lansat oficial în decembrie 2016 după ce a fost anunțat de președintele Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker, în discursul privind starea Uniunii Europene din septembrie 2016. Acesta a fost

---

²²⁰ Sursa: <https://activecitizensfund.ro/>

debutul primei din cele trei etape de implementare a *Corpului*, cea în care acesta a funcționat cu finanțare din opt programele existente care aveau obiective similare. *Corpul European de Solidaritate* este răspunsul Comisiei Europene la provocările celor aproape 100 de milioane de tineri din Uniunea Europeană și la modul în care aceștia pot fi implicați și solidari. Acesta vizează tinerii între 18 și 30 de ani;²²¹

- ❖ **Start ONG** a apărut din dorința de a echilibra și a optimiza procesul de micro-finanțare a ONG-urilor tinere, a instituțiilor publice non-administrative și a grupurilor informale/de inițiativă. *Start ONG* este cel mai simplificat instrument de finanțare comunitară, lansat de *Kaufland România* și implementat de *Asociația Act for Tomorrow*. *Start ONG* e aici să susțină proiecte care au un impact pozitiv în: educație, sănătate, mediu, social, cultură;²²²
- ❖ **#ÎNSTAREDEBINE** este un program de finanțare anual ce oferă granturi nerambursabile în valoare totală de 1 milion de euro pe an organizațiilor neguvernamentale din România. Programul este susținut de *Kaufland România* și implementat de *Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile*. Obiectivul programului este creșterea calității vieții grupurilor vulnerabile și a comunităților din care acestea fac parte, prin sprijinirea inițiativelor din domeniile cultură, sport sau viață sănătoasă care au un impact pozitiv asupra acestora.²²³

În acest context, în tabelul de mai jos prezentăm **Raportul cu privire la contractele de finanțare nerambursabilă încheiate în cursul anului 2021 între Autoritatea finanțatoare UAT Municipiul Botoșani și beneficiari**, așa cum aceștia sunt definiți de către *Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fondurile publice alocate pentru activități nonprofit de interes general*.

Domeniul cultură, educație civică, protecția mediului, social:

Tab. 5.22. Situația ONG-urilor care au obținut finanțare pentru realizarea de proiecte, anul 2021

Nr. Crt.	Denumire solicitant	Proiect	Nr.contract	Suma aprobată lei	Rezultate
1	Asociația CULTUREST	Expoziția intinerantă – Istoria ilustrată a orașului Botoșani în comunism, anii de criză socială 80 cu texte din arhivă CNS	Nr.	16.000	Organizarea unei expoziții în România. Proiectul a fost finalizat.

²²¹ Sursa: <https://www.suntsolidar.eu/corpus-european-de-solidaritate>

²²² Sursa: <https://startong.ro/misiunea>

²²³ Sursa: <https://instaredebine.ro/>

2	Asociația Buzz Media	Concursul de journalism pentru copii și adolescenți Botosani, orașul meu drag.	Nr. 19499 din 16.08.2021	3780	Organizarea unui concurs de journalism pentru copii și adolescenți și premierea celor mai bune lucrări. Proiectul a fost finalizat
3	Asociația Județeană a Profesorilor de limba și literatura română	Festivalul național de poezie și proza Mihai Eminescu	Nr 19510 din 16.08.2021	22.500	Organizarea unui festival național de poezie și proză Mihai Eminescu
4	Uniunea Vatra Românească	Municipiul Botosani – Vatra a culturii romanesti	Nr. 19500 din 16.08.2021	10.100	
TOTAL				52380	

Domeniul sportiv:

Tab. 5.23. Situația ONG-urilor care au obținut finanțare pentru realizarea de proiecte, anul 2021

Nr.crt.	Denumire solicitant	Proiect	Nr.contract	Suma aprobată lei	Rezultate
1	Club Sportiv Real Taekwondo Team	Educație și performanță prin Taekwondo	Nr.19509 din 16.08.2021	44.285	Participarea la Competiția Națională "Cupa României"; Participarea la Competitia Internațională "Dracula Open"; Premierea sportivilor din cadrul Clubului Sportiv Real Taekwondo Team
2	Asociația FOTBAL CLUB Botoșani	Impreună pregătim viitorii fotbaliști in Municipiul Botoșani	Nr 21408 din 10.09.2021	90.000	Clasarea îi primele 10 echipe; menționarea Mun. Botoșani in fiecare meci jucat
3	Asociația Județeană de Atletism	Botoșaniul pe podiumul națonal si internațional de atletism	Nr. 19503 din 16.08.2021	22.648	Organizarea unei competiții de tenis de masă și popularizarea acestui sport. Proiectul a fost finalizat.
4	Asociația Sportivă Ecologistul	Pregătire și antrenament – șansa de	Nr. 19512 din 16.08.2021	24.599	Participarea la jocurile oficiale din cadrul campionatului judetean de fotbal junior; oragnizarea a

		promovare a juniorilor			2 competiți, promovarea și vizibilitatea proiectului la nivel județean.
5	Asociația Județeană Sportul pentru Toți	Sportul pentru toți, un drept al fiecărui cetățean	Nr. 19.507 din 16.08.2021	28.692	2 tabere de supraviețuire pe munte
6	Clubul Sportiv Ardex	Tenis de masă – Club ARDEX	NR.19.504 DIN 16.08.2021	25.200	
TOTAL				235.424	

VOLUNTARIATUL ÎN ROMÂNIA

În data de 5 decembrie 2019, cu ocazia Zilei Internaționale a Voluntariatului, **Secretariatul General al Guvernului a lansat programul "Promotorii Voluntariatului"** cu scopul de a susține capacitatea operațională a organizațiilor neguvernamentale din domeniul voluntariatului și a încuraja cetățenii să desfășoare activități de voluntariat în România. Astfel, **Secretariatul General al Guvernului și-a asumat rolul de facilitator** între organizațiile care desfășoară activități cu voluntari și autoritățile publice locale, propunându-și să ofere sprijin la nivel instituțional, în vederea eficientizării demersurilor mediului asociativ în general, în relație cu autoritățile publice, astfel încât activitățile acestora să beneficieze de vizibilitate, notorietate și suport public.

În urma procesului de analiză și selecție a candidaturilor înregistrate la acest program, repartiția finală pe regiuni de dezvoltare a fost de 12 organizații, însă pe parcurs și-au menținut implicarea și interesul față de calitatea de "promotori ai voluntariatului" următoarele **7 organizații din 5 regiuni de dezvoltare**:

- 🌀 **REGIUNEA NORD-EST** (Județe: **Botoșani**, Suceava, Iași, Neamț, Bacău, Vaslui): *Fundația de Sprijin Comunitar – Centrul de Voluntariat FSC Bacău* în parteneriat cu *Asociația Institutul pentru Parteneriat Social Bucovina – Institutul Bucovina*;
- 🌀 **REGIUNEA SUD-EST** (Județele: Vrancea, Galați, Buzău, Brăila, Tulcea, Constanța): *Asociația Caravana cu Medici*;
- 🌀 **REGIUNEA BUCUREȘTI-ILFOV**: *Habitat For Humanity Romania* în parteneriat cu *Federația Forumul Tinerilor din România*;
- 🌀 **REGIUNEA SUD-VEST** (Județe: Gorj, Vâlcea, Mehedinți, Dolj, Olt): *Asociația de Consultanță și Consiliere Economico-Socială – ACCES Oltenia*;
- 🌀 **REGIUNEA NORD-VEST** (Județe: Maramureș, Satu Mare, Bistrița-Năsăud, Bihor, Sălaj, Cluj): *Pro Vobis – Centrul Național de Resurse pentru Voluntariat*.

Promovarea activității de voluntariat în România a început imediat după Revoluția din 1989, prin crearea, de către unele dintre cele mai importante organizații din lume, a unor filiale în țara noastră, care au beneficiat de experiența și expertiza acestor organizații. În vederea sprijinirii activităților de voluntariat în România, în anul 2001 – declarat "Anul Internațional al Voluntariatului" de Organizația Națiunilor Unite – a fost adoptată *Legea voluntariatului*, inițiativă demarată încă de la sfârșitul anului 1998.

După o perioadă de 13 ani în care a fost aplicată *Legea voluntariatului nr. 195/2001*, s-a constatat faptul că în practică există o serie de probleme, legea cuprinzând unele lacune și contradicții referitoare la: termenii utilizați, clauzele contractului de voluntariat, recunoașterea valorii voluntariatului, precum și a drepturilor și obligațiilor voluntarilor, așa cum rezultă din expunerea de motive la *Legea nr. 78/2014* privind reglementarea activității de voluntariat în România.

Astfel, față de prevederile legale anterioare adoptării *Legii nr. 78/2014*, aceasta aduce în prim-plan aspecte importante, dintre care cea mai importantă noutate o reprezintă recunoașterea pentru prima dată a *voluntariatului* ca experiență profesională în domeniul de studii al voluntarului, dar și alte aspecte precum: formele de desfășurare a activității de voluntariat și recunoașterea competențelor dobândite.

Pe cale de consecință, *Secretariatul General al Guvernului - Serviciul pentru Guvernare Deschisă* - a elaborat ***Ghidul privind optimizarea parteneriatului dintre autoritățile administrației publice și mediul asociativ pentru voluntariat*** prin care se propun următoarele:

- ▶ *implementarea, într-o manieră unitară, a prevederilor legale în materie de voluntariat de către autoritățile publice și organizațiile de voluntariat;*
- ▶ *stimularea dezvoltării unor parteneriate viabile cu mediul asociativ, în vederea susținerii activităților de voluntariat în beneficiul comunităților locale;*
- ▶ *conturarea unor linii directoare în gestionarea locală a mediului asociativ;*
- ▶ *oferirea unor recomandări și îndrumări utile pentru sprijinirea dezvoltării acestui sector;*
- ▶ *oferirea unui suport informativ cu privire la modalitățile/mecanismele de finanțare a organizațiilor neguvernamentale (încurajând în același timp și pe acele organizații recent înființate ce încearcă să se afirme);*
- ▶ *stimularea conștientizării publicului în raport cu acțiunile civice cu scop umanitar.*

Viziunea este aceea a unei comunități în care voluntariatul este promovat, susținut și recunoscut, astfel încât fiecare cetățean să poată contribui la îndeplinirea obiectivelor strategiei locale astfel încât să dezvoltăm împreună o comunitate prosperă, sustenabilă, incluzivă și vibrantă.

Actori-cheie - cine implementează strategia și cum?

- ✍ *Primăria și Consiliul Local;*
- ✍ *Instituții publice cu atribuții în domeniul voluntariatului sau atribuții transversale;*
- ✍ *Sectorul nonguvernamental;*

✍ Grupuri informale.

Obiective și direcții de acțiune:

- *Abordarea strategică a nevoilor, problemelor, provocărilor și oportunităților de dezvoltare;*
- *Facilitarea accesului la activități de voluntariat;*
- *Dezvoltarea oportunităților socio-culturale;*
- *Creșterea gradului de vizibilitate al activităților de voluntariat;*
- *Diversificarea resurselor, facilităților și oportunităților de implicare și dezvoltare;*
- *Susținerea contextelor de formare și dezvoltare personală, profesională și socială;*
- *Crearea și dezvoltarea de spații pentru activități de voluntariat;*
- *Creșterea gradului de implicare și participare în activități de voluntariat;*
- *Asigurarea sprijinului financiar adecvat pentru activitățile de voluntariat;*
- *Dezvoltarea și consolidarea dialogului și cooperării dintre ONG-uri, Grupuri informale și Autorități;*
- *Dezvoltarea educației pentru voluntariat în rândul copiilor și tinerilor.*

✉ Promovarea continuă a voluntariatului

În ceea ce privește promovarea voluntariatului, organizațiile neguvernamentale se confruntă cu bariere legate de accesul la grupurile țintă de voluntari. Totodată, informarea publicului larg cu privire la importanța implicării în activități de voluntariat este aproape inexistentă.

Activități concrete:

- ✍ Existența unor centre de voluntariat la nivel local, care să promoveze voluntariatul, sunt prioritare*

La nivel local sau regional nu există centre sau agenții de voluntariat finanțate de către stat, acolo unde acestea există, activitatea acestora nu este constantă și supusă unor proceduri de lucru.

- ✍ Campanii de informare inițiate la posturile locale de televiziune care să se adreseze unor grupuri țintă diferite de voluntari (copii, tineri, vârstnici)*

Campaniile trebuie să conțină teme legate de importanța voluntariatului specifice fiecărei categorii de grup țintă. Totodată, promovarea continuă a organizațiilor neguvernamentale și a ofertelor acestora de voluntariat pot fi puncte cheie în informarea voluntarilor cu privire la existența organizațiilor care lucrează cu voluntari dar și domeniile în care acestea activează. Difuzarea de emisiuni care să facă trimitere către educarea publicului larg cu privire la voluntariat, ar aduce un aport important cu privire la efortul pe care organizațiile neguvernamentale îl depun în ceea ce privește recrutarea de voluntari.

- ✍ Accesul organizațiilor la voluntarii cuprinși în sistemul de învățământ*

ISJ-urile din localități pot facilita accesul periodic al organizațiilor în instituțiile de învățământ în vederea promovării ofertelor de voluntariat și recrutarea de noi voluntari.

Există organizații care lucrează preponderent cu elevi care, după finalizarea studiilor liceale de exemplu, se angajează sau părăsesc localitatea în vederea continuării studiilor. Așadar, aceste organizații au nevoie de sprijinul autorităților publice în ceea ce privește promovarea și recrutarea directă de noi voluntari. O altă măsură pe care ISJ-urile o pot aborda în ceea ce privește facilitarea legăturii dintre elevi și organizații neguvernamentale face referire la crearea unui portal existent pe site-ul fiecărei instituții de învățământ, dedicat voluntariatului. Accesând portalul, elevii ar avea acces la informații complete legate de voluntariat, dar și o prezentare a organizațiilor neguvernamentale existente în localitate.

Furnizarea de informații despre drepturile, responsabilitățile, dar mai ales beneficiile voluntariatului (impactul direct în dezvoltarea personală și profesională a tânărului)

Instituții implicate în demararea acțiunii: *Inspectoratele Județene și Organizațiile neguvernamentale*

Resurse disponibile:

- ✓ *Utilizarea mediului online/televiziune de transmitere a informațiilor către publicul larg;*
- ✓ *Utilizarea școlilor ca puncte de informare directă/în masă a potențialilor voluntari.*

Modalități de cooperare ONG – Autorități:

- ✓ *Încheierea de acorduri de parteneriat între ISJ-uri și ONG-uri care să facă obiectivul promovării continue în instituțiile de învățământ;*
- ✓ *Încheierea de parteneriate între posturile de televiziune locală și ONG-uri, în vederea promovării, educării și expunerii exemplarelor de bună practică din activitățile de voluntariat.*

✉ Voluntariatul în zonele rurale

Activități concrete:

- Maparea nevoilor cu care se confruntă localitățile din zonele rurale și care pot să fie acoperite cu ajutorul sprijinului oferit de către voluntari;*
- Încurajarea creării unui nucleu al voluntariatului în zonele rurale în care localnicii să se mobilizeze în ceea ce privește stabilirea priorităților legate de activitățile de voluntariat și conturarea de activități concrete de voluntariat;*
- Activități de educare atât a copiilor, tinerilor, adulților și a persoanelor vârstnice cu privire la activitățile de voluntariat cu ajutorul ONG-urilor din zonele urbane;*
- Facilitarea schimburilor de experiență între voluntarii din mediul rural și mediul urban - acordarea de sprijin financiar ONG-urilor implicate.*

Instituții implicate în demararea acțiunii: *Primării / Consilii Locale și Organizații neguvernamentale din mediul urban*

Modalități de cooperare ONG - Autorități

- ✓ *Alocarea de sprijin financiar minim, din bugetele locale, ONG-urilor din mediul urban în ceea ce privește transportul voluntarilor din urban în zonele rurale și a voluntarilor din mediul rural în mediul urban;*
- ✓ *Încheierea de parteneriate între instituțiile publice locale și ONG-uri în vederea sprijinirii grupurilor de acțiune locală și realizarea schimbului de experiență între voluntari.*

☒ **Voluntariat pentru persoanele vârstnice - promovarea ideii de îmbătrânire activă**

Activități concrete:

- ✍ *Crearea de centre de zi (centre de voluntariat pentru vârstnici) care să ii implice pe aceștia în diverse activități de voluntariat (activități recreativ-educative cu copii proveniți din diferite categorii vulnevrabile precum: copii abandonați care au nevoie de protecție socială, copii cu probleme de dezvoltare). Totodată, implementarea, cu ajutorul ONG-urilor, de activități de voluntariat în Centrele pentru bătrâni;*
- ✍ *Diversificarea progresivă a activităților de voluntariat, în raport cu nevoile comunității și atragerea resurselor necesare pentru buna lor desfășurare;*
- ✍ *Valorizarea statutului voluntarului senior, recunoașterea și promovarea rolului seniorilor în comunitate.*

Instituții implicate în demararea acțiunii: *Consiliile Locale și Căminele pentru bătrâni.*

Resurse disponibile: *Existența spațiilor: Cămine culturale.*

☒ **Crearea unor mecanisme menite sa se asigure de faptul ca ONG-urile și instituțiile publice aplica corect prevederile legii voluntariatului.**

Activități concrete:

- ✍ *Crearea unui mecanism la nivelul Inspectoratelor Muncii, de colectare a feedback-ului voluntarilor privind desfasurarea activitatilor de voluntariat prestate in cadrul organizatiilor/ institutiilor.*

Această activitate a pornit de la faptul ca organizațiile gazdă sunt responsabile de stabilirea mecanismelor de monitorizare și evaluare care asigură calitatea programelor și activităților de voluntariat și funcționarea acestora. Singura autoritate publică care monitorizează activitățile de voluntariat și se asigură în principal de asigurarea criteriilor minime pentru voluntari este *Inspecția Muncii*.

Instituții implicate în demararea acțiunii: *Inspecția Muncii*

Resurse disponibile: *Utilizarea sistemului online.*

Măsuri posibile pentru îndeplinirea obiectivelor strategice cu privire la voluntariat ²²⁴

<p style="text-align: center;">Obiectivul strategic 1</p> <p style="text-align: center;"><i>Creșterea participării și a diversității în voluntariat - atât prin susținerea inițiativelor existente în prezent, cât și prin stimularea inițiativelor noi și inovatoare</i></p>	<p>Măsurile asumate pentru îndeplinirea acestui obiectiv sunt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de parteneriate între autoritățile publice locale și organizațiile care implică voluntari în aria noastră teritorială. - Promovarea informațiilor despre voluntariat și a oportunităților de voluntariat, în special pentru persoanele care provin din medii defavorizate, minorități etnice, a persoanelor cu dizabilități și persoanelor vârstnice din comunitate. - Dezvoltarea de programe de voluntariat în instituțiile publice locale - Celebrarea zilelor internaționale de 5 Noiembrie - Ziua internațională a coordonatorilor de voluntari și 5 decembrie - Ziua internațională a voluntarilor. - Întâlnirea anuală cu reprezentanții legali ai organizației-gazdă, pe raza unităților administrativ-teritoriale, în vederea organizării unei cooperări efective în activitățile de interes public desfășurate de către voluntari, precum și în vederea promovării, la nivel local, a acestor activități, a rezultatelor și impactului social survenit (<u>Legea voluntariatului</u> - art. 6 alin. 2). - Realizarea, actualizarea și publicarea listei de organizații și instituții care implică voluntari pe raza unității administrativ-teritoriale - Încurajarea organizațiilor și a instituțiilor care implică voluntari să ofere oportunități moderne de implicare a cetățenilor, cum ar fi voluntariatul digital sau voluntariatul pe termen scurt, pentru a oferi o cât mai mare flexibilitate și a stimula implicarea.
<p style="text-align: center;">Obiectivul strategic 2</p> <p style="text-align: center;"><i>Facilitarea, dezvoltarea și susținerea infrastructurii de voluntariat pentru a împuternici organizațiile gazdă și voluntarii să contribuie la dezvoltarea durabilă și incluzivă a comunității</i></p>	<p>Măsurile asumate pentru îndeplinirea acestui obiectiv sunt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea unui <u>Centru de Voluntariat</u> local sau susținerea Centrului de Voluntariat acolo unde există. - Finanțarea și susținerea prin oferirea de facilități (logistice, servicii de promovare, consultanță, etc) pentru programe de <u>dezvoltare a capacității organizațiilor și instituțiilor publice care implică voluntari</u>. - Organizarea, finanțarea sau susținerea de <u>programe de formare</u> pentru voluntari, coordonatorii de voluntari și organizațiile sau instituțiile care își doresc să implice voluntari în viitor. - Finanțarea și susținerea <u>programelor de voluntariat și a coordonatorilor de voluntari</u> din organizațiile și instituțiile din UAT, pe baza unor criterii de calitate. - Finanțarea sau oferirea de facilități (logistice, servicii de promovare, consultanță, etc) pentru <u>activitățile de voluntariat</u> care contribuie la dezvoltarea comunității, pe baza unor criterii de calitate. - Promovarea resurselor pentru voluntariat în UAT.

²²⁴ Sursa: Îndrumar pentru implementarea Strategiei Locale de Voluntariat

Obiectivul strategic 3

Recunoașterea și promovarea voluntariatului și a impactului pe care îl produce în comunitate

Măsurile asumate pentru îndeplinirea acestui obiectiv sunt următoarele:

- Celebrarea zilelor internaționale de 5 Noiembrie - Ziua internațională coordonatorilor de voluntari și 5 decembrie - Ziua internațională a voluntarilor.
- Finanțarea sau susținerea evenimentelor și activităților de celebrare a voluntariatului din UAT, cum ar fi galele voluntariatului, Săptămâna Națională a Voluntariatului, zilele internaționale ale voluntarilor și coordonatorilor de voluntari.
- Dezvoltarea unui plan de comunicare a activităților de voluntariat care au loc în teritoriu și al impactului pe care îl produc.
- Promovarea apelurilor de recrutare de voluntari a organizațiilor și instituțiilor din teritoriu.

Programul “Promotorii Voluntariatului în România” își propune nu doar stimularea activităților comune ale autorităților administrației publice și mediului asociativ în materie de voluntariat, ci și stimularea promotorilor selectați în cadrul acestui program, ca în calitatea lor de organizații de tip umbrelă la nivel regional, să atragă și să colaboreze cu alte organizații din regiunea de dezvoltare respectivă, pentru unirea eforturilor în atingerea unor obiective comune ce privesc interesele membrilor comunităților.

De asemenea, în cadrul ediției a II-a a Programului Promotorii Voluntariatului au fost mapate nevoile din comunitate în ceea ce privește voluntariatul în următoarele domenii: dezvoltare comunitară și socială; educație și cercetare; artă, cultură și sport; asistență socială; sănătate, protecție și siguranță; protecția mediului și tineret. În final au fost stabilite o serie de acțiuni concrete pe domeniile identificate care pot contribui la dezvoltarea voluntariatului prin parteneriatul între autoritățile publice și sectorul de voluntariat.

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027, la nivelul municipiului, un procent de 36% dintre locuitori consideră drept importante și foarte importante (54%) serviciile sociale pentru persoane vârstnice, în timp ce 3% nu dau importanță acestui aspect, iar 6% dintre respondenți nu și-au exprimat părerea.

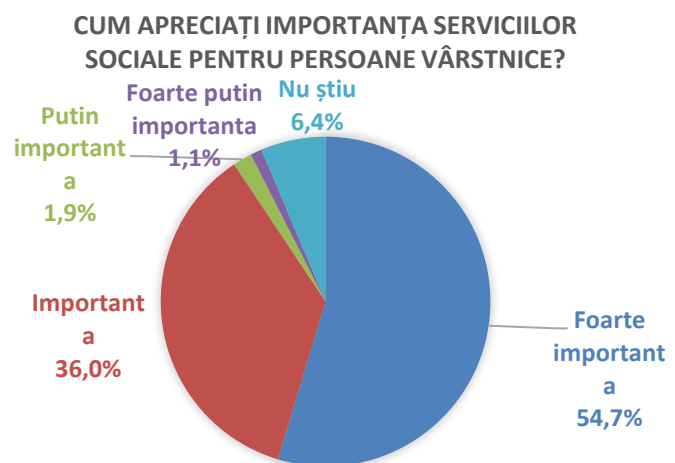
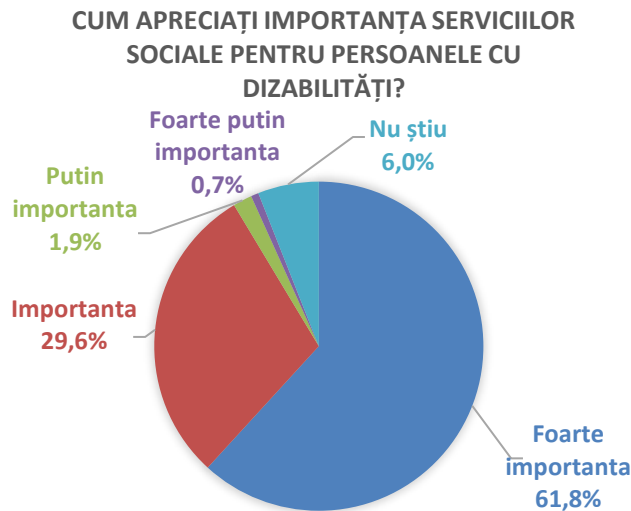

Fig. 5.30. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane vârstnice

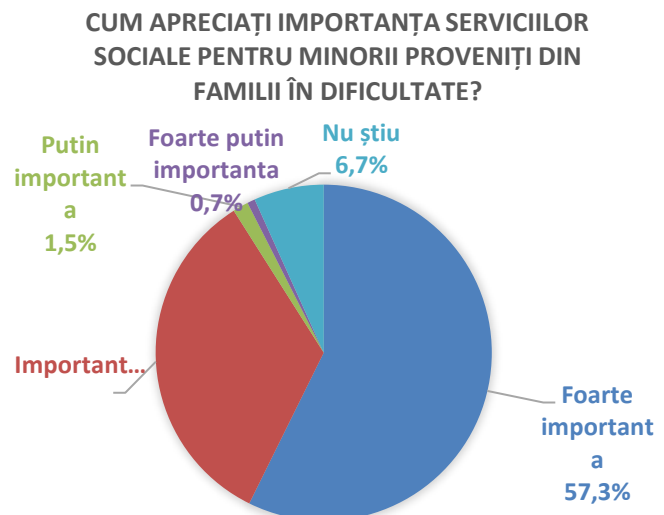

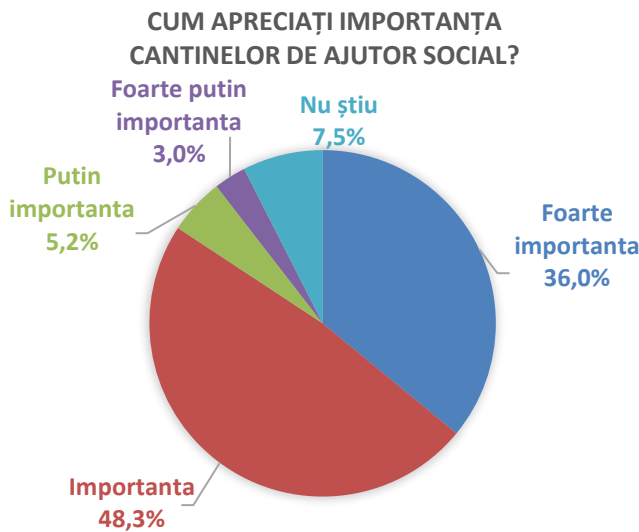
De asemenea, la nivelul municipiului, un procent de 29% dintre locuitori consideră drept importante și foarte importante (62%) serviciile sociale pentru persoanele cu dizabilități, în timp ce aprox. 3% nu dau importanță acestui aspect, iar 6% dintre repondenți nu și-au exprimat părerea.

Fig. 5.31. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități

În ceea ce privește serviciile sociale adresate persoanelor minore provenite din familii în dificultate, un procent de 34% dintre locuitori le consideră drept importante și foarte importante (57%), în timp ce aprox. 2% nu dau importanță acestui aspect, iar 7% dintre repondenți nu și-au exprimat părerea.

Fig. 5.32. Gradul de apreciere a importanței serviciilor sociale pentru persoane minore proveniți din familii în dificultate

În ceea ce privește existența la nivelul municipiului a cantinelor de ajutor social, un procent de 48% dintre locuitorii le consideră drept importante și foarte importante (36%), în timp ce aprox. 8% nu dau importanță acestui aspect, iar 8% dintre repondenți nu și-au exprimat părerea.

Fig. 5.33. Gradul de apreciere a importanței cantinelor de ajutor social

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a *SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027*, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor sociale marchează un procent de 25% al persoanelor care s-au declarat mulțumite și foarte mulțumite (3%), față de 33% nemulțumite și foarte nemulțumite (12%). Un procent de 27% dintre repondenți nu și-au exprimat părerea.

CUM APRECIĂȚI CALITATEA SERVICIILOR SOCIALE DIN MUNICIPIU?

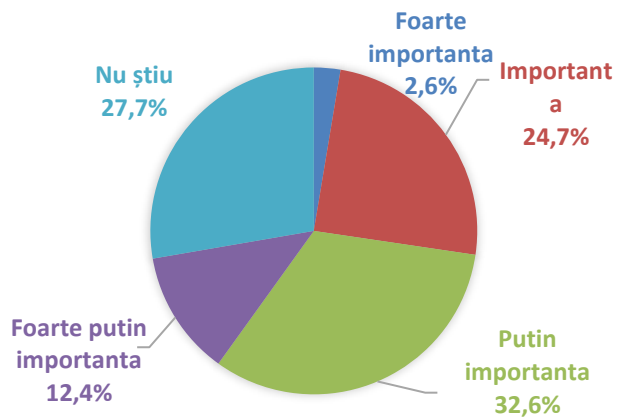

Fig. 5.34. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea serviciilor sociale din municipiu

5.4. ANALIZA DIAGNOSTIC, PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE EDUCAȚIE	
PROFIL METROPOLITAN	
Laboratoarele școlare și atelierelor lipsesc în multe comune din Zona Metropolitană Botoșani, unele dintre acestea neavând niciun fel de astfel de dotări	Reabilitarea și modernizarea unităților de învățământ conform normelor aflate în vigoare
Aparatul didactic din mediul rural este în scădere	Atragerea de cadre didactice prin programe manageriale, precum și sprijinirea cadrelor didactice în vederea îmbunătățirii procesului instructiv-educativ și motivarea acestora pentru performanțe superioare
PROFIL MUNICIPIUL BOTOȘANI	
Scăderi continue ale populației școlare din Municipiul Botoșani la toate grupele de vârstă	Stimularea cuprinderii într-o formă de școlarizare a tuturor copiilor din localitățile zonei metropolitane; Îmbunătățirea condițiilor de educație a elevilor prin modernizarea/reabilitarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a tuturor instituțiilor de învățământ
Deficit de săli de sport școlare, cu implicații negative asupra sănătății elevilor	Nevoia de asigurare a accesului populației la infrastructură și servicii educaționale și de formare de calitate
Unele unități de învățământ din municipiu sunt găzduite de clădiri degradate, ineficiente energetic și/sau dotate deficitar, care nu corespund nevoilor unui proces educațional modern și de calitate	
Numărul persoanelor care participă la programe de formare profesională continuă este redus, iar numărul celor care întâmpină dificultăți în găsirea unui loc de muncă (persoane de etnie romă, tineri, femei, persoane de peste 45 de ani, persoane cu dizabilități) este ridicat	
Oferta educațională de la nivel local nu este suficient de corelată cu nevoile agenților economici locali	
Lipsa unor programe de nutriție adecvate pentru elevi în cantinele școlare	
Insuficienta dezvoltare a unor competențe în rândul cadrelor didactice din municipiu	

Riscul de abandon școlar este ridicat în rândul copiilor și tinerilor proveniți din grupuri defavorizate, mai ales romei

Rata scăzută de promovabilitate la Bacalaureat în cazul unor licee cu profil tehnologic

Insuficienta utilizare a instrumentelor TIC în procesul educațional

INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE SĂNĂTATE

PROFIL METROPOLITAN

Distribuția neuniformă a unităților medicale în comunele componente ale Zonei Metropolitane Botoșani

Promovarea prin proiecte comune cu reprezentanți ai Ministerului Sănătății a specializării în domeniul medicină de familie

PROFIL MUNICIPIUL BOTOȘANI

Numărul scăzut al echipamentelor medicale moderne

Modernizarea cabinetelor medicale din cadrul unităților de învățământ

Deficiențele cu privire la infrastructura și dotarea unor unități spitalicești și ambulatorii integrate acestora, precum și capacitatea insuficientă a acestora, cu impact negativ asupra calității serviciilor medicale furnizate

Deficitul cronic de personal de specialitate din sectorul medical public

Nevoia de asigurare a accesului populației la infrastructură și servicii sanitare de calitate

Lipsa infrastructurii medicale pentru furnizarea de servicii de îngrijiri paleative

Nivelul insuficient de informatizare a unităților spitalicești din municipiu și de implementare a soluțiilor de e-sănătate

INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

PROFIL METROPOLITAN

În Zona Metropolitană Botoșani nu sunt disponibile în prezent servicii sociale de îngrijire la domiciliu/ în comunitate

Accesarea unor fonduri în scopul dezvoltării serviciilor sociale, precum centre rezidențiale de recuperare/reabilitare a persoanelor vârstnice și persoane fără adăpost, centre de zi pentru familii etc.

PROFIL MUNICIPIUL BOTOȘANI

Municipiul Botoșani se confruntă cu un deficit semnificativ de locuințe sociale și pentru tineri

Numărul de locuri în creșele din municipiu este foarte redus în comparație cu numărul cererilor

Numărul persoanelor care provin din grupuri dezavantajate și expuse riscului de excluziune socială este în creștere la nivelul municipiului, iar capacitatea serviciilor și centrelor sociale – publice și private – este insuficientă

Nevoia de reducere a sărăciei și sprijinire a incluziunii sociale a comunităților dezavantajate și marginalizate

COMUNITĂȚI DEZAVANTAJATE

Existența la nivelul ZMBT a unor comunități marginalizate

Implementarea de politici și programe de integrare socială pentru comunitățile vulnerabile sau dezavantajate, încurajând integrarea lor în societate

Integrarea persoanelor vulnerabile pe piața forței de muncă, prin politici care să încurajeze angajatorii să ia în considerare persoanele marginalizate / defavorizate

Existența la nivelul municipiului a unor comunități marginalizate și a unui număr de 1.495 persoane ²²⁵ aflate în risc de sărăcie severă (cu precădere persoane de etnie romă) care au dificultăți la accesul pe piața muncii, corelat cu un număr mic de unități de economie socială

Inventarierea locuințelor sociale și asigurarea minimului necesar, pentru grupele vulnerabile, asigurând integrarea lor în cartierele existente, pentru a evita marginalizarea sau crearea de insule urbane stigmatizate

Integrarea persoanelor vulnerabile pe piața forței de muncă, prin politici care să încurajeze angajatorii să ia în considerare persoanele marginalizate / defavorizate

Îmbunătățirea infrastructurii de transport și a celei edilitare în comunitățile marginalizate.

Cartierul Parcul Tineretului și Zona Industrială sunt cartiere dezavantajate /marginalizate, din perspectiva caracteristicilor socio-economice

Nevoia de reducere a sărăciei și de sprijinire a incluziunii sociale a comunităților dezavantajate / marginalizate.

²²⁵ Sursa: Strategia de Dezvoltare Locală a Municipiului Botoșani - Etapa a II-a a mecanismului DLRC – GAL "Botoșani pentru viitor"

6. INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI MUNICIPIULUI BOTOȘANI

6.1. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ

6.1.1. Aspecte generale

Cerințele privind dezvoltarea capacității administrative sunt subliniate în orientările strategice ale Uniunii Europene privind coeziunea, în *Strategia de la Lisabona* revizuită și în *Strategia pentru Dezvoltare Durabilă reînnoita a UE*.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 stabilește următoarele obiective naționale de urmat:

Dacă **obiectivul național Orizont 2020** a presupus: „definitivarea procesului de reformă în administrația publică și reducerea substanțială a decalajelor față de nivelul mediu de performanță al administrației centrale și locale și al serviciilor publice din celelalte state membre ale UE; creșterea gradului de încredere și satisfacție al cetățenilor în raporturile cu autoritățile administrației publice centrale și locale.”

Obiectivul național Orizont 2030 are în vedere: „apropierea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința performanței administrației publice centrale și locale în furnizarea serviciilor publice”.

Consolidarea capacității administrative este esențială pentru asigurarea unor servicii publice de calitate, în condiții de eficiență și accesibile beneficiarilor finali.

Una din provocările cu care se confruntă administrația publică în procesul de modernizare este să îmbunătățească eficiența și rapiditatea furnizării serviciilor, și în același timp atingerea unor standarde înalte de echitate, predictibilitate și încredere. Procesele de reformă a administrației publice din România au încorporat de-a lungul timpului, ideea calității serviciilor publice și pe aceea de creștere a accesibilității beneficiarilor la acestea, însă implementarea în practică a acestora nu s-a realizat în

totalitate. Din păcate, o evaluare riguroasă a serviciilor publice, la scară națională, din perspectiva calității și a accesului beneficiarilor la acestea nu s-a realizat, până în prezent.

Analiza socio-economică subliniază faptul că, în România, există atât o standardizare insuficientă a costurilor și calității serviciilor publice, cât și o abordare neunitară la nivel sectorial în definirea, în introducerea și în monitorizarea aplicării/utilizării standardelor de cost și calitate deja elaborate. Standarde de cost au fost dezvoltate doar în domeniile educației preuniversitare, al serviciilor sociale, în sănătate și pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice. Lipsa acestor standarde conduce la practici diferite ce împiedică dezvoltarea mediului de afaceri și la creșterea semnificativă a poverii administrative.

Măsura în care cetățenii sunt satisfăcuți de modul în care serviciile sunt oferite este un indicator relevant care măsoară performanța proceselor de reformă în general și a procesului de descentralizare în special, din perspectiva alocării competențelor între autoritățile administrației publice centrale și locale.

6.1.2. Administrația publică locală

Descentralizarea și autonomia locală reprezintă elemente constitutive ale oricărui stat democratic. Prin împărțirea puterii în stat între autoritățile centrale și cele locale devine posibilă respectarea specificului și a intereselor particulare ale județelor, orașelor și comunelor, iar cetățenilor li se acordă posibilități sporite de a se manifesta pe plan politic, economic și social.

Autoritățile administrației publice din Municipiul Botoșani sunt Consiliul Local, ca autoritate deliberativă și Primarul, ca autoritate executivă.

Primarul, viceprimarii, administratorul public, secretarul municipiului și aparatul de specialitate al Primarului constituie structura funcțională numită Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul Botoșani.

În ceea ce privește **Aparatul de specialitate al Primarului Municipiului Botoșani** este organizat pe compartimente, potrivit structurii organizatorice aprobată prin *Hotărârea de Consiliu Local* din anul 2021, asigurând ducerea la îndeplinire a hotărârilor Consiliului Local Botoșani, dispozițiilor Primarului Municipiului Botoșani, precum și a altor atribuții stabilite prin lege. Primarul conduce serviciile publice locale în condițiile prevăzute de *Articolul 3 - Autoritățile administrației publice locale - al Codului administrativ* adoptat în anul 2019, parte integrantă din *Ordonanța de urgență 57/2019*.

În activitatea sa, *Aparatul de specialitate al Primarului Municipiului Botoșani* răspunde de executarea lucrărilor potrivit atribuțiilor stabilite în *Regulamentul de Organizare și Funcționare*, asigurând aducerea la îndeplinire a actelor normative adoptate de Parlamentul și Guvernul României, a hotărârilor Consiliului Local Botoșani, precum și a Dispozițiilor Primarului Municipiului Botoșani.

În acest sens, în anul 2021, au fost aprobate pentru *Primăria Municipiului Botoșani* organigrama, statul de funcții și numărul de personal prin *Hotărârea de Consiliu Local nr.91/2021*, după cum urmează:

- ▶ **Aparatul de specialitate al Primarului Municipiului Botoșani** are în componența sa **562 posturi**, din care:
  - **Funcții publice de conducere** – 22 posturi:
  - **Funcții publice de execuție** – 175 posturi, la care se adaugă 24 posturi ocupate de personal contractual;
  - **Personal medical** – 60 posturi ocupate de personal contractual.

- ▶ **Funcții de demnitate publică** – 3 posturi
  - **Administrator public** – 1 post
  - **Cabinet primar** – maxim 6 posturi
  - **Cabinet viceprimar I** – maxim 2 posturi
  - **Cabinet viceprimar II** - maxim 2 posturi
  - **Posturi implementare proiecte** – 10 posturi.

Organigrama a fost structurată pe direcții, servicii, birouri și compartimente, după cum urmează: ²²⁶

ROMÂNIA
JUDEȚUL BOTOȘANI
MUNICIPIUL BOTOȘANI
CONSILIUL LOCAL

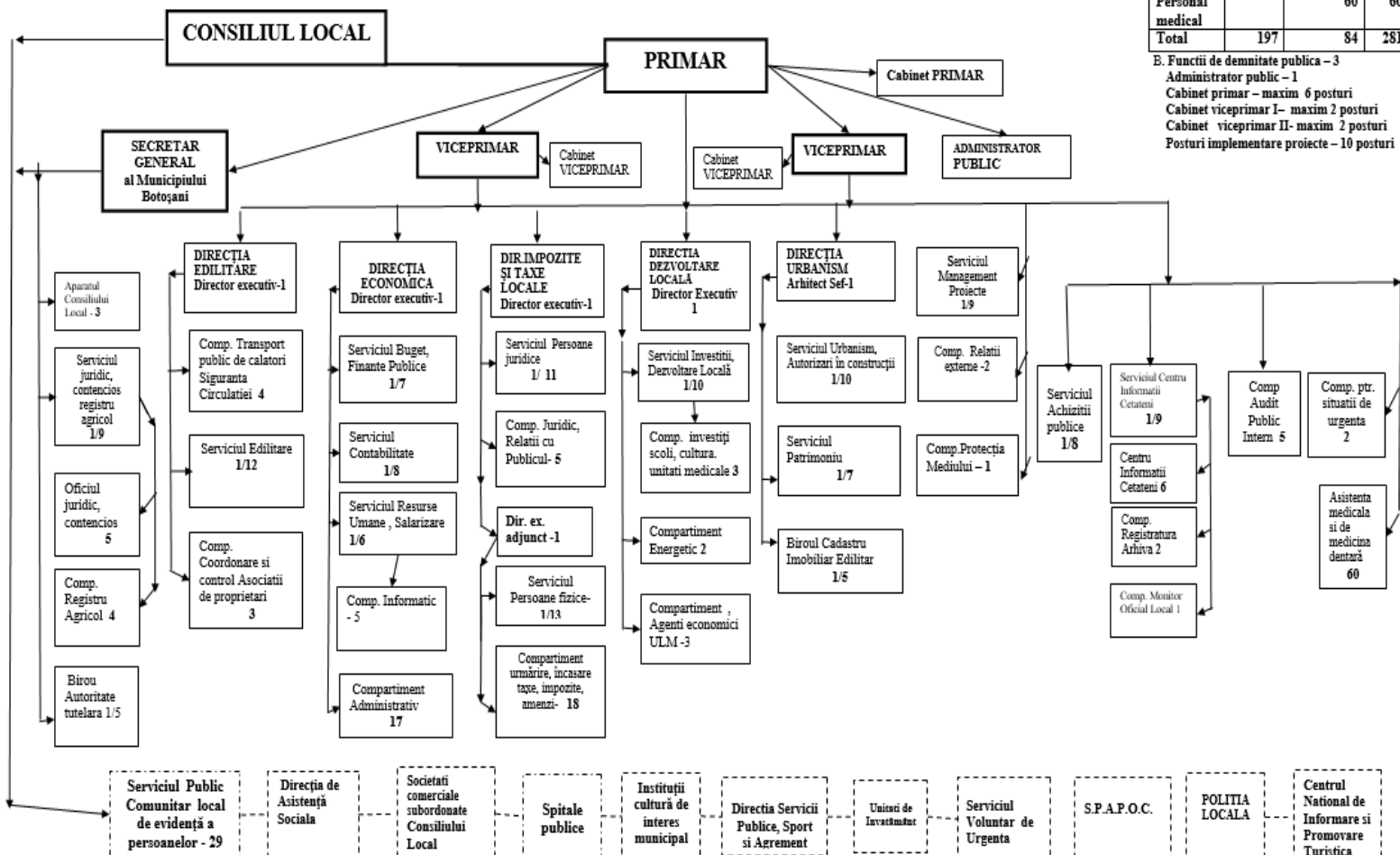
**ORGANIGRAMA
UAT MUNICIPIUL BOTOȘANI
pe anul 2021**

Anexa nr.1 la HCL nr. / 2021

A. Aparatul de specialitate al Primarului

Funcții	Funcții publice	Personal contractual	Total
Conducere	21+1	0	22
Execuție	175	24	199
Personal medical		60	60
Total	197	84	281

B. Funcții de demnitate publică – 3
Administrator public – 1
Cabinet primar – maxim 6 posturi
Cabinet viceprimar I- maxim 2 posturi
Cabinet viceprimar II- maxim 2 posturi
Posturi implementare proiecte – 10 posturi

Direcții/Servicii/Birouri/Compartimente în subordinea Primarului:

✓ DIRECȚIA EDILITARE

- **Comp. Transport public de călători Siguranța Circulației – 4 posturi**
- **Serviciul Edilitare - 1/12 posturi**
- **Comp. Coordonare și control Asociații de proprietari – 3 posturi.**

²²⁶ Sursa: Date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Botoșani

- ✓ **DIRECȚIA ECONOMICĂ**
  - **Serviciul Buget, Finanțe Publice** - 1/7 posturi
  - **Serviciul Contabilitate** - 1/8 posturi
  - **Serviciul Resurse Umane, Salarizare** - 1/6 posturi
  - **Compartiment Informatic** – 5 posturi
  - **Compartiment Administrativ** – 17 posturi.
- ✓ **DIRECȚIA IMPOZITE ȘI TAXE LOCALE**
  - **Serviciul Persoane juridice** - 1/ 11 posturi
  - **Comp. Juridic, Relații cu Publicul** - 5 posturi
  - **Serviciul Persoane fizice** - 1/13 posturi
  - **Compartiment urmărire, încasare taxe, impozite, amenzi** - 18 posturi.
- ✓ **DIRECȚIA DEZVOLTARE LOCALĂ**
  - **Serviciul Investiții, Dezvoltare Locală** - 1/10 posturi
  - **Comp. Investiții școli, cultură, unități medicale** – 3 posturi
  - **Compartiment Energetic** - 2 posturi
  - **Compartiment Agenți economici ULM** – 3 posturi.
- ✓ **DIRECȚIA URBANISM**
  - **Serviciul Urbanism, Autorizări în construcții** - 1/10 posturi
  - **Serviciul Patrimoniu** - 1/7 posturi
  - **Biroul Cadastru Imobiliar Edilitar** - 1/5 posturi.
- ✓ **SERVICIUL MANAGEMENT PROIECTE** - 1/9 posturi.
- ✓ **COMPARTIMENT RELAȚII EXTERNE** – 2 posturi
- ✓ **COMPARTIMENT PROTECȚIA MEDIULUI** – 1 posturi.
- ✓ **SERVICIUL ACHIZIȚII PUBLICE** - 1/8 posturi.
- ✓ **SERVICIUL CENTRU INFORMAȚII CETĂȚENI** - 1/9 posturi
  - **Centru Informații Cetățeni** - 6 posturi
  - **Compartiment Registratură Arhivă** – 2 posturi
  - **Compartiment Monitor Oficial Local** – 1 post.
- ✓ **COMPARTIMENT AUDIT PUBLIC INTERN** - 5 POSTURI
- ✓ **COMPARTIMENT PTR. SITUAȚII DE URGENȚĂ** – 2 posturi
  - **Asistență medicală și de medicină dentară** – 60 posturi.

 Activitate în subordinea directă a Viceprimarilor:

✓ **Atribuții Viceprimari în anul 2021:**

Atribuții Viceprimar 1:

- ✍ funcția de ofițer de stare civilă;
- ✍ coordonarea activităților de toaletare a arborilor de pe domeniul public și privat al mun. Botoșani, inclusiv semnarea documentelor aferente;
- ✍ coordonarea activitatilor privind serviciul public de salubritate a mun. Botoșani, inclusiv semnarea documentelor in legatura cu activitatea acestui serviciu;
- ✍ reprezentarea mun. Botoșani în relația cu Administrația Fondului pentru Mediu, coordonarea activităților în acest domeniu și semnarea documentelor aferente;
- ✍ coordonarea activităților de punere în executare a Legii nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților;
- ✍ coordonarea activității Compartimentului Agenți economici din aparatul de specialitate al Primarului, inclusiv semnarea documentelor acestui compartiment;
- ✍ coordonarea activității Compartimentului de Sprijin, Îndrumare și Control Asociații de Proprietari din cadrul Direcției Edilitare, inclusiv semnarea documentelor;
- ✍ stabilirea prin dispoziție a conținutului concret al activităților și condițiilor pentru punerea în executare a sancțiunilor contravenționale și penale constând în efectuarea de muncă în folosul comunității;
- ✍ conducerea, organizarea executării și executarea activităților din domeniile apărării împotriva incendiilor; prevenirii și combaterii epizootiilor;
- ✍ coordonarea activității Biroului Cadastru din Aparatul de specialitate al Primarului, inclusiv semnarea documentelor create în activitatea acestui birou;
- ✍ semnarea documentelor din domeniul autorizării executării lucrărilor de construcții: certificate de atestare precum că petentul este cunoscut ca proprietar asupra construcției pentru care solicită întabularea dreptului de proprietate, certificate de atestare a edificării/extinderii construcției, înștiințări privind valoarea finală a lucrărilor de construcții, certificate de atestare a stadiului realizării construcției;
- ✍ coordonarea activităților de înregistrare taximetre și mopede ;
- ✍ semnarea acordurilor pentru rezervare loc parcare și legitimații folosire parcări de către persoanele cu handicap.

Atribuții Viceprimar 2:

- ✍ funcția de ofițer de stare civilă;
- ✍ coordonarea activității Direcției edilitare în ce privește intervențiile și racordurile la rețelele edilitare, inclusiv aprobarea și semnarea documentelor aferente;
- ✍ organizarea execuării și executarea activității din domeniile serviciilor comunitare de utilitate publică privind alimentarea cu apă, aprobarea și semnarea documentelor în legatură cu aceste activități;
- ✍ organizarea executării și executarea activității din domeniul serviciilor comunitare de utilitate publică privind gazele naturale, aprobarea și semnarea documentelor;

- ✍ organizarea executării și executarea activității din domeniul serviciilor comunitare de utilitate publică privind canalizarea, aprobarea și semnarea documentelor în legătură cu aceste activități;
- ✍ coordonarea activității Comisiei tehnice pentru aplicarea Legii nr. 10/2001, inclusiv semnarea documentelor pregătitoare în legătură cu aplicarea acestei legi;
- ✍ coordonarea activităților premergătoare emiterii atestatelor de producător și carnetelor de comercializare a produselor agricole, inclusiv semnarea acestora;
- ✍ coordonarea activităților privind acordarea ajutoarelor pentru încălzirea locuințelor, inclusiv semnarea actelor pregătitoare și a celor de dispoziție în această materie;
- ✍ coordonarea activității de autoritate tutelară, inclusiv semnarea actelor aferente;
- ✍ coordonarea activităților privind asistența socială și semnarea actelor aferente;
- ✍ semnarea comunicărilor în legătură cu actualizarea Registrului electoral;
- ✍ coordonarea activităților privind punerea în executare a Legii nr. 54/2012 privind desfășurarea activităților de picnic, inclusiv semnarea documentelor aferente;
- ✍ coordonarea activităților privind administrarea pajiștilor din proprietatea mun. Botoșani, inclusiv semnarea documentelor aferente;
- ✍ coordonarea activităților de raportare statistică, inclusiv semnarea acestora;
- ✍ coordonarea activităților de constatare și evaluare a pagubelor produse culturilor agricole, inclusiv semnarea rapoartelor de constatare și evaluare;
- ✍ coordonarea activității Poliției Locale a mun. Botoșani, precum și a celor de urmărire a respectării disciplinei în construcții, inclusiv de aplicare a sancțiunilor contravenționale în acest domeniu potrivit prevederilor legale;
- ✍ aprobă referatele Direcției de Asistență Socială pentru distribuirea cu titlu gratuit a lemnelor de foc persoanelor defavorizate din mun. Botoșani, aflate în evidența Direcției de Asistență Socială Botoșani.

📄 **Activitate în subordinea directă a Secretarului General al Municipiului Botoșani:**

Secretarul General al Municipiului și-a desfășurat activitatea prin următoarele servicii, birouri și compartimente:

- ✓ **Aparatul Consiliului Local** – 3 posturi;
- ✓ **Serviciul juridic, contencios registru agricol** – 1/9 posturi;
  - **Oficiul juridic, contencios** – 5 posturi;
  - **Comp. Registru Agricol** - 4 posturi;
- ✓ **Birou Autoritate tutelară** - 1/5 posturi.

📄 **Activitate în subordinea directă a Administratorului Public:**

Administratorul public are în principal următoarele **obligații** :

- ✍ Să îndeplinească obiectivele și indicatorii de performanță stabiliți, precum și atribuțiile delegate de către primar, după cum urmează :

- coordonarea compartimentelor din Aparatul de specialitate al primarului stabilite de Primarul mun. Botoșani prin anexa la contractul de management și /sau prin dispoziție;
- coordonarea serviciilor publice de interes local;
- exercitarea calității de ordonator principal de credite pentru anumite operațiuni delegate prin act administrativ, în lipsa primarului mun. Botoșani ;
- orice alte atribuții în domenii specifice instituției și postului încredințate de primar prin act administrativ și care nu contravin legii;
- ✍ Să propună și să aplice strategii specifice în măsură să asigure desfășurarea în condiții performante a activității curente și de perspectivă a instituției;
- ✍ Să adopte măsuri în vederea îndeplinirii prevederilor bugetului anual de venituri și cheltuieli al mun. Botoșani, pentru dezvoltarea și diversificarea surselor de venituri extrabugetare, în condițiile reglementărilor legale în vigoare și mandatului încredințat;
- ✍ Să reprezinte instituția în raporturile cu terții, conform mandatului încredințat de primar;
- ✍ Să încheie acte juridice în numele și pe seama instituției, conform competențelor sale;
- ✍ Să prezinte primarului mun. Botoșani , raportul de activitate anual, până la data de 30 martie și ori de câte ori este necesar, situația economico- financiară a serviciilor publice, modul de realizare a obiectivelor și indicatorilor, inclusiv măsurile pentru optimizarea activității, când este cazul.

Urmărind activitatea acestor servicii publice se poate trage concluzia că **obiectivele Primăriei Municipiului Botoșani** pot fi grupate în trei categorii:

- ✓ **Eficacitatea și eficiența funcționării** - cuprinde obiectivele legate de scopurile entității publice și de utilizarea eficientă a resurselor. De asemenea, sunt incluse și obiectivele privind protejarea resurselor instituției de utilizare inadecvată sau de pierderi, ca și identificarea și gestionarea pasivelor;
- ✓ **Fiabilitatea informațiilor interne și externe** - include obiectivele legate de ținerea unei contabilități adecvate, ca și de fiabilitatea informațiilor utilizate în instituție sau difuzate către terți. De asemenea, în aceasta categorie sunt incluse și obiectivele privind protejarea documentelor împotriva a două categorii de fraude: disimularea fraudei și distorsionarea rezultatelor;
- ✓ **Conformitatea cu legile, regulamentele și politicile interne** - cuprinde obiective legate de asigurarea că activitățile Primăriei Municipiului Botoșani se desfășoară în conformitate cu obligațiile impuse de lege și de regulamente, precum și cu respectarea politicilor interne.

📄 **CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI BOTOȘANI** este membru al **Asociației Municipiilor din România**, organizație neguvernamentală care sprijină reforma în administrația publică locală. Tot în acest sens, **Consiliul Local** cooperează și cu diferite organisme internaționale.

Conform *Legii nr.215/2001* privind administrația publică locală, *Consiliul Local* are inițiativă și hotărâște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități ale administrației publice locale sau centrale.

Structurile aflate sub autoritatea CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI BOTOȘANI sunt:²²⁷

- ❖ **DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI** - a fost înființată prin *Hotărâre* a *Consiliului Local Botoșani*, ca instituție publică cu personalitate juridică.

Serviciul funcționează în baza prevederilor *H.G. nr.797/2017* pentru aprobarea regulamentelor – cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială ca structură specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu personalitate juridică, înființată în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Botoșani*, prin *H.C.L. nr.142 din 31 mai 2018*, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială.

D.A.S. MUNICIPIUL BOTOȘANI cuprinde următoarele **compartimente de specialitate**:²²⁸

- ✍ *Compartiment resurse umane și comunicare, registratură și relații cu publicul;*
- ✍ *Serviciul protecția copilului și intervenții în situații de urgență:*
  - *Compartiment intervenții în situații de urgență;*
  - *Compartiment protecția copilului;*
- ✍ *Serviciul Evidență și Plată beneficii de asistență socială:*
  - *Compartiment beneficii pentru prevenirea și combaterea excluziunii sociale*
  - *Compartiment beneficii pentru susținerea copilului și a familiei*
  - *Compartiment strategii, programe, proiecte, relația cu asociații și fundații;*
- ✍ *Serviciul economico financiar și administrativ:*
  - *Compartiment financiar-contabilitate, administrativ;*
  - *Compartiment achiziții publice;*
  - *Compartiment monitorizare asistenți personali, evidență și plată indemnizații;*
  - *Compartiment juridic și contencios;*
- ✍ *Centrul Social de Urgență pentru Persoane fără Adăpost:*
  - *Centrul pentru adăpostirea victimelor violenței în familie*
- ✍ *Cantina de ajutor social;*

²²⁷ Sursa: Date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Botoșani

²²⁸ Sursa: Pagina oficială de web a Direcției de Asistență Socială a Municipiului Botoșani - <https://www.dasbotosani.ro/index.php/acasa-st/prezentare>

- ✍️ *Centru de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice dependente din municipiul Botoșani – SENIOR;*
- ✍️ *Compartiment asistență medicală comunitară;*
- ✍️ *Centrul social de zi pentru copii aflați în situații de risc social;*
- ✍️ *Creșa municipală.*

Misiunea D.A.S. Botoșani este aceea ca, prin serviciile sociale și beneficiile sociale acordate, să asigure dezvoltarea capacităților indivizilor și/sau a comunităților pentru soluționarea propriilor nevoi sociale, precum și pentru creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială. Prin intermediul structurilor sale, are rolul de a oferi sprijin persoanelor aflate în situație de dificultate, prin acordarea de beneficii și servicii la cele mai înalte standarde de calitate, dând dovadă de dăruire și solidaritate socială.

- ❖ **POLIȚIA LOCALĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI** - este constituită în temeiul Legii nr.155/2010 și funcționează în conformitate cu HG nr. 1332/2010 – *Regulamentul cadru de organizare și funcționare a Poliției Locale.*

Din punct de vedere structural, *Poliția Locală Botoșani* este o instituție subordonată *Consiliului Local al Municipiului Botoșani* și funcționează cu șase servicii, respectiv: ²²⁹

- ✍️ *Serviciului Ordine și Liniște Publică și Pază Bunuri:*
  - *Compartimentul Ordine și liniște publică;*
  - *Compartimentul Pază bunuri;*
- ✍️ *Serviciul Circulația pe drumuri publice;*
- ✍️ *Biroul Disciplina în construcții;*
- ✍️ *Serviciul Protecția Mediului;*
- ✍️ *Biroul Dispeceerat și Evidența Persoanelor;*
- ✍️ *Serviciul Contabilitate, Resurse Umane-Salarizare, Administrativ:*
  - *Compartimentul Financiar – Contabilitate;*
  - *Compartimentul Resurse Umane – Salarizare;*
  - *Compartimentul Administrativ.*
- ✍️ *Compartimentul Juridic și Achiziții Publice;*
- ✍️ *Compartimentul Secretariat.*

Atribuțiile Poliției Locale sunt: în domeniul ordinii și liniștii publice și al pazei bunurilor; în domeniul circulației pe drumurile publice; în domeniul disciplinei în construcții și al afișajului stradal; în domeniul protecției mediului; în domeniul activității comerciale; în domeniul evidenței persoanelor. În scopul obținerii unei eficiențe sporite în activitate, *Poliția Locală Botoșani* are încheiate protocoale de colaborare cu alte instituții care au

---

²²⁹ Sursa: Pagina oficială de web a Poliției Locale a Municipiului Botoșani - <http://www.politialocalabt.ro/uploaded/file/287.pdf>

competență în domeniul ordinii publice (*Poliția Municipală, Jandarmerie*), cu alte instituții cu atribuții de control (*DSVSA, APM*), cu firme de pază, unități de învățământ, etc.

Anii 2020-2021 au fost caracterizați de efortul general pentru prevenirea și combaterea răspândirii noului coronavirus, fiind organizate acțiuni de control și misiuni specifice, în scopul aplicării măsurilor stabilite prin actele normative de instituire a stării de urgență și a stării de alertă pe teritoriul României.

- ❖ **SERVICIUL PUBLIC COMUNITAR LOCAL DE EVIDENȚĂ A PERSOANELOR A MUNICIPIULUI BOTOȘANI** – este organizat ca serviciu public cu personalitate juridică, aflat sub autoritatea *Consiliului Local al Municipiului Botoșani*, înființat în conformitate cu dispozițiile *Ordonanței Guvernului nr. 84/2001* privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor, cu modificările și completările ulterioare.

Scopul D.E.P.M.P. este de a exercita competențele ce îi sunt conferite prin lege pentru punerea în aplicare a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea de stare civilă și evidență a persoanelor, precum și de eliberare a documentelor.

Activitatea D.E.P.M.P. se desfășoară în interesul persoanei și al comunității, în sprijinul instituțiilor statului, exclusiv pe baza și în executarea legii, a hotărârilor *Consiliului Local al Municipiului Botoșani*, precum și a dispozițiilor *Primarului Municipiului Botoșani*.

În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, S.P.C.L.E.P. cooperează cu structurile din cadrul *aparaturii de specialitate al Primarului Municipiului Botoșani*, ale *Ministerului Afacerilor Interne* și colaborează, pe probleme de interes comun, potrivit prevederilor actelor normative în vigoare, cu autorități publice, agenți economici, precum și cu persoane fizice.

- ❖ **SOCIETĂȚI COMERCIALE DIN MUNICIPIUL BOTOȘANI**, precum:
  - ◆ **S.C. MODERN CALOR S.A.**
  - ◆ **S.C. ELTRANS S.A.**
  - ◆ **S.C. LOCATIVA S.A.**
  - ◆ **S.C. URBAN SERV S.A.**
- ❖ **SPITALE PUBLICE DIN MUNICIPIUL BOTOȘANI**, precum:
  - ◆ **SPITALUL DE RECUPERARE "SFÂNTU GHEORGHE" BOTOȘANI**
  - ◆ **SPITALUL DE PNEUMOFTIZIOLOGIE BOTOȘANI**
- ❖ **INSTITUȚII CULTURĂ DE INTERES MUNICIPAL DIN MUNICIPIUL BOTOȘANI**, precum:
  - ◆ **TEATRUL "MIHAI EMINESCU" BOTOȘANI**
  - ◆ **TEATRUL PENTRU COPII ȘI TINERET „VASILACHE” BOTOȘANI**
  - ◆ **FILARMONICA „GEORGE ENESCU” BOTOȘANI**

❖ UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BOTOȘANI

- ❖ **DIRECȚIA DE SERVICII PUBLICE SPORT ȘI AGREMENT A MUNICIPIULUI BOTOȘANI** - s-a înființat în anul 2008 prin H.C.L. nr.287/07.07.2008 sub denumirea de *Serviciul Public de Administrare Baze Sportive și Zone de Agreement*, iar în anul 2011 prin H.C.L. nr. 188/30.06.2011 și-a schimbat denumirea în *Direcția Servicii Publice, Sport și Agreement*.

Obiectul de activitate al D.S.P.S.A se realizează prin:²³⁰

- ✍ *întreținerea și exploatarea bazelor sportive și zonelor de agreement potrivit scopului în care au fost edificate;*
- ✍ *furnizarea către populație, cluburi și asociații sportive, alte persoane juridice a serviciilor publice de agreement, organizarea de competiții sportive și punerea la dispoziție a bazelor sportive, concomitent cu asigurarea serviciilor complementare de deservire și comerț producătoare de venituri, organizarea de spectacole, închirierea bazelor sportive pentru organizarea de evenimente;*
- ✍ *identificarea și soluționarea problemelor de utilitate publică, executarea la timp a lucrărilor de întreținere și reparații;*
- ✍ *prestarea de servicii edilitare (intervenții, lucrări de amenajare și întreținere spații verzi, lucrări de întreținere semafoare, lucrări de reparații și întreținere mobilier urban, lucrări la înălțime);*
- ✍ *lucrări de servicii pe bază de comandă aprobată de ordonatorul principal de credite;*
- ✍ *gestionarea câinilor fără stăpân care circulă liber, fără însoțitor, în locuri publice, pe raza municipiului Botoșani;*
- ✍ *activități de marketing;*
- ✍ *activități de închiriere a bunurilor din dotarea bazelor sportive și de agreement, precum și de închiriere de echipamente sportive;*
- ✍ *alte activități necesare realizării obiectului de activitate ori dispuse de Consiliul Local.*

- ❖ **SERVICIUL PUBLIC DE ADMINISTRARE A PIEȚELOR, OBORULUI ȘI CIMITIRELOR A MUNICIPIULUI BOTOȘANI** - este serviciu public cu personalitate juridică, organizat sub autoritatea *Consiliului Local Botoșani* înființat în anul 2020 prin H.C.L. nr.138/mai 2020.

Obiectul principal de activitate al S.P.A.P.O.C. îl constituie administrarea, gestionarea, modernizarea, îmbunătățirea, dezvoltarea, întreținerea și exploatarea bunurilor din domeniul public și privat al municipiului Botoșani, utilizate pentru funcționare, constituite din: piețe, obor și cimitire cu construcțiile, terenurile și dotările tehnico-edilitare aferente.

---

²³⁰ Sursa: Pagina oficială de web a Direcției de Servicii Publice Sport și Agreement - <https://dspsabotosani.ro/>

Obiectul de activitate al S.P.A.P.O.C. se realizează prin:²³¹

- ✍ *întreținerea și exploatarea piețelor și oborului potrivit scopului pentru care au fost înființate;*
- ✍ *întreținerea și exploatarea cimitirelor potrivit scopului pentru care au înființate;*
- ✍ *activități de închiriere și concesiune a bunurilor din dotarea piețelor, oborului și cimitirelor, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și hotărârile Consiliului Local;*
- ✍ *activități specifice, precum și alte lucrări de amenajare și întreținere a cimitirelor, în condițiile aprobate de Consiliul Local;*
- ✍ *asigurarea regimului de funcționare continuu pe principii economice și de eficiență;*
- ✍ *alte activități necesare realizării obiectului de activitate ori dispuse de Consiliul Local al municipiului Botoșani.*

- ❖ **SERVICIUL VOLUNTAR PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI** - este o instituție publică cu personalitate juridică, înființată în anul 2006, în baza dispozițiilor H.C.L. nr. 9/31.01.2006, aflată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Botoșani, finanțată integral de la bugetul local, directorul executiv al SPEPMP fiind ordonator terțiar de credite.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență a Municipiului Botoșani îndeplinește următoarele atribuții principale:²³²

- ✍ *desfășoară activități de informare și instruire privind cunoașterea și respectarea regulilor și a măsurilor de apărare împotriva incendiilor și în alte situații de urgență;*
- ✍ *verifică modul de aplicare a normelor, reglementărilor tehnice și a dispozițiilor care privesc apărarea împotriva incendiilor, alte situații de urgență, în domeniul de competență;*
- ✍ *asigură prevenirea, intervenția pentru salvarea, acordarea primului ajutor și protecția persoanelor, animalelor și a bunurilor periclitare în situații de urgență.*

- ❖ **CENTRUL NAȚIONAL DE INFORMARE ȘI PROMOVARE TURISTICĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI** - a fost deschis oficial în data de 18.08.2014, ca structură subordonată Consiliului Local Botoșani. Amenajat în Centrul Istoric al Municipiului Botoșani, C.N.I.P.T. Botoșani stă la dispoziția turiștilor zilnic, de luni până duminică, între orele 09.00 și 17.00.

C.N.I.P.T. Botoșani dispune de dotări interioare și exterioare specifice și de o bază de date cu informații turistice (structuri de cazare și alimentație publică, oportunități de agrement, obiective specifice turismului religios, etc) disponibilă în limbile română,

---

²³¹ Sursa: Pagina oficială de web a Serviciului Public de Administrare a Piețelor, Oborului și Cimitirelor - <https://dspsabotosani.ro/>

²³² Sursa: Pagina oficială de web a Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență a Municipiului Botoșani - <https://www.primariabt.ro/index.php?load=svsu>

engleză, franceză și germană. Aceste informații sunt puse la dispoziția publicului larg și prin intermediul portalului web www.visitbotosani.ro.

6.1.3. STADIUL PROIECTELOR DEPUSE DE UAT MUNICIPIUL BOTOȘANI ÎN PERIOADA DE FINANȚARE 2014 - 2020

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021–2027 urmează direcțiile de dezvoltare ale obiectivelor *Planului de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia 2021-2027* și ale *Strategiei de Dezvoltare a Județului Botoșani 2021-2027*. În acest sens, reprezentanții municipiului Botoșani doresc ca prin proiectele propuse și implementate să contribuie la dezvoltarea socio- economică a regiunii Sud–Muntenia și implicit a județului Botoșani.

În anul 2021, **Primăria Municipiului Botoșani** a urmărit respectarea obiectivelor de dezvoltare ale municipiului și corelarea proiectelor finanțabile din fonduri externe cu obiectivele din planul de investiții al municipiului Botoșani prin:

- ▶ asigurarea monitorizării proiectelor implementate și finalizate în cadrul POR 2014-2020;
- ▶ creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene pentru proiectele aflate în derulare;
- ▶ participarea la întâlniri de lucru, seminarii, conferințe pentru dezbaterile unor probleme comunitare sau privind finanțările externe;
- ▶ identificarea de noi proiecte de investiții și căutarea de noi surse de finanțare nerambursabilă;
- ▶ depunerea cererilor de finanțare în cadrul programelor de finanțare existente în exercițiul financiar 2021-2027;
- ▶ realizarea de demersuri și activități specifice în vederea finanțării de obiective de investiții de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractelor de finanțare;
- ▶ ș.a.m.d.

Sintetizând, **în perioada 2014-2020, Primăria Municipiului Botoșani** a atras investiții în modernizarea spațiului urban, serviciilor publice, infrastructurii de învățământ și de servicii sociale, etc., cu ajutorul cărora **a reușit să depună la finanțare următoarele proiecte:**

Nr. crt	Program / Axă de finanțare	Titlul proiectului	Valoarea proiect (Euro)	Stadiu
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2014-2020				
1.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.2	Amenajare Versant "Pacea", str. Pacea, Municipiul Botoșani	2.923.579,09	În implementare
2.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.2	Amenajarea zonei de recreere, str. Vârnăv, nr. 17A, în Municipiul Botoșani	724.852,13	În implementare
3.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.3	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate - amenajare zonă recreere Str. Adrian Adamiu FN în Municipiul Botoșani	487.891,95	În implementare
4.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.3	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate - amenajare zonă de recreere Adrian Adamiu nr. 12B în Municipiul Botoșani	216.631,94	În implementare
5.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.3	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate - amenajare zonă de recreere Aleea Nucului nr. 12 A în Municipiul Botoșani	397.799,06	În implementare
6.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.4	Reabilitare și modernizare Grădinița nr. 22	655.524,36	În implementare
7.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.4	Reabilitare și modernizare Grădinița "Șotron"	661.128,83	În implementare
8.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.4	Construire și echipare creșă pentru educația timpurie antepreșcolară cartier ANL Cișmea	665.520,15	În implementare
9.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 4.5	Reabilitare și modernizare Grup Scolar "Petru Rareș"	1.171.525,98	În implementare
10.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 2018/5/5.1/7 regiuni/proiecte nefinalizate	Consolidarea și restaurarea Teatrului "Mihai Eminescu" Botoșani	4.999.999,77	În implementare
11.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 2016/5/5.1/1 apel istoric 7 regiuni	Reabilitarea și Dezvoltarea Turistică a monumentului istoric "Ansamblul Bisericii Sfântul Gheorghe"	1.559.777,58	În implementare
12.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 2019/9/9.1/1/7 Regiuni, Axa Prioritară 9, Prioritatea de Investiții 9.1 - DLRC (CLLD)	Asfaltarea străzilor Izvoarelor, Vâlcele și Zimbrului din spatele cartierului Împărat Traian - Municipiul Botoșani	1.248.441,50	În implementare

13.	Programul Operațional Regional 2014-2020 / 2019/9.1/1/7 Regiuni, Axa Prioritară 9, Prioritatea de Investiții 9.1 - DLRC (CLLD)	Amenajare spațiu de relaxare scuar Liceul Pedagogic Botoșani	67.210,83	În implementare
PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ				
14.	Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 / CP12/2018 pentru regiunile mai puțin dezvoltate - Fundamentarea deciziilor, planificare strategică și măsuri de simplificare pentru cetățeni la nivelul administrației publice locale din regiunile mai puțin dezvoltate	Simplificarea administrativă și reducerea birocrăției prin implementarea de măsuri de digitalizare în municipiul Botoșani	625.388,12	În implementare
15.	Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 / CP13/2019 pentru regiunea mai puțin dezvoltată - Fundamentarea deciziilor, planificare strategică și măsuri de simplificare pentru cetățeni la nivelul administrației publice locale din regiunile mai puțin dezvoltate	Eficiența și performanța în administrația publică locală a Municipiului Botoșani	601.651,88	În implementare
PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN				
16.	Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020	Back to our common roots (Întoarcere la rădăcinile noastre comune) cu Primăria Ivano Frankivsk	520.800,00	În implementare
17.	Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020	RO-UA Partnership for Climate Change Mitigation (Parteneriat româno-ucrainean pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice) Cu Primăria și Universitatea de Petrol și Gaze Ivano Frankivsk	91.422,00	În implementare
18.	Programul Operațional Comun România-Republica Moldova	Eminescu - One Culture, One Route în Botoșani-Bălți Cross-Border Area Eminescu - o cultură, o rută, în zona transfrontalieră Botoșani- Bălți	758.218,50	În implementare

PROGRAME FINANȚATE DIRECT DE CĂTRE COMISIA EUROPEANĂ				
19.	Programe Finanțate direct de către Comisia Europeană	DIGIPLACE - Proiect în parteneriat cu municipalități din Messina (Italia), Roquetas de Mar (Spania), Oulu (Finlanda), Saint-Quentin (Franța), Municipiul și Consiliul Regional din Trikala (Grecia), Portalegre (Portugalia), precum și Centrul de Inovare Digitală Ventspils (Letonia)	66.505,00	În implementare – Proiect finanțat prin Urbact III 2014-2020
20.	Programe Finanțate direct de către Comisia Europeană	RESPONSE - integRatEd Solutions for POSitive eNergy and reSilient CitiEs (Soluții integrate pentru energii pozitivă și orașe rezistente). Din consorțiu mai fac parte: Turku (Finlanda), Dijon (Franța) Eordala (Grecia), Bruxelles (Belgia), Gabrovo (Bulgaria), Luhansk (Ucraina) Zaragoza (Spania), București (Romania)	299.000,00	În implementare – Proiect finanțat prin Horizon 2020
PROGRAMUL OPERATIONAL INFRASTRUCTURA MARE 2014-2020				
21.	Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020	Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul Mun. Botoșani pentru perioada 2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice – etapa II (Creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate și în alte orașe – proiecte noi)	8.662.820,30	În implementare
22.	Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020	EDUSIG- Educație în siguranță în Municipiul Botoșani (REACT-EU- Consolidarea capacității unităților de învățământ de stat în vederea gestionării situației de pandemie generată de virusul SARS-COV-2)	1.610.072,18	În implementare
PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMPETITIVITATE 2014-2020				
23.	Programul Operațional Competitivitate 2014-2020	INO-BT – Învățământ Online accesibil în Municipiul Botoșani, cod SMIS 145473	4.590.274,67	Aprobat cu 92,5 pct. Nu s-a semnat contract de finanțare - lipsă buget

GAL BOTOȘANI PENTRU VIITOR (PROGRAM OPERAȚIONAL REGIONAL 2014-2020 și PROGRAM OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020)				
24.	Gal Botoșani Pentru Viitor Program Operațional Regional 2014-2020 / Axa 9	Creșterea gradului de siguranță al cetățenilor și îmbunătățirea aspectului peisagistic al teritoriului SDL prin reamenajarea spațiilor publice urbane (GAL axa 9.1) - Amenajare spații recreere în ZUM Centrul Vechi și ZUM Parcul Tineretului, Crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane – modernizarea utilităților publice - modernizarea iluminatului public urban, Amplasarea de camere de supraveghere wireless pe teritoriul SDL	330.000	În implementare
25.	Gal Botoșani Pentru Viitor Program Operațional Regional 2014-2020 / Axa 9	Construire imobil de locuințe sociale pe teritoriul SDL	1.700.000	În etapa de pre-contractare
26.	Gal Botoșani Pentru Viitor Program Operațional Regional 2014-2020 / Axa 9	Reabilitare centru comunitar integrat, reabilitare și dotare săli pentru servicii educaționale pentru copii aflați în risc de abandon școlar/ a doua șansă și reabilitare spațiu pentru servicii de ocupare și calificare	844.935,77	În etapa de pre-contractare
27.	Gal Botoșani Pentru Viitor Program Operațional Regional 2014-2020 / Axa 9	Amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate – Modernizare clădire pentru a găzdui activități social-comunitare, respectiv magazin social	50.000	În etapa de pre-contractare
28.	Gal Botoșani Pentru Viitor Program Operațional Regional 2014-2020 / Axa 9	Amenajare peisagistică a teritoriului SDL, inclusiv a sensurilor giratorii	194.999,99	În etapa de pre-contractare
29.	Gal Botoșani Pentru Viitor Program Operațional Regional 2014-2020 / Axa 9	Înființarea a minim 2 terenuri de joacă și a unui teren de sport, precum și reabilitarea a minim 2 terenuri de joacă existente pe teritoriul SDL, inclusiv achiziționare de mobilier urban specific	150.000	În etapa de pre-contractare
30.	POCU/717/5/1/Reducerea numărului de comunități marginalizate (roma și non-roma) aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din orașe cu peste 20.000 locuitori, cu accent	ZUM BT PLUS - Un plus de incluziune pentru comunitățile marginalizate din Municipiul Botoșani	3.028398,40 lei	În Evaluare

	pe cele cu populație aparținând minorității roma, prin implementarea de măsuri/ operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC / 1			
ADMINISTRAȚIA FONDULUI PENTRU MEDIU				
31.	Administrația Fondului pentru Mediu	Eficientizarea iluminatului public - etapa 1	291.802,24	În implementare
32.	Administrația Fondului pentru Mediu	Eficientizarea iluminatului public - etapa 2	1.044.182,96	În Evaluare
33.	Administrația Fondului pentru Mediu	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița 8 Mun. Botoșani	488.633,72	În Evaluare
34.	Administrația Fondului pentru Mediu	Stații de reîncărcare a vehiculelor electrice în Mun. Botoșani	618.769	În Evaluare
PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ				
35.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri rezidențiale	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Grivița 2 sc. A-B	545,000.00	În Evaluare
36.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri rezidențiale	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Mihai Eminescu 49	792,000.00	În Evaluare
37.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri rezidențiale	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Independenței 11 A-E	1,186,000.00	În Evaluare
38.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri rezidențiale	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Săvenilor 36 A-D	920,000.00	În Evaluare
39.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri rezidențiale	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Independenței 3 A-B	566,400.00	În Evaluare
40.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Colegiul Național Mihai Eminescu	4401764.8	În Evaluare
41.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul Pedagogic Nicolae Iorga	3214320	În Evaluare

2.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul de Artă Stefan Luchian	1468876.8	În Evaluare
43.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială nr. 10	1641541.6	În Evaluare
44.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială nr. 12	1438556.4	În Evaluare
45.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială nr. 13	2406436.8	În Evaluare
46.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița nr. 19	849560	În Evaluare
47.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială nr. 7 Botoșani	2078800	În Evaluare
48.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C5 - Valul Renovării - Clădiri publice	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul de Artă Ștefan Luchian - ATELIER	226164	În Evaluare
49.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C10 – Fondul Local	Modernizarea transportului public al Municipiului Botoșani prin achiziția de autobuze ecologice	5.346.000	În Evaluare
50.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C10 – Fondul Local	Digitalizarea transportului public de călători la nivelul Municipiului Botoșani	1.075.000	În Evaluare
51.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C10 – Fondul Local	Susținerea transportului alternativ prin realizarea unui circuit de piste de biciclete la nivelul Municipiului Botoșani	1.815.000	În Evaluare
52.	Planul Național de Redresare și Reziliență / Componenta C10 – Fondul Local	Construirea de locuințe pentru tineri la nivelul Municipiului Botoșani	4.270.132	În Evaluare
PROGRAMUL RO – MEDIU				
53.	"Mediu, Adaptare la Schimbările Climatice și Ecosisteme" Programul RO – Mediu	Proiect SEE RO-MEDIU- "Închidere SST neconforme în Municipiul Botoșani, județul Botoșani" („Măsurile de reducere a contaminării cu substanțe periculoase în depozite municipale temporare" (Apel 2)	2.500.000	În Evaluare
PROGRAMUL OPERAȚIONAL INFRASTRUCTURĂ MARE				
54.	POIM/935/9/1/Consolidarea capacității de gestionare a crizei sanitare COVID-19	Creșterea siguranței pacienților Spitalului de Pneumoftiziologie Botoșani prin instalarea unui sistem	6.644.063,14 lei	În Evaluare

		de detectare, semnalizare, alarmare incendii cu acoperire totală și înlocuirea instalației electrice		
--	--	--	--	--

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a *SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027*, la nivelul municipiului gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciile prestate pentru cetățean de *Aparatul de Specialitate al Primarului* marchează o pondere mai mare a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (32%) și foarte nemulțumite (19%), față de cele mulțumite (23%) și foarte mulțumite (9%), în timp ce 17% nu și-au exprimat opinia.

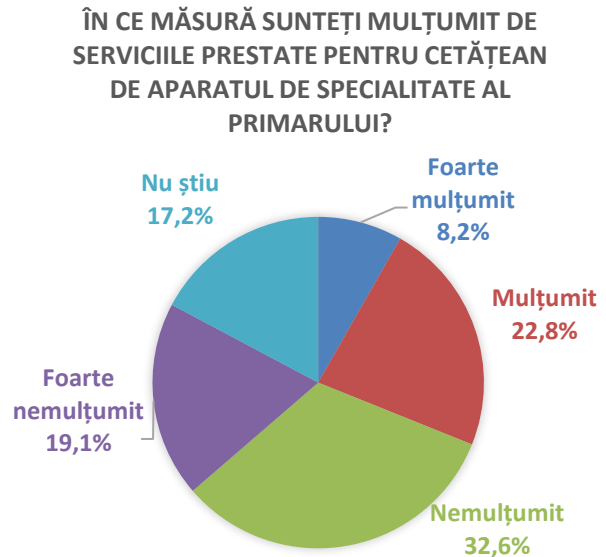
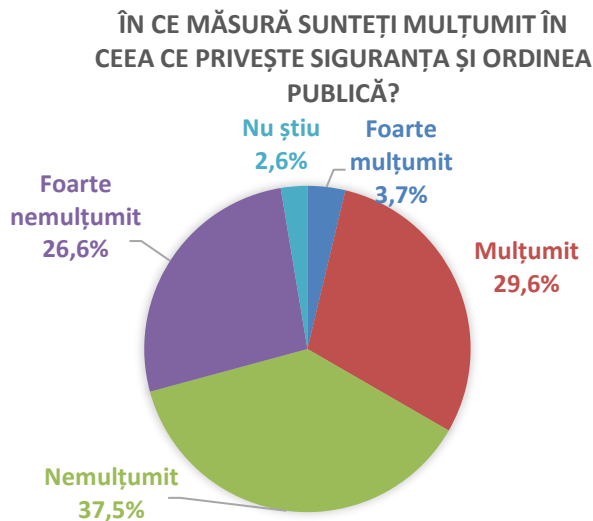

Fig. 6.1. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciile prestate pentru cetățean de Aparatul de Specialitate al Primarului

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește siguranța și ordinea publică marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (100) și foarte nemulțumite (71), față de cele mulțumite (79) și foarte mulțumite (10), sau care nu au dorit să-și exprime opinia (7).

Fig. 6.2. Gradul de mulțumire în ceea ce privește siguranța și ordinea publică

6.1.4. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Administrația publică locală și structuri asociative	
Potențial limitat de atragere a forței de muncă calificată și a specialiștilor la nivelul administrației publice locale	Se recomandă promovarea colaborării cu mediul privat, cetățeni și societatea civilă pentru identificarea și implementarea proiectelor ce pot avea impact la nivel local în atragerea de resurse umane și materiale, precum și în eficientizarea fluxurilor administrative
Bugetul local	
Nivel redus al veniturilor generate din surse proprii	Creșterea gradului de colectare a taxelor locale și identificarea unor noi surse de venit pentru bugetul local, precum și încurajarea conformării voluntare la plată.
Investiții finanțate cu fonduri nerambursabile	
Fonduri prealocate insuficiente în comparație cu necesitățile identificate	Creșterea numărului de experți pe fonduri europene din cadrul administrației publice locale.
Presiune financiară asupra bugetului local pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice necesare pentru depunerea proiectelor de investiții.	Consolidarea unei unități interne, posibil la nivel metropolitan, axată pe atragerea investitorilor și promovarea Municipiului Botoșani ca destinație pentru investiții.

6.2. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

6.2.1. Corelarea cu obiectivele Planului de Mobilitate Urbană Durabilă

O componentă esențială în politicile zonelor urbane o constituie promovarea dezvoltării urbane prin intermediul asigurării unui transport sustenabil.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) are rolul de contura strategii, politici, proiecte cheie și priorități, în vederea obținerii unui transport durabil, care să susțină creșterea economică durabilă din punct de vedere social și al protecției mediului.

Conform definiției din documentele Uniunii Europene, este un document strategic de politică publică ce are drept scop satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și activităților economice în arealurile urbane pentru o mai bună calitate a vieții, adresându-se tuturor formelor de transport din întreaga aglomerație urbană, cu precădere transportului public și privat, de marfă și de pasageri, motorizat și nemotorizat, în mișcare sau în staționare.

În esență, PMUD urmărește crearea unui sistem de transport durabil, care să satisfacă nevoile comunităților din teritoriul său, vizând următoarele cinci obiective strategice:

- ▶ **Accesibilitatea** – Punerea la dispoziția tuturor cetățenilor a unor opțiuni de transport care să le permită să aleagă cele mai adecvate mijloace de a călători spre destinații și servicii-cheie. Acest obiectiv include atât conectivitatea, care se referă la capacitatea de deplasare între anumite puncte, cât și accesul, care garantează că, în măsura în care este posibil, oamenii nu sunt privați de oportunități de călătorie din cauza unor deficiențe (de exemplu, o anumită stare fizică) sau a unor factori sociali (inclusiv categoria de venit, vârsta, sexul și originea etnică);
- ▶ **Siguranța și securitatea** – Creșterea siguranței și a securității pentru călători și pentru comunitate în general;
- ▶ **Mediul** – Reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului energetic. Trebuie avute în vedere în mod specific țintele naționale și ale Comunității Europene în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice;
- ▶ **Eficiența economică** – Creșterea eficienței și a eficacității din punctul de vedere al costului privind transportul de călători și de marfă;
- ▶ **Calitatea mediului urban** – Contribuția la creșterea atractivității și a calității mediului urban și a proiectării urbane în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă realizează o analiză complexă asupra mobilității actuale în zona de studiu, cuprinzând toate aspectele acesteia, urmată de identificarea disfuncționalităților și stabilirea obiectivelor strategice.

Astfel, *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă* tratează următoarele **subiecte**:

- **Transportul în comun:** *Planul de mobilitate urbană durabilă furnizează o strategie de creștere a calității, securității, integrării și accesibilității serviciilor de transport în comun, care să acopere infrastructura, materialul rulant și serviciile.*
- **Transportul nemotorizat:** *Planul de mobilitate urbană durabilă încorporează un plan de creștere a atractivității, siguranței și securității mersului pe jos și cu bicicleta. Infrastructura existentă trebuie evaluată și, după caz, îmbunătățită. Dezvoltarea noii infrastructuri este gândită nu numai din perspectiva itinerariilor de transport motorizat, ci are în vedere o infrastructură care să fie dedicată pietonilor și bicicliștilor, separată de traficul greu motorizat și menită a reduce distanțele de deplasare în măsura posibilului. Măsurile care vizează infrastructura sunt completate de alte măsuri de ordin tehnic, politic și nelegislativ.*
- **Intermodalitate:** *Planul de mobilitate urbană durabilă contribuie la o mai bună integrare a diferitelor moduri și identifică măsurile menite în mod special să faciliteze mobilitatea și transportul multimodal coerent.*

- **Siguranța rutieră urbană:** Planul de mobilitate urbană durabilă prezintă acțiuni de îmbunătățire a siguranței rutiere bazate pe analiza problemelor din acest domeniu și pe factorii de risc din zone urbană respectivă.
- **Transportul rutier (în mișcare și staționar):** În cazul rețelei rutiere și al transportului motorizat, planul de mobilitate urbană durabilă trebuie să trateze subiectul traficului în mișcare și al celui staționar. Măsurile propuse vizează optimizarea infrastructurii rutiere existente și îmbunătățirea situației, atât în punctele sensibile, cât și la nivel general. De asemenea, este explorat potențialul de realocare a spațiului rutier către alte moduri de transport sau funcții și utilizări publice care nu au legătură cu transportul.
- **Logistica urbană:** Planul de mobilitate urbană durabilă va prezenta măsuri de îmbunătățire a eficienței logisticii urbane, inclusiv a serviciilor de livrare de marfă în orașe, vizând totodată reducerea efectelor conexe, respectiv emisiile de GES, poluarea atmosferică și poluarea fonică.
- **Gestionarea mobilității:** Planul de mobilitate urbană durabilă va include măsuri de facilitare a unei tranziții către sisteme de mobilitate mai durabile.
- **Sisteme de transport inteligente:** Deoarece STI sunt aplicabile tuturor modurilor de transport și serviciilor de mobilitate, atât pentru călători, cât și pentru marfă, ele pot sprijini formularea unei strategii, implementarea politicii și monitorizarea fiecărei măsuri concepute în cadrul planului de mobilitate urbană durabilă.

6.2.2. Analiza situației actuale

Poziționat în Regiunea Nord-Est, **Municipiul Botoșani și zona metropolitană au asigurat accesul la rețeaua trans-europeană de transport (TEN-T)**, care reprezintă principalele legături și axe de transport feroviar, rutier, naval și aerian la nivelul Uniunii Europene. Segmentele TEN-T care traversează teritoriul României includ infrastructura de bază a țării, formată din autostrăzi, linii de cale ferată de înaltă viteză, culoare navigabile sau aeroporturi).

În Regiunea Nord-Est figurează următoarele coridoare TEN-T, conform regulamentului comunitar 1315/2013:

❖ TEN-T Rutieră:

◆ Rețea de bază:

- Sascut-Bacău-Roman-Fălticeni-Suceava-Siret
- E85 (DN2)
- Bicaz Chei-Bicaz-Piatra Neamț-Târgu Neamț-Paşcani-Târgu Frumos-Iași-Ungheni
- DN12C, DN15, DN15C, DN15B, DN18A, E58E583 (DN28).

◆ **Rețea extinsă (complementară)**

- Tutova-Bârlad-Crasna-Huși-Albița
- E581 (DN24, DN24B)
- Bacău-Onești-Oituz
- E574 (DN11).

❖ **TEN-T Feroviară**

◆ **Rețea de bază**

- Sascut-Bacău-Roman-Pășcani-Dolhasca-Suceava-Visceni
- M500
- Vatra Dornei-Câmpulung Moldovenesc-Gura Humorului-Suceava
- Linia 502
- Pașcani-Iași-Cristești Jijia-Ungheni
- Linia 606, M600.

◆ **Rețea extinsă (complementară)**

- Adjud-Onești-Comănești-Ghimeș
- Linia 501.

❖ **TEN-T Aeriană**

- ◆ Noduri complementare: *Bacău, Iași, Suceava.*

6.2.3. Rețeaua rutieră

La nivel regional, **rețeaua TEN-T rutieră traversează Regiunea Nord-Est** atât de la nord la sud, cât și de la vest la est, prin partea mediană, asigurând pe de o parte conexiunea capitalei București cu Ucraina prin nordul regiunii (traversând municipiile Bacău, Roman, Fălticeni și Suceava), cât și conexiunea cu vestul țării (Timișoara, Cluj, Târgu Mureș) a părții de est a regiunii (Piatra Neamț, Iași).

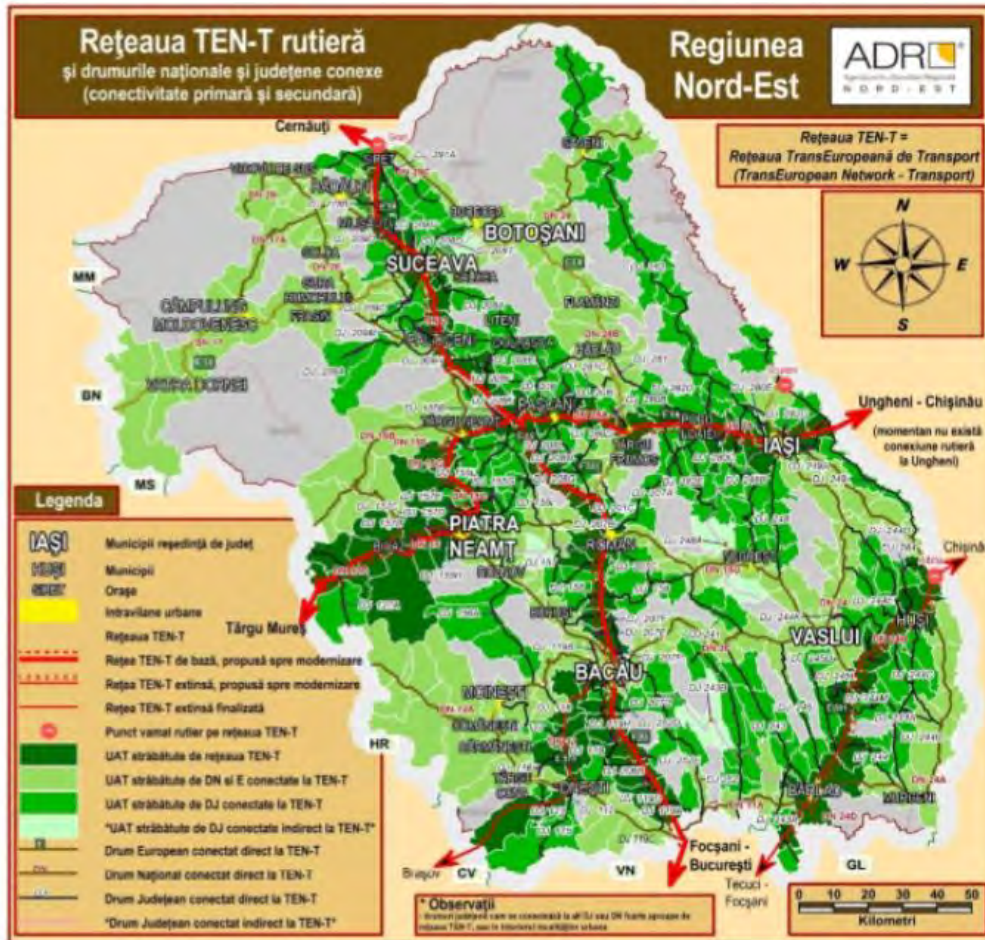

Fig. 6.3. Rețeaua TEN-T rutieră în Regiunea Nord-Est ²³³

Regiunea Nord-Est este străbătută de o serie de coridoare rutiere europene, și anume:

- ▶ București-Bacău-Roman-Suceava-Siret-E85
- ▶ Suceava-Vatra Dornei-Cluj Napoca (E576)
- ▶ Bacău-Brașov-Pitești-E574
- ▶ București-Bârlad-Albița-Chișinău-E581
- ▶ Roman-Târgu Frumos cu ramificație către Botoșani (E58) și Iași-Sculeni (E583).

Municipiul Botoșani nu se află în pe rețeaua rutieră primară, dar este legat de aceasta prin rețeaua secundară, care se constituie într-o rețea de complementaritate a rețelei primare, cu rol de alimentare a acesteia, dar și într-o rețea de legătură între aceasta și rețeaua de drumuri naționale și județene.

²³³ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

Fig. 6.4. Harta relației dintre rețeaua rutieră primară și cea secundară ²³⁴

Rețeaua rutieră din interiorul zonei metropolitane este formată din drumuri europene/naționale, care se dezvoltă către Municipiul Botoșani, și din drumuri județene și comunale, care asigură legătura între drumurile naționale și comunele sau satele județului.

La nivel regional, **municipiul Botoșani este traversat:**

- De la sud la vest de E58: pe ruta *Târgu Frumos – Boureni – Balș – Nicolae Bălcescu – Botoșani – Hudum – Huțani – Dumbrăveni – Salcea - Suceava*;
- Pe direcția nord, de DN29B: *Botoșani – Cătămărăști Deal – Dorohoi*;
- Pe direcția est, DN29: *Botoșani – Răchiți – Săveni – Manoleasa*;
- Pe direcția sud-est, DN29D: *Botoșani – Stauceni – Trușești – Ștefănești*.

Legătura dintre Municipiul Botoșani și localitățile din zona metropolitană este realizată pe următoarele rute:

²³⁴ Sursă: Planul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030

- ⇒ Legătura cu orașul Bucecea: DN29B
- ⇒ Legătura cu comuna Bălușeni: E58 și DC49A
- ⇒ Legătura cu comuna Curtești: DJ207N
- ⇒ Legătura cu comuna Roma: DJ296
- ⇒ Legătura cu comuna Vlădeni: E58.

Trama stradală a orașului este compusă din străzi de categorii diferite, începând de la străzi cu profiluri ample, de câte 2 benzi pe sens, până la străzi înguste. Lungimea totală a străzilor orașenești, la nivelul anului 2021, era de 156,9 km.

Conform *Normei tehnice din 27/01/1998*, publicat în *Monitorul Oficial, Partea I nr. 138bis din 06/04/1998* și intrată în vigoare la data 06/04/1998, privind modul de clasificare a drumurilor pe categorii, care aduce completări la *OG 43-1997* privind regimul drumurilor, acestea se clasifică astfel:

- ◆ **străzi de categoria I - magistrale** - asigură preluarea fluxurilor majore ale municipiului pe direcția drumului național ce traversează municipiul sau pe direcția principală de legătură cu acest drum, având minimum 6 benzi de circulație, inclusiv liniile de tramvai;
- ◆ **străzi de categoria a II-a - de legătură** - asigură circulația majoră între zonele funcționale și de locuit, având 4 benzi de circulație, inclusiv liniile de tramvai;
- ◆ **străzi de categoria a III-a - colectoare** - preiau fluxurile de trafic din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură sau magistrale, având 2 benzi de circulație;
- ◆ **străzi de categoria a IV-a - de folosință locală** - asigură accesul la locuințe și servicii curente sau ocazionale din zonele cu trafic foarte redus.

În baza acestei clasificări, **la nivelul municipiului Botoșani se regăsesc două străzi din categoria I:**

- ✓ *Calea Națională (7.4 km);*
- ✓ *Șoseua Iașului (3.1 km);*

Străzile de categoria a II-a sunt următoarele:

- ✓ *Bulevardul Mihai Eminescu (4.4 km);*
- ✓ *Strada Sucevei (1.8 km);*
- ✓ *Strada Împărat Traian (2.7 km);*
- ✓ *Bulevardul George Enescu (0,9 km);*
- ✓ *Strada Arhimandrit Marchian (0,6 km);*
- ✓ *Strada Grivița (0,5 km);*
- ✓ *Strada Pacea (4.1 km);*
- ✓ *Strada Primăverii (1.4 km);*
- ✓ *Strada Uzinei (0,2 km);*

- ✓ Strada Ion Pilat (1.3 km);
- ✓ Strada Tudor Vladimirescu (1.7 km).

Schema după care este organizată rețeaua principală de trafic din Municipiul Botoșani este una de tip radial, cu 5 direcții principale (DN 29 – spre Suceava la sud-vest și spre Ungheni la nord-est, DN 29B – spre Dorohoi, DN 29D – spre Ștefănești, DN 28B – spre Hârlău).

Raportul inadecvat între gradul de încărcare și profilul transversal duce la suprasolicitare sau la neutilizarea la capacitate (stradă de importanță redusă, fără trafic de tranzit dar cu profil supradimensionat). Încadrarea unor legături importante pentru rețeaua de trafic și devierea traficului duce la suprasolicitarea unor legături și intersecții.

În cadrul procesului de consultare publică a fost utilizat un chestionar online asupra problemelor generale de mobilitate urbană durabilă, cu scopul de a identifica părerea populației asupra unor probleme existente, dar și disponibilitatea locuitorilor de a comuta spre mijloace de deplasare alternative.

Din cei 267 respondenți la chestionar, aproximativ 78,7% s-au declarat nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de starea infrastructurii rutiere.

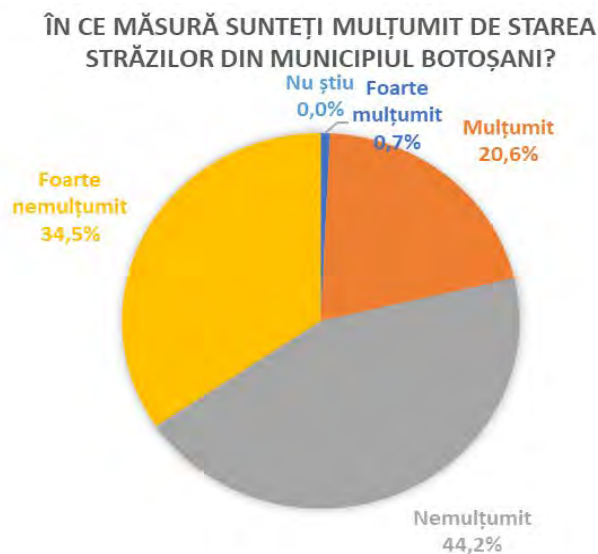

Fig. 6.5. Opinia populației asupra stării infrastructurii rutiere

De asemenea, dezvoltarea infrastructurii de transport este considerată drept principala prioritate de dezvoltare a municipiului în perioada 2021-2027, în opinia cetățenilor, așa cum rezultă din graficul de mai jos:

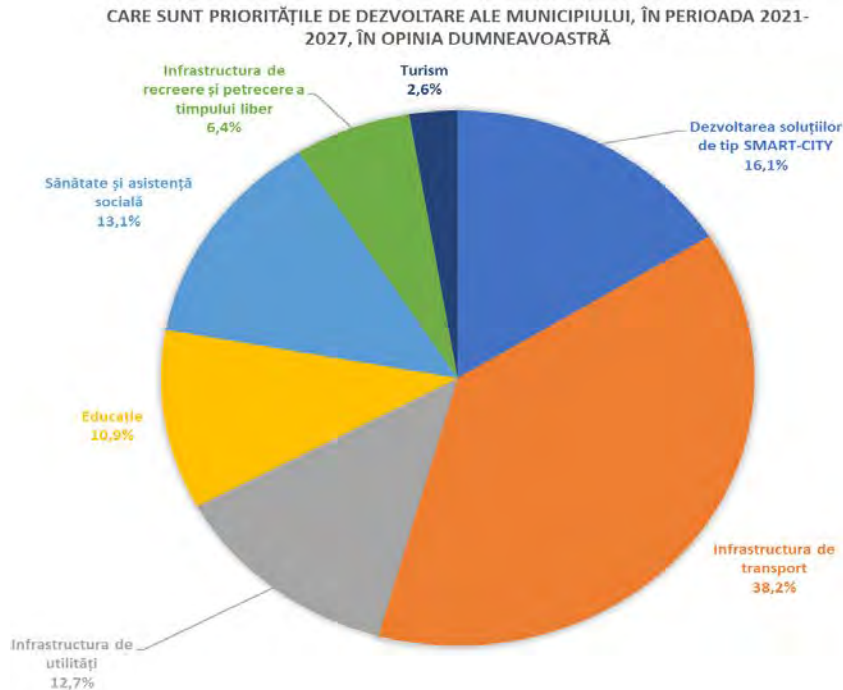

Fig. 6.6. Opinia populației asupra priorităților de dezvoltare ale Municipiului Botoșani în perioada 2021-2027

6.2.4. Rețeaua feroviară

Accesibilitatea Municipiului Botoșani la rețeaua națională și europeană de căi ferate este mai redusă decât accesibilitatea acestuia la rețeaua rutieră. Situată în afara principalelor trasee de transport feroviar, fără căi ferate modernizate și electrificate, circulația feroviară nu constituie deocamdată o alternativă viabilă nici pentru transportul de marfuri, nici pentru cel de călători.

Analizând **rețeaua feroviară din regiune**, se observă că **majoritatea liniilor funcționale se conectează direct la rețeaua TEN-T feroviară** (cu excepția liniilor 512 și 703). Punctele de trecere a frontierei pentru rețeaua feroviară de bază sunt pentru Ucraina – Vicșani, iar pentru Republica Moldova – Cristești Jijia (Ungheni).

Rețeaua feroviară a regiunii Nord-Est cuprinde numeroase tronsoane de cale ferată neelectrificată, fapt care determină o viteză scăzută a trenurilor. Liniile neelectrificate sunt în continuare: toată magistrala 600, secțiunea situată la nord de Suceava din magistrala 500, liniile operaționale 509, 511, 605, 607, 608, 703.

S-au executat lucrări de modernizare a stațiilor feroviare din Botoșani, Piatra Neamț și Vaslui, precum și lucrări de reabilitare poduri și podețe aferente Sucursalei Regionale CFR Iași.

Rețeaua de căi ferate în regiune se prezintă la un nivel comparabil cu media pe țară în ceea ce privește dotarea tehnică și lungimea tronsoanelor (condițiile geografice și de amplasament impun unele restricții de circulație).

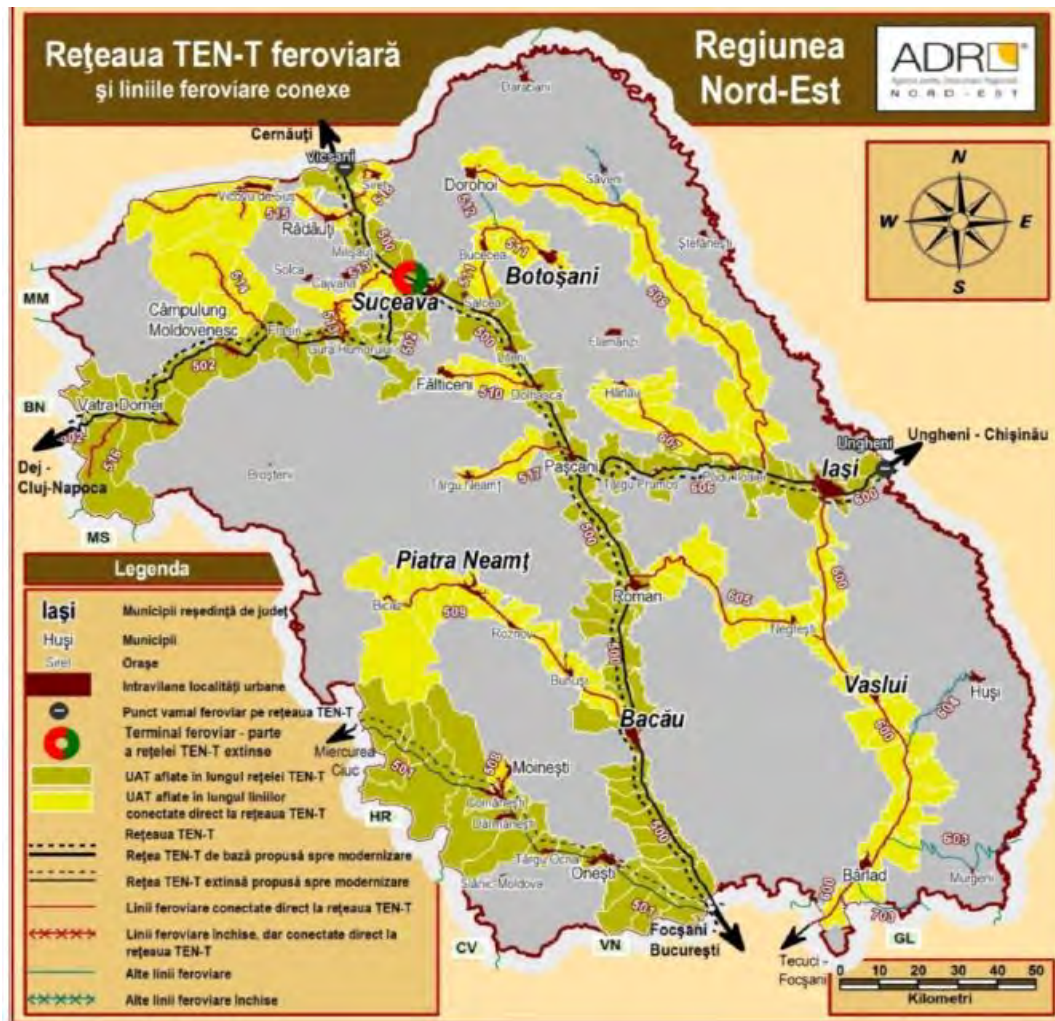

Fig. 6.7. Rețeaua TEN-T feroviară și liniile feroviare conexe din Regiunea Nord-Est ²³⁵

Pe traseul primar TEN-T feroviar se află 3 municipii reședință de județ: **Bacău, Iași și Suceava**, 5 municipii (Câmpulung Moldovenesc, Onești, Pașcani, Roman și Vatra Dornei), respectiv 11 orașe și 73 de comune, procentul populației din UAT-urile menționate reprezentând 36,2% din populația regiunii. De-a lungul liniilor conectate direct la rețeaua TEN-T de bază - **traseul secundar TEN-T feroviar** - se află 3 municipii reședință de județ: **Botoșani, Piatra Neamț și Vaslui**, 5 municipii (Bârlad, Dorohoi, Fălticeni, Moinești, Rădăuți), 9 orașe și 79 de comune, reprezentând o pondere de circa 25,9% din populația regiunii. Totodată, în regiune există unele areale fără acces la calea ferată, din care și șapte orașe: **Slănic Moldova** în Bacău; **Darabani, Flămânzi și Ștefănești** în Botoșani; Broșteni, Cajvana și Solca în Suceava.

În ceea ce privește rețeaua feroviară, **municipiul Botoșani nu dispune de o densitate ridicată, fiind chiar relativ izolat de principalele coridoare feroviare**. Linia 511: Verești-Botoșani, linie simplă neelectrificată este singura care străbate municipiul și

²³⁵ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

asigură accesul la rețeaua TEN-T feroviară de bază către Ucraina, București și Transilvania, prin Magistrala 500 și Linia 502. Abandonarea proiectului de linie de cale ferată Podu Iloaiei – Hârlău – Botoșani face ca legăturile municipiului cu linia 606 și cu magistrala feroviară 600, parte a rețelei TEN-T feroviare care asigură legătura cu Municipiul Iași și cu Republica Moldova să fie deficitare.

Gara din Municipiul Botoșani, construită în 1871, deservește zilnic doar 8 perechi de trenuri de pasageri (către Suceava și Verești) și 3 de mărfuri, față de o capacitate de peste 30 de trenuri/zi, dată fiind amplasarea la capătul unei linii secundare. În perioadele anterioare de programare au avut loc lucrări de reabilitare a acesteia constând din amenajarea de noi copertine, peroane, spații comerciale și de servicii, respectiv un pasaj subteran și locuri de parcare.

6.2.5. Transportul public

Modurile de transport public funcționale în Municipiul Botoșani sunt următoarele:

- ▶ **Transport feroviar**
- ▶ **Transport auto interurban**
- ▶ **Transport auto local.**

Transportul feroviar

Municipiul Botoșani este legat la magistrala 500 astfel: *București-Ploiești-Suceava-Vicșani* prin stația *Cale Ferată Verești*, având acces astfel spre Ucraina prin *Vadu-Siret*, spre *Dărmănești-Cacica-Gura Humorului*, spre *Ilva Mică-Cluj-Oradea-Timoșoara*, spre *Pașcani-Iași-Ungheni* și spre *Roman-Bacău-Ploiești-București*. În momentul de față tronsonul de cale ferată se află în administrarea *Regionala Căi ferate Iași*. De asemenea, prin stația CF Leorda, aflată pe linia *Verești-Botoșani* se face legătura feroviară cu stația CF Dorohoi și secția de circulație *Dorohoi-Lețcani-Iași*.

Transportul public județean

Transportul de marfă pe teritoriul Municipiului Botoșani se desfășoară conform *Legii nr.124/27.08.2015* privind stabilirea unor limite de circulație pentru vehiculele de transport marfă cu masa maximă autorizată mai mare de 3,5 tone pe unele drumuri publice din municipiul.

Transportul public județean de persoane este asigurat prin contracte de delagare a gestiunii încheiate cu un număr de 26 de operatori privați care operează un număr de 90 de trasee județene conform programului de transport public județean de persoane valabil până la încheierea noilor contracte de delegare a gestiunii, dar nu mai mult de 31.12.2023.

În continuare sunt prezentate date privind operatorii de transport, traseele operate cu numele de ordine aferente precum și lungimea acestora:

Tab. 6.1. Lista operatorilor de transport județean

OPERATOR DE TRANSPORT	NR. TRASEU	TRASEUL	KM
<i>RVG SPEED SRL</i>	1	<i>Botoșani-Dorohoi-Rădăuți Prut</i>	93
<i>RVG SPEED SRL</i>	19	<i>Botoșani-Săveni-Cuza Vodă</i>	87
<i>RVG SPEED SRL</i>	22	<i>Botoșani-Unțeni-Mănăstireni</i>	19
<i>RVG SPEED SRL</i>	43	<i>Botoșani-Vânători-Tudor Vladimirescu</i>	46
<i>RVG SPEED SRL</i>	52	<i>Botoșani-Bălușeni-Draxini</i>	23
<i>RVG SPEED SRL</i>	58	<i>Botoșani-Cristești-Ghilănești</i>	26
<i>RVG SPEED SRL</i>	88	<i>Botoșani-Oneaga-Balta Arsă</i>	59
<i>MISS ANDREEA</i>	10	<i>Botoșani-Ipotești-Cătămărăști</i>	8
<i>HERMES</i>	24	<i>Botoșani-Manoleasa-Mitoc</i>	83
<i>HERMES</i>	25	<i>Botoșani-Avrămeni-Horia</i>	90
<i>HERMES</i>	38	<i>Botoșani-Sulița-Pleşani</i>	69
<i>HERMES</i>	39	<i>Botoșani-Sulița-Victoria(Hlipiceni)</i>	56
<i>PRISCOM UNIVERS</i>	36	<i>Botoșani-T rușești-Năstase</i>	71
<i>MGM DAR SRL</i>	2	<i>Rădăuți-Darabani-Viișoara</i>	45
<i>GRUN</i>	11	<i>Botoșani-Stâncești-Manolești</i>	5
<i>ELEGANT GLOB</i>	12	<i>Botoșani-Popăuți-Unțeni</i>	19
<i>ELEGANT GLOB</i>	13	<i>Botoșani-Cișmea-Roma</i>	14
<i>ELEGANT GLOB</i>	14	<i>Botoșani-Cișmea-Cotârgaci</i>	18
<i>ELEGANT GLOB + LYK</i>	15	<i>Botoșani-Răchiți-Costești</i>	14
<i>ELEGANT GLOB</i>	26	<i>Botoșani-A vrămeni-Adășeni</i>	60
<i>ELEGANT GLOB</i>	35	<i>Botosani-Stefanesti-Ringhilesti</i>	74
<i>ELEGANT GLOB</i>	47	<i>Botoșani-Victoria-Tocileni</i>	14
<i>ELEGANT GLOB</i>	6	<i>Botoșani-Leorda-Belcea</i>	22
<i>ELEGANT GLOB</i>	7	<i>Botoșani-Leorda-Poiana(Brăiești)</i>	22
<i>ELEGANT GLOB</i>	62	<i>Botoșani-Vlădeni-Măndrești</i>	19
<i>RINFLOSRL</i>	4	<i>Botoșani-Ungureni-Iacobeni</i>	37
<i>RINFLOSRL</i>	5	<i>Botoșani-Balinți-Mileanca</i>	71
<i>RINFLO SRL</i>	16	<i>Dorohoi-Dorobanți-Botoșani</i>	48
<i>RINFLO SRL</i>	17	<i>Botoșani-Roma-Cordăreni</i>	46

OPERATOR DE TRANSPORT	NR. TRASEU	TRASEUL	KM
RINFLO SRL	30	Botoșani-Răchiți-Roșiori	6
RINFLO SRL	31	Botoșani-Gulioaia-Ștefanești	49
RINFLO SRL	27	Botoșani-Drăgușeni-Darabani	74
RINFLO SRL	21	Botoșani-Ungureni-Corlăteni	49
RINFLO SRL	50	Botoșani-Copălău-Boscoteni	43
RINFLO SRL	66	Dorohoi-Broscăuți-Davidoaia	27
RINFLO SRL	79	Dorohoi-Cristinești-Suharău	31
RINFLO SRL	91	Dorohoi-Lozna-Străteni	17
RINFLO SRL	92	Darabani-Balinți-Vomiceni	31
RINFLO SRL	85	Săveni-Cordăreni-Dorohoi	48
RINFLO SRL	95	Botoșani -Zăicești-Buzieni	10
LYK	18	Botoșani-Săveni-Crasnaleuca	76
LYK	20	Botoșani-Coțușca-Rădăuți Prut	81
LYK	23	Botoșani-Manoleasa-Ripiceni	74
LYK	28	Botoșani-Săveni-Dângenii	53
LYK	32	Botoșani-Trușești-Ripiceni	73
LYK	33	Botoșani-Trușești-Sadoveni	78
LYK	41	Botoșani-Gorbănești- Socrujeni	35
LYK	61	Botoșani-Comi-Mesteacan	26
LYK	72	Dorohoi-Lozna-Rogoj ești	32
LYK	84	Săveni-Hănești-Manoleasa	28
ELEGANT GLOB + LYK	15	Botoșani-Răchiți-Costești	14
TURROMIMPEX	29	Botoșani-Săvem-Negreni	47
TUR ROM IMPEX	37	Botoșani-Trușești-Dângenii	44
TRANSPORT CALAT.	34	Botoșani-Ștefanești-S.Mare	78
TRANSPORT CALAT.	51	Botoșani-Coșula-Oneaga	34
TRANSPORT CALAT.	40	Botoșani-Lunca-Zlătunoaia	42
TRANSDOREL	42	Botoșani-Vânători-Todireni	50
ROCAR TRANS	45	Botoșani-Stăuceni-Soroceni	25
ROCAR TRANS	46	Botoșani-Stăuceni-Silistea	12
AUTO DIMAS	48	Botoșani-Copălău-Prăjeni	43
AUTO DIMAS	49	Botoșani-Copălău-Flămânzi	32

OPERATOR DE TRANSPORT	NR. TRASEU	TRASEUL	KM
AUTO DIMAS	68	Dorohoi-Hudești-Darabani	36
AUTO DIMAS	65	Dorohoi-Leorda-Botoșani	34
AUTO DIMAS	70	Dorohoi-Hudești-Rădăuți Prut	59
LORION	8	Botoșani-Vârfu Câmpului-Dersca	58
LORION	9	Botoșani-Cucorăni-Bucecea	20
LORION	53	Botoșani-Vorona-Tudora	33
LORION	54	Botoșani-Vorona-Joldești	33
LORION	55	Botoșani-Vorona-Icuseni	32
LORION	56	Botoșani-Orășeni Deal-Maici	19
LORION	57	Botoșani-Orășeni Deal-Orășeni Vale	16
LUDWICK	59	Botoșani-Curtești-Băiceni	8
FABY TRANS SRL	60	Botoșani-Comi-Vorona	36
APETRANS	82	Darabani-Crasnaleuca-Botoșani	111
APETRANS	3	Botoșani-Dorohoi-Miorcani	99
AMOPOP	63	Botoșani-Hudum-Mânăstirea Doamnei	7
AMOPOP	64	Botoșani-Baisa-Brehuiești	12
TRANSPORT MIXT	67	Dorohoi-Dumbrăvița-Ibănești	15
TRANSPORT MIXT	71	Dorohoi-Hudești-Miorcani	65
TRANSPORT MIXT	75	Dorohoi-lezer-Hiliseu Crișan	15
TRANSPORT MIXT	78	Dorohoi-Cristinești-Oroftina	45
UNIRII	69	Dorohoi-Hudești-Coțusca	67
DANTRANSPORTER	73	Dorohoi-Pomârla-Fundu Herții	27
MULTIPOWER TOUR	74	Dorohoi-Pomârla-Cristinești	22
VIMAR	76	Dorohoi-lezer-Pădureni	10
VIMAR	90	Dorohoi-Stracova-Horlăceni	8
BRAVARIS BIG	81	Dorohoi-Carasa-Dimăcheni	22
BRAVARIS BIG	83	Concești-Darabani	8
BRAVARIS BIG	96	Darabani-Concești-Alba	22
SIMA COM	87	Dorohoi-Brăești-Poiana(Brăești)	17

Începând cu luna decembrie 2019, operatorul de transport S.C ELTRANS S.A. executa programul de transport conform contractului de delegare de gestiune a transportului public prin concesiune, contract incheiat cu *Consiliul Local al Municipiului Botoșani*.

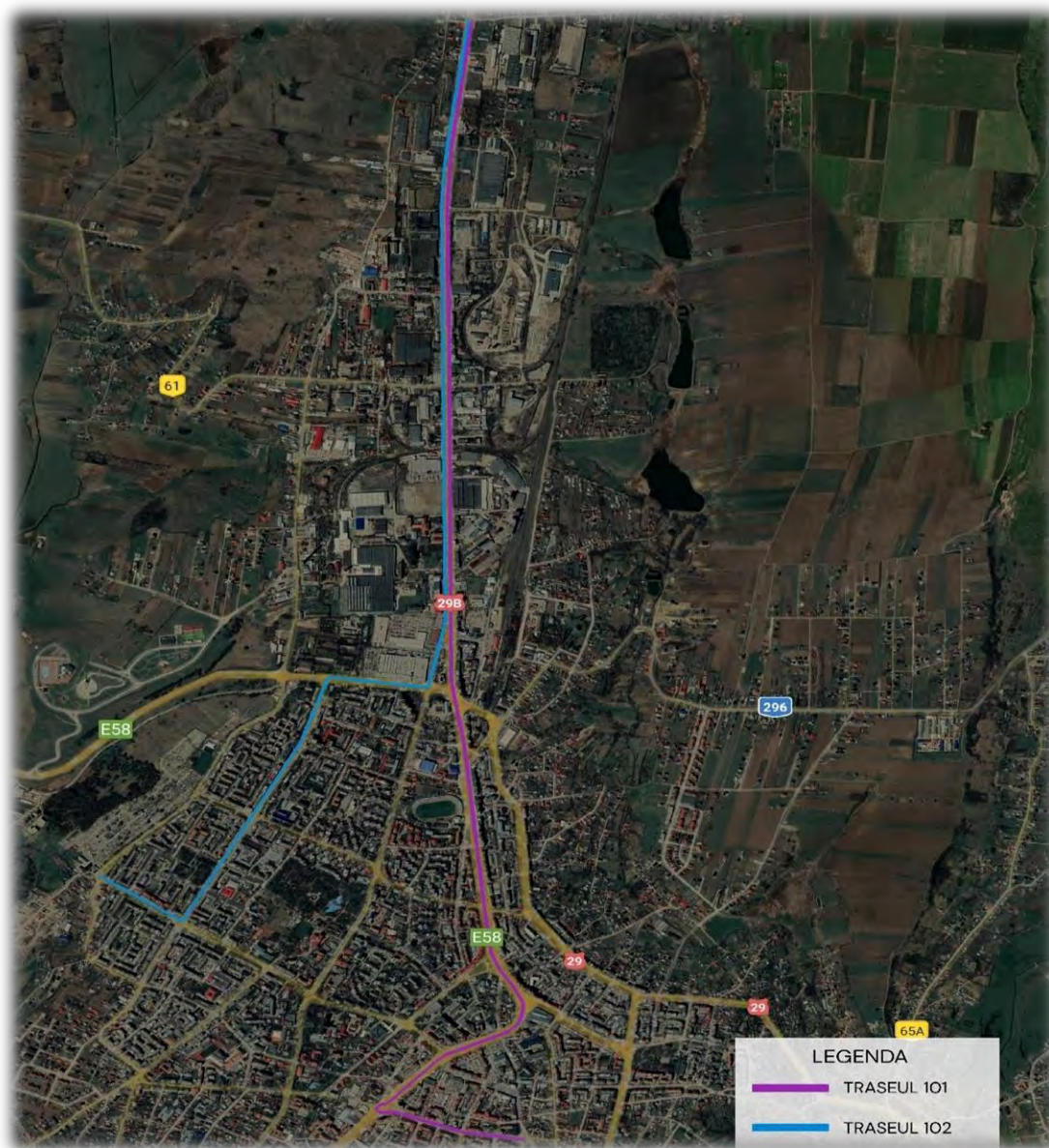

Fig. 6.8. Principalele trasee transport public din Municipiul Botoșani ²³⁶

În tabelul de mai jos sunt notate traseele efectuate și plecările de la capetele de linie.

Tab. 6.2. Traseele principale si programul de transport ELTRANS

²³⁶ Sursă: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Botoșani, 2021-2027

LINIA NR. STAȚII/SENS LUNGIME	TRASEUL	CAPACITATE NUMĂR LOCURI	PRIMA CURSĂ	ULTIMA CURSĂ
NR. 101 12 stații/sens 5.800 metri	TUR: Luceafărul – Bazar – Piata Mare – Mall – Scoala 11 – Stadion - E on – Util – Com Cereal – Electro Alfa – Electrocontact – Suruburi – Eltrans – B-ra Catamarasti; RETUR: B-ra Catamarasti – Eltrans – Suruburi – Electrocontact – Electro Alfa – Com Cereal – Util – E on – Stadion – Scoala 11 – Mall – Piata Mare – Bazar - Luceafarul	65 - 70	04:50 A.M.	23:00 P.M.
NR. 102 11 stații/sens 4.600 metri	TUR: B-ra Catamarasti – Eltrans – Suruburi – Electrocontact – Electro Alfa – Com Cereal – Util – Sucevei – Prieteniei – Piata Mica – Giratoriu G. Enescu RETUR: Giratoriu G. Enescu – Piata Mica – Prieteniei – Sucevei – Util – Com Cereal – Electro Alfa – Electrocontact – Suruburi – Eltrans – B-ra Catamarasti	65 - 70	05:00 A.M.	22:50 P.M.

La nivelul municipiului Botoșani, Primăria mai are încă un contract de delegare a transportului public încheiat în data de 28 ianuarie 2020 cu firma S.C. MICROBUZUL S.R.L.

Tab. 6.3. Traseele principale si programul de transport MICROBUZUL

LINIA NR. STAȚII/SENS LUNGIME	TRASEUL	CAPACITATE NUMĂR LOCURI	PRIMA CURSĂ	ULTIMA CURSĂ
-------------------------------	---------	-------------------------	-------------	--------------

<p>NR. 1</p> <p>22 stații/sens</p> <p>6.500 metri</p>	<p>TUR:</p> <p>Lebăda – Petalelor – Lebada Lac – Alfa Land – Peco Beresteanu – Luk Oil – Conrec – Rec – Sc. Cooperație – Piața Mare – Mall – Grivița – Donici – Dorian – Moara – Pompierie - Gara</p> <p>RETUR:</p> <p>Gară – Pompierie – Moară – Dorian – Donici – Grivița – Mall – Piața Mare – Bazar – Sc. Cooperatie – Rec – Conrec – Peco Beresteanu – Alfa Land – Lebada Lac – Petalelor - Lebăda</p>	<p>Peste 9 locuri pe scaune și locuri în picioare</p>	<p>05:00</p>	<p>23:00</p>
<p>NR. 2</p> <p>11 stații/sens</p> <p>11.300 metri</p>	<p>TUR:</p> <p>B-ra Curtești – ANL Bucovina – Gradinița 22 – A.T.Laurian – Piața Mare – Casa Sindicatelor – Judecatorie – Complex Bulevard – Spital Copii - E on – Gară – Liceul Textil – Electro Alfa – Electrocontact – Suruburi – B-ra Catamarasti</p> <p>RETUR:</p> <p>B-ra Catamarasti – Suruburi – Electrocontact – Romstal – Liceul Textil – Gară – E on – Spital Copii – Complex Bulevard – Judecătoria – Spitalul Județean – Piața Mare – A.T.Laurian – Grădinița – ANL Bucovina – B-ra Curtești</p>	<p>Peste 9 locuri pe scaune și locuri în picioare</p>	<p>05:00</p>	<p>23:00</p>
<p>NR. 3</p> <p>15 stații/sens</p> <p>5.000 metri</p>	<p>TUR:</p> <p>B-ra Sulița – Mag. Alimentar – Grădinița 8 – Biserica „Sf Voievozi” – D.J.D.P. – Panda – Piața Mare – Casa Sindicatelor – Maternitate – Cap 102 – Piața Mică – Prieteniei – Tun Apa – Sucevei – Catedrala „Sf. Petru și Pavel”</p> <p>RETUR:</p> <p>Catedrala „Sf. Petru și Pavel” – Sucevei – Turn apa – Prieteniei – Piața Mică – Cap 102 – Maternitate – Sp. Județean – Piața Mare – Panda – D.J.D.P. – Biserica „Sf. Voievozi” – Grădinița 8 – Mag. Alimentar – B-ra Sulița</p>	<p>Peste 9 locuri pe scaune și locuri în picioare</p>	<p>05:00</p>	<p>23:00</p>

<p>NR. 4</p> <p>14 stații/sens</p> <p>5.800 metri</p>	<p>TUR:</p> <p>Cap 102 – Maternitate – Biserica „Trei Ierarhi” – Liceul Sportiv – A.T.Laurian – Drumuri – Sc. Nr.1 – Liliacului – Voronskaia – int. Tulbureni – Biserică – Mărului – Cap. Tulbureni</p> <p>RETUR:</p> <p>Cap Tulbureni – Mărului – Biserică – int Tulbureni – Voronskaia – Liliacului – Sc. Nr. 1 – Panda – A.T.Laurian – Liceul Sportiv – Biserica „Trei Ierarhi” – Maternitate Cap 102</p>	<p>Peste 9 locuri pe scaune și locuri în picioare</p>	<p>05:00</p>	<p>23:00</p>
<p>NR. 5</p> <p>11 stații/sens</p> <p>10.000 metri</p>	<p>TUR:</p> <p>Sc. Cooperatie – Bazar – Piata Mare – Mall – Imp. Traian – Moară – Pompierie – Manastirea Popauti – Izvor – ANL Cișmea – Cismea</p> <p>RETUR:</p> <p>Cismea – ANL Cișmea – Izvor – Manastirea Popauti – Pompierie – Moara – Imp Traian – Mall – Piata Mare – Bazar – Sc. Cooperatie</p>	<p>Peste 9 locuri pe scaune și locuri în picioare</p>	<p>05:00</p>	<p>23:00</p>
<p>NR. 6</p> <p>22 stații/sens</p> <p>11.000 metri</p>	<p>TUR:</p> <p>Donici – Scoala 8 – Scoala 3 – Gradinita 10 – Vulcanizare – Lic. Elie Radu – Cap. 101 – Panda – Piata Mare – Casa Sindicatelor – Judecatorie – Complex Bulevard – Spital Copii – E on – Carrefour – Premier – Sucevei 1 – Sucevei 2 – Cornisa 1 – Cornisa 2 – Cornisa 3 – Cornisa 4</p> <p>RETUR:</p> <p>Cornisa 4 – Cornisa 3 – Cornisa 2 – Cornisa 1 – Sucevei 2 – Sucevei 1 – Premier – Carrefour – E on – Spital copii – Complex Bulevard – Judecatorie – Spital Judetean – Piata Mare – Panda – Cap 101 – Lic. Elie Radu Vulcanizare – Gradinita 3 – Scoala 3 – Scoala 8 – Donici</p>	<p>Peste 9 locuri pe scaune și locuri în picioare</p>	<p>05:00</p>	<p>23:00</p>

Prețurile pentru abonamente percepute de cei 2 operatori de transport sunt prezentate în tabelele de mai jos:

Tab. 6.4. Prețuri abonamente ELTRANS

CATEGORIA SOCIALĂ/ TIPUL DE PROTECȚIE SOCIALĂ	PERIOADA	NUMĂR DE CĂLĂTORII	TARIF	
			PREȚ ÎNTREG	REDUCERE OFERITĂ
<i>Elevi</i>	1 lună	60 călătorii/lună	81 RON	40 RON
<i>Pensionari</i>	1 lună	60 călătorii/lună	81 RON	36 RON
<i>Veterani, văduve de veterani, rev. Deportați</i>	1 lună	60 călătorii/lună	81 RON	36 RON
<i>Persoane cu handicap</i>	1 lună	60 călătorii/lună	81 RON	16 RON

Tab. 6.5. Prețuri abonamente MICROBUZUL

CATEGORIA SOCIALĂ/ TIPUL DE PROTECȚIE SOCIALĂ	PERIOADA	TARIF	
		PREȚ ÎNTREG	REDUCERE OFERITĂ
<i>Elevi</i>	lunar	41 RON	41 RON
<i>Pensionari</i>	lunar	45 RON	45 RON
<i>Donator sânge</i>	lunar	41 RON	41 RON

În conformitate cu datele furnizate de operatorii de transport, numărul de bilete/abonamente și gratuități acordate în perioada 2016 – 2022 sunt prezentate în tabelele de mai jos:

Tab. 6.6. Titluri de călătorie vândute S.C. ELTRANS S.A.

Bilete	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>nr bilete vandute 2 lei (iulie 2018 inclusiv)</i>	891.604	852.391	473.738	0	0	0
<i>nr bilete vandute 2,5 lei</i>	0	0	316.428	677.649	410.986	454.184
Abonamente	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>nr.abonamente eliberate pensionari</i>	90.200	89.850	87.897	78.688	71.770	58.251
<i>nr.abonamente eliberate elevi</i>	22.020	21.900	21.964	18.199	12.984	7.667
<i>nr.abonamente eliberate ef.legii</i>	870	790	770	749	640	426
<i>nr.abonamente eliberate pers.cu handicap</i>	7.610	7.079	6706	6383	5.693	42.42
<i>nr.abonam.elib.societati,pers.fizice</i>	22.357	21.657	18.217	15.620	13.200	12.900

Tab. 6.7. Titluri de călătorie vândute MICROBUZUL

Bilete	01.01.2016 – 31.05.2022
<i>nr bilete vandute</i>	5.322.083

01.01.2016-31.10.2018: preț bilet 2,00 lei

01.01.2016-31.10.2018: preț bilet 2,50 lei

Analizând datele prezentate mai sus, din detalierea pe ani oferită de operatorul S.C. ELTRANS S.A. se observă o scădere puternică a numărului de bilete vândute în perioada 2020-2021, din cauza restricțiilor de circulație impuse pe perioada *Pandemiei de COVID-19*, precum și reticenței cetățenilor de a circula cu transportul în comun în perioada respectivă.

STAȚII DE TRANSPORT PUBLIC

Stațiile de transport public din Municipiul Botoșani prezintă următoarele caracteristici, rezultate în urma auditului realizat în procesul de elaborare a *Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Botoșani 2021-2027*.

Tab. 6.8. Auditul stațiilor de transport public, Municipiul Botoșani, 2022

NR. CRT	DENUMIRE STRADĂ SEGMENT STRADĂ	DENUMIRE STAȚIE	SEMNALIZARE VERTICALĂ (indicatoare)	SEMNALIZARE ORIZONTALĂ (marcaj)	DOTĂRI STAȚIE (stație cu acoperiș / bancă / coș de gunoi)
1	Calea Națională	B-ra Cătămărăști - Cap linie	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
2	Calea Națională	Eltrans - spre centru	NU	NU	Stație cu acoperiș, două bănci, coș de gunoi
3	Calea Națională	Suruburi - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
4	Calea Națională	Electrocontact - stația veche - spre centru	NU	NU	Stație cu acoperiș, indicator grafic de circulație vechi
5	Calea Națională	Facultativa 1 - electrocontact - stația nouă - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, coș de gunoi, grafic de circulație autobuze
6	Calea Națională	Electro alfa - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, două bănci, indicator grafic de circulație autobuze
7	Calea Națională	Com cereal - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, două bănci, indicator grafic de circulație autobuze

NR. CRT	DENUMIRE STRADĂ SEGMENT STRADĂ	DENUMIRE STAȚIE	SEMNALIZARE VERTICALĂ (indicatoare)	SEMNALIZARE ORIZONTALĂ (marcaj)	DOTĂRI STAȚIE (stație cu acoperiș / bancă / coș de gunoi)
8	Calea Națională	Util - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă, indicator grafic de circulație autobuze
9	Calea Națională	E-on - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă în interiorul stației, o bancă în exteriorul stației, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
10	Calea Națională	Stadion - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă, indicator grafic de circulație autobuze
11	Calea Națională	Scoala 11 - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă
12	Calea Națională	Mall - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
13	Calea Națională	Piata Mare - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă în interiorul stației, două bănci în exteriorul stației, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze, rastel biciclete
14	Strada Ion Pilat	Bazar - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Indicator grafic de circulație
15	Strada Ion Pilat	Luceafărul - Cap linie 101	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Indicator grafic de circulație
16	Strada Ion Pilat	Bazar - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze

NR. CRT	DENUMIRE STRADĂ SEGMENT STRADĂ	DENUMIRE STAȚIE	SEMNALIZARE VERTICALĂ (indicatoare)	SEMNALIZARE ORIZONTALĂ (marcaj)	DOTĂRI STAȚIE (stație cu acoperiș / bancă / coș de gunoi)
17	Calea Națională	Piata Mare - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Trei bănci, indicator grafic de circulație autobuze
18	Calea Națională	Mall - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, indicator grafic de circulație autobuze
19	Calea Națională	Scoala 11 - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, indicator grafic de circulație autobuze
20	Calea Națională	Stadion - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
21	Calea Națională	E-on - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Două bănci, indicator grafic de circulație autobuze
22	Calea Națională	Util - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, indicator grafic de circulație autobuze
23	Calea Națională	Com cereal - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Indicator grafic de circulație
24	Calea Națională	Electro alfa - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
25	Calea Națională	Electrocontact - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Indicator grafic de circulație
26	Calea Națională	Șuruburi - spre ieșire oraș	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Indicator grafic de circulație
27	Bd. Mihai Eminescu	Util - spre centru	Indicator semnalizare	Marcaj orizontal în stație	Bancă, indicator grafic de circulație autobuze

NR. CRT	DENUMIRE STRADĂ SEGMENT STRADĂ	DENUMIRE STAȚIE	SEMNALIZARE VERTICALĂ (indicatoare)	SEMNALIZARE ORIZONTALĂ (marcaj)	DOTĂRI STAȚIE (stație cu acoperiș / bancă / coș de gunoi)
			stație de transport public		
28	Strada Sucevei	Sucevei - spre cartier Primăverii	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
29	Strada Primăverii	Prieteniei - spre cartier Primăverii	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
30	Strada Primăverii	Piața Mică - spre cartier Primăverii	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
31	Bd. George Enescu	Stație Bd George Enescu x Primăverii	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Indicator grafic de circulație
32	Bd. George Enescu	Giratoriu G. Enescu (Hand of Help) - Cap Linie	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
33	Strada Primăverii	Stație Str Primăverii x Bd George Enescu	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Indicator grafic de circulație
34	Strada Primăverii	Piața Mică - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
35	Strada Primăverii	Prieteniei - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Stație cu acoperiș, o bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze
36	Strada Sucevei	Sucevei - spre centru	Indicator semnalizare stație de transport public	Marcaj orizontal în stație	Bancă, coș de gunoi, indicator grafic de circulație autobuze

Principalele aspecte negative/disfuncționalități rezultate în urma analizei efectuate asupra transportului public, a căror remediere trebuie asigurată prin

proiectele și măsurile introduse în *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Botoșani 2021-2027* sunt următoarele:

- ❖ *Procentul redus de călătorii utilizând transportul public;*
- ❖ *Vechimea și starea parcului de vehicule al operatorilor de transport;*
- ❖ *Lipsa autobuzelor electrice sau hibride;*
- ❖ *Lipsa unui sistem care să asigure prioritate pentru vehiculele de transport public în intersecțiile semaforizate;*
- ❖ *Starea stațiilor de transport public și lipsa unor dotări inteligente: panouri de afișare a unor informații în timp real, camere video;*
- ❖ *Lipsa informațiilor în timp real asupra transportului public;*
- ❖ *Gradul de atractivitate redus al transportului public.*

Din analiza răspunsurilor la chestionarul referitor la mobilitatea urbană, a rezultat următorul grad de satisfacție al cetățenilor raportat la transportul public:

Prin urmare, se constată faptul că un procent ridicat al respondenților s-a declarat nemulțumit sau foarte nemulțumit (50,9%), în timp ce doar 1,1% s-au declarat foarte mulțumiți și 32,2% mulțumiți.

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE TRANSPORTUL ÎN COMUN DIN MUNICIPIUL BOTOȘANI?

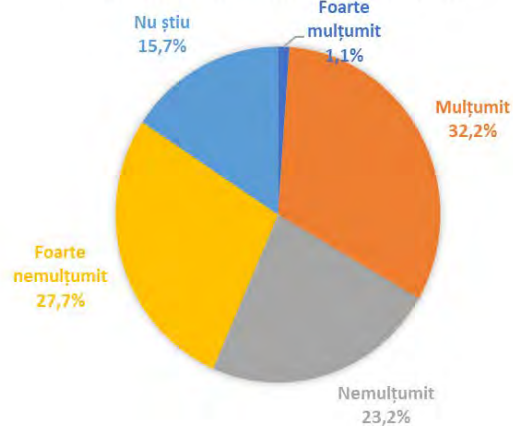

Fig. 6.9. Opinia populației asupra calității transportului public

6.2.6. Transportul de marfă

Traficul rutier de mărfuri este reglementat conform *HCL numărul 292 din data de 29 noiembrie 2017*.

Circulația autovehiculelor destinate transportului de mărfuri și bunuri a căror masă autorizată este mai mare de 3.5 tone, a vehiculelor ce execută transport de mărfuri periculoare, precum și a tractoarelor de orice tip, este interzisă în interiorul perimetrului format de centura stradală și pe drumurile publice stabilite: *Sucevei – Uzinei – Împărat Traian (tronson Uzinei – T. Vladimirescu) – T. Vladimirescu – I.C. Brătianu (tronson Dragoș Vodă – Petru Rareș) – Petru Rareș – Maior Ignat – Viilor – M. Kogălniceanu (tronson Viilor – G. Enescu) – Ocolitor Pacea (tronson G. Enescu – Sucevei)*.

Fig. 6.10. Reprezentarea grafică a restricționării transportului de marfă

6.2.7. Sistemul de parări

Conform datelor primite de la municipalitate, **în Municipiul Botoșani există următoarele facilități pentru parcare:**

- **Parcări de reședință** - sunt spații destinate staționării vehiculelor, semnalizate și marcate corespunzător, amplasate în incinta cartierelor de locuințe, la o distanță mai mică de 30 metri de frontul imobilelor utilizate de locatari;
- **Parcări publice** - în Municipiul Botoșani există un total de 10.183 locuri de parcare, dintre acestea fiind asigurate 336 locuri de parcare cu rezervare și 679 locuri de parcare pentru persoanele cu handicap.

În conformitate cu informațiile de pe pagina webb oficială a S.C.. *ELTRANS SA.*, tarifele de parcare sunt cele de mai jos:

- ☞ 2,00 lei/oră pe loc de parcare;
- ☞ 10 lei abonament zilnic/vehicul;
- ☞ 125 lei abonament lunar/vehicul persoane fizice;
- ☞ 200 lei abonament lunar/vehicul persoane juridice;
- ☞ 1400 lei abonament anual/vehicul persoane fizice;
- ☞ 2000 lei abonament anual/vehicul persoane juridice.

În cazul parcării subterane de la *BIG-Piața Mare* tarifele sunt următoarele:

- ☞ 3,00 lei/oră pe loc de parcare;
- ☞ 15 lei abonament zilnic/vehicul;
- ☞ 150 lei abonament lunar/vehicul persoane fizice;
- ☞ 225 lei abonament lunar/vehicul persoane juridice.

Ora de parcare se poate plăti prin intermediul parcomatelor din fiecare locație, prin SMS la numărul indicat pe panourile din parcări sau prin card bancar din aplicația T-Park. De asemenea se poate efectua plata cu cardul bancar direct la parcomatele din locațiile următoare:

- ◆ *Piața Mare(Comaliment)*
- ◆ *Piața Mare(sens giratoriu – Big)*
- ◆ *Calea Națională(BRD)*
- ◆ *Magazin Elvila*
- ◆ *Parc – Teren fotbal*

Abonamentele se pot achiziționa de la sediul societății din Calea Națională nr.2 (Depou), de la chioșcul din parcare subterană BIG-Piața Mare sau din aplicația T-Park, plata făcându-se cu cardul bancar.

6.2.8. Mijloace alternative de mobilitate

Rețeaua de transport rutier a Municipiului Botoșani este prevăzută cu trotuare pentru deplasarea pietonilor. De asemenea, **în oraș există zone pietonale** de recreere/agrement, precum și alte spații publice atractive, parcuri, etc.

Trotuarele sunt în general bine dimensionate, dar prezintă grade diferite de uzură sau probleme privind existența de stâlpi pe traseul pietonal sau parcări neregulate.

Opinia cetățenilor asupra infrastructurii pietonale din Municipiul Botoșani, rezultată din analiza asupra chestionarelor completate este prezentată în graficul de mai jos, marcând o preponderență a celor nemulțumiți și foarte nemulțumiți (55,4%):

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE STAREA TROTUARELOR/ALEILOR/ZONELOR PIETONALE DIN MUNICIPIUL BOTOȘANI?

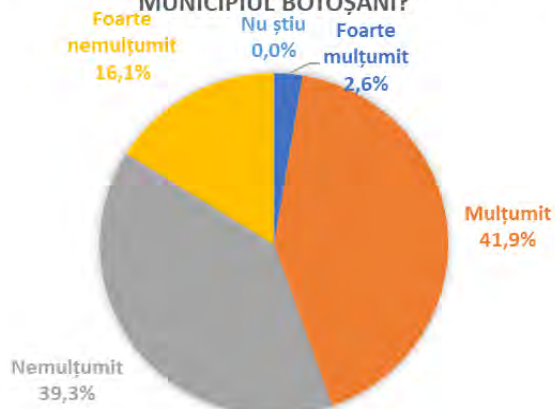

Fig. 6.11. Opinia cetățenilor asupra infrastructurii pietonale

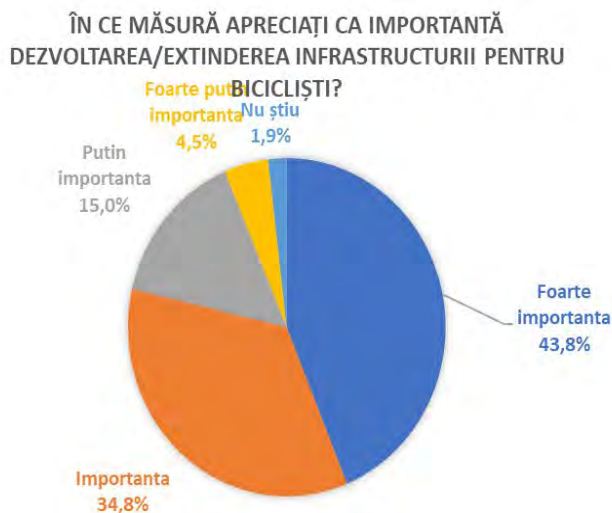
În ceea ce privește **infrastructura specifică deplasărilor cu bicicleta**, municipiul Botoșani deține mai multe străzi echipate cu pistă pentru bicicliști, acestea fiind următoarele:

- **Bulevardul Mihai Eminescu – Șoseaua Iașului** (tronson până la Lebăda), acest tronson are o lungime totală de aproximativ 2.400 metri;
- **Calea Națională** (tronson cuprins între strada Ion Pilat și Strada Sucevei), acest tronson are o lungime totală de aproximativ 2.200 metri;
- **Strada Cuza Vodă** (tronson cuprins între Piața Revoluției și Calea Națională), acest tronson are o lungime totală de aproximativ 300 metri;
- **Strada Grivița – Strada Tudor Vladimirescu** (tronson cuprins între Calea Națională – Strada Ion Pilat), acest tronson are o lungime totală de aproximativ 1.000 metri;

Rastele pentru biciclete există în următoarele zone: Piața Mare, Piața Mică, Mall, Sala Polivalentă, Stadion, sediul principal al Primăriei, sediul DITL al Primăriei.

Infrastructura prezintă următoarele **disfuncționalități**, care afectează gradul în care aceasta este utilizată de bicicliști, anume:

- ✍ este construită pe trotuar, reducând din spațiul oferit pietonilor; spațiul pietonal a devenit subdimensionat, având în vedere amplasamentul acestei infrastructuri în zona centrală a orașului, unde fluxurile pietonale sunt semnificative pe acest tronson;
- ✍ nu este separată fizic de fluxurile pietonale, pietonii utilizând pista pentru biciclete pentru deplasările pietonale;
- ✍ este plasată în zona mediană a trotuarului, ocupând mai mult spațiu decât în situația amplasării ei la una din margini; s-ar fi impus amplasarea acesteia pe o margine a trotuarului, astfel încât să se asigure o dimensiune corespunzătoare pentru cererea de deplasări pietonale.

În ceea ce privește opinia cetățenilor asupra utilității și necesității infrastructurii pentru deplasările cu bicicleta din Municipiul Botoșani, rezultatele analizei asupra chestionarelor completate sunt prezentate în graficul de mai jos, marcând un interes deosebit pentru acest tip de deplasare, remarcabil prin faptul că 78,6% dintre respondenți consideră că dezvoltarea / extinderea infrastructurii pentru bicicliști este importantă sau foarte importantă.

Fig. 6.12. Opinia cetățenilor asupra importanței infrastructurii pentru deplasările cu bicicleta

6.2.9. Managementul traficului

În Municipiul Botoșani, organizarea și controlul traficului sunt realizate prin reglementări pe baza indicatoarelor de circulație și a marcajelor rutiere (semnalizare rutieră statică) și prin reglementări prin semaforizare (semnalizare rutieră dinamică).

Conform datelor primite de la Primăria Municipiului Botoșani, intersecțiile și trecerile de pietoni semaforizate sunt cele menționate în tabelul următor:

Tab. 6.9. Amplasamentul intersecțiilor semaforizate

Nr.	Denumirea Intersecției
1	Calea Națională – Strada Petru Rareș
2	Strada Ion Pilat – Strada Victoriei
3	Calea Națională – Strada Arhimandrit Marchian
4	Calea Națională – Strada Grivița
5	Calea Națională – Strada Uzinei – Strada Sucevei
6	Calea Națională – Strada Gării
7	Calea Națională – Intrare Kaufland
8	Bulevardul Mihai Eminescu – Strada Octav Onicescu
9	Bulevardul Mihai Eminescu – Strada Nicolae Iorga
10	Strada Octav Onicescu - Strada Primăverii
11	Strada Octav Onicescu – Calea Națională

Sistemul de semaforizare utilizat nu are o eficiență suficientă pentru a asigura creșterea fluenței traficului pe arterele pe care este implementat, mai ales în orele de vârf, neavând capacitatea de a culege date în timp real asupra volumelor de trafic existente și de a adapta parametrii de semaforizare în consecință.

În ceea ce privește siguranța circulației, aceasta a fost analizată în raport cu accidentele înregistrate în perioada 2017-2021. Valorile prezentate în continuare se referă la accidentele produse pe raza municipiului Botoșani, în zona intravilană acoperită cu dispozitivul rutier.

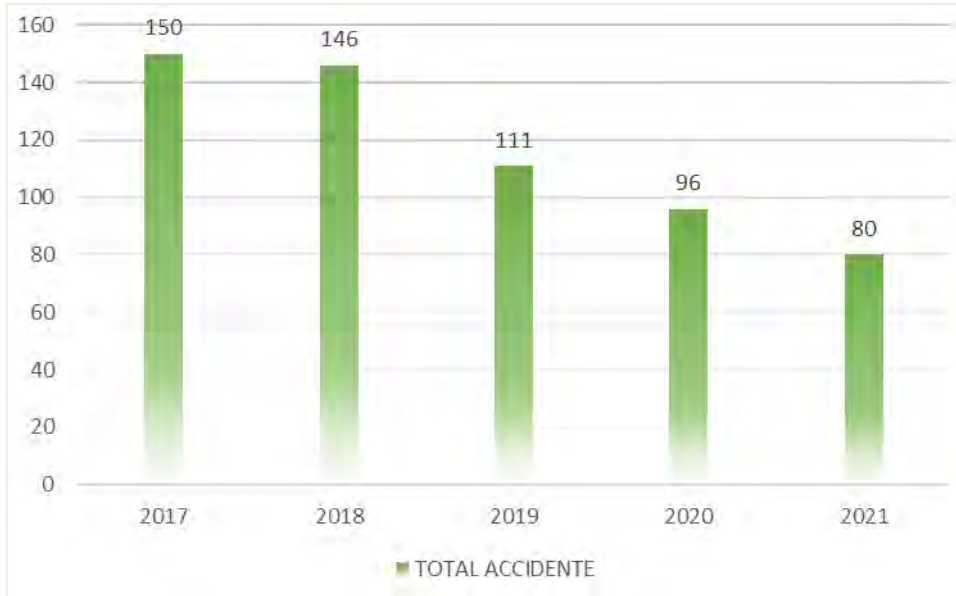

Fig. 6.13. Variația numărului de accidente, 2017-2021

Consecințele accidentelor și variația acestora sunt prezentate în graficul de mai jos.

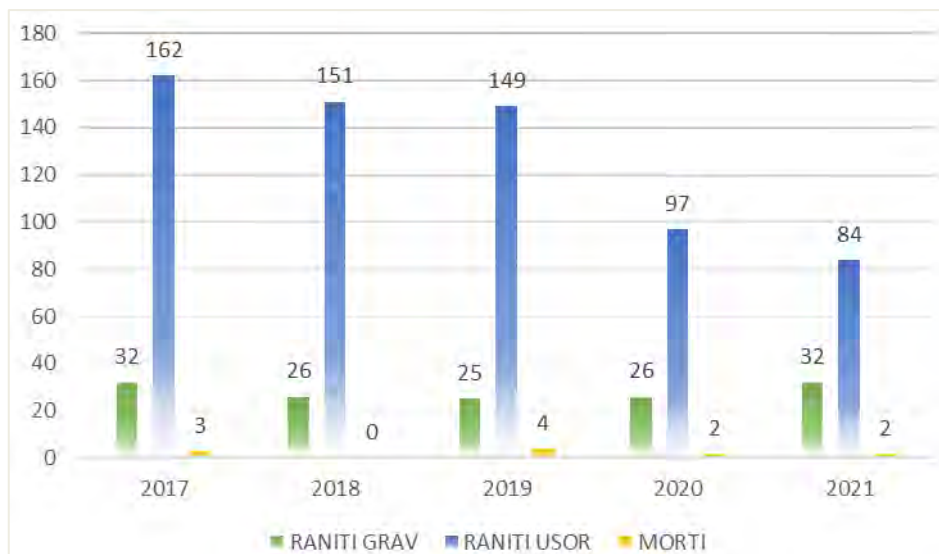

Fig. 6.14. Variația consecințelor accidentelor, 2017-2021

După cum se observă, în perioada analizată, variația numărului de accidente are o tendință scăzătoare. În anul 2020, se înregistrează o scădere semnificativă a numărului de accidente, foarte probabil datorată inclusiv restricțiilor de circulație impuse pentru prevenirea răspândirii COVID 19.

Din analizele de mai sus rezultă necesitatea implementării de măsuri și proiecte care să conducă la creșterea siguranței rutiere și să asigure abordarea problemelor legate de: organizarea circulației rutiere, semnalizarea statică și dinamică, managementul traficului, treceri de pietoni semnalizare, semnalizarea rutieră specifică pentru bicicliști și crearea de soluții alternative de mobilitate urbană.

De asemenea, prin impulsivitatea utilizării cu preponderență a transportului public și a soluțiilor de mobilitate alternativă, așa cum este bike-sharing-ul, numărul de accidente poate scădea vertiginos, în beneficiul creșterii performanței în transportul public.

6.2.10. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Conectivitatea la nivelul Zonei Metropolitane	
Gradul redus de modernizare al drumurilor județene și comunale din cadrul Zonei Metropolitane Botoșani	Modernizarea infrastructurii rutiere la nivelul comunelor din ZM Botoșani
Infrastructura rutieră	
Existența unui procent destul de mare al străzilor nemodernizate atât în municipiul Botoșani, cât și la nivelul comunelor din ZM Botoșani	Continuarea procesului de reabilitare/reorganizare a circulației/modernizare a infrastructurii rutiere la nivelul Municipiului Botoșani și al comunelor din ZM Botoșani
Infrastructura velo nu asigură o rețea coerentă de deplasare cu bicicleta în municipiu	Extinderea rețelei de piste de biciclete, astfel încât să asigure legături între principalele zone de interes din Municipiul Botoșani, pentru stimularea deplasărilor nemotorizate
Lipsa pistelor de biciclete în comunele din ZM Botoșani	Extinderea infrastructurii pentru deplasările cu bicicleta la nivelul ZM Botoșani, inclusiv prin asigurarea legăturii cu municipiul
Cota ridicată a deplasărilor cu vehiculul propriu	Creșterea atractivității, accesibilității și siguranței deplasărilor cu transportul public, bicicleta și pietonale, în defavoarea deplasărilor cu vehiculul personal
Starea de degradare a infrastructurii pietonale	Reabilitarea și extinderea infrastructurii pietonale (trotuare, zone pietonale și shared-space) la nivelul municipiului Extinderea infrastructurii pietonale la nivelul comunelor din ZM Botoșani
Managementul traficului	
Aglomerări de trafic, în special în orele de vârf, în multe zone importante ale orașului	Implementarea sistemului de management al traficului, promovarea utilizării transportului public prin crearea de benzi dedicate, eficientizarea sistemului de semaforizare
Necesitatea reorganizării circulației, inclusiv prin stabilirea de sensuri unice și implementarea de sisteme de semaforizare, incluse în sistemul de management adaptiv al traficului	Reorganizarea circulației, implementarea de sisteme de reglare a circulației și de asigurare a respectării reglementărilor rutiere

Necesitatea unor măsuri de descurajare a deplasărilor cu autovehiculul	Asigurarea priorității pentru vehiculele de transport public în locațiile semaforizate, zone cu trafic limitat și introducerea taxelor de acces
Parcarea	
Suprafața extinsă ocupată de locurile de parcare rezidențială	Optimizarea spațiului utilizat pentru parcare rezidențială, prin implementarea de variante smart
Deficitul de locuri de parcare, cu precădere în zona centrală și în zona marilor ansambluri de locuințe, care concentrează cea mai mare parte a locuitorilor	Implementarea unui sistem inteligent de management al parcărilor din Municipiul Botoșani
	Extinderea infrastructurii de parcare și eficientizarea gradului de ocupare
	Adoptarea unei politici de parcare astfel încât să conducă la descurajarea parcării în zonele centrale și la reducerea timpului de parcare
Transportul public	
Lipsa unui sistem integrat de transport în comun, care să corespundă nevoilor tot mai mari de mobilitate a persoanelor între municipiu și localitățile învecinate, pe fondul fenomenului de suburbanizare	Extinderea sistemului de transport public la nivelul ZM Botoșani, pe baza unor studii care să asigure corelarea cererii de transport cu oferta, atât în ceea ce privește acoperirea spațială, cât și cea temporară
Vechimea parcului de vehicule de transport public	Continuarea achiziției de vehicule electrice/hibride pentru asigurarea serviciului de transport public
Starea nesatisfăcătoare a unui procent important de stații de transport public	Continuarea măsurilor de modernizare a stațiilor de transport public, inclusiv prin implementarea de sisteme inteligente de transport

6.3. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ

6.3.1. Utilitățile publice

Municipiul Botoșani este dotat edilitar cu rețea de alimentare cu apă potabilă și canalizare, rețea de gaz metan și rețea de distribuție a energiei electrice.

România și-a luat angajamentul față de Comisia Europeană să realizeze obiectivele în aplicarea *Directivei CE 98/83/CE*, în ceea ce privește calitatea apei folosite pentru consum.

România trebuie să înceapă să aplice toate măsurile necesare astfel încât să se asigure faptul că alimentarea cu apă potabilă se face în concordanță cu prevederile Directivei, înțelegând prin aceasta că se stabilește cererea de apă potabilă, se inspectează sistemele de alimentare cu apă, se urmărește și se monitorizează calitatea apei potabile, se diseminează informația și se raportează.

La nivelul localităților, alimentarea cu apă a populației se asigură prin sisteme centralizate de alimentare cu apă sau din instalații locale.

Indicatorii care sunt monitorizați de către autoritățile competente sunt următorii:

- ◆ *Numărul de localități care dispun de o rețea de distribuție a apei potabile și lungimea rețelei în km, în mediu urban și rural;*
- ◆ *Populația racordată la rețelele de apă;*
- ◆ *Intensitatea consumului de apă pe cap de locuitor.*

Rețeaua hidrografică a regiunii Nord-Est aparține bazinelor hidrografice ale Siretului (42.890 kmp) și Prutului (10.990 kmp).

Resursele de apă din regiunea Nord-Est sunt constituite din **ape de suprafață** (râuri, lacuri naturale și lacuri de acumulare amenajate) și **ape subterane**.

Regiunea este străbătută de **opt cursuri importante de apă**, care drenează teritoriul pe direcția nord-sud, o parte dintre cursurile de apă ale regiunii beneficiind de ample lucrări de amenajare și regularizare. Pe râul Bistrița s-au construit din anii '70-80 șapte hidrocentrale și cel mai mare lac de acumulare al regiunii - *Izvorul Muntelui* - cu un volum la nivel normal de retenție de 1.130 mil.mc. În județul Neamț, se află și cel mai mare lac de baraj natural din România – *Lacul Cueurdel* - cu o suprafață de 13,9 ha. În județele **Botoșani** și Iași se află numeroase lacuri antropice, formate prin bararea văilor, care constituie o caracteristică a teritoriului câmpiei colinare a Jijiei (ex. lacurile **Stânca-Costești, Dracșani din județul Botoșani** și lacurile Chirița și Ezăreni).

Apele subterane sunt cantonate la diferite adâncimi în scoarța superficială în funcție de condițiile de geneză, fiind întâlnite **ape freatice și ape de adâncime**. Apele freatice din zona montană sunt considerate ape dulci, potabile, cu grad de mineralizare diferită în funcție de substratul geologic. Apele subterane de adâncime, se formează prin infiltrări de foarte lungă durată din apele de suprafață, reîmprospătarea lor făcându-se în cicluri seculare sau chiar geologice.

În ceea ce privește **numărul de localități care dispun de instalații de alimentare cu apă potabilă din Regiunea Nord-Est**, situația este prezentată în tabelul următor, la nivelul anilor 2015 și 2020:

Tab. 6.10. Număr de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă ²³⁷

Medii de rezidență	Regiunea de dezvoltare și județele componente	Ani	
		Anul 2015	Anul 2021
		UM: Numar	
		Număr	Număr
Urban	Regiunea NORD-EST	44	44
	Bacău	8	8
	Botoșani	7	7
	Iași	5	5
	Neamț	5	5
	Suceava	14	14
	Vaslui	5	5
Rural	Regiunea NORD-EST	323	346
	Bacău	70	70
	Botoșani	40	38
	Iași	60	74
	Neamț	48	53
	Suceava	46	46
	Vaslui	59	65

În concluzie, se observă faptul că la sfârșitul anului 2021, numărul de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă a fost de 390, în creștere cu aprox. 7% față de anul 2015 (367 de localități). Această evoluție se datorează exclusiv creșterii numărului localităților racordate la instalații de alimentare cu apă potabilă din mediul rural, singura excepție fiind în județul Botoșani (38 localități racordate versus 40 în anul 2015). Cu toate acestea, **în județele Vaslui și Botoșani sunt cele mai puține localități care au alimentare cu apă potabilă, doar 36,8%, respectiv 38,7% sunt conectate**. Mai mult, **cele două județe ocupă ultimele două locuri dintre județele României sub acest aspect**. La polul opus, celelalte județe ale regiunii au ponderi ce se încadrează în gama

²³⁷ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

55-57%, cu mult sub cele mai dezvoltate județe din România ce se situează la un nivel de aprox. 85%.

Județul Botoșani beneficiază de o bogată rețea hidrografică, care aparține bazinelor hidrografice al râurilor Prut și Siret, spațiul hidrografic ocupând o suprafață de 4.986 kmp (B.h. Prut - 4469 kmp, b.h. afluenți mal stâng Siret - 336 kmp, b.h. Siret albie -181 kmp). Astfel, pe teritoriul județului există **resurse de apă de suprafață și resurse de apă subterane** care asigură pe lângă necesarul pentru alimentarea cu apă a populației și alte necesități precum cele industriale, comerciale și agricole.

Resursele teoretice de apă de suprafață au o lungime a cursurilor de apă codificate de 1.922 km (fără r.Siret pe o lungime de 125 km între intrarea în țară și confl.r.Turbata). Principalele cursuri de apă codificate: **Prut** (230 km), **Jijia** (133 km), **Miletin** (35 km), **Bașeu** (118 km), **Sitna** (78 km), **Vorona** (17 km), **Molnița** (15 km), **Gârla Huțanilor** (17 km).

Bazinul hidrografic Siret este situat în partea de est - nord-est a țării fiind cel mai mare bazin hidrografic de pe teritoriul României. Râul Siret este cel mai important afluent al Dunării, având un debit mediu multianual, la vărsare, de cca. 250 mc/s și reprezintă cel mai mare bazin hidrografic de pe teritoriul României. Pe râul Siret s-a construit **acumularea de apă Bucecea** cu un volum maxim de 8 milioane m.c. apă și **acumularea Rogojești** cu un volum maxim de 9 milioane m.c. apă. Suprafața inundabilă în cazul ruperii barajelor este de circa 400 kmp. Timpul de ajungere a viiturii la principalele localități este de: Bucecea - 10 min, Huțani - 50 min, Corni - 100 min, Icușeni - 120 min, Joldești – 140 min, Tudora - 160 min.

Bazinul hidrografic Prut este unul transfrontalier, fiind partajat de cele trei țări: 28% se află pe teritoriul Republicii Moldova, 33% pe teritoriul Ucrainei, iar 39% pe teritoriul României. Râul Prut are o lungime de circa 967 km, iar suprafața bazinului hidrografic constituie 27.540 km². Râul Prut este unul dintre cele mai mari râuri din Ucraina de Vest, Republica Moldova și România, fiind unul dintre principalii afluenți ai fluviului Dunărea.

În zona **Stânca-Costești** (comuna Ștefănești), a fost construit un **important nod hidrotehnic** realizându-se una din cele mai mari acumulări din țară cu un volum de 1,5 miliarde m.c. de apă, o suprafață de 6.000 ha și o lungime de 70 km, care produce 30 MW energie electrică, asigură apa necesară irigațiilor și alimentarea așezărilor din Câmpia Moldovei, având totodată deosebită importanță pentru regularizarea râului Prut în aval și ferind de inundații mii de hectare de teren agricol. Timpul de ajungere a viiturii la loc. Ștefănești este de 15 min, la loc. Românești de 40 min, iar la loc. Santa Mare este de 70 min.

Râul Volovăț izvorăște din culmea Darabanilor, are o lungime de 45 km și se varsă în Prut, iar pe cursul său se află câteva iazuri, din care mai importante sunt cele de la Adășeni și Pădureni.

Râul Bașeu izvorăște din culmea Darabanilor, are o lungime de 106 km, fiind cel mai mare râu din Câmpia Moldovei, după Jijia. Pe cursul său există numeroase iazuri și acumulări a căror suprafață este de peste 1000 ha.

Râul Jijia cu afluenții săi drenează partea central-vestică a județului. Debitul său este destul de redus 8mc/s din cauza izvoarelor sărate. Pe cursul principalilor afluenți ai Jijiei (Sitna, Miletin, Dresleuca) există numeroase iazuri, a căror suprafață trece de 790 ha, culminând cu iazul Dracșani, care are o suprafață de 500 ha, fiind cel mai mare iaz din Podișul Moldovei.

Lacurile completează rețeaua hidrografică a județului, majoritatea fiind create prin bararea văilor. Pe teritoriul județului Botoșani există cca. **150 lacuri**, în mare parte folosințe piscicole, dar și surse de alimentare cu apă în scop potabil pentru un număr important de localități.

Principalele lacuri antropice din județ sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tab. 6.11. *Principalele lacuri antropice de pe teritoriul județului Botoșani*²³⁸

Denumirea lacului	Suprafata (ha)	Localitatea
Stânca Costești	140.000	Manoleasa Prut
Bucecea	550	Bucecea
Dracșani	440	Copălău
Negreni	304	Săveni
Hănești	136	Hănești

6.3.1.1. Sistemul de alimentare cu apă potabilă

²³⁸ Sursa: Date puse la dispoziție de Operatorul Regional S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

Sistemul centralizat de alimentare cu apă din Municipiul Botoșani este unul dintre cele mai vechi din România, fiind inaugurat în anul 1902, proiectul acestuia fiind realizat de ing. Scarlat Vârnav și construit de o companie franceză.

Apa potabilă este furnizată în cadrul a 46 sisteme de alimentare cu apă (SAA), din care 45 de sisteme sunt grupate în cadrul a 2 sisteme zonale (SZAA Siret și SZAA Prut) și un sistemul de apă independent (Darabani) astfel:²³⁹

I. SISTEMUL ZONAL DE ALIMENTARE CU APĂ SIRET -

este unul centralizat, iar sursa de apă este **acumularea Bucecea**. Apa brută din sursa de suprafață este potabilizată în stațiile de tratare din cadrul *Gospodariilor de apă Bucecea și Cătămărești Deal* unde se asigură conformarea din punct de vedere calitativ cu prevederile *Directivei 98/83/CCE pentru apa potabilă* și cu *Legea privind calitatea apei potabile 458/2002*, republicată.

Sistemul de alimentare cu apă Siret este format din **două sisteme zonale**, după cum urmează:

- ▶ **Sistem zonal Bucecea – Dorohoi** - are în componență următoarele **sisteme de alimentare cu apă**: **Bucecea** (asigură alimentarea cu apă a localităților Bucecea, și Călinești); **Leorda**; **Costinești**; **Braești**; **Dorohoi** și **Broscăuți**.
- ▶ **Sistemul zonal Cătămărești – Flamânzi** - are în componență următoarele **sisteme de alimentare cu apă**: **Botoșani** (asigură alimentarea cu apă a municipiului Botoșani); **Cătămărești Deal**; **Ipotești**; **Răchiți**; **Cișmea**; **Costești**; **Stăuceni**; **Victoria**; **Unteni**; **Curtești** (asigură alimentarea cu apă a localităților Curtești, Hudum, Mănăstirea Doamnei); **Bălușeni** (asigură alimentarea cu apă a localităților Bălușeni, Buzeni, Draxini, Bălușenii Noi, Coșuleni); **Zăicești**; **Cristești**; **Coșula**; **Copălău** și **Flămânzi**.

II. **SISTEMUL ZONAL DE ALIMENTARE CU APĂ PRUT** - este unul centralizat, iar sursa de apă este **acumularea Stânca-Costești**. Apa brută din sursa de suprafață este potabilizată în stația de tratare din cadrul *Gospodariei de Apă Ștefănești*, unde se asigură conformarea din punct de vedere calitativ cu prevederile *Directivei 98/83/CCE pentru apa potabilă* și cu *Legea privind calitatea apei potabile 458/2002*, republicată.

²³⁹ Sursa: Date puse la dispoziție de Operatorul Regional S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

Localitățile deservite de **Sistemul zonal de alimentare cu apă Prut** sunt grupate în **sisteme de alimentare** cu apă: **Ștefănești; Libertatea; Hlipiceni; Dobârceni; Hănești; Săveni; Durnești; Cucuteni; Băbicieni; Guranda; Albești; Todireni; Trușești; Ionășeni; Drislea; Gorbănești; Dângeni; Ungureni și Borzești.**

III. SISTEMUL DE ALIMENTARE CU APĂ DARABANI - este unul centralizat, iar sursa de apă este asigurată din suberan. Apa brută este potabilizată în stația de tratare din cadrul *Gospodăriei de Apă Darabani* unde se asigură conformarea din punct de vedere calitativ cu prevederile *Directivei 98/83/CCE pentru apa potabilă* și cu *Legea privind calitatea apei potabile 458/2002*, republicată.

Sistemul de alimentare cu apă Darabani asigură în prezent alimentarea cu apă a orașului Darabani (Darabani, Bajura).

Sistemul zonal de alimentare cu apă Siret asigură în prezent alimentarea cu apă pentru 47 de localități și deservește un număr total de 193.613 locuitori. Sistemul a fost dezvoltat în timp cu scopul de a **asigura necesarul de apă pentru municipiului Botoșani, orașele Bucecea, Dorohoi și Flămânzi, localitățile rurale din zonele riverane acestor localități urbane și zonelor de interes**, cu crearea capacităților de transport, pompare, tratare, înmagazinare și distribuție necesare pentru zonele deservite.

Conform *Legii nr. 241/2006* privind serviciile de alimentare cu apă și canalizare, în cazul delegării gestiunii pentru furnizarea serviciilor, autoritățile locale de administrație publică transferă către unul sau mai mulți operatori îndatoririle și responsabilitățile privind furnizarea serviciilor utilitare publice precum și managementul și operarea sistemelor aferente de alimentare cu apă și canalizare apă uzată, pe baza unui contract de delegare a gestiunii, aprobat prin decizia autorității concedente.

Conform strategiei aprobată prin *POS Mediu*, *Contractul de Delegare* este acordat direct *Operatorului Regional*, prin aplicarea excepției la regula de ofertare, în conformitate cu *Legea 241/2006*. Pentru acordarea directă a contractului de delegare trebuie de asemenea luate în considerare regulile europene obligatorii pentru recursul la excepția acordării directe (așa numitele reguli "interne").

La nivelul județului Botoșani, S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI a fost desemnată ca operator regional al serviciilor de utilități publice de apă și canal prin *Hotărârea Adunării Generale a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară "Aqua" Botoșani*. Această companie operează servicii de alimentare cu apă și de canalizare în baza

Contractului Unic de Delegare a Gestiunii Serviciului, aprobat prin Hotărâre a Adunării Generale a Acționarilor. Este o societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat, acționari fiind Municipiului Botoșani (deținând cca. 2% din capitalul social al societății), Județul Botoșani (cca. 94,88% din capitalul social al societății) și alte 53 localități membre ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară "Aqua" Botoșani.

S.C. NOVA APASERV S.A. Botoșani

este specializată în domeniul producerii și distribuirii apei potabile și colectării, epurării și evacuării în emisar a apelor uzate, prestând servicii pentru peste toți locuitorii localităților deservite.

Municipiul Botoșani dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă care deservește consumatorii casnici, consumatorii publici și o parte din consumatorii industriali. Calitatea apei extrase din foraje corespunde standardelor Legii apei potabile nr. 458/2002 și Normelor CE 98/83 din 1998 privind indicatorii de calitate pentru apa destinată consumului uman.

Sistemul de alimentare cu apă Botoșani deservește, în prezent, Municipiul Botoșani și satul Cîșmea din UAT Răchiti.

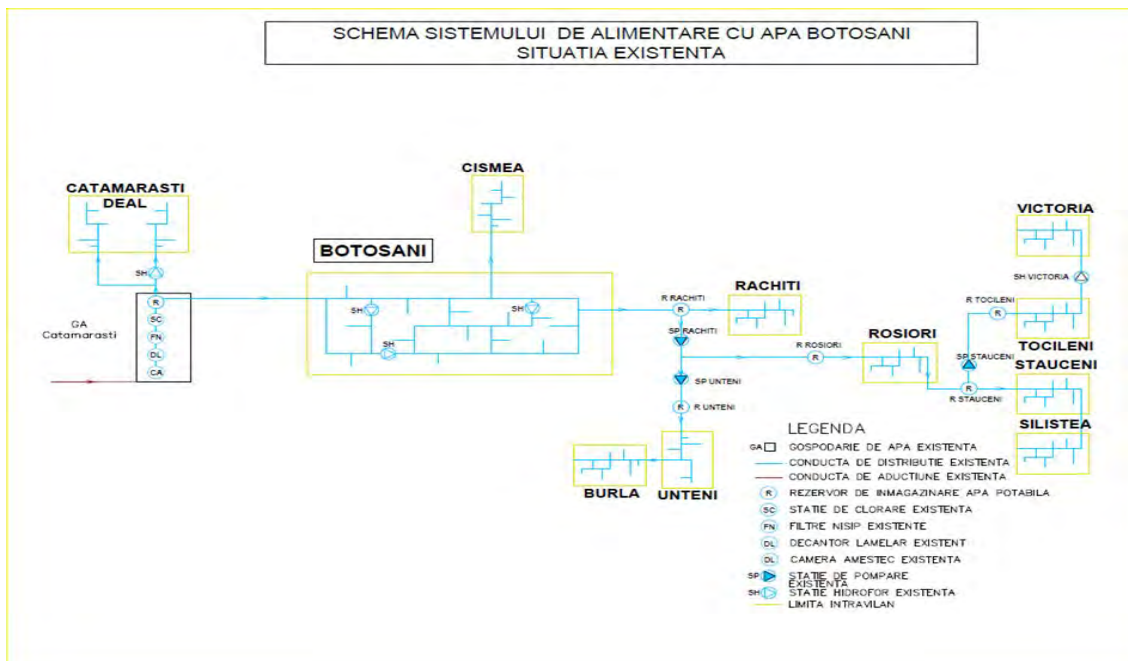

Fig. 6.15. Schema sistemului de alimentare cu apă Botoșani ²⁴⁰

Numărul total de locuitori deserviți prin intermediul SAA Botoșani, la nivelul anului 2021, este de 99.329.

Tab. 6.12. Localitățile și populația acestora incluse în sistemul de alimentare cu apă Botoșani

241

Sistem de alimentare cu apă	Localități componente	Populație	Populația conectată	Gradul de conectare (%)	Gradul de conformare	
					Cantitate/continuitate	Calitate
Botoșani	Botoșani	98.866	95.900	97	97%	97%
	Cișmea	463	370	80	80%	80%
Total (locuitori)		99.329	96.178			

Pentru atingerea unui grad de conectare de 100% sunt necesare investiții pentru extinderea rețelei de distribuție. Implicit, prin extinderea rețelei se va asigura și conformitatea privind continuitatea și calitatea apei distribuite consumatorilor.

Sursa de apă

Sistemul de alimentare cu apă Botoșani este alimentat din sursa de suprafață Bucecea. Debitul necesar de apă pentru întreg sistemul de alimentare cu apă Botoșani, în situația existentă, este de 213,4 l/s, debit asigurat de sursa existentă.

Aducțiunea

Transportul apei este asigurat de sistemul de aducțiuni din cadrul SZA Siret.

Gospodăria de apă

Sistemul de alimentare cu apă Botoșani este conectat la Gospodăria de apă Cătămărăști, care are în componență următoarele obiecte:

- ✓ Stație de tratare
- ✓ Rezervor de înmagazinare.

Tratarea apei

Apa brută provenită de la sursa Bucecea, tratată și distribuită în rețeaua municipiului Botoșani, este potabilizată în cadrul Stației de tratare apă Cătămărăști din localitatea cu același nume.

²⁴⁰ Sursa: Date puse la dispoziție de Operatorul Regional S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

²⁴¹ Sursa: Date puse la dispoziție de Operatorul Regional S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

Calitatea apei furnizată populației se încadrează în normele de potabilitate.

Rezervoare de înmagazinare

Asigurarea volumelor de compensare, avarie și incendiu se realizează în rezervoarele de înmagazinare amplasate în cadrul GA Cătămărești, capacitatea totală a acestora fiind de 52.430 m³.

Stație de pompare

Presiunea apei pentru alimentarea consumatorilor este asigurată gravitațional din GA Cătămărești pentru clienții rețelelor de distribuție a apei din municipiul Botoșani. Suplimentar, pentru rețeaua de înaltă presiune din zonele cu blocuri din oraș există 21 stații de pompare hidrofor - de tip booster.

Rețeaua de distribuție

Rețeaua de distribuție a municipiului Botoșani este alimentată din GA Cătămărești. Având un istoric de operare și dezvoltare de la 1902 și continuând prin etape succesive în deceniile 6 și 7 ale secolului trecut, lungimea rețelei municipiului Botoșani este astăzi de cca. 220 km.

Tab. 6.13. Rețea distribuție existentă municipiul Botoșani ²⁴²

Nr. Crt	Material	Diametru (mm)	Lungime (km)	Anul punerii în funcțiune/reabilitării
1	AZBO	variabil	16,03	Rețeaua de distribuție a fost realizată începând cu anul 1902 și extinsă /reabilitată periodic în anii: 1964, 1972, 1980, 1987, 1991, 2016; Cca. 18 km de rețea a beneficiat de investiții prin POS Mediu
2	Fontă gri	variabil	19,11	
3	OL	variabil	78,98	
4	PEID	63	0,08	
5		110	60,25	
6		160	29,25	
7		315	8,46	
8		630	1,31	
9	PREMO	variabil	6,13	
10	PVC	variabil	0,1	
TOTAL (km)			219,7	

În prezent, pe rețeaua de distribuție sunt executate **8.762 bransamente** împărțite astfel:

- ✓ 6.781 pentru consumatori casnici, toate contorzate;
- ✓ 1.981 bransamente non-casnici.

Prin POS Mediu s-au executat lucrări pentru rețeaua de distribuție astfel:

²⁴² Sursa: Date puse la dispoziție de Operatorul Regional S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

- ▶ reabilitarea rețelei de apă pe o lungime de $L = 1,83$ km cu conducte de PEID cu diametre între 110 și 160 mm;
- ▶ extinderea rețelei de apă pe o lungime de $L = 16,15$ km cu conducte de PEID cu diametre între 63 și 160 mm;
- ▶ reabilitarea/realizarea branșamentelor, execuția de cămine de vane și montarea de noi hidranți.

Deficiențe constatate:

- ▶ datorită dezvoltării municipiului și a extinderii zonelor rezidențiale, nu toți locuitorii beneficiază de acces la sistemul de alimentare cu apă, fiind necesară extinderea rețelei de distribuție;
- ▶ o serie de sectoare ale rețelei de distribuție (străzi) prezintă avarii dese în exploatare, cauzând disfuncționalități în exploatare, fiind necesare lucrări de reabilitare ale rețelei;
- ▶ rezervorul de înmagazinare R3 prezintă deficiențe la partea de instalații hidraulice;
- ▶ prin racordarea localităților rurale limitrofe municipiului Botoșani în rețeaua de distribuție a municipiului s-a propagat o dezechilibrare de ordin hidraulic. Astfel zona de nord-est a rețelei (zona branșament Răchiți), prin volumul mare de apă distribuit, cât și a condițiilor topografice (zonă de luncă străbătută de râul Sitna), induce carențe în distribuția apei potabile în zonele înalte topografic (din sudul municipiului) sau a blocurilor cu peste 4 etaje.

Sistemul de alimentare cu apă Bucecea ²⁴³

Sistemul de alimentare cu apă Bucecea deservește orașul Bucecea și satele Călinești și Bohoghina.

Prin **POS Mediu** s-au realizat investiții pentru extinderea și reabilitarea sistemului zonal de alimentare cu apă Bucecea: **îmbunătățirea STAP Bucecea**, obiectele prevăzute și finalizate în cadrul acestui proiect au fost: *bazin tampon de colectare a nămolului îngroșat, stație de pompare nămol îngroșat, stație de deshidratare a nămolului și platforma de depozitare a nămolului deshidratat.*

Conform schemei tehnologice **sistemul de alimentare cu apă Bucecea** are următoarea **componență**:

---

²⁴³ Sursa: Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

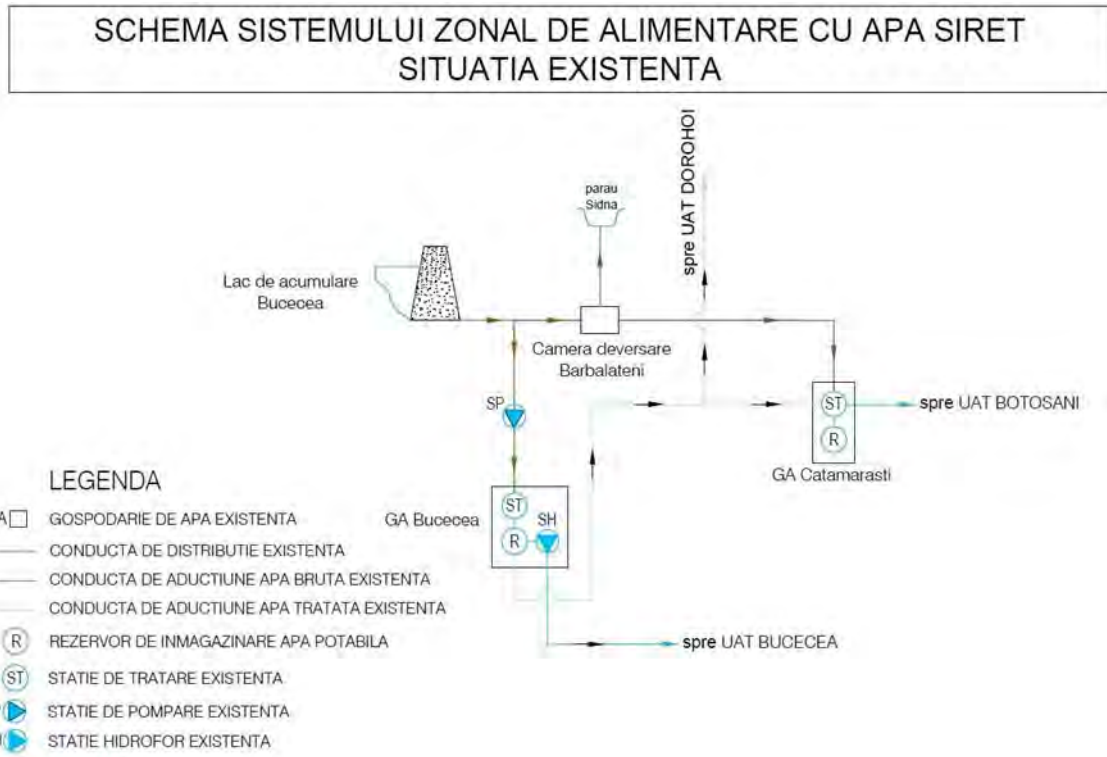

Fig. 6.16. Schema sistemului de alimentare cu apă Bucecea

Sursa de apă ce alimentează sistemul de alimentare cu apă Bucecea este o sursă de suprafață din *Lacul Bucecea*. Sistemul de alimentare cu apă Bucecea este conectat la *Gospodăria de apă Bucecea*, care deservește *Sistemul zonal Siret*.

Gospodăria de apă Bucecea colectează apa brută de la sursa de suprafață *Lac Bucecea* și o tratează prin **stația de tratare Bucecea**.

În orașul Bucecea nu există rezervor. **Rețeaua de distribuție** din orașul Bucecea este alimentată, prin pompă, direct din stația de tratare Bucecea, în incinta căreia există rezervoare tampon din care este pompată apa în rețeaua Bucecea.

Prin **POS Mediu** nu s-au realizat investiții pentru extinderea și reabilitarea rețelei de alimentare cu apă din UAT Bucecea, însă s-au realizat investiții pentru **extinderea rețelei de alimenare apă** prin alte programe (**din surse proprii**).

Lungimea totală a rețelei de distribuție apă este de aprox. 9.250 m, de tip ramificat, executată din conducte PEID, Azbo și OL cu diametre cuprinse între 63 și 219 mm. De asemenea, pe rețeaua de distribuție sunt executate **1.615 branșamente** împărțite astfel:

- ✓ 1.516 pentru consumatori casnici;
- ✓ 99 branșamente non-casnici (17 pentru instituții și 82 pentru operatori economici).

Deficiențe constatate:

- ▶ *conducta de transport apă tratată de la GA Bucecea la rețeaua de alimentare cu apă Bucecea este veche și are un grad avansat de uzură;*
- ▶ *rețelele de alimentare cu apă din Azbo și OL sunt vechi, prezintă un grad mare de uzură, astfel că necesită reabilitare atât prin înlocuirea acestora cu materiale noi (PEID), cât și redimensionarea lor;*
- ▶ *clădirea stației de pompare și instalațiile hidromecanice din SP Călinești (care alimentează rețeaua din satul Călinești) prezintă un grad avansat de uzură, fiind depășita durata de viață a agregatelor de pompare;*
- ▶ *echipamentele de pompare sunt subdimensionate;*
- ▶ *stația nu este dotată cu instalații de automatizare integrate în sistemul SCADA;*
- ▶ *nu toate obiectele din componența sistemului de alimentare cu apă Bucecea sunt prevăzute cu echipamente de automatizare și transmitere date în SCADA.*

Sistemul de alimentare cu apă Curtești ²⁴⁴

Sistemul de alimentare cu apă Bucecea deservește localitățile Agafton și parțial Mănăstirea Doamnei (sistem în funcțiune), Curtești, Hudum și parțial Mănăstirea Doamnei (sistem în curs de finalizare). Excepție fac localitățile Orășeni Deal, Orășeni Vale și Băiceni care nu beneficiază de alimentare cu apă.

Conform schemei tehnologice, *Sistemul de alimentare cu apă Curtești* are în componență următoarele obiecte:

Sursa de apă: este asigurată prin două conexiuni la SZA Siret (prin intermediul GA Cătămărăști);

Aducțiuni:

- ◆ *Conducta aducțiune Agafton*
- ◆ *Conducta aducțiune Curtești;*

Gospodării de apă:

- ◆ *GA Agafton – include rezervor*
- ◆ *GA Curtești – include stație de clorinare și rezervor;*

Rezervoare de înmagazinare:

- ◆ *Rezervor de înmagazinare Agafton*
- ◆ *Rezervor de înmagazinare Curtești;*

Stație de pompare

- ◆ *Stație de pompare pe aducțiuni care transportă apa către GA Curtești*
- ◆ *Stație de pompare pe rețea are rolul de a asigura presiunea în zonele înalte din rețeaua de distribuție;*

---

²⁴⁴ Sursa: Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

Rețeaua de distribuție existentă, cu **lungimea de 23 km**, deservește localitățile Agafon și Mănăstirea Doamnei și sunt executate un număr de **318 branșamente**, toate contorizate, împărțite astfel:

- ✓ 313 branșamente pentru consumatorii casnici;
- ✓ 5 branșamente pentru consumatorii non-casnici;

Deficiențe constatate:

- ▶ nu toți locuitorii beneficiază de acces la sistemul de alimentare cu apă datorită dezvoltării localității și a extinderii zonelor rezidențiale, fiind necesară extinderea rețelei de distribuție în localitatea Curtești;
- ▶ localitățile Orășeni Deal, Orășeni Vale și Băiceni nu dispun de sistem centralizat de alimentare cu apă.

Proiecte în derulare:

Prin programul *PNDL*, s-a executat proiectul de extindere a rețelelor de distribuție pentru satele Curtești, Hudum și Mănăstirea Doamnei. Această rețea este de tip ramificat și are o lungime totală de 22,26 km, iar pe rețeaua de distribuție executată au fost prevăzute 579 branșamente.

Sistemul de alimentare cu apă Bălușeni ²⁴⁵

Sistemul de alimentare cu apă Bălușeni are în componență următoarele obiecte:

Sursa de apă: conducta principală de aducțiune *Cătămărăști – Flămânzi*;

Aducțiune: apa este pompată prin intermediul unei stații de pompare (*SP Buzeni*) spre rezervorul de înmagazinare, amplasat în localitatea Bălușeni. Conducta de aducțiune din punctul de racord în aducțiunea principală *Botoșani – Flămânzi* până la rezervorul de înmagazinare are o lungime de aproximativ 3870m, din PEHD, cu diametre între 75 și 110 mm.

Gospodării de apă: stație de rechlorinare; rezervor înmagazinare;

Tratarea apei: în incinta *Gospodăriilor de apă Zăicești, Bălușeni și Draxini*, pentru dezinfecția apei, au fost prevăzute instalații de clorinare;

Statie de pompare: de la punctul de branșare la sursa de apă până la *GA Bălușeni*, apa este pompată prin intermediul stației de pompare *SP Buzeni*, care este echipată cu două electropompe SADU 65 și cu un rezervor tampon semiingropat de 50 mc.

Rețea de distribuție: rețele de distribuție a apei în localitățile Bălușeni, Draxini, Buzeni, Coșuleni și Zăicești.

---

²⁴⁵ Sursa: Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

Rețeaua de distribuție aferenta localității **Bălușeni** are o lungime totală de **5,03 km**, cu diametre cuprinse între De 110-160mm și sunt executate un număr de **251 bransamente**, toate contorizate, împartite astfel:

- ✓ 243 bransamente pentru consumatorii casnici;
- ✓ 8 bransamente pentru consumatorii non-casnici.

În localitățile Zăicești și Coșuleni rețelele de alimentare cu apă nu sunt puse încă puse în funcțiune, bransamentele fiind în curs de execuție, sistem care se va finaliza până la sfârșitul anului 2023.

Deficiențe constatate:

- ▶ SP Buzeni nu are capacitatea de a asigura debitul și presiunea pentru consumatorii conectați la actualul sistem de alimentare cu apă, cu atât mai puțin în perspectiva unei extinderii a sistemului și a redimensionării conductei de aducțiune apă tratată Cătămărăști – Flămânzi;
- ▶ Rezervorul tampon din incinta SP Buzeni este necesar a fi reabilitat.

În ceea ce privește **cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Metropolitană Botoșani** se observă o discrepanță între localitățile ZM care dispun de rețea de apă potabilă în sensul în care **în Municipiul Botoșani** se constată o reducere cu 20,35% a cantității totale de apă distribuită, respectiv de la 4.968 mii metri cubi în anul 2012, până la valoarea de 4.128 mii metri cubi în anul 2021. Situație similară și din punct de vedere al cantității de apă destinată consumului casnic, care a înregistrat aceeași scădere - nu la fel de consistentă (9,14%) - din anul 2012 până în anul 2021, de la 3.390 mii metri cubi în anul 2012, la 3.106 mii metri cubi în anul 2021. Scăderea consumului poate fi explicată prin creșterea randamentului rețelei de distribuție (scăderea continuă a volumului de apă pierdut).

În schimb, **în Orașul Bucecea și Comunele Bălușeni și Curtești** cantitatea de apă potabilă distribuită a crescut în perioada analizată – atât per total, cât și pentru uzul casnic – cu 17,09% în Bucecea, respectiv 30,56% și 52,94% în cele 2 comune, pe fondul extinderii rețelelor de distribuție.

Tab. 6.14. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2012-2021 ²⁴⁶

Localitate		Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
MUNICIPIUL BOTOȘANI	TOTAL	4.968	4.441	4.238	3.475	4.209	4.137	4.047	4.098	4.075	4.128
	pentru uz casnic	3.390	3.016	2.933	2.956	2.996	2.923	2.897	2.955	3.082	3.106

²⁴⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

ORAȘ BUCECEA	TOTAL	97	96	93	89	101	101	106	111	112	117
	pentru uz casnic	81	77	75	86	82	83	89	96	97	101
COMUNA BĂLUȘENI	TOTAL	25	36	26	26	31	32	34	32	36	36
	pentru uz casnic	24	11	24	24	28	28	28	28	32	30
COMUNA CURTEȘTI	TOTAL	8	8	11	12	11	13	11	13	14	17
	pentru uz casnic	5	5	6	7	8	9	8	10	12	14

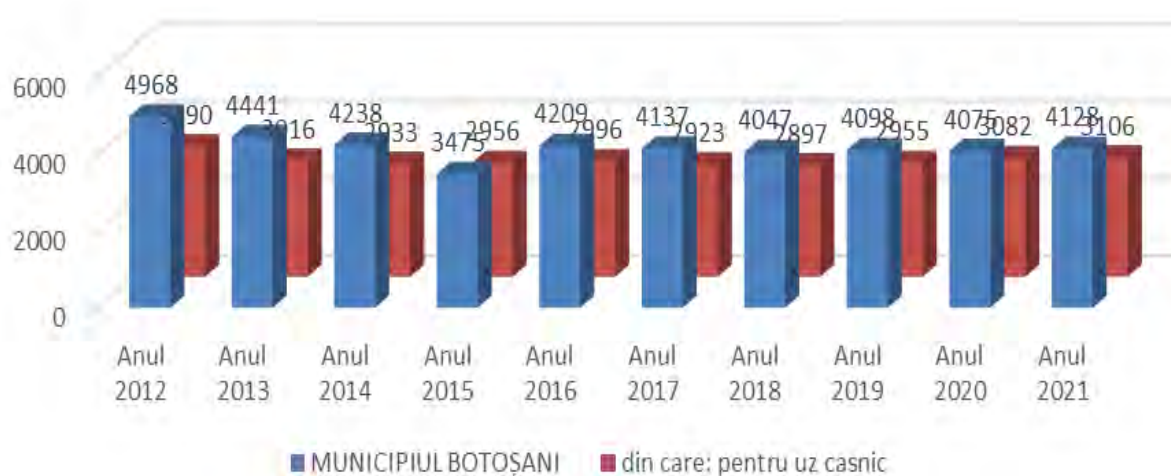
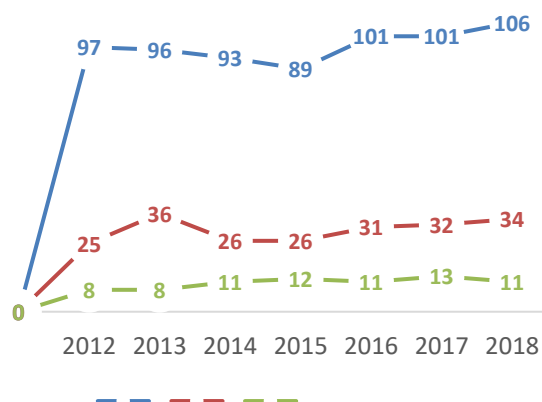

Fig. 6.17. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Metropolitană Botoșani, în perioada 2012-2021 ²⁴⁷

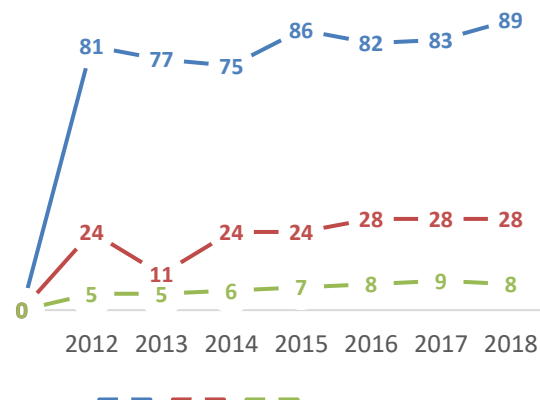
²⁴⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

CANTITATEA DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITĂ - TOTAL

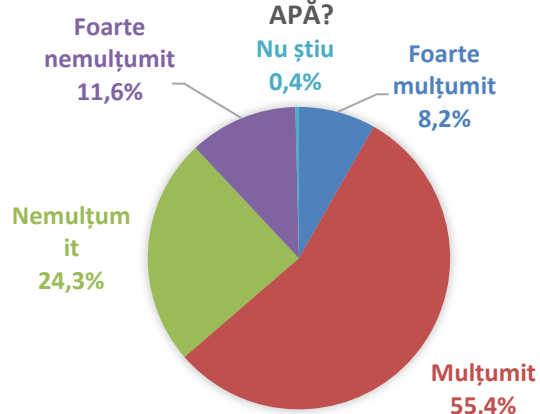
CANTITATEA DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITĂ - PENTRU UZ CASNIC

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare apă marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (148) și foarte mulțumite (22).

Fig. 6.18. Gradul de mulțumire în ceea ce privește sistemul de furnizare a apei

ÎN CE MĂSURĂ SUNTEȚI MULȚUMIT DE CALITATEA SISTEMULUI DE FURNIZARE APĂ?

6.3.1.2. Sistemul de canalizare și epurare a apelor uzate

Din punct de vedere al numărului de localități din Regiunea Nord - Est racordate la rețeaua de canalizare publică, județele Vaslui și Botoșani ocupă ultimele poziții în România cu numai 35,1%, respectiv 37,3% ponderi locuințe cu instalații de canalizare în locuință. Celelalte patru județe din regiune au fiecare în parte doar cu puțin peste jumătate locuințe cu instalații de canalizare.

Lungimea rețelelor de canalizare la nivel regional, în anul 2021, totalizează 5.422,4 km, cu aprox. 44% mai mult față de anul 2012 (3.019,3 km), cele mai mari creșteri având loc în județele Bacău și Iași.

Și în privința **ponderii populației cu acces la serviciile de canalizare**, județele **Botoșani, Suceava și Vaslui** sunt cele care au cele mai mari probleme, doar 30,8%, 31%, respectiv 32,7% din populația lor având acces la acest serviciu.

În ceea ce privește **lungimea totală simplă a conductelor de canalizare publică în județul Botoșani**, aceasta a fost, în anul 2021, de 314,3 km, cu aprox. 26% mai mult decât în anul 2012 (231,2 km).

Din punct de vedere al **evoluției numărului de localități din județ racordate la sistemul centralizat de canalizare**, se constată faptul că, în perioada 2012-2021, numărul localităților din mediul urban a rămas constant pe toată perioada de analiză, în timp ce în mediul rural scăderea numărului de localități racordate s-a produs constant.

Tab. 6.15. Numărul de localități din județul Botoșani racordate la sistemul centralizat de canalizare, în perioada 2012-2021 ²⁴⁸

Medii de rezidență	Ani									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
TOTAL	15	14	14	13	13	13	13	13	12	12
Urban	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Rural	8	7	7	6	6	6	6	6	5	5

În concluzie, gradul de acoperire cu rețele de canalizare în mediul urban este nesatisfăcător, necesitând investiții pentru extinderea acestora sau rețehnologizarea și modernizarea celor existente. În mediul rural, în general, nu există rețele de canalizare, gradul de acoperire fiind foarte mic.

²⁴⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Aglomerarea Botoșani ²⁴⁹ cuprinde în prezent următoarele localități: Municipiul Botoșani și satele Răchiți și Cișmea (din UAT Răchiți), Cătămărești Deal, Manolești (din UAT Mihai Eminescu) și Curtești (UAT Curtești) cu 133.641 I.e.

Apele uzate colectate sunt transportate în *Stația de epurare Botoșani*, care are o capacitate de 130.000 I.e.

Rețeaua de canalizare a apelor uzate cât și cele pluviale ale municipiului Botoșani deversează în două zone ale orașului și anume în zona Răchiți, unde este amplasată stația de epurare și în zona Tulbureni, unde apele sunt preluate de o stație de pompare și trimise tot în stația de epurare. În decursul ultimelor decenii, stația de epurare a beneficiat, în etape succesive distincte, de programe de reabilitare, prin care au fost introduse tehnologii nepoluante.

Rețeaua de canalizare a municipiului Botoșani cu o lungime totală de **348,4 km** realizată din tuburi de beton, azbociment, premo și PVC, **este repartizată** astfel:

- ▶ **Sistem unitar**, în lungime totală de **103 km** având materiale și diametre diferite (PREMO, beton, azbo etc);
- ▶ **Sistem divizor** cu lungimea totală de **245,4 km** :
  - ◆ *Colectoare apă uzată menajeră municipiu, L=240 km;*
  - ◆ *Colectoare ape uzate menajere zona ANL Cișmea, L=1,0 km;*
  - ◆ *Colectoare ape uzate menajere zona ANL Bucovina, L=0,9 km;*
  - ◆ *Colectoare ape pluviale, cu descărcare în cursuri de apă limitrofe, L=3,50 km;*

Pe rețeaua de canalizare sunt **5.598 racorduri casnice** (inclusiv POS), 1.680 racorduri la agenți economici și 134 racorduri la instituții publice. **Gradul de racordare la rețeaua de canalizare este în prezent de 84%.**

În sistemul de canalizare public existent, sunt **în funcțiune 14 stații de pompare apă uzată**, care funcționează în regim automat, controlat de către nivelele de apă din cheson.

Prin programul **POS Mediu** s-au executat următoarele lucrări:

- ✓ *Extindere rețea de canalizare, L = 29,75 km;*
- ✓ *Extindere racorduri, 1.852 buc;*
- ✓ *Extindere stații de pompare apă uzată, 13 bucati;*
- ✓ *Reabilitare refulare SPAU Tulbureni, L = 1,20 km;*
- ✓ *Reabilitarea stației de pompare ape uzate Tulbureni.*

Stația de epurare Botoșani, reabilitată și extinsă prin programul ISPA (capacitate: 130.000 I.e.) este amplasată în comuna Răchiți și are ca emisar râul Sitna.

²⁴⁹ Sursa: Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

Caracteristicile stației de epurare Botoșani sunt prezentate în tabelul 6.13.

Tab. 6.16. Caracteristici SEAU Botoșani ²⁵⁰

	U.M.	
Stație de pompare ape uzate	mc/h	1.100
Stație pre-tratare mecanica		3.100
Tratare biologică M+E	L.E.	130.000
Stație pompare nămol	mc/h	162
Sistem SCADA	nr.	1
Conducta de presiune de la SP la SEAU	ml	1.116
Laborator (clădire și echipament)	nr.	1

Stația de epurare are treaptă mecanică și treaptă de epurare biologică avansată și fermentare anaerobă a nămolului rezultat.

Stația de epurare a apelor uzate Botoșani constituie un obiectiv esențial din cadrul sistemului de alimentare cu apă, ea asigurând preluarea apelor uzate menajere și pluviale din Municipiul Botoșani și epurarea acestora pentru a putea fi deversate în emisar, în condițiile în care calitatea apei epurate corespunde în totalitate normativelor naționale și europene, contribuindu-se astfel la respectarea obiectivelor și prevederilor *Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană*.

Deficiențe ale sistemului de canalizare Botoșani:

- ▶ *Rețeaua de canalizare nu acoperă întreaga trama stradală a municipiului Botoșani;*
- ▶ *Disfuncționalități ale SPAU Tulbureni datorate lipsei unui sistem de reținere a corpurilor sau suspensibile mari emergente și a unui sistem de deviere a volumelor de apă mari (pe timp ploios);*
- ▶ *Instalațiile existente sunt în stare avansată de degradare și subdimensionate în raport cu cantitățile de nămol generate în prezent în stație;*
- ▶ *Nămolul rezultat din epurarea apei uzate nu îndeplinește condiția (35%SU) pentru a fi eliminat la depozitul de deșeuri sau condiția pentru utilizarea în industria cimentului.*

Aglomerarea Bucecea ²⁵¹ are în componență sistemul de canalizare al orașului Bucecea. Apele uzate colectate sunt transportate în râul Siret. Numărul total de locuitori echivalenți din aglomerarea Bucecea este în prezent de 4.891 l.e.

²⁵⁰ Sursa: Date puse la dispoziție de Operatorul S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

²⁵¹ Sursa: Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. NOVA APASERV S.A. BOTOȘANI

Rețeaua de canalizare Bucecea de tip unitar deservește doar orașul Bucecea, restul localităților aparținătoare ale *UAT Bucecea* neavând în prezent un sistem de canalizare și epurare centralizat.

La rețeaua de canalizare sunt racordate gurile de scurgere a apelor pluviale din zona centrală a orașului, iar apele pluviale din celelalte zone ale orașului se scurg în rigole stradale.

În prezent la rețeaua existentă de canalizare **sunt racordate** un număr de **28 de blocuri și 20 de case**. **Gradul de racordare la rețeaua de canalizare este în prezent de aprox. 5%.**

În sistemul de canalizare existent Bucecea **nu există stații de pompare apă uzată.**

Orașul Bucecea nu are stație de epurare, apele uzate colectate fiind descarcate direct în emisar. Apele uzate sunt evacuate în râul Siret prin intermediul unei conducte de canalizare în lungime totală de 5,8 km.

Prin programul POS Mediu în orașul Bucecea **nu au avut loc investiții pentru rețeaua de canalizare.**

Prin urmare, o problemă încă nerezolvată în ceea ce privește epurarea apelor uzate o reprezintă evacuările de ape menajere provenite din localitățile urbane și rurale care nu și-au realizat încă stații de epurare noi sau rețehnologizate. De asemenea, chimizarea în exces a agriculturii a determinat modificarea echilibrului solului și acumularea în sol, precum și în apa freatică a substanțelor minerale. Apele uzate epurate evacuate depășesc, în general, limitele la indicatorii de calitate impuși prin legislație, care interzic evacuarea în receptorii naturali a apelor uzate ce conțin pesticide, a apelor uzate conținând patogeni sau viruși, provenind de la spitale, unități zootehnice, abatoare și a afluenților stațiilor de epurare orășenești.

Se poate afirma faptul că problemele legate de calitatea apelor de suprafață și a celor subterane sunt cauzate în general de:

- ✓ *rata redusă a populației racordate la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate;*
- ✓ *eficiența de epurare scăzută a stațiilor de epurare existente;*
- ✓ *existența, în zonele neracordate la canalizare, a surselor punctiforme de contaminare care cresc riscul de eutrofizare a receptorilor naturali și riscul de îmbolnăvire al populației;*
- ✓ *dezvoltării zonelor urbane și protecției insuficiente a resurselor de apă;*
- ✓ *managementul necorespunzător al deșeurilor municipale și industriale;*
- ✓ *utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și a produselor de uz fitosanitar;*
- ✓ *exploatarea neautorizată a agregatelor minerale din albiile minore și majore ale râurilor etc.*

Un alt aspect important este acela ce privește regimul natural al apelor, care a suferit în timp o serie de modificări cantitative și calitative, datorită poluării și executării unor lucrări hidroameliorative și hidrotehnice, inclusiv captări.

Astfel, pentru protecția calității apelor sunt necesare următoarele măsuri:

- ▶ implicarea autorităților administrației publice locale în elaborarea proiectelor și obținerea finanțării pentru realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, canalizare și a stațiilor de epurare;
- ▶ reabilitarea și modernizarea stației de epurare municipale;
- ▶ execuția la termen a măsurilor și lucrărilor prevăzute în Programele de etapizare parte integrantă a autorizațiilor de gospodărire a apelor;
- ▶ îmbunătățirea randamentelor de funcționare a stației de epurare printr-o exploatare corespunzătoare conform prevederilor regulamentelor de funcționare, întreținere și exploatare;
- ▶ dotarea laboratoarelor operatorilor din sectorul de apă la nivelul necesar pentru controlul și supravegherea calității apelor, în conformitate cu prevederile legale și ale directivelor europene;
- ▶ alinierea la cerințele Directivei Nitraților prin: reducerea deversărilor de nutrienți în corpurile de apă, promovarea schimbărilor comportamentale la nivel local și sprijin pentru întărirea cadrului de reglementare și a capacității instituționale;
- ▶ continuarea procesului de regionalizare a operatorilor existenți în sectorul de apă.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de canalizare marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (125) și foarte mulțumite (13), față de cele nemulțumite (85) sau foarte nemulțumite (35).

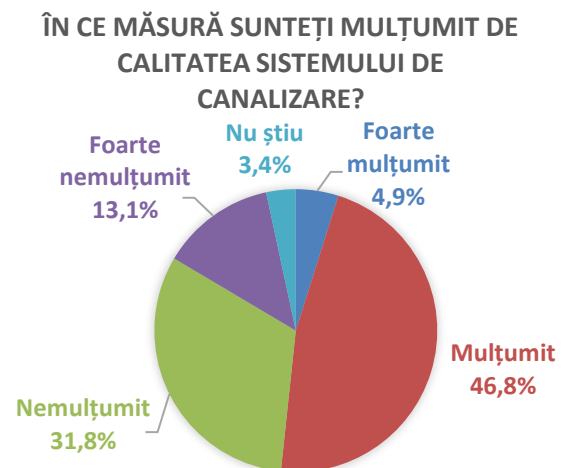

Fig. 6.19. Gradul de mulțumire în ceea ce privește sistemul de canalizare

6.3.1.3. Sistemul de alimentare cu energie termică

Serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat reprezintă totalitatea activităților privind producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice, desfășurate la nivelul unităților administrativ teritoriale sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale sau a asociațiilor de dezvoltare comunitară, după caz, în scopul asigurării energiei termice necesare încălzirii și preparării apei calde de consum pentru populație, instituții publice, obiective social-culturale și operatori economici.

La nivel național se observă, începând cu anul 1990, o tendință de scădere a numărului de localități conectate la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică cu aproximativ 80%, tendință manifestată și **la nivelul regiunii Nord-Est**, care în anul 2018 avea **doar 14 localități cu sisteme de producere și distribuție a energiei termice**, respectiv: în municipiile *Bacău, Botoșani, Iași, Pașcani, Suceava, Rădăuți, Vatra Dornei, Câmpulung Moldovenesc, Vaslui, Bârlad, orașul Gura Humorului și comunele Tasca, Alexandru cel Bun și Saru Dornei*.

În timp, datorită **fenomenului general de debranșare a populației de la sistemul centralizat de energie termică**, cantitatea produsă și livrată de energie termică a scăzut vertiginos, astfel încât la nivelul anului 2018 cele mai importante cantități produse (consumate) au avut loc în municipiile Iași, Rădăuți și Bacău. Debranșarea de la sistemul centralizat a avut loc datorită tarifelor ridicate și în creștere percepute (ce acopereau și cota substanțială de pierderi din sistem), dificultăților financiare cu care se confruntau furnizorii (acumularea de datorii, scăderea încasărilor) ce determinau adeseori sistarea furnizării agentului termic.

Alimentarea cu energie termică centralizată ²⁵² **în Municipiul Botoșani este asigurată de S.C. Modern Calor S.A. Botoșani**. Operarea Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACE) al Municipiului Botoșani a fost concesionată către S.C. Modern Calor S.A. Botoșani în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciului public de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat nr.13256/12.07.2010, încheiat între UAT Municipiul Botoșani și operatorul S.C. Modern Calor S.A. Botoșani.

---

²⁵² Sursa: Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. Modern Calor S.A. Botoșani

S.C. *Modern Calor S.A. Botoșani* este constituită legal ca societate comercială pe acțiuni, unic actionar și administrator fiind *Consiliul Local al Municipiului Botoșani*.

SACET al Municipiului Botoșani este un sistem complex, format din ansamblul instalațiilor tehnologice, echipamentelor și construcțiilor situate în cele 37 zone unitare de încălzire, legate printr-un proces tehnologic și funcțional comun, destinate producerii, transportului, distribuției și furnizării energiei termice prin rețele termice, pentru utilizatorii de energie termică de tip urban și comercial din municipiul Botoșani.

Sistemul de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACET) al municipiului Botoșani este constituit din următoarele **componente**:

- ✍ **Sursa de producere a energiei electrice și termice** - sursa CET Botoșani;
- ✍ **Rețea termică de transport (primară)** – cu lungime totală traseu rețea termică de transport: 22,108 km și lungime totală conductă rețea termică de transport: 44,216 Km;
- ✍ **Puncte termice centralizate și module termice** - 37 puncte termice centralizate și 44 module termice la nivel de clădire;
- ✍ **Rețele termice de distribuție (secundare)** - cu o lungime totală traseu rețele termice de distribuție de 181,973 km.

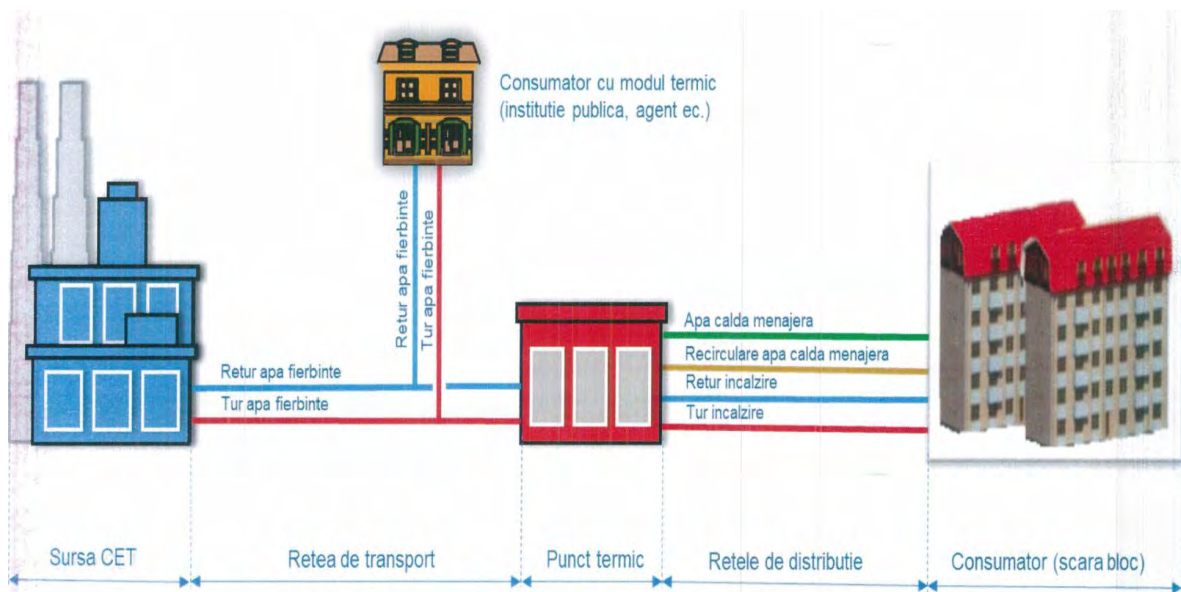

Fig. 6.20. Schema de principiu SACET Botoșani ²⁵³

În ultimul deceniu, în baza unor proiecte cu finanțare europeană (*POS MEDIU et. I*, val. 45 mil Euro) și guvernamentală au fost dezafectate cazanele cu abur CR 105 t/h, cazanele 1, 2 și 3 de apă fierbinte CAF 100 Gcal/h, parțial stația de tratare chimică a apei și vechile echipamente ale treptelor I și II pentru pompare păcură. S-a construit o nouă sursă de producere a energiei electrice și termice, cu montarea de noi echipamente,

²⁵³ Sursa: S.C. *Modern Calor S.A. Botoșani*

respectiv: 2 motoare termice GE Jenbacher AG – JMS 624 GS-N LC, capacitate 4,4 MW/h și schimbătoare de căldură 2X 4Mwt (3,4 Gcal/h) fiecare, alimentare pe gaz; 2 cazane de apă fierbinte de 52 Mwt fiecare, alimentare pe gaz sau păcură; modernizarea instalațiilor de pompare și transport păcură pentru cele două cazane. S-a continuat acțiunea de reabilitare și modernizare a sistemului de distribuție secundară și a punctelor termice și a fost dezvoltată rețeaua de clienți, în special prin racordarea celor din categoriile instituții publice și agenți economici.

În anul 2014, se demarează documentația în vederea accesării unui nou contract de finanțare (*POS MEDIU et. II*, val. estimată 10.2 mil. Euro). Proiectul a presupus reabilitarea rețelelor secundare din șapte ansambluri de locuințe și a unor puncte termice, realizarea de racorduri din rețeaua primară de transport pentru noi consumatori, achiziția și montarea unui sistem de supraveghere și comandă de la distanță a echipamentelor, înlocuirea a peste 1400 de contori, echilibrarea hidraulică a condominiilor, reabilitarea sistemului de pompare a agentului termic și construirea unei stații electrice noi de 20 KV.

De menționat faptul că, **sursa de producere a energiei electrice și termice** (sursa CET) a fost **modernizată și reabilitată major**, în perioada 2011-2015, prin proiectul "*Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Botoșani pentru perioada 2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice*", proiect finanțat prin *Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013*, Axa Prioritară 3 cu fonduri UE, *Buget de Stat* și *Buget Local*. Prin proiectul de reabilitare a sursei CET s-a prevăzut o stație de tratare ape uzate nouă și s-au realizat rețele de canalizare ape uzate tehnologice noi, corespunzătoare noilor obiective din sursa *CET Botoșani*.

Și **rețeaua termică de transport (primară)** a SACET Botoșani a fost **reabilitată în proporție de 100%** prin intermediul aceluiași proiect, dar și din alte surse: Finanțare conform *OU 48/2004 +ARCE* (perioada 2005-2008) și *Bugetul de Stat* și *Bugetul Local* prin *Programul Căldură și Contort* (perioada 2008-2011).

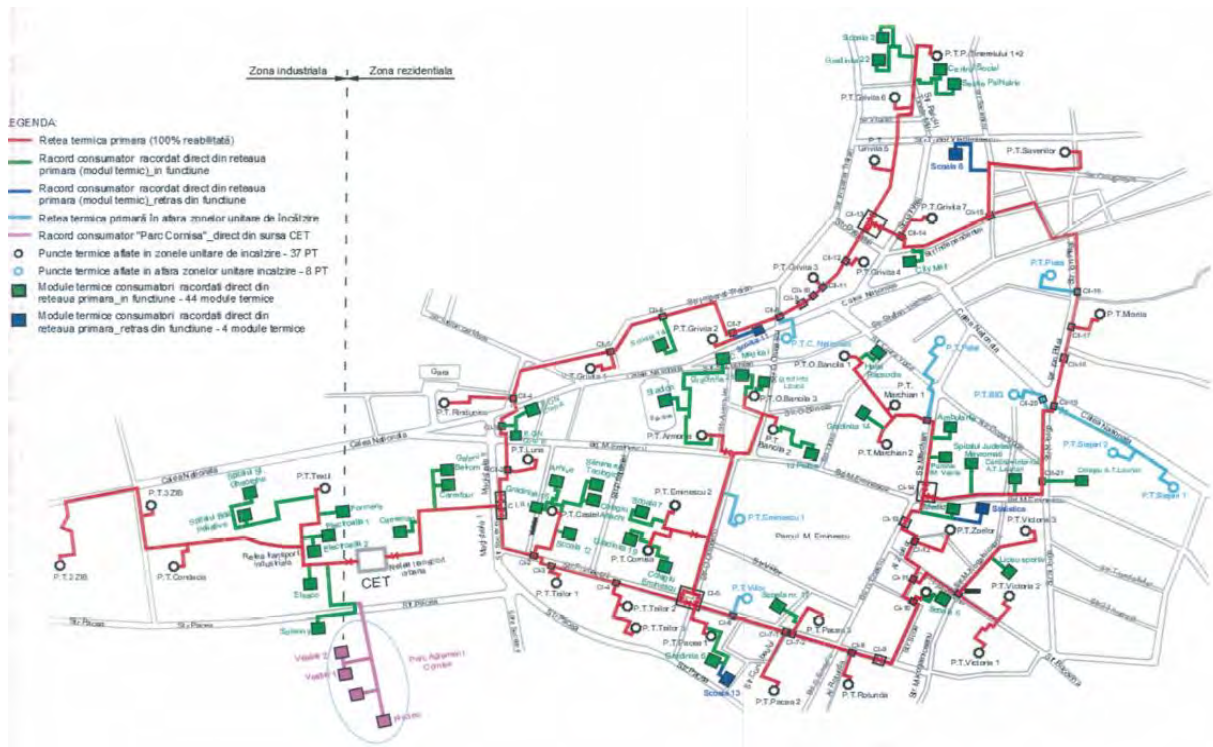

Fig. 6.21. Plan de situație rețea transport (primară) SACET Botoșani

Punctele termice centralizate sunt în **stadiul de reabilitare/modernizare cel mai scăzut** dintre toate componentele SACET Botoșani. Datorită faptului ca UAT Botoșani nu are în proprietate publică clădirile punctelor termice nu s-au mai putut accesa programe de finanțare pentru reabilitarea și modernizarea acestora. Reabilitarea /modernizarea acestora a început în anul 2001, s-a realizat incomplet și în etape, starea multor echipamente fiind uzate fizic și moral și ar trebui înlocuite.

Astfel, din cele 37 puncte termice centralizate în funcțiune sunt reabilitate/modernizate/eficientizate doar 4 puncte, respectiv punctele termice în care s-a implementat schema tehnologică de racordare indirectă a instalațiilor de încălzire și preparare apă caldă menajeră în două trepte serie-paralel cu încălzirea. Pentru toate celelalte 33 de puncte termice este necesară modernizarea și eficientizarea acestora.

Rețelele termice de distribuție (secundare) distribuie agenții termici secundari (agent termic încălzire și apă caldă menajeră) de la limita punctelor termice centralizate la consumatorii de tip condominiu (bloc) în majoritate.

Rețelele termice de distribuție din SACET Botoșani sunt **reabilitate în proporție 92,9%** din surse proprii Operator (2001-2004), *Bugetul de Stat* și *Bugetul Local* prin *Programul Căldură și Contort* (2006-2013) și *Fonduri UE, Bugetul de Stat* și *Buget Local* prin proiectul menționat mai sus realizat prin *POS Mediu 2007-2013, Axa Prioritara 3*.

Situația reabilitării rețelelor termice de distribuție agent termic încălzire în cele 37 de zone unitate de încălzire:

- în 30 ansambluri de locuințe rețelele au fost reabilitate în proporție de 100%;

- la 1 ansamblu de locuințe rețeaua a fost reabilitată în proporție de 64%;
- au rămas de reabilitat rețelele din 6 ansambluri de locuințe.

Lungimea totală a rețelelor termice de distribuție din SACET Botoșani este prezentată în tabelul 6.14.

Tab. 6.17. Lungime totală rețele termice de distribuție SACET Botoșani, anul 2021 ²⁵⁴

Lungime rețele termice de distribuție	U.M.	Lungime traseu	Lungime conductă	Clasic (conductă)	Preizolat (conductă)
Lungime totală rețele de distribuție	km	181,973	247,444	46,808	200,636
Lungime totală rețele termice de încălzire	km	65,471	130,942	28,064	102,878
Lungime totală rețele termice apă caldă menajeră	km	65,990	65,990	13,520	52,470
Lungime totală rețele termice recirculare apă caldă menajeră	km	50,512	50,512	5,224	45,288

În ceea ce privește **numărul consumatorilor branșați și racordați la SACET Botoșani**, pe categorii de consumatori, sunt prezentați în tabelul de mai jos:

Tab. 6.18. Numărul consumatorilor branșați și racordați la SACET Botoșani, anul 2021

Nr.crt.	Specificație	Anul 2021 (situație 31 Decembrie)
1.	Număr apartamente branșate	10.211
2.	Număr consumatori noncasnici (agenți economici, instituții publice)	134

Datele privind **energiile termice livrate** la limita sursei CET, în rețeaua de transport (RT), în rețelele de distribuție (RD), consumatorilor SACET Botoșani, pierderile în rețeaua de transport, în rețelele de distribuție și total SACET Botoșani, în anul 2021, sunt prezentate în tabelul următor:

Tab. 6.19. Energiile termice la limita sursei CET și pierderile de energie termică, anul 2021 ²⁵⁵

Nr. crt.	Specificație	Anul 2021		
		Gcal	MWh	%

²⁵⁴ Sursa: Date puse la dispoziție de Operatorul S.C. Modern Calor S.A. Botoșani

²⁵⁵ Sursa: Date puse la dispoziție de Operatorul S.C. Modern Calor S.A. Botoșani

1.	Energie termică livrată la limita sursei CET, din care:	100.736	117.156	
2.	1.1. Energie termică livrată client racordat din sursa CET (Parc Agreement Cornișa)	1.419	1.650	
	1.2. Energie termică livrată în rețeaua de transport (RT)	99.317	115.506	
2.	Pierderi energie termică în rețeaua de transport (RT) (% raportat la 1.2)	10.575	12.298	10,65%
3.	Energie termică livrată din rețeaua de transport (RT), din care:	88.742	103.207	
	3.1. în module termice racordate direct la rețeaua de transport	14.095	16.393	
	3.2. în Punctele Termice centralizate, pentru rețelele de distribuție (RD)	74.647	86.814	
4.	Pierderi energie termică în rețelele de distribuție (RD) (% raportat la 3.2)	19.658	22.862	26,33%
5.	Energie termică livrată din rețelele de distribuție (RD), din care:	54.989	63.952	
	5.1. Consumatori casnici	52.376	560.913	
	5.2. Consumatori noncasnici	2.613	3.039	
6.	Total energie termică livrată (facturată) consumatorilor SACET Botoșani (1.1 + 3.1 + 5)	70.503	81.995	
7.	Total pierderi de energie termică în SACET Botoșani (% raportat la 1)	30.233	35.161	30,01%

S.C. Modern Calor S.A. produce în cogenerare energie electrică, pe care o furnizează atât direct unor clienți riverani, cât și în sistemul energetic național.

Energiile termice la limita sursei CET, din care în cogenerare (cu motoarele termice) și cu surse de vârf (cazane apă fierbinte - CAF, cazan abur industrial – CAI), anul 2021, sunt prezentate în tabelul 6.17.

Tab. 6.20. Energiile termice la limita sursei CET în cogenerare și cu surse de vârf

Nr. crt.	Specificație	Anul 2021		
		Gcal	MWh	%
1.	Energie termică la limita sursei CET, din care:	100.736	117.156	
	1.1. În cogenerare (CHP1 + CHP2)	48.448	41.657	41,35%

1.2. Cu surse de vârf (CAF1 + CAF2 CAI)	59.079	68.708	58,65%
---	--------	--------	--------

Investițiile în SACET Botoșani în faza de implementare au în vedere:

(1) Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Botoșani pentru perioada 2009 - 2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice - etapa II

- ❖ **Faza implementare:** Etapa achiziții publice contract proiectare și execuție lucrări, contract managementul execuției și contract supervizare lucrări.
- ❖ **Finanțare:** Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020, Axa Prioritară 7, Obiectiv Specific 7.1.
- ❖ **Componentele proiectului:**
  - ◆ Reabilitarea rețelelor termice secundare din 5 ansambluri de locuințe: Textil, 2 ZIB (Electro), 3 ZIB (/UPS), Condacia și Armonia;
  - ◆ Extindere rețea termică primară prin branșarea la SACET a 21 noi consumatori;
  - ◆ Reabilitarea/modernizarea sistemului de pompare a agentului termic din rețeaua primară;
  - ◆ Reabilitarea/modernizarea sistemului de pompare a agentului termic din rețeaua termică secundară de încălzire (pompe și convertizoare de frecvență în 12 puncte termice);
  - ◆ Achiziționarea și implementarea unui sistem de achiziție și transmitere date, supraveghere și acționare la distanță a SACET (SCADA);
  - ◆ Echilibrarea hidraulică a condominiilor la nivel de branșament din 20 ansambluri de locuințe alimentate din rețeaua de încălzire - regulatoare de presiune + robinete de reglare.

(2) Realizare Parc Fotovoltaic în incinta S.C. Modern Calor S.A. Botoșani

- ❖ **Faza implementare:** Etapa elaborare aplicație finanțare în conformitate cu Ghidul Specific_Măsura de Investiții 1.1 - Noi capacitati de productie electrica din surse regenerabile, PNRR
- ❖ **Finanțare:** Planul Național de Redresare și Reziliență - Pilonul I, Tranziția verde - Componenta CG. Energie, Măsura de investiții - 1.1 - Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile.

Municipalitatea Botoșani a venit în întâmpinarea eforturilor depuse de Operatorul Modern Calor și a reactualizat, în anul 2018, **Strategia locală de alimentare cu energie termică a municipiului Botoșani în sistem centralizat** aprobată prin HCL nr. 54/31.01.2007, reactualizată și aprobată de autoritățile administrației publice locale prin HCL nr. 299/29.07.2008, HCL nr. 74/31.03.2010 și HCL nr. 352/2015.

Strategia locală de alimentare cu energie termică la nivelul municipiului Botoșani în orizontul de timp 2022-2028 a fost elaborată ca o necesitate a revitalizării sistemului centralizat de încălzire, readucerii în sistem a vechilor consumatori, sau

conectării a noi consumatori, ca o soluție viabilă pentru sistemul de încălzire dictată, pe lângă celelalte modificări apărute, și de modificările legislative care au intervenit, mai ales în ultima perioadă.

Rolul strategiei de alimentare cu energie termică este acela de a prezenta o analiză a situației existente din punctul de vedere al modului de asigurare al căldurii și apei calde de consum la consumatorii finali din municipiul Botoșani, pentru a furniza municipalității o vedere de ansamblu asupra situației energetice actuale, precum și a perspectivelor pe termen scurt, mediu și lung privitoare la evoluția utilităților energetice ale utilizatorilor și asupra modului de asigurare a acestora.

În conformitate cu legislația actuală, **clădirile nou construite trebuie să fie de tip nZEB**, deci trebuie să prezinte nivel scăzut al necesarului specific de energie (inclusiv termică) și minim 30% din energia consumată trebuie să fie produsă din surse regenerabile de energie. În vederea eficientizării energetice, respectiv a reducerii costurilor de producere a energiei termice, în zonele rezidențiale noi se consideră implementarea a numeroase tehnologii existente în prezent pe piață și aflate într-un stadiu avansat de maturitate tehnologică, ca de exemplu extinderea utilizării pompelor de căldură în zone cu construcții noi, rețele termice de temperatură scăzută în vederea descurajării utilizării microcentralelor de apartament la dezvoltările imobiliare noi.

Eficiența energetică în cadrul sectoarelor rezidențial și terțiar este influențată și de digitalizarea sistemului energetic prin **promovarea sistemelor de monitorizare inteligente (SMI)** ce joacă un rol important în observarea caracteristicilor consumatorilor contribuind astfel decisiv la identificarea și prioritizarea nevoilor acestora de implementare de măsuri de eficiență energetică, permițând, de asemenea, reducerea considerabilă a pierderilor comerciale în rețelele de distribuție.

În vederea atingerii dimensiunii principale legate de **Decarbonare - emisiile și absorbțiile GES**, un pilon principal al *Strategiei de alimentare cu energie termică a consumatorilor din municipiul Botoșani* îl constituie înlocuirea capacităților existente de producere a energiei electrice și termice ce va avea ca efect și reducerea consumurilor proprii tehnologice, în special prin investițiile pentru modernizarea și dezvoltarea unităților de producere în cogenerare de înaltă eficiență (inclusiv pe gaz metan).

Extinderea capacității de producție a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență la S.C. *Modern Calor S.A. Botoșani* va realiza transformarea *Sistemului Centralizat de Alimentare cu Energie Termică (SACET) Botoșani* în **sistem eficient de termoficare centralizat** prin creșterea cantității de energie termică produsă în cogenerare de înaltă eficiență în sursa CET la cel puțin 75% din energia termică utilă, conform art. 2, alin. (41) și (42) din *Directiva 2012/27/UE* privind eficiența energetică, respectiv *Legea 121/2014* privind eficiența energetică, cu toate completările și modificările în vigoare.

Concluzionând, **Strategia conduce astfel la atingerea următoarelor obiective:** ²⁵⁶

- ▶ *continuitate, calitate, siguranță și eficiență în alimentarea cu energie termică a populației;*
- ▶ *asigurarea, pe termen lung, a resurselor și condițiilor necesare pentru acoperirea cererii de încălzire, preparare a.c.c., precum și estimarea cererii de răcire din partea populației;*
- ▶ *dezvoltarea durabilă a Unității Administrativ Teritoriale;*
- ▶ *utilizarea eficientă pentru producerea energiei termice a resurselor energetice primare, corelată cu eficientizarea consumului, în special în sectorul rezidențial;*
- ▶ *decarbonarea sectorului de încălzire și răcire urbană, respectiv reducerea emisiilor de GES;*
- ▶ *reducerea emisiilor de poluanți, alții decât GES, și îmbunătățirea calității mediului înconjurător - apă, aer, sol;*
- ▶ *stabilirea datelor, informațiilor și, după caz, a măsurilor/acțiunilor/termenelor necesare pentru evaluarea disponibilităților locale în ceea ce privește SRE și/sau căldura reziduală/frigul rezidual și identificarea opțiunilor strategice de maximizare a gradului de utilizare a acestora pentru producerea energiei termice în sistem centralizat;*
- ▶ *stabilirea datelor, informațiilor și, după caz, a măsurilor/acțiunilor/termenelor necesare pentru evaluarea, la nivel local, a potențialului de cogenerare de înaltă eficiență și a potențialului de încălzire și răcire eficientă și identificarea opțiunilor strategice de valorificare a acestora în condiții de eficiență economică;*
- ▶ *stabilirea necesității/oportunității de înființare a serviciului și a unui SACET nou sau, după caz, de dezvoltare/modernizare/eficientizare a unui SACET existent, pe baza unei analize cost-beneficiu în cadrul căreia sunt comparate cel puțin trei opțiuni strategice de asigurare a necesarului de energie termică pentru încălzire, preparare acc și răcire din localitate/localități, în sistem centralizat și/sau individual, care conduc la creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de GES;*
- ▶ *stabilirea datelor necesare și identificarea opțiunilor strategice de preluare și furnizare prin SACET a disponibilului de energie termică al producătorilor independenți de energie termică locali, dacă este cazul;*
- ▶ *satisfacerea cerințelor de interes public ale colectivităților locale, inclusiv eliminarea riscurilor de intoxicare, asfixiere, incendii, explozii, precum și a riscurilor privind sănătatea populației;*
- ▶ *asigurarea accesibilității energiei termice pentru populație;*
- ▶ *asigurarea conformității cu prevederile legislației UE aplicabile, valorificarea experienței internaționale și adoptarea celor mai bune practici în sectorul încălzirii și răcirii urbane.*

---

²⁵⁶ Sursa: Strategia locală de alimentare cu energie termică la nivelul municipiului Botoșani în orizontul de timp 2022-2028

Totodată, **prin Strategie** este asigurată **implementarea următoarelor principii pentru prestarea serviciului public de alimentare cu energie termică:**

- ✍ profesionalism și management performant;*
- ✍ atragere a investițiilor private;*
- ✍ absorbție de resurse financiare din fonduri comunitare și/sau programe naționale de cofinanțare;*
- ✍ acces nediscriminatoriu la rețelele SACET, în condițiile legii;*
- ✍ responsabilitatea tuturor părților implicate – AAPL/ADI, producători independenți de energie termică locali, operator SACET, consumatori locali și promovarea de parteneriate între acestea;*
- ✍ acoperirea costurilor justificate ale operatorului SACET și, dacă este cazul, ale producătorilor independenți de energie termică locali și desfășurarea activității acestora în condiții de profitabilitate economică;*
- ✍ competitivitatea și suportabilitatea prețurilor locale ale serviciului și protejarea consumatorilor vulnerabili;*
- ✍ transparență și simplificare a procedurilor administrative.*

6.3.1.4. Rețeaua de alimentare cu gaze naturale

Gazele naturale reprezintă cel mai scump combustibil, având în același timp și cel mai redus impact asupra mediului în comparație cu ceilalți combustibili fosili (carbune, lignit), motiv pentru care rețeaua de distribuție a gazelor naturale continuă să se extindă atât la nivel județean, cât și municipal.

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a piețelor de energie electrică și gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, activitatea de reglementare s-a axat pe creșterea transparenței piețelor de energie electrică și gaze naturale, promovarea producerii de energie electrică produse din surse regenerabile, promovarea producerii de energie electrică produse în capacități noi de cogenerare.

În ceea ce privește consumul de gaze naturale, în perioada 2012 - 2021, atât la nivelul întregii regiuni, cât și al județului Botoșani, se constată o creștere a consumului de gaze naturale cu 25,55% la nivelul

întregii regiuni, respectiv cu 46,19% la nivelul județului Botoșani, situație prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 6.21. Distribuția de gaze naturale în localitățile Regiunii Nord-Est, în per. 2012-2021 ²⁵⁷

Regiuni de dezvoltare și județe	Ani									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Regiunea Nord-Est	699.991	663.617	657.150	634.201	645.165	661.241	706.325	727.096	758.745	878.850
Bacău	196.865	179.118	165.281	172.080	171.337	174.409	179.587	201.486	216.029	246.102
Botoșani	48.335	47.860	43.698	44.466	45.618	44.930	55.021	65.477	63.027	70.659
Iași	205.999	193.994	183.349	185.722	192.505	200.412	207.079	209.650	208.745	244.581
Neamț	107.533	99.781	135.786	99.482	97.956	99.480	118.725	112.841	130.046	139.509
Suceava	85.086	89.002	78.490	80.357	84.400	87.908	89.071	83.070	85.184	115.633
Vaslui	56.173	53.862	50.546	52.094	53.349	54.102	56.842	54.572	55.714	62.366

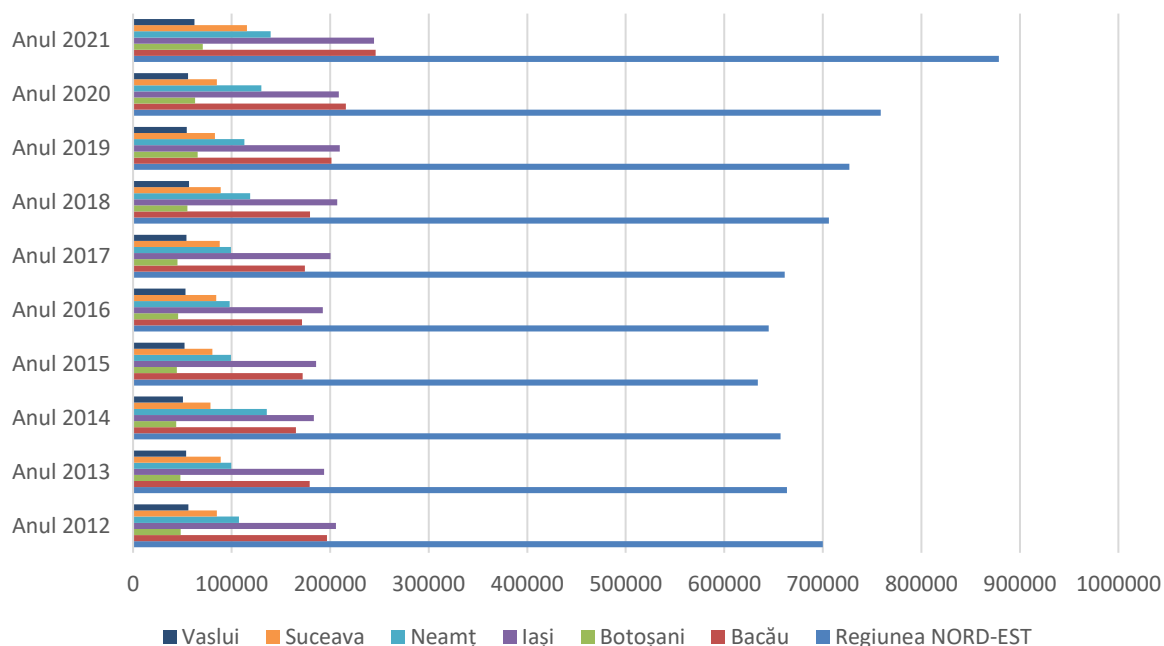

Fig. 6.22. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Nord-Est, în perioada 2012-2021 ²⁵⁸

Rețeaua de distribuție a gazelor naturale la nivelul Regiunii Nord-Est are o lungime totală de 4.405,7 km, reprezentând 10,6% din lungimea totală din România

²⁵⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

²⁵⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

și o creștere cu 30% față de 2012. În mediul urban se află 61,9% din lungimea totală, totalizând 2.726,5 km (2018). Comparativ cu anul 2012, ponderea deținută de rețeaua de gaze naturale în mediul rural a crescut cu aprox. 10 p.p. Județele cu cele mai mari ponderi în mediul rural sunt Iași (53,7%) și Neamț (46,1%). Doar 33 dintre municipiile și orașele regiunii sunt conectate la sisteme de distribuție a gazelor naturale, iar cea mai mare parte a comunelor și satelor nu au acces la rețea.

Alimentarea cu gaze naturale la nivelul județului Botoșani se realizează prin **S.C. Delgaz Grid S.A.**, operator economic care își desfășoară activitatea în domeniul distribuției gazelor naturale, având ca principal obiect de activitate distribuția combustibililor gazoși prin conducte. Prin activitatea de distribuție, *Delgaz Grid* asigură funcționarea în condiții de siguranță și la parametri tehnici proiectați a tuturor elementelor componente ale sistemului de distribuție a gazelor naturale și a instalațiilor de utilizare, conform cu reglementările în vigoare, normele tehnice și clauzele contractuale.

Principalii **indicatori ai sistemul județean de distribuție a gazelor** sunt prezentați în tabelul de mai jos:

Tab. 6.22. Evoluția rețelei de distribuție a gazelor naturale la nivelul Județului Botoșani ²⁵⁹

Medii de rezidență	Ani									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Numărul localităților în care se distribuie gaze naturale										
Urban	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Rural	3	3	3	3	3	4	4	5	4	4
Lungimea conductelor de distribuție a gazelor										
Kilometri	239,1	253,6	253,6	276,7	274,4	275,1	282,6	283,3	300,2	314,1
Cantitatea de gaze distribuite, mii de metri cubi										
Total, din care:	48.335	47.860	43.698	44.466	45.618	44.930	55.021	65.477	63.027	70.659
Pentru uz casnic	27.144	27.822	25.327	25.273	25.471	25.898	27.034	26.276	26.187	30.279

În urma analizei datelor au fost corelate următoarele concluzii:

- ▶ număr redus al localităților conectate la sistemul de distribuție a gazelor, la nivel județean înregistrându-se un total de 8 localități (Municipiul **Botoșani**, Municipiul **Dorohoi**, Orașul **Bucecea**, Comunele **Curtești**, **Frumușica**, **Mihai Eminescu** și **Șendriceni**);
- ▶ lipsa unor modificări majore în ceea ce privește lungimea sistemului de distribuție a gazelor, deși este de remarcat creșterea cu 31,36% a lungimii rețelei de distribuție în anul 2021 față de anul de referință;

²⁵⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

- ▶ un consum industrial ridicat al gazelor, din cei 70.659 de metri cubi consumați în anul 2021 aproximativ 60% fiind direcționate către această zonă, constituind în cifre absolute 40.380 de metri cubi;
- ▶ creștere a consumului de gaze – atât general, cât și pentru uz casnic - în anul 2021 înregistrând-se un consum cu aproximativ 46,19%, respectiv 11,55% mai mare față de anul 2012.

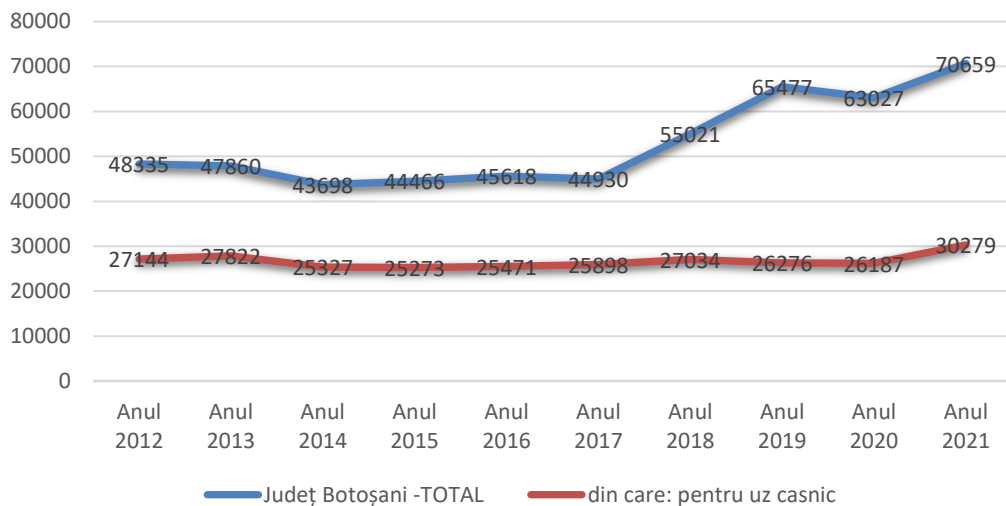

Fig. 6.23. Variația consumului de gaze naturale, Județul Botoșani, 2012-2021 ²⁶⁰

Pentru dezvoltarea sistemului de distribuție a gazelor la nivel județean, autoritățile locale au desfășurat o serie de ședințe la începutul anului 2021 alături de *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) "Valea Prutului de Nord"* și de distribuitorul de gaze *Transgaz* privind extinderea rețelei pe traseul Botoșani – Săveni – Darabani.

Alimentarea cu gaze naturale în cele 3 localități din Zona Metropolitană Botoșani – Botoșani, Bucecea și Curtești - este asigurată de către S.C. Delgaz Grid S.A.

În anul 2021, **lungimea conductelor de distribuție a gazelor naturale** din *Municipiul Botoșani* și *Zona Metropolitană Botoșani* este de 178,8 km și 198,7 Km reprezentând 56,92%, respectiv 63,26%, din lungimea conductelor de gaze din județul Botoșani și 3,22%, respectiv 3,58%, din conductele existente la nivel regional.

În ceea ce privește **gazele naturale distribuite, în anul 2021, pentru uz casnic**, se constată că **în Municipiul Botoșani**, consumatorii casnici au înregistrat un consum de 22.039 mii metri cubi gaze, reprezentând cea mai mare creștere a cantității totale de gaze naturale din perioada analizată (2012-2021). Situația este similară și **în orașul**

²⁶⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Bucecea și în Comuna Curtești, unde pe fondul extinderii rețelei de distribuție, a crescut și consumul de gaze naturale, atât per ansamblu, cât și la nivelul populației.

Tab. 6.23. Evoluția principalilor indicatori ai rețelei de distribuție a gazelor naturale în Zona Metropolitană Botoșani, 2012-2021 ²⁶¹

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
UM: Km/Mii mc										
MUNICIPIUL BOTOȘANI										
Lungime conducte distribuție gaze - km	143,7	153,9	156,5	163,1	162,2	162,2	164,6	162,7	177	178,8
Gaze naturale distribuite total – mii mc	36.826	36.338	33.138	33.071	33.468	33.382	42.901	53.052	50.351	56.665
Gaze naturale distribuite – uz casnic - mii mc	20.987	21.482	19.590	19.421	19.553	19.645	20.380	19.694	19.285	22.039
ORAȘ BUCECEA										
Lungime conducte distribuție gaze - km	16,8	16,8	16,8	19,2	15,7	15,7	15,7	15,7	15,6	16,2
Gaze naturale distribuite total – mii mc	1.812	1.757	1.452	2.074	2.447	1.578	1.788	2.367	2.607	2.067
Gaze naturale distribuite – uz casnic - mii mc	680	682	621	630	606	626	642	656	650	711
COMUNA CURTEȘTI										
Lungime conducte distribuție gaze - km	0,9	1,1	1,6	1,9	2	2	3	3,2	3,4	3,7

²⁶¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Gaze naturale distribuite total – mii mc	15	45	58	82	90	115	146	164	197	245
Gaze naturale distribuite – uz casnic - mii mc	13	27	46	65	77	99	128	147	177	223

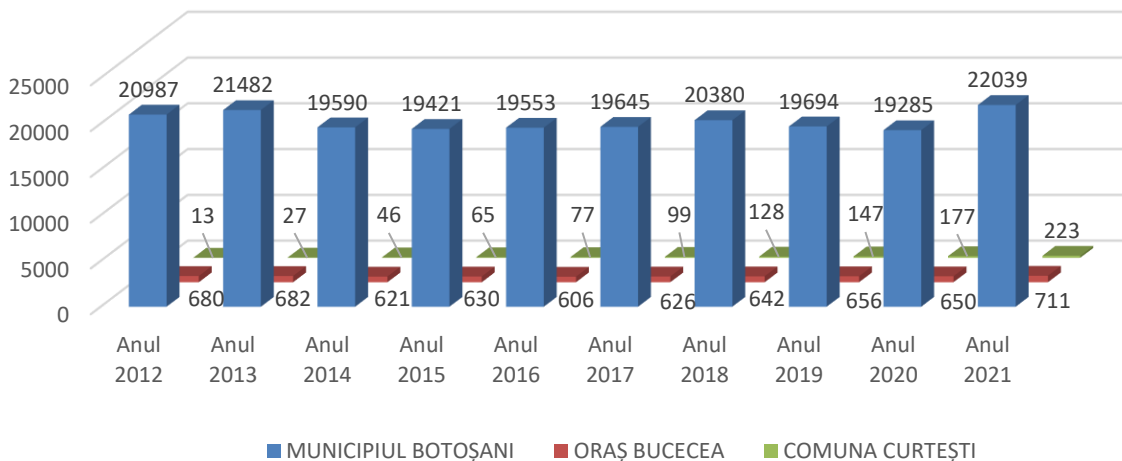

Fig. 6.24. Distribuția gazelor naturale pentru uz casnic în Zona Metropolitană Botoșani, 2012-2021 (mii m³)²⁶²

Calculând **consumul pe cap de locuitor pentru uz casnic** la fiecare nivel, rezultă că în municipiul Botoșani consumul a fost de 187,55 mc/locuitor, în Zona Metropolitană Botoșani de 92,54 mc/locuitor, în judetul Botoșani de 66,78 mc/locuitor, în regiunea Nord - Est de 105,79 mc/locuitor și în România de 170,66 mc/locuitor, de unde rezultă că doar în municipiului Botoșani nivelul mediu anual de consum de gaze pe cap de locuitor se situează peste consumul mediu anual pentru uz casnic, pe cap de locuitor, la nivel național.

Concluzionând, consumul de gaze naturale a crescut cu aproximativ 30% în ultimul deceniu ca urmare a tranziției către sistemele individuale de încălzire a locuinței, pe fondul debransărilor de la sistemul centralizat de termoficare.

²⁶² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online

Potrivit chestionarului online aplicat în procesul de consultare publică a SIDU 2021-2027, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare gaze marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite sau foarte mulțumite (87%).

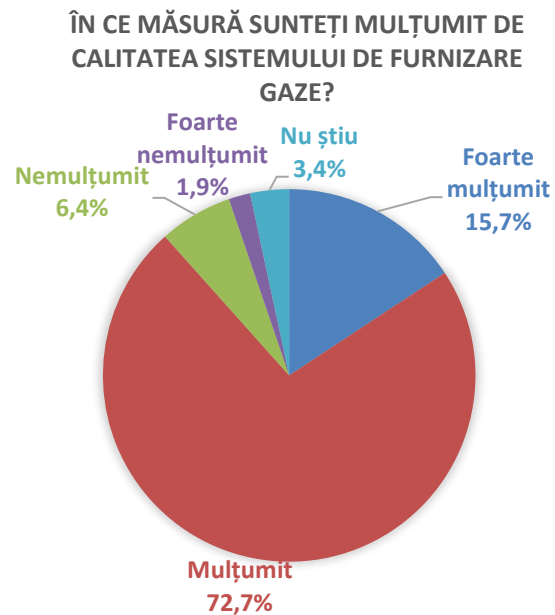

Fig. 6.25. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare gaze

6.3.1.5. Rețeaua de alimentare cu energie electrică

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a piețelor de energie electrică și gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, activitatea de reglementare s-a axat, în principal, pe creșterea transparenței piețelor de energie electrică și gaze naturale, promovarea producerii de energie electrică produse din surse regenerabile, promovarea producerii de energie electrică produsă în capacități noi de cogenerare.

Din perspectiva producției de energie electrică, **Regiunea Nord - Est joacă un rol esențial, prin prisma capacităților și potențialului de care dispune, mai ales în sectorul energiilor regenerabile (energie solară, energie hidroelectrică, biogaz, centrale cogenerative, biomasă, energie geotermală, energie eoliană)**. În anul 2019, numărul de proiecte care valorificau energiile regenerabile însumau 145 de unități, cu o putere estimată de 826,34 MW, în creștere ușoară față de anul precedent. Cele mai mari

ponderi din puterea totală realizată o dețin județele Iași cu 30% (255 MW) și Vaslui cu 45% (374 MW).²⁶³

Pe tipuri de energie, **cel mai mare aport îl aduce energia eoliană** cu 621 MW, reprezentând 75% din total putere instalată, potențial fructificat în județele Iași (39%) și Vaslui (60%). Celelalte tipuri de energii regenerabile sunt într-o mai mică măsură fructificate: **biomasa** cu un aport total de 65,57 MW (jud. Suceava și Neamț), **cogenerare** cu un aport total de 63 MW (jud. Bacău și Iași), **energia solară** cu 26 MW (preponderent Bacău și Iași). **Potențialul microhidroenergetic** al zonei este, de asemenea, unul **relativ ridicat**, același studiu identificând râul Siret ca având perspective pentru amplasarea unor mici unități de producere a energiei hidroelectrice. În prezent, **în apropierea municipiului Botoșani** funcționează o singură **microhidrocentrală, la Bucecea**, cu o putere instalată de 1,2 MW.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice din regiunea Nord - Est este gestionată de compania DELGAZ GRID, companie a grupului *E.ON România*, primul distribuitor integrat de energie electrică și gaze naturale din România.

Referitor la **gradul de electrificare din regiune, în speță județul Botoșani**, din datele oferite de *Consiliul Județean Botoșani*, se poate remarca un grad ridicat de electrificare. La nivel județean sunt înregistrate doar 205 locuințe neconectate la sistemul electric, 131 aflându-se în mediul rural și 74 în mediul urban.

Infrastructura sistemului electric cuprinde pe teritoriul județului Botoșani un număr de **1.378 de posturi de transforme și 13.361 firide generale și de palier** aferente posturilor de transformare.

Linii de înaltă tensiune au fost grupate în trei categorii prezentând următoarele specificații:

- *linii electrice de înaltă tensiune 110 kv au o lungime de 351,4 km;*
- *linii electrice de medie tensiune 20kv au o lungime de 1.855,06 km;*
- *liniile electrice de joasă tensiune 0,4 kv prezintă o lungime totală de 3.641,77.*

Referitor la **punctele de producere a energiilor electrice**, pe teritoriul județului Botoșani nu au fost înregistrați operatori privați care să aibă în gestiune producerea în centrale a energiei electrice.

Potrivit distribuitorului de energie electrică *DELGAZ GRID*, **modul de alimentare cu energie electrică a consumatorilor din municipiul Botoșani** se face prin intermediul a **3 stații electrice de transformare**: stația 110/20/6 kV Botoșani, stația 110/20 kV Blocuri și stația 110/20 kV Cătămărăști; 14,73 km LEA 20 kV simplu circuit, 262,124 km LES 20 kV, a unui număr de **262 buc. posturi de transformare** de tip PTA,

²⁶³ Sursa: Informații existente în baza de date Transelectrica

PTAb, PTM și PTCZ-uri cu o putere totală instalată de 136.339 kVA; 837,178 km LES 0,4 kV și 78,50 km LEA 0,4 kV.

Starea tehnică a rețelelor electrice este bună, atât a rețelelor de medie tensiune (LEA 20 kV, LES 20 kV), cât și a celor de joasă tensiune (LEA 0,4 kV, LES 0,4 kV), rețelele electrice de joasă tensiune aferente posturilor de transformare fiind construite între anii 1960 și 1989. Pe raza municipiului Botoșani, nu mai există stâlpi de lemn în rețelele de medie tensiune, iar în cadrul rețelelor de joasă tensiune mai există stâlpi de lemn creozotați, în special stâlpi intermediari de branșament, amplasați în locuri greu accesibile utilajelor pentru ridicarea stâlpilor de beton. Pentru viitor se are în vedere găsirea de soluții pentru înlocuirea inclusiv a acestora cu stâlpi de beton.

În tabelul de mai jos prezentăm **principalii parametri care caracterizează sistemul de alimentare cu energie electrică din Municipiul Botoșani**:

Tab. 6.24. Sistemul de distribuție a energiei electrice din Municipiul Botoșani ²⁶⁴

Nr. crt	Parametrii sistemului de alimentare cu energie electrică	Valoare
1.	Număr stații de transformare din localitatea Botoșani	3
2.	Lungime totală rețele electrice de distribuție, din care:	1.192,532
2.1	Lungime totală linii electrice subterane de medie tensiune, km	262,124
2.2.	Lungime totală linii electrice subterane de joasă tensiune, km	837,178
2.3.	Lungime totală linii electrice aeriene de medie tensiune, km	14,73
2.4.	Lungime totală linii electrice aeriene de joasă tensiune, km	78,50
3.	Număr total posturi de transformare	262
3.1.	Număr PTA (post transformare aerian-montat pe stâlp)	32
3.2.	Număr PTZ (post transformare în cabină zidită)	170
3.3.	Număr PTM (post transformare în cabină metalică)	11
3.4.	Număr PTAB (post transformare în anvelopă de beton)	49

În ceea ce privește **consumul total de energie electrică din Municipiul Botoșani**, la nivelul anului 2021, acesta este prezentat în tabelul următor, defalcat pentru abonații persoane fizice și persoane juridice:

Tab. 6.25. Consumul total energie electrică din Municipiul Botoșani, anul 2021 ²⁶⁵

CONSUM TOTAL ENERGIE ELECTRICĂ MUN. BOTOȘANI			
DESTINAȚIA CONSUMULUI	U.M.	TIPUL CONSUMATORULUI	TOTAL

²⁶⁴ Sursa: Date puse la dispoziție de S.C. DELGAZ GRID S.A.

²⁶⁵ Sursa: Date puse la dispoziție de S.C. DELGAZ GRID S.A.

NR. CRT.			CASNIC		NONCASNIC	
1	POPULAȚIE	MWh	56.343,971	-		56.343,971
2	ILUMINAT PUBLIC	MWh	-	3.188,699		3.188,699
3	SECTOR TERTIAR (CREȘE, GRĂDINIȚE, ȘCOLI, SPITALE, ALTE CLĂDIRI PUBLICE, ETC)	MWh		8.982,46		8.982,46
4	ALIMENTARE CU APĂ	MWh		1.819,953		1.819,953
5	TRANSPORT LOCAL DE CĂLĂTORI	MWh		571,339		571,339
6	CONSUM AFERENT POMPAJULUI DE ENERGIE TERMICĂ	MWh		2.008,141		2.008,141
7	ALȚI CONSUMATORI (AGENȚI ECONOMICI)	MWh		84.594,545		84.594,545
CONSUM TOTAL ENERGIE ELECTRICĂ MUN. BOTOȘANI						157.509,108

Începând cu anul 2005, DELGAZ GRID a realizat **lucrări de modernizare a rețelelor electrice**, atât de medie tensiune cât și de joasă tensiune, precum:

- ✓ **înlocuire cabluri LES 20 kV** (LES 20 kV PTCZ 1503 Botoșani – PTM 1504 Botoșani, LES 20 kV PTCZ 18A Botoșani – PTCZ 1802 Botoșani, LES 20 kV PTCZ 1605 Botoșani – PTA_b 1606 Botoșani, LES 20 kV PTA_b MAG Botoșani – Stația 110/20 kV Cătămărăști);
- ✓ **înlocuire posturi de transformare în cabină metalică de tip PTM cu posturi de transformare de tip PTA_b** (PTA_b 1606 Botoșani, PTA_b 1609 Botoșani, PTA_b 1610 Botoșani, PTA_b 1213 Botoșani);
- ✓ **modernizarea unui număr de 43 de posturi de transformare în cabină zidită de tip PTCZ**, prin înlocuirea de la 1 la 3 celule 20 kV pentru integrarea sistemului de automatizare și comandă de la distanță a sistemului de distribuție în vederea reducerii timpului de întrerupere în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor, lucrări de înlocuire conductor clasic cu conductor torsadat, lucrări de securizare branșamente, etc.
- ✓ **înlocuire LES 20 kV** (LES 20 kV PTA_b Shell – PTCZ CFR Botoșani, LES 20 kV PTCZ 18A Botoșani – PTCZ 1803 Botoșani, LES 20 kV PTCZ 1805 Botoșani – PTCZ 1806 Botoșani, LES 20 kV PTCZ 1706 Botoșani – PTCZ 1707 Botoșani);
- ✓ **modernizare LEA 0,4 kV** aferente următoarelor posturi de transformare: PTM 16A Botoșani, PTM C 3 Botoșani, PTA_b 1609 Botoșani, PTA C10 Botoșani, PTA C 11 Botoșani, PTA C 16 Botoșani;
- ✓ **înlocuire post de transformare în cabină metalică cu post de transformare de tip PTA_b 16 A Botoșani**;
- ✓ **lucrări de îmbunătățire a nivelului de tensiune în LEA 0,4 kV** aferentă următoarelor posturi de transformare PTA Sere Botoșani, PTA Piscicola Botoșani, PTCZ Dacia Service Botoșani, PTA 3 Tulbureni și PTA Petrostar Botoșani.

În vederea îmbunătățirii eficienței energetice implementate sau aflate în curs de implementare la nivelul sistemului de alimentare cu energie electrică a consumatorilor din din municipiul Botoșani, compania *DELGAZ GRID* are în derulare un proiect de integrare în sistemul de tip SCADA a unor posturi de transformare care asigură conexiunea între distribuitorile de medie tensiune din municipiu. Această acțiune are ca scop reducerea timpului de realimentare și a frecvenței întreruperilor cu energie electrică a locurilor de consum ale consumatorilor.

De asemenea, în vederea creșterii gradului de siguranță cât și a continuității în alimentarea cu energie electrică, *DELGAZ GRID* implementează permanent lucrări de modernizare atât a rețelelor de medie tensiune, cât și a celor de joasă tensiune.

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a *SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027*, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare a energiei electrice marchează o preponderență covârșitoare a persoanelor care s-au declarat mulțumite (205) și foarte mulțumite (37).

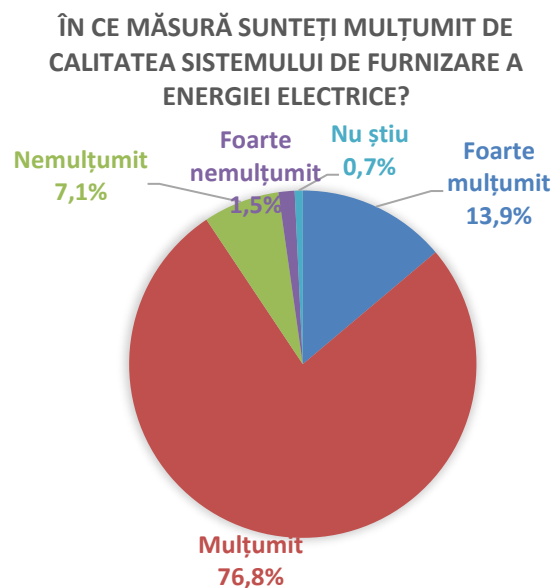

Fig. 6.26. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea sistemului de furnizare a energiei electrice

SISTEMUL DE ILUMINAT PUBLIC

Prin *Legea nr.51/2006* a serviciilor comunitare de utilități publice și *Legea nr. 230/2006* a serviciului de iluminat public, s-a stabilit cadrul juridic și instituțional unitar privind înființarea, organizarea, exploatarea, gestionarea, finanțarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public.

Serviciul de iluminat public din Municipiul Botoșani este organizat în gestiune directă. Prin H.C.L. nr. 331/20 septembrie 2022 **Flash Lighting Services S.A.** are în administrare prin concesionarea lucrărilor de întreținere a serviciului de iluminat public din municipiul Botoșani.

Acest serviciu este înființat și organizat ca serviciu public cu personalitate juridică, în subordinea *Direcției Edilitare din cadrul Primăriei Municipiului Botoșani*, sistem de iluminat public ce aparține în parte municipiului Botoșani și distribuitorului de energie și este compus din:

Tab. 6.26. Infrastructura rețelei de alimentare a iluminatului public din Municipiului Botoșani, anul 2021 ²⁶⁶

Sistemul de iluminat	UM	Anul 2021
Total stâlpi de iluminat	Buc.	5.913
<i>Stâlpi de iluminat proprietatea Primăriei Mun. Botoșani</i>	Buc.	5.913
<i>Stâlpi de iluminat proprietatea Operator principal – Flash Lighting Services S.A.</i>	Buc.	0
Total corpuri de iluminat	Buc.	6.358
<i>Corpuri de iluminat proprietatea Primăriei Mun. BOTOȘANI</i>	Buc.	6.358
<i>Corpuri de iluminat proprietatea Operator principal – Flash Lighting Services S.A.</i>	Buc.	0
Total prelungiri (console)	Buc.	6.358
<i>Prelungiri (console) proprietatea Primăriei Mun. Botoșani</i>	Buc.	6.358
<i>Prelungiri (console) proprietatea Operator principal – Flash Lighting Services S.A.</i>	Buc.	0
<i>Rețele aeriene LEA proprietatea Primăriei Mun. Botoșani</i>	km	5
<i>Rețele aeriene LEA proprietatea Operator principal – Flash Lighting Services S.A.</i>	km	0

²⁶⁶ Sursa: Informații puse la dispoziție de Primăria Municipiului Botoșani

Rețele aeriene LES proprietatea Primăriei Mun. Botoșani	km.	209
Rețele aeriene LES proprietatea Operator principal – Flash Lighting Services S.A.	km	0
Total rețea electrică iluminat public	km	214
Consum energie electrică iluminat public	Kwh/an	7.796.271,80

Referitor la starea actuală a sistemului de iluminat public, se poate afirma faptul că în municipiul Botoșani s-au demarat lucrări de modernizare al acestuia prin schimbarea lămpilor clasice cu lămpi LED. În acest sens, s-au schimbat aproximativ 400 lămpi și s-au depus cereri de finanțare pentru extinderea sistemului cu 2.500 lămpi cu sistem de telegestiune.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește iluminatul public marchează o preponderență covârșitoare a persoanelor care s-au declarat mulțumite (175) și foarte mulțumite (17) față de cele nemulțumite (61) și foarte nemulțumite (14).

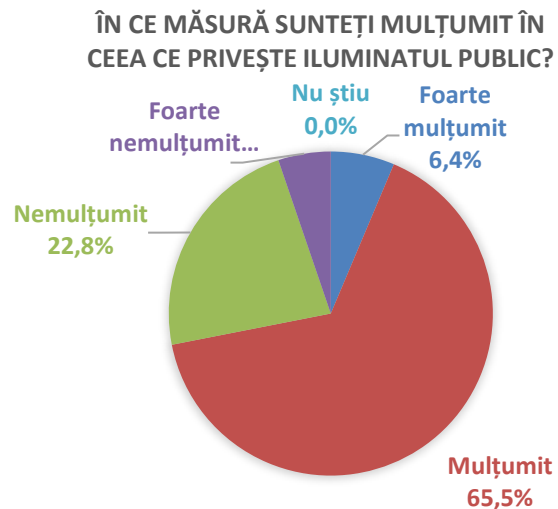

Fig. 6.27. Gradul de mulțumire în ceea ce privește iluminatul public

6.3.1.6. Telecomunicații

Rețelele și serviciile de telefonie fixă și mobilă, comunicațiile prin internet și serviciile conexe acestora au înregistrat în ultimii ani un avans indiscutabil, în linie cu tendințele de la nivel național și mondial. Astfel, în Municipiul Botoșani rețeaua de cabluri s-a modernizat, prin instalarea de cabluri de fibră optică, investițiile fiind realizate de către operatorii de profil.

Printre operatorii de telefonie mobilă cu cei mai mulți clienți la nivel local se numără: *ORANGE*, *VODAFONE*, *TELEKOM*. Pe lângă acești operatori, în cazul serviciilor de telefonie fixă, se adaugă *ROMTELECOM* și *DIGI (RCS&RDS)*. Acoperirea este foarte bună la nivelul municipiului pentru fiecare dintre operatori, fiind disponibile pe scară largă serviciile 4G.

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea conexiunii la internet marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (151) și foarte mulțumite (81), față de cele nemulțumite (26) sau foarte nemulțumite (4).

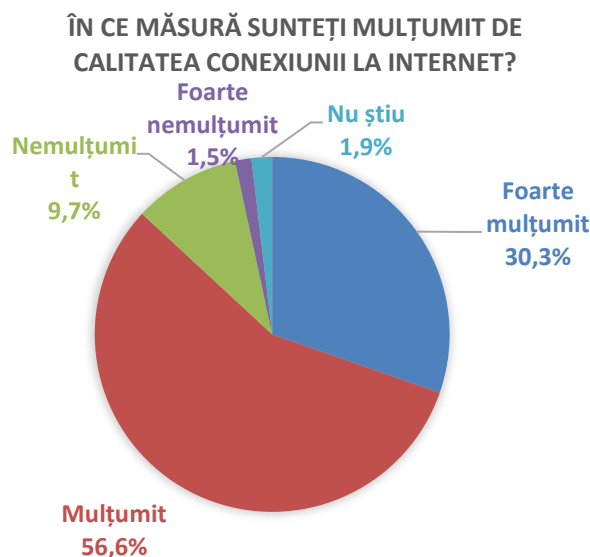

Fig. 6.28. Gradul de mulțumire în ceea ce privește calitatea conexiunii la Internet

6.3.2. Gestiunea deșeurilor

6.3.2.1. Sistemul de management integrat al deșeurilor

Directivele europene în domeniul deșeurilor stabilesc ținte, obiective și termene ferme în materie de reducere a depozitării deșeurilor și de creștere a gradului de reciclare și de reutilizare a acestora. OUG 92/2021 privind regimul deșeurilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2023 transpune în legislația națională prevederile Directivei cadru și stabilește măsuri privind reciclarea și valorificarea deșeurilor reciclabile din deșeurile municipale și a deșeurilor provenite din construcții și demolări, astfel încât să fie atinse următoarele:

- ✓ un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală a cantităților de deșeuri, cum ar fi hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere (și, după caz, provenind din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din deșeurile menajere), până la finele anului 2020;
- ✓ un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere rambleiere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităților de deșeuri nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări, până la finele anului 2020.

Managementul deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații. Responsabilitatea pentru activitățile de gestionare a deșeurilor revine generatorilor acestora în conformitate cu principiul „poluatorul plătește” sau după caz, producătorilor, în conformitate cu principiul „responsabilitatea producătorului”. Gestionarea acestora este o problemă acută la nivelul României, din punct de vedere al protecției mediului, mai ales în contextul cererii crescânde pentru toate produsele alimentare și nealimentare.

Potrivit legii, organizarea activităților de colectare, transport și eliminare a deșeurilor municipale este una dintre obligațiile administrațiilor publice locale, care, prin mijloace proprii sau prin concesionarea serviciului de salubritate, trebuie să asigure colectarea separată, transportul, tratarea, valorificarea și eliminarea finală a deșeurilor municipale, și care, în acest sens, au obligația asigurării condițiilor necesare pentru încurajarea valorificării deșeurilor, pentru reutilizarea și reciclarea acestora în deplin acord cu ierarhia deșeurilor. Tot autorităților administrației publice locale le revine și sarcina de a asigura cadrul instituțional și material pentru colectarea separată a biodeșeurilor, astfel încât

cantitățile de deșeuri biodegradabile municipale depozitate să se reducă la 35% din cantitatea totală.

În categoria **deșeurilor biodegradabile** din deșeurile locale sunt cuprinse:

- ◆ componenta biodegradabilă din deșeurile stradale;
- ◆ nămol orășenesc de la epurarea apelor uzate menajere;
- ◆ deșeuri biodegradabile din piețe agro-alimentare;
- ◆ deșeuri biodegradabile rezultate din gospodării;
- ◆ deșeuri biodegradabile din unități de alimentație publică;
- ◆ deșeuri vegetale din parcuri;
- ◆ deșeuri vegetale din grădini ale populației, sere, solarii, etc.

Cu toate că reprezintă un procent destul de mic din totalul deșeurilor menajere generate, deșeurile menajere periculoase prezintă probleme serioase pentru municipalități, inclusiv pentru administratorii localităților, angajați și locuitori. Cele mai multe ajung la gropile de gunoi sau în sistemul de canalizare.

Managementul integrat al deșeurilor continuă să fie una dintre problemele de mediu prioritare ale Regiunii Nord – Est ²⁶⁷. Conform datelor prezentate de către *Agenția Națională pentru Protecția Mediului*, din totalul deșeurilor colectate, cea mai mare pondere (81%) provine din deșeuri menajere și asimilate, 13% din deșeuri din servicii municipale și restul din deșeuri din construcții și lemn. Urmărind compoziția procentuală a deșeurilor menajere și asimilate, cel mai mare procent îl dețin cele biodegradabile cu 54%, urmate de deșeuri din materiale plastice cu 13%, deseuri din hartie și carton cu 12%, deseuri din sticla 5%, deseuri din metal cu 3% și deseuri din lemn cu 2%.

Pentru nivelul regional, se constată că în cele mai multe județe a avut loc o reducere a cantității de deșeuri generate. Deși în mod normal procesul de creștere economică înregistrat în ultimii ani, generat în special de consumul în creștere a gospodăriilor și firmelor ar fi trebuit să conducă teoretic la o creștere a cantității de deșeuri, în realitate reducerea se datorează scăderii populației rezidente.

În ultimii ani se constată o îmbunătățire a procesului de colectare a deșeurilor din mediul rural, întrucât pe de o parte din ce în ce mai multe localități au încheiat contracte de salubritate cu operatorii autorizați, iar pe de altă parte alte localități și-au dezvoltat propriul sistem de salubritate. Din acest punct de vedere, investițiile din perioada 2021–2027 se vor concentra pe finalizarea implementării sistemelor de management integrat al deșeurilor din toate județele regiunii, precum și pe dezvoltarea serviciilor de salubritate în mediul rural.

În județul Botoșani, activitățile serviciului de salubritate pentru populație sunt prestate numai de către operatori licențiați, fiind identificați la nivel local **6 operatori de**

---

²⁶⁷ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord-Est 2021-2027

salubritate ce se ocupă cu colectarea deșeurilor reziduale, din piețe sau cele reciclabile colectate separat.

Referitor la principalii **reciclatori** ce acționează la nivel de județ, mai jos prezentăm distribuția acestora în funcție de deșeurile reciclate: ²⁶⁸

- ❖ **TOTAL PLAST S.R.L.** - Municipiul Botoșani - deșuri materiale plastice (PE,PP);
- ❖ **SMAPLAST SERV S.R.L.** - Municipiul Botoșani - deșuri materiale plastice (PE, PP, PVC, ABS);
- ❖ **FOLIPLAST S.R.L.** - Municipiul Botoșani - deșuri mase plastice (LDPE, MDPE, HDPE, PE, PP);
- ❖ **MONTE PLAST S.R.L.** - Municipiul Botoșani - deșuri materiale plastice (PE);
- ❖ **PRESMODAR SERV** - Municipiul Botoșani – vatelină;
- ❖ **UPSS** - Municipiul Botoșani - deșuri metalice;
- ❖ **BMD GLASS** - Oraș Bucecea – sticlă;
- ❖ **PLAST ELECTRIC** – loc. Cătămărăști Deal, Com. Mihai Eminescu - material plastic.

În strânsă legătură cu situația operatorilor de salubritate și a reciclatorilor locali se află depozitele de stocare a deșeurilor. Din datele oferite de *Consiliul Județean Botoșani* se poate observa **existența unui singur depozit conform C.M.I.D. Stăuceni** de 956.908 mc în cadrul uneia dintre celule și alte 2.547.851 mc în celulele neexecutate. În ceea ce privește **depozitele neconforme**, din cele **4 unități** înregistrate pe teritoriul județului Botoșani, în anul 2019 două dintre acestea erau închise, pentru celelalte existând un proiect de închidere în faza de SF. În afara acestor depozite, există **5 platforme temporare de stocare a deșeurilor** a căror activitate a fost sistată în decursul perioadei 2016-2019.

---

²⁶⁸ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani 2021-2027*

6.3.2.2. Deșeuri municipale

Pentru îndeplinirea obiectivului general, prevăzut în legea cadru privind deșeurile, respectiv ruperea legăturii între creșterea economică și impactul asupra mediului asociat gestionării deșeurilor, în *Planul Național de Gestionare a Deșeurilor* s-a stabilit ca obiectiv strategic în ceea ce privește deșeurile municipale: *”Reducerea cantității de deșeuri menajere și similare generate pe locuitor în anul 2025 cu cel puțin 10% raportat la anul 2019, respectiv reducerea indicelui de generare a deșeurilor menajere și similare de la 251 kg/locuitor/an în 2019 la 225 kg/locuitor/an în 2025”*.

De asemenea, conform prevederilor *Directivei 199/31/CE privind depozitele de deșeuri*, așa cum a fost modificată în urma aprobării *Pachetului Economiei Circulare*, statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că, *”până în anul 2035, totalul deșeurilor municipale eliminate prin depozitare este redus la 10% sau mai puțin din totalul deșeurilor municipale generate (în greutate)”*.

Conform prevederilor directivei, la calculul cantității de deșeuri depozitate se iau în considerare următoarele categorii de deșeuri:

- ✓ *deșeurile rezultate din operațiuni de tratare înainte de reciclare sau alte forme de valorificare a deșeurilor municipale, cum ar fi sortarea sau tratarea mecano-biologică, care sunt apoi eliminate în depozite de deșeuri;*
- ✓ *deșeurile municipale care fac obiectul operațiunilor de eliminare prin incinerare și deșeurile produse în cadrul operațiunilor de stabilizare a fracției biodegradabile a deșeurilor municipale pentru a fi ulterior eliminate în depozite de deșeuri.*

Județul Botoșani este beneficiarul proiectului ”Sistem integrat de management al deșeurilor în județul Botoșani”, finanțat prin *Programul Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu)*. Prin acest proiect, județul Botoșani a fost împărțit, din punct de vedere al fluxurilor deșeurilor și al arondării la stațiile de transfer din județ în cinci zone de colectare. În scopul realizării proiectului, **județul Botoșani și toate cele 78 unități administrativ-teritoriale** din județul Botoșani **s-au asociat și au constituit împreună Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecoproces Botoșani (ADI Ecoproces Botoșani)**.

La sfârșitul anului 2017, **Urban Serv S.A. a fost desemnat câștigătorul procedurii organizate pentru delegarea gestiunii Serviciului pentru Zona 4 - Botoșani.**

URBAN SERV colectează deșeuri menajere și asimilabile cu acestea de la populație - asociații de locatari/prorietari, populație case - agenți economici, instituții, atât pe teritoriul Municipiului Botoșani, cât și pe Lotul 4 al județului Botoșani (25 de unități

administrativ teritoriale), și asigură permanent salubritatea căilor publice ale municipiului Botoșani pe bază de grafice și programe zilnice de lucru, activitatea constând în măturarea manuală și mecanizată cu mașini autospeciale a trotuarelor și carosabilului, evacuarea conținutului coșurilor stradale, curățatul și transportul zăpezii de pe căile pietonale ale municipiului precum și îndepărtarea gheții și combaterea poleiului.

Toată această activitate desfășurată este atent monitorizată de reprezentanții autorizați ai *Primăriei Municipiului Botoșani*.

Managementul integrat cu colectarea selectivă a deșeurilor este abordat de către *URBAN SERV* prin derularea unui program ce cuprinde case, instituții publice și agenți economici din municipiul Botoșani. De câțiva ani, pe acest domeniu s-a statornicit o colaborare fructuoasă cu *"Asociația Ecotic București"*, unitatea participând alături de aceasta, de *Primăria Municipiului Botoșani* și de *Agencia pentru Protecția Mediului Botoșani* la campania *"Împreună pentru un mediu curat!"*

Schema de colectare a deșeurilor reciclabile (hârtie și carton, plastic și metal, sticlă) este un sistem de *"colectare la punct fix"*, în care generatorilor de deșeuri li se cere să-și aducă materialele reciclabile separate la sursă, la recipientele special desemnate din punctele de colectare selectivă a deșeurilor.

La nivelul anului 2021 ²⁶⁹, **numărul unităților-platformă** realizate prin proiectul *"Sistem integrat de management al deșeurilor în județul Botoșani"* pentru reciclabile este de **852 în mediul urban și 1.142 în mediul rural**. Containerele sunt de tip euro-container de 1,1 m³.

În baza de date există un număr de **274 de agenți economici** din municipiul Botoșani care **dețin prin închiriere recipiente pentru reciclarea și valorificarea deșeurilor**.

Coșurile stradale sunt în număr de **872**.

Pentru **colectarea și transportul deșeurilor municipale și stradale**, *Urban Serv S.A. Botoșani* dispune de un **parc auto** format din: *compactoare, autobasculante cu braț, transportoare containere, autobasculante, spălătoare, tractoare, multifuncționale, autoturisme, autoutilitare, tremo desăpezire, automăturătoare, ș.a.m.d.*

În cursul anului 2021, în Municipiul Botoșani au fost colectate **tone deșeuri municipale**, din care:

- ◆ 33.943,83 tone deșeuri menajere și asimilabile în amestec de la populație și unități economice;
- ◆ 33.565,66 tone deșeuri menajere reziduale de la populație;
- ◆ 285,70 tone deșeuri din servicii municipale;

---

²⁶⁹ Sursa: Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. Urban Serv S.A. Botoșani

- ◆ 378, 17 tone deșeuri colectate selectiv;
- ◆ 0 tone deșeuri din construcții și demolări.

Întreaga cantitate de deșeuri reciclabile a fost preluată de stația de sortare de la **CMID Stăuceni**.

Structura pe **tipuri de deșeuri menajere colectate în municipiul Botoșani** – anul 2021 - cantități:

- Hârtie și carton - 201,07 tone
- Sticlă - 0 tone
- Metale - 0 tone
- Materiale plastice - 117,10 tone
- Inerte - 1.511,24 tone
- Menajer rezidual - 33.565,66 tone.

De asemenea, **Primăria Municipiului Botoșani** în colaborare cu **Urban Serv S.A.** desfășoară frecvent **campanii de colectare a deșeurilor voluminoase**. Astfel, deșeurile provenite din obiecte de folosință casnică scoase din uz (mobiliier, obiecte de uz casnic și sanitar, saltele, covoare, etc.) vor fi debarasate de către cetățeni numai în cadrul campaniilor de colectare organizate în baza unui grafic stabilit pe zile calendaristice, anunțat din timp prin mijloace mass media, site-ul Primăriei (www.primariabt.ro) și site-ul operatorului (www.urbanserv.ro).

Organizația ECOTIC, în parteneriat cu **Primăria Municipiului Botoșani**, **URBAN SERV S.A.**, **ELTRANS SA Botoșani**, **ANPM Botoșani** și **ADI ECOPROCES**, lansează periodic campania "**Orașe Curate Botoșani**", prin care cetățenii sunt informați și încurajați să devină conștienți de **problema deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE)** și de necesitatea de a le preda corect spre reciclare.

Cu toate acestea, **principalele probleme ale sistemului actual de gestionare a deșeurilor municipale cu impact asupra factorilor de mediu** sunt:

- ❖ Implementarea scăzută a colectării separate a deșeurilor reciclabile și biodegradabile conduce implicit la depozitarea preponderentă a deșeurilor, ceea ce reprezintă principala sursă de emisii de gaze cu efect de seră;
- ❖ Gestionarea deficitară a deșeurilor periculoase menajere și colectarea în amestec și depozitarea deșeurilor periculoase în depozitul de deșeuri municipale generează un impact semnificativ asupra factorilor de mediu, sol și apă, prin scurgerea și infiltrarea substanțelor periculoase;
- ❖ Gestionarea necorespunzătoare a uleiurilor uzate reprezintă o sursă importantă de poluare cu impact asupra solului, apelor și sănătății populației, ca urmare a caracterului nociv al acestora;
- ❖ Cantitățile de deșeuri reciclabile colectate separat de la populație prin serviciul de salubritate sunt reduse;

- ❖ *Cantitățile nevalorificate și eliminate prin depozitare au impact în principal asupra aerului și solului.*

Problemele de mediu generate de nerezolvarea într-un termen rezonabil a aspectelor vulnerabile din domeniul gestionării deșeurilor sunt următoarele:

- ✓ *poluarea aerului cu mirosuri neplăcute și cu suspensii antrenate de vânt (în zona depozitelor neconforme);*
- ✓ *poluarea cu nitrați, nitriți, substanțe organice și alte elemente poluante a apelor subterane;*
- ✓ *poluarea cu substanțe organice și suspensii a apelor de suprafață;*
- ✓ *consumarea unor cantități mari de resurse naturale neregenerabile;*
- ✓ *influențarea negativă a calității solului și subsolului de pe terenurile ocupate cu deșeuri și limitrofe depozitelor de deșeuri.*

Astfel, se impune dezvoltarea de măsuri care să încurajeze prevenirea generării de deșeuri și reutilizarea, promovând utilizarea durabilă a resurselor:

- *intensificarea accesării fondurilor europene pentru proiectele din acest domeniu;*
- *respectarea de către administrația publică locală a legislației din domeniul gestionării deșeurilor (cu accent pe colectarea selectivă);*
- *respectarea de către operatorii economici care desfășoară activități cu impact nesemnificativ a obligațiilor privind colectarea selectivă și valorificarea deșeurilor;*
- *emiterea unui act normativ prin care să se extindă „sistemul – depozit” la mai multe tipuri de produse/mărfuri care după utilizare pot deveni deșeuri astfel încât sumele încasate din aplicarea acestuia să fie utilizate direct de către administrația publică locală pentru organizarea activității de colectare selectivă a deșeurilor;*
- *lansarea unor programe naționale pentru finanțarea/cofinanțarea proiectelor mici, de exemplu cele ce privesc înființarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor;*
- *cointeresarea populației pentru colectarea selectivă prin aplicarea de către operatorii serviciilor de salubritate a unor tarife diferențiate pentru modul de colectare a deșeurilor (selectiv sau în amestec);*
- *creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate, lucrând aproape cu sectorul de afaceri și cu unitățile și întreprinderile care valorifică deșeurile;*
- *promovarea valorificării deșeurilor din ambalaje;*
- *acordarea de facilități fiscale operatorilor economici care activează în domeniul colectării/valorificării acelor tipuri de deșeuri mai puțin atractive din punct de vedere al rentabilității economice;*
- *încurajarea producerii de energie din deșeuri pentru deșeurile care nu pot fi reciclate.*

În urma analizării situației existente, cele mai importante **aspecte vulnerabile** care se încadrează **în domeniul managementului deșeurilor municipale** sunt:

- ✓ *nivelul scăzut de educare a populației în ceea ce privește impactul gestionării necorespunzătoare a deșeurilor asupra mediului;*
- ✓ *număr insuficient al punctelor de colectare selectivă a deșeurilor;*
- ✓ *inexistența unei strategii coerente în ceea ce privește gestionarea deșeurilor biodegradabile;*
- ✓ *lipsa din bugetele autorităților administrației publice locale a resurselor financiare pentru înființarea sistemelor de gestionare a deșeurilor și uneori slaba implicare a acestora în înființarea serviciilor de salubritate;*
- ✓ *apariția unor disfuncționalități în funcționarea lanțului „colectare – valorificare” a deșeurilor, datorate în principal inexistenței unor facilități fiscale pentru operatorii economici care activează în acest domeniu.*

Se poate concluziona faptul că, în pofida investițiilor realizate în perioada exercițiului anterior (2014–2020), în următoarea perioadă (2021–2027) investițiile din domeniu ar trebui să se concentreze către extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare a Municipiului Botoșani și implicit a întregii zone metropolitane.

Ca urmare a analizei răspunsurilor populației la chestionarul on-line, în procesul de consultare publică, asupra gradului de mulțumire în ceea ce privește serviciul de salubritate relevă o pondere aproximativ egală a persoanelor care s-au declarat mulțumite (102) și foarte mulțumite (15), respectiv cele nemulțumite (91) și foarte nemulțumite (55). O mică parte (4 persoane) nu și-au exprimat opinia.

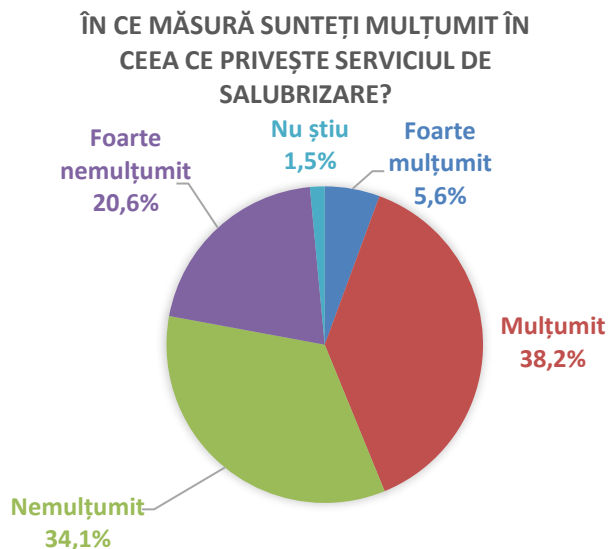
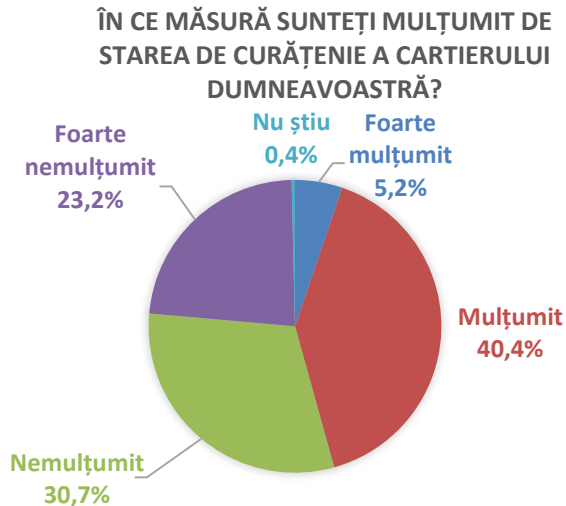

Fig. 6.29. Gradul de mulțumire în ceea ce privește serviciul de salubritate

În ceea ce privește gradul de mulțumire față de starea de curățenie a cartierelor se remarcă o pondere mai mare a persoanelor care s-au declarat nemulțumite (82) și foarte nemulțumite (62), față de cele mulțumite (108) și foarte mulțumite (14). Doar o persoană nu a dorit să-și exprime opinia.

Fig. 6.30. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea de curățenie a cartierului de locuințe

6.3.3. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
ALIMENTAREA CU APĂ	
Profil metropolitan	
În ceea ce privește gradul de alimentare cu apă potabilă la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, nu toate localitățile beneficiază de acces la sistemul de alimentare cu apă potabilă	Obținerea de fonduri cu scopul bransării tuturor locuințelor din Zona Metropolitană Botoșani la sistemul de alimentare cu apă potabilă
În localitățile conectate la sistemul centralizat de apă potabilă din Zona Metropolitană Botoșani procentul de deservire nu este de 100%	În scopul deservirii tuturor locuințelor din cadrul comunelor ce formează Zona Metropolitană Botoșani, sunt necesare proiecte de modernizare și extindere a capacității de deservire din cadrul sistemului cu alimentare apă potabilă (mărirea lungimii conductelor)
Profil Municipiul Botoșani	
Starea precară a conductelor de apă	Necesitatea proiectelor de reabilitare și modernizare a sistemului de alimentare cu apă potabilă din cadrul Municipiului Botoșani
Lipsa accesului la sistemul de alimentare cu apă a locuitorilor din noile cartiere rezidențiale (grad de racordare în proporție de 84%)	Se impun investiții pentru extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă în toate cartierele Municipiului Botoșani în vederea atingerii unui grad de conectare de 100%

Carențe în distribuția apei potabile în zonele înalte topografic din sudul municipiului, sau a blocurilor cu peste 4 etaje

Necesitatea extinderii rețelei de distribuție a apei pe fondul racordării localităților rurale limitrofe municipiului Botoșani în rețeaua de distribuție a orașului

CANALIZAREA APELOR UZATE

Profil metropolitan

Doar orașul Bucecea este racordat la rețeaua de canalizare Bucecea (în proporție de 5%), iar în celelalte localități care alcătuiesc Zona Metropolitană Botoșani, sistemul de canalizare a apelor uzate este inexistent

Obținerea de fonduri cu scopul branșării tuturor locuințelor din Zona Metropolitană Botoșani la sistemul de canalizare

Orașul Bucecea nu are stație de epurare, apele uzate colectate fiind descarcate direct în emisar

Se impun investiții pentru construirea de stații de epurare care să asigure nevoile actuale ale locuitorilor din Zona Metropolitană Botoșani

Profil Municipiul Botoșani

Rețeaua de canalizare nu acoperă întreaga tramă stradală a municipiului Botoșani

Asigurarea nevoilor actuale ale locuitorilor din noile cartiere dezvoltate în Municipiul Botoșani prin creșterea gradului de conectare a locuințelor la sistemul de canalizare

Instalațiile existente sunt în stare avansată de degradare și subdimensionate în raport cu cantitățile de nămol generate în prezent în stație

Investiții pentru îmbunătățirea randamentelor de funcționare a stației de epurare printr-o exploatare corespunzătoare conform prevederilor regulamentelor de funcționare, întreținere și exploatare

ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

Profil metropolitan

La nivelul ZM Botoșani, doar Municipiul Botoșani, Orașul Bucecea și Comuna Curtești dețin sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale.

Deservirea cu gaze naturale a tuturor locuințelor din cadrul ZM Botoșani, prin obținerea de finanțări de către operatorii locali în scopul extinderii sistemului centralizat de gaze naturale

Profil Municipiul Botoșani

Doar în municipiul Botoșani nivelul mediu anual de consum de gaze pe cap de locuitor se situează peste consumul mediu anual pentru uz casnic, pe cap de locuitor, la nivel național

Investiții în extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale care să conducă la creșterea consumului pentru uz casnic

ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ

Profil metropolitan

La nivelul Zonei Metropolitane Botoșani energia termică în sistem centralizat este distribuită doar în municipiul Botoșani, în

Extinderea rețelei de energie termică cu scopul satisfacerii nevoilor actuale ale locuitorilor și reducerii gazelor cu efect de seră

restul localităților neexistând sistem centralizat de alimentare cu energie termică

Profil Municipiul Botoșani

Eficiențizarea transportului agentului termic pentru a reduce pierderile de randament

Modernizarea rețelei de transport a agentului termic

Rețelele termice de distribuție din SACET Botoșani sunt reabilitate în proporție 92,9%

Atragerea de investiții necesare atingerii procentului de 100% a rețelelor de distribuție reabilitate

ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ ȘI ILUMINAT PUBLIC

Profil metropolitan

La nivel județean sunt înregistrate 205 locuințe neconectate la sistemul electric, 131 aflându-se în mediul rural și 74 în mediul urban

Necesitatea satisfacerii nevoilor actuale ale locuitorilor prin alimentarea tuturor gospodăriilor din ZM Botoșani cu energie electrică

Profil Municipiul Botoșani

Continuarea modernizării rețelei de iluminat public prin schimbarea corpurilor de iluminat eficiente energetic, care să nu genereze costuri ridicate de mentenanță și operare pentru municipalitate și totodată un volum mare de emisii de CO₂

Necesitatea modernizării sistemului de energie electrică și iluminat public în vederea asigurării accesului populației la infrastructură energetică durabilă

MANAGEMENTUL DEȘEURILOR

Colectarea selectivă și valorificarea deșeurilor municipale se realizează într-o proporție redusă

- Îmbunătățirea/dezvoltarea unui sistem integrat de colectare și transport a deșeurilor prin modernizarea sistemului de colectare a deșeurilor;
- Extinderea sistemelor de colectare a deșeurilor municipale în mediul rural - arie de acoperire minim 90%

Implementarea sistemului de colectare a deșeurilor voluminoase de la populație; Valorificarea potențialului util și/sau energetic a deșeurilor voluminoase; Încurajarea agenților economici care doresc să colecteze deșeuri voluminoase contra unei compensații financiare acordată deținătorului;

- Încurajarea tratării deșeurilor în vederea valorificării (materiale și energetice), diminuării caracterului periculos și diminuării cantităților de deșeuri eliminate final;
- Promovarea tratării deșeurilor în vederea asigurării unui management ecologic rațional;
- Gestionarea corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și a sănătății umane.

Realizarea unei rețele de colectare uleiuri uzate care să cuprindă puncte de colectare în fiecare UAT din ZM Botoșani

- Creșterea gradului de colectare a uleiurilor uzate de la utilizatori/populație;
- Eliminarea pieței ilegale a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății și mediului.

Atingerea obiectivului global de reciclare de 55%, a obiectivului global de valorificare

- Creșterea gradului de reciclare/valorificare a deșeurilor de ambalaje;

de 60%, a obiectivelor de reciclare de 22,5% din greutate pentru plastic și a obiectivelor de reciclare de 60% din greutate pentru sticlă (obiective propuse pentru perioada 2019-2022)

- Creșterea cantităților de deșuri de ambalaje colectate, precum și a eficienței colectării separate a acestora.

Colectarea separată a deșeurilor pe tip de material și periculoase sau nepericuloase; Tratarea deșeurilor periculoase în vederea eliminării; Crearea de capacități de tratare și valorificarea deșeurilor din demolări nepericuloase (cărămizi, țigle, blocuri de beton, etc.); Eliminarea corespunzătoare a deșeurilor care nu pot fi valorificate;

Gestionarea corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și a sănătății umane

Organizarea valorificării agricole a nămolului necontaminat de la stațiile de epurare orășenești

Asigurarea, în măsura posibilităților, a recuperării și utilizării ca fertilizant sau amendament agricol a nămolurilor ce corespund calității stabilite în cerințele legale

Implementarea incinerării nămolurilor de epurare după elaborarea studiilor de fezabilitate de către companiile de ciment

Deshidratarea și pre-tratarea în vederea eliminării prin incinerare în cuptoarele din fabricile de ciment.

7. EFICIENȚA ENERGETICĂ

7.1. REPERE LOCALE, NAȚIONALE, EUROPENE ȘI GLOBALE ÎN DOMENIUL ENERGETIC

Provocările cu care se confruntă Uniunea Europeană în domeniul energiei includ aspecte cum ar fi creșterea dependenței de importuri, nivelul ridicat al prețurilor la energie și volatilitatea acestora, creșterea cererii de energie la nivel global, diversificarea limitată, amenințările din ce în ce mai mari provocate de schimbările climatice, riscurile de securitate care afectează țările producătoare și pe cele de tranzit, progresul lent în ceea ce privește

eficiența energetică, provocările care decurg din ponderea tot mai mare a energiei regenerabile, precum și nevoia de o mai mare transparență și de o mai bună integrare și interconectare pe piețele de energie.

În data de 30 noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat o Propunere de regulament privind guvernarea uniunii energetice, în cadrul pachetului „*Energie curată pentru toți europenii*”²⁷⁰, adoptat oficial de Parlament în noiembrie 2018 și de Consiliul European în decembrie 2018 [Regulamentul (UE) 2018/1999]. Astfel, politica energetică a UE are în centrul său un ansamblu de măsuri variate, care au menirea de a realiza o piață energetică integrată și de a asigura securitatea aprovizionării cu energie și durabilitatea sectorului energetic. În acest context, actuala agendă politică este determinată de politica integrată și cuprinzătoare privind clima și energia, adoptată de către Consiliul European în octombrie 2014, revizuită în decembrie 2018, al cărei **obiectiv este de a realiza, până în anul 2030**, următoarele:

- **reducerea cu cel puțin 40% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990;**
- **creșterea cu 32% a ponderii energiilor regenerabile în consumul de energie;**
- **îmbunătățirea cu 32,5% a eficienței energetice;**
- **interconectarea a cel puțin 15% din sistemele de energie electrică ale UE.**²⁷¹

Și *Parlamentul European* sprijină asumarea unor angajamente mai puternice decât propriile obiective ale UE, subliniind faptul că noua politică energetică trebuie să sprijine

²⁷⁰ Sursa: <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

²⁷¹ Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/68/politica-energetica-principii-generale>

obiectivul de a reduce emisiile gazele cu efect de seră generate de UE cu 55% până în 2030 și a atinge nivelul de zero emisii nete sau de neutralitate climatică până în 2050.

Reducerea consumului și a risipei de energie este din ce în ce mai importantă pentru Uniunea Europeană. Măsurile de eficiență energetică sunt recunoscute tot mai mult nu doar ca un mijloc de a ajunge la aprovizionarea sustenabilă cu energie, de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, de a îmbunătăți securitatea aprovizionării și de a reduce costurile la import, ci și ca mijloc de promovare a competitivității UE. Eficiența energetică este, prin urmare, o prioritate strategică pentru uniunea energetică, iar UE promovează principiul "**eficiența energetică pe primul loc**".²⁷²

Totodată și în ceea ce privește **performanța energetică a clădirilor**, Comisia Europeană a prezentat o propunere de revizuire a *Directivei 2010/31/UE*. În temeiul directivei (*Directiva UE 2018/844*), fiecare stat membru trebuie să stabilească o strategie de renovare pe termen lung pentru a sprijini **renovarea parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizat până în 2050**, facilitând transformarea eficace din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Strategiile naționale trebuie să conțină o foaie de parcurs cu obiective intermediare orientative pentru 2030, 2040 și 2050 și să precizeze modul în care aceste obiective contribuie la realizarea obiectivelor UE în materie de eficiență energetică.²⁷³

În ceea ce privește **sursele regenerabile de energie** (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia oceanelor, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii), acestea constituie alternative la combustibilii fosili care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de piețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze. Legislația UE privind promovarea surselor regenerabile a evoluat în mod semnificativ în ultimii ani. În anul 2009, liderii UE au stabilit obiectivul ca, **până în 2020, 20% din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie**. În anul 2018, s-a stabilit obiectivul ca, **până în 2030, 32% din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie**. În prezent au loc dezbateri privind cadrul de politici viitor pentru perioada de după 2030.²⁷⁴

În prezent, România are asumată o **Strategie Energetică pentru perioada 2007-2020**, aprobată prin *Hotărârea de Guvern nr. 1069/2007*. Ministerul Energiei a elaborat, în anul 2016, un *Proiect de Strategie Energetică pentru perioada 2016-2030 și orizont de timp 2030-2050*. Ca urmare, în baza *Ordinului nr. 473/15.06.2017* al Ministrului Energiei, actualizat în februarie 2018, a fost constituit și funcționează **Grupul de Lucru pentru**

---

²⁷² Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica>

²⁷³ Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica>

²⁷⁴ Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile>

elaborarea *Strategiei Energetice Naționale pentru perioada 2017-2030 și orizont de timp 2030-2050*.

Strategia Energetică a României 2020-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică repererele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică stabilește faptul că **România își va menține poziția de producător de energie în regiune** și va avea un rol activ și important în gestionarea situațiilor de stres la nivel regional. Și administrațiile locale, precum **municipiul Botoșani**, ca nivel de guvernare cel mai apropiat de cetățeni, sunt cel mai bine plasate pentru a aborda chestiunile legate de climă, într-un mod cuprinzător, structurile de guvernare locală a orașelor deținând un **rol crucial în atenuarea efectelor schimbărilor climatice, cu atât mai mult cu cât 80% din consumul de energie și din emisiile de gaze cu efect de seră sunt asociate cu activitățile urbane.**

De asemenea, similar cu perspectiva Uniunii Europene de a construi politica sa energetică și de mediu la orizontul anului 2030 în jurul a cinci piloni, România a proiectat **Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC 2021-2030)** pe o serie de elemente constitutive, esențiale pentru definirea rolului și contribuției naționale la consolidarea Uniunii Energetice.

În acest context, în luna decembrie 2018, a fost transmisă propunerea țințelor României privind contribuția la **atingerea obiectivelor Uniunii, la orizontul anului 2030**, astfel:

Eficiență Energetică (% față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030)	37,5%
Emisii ETS (% față de 2005)	44%

Ponderea globală a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie 27,7%

Municipiul Botoșani a aderat la Convenția Primarilor privind Energia și Clima la data de 9 decembrie 2015.

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă al Municipiului Botoșani pentru perioada 2020 - 2030 este un document cheie care arată modul în care municipiul își va respecta angajamentul în calitate de semnatar al *Convenției Primarilor* până în anul 2020.

Importanța elaborării, implementării și monitorizării unui PAED constă în economiile de energie obținute și în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Eficiența energetică reprezintă modul cel mai rapid și mai avantajos de a reduce consumul energetic și emisiile de gaze cu efect de seră, responsabile de schimbările climatice. În baza economiilor de energie realizate, resursele financiare pot fi reinvestite în alte sectoare, reducându-se astfel tensiunea asupra bugetelor publice, și, mai mult decât atât, crescând eficiența utilizării resurselor.

Mai mult decât atât, eficientizarea și raționalizarea utilizării resurselor disponibile pe plan local, va conferi durabilitate și sustenabilitate în dezvoltarea întregii comunități.

O abordare integrată, precum cea a *Planurilor de Acțiune privind Energia Durabilă* din cadrul *Convenției Primarilor*, aplicată de numeroase municipalități din Statele Membre, trebuie să reprezinte instrumentul de gestionare a resurselor energetice, monitorizarea permanentă a acestora, identificarea soluțiilor inovative pentru producerea energiei din surse locale pentru realizarea unui grad cât mai ridicat de independență energetică și, nu în ultimul rând, trebuie să stea la baza deciziilor viitoare de dezvoltare a tuturor domeniilor aflate sub autoritatea administrației locale prin acțiuni directe de decizie sau prin susținerea unor acțiuni private în folosul comunității.

De menționat faptul că, în completarea *Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED) al Municipiului Botoșani pentru perioada 2020 -2030* vine și *Planul de Acțiune pentru Adaptarea la Schimbările climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani*. Aceste documente constituie împreună *Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă (PAEDC) al Municipiului Botoșani*.

Planul de Acțiune pentru Energia Durabilă (PAED) al Municipiului Botoșani este un document de comunicare orientat către toate părțile interesate în vederea înțelegerii provocărilor aduse de schimbările climatice și efectele tot mai drastice pe care acestea le aduc an de an. Prin implementarea PAED, se urmărește conștientizarea populației și a tuturor factorilor care sunt interesați de o dezvoltare locală durabilă a Municipiului Botoșani, prin creșterea economică, protecția mediului și creșterea calității vieții cetățenilor.

Elaborarea PAED nu este posibilă fără întocmirea, în prealabil, a **IRE - Inventar de Referință al Emisiilor de CO₂**, deoarece acesta cuantifică volumul de gaze cu efect de seră emise din cauza consumului de energie pe teritoriul Municipiului Botoșani din anul de referință ales, 2012. Anul de referință este anul ce va sta la baza evaluărilor viitoare a rezultatelor reducerilor emisiilor de CO₂ în 2030 pentru domeniile identificate.

Conform angajamentului pe baza căruia Municipiul Botoșani a aderat la *Convenția Primarilor*, obiectivul UE stabilit pentru anul 2020 trebuie depășit, ținta de reducere a

emisiilor de CO₂ fiind de cel puțin 20% pe teritoriul administrat, prin punerea în aplicare a *Planului de Acțiune privind Energia Durabilă* în acele domenii de activitate care intră în competența administrației publice locale.

În raport cu anul de referință 2012, **ținta de reducere a emisiilor de CO₂ pentru Municipiul Botoșani până în anul 2030 este de minim 40%**.

În *PAED* sunt definite măsurile concrete de reducere a emisiilor de CO₂, dar și calendarul și responsabilitățile atribuite, care traduc strategia pe termen lung în acțiuni punctuale.

Angajamentele *PAED* acoperă aria administrativ teritorială a Municipiului Botoșani.

Prin intermediul *PAED*, autoritatea locală încearcă să joace un rol exemplar pentru cetățenii săi și să ia măsuri de eficientizare a consumurilor de energie cu precădere în domeniile: clădirilor și instalațiilor aferente, iluminatului public, al flotei proprii de vehicule și a celei aparținătoare transportului public de călători, măsuri stimulative în domeniul amenajării teritoriului și orice alte măsuri ce vor fi identificate pe perioada de implementare a *PAED* ce pot contribui la o politică de dezvoltare durabilă în Municipiul Botoșani.

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă al Municipiului Botoșani se concentrează pe următoarele **domenii de intervenție**:

- ☞ **Clădiri municipale** finanțate din bugetul local;
- ☞ **Clădiri rezidențiale**
- ☞ **Clădiri terțiare**
- ☞ **Iluminat public;**
- ☞ **Transport public;**
- ☞ **Producția locală de energie termică;**
- ☞ **Industrie**
- ☞ **Utilizarea surselor regenerabile de energie;**
- ☞ **Planificare urbană** (planificare urbană strategică, dezvoltarea de reglementări locale în sprijinul construcțiilor durabile);
- ☞ **Comunicare** (servicii de asistență tehnică și consultare, suport financiar și subvenții, campanii de informare și conștientizare, sesiuni de instruire, organizarea *Zilelor Municipale ale Energiei*).

Din analiza documentelor disponibile la nivelul municipiului, nu au fost identificate obiective ce ar putea fi contrare principiilor de dezvoltare energetică durabilă. Se recomandă totuși o atenție sporită pentru noile dezvoltări imobiliare prin realizarea unor sisteme de furnizare a energiei termice cel puțin pe clădire și nu prin sisteme individuale pe apartament.

Raportul Inițial și Inventarul de Referință al Emisiilor au fost întocmite pentru anul 2012 pe baza analizelor privind:

Sectorul clădirilor

✍ **Situația fondului construit²⁷⁵, clădiri aflate în administrarea /proprietatea Municipiului Botoșani**

- ✓ Clădiri administrative și de cultură;
- ✓ Clădiri din învățământul preuniversitar de toate gradele;
- ✓ Unități sanitare.

✍ **Clădiri ne-municipale**

- ✓ Clădiri din sectorul rezidențial;
- ✓ Clădiri din sectorul terțiar.

Iluminatul public

- ✓ Caracteristicile Sistemului de Iluminat public în anul de referință;
- ✓ Mod de organizare – gestiune direct;
- ✓ Evoluția consumului de energie și a cheltuielilor pentru realizarea serviciului;
- ✓ Valoarea consumului facturat de energie electrică;
- ✓ Factorii care influențează calitatea serviciului.

Sectorul Transport

✍ **Utilizarea și nivelul de dezvoltare al diverselor moduri de transport în Municipiul Botoșani:**

- ✓ Flota municipală,
- ✓ Transportul public local,
- ✓ Transport privat și comercial.

Planul de acțiune urmărește pe tot parcursul său cele trei priorități stabilite prin Strategia Europa 2020: creștere inteligentă, creștere durabilă, creștere favorabilă incluziunii, precum și obiectivele propuse în cadrul celor cinci domenii de interes: ocupare, inovare, schimbări climatice, educație și reducerea sărăciei.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă răspunde nevoii de a avea la dispoziție un document de planificare care stabilește viziunea, obiectivul global și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare, propunând domeniile strategice de intervenție și axele prioritare de acțiune necesare pentru atingerea obiectivelor, având în vedere și sursele de finanțare nerambursabile din programe naționale sau Europene.

Scopul PAED al Municipiului Botoșani este asigurarea implementării pe termen scurt și mediu a politicilor locale în domeniul mediului și energiei, cu detalierea obiectivelor și direcțiilor de acțiune generale pe sectoare și domenii de acțiune specifice sectorului energiei și protecției mediului, în acord cu obiectivele *Convenției Primarilor*.

---

²⁷⁵ Notă PAED: Nu toate clădirile au fost evaluate în IRE, ci numai acele clădiri cu potențial de reducere a consumului propuse de Primăria municipiului Botoșani

Planul trebuie să stabilească obiective clare și ferme, cu acțiuni cuantificabile în indicatori de performanță care ulterior pot fi monitorizați, fezabile tehnico-economic-organizațional, realizabile în termenii propuși, plan care să asigure respectarea angajamentului luat privind depășirea țintei propuse de Comisia Europeană pentru reducerea emisiilor de CO₂ și pentru îmbunătățirea eficienței energetice.

Planul trebuie să prevadă măsuri de eficientizare a utilizării resurselor energetice la nivel local, de introducere a surselor de energie regenerabilă, de dezvoltare a unor programe locale sau acțiuni destinate reducerii consumurilor de energie în sfera serviciilor comunitare de utilități publice, în clădirile publice, în sectoarele rezidențial și terțiar, în transportul public și privat.

Obiectivul PAED al Municipiului Botoșani pentru perioada 2020 – 2030 constă în asigurarea implementării pe termen scurt și mediu a politicilor locale formulate și prin *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani* cu detalierea obiectivelor și direcțiilor de acțiune generale ale acestora pe obiective și direcții de acțiune specifice, în sectorul energiei și protecției mediului.

Astfel, au fost stabilite următoarele **obiective până în anul 2030**, pentru atingerea unui procent de **reducere al emisiilor de CO₂ de minim 40%**:

- ▶ *Modernizarea energetică a tuturor clădirilor publice;*
- ▶ *Susținerea modernizării energetice a fondului construit privat prin programe specifice de susținere tehnică și financiară/programe guvernamentale;*
- ▶ *Iluminat public performant pentru toți locuitorii;*
- ▶ *Flotă municipală cu emisii reduse de CO₂;*
- ▶ *Regulamente locale pentru susținerea obiectivelor propuse și dezvoltarea de noi instrumente pentru încurajarea utilizării tehnologiilor puțin poluante.*

Pentru a reduce intensitatea energetică în sectoarele care au consumuri energetice mari și pentru a putea îndeplini țintele propuse în *Strategia Națională în domeniul Eficienței Energetice* și în *Planul de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice* aferent Directivei 2006/32/CE privind eficiența la consumatorul final, se vor lua **măsuri** în următoarele sectoare/domenii de acțiune:

▶ **Sectorul construcțiilor publice, rezidențiale și a celor din sector terțiar**

Clădirile municipale sunt cele pentru care *Primăria* își asumă costurile legate de energie: sedii municipale, școli, grădinițe, sediile sociale, centre/baze sportive și de agrement, etc. Cu toate că ponderea lor în consumul total al clădirilor este mică, acțiunea Primăriei este de a le transforma în clădiri exemplare din punct de vedere al eficienței energetice și al utilizării surselor regenerabile de energie.

Ca zonă de intervenție în clădiri, **măsurile** prevăzute în PAED la sectorul clădirilor vizează:

- ✓ *anveloparea clădirilor pentru a minimiza pierderile de căldură;*
- ✓ *sisteme de producție/distribuție a căldurii/apei calde;*

- ✓ *sisteme de ventilație/climatizare a aerului interior;*
- ✓ *utilizarea energiei electrice în clădiri.*

Ca tip de intervenție măsurile propuse sunt:

- ⇒ *lucrări de investiții în modernizarea unor sisteme și instalații ale clădirilor;*
- ⇒ *măsuri de înregistrare corectă și inteligentă a consumurilor, automatizarea unor sisteme de reglaj;*
- ⇒ *măsuri de schimbare a comportamentului utilizatorilor clădirilor pentru responsabilizarea lor în evitarea risipei de energie.*

În **sectorul clădirilor terțiare** principala măsură se referă la *reabilitarea clădirilor Spitalului Județean de Urgență Mavromati* pentru care activitățile vizând creșterea eficienței energetice reprezintă o pondere importantă.

În sectorul **clădiri rezidențiale** potențialul de eficientizare este foarte mare, în schimb alocarea resurselor poate fi mai dificil de instrumentat, fondurile la nivelul administrației fiind insuficiente, dar o oportunitate este finanțarea externă, din fondurile europene în special. În prezent, blocurile de locuințe înregistrează un consum specific anual de energie pentru încălzire cuprins între 180 kWh/mp și 240 kWh/mp. Condominiile proiectate în perioada 1950-1990 au cele mai importante pierderi de energie prin pereții exteriori, ferestre și terase, pierderi care determină costuri foarte ridicate cu încălzirea apartamentelor pe perioada de iarnă. Totodată, aceste blocuri prezintă elemente de construcție ale fațadelor degradate sau deteriorate, precum și componente - pereți și tâmplărie exterioare - neperformante din punct de vedere energetic.

În acest sens, *realizarea lucrărilor de intervenție privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe are efect direct asupra reducerii consumurilor de combustibil convențional utilizat la prepararea agentului termic, a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, a reducerii cheltuielilor cu încălzirea locuințelor pe perioada de iarnă și cu climatizarea pe perioada de caniculă, precum și ameliorarea aspectului urbanistic a localității.*

Municipiul Botoșani a inițiat *Programul local multianual de reabilitare termică a blocurilor de locuințe*. În perioada 2012-2017 s-a efectuat reabilitarea termică a 378 de apartamente, realizate prin acest program. Prin noi accesări de fonduri UE, până în 2020, municipalitatea dorește să se reușească reabilitarea termică a unui număr cât mai mare de blocuri de locuit. De asemenea, un rol important îl va juca și eficientizarea consumului de energie electric în sectorul rezidențial, ca urmare a schimbării comportamentului cetățeanului, estimându-se o scădere de 5% din consumul de energie.

► **Iluminatul Public**

Strategia pentru modernizarea sistemului de iluminat public din municipiul Botoșani va urmări cu prioritate realizarea următoarelor **obiective**:

- ✓ *orientarea serviciului de iluminat public către utilizatori și beneficiari;*

- ✓ asigurarea calității și performanțelor sistemelor de iluminat public, la nivel compatibil cu directivele Uniunii Europene;
- ✓ reducerea consumurilor specifice prin utilizarea unor corpuri de iluminat performante, a unor echipamente specializate și prin asigurarea unui iluminat public performant;
- ✓ asigurarea unui iluminat stradal și pietonal adecvat necesităților de confort și securitate, individuală și colectivă, prevăzute de normele în vigoare;
- ✓ asigurarea unui iluminat architectural, ornamental și ornamental-festiv adecvat punerii în valoare a edificiilor de importanță publică și/sau culturală și marcării prin sisteme de iluminat corespunzătoare a evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase;
- ✓ promovarea de soluții tehnice și tehnologice performante, cu costuri minime.

► **Transporturi**

Ca potențial de obținere a economiilor de energie/reducere de emisii, transportul urban este printre principalele sectoare în municipiul Botoșani care are nevoie de o acțiune fermă din partea municipalității pentru a-l transforma într-un sistem modern, puțin poluant și care să asigure funcția de mobilitate în accepția europeană.

Obiectivele vizate pentru acest sector:

- ⇒ Realizarea șoselei de centură a Municipiului Botoșani;
- ⇒ Înnoirea parcului auto nepoluante (persoane fizice și juridice);
- ⇒ Sistem de Management al Traficului în Municipiul Botoșani;
- ⇒ Rețea de stații self service de închiriere și extindere piste de biciclete.

► **Producția de electricitate**

Energia regenerabilă se bucură de multă atenție, fiind considerată a avea un rol important în creșterea securității energetice. Pe lângă deja considerabilele beneficii de mediu, exploatarea surselor de energie regenerabilă permite reducerea eficientă a emisiilor de gaze cu efect de seră. **Energia solară fotovoltaică** este energie produsă prin celule fotovoltaice solare, care convertesc lumina soarelui direct în energie electrică. Fluxul anual de energie solară în zona municipiului Botoșani este de aprox. 1300 kWh/m²/an, valoare care face ca investițiile pentru valorificarea acestui tip de resursă regenerabilă să fie atractivă atât pentru investitorii private, cât și pentru autoritățile publice locale.

► **Producția locală de energie termică**

Efortul investițional în cazul serviciilor publice de alimentare cu energie termică în sistem centralizat este mare (fiind justificat de starea sa), dar se estimează că acesta are un potențial de îmbunătățire de cel puțin 30% prin:

- ⇒ modernizarea energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, în principal cele ale administrației centrale (3% pe an);
- ⇒ modernizarea/extinderea rețelelor termice primare și secundare din sistemele de alimentare cu energie termică, inclusiv a punctelor termice. Ținta națională prevede modernizarea, reabilitarea (înlocuire + extinderi) a aprox. 30% din rețeaua primară de alimentare cu energie termică și a aprox. 40% din rețeaua totală secundară de alimentare cu energie termică;
- ⇒ îmbunătățirea contorizării sistemelor de monitorizare și control la nivelul sistemelor centralizate de energie termică (gradul de contorizare a consumului de energie termică este în prezent de aprox. 50%);
- ⇒ promovarea cogenerării eficiente, a încălzirii centralizate și a energiei din surse regenerabile. Potențialul la nivelul surselor de producere a energiei termice este unul ridicat.

Planul de Acțiune al Energiei Durabile are ca scop identificarea priorităților de acțiune pentru realizarea angajamentului politic care a fost asumat de Primarul Municipiului Botoșani la semnarea *Convenției Primarilor* și anume acela de a reduce nivelul de emisii de CO₂ pe teritoriul municipiului cu 40% până în anul 2030; prin acest plan se identifică și responsabilitățile de realizare a acțiunilor, se evaluează efortul financiar necesar și se prioritizează alocarea resurselor financiare și se cuantifică efectul benefic de realizare a acestor măsuri, toate acestea realizându-se printr-o planificare judicioasă în timp.

Astfel, instituțiile reprezentative la nivel local au un rol extrem de important în desfășurarea și implementarea *Planului de Acțiune privind Energia Durabilă al Municipiului Botoșani*. Scopul principal al municipalității este de a încuraja toți oamenii care trăiesc, lucrează și investesc în Botoșani să utilizeze în mod durabil resursele naturale și să dobândească o atitudine de protejare a mediului și a teritoriului local odată cu dezvoltarea economică. Totodată și autoritățile locale au un rol important în domenii precum amenajarea teritoriului, infrastructură, transport, agricultură, gestionarea peisajului cât și a resurselor, adaptarea la schimbările climatice, protecția împotriva inundațiilor și turismul. Acestea sunt actori cheie în atingerea obiectivelor europene și naționale din domeniul energiei și mediului. Realizarea tuturor acestor obiective nu poate fi făcută decât printr-o acțiune colectivă care să implice un efort coordonat la toate nivelurile: european, național, regional și local. De aceea, este esențial ca autoritățile locale și regionale să fie implicate îndeaproape în implementarea politicilor energetice.

7.2. UTILIZAREA ENERGIEI DIN SURSE REGENERABILE LA NIVEL LOCAL

Energia regenerabilă se bucură de multă atenție, fiind considerată a avea un rol important în creșterea securității energetice. În plus, aceasta permite reducerea eficiență a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Regiunea Nord-Est dispune de **surse regenerabile însemnate** de producere a energiei electrice - **energie solară, energie hidroelectrică, biogaz, centrale cogenerative, biomasă, energie geotermală, energie eoliană** - potrivit inventarului privind potențialul existent al energiilor regenerabile realizat cu ocazia monitorizării strategice a *PDR Nord-Est 2014-2020*.

În raport cu informațiile statistice existente în baza de date *Transelectrica*, rezultă ca **la nivelul anului 2018, în regiunea Nord-Est figurau 118 proiecte care vizau obținerea de energie din surse regenerabile**, aflate în diverse stadii de implementare, însumând aproximativ 775,15 MW. Cele mai multe proiecte au vizat valorificarea energiei solare (73 proiecte), energiei eoliene (16 proiecte) și hidroenergia prin microhidrocentrale (16 proiecte).

În anul 2019, numărul de proiecte care valorificau energiile regenerabile însumau **145 de unități**, cu o putere estimată de 826,34 MW, în creștere ușoară față de anul precedent. Cele mai mari ponderi din puterea totală realizată o dețin județele Iași cu 30% (255 MW) și Vaslui cu 45% (374 MW).

Pe tipuri de energie, **cel mai mare aport îl aduce energia eoliană** cu 621 MW, reprezentând **75% din total putere instalată**, potențial fructificat în județele Iași (39%) și Vaslui (60%). Celelalte tipuri de energii regenerabile sunt într-o mai mică măsură fructificate: **biomasa** cu un aport total de 65,57 MW (jud. Suceava și Neamț), **cogenerare** cu un aport total de 63 MW (jud. Bacău și Iași), **energie solară** cu 26 MW (jud. Bacău și Iași).

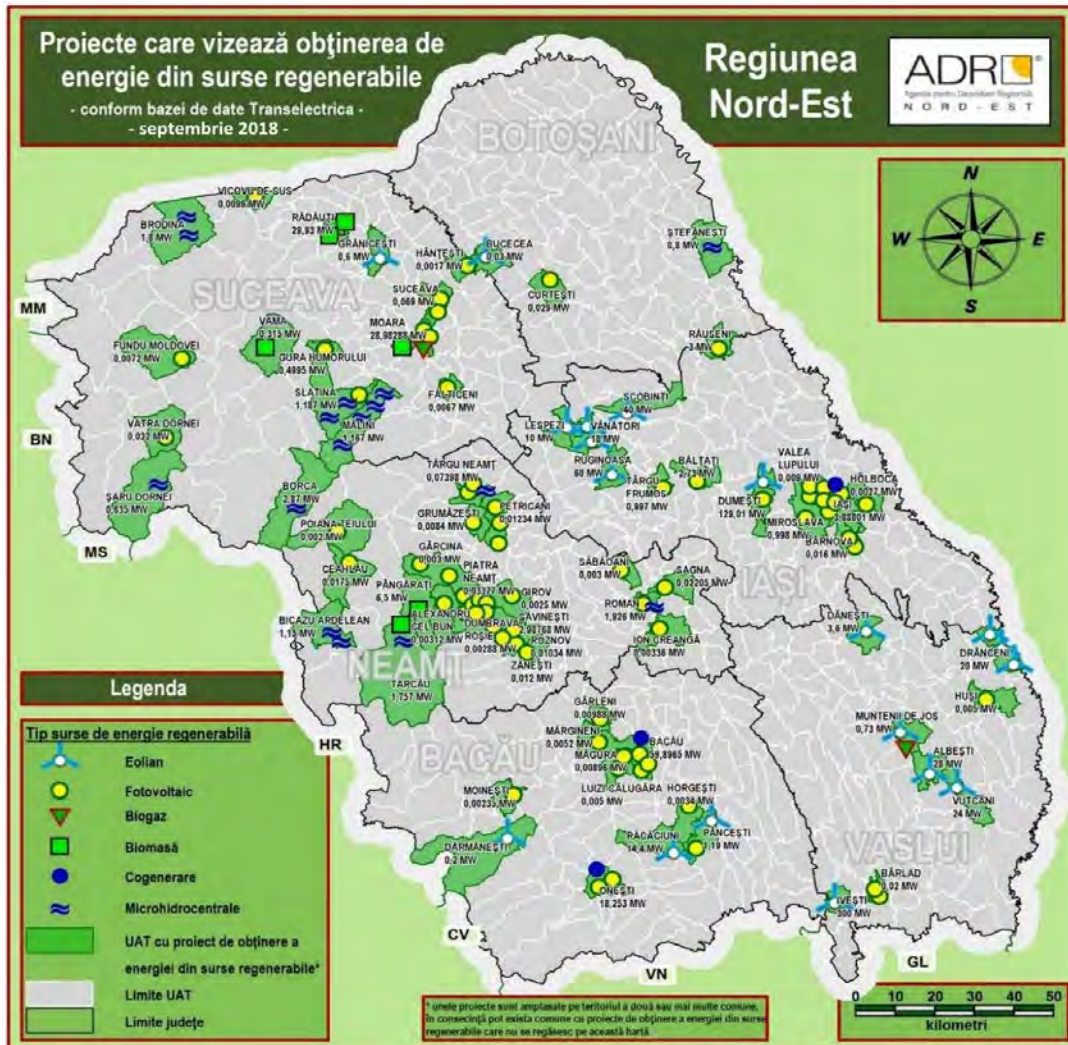

Fig. 7.1. Surse de energie regenerabilă în Regiunea Nord-Est ²⁷⁶

De asemenea, în perioada 2011-2016 s-a derulat prin *Administrația Fondului pentru Mediu*, **Programul Casa Verde Clasic** care a vizat acordarea de sprijin financiar pentru realizarea de proiecte de către persoane fizice și juridice (unități administrativ teritoriale, instituții publice și institute de cult pentru imobile aflate în proprietatea sau administrarea lor) care vizează instalarea de sisteme de încălzire prin utilizarea energiilor regenerabile.

Și **la nivelul județului Botoșani** unul din principalele obiective în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2021-2027 îl reprezintă **utilizarea eficientă a diferitelor surse de energii regenerabile, existente la nivelul județului.**

În ceea ce privește utilizarea biomasei agricole și lemnoase în scop energetic, un studiu privind evaluarea potențialului energetic al surselor regenerabile de energie al *Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri* reflectă faptul că **Județul**

²⁷⁶ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord-Est 2021-2027

Botoșani se poziționează în primele 15 județe la nivel național din perspectiva cantității de biomasă agricolă produsă.

Județul Botoșani urmărește creșterea securității energetice prin economisirea resurselor epuizabile și înlocuirea graduală a acestora în timp pe baza conceptului dezvoltării durabile. Ținând cont de faptul că resursele energetice „tradiționale” sunt limitate și că în viitor omenirea va fi obligată să se orienteze spre surse regenerabile de energie, *Consiliul Județean Botoșani*, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin, se axează pe metode de economisire a resurselor epuizabile și înlocuirea lor în viitorul apropiat.

În ceea ce privește **potențialul solar** (*iradierea globală obținută de modulele fotovoltaice înclinate optimal*), **în zona municipiului Botoșani** acesta este de 1450-1550 kWh/m², ceea ce corespunde unui **nivel mediu**, conform unui studiu *PVGIS* (acronim pentru "*Photovoltaic Geographical Information System* ²⁷⁷) realizat pentru Comisia Europeană.

Potențialul microhidroenergetic al zonei este, de asemenea, unul **relativ ridicat**, același studiu identificând râul Siret ca având perspective pentru amplasarea unor mici unități de producere a energiei hidroelectrice. În prezent, **în apropierea municipiului Botoșani** funcționează o singură **microhidrocentrală, la Bucecea**, cu o putere instalată de 1,2 MW.

Potențialul eolian al zonei Municipiului Botoșani este unul **mediu**, cu o viteză medie anuală a vântului la 50 m deasupra solului de circa 6 m/s, care asigură totuși rentabilitatea unor parcuri eoliene, chiar dacă nu același nivel ca cele din Dobrogea, unde viteza vântului depășește chiar și 10 m/s. Astfel, în apropierea municipiului funcționează o singură astfel de **centrală, la Bucecea** (0,03 MW), în timp ce proiectele de la Sulița, Dângeni și Vlădeni nu au fost puse în funcțiune.

Dintre proiectele materializate de valorificare a energiei regenerabile din zonă putem menționa **Parcul Fotovoltaic Reditu**, de lângă municipiul Botoșani, cu o putere instalată de 3,5 MW, pe cel de la **Hudum** (0,03 MW), precum și două proiecte încă nefinalizate, la **Frumușica** (0,7 MW) și **Cătămărești** (0,6 MW).

Parcul Fotovoltaic Reditu are o suprafață de 8 hectare și cuprinde: 87 invertori *Sunny Mini Central*; 140 invertori *Tripower TLEE*; 12.168 panouri fotovoltaice montate pe structură metalică; 4 puncte de transformare în anvelopă de beton; 1 cabină de pază și monitorizare. Proiectul a fost finalizat în luna decembrie a anului 2012. ²⁷⁸

Cu toate acestea, **potențialul de producere a energiei din surse regenerabile de la nivelul zonei rămâne încă insuficient valorificat.**

---

²⁷⁷ PVGIS este instrument de cercetare, activități demonstrative și de susținere a politicilor europene prin evaluarea geografică a resurselor de energie solară în contextul încercărilor de a genera distribuit energia

²⁷⁸ Sursa: Planul de Acțiune privind Energia Durabilă a Municipiului Botoșani pentru perioada 2020-2030

7.3. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	
Utilizarea ineficientă a resurselor de energie, inclusiv a celor regenerabile, existente la nivel local	Implementarea pe scară mai largă a surselor regenerabile de energie în sectorul energiei electrice, în sectorul încălzirii și răcirii, în sectorul transporturilor, etc.
Reducerea consumului și a risipei de energie	Eficiența energetică este o prioritate strategică pentru uniunea energetică, astfel că eficientizarea și raționalizarea utilizării resurselor disponibile pe plan local va conferi durabilitate și sustenabilitate în dezvoltarea întregii comunități.
Slaba performanță energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private	Realizarea unei strategii pe termen lung de renovare a clădirilor publice și private cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizat până în anul 2050, facilitând transformarea eficace din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie să fie aproape egal cu zero.
Autoritatea locală trebuie să joace un rol exemplar pentru cetățenii săi și să ia măsuri de eficientizare a consumurilor de energie cu precădere în domeniile clădirilor și instalațiilor aferente, iluminatului public, al flotei de vehicule și al amenajării teritoriului	Atingerea țintei asumate la Convenția Primarilor de reducere a emisiilor de CO ₂ în Municipiul Botoșani, până în anul 2030, cu minim 40%.
Transportul urban este sectorul care are nevoie de o acțiune fermă din partea municipalității botoșănene pentru a-l transforma într-un sistem modern, puțin poluant și care să asigure funcția de mobilitate în accepția europeană	Obiectivele care trebuie vizate pentru acest sector sunt înnoirea parcului auto cu vehicule nepoluante, precum și un sistem inteligent de management al traficului în Municipiul Botoșani.
Continuarea modernizării rețelei de iluminat public prin schimbarea corpurilor de iluminat eficiente energetic, care să nu genereze costuri ridicate de mentenanță și operare pentru municipalitate și totodată un volum mare de emisii de CO₂	Nevoia de asigurare a accesului populației la infrastructură energetică durabilă printr-un sistem de iluminat public performant.

8. MEDIUL ȘI INFRASTRUCTURA DE MEDIU

Amenințarea creată de schimbările climatice necesită o tranziție rapidă a societăților noastre cu emisii excesive de carbon către o economie mai sobră, mai durabilă și mai echitabilă. Schimbările se vor referi la toate domeniile: politic, economic, social, societal, de mediu, de sănătate, climatic etc. și necesită o conducere curajoasă și orientată spre viitor cu o responsabilitate comună a tuturor nivelurilor de guvernare.

În martie 2020, **Consiliul European a adoptat**, în numele UE și al statelor sale membre, **Strategia de dezvoltare pe termen lung a UE privind obținerea unui nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră**. Aceasta urmează să fie transmisă **Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC)**, astfel cum prevede **Acordul de la Paris**.

Strategia UE reamintește angajamentul deplin al UE și al statelor sale membre față de **Acordul de la Paris** și față de obiectivele sale pe termen lung. Strategia menționează susținerea exprimată de Consiliul European, astfel cum se reflectă în concluziile reuniunii sale din 12 decembrie 2019, pentru **obiectivul creării, până în 2050, a unei UE neutre din punct de vedere climatic**. UE și statele sale membre au convenit să realizeze și pun în practică o transformare socială și economică ambițioasă; prin aceasta, ele își propun să servească drept inspirație pentru acțiuni climatice la nivel mondial și să arate că tranziția către neutralitatea climatică nu este doar un obiectiv imperios, ci și unul fezabil și de dorit ²⁷⁹.

Un alt document strategic - **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030** – face apel la conștientizarea importanței mediului, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropic. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om – mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropic durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

---

²⁷⁹ Sursa: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2020/03/05/climate-change-council-adopts-eu-long-term-strategy-for-submission-to-the-unfccc/>

Un mediu curat este esențial pentru sănătatea umană și bunăstare. Totuși, interacțiunile dintre mediu și sănătatea umană sunt extrem de complexe și dificil de evaluat. Aceasta face ca utilizarea principiului precauției să fie extrem de utilă.

Cele mai cunoscute impacturi asupra sănătății se referă la poluarea aerului înconjurător, la calitatea proastă a apei și la igiena insuficientă. Se cunosc mult mai puține despre impacturile substanțelor chimice periculoase asupra sănătății. Zgomotul reprezintă o problemă emergentă de sănătate și de mediu. Schimbările climatice, diminuarea stratului de ozon, pierderea biodiversității și degradarea solului pot afecta, de asemenea, sănătatea umană.

În Europa, preocupările majore privind sănătatea în legătură cu mediul sunt legate de poluarea aerului în interior și în exterior, calitatea inferioară a apei, igiena precară și produsele chimice periculoase.²⁸⁰

Municipiul Botoșani poate fi calificat ca prezentând probleme specifice rezultate din activitatea industrială. Există și alte aspecte deranjante precum poluarea produsă de depozitarea deșeurilor în locuri neamenajate sau transportul rutier. Totuși situația în acest domeniu este una rezonabilă, problema principală fiind cea a conservării stării mediului înconjurător.

Prezentarea detaliată a fiecărui factor de mediu pentru municipiul Botoșani este surprinsă în subcapitolele următoare.

8.1. REȚEAUA DE SPAȚII VERZI

Regimul spațiilor verzi este legiferat prin *Legea nr.24/2007* privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, dar și prin prevederi cuprinse în O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin *Legea nr. 265/2006*.

Prin implementarea prevederilor legale, autoritățile administrației publice locale asigură cadrul pentru îndeplinirea următoarele **obiective**:

- ▶ *protecția și conservarea spațiilor verzi pentru menținerea biodiversității lor;*
- ▶ *menținerea și dezvoltarea funcțiilor de protecție a spațiilor verzi privind apele, solul, schimbările climatice, menținerea peisajelor în scopul ocrotirii sănătății populației, protecției mediului și asigurării calității vieții;*

²⁸⁰ Sursa: Agenția Europeană de Mediu - <http://www.eea.europa.eu>

- ▶ regenerarea, extinderea, ameliorarea compoziției și a calității spațiilor verzi;
- ▶ elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcțiilor lor;
- ▶ identificarea zonelor deficitare și realizarea de lucrări pentru extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație;
- ▶ extinderea suprafețelor ocupate de spații verzi, prin includerea în categoria spațiilor verzi publice a terenurilor cu potențial ecologic sau socio-cultural.

Pentru realizarea acestor obiective și pentru asigurarea integrității elementelor cadrului natural, conservării, protejării și dezvoltării spațiilor verzi este necesar să fie luate următoarele **măsuri**:

- ✓ crearea unor strategii locale coerente și a unui program concret pentru asigurarea, din terenul intravilan, a unei suprafețe de spațiu verde de minimum 26 m²/locuitor;
- ✓ inventarierea tuturor suprafețelor de spații verzi și realizarea Registrului local al spațiilor verzi la nivelul localităților urbane;
- ✓ interzicerea schimbării destinației terenurilor amenajate ca spații verzi și/sau prevăzute ca atare în documentațiile de urbanism;
- ✓ interzicerea reducerii suprafețelor ori a strămutării spațiilor verzi, indiferent de regimul juridic al acestora;
- ✓ menținerea integrității spațiilor verzi și a cadrului natural, prin respectarea regulamentelor de urbanism avizate de autoritățile pentru protecția mediului;
- ✓ respectarea cerințelor urbanistice privind dimensionarea spațiilor verzi cu rol decorativ și de protecție în procesul de proiectare și realizare a construcțiilor de orice tip;
- ✓ abordarea unitară a cerințelor de extindere și conservare a spațiilor verzi prin elaborarea de către administrația publică locală a unui regulament de administrare a spațiilor verzi;
- ✓ instituirea măsurilor de pază și protecție a spațiilor verzi în vederea prevenirii și combaterii distrugerilor și degradărilor;
- ✓ identificarea zonelor urbane deficitare în spații verzi și realizarea de lucrări pentru extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație;
- ✓ instituirea măsurilor de regenerare, extindere și ameliorare compoziției și a calității spațiilor verzi;
- ✓ elaborarea unei proceduri de intervenție pentru toaletări de coroane, respectiv de tăiere a arborilor din spațiile verzi.

Spațiile verzi amenajate (parcuri, grădini publice sau scuaruri publice, terenurile bazelor și amenajărilor sportive în cadrul perimetrelor construite ale localităților) **din mediul urban al regiunii Nord-Est însumau 3.276 hectare în anul 2019**, reprezentând **12,15% din suprafața totală de la nivel național**.

În ansamblu, distribuția spațiilor verzi în localitățile din Regiunea Nord - Est este diversă în județele din regiune, după cum se poate observa în graficul de mai jos:

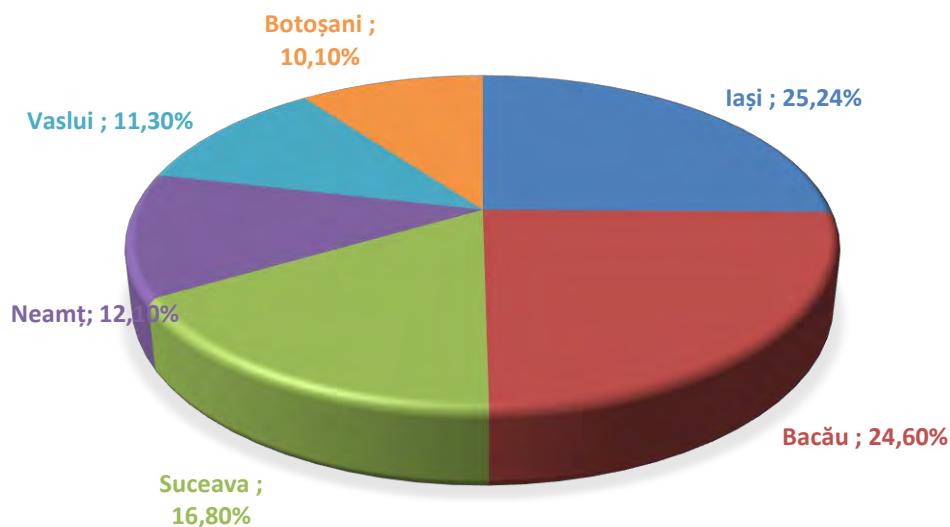

Fig. 8.1. Distribuția spațiului verde din municipiile și orașele localizate în Regiunea Nord - Est, în anul 2019 ($m^2/locuitor$) ²⁸¹

Suprafața medie a spațiilor verzi amenajate pe cap de locuitor din mediul urban din regiune este de **18,02 m^2/loc** , valoare cu aproximativ 3,5 m^2 mai scăzută decât media de la nivel național.

Tab. 8.1. Spații verzi din mediul urban, ha și mp/locuitor domiciliat în mediul urban, 2012 vs 2019 ²⁸²

Județul	Spații verzi în 2012 - ha	Spații verzi în 2019 - ha	$m^2/locuitor$ 2012	$m^2/locuitor$ 2019
Iași	510	827	12,14	17,70
Bacău	714	806	20,15	23,00
Suceava	523	549	16,13	16,38
Neamț	336	396	14,48	17,83
Vaslui	372	369	18,57	14,86
Botoșani	307	329	15,27	16,88
Total Regiunea Nord-Est	2.762	3.276	15,94	18,02

Se remarcă o creștere de aproximativ 18% a suprafeței spațiilor verzi față de anul 2012 (creștere cu 514 ha, din care 317 ha în Iași). Singurul județ care a înregistrat o scădere a fost Vaslui, cu 3 ha.

²⁸¹ Sursa: Prelucrare a datelor preluate din Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord-Est 2021 - 2027

²⁸² Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord-Est 2021 - 2027

Legea nr.24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată cu modificările și completările ulterioare, prevede obligația administrațiilor locale ca datele și informațiile cuprinse în *Registrul local al spațiilor verzi* să fie verificate periodic, astfel încât acesta să corespundă cu realitatea din teren. Astfel, prevederile legislației din domeniul spațiilor verzi au fost incluse de *Primăria Municipiului Botoșani* în regulamentele UTR-urilor cuprinse în *Planul Urbanistic General al Municipiului Botoșani*, asigurându-se astfel cadrul legal pentru menținerea și extinderea suprafețelor ocupate de acestea.

Astfel, în anul 2021, *Primăria Municipiului Botoșani* a actualizat *Registrul spațiilor verzi*, conform datelor înscrise în cărțile funciare ale unor categorii de suprafețe/spații verzi (parcuri, grădini publice, baze sportive, parcuri sportive, terenuri libere). Conform datelor centralizate în tabel, **structura spațiului verde din Municipiul Botoșani** se prezintă după cum urmează:

Tab. 8.2. Situația suprafețelor verzi din Municipiul Botoșani, în anul 2019

<i>Arii verzi</i>	<i>Suprafața (mp)</i>	<i>Procent (%)</i>
Parcuri și grădini	140.280	5,37
Scuaruri	25.601	0,98
Zone verzi locuințe condominiu	1.500.000	57,41
Teren Liber	285.419	10,92
Grădinițe/Școli Generale/Licee	101.699	3,89
Baze de agrement și sportive	43.898	1,68
Cimitire	345.906	13,24
Aliniamente infrastructură	160.729	6,15
Terenuri de joacă	9.170	0,35
TOTAL	2.612.702	100%

În concordanță cu datele furnizate de *Primăria Municipiului Botoșani*, se observă că suprafața de spațiu verde din mediul urban a crescut în anul 2021 (1963,23 ha) cu 2,11% față de suprafața de spațiu verde existentă în anul 2017 (1954,03 ha).

Analiza cantitativă a situației intravilanului constată un deficit semnificativ al spațiilor verzi organizate, deficit care se amplifică printr-o calitate scăzută a plantațiilor și printr-o întreținere deficitară a acestora.

Situația se ameliorează când analizăm și situația spațiilor verzi extravilane (păduri cu potențial de recreere). De regulă se apreciază ca localitățile cu peste 100.000 locuitori

ar trebui să aibă cca 20 ha pădure la 1.000 locuitori pe o rază de 40 km de la limita intravilanului.

Municipiul Botoșani beneficiază de cca. 27 ha de spațiu verde la 1.000 de locuitori, pe o rază de 10 km.

Păduri limitorfe (în limita a 10 km de localitate):

- ▶ **Pădurea Luizoaia** (la Rediu) – **S – 11,80 ha**
  - Pădure rară (rediu) cu rol de stabilizare
  - Limitrofă DJ D296 – Botoșani – Roma
  - Distanța față de oraș – 4,00 km
  - Drum asfaltat
  - Nu are dotări și amenajări.
- ▶ **Pădurea Rediului** – **S – 131,00 ha**
  - Pădure mixtă
    - 60% densă
    - 40% rară alternată cu plantații specializate: pomicole, tei
    - Răchitărie
  - Limitrofă DN 29D – Botoșani – Ștefănești
  - Distanța față de oraș – 1,00 km
  - Drum asfaltat (inclusiv accesele la dotări)
  - Cabană – restaurant cu terase – 1 stea
  - Bază sportivă, cantoane, popasuri
  - Echipare edilitară locală – mediocră.
- ▶ **Pădurea Tulbureni** – **S – 78,50 ha**
  - Pădure deasă – trup compact
  - Limitrofă cartierului Tulbureni
  - Distanța față de oraș – 0,00 km
  - Drum de pământ
  - Nu are dotări și amenajări.
- ▶ **Pădurea Hârtoș** – **S – 21,00 ha**
  - Pădure cu rol de stabilizare
  - Limitrofă DN 28B – Botoșani – Flămânzi - Iași
  - Distanța față de oraș – 1,40 km
  - Drum asfaltat
  - Nu are dotări și amenajări.
- ▶ **Pădurea La Rai** – **S – 235,20 ha**
  - Include subunitățile Raznovan, La Podiș, Dealul Mic
  - Pădure densă alternativ cu zone de plantații pomicole
  - Limitrofă DN 28 B – Botoșani – Iași
  - Distanța față de oraș – 3,00 km
  - Drum asfaltat (inclusiv accese și parcări la dotări)
  - Motel – complex cazare, alimentație publică – 2 stele
  - Bază sportivă, piscină
  - Echipare edilitară satisfăcătoare.

- ▶ **Pădurea Lebăda - S – 33,70 ha**
  - Pădure densă limitrofă fermei pomicole Curtești cu plantații intensive de măr pe cca. 320,00 ha
  - Limitrofă acumulării Lebăda – lac de agrement
  - Distanța față de oraș – 3,00 km
  - Acces din DN 28B – Botoșani – Iași
  - Drumuri, accese, parcări asfaltate
  - Bază nautică (parțial amenajată)
  - Spații cazare și dotări de protocol (în curs e amenajare)
  - Echipare edilitară satisfăcătoare.
- ▶ **Pădurea Curtești – S – 12,20 ha**
  - Pădure rară cu rol de stabilizare
  - Limitrofă satului Curtești
  - Distanța față de oraș – 1,2 km
  - Drum de pământ
  - Nu are dotări și amenajări.
- ▶ **Pădurea Agafton – S – 1.864,10 ha**
  - Din care în regim privat – 274,00 ha
  - Face parte din masivul păduros vestic al Județului Botoșani pe versantul înalt al Văii Siretului
  - Pădure de mare densitate, alternată cu zone de plantații pomicole, fânețe și pajiști
  - Valoare peisagistică deosebită
  - Include monumente istorice de arhitectură și ale naturii (schituri, popasuri, *Mănăstirea Agafton* – complex mănăstiresc nefortificat cu ateliere tradiționale de covoare și podoabe, lumânări și horticultură – loc de pelerinaj religios)
  - O configurație geomorfologică ce alternează zone de platou cu culmi și versanți, văi de torenți (optime pentru echipamente hibernale – pârtii de sanie și schi etc.)
  - Resurse inventariate de ape sulfuroase și gazoase
  - Dotări de cazare, alimentație publică, sportive și de agrement
  - Există o echipare edilitară completă, apa din sistemul urban, canalizare, centrală termică
  - Limitrofă DN 29 Botoșani – Suceava
  - Distanța față de oraș – 5,80 km
  - Drum asfaltat – inclusiv accesul în localitatea Agafton
  - Drum pietruit spre Corni DJ 28A
  - 600 locuri cazare – apartamente, garsoniere, căsuțe, corturi
  - Bază sportivă amplă, completă cu terenuri omologate – pistă sintetică, sală de sport, saune.
- ▶ **Pădurea Stâncești - S - 780,20 ha**
  - Include și trupul Catamărăști
  - Masiv împădurit de același calibru cu *Pădurea Agafton*

- Limitrofă cu DN 29 Botoșani – Suceava și DC 61, localităților Stâncești, Catamărăști – Vale și Ipotești
- Valoare identică cu pădurea Agafton
- Distanțe față de oraș – 5,80 km (pe DN 29 - asfaltat), 5,00 km (pe DC 61 - de pământ)
- Traseu al drumului forestier care traversează longitudinal pădurea din DN 29 trecând pe la *Lacul Eminescu* cu legătură spre *Memorialul Eminescu*
- Cabane, cantoane, adăposturi, case de vânătoare neclasificabile
- Monumentul naturii *Lacul Codrilor Albastru* – ansamblu de amenajări turistice
- Echipare edilitară – mediocră
- Accese și parcări asfaltate și de pământ.

Parcul Mihai Eminescu - S - 76.698 mp

Amplasat în centrul orașului, parcul se întinde pe o parte a unor foste grădini, reduse în a doua jumătate a secolului al XIX-lea ca urmare a dezvoltării orașului, spațiul ocupat de vegetație fiind în proporție de 75%. Astăzi, în *Parcul Mihai Eminescu* se găsește un lac artificial, care are două poduri și pe care oamenii se pot plimba cu bărcuțele. În mijlocul parcului, se află un chioșc, în care fanfara militară cântă de sărbători. De asemenea,

aleile sunt pline de busturi ale celor mai importanți oameni din Botoșani. Desigur, există și bustul lui Eminescu, acesta fiind sculptat în anul 1932. Sub raportul amplasării, parcul este dispus între B-dul. Mihai Eminescu și o străduță de cvartal, respectiv str. Vîrnăv. Parcul are o suprafață totală de aproximativ 76.698 mp, cu următoarea repartizare: 51.390 mp gazon, 1.340 mp trandafiri, 90 mp specii floricole, 4.460 mp de alei asfaltate, 180 mp cele două fântâni arteziene, 50 mp foișorul pentru fanfară și cca. 2.300 mp clădiri. Ca stil adoptat, nu se poate defini unul anume, existând totuși unele principii ale stilului geometric în ceea ce privește trasarea aleilor și poziționarea elementelor arhitecturale decorative și unele principii ale stilului peisager sub raportul amplasării speciilor lemnoase. Starea actuală a vegetației: foarte bună. Dominată este prezența exemplarelor mari de paltini de câmp, tei, frasin, carpen și paltin. Recent au fost plantate exemplare foarte mici de arbori (1,00-1,50 m) pe toată suprafața centrală și sudică, care fac parte din speciile *Fraxinus excelsior*, *Platanus sp.*, *Prunus cerasifera 'Pissardii'* etc.

Parcul Tineretului – S - 21.254 mp

Acest spațiu verde este relativ ușor de accesat și de către persoane care nu locuiesc în vecinătate, deoarece este poziționat la o distanță de aproximativ 5 minute de mers pe jos de centrul orașului. Parcul este pentru odihnă de scurtă durată sau pentru recrearea

copiilor, pensionarilor sau a altor categorii, cu precădere la sfârșitul săptămânii sau în zilele de sărbătoare (cu acces nelimitat). Se remarcă prezența numeroaselor exemplare de tei pucios și pin, cu vârste relativ mari, având încă o stare bună de vegetație, realizând impactul vizual și ecologic maxim. Frasinii și arțarii o stare de vegetație foarte bună, dau varietate prin diversitate întregii compoziții. Această unitate de spațiu verde poate fi legată compozițional cu spațiul verde aferent bisericii „Sf. Nicolae”,

învecinat acestuia. Datorită proprietăților particulare din zonă (în care vegetația lemnoasă este bine reprezentată) dar și unui cvartal de blocuri limitrof străzii Grivița și T. Vladimirescu (între blocurile căruia există spații verzi relativ largi și de asemenea cu vegetație lemnoasă din abundență) acest mic parc se constituie ca punct de legătură între acestea. Practic leagă aceste spații verzi într-o pată verde bine reprezentată pe harta orașului Botoșani. Vegetația este bine reprezentată în acest moment iar înlocuirile exemplarelor deperisate trebuie să se realizeze cu specii autohtone, longevive și rezistente la condițiile mediului urban. Numărul arborilor nu poate fi stabilit cu exactitate întrucât chiar la data inventarierii au fost plantați peste 100 puiți din speciile tei, salcâm, paltin, arțar mesteacăn.

Parc Curcubeului – S - 18.102 mp

Intră în categoria parcurilor destinate odihnei pasive și active (plimbări) de scurtă durată a tuturor categoriilor de vizitatori. Deservește o rază mult mai mare (comparativ cu cei 1,8 h), constituind un punct de atracție pentru numeroși locuitori. Este situat în apropierea Parcului Mihai Eminescu. Are aprox. 2.500 mp ocupați cu gazon și 887 mp de alei asfaltate. Deține și două terenuri de joacă pentru copii. Numărul arborilor per aliniament a fost cuprins între 600 și 650. Densitatea cea mai mare per km (126 arbori/km), este în partea de nord est a parcului. Starea actuală a vegetației: foarte bună, cu excepția unor exemplare de thuia ce dau semne de uscare. Se remarcă o diversitate mică de specii lemnoase. Circa 61% din exemplarele inventariate se încadrează în clasa I de defoliere, aprox. 17% au un grad de defoliere cuprins între 11 și 30% și un procent de aproximativ 7% reprezintă exemplare foarte uscate ori complet uscate, majoritatea fiind exemplare de tei pucios, tei argintiu.

Grădina publică Primărie – S - 5.210 mp

Grădină destinată recreării sau odihnei de scurtă durată a angajaților sau a persoanelor ce vizitează această instituție, dar și cu rol decorativ (cu acces mare pentru publicul larg, nu este împrejmuțată). Starea actuală a vegetației este bună-foarte bună. Exemplarele mari de rășinoase rămase după ultima amenajare au o stare bună de vegetație, iar cele tinere plantate, după primele semne de vegetație, vor avea o dezvoltare normală. Numărul arborilor per aliniament a fost cuprins între 170 și 190. Circa 80% din exemplarele inventariate se încadrează în clasa I de defoliere, aprox. 10% au un grad de defoliere cuprins între 11 și 30% și aprox. 4% din eșantionaj reprezintă exemplare foarte uscate ori complet uscate, majoritatea fiind exemplare de tei. Cele mai multe exemplare foarte uscate ori complet uscate s-au înregistrat în fața Primăriei unde, de altfel, unele specii uscate au fost tăiate (thuia, magnolia).

Grădina Publică Junior – S - 3078 mp

Grădină/scurar de traversare, pentru odihna de scurtă durată sau pentru recrearea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii, cu precădere la sfârșitul săptămânii sau în zilele de sărbătoare (cu acces nelimitat). Această suprafață este repartizată astfel: 75 mp gazon, 950 mp de alei dalate, 120 mp gard viu și 143 mp alte utilități (loc de joacă pentru copii, statuie). Starea actuală a vegetației: foarte bună. Se remarcă prezența numeroaselor exemplare de molid, tei pucios și carpen, cu vârste relativ mici, având încă o stare bună de vegetație, realizând impactul vizual și ecologic maxim. Aici întâlnim o specie de nuc (nucul pecan - hickory - 5 bucăți) care este rară pentru zona climatică a Botoșaniului. Numărul arborilor per aliniament a fost cuprins între 60 și 80. Circa 90% din exemplarele inventariate se încadrează în clasa I de defoliere, aprox. 10% au un grad de defoliere cuprins între 11 și 30%.

Grădină publică - Bibliotecă – S - 2.376 mp

Datorită umbririi produsă de clădirile ce înconjoară acest parc aici se manifestă un climat mai răcoros. Acest fapt permite speciilor de rășinoase și conifere să domine peisajul. Este și un scuar de traversare (cu precădere în zilele lucrătoare), dar este destinat cu precădere pentru odihna de scurtă durată. Stilul adoptat pentru amenajarea acestei unități de spațiu verde este cel geometric. Starea actuală a vegetației este foarte bună. Ca elemente remarcabile pot fi amintite exemplarele de tuia gigant (*Thuja plicata*), molid (*Picea abies*), tei pucios (*Tilia cordata*), molid argintiu (*Picea pungens var. argentea*), dar și liana numită glicină (*Wisteria sinensis*). Numărul arborilor per aliniament a fost cuprins între 60 și 70. Circa 80% din exemplarele inventariate se încadrează în clasa I de defoliere, aprox. 10% au un grad de defoliere cuprins între 11 și 30% și restul de 10% se încadrează în clasa GF3 - 4.

Grădină publică - Casa Tineretului – S - 5.100 mp

Are rolul de scuar de traversare, pentru odihna de scurtă durată sau pentru recrearea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii, cu precădere la sfârșitul săptămânii sau în zilele de sărbătoare (cu acces nelimitat). Suprafața actuală este de cca. 0,5 ha. Această suprafață este repartizată astfel: 125 mp gazon, 1950 mp de alei asfaltate, 92 mp gard viu și 843 mp alte utilități (aparatura sport regim cardio, loc de joaca pentru copii, statuie). Starea actuală a vegetației este foarte bună. Se remarcă prezența numeroaselor exemplare de tei pucios și thuia, cu vârste relativ mici, realizând impactul vizual și ecologic maxim. Se remarcă o mare varietate a speciilor dând impresia de parc dendrologic. Numărul arborilor per aliniament a fost cuprins între 150 și 160. Circa 80% din exemplarele inventariate se încadrează în clasa I de defoliere, aprox. 10% au un grad de defoliere cuprins între 11 și 30% și restul de 10% se încadrează în clasa GF3.

Grădină publică - Casa armatei (PSD) – S - 2.067 mp

Are rolul de scuar de traversare întrucât este face legătura dinspre *Primăria Botoșani* cu *Serviciul Permise auto, Magazinul Uvertura City Mall*. De asemenea, este folosit pentru odihna de scurtă durată sau pentru recrearea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii, cu precădere la sfârșitul săptămânii sau în zilele de sărbătoare (cu acces nelimitat). Suprafața actuală este de cca. 0,5 ha. Această suprafață este repartizată astfel: 125 mp gazon, 1950 mp de alei asfaltate, 92 mp gard viu și 84 mp alte utilități (aparatură sport regim cardio, loc de joaca pentru copii, statuie). Starea actuală a vegetației este foarte bună. Se remarcă prezența numeroaselor exemplare de tei pucios și thuia, cu vârste relativ mici, realizând impactul vizual și ecologic maxim.

Scuar – Casa Sindicatelor – S - 1.878 mp

Acest spațiu este cu rol decorativ (de înfrumusețare), respectiv scuar decorativ, dispus în piețe, de regulă în fața unor instituții publice sau monument important. Există totuși un caracter aparte dat de prezența căilor largi de acces pietonal și a esplanadelor ce însoțesc acest spațiu verde, folosite frecvent pentru manifestările ce au loc cu diferite ocazii. Zona verde propriu-zisă este destul de redusă comparativ cu suprafața destinată publicului larg. Starea actuală a vegetației: relativ bună. Se pot remarca exemplarele de tuia columnară (*Thuja occidentalis var. columnaris*) care au suferit de pe urma iernilor cu multă zăpadă, având în prezent o conformație inestetică.

Scuar – Pietonal Parc M. Eminescu – S - 3.000 mp

Acest areal reprezintă o legătură între B-dul. Mihai Eminescu (cartier central) și Cartierul Primăverii - str. Vîrnăv. Este un areal - amenajat cu dale din beton foarte umbrat în timpul verii. Reprezintă accesul spre cofetăria și restaurantele din *Parcul Mihai Eminescu* sau spre spațiul de joacă de câini sau pentru copii. Umbra provine de la vegetația arboricolă de la parcul de joacă și de la *Parcul Mihai Eminescu*. Totodată aici sunt amplasate și jardiniere temporare cu diferite specii de plante ornamentale. Vara aici sunt instalate gherete pentru vânzarea produselor agroalimentare.

Aliniament – Pietonalul Unirii – S - 12.419 mp

Pietonalul Unirii face legătura între *Pietonalul Transilvaniei* și *Parcul Mihai Eminescu* și este amenajat cu 26 jardiniere în formă de stea unde sunt plantate plante ornamentale. Pe lângă jardiniere se află 6 fântâni arteziene. Totul este pus în valoare de un sistem de iluminat arhitectural. Este un scuar de traversare și pentru odihnă de scurtă durată (cu acces nelimitat). Starea actuală a vegetației: satisfăcătoare. Sub aspectul vigorii, castanii, unele exemplare de pin și molid dau semne de degradare fiziologică. Arbuștii au stare de vegetație foarte bună. 85% din suprafață este ocupată de pasaj pietonal cu dale și bănci (aprox. 75 bănci).

Aliniamentul – Pietonalul Transilvaniei – S - 5.078 mp

Intră în categoria scuarurilor destinate trecerii, odihnei pasive și active (plimbări) de scurtă durată a tuturor categoriilor de vizitatori. Deservește o rază mult mai mare (comparativ cu cei aprox. 5000 mp), constituind un punct de atracție pentru numeroși locuitori. Acest scuar, alături de cel Bancar și Unirii, se remarcă prin frecvența ridicată a vizitatorilor, mai ales în zilele ce permit plimbările în aer liber, fiind prezenți vizitatori din toate categoriile de vârstă. Este situat în apropierea Centrului Vechi și face legătura prin intermediul celorlalte scuaruri cu parcul Mihai Eminescu. În parte finală a acestui scuar se afla un stejar de peste 150 ani și care este monument al naturii.

Scuaruri din intersecții de străzi/pastile de vegetație

Majoritatea pastilelor de vegetație/scuar din intersecții au fost reamenajate în perioada 2010 prin proiectul "*Reabilitarea și modernizarea străzilor inelului principal de circulație din municipiul Botoșani*" finanțat din *Fondul European de Dezvoltare Regională*, în cadrul *Programului Operațional Regional, Axa Prioritară 1*.

Scuar intersecție I. Pillat /C. Națională – S - 30 mp

În cadrul acestui scuar este amplasată o fântâna arteziană. Fântâna este construită în interiorul unui bazin placat cu plăci vitro ceramică, de nuanță albastră, și 60 cm adâncime. Efectul de apă este asigurat de un inel perimetral cu diametrul de 10 metri. Vegetația acestui scuar este formată din specii de plante care formează un gazon bine întreținut. Periodic, primăvara și vara aici sunt plantate specii de plante ornamentale anuale precum și ghivece cu flori și subarbuști.

Scuar intersecție Marchian / C. Națională

Vegetația din pastilele de vegetație este formată în principal din ierburi, plante perene, bulbi, rizomi, arbuști, tufe și plante lemnoase. Aceste pastile necesită o îngrijire permanentă, prin udare și fertilizare. Un substrat, în general, trebuie să aibă: - capacitate ridicată de reținere a apei - spațiu poros pentru aer - structură stabilă - capacitate de schimb și putere tampon mare. Pastilele de vegetație au rolul de a reduce poluarea în intersecții și de asemenea de a reduce stresul șoferilor. Această intersecție a fost modernizată o dată cu proiectele ce aveau ca scop dezvoltarea infrastructurii rutiere și de telecomunicații. În aceste perioade de investiție s-au amenajat și stații pentru tramvai

cu peroane de așteptare și cu spații verzi. Au fost plantați 24 teii a căror stare de sănătate este foarte bună.

Spații verzi aferente locuințelor de tip condominiu din asociații de proprietari – **S – 1.500.000 mp**

Sunt spații verzi formate dintr-un cadru vegetal, amplasate adiacent blocurilor de locuințe de tip condominiu, cu rol estetic și de protecție, de ameliorare a climatului și a calității aerului. Aceste tip de spații verzi situate la o distanță de minim 2 metri de limita de proprietate sau peretele clădirii/imobilului (pentru dezvoltarea în siguranța a vegetației arboricole și de asemenea pentru a nu periclita structura de rezistență a fundației clădirii). Este foarte importantă păstrarea spațiilor verzi aferente locuințelor de tip condominiu intacte, chiar dacă pentru atingerea acestui deziderat se periclitează dezvoltarea socio-economică a orașului. De aceea, autorizațiile de construire pentru extinderile de apartamente situate la parterul clădirii nu vor permite acestor extinderi să depășească proiecția balconului situat deasupra (suprafața extinsă nu va depăși 1,5 m) nici pe lungime și nici pe lățime.

Zonele verzi dintre blocurile de locuințe sunt bine reprezentate în zona centrală, atât ca suprafață cât și sub aspect compozițional. Sub aspect compozițional pot fi deosebite două aspecte:

- ◆ *prezența exemplarelor mature din specii forestiere autohtone (mesteacăn, tei pucios, tei cu frunza mare, paltini, corcoduși roșii) sau exotice (magnolii albe, pin negru, salcie plângătoare, castan porcesc, molid argintiu) plantate în diferite compoziții concepute unitar de către o persoană de specialitate, compoziții realizate cu siguranță după construirea blocurilor de locuințe;*
- ◆ *prezența numeroaselor exemplare din cele mai diverse specii, plantate de locatarii imobilelor după bunul plac, specii adesea din sortimentul pomicol (meri, peri, nuci, corcoduși, gutui, cireși etc.) sau specii forestiere locale, și mai puțin specii cu mare valoare ornamentală.*

Luată în ansamblu, aceste spații verzi constituie un „fond general verde” foarte bine reprezentat în orașul Botoșani – aprox. 1.500.000 mp - fapt ce are un impact major în calitatea aerului (a mediului urban în general). Se poate spune că spațiile verzi dintre blocurile de locuințe completează și încheagă „axa principală verde” formată din numeroasele scuaruri, parcuri și grădini. Din analiza fotografiilor aeriene recente ale orașului și verificările de pe teren a situației reale, s-au putut identifica zonele din cartierele de locuit în care vegetația este foarte bine reprezentată, apărând pe hartă ca adevărate oaze de verdeață.

Astfel, au fost identificate **12 zone/cartiere mari**, ce cuprind de fapt mai multe cvartale de blocuri sau locuințe particulare de tip vilă: 1. *cartierul Central (193,6loc/ha)*, 2. *cartierul Primăverii (141,3 loc/ha)*, 3. *cartierul Miorița (113,2 loc/ha)*, 4. *cartierul Bucovina (104,5 loc/ha)*, 5. *Grivița (103,8 loc/ha)*, 6. *Șoseaua Iașului (60 loc/ha)*, 7. *Pușkin (49,5 loc/ha)*, 8. *Cișmea (24,4 loc/ha)*, 9. *în zona industrială Manolești Deal (21,9*

loc/ha), 10. Luizoiaia (20 loc/ha), 11. Tudor Vladimirescu (17,7 loc/ha), 12. Tulbureni (13,1 loc/ha).

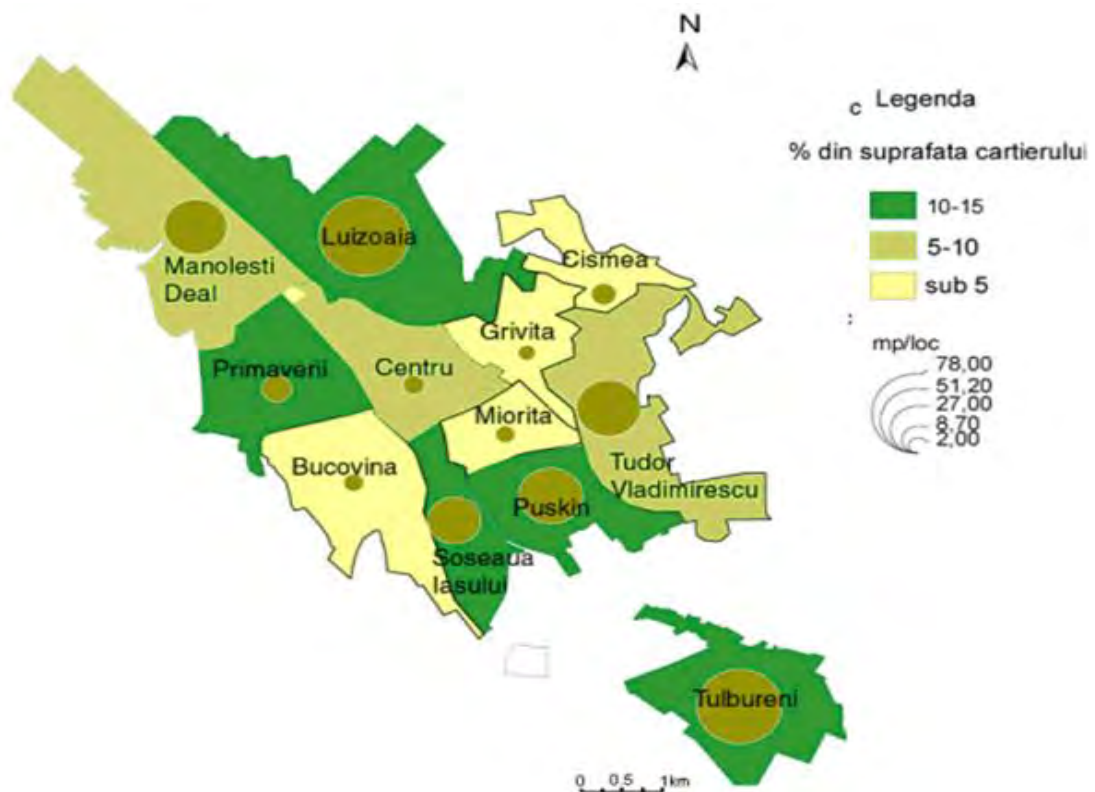

Fig. 8.2. Suprafața ocupată de spațiile verzi în cadrul cartierelor raportul lor și numărul de locuitori în anul 2018 ²⁸³

În municipiul Botoșani sunt 40 de locuri de joacă care însumează o suprafață de 9.170 mp. Aceste terenuri sunt amplasate în spațiile verzi aferente locuințelor de tip condominiu din asociațiile de proprietari. Toate terenurile sunt amplasate în zone cu declivitate 0, sunt împrejmuite și majoritatea au program de funcționare. Pe lângă aparatele de joacă (balansoare, tobogane, leagăne, spirale, groapa cu nisip, scări, trepte, tuneluri etc) se afla și aparate pentru sport/fitness de tip cardio. Aparatele de fitness exterior instalate în parcuri sunt construite pentru a fi durabile și rezistente. Ele sunt foarte folositoare și trebuie să suporte schimbările de temperatură pentru a rezista căldurii, vântului, zăpezii și ploii. În plus, acestea trebuie să fie proiectate pentru a fi ușor de utilizat și sigure pentru persoanele de toate nivelurile de fitness.

Vegetația acestor terenuri de joacă este dominată în general de specii de graminee (*Poa pratensis* (panicula de câmp), *Lolium perenne* (raigraș englezesc) și specii ruderales și mai puțin de arbuști. În majoritatea cazurilor locurile de joacă sunt împrejmuite de gard viu (specii de *photinia*, *lemn câinesc*, *spyrea*, *dracila*).

²⁸³ Sursă: Registrul Local al Spațiilor Verzi din Municipiul Botoșani

Tab. 8.3. Situația terenurilor de joacă în municipiul Botoșani în anul 2022²⁸⁴

Nr.asoc. Propriet.	Locația	Suprafață - mp -	Stare modernizat/nemodernizat	Nr.arbori
AP 1	Aleea spate biserica Sf. D-tru. Unirii,	482	Modernizat 2011/Stare bună	12 Thuja (H= 1-2m) + 2 tei
AP 4	Ștefan Luchian nr. 4	360	Modernizat 2019/ Stare bună	3 thuja(H=1-2m) +4 tei
AP7	Aleea Primăverii nr.1, lateral bloc/spate Turn Onicescu)	427	Modernizat 2010/Stare bună	3 thuja(H=1-2m) +2 otetar
AP 8	Str. Ștefan Luchian, spate Șc. 4	378	Modernizat 2011/Stare bună	
AP 9	str. Prieteniei nr. 4 spate bloc	128	Modernizat 2019/ Stare bună	
AP11	Str. Col. Tomoroveanu, vis-a vis de Castel Apă	125	Nemodernizat/acceptabilă	
AP 12	Sucevei nr. 7	235	Modernizat 2011/Stare bună	8 pini +1 tei
AP 14	Șt. Luchian nr. 18 (acces din Armoniei)	243	Nemodernizat/stare bună, redotat parțial 2017	
Ap 15	Pt Teilor 1-spate Premier	528	Modernizat 2011/Stare bună	2 thuja+ 12 salcam
AP 18	Aleea Parcului nr. 10, sc. B față bloc (vis-a vis PT)	187,5	Redotare 2019 /Stare bună	
AP 21	Aleea Arcului nr. 4, sc. B (spate platformă de pe O. Băncilă)	307,5	Nemodernizat/ Stare bună, redotat parțial 2017	
AP 23	Aleea Scurta 2, sc. B	156	Nemodernizat/Stare bună	1 tei
AP 23	Aleea Nucului 5 (Al Scurta 1)	256	Modernizat 2011/Stare bună	
AP 26	Al. Cinema-spate Biserica de lemn Primăverii	121	Modernizat/ Stare acceptabilă	
AP 27	Aleea Curcubeului-spate șc. 16	212	Nemodernizat/Stare precară	3 foioase
AP 29	Aleea T. Callimachi, nr. 9, sc. A (spate bloc)	397	Modernizat 2010/Stare bună	
AP 30	Aleea T. Crudu nr. 3	126	Modernizat/ 2010/ Stare acceptabilă	
AP 31	P-ta Viilor	181	În curs de modernizare 2022	
AP 33	Aleea C. Gane nr. 6	521,5	Dotat cu echip 2017/În curs de modernizare 2022	
AP 33	Aleea C. Gane nr. 14, sc.A – miniteren	126	Nemodernizat/Stare precară	2 foioase
AP 35	Aleea Zorilor nr. 12	289	Modernizat 2011/Stare bună	1 thuja+ 6 foioase
AP 36	Str.Aprodul Purice-spate UTIL	178,5	Modernizat 2019/ Stare bună	
AP 40	Aleea Pacea nr. 2, sc. F	360	Modernizat 2019/Stare bună	3 foioase

²⁸⁴ Sursa: Date puse la dispoziție de Direcția Edilitare - Servicul Edilitare din cadrul Primăriei Municipiului Botoșani

AP 43	Î. Traian nr. 28, sc A – spate bloc	121	Nemodernizat/Stare precară În curs de modernizare prin programul GAL	
AP 46	Împărat Traian nr. 52 - PT Grivița 5-	206	Modernizat în 2010 /distrus, vandalizat, dezafectat, se va reutila prin GAL	
AP47	C. Națională 35 , spate bloc (intrare din str. Progresului)	141	Modernizat 2009/acceptabilă	
AP47	Calea Națională12 (fost cămin Mecanex)	99	Modernizat/ Stare precară	
AP47	A Adamiu - cămine Locativa	214	Nemodernizat/Stare proastă în curs de modernizare prin programe europene	
AP49	Str. Bucovina nr. 16 sc. B	128	Nemodernizat/acceptabila	
AP50	B-dul G. Enescu nr. 9, sc. B (față bloc)	468	Nemodernizat/ Stare precară. În curs de modernizare 2022	11 foioase
AP 52	Calea Națională nr. 57 (Admn. Taberelor)	130	Modernizat 2011/Stare bună	4 foioase
AP 57	Aleea Viilor 5, sc. B	194	Modernizat 2009/Stare precară în curs de modernizare 2022	
AP 59	Calea Națională nr. 57 (lângă platformă)	95	Modernizat 2009/Stare precară în curs de modernizare 2022	
AP 65	Str. Armeană nr. 4-spate bloc	84	Modernizat 2009/Stare acceptabilă. Poate fi modernizat	
AP 71	Str. Ghe Filipescu nr. 3-5	265	Modernizat 2021/Stare bună	
Ap 72	Str. Ghe Filipescu nr. 13, sc. A,	105	Modernizat 2019/ Stare bună	
	Parc M Eminescu – miniteren biuta		Modernizat 2014/Stare precară. Poate fi modernizat	
	ANL Bucovina	317	Modernizat 2019/ Stare bună	
	ANL Cișmea	600	Modernizat 2019/ Stare precară. în curs de modernizare 2022	
	ANL Cișmea -extindere cartier		Nemodernizat/ Stare precară, insuficientă	
	Parc Curcubeului	354	Modernizat 2012/Stare bună	6 pini + 1 foioase
	Parc Sucevei	140	Înființat 2018, propus extindere și redotare prin investiții 2022-2023	
	Parc Tineretului	260	Înființat 2018, reabilitare prin program GAL	
	Parc Vîrnăv (fostele sere)		Modernizat 2014Stare bună	43 foioase

La ora actuală, spațiile de joacă au echipamente în stare bună și veche, unele dintre acestea fiind modernizate și reabilitate în ultima perioadă. De menționat faptul

că, în anumite spații de joacă este necesar a se face completări cu elemente care în prezent sunt deteriorate și lucrări de vopsire și reparații la unele dintre componente.

Unele ansambluri de locuințe colective și instituții sunt delimitate de o suprafață verde, mai mult sau mai puțin amenajată. Multe dintre grădinile de bloc sunt folosite ca spații de recreare, în special în sezonul cald, locuitorii executând periodic lucrări de întreținere. În ceea ce privește grădinile amenajate în jurul blocurilor, de administrarea cărora se ocupă în general proprietarii de la parter, sunt amenajate în funcție de interesul lor. Scuarurile sunt plasate la intersecția a două sau mai multe intersecții și contribuie la estetica zonei. În unele zone, scuarurile sunt într-o avansată stare de degradare, nefiind delimitate cu gard protector.

Situația spațiilor verzi este încă necorespunzătoare, fiind necesare măsuri mai decise de preservare și mai bună întreținere a celor existente și de înființare a unora noi.

Spațiile verzi din municipiul Botoșani, se remarcă prin discontinuitate și discrepanțe accentuate. Sunt zone unde spațiul verde abundă – zona parcurilor, Parc Agreement Cornișa, ANL Cișmea etc. și zone unde este foarte puțin sau lipsește – zona Primăverii spre Suceava, Calea Națională în zona gării sau în zona pieței etc.. Totuși suprafețele mari introduse în intravilan în ultimii 10 ani au contribuit decisiv în realizarea unei suprafețe de aproximativ 3.908.922 mp, adică la o populație de 121.756 locuitori în anul 2017 (conf. *Direcția Județeană de Statistică Botoșani*) **fiecărui locuitor îi revine 32,10 mp spațiu verde.**

Pe viitor este necesară limitarea presiunii antropice asupra spațiului verde existent, prin reglementarea normelor privind lucrările tehnico-edilitare pe domeniul public și privind eliminarea suspensiilor și noxelor, prin HCL, în baza legislației specifice pentru o dezvoltare zonală din perspectiva conservării naturii și echilibrului ecologic.

Spațiile verzi publice din Municipiul Botoșani sunt deficitare atât din punct de vedere al suprafețelor cât și al calității acestora.

Cauze:

- *nu se urmăresc nici un fel de prevederi din documentațiile anterioare;*
- *nu se întocmesc nici un fel de documentații de urbanism care să conțină obligatoriile capitole de spații verzi;*
- *organismele specializate – tehnicii administrației, precum și aleșii din comisiile de resort nu acordă nici o importanță domeniului, nesolicitând completarea studiilor și avizându-le așa deficitare cum sunt;*
- *cu excepția a 2-3 specialiști în probleme de execuție, nu se găsesc și nu există nici o preocupare în a forma cadre pentru a avea cu cine să se gestioneze corect activitatea de concepție;*
- *nu se întocmesc programe speciale în domeniu care să coordoneze etapizat problemele ed concepție structurală cu suportul material și măsurile de încurajare*
- *în general nu se face o estimare a nevoilor curente și de perspectivă, ci se execută doar atât câte resurse se alocă cu singura motivație – ”atât se poate!”;*
- *nu există o concepție în realizarea mobilierului urban.*

Potrivit sondajului de opinie realizat în procesul de consultare a SIDU a Mun. Botoșani 2021-2027, la nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește starea parcurilor și grădinilor publice se constată o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (138) și foarte mulțumite (16), față de cele nemulțumite (81) și foarte nemulțumite (32).

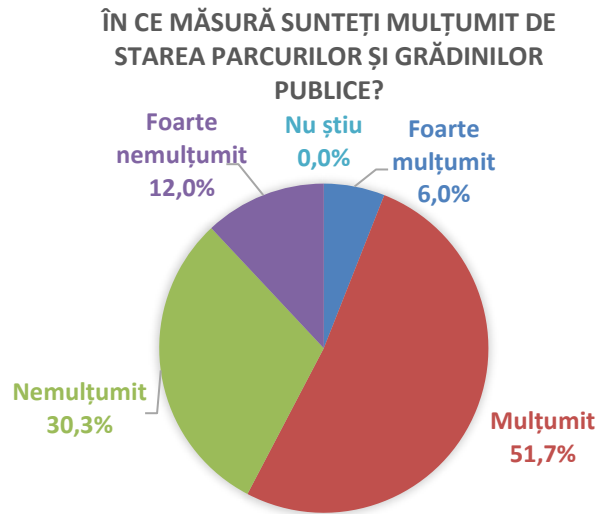

Fig. 8.3. Gradul de mulțumire în ceea ce privește starea parcurilor și grădinilor publice

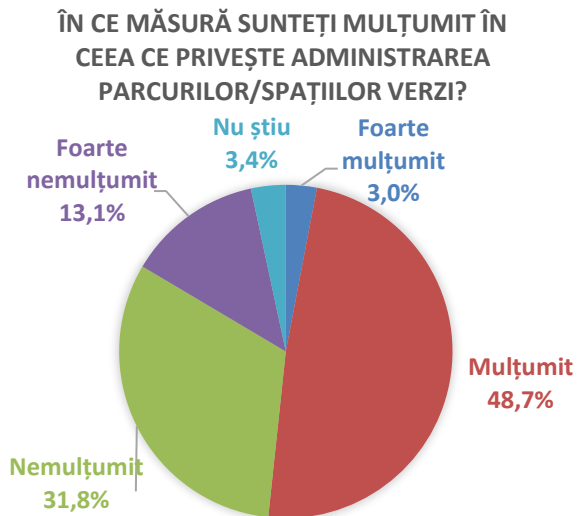

Fig. 8.4. Gradul de mulțumire în ceea ce privește administrarea parcurilor/spațiilor verzi

La nivelul municipiului, gradul de mulțumire în ceea ce privește administrarea parcurilor/spațiilor verzi marchează o preponderență a persoanelor care s-au declarat mulțumite (130) și foarte mulțumite (8), față de cele nemulțumite (85) și foarte nemulțumite (35). Din cei 267 de repondenți, doar 9 nu au dorit să-și exprime părerea.

8.2. CALITATEA APEI

8.2.1. Resursele de apă

Noua strategie și politică europeană în domeniul gospodăririi apelor - *Directiva Cadru 60/2000/CEE în domeniul apei* - constituie o abordare nouă în domeniul gospodăririi apelor, bazându-se pe principiul bazinal și impunând termene stricte pentru realizarea programului de măsuri.

Apa reprezintă o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată, element indispensabil pentru viață și pentru societate, materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic. Bună gospodărire a apei prezintă o importanță deosebită în condițiile în care resursele de apă ale României sunt relativ reduse, în timp ce în alte țări din Europa aceste rezerve sunt, în medie, de 2,5 ori mai mari.

Resursele naturale de apă reprezintă rezervele de apă de suprafață și subterane ale unui teritoriu care pot fi folosite pentru diverse scopuri. Resursa naturală este cantitatea de apă exprimată în unități de volum acumulată în corpuri de apă, într-un interval de timp dat, în cazul de față în cursul anului 2019. Resursa teoretică este dată de stocul mediu anual reprezentând totalitatea resurselor naturale de apă atât de suprafață cât și subterane.

Resursele de apă de suprafață ale României provin din 2 categorii de surse, respectiv: *râurile interioare (inclusiv lacurile naturale) și Fluviul Dunărea*.

Pentru utilizatorii din România ponderea principală în asigurarea resursei necesare o au *râurile interioare*. Lacurile naturale au volume reduse de apă, cu excepția lacurilor litorale din sistemul lagunar Razelm – Sinoe care, deși dispun de volume apreciabile, au apă salmastră datorită legăturilor cu apele Mării Negre. *Fluviul Dunărea*, deși deține întâietatea în ceea ce privește volumul total al resursei, fiind situat excentric față de teritoriul național, este mai puțin folosit ca sursă de apă utilizabilă. Până în prezent singura utilizare a resursei de apă oferită de Dunăre a fost în domeniul agricol (pentru irigații).

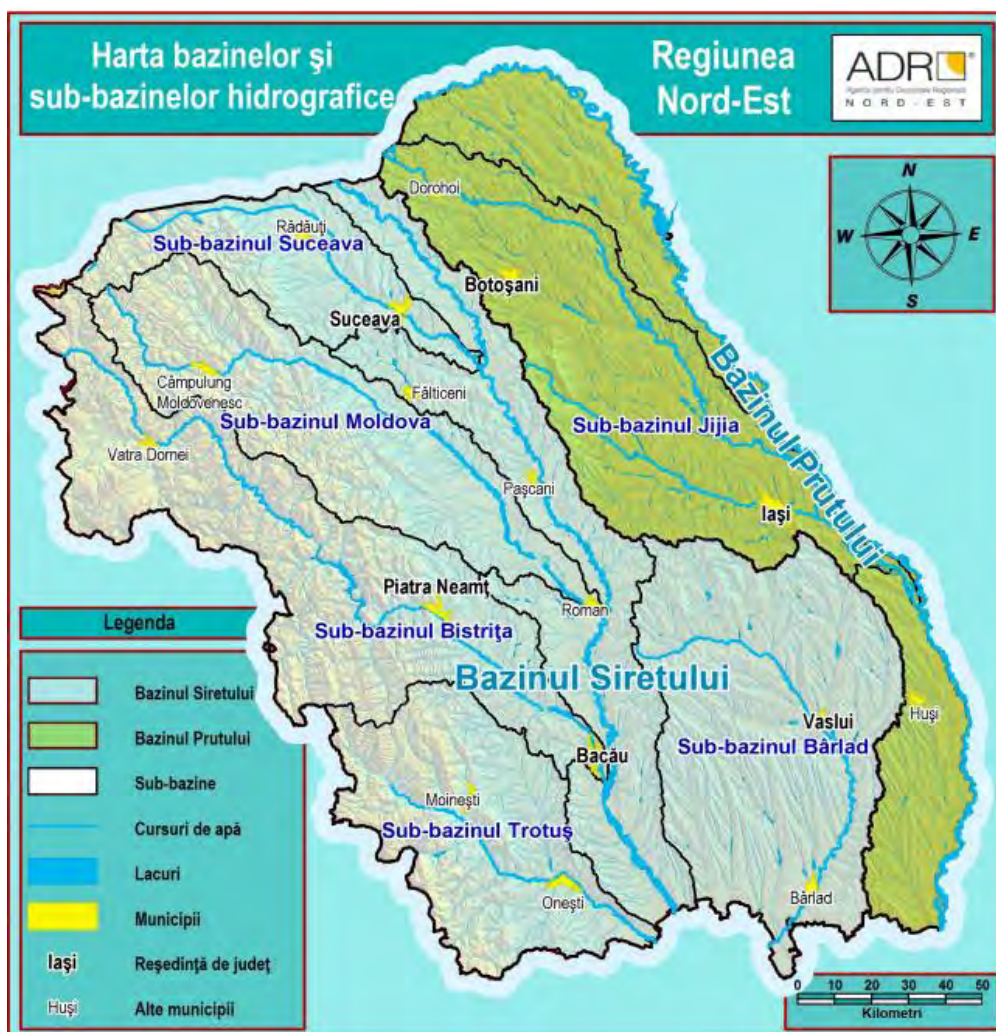
Resursele de apă subterană reprezintă volumul de apă care poate fi extras dintr-un strat acvifer, deci volumul de apă exploatabilă. Rezervele de apă subterană reprezintă volumul de apă gravitațională înmagazinată într-o anumită perioadă într-un acvifer sau

rocă magazin, depind exclusiv de datele volumetrice și se exprimă în unități de volum (de regulă, în m³).

Resursele totale de apă subterană din România au fost estimate la 9,68 mld. m³/an, din care 4,74 mld. m³/an apele freatice și 4,94 mld. m³/an de apă subterană de adâncime, reprezentând circa 25% din apa de suprafață.

Regiunea Nord-Est cuprinde din punct de vedere hidrografic două bazine principale **Siret și Prut**, fiecare având în componență sub-bazine, dintre care menționăm: sub-bazinele Suceava, Moldova, Bistrița, Trotuș pe partea dreaptă a Siretului, sub-bazinul Bârlad pe partea stângă a Siretului și sub-bazinul Jijia pe partea dreaptă a râului Prut.

Conform documentului “*Sinteza calității apelor în România în 2017*”, publicată de *Administrația Națională “Apele Române”*, în cadrul bazinului hidrografic **Siret** au fost evaluate un număr de **58 corpuri de apă - râuri** prin monitorizarea elementelor biologice cât și a elementelor suport, **pe o lungime de 5.105,03 km**. Repartiția pe lungimi în raport cu starea ecologică este următoarea: 3.966,71 km (65,95%) în stare ecologică bună și 1.138,33 km (34,05%) în stare ecologică moderată.

La nivelul bazinului hidrografic Siret au fost monitorizate în anul 2016, din punct de vedere al elementelor fizico-chimice generale două corpuri de apă artificiale: **Canalul Piatra Neamț - Buhuși** cu o lungime de 35,32 km, care s-a încadrat în clasa de **potențial ecologic bun** și **Canal Siret-Bărăgan**, cu o lungime de 6,3 km, care s-a încadrat în clasa de **potențial ecologic moderat**.

În cadrul bazinului hidrografic **Prut** au fost evaluate și monitorizate **8 corpuri de apă naturale – râuri pe o lungime de 536,83 km**. Repartiția în funcție de starea ecologică a fost următoarea: 17,68 km (3,29%) în stare ecologică bună, 308,35 km (57,44%) în stare ecologică moderată și 127,13 km (23,68%) în stare ecologică slabă și 83,67 km (15,59%) în stare ecologică proastă.

În bazinul hidrografic Prut au fost evaluate și monitorizate **2 corpuri de apă artificiale**, în lungime totală de 157,80 km. În urma evaluării, întreaga lungime s-a încadrat în **potențial ecologic moderat**.

O parte dintre cursurile de apă ale regiunii au beneficiat de ample lucrări de amenajare și regularizare. În județele **Botoșani** și Iași se află numeroase **lacuri antropice**, formate prin bararea văilor, care constituie o caracteristică a teritoriului câmpiei colinare a Jijiei (exemple: lacurile *Stânca-Costești*, *Drăcșani* din județul Botoșani și lacurile *Chirița* și *Ezareni*).

Resursa de apă de suprafață a județului Botoșani

Apele de suprafață aparțin bazinului hidrografic al Prutului și Siret. Teritoriul județului Botoșani este limitat la extremitatea estică de râul Prut, având **afluenții principali râul Bașeu**, cu care confluează în zona localității Ștefănești, și **râul Jijia** cu care confluează în județul Iași. La rândul său, râul Jijia are ca afluenți râurile *Sitna* și *Miletin*.

Bazinul râului Prut ocupă 88% din suprafața județului, iar 12% este ocupat de bazinul râului Siret, situat în partea vestică a județului. Lungimea rețelei hidrografice codificate este 2.054 km.

Repartiția pe bazine hidrografice se prezintă astfel:

- ✓ **B.H. Prut – 4.382 kmp;**
- ✓ **B.H. Siret – 603 kmp.**

Fig. 8.2. Rețeaua hidrografică a județului Botoșani

Acestea, în regim natural, prezintă disponibilități de apă după cum urmează:

- *Râul Prut* – stocul mediu multianual în secțiunea *Stânca* este de cca 2500 mil mc ($Q_0=81,2$ mc/s).
- *Râul Siret* – stocul mediu multianual în secțiunea *Șerbănești-Huțani* are valoarea de 485,6 mil mc.

Cursurile de apă mici din județ au debite variabile în sezonul primăvară-vară, iar calitatea acestora nu se încadrează în limitele de potabilitate. Acumulările cu rol complex existente pe aceste cursuri asigură surse de apă permanente. Apele curgătoare au în majoritate direcția de curgere

nord-vest -> sud-est și sunt formate din Siret, Prut, Jijia - cu afluenții lor mai importanți. Râurile, pâraiele, bălțile și iazurile sunt puternic influențate de caracteristicile climei temperat - continentală, având volum mare și foarte mare primăvara, când se topesc zăpezile ori vara și toamna, în perioadele de ploii abundente.

Pe teritoriul județului Botoșani există cca. 150 lacuri, în mare parte folosințe piscicole, dar și surse de alimentare cu apă în scop potabil pentru un număr important de localități.

Lacul Bucecea are un volum util de 8,73 mil mc și asigură alimentarea cu apă potabilă pentru municipiile Botoșani și Dorohoi, precum și pentru zonele limitrofe aducțiunilor. De asemenea, asigură tranzitarea unor debite în perioade excedentare pe derivația Siret – Sitna (în acumularea Cătămărăști) pentru compensarea deficitelor de apă din bazinul Jijia.

Lacul Stânca, cu un volum total de 1.285 mil mc și un volum util de 450 mil mc, asigură alimentarea cu apă potabilă pentru localitățile Ștefănești și Trușești și, în perspectivă, Santa Mare și Dângeni, dar produce și energie electrică, la o putere instalată de 65 mil kWh.

Lacul Negreni, situat pe râul Negreni în zona localității Negreni, asigură apă potabilă pentru orașul Săveni cu un debit instalat de 43 l/s. Volumul util este de 10,30 mil mc.

Putem aminti și alte **lacuri** cu **folosință piscicolă**, cum ar fi: *Iezer*, *Cătămărăști*, *Cal Alb*, *Mileanca*, *Dracșani*.

Zonele umede din județul Botoșani propuse ca **potențiale situri NATURA 2000** constituie o resursă de mare valoare economică, naturală, științifică și recreativă:

- ⇒ *Lac Stânca – Costești*
- ⇒ *Iaz Hănești*
- ⇒ *Balta Lată*
- ⇒ *Ezer Dorohoi*
- ⇒ *Turbăria Dersca.*

Resursa de apă subterană a județului Botoșani

În general, apa freatică este utilizată pentru irigații și industrie iar pentru alimentarea populației sunt utilizate izvoare și apă subterană din acviferul de adâncime. Există zone unde freaticul este folosit pentru alimentarea populației dar în procent scăzut.

Calitatea apei subterane este determinată de alcătuirea mineralogică, și implicit chimică, a suportului mineral în care este localizată apa subterană, dar și de evoluția geologică și tectonică a fiecărei regiuni.

Din punct de vedere hidrogeologic, teritoriul se încadrează în zona apelor subterane situate în depozite nisipo-argiloase și argilo-nisipoase, deluvio-cuaternare și în gresii, nisipuri și argile sarmatice (bassarabiene și kersoniene).

În funcție de relief și morfologie, apele din zonă se pot grupa în:

- ▶ *ape freatice din zona versanților deluvio-colviali*, care cuprinde și interfluviul ușor înclinate, puternic influențate de variația elementelor climatice, cu mineralizare redusă;
- ▶ *ape freatice de la partea superioară a culmilor interfluviale și platourilor*, cu debite mai importante și mineralizare mai ridicată;
- ▶ *ape freatice din șesuri înguste*, cantonate la baza depozitelor grosiere.

Alimentarea lor se face din precipitații și din unitățile hidrogeologice superioare, prin capătul ridicat al stratului de la contactul cu versantul. Aceste ape freatice contribuie sensibil la alimentarea rețelei hidrografice, asigurând scurgerea în perioadele lipsite de precipitații. Sistemele existente individuale pentru localitățile din mediul rural au o capacitate limitată și sunt în principal fântâni cu sisteme manuale de extragere a apei.

Utilizarea în exces a apei din subteran, ca urmare a ineficienței sistemului de distribuție prezintă riscul diminuării resursei subterane, precum și pe acela al migrației agenților contaminatori către această sursă de apă.

În ceea ce privește **prognoza cerinței de apă**, aceasta s-a determinat în anul 2014 în cadrul temei: *Actualizarea studiilor de fundamentare a P.A.B.H. – Evaluarea cerințelor de apă* (an de referință 2011) la nivelul bazinelor hidrografice pentru orizontul de timp 2020 și 2030. Pentru **realizarea prognozei cerințelor de apă pentru orizontul de timp 2020-2030** a fost aplicată „*Metodologia de prognoză a cerințelor de apă ale folosințelor*”, elaborată în cadrul *Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor*, metodologie aplicată în elaborarea *Planului Național de Amenajare a Bazinelor*

Hidrografice, parte componentă a *Schemei Directoare de Amenajare și management a Bazinelor Hidrografice*. Prognoza cerinței de apă s-a determinat prin metode specifice de prognoză pentru fiecare categorie de folosință de apă: Populație; Industrie; Zootehnie; Acvacultură/piscicultură.

Calculule de prognoză s-au realizat pentru trei scenarii de prognoză care prevăd o creștere ponderată a suprafețelor amenajate pentru acvacultură. În tabelul de mai jos este redată cerința de apă prognozată pe folosințe apă, pentru orizontul de timp 2020-2030, în cazul scenariului mediu.

Tab. 8.4. Prognoza cerinței de apă pentru orizontul de timp 2020 -2030

Folosința de apă	Cerința de apă (mil. mc)	
	2020	2030
Populație	2.088	2.097
Industrie	6.664	7.383
Irigații	562	1.689
Zootehnie	172	164
Acvacultură/piscicultură	818	949
Total România	10.304	12.282

Sursa datelor: Administrația Națională "Apele Române"

Alimentarea cu apă a localităților din județul Botoșani se realizează prin două sisteme : *sistem centralizat și sistem local*.

Sistemele centralizate de alimentare cu apă potabilă sunt:

- ▶ *sistemul Bucecea – Botoșani - Dorohoi – Flămânzi;*
- ▶ *sistemul Ștefănești – Trușești;*
- ▶ *sistemul Negreni – Săveni;*
- ▶ *sistemul Darabani.*

8.2.2. Poluarea apei

O problemă importantă în legătură cu folosirea apei o constituie lupta împotriva poluării acesteia.

Principalele forme de poluare a apei, în funcție de sursele și natura lor sunt:

- *poluarea organică* (au ca sursă principală deversările menajere din orașe);
- *poluarea toxică* (sursa principală de poluare o reprezintă industria);
- *poluarea bacteriană* (afectează calitatea apei potabile);
- *poluarea termică* (provenită de la apele de răcire din industrie care sunt evacuate în stare caldă);
- *poluare chimică* (principalele surse de poluare sunt: îngrășămintele chimice, petrolul, diferite substanțe chimice deversate de întreprinderi industriale);
- *poluarea biologică.*

Supravegherea calității apelor curgătoare de suprafață din Regiunea Nord - Est se realizează prin urmărirea în cadrul monitoring-ului de supraveghere (campanii lunare și trimestriale) a indicatorilor fizico-chimici, biologici și bacteriologici.

Evaluarea stării ecologice și chimice a apei se realizează pe corpuri de apă, în conformitate cu *Legea Apelor nr. 107/1 996* cu modificările și completările ulterioare și metodologia ICIM, elaborată pe baza cerințelor *Directivei cadru a Apei 2000/60/CEE*, atât pentru corpurile de apă monitorizate cât și pentru corpurile de apă nemonitorizate (prin procedura de grupare a corpurilor de apă).

Starea ecologică este o expresie a calității structurii și funcționării ecosistemelor acvatice asociate apelor de suprafață, clasificate în concordanță cu *Anexa V a Directivei Cadru Apă*.

Obiectivul de mediu pentru un corp de apă de suprafață se consideră a fi atins atunci când corpul de apă se încadrează în starea ecologică foarte bună sau bună, respectiv potențialul maxim sau bun.

Pentru fiecare dintre elementele de calitate pentru care s-au elaborat limite, se evaluează starea ecologică și respectiv scorul aferent: pe 5 stări de calitate: *foarte bună/maxim, bună/bun, moderată/moderat, slabă/slab, stare proastă/prost*. În cazul stării chimice clasificarea se face astfel: *stare chimică bună, stare chimică proastă*. Evaluarea stării ecologice/potențialului ecologic a corpurilor de apă de suprafață s-a realizat prin integrarea elementelor de calitate (biologice, fizico-chimice suport, poluanți specifici). Starea ecologică/potențialul ecologic final ia în considerare principiul "one out – all out", respectiv cea mai defavorabilă situație.

În evaluarea "stării" apelor, elementele biologice sunt principalele elementele, cele fizico-chimice (elemente suport) fiind considerate ca elemente ce vin în sprijinul celor biologice.

Elementele care intră în determinarea stării ecologice pentru cursurile de apă de suprafață sunt:

- ▶ **Elemente biologice:** fitoplancton, fitobentos, macronevertebrate, fauna piscicolă;
- ▶ **Elemente fizico-chimice:**
  - **Condiții termice:** temperatura apei
  - **Starea acidifierii:** pH
  - **Condiții de salinitate:** conductivitate
  - **Condiții de oxigenare:** O_2 dizolvat, CBO_5 , $CCO-Cr$
  - **Nutrienți:** $N-NH_4^+$, $N-NO_2$, $N-NO_3$, N_{total} , $P-PO_4$, P_{total}
- ▶ **Poluanți specifici:** Cu, Zn, As, Cr, Fenol, Detergenți anion-activi.

Activitatea de supraveghere a calității apei s-a realizat prin monitorizarea parametrilor fizico-chimici și biologici în cadrul laboratorului de calitate a apei din cadrul Sistemului de Gospodărire a Apelor Botoșani.

Corpurile de apă monitorizate de A.B.A. Prut - Bârlad, pe cursurile de apă Sitna și Jijia sunt:

☞ Corpul de apă Sitna am.ac. Cătămărăști + afl. (RORW13-1-15-18_B1A), tipologie RO06CAPM

Corpul de apă are o lungime de 20,95 km și a fost evaluat prin intermediul unei secțiuni de control: Sitna - av. cfl. Urechioiu (loc. Leorda), prezentată în tabelul 8.5:

Tab. 8.5. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Sitna am.ac. Cătămărăști + afl. ²⁸⁵

Lungime (km)	Tipologie	Secțiuni monitorizate		Cod secțiune	Tip program monitoring								
		Nr. secțiuni / corp	Denumire secțiune		S	O	OEx	T	P	Referința / CBSD	CI	Altele	
20,95	RO06CAPM	1	Sitna - av. cfl. Urechioiu (loc. Leorda)	RO131710			OEx						

☞ Corpul de apă Sitna av. Cătămărăști - am. Drăcșani + afl. (RORW13-1-15-18_B3A), tipologie RO06CAPM

Corpul de apă are o lungime de 23,82 km și a fost evaluat prin intermediul a 2 secțiuni de control: Sitna-am Botoșani și Sitna-Stăuceni, prezentate în tabelul 8.6:

Tab. 8.6. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Sitna av. Cătămărăști - am. Drăcșani + afl. ²⁸⁶

Lungime (km)	Tipologie	Secțiuni monitorizate		Cod secțiune	Tip program monitoring							
		Nr. secțiuni / corp	Denumire secțiune		S	O	OEx	T	P	Referința / CBSD	CI	Altele
23,82	RO06CAPM	2	Sitna - am. Botosani	RO131800		O (SO,N)						
			Sitna - Stăuceni	RO131900		O (SO,N)						

☞ Corpul de apă Sitna av. ac. Dracșani + afl. (RORW13-1-15-18_B5A), tipologie RO06

Corpul de apă are o lungime de 22,48 km și a fost evaluat prin intermediul secțiunii de control: Sitna-av. Confl. Burla prezentată în tabelul 8.7:

²⁸⁵ Sursa: Date puse la dispoziție de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Prut - Bârlad

²⁸⁶ Sursa: Date puse la dispoziție de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Prut - Bârlad

Tab. 8.7. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Sitna av. ac. Dracșani + afl. ²⁸⁷

Lungime (km)	Tipologie	Secțiuni monitorizate		Cod secțiune	Tip program monitoring								
		Nr. secțiuni / corp	Denumire secțiune		S	O	OEx	T	P	Referinta / CBSD	CI	Altele	
22,48	RO06	1	Sitna-av. confl. Burla	RO132080		O (SO, N)							

Corpul de apă Jijia - sector aval ac. Ezer - confl. Sitna (RORW13-1-15_B3), tipologie RO06

Corpul de apă are o lungime de 107,56 km și a fost evaluat prin intermediul a trei secțiuni de control: Jijia-am Dorohoi., Jijia-av Dorohoi și Jijia-av. Trușești, prezentate în tabelul 8.8:

Tab. 8.8. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Jijia - sector aval ac. Ezer - confl. Sitna ²⁸⁸

Lungime (km)	Tipologie	Secțiuni monitorizate		Cod secțiune	Tip program monitoring							
		Nr. secțiuni / corp	Denumire secțiune		S	O	OEx	T	P	Referinta / CBSD	CI	Altele
107,56	RO06	3	Jijia-am. Dorohoi	RO131300		O (SO, N)						
			Jijia-av. Dorohoi (Broscăuți)	RO131350		O (SO, N)						
			Jijia-av. Trușești	RO131500		O (SO, N)						

Corpul de apă Jijia - sector confl. Sitna - confl. Prut. (RORW13-1-15_B4), tipologie RO08CAA

Corpul de apă are o lungime de 147,02 km și a fost evaluat prin intermediul a 3 secțiuni de control: Jijia-av Todireni, Jijia-Victoria și Jijia-Oprișeni, prezentate în tabelul 8.9:

Tab. 8.9. Evaluarea calitativă a Corpului de apă Jijia - sector confl. Sitna - confl. Prut ²⁸⁹

²⁸⁷ Sursa: Date puse la dispoziție de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Prut - Bârlad

²⁸⁸ Sursa: Date puse la dispoziție de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Prut - Bârlad

²⁸⁹ Sursa: Date puse la dispoziție de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Prut - Bârlad

Lungime (km)	Tipologie	Secțiuni monitorizate			Tip program monitoring								
		Nr. sectiuni / corp	Denumire sectiune	Cod sectiune	S	O	OE _x	T	P	Referința / CBSD	CI	Altele	
147,02	RO08CA A	3	Jijia - av.Todireni (av.conf. Sitna)	RO1316 00		O (SO,N)							
			Jijia - Victoria	RO1325 00		O (SO,N)						EIONE T	
			Jijia - Oprișeni	RO1335 00		O (SO,N)						TNMN	

În tabelele următoare este prezentată **evaluarea stării/potențialului ecologic al corpurilor de apă de pe râurile Sitna și Jijia**, pentru anii **2016 - 2021**.

Tab. 8.10. – 8.13. *Potențialul ecologic al corpurilor de apă de pe râurile Sitna și Jijia, perioada 2016-2021*

An	Curs Apă	Corp Apă	Cod Corp Apă	Tip Corp Apă	Tipologie	Lungime Corp	Secțiuni
2016	Sitna	Sitna am. ac. Catamarasti	RORW13-1-15-18_B1A	Puternic modificat	RO06 CAPM	20.95	Sitna - av. cfl. Urechioiu (loc. Leorda)
2017							
2018-2020							
2021							
2016	Sitna	Sitna av. Catamarasti - am. Dracsani	RORW13-1-15-18_B3A	Puternic modificat	RO06 CAPM	23.82	Sitna - am. Botosani Sitna - Stăuceni
2017							
2018-2020							
2021							
2016	Sitna	Sitna av. ac. Dracsani	RORW13-1-15-18_B5A	Natural	RO06	22.48	Sitna - av.conf. Burla
2017							
2018-2020							
2021							
2016	Jijia			Natural	RO06	107.56	

2017							Jijia - av. Dorohoi (Broscuti)
2018-2020		Jijia - sector aval ac. Ezer - confl. Sitna	RORW13-1-15_B3				Jijia - am. Dorohoi
2021							Jijia - av. Trusesti
2016							
2017	Jijia	Jijia - sector confl. Sitna - confl. Prut	RORW13-1-15_B4	Artificial	RO08CAA	147.02	Jijia - av. Todireni (av. confl. Sitna)
2018-2020							Jijia - Opriseni
2021							Jijia - Victoria

Tab. 8.11

Elemente biologice					
Fito-plancton	Fitobentos	Macrofite	Macronevertebrate	Ihtiofauna	Elemente biologice
	Maxim				Maxim
	Maxim				Maxim
	Maxim		Maxim		Maxim
Maxim			Maxim	Bun	Bun
	Maxim				Maxim
	Maxim				Maxim
	Maxim		Bun		Bun
Bun			Maxim	Moderat	Moderat
	Foarte bună		Bună		Bună
	Foarte bună		Foarte bună		Foarte bună
	Moderata		Bună		Moderată
Buna		Moderata	Bună	Moderata	Moderată
	Foarte bună		Bună	Bună	Bună
	Foarte bună		Bună	Bună	Bună

	<i>Slabă</i>		<i>Bună</i>		<i>Slabă</i>
	<i>Slabă</i>		<i>Bună</i>	<i>Slabă</i>	<i>Slabă</i>
<i>Maxim</i>			<i>Bun</i>	<i>Bun</i>	<i>Bun</i>
<i>Bun</i>			<i>Bun</i>	<i>Bun</i>	<i>Bun</i>
<i>Bun</i>			<i>Bun</i>		<i>Bun</i>
<i>Bun</i>			<i>Bun</i>	<i>Moderat</i>	<i>Moderat</i>

Tab. 8.12

Elemente fizico-chimice generale																	
Tempe- ratura	Conditii termice	Oxigen dizolvat concentratie	CBO5	CCO Cr	Conditii oxigenare	Conductiv itate	Conditii salinitate	p H	Starea acidifierii	N NO2	N NO3	N NH4	N total	P PO4	P total	Nutrienti	Fizico chimice generale
		Bun	Bun	Bun	Bun	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Bun	Maxim	Maxim	Bun	Maxim	Maxim	Bun	Bun
		Moderat	Bun	Bun	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Bun	Maxim	Maxim	Bun	Maxim	Maxim	Bun	Moderat
Maxim	Maxim	Bun	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Maxim	Maxim	Maxim	Maxim	Maxim	Maxim	Maxim	Moderat
Maxim	Maxim	Bun	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Maxim	Bun	Maxim	Bun	Bun	Maxim	Bun	Moderat
		Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Moderat	Bun	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Moderat	Moderat
		Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Moderat	Bun	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Moderat	Moderat
Maxim	Maxim	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Moderat	Bun	Bun	Bun	Bun	Bun	Moderat	Moderat
Maxim	Maxim	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Moderat	Bun	Moderat	Bun	Moderat	Bun	Moderat	Moderat
		Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Buna	Buna	Moderata	Moderata	Buna	Buna	Moderata	Buna	Buna	Buna	Moderata	Moderata
		Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Buna	Buna	Moderata	Moderata	Buna	Foarte buna	Moderata	Buna	Buna	Buna	Moderata	Moderata
Foarte buna	Foarte buna	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Buna	Buna	Foarte buna	Foarte buna	Buna	Foarte buna	Foarte buna	Foarte buna	Buna	Buna	Buna	Moderata
Foarte buna	Foarte buna	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Buna	Buna	Foarte buna	Foarte buna	Buna	Foarte buna	Buna	Buna	Buna	Buna	Buna	Moderata
		Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Foarte buna	Foarte buna	Moderata	Buna	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata
		Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Buna	Buna	Foarte buna	Foarte buna	Moderata	Foarte buna	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata
Foarte buna	Foarte buna	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Buna	Buna	Foarte buna	Foarte buna	Moderata	Buna	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata
Foarte buna	Foarte buna	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Buna	Buna	Foarte buna	Foarte buna	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata	Moderata
		Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Maxim	Maxim	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat
		Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Moderat	Bun	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Moderat	Moderat
Maxim	Maxim	Bun	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Moderat	Bun	Moderat	Bun	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat
Maxim	Maxim	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Bun	Bun	Maxim	Maxim	Moderat	Bun	Bun	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat	Moderat

Tab. 8.13

Poluanți specifici	Stare/potențial ecologic	Starea chimică
---------------------------	---------------------------------	-----------------------

<i>Poluanți specifici pentru starea/potențial ecologic</i>	<i>Evaluare integrată</i>	<i>Starea chimică a apelor de suprafață</i>
<i>Bun</i>	<i>Bun</i>	
<i>Bun</i>	<i>Bun</i>	<i>Bună</i>
<i>Maxim</i>	<i>Moderat</i>	<i>Bună</i>
<i>Bun</i>	<i>Moderat</i>	<i>Bună</i>
<i>Bun</i>	<i>Moderat</i>	
<i>Bun</i>	<i>Moderat</i>	
<i>Maxim</i>	<i>Moderat</i>	
<i>Bun</i>	<i>Moderat</i>	
<i>Bună</i>	<i>Moderată</i>	
<i>Foarte bună</i>	<i>Moderată</i>	
<i>Bună</i>	<i>Moderată</i>	
<i>Bună</i>	<i>Moderată</i>	
<i>Bună</i>	<i>Moderată</i>	
<i>Foarte bună</i>	<i>Moderată</i>	
<i>Moderată</i>	<i>Slabă</i>	
<i>Bună</i>	<i>Slabă</i>	
<i>Bun</i>	<i>Moderat</i>	<i>Bună</i>
<i>Maxim</i>	<i>Moderat</i>	<i>Bună</i>
<i>Bun</i>	<i>Moderat</i>	<i>Bună</i>
<i>Bun</i>	<i>Moderat</i>	<i>Bună</i>

În concluzie, **apa râului Prut este o apă curată, încadrându-se în clasa a II-a de calitate**, fapt ilustrat de valorile indicatorilor fizico-chimici în toate secțiunile de monitorizare.

În ceea ce privește **Corpul de apă de suprafață Dresleuca + afluenții, cod RORW13-1-15-18-6_B1**, acesta are stare chimică bună, potențial ecologic bun, iar **Corpul de apă de suprafață Sitna av. Catamarasti – am. Dracsani, cod RORW13-1-15-18_B3A**, are stare chimică bună, potențial ecologic moderat. Menționăm că niciunul dintre corpurile de apă ale râului Jijia nu traversează municipiul Botoșani.

Calitatea apei râurilor este urmărită pentru cinci grupe de indicatori – *regimul de oxigen, nutrienți, mineralizare, metale și substanțe toxice organice*. Încadrarea secțiunilor de control în clase de calitate s-a realizat conform *Normativului privind obiectivele de referință pentru clasificarea calității apelor de suprafață (conf. Norcas/2002)*, aprobat prin *Ordinul M.A.P.M. nr. 1.149/2002*.

Calitatea apelor subterane depinde de sursele difuze de poluare provenite din agricultură și practicile ei neconforme (pesticide, dejecții de la porcine și păsări), nămoluri de la stațiile de epurare, reziduurile menajere și industriale și de slaba epurare sau lipsa de epurare a apelor uzate.

Poluarea freaticului este cel mai adesea un fenomen aproape ireversibil, având consecințe importante asupra folosirii rezervei subterane la alimentarea cu apă în scop potabil, depoluarea surselor de apă din pânza freatică fiind un proces foarte anevoios.

În concluzie, problemele legate de calitatea apelor de suprafață și a celor subterane sunt cauzate în general de:

- ⇒ *eficiența de epurare scăzută a stațiilor de epurare existente;*
- ⇒ *rata redusă a populației racordate la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate;*
- ⇒ *existența, în zonele neracordate la canalizare, a surselor punctiforme de contaminare care cresc riscul de eutrofizare a receptorilor naturali și riscul de îmbolnăvire al populației;*
- ⇒ *managementul necorespunzător al deșeurilor municipale și industriale;*
- ⇒ *utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și a produselor de uz fitosanitar;*
- ⇒ *dezvoltării zonelor urbane și protecției insuficiente a resurselor de apă, etc.*

Pentru rezolvarea problemelor legate de calitatea apelor se impun o serie de **măsuri** la nivel municipal, precum:

- ✓ *îmbunătățirea randamentelor de funcționare a stației de epurare;*
- ✓ *execuția la termen a măsurilor și lucrărilor prevăzute în Programele de etapizare parte integrantă a autorizațiilor de gospodărire a apelor;*
- ✓ *implicarea autorităților administrației publice locale în elaborarea proiectelor și obținerea finanțărilor pentru realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, canalizare și a stațiilor de epurare;*
- ✓ *dotarea laboratoarelor operatorilor din sectorul de apă la nivelul necesar pentru controlul și supravegherea calității apelor, în conformitate cu prevederile legale și ale directivelor europene;*
- ✓ *continuarea procesului de regionalizare a operatorilor existenți în sectorul de apă;*
- ✓ *alinieră la cerințele Directivei Nitraților prin: reducerea deversărilor de nutrienți în corpurile de apă, promovarea schimbărilor comportamentale la nivel regional, și sprijin pentru întărirea cadrului de reglementare și a capacității instituționale.*

8.3. CALITATEA SOLULUI

Solul este unul dintre cei mai importanți factori de mediu, iar cunoașterea și monitorizarea calității solului este importantă pentru asigurarea condițiilor de dezvoltare durabilă a agriculturii și a societății în ansamblu.

Solul are multiple funcții economice și biologice deoarece determină producția agricolă și starea pădurilor, este sursă de materii prime dar și de biodiversitate, habitate, specii, condiționează învelișul vegetal, precum și calitatea apei, reglează scurgerea lichidă și solidă în bazinele hidrografice și acționează ca o geomembrană pentru diminuarea poluării aerului și a apei prin reținerea, reciclarea și neutralizarea poluanților, cum sunt substanțele chimice folosite în agricultură, deșeurile și reziduurile organice și alte substanțe chimice.

În **Regiunea Nord – Est**, în **zona carpatică** sunt prezente următoarele tipuri de soluri: *rendzine*, *eutricambosoluri*, *districambosoluri*, *podzoluri*, *andosoluri*. În **zona subcarpatică și de deal** se regăsesc următoarele clase de sol: *regosoluri*, *luvosoluri*, *faoziomuri*, *vertosoluri*. În **zonele joase (câmpia Jijiei)** se pot întâlni următoarele tipuri de soluri: *aluviosoluri*, *cernoziomuri*, *gleiosoluri*, *soloneturi*, *histosoluri*.

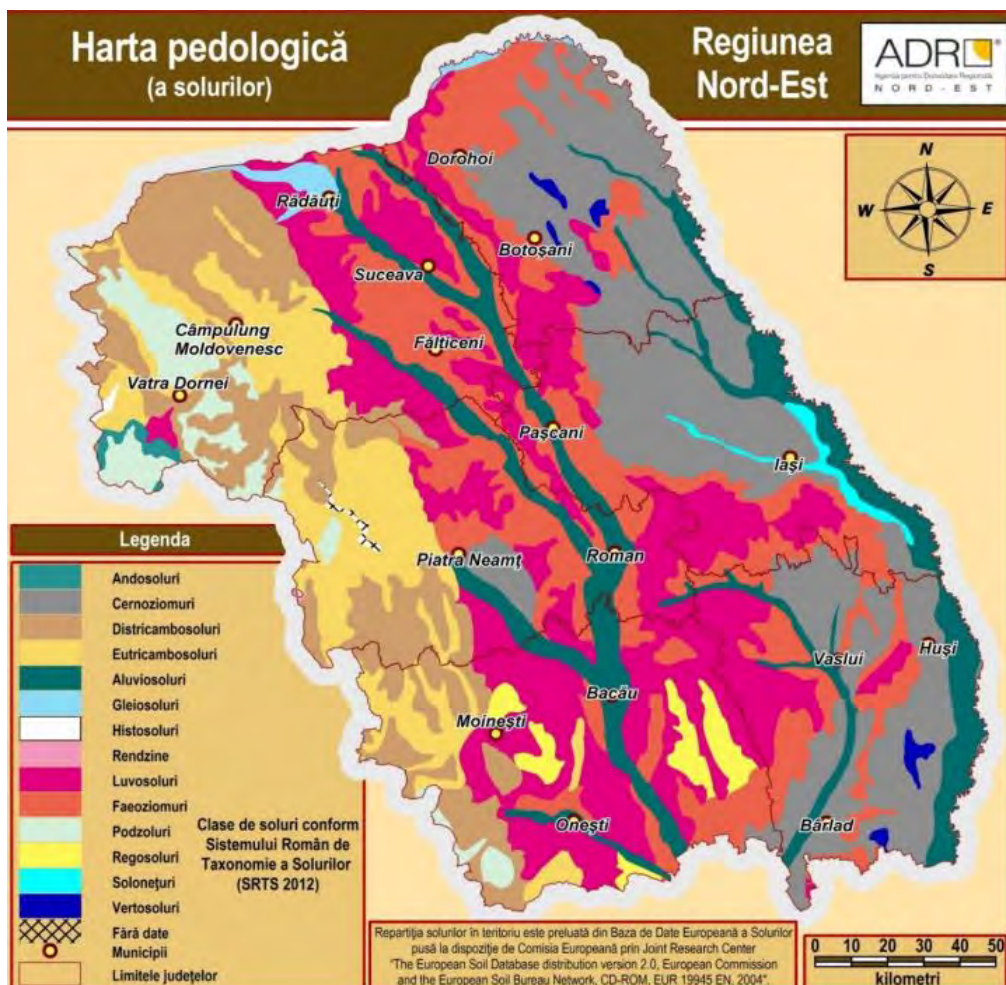

Fig. 8.5. Harta pedologică (a solurilor) – Regiunea Nord – Est ²⁹⁰

Deversările de substanțe chimice periculoase, depozitățile de deșeuri de toate categoriile, tratamentele și fertilizările necorespunzătoare, făcute fără fundamentare agro-pedologică, agrotehnică, la care se adaugă degradările naturale ale calității solului (eroziune, alunecări, tasări, rupturi și prăbușiri) conferă imaginea completă a impactului produs de activitatea antropică asupra acestui factor de mediu.

În ceea ce privește calitatea solului, aceasta este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de diverse restricții. Aceste restricții sunt determinate fie de factori naturali (climă, forme de relief, caracteristici edificice, etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale. Toate activitățile în care se folosesc produse de protecția plantelor – îngrășăminte și produse fitosanitare - sunt reglementate de legislația națională și actele comunitare cu aplicare directă, deoarece pot fi periculoase pentru sănătatea omului și mediul înconjurător.

Conform informațiilor existente în *Raportul anual privind starea mediului în România pentru anul 2017*, **regiunea Nord-Est este afectată de diferite procese de pantă** (eroziune de suprafață, de adâncime, alunecări de teren) pe o suprafață totală de 1.129.652 ha, reprezentând **33,5% din suprafața totală afectată a României**.

Alte procese naturale și/sau antropice care afectează calitatea solurilor sunt:

- ◆ **compactarea primară și/sau secundară:** în Regiunea Nord-Est este afectată o suprafață de 442.684 ha, reprezentând **28,5%** din total național;
- ◆ **poluarea produsă prin sedimente datorită eroziunii (colmatare) - 85%** din suprafața totală afectată este situată în regiunea Nord-Est (11.293 ha), județele cele mai afectate sunt Bacău (3.143 ha), Iași (3.130 ha), Neamț (1.065 ha) și Vaslui (3.955 ha).

Activitățile din sectorul industrial reprezintă, de asemenea, o **sursă importantă de poluare**, care afectează calitatea solurilor. Astfel, se deosebesc mai multe tipuri de poluare, în funcție de sursa de poluare:

- **poluare cu halde, iazuri de decantare, depozite de steril**, etc. - în Regiunea Nord-Est se regăsește **20,5%** din suprafața totală națională;
- **poluare cu substanțe purtate de aer** (hidrocarburi, etilenă, dioxid de sulf, cloruri, etc.) – **28,8%** din total suprafețe afectate se regăsesc în Regiunea Nord-Est;
- **poluare cu materii radioactive** – acest tip de poluare îl regăsim în județul Suceava;
- **poluare cu deșeuri și reziduuri agricole și forestiere** – cele mai mari suprafețe afectate se regăsesc în județul Bacău (626 ha din 1.140 ha la nivel național);
- **poluare cu pesticide** – din cele 2.076 ha la nivel național, 1.986 ha se regăsesc în județul Bacău, în jurul Combinatului Chimcomplex;

²⁹⁰ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord - Est 2021-2027

- **poluarea cu ape sărate sau asociată și cu poluarea cu țiței** – în regiune se regăsesc 27,9% din total suprafață la nivel național.

Stăvilirea proceselor de degradare a solurilor trebuie efectuată prin aplicarea unor măsuri de conservare, ameliorare și folosire rațională a întregului fond funciar al județului Botoșani, evitând poluarea solului cu hidrocarburi, cu pesticide în doze mari, arderea miriștilor, vegetației, etc. Pentru redarea în circuitul agricol, a terenurilor degradate este necesară corectarea reacției solului cu ajutorul amendamentelor. De asemenea, ultimii ani s-au caracterizat prin fenomene naturale extreme, în special secetă excesivă, cu influență nefavorabilă asupra evoluției producției agricole din județ.

Întrucât, **la nivelul Județului Botoșani** nu au mai fost efectuate analize de mediu privind repartiția solurilor pe clase de calitate din anul 2015, nu se poate efectua o prezentare asupra acestei dimensiuni. Datele din anul 2015 indicau o pondere majoritară a terenurilor agricole încadrate în clasa I, II și III, peste 80% dintre acestea oferind un potențial ridicat de producție agricolă.

În ceea ce privește **factorii de degradare ai solului**, din *Raportul de Mediu pentru anul 2019* reiese următoarea situație:

Tab. 8.14. Suprafața solurilor din Jud. Botoșani afectate pe factori de degradare în anul 2019 ²⁹¹

Factori de degradare	Suprafață (ha)
<i>Eroziune de suprafață (de la slabă la excesivă)</i>	95.101,61
<i>Eroziune în adâncime</i>	3.292,62
<i>Alunecări de teren (stabilizate, semistabilizate, active)</i>	47.219,72
<i>Inundabilitate</i>	31.928,14
<i>Acidifiere</i>	33.287
<i>Compactare</i>	240.566
<i>Deficit de elemente nutritive</i>	208.702,65
<i>Sărăturare</i>	63.098
<i>Gleizare (de la slabă la excesivă)</i>	58.294,39
<i>Pseudogleizare (de la slabă la excesivă)</i>	12.264,74
<i>Secetă periodică</i>	314.000

²⁹¹ Sursa: APM Botoșani – date preluate din Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani 2021-2027

În urma analizei se poate observa faptul că, elementul principal degradator al terenurilor întâlnit în județul Botoșani este **deficitul elementelor nutritive**, aproximativ **208.702 ha** fiind afectate de acest fenomen. **Eroziunea de suprafață**, de o intensitate mai slabă, constituie al doilea fenomen întâlnit frecvent, afectând **95.191 ha (40,6%)**. **Alunecările de teren**, un factor cu un risc ecologic ridicat, afectează circa **47.219 ha (15%)** din județ. La polul opus se remarcă **lipsa terenurilor nisipoase, a excesului de umiditate (12,6%)**, sau a unui **volum edafic redus**. **Aciditatea solurilor** poate fi cauzată sau accentuată de tehnologii agricole inadecvate, cum este folosirea an de an a unor doze mari de îngrășăminte cu reacție fiziologică acidă. Solurile puternic-moderat acide se regăsesc pe **5,9%** din suprafața agricolă totală. **Solurile alcaline** (cu pH mai mare de 8,4) totalizează **4,7 %** din suprafața studiată. În ceea ce privește **asigurarea solurilor agricole cu humus**, datele de analiză arată că **30%** din acestea sunt **slab și foarte slab** asigurate cu humus. Cauza cea mai importantă a conținutului scăzut de humus constă în eroziunea moderată, puternică sau excesivă. Un alt element de degradare a calității solurilor îl constituie **utilizarea pesticidelor în agricultură**.

În ceea ce privește **zonele critice sub aspectul deteriorării solurilor - siturile contaminate de procese antropice** - gestionarea acestora are ca scop ameliorarea oricăror efecte adverse în cazul în care se suspectează sau se dovedește deteriorarea mediului și de reducere a amenințărilor potențiale asupra sănătății umane, corpurilor de apă, solului, habitatelor, produselor alimentare și biodiversității.

Astfel, în **Regiunea Nord - Est** au fost identificate, la nivelul anului 2019, un număr total de **104 situri contaminate/potențial contaminate**, distribuite după cum urmează:

- ▶ În **județul Bacău** - **89 situri potențial contaminate**, cu suprafața totală de 255,792 ha, din care 18 situri potențial contaminate (92,31 ha) au fost ecologizate și propuse pentru a fi scoase din inventarul siturilor potențial contaminate;
- ▶ În **județul Botoșani** - **nu figurează în inventarul național cu situri contaminate /sau în curs de remediere/remediate**. Este în derulare procedura de identificare a amplasamentelor unde au avut loc/au loc activități antropice cu potențial de contaminare a solului;
- ▶ În **județul Iași**, *Agentia pentru Protecția Mediului* derulează procesul de identificare a siturilor potențial contaminate și a celor contaminate;
- ▶ În **județul Neamț** - **29 situri potențial contaminate**, având o suprafață totală de aprox.183 ha;
- ▶ În **județul Suceava** este în derulare procesul de identificare a siturilor potențial contaminate de către autoritățile administrațiilor publice locale, urmând ca *Agentia pentru Protecția Mediului* să evalueze și să stabilească o listă a amplasamentelor;
- ▶ În **județul Vaslui** - **4 situri potențial contaminate** – depozitele de deșeuri menajere din Bârlad, Negrești, Huși și Vaslui (19,2 ha). Nu există situri contaminate, singurul care era în evidență în 2012 a fost reabilitat.

Natura poluanților este în general de origine industrială și constă în: *hidrocarburi petroliere, amoniu, fenoli, nitriți, azotați, sulfați, cloruri, fier, mangan, metale grele,*

fosfogips, deșeuri organice, uleiuri uzate, contaminare bacteriologică, deșeuri miniere, săruri de amoniu, benzofluoranten, deșeuri municipale.

În anul 2022, Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani ne-a pus la dispoziție **Lista siturilor potențial contaminate de pe raza Municipiului Botoșani:**

Tab. 8.15. Lista siturilor potențial contaminate de pe raza Municipiului Botoșani

Nr. crt	Adresa	Denumirea sitului	Suprafața (ha)	Statutul sitului (spc, sc, sr)	Regimul sitului	Deținătorul terenului	Operatorul economic	Substanțe chimice utilizate	Deșeuri produse la sit
1.	Sucevei, nr. 3	Stație distribuție carburanți	0,07	spc	în activitate	OMV PETROM MARKETING SRL	OMV PETROM MARKETING SRL	produse petroliere	
2.	Calea Națională, nr.142	Stație distribuție carburanți	0,31 1	spc	în activitate	OMV PETROM MARKETING SRL	OMV PETROM MARKETING SRL	produse petroliere	
3.	Calea Națională, nr.34 B	Stație distribuție carburanți	0,16 48	spc	în activitate	MOL ROMÂNIA PETROLEU M PRODUCTS SRL	MOL ROMÂNIA PETROLEU M PRODUCTS SRL	produse petroliere, alte hidrocarburi	alte hidrocarburi
4.	Calea Națională, nr.43B	Stație distribuție carburanți	0,27	spc	în activitate	OMV PETROM MARKETING SRL	OMV PETROM MARKETING SRL	produse petroliere	
5.	IC Brătianu, nr.113	Stație distribuție carburanți	0,41	spc	în activitate	SC CRISTAL SRL	SC CRISTAL SRL	produse petroliere	produse petroliere
6.	Savenilor, nr.145	Stație distribuție carburanți	0,09	spc	în activitate	Purice Vasile	SC CRISTAL SRL	produse petroliere	produse petroliere
7.	Calea Națională, nr.156	Stație distribuție carburanți	0,24 4226	spc	în activitate	SC Lukoil România SRL	SC Lukoil România SRL	produse petroliere	produse petroliere, altele
8.	Calea Națională, nr.1 A	Stație distribuție carburanți	0,25	spc	în activitate	SC Lukoil România SRL	SC Lukoil România SRL	produse petroliere	produse petroliere, altele
9.	Împărat Traian, nr.61	Stație distribuție carburanți	0,3	spc	în activitate	SC BERISTEAN U IMPEX SRL	SC BERISTEAN U IMPEX SRL	produse petroliere	produse petroliere, altele
10.	Calea Națională, nr.1 D	Stație distribuție carburanți	0,3	spc	în activitate	Beristeanu Petrică și Beristeanu Minodora	SC BERISTEAN U IMPEX SRL	produse petroliere	produse petroliere, altele
11.	Șoseaua Iașului, nr.3 (DN28)	Stație distribuție carburanți	0,07	spc	în activitate	SC BERISTEAN U IMPEX SRL	SC BERISTEAN U IMPEX SRL	produse petroliere	produse petroliere, altele
12.	Calea Națională, nr.58 B	Stație distribuție carburanți	0,3	spc	în activitate	SC BERISTEAN	SC BERISTEAN	produse petroliere	produse petroliere, altele

						U IMPEX SRL	U IMPEX SRL		
13.	Independenței, nr.26A	Stație distribuție carburanți	0,15 37	spc	în activitate	SOCAR Petroleum S.A.	SOCAR Petroleum S.A.	produse petroliere	produse petroliere, alte hidrocarburi, dizolvanți
14.	B-dul Mihai Eminescu, nr.193A	Stație distribuție carburanți	0,36 98	spc	în activitate	SOCAR Petroleum S.A.	SOCAR Petroleum S.A.	produse petroliere	produse petroliere, altele
15.	Calea Națională, nr.92	Stație distribuție carburanți	0,11 72	spc	în activitate	SC Rompetrol Downstream SRL	SC Rompetrol Downstream SRL	produse petroliere	produse petroliere, altele
16.	Str. Pacea, nr.43	MODERN CALOR SA	75,6 83	spc	în activitate	Consiliul Local Botoșani	MODERN CALOR SA	produse petroliere, altele	produse petroliere, alte hidrocarburi, azbest, altele
17.	C Națională, nr.30 (fost 4)	SC CARREMAN ROMÂNIA SRL	52,6 19	spc	în activitate	SC CARREMAN ROMÂNIA SRL	SC CARREMAN ROMÂNIA SRL	compuși anorganici, produse petroliere, dizolvanți, compuși halogenați, altele	compuși halogenați, altele
18.	DJ Botoșani-Saveni, f.n.	Stație de epurare a apelor uzate	78,5 04	spc	în activitate	Consiliul Județean Botoșani	NOVA APASERV SA	compuși anorganici	produse petroliere, altele
19.	Str. Peco, nr.3	Accident 2005 Fost Depozit PECO Botoșani	lipsă date	spc	activitate sistată	OMV PETROM MARKETING SRL			
20.	Str. Progresului, nr.1	Fosta Filatură de Fire din Melana	1,77	spc	în activitate	SC ROLANA TEX SRL	SC ROLANA TEX SRL		alte hidrocarburi, altele
21.	Calea Națională, nr.4	Fosta Fabrică de Șuruburi	4,21	spc	în activitate	SUBEX INDUSTRIES S.A.	SUBEX INDUSTRIES S.A.	lipsă date	lipsă date
22.	Str. Manolești Deal nr.29A	Fosta Întreprindere de Utilaje și Piese de Schimb pentru Industria Ușoară (IUPS)	4,5	spc	în activitate	SC PITA SRL	SC MECANEX SA	produse petroliere dizolvanți	produse petroliere, altele
23.	Calea Națională, nr.6	Fosta Întreprindere ELECTROC ONTACT	1,63	spc	în activitate	GRUPUL INDUSTRIAL ELECTROC ONTACT	GRUPUL INDUSTRIAL ELECTROC ONTACT	lipsă date	

24.	Calea Națională, nr.24F	Fosta Întreprindere de Articole Tehnice din Cauciuc(IAT C)	1,4	sit adecvat pentru orice folosință	activitate sistată	SIRAJ PROD SRL		metale grele (Pb, Zn, Pb, Cr), produse petroliere, solvenți	
25.	Calea Națională, nr.24F	Fosta Întreprindere de Articole Tehnice din Cauciuc(IAT C)	1,25	spc	activitate sistată	SIRAJ PROD SRL		metale grele (Pb, Zn, Pb, Cr), produse petroliere, solvenți	
26.	Calea Națională, nr.24F	Fosta Întreprindere de Articole Tehnice din Cauciuc(IAT C)	2,31 6	spc	în activitate	SC AGROTOUR SRL	SAS BRICO DEPOT	lipsă date	lipsă date
27.	Calea Națională, nr.3	Fosta Întreprindere Mecanică pentru Agricultură și Industrie Alimentară (IMAIA)	3,21	spc	activitate sistată	SC FORMA SA			
28.	Str. Mobilei, nr.2	Accident 2017 DEL GAZGRID-Stație de transformare	0,38 5	spc	în activitate	DELGAZ GRID SA	DELGAZ GRID SA	produse petroliere, compuși anorganici	altele

La nivelul municipiului Botoșani suprafețele de teren cu destinație agricolă sunt tot mai afectate de diferite procese de degradare, dar și de procesele induse de activitatea antropică, sau fenomene naturale (*alunecările de teren, inundațiile sau secetele prelungite*). Încărcarea solului cu elemente chimice (metale grele, sulf, etc.) degradează însușirile fizice, chimice și biologice, contribuind astfel la reducerea capacității productive. Modificările antropice ale solului, cauzate de construcțiile de toate felurile, prin operațiuni de decopertare, modelare, etc., au dus la crearea altor tipuri de soluri, așa numitele protosoluri antropice.

Monitorizarea calității solului se face în conformitate cu prevederile *Legii nr. 444/2002* privind finanțarea studiilor pedologice și agrochimice și finanțarea sistemului național de monitorizare sol-teren pentru agricultură și al *Ordinului 222/2002* privind aprobarea *Metodologiei întocmirii studiilor pedologice și agronomice*. Pentru monitorizarea solului trebuie să se execute studii pedologice și agrochimice în vederea inițierii unor lucrări de ameliorare și eliminare a fenomenelor de degradare a solului, *Agentia pentru Protecția Mediului Botoșani* neavând competențe în ceea ce privește monitorizarea calității solului.

Pentru propria sa informare, în perioada 2017 – 2020, *APM Botoșani a analizat* (prin laboratorul propriu – neacreditat RENAR), **nivelul de încărcare al solului cu metale grele**

În 2 zone rezidențiale ale municipiului Botoșani caracterizate de trafic auto intens, pe 2 profile de adâncime. Punctele de prelevare au fost denumite: *Pod de Piatră* și *Intersecție Carrefour – Sucevei* și sunt prezentate în capturile Google – Mps de mai jos, însoțite de coordonatele geografice:

Pod de Piatră - 47.74016: 26.66755

Intersecție Carrefour – Sucevei - 47.75072: 26,64458

Din anul 2020, APM Botoșani nu a mai efectuat astfel de determinări.

Valorile concentrațiilor metalelor grele obținute sunt prezentate în tabelul de mai jos. Comparându-le cu valorile de referință pentru urme de elemente chimice în sol din *Tabelul I la Anexa Ordinului MAPPM nr. 756/1997*, acestea s-au situat sub pragul de alertă pentru folosința sensibilă.

Tab. 8.16. Concentrațiile metalelor grele în punctele de prelevare Pod de Piatră și Intersecție Carrefour – Sucevei²⁹²

Anul	Punct de prelevare	Adâncime (cm)	Ph	Pb	Cu	Cd	Mn	Zn	Ni
			unit. pH	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
2017	Carrefour - Sucevei	0-20	6,83	34,41	38,69	<0,0220	671,1	172,2	-
		20-40	6,68	25,05	26,55	<0,0220	614,1	213,2	-
	Pod de Piatră	0-20	6,95	30,85	28,39	<0,0220	651,1	183,7	-
		20-40	6,87	33,27	32,31	<0,0220	632,5	193,7	-
2018	Carrefour - Sucevei	0-20	8,23	31,74	43,58	<0,0217	243,6	125,6	30,89
		20-40	8,16	28,65	36,79	<0,0217	190,7	109,2	27,34
	Pod de Piatră	0-20	8,03	33,03	35,06	<0,0217	618,2	81,3	27,99
		20-40	8,08	27,92	37,38	<0,0217	415,5	81,6	23,10
2019	Carrefour - Sucevei	0-20	8,23	29,78	32,11	<0,0242	562,2	118,7	29,41
		20-40	8,15	28,33	30,70	<0,0242	536,4	148,7	23,91
	Pod de Piatră	0-20	8,10	29,27	31,73	<0,0242	608,5	82,8	25,47
		20-40	8,03	28,86	31,55	<0,0242	620,3	130,2	26,62
2020	Carrefour - Sucevei	0-20	7,81	35,10	37,42	<0,0260	614,2	87,8	25,68
		20-40	7,60	35,57	39,80	<0,0242	678,9	86,0	36,73
	Pod de Piatră	0-20	7,63	21,09	33,55	<0,0242	-	71,2	-
		20-40	7,76	27,43	34,12	<0,0242	-	80,3	-

Prin urmare, datorită intensificării activităților economice ce exercită presiuni puternice asupra mediului, anumite tipuri de habitate, în special cele aflate în apropierea zonelor unde au loc activități umane, pot suferi modificări lente dar ireversibile,

²⁹² Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani

caracterizate în principal prin schimbarea tipului de habitat. În general tendința este de schimbare a habitatelor naturale în habitate seminaturale iar mai apoi în habitate antropizate/artificiale. Acolo unde terenuri noi sunt ocupate de activități industriale sau de exploatare a resurselor naturale neregenerabile, habitatele existente sunt distruse în totalitate, iar de multe ori cele din vecinătate suferă o degradare lentă.

Presiunile antropice se manifestă prin creșterea gradului de ocupare a terenurilor, a numărului populației, dezvoltarea agriculturii și economiei, modificarea peisajelor și a ecosistemelor, distrugerea spațiului natural, utilizarea nerațională a solului, supraconcentrarea activității pe zone sensibile cu valoare ecologica ridicată.

Soluțiile de reducere a impactului asupra solului presupun în principal o utilizare durabilă a acestuia prin combinarea tehnologiilor și a activităților, astfel încât să se realizeze concomitent: bioproductivitatea, securitatea alimentară, protecția calității solului, viabilitatea economică și acceptabilitatea socială, prin respectarea următoarelor cerințe:

- ✓ *practicarea culturilor în concordanță cu pretabilitatea solului și condițiile climatice: temperatură, precipitații etc.;*
- ✓ *refacerea ecologică a unor soluri afectate de poluarea cu petrol și apă sărată;*
- ✓ *asigurarea utilizării raționale a îngrășămintelor chimice și naturale, cu scopul îmbunătățirii calității solurilor și prevenirii poluării solurilor și apelor;*
- ✓ *managementul produselor organice reziduale provenite din activități agricole;*
- ✓ *lucrări de îmbunătățirii funciare, agro-pedoameliorative și de investiții în agricultură, precum și organizarea și sistematizarea teritoriului agricol, înființarea de noi culturi (pomi, vie) sau amenajamente silvice și piscicole;*
- ✓ *ameliorarea stării de reacție a solurilor și stabilirea necesarului de amendamente;*
- ✓ *combaterea bolilor și dăunătorilor mai ales prin tehnici biologice;*
- ✓ *utilizarea cât mai judicioasă a resurselor de sol din județ, în contextul unor etici ecologice și al principiului dezvoltării durabile;*
- ✓ *derularea unor proiecte de combatere a alunecărilor de teren și a eroziunii solurilor;*
- ✓ *limitarea defrișărilor, a excavării bazei versanților;*
- ✓ *refacerea și modernizarea lucrărilor de irigații din arealele cu cerințe stringente;*
- ✓ *modernizarea lucrărilor de apărare – îndiguire și desecări și extinderea acestora conform cerințelor;*
- ✓ *modernizarea lucrărilor de ameliorare a terenurilor sărăturate, a nisipurilor și a solurilor nisipoase;*
- ✓ *prevenirea și reducerea poluării chimice a solurilor cu metale grele, sulf, fluor, reziduri petroliere, deșeuri, nămoluri, produse de uz fitosanitar, etc.*

8.4. CALITATEA AERULUI

Aerul este factorul de mediu care condiționează în cea mai mare măsură existența vieții pe pământ. Totodată, este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluanților, deoarece constituie suportul pe care are loc transportul cel mai rapid al acestora în mediul înconjurător, acesta fiind motivul pentru care supravegherea calității aerului este de primă importanță.

Calitatea aerului este exprimată statistic printr-o serie de indicatori, care exprimă fenomenul de poluare sub forma răspândirii în aer a unor substanțe reziduale poluante, rezultate din activitățile antropice.

Poluarea aerului are numeroase cauze, unele fiind rezultatul activităților umane din ce în ce mai extinse și răspândite în ultima perioadă de timp, altele datorându-se unor condiții naturale de loc și de climă. Din aceste motive se acordă o atenție deosebită activității de supraveghere, menținere și de îmbunătățire a calității aerului.

În martie 2020, *Consiliul European* a adoptat concluzii privind calitatea aerului. **Poluarea atmosferică rămâne cea mai importantă cauză a problemelor de sănătate din UE** legată de mediu, estimându-se că aceasta provoacă peste 400 000 de decese premature în fiecare an. Consiliul a considerat că standardele stabilite în materie de calitate a aerului, în special valorile-limită, au fost eficiente și sunt în continuare esențiale pentru protejarea sănătății cetățenilor. Cu toate acestea, **Consiliul European a subliniat că mai pot fi aduse unele îmbunătățiri** cadrului legislativ în vederea **asigurării unei bune calități a aerului în întreaga UE** ²⁹³.

Cerințele și exigențele existente la nivelul Uniunii Europene impun o nouă abordare a problemelor globale de mediu din punct de vedere al efectelor și presiunii asupra mediului și a tuturor consecințelor dezvoltării socio-economice.

Monitorizarea calității aerului implică urmărirea elementelor incluse în cele patru categorii de probleme:

- ▶ sursele și emisiile de poluanți atmosferici;
- ▶ transferul poluanților în atmosferă;
- ▶ nivelul concentrațiilor de poluanți în atmosferă și distribuția spațio-temporală a acestora;
- ▶ efectele poluanților atmosferici asupra omului și mediului biotic și abiotic.

Emisiile atmosferice reprezintă factorul principal care generează probleme privind calitatea aerului. În principal, sursele de poluare provin din arderea combustibililor fosili, silvicultura, transportul rutier, activități agricole, transportul gazului natural, fermentarea

---

²⁹³ Sursa: <https://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/env/2020/03/05/>

deșeurilor, procese industriale. Un aport însemnat în degradarea calității aerului îl au însă și centralele termice și mijloacele de transport care emit în atmosferă oxizi de carbon, dioxid de sulf, oxizi de azot și pulberi. O contribuție mare în creșterea efectelor negative o au și fenomenele meteorologice.

În prezent, în România, domeniul „calitatea aerului” este reglementat prin *Legea nr. 104/15.06.2011 privind calitatea aerului înconjurător publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 452 din 28 iunie 2011*. Prin această lege au fost transpuse în legislația națională prevederile *Directivei 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008* privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) nr. Legea nr. 152 din 11 iunie 2008 și ale Directivei 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004* privind arseniul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. Legea nr. 23 din 25 ianuarie 2005*.

Indicele specific de calitatea aerului, pe scurt "*indice specific*", reprezintă un sistem de codificare a concentrațiilor înregistrate pentru fiecare dintre următorii poluanți monitorizați:

- ✚ Dioxid de sulf (SO_2)
- ✚ Dioxid de azot (NO_2)
- ✚ Ozon (O_3)
- ✚ Particule in suspensie $< 2,5 \mu m$ ($PM_{2,5}$)
- ✚ Particule in suspensie $< 10 \mu m$ (PM_{10}).

Indicele general se stabilește pentru fiecare dintre stațiile automate din cadrul *Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului*, ca fiind cel mai mare dintre indicii specifici corespunzatori poluanților monitorizați. Indicele general și indicii specifici sunt reprezentați prin numere întregi cuprinse între 1 și 6, fiecare număr corespunzând unei culori.

Acești indici pot fi: 1 - **Bun**; 2 - **Acceptabil**; 3 - **Moderat**; 4 - **Rău**; 5 - **Foarte rău**; 6 - **Extrem de rău**. Indicele general este dat de cel mai mare indice specific fiecărui poluant, cu condiția că stația să fi monitorizat, în ziua respectivă, minim un indice specific.

În scopul gestionării calității aerului, în fiecare zonă sau aglomerare, se delimitează arii care se clasifică în regimuri de gestionare (I sau II) în funcție de rezultatul evaluării calității aerului înconjurător. Regimurile de gestionare sunt prevăzute în art. 42 din *Legea nr. 104/2011 (județul Botoșani este încadrat în regim de gestionare II)*.

În conformitate cu prevederile art. 63 alin. (1) din *Legea nr. 104/2011, APM Botoșani*, în calitate de autoritate teritorială pentru protecția mediului, are obligația de a

pune la dispoziția publicului, anual, un raport privind calitatea aerului înconjurător, referitor la poluanții monitorizați care intră sub incidența legii. Informațiile publice privind calitatea aerului sunt puse permanent la dispoziția publicului pe site-ul național www.calitateaer.ro, conținând detalii despre parametrii de calitate a aerului, monitorizați în cele 148 stații automate de monitorizare a calității aerului și 11 stații mobile de pe toată suprafața României care alcătuiesc *Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA)*.

Supravegherea calității aerului în regiunea Nord - Est este realizată continuu prin rețeaua automată de monitorizare a calității mediului reprezentată la nivelul regiunii de **21 stații automate, dintre care 7 de tip fond urban, 6 de tip industrial, 4 de tip trafic, 1 de tip fond suburban, 1 de tip fond regional, 1 de tip fond rural**. Marea majoritate a stațiilor este în mediul urban și cele mai multe (6) în județul Iași.²⁹⁴

Pe teritoriul Județului Botoșani calitatea aerului este urmărită de *APM Botoșani* care supraveghează calitatea aerului astfel:

- ▶ **Monitorizarea calității aerului d.p.d.v. al poluării fizico-chimice**, prin:
  - ◆ **Măsurări la punct fix**, prin operarea, colectarea și validarea datelor provenite de la *Stația de monitorizare a calității aerului de tipul fond urban (BTI-FU)*, componentă a *Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului*, efectuându-se:
    - măsurări continue, automate ale *SMCA BT-1 FU*, ale poluanților: CO, SO₂, NO_x, O₃, COV - BTEX (benzen, toluen, etilbenzen, para, meta și orto-xilen);
    - măsurări gravimetrice pentru probele zilnice de pulberi în suspensie PM₁₀ și PM_{2,5}, prelevate de *SMCA BT-1 FU*;
    - măsurări indicative pentru metale grele din probele de PM₁₀, pentru indicatorii: Pb, Cd și Ni;
  - ◆ **Măsurări de calitate a precipitațiilor** - pentru probe săptămânale de precipitații;
- ▶ **Monitorizarea calității aerului d.p.d.v. al poluării radioactive**, prin:
  - ◆ **Măsurări ale activității beta globale a probelor din aer**: aerosoli atmosferici, depuneri și precipitații atmosferice, în cadrul Programului standard de măsurări ale *Stației de Supraveghere a Radioactivității Mediului Botoșani* – componentă a *Rețelei Naționale de Supraveghere a Radioactivității Mediului*;
  - ◆ **Monitorizarea debitului orar al dozei echivalente gama din aer** prin operarea și colectarea datelor provenite de la *Stația automată de doză gama*, componentă a *Sistemului Național de Avertizare/Alarmare pentru Radioactivitatea Mediului*.

Informații privind indicii de calitate a aerului sunt puse la dispoziția publicului pe panoul exterior de informare a publicului amplasat în zona Piața Centrală a Municipiului

²⁹⁴ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord - Est, 2021-2027

Botoșani, pe site-ul *Agenției de Protecția Mediului Botoșani* - <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/buletinecalitate-aer>, cât și pe site-ul național www.calitateaer.ro.

Evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător și a nivelului de poluare a aerului în județul Botoșani se realizează prin măsurători la punct fix, în speță prin operarea, colectarea și validarea datelor provenite de la **Stația de monitorizare a calității aerului BT- I, de tip Fond urban**, parte componentă a *Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului*. *Stația de monitorizare a calității aerului BT I – FU* (punctul galben din harta de mai jos) este amplasată în vecinătatea sediului *APM Botoșani* (B-dul. Mihai Eminescu, nr.44, Mun. Botoșani) și este reprezentativă pentru:

- ◆ *calitatea aerului pe o arie egală de câțiva km², deci pentru zona centrală a municipiului Botoșani;*
- ◆ *pentru protecția sănătății populației urbane a județului Botoșani.*

Coordonate amplasare SMCA BT-1 FU: 47,739918; 26,658552

Poluanții atmosferici luați în considerare în evaluarea calității aerului înconjurător, pentru zona administrativă a județului Botoșani, sunt: dioxidul de sulf (SO₂), oxizii de azot (NO_x), monoxidul de carbon (CO), ozonul (O₃), benzenul (C₆H₆), pulberile în suspensie (PM_{2,5} și PM₁₀). Aceștia se corelează cu parametrii meteo (direcția și viteza vântului, presiunea, temperatura, umiditatea relativă și cantitatea de precipitații).

În anul 2021, pentru evaluarea calității aerului **s-au monitorizat prin intermediul SMCA BT-1 FU următorii poluanți:** ²⁹⁵

²⁹⁵ Sursa: Site-ul APM Botoșani : <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/rapoarte-anuale> - Raportul privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2021

- măsurări automate pentru SO₂, NO₂, O₃, CO, PM₁₀, C₆H₆
- măsurări gravimetrice pentru PM₁₀ și PM_{2,5}
- concentrația de metale grele prin măsurări indicative de Pb, Cd, și Ni din PM₁₀.

Datele validate privind indicatorii de monitorizare a calității aerului, furnizate de SMCA BT-A fond urban, în perioada 2015 – 2021, sunt prezentate în tabelul 8.17:

Tab. 8.17. Captura de date pentru indicatorii de monitorizare a calității aerului ²⁹⁶

Nr.crt.	Indicator determinat	Captură date						
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	SO ₂	87,84	93,60	90,39	94,13	79,40	94,17	94,30
2	NO ₂	39,14	59,93	86,57	93,37	91,10	93,89	94,99
3	C ₆ H ₆	-	-	58,09	87,77	61,51	95,47	84,83
4	CO	88,15	95,24	91,63	93,98	95,82	88,93	83,78
5	PM ₁₀ grav	96,70	99,17	95,61	98,62	98,62	96,98	97,25
6	PM _{2,5} grav	48,48	-	38,36	94,51	94,51	37,98	96,43
7	O ₃	88,12	93,68	91,40	95,50	95,50	95,22	92,42

Notă: În perioada 2015 - 2016 analizorul BTEX nu a funcționat.

În anul 2016 analizorul PM_{2,5} a fost defect.

Tab. 8.18. Rezultatele indicatorilor de monitorizare a calității aerului ²⁹⁷

Nr. crt.	Indicator determinat	um	Tip stație	Valori medii anuale						
				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	SO ₂ *)	μg/m ³	Fond Urban	8,97	7,26	9,84	9,20	7,00	7,02	6,84
2	NO ₂ *)	μg/m ³	Fond Urban	13,04	19,71	24,22	29,39	31,04	20,31	22,96
3	C ₆ H ₆ *)	μg/m ³	Fond Urban	-	-	2,63	1,77	1,85	1,56	1,24
4	CO**)	μg/m ³	Fond Urban	0,21	0,16	0,18	0,17	0,24	0,20	0,34

²⁹⁶ Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani

²⁹⁷ Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani

5	PM ₁₀ ***)	μg/m ³	Fond Urban	29,93	27,78	31,38	32,32	27,30	25,15	23,27
6	PM _{2,5} ***)	μg/m ³	Fond Urban	15,75	-	14,84	14,83	13,34	14,19	13,74
7	O ₃ **)	μg/m ³	Fond Urban	44,49	46,67	39,5	44,87	34,11	29,80	41,32

*) – valori medii anuale ale mediilor orare

***) – valori medii anuale ale mediilor mobile la 8 ore

****) – valori medii anuale ale mediilor zilnice

Tab. 8.19. Depășiri ale valorilor limită pentru anul 2021 ²⁹⁸

Indicator	Depășiri pentru valori limită (medii anuale)	Număr depășiri prag alertă și informare	Număr depășiri ale valorilor limită (medii orare)	Număr depășiri ale valorilor limită (medii zilnice)	Număr depășiri ale valorilor limită (maximelor mediilor pe 8 ore)	Depășiri pentru valori țintă (maxima zilnică a mediilor pe 8 ore)
SO ₂	-	-	-	-	-	-
NO ₂	-	-	-	-	-	-
C ₆ H ₆	-	-	-	-	-	-
CO	-	-	-	-	-	-
O ₃	-	-	-	-	-	-
PM ₁₀	-	-	-	12	-	-
PM _{2,5}						

Principalii poluanți atmosferici care caracterizează mediul urban, sunt **pulberi în suspensie PM₁₀ și ozon troposferic O₃**. Pentru acești poluanți, *Legea nr.104/2011* stabilește următorii indicatori: ²⁹⁹

- ❖ pentru **PM₁₀**: valoare limită zilnică de 50 μg/m³ și un număr mai mare decât 35 de depășiri într-un an calendaristic;
- ❖ pentru **O₃**: valoare țintă a maximelor zilnice a mediilor pe 8 ore de 120 μg/m³ și un număr mai mare decât 25 de zile într-un an, valoare mediată pe ultimii 3 ani.

Valoarea indicatorului RO-04 pentru anul 2021, în județul Botoșani, este zero, deoarece nu au fost înregistrate depășiri ale valorilor limită pentru PM₁₀ și nici ale valorii țintă pentru O₃, așa cum sunt acestea definite de *Legea nr. 104/2011*.

²⁹⁸ Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani

²⁹⁹ Sursa: Site-ul APM Botoșani : <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/rapoarte-anuale> - Raportul privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2021

În anul 2021, pentru acești 2 poluanți probele prelevate și măsurate la SMCA BT-1 FU au pus în evidență următoarele:

- ▶ pentru PM_{10} : s-a depășit de 12 de ori valoarea limită zilnică de $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, sub valoarea de 35 depășiri permise într-un an;
- ▶ pentru O_3 : nu s-a înregistrat nici o depășire a valorii țintă de $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

În concluzie, în județul Botoșani, în anul 2021, populația nu a fost expusă la concentrații de poluanți în aerul înconjurător care să depășescă valorile limită/țintă pentru protecția sănătății umane.

Urmare a evaluării calității aerului la nivel național, conform O.M. nr. 2202 din 2020 pentru aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în Anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, județul Botoșani a fost încadrat în regim de gestionare II la toți poluanții: **dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie PM_{10} și $PM_{2,5}$, plumb, benzen, monoxid de carbon, arsen, cadmiu, nichel.**

Încadrarea în regimuri de gestionare s-a realizat atât pe baza rezultatelor măsurătorilor efectuate în stațiile automate de monitorizare din RNMCA, cât și pe baza rezultatelor obținute din modelarea matematică a dispersiei poluanților emiși în aer.

Pentru ariile din zonele și aglomerările clasificate în regim de gestionare II se elaborează Planuri de menținere a calității aerului. **Planul de menținere a calității aerului în județul Botoșani 2018-2022 a fost avizat de către APM Botoșani și de ANPM.** Consiliul Județean Botoșani a întocmit Raportul anual nr. 3, aferent anului 2021, cu privire la stadiul realizării măsurilor din Planul de menținere a calității aerului în județul Botoșani.

Emisiile de substanțe poluante evacuate în atmosferă - $PM_{2,5}$, PM_{10} , O_3 , Pb , Cd , Hg , $POPS$, COV , $NMVOC$, SO_2+SO_x , $NO+NO_x$, NH_3 , NO_x - influențează în mod negativ sănătatea umană, mediul și patrimoniul cultural (clădiri, monumente și materiale). În acest sens, România elaborează anual **Inventarul privind emisiile de poluanți în atmosferă la nivel național** pentru sursele antropice și naturale de pe întreg teritoriul național, indiferent de localizarea acestora. Inventarul este structurat pe categorii de activități și pe poluanți, emisiile rezultate din calcule reprezentând valori anuale agregate ale contribuției tuturor surselor dintr-o anumită categorie la un anumit poluant.

Inventarele locale de emisii (ILE) se efectuează pentru sursele de emisii aflate pe arii bine definite de pe cuprinsul teritoriului național, informațiile obținute fiind folosite în diferite scopuri: evaluarea calității aerului pentru situația actuală, elaborarea, implementarea și actualizarea planurilor pentru gestionarea calității aerului, elaborarea politicilor locale de gestionare a calității aerului, etc. **Inventarul anual privind emisiile de poluanți în atmosferă** se realizează conform Ordinului Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 3299/2012 pentru aprobarea metodologiei de realizare și raportare a inventarelor privind emisiile de poluanți în atmosferă.

Agencia pentru Protecția Mediului Botoșani realizează anual *Inventarul local al emisiilor de poluanți atmosferici al județului Botoșani*, pentru anul anterior raportării, în scopul evaluării calității aerului prin modelarea dispersiei poluanților în aer la nivel județean. ³⁰⁰

Cantități mari de poluanți sunt eliberate anual în aer, atât din surse naturale, dar mai ales din cele antropogene (tehnogene).

Sursele de emisie de substanțe poluante în atmosferă sunt variate și pot fi:

◆ **antropogene:**

- ⇒ arderea combustibililor fosili în producerea de energie electrică, transporturi, industrie și gospodării;
- ⇒ procese industriale și utilizarea solvenților;
- ⇒ agricultură;
- ⇒ deșeuri și tratarea deșeurilor;
- ⇒ poluări accidentale;

◆ **naturale:**

- ⇒ praful aeropurtat;
- ⇒ erupțiile vulcanice;
- ⇒ emisiile de COV din plante.

Ponderea poluanților emiși în atmosferă în anul 2020, în județul Botoșani, poluanți a căror cantități emise s-au cuantificat în *Inventarul local de emisii 2021 al județului Botoșani*, este prezentată în graficul de mai jos:

---

³⁰⁰ Sursa: Site-ul APM Botoșani : <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/rapoarte-anuale> - Raportul privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2021

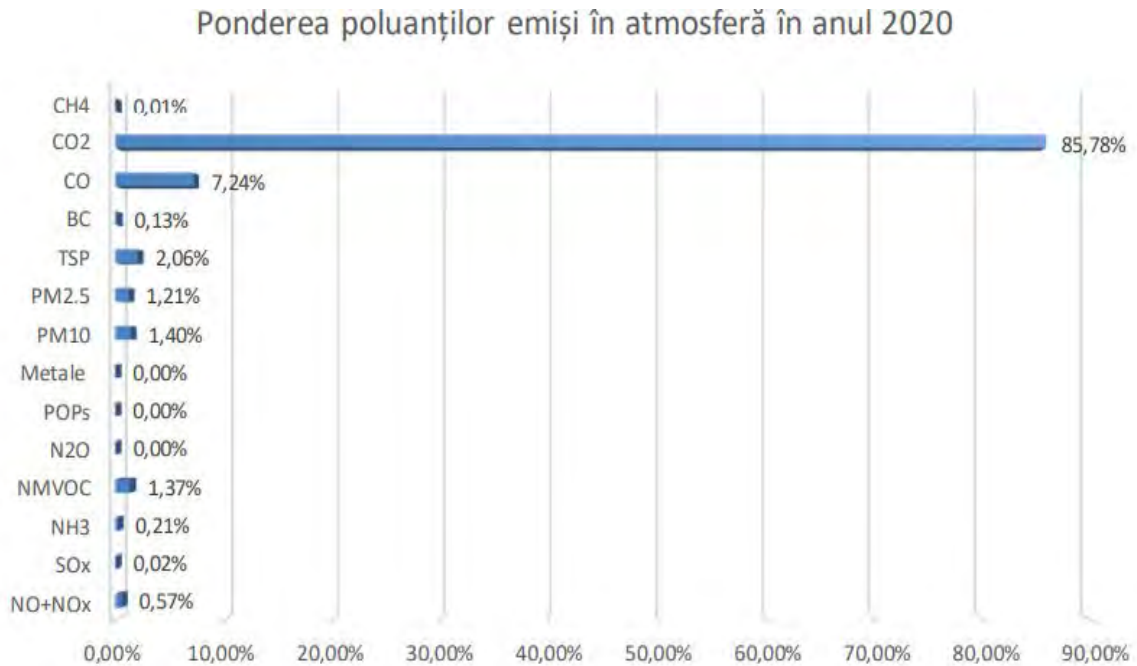

Fig. 8.6. Emisii de poluanți atmosferici, 2020 – ponderea poluanților³⁰¹

Producția de energie termică și electrică este, în cea mai mare proporție, responsabilă pentru poluarea mediului, datorită proceselor tehnologice care presupun arderea combustibililor – preponderent combustibili fosili de tipul: *produse petroliere, cărbune, lignitul, gaze naturale* și eliberarea de poluanți în atmosferă: *oxizi de sulf (SO_x), oxizi de azot (NO_x), particulele în suspensie, gaze cu efect de seră (GES)*.

În județul Botoșani există o singură instalație mare de ardere aparținând societății *Modern Calor S.A.* și care asigură termoficarea în municipiul Botoșani, instalație care a fost reabilitată integral din anul 2014.

De asemenea, **activitățile industriale joacă un rol important în dezvoltarea economică a județului Botoșani, însă sunt activități cu impact semnificativ asupra mediului**. Strategia de dezvoltare durabilă a sectoarelor industriale vizează atât creșterea economică, dar și protejarea factorilor de mediu, managementul judicios al resurselor, inclusiv al deșeurilor.

Emisiile generate de cele mai importante instalații industriale din județ reprezintă o parte considerabilă din totalul emisiilor de poluanți în atmosferă și în ceilalți factori de mediu: apă, sol, biodiversitate.

Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (IED) are ca scop prevenirea și controlul integrat al poluării rezultate din activitățile industriale, direct la sursă, prin stabilirea condițiilor pentru prevenirea și reducerea emisiilor în aer, apă și sol, inclusiv a deșeurilor generate, în vederea atingerii un nivel ridicat de protecție a factorilor de mediu.

³⁰¹ Sursa: Site-ul APM Botoșani : <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/rapoarte-anuale> - Raportul privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2021

Totodată, cadrul legal urmărește utilizarea eficientă a resurselor energetice, prevenirea accidentelor și limitarea consecințelor acestora. *Directiva IED* respectă principiile: *poluatorul plătește, precauție în luarea deciziei de mediu și prevenirea poluării și promovează accesul publicului la informație, participarea publicului și accesul la justiție în legătură cu procedura de emitere a autorizației integrate de mediu.*

În județul Botoșani, în anul 2021, 13 instalații industriale s-au regăsit în *Anexa 1 a Legii nr. 278/2013*. Activitățile desfășurate în aceste 13 instalații au fost: *creșterea intensivă a animalelor, industria alimentară, industria energetică, gestionarea deșeurilor și industria ușoară.*

Impact major asupra mediului înconjurător are și sectorul transporturi prin contribuția tipurilor de vehicule de transport rutier și feroviar la:

- ▶ emisiile poluanților cu efect de acidifiere și eutrofizare din totalul emisiilor din transport - emisii de NO_x, emisii de NH₃, emisii de SO_x;
- ▶ emisiile de poluanți – precursori ai ozonului - NO_x, CO, CH₄ și NMVOC - din totalul emisiilor din transport;
- ▶ emisiile de particule primare PM_{2,5} și PM₁₀;
- ▶ emisiile de metale grele în atmosferă din sectorul transporturi - emisii de Pb, emisii de Cd, emisii de Hg;
- ▶ emisiile de poluanți organici persistenti din sectorul transporturi.

Pentru că traficul rutier a crescut în ultimele câteva decenii în mod considerabil, poluarea provocată de vehiculele cu motor a devenit un pericol pentru sănătatea publică. În cadrul sectorului de transport, cel rutier rămâne principala sursă de poluare, în ciuda măsurilor luate la nivel european, modificate la fiecare câțiva ani, pentru a veni în întâmpinarea creșterii numărului de vehicule și pentru a fi adaptate noilor dezvoltări tehnologice.

Și agricultura este responsabilă în parte pentru efectul de seră și încălzirea climatică prin eliberarea unei cantități însemnate de poluanți din activitățile specifice domeniului agricol (creșterea puilor de carne, fertilizarea culturilor, creșterea vacilor pentru lapte, creșterea găinilor pentru ouă, creșterea porcilor, etc.), astfel:

- ▶ emisii de poluanți cu efect de acidifiere - NO_x, SO_x, NH₃ - proveniți din sectorul agricol;
- ▶ emisii de precursori ai O₃ provenite din agricultură - oxizi de azot și compusi organici volatili nemetanici;
- ▶ emisii de particule primare și precursori secundari de particule - PM_{2,5} și PM₁₀;
- ▶ emisii de poluanți organici persistenti.

Valorile emisiilor de substanțe poluante evacuate în atmosferă sunt direct proporționale cu:

- ✓ *nivelul producției realizate din diverse sectoare de activitate;*
- ✓ *înlocuirea instalațiilor vechi, care nu se justifică economic și financiar a fi re tehnologizate, cu instalații noi, nepoluante;*

- ✓ *transpunerea legislației europene în legislația românească astfel încât să se realizeze țintele privind limitarea emisiilor de poluanți în atmosferă, menținerea și îmbunătățirea indicatorilor de calitate a aerului.*

Astfel, deși s-au înregistrat reduceri semnificative ale concentrațiilor particulelor în suspensie provenite de la emisiile din trafic și din sectorul energetic, cea mai importantă sursă antropogenă rămâne arderea combustibililor fosili pentru generarea energiei termice/electrice și încălzirea domestică. În mediul urban, gazele de eșapament, resuspensia prafului de pe partea carosabilă și arderea combustibililor fosili pentru încălzirea domestică sunt surse locale semnificative.

Calitatea aerului depinde și de nivelul de zgomot la care sunt expuse populația și componentele de mediu sensibile la zgomot. În acest sens, aglomerarea Botoșani are realizate hărți de zgomot, în prezent aflate în procedura de reelaborare în acord cu noua legislație.

Hărțile de zgomot existente pun în evidență zonele cu expunere a populației la un nivel acustic care depășește limitele admisibile ale nivelului de presiune acustică datorate: traficului rutier în interiorul localității, traficului rutier pe drumurile principale din municipiul Botoșani (DN29), cât și amplasamentelor cu instalații LED din interiorul municipiului Botoșani.

Pentru reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă, autoritățile pentru protecția mediului vor trebui să continue **implementarea măsurilor de reducere a emisiilor în atmosferă și de contracarare a efectelor negative generate de poluarea atmosferei**, respectiv:

- ✓ *promovarea tehnologiilor „curate” (cu emisii de carbon scăzute) și a sistemului de plafonare și comercializare a cotelor de emisii de CO₂ și de alte gaze cu efect de seră;*
- ✓ *intensificarea acțiunilor de informare și conștientizare a populației și mediului economic în domeniul protecției atmosferei, schimbărilor climatice, necesității creșterii eficienței energetice și promovării producerii energiei „verzi”;*
- ✓ *extinderea rețelei de monitorizare a calității aerului;*
- ✓ *evaluarea rezultatelor automonitorizării emisiilor generate de surse fixe și impunerea, după caz, a măsurilor de reducere a concentrațiilor poluaților specifici determinați;*
- ✓ *continuarea acțiunilor de reducere a intensității carbonului prin: scăderea ponderii utilizării combustibililor fosili și îmbunătățirea eficienței în sectorul energetic, creșterea producției de electricitate din surse regenerabile și îmbunătățirea în continuare a eficienței energetice în sectoarele economice de utilizare finală, reducerea emisiilor de metan din agricultură și sectorul managementul deșeurilor, creșterea capacității de sechestrare a CO₂ prin împăduriri;*
- ✓ *evaluarea emisiilor de poluanți în atmosferă pentru toate proiectele supuse procedurii de reglementare și impunerea măsurilor de reducere și de creștere a eficienței energetice încă din faza de studiu de fezabilitate;*

- ✓ promovarea unui transport durabil prin creșterea performanțelor vehiculelor rutiere, dezvoltarea transportului public urban și interurban și folosirea combustibililor alternativi;
- ✓ economisirea energiei prin modernizarea și reabilitarea punctelor și rețelelor termice, a rețelei de transport a apei calde, îmbunătățirea izolației termice a clădirilor, modernizarea și reabilitarea tehnologiilor existente și îmbunătățirea managementului energiei;
- ✓ angrenarea societății civile și a altor instituții implicate în acțiunile de educare/conștientizare;
- ✓ impunerea măsurilor de automonitorizare a emisiilor în scopul reducerii impactului negativ al sectorului energetic asupra mediului înconjurător.

Se poate concluziona faptul că investițiile din perioada 2021–2027 vor trebui direcționate către măsuri care să diminueze concentrația de pulberi din atmosferă - parametrul pentru care zona Botoșani este în regimul de evaluare A, precum și măsuri de reducere a NO₂, pentru care zona Botoșani este în regimul de evaluare B.

8.5. BIODIVERSITATE

Omenirea ar trebui să se angajeze să aplice principiul câștigului net, redând naturii mai mult decât ia de la aceasta. Ca parte a acestei abordări, omenirea ar trebui să se angajeze să nu existe specii a căror dispariție să fie imputabilă oamenilor, cel puțin acolo unde acest lucru poate fi evitat.

Acest lucru ar trebui să se bazeze pe ambiția principală de a se asigura că, **până în 2050, toate ecosistemele lumii sunt refăcute, reziliente și protejate în mod adecvat.**

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 stabilește modul în care Europa poate contribui la realizarea acestui obiectiv. Ca o etapă importantă, aceasta urmărește să asigure că până în 2030, biodiversitatea Europei se va afla pe calea redresării, în beneficiul oamenilor, al planetei, al climei și al economiei noastre, în conformitate cu *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* și cu obiectivele *Acordului de la Paris privind schimbările climatice*.

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată mediului. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor” și urmează să-i fie alocate cel puțin 30% din fondurile dedicate politicii de coeziune.

S-au identificat **nevoi de investiții prioritare dedicate**: *măsurilor de eficiență energetică prin sprijinirea renovării clădirilor publice și rezidențiale, sistemele de încălzire centralizată și producerea și folosirea energiei din surse regenerabile; adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența la dezastre; consolidarea*

biodiversității, refacerea ecologică și crearea de noi spații verzi în mediul urban, decontaminarea și reabilitarea siturilor industriale contaminate; sistemelor regionale de gospodărire a apelor, sprijinirea schemelor care abordează problematica poluării apei, pentru finalizarea sistemelor integrate de management a deșeurilor și pentru tranziția la economia circulară.

Recenta pandemie de COVID-19 face cu atât mai urgentă necesitatea de a proteja și reface natura. Pandemia ne permite să realizăm cât de legată este sănătatea noastră de sănătatea ecosistemelor și demonstrează necesitatea unor lanțuri de aprovizionare și a unor modele de consum durabile care să nu depășească limitele planetei noastre. Aceasta reflectă și faptul că riscul apariției și răspândirii bolilor infecțioase crește odată cu distrugerea naturii ³⁰².

Prin urmare, **protejarea și refacerea biodiversității și buna funcționare a ecosistemelor** sunt esențiale pentru a ne **spori reziliența și a preveni pe viitor apariția și răspândirea bolilor**.

Investițiile în protecția și refacerea naturii vor fi, de asemenea, esențiale pentru redresarea economică a Europei în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19. Pentru relansarea economiei este esențial să se evite revenirea la trecut și blocarea în vechile obiceiuri nefaste. *Pactul verde european - strategia de creștere a UE* - va fi un punct de reper pentru redresarea noastră, asigurând faptul că economia servește oamenii și societatea și oferă naturii mai mult decât ia de la aceasta.

Investițiile în capitalul natural, inclusiv în refacerea habitatelor bogate în carbon și practicarea unei agriculturi ecologice, sunt recunoscute ca fiind printre cele mai importante cinci politici de redresare bugetară, care oferă multiplicatori economici importanți și au un impact pozitiv asupra climei.

Biodiversitatea este, de asemenea, esențială pentru **protejarea securității alimentare** la nivelul UE și la nivel mondial. Pierderea biodiversității amenință sistemele noastre alimentare, punând în pericol securitatea noastră alimentară și nutriția ³⁰³.

Pentru a aduce biodiversitatea Europei pe calea redresării până în 2030, Europa trebuie să intensifice protecția și refacerea naturii. Acest lucru ar trebui realizat prin îmbunătățirea și extinderea rețelei noastre de zone protejate și prin elaborarea unui plan ambițios al UE de refacere a naturii.

---

³⁰² Sursa: *Intergovernmental science-policy Platform for Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) (2019), Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (Rezumat pentru factorii de decizie politici al Raportului de evaluare globală privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice al Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice), p. 12-13, A.2*

³⁰³ Sursa: *World Economic Forum (2020), The Global Risks Report 2020 (Raport privind riscurile globale pe 2020, Forumul Economic Mondial, 2020)*

În ciuda acestui imperativ moral, economic și de mediu urgent, natura se află într-o stare de criză. Cei **cinci factori principali direcți ai pierderii biodiversității**³⁰⁴ - *schimbările în exploatarea terenurilor și a mării, supraexploatarea, schimbările climatice, poluarea și speciile alogene invazive* - fac ca natura să dispară rapid. **Natura este, de asemenea, cel mai puternic aliat în combaterea schimbărilor climatice.**³⁰⁵

Componentele diversității biologice formează capitalul natural și asigură cea mai mare parte a produselor, bunurilor și serviciilor necesare funcționării și dezvoltării societății, fiind suportul fundamental al unei dezvoltări durabile. Tocmai de aceea, protecția și conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice sunt considerate obiective prioritare și de interes public major.

Principalele **căi prin care omul contribuie la degradarea biodiversității** sunt:

- ❖ *modificarea și distrugerea habitatelor, a peisajelor naturale;*
- ❖ *transferul voluntar și involuntar de specii;*
- ❖ *supraexploatarea și utilizarea nerațională a solului și resurselor naturale;*
- ❖ *ocuparea terenurilor pentru organizarea activităților socio-economice;*
- ❖ *supraconcentrarea activităților în zone sensibile, cu mare valoare ecologică;*
- ❖ *braconajul;*
- ❖ *poluarea cu toate efectele ei implicite.*

Categoriile instituite **la nivel național** - prin *Ordonanța de urgență 236/2000* privind regimul ariilor naturale protejate - și stabilite în funcție de scopul și regimul de management sunt: *rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale, rezervații ale biosferei, zone umede de importanță internațională, situri naturale ale patrimoniului natural universal, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică.*

În România și în regiunea Nord - Est, conservarea biodiversității este fundamentală pentru bunăstarea umană și furnizarea durabilă a resurselor naturale. În prezent, suntem martorii unei pierderi constante a biodiversității cu consecințe profunde pentru lumea naturală și pentru bunăstarea oamenilor, cauzele principale sunt schimbările care se produc în habitatul natural.

La nivel european, România deține un patrimoniu natural diversificat și valoros. La nivelul anului 2017, **suprafața ariilor naturale protejate de interes național**, raportată la suprafața țării, **este de 6,15%**, iar **suprafața totală a siturilor Natura 2000**, raportată la suprafața țării, **este de 22,7%**.³⁰⁶

---

³⁰⁴ Sursa: IPBES (2019), *Summary for policymakers*, [IPBES (2019), *Rezumat pentru factorii de decizie*], p. 1719, B.10. Agenția Europeană de Mediu (2019), *The European environment - state and perspective 2020 (Mediul european - situația actuală și perspective în 2020)*

³⁰⁵ Sursa: IPBES (2019), *Summary for policymakers*, [IPBES (2019), *Rezumat pentru factorii de decizie*], p. 4, A4.

³⁰⁶ Sursa: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/natura-2000-barometer>

În regiunea Nord-Est, biodiversitatea este caracterizată de existența a trei regiuni biogeografice: continentală, stepică și alpină. Principalele tipuri de habitate identificate sunt: habitatele de pădure, habitate de pajști și tufărișuri, habitate de stâncarii și peșteri, turbarii și mlaștini, habitate de ape dulci. În regiunile de deal și podiș se întâlnesc păduri de foioase. Zonele montane sunt acoperite cu păduri, îndeosebi de rășinoase. La limita superioară a pădurii se dezvoltă etajul subalpin format din arbuști (jneapăn, ienupăr, afin etc.). Pe culmile mai înalte se află pajști alpine alcătuite din ierburi mărunte.

Diversitatea florei și faunei specifice regiunii este corelată cu existența unor habitate, în principal forestiere și acvatice, parte din ele nealterate, care constituie o bogăție de mare preț, ce trebuie ocrotită și valorificată în mod rațional. În vederea protejării acestui valoros capital natural și asigurării unei stări favorabile de conservare a habitatelor naturale de importanță deosebită, nu doar la nivel regional și national, dar și european, în ultimii ani s-au făcut pași importanți în implementarea directivelor Uniunii Europene privind conservarea habitatelor și a biodiversității.

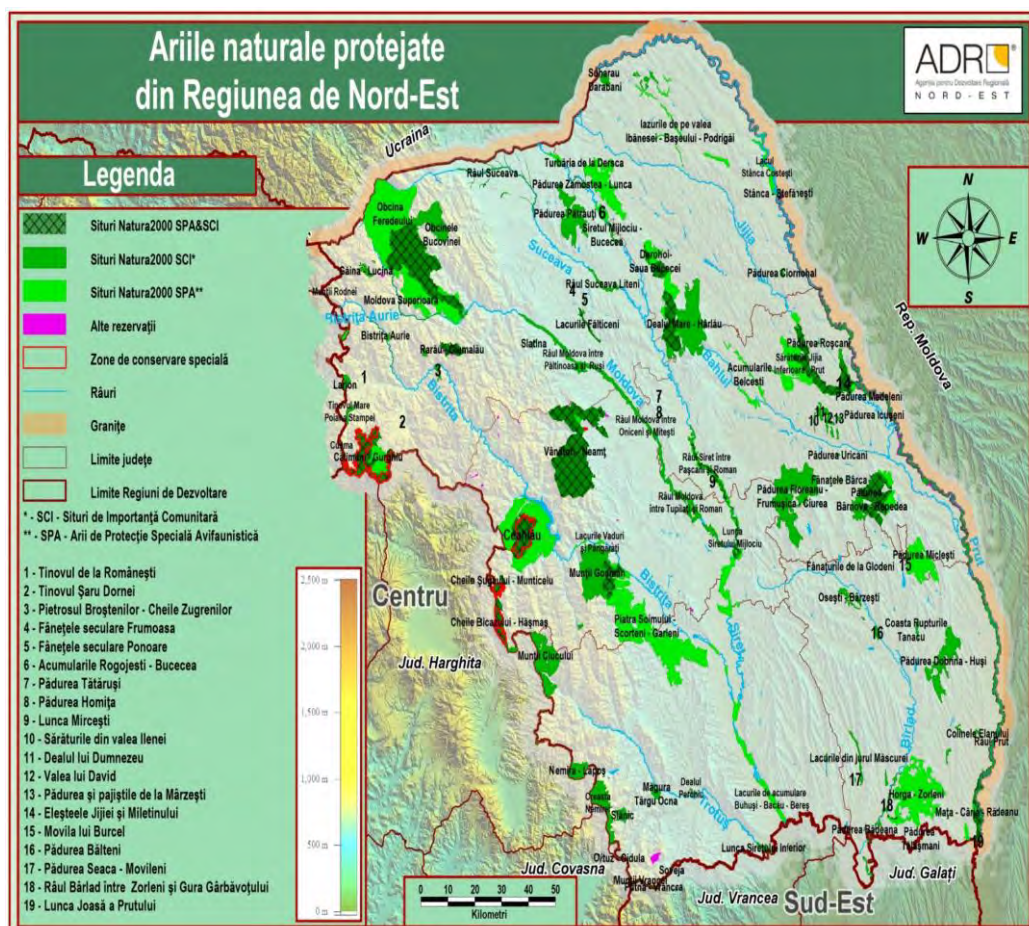

Fig. 8.7. Ariile naturale protejate din Regiunea Nord - Est

Rețeaua Natura 2000 este o rețea europeană de zone naturale protejate care cuprinde un eșantion reprezentativ de specii sălbatice și habitate naturale de interes comunitar. A fost constituită nu doar pentru protejarea naturii, ci și pentru menținerea

acestor bogății naturale pe termen lung, pentru a asigura resursele necesare dezvoltării socio-economice. Realizarea rețelei se bazează pe două directive ale Uniunii Europene, **Directiva Habitate și Directiva Păsări**, ce reglementează modul de selectare și desemnare a siturilor și protecția acestora, iar statele membre au obligația de a reglementa modalitățile de realizare practică și de implementare a prevederilor din Directive.

În regiunea Nord-Est figurează 135 arii naturale protejate Natura 2000 (42 situri Natura 2000 de tip SPA și 93 de tip SCI177), cu 35 unități în plus față de valoare de referință din perioada anterioară de progarmare. Acestea ocupă o suprafață de aproximativ 373 mii ha – 10% din suprafața regională (tip SPA), respectiv 431 mii ha – 12% din suprafața regională (tip SCI).

Unele arii protejate se suprapun parțial, rezultând zone protejate atât pentru habitate, cât și pentru componenta avifaunistică. De asemenea, există suprapuneri și cu alte arii protejate, precum parcurile naționale (*Munții Rodnei, Călimani, Ceahlău, Cheile Bicazului - Hășmaș*), parcuri naturale (*Vânători- Neamț*) sau alte rezervații de interes național, județean sau local.

În județul Botoșani, la nivelul anului 2021, existau **26 de arii naturale protejate de interes județean, național și comunitar**, cu suprafața totală de **504,61 km²** pe teritoriul județului, reprezentând **cca. 10% din suprafața județului**, din care:

- ❖ **2 arii naturale protejate de interes județean**, declarate prin *H CJ nr.170/2010* privind unele măsuri pentru protecția ariilor naturale protejate de interes județean, a parcurilor dendrologice, a arborilor monumente ale naturii, a florei și faunei sălbatice;
- ❖ **8 rezervații naturale** din categoria IV I.U.C.N. ale ariilor naturale protejate din România, în conformitate cu categoriile de management, dintre care: **4 sunt forestiere**: *RONPA0248 - Pădurea Tudora, RONPA0247 - Pădurea Ciornohal, RONPA0249 - Arinișul de la Horlăceni, RONPA0250 - Făgetul Secular Stuhuasa* și **4 floristice**: *RONPA0244 - Turbăria de la Dersca, RONPA0245 - Bucecea Bălțile Siretului, RONPA0243 - Stânca-Ștefănești, RONPA0246 - Stânca- Ripiceni*;
- ❖ **16 arii naturale protejate de interes comunitar (situri Natura 2000)** din care: **6 arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri)**, declarate pentru protejarea unor specii de păsări de interes comunitar și **10 situri de importanță comunitară (SCI-uri)**, declarate pentru protejarea unor habitate și a unor specii de floră/faună de interes comunitar.

Rezervația forestieră Pădurea Ciornohal are o suprafață de 76,50 ha și reprezintă o zonă cu pădure de foioase constituită în mare parte din **stejar** (*Quercus robur*) și **carpen** (*Carpinus betulus*). Este considerată stațiunea cea mai nordică unde vegetează un arbust mare, cunoscut sub denumirea de **scumpie**, ce aparține speciei *Cotinus coggygria*. La nivelul ierburilor sunt întâlnite elemente (de stepă) sudice și continentale, printre care și specii floristice

rare de **rușcuță de primăvară** (*Adonis vernalis*), **centaurea** din specia *Centaurea orientalis*, **veronică** din specia *Veronica spicata*, **piciorul cocoșului** (*Ranunculus repens* L.), **rodul pământului** (*Arum orientale*), **inul galben** (*Linum flavum*).

Pădurea Tudora, localizată în regiunea Dealul Mare–Tudora, la o altitudine de peste 550 m, prezintă specii de **arbori de tisă-specie rară** pentru țara noastră (lemn de esență foarte tare). Rezervația a fost constituită în scopul conservării acestui arbore „**Taxus baccata**” declarat monument al naturii pe întreg teritoriul țării. Este un arbore ce se adaptează în condițiile unui climat subarctic fiind specific taigalei siberiene, rezervația de tisă este situată pe un canion, numit canionul Bahluiului care este săpat în calcare și gresii biogene prin eroziune verticală.

Arinișul de la Horlăceni este o rezervație întinsă pe o suprafață de 5 hectare, care adăpostește și **protejează prin lege arinul negru** (*Alnus glutinosa*) sau aninul, un arbust cu frunze căzătoare, care capătă toamna o culoare negricioasă. Rezervația se întinde pe Câmpia Jijiei, fiind situată în satul Horlăceni, din comuna Șendriceni și face parte din cadrul Ocolului Silvic Dorohoi. Este o rezervație forestieră inclusă în categoria IV – ICUN, fiind o arie de management pentru habitatul existent aici.

Stânca Ripiceni, rezervația geologică și floristică are o suprafață de 1 ha și a fost constituită odată cu lucrările de la Barajul Stânca-Costești, amenajări care au afectat vegetația din **Rezervația Stânca Ștefănești** prin distrugerea substratului de calcare, urmând ca specia floristică **șiverechia podoliană** (*Schivereckia podolica*), să fie strămutată aici și adaptată la condiții aproape identice. **Stânca Ripiceni** este o **arie protejată de interes național** ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală

de tip geologic și floristic), situată în extremitatea estică a județului Botoșani, la limita teritorială a comunei Ripiceni cu cea a comunei Manoleasa. Rezervația a fost constituită în scopul **conservării speciei de floră *Schivereckia podolica transplantată*** de la stațiunea floristică Stâncă Ștefănești. Această măsură s-a impus ca o necesitate, deoarece construcția nodului hidrotehnic Stâncă-Costești a avut influență negativă asupra integrității rezervației, diminuând în mod îngrijorător efectivele plantei prin distrugerea stâncilor calcaroase. S-a dispus atunci strămutarea în *Stâncă Ripiceni* a speciei floristice *siverechia podoliană* (*Schivereckia podolica*) și adaptarea ei la condiții identice de trai.

Stâncă Ștefănești este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (**rezervație naturală de tip geologic și floristic**), situată în județul Botoșani, pe teritoriul administrativ al orașului Ștefănești. Rezervația naturală aflată în nord-estul satului Stâncă, are o suprafață de 1 ha, unde vegetează specia floristică cunoscută sub denumirea de **șiverechie podoliana** (*Schivereckia podolica*). Alături de

Schivereckia, pe suprafața ariei cu substrat calcaros, mai sunt întâlnite și câteva specii de plante endemice, printre care: **trânjoaica** (*Ranunculus illyricus*), specia de **urechelniță** *Sempervivum ruthenicum*, **cosaciul** (*Astragalus austriacus*) sau specia de **șopârliță** *Veronica incana*.

Bucecea – Bălțile Siretului este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip botanic), situată în județul Botoșani, pe teritoriul administrativ al orașului Bucecea. **Rezervația naturală** cu o suprafață de **2 hectare**, declarată prin *Legea Nr. 5 din 6 martie 2000* (privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – zone protejate*), se află în partea sud-vestică a satului Călinești și reprezintă o zonă umedă ce adăpostește și **protejează specii floristice rare**. **Vegetația ierboasă** este constituită din mai multe specii floristice, printre care: **golomăț** (*Dactylis glomerata*), **firuță** (*Poa pratensis*), **specia de pir** *Agropyron bulbosum*, **iarba-câmpului** (*Agrostis stolonifera*), **pipirig** (*Juncus efusus*), **coada-vulpiei** (*Alopecurus pratensis*) sau **cimbrișor** (*Thymus serpyllum*).

Turbăria de la Dersca, aria naturală se află în partea extremitatea nord-vestică a județului Botoșani, pe teritoriul administrativ al comunei Lozna, în imediata apropiere de drumul județean (DJ291K) care leagă satul Călinești de DJ291B, la o distanță de 12 km de Dorohoi. **Rezervația naturală declarată arie protejată** prin *Legea Nr. 5 din 6 martie 2000* publicată în *Monitorul Oficial al României Nr. 152 din 12 aprilie 2000* (privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – arii protejate*) se întinde pe o suprafață de 10 km și **se suprapune sitului Natura 2000 – Turbăria de la Dersca**. Aria naturală reprezintă o **zonă de mlaștini turboase, turbării și pajiști** ce adăpostește **habitate naturale** (Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor până la cel montan și alpin; Lacuri eutrofe naturale cu vegetație tip Magnopotamion sau Hydrocharition și Turbării degradate capabile de regenerare naturală) și protejează o **gamă diversă de plante specifice zonelor umede**; printre care: *ligularia* (*Ligularia siberica*), *merișor* (*Vaccinium oxycoccus*), *arnică* (*Arnica montana*), *brădișor* (cu specii de *Lycopodium selago* și *Huperzia selago*), *orhidee* (*Dactylorhiza incarnata*), *bujori* (*Orchis laxiflora* ssp. *elegans*), *darie* (*Pedicularis sceptrum-carolinum*), *omag* (*Aconitum toxicum*), *gălbinare* (*Serratula radiata*), *plauri cu stuf* (*Phragmites australis*), *salcie târâtoare* (*Salix rosmarinifolia*) sau *răchită cu specii de Salix repens* și *Salix pentand*.

În aceste teritorii protejate sunt conservate ecosisteme complexe și tipuri de habitate caracteristice județului Botoșani: *stâncării*, *păduri de foioase*, *zone umede*, *turbării*.

În rezervațiile forestiere naționale de pe teritoriul județului Botoșani, cu o suprafață totală de 261 ha, se urmărește conservarea ecosistemului forestier, care s-a degradat în ultimul timp datorită exploatării intensive a masei lemnoase pentru asigurarea materiei prime în industria lemnului.

În ceea ce privește cele **6 arii de protecție specială avifaunistică din județul Botoșani**, declarate prin *HG nr.971/2011* pentru modificarea și completarea *HG nr.1284/2007* și prin *HG nr.663/2016*, acestea sunt prezentate în tabelul de mai jos. În ceea ce privește **suprafața totală** a ariilor de protecție specială avifaunistică (SPA) **în județul Botoșani**, la nivelul anului 2021, a fost de **32.249 ha = 322,49 km²**.

Tab. 8.20. Ariile de protecție specială avifaunistică în jud. Botoșani, anul 2021

Nr. crt.	Denumire SPA	Cod	Localizare - %din UAT în sit	Supraf.pe jud BT (ha)
1	Acumulările Rogojesti - Bucecea	ROSPA0110	Botoșani 72,7%, Suceava BT: Mihăileni 14,14%; Vf Câmpului 15,56%	1531,42
2	Dorohoi - Șaua Bucecei	ROSPA0116	Botoșani 91,25%, Suceava, Iași BT: Brăești 20,06%; Cristesti 26,12% ; Vorona 32,35%; Bucecea 10,25%; Vf Câmpului 30,73%; Corni 44,39% ; Șendriceni 37,95%; Curtești 21,7%; Dorohoi 4,32%; Leorda 20,06%; Lozna 26,83%; M. Eminescu 1,78%; Tudora 41,33%; Vlădeni 10,36%; Văculești 37,18%	23140,00
3	Lacul Stânca Costești	ROSPA0058	Botoșani: Manoleasa 4,46%, Ripiceni 26,99%; Ștefănești 2,71%	2192,80
4	Iazurile de pe valea Ibăneșei –Bașeului - Podrigăi	ROSPA0049	Botoșani: Concești 3,69%, Cordareni 1,71 %, Darabani 1,70%, Havârna 4,82%, Hudești 3,65%, Hănești 4,63%, Mileanca 3,08%, Săveni 2,62%, Ungureni 1,08%, Vlăsinești 7,13%, Vorniceni 2,35%, Știubieni 4,37%.	2766,80
5	Mlaștina Iezerul-Dorohoi	ROSPA0157	Botoșani: Dorohoi 2,44%, Șendriceni 1,10%, Hilișeu-Horia 2,82%	382,70
6	Iazul Mare-Stăuceni-Draçșani	ROSPA0156	Botoșani: Dimăcheni 0,20%, Nicșeni 0,82%, Balușeni 5,42%, Răchiti 5,54%, Roma 3,78, Stăuceni 8,20%, Sulița 11,01%, Braești 1,05%	2236,00

După cum am specificat, în anul 2021, în județul Botoșani existau **10 situri de importanță comunitară (SCI)** declarate prin *Ordinul nr. 2387/2011* pentru modificarea și completarea *O.M. nr.1964/2007* și prin *O.M. nr.46/2016*. **Suprafața totală** a siturilor de importanță comunitară declarate în județul Botoșani, la nivelul anului 2021, este de **17.258 ha = 172,58 km²**.

Tab. 8.21. Siturile de importanță comunitară în jud. Botoșani, anul 2021

Nr. crt.	Denumire SCI	Cod	Localizare UAT(%din UAT în sit)	Supraf. jud BT (ha)
1	Pădurea Ciornohal	ROSCI0141	Botoșani: Călărași 4.63%, Santa Mare 0,05%	274,30
2	Dealul Mare – Hârlău	ROSCI0076	Botoșani 57,64%, Iași și Suceava Botoșani: Copălău 11,46%, Corni 29,17%, Coșula 43,59%, Cristești 2,30%, Curtești 7,46%, Flămânzi 5,09%, Frumușica 41,58%, Tudora 39,41%, Vlădeni 1,89%, Vorona 23,12%.	14446,08
3	Pădurea Zamostea-Lunca	ROSCI0184	Botoșani 23,32%, Suceava Botoșani: Căndești 0,59%, Vârfu Câmpului 0,76%.	74,71
4	Stânca – Ștefănești	ROSCI0234	Botoșani: Ștefănești <1%.	0,30
5	Turbăria de la Dersca	ROSCI0255	Botoșani: Lozna 0,77%.	19,40
6	Siretul Mijlociu – Bucecea	ROSCI0391	Botoșani 20,21%, Suceava BT: Bucecea 2,53%, Vârfu Câmpului 0,01%.	118,57
7	Suharău-Darabani	ROSCI0399	Botoșani: Concești 14,94%, Darabani 2,91%, Hudești 3,34%, Suharău 8,88%.	1969,80
8	Albești	ROSCI0276	Botoșani: Albești 1,55%	148,70
9	Cordăreni-Vorniceni	ROSCI0317	Botoșani: Cordăreni 2,48%	103,00
10	Manoleasa	ROSCI0417	Botoșani: Manoleasa 1,11%	103,90

De menționat că **numărul siturilor Natura 2000 a crescut cu 9 în perioada 2007-2021**. Dacă în anul 2007 procentul suprafeței siturilor Natura 2000 raportată la suprafața județului era de cca. 1%, în anul 2021 procentul a crescut la cca. 10%.

De asemenea, **în siturile Natura 2000 din județul Botoșani** au fost identificate **11 tipuri de habitate naturale de interes comunitar, grupate în patru categorii – habitate de ape dulci, habitate de pajiști și tufărișuri, habitate din turbării și mlaștini și habitate de pădure** - nominalizate în *Anexa nr 1 a Directivei Consiliului European 92/43/EEC* privind conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, respectiv *Anexa nr 2 din Ordonanța de urgență nr 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*, cu completările și modificările ulterioare:

308

Habitat de ape dulci

³⁰⁸ Sursa: Site-ul APM Botoșani : <http://www.anpm.ro/web/apm-botosani/rapoarte-anuale> - Raportul privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2021

- 3150 Lacuri eutrofe naturale cu vegetație tip Magnopotamion sau Hydrocharition:
ROSCI0255 Turbăria de la Dersca

☞ **Habitat de pajiști și tufărișuri**

- 6110* Pajiști rupicole calcaroase sau bazofile cu *Alyso-Sedion albi*: ROSCI0234 Stânca-Ștefănești;
- 6430 Asociații de lizieră cu ierburi înalte hidrofile de la nivelul câmpiilor: ROSCI0391 Siretul Mijlociu- Bucecea, ROSCI0255 Turbăria de la Dersca
- 40CO Tufărișuri de foioase ponto-sarmatice: ROSCI0141 Pădurea Ciornohal, ROSCI0399 Suharău- Darabani;
- 62CO* Stepe ponto-sarmatice ROSCI0399 Suharău-Darabani.

☞ **Habitat din turbării și mlaștini**

- 7120 Turbării degradate capabile de regenerare naturală: ROSCI0255 Turbăria de la Dersca.

☞ **Habitat de pădure**

- 91Y0 Păduri dacice de stejar și carpen: ROSCI0076 Dealul Mare-Hârlău, ROSCI0141 Pădurea Ciornohal, ROSCI0399 Suharău- Darabani
- 9170 Stejăriș cu *Galio- Carpinetum*: ROSCI0076 Dealul Mare- Hârlău
- 9130 Păduri de tip *Asperulo Făgetum*: ROSCI0399 Suharău-Darabani, ROSCI0076 Dealul Mare-Hârlău
- 91F0 Păduri mixte cu *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *Fraxinus excelsior*: ROSCI0184 Pădurea Zamostea Luncă, ROSCI0076 Dealul Mare-Hârlău
- 91E0* Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion nicanæ*, *Salicion albae*) - ROSCI0076 Dealul Mare-Hârlău.

În siturile Natura 2000 tip SCI din județul Botoșani, conform *Formulelor standard ale siturilor Natura 2000*, există 5 specii de floră nominalizate în Anexa nr 2 a Directivei Habitat, respectiv în OUG nr 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu completările și modificările ulterioare, anexele nr. 3 și 4A, și anume: *Angelica palustris* (*angelica*), *Cypripedium calceolus* (*papucul doamnei*), *Iris aphylla subsp. hungarica* (*iris*), *Crambe tataria* (*târtan*), *Pontechium maculatum subsp. maculatum* (*capul șarpelui*).

În siturile Natura 2000 din județul Botoșani, conform datelor din *Formulele standard ale siturilor Natura 2000*, există următoarele specii sălbatice de interes comunitar:

- ✓ **19 specii de faună sălbatică de interes comunitar**, nominalizate în Anexa 2 a Directivei Consiliului 92/43/CEE: *Lucanus cervus* (*rădașcă*), *Myotis myotis* (*liliac comun*), *Lutra lutra* (*vidra*), *Spermophilus citellus* (*popândău*), *Emys orbicularis* (*țestoasa europeană de baltă*), *Triturus cristatus* (*triton cu creastă*), *Bombina bombina* (*buhai de baltă cu burtă roșie*), *Bombina variegata* (*buhai de baltă cu burta galbenă*), *Aspius aspius* (*aun*), *Misgurnus fossilis* (*chișcar*), *Sabanejewia balcanica* (*câra*), *Barbus meridionalis* all others (*mreană*), *Cobitis taenia* complex

(zvârluga), *Romanogobio kessleri* (petroc), *Romanogobio vladykovi* (porcușor de nisip), *Morimus asper funereus* (gândac), *Unio crassus* (scoica de râu), *Lycaena dispar* (radașcă), *Arytrura musculus*.

- ✓ **54 specii de păsări de interes comunitar**, menționate în Anexa 1 a Directivei Consiliului 2009/147/EC dintre care menționăm: *Phalacrocorax pygmaeus*, *Ciconia ciconia*, *Botaurus stellaris*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Egretta garzetta*, *Egretta alba*, *Ardea purpurea*, *Cyconia nigra*, *Branta ruficollis*, *Aquila pomarina*, *Aquila clanga*, *Cygnus olor*, *Carduelis carduelis*, *Carduelis spinus*, *Fringilla coelebs*, *Coracias garrulus*, *Gavia stellata*, *Gavia arctica*, *Falco columbarius*, *Falco vespertinus*, *Picus canus*, *Chlidonias niger*, *Tringa glareola*, *Sterna hirundo*, ș.a.

Totodată, în județul Botoșani se pot diferenția două domenii faunistice: unul de silvostepă și altul de pădure.

Fauna de silvostepă este reprezentată prin unele rozătoare și mustelide ca: *Citellus citellus*, *Sicista subtilis*, *Lepus europaeus*, *Putorius putorius*, *Mustela nivalis*. Avifauna este reprezentată de numeroase specii protejate prin *Convenția de la Berna*, *Convenția de la Bonn*, *Acordul de la Haga* sau prin *Directiva Păsări*. Cea mai reprezentativă zonă din județ din punct de vedere al varietății avifaunistice este lunca Prutului. **Avifauna din perimetrul Lacului Stâncă-Costești este constituită din 178 specii de păsări**, unele cu apariții neregulate, altele fiind prezente în timpul pasajului și mai ales iarna, lacul fiind un important cartier de iernare al păsărilor din bazinul românesc al Prutului.

Fauna de pădure se caracterizează mai ales prin speciile: *Capreolus capreolus*, *Sus scrofa*, *Vulpes vulpes*, *Felis silvestris*, *Muscardinus avellanarius*. Avifauna este reprezentată de speciile: *Turdus merula*, *Turdus philomelos*, *Garrulus glandarius*, *Parus major*, *Streptopelia turtur*, *Dendrocopus sp.* La acestea se adaugă unele răpitoare ca: *Milvus sp.*, *Accipiter sp.*, *Aquila sp.*

Principalele cauze care determină modificarea structurilor habitatelor sunt reprezentate de:

- ◆ dezvoltarea zonelor rezidențiale;
- ◆ tăieri ilegale de arbori;
- ◆ poluarea apelor de suprafață, subterane și a solului cu produse petroliere sau apă sărată, ape menajere, deșeuri;
- ◆ modificarea morfologiei terenurilor datorită activității de exploatare a unor resurse minerale (cariere, balastiere);
- ◆ schimbarea categoriei de folosință a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporară sau definitivă din circuitul silvic);
- ◆ aplicarea necorespunzătoare a tehnologiilor agricole;
- ◆ speciile invazive;
- ◆ folosirea pesticidelor;
- ◆ turismul necontrolat în zonele de agrement;

◆ *schimbările climatice.*

Răspunzând cerințelor strategiei europene de protejare a biodiversității care prevede conservarea naturii și gestionarea ei în perspectiva unei dezvoltări durabile, au fost luate în evidență și alte zone de interes pentru biodiversitatea județului (în afara celor 9 situri protejate de interes național).

Prin **H.C.J. nr.170/2010** privind unele măsuri pentru protecția ariilor naturale protejate de interes județean, a parcurilor dendrologice, a arborilor monumente ale naturii, a florei și faunei sălbatice această hotărîre, **s-a impus un regim de ocrotire pentru 46 arii naturale protejate de interes județean:**

- ❖ **Păduri cu funcții de recreere aflate în jurul unor obiective turistice:** 6 păduri, 410,2 ha, loc: M.Eminescu, Vf Câmpului, Trușești, Durnești Frumușica, Vorona;
- ❖ **Păduri cu funcții de recreere aflate în jurul orașelor și a drumurilor naționale:** 17 păduri, 2.381,2 ha, loc: Săveni, Botoșani, Curtești, M. Eminescu, Copălău, Bălușeni, Blândești, Vf Câmpului, Văculești, Șendriceni, Dorohoi, Flămânzi, Copălău, Durnești, Gorbănești;
- ❖ **Păduri cu funcții de protecție a malurilor râurilor și cele de protecție a râurilor care alimentează lacurile de acumulare:** 21 păduri, 2.192 ha, în loc: Coțușca, Rădăuți Prut, Păltiniș, Suharău, Darabani, Hudești, Căndești, Vf. Câmpului, Santa Mare, Românești, Ștefănești, Tudora, Corni, Vorona, Bucecea, Frumușica;
- ❖ **Rezervații naturale de interes județean:** floristice - "Pădurea cu lalele", com. Havârna, fond forestier; faunistic - "Zona umeda Oraseni vale", com Curtești, fond forestier.

Prin aceeași HCJ a Consiliului Județean Botoșani, în județul Botoșani au fost declarate **monumente ale naturii 85 arbori seculari în municipiul Botoșani**, 25 arbori în restul județului și sunt protejate **30 parcuri dendrologice.**

La nivelul zonei de studiu, conservarea biodiversității se realizează prin intermediul unei rețele de arii naturale protejate desemnate datorită valorii ecologice, științifice sau culturale deosebite identificate pe teritoriul acestora.

Ariile protejate reprezintă piatra de temelie a conservării biodiversității; acestea contribuie la conservarea habitatelor importante, furnizează refugii, permit migrarea și mișcarea speciilor, asigurând menținerea proceselor naturale asupra peisajului. Ariile protejate nu numai că ajută la conservarea biodiversității, ci asigură și bunăstarea populației, oferind resurse de trai pentru milioane de oameni, reprezentând sursa primară de apă potabilă și un factor esențial în asigurarea securității alimentare la nivel mondial, național sau regional.

Pentru evitarea supraexploatării resurselor naturale, activitatea de recoltare /capturare resurse biologice din flora/fauna sălbatică este reglementată prin *Ordinul nr. 410/2008*. În anul 2021, *APM Botoșani*, prin *Servicul CFM-Biodiversitate* a emis un număr de 59 autorizații recoltare/capturare resurse biologice din flora /fauna sălbatică a județului Botoșani, din care: 8 autorizații au fost emise pentru recoltarea și/sau achiziționarea

și/sau comercializarea în stare proaspătă sau semiprelucrată de plante din flora sălbatică, 18 autorizații pentru activități de pescuit și 33 autorizații pentru recoltarea/capturarea și/sau comercializarea animalelor de interes cinegetic din fauna sălbatică a județului Botoșani. Trebuie menționat faptul că **toate planurile/proiectele propuse pe teritoriul municipiului Botoșani au integrat în documentațiile tehnice aspectele legate de biodiversitate**, având în vedere respectarea legislației în domeniu.

Totodată, **Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani**, a colaborat cu **Primăria Municipiului Botoșani**, la derularea unor activități teoretice și aplicative, pentru marcarea unor evenimente din calendarul ecologic și nu numai: *Ziua Mondială a Biodiversității*, *Ziua Mondială a Zonelor Umede*, *Ziua Mondială a Mediului*, *Luna pădurii*, *Luna curățeniei*, *Programul Let's Do It România*.

Consemnăm mai jos câteva din aceste acțiuni:

- ▶ participare la *Simpozionul interjudețean „Biodiversitate și Dezvoltare Durabilă”*, organizat de *Asociația pentru Dezvoltare Durabilă OPTIM Botoșani* la sediul *Grupului Școlar „Dimitrie Negreanu” Botoșani*. Proiectul este realizat anual, cu sprijinul financiar al *Primăriei Municipiului Botoșani* și al *Consiliului Local Botoșani*, parteneri fiind *Instituția Prefectului Județul Botoșani* și *Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani*;

- ▶ participare la *Simpozionul „Noi și Natura”*, organizat de *Grupul Școlar “Petru Rareș*;

- ▶ ore de informare/conștientizare desfășurate în instituții de învățământ din municipiu, cu privire la valorile ecologice din municipiul Botoșani și necesitatea conservării lor;

- ▶ acțiuni de salubritate a spațiilor verzi din municipiu;
- ▶ acțiuni de plantări de arbori.

Menționăm că **starea biodiversității în municipiul Botoșani este una favorabilă, dar menținerea și îmbunătățirea ei presupun o continuitate a acțiunilor, o colaborare instituțională și nu în ultimul rând, accesarea programelor care finanțează dezvoltarea spațiilor verzi și protejarea naturii**.

Protejarea valorilor naturale și dezvoltarea rețelei de spații verzi din municipiul Botoșani îmbunătățesc aspectul peisagistic al orașului care are un rol psihogen și sanogen pentru populație. De asemenea, o stare favorabilă a biodiversității, constituie un factor compensatoriu pentru efectele negative ale schimbărilor climatice. Din aceste motive, ecosistemul urban trebuie să se bucure de aceeași atenție pentru conservarea naturii, ca și zonele neantropizate.

Presiunile antropice se manifestă prin creșterea gradului de ocupare a terenurilor, a numărului populației, dezvoltarea agriculturii și economiei, modificarea peisajelor și a ecosistemelor, distrugerea spațiului natural, utilizarea nerațională a solului, supraconcentrarea activităților pe zone sensibile cu valoare ecologică ridicată.

Deteriorarea capitalului natural este un proces real cu manifestări complexe pe termen lung și cu o evoluție ce este dependentă de ritmul, formele și amploarea

dezvoltării sistemelor socio - economice. Modificarea antropică a habitatelor are loc mai ales prin conversia terenurilor agricole, urbanizare, poluare, despăduriri.

În vederea îndeplinirii dezideratelor privind conservarea biodiversității și utilizarea durabilă a componentelor sale, autoritățile de mediu trebuie să țină cont de o serie de **acțiuni**, dintre care menționăm:

- ✍ investiții în infrastructuri ecologice, inclusiv zone protejate, coridoare ecologice, ecoducte sau pasaje ecologice;*
- ✍ aplicarea principiilor de evaluare adecvată a impactului planurilor, proiectelor și activităților asupra biodiversității, în cadrul procedurilor SEA (evaluarea strategică de mediu), EIA (evaluarea impactului asupra mediului) și AA (autorizarea funcționării);*
- ✍ investiții pentru gestionarea, restaurarea și monitorizarea ecosistemelor și habitatelor, inclusiv regenerări și amenajări silvice, refacerea fondului faunistic;*
- ✍ intensificarea eforturilor pentru asigurarea unor structuri de management corespunzătoare pentru toate ariile naturale protejate;*
- ✍ crearea, amenajarea și extinderea parcurilor ecologice cu destinații sociale și recreative;*
- ✍ conservarea și protejarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună;*
- ✍ participarea activă a specialiștilor la elaborarea planurilor de management a ariilor naturale protejate și a liniilor directe pentru managementul siturilor Natura 2000;*
- ✍ investiții pentru modernizarea și inovarea tehnologiilor și echipamentelor de refacere a mediului;*
- ✍ participarea activă la elaborarea unor strategii de vizitare a ariilor naturale protejate bazate pe principiile de conservare a biodiversității ca și condiție esențială pentru dezvoltarea unui turism durabil;*
- ✍ sprijinirea autorităților locale pentru dezvoltarea și aplicarea politicilor de amenajare a teritoriului în sprijinul conservării biodiversității;*
- ✍ impunerea standardelor de bune practici agricole la autorizarea activităților desfășurate în acest domeniu;*
- ✍ organizarea de acțiuni de conștientizare privind importanța conservării biodiversității, majorării suprafeței terenurilor ocupate cu păduri, reconstrucției ecologice a pădurilor deteriorate structural, creerii perdelelor forestiere de protecție etc.;*
- ✍ sprijinirea acțiunilor voluntare ale societății civile pentru conservarea și restabilirea diversității biologice, pentru promovarea utilizării durabile a resurselor naturale etc.;*
- ✍ asigurarea funcționării optime a rețelei de comunicare cu toți factorii responsabili cu conservarea biodiversității de la nivelul autorităților publice locale.*

Ariile naturale din regiunea Nord - Est dețin atuuri importante pentru dezvoltarea activităților recreative și turistice, activități ce pot aduce venituri importante, atât celor ce le administrează, cât și comunităților locale.

8.6. RISCURI DE MEDIU

Mediul este factorul suport al dezvoltării și amenajării teritoriului. Atitudinea omului față de mediu și componentele sale conduc fie la distrugerea teritoriului, fie la conservarea lui în vederea realizării unui cadru optim pentru dezvoltarea urbană a localității. Mediul înconjurător reprezintă o realitate pluridimensională formată din mediul natural și mediul artificial - societatea umană care prin activitatea complexă pe care o desfășoară amenință echilibrul ecologic al mediului înconjurător prin diversele procese de poluare și degradare.

Organizații și organisme internaționale au arătat că degradarea mediului duce la degradarea standardului de viață și a bunăstării unei societăți; existența unei relații de apărare a mediului reprezintă un grad ridicat de civilizație și comportament.

Mediul înconjurător și societatea umană suportă adesea acțiunea unor fenomene extreme periculoase cu origine diferită, naturală sau antropică, ce pot produce dereglări distructive și brutale în anumite sisteme sau situații prestabilite. Aceste evenimente - cutremure, erupții vulcanice, tsunami, alunecări de teren, furtuni, inundații, secete, incendii, accidente tehnologice, situații conflictuale etc. - se produc de regulă pe neașteptate și pot provoca numeroase victime în rândul oamenilor și animalelor, un volum mare de pagube materiale, dezechilibre ecologice și chiar grave tulburări ale stării psihice și morale a populației ce intră sub incidența fenomenului respectiv.

Pe teritoriul României s-au întesit, în ultimii ani, cazurile de manifestare a diverselor calamități naturale. La acestea atribuim: secete îndelungate, anotimpurile excesiv de umede, reci, ori prea calde, ploile torențiale mari, deseori cu grindină, inundațiile vaste, viscoalele, iernile extrem de geroase ori extrem de blânde, înghețurile tardive de primăvară sau timpurii de toamnă, seismele, alunecările de teren, inundațiile și alte procese distructive. De aceea instruirea și educația populației privind percepția hazardelor și riscurilor devine o prioritate, având ca scop diminuarea efectului psihologic, de alarmare și panică în timpul producerii lor, acest lucru realizându-se foarte bine începând de la vârstele școlare.

În acest sens, a fost adoptată *Legea nr. 575 /2001*, în care se stipulează că zonele de risc natural sunt arealele delimitate geografic în interiorul cărora există un potențial de producere a unor fenomene naturale distructive, care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane. Obiectul legii sunt zonele de risc natural cauzat de cutremurele de pământ, inundații și alunecări de teren.

Riscurile de mediu sunt reprezentate de presiunile exercitate asupra: resurselor de apă, stării de calitate a aerului, a solului, pădurilor, biodiversității, deșeurilor.

Principala presiune asupra stării apelor de suprafață este exercitată de om prin deversarea în emisări a apelor uzate neepurate sau insuficient epurate.

Calitatea solului este afectată fie de restricții determinate, factori naturali (climă, forma de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale.

Printre presiunile antropice exercitate asupra biodiversității se numără: exploatarea agregatelor minerale, exploatarea necontrolată a pădurilor, pășunatul, desecarea mlaștinilor, împădurirea pajiștilor, abandonarea pajiștilor și pășunilor, regularizarea râurilor, utilizarea pesticidelor, turismul etc.

Gestionarea și eliminarea deșeurilor pune presiuni asupra mediului și sănătății umane, prin emisiile de poluanți și consumului de energie sau terenuri. Deșeurile sunt o resursă potențială deoarece mai multe fluxuri de deșeuri reprezintă materiale care pot fi refolosite, reciclate sau recuperate.

În natură sunt considerate generatoare de poluare latentă naturală: inundațiile, vânturile puternice, inversiunile de temperatură și ceață, temperaturile maxime și generatoare de poluare a sectoarelor problemă - industria chimică, petrochimică, metalurgică, agricultura cu îngrășămintele chimice, transporturile.

La nivelul Inspectoratului pentru Situații de Urgență al județului Botoșani a fost elaborat Planul de analiză și acoperire a riscurilor (PAAR), care cuprinde riscurile potențiale identificate la nivelul unităților administrativ – teritoriale Botoșani din România și Belogradchik din Bulgaria, măsurile, acțiunile și resursele necesare pentru managementul riscurilor respective.

Planul de analiză și acoperire a riscurilor (PAAR) evidențiază principalele riscuri naturale, tehnologice, biologice și sociale posibile și modul în care efectele acestora, în cazul în care se produc, sunt limitate ca extindere și pagube. Studiul evidențiază, pe baza unor hărți tematice, zonele cu risc la inundații, alunecări de teren, risc de avalanșe și căderi masive de zăpadă, risc de incendii forestiere, riscuri tehnologice și de poluare accidentală a apelor și solului, riscul la epizotii/zoonoze, dar și arealele de intervenție ale detașamentelor de pompieri din județ.

Scopul PAAR este de a asigura cunoașterea de către toți factorii implicați a sarcinilor și atribuțiilor ce le revin premergător, pe timpul și după apariția unei situații de urgență, de a crea un cadru unitar și coerent de acțiune pentru prevenirea și gestionarea riscurilor generatoare de situații de urgență și de a asigura un răspuns optim în caz de urgență, adecvat fiecărui tip de risc identificat.

Obiectivele PAAR:

➤ asigurarea prevenirii riscurilor generatoare de situații de urgență, prin evitarea manifestării acestora, reducerea frecvenței de producere ori limitarea consecințelor lor,

în baza concluziilor rezultate în urma identificării și evaluării tipurilor de risc, conform schemei cu riscurile teritoriale;

- amplasarea și dimensionarea unităților operative și a celorlalte forțe destinate asigurării funcțiilor de sprijin privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență;
- stabilirea concepției de intervenție în situații de urgență și elaborarea planurilor operative;
- alocarea și optimizarea forțelor și mijloacelor necesare prevenirii și gestionării situațiilor de urgență.

Obiectivul fundamental al acestui plan se concentrează asupra realizării unui sistem informațional care să integreze toate informațiile, toate tipurile de date, necesare managementului dezastrelor naturale, de la prognoză până la măsurile post - factum.

O altă provocare-cheie pentru România și implicit pentru regiunea Nord - Est, grav afectată în ultimii ani de **secetă, alunecări de teren și inundații**, este **adaptarea la schimbările climatice**, ca răspuns la legăturile existente între vremea extremă, dezastre și acțiunile umane.

Seceta este un hazard climatic cu o perioadă lungă de instalare și este caracterizată de scăderea precipitațiilor sub nivelul mediu, de micșorarea debitului râurilor și a rezervelor subterane de apă care determină un deficit mare de umezeală în aer și sol, cu efecte directe asupra mediului și în primul rând asupra culturilor agricole. Seceta și fenomenele asociate acesteia, respectiv aridizarea și deșertificarea, reprezintă după poluare cea de-a doua mare problemă cu care se confruntă omenirea în ultima jumătate de secol.

Seceta și fenomenele asociate acesteia, respectiv aridizarea și deșertificarea, reprezintă, după poluare, cea de-a doua mare problemă cu care se confruntă omenirea în ultima jumătate de secol. Principalele **riscuri naturale în județul Botoșani**, care cunosc o largă răspândire la nivelul țării și o tendință de creștere a efectelor în ultimele două decenii, sunt reprezentate de **inundații** și de **alunecări de teren**.

Alunecările de teren se produc datorită unor fenomene naturale ca urmare a unor activități umane. Ele sunt periculoase putând conduce la distrugerea unor construcții, pot bara cursul unor ape curgătoare, creând lacuri de acumulare temporare sau permanente.

În regiunea Nord-Est, zonele cu cea mai mare susceptibilitate la alunecări de teren sunt *Colinele Tutovei* (Bacău și Vaslui), *Obcina Mestecăniș* (Suceava) și aliniamente din munții *Trascău, Gosmanu, Nemira și Vrancei*. Practic, **în categoria "mediu-înalt"** se încadrează jumătatea de est a județelor Suceava și Neamț, jumătatea estică a județului Iași, **cea mai mare parte a suprafeței județelor Bacău și Botoșani** și întreaga suprafață a județului Vaslui – încadrându-se în general în categoria mediu-înalt și chiar și categoria înalt (estul județului Bacău). Alunecări de teren au afectat local sau pe suprafețe întinse căile de acces (porțiunea de drum dintre Botoșani și Trușești). Alunecările de teren afectează versanții tuturor văilor torențiale afluate, zone extinse fiind afectate de procese active de alunecare. Aprecierea evoluției dinamice a proceselor de alunecare indică pentru sectorul acesta o tendință de extindere.

În limita teritoriului administrativ al municipiului Botoșani au fost identificate și inventariate următoarele areale cu alunecări de teren:³⁰⁹

- ✓ zona Mecanica S.A.- Alcor S.A. (în NV);
- ✓ ieșirea de pe DN 29 spre Suceava (în V);
- ✓ Cimitirul Pacea (în SSV la ieșirea spre Curtești);
- ✓ ieșirea spre Iași pe DN 28B (în SSE);
- ✓ Stația Radio – Strada Petru Rareș – Strada Ion Creangă (în SE);
- ✓ cartierul Tulbureni- Pârâul Teascu (în SE);
- ✓ strada Parcul Tineretului-Drumul Tătarilor (în E);
- ✓ C.F. Botoșani- Leorda- zona MAPN (în NE);
- ✓ strada Împărat Traian- Hatman Arbore (în N).

Există sectoare construite, în care alunecările de teren au condiții favorabile de reactivare sau amplificare și pot conduce la pierderea echilibrului actual sau distrugerea construcțiilor, ca de exemplu porțiuni din drumul ocolitor, blocurile de locuințe și infrastructura de transport aferentă de pe strada Mihail Kogălniceanu sau de pe strada Împărat Traian. Construcțiile de locuințe cu parter sau parter+1 amplasate pe versanți instabili au fisuri și crăpături ce pot evolua în cazul activării alunecărilor de teren. În această situație sunt construcțiile din cartierul Tulbureni (partea nordică), zona Parcului Tineretului, Drumul Tătarilor etc. Astfel, se impun măsuri de limitare a extinderii orașului în zonele cu risc natural foarte ridicat și realizarea lucrărilor tehnice corespunzătoare.

Riscurile asociate inundațiilor sunt cele ale izbucnirii unor epidemii, cele mai probabile fiind bolile infectioase cu transmitere hidrică (holera, hepatita A), dar și alunecările de teren sau cedarea barajelor și a digurilor.

Zonele cu risc hidrologic mediu și ridicat, predispuse la inundații, se afla în lungul albiilor majore ale râurilor Siret, Prut, Jijia, Bașeu, Sitna, Miletin, a principalilor afluenți ai acestora și la confluențele unor pâraie și torenți. Riscul producerii inundațiilor a fost în mare măsură înlăturat prin regularizări de cursuri de apă, acumulari și îndiguiri, în urma cărora a încetat aportul de apă. În urma acestor lucrări, probabilitatea producerii de inundații în localitățile prin al căror intravilan trec cursuri de apă, s-a redus.

Zone probabile de producere a inundațiilor

În zona pârâului Sitna pot fi afectate următoarele obiective: - 20 gospodării - 2 obiective social - economice - 2 km rețele stradale - 0,5 km. rețele th. edilitare - 6 ha suprafețe intravilan - 12 ha suprafețe extravilan. În zona Luizoia pot fi afectate următoarele obiective: - 80 gospodării - 3 obiective social - economice - 10 km rețele stradale - 0,5 km. rețele th. edilitare - 18 ha suprafețe intravilan - 24 ha suprafețe extravilan. În zona pârâului Dresleuca pot fi afectate următoarele obiective: - 8 gospodării - 1 obiectiv social - economic - 2,5 km. rețele stradale - 1,5 km. rețele th. edilitare - 7 ha suprafețe intravilan - 28 ha. suprafețe extravilan. Obiective afectate în

³⁰⁹ Sursa: Planul de Acțiune pentru Adaptare la Schimbările Climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani

cazul căderii torenților (ploi locale cu valori de peste 125 l/m.p, durata ploii 180 de minute):
- 26 gospodării, - 2 obiective social – economice, - 2 km. rețele stradale, - 6 ha. suprafețe intravilan, - 28 ha. suprafețe extravilan.

Declanșarea și evoluția unor astfel de procese reprezintă rezultatul combinării unor factori cauzali precum: regimul hidrologic și aportul natural din precipitații, hidrogeologia zonei, parametrii fizico-mecanici și petrografici ai rocilor constituate, lipsa unei vegetații cu sistem radicular adecvat și factorul antropic.

Totodată, o contribuție mare în creșterea efectelor negative o au și **fenomenele meteorologice**. Fenomenele meteo extreme posibile la nivelul zonei studiate, se împart, în funcție de anotimpul specific, după cum urmează:

- ❖ vijelii, grindină, valurile de căldură, averse de ploaie sau ploi torențiale cu cantități însemnate de precipitații în anotimpurile calde;
- ❖ înghețurile târzii sau timpurii, temperaturi foarte scăzute, ceață, polei, viscole, cantități însemnate de precipitații sub formă de ninsoare cu strat consistent de zăpadă.

Potrivit **Planului de Acțiune pentru Adaptarea la Schimbările Climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani, pe teritoriul municipiului Botoșani**, în zona străzilor 1 Decembrie, A.I.Cuza, Octav Onicescu, Grigore Ghica, G.Enescu se găsesc **copaci** de talie mare, plantați de mult timp, scorburoși care, **pe timpul unei furtuni puternice, prin rupere sau scoatere din rădăcini**, pot afecta locuințele din apropiere și mijloacele de transport proprietate personală a locatarilor din zonele respective. De asemenea, **viscolul, poleiul și ceața** îngreunează circulația, provocând uneori pagube materiale care se pot produce pe întreg teritoriul municipiului Botoșani, de regulă nu sunt previzibile, dar în eventualitatea producerii acestora **Comitetul Local pentru Situații de Urgență** primește de la **Inspectoratul județean pentru Situații de Urgență „N. Iorga” Botoșani** avertizări de fenomene meteorologice periculoase în vederea luării măsurilor ce se impun. De asemenea, datorită ineficienței și neechipării corespunzătoare a firmelor care au contractat serviciile de curățare a drumurilor, în jurul și pe teritoriul municipiului, iarna apar frecvent **străzi** care sunt **înzăpezite** (spre exemplu: *str. Aluniș, Florilor, Porumbelului, Tulbureni, Izvoarelor*, etc).

Cutremurele de pământ reprezintă mișcări vibratoare ale scoarței terestre, generate de o ruptură brutală în aceasta, ce poate duce la victime umane și distrugerii materiale. În ceea ce privește regiunea Nord-Est, cel mai afectate de un cutremur puternic ar putea fi județele Vaslui, Bacău și Iași, unda seismică diminuându-se spre nord-vest, partea montană a județului Suceava având cel mai puțin de suferit.

Municipiul Botoșani este amplasat într-o zonă cu risc seismic scăzut în context regional și mediu în context național, aici având loc, în general, cutremure de suprafață de intensitate medie (*standardul P11100/1-91* precizează că orașul Botoșani este inclus într-o zonă cu **gradul seismic 7₁**). Totuși, acestea prezintă pericol mai ales pentru clădirile vechi și cele multietajate, care nu au fost consolidate, după cum arată și *Planul de analiză și acoperire a riscurilor de pe teritoriul municipiului Botoșani (normativul pentru*

proiectarea antiseismică a construcțiilor P100-92, introduce și alți parametri de calcul, respectiv K_s și T_c ; comparativ cu alte zone ale țării și valorile acestor coeficienți ($K_s = 0,12$ și $T_c = 0,7$) sunt relativ reduse.

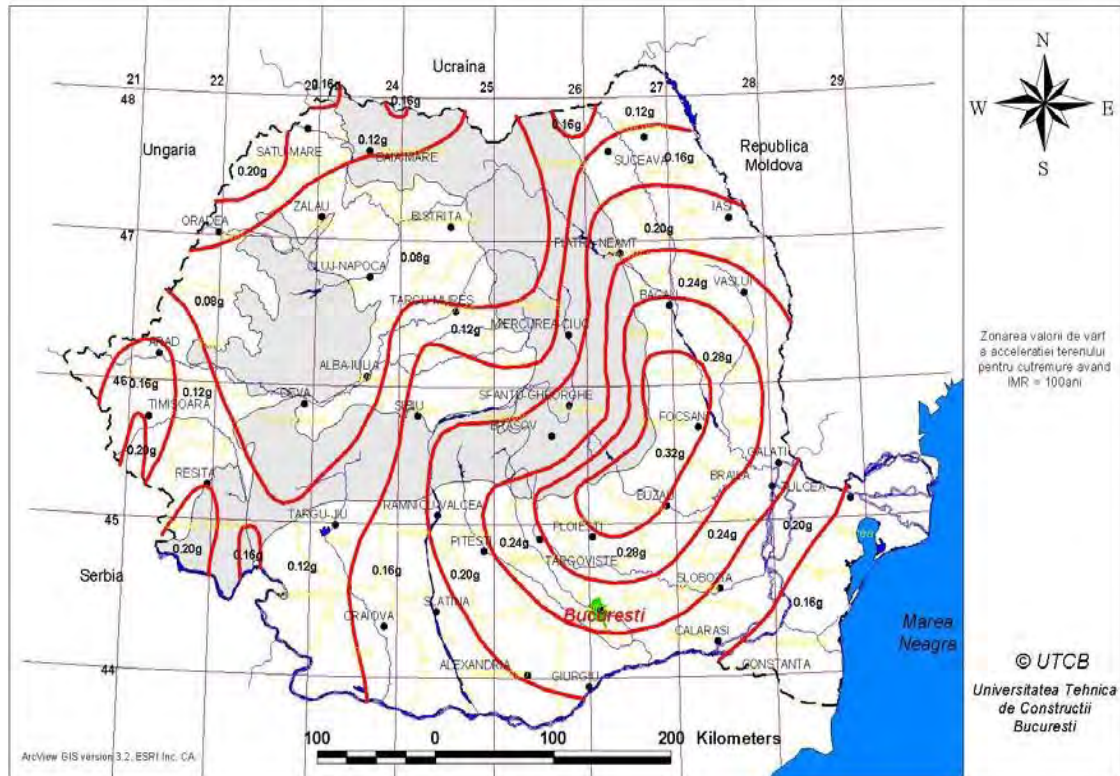

Fig. 8.9. Zonificarea teritoriului României în termeni de valori de vârf ale accelerației terenului pentru proiectare pentru cutremure având IMR = 100 ani ³¹⁰

O altă problemă importantă la nivel regional și implicit al municipiului Botoșani, o constituie **lupta împotriva poluării apei, aerului și a solului**.

Astfel, în cazul apelor de suprafață, problemele de poluare sunt generate de exploatările de hidrocarburi, precum și de deversările apelor uzate insuficient epurate din categoria celor menajere generate de localitățile urbane. **Pe teritoriul municipiului Botoșani sunt un număr de 39 agenți economici potențiali poluatori.**

Poluarea aerului are numeroase cauze, unele fiind rezultatul activităților umane din ce în ce mai extinse și răspândite în ultima perioadă de timp, altele datorându-se unor condiții naturale de loc și de climă. Un aport însemnat în degradarea calității aerului îl au însă centralele termice și mijloacele de transport care emit în atmosferă oxizi de carbon, dioxid de sulf, oxizi de azot și pulberi.

³¹⁰ Sursa: Universitatea Tehnică de Construcții București. Cod de proiectare seismică

Gradul de poluare în municipiul Botoșani ³¹¹ variază în timp în regim diurn, săptămânal și anual.

În regim diurn există două maxime și două minime:

- ⇒ maximul principal se produce în jurul orei 8, (datorită începerii activității și traficului în oraș când convecția termică este încă slabă sau încă nu a apărut), iar cel secundar în jurul orelor 18-20, când se intensifică din nou traficul și convecția este slabă sau a încetat deja;
- ⇒ - minimul principal se înregistrează în timpul nopții iar cel secundar la orele prânzului.

În regim săptămânal, concentrația poluanților crește începând de luni, atinge maximul spre mijlocul săptămânii și scade de vineri până duminică datorită reducerii activităților.

În regim anual, iarna, mișcările convective ascendente ale aerului sunt diminuate, încălzirea artificială devine o sursă importantă de poluare înregistrând concentrațiile maxime. Din octombrie până în februarie crește frecvența inversiunilor termice, fotosinteza este foarte mult redusă, iar nebulozitatea și ceața accentuează gradul de poluare.

Din domeniul rezidențial, **sunt emise cantități mari de COV_{nm}, CH₄ și CO₂, urmate de cantități mai mici de CO, NO_x, SO₂ și pulberi**. Emisiile s-au majorat în ultimii ani datorită creșterii numărului instalațiilor de încălzire individuală, iar COV_{nm} provin din arderile instalațiilor de pregătire a hranei, sobe și cămine. Principalele zone afectate de poluarea atmosferică în municipiul Botoșani sunt ariile aflate în apropierea zonei industriale, extremitatea sud vestică a orașului (ANL Bucovina și Unitatea militară) unde au loc frecvent depuneri ale particulelor transportate de vânt pe direcțiile NV și V și zona centrală (Panda - Biblioteca Județeană), datorate traficului intens și aglomerării urbane propriu-zise.

Solul reprezintă inima ecosistemelor terestre, fiind suportul fundamental pentru existența vieții pe pământ. Calitatea solului este afectată fie de restricții determinate, factori naturali (climă, forma de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale. Totodată, solul are rolul nu numai în promovarea și dezvoltarea agriculturii durabile, în păstrarea calității mediului înconjurător, în schimbările climatice globale, în conservarea biodiversității, ci și în dezvoltarea economiei în ansamblul ei.

Un alt factor important de risc natural se referă la **incendiile/incendiile de pădure**. În trecut, cauzele apariției incendiilor de pădure erau legate de nesupravegherea unui foc aprins sau de acțiunea unor fenomene atmosferice. Astăzi, însă, aceste cauze s-au diversificat într-o mare măsură și se referă la *factori naturali și factori antropici de risc la incendiile de pădure*.

---

³¹¹ Sursa: Planul de Acțiune pentru Adaptare la Schimbările Climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani

Factorii naturali de risc la incendiile de pădure, predominanți în zonă sunt clima, presiunea atmosferică și curenții de aer, relieful, iar *factorii antropici de risc la incendiile de pădure* sunt forma și tipul de proprietate sau administrare a pădurii, activitatea umană în zona fondului silvic (rețeaua de drumuri, liniile electrice de medie și înaltă tensiune, activitatea de exploatare a fondului forestier, activitatea turistică, construcțiile de cult, profilul psiho-social al populației și starea economică a acesteia).

Pentru populație, cauzele frecvente a producerii incendiilor sunt reprezentate de: instalații electrice de iluminat și încălzire improvizate, manevrarea greșită a substanțelor ușor inflamabile, nesupravegherea copiilor și joaca acestora cu chibriturile, prize defecte, etc. La acestea se adaugă și utilizarea aparatelor de sudură fără respectarea normelor de protecție, coșuri înfundate cu aprinderea funinginei, depozitarea în poduri de substanțe inflamabile sau utilizarea acestora în apropierea surselor de căldură, focurile deschise pot constitui surse de inițiere și propagare a incendiilor de pădure. Autovehiculele în tranzit, transportatoare de substanțe ușor inflamabile, pot deveni surse de risc în situația producerii unor accidente.³¹²

Pe teritoriul municipiului Botoșani, sunt 78 ha zone împădurite, din care 65 ha pădure de foioase și 13 ha plantații cu pini. Pot apărea incendii în aceste zone împădurite, mai ales în anotimpurile uscate și pe timp secetos, datorită focului deschis, a jocului copiilor cu focul, a aruncării resturilor de țigară aprinse, etc.

O altă problemă importantă pentru regiune o reprezintă și **existența siturilor contaminate** de către activitățile industriale poluante.

Sursele de pericol chimic de pe teritoriul municipiului Botoșani sunt în societățile comerciale care dețin substanțe chimice astfel:

- ✓ S.C. MODERN CALOR SA – acid clorhidric;
- ✓ S.C. AVIS SRL – gaz butan;
- ✓ S.C. NOVA APASERV SA – clor;
- ✓ S.C. PETROM SA Membru OMV Grup – Zona PECO Botosani – Secția de Comercializare Botoșani - gaz metan, rezervoare cu hidrocarburi;
- ✓ S.C. MECANICA SA - acid sulfuric;
- ✓ S.C. MECANEX SA - acid sulfuric, clor, oxigen;
- ✓ S.C. DELGAZ GRID SA - rețeaua de distribuție gaze naturale;
- ✓ S.C. GRUPUL DE FIRME ELECTROCONTACT SA - acid sulfuric, clor, oxigen;
- ✓ S.C. CHAMADE SRL – vopsitorie auto;
- ✓ S.C. PRODALCOM SA – producere alcool;
- ✓ S.C. LUX AUTO SRL – vopsitorie auto;

³¹² Sursa: Inițiative și soluții comune în abordarea situațiilor de urgență în zona transfrontalieră Cod 15.3.1.039 – Îmbunătățirea managementului riscului în comunitățile România-Bulgaria

- ✓ S.C. AUTOVULCANIZARE SRL – vopsitorie auto;
- ✓ S.C. UPSS S.A. - turnători fontă, vopsire piese turnate.

Gestionarea și eliminarea deșeurilor pune presiuni asupra mediului și sănătății umane, prin emisiile de poluanți și consumului de energie sau terenuri. Deșeurile sunt o resursă potențială deoarece mai multe fluxuri de deșeuri reprezintă materiale care pot fi refolosite, reciclate sau recuperate. **Depozitul de deșeuri aferent municipiului Botoșani** generează două tipuri de emisii: emisii sub formă de levigat și emisii gazoase. În momentul de față nu se adoptă nici o metodă pentru reducerea impactului nici uneia dintre cele două tipuri de emisii. Deșeurile de natură organică în condiții anaerobe emană hidrogen sulfurat, amoniac, aldehide, cetone, sau prin ardere degajă mirosuri și fum, CO₂, CO, SO_x, NO_x, funingine, acid cianhidric.

Evaluarea generală a principalilor factori de risc de mediu la nivel local (UAT) Botoșani

Tab. 8.22. Factori de risc de mediu în Municipiul Botoșani ³¹³

ID risc	Factorul de risc de mediu evaluat	Nivelul actual de gravitate (1-5)	Evoluția viitoare preconizată	
			Frecvență	Intensitate
FR1	Căldură extremă	••	mică	mică
FR2	Frig extrem	••	mică	mică
FR3	Precipitații extreme	••	mică	mică
FR4	Inundații	•	f. mică	f. mică
FR5	Secetă	•••	medie	medie
FR6	Furtuni	••	mică	mică
FR7	Alunecări de teren	••	mică	mică
FR8	Incendii forestiere și de vegetație	•	f. mică	f. mică
FR9	Poluare generată de traficul rutier	•••••	f. mare	f. mare
FR10	Poluare industrială și agricolă	••••	mare	mare

Structura **Analizei Riscurilor și Vulnerabilităților produse de factorii de mediu pentru UAT Municipiul Botoșani** are la bază un chestionar de evaluare care a fost preluat și prelucrat de pe site-ul *Convenției Primarilor privind Clima și Energia 2030*: <https://www.conventiaprimarilor.eu/>. Pe același site este postat și chestionarul de evaluare al **vulnerabilităților și riscurilor socio – economice de la nivelul Municipiului Botoșani**.

³¹³ Sursa: Planul de Acțiune pentru Adaptare la Schimbările Climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani

Aspecte vulnerabile și riscuri socio – economice identificate la nivel local

Tab. 8.23. Analiza vulnerabilităților și riscurilor socio – economice în Municipiului Botoșani ³¹⁴

Domeniul	Aspectul vulnerabil	Indicator cantitativ estimat/parte afectată	Detalii suplimentare
Fizic/de mediu socio-uman VFM1	Vulnerabilitate asociată existenței acumulărilor de pe râurile Luizoia (aval de oraș) și Dresleuca (amonte de oraș).	5% din tot. pop.	Asigurarea reală a construcțiilor situate pe cele patru cursuri de apă, variază între 5 – 10 %, față de 1% cât este prevăzut de norme. Barajele existente, executate din materiale locale și utilizate în general pentru nevoi piscicole, au descărcătorii de ape mari calculați sub probabilitatea de 1%, fapt ce poate conduce la unde catastrofale de viitură în caz de rupere a lor
Fizic/de mediu socio-uman VFM2	Intensificarea poluării aerului (ca urmare a activităților industriale și de transport comercial)	45% din tot. pop.	Combinăția de poluanți gazoși de origine industrială și rutieră poate genera valori locale ale concentrației poluanților peste limitele acceptate
Fizic/de mediu socio-uman VFM3	Creșterea poluării locale a aerului (ca urmare a fluxurilor de trafic - transport individual)	90% din tot. pop.	Existența unui număr mare de străzi care necesită lucrări de reabilitare și modernizare, lipsa unei variante de ocolire pentru devierea traficului greu favorizează creșterea concentrației de poluanți gazoși ca urmare a traficului intens de tranzit rutier asociat activităților turistice
Fizic/de mediu socio-uman VFM4	Existența și expansiunea activităților industriale generatoare de poluanți gazoși în atmosferă, la nivelul UAT Botoșani	10% din tot. pop.	Populația imediat afectată în cazul producerii unui accident cu dispersie de substanțe toxice în atmosferă
Fizic/de mediu socio-uman VFM5	Dotarea deficitară cu rețele tehnico- edilitare a zonelor rezidențiale noi și a zonei periurbane	20% din tot. pop.	Risc de poluare a atmosferei cu CO ₂ și SO ₂ datorită folosirii combustibililor fosili (cărbune de calitate inferioară, lemn)
Socio-economic VSE1	Pierderi economice datorate intensificării traficului rutier	30% din tot. pop.	Existența unor timpi mari de acces la obiectivele de interes pe căile rutiere duce la apariția unor pierderi economice ca urmare a tranzitului dificil, implicând populația activă și transportatorii

³¹⁴ Sursa: Planul de Acțiune pentru Adaptare la Schimbările Climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani

Socio-economic VSE2	Persoane vârstnice vulnerabile	30 % din tot. pop.	Capacitatea insuficientă a serviciilor de îngrijire la domiciliu. Creșterea numărului de persoane vârstnice dependente
Socio-economic VSE3	Gestionarea grupurilor defavorizate de locuitori	12% din tot. pop.	Riscul ridicat de excluziune socială a persoanelor de etnie romă. Lipsa unui centru pentru persoanele fără adăpost și pentru tinerii care provin din familii defavorizate . Numărul ridicat al beneficiarilor de prestații sociale
Socio-economic VSE4	Lipsa forței de muncă calificată	80% din tot. angajatori	Slaba dezvoltare a sectorului terțiar (IT&C, servicii profesionale, tehnice, etc.), nivelul scăzut de salarizare, numărul redus de locuri de muncă din domenii cu valoare adăugată ridicată, bine remunerate.

În concluzie, extinderea suprafețelor de parcuri și spații verzi, simultan cu creșterea calității acestora este o necesitate, în condițiile în care vegetația preia o parte din poluanții generați de traficul urban, de sistemele de încălzire sau de activitatea industrială. Această "infrastructură urbană verde" trebuie să asigure diminuarea efectelor negative ale schimbărilor climatice și ale poluării dar în același timp trebuie să asigure furnizarea permanentă de servicii ecosistemice către comunitățile urbane, prin atractivitate, și diversitate, contribuind astfel inclusiv la stimularea economică a așezării. Atractivitatea poate fi determinată de istoricul locației, modul de utilizare al infrastructurii, proximități, amplasare sau complexitatea infrastructurii. Diversitatea infrastructurilor verzi este influențată de elementele ce o compun și poate stimula gradul de atractivitate al respectivei infrastructuri.

Prezența unei *infrastructuri verzi* într-un anumit spațiu poate cataliza dezvoltarea economică a acelui spațiu prin creșterea prețului terenurilor sau a locuirii. Dezvoltarea unor zone funcționale urbane noi gravitează, în general, în jurul unei infrastructuri verzi care este amenajată astfel încât să crească gradul de atractivitate al zonei funcționale respective.

Astfel, **investițiile vizate pentru perioada 2021–2027, la nivel municipal**, vor fi îndreptate către:

- acțiuni pentru creșterea capacității locale și regionale a autorităților, în scopul prevenirii riscurilor, în special prin elaborarea de strategii și planuri de acțiune, cartografierea riscurilor, precum și îmbunătățirea competențelor în acest domeniu;
- investiții importante în vederea creării, operaționalizării, modernizării și creșterii capacității de răspuns la nivel local, județean și regional în situații de urgență și dezastre naturale, în zonele vulnerabile sau acolo unde ecosistemele sunt expuse riscului unor asemenea efecte (inclusiv investiții pentru îmbunătățirea sistemelor de avertizare și alarmare a populației);
- alocarea de resurse materiale importante pentru prevenirea dezastrelor naturale, prin realizarea de investiții în consolidarea malurilor și regularizarea cursurilor de apă, prin crearea de zone de inundabilitate, consolidarea versanților, lucrări de

împădurire, construirea unor perdele forestiere în apropierea căilor de transport și a plantațiilor agricole;

- *măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului;*
- *reconstrucția ecologică a zonelor degradate (afectate de activități industriale și agricole poluante), terenuri degradate din cauza fenomenelor naturale și antropice;*
- *investiții care să sprijine capacitatea de adaptare la schimbările climatice, în special în sectorul agricol, inclusiv prin gestionarea sistemelor durabile de irigații și promovarea unor modele de recoltare care utilizează apa în mod eficient;*
- *campanii pentru informarea, pregătirea și conștientizarea populației privind comportamentul în situații de urgență și dezastre naturale, generate de schimbările climatice și dezastre naturale;*
- *investiții pentru prevenirea riscurilor și intervenții în caz de poluare accidentală a râurilor interioare (Sitna și Dresleuca cu afluenții lor);*
- *investiții pentru crearea și extinderea unor centre de pregătire a personalului operativ (salvări din medii ostile vieții, scafandri).*
- *măsuri de gestionare a riscurilor, cum ar fi înființarea unor centre de reacție rapidă pentru gestionarea inundațiilor, care să beneficieze de fonduri comunitare, precum și de cooperarea transnațională, acolo unde este mai necesar.*

Ținând cont de riscurile de producere a situațiilor de urgență și a dezastrelor, experiența în prevenire, protecție, limitare/reducere impact, răspuns și refacere, resursele la dispoziție, caracterul complex al managementului situațiilor de urgență și necesitatea implicării tuturor instituțiilor statului și a comunităților în acest efort, **România a adoptat un sistem integrat de management al situațiilor de urgență**, format din structuri cu activitate permanentă și structuri cu activitate temporară.

Centrul de greutate al acestui sistem îl reprezintă **Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU)**, care realizează managementul permanent al activităților de prevenire, pregătire și răspuns în situații de urgență, precum și reprezentarea și cooperarea la nivel național și internațional în domeniile protecției civile și apărării împotriva incendiilor.

Pentru consolidarea și dezvoltarea IGSU în vederea creșterii capacității operaționale și de răspuns, reducerii impactului efectelor situațiilor de urgență asupra comunităților și îmbunătățirii calității misiunilor executate în folosul populației, în anul 2016, a fost adoptată „*Strategia de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru perioada 2016-2023*”.

În condițiile neimplementării *Strategiei Județene*, zonele de risc prezentate rămân în continuare cu aceleași procese de eroziune torentială, alunecări de teren, inundații, care afectează local versanții și unele văi, contribuind la reducerea posibilităților de utilizare rațională și eficientă a solului și la degradări ale acestuia (acțiune medie spre puternică), care în contextul actual al modificărilor climatice globale și-au intensificat frecvența dar și caracterul tot mai distructiv a tuturor factorilor de mediu.

Activitatea compartimentului se desfășoară în condiții specifice, având în vedere natura fiecărei situații de urgență sau eveniment apărut, cu toate mijloacele de intervenție din dotare, cât și cu alte forțe cerute în sprijin, în funcție de situația de urgență sau eveniment apărut.

Componenta de bază a activității este prevenirea populației, care constă în:

- ⇒ *controale la gospodăriile populației, la instituțiile din subordinea Consiliului Local și alți agenți economici de pe teritoriul orașului;*
- ⇒ *distribuirea de pliante cu rol de informare a populației și agenților economici cu privire la principalele activități de prevenire și stingere a incendiilor;*
- ⇒ *pregătirea cetățenilor în vederea însușirii măsurilor pentru apărarea împotriva incendiilor;*
- ⇒ *urmărirea în teritoriu a evenimentelor meteorologice și hidrologice, monitorizarea zonelor de risc și a altor activități care să ducă la reducerea numărului de incendii și implicit a cheltuielilor și pagubelor materiale pe raza municipiului;*
- ⇒ *întocmirea, aprobarea, reactualizarea și păstrarea documentelor operative (planul de protecție civilă, planul de evacuare, planul de apărare împotriva dezastrelor, plan de intervenție desfășurare în cazul căderilor masive de zapadă, etc.);*
- ⇒ *asigurarea funcționalității punctului de comandă al comitetului local, precum și dotarea cu mijloace tehnice și materiale specifice activităților de intervenție;*
- ⇒ *organizarea și desfășurarea activităților de prevenire și intervenție în situații de urgență, precum și a exercițiilor, aplicațiilor și activităților de pregătire privind protecția civilă;*
- ⇒ *măsuri pentru alarmarea și protecția populației în situații de urgență;*
- ⇒ *colaborarea cu formațiunile de pază, pompieri și de cruce roșie pentru realizarea măsurilor de protecție cuprinse în documentele operative pentru desfășurarea pregătirii de protecție civilă pe timpul aplicațiilor, exercițiilor și alarmărilor;*
- ⇒ *întocmirea planurilor de pregătire a populației privind cunoașterea semnalelor de avertizare-alarmare, a măsurilor și regulilor de comportare prin instruirii și exerciții periodice de simulare a situațiilor de urgență;*
- ⇒ *asigurarea convocării imediate în ședință extraordinară a Comitetului Local pentru Situații de Urgență, ori de câte ori situația o impune.*

Acțiuni concrete desfășurate de Compartimentului Protecție Civilă, Voluntariat pentru Situații de Urgență:

- ✓ *”Planul operativ de intervenție desfășurare pentru anul 2020” a fost întocmit și aprobat în luna noiembrie a anului 2019, pentru perioada noiembrie 2019-martie 2020. Acțiunile de desfășurare s-au desfășurat conform Planului, fără deficiențe;*
- ✓ *Adăpostul pentru oamenii străzii de la Internatul Halanga a funcționat începând cu data de 06.12.2019 pe întreaga perioadă a iernii. Aici au fost cazate și hrănite un număr de 17 persoane fără adăpost;*
- ✓ *Începând cu luna martie 2020, activitatea compartimentului a fost canalizată pe pregătirea măsurilor în vederea combaterii Pandemiei de COVID-19 luate de către C.L.S.U., prin convocarea de urgență a acestuia, ori de câte ori situația a impus-*

- o, fiind redactate 10 Hotărâri transmise Prefecturii Botoșani, Direcției de Sănătate Publică și Inspectoratului pentru Situații de Urgență “Botoșani”;
- ✓ Au fost identificate spații de cazare pentru persoane carantinate pe raza municipiului. Hrana a fost asigurată de Cantina de Ajutor Social din cadrul Direcției de Asistență Socială;
  - ✓ Au fost contractate servicii de dezinfecție și igienizare, precum și transport deșeuri menajere cu o societate autorizată și au fost achiziționate dezinfectanți, măști de protecție, mănuși chirurgicale pentru angajații instituției, cât și pentru cetățenii municipiului. Acțiunile de dezinfectare a străzilor, a locurilor de joacă, a spațiilor de promenadă, a scărilor de bloc, au fost executate periodic și realizate exemplar;
  - ✓ Pe perioada stării de urgență, timp de 5 zile, săptămânal, au fost transmise mesaje scurte prin sistemul de alarmare-avertizare al municipiului către populație, cu principalele măsuri de prevenire al COVID-19;
  - ✓ Începând cu luna iulie 2020, au fost reactivate cele 11 puncte de prim-ajutor din municipiu. Acestea au fost dotate cu aparat răcitor, pahare de unică folosință și semnalizate corespunzător, toate locațiile dispunând de aparate de aer condiționat;
  - ✓ În luna noiembrie a fost redactat și aprobat „Planul de intervenție deszăpezire pentru iarna 2020-2021”;
  - ✓ Până la sfârșitul anului 2020, s-a continuat activitatea de prevenire și răspândire a noului coronavirus.

8.7. SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Modificarea climei conduce la creșterea frecvenței fenomenelor meteorologice extreme precum: inundațiile, seceta, creșterea temperaturilor medii la nivel global, creșterea nivelului mării și micșorarea calotei glaciare. Principala cauză a schimbărilor climatice o reprezintă creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, diminuarea acestui fenomen reprezentând o prioritate pentru toate statele lumii.

Țara noastră a elaborat în acest scop **Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 – 2020**, care:

- ❖ urmărește minimizarea efectelor prin intermediul acțiunilor de adaptare și atenuare la schimbările climatice;
- ❖ explică și ilustrează cele două componente cheie ale efortului climatic: cel de prevenire și combatere a efectelor schimbărilor climatice (prin acțiuni destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră – emisii GES) și cel de adaptare adecvată și cu daune minime în contextul creat de schimbările climatice deja în curs;
- ❖ oferă date și informații esențiale asupra variațiilor climatice care au afectat și vor afecta România;

- ❖ prezintă date și informații relevante la nivel general privind contribuția fiecărui sector la emisiile GES și modul în care activitatea umană (prin procese productive sau de consum/utilizare), împreună cu procesele naturale conduc la aceste emisii;
- ❖ propune tipuri de măsuri cheie ce trebuie implementate în fiecare sector pentru reducerea emisiilor GES și pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice;
- ❖ descrie succint situația existentă la nivel mondial, care reclamă politici consistente de prevenire și combatere a schimbărilor climatice și a efectelor acestora;
- ❖ oferă un suport orientativ vizând măsurile și politicile care trebuie adoptate, utilizând fondurile europene structurale și de investiții din exercițiul financiar 2014 – 2020. Comisia Europeană a considerat acest document ca fiind obligatoriu în pregătirea Acordului de Parteneriat pentru absorbția fondurilor UE 2014-2020;
- ❖ trece în revistă principalele programe de acțiune la nivel național cu impact în domeniul schimbărilor climatice în diferite sectoare: industrie, transporturi, silvicultură, agricultură, urban etc.;
- ❖ fundamentează principiile ce vor sta la baza elaborării planurilor și programelor de acțiune la nivel sectorial, stabilește obiectivele generale și specifice care vor trebui atinse prin măsuri și acțiuni viitoare, stabilite în funcție de specificul concret al fiecărui sector în parte.

Conceput ca un document dinamic, ce reflectă o realitate în permanentă schimbare, *Strategia privind Schimbările Climatice* se va dezvolta și completa pe parcurs, având sprijinul și experiența unui grup de experți ai Băncii Mondiale. Astfel, în toamna anului 2015, **Strategia Națională privind Schimbările Climatice a fost extinsă, astfel încât, până în 2050, să acopere un orizont mai larg, păstrând însă două referențiale majore: 2020 și 2030.**

Aceasta va deveni un reper pentru **”creșterea verde” a României**, adică a dezvoltării economice bazate pe emisii reduse de gaze cu efect de seră. Strategia va fi consolidată în baza unei evaluări macroeconomice, realizată după o modelare de impact sectorială și transsectorială. Aceasta va evalua în detaliu perspectivele, opțiunile, costurile și beneficiile măsurilor ce trebuie aplicate pentru ca România să-și asigure o dezvoltare solidă și sustenabilă pe termen mediu și lung, în condițiile obligațiilor majore de prevenire și combatere a schimbărilor climatice.³¹⁵

Schimbările climatice regionale și locale vor influența ecosistemele, așezările omenești și infrastructura. Modificările de temperatură și precipitații prognozate pot conduce la modificări ale perioadelor de vegetație și la schimbarea limitelor între păduri și pășuni. Unele evenimente meteorologice extreme cum ar fi valurile de căldură, secetă, viituri și altele asemenea vor fi mai frecvente, cu o intensitate crescută și, în consecință, cu riscuri mai mari pentru pagube semnificative asociate.

---

³¹⁵ Sursa: <http://www.mmediu.ro/categorie/schimbari-climatice/>

Pentru factorii de decizie la nivel internațional, **încălzirea globală ridică două preocupări majore:**

- *necesitatea reducerii semnificative a emisiilor de gaze cu efect de seră, în scopul diminuării influenței antropice asupra sistemului climatic natural;*
- *necesitatea promovării unor politici și a unor măsuri de adaptare la efectele previzibile ale schimbărilor climatice, datorate în principal inerției sistemului climatic.*

România s-a confruntat, în timpul primului deceniu al acestui secol cu o serie de **fenomene meteorologice extreme**, ce au determinat atât producerea de inundații, cât și apariția unor zone secetoase:

- ✓ **în anul 2005** – inundațiile istorice produse pe râurile interioare, au provocat atât pierderea a 76 de vieți omenești cât și mari pagube materiale;
- ✓ **în anul 2006** – inundațiile istorice care au avut loc pe sectorul românesc al Dunării cât și inundațiile produse pe râurile interioare au provocat, din nou, pagube materiale importante;
- ✓ **în anul 2007** – cea mai gravă secetă din ultimii 60 de ani.

Zonele afectate de secetă s-au extins în ultimele decenii iar cele mai afectate zone sunt cele situate în sudul și sud-estul României. În ultimii 30 de ani în întreaga țară, se resimt efectele unor perioade secetoase din ce în ce mai dese și mai extinse în timp și spațiu. Producerea unor fenomene meteo-hidrologice extreme, inundații și secete au ca efect atât pierderea de vieți omenești cât și pierderi economice semnificative în toate sectoarele de activitate, precum agricultură, transport, furnizarea energiei, managementul apei și altele asemenea, iar modelele climatice globale indică faptul că frecvența și intensitatea acestor evenimente vor crește.³¹⁶

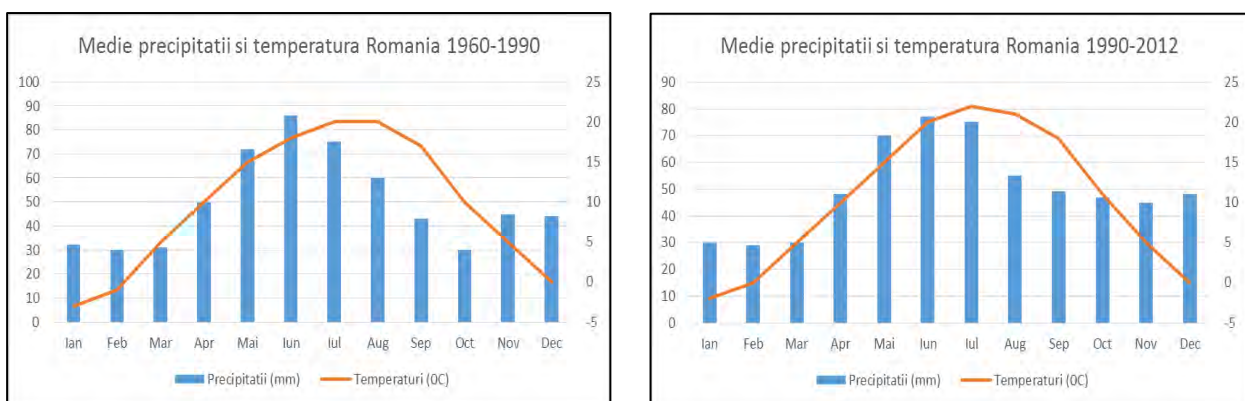

Fig. 8.10. Comparația temperaturilor medii lunare și a precipitațiilor în perioada 1990 - 2012 față de 1960 - 1990 la nivelul României ³¹⁷

³¹⁶ Sursa: Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 – 2020

³¹⁷ Sursa: http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_historical_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU

În România se estimează o încălzire medie anuală de aceeași magnitudine ca cea proiectată la nivel European, între 0,5 °C și 1,5 °C, pentru perioada 2020 - 2029 și între 2,0 °C și 5,0 °C pentru 2090 - 2099, în funcție de scenariul abordat. Din punct de vedere al precipitațiilor, peste 90% dintre modelele utilizate, proiectează în România, pentru perioada 2090 - 2099, producerea de secete severe vara.

Aceste prognoze meteorologice pe termen mediu și lung justifică apelul la acțiuni imediate emise de factorii de decizie care să presupună:

- ✍ *monitorizarea impactului schimbărilor climatice precum și a vulnerabilității sociale și economice asociate;*
- ✍ *integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în strategiile de dezvoltare și politici la nivel sectorial, precum și armonizarea acestor măsuri între ele;*
- ✍ *identificarea măsurilor urgente de adaptare la efectele schimbărilor climatice în sectoarele socio - economice critice.*

În domeniul energiei, din cauza efectului schimbărilor climatice, se estimează o scădere a cererii de energie electrică pentru încălzire în timpul iernii, ca rezultat al creșterii temperaturii medii globale, ceea ce nu va compensa, însă, creșterea consumului de energie necesară funcționării aparatelor de aer condiționat și a dispozitivelor de răcire în zilele caniculare.

Una din cele mai urgente direcții de acțiune în contextul schimbărilor climatice o constituie *adaptarea spațiului de locuit, construit*. Având în vedere numărul crescut de persoane care trăiesc în orașe afectate de schimbările climatice, planificarea și dezvoltarea urbană trebuie să constituie o prioritate. O măsură de adaptare la schimbările climatice pentru spațiul construit, este aceea de a corecta standardele și normele de construcție existente, astfel încât să corespundă viitoarelor condiții climatice și a evenimentelor meteorologice extreme. O altă măsură de adaptare la efectele schimbărilor climatice se referă la introducerea unor sisteme de încălzire și răcire mai eficiente precum și informarea populației urbane cu privire la riscurile schimbărilor climatice.

În sectorul transportului, pe lângă o infrastructură de transport durabilă, mijloacele de transport trebuie și ele să fie adaptate sau realizate astfel încât să fie reziliente la efectele schimbărilor climatice. Promovarea transportului alternativ cum este deplasarea pe jos sau cu bicicleta, adaptabil infrastructurilor existente se poate realiza prin reorganizarea spațiului urban.

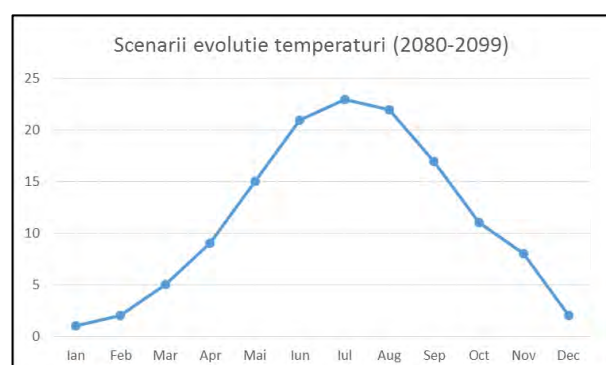
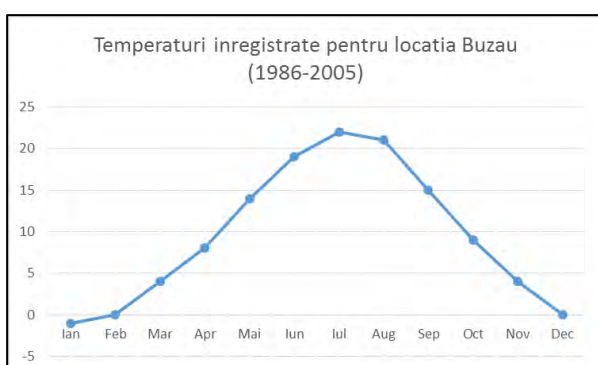

Fig. 8.11. Comparația temperaturilor înregistrate în perioada 1986 – 2005 cu scenariile de temperaturi corespunzătoare perioadei 2080 – 2099 ³¹⁸

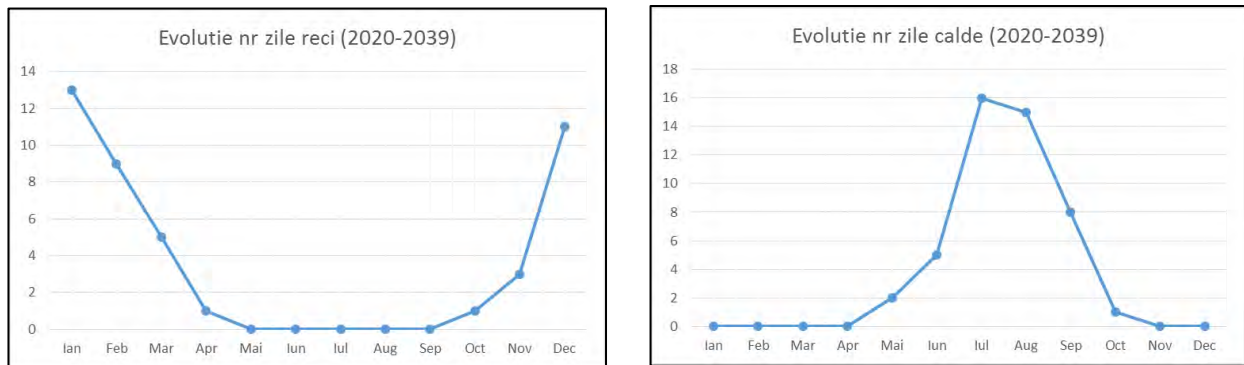

Fig. 8.12. Estimarea numărului total de zile foarte reci și caniculare la nivelul României pentru perioada 2020 – 2039 ³¹⁹

Scenariile climatice pentru perioada 2080 - 2099, raportate la 1980 - 1999, indică o încălzire considerabilă, iar în perioada 2080 - 2099 nu se vor mai atinge temperaturi de 0°C. Modelele climatice evidențiate indică un grad sporit de ariditate, iar pentru luna august, în perioada 2020 - 2039, acest indice atinge chiar valori caracteristice tipului de climă aridă.

La fel de importantă este și monitorizarea impactului schimbărilor climatice în sectoarele prioritare, respectiv: *industrie; agricultură și pescuit; turism; sănătate publică; construcții și Infrastructură; transport; resurse de apă și protecție împotriva inundațiilor; păduri; energie; biodiversitate; asigurări; activități recreative; educație, etc..*

Principalele efecte și amenințări produse de schimbările climatice-inclusiv evenimentele extreme valuri de căldură, secetă, viituri și alte asemenea trebuie să fie identificate și cuantificate pentru fiecare din aceste sectoare prioritare, și în același timp trebuie identificate și oportunitățile de adaptare ale acestor sectoare la efectele schimbărilor climatice care pot fi semnificative și care, adesea, sunt trecute cu vederea de către factorii de decizie.

Viziunea municipalității botoșănene privind adaptarea la schimbările climatice este una construită în jurul efortului autorității locale de a asigura cetățenilor un

³¹⁸Sursa:http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_future_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU

³¹⁹Sursa:http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_future_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU

viitor sustenabil, acționând în sensul diminuării impactului pe care unele schimbări climatice deja îl au la nivel local.

În acest domeniu de acțiune, *Municipiul Botoșani dorește să se alinieze demersurilor întreprinse de municipalitățile din toată Comunitatea Europeană și la nivel global privind lupta împotriva schimbărilor climatice, limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră și asigurarea calității vieții cetățenilor într-un mediu curat, unde efortul tuturor sectoarelor municipalității contribuie în mod sustenabil la obiectivele de protejare și conservare a mediului înconjurător.*

În acest sens, **în anul 2018 a fost elaborat Planul de Acțiune pentru Adaptarea la Schimbările Climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani**, document strategic care încadrează viziunea și măsurile municipalității privind atenuarea riscurilor cu care se confruntă actualmente din punct de vedere climatic și al mediului. PAASC poate fi considerat un instrument de predicție a riscurilor social-economice, de mediu și climatice, preconizate a se amplifica ca frecvență și intensitate în viitor, pe termen mediu, vizând un interval cuprins între 5 și 10 ani.

Planul de Acțiune pentru Adaptarea la Schimbările Climatice (PAASC) vine să completeze efortul municipalității de a reduce impactul activităților umane în generarea de gaze cu efect de seră, efort concretizat în Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED), document strategic adoptat deja de către autoritatea locală.

Făcând un bilanț din punct de vedere al protecției mediului, se pot constata o serie de **aspecte pozitive la nivelul municipiului** care se reflectă în:

- *implicarea autorităților locale în stimularea cetățenilor de a folosi mijloacele de transport în comun;*
- *orientarea municipiului spre un sistem de management integrat al deșeurilor.*

Aspectele negative se reflectă în:

- *existența unor surse de poluare urbană (centrale proprii de apartament, instalații de brichetat rumeguș, prelucrarea materialelor de construcție, a produselor textile, chimice și a fibrelor sintetice și artificiale) cu sisteme de reținere a noxelor insuficiente sau depășite;*
- *poluare produsă de traficul rutier;*
- *investiții reduse în tehnologii de protecție a mediului;*
- *lipsa intervențiilor de urgență pentru asigurarea gospodăririi apelor;*
- *stații de epurare a apelor uzate insuficient modernizate;*
- *lipsa unui sistem de dezvoltare a cunoștințelor și aptitudinilor corespunzătoare pentru protejarea și conservarea mediului;*
- *activitate slabă la nivelul industriei de reciclare și valorificare a materialelor refolosibile;*
- *nerealizarea ecologizării văilor râurilor din interiorul orașului (Lipca, Sitna, Teascu), ale căror maluri au rămas în continuare depozite ilegale de deșeuri menajere;*

- colmatarea iazurilor de la marginile orașului, pe râul Dresleuca, pe râul Lipca și pe râul Teascu;
- neexecutarea unor îmbunătățiri ale stabilității versanților care delimitează zona de stabilitate a orașului;
- lipsa organizării unor sisteme de circulație care protejează mediul (extinderea circulației pietonale, organizarea circulației pe piste ciclabile, transport în comun ecologic);
- extinderea cimitirelor orașului nu a fost considerată necesară.

O analiză, corectă și reală, a riscurilor și vulnerabilităților de la nivelul unui anumit teritoriu, trebuie să cuprindă o evaluare a principalelor tipuri de fenomene și procese din mediu - **climă, mediu și biodiversitate, calitatea aerului** - care se produc natural și care pot avea impact negativ unul sau mai multe sectoare, putând provoca pagube materiale sau periclita părți din infrastructura construită de pe teritoriul autorității locale. Sunt vizate acele sectoare de interes conform metodologiei *Convenției Primarilor privind Clima și Energia 2030*. Vulnerabilitățile analizate conțin efecte negative asupra majorității populației municipiului Botoșani.

Astfel, *Planul de Acțiune pentru Adaptare la Schimbările Climatice al Municipiului Botoșani* încadrează principalele măsuri vizate de către municipalitate dar și de către instituțiile responsabile, pentru atenuarea impactului riscurilor și vulnerabilităților la nivelele local și regional.

8.8. DEZVOLTAREA DURABILĂ A MEDIULUI

"Oamenii au dreptul la o viață sănătoasă și productivă în armonie cu natura; națiunile au dreptul suveran de a exploata resursele proprii, fără însă a cauza distrugerii ale mediului în afara granițelor proprii."

(Declarația de la Rio)

Documentul programatic pentru domeniul dezvoltare durabilă elaborat de *Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani* este **Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) al județului Botoșani**, care a fost realizat pentru prima dată în anul 2006, iar în cursul anului 2013 a parcurs un nou proces de revizuire.

Planul Local de Acțiune pentru Mediu reprezintă un instrument eficient pentru soluționarea problemelor și aspectelor de mediu, fiind una dintre căile cele mai eficiente de participare a publicului în procesul de decizie al autorităților locale. Totodată a fost un instrument utilizat în procesul de aderare la Uniunea Europeană, în sprijinul alinierii cu cerințele de mediu comunitare transpuse în legislația națională din acest domeniu.

Instituționalizarea noului proces de planificare și stabilirea structurii organizatorice s-a realizat prin *Hotărâre a Consiliului Județean Botoșani*. Procesul de revizuire a *Planului*

s-a bazat pe o structură organizatorică formată din *Comitet de Coordonare, Grup de Lucru și Coordonator PLAM*, instituționalizată prin *HCJ Botoșani*. Structura organizatorică a *PLAM* va asigura continuitatea procesului, prin implicarea în implementare, monitorizare și revizuire periodică a *PLAM*. Pentru revizuirea *PLAM* s-au reconsiderat scopurile, obiectivele, țintele problemelor și indicatorii de mediu care vor fi luați în considerație pentru stabilirea acțiunilor.

Pentru revizuirea *PLAM Botoșani* a fost utilizată metodologia cuprinsă în „*Ghidul practic al planificării de mediu*” - http://www.anpm.ro/ghidul_practic_al_panificarii_de_meniu-525 - elaborat de un grup de experți în cadrul proiectului de twinning RO 2006/IB/EN/09 „*Implementation and Enforcement of the Environmental Acquis at National Level and Coordination of the 8 Regional Twinning Projects*”.

În vederea elaborării formei revizuite a *PLAM*-ului, pentru fiecare problemă de mediu s-a stabilit:

- ☒ **Scopul pentru mediu**, care reprezintă elementul de îndrumare strategică a eforturilor pe termen lung pentru rezolvarea problemei;
- ☒ **Obiectivele pentru mediu**, care sunt angajamentele măsurabile care trebuie atinse într-un interval de timp pentru atingerea scopului stabilit;
- ☒ **Țintele pentru mediu**, reprezentând cuantificarea a ceea ce se dorește a se realiza într-un interval de timp prestabilit pentru atingerea obiectivului;
- ☒ **Indicatorii de mediu**, care sunt elementele de referință pentru cuantificarea și evaluarea rezultatelor acțiunilor.

Pe baza celor stabilite s-au identificat acțiuni posibile pentru atingerea obiectivelor. La identificarea acțiunilor s-au avut în vedere punctele slabe existente și s-a urmărit compensarea acestora prin acțiuni care au vizat îmbunătățirea și/ sau întărirea unor domenii.

Principalele obiective ale PLAM sunt:

- ◆ *identificarea, evaluarea și ierarhizarea problemelor de mediu, stabilirea priorităților pentru acțiune;*
- ◆ *îmbunătățirea condițiilor de mediu din comunități prin implementarea acțiunilor de soluționare a problemelor de mediu prioritare;*
- ◆ *promovarea conștientizării publicului și implicarea acestuia în elaborarea și implementarea planului;*
- ◆ *promovarea parteneriatului între autoritățile locale și alte sectoare ale comunității;*
- ◆ *întărirea capacității instituțiilor locale în administrarea și implementarea programelor pentru protecția mediului;*
- ◆ *implementarea mai eficientă a legislației pentru protecția mediului.*

Participarea publicului este un element esențial al PLAM. Publicul nu trebuie doar informat despre proces și despre rezultatele acestuia, dar și implicat în diferitele etape ale *PLAM*. Membrii comunității vor fi implicați în identificarea problemelor/aspectelor de mediu, în formarea viziunii comunității referitoare la condițiile

de mediu pentru generațiile actuale și viitoare, în participarea la luarea deciziilor privind planificarea de mediu. Implicarea publicului încă de la începutul procesului va asigura sprijinul și implicarea acestuia în etapele ulterioare.

Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) pentru județul Botoșani:

- ✍ reprezintă strategia pe termen scurt, mediu și lung pentru soluționarea problemelor de mediu din județ prin abordarea principiilor dezvoltării durabile și în concordanță cu *Planul Național de Acțiune pentru Protecția Mediului* și cu *Programele de Dezvoltare locale, județene și regionale*;
- ✍ promovează ideea parteneriatului și a unor mecanisme economice pentru dezvoltarea unei finanțări durabile pe termen lung pentru soluționarea problemelor de mediu în corelație cu dezvoltarea socială și economică;
- ✍ este elaborat în viziunea unei dezvoltări durabile a comunităților din județul Botoșani și a județului în ansamblu, vizând nu numai toți factorii de mediu, ci și aspectele specifice privind sănătatea și calitatea vieții populației, legislația, educația ecologică.

Metodologia folosită pentru realizarea revizuirii PLAM a fost cea participativă. Structura organizatorică a PLAM-ului pentru județul Botoșani este eterogenă și în cadrul acesteia participă reprezentanți din toate domeniile de activitate. Având la bază propunerile membrilor grupului de lucru și consultând comitetul de coordonare, s-a întocmit *lista exhaustivă a problemelor de mediu* de la nivelul județului, s-au identificat și priorizat problemele de mediu. Fiecărei probleme de mediu i-au fost alocate *criterii calitative de evaluare a riscului* (extrem, mare, semnificativ, considerabil, redus) stabilite în funcție de dimensiunea impactului, intensitatea și persistența/reversibilitatea acestuia. Pe baza acestor rezultate au fost întocmiți *arborii problemelor și arborii obiectivelor* pentru fiecare factor de mediu, fapt ce a contribuit la *elaborarea planului de acțiune*. Pornind de la acești arbori au fost stabilite obiectivele generale și cele specifice, cărora li s-au atribuit *acțiuni specifice*, cu termene de realizare și responsabilități.

Astfel, **pentru județul Botoșani au fost identificate 10 categorii de probleme/aspecte de mediu**. În cadrul fiecărei categorii s-au stabilit anumite probleme individuale prioritare pentru care a fost elaborat *Planul de acțiune* propriu-zis, respectiv:

- ❖ *calitatea și cantitatea necorespunzătoare a apei potabile;*
- ❖ *poluarea apelor de suprafață și subterane;*
- ❖ *pericole generate de catastrofe/fenomene naturale și antropice;*
- ❖ *poluarea atmosferei;*
- ❖ *poluarea solului;*
- ❖ *urbanizarea mediului;*
- ❖ *gestiunea necorespunzătoare a deșeurilor;*
- ❖ *degradarea mediului natural și construit;*
- ❖ *educație ecologică;*
- ❖ *turism.*

Factorii de stres pentru mediu și impactul acestora au fost analizați separat pentru apă, aer și sol. Natura impactului a fost clasificată în trei categorii, fiecare tratată separat, respectiv:

- *impactul asupra sănătății umane;*
- *impactul asupra mediului;*
- *impactul asupra calității vieții.*

Scopul acestui proces a fost acela de a identifica liniile directoare de acțiune, prin enunțarea obiectivelor importante și acțiunilor generale aferente acestora. S-a creat cadrul general de acțiune, planul fiind dezvoltat avându-se în vedere această abordare strategică.

Din tendințele identificate se poate aprecia că, în viitor, factorii de influență asupra consumului vor fi în continuare reprezentați de atenția tot mai mare acordată prețurilor, de scăderea numărului de locuitori coroborată cu îmbătrânirea populației, de împuținarea materiilor prime, dar și de accesul tot mai facil la internet, determinat de dezvoltarea tehnologică.

Efectele presiunii acestor factori sunt creșterea vârstei de pensionare, încurajarea oamenilor de a-și face sisteme de pensie alternative, apariția de noi nișe de piață, consumul responsabil și cu atenție mai mare la ceea ce se consumă (care va deveni o necesitate).

Potrivit unui studiu ³²⁰ recent, factorii care vor face ca oamenii să trăiască mai durabil, chiar dacă vor sau nu, sunt: *costurile resurselor, conștientizarea și educația, interesul propriu (al valorii în economisirea pe termen lung: eficiența energetică, durabilitate, revânzarea unor produse), sentimentul cetățenesc, stimulentele pozitive și negative (reduceri, scăderea facturii la energie, plata unor amenzi pentru nerecyclarea produselor), obiceiurile și lipsa altor opțiuni.*

În anii următori, va fi nevoie de modele de producție și de consum durabile nu numai pentru alimente, dar și pentru restul produselor și serviciilor. **Obiectivul național pentru 2030**, în ceea ce privește producția și consumul durabile, cuprins în **Strategia națională pentru Dezvoltare Durabilă a României**, prevede decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.

Se preconizează **trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare**, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: *diminuarea generării de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în*

---

³²⁰ Sursa: studiul "Consumatorul în 2020 - Citește semnele" elaborat de Deloitte

ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară urmează a se face prin schimbarea mentalității, prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție. Acesta se va realiza, printre altele, și prin generalizarea practicilor UE de aplicare a criteriilor de performanță ecologică, economică și socială în achizițiile publice (achiziții publice durabile), de dezvoltare și implementare a tehnologiilor eco-eficiente și de conștientizare a publicului larg asupra virtuților și avantajelor directe ale unui model sustenabil de producție și consum ³²¹.

8.9. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
ARII NATURALE ȘI ZONE PROTEJATE	
Suprafețe de spațiu verde neamenajate corespunzător și lipsa unui evidențe exacte a tuturor suprafețelor verzi din municipiu	Înființarea de noi zone protejate la nivelul ariei de implementare SIDU ca urmare a identificării zonelor cu elemente de cadru natural (vegetație/ faună) care necesită protecția în vederea conservării
SCHIMBĂRI CLIMATICE ȘI RISCURI	
Analiza variațiilor de temperatură în Zona Metropolitană Botoșani a scos în evidență schimbări semnificative în toate anotimpurile: o încălzire de mai mult de 2°C iarna și 1°C primăvara și o tendință de răcire ușoară în timpul toamnei, ne semnificativă însă din punct de vedere statistic	Se recomandă ca autoritățile publice locale să fie în continuare angrenate în realizarea unor politici de dezvoltare durabilă a localităților, acordând o atenție majoră îmbunătățirii calității vieții cetățenilor prin utilizarea rațională a resurselor
Se remarcă variații ale precipitațiilor în Zona Metropolitană Botoșani, cu tendințe semnificative de creștere a cantității de precipitații în anotimpul de toamnă	Implementarea unui sistem inteligent de colectare a apelor pluviale în scopul utilizării acestora pentru irigarea întregii zone metropolitane
Expunerea ridicată a municipiului la fenomene naturale și antropice de degradare a solurilor, mai ales sub forma alunecărilor de teren și a eroziunii, cu impact negativ inclusiv asupra producției agricole, precum și existența mai multor situri brownfield	Nevoia de îmbunătățire a managementului riscurilor

³²¹ Sursa: [www.http://dezvoltaredurabila.gov.ro](http://dezvoltaredurabila.gov.ro)

Sistemul de avertizare în caz de situații de urgență este uzat fizic și moral, nu există hărți de risc pentru alunecările de teren

Nevoia de îmbunătățire a managementului riscurilor

Volumul ridicat al emisiilor de CO₂ și a poluării fonice generate de traficul auto

Nevoia de sprijinire a transportului în comun și a celui nemotorizat în defavoarea autovehiculelor personale.

9. INTERVENȚII SMART CITY

9.1. CONCEPTUL SMART CITY

9.1.1. Ce este un oraș inteligent/Smart City

Orașul inteligent sau smart city este un model abstract de reprezentare a spațiului urban în contextul progresului tehnologic și al mutațiilor climatice și societale. Smart city nu este un oraș în sine ci o reprezentare a ceea ce se dorește a fi orașul prin prisma evoluției sale și a contextului tehnologic și comportamental.

Există o largă varietate de definiții ale conceptului de oraș inteligent. Cea mai larg acceptată este aceea că *Smart City reprezintă o zonă urbană care creează dezvoltare durabilă și calitate a vieții ridicate prin excelență în domeniile de activitate, ca rezultat al unui capital uman solid, capital social și infrastructură ICT, folosirea tehnologiilor digitale pentru ridicarea standardului de viață, reducerea costurilor și o comunicare mai bună cu cetățenii* (Baltac 2015).

Comisia Europeană – Digital Single Market, reprezintă „smart city” ca pe o comunitate în care rețelele și serviciile tradiționale devin mai eficiente prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri.

O altă definiție comună spune că „un Oraș Smart, este cel care integrează tehnologiile informației și comunicațiilor pentru utilizarea eficientă a resurselor și infrastructurilor în scopul asigurării necesităților cetățenilor săi”, această definiție fiind specifică industriei și producătorilor de tehnologii. Potrivit lui Giffinger și altor autori, orașul inteligent denotă un oraș care performează bine, într-un mod care arată în perspectivă economia, guvernarea, oamenii, mobilitatea, modul de viață, pe baza unor combinații inteligente de inovații și activități. Conceptul subliniază importanța inițiativelor autorităților de a investi pentru competitivitatea, sustenabilitatea, atractivitatea orașelor și creșterea nivelului de trai prin accentul

pus pe economie, tehnologie, construirea infrastructurii și protejarea mediului natural, resurse umane și comunități, guvernanță, politici, management și organizare.

Prin urmare, orașul inteligent presupune implementarea tehnologiilor, utilizarea metodelor de colaborare și implicare a cetățenilor, cât și diferite metode, procese, soluții digitale și/sau tehnologii inovatoare care să permită un mediu urban mai durabil (Huovila A. & others, 2017:114). Practic, acest deziderat presupune ca centrele urbane să adopte o abordare holistică și integrată, care să acopere fiecare aspect al vieții cetățenilor într-un sistem interconectat de: gestionarea resurselor - protecția mediului - calitatea vieții.

La nivelul Uniunii Europene, conștientizarea schimbărilor climatice și a impactului din ce în ce mai accentuat pe care acestea îl au în mediul urban, a determinat stabilirea unor obiective ambițioase pentru anii 2020, 2030 și 2050.

România și-a asumat obiective și ținte similare, prin *Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă*, aliniată și la obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite de Națiunile Unite.

Conceptul Smart City presupune **colectarea, analiza și distribuția de date despre oraș, comunități și organizații**, folosind standarde comune, astfel încât să poată fi ușor integrate în diverse structuri interconectate și să fie reutilizate. La fel de importantă este disponibilitatea datelor în orice moment, într-un format relevant. De aceea, transpunerea informațiilor din teren în hărți digitale și bănci de date geo-spațiale reprezintă o prioritate cheie și fundamentul care stă la baza construirii oricărui sistem smart city.

Necesitatea unui capitol *Smart City* rezidă din faptul că orașul inteligent este un concept foarte dinamic, un proces de transformare continuă prin inovare tehnologică, urbanistică și managerială, o serie de pași prin care orașele devin mai locuibile și reziliente și, implicit, mai apte să răspundă rapid noilor provocări ce apar.

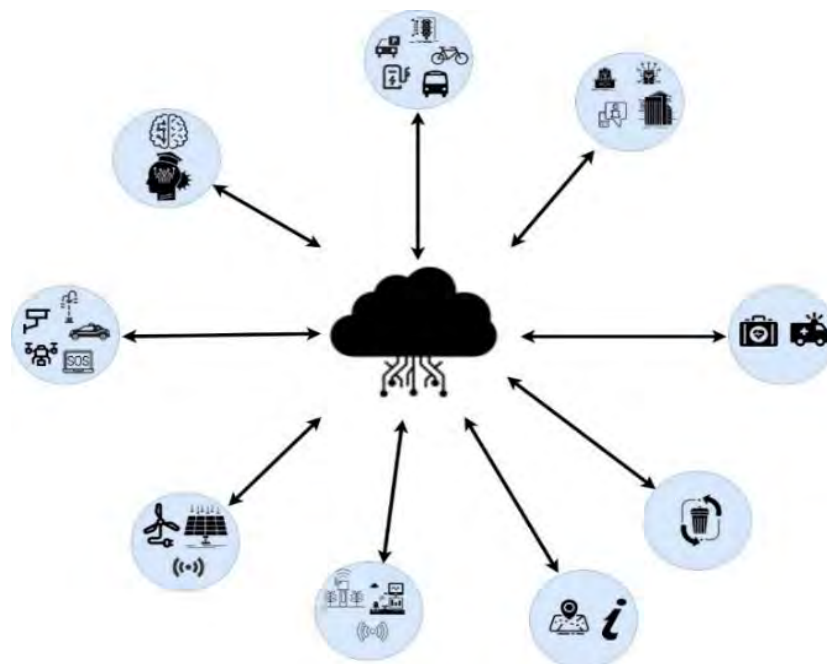

Fig. 9.1. Smart city și tehnologie

Un oraș inteligent este o comunitate în care principalele funcțiuni sunt abordate într-o manieră inteligentă/smart, cum ar fi: *economie inteligentă, clădiri inteligente, mobilitate inteligentă, infrastructură inteligentă, tehnologie inteligentă, energie inteligentă, educație și sănătate inteligente, turism inteligent, cetățeni inteligenți și administrație inteligentă*. Toate aceste domenii/funcțiuni, aferente unui oraș inteligent, necesită identificarea unor soluțiilor IT&C care să permită optimizarea și accesibilizarea acestora.

Tab. 9.1. Dimensiunile de analiză ale orașului inteligent (smart city) ³²²

<i>Dimensiune</i>	<i>Domeniu</i>	<i>Indicator</i>
Mediu urban	<i>Clădiri inteligente</i>	<i>Clădiri certificate ca sustenabile/ eficiente energetic</i>
		<i>Locuințe inteligente</i>
	<i>Managementul resurselor naturale</i>	<i>Energie</i>
		<i>Amprenta de Carbon</i>
		<i>Calitatea aerului</i>
		<i>Managementul deșeurilor</i>
		<i>Consumul de apă</i>
	<i>Dezvoltare urbană sustenabilă</i>	<i>Planificare pentru reziliența la schimbările climatice/ combaterea schimbărilor climatice</i>
		<i>Densitatea populației</i>
<i>Spațiu verde/ locuitor</i>		
Mobilitate	<i>Transport eficient</i>	<i>utilizarea transportului cu emisii scăzute de CO2 sau fără emisii</i>
	<i>Acces/ transport multimodal</i>	<i>transport public</i>
	<i>Acces/ transport multimodal</i>	<i>transport public</i>
	<i>Tehnologie și infrastructură</i>	<i>Sisteme inteligente (unice) pentru plata transportului public</i>
		<i>Acces la informație în timp real</i>
Administrație	<i>Servicii online</i>	<i>Proceduri/ servicii online</i>
		<i>Plăți electronice online</i>
	<i>Infrastructură</i>	<i>acoperirea cu Internet WiFi</i>
		<i>acoperirea cu Internet cu bandă largă</i>
		<i>acoperirea cu rețele de senzori</i>
		<i>operațiuni integrate de siguranță și sănătate publică</i>
	<i>Administrație deschisă</i>	<i>date deschise</i>
<i>aplicații mobile bazate pe date deschise</i>		

³²² Sursa: Metodologia pentru evaluarea orașelor inteligente 2014, Boyd Cohen

		<i>politică publică de confidențialitate pentru a proteja datele confidențiale ale cetățenilor</i>
Economie	<i>Antreprenoriat și inovare</i>	<i>noi start-up-uri</i>
		<i>cercetare și dezvoltare (CDI)</i>
		<i>rata de ocupare a forței de muncă</i>
		<i>inovare</i>
	<i>Productivitate</i>	<i>PIB/ locuitor</i>
<i>Conexiuni locale și globale</i>		<i>exporturi și investiții străine</i>
		<i>evenimente internaționale</i>
Comunitate (locuitori)	<i>Incluziune</i>	<i>locuințe conectate la Internet</i>
		<i>acces la smartphone-uri</i>
		<i>oportunități de implicare civică</i>
	<i>Educație</i>	<i>educație secundară</i>
		<i>absolvenți ai învățământului universitar</i>
	<i>Creativitate</i>	<i>Imigranți și multiculturalitate</i>
<i>locuri de muncă în industriile creative</i>		
Locuibilitate	<i>Cultură și bunăstare</i>	<i>condiții de viață</i>
		<i>coeficientul Gini</i>
		<i>calitatea vieții</i>
		<i>investiții în cultură</i>
	<i>Siguranță</i>	<i>criminalitate</i>
		<i>utilizarea soluțiilor inteligente pentru prevenirea infracțiunilor</i>
	<i>Sănătate</i>	<i>acces la istoricul medical (unitar/ unificat) al pacienților</i>
		<i>speranța de viață</i>

Transformarea Municipiului Botoșani pentru a deveni un oraș inteligent va avea urmări asupra inovării tehnologice, transporturilor inteligente, creșterii eficienței energetice, vieții cetățenilor, lucrătorilor și întreprinderilor, prin numeroase schimbări legate, de exemplu, de muncă la distanță, de e-democrație, de transparență sporită și facilitarea unei participări mai active la procesul decizional.

Un oraș inteligent este o sursă de servicii publice de calitate orientate către binele cetățeanului, în care toate proiectele elaborate de către administrație vor avea un singur punct central – cetățeanul – având ca și rezultate standard de viață și operaționale mai ridicate pentru cetățeni și întreprinderi, oferind noi posibilități de ocupare a forței de muncă printr-un ecosistem antreprenorial mai inovator, de durabilitate ecologică sporită.

Dezvoltarea durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate domeniile ce țin de dezvoltare urbană, securitate informațională, eficiență energetică, regenerare urbană, mobilitate urbană.

În 2020, Comisia Europeană a direcționat eforturile statelor membre către demararea tranziției către o Europă echitabilă, neutră din punct de vedere climatic și

digitală și a propus, printr-o abordare pragmatică, definirea unor inițiative concrete care vor fi apoi negociate și puse în practică în cooperare cu Parlamentul European, cu statele membre și cu alți parteneri:

"O Europă pregătită pentru era digitală: o nouă Strategie europeană privind datele va permite Uniunii să profite la maximum de valoarea enormă pe care o reprezintă în economia digitală datele fără caracter personal ca bun care se răspândește neconținut și este continuu reutilizabil. Aceasta va prevedea utilizarea în condiții optime a potențialului datelor digitale și dezvoltarea și promovarea utilizării inteligenței artificiale într-un mod care să respecte valorile noastre europene și drepturile fundamentale. O nouă Strategie industrială pentru Europa va consolida capacitățile noastre industriale și de inovare, iar Actul legislativ privind serviciile digitale va consolida piața unică a serviciilor digitale și va oferi întreprinderilor mai mici claritatea juridicii și condițiile concurențiale echitabile de care au nevoie."

În viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021 – 2027, finanțările europene pentru dezvoltare se vor concentra pe domeniile de specializare inteligentă. România are acum două strategii naționale care menționează cinci domenii de bază pentru specializare inteligentă dar, pe lângă acestea, fiecare dintre cele 8 regiuni de dezvoltare are propria sa strategie, cu o listă proprie de domenii identificate. Toate acestea trebuie analizate și îmbinate pentru a obține niște direcții coerente de dezvoltare durabilă.

În stabilirea obiectivelor strategice de tip smart city pentru perioada 2021-2027 trebuie avute în vedere și obiectivele de politică propuse și în documentul „**Romania Catching-Up Regions - Dezvoltare urbană sustenabilă 2021-2027**”, emis de Banca Mondială, Comisia Europeană și Guvernul României, respectiv:

- **Obiectivul de politică 1:** O Europă mai inteligentă - Transformare industrială inovatoare și inteligentă
- **Obiectivul de politică 2:** O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică - Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
- **Obiectivul de politică 3:** O Europă mai conectată - mobilitate și conectivitate regională a tehnologiei informației și comunicațiilor
- **Obiectivul de politică 4:** O Europă mai socială - implementarea pilonului european al drepturilor sociale
- **Obiectivul de politică 5:** O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.

În mod fundamental un oraș inteligent este despre oameni. În acest moment orașele se află în competiție globală pentru investiții, locuri de muncă și inovare. Capacitatea creativă a orașului este determinată de măsura în care putem să exploatăm sustenabil potențialul uman, identitatea locală și resursele astfel încât să devenim competitivi și atractivi.

Capitolul *Smart City* are drept obiective adaptarea orașului la provocările societății actuale prin creșterea calității vieții, economisirea resurselor și **inovare pentru dezvoltare**. Prin realizarea și implementarea acestui capitol, Municipiul Botoșani dorește să devină sustenabil și să planifice dezvoltarea într-un mod orientat către cetățeni, către creșterea calității vieții, să folosească rațional toate resursele de care dispune, să protejeze mediul (prin reducerea amprentei de carbon) și să genereze venituri pentru o dezvoltare inteligentă pe termen lung.

La nivel european, Uniunea Europeană pune dezvoltarea durabilă în centrul preocupărilor sale, considerând că principiile Agendei 2030 au la bază principiile și valorile pe care se întemeiază Uniunea Europeană.

La nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare este *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*. Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea *Agendei 2030* și implementarea unui set de 17 obiective. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

9.1.2. Viziune

Municipiul Botoșani va juca un rol important în dezvoltarea regională cu impact asupra dezvoltării economiei naționale și cu rezultate considerabile în transformarea zonelor urbane în zone urbane inteligente – smart city. Prin implementarea conceptului de smart city, Municipiul Botoșani dorește o poziționare la nivel european în ceea ce privește calitatea vieții cetățenilor, a deschiderii către micii întreprinzători și industriile creative precum și a orientării către decarbonizarea activităților urbane.

Pentru atingerea acestor obiective este importantă orientarea către cetățean și nevoile acestuia, definirea unor direcții de dezvoltare urbană care să conducă la creșterea calității vieții în municipiul Botoșani și implicarea activă a cetățenilor pentru identificarea soluțiilor specifice orașelor inteligente în scopul dezvoltării urbane durabile.

Abordarea Municipiului Botoșani ca oraș inteligent este strâns legată de o abordare integrată a funcțiunilor unui oraș și implică direct deschiderea către investiții sustenabile și către mediul economic cu accent pe întreprinderile mici și mijlocii și industriile creative.

Activitățile urbane au impact foarte ridicat asupra mediului natural și biodiversității, acest aspect fiind foarte important în dezvoltarea orașului și în alegerea soluțiilor care să susțină această dezvoltare durabilă. Impactul asupra mediului trebuie să constituie un criteriu important în alegerea soluțiilor de implementare a diferitelor proiecte și sisteme astfel încât, atât pe durata implementării, cât și ulterior pe durata operării sistemele să aibă un impact cât mai mic sau să fie neutre din punct de vedere al impactului.

Sistemele și tehnologiile suport pentru dezvoltarea orașului inteligent au capacitatea de a colecta și stoca volume mari de date și care, prin intermediul tehnicilor moderne de

tip data mining și big data pot furniza informații utile activităților urbane. Cheia dezvoltării sistemului urban de gestionare a datelor este deschiderea datelor și utilizarea acestora de toate entitățile publice sau private în scopul eficientizării prelucrării și stocării datelor.

Orașul inteligent Botoșani va fi accesibil tuturor cetățenilor și va furniza serviciile necesare conectării activităților și funcțiilor urbane.

Două dintre cele mai importante direcții vitale pentru dezvoltarea unui oraș inteligent sunt educația (care poate fi generală sau specializată pe anumite domenii importante ale orașului inteligent) și inovarea ca rezultat atât al educației cât și a cadrului deschis oferit de municipiul Botoșani.

Pornind de la aceste 6 direcții de dezvoltare se poate contura o traiectorie în dezvoltarea orașului inteligent Botoșani și se pot identifica măsurile și acțiunile ce trebuie implementate.

9.2. BOTOȘANI – SMART CITY

9.2.1. Oameni inteligenți (Smart People)

La nivel internațional există o puternică tendință de urbanizare a populației ceea ce va duce la o puternică migrare a populației rurale către orașe dar și la o competiție între orașe pentru atragerea oamenilor și resurselor. Orașele care se vor adapta rapid la tendințele pieței, în timp ce își vor alinia și diversifica oportunitățile educaționale, cele care vor susține creativitate și implicarea activă a cetățenilor vor deveni mai atractive pentru a păstra forța de muncă existentă și pentru a crea un cadru de dezvoltare a cetățenilor.

9.2.2. Obiective

Pentru dezvoltarea și implementarea conceptului "**Botoșani – oraș inteligent**" au fost definite următoarele obiective care se vor fi îndeplinite prin intermediul intervențiilor specifice fiecărei componente a conceptului de smart city.

ORIENTAREA CĂTRE CETĂȚEAN

Orașul trebuie să fie dezvoltat pentru locuitorii acestuia și pentru a asigura un nivel ridicat al calității vieții în spațiul urban. Interesele și nevoile cetățenilor trebuie să primeze și funcțiunile orașului trebuie integrate pentru dezvoltarea unui mediu urban deschis și atractiv pentru locuitorii orașului.

DESCHIS PENTRU INVESTIȚII ȘI MEDIUL ECONOMIC

Botoșani Smart City va fi deschis investițiilor în ideea antrenării locuitorilor în activități economice care să contribuie la bunăstarea lor și care să permită o dezvoltare armonioasă și durabilă a orașului. Mediul economic trebuie să aibă același obiectiv principal, calitatea vieții locuitorilor din Municipiul Botoșani și asigurarea unui cadru economic deschis acestora.

PRIETENOS CU MEDIUL

Dezvoltarea, extinderea și evoluția orașului Botoșani trebuie făcute în spiritul protejării mediului, biodiversității și a decarbonizării. Schimbările climatice pot genera măsuri în dezvoltarea urbană care să aibă impact negativ asupra mediului natural. Abordarea de la început a problematicilor mediului și schimbărilor climatice în dezvoltarea orașului inteligent Botoșani, poate permite identificarea soluțiilor de smart city care să amplifice efectele benefice și să reducă impactul negativ asupra mediului.

DATE DESCHISE

Datele sunt la acest moment un bun mai valoros decât rezervele de petrol prin prisma potențialului oferit de prelucrarea acestora (ex. data mining) și identificarea unor soluții și argumentarea unor decizii. Deschiderea datelor colectate și prelucrate de sistemele specifice unui oraș inteligent va accelera dezvoltarea orașului și atingerea obiectivelor propuse.

ACCESIBILITATE ȘI CONECTIVITATE

Calitatea vieții locuitorilor municipiului Botoșani este strâns legată de accesibilitate și de disponibilitatea serviciilor publice și a resurselor orașului iar conectivitatea dintre funcțiunile orașului inteligent va permite dezvoltarea durabilă a acestuia.

EDUCAȚIE ȘI INOVARE

Educarea locuitorilor municipiului Botoșani atât în forma instituționalizată cât și cea informală constituie investiția cea mai eficientă în dezvoltarea unui oraș inteligent. Această activitate este însoțită de inovare și de creativitatea cetățenilor pentru dezvoltarea unui mediu urban care să asigure un nivel ridicat al calității vieții.

Pentru atingerea acestor obiective este nevoie de o dezvoltare a conceptului de smart city pornind de la cele 6 componente (Oameni Inteligenți/Smart OS, Mobilitate Inteligentă MI, Administrare Inteligentă AI, Economie Inteligentă EI, Mediu Inteligent/Smart MS și Mod de Viață Inteligent MV) și încheind cu domeniile de intervenție și proiectele asociate acestora.

9.2.3. Mobilitate inteligentă (Smart Mobility)

Mobilitatea urbană definește ansamblul deplasărilor persoanelor pentru activități cotidiene legate de muncă, activități și/sau necesități sociale (sănătate, învățământ, etc),

cumpărături și activități de petrecere a timpului liber înscrise într-un spațiu urban. Pentru asigurarea unei mobilități urbane durabile, este necesară o planificare strategică prin care să fie corelate dezvoltarea teritorială a localităților din zona periurbană cu nevoile de mobilitate și transport al persoanelor, bunurilor și mărfurilor.

Această planificare este realizată prin *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă*, care, conform definiției din documentele Uniunii Europene, este un document strategic de politică publică ce are drept scop satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și activităților economice în arealurile urbane pentru o mai bună calitate a vieții, adresându-se tuturor modurilor și sistemelor de transport din întreaga aglomerație urbană: public sau privat, de marfă sau de pasageri, motorizat sau nemotorizat, în mișcare sau în staționare.

Pentru asigurarea unei mobilități inteligente, este necesară o infrastructură inteligentă, care să permită colectarea și procesarea unei cantități mari de informații obținute în timp real, prin intermediul senzorilor și tehnologiei, cu scopul de a oferi cele mai eficiente servicii de transport cetățenilor.

Sistemul de semaforizare utilizat la acest moment nu are o eficiență suficientă pentru a asigura creșterea fluenței traficului pe arterele pe care este implementat, mai ales în orele de vârf, neavând capacitatea de a culege date în timp real asupra volumelor de trafic existente și de a adapta parametrii de semaforizare în consecință.

9.2.4. Administrație inteligentă (Smart Governance)

Trăim într-o lume în care cetățeanul devine din ce în ce mai conștient de drepturile și rolul său în societate, venite în completare a obligațiilor pe care Statul așteaptă ca acesta să și le îndeplinească. Situația aceasta este în mod natural generată de schimbările prin care trece administrația publică din toate statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv România. Un alt pilon important al unui smart city este reprezentat de Administrație. Administrația locală trebuie să asigure un management integrat și unitar al tuturor proiectelor existente, în desfășurare și viitoare. În acest context, introducerea de măsuri de digitizare și oferirea accesului online la servicii publice simplifică în mare măsură activitatea derulată de personalul din cadrul primăriei și conduce la o comunicare mai bună atât în interiorul primăriilor, cât și în relația cu cetățenii.

9.2.5. Economie inteligentă (Smart Economy)

Noțiunea de Economie smart (Smart Economy) surprinde mai multe aspecte din interiorul unui oraș (capital uman, social, urbanism, infrastructură, IT etc.). Astfel, economia smart reprezintă abordarea activităților economice prin prisma orașelor inteligente.

Prioritățile din sfera economică care trebuie avute pentru atingerea dezideratului de economie smart sunt:

- ▶ *Dezvoltarea inteligentă, bazată pe cunoaștere și inovare*
- ▶ *Dezvoltarea sustenabilă, prin promovarea unei economii mai eficiente și mai competitive*
- ▶ *Dezvoltarea intensivă, prin promovarea unei economii cu rate ridicate de angajare a resurselor umane*
  - *Pentru atingerea acestor deziderate, economia smart se concentrează pe următoarele domenii, ce pot asigura soluții inteligente pentru creșterea calității vieții:*
- ▶ *Antreprenoriat/productivitate/competitivitate*
- ▶ *Turism atractiv și interconectat*
- ▶ *Flexibilitate și ocuparea forței de muncă.*

9.2.6. Mediul și infrastructură inteligentă (Smart Environment)

Sistemele inteligente asociate noțiunii de smart city pot avea mari contribuții în reducerea costurilor, precum și în îmbunătățirea siguranței și fiabilității în funcționarea utilităților publice.

Astfel de sisteme pot asigura un raport optim între consumul de resurse și necesitățile reale, reducerea sau, după caz, minimalizarea pierderilor de resurse.

Dotările care sunt necesare se încadrează în următoarele categorii:

- ✓ *Rețele electrice inteligente – colectarea de date privind consumul de energie*
- ✓ *Optimizarea proceselor de producție și distribuție a energiei*

- ✓ Eliminarea pierderilor de energie
- ✓ Monitorizarea și gestionarea rețelelor de alimentare cu apă
- ✓ Managementul deșeurilor
- ✓ Cogenerare
- ✓ Clădiri active
- ✓ Iluminat public inteligent
- ✓ Optimizarea intervențiilor la rețelele de utilități.

9.2.7. Mod de viață inteligent (Smart Living)

Îmbunătățirea serviciilor și accesului la asistența medicală de calitate este esențială pentru funcționarea unei societăți durabile centrate pe pacient și prevenție. Trebuie asigurat un cadru adecvat pentru promovarea unui mod de viață sănătos și proactiv, favorizarea activităților sociale și prevenția și educația medicală. Abordarea sănătății și bunăstării populației trebuie să includă și abordarea bolilor psihice și a dizabilităților.

Turismul inteligent este o componentă importantă a unui oraș inteligent. Atragerea a cât mai multor turiști, atât interni, cât și externi, va duce la o creștere economică sigură pentru comunitate.

Turismul inteligent se referă la aplicarea tehnologiei informației și comunicațiilor, pentru dezvoltarea de instrumente și abordări inovatoare pentru îmbunătățirea acestuia.

9.2.8. Platforma integratoare Smart City

Platforma integratoare Smart City este elementul de bază al unui oraș inteligent.

În acest sens, fiecare comunitate va trebui să fie proiectată astfel încât să fie gestionată pe baza unei platforme de management deschis și inteligent, care să funcționeze ca un tablou de bord digital, pentru interconectarea tuturor sistemelor de maxim interes ale comunității: urbanism și mediu, drumuri și transporturi, rețele energetice și de utilități, rețelele TIC și infrastructura de telecomunicații de fibră, clădiri publice și clădiri rezidențiale, resurse naturale, gestionarea apei și a

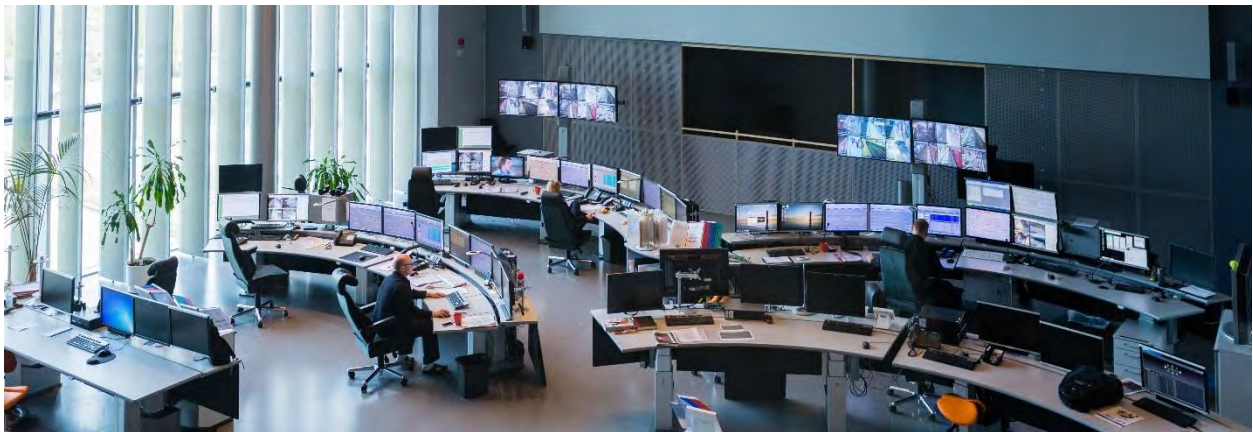

deșeurilor, infrastructură socială, sănătate și siguranță publică, educație și cultură, administrație și servicii publice.

Astfel, într-un *Centru de Comandă și Control* se pot integra, controla și monitoriza toate sistemele din oraș:

- ◆ *Sistemul economic;*
- ◆ *Sistemul de guvernare;*
- ◆ *Infrastructura de comunicații și transport;*
- ◆ *Infrastructura de utilități publice;*
- ◆ *Rețeaua de sănătate;*
- ◆ *Sistemul educațional;*
- ◆ *Sistemul de securitate publică;*
- ◆ *Sistemul de turism;*
- ◆ *Mediul și infrastructura de mediu.*

9.2.9. Plan de acțiuni

Dezvoltarea municipiului Botoșani ca oraș inteligent este strâns legată de o abordare integrată a funcțiilor orașului și de implicarea directă a municipalității în crearea unui mediu economic deschis și flexibil care să faciliteze investițiile sustenabile și să promoveze întreprinderile mici și mijlocii și industriile creative.

Printre **componentele de tip Smart City existente la nivelul Municipiului Botoșani**, se pot menționa:

- ☞ **Aplicația Botoșani City Report**, introdusă pentru cetățenii municipiului Botoșani care doresc să sesizeze probleme ce țin de autoritatea publică locală;
- ☞ **Registratură electronică** în cadrul *Primăriei Municipiului Botoșani*, ocazie cu care cetățenii municipiului Botoșani pot formula cereri și petiții online, prin crearea unui cont de utilizator pe platforma PMB;

- ☞ **Open and Agile Smart Cities**, având misiunea de a uni orașele pentru a crea o piață deschisă a orașelor inteligente, bazată pe nevoile orașelor și comunităților.

Activitățile desfășurate în zonele urbane au un impact puternic asupra mediului natural și biodiversității, acest aspect fiind foarte important în dezvoltarea durabilă a orașului și în alegerea soluțiilor care să susțină această dezvoltare durabilă. Impactul asupra mediului trebuie să constituie un criteriu primordial în alegerea soluțiilor de implementare a diferitelor proiecte și sisteme astfel încât, atât pe durata implementării, cât și ulterior, pe durata operării, sistemele să aibă un impact cât mai mic sau să fie neutre din punct de vedere al impactului asupra mediului.

Sistemele și tehnologiile suport pentru dezvoltarea și implementarea conceptului de oraș inteligent au capacitatea de a colecta și stoca volume mari de date, de a prelucra aceste date și de furniza suport în luarea deciziilor la nivelul zonelor urbane. Cheia dezvoltării sistemului urban de colectare și gestionare a datelor este deschiderea datelor și utilizarea acestora de către toate entitățile publice sau private în scopul eficientizării prelucrării și stocării datelor.

Pentru **dezvoltarea Municipiului Botoșani ca oraș inteligent**, se propun următoarele **acțiuni și măsuri**:

❖ **Educație digital și învățare pe tot parcursul vieții**

- *Educație pe tot parcursul vieții și dezvoltarea competențelor digitale;*
- *Digitalizarea procesului de educație;*
- *Dezvoltarea de competențe digitale pentru persoanele vulnerabile;*

❖ **Societate incluzivă**

- *Implicare activă în societate prin voluntariat: acțiuni de implicare a cetățenilor prin realizarea sau susținerea platformelor digitale pentru atragerea de fonduri și voluntariat;*
- *Programe de instruire pentru familii și copii defavorizați, pentru utilizarea noilor tehnologii, inclusiv pentru crearea de competențe digitale;*

❖ **Managementul mobilității urbane**

- *Dezvoltarea de sisteme integrate de management al mobilității urbane;*
- *Dezvoltarea de platforme suport pentru sistemele de management al mobilității;*
- *Informarea activă și dinamică în timpul călătoriei;*
- *Măsuri active de managementul parcarilor;*
- *Implementare/extindere sistem de management al transportului public și ticketing;*
- *Integrarea sistemelor tarifare pentru transport public, bike-sharing, parcări;*
- *Implementarea de platforme cu informații asupra tuturor modurilor de transport și a posibilităților de realizare a deplasărilor multimodale;*

- Implementarea, extinderea și integrarea sistemelor inteligente pentru transporturi;
- ❖ **Administrație inteligentă**
  - Măsurile de implicare activă a cetățenilor prin dezvoltarea de sisteme online;
  - Măsurile de informare activă și în timp real a cetățenilor;
  - Managementul resurselor administrației publice locale prin dezvoltarea de sisteme integrate la nivelul compartimentelor Primăriei;
  - Utilizarea tehnologiilor digitale pentru creșterea transparenței și accesului la informații;
- ❖ **Economie inteligentă**
  - Susținerea inovării prin măsuri specifice;
  - Facilitarea comunicării între instituțiile de învățământ, întreprinderi private și tineri;
  - Dezvoltarea de platforme pentru atragerea investitorilor prin asigurarea de informații despre mediul de business local;
  - Promovarea online a mediului de afaceri local la nivel regional, național și internațional;
  - Organizarea de evenimente și întâlniri online cu mediul de afaceri internațional;
- ❖ **Mediu inteligent**
  - Dezvoltarea de sisteme de monitorizare a calității aerului și mediului;
  - Realizarea de platforme digitale și rețele de senzori pentru determinarea consumului de energie din clădirile publice și furnizarea de soluții pentru eficientizarea consumului;
  - Dezvoltarea unui sistem de iluminat inteligent;
  - Promovarea și susținerea proiectelor de dezvoltare a clădirilor inteligente (sisteme tip Building Information Systems, rețele de senzori și echipamente de comandă și control);
  - Managementul inteligent al deșeurilor prin dezvoltarea de platforme digitale specifice (rețea de senzori instalați în puvele, stații de sortare, depozite și spații speciale pentru deșeuri, sistem de prelucrare a informațiilor de la senzori și de suport pentru luarea deciziilor);
  - Dezvoltarea de platforme digitale pentru managementul și monitorizarea consumului de apă;
  - Monitorizarea nivelului de zgomot și implementarea măsurilor de reducere a zgomotului.

9.3. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
<p>Datorită progresului tehnic și al evoluției societății umane, spațiul urban se află în continuă schimbare și transformare. Într-o lume aflată în continuă transformare și, în același timp, într-o permanentă interconectare, capacitatea unui oraș de a se adapta noilor tendințe manifestate la nivel internațional joacă un rol esențial în dezvoltarea sa ulterioară.</p>	<p style="text-align: center;">Oameni inteligenți</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accesul la forță de muncă specializată și calificată • Orientarea către tele-muncă și accesul facil datorită dezvoltării infrastructurii de transport • Oportunități de formare prin intermediul programelor Uniunii Europene (inclusiv Erasmus+) • Atragerea de fonduri prin existența programelor operaționale PO Educație și Ocupare, PO Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare și PO Regionale
	<p style="text-align: center;">Administrație</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atragerea de fonduri prin existența programelor operaționale PO Educație și Ocupare, PO Asistență Tehnică, digitalizare și instrumente financiare și PO Regionale • Existența cadrului european și asistența din partea unor instituții europene • Înfrățirea cu orașe europene și schimbul de informații și bune practici cu alte orașe și organizații europene (ex. Consiliul European al orașelor și regiunilor și Asociația Municipiilor din România) • Dezvoltarea unui puternic corp al funcționarilor publici la nivel național (atragerea funcționarilor publici și perfecționarea acestora în cadrul structurilor specifice) • Interes crescut pentru procesul de dobândire a abilităților digitale și existența finanțărilor dedicate pentru această speță • Dezvoltarea UAT Botoșani din punct de vedere al digitalizării serviciilor administrației publice pentru cetățeni va duce la atragerea investițiilor, turiștilor și potențialilor locuitori • Continuarea programelor de finanțare acordată, în conformitate cu obiectivele specifice ale politicii de coeziune post 2020, cu precădere pe obiectivele 1 (o Europă mai inteligentă prin promovarea transformării inovatoare și economice inteligente) și 2 (o Europă mai verde, promovând economie circulară)

Mobilitate

- *Susținerea proiectelor de mobilitate și de decarbonizare de către ADR Nord-Est precum și existența unor proiecte naționale*
- *Existența unor programe/proiecte la nivel național pentru susținerea achiziției de autovehicule electrice și a stațiilor de încărcare pentru acestea*
- *Existența unor componente de mobilitate în PNRR*
- *Dezvoltarea unor proiecte de investiții în infrastructura națională de transport (infrastructura portuară și cea feroviară)*
- *Creșterea calității serviciilor de transport public prin implementarea unor proiecte de îmbunătățire a calității acestor servicii*

Economie

- *Creșterea economică înregistrată în ultima perioadă și previziunile de creștere economică*
- *Orientarea investițiilor și politicilor guvernamentale către susținerea IMM-urilor și a digitalizării acestora*
- *Existența unor programe naționale și europene în direcția dezvoltării economice*
- *Derularea unor proiecte de investiții pentru infrastructura de transport la nivel național și județean*

Mediu

- *Măsuri de sprijin la nivel european prin intermediul Acordului Verde (Green Deal) și măsurile de susținere ale acestuia*
- *Impunerea prin legislația națională a unor limitări în ceea ce privește poluarea și utilizarea unor soluții tehnice adecvate acestor măsuri*
- *Existența unor programe/proiecte la nivel național pentru susținerea achiziției de autovehicule electrice și a stațiilor de încărcare pentru acestea*

Mod de viață

- *Existența la nivel național, internațional și local a soluțiilor de telemedicină și de acces la distanță pentru servicii medicale*
- *Necesitatea utilizării la nivel național și internațional a unor platforme educaționale comune pentru învățământul preuniversitar și facilitarea accesului locuitorilor la cursuri și discipline de interes (inclusiv bune parctici)*
- *Existența la nivel național și internațional a unor instrumente digitale de gestionare a calității vieții (inclusiv spații verzi) și de implicare activă a locuitorilor orașului și implementarea acestora în diferite orașe din România (ex. CityHealth)*
- *Existența la nivel național și internațional a unor instrumente digitale de culegere a datelor privind nevoile locuitorilor în ceea ce privește evenimentele culturale și petrecerea timpului liber și de alocare a resurselor disponibile (ex. Exeter Leisure App)*

- Dezvoltarea inteligentă și sustenabilă poate fi implementată prin modernizarea actului administrativ, educativ (învățământ dual, școli tehnice etc.), medical, industrial din punct de vedere transparent, coroborativ, deschis față de actorii principali și cetățeni
- Serviciile sociale SMART pentru sprijinirea cunoașterii situației reale a grupurilor vulnerabile
- Cartografierea serviciilor existente și crearea unei platforme digitale unice prin intermediul căreia fiecare potențial beneficar să poată fi îndrumat corespunzător către serviciile sociale potrivite.

10. ANALIZA SWOT - Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări

10.1. INFRASTRUCTURA URBANĂ (TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII, LOCUINȚE, UTILITĂȚI, SPAȚIUL URBAN)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Statutul de reședință de județ a Municipiului Botoșani - Municipiul Botoșani este poziționat în partea de nord-est a țării, la 476 km distanță față de București pe calea ferată și 429 km pe șosea - Zona Metropolitană Botoșani este situată pe Arealul de dezvoltare Botoșani – Suceava, la distanță apropiată de regiunile Cernăuți (Republica Ucraina) și raioanele Drochia și Edineț (Republica Moldova) - Municipiul Botoșani este un important centru polarizator, a cărui arie de influență se extinde în mare parte a județului Botoșani - Sprijinul autorităților publice locale - Structură urbană sectorială, ce relevă o extindere a zonelor funcționale de-a lungul axelor de transport - Rețeaua rutieră acoperă în mod echilibrat teritoriul - Existența unei rețele de transport în comun cu un grad bun de acoperire la nivelul Municipiului Botoșani 	<ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Botoșani se află în aria de polarizare a mai multor poli urbani de rang superior, cu precădere a Municipiului Iași, ceea ce limitează posibilitățile de dezvoltare a orașului - Mobilitatea urbană redusă, mai ales în zona centrală a municipiului, pe fondul deficitului de locuri de parcare, a discontinuității traseelor pietonale și pistelor pentru biciclete, a congestiei traficului pe principalele artere și a uzurii ridicate a infrastructurii de transport - Transportul urban este sectorul care are nevoie de o acțiune fermă din partea municipalității botoșănene pentru a-l transforma într-un sistem modern, puțin poluant și care să asigure funcția de mobilitate în accepția europeană - Rețeaua de piste de biciclete nu prezintă o continuitate și o coerență care să promoveze utilizarea acestui mod de transport nepoluant - Inexistența unui sistem bike-sharing 	<ul style="list-style-type: none"> - Actualizarea permanentă a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Botoșani - Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii de transport rutier - Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea rețelei de piste de biciclete și a sistemului de bike-sharing - Disponibilitatea fondurilor europene pentru implementarea sistemului de management inteligent al traficului - Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii intermodale - Prezența unor axe majore de transport ce pot contribui la dezvoltarea socio-economică a zonei - Promovarea modurilor de transport alternative și a intermodalității - Disponibilitatea cetățenilor pentru a comuta de la deplasările cu vehiculul propriu la modurile de deplasare alternative, în condițiile în care acestea 	<ul style="list-style-type: none"> - Deplasarea traficului de pe sectorul transportului feroviar spre cel rutier - Costuri ridicate în transportul de mărfuri ce reduc eficiența și diminuează cererea de transport - Uzura și degradarea rețelelor de drumuri naționale și județene din localități - Reziliența cetățenilor în a comuta de la deplasările cu vehiculul personal la utilizarea modurilor de deplasare alternative (transport public, bicicletă, mers pe jos) - Valorile mari de trafic și ponderea ridicată a traficului de tranzit - Grad scăzut de conectivitate al zonelor și traseelor pietonale, ceea ce încurajează utilizarea autovehiculului - Creșterea volumelor de trafic și a numărului de accidente - Întârzierea modernizării sau a dezvoltării infrastructurii de circulație

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor proiecte de reabilitare a căilor de circulație rutieră și pietonală - Rețeaua de transport local asigură legătura între principalele puncte de interes ale municipiului Botoșani - Căile de transport satisfac în mare măsură nevoile actuale - Existența unei rețele de piste de biciclete - Aprobarea spre finanțare a proiectelor dedicate mobilității urbane durabile - Elaborarea și actualizarea <i>Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Botoșani</i> - Existența unor inițiative smart incipiente în fiecare domeniu strategic, mai ales pe segmentul de mobilitate urbană - Existența unei rețele de fibră optică de mare viteză - Acoperire completă a municipiului cu rețea de telefonie mobilă - Rețele bine dezvoltate: apă, electricitate, gaz metan, telecomunicații cu posibilități de servire la nivel teritorial - Sistemul centralizat de alimentare cu apă din Municipiul Botoșani este unul dintre cele mai vechi din România, fiind inaugurat în anul 1902, actualmente gestionat de operatorul <i>Nova ApaServ S.A. Botoșani</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Accesibilitate redusă în anumite zone din mediul rural datorită infrastructurii rurale slab dezvoltate - Supraîncărcarea unor artere în raport cu capacitatea lor de trafic - Lipsa unor parcaje organizate corespunzător gradului de motorizare pe municipiu ceea ce duce la parcare și staționarea turismelor pe artere principale, scăzând capacitatea de trafic - Lungimea redusă a pistelor pentru biciclete - Lipsa unui sistem inteligent de management al traficului în municipiu - Lipsa unui centru intermodal pentru pasageri care să promoveze și să faciliteze schimbul între modurile de transport alternative - Vechimea parcului de vehicule al operatorilor de transport public - Stații de transport public în stare necorespunzătoare și nemodernizate, fără sisteme inteligente de transport: informare călători, supraveghere video - Lipsa informațiilor în timp real referitoare la transportul public - Calitatea/starea precară în care se află majoritatea gărilor și autogărilor care descurajează călătoria cu mijloace de transport în comun 	<ul style="list-style-type: none"> ar oferi infrastructura necesară: bicicletă, mers pe jos - Configurarea tramei stradale permite amenajarea unei rețele de piste și benzi pentru biciclete - Întărirea orientării politicilor UE în domeniul transportului către mijloacele de transport cu emisii reduse – suport financiar prioritar pentru investiții în calea ferată - Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii destinate deplasărilor pietonale și cu bicicleta - Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului - Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii - Existența la aproximativ 100-150 km a aeroporturilor internaționale Iași, Suceava și Bacău - Dezvoltarea sectorului tehnologiei informațiilor și comunicațiilor și creșterea numărului de utilizatori ai internetului - Existența a numeroase zone de agrement, între care se pot dezvolta trasee pietonale conectate - Dimensiunile municipiului sunt favorabile deplasărilor cu bicicleta 	<ul style="list-style-type: none"> are efecte negative inclusiv asupra transportului public - Creșterea explozivă a numărului de autovehicule duce la creșterea presiunii pe infrastructura rutieră - Lipsa sistemelor care să faciliteze schimbul intermodal poate conduce la creșterea cotei modale a deplasărilor cu autovehiculul - Insuficiența locurilor de parcare conduce la parcări neregulate, cu ocuparea spațiilor dedicate pietonilor sau bicicliștilor sau chiar a spațiilor verzi - Lipsa de siguranță și confort a deplasărilor cu bicicleta conduce la o scădere a cotei modale a acestui mod de deplasare - Scăderea gradului de satisfacție al utilizatorilor transportului public - Întârzierile din implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii rutiere poate influența negativ dezvoltarea economică a zonei sau nivelul investițiilor - Dezvoltare nearmonioasă a localităților din Zona Metropolitană - Insuficiența sau degradarea amenajărilor comune din ansamblurile de locuințe colective și implementarea cu întârziere a

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Alimentarea cu apă a Municipiului Botoșani este furnizată în cadrul a 46 sisteme de alimentare cu apă, din care 45 sunt grupate în 2 sisteme zonale (SZAA Siret și SZAA Prut) și un sistemul de apă independent (Darabani) - Sistemul de alimentare cu apă Botoșani este alimentat din sursa de suprafață Bucecea, din Lacul Bucecea - Calitatea apei extrase din foraje corespunde standardelor Legii apei potabile privind indicatorii de calitate pentru apa destinată consumului uman - Sursele de alimentare cu apă asigură debitul de apă potabilă consumatorilor individuali, agenților economici și obiectivelor social-culturale și administrative ale municipiului Botoșani - În mediul urban, gradul de racordare al populației la rețeaua de canalizare existentă este de 84% - Rețeaua de canalizare și de distribuție a apei a fost modernizată și extinsă în ultimul deceniu - Stația de epurare Botoșani, cu o capacitate de 130.000 l.e., este amplasată în comuna Răchiți, cu emisar râul Sitna și realizează epurarea fizico-mecano-biologică a apelor menajere și industriale colectate din municipiu și unele zone limitrofe 	<ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Botoșani se află pe o cale ferată secundară, deficitară, care se ramifică din magistrala feroviară București-Suceava - Proces accentuat de suburbanizare vizibil în special în localitățile din zona periurbană a municipiului Botoșani - Datorită dezvoltării municipiului și a extinderii zonelor rezidențiale, nu toți locuitorii beneficiază de acces la sistemul de alimentare cu apă, fiind necesară extinderea rețelei de distribuție - La nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, doar Orașul Bucecea și comunele Bălușeni și Curtești dispun de sistem centralizat de alimentare cu apă, dar nu toate localitățile componente și nu toți locuitorii beneficiază de acces la acesta - Se impun lucrări de reabilitare a rețelei de distribuție apă potabilă, deoarece o serie de sectoare ale rețelei (străzi) prezintă avarii / disfuncționalități dese în exploatare - Prin racordarea localităților rurale limitrofe municipiului Botoșani în rețeaua de distribuție a acestuia s-a propagat o dezechilibrare de ordin hidraulic, respectiv curenți în distribuția apei potabile în zonele înalte topografic 	<ul style="list-style-type: none"> - Disponibilitatea populației de a renunța la deplasările cu autovehiculul propriu, în favoarea transportului public, dacă acesta ar corespunde așteptărilor - Politicile europene privind utilizarea fondurilor structurale pentru eficiență energetică - Surse de finanțare din fonduri nerambursabile - Soluții inteligente de monitorizare a rețelei de apă și a calității apei - Implicarea autorităților administrației publice locale în elaborarea proiectelor și obținerea finanțărilor pentru realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, canalizare și a stațiilor de epurare - Operatorul <i>Nova ApaServ S.A. Botoșani</i> face eforturi de dezvoltare pe termen mediu și lung ținând cont de necesitatea conformării cu directivele UE privind apa potabilă și uzată, precum și a implementării unor proiecte de investiții importante - Optimizarea funcționării SACET, implicit reducerea pierderilor, va duce la disponibilizarea unor sume considerabile care pot fi folosite cu precizie pentru ajutorarea consumatorilor vulnerabili 	<ul style="list-style-type: none"> legislației privind managementul deșeurilor - Schimbările climatice care produc presiuni asupra resurselor - Lipsa de fonduri a populației pentru reabilitarea termică a locuințelor - Creșterea costurilor cu consumurile energetice pentru încălzirea clădirilor - Lipsa investițiilor sau subvențiilor în domeniul energetic poate agrava problema încălzirii locuințelor pe fondul lipsei sistemelor centralizate de termoficare și a deservirii insuficiente cu rețele de distribuție a gazelor naturale - Planuri de rețele care pot împiedica derularea proiectelor - Reticența populației în realizarea de investiții în domeniul energiei verzi - Schimbările demografice (scăderea natalității și expansiunea migrației externe) - Migrația locuitorilor Municipiului Botoșani către zonele limitrofe ale orașului și către comunele din imediata vecinătate, cu impact major asupra traficului și asupra veniturilor bugetului local - Prețul în continuă creștere al utilităților publice

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - În decursul ultimelor decenii, stația de epurare a beneficiat, în etape succesive distincte, de programe de reabilitare (ex. ISPA), prin care au fost introduse tehnologii nepoluante - Zona analizată dispune de suficiente resurse de apă pentru satisfacerea cererii actuale pentru consumul casnic și economic (industrie, comerț și agricultură) - Delegarea gestiunii serviciilor publice de apă-canalizare, salubritate, transport în comun, distribuție a agentului termic și management al deșeurilor unor operatori privați - În prezent, municipiul Botoșani este alimentat cu gaze naturale din sistemul național de transport și distribuție prin operatorul S.C. Delgaz Grid S.A. - Consumul de gaze naturale a crescut atât în Municipiul Botoșani, cât și în celelalte localități din ZM, ca urmare a extinderii rețelelor de alimentare și a tranziției către sisteme individuale de încălzire a locuinței - Municipiul Botoșani este alimentat din Sistemul Energetic Național prin intermediul distribuitorului de energie electrică S.C. Delgaz Grid S.A. - Acoperirea rețelei de distribuție a energiei electrice la nivelul Municipiului Botoșani este de 100% 	<ul style="list-style-type: none"> (zona de sud), sau a blocurilor cu peste 4 etaje - Rețeaua de canalizare nu acoperă întreaga tramă stradală a municipiului Botoșani - Instalațiile existente sunt în stare avansată de degradare și subdimensionate în raport cu cantitățile de nămol generate în prezent în stație - Doar orașul Bucecea este racordat la rețeaua de canalizare Bucecea (în proporție de 5%), iar în celelalte localități care alcătuiesc Zona Metropolitană Botoșani, sistemul de canalizare a apelor uzate este inexistent - Gradul de racordare la rețeaua de canalizare este în stagnare, chiar și în comunele unde au fost realizate extinderi importante în ultimul deceniu - Majorarea tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare menajeră - O problemă nerezolvată d.p.d.v. al epurării apelor uzate o reprezintă evacuările de ape menajere provenite din localitățile care nu și-au realizat încă stații de epurare noi sau re tehnologizate - Doar Municipiul Botoșani are stație de epurare, în celelalte localități ale ZMBT 	<ul style="list-style-type: none"> - Programul de modernizare pe care îl va derula Municipality Botoșani va duce la creșterea confortului termic al consumatorilor racordați, a nivelului de trai și reducerea problemelor de sănătate asociate unei încălziri deficitare - Implementarea unor investiții ridicate în SACET va duce la crearea unui număr important de locuri de muncă în aceste proiecte, cu un impact direct asupra bugetului local - Promovarea conceptului de dezvoltare policentrică în documentele de planificare urbană europene și naționale - Soluții de finanțare din surse nerambursabile pentru reabilitarea, modernizarea și eficiența energetică a iluminatului public - Soluții de finanțare din surse nerambursabile pentru asigurarea siguranței și securității spațiului urban - Posibilitatea accesării fondurilor europene pentru reabilitarea termică a clădirilor - Construcția de locuințe în parteneriat public-privat sau creșterea numărului celor construite prin ANL - Dezvoltarea de locuințe unifamiliale în zonele rezidențiale - dezvoltarea pe orizontală a orașului 	<ul style="list-style-type: none"> - Este posibil ca duratele mari de timp necesare pentru atragerea de fonduri de modernizare și de implementare a proiectelor să ducă la situația în care o parte dintre consumatorii racordați la rețeaua centralizată de energie termică vor trece la deconectări - Probleme juridice legate de proprietatea terenurilor pe care urmează să se amplaseze instalații noi pentru extinderea și modernizarea SACET ar putea să întârzie aceste procese - Lipsa forței de muncă necesare și disponibile pentru implementarea proiectelor este o amenințare reală la adresa duratei de realizare a modernizărilor, în concordanță cu datele limită impuse de anumite programe de finanțare - Planuri de rețele care pot împiedica derularea proiectelor - Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură - Nerespectarea de către administrația publică locală a legislației din domeniul gestionării deșeurilor (cu accent pe colectarea selectivă) - Nerespectarea de către operatorii economici care desfășoară activități cu impact nesemnificativ a obligațiilor

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Din punct de vedere tehnic sistemul de distribuție a energiei electrice asigură în condiții optime furnizarea energiei electrice clienților ZM Botoșani - Nu există localități neelectrificate în Zona Metropolitană Botoșani - <i>DelgazGrid</i> implementează permanent lucrări de modernizare atât a rețelelor de medie tensiune, cât și a celor de joasă tensiune - În municipiul Botoșani s-au demarat lucrări de modernizare a sistemului de iluminat public, prin schimbarea lămpilor clasice cu lămpi LED, care să nu genereze costuri ridicate de mentenanță și operare pentru municipalitate și totodată un volum mare de emisii de CO₂ - <i>Strategia pentru modernizarea sistemului de iluminat public din municipiul Botoșani</i> urmărește cu prioritate asigurarea calității și performanțelor sistemelor de iluminat public, la rivel compatibil cu directivele Uniunii Europene - Municipality Botoșani și-a asumat la <i>Convenția Primarilor</i> o țintă de reducere a emisiilor de CO₂ până în anul 2030 de minim 40% - Acțiunile Primăriei Botoșani vizează transformarea clădirilor publice (aflate în propria gestiune) în clădiri exemplare 	<ul style="list-style-type: none"> apele uzate colectate fiind descarcate direct în emisar - Chimizarea în exces a agriculturii a determinat modificarea echilibrului solului și acumularea în sol și în apa freatică a substanțelor minerale - Apele uzate epurate evacuate depășesc, în general, limitele la indicatorii de calitate impuși prin legislație - La nivelul ZM Botoșani, doar Municipiul Botoșani, Orașul Bucecea și Comuna Curtești dețin sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale - Nivelul mediu anual de consum de gaze naturale pe cap de locuitor la nivelul municipiului Botoșani se situează mult peste consumul mediu anual pentru uz casnic, pe cap de locuitor, la nivel național - Slaba performanță energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private - Condominiile proiectate în perioada 1950-1990 au cele mai importante pierderi de energie prin pereții exteriori, ferestre și terase, pierderi care determină costuri foarte ridicate cu încălzirea apartamentelor pe perioada de iarnă 	<ul style="list-style-type: none"> - Disponibilitatea fondurilor pentru investiții în spații verzi. 	<ul style="list-style-type: none"> privind colectarea selectivă și valorificarea deșeurilor - Lipsa din bugetele autorităților administrației publice locale a resurselor financiare pentru înființarea sistemelor de gestionare a deșeurilor și uneori slaba implicare a acestora în înființarea serviciilor de salubritate; - Apariția unor disfuncționalități în funcționarea lanțului „colectare – valorificare” a deșeurilor, datorate în principal inexistenței unor facilități fiscale pentru operatorii economici care activează în acest domeniu.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>din punct de vedere al eficienței energetice prin reducerea consumului și a risipei de energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energia regenerabilă se bucură de multă atenție la nivel local, fiind considerată a avea un rol important în creșterea securității energetice - Regiunea dispune de surse regenerabile însemnate de producere a energiei electrice - <i>energie solară, energie hidroelectrică, biogaz, centrale cogenerative, biomasă, energie geotermală, energie eoliană</i> - cel mai mare aport fiind adus de energia eoliană cu 75% din total putere instalată - În ceea ce privește utilizarea biomasei agricole și lemnoase în scop energetic, un studiu al <i>Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri</i> reflectă faptul că Județul Botoșani se poziționează în primele 15 județe la nivel național din perspectiva cantității de biomasă agricolă produsă - În zona municipiului Botoșani potențialul solar corespunde unui nivel mediu, conform unui studiu <i>Photovoltaic Geographical Information System</i> realizat pentru Comisia Europeană - Potențialul microhidroenergetic al zonei este unul relativ ridicat, în apropierea municipiului Botoșani, la Bucecea, funcționează o 	<ul style="list-style-type: none"> - Blocurile vechi prezintă elemente de construcție ale fațadelor degradate sau deteriorate, precum și componente - pereți și tâmplărie exterioare - neperformante din punct de vedere energetic - Ponderea redusă a clădirilor reabilitate termic - Gradul de contorizare a consumului de energie termică este în prezent de aprox. 50% - Numărul mare de debranșări de la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice - Punctele termice centralizate sunt în stadiul de reabilitare/modernizare cel mai scăzut dintre toate componentele SACET Botoșani (doar 4 din cele 37 puncte termice centralizate în funcțiune) - Instalații vechi la apartamentele de bloc - Utilizarea inefficientă a resurselor de energie, inclusiv a celor regenerabile, existente la nivel local (energie solară, energie hidroelectrică, biogaz, centrale cogenerative, biomasă, energie geotermală, energie eoliană) conduce la imposibilitatea tehnică de reducere rapidă a emisiilor de gaze cu efect de seră asociate încălzirii locale - Potențialul eolian al zonei Municipiului Botoșani este unul mediu, în apropierea 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>microhidrocentrală cu o putere instalată de 1,2 MW</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proiecte materializate de valorificare a energiei regenerabile din zonă: Parcul Fotovoltaic Reditu, de lângă municipiul Botoșani, cu o putere instalată de 3,5 MW și pe cel de la Hudum (0,03 MW), precum și 2 proiecte încă nefinalizate: la Frumușica (0,7 MW) și Cătămărești (0,6 MW) - Existența rețelelor și serviciilor de comunicații electronice diversificate - Alimentarea centralizată cu energie termică este considerată cea mai ieftină modalitate de producere a căldurii utilizate pentru clădiri rezidențiale și terțiare în Municipiul Botoșani - Compania <i>Modern Calor S.A. Botoșani</i> asigură funcționarea sistemului centralizat în condiții bune date fiind elementele de cost specifice acestei perioade și investițiile în modernizarea rețelelor - S.C. <i>Modern Calor S.A.</i> produce în cogenerare energie electrică, pe care o furnizează atât direct unor clienți riverani, cât și în sistemul energetic național - Sursa de producere a energiei electrice și termice (sursa CET) și rețeaua termică de transport (primară) a SACET Botoșani au fost modernizate și 	<p>municipiului, la Bucecea, funcționează o singură centrală (0,03 MW), în timp ce proiectele de la Sulița, Dângeni și Vlădeni nu au fost puse în funcțiune</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unui <i>Plan Urbanistic General</i> și a unui <i>Regulament Local de Urbanism</i> actualizate - Lipsa unei viziuni urbanistice și peisagistice de ansamblu în dezvoltarea localității - Absența delimitării urbanistice a zonelor rezidențiale de cele industriale și comerciale - Supraaglomerare urbană, în special în zonele rezidențiale - Numărul redus de locuințe aflate în proprietate publică de la nivelul municipiului, care nu poate satisface cererea ridicată de locuințe sociale, pentru tineri și specialiști - Numărul mare de clădiri (inclusiv cu statut de monument istoric) nereabilitate și neconsolidate din Centrul Istoric, precum și degradarea spațiilor publice din zona centrală - Marile ansambluri de locuințe colective construite în perioada comunistă (cartierele Bucovina, Primăverii, Parcul Tineretului) au o infrastructură deficitară și spații publice degradate (spații verzi, zone pietonale, 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>reabilitate în proporție de 100% în perioada 2011-2015, prin proiectul "Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Botoșani pentru perioada 2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice", proiect finanțat prin Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rețelele termice de distribuție din SACET Botoșani sunt reabilitate în proporție 92,9% - Municipality Botoșani a venit în întâmpinarea eforturilor depuse de Operatorul <i>Modern Calor</i> și a reactualizat, în anul 2018, <i>Strategia locală de alimentare cu energie termică a municipiului Botoșani în sistem centralizat</i> aprobată prin HCL nr. 54/31.01.2007, reactualizată și aprobată prin HCL nr. 299/29.07.2008, HCL nr. 74/31.03.2010 și HCL nr. 352/2015 - <i>Strategia locală de alimentare cu energie termică la nivelul municipiului Botoșani în orizontul de timp 2022-2028</i> a fost elaborată ca o necesitate a revitalizării sistemului centralizat de încălzire, readuceri în sistem a vechilor consumatori, sau conectării a noi consumatori, ca o soluție viabilă pentru sistemul de încălzire dictată de modificările legislative care au intervenit în ultima perioadă 	<p>locurile de parcare și de joacă pentru copii) cu o atractivitate redusă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cartierul Parcul Tineretului și Zona Industrială sunt cartiere dezavantajate /marginalizate din perspectiva calității infrastructurii urbane - Dotarea deficitară cu infrastructură tehnico-edilitară și echipamente publice a noilor zone rezidențiale de la periferia municipiului (Cișmea, Tulbureni, Reditu, Pacea, Doboșari) - Numărul mare de clădiri publice și private care prezintă risc seismic ridicat și care nu au fost consolidate - Existența multor locuințe care necesită lucrări de reabilitare termică - Oferta de locuințe este insuficientă raportată la cerere - Locuințe sociale insuficiente în raport cu necesitățile existente - Zone neacoperite de sistemele de supraveghere a spațiului urban - Lipsa unor micro-piețe agroalimentare în zone rezidențiale importante din municipiu (de ex. Bucovina, Cișmea), unde producătorii agricoli din zona periurbană să-și poată comercializa producția - Nu există suficiente zone de recreere și agrement, zone pietonale și de 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Gradul de încasare a facturilor este bun (nu se înregistrează întârzieri majore ale plăților la facturile de energie termică din partea populației), chiar dacă termenele lungi de plată ale consumatorilor nu sunt în concordanță cu impunerile privind termenele de plată ale Companiei către furnizori - Dotarea tehnică (conducte preizolate, cazane de apă caldă într-o stare bună, pompe cu turație variabilă) a sistemului centralizat este bună, pierderile fiind la un nivel mediu în raport cu alte sisteme care funcționează în România - Municipiul Botoșani a inițiat <i>Programul local multianual de reabilitare termică a blocurilor de locuințe</i>, prin care în perioada 2012-2017 au fost reabilitate termică aprox. 378 de apartamente - Prin noi accesări de fonduri UE, până în 2027, municipalitatea dorește să reușească reabilitarea termică a unui număr cât mai mare de blocuri de locuit - Municipiul Botoșani are o structură sectorială ce relevă o extindere a zonelor funcționale de-a lungul axelor de transport - Extinderea spațiilor rezidențiale moderne și implicit creșterea confortului locativ - Fond de locuințe ridicat - Diversitatea formelor de locuire 	<ul style="list-style-type: none"> promenade, spații de joacă pentru copii și zone active de sport în aer liber - Degradarea clădirilor de patrimoniu - Spațiile de joacă au echipamente în stare bună și veche, majoritatea necesitând reabilitare / echipare / modernizare - Există sectoare construite în municipiul Botoșani în care alunecările de teren au condiții favorabile de reactivare sau amplificare și pot conduce la pierderea echilibrului actual sau distrugerea construcțiilor: porțiuni din drumul ocolitor, blocurile de locuințe și infrastructura de transport de pe str. Mihail Kogălniceanu sau Împărat Traian, partea nordică a cartierului Tulbureni, zona Parcului Tineretului, Drumul Tătarilor, etc. - Spațiile verzi din municipiul Botoșani, se remarcă prin discontinuitate și discrepante accentuate și sunt deficitare atât din punct de vedere al suprafețelor, cât și al calității acestora - Absența unui sistem modern de monitorizare și evaluare a serviciilor publice. 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Spații urbane întreținute în mod corespunzător - Suprafața zonei verzi a domeniului public al municipiului Botoșani este de aproximativ 262 ha - Municipiul Botoșani beneficiază de cca. 27 ha spațiu verde la 1.000 locuitori pe o rază de 10 km - Conform <i>Direcției Județene de Statistică Botoșani</i>, fiecărui locuitor îi revine 32,10 mp spațiu verde - Spațiile verzi constituie un „fond general verde” foarte bine reprezentat în mun. Botoșani – aprox. 1.500.000 mp - cu impact major în calitatea aerului, a mediului urban în general: păduri limitorfe (9), parcuri și grădini (5,37%), scuaruri (7%), spații verzi locuințe condominiu (57,41%), spații verzi unități învățământ (3,89%), baze de agrement și sportive (1,68%), teren liber (10,92%), cimitire (13,24%), terenuri de joacă (0,35%) - 40 spații de joacă pentru copii amenajate în cartierele mun. Botoșani în suprafață de 9.170 mp - Spațiile de joacă au echipamente în stare bună și veche, unele dintre 			

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
acestea fiind modernizate și reabilitate în ultima perioadă.			

10.2. DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI RESURSE UMANE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Botoșani - pol regional de dezvoltare urbană - Prezența cu o poziție centrală a municipiului Botoșani ca centru economic și administrativ de nivel regional, cu o influență majoră asupra teritoriului înconjurător - Municipiul Botoșani deține cel mai mare număr de firme la nivelul județului, precum și numărul cel mai mare de salariați - În municipiului Botoșani se poate identifica o concentrare majoritară a cifrei de afaceri totale raportate la nivelul întregului județ 	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltare limitată ca urmare a apropierei de Municipiile Suceava și Iași, care absorb din forța de muncă și din resursele financiare ale municipiului Botoșani - Concentrarea economiei județului în special în Municipiul Botoșani și așezările urbane și mai puțin în mediul rural - Restructurarea industrială a reprezentat și continuă să reprezinte un proces cu implicații dintre cele mai profunde asupra evoluției și structurii economice a municipiului și zonei metropolitane Botoșani - Dezvoltare economică încă defectuoasă a municipiului Botoșani 	<ul style="list-style-type: none"> - Statutul de centru urban/municipiu reședință de județ, precum și de pol de dezvoltare urbană asigură eligibilitatea Municipiului Botoșani pentru finanțări nerambursabile pentru dezvoltarea urbană integrată - Creșterea gradului de interes al investitorilor pentru economia zonei, atrași de dezvoltarea industriei prelucrătoare - Crearea unei platforme industriale care să includă și localitățile componente ale <i>Zonei Metropolitane Botoșani</i> - Dezvoltarea antreprenoriatului și a structurilor de suport pentru întreprinderi mici și mijlocii 	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltare nearmonioasă - Mediu fiscal și legislativ instabil - Creșterea concurenței la nivel regional, național și european - Menținerea în zona de influență a municipiilor Suceava și Iași și prin urmare dezvoltarea limitată a Municipiului Botoșani - Menținerea discrepanțelor social – economice dintre mediul urban și mediul rural din spațiul periurban - Atractivitate scăzută pentru investitori - Economie subterană în creștere - Concurența produselor din import

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Poziționare strategică din punct de vedere al accesului la piețe de desfacere interne și internaționale - Municipiul Botoșani este un oraș puternic industrializat, realizând peste 45% din producția industrială a județului Botoșani - Sectorul industrial dezvoltat (în special industria prelucrătoare, comerțul și construcțiile) - Industria confecțiilor textile este cea mai mare din țară, atât după numărul mare de angajați din sector, cât și al fabricilor existente - La nivelul municipiului Botoșani, activitățile economice sunt majoritar concentrate în sectorul terțiar - Servicii - ocupând 77,22% din sectoarele economice, cea mai mare parte a firmelor și salariaților activând în sub-sectorul comerțului - Sectorul serviciilor reprezintă activitatea economică tradițională care a determinat apariția și dezvoltarea orașului Botoșani - Municipiul Botoșani a contribuit cel mai mult la cifra de afaceri județeană din sectorul industriei prelucrătoare (70%) și din sectorul comerțului cu ridicata și cu amănuntul (58%) 	<ul style="list-style-type: none"> datorită lipsei unei strategii de dezvoltare a întreprinderilor, a managementului, a resurselor de menținere a investițiilor, împreună cu pierderea piețelor de desfacere și reducerea nivelului de competitivitate al produselor - Activitatea economică din celelalte localități componente ale ZMB se rezumă la activități în domeniile: industrie alimentară, servicii în agricultură și comerț cu produse agroalimentare și industriale, construcții, chereștea, etc. - Efectul de polarizare, împreună cu fenomenul de suburbanizare, creează disparități între localități, astfel că localitățile din imediata apropiere a orașelor au un număr de firme active economic mai mare decât localitățile mai îndepărtate de oraș - Mecanismele de piață și slabul management au condus la falimentarea industriei producătoare de sticlă și porțelan recunoscută la nivel național - Lipsa unui sistem de facilități fiscale pentru stimularea investițiilor - Pondere redusă a activităților industriale și declinul industriilor tradiționale - Adaptabilitatea insuficientă a autorității publice locale la nevoile investitorilor 	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea de incubatoare de afaceri - Dezvoltarea într-un ritm accelerat a comerțului electronic și a pieței e-business - Noi surse de finanțare a cercetării/infrastructurii de cercetare - Creșterea numărului de inițiative de tip parteneriat public-privat - Îmbunătățirea cooperării dintre sectorul de cercetare - dezvoltare cu mediul economic prin transfer tehnologic - Creșterea atractivității mediului de afaceri autohton pentru investitorii străini care poate determina o creștere a competitivității - Îmbunătățirea calității serviciilor - Creșterea numărului de IMM-uri din servicii - Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea și modernizarea IMM-urilor - Atragerea de fonduri comunitare, guvernamentale și locale pentru modernizarea mediului urban și a localităților din Zona metropolitană și de îmbunătățire a condițiilor de locuire - Posibilitatea atragerii de fonduri europene pentru calificarea resursei umane - Încurajarea spiritului antreprenorial al tinerilor 	<ul style="list-style-type: none"> - Accesul scăzut la capital al IMM-urilor - Activitate scăzută în domeniul inovativ, atât în sectorul public, cât și în cel privat - Nivelul scăzut al salariilor din sectorul bugetar - Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în dezvoltarea economică - Legislația instabilă, incoerentă, ce suferă dese modificări - Lipsa de motivare a tinerilor pentru dezvoltarea unei afaceri - Scăderea forței de muncă active, în contextul îmbătrânirii populației, sporului natural negativ și migrației externe - Migrarea forței de muncă calificate - Lipsa unor oferte atractive, care să reducă fenomenul migrației forței de muncă calificate - Sprijin redus din partea unor autorități publice centrale - Creșterea șomajului - Concurența zonelor industriale din regiune - Proceduri dificile de obținere a avizelor (de ex. mediu) de către societățile comerciale

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - În Municipiul Botoșani figurează unul din cele 8 parcuri industriale existente în Regiunea Nord-Est - Doar <i>Parcul Industrial Botoșani</i> face parte din <i>Asociația Parcurilor Industriale, Tehnologice, Științifice și a Incubatoarelor de Afaceri din România (APITSIAR)</i> - La nivelul municipiului Botoșani funcționează un <i>Incubator de afaceri pentru IMM-uri</i>, administrat de S.C. <i>LOCATIVA S.A.</i> - Activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare de la nivelul municipiului Botoșani a fost inițiată de S.C. <i>ELECTRO ALFA INTERNAȚIONAL S.R.L.</i>, prin realizarea unui <i>Centru de Cercetare-Dezvoltare</i> și a unui <i>Atelier de Cercetare-Dezvoltare Prototipuri</i> - <i>Camera de Comerț Industrie și Agricultură Botoșani</i> face parte din <i>CLUSTERUL REGIONAL INOVATIV DE BIOECONOMIE SUCEAVA-BOTOȘANI</i>, alături de alte 10 clustere existente în Regiunea Nord-Est - S.C. <i>JATEX S.A.</i> din municipiul Botoșani face parte din <i>CLUSTERUL ASTRICO NORD-EST (textile-confecții)</i> - <i>Consiliul Județean Botoșani</i> este membru fondator al <i>CLUSTER EURONEST (IT&C)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Structură economică puțin diversificată a zonei analizate - Spații industriale dezafectate și aflate în stare de degradare - Spații improvizate de comercializare a diferitelor produse - Suprafețe reduse de teren disponibile pentru noi investiții, care implică un preț relativ mare al celor disponibile - Fragmentarea ridicată a terenurilor agricole și ponderea ridicată a populației rurale ocupată în agricultura de subzistență - Suprafață foarte redusă în ceea ce privește fondul forestier (4,7%) - Producția agricolă locală se rezumă în principal la materii prime, pe fondul lipsei unităților de procesare - Agricultură, vânătoarea, silvicultura și exploatarea forestieră constituie ramuri subdezvoltate, regrupând numai 2,31% din totalul firmelor active - Agricultură din zona analizată este caracterizată prin existența de echipamente agricole învechite și ineficiente, producție de subzistență și inexistența diversificării culturilor - Produsele agro-alimentare din import, cu prețuri scăzute, fac concurență produselor autohtone 	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea antreprenoriatului local - Existența unor activități industriale viabile sau cu oportunități de dezvoltare - Cooperarea între agenți economici și formarea clusterelor Industriale - Crearea de centre de formare profesională a forței de muncă - Asigurarea unei corelări între cererea de pe piața muncii și oferta instituțiilor de învățământ și de formare profesională continuă - Creșterea gradului de utilizare a resurselor de energie regenerabilă duce la creștere economică și introducerea de noi tehnologii - Creșterea numărului de investiții străine care pot determina o creștere a competitivității prin transfer tehnologic și inovare - Dezvoltarea de parteneriate public-private - Păstrarea specializării în sectoarele industriale dominante - Accesul la internet de pe dispozitive mobile este în creștere accentuată, ceea ce poate oferi o oportunitate de creare de la început a serviciilor online cu acces mobil ca specificației de bază - Existența unor modele de bune practici atât la nivel global, cât și în 	<ul style="list-style-type: none"> - Investițiile străine au înregistrat un trend descendent în ceea ce privește numărul de companii - Tendința de concentrare a activităților și investițiilor străine în zonele mai dezvoltate din regiune în detrimentul celor mai puțin dezvoltate - Fenomenul globalizării / integrării poate marginaliza anumite sectoare ale economiei și chiar să ducă la dispariția acestora (ex. industria textilă, industria ușoară, prelucrarea produselor alimentare, etc.) - Accentuarea procesului de dezindustrializare - Schimbări climatice și dezastre naturale (inundații, secetă, etc.) ce pot afecta valoarea producției agricole la hectar și implicit veniturile obținute - Eliminarea subvenționării directe a agriculturii - Incapacitatea de formare a unor parteneriate locale puternice și de promovare - Potențiala rezistență a cetățenilor și a actorilor locali la schimbările propuse.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Botoșani are potențialul de a contribui semnificativ la dezvoltarea și reconfigurarea sectoarelor de specializare inteligentă "confecții-textile", "IT&C" și "agro-alimentar", identificate de <i>Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est</i> în cadrul <i>Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est</i> - Dezvoltarea județului Botoșani și implicit a municipiului Botoșani și a zonei metropolitane este privită prin perspectiva de „digitalizare - smart city - smart village” - Dezvoltarea antreprenoriatului și a structurilor de suport pentru întreprinderi mici și mijlocii - Creșterea numărului de investiții străine care pot determina o creștere a competitivității - Crearea a noi locuri de muncă prin încurajarea investițiilor private - Dezvoltarea antreprenoriatului local - Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului Botoșani - Dezvoltarea unui comerț modern - Existența unităților comerciale de mari dimensiuni (hiper și supermarketuri) ale unor rețele internaționale sau autohtone cum ar fi: <i>Carrefour, Lidl, Profi, Kaufland, Penny Market, Dedeman, Altex, Praktiker</i> etc., precum și două 	<ul style="list-style-type: none"> - Competitivitate redusă și productivitate medie mică a întreprinderilor active - Slaba dezvoltare a spiritului asociativ în rândul mediului de afaceri (clustere, grupuri de producatori, lanțuri de furnizare, etc.) - În municipiul Botoșani și în proximitatea sa nu își desfășoară activitatea niciun institut național de cercetare-dezvoltare, nici din coordonarea ANCS, nici a vreunui minister - Capacitate limitată de a atrage investitori - Utilizarea pe o scară relativ mică a tehnologiilor avansate - Concurența la nivel teritorial între aria de polarizare a municipiului Botoșani și cea a municipiului Iași (pol de creștere), dar și a polilor de dezvoltare urbană (Suceava, Bacău) sau chiar a centrelor urbane din regiune (de ex. Piatra Neamț) - Nivel scăzut de salarizare - Lipsa spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și al persoanelor disponibilizate - Numărul insuficient de servicii de instruire și consultanță de afaceri de înaltă calitate pe plan local 	<p>Europa și la nivel național, care pot fi replicate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența unor platforme de colaborare și comunități smart city la care Municipiul Botoșani poate adera pentru a beneficia de finanțări și parteneriate cu valoare adăugată - Programele de finanțare din noul cadru de finanțare 2021 – 2027, care sunt axate pe elevarea atributelor inteligente ale economiei și societății - Proximitatea municipiului Botoșani față de orașele din regiune mai avansate din punct de vedere al transformării către un oraș digital - Direcțiile strategice de dezvoltare durabilă din SIDU și PMUD și programele de investiții anterioare și/sau derivate din acestea, implementate, în implementare sau în plan, care adresează o parte semnificativă din nevoile și provocările relevante și pentru strategia smart city și care pot fi completate cu noi inițiative care să contribuie la atingerea obiectivelor de smart city - Păstrarea specializării în sectoarele industriale dominante - Preocuparea în ceea ce privește asigurarea unor condiții standard pentru agricultură - Potențial deosebit pentru realizarea unor producții agricole care să susțină dezvoltarea sectorului zootehnic 	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>unități de tip mall – <i>Uvertura Mall și Botoșani Shopping Center</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența în municipiu a unui număr considerabil de agenți economici cu cifre de afaceri consistente - Amplasarea în centrul unei zone agricole cu mare potențial, cu cele mai mari suprafețe agricole din regiune (80%) - Pădurile și vegetația forestieră alcătuiesc 54% din suprafața terenurilor neagricole - Existența resurselor necesare (naturale și umane) pentru dezvoltarea sectorului agricol de culturi ecologice - Interesul ridicat al actorilor locali în accesarea de fonduri nerambursabile pentru sprijinirea și dezvoltarea agriculturii - Pondere ridicată a populației în vârstă de muncă și relativ bine pregătită - Existența unor profiluri ocupaționale variate - Implicarea activă a <i>Agenției Județene a Ocupării Forței de Muncă Botoșani</i> în realizarea și implementarea de programe pentru pregătirea și reconversia profesională a resurselor umane - Peste 60% din totalul de angajați din județul Botoșani activează în municipiul Botoșani, cu cel mai mare număr de 	<ul style="list-style-type: none"> - Un efect al restructurării economice perceput la nivelul componentei demografice este acela al reducerii numărului de salariați prin disponibilizări și pensionări, urmarea directă a acestora reprezentând creșterea ratei șomajului - Structura piramidei vârstelor indică o pondere foarte ridicată a populației ce se va pensiona în următorii 10-15 ani, ceea ce indică o scădere a populației apte de muncă - Perspectiva declinului demografic și a migrației persoanelor tinere și a celor apte de muncă - Îmbătrânirea demografică a populației determină o creștere a raportului de dependență, echivalând cu sporirea presiunii pe care o exercită populația inactivă asupra populației active, cu consecințe directe asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare și a nivelului de trai - Slaba colaborare între instituțiile de învățământ, institutele de cercetare - dezvoltare și actorii din mediul privat - Acces limitat la specialiști, informații și consultanță în domeniu - Lipsa forței de muncă calificate și a cursurilor de formare profesională 	<p>reprezentativ prin numărul și structura efectivelor de animale.</p>	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>angajați în industria prelucrătoare (industria textilă și a confecțiilor, industria alimentară, ș.a.m.d)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cel mai mare număr dintre salariații din municipiul Botoșani lucrează în sectorul serviciilor (peste jumătate din funcționarii publici ai județului Botoșani și dintre lucrătorii din sănătate) - Zona Metropolitană Botoșani are o rată mică a șomajului - Pondere ridicată a populației din grupa de vârstă 15 – 59 de ani, ceea ce implică existența unui potențial important de forță de muncă - Atragerea migrării populației din localitățile învecinate în municipiu, prin oferta mai mare de locuri de muncă, comparativ cu localitățile de domiciliu - Existența unei tradiții agrare a zonei, care îmbinată cu aplicarea celor mai moderne tehnici și tehnologii existente în spațiul european și în lume va susține creșterea producției agricole - Structura fondului funciar și a suprafețelor agricole cultivate este favorabilă pentru realizarea de producții agricole care să susțină dezvoltarea unui sector zootehnic reprezentativ prin numărul și structura efectivelor de animale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea duratei speranței de viață în contextul unui spor natural care în anul 2021 a avut valori negative - Scăderea nivelului de pregătire al resurselor umane - Ramurile sectorului terțiar care au o valoare adăugată ridicată și oferă un nivel de salarizare corespunzător - IT&C, intermediari financiare, activități științifice, tehnice și profesionale - sunt slab dezvoltate (3,7% din forța de muncă ocupată și 16,13% din numărul total de firme - Promovare insuficientă a oportunităților locale - Programe de formare profesională neadaptate la cererea reală de pe piața muncii - Insuficiența strategiei de marketing local și insuficienta promovare a produselor și serviciilor locale - Inexistența colaborării între instituțiile de învățământ și mediul de afaceri pentru formarea resurselor umane în funcție de nevoile pieței muncii locale - Scăderea numărului populației și implicit a ponderii populației active - Deficitul de forță de muncă calificată - Migrarea populației tinere către alte zone unde nivelul salarizării este superior 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	<ul style="list-style-type: none"> - Migrația externă a forței de muncă, atât calificată, cât și necalificată - Reducerea numărului persoanelor active, fenomen determinat de schimbările structurale ale populației pe sexe, vârstă, medii de viață, dar și ca urmare a prelungirii duratei de instruire - Modificarea structurii persoanelor active pe ramuri de activitate, ocupații și statut profesional determinată de schimbările profunde petrecute în ultimii ani - Creșterea numărului de persoane inactive ca urmare a accentuării fenomenului de îmbătrânire demografică- Putere financiară scăzută a populației - Ponderea extrem de mică a populației ocupate în agricultură - Rata reală a șomajului, mai ales în rândul tinerilor sub 25 de ani, depășește media națională, regională și județeană. 		

10.3. TURISM, CULTURĂ ȘI PATRIMONIU

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>- Botoșani este cel mai important centru cultural al județului Botoșani</p> <p>- Patrimoniu cultural la nivelul municipiului Botoșani (lăcașe de cult, monumente istorice, tradiții), infrastructură culturală urbană (<i>Muzeul Județean de Istorie, Galeria de artă Ștefan Luchian, Muzeul de Etnografie, Muzeul de Științe ale Naturii, Muzeul Răscoalei din 1907, Filarmonica de Stat, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, Teatrul "Mihai Eminescu", Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga”, Teatrul pentru Copii și Tineret "Vasilache", Biblioteca Județeană Mihai Eminescu, Casa Memorială „Nicolae Iorga”, Muzeul de măști populare "Țugui Gheorghe", etc.</i>) și viață culturală activă (spectacole, expoziții, târguri de artă meșteșugărească, formații artistice care promovează cântecul, tradițiile și portul popular)</p> <p>- "Orașul domnițelor", așa cum mai este numit Botoșaniul, a dat culturii române cele mai multe personalități devenind astfel un fel de brand al culturii naționale</p>	<p>- Turismul reprezintă un sector economic ce dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient</p> <p>- Lipsa unui brand turistic al municipiului Botoșani</p> <p>- Patrimoniu care necesită modernizări, reabilitări, dotări</p> <p>- Patrimoniul natural, cultural și material insuficient cunoscut și promovat la nivel local, regional și național</p> <p>- Funcția turistică a orașului slab dezvoltată, datorită lipsei unei strategii unitare de promovare și marketing a potențialului turistic din Zona Metropolitană Botoșani, inclusiv lipsa de produse turistice integrate</p> <p>- Închiderea circulației în zona centrului istoric a condus la scăderea traficului din zonă, fiind necesară o revitalizare a zonei prin amplasarea de funcțiuni publice, organizarea de evenimente și conceperea de circuite turistice și zone de socializare și de petrecere a timpului liber pentru locuitori și vizitatori</p> <p>- Necesitatea continuării lucrărilor de consolidare și introducere în circuitul turistic a unor obiective de patrimoniu, precum <i>Casa Sofian și Complexul</i></p>	<p>- Potențial de dezvoltare a sectorului industriilor culturale și creative care favorizează inovarea, crearea de locuri de muncă și creșterea investițiilor</p> <p>- Investițiile în centre culturale sau pentru diversificarea ofertei de biblioteci și muzee ar putea reprezenta principala modalitate prin care resursele de infrastructură culturală ar putea contribui la creșterea vitalității culturale a municipiului Botoșani</p> <p>- Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru reabilitarea clădirilor de patrimoniu</p> <p>- Importanța acordată turismului ca una din prioritățile de dezvoltare pentru 2021-2027</p> <p>- Existența fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii de sprijinire a turismului</p> <p>- Dezvoltarea ofertei turistice pentru creșterea vizibilității municipiului Botoșani și a celorlalte localități din Zona Metropolitană</p> <p>- Municipiul este în apropierea altor atracții turistice cum ar fi: <i>Casa Memorială „Mihai Eminescu”, Mormintele familiei Eminescu, Conacul Miculescu, Muzeul de Arheologie</i></p>	<p>- Lipsa politicilor naționale consecvente referitoare la turism</p> <p>- Concurența zonelor turistice din județele vecine și de peste graniță</p> <p>- Indicele de ocupare scăzut al unităților de cazare turistică</p> <p>- Atractivitatea destinațiilor turistice din afara județului, în special turismul montan</p> <p>- Impactul dezastrelor naturale</p> <p>- Investiții insuficiente în domeniul turismului</p> <p>- Nerealizarea unor proiecte de turism din cauza dificultăților legate de proprietatea terenurilor din zonele cu potențial turistic</p> <p>- Importanța scăzută acordată patrimoniului cultural imaterial</p> <p>- Insuficiența fondurilor alocate pentru instituțiile culturale și investițiile în acest domeniu</p> <p>- Ocuparea treptată a spațiului culturii tradiționale de către elementele moderne, fapt ce poate duce la estomparea identității culturale</p> <p>- Tratarea deficitară a turismului din perspectiva cererii, mai exact a preferințelor, așteptărilor și exigențelor turiștilor, inclusiv pe</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența unui număr de 123 de monumente istorice pe teritoriul administrativ al municipiului Botoșani - Numeroase monumente istorice din regiune au constituit obiectul unor proiecte co-finanțate din Fonduri Comunitare de restaurare, renovare, reabilitare printre care și <i>Casa Ventura din Municipiul Botoșani</i> și <i>Complexul Monahal Cosula din comuna Cosula, jud. Botoșani</i> - Potențialul turistic al regiunii este diversificat, regiunea dispunând de arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluate, ape minerale și termale, pescuit și vânătoare, etc. - Existența unor obiective turistice din municipiul Botoșani demne de luat în considerare - Concentrarea obiectivelor de utilitate publică și a obiectivelor de patrimoniu construit în zona centrală a municipiului Botoșani - Existența unor bunuri de patrimoniu natural în regim de protecție și conservare - Concentrarea în municipiul Botoșani a unor puncte de interes la nivel județean: instituții administrative și culturale, spitale etc. - Existența unei serii de clădiri de patrimoniu, monumente, muzee și vestigii 	<p><i>Armenesc – Biserica din piatră „Sf. Maria”, precum și a beciurilor boltite și labirinturilor din perioada medievală, care ar putea fi amenajate pentru vizitare și găzduirea de activități culturale diverse</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unui sistem unitar de semnalizare a obiectivelor turistice - Insuficiența infrastructurii de distribuție a bunurilor și serviciilor culturale: teatre, săli de expoziții, de spectacole, cinematografe - Lipsa dotărilor și echipamentelor moderne - Inexistența unui calendar de evenimente culturale de talie locală care să poată atrage un flux mare de turiști și vizitatori - Insuficiența monitorizare a calității serviciilor turistice și a impactului turiștilor la nivelul destinației turistice - Risc natural și/sau antropoc de distrugere/deteriorare a monumentelor - Vizibilitate redusă a monumentelor - O parte dintre numeroasele clădiri de patrimoniu (inclusiv lăcașuri de cult) și cu valoare arhitecturală certă din municipiul Botoșani, cu precădere din centrul istoric al acestuia, sunt degradate și nu sunt valorificate în sensul includerii lor în circuitul turistic - Lipsa unei infrastructurii turistice integrate la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, deficitară și din punct de 	<p><i>Săveni, Bisericile de lemn cu hramul „Sfantul Dumitru” din satele Vorniceni și Ionășeni, Mănăstirea Sihăstria Voronei, ș.a.m.d.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Promovarea potențialului turistic, modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor unităților de cazare și agrement - Promovarea potențialului turistic oferit de patrimoniul turistic imaterial, reprezentat de specificul local: festivaluri, târguri și alte evenimente culturale - Progresul tehnologic ca factor determinant în utilizarea tehnologiilor smart (aplicații mobile, hărți interactive, tichet online, etc.) ce pot spori accesibilitatea ofertei culturale și turistice - Dezvoltarea activităților educative care să stimuleze înclinația spre cultură a populației tinere - Dezvoltarea turismului de tranzit și de afaceri - Modernizarea și reabilitarea infrastructurii turistice, în vederea creșterii indicelui de ocupare - Creșterea atractivității localităților din regiune pentru investitori și turiști și pentru interesul public general prin întărirea patrimoniului cultural - Revitalizarea centrului urban al Municipiului Botoșani 	<p>fondul lipsei unor cercetări de piață în acest sens</p> <ul style="list-style-type: none"> - Degradarea și insuficiența promovare a patrimoniului natural și cultural - Obiectivele turistice nu sunt amenajate corespunzător ca zone de promenadă și de petrecere a timpului liber - Insuficiența fondurilor alocate pentru instituțiile culturale și investițiile în acest domeniu - Lipsa fondurilor proprii pentru dezvoltarea unităților turistice private sau modernizarea celor existente - Lipsa de interes a cetățenilor față de cultură - În ciuda unei oferte diversificate de resurse culturale și turistice, zona analizată nu poate concura cu gradul mai ridicat de dotare și de atractivitate a unor destinații deja de notorietate din regiune (în special municipiul Iași).

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența <i>Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Botoșani</i>, centru menit să promoveze obiectivele turistice, tradițiile și valorile culturale ale zonei - În anul 2018, cu sprijinul Primăriei Mun. Botoșani și a ADR Nord-Est a fost realizat <i>”Planul Local de Acțiune pentru Promovarea și Protejarea Patrimoniului Cultural în Municipiul Botoșani pentru perioada 2018-2023”</i> - Resurse turistice variate: cultural, de tranzit, de afaceri - Pentru zona din care face parte municipiul Botoșani turismul înseamnă valoare adăugată într-un areal care dispune de o varietate de forme de relief cu potențial înalt de valorificare - Zona analizată dispune de o bogată și inedită cultură populară românească, existând materiale ale prezenței omului încă din timpuri preistorice - Spațiul rural din Zona Metropolitană Botoșani oferă o ospitalitate veritabilă bazată pe un mediu nepoluat, calitatea vinului, gastronomia și tradițiile folclorice specifice zonei - Municipiul Botoșani are cel mai mare număr de spectatori la orchestre populare dintre toate orașele topului (43.000 de spectatori; aproximativ 35 de spectatori la suta de locuitori) 	<ul style="list-style-type: none"> vedere al informării și semnalizării turistice corespunzătoare - Lipsa unor inițiative de valorificare a patrimoniului neclasat - Numărul scăzut al populației consumatoare de evenimente culturale clasice la nivel metropolitan - Lipsa fondurilor pentru promovarea infrastructurii și serviciilor culturale - Sectorul turismului deține rol secundar - La nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, infrastructură pentru turism există doar în Municipiul Botoșani și Comuna Curtești - Capacitatea de cazare în funcțiune a municipiului Botoșani este reprezentată doar de hoteluri, hosteluri și pensiuni turistice, iar în comuna Curtești se rezumă doar la locații în care se desfășoară activități specifice taberelor de elevi și preșcolari - Numărul turiștilor, și cu precădere al celor străini, care vizitează municipiului se menține la cote reduse - Durata redusă a sejurului turistic ca urmare a accesibilității reduse - Promovarea insuficientă a ofertei turistice locale și lipsa unor circuite turistice integrate care să includă toate obiectivele de la nivel local (centrul istoric, muzeele, instituțiile de spectacol, parcurile, zonele de agrement, evenimentele organizate la nivel local, 	<ul style="list-style-type: none"> - Existența programelor de valorificare și promovare a capitalului/ potențialului natural pentru turism - Dezvoltarea unor parteneriate public-private în vederea promovării obiectivelor turistice din localități - Dezvoltarea agroturismului - Programe de finanțare pentru cultură - Posibilitatea atragerii turiștilor și investitorilor prin promovarea unei imagini noi, distincte și puternice a orașului - Progresul tehnologic ca factor determinant în utilizarea tehnologiilor smart (aplicații mobile, hărți interactive, tichete online, etc.) ce pot spori accesibilitatea ofertei culturale și turistice - Posibilitatea asocierii dintre localitățile componente ZM Botoșani, în vederea realizării unei strategii comune de dezvoltare turistică, sprijinind dezvoltarea agroturismului în jurul Municipiului Botoșani, valorificând capitalul cultural și natural al zonei, în cadrul unor oferte turistice integrate și atractive - Proximitatea față de obiectivele turistice emblematice ale Regiunii Nord-Est creează oportunitatea dezvoltării unei zone cu potențial de atractivitate alternativ pentru turiștii dornici să identifice noi surse de agrement, mai ales pentru weekend. 	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Numărul spectatorilor la Filarmonică și la teatrele dramatice îi asigură Botoșaniului poziția a doua în top - Municipiul Botoșani a obținut scoruri mari pe dimensiunea resursei umane specializate - Peste jumătate din totalul județean al unităților de cazare se regăsesc în Municipiul Botoșani - Creșterea numărului de locuri în unitățile de cazare și a numărului de turiști sosiți în ZM Botoșani - Trend crescător al duratei medii de ședere în unitățile de primire turistică din Zona Metropolitană Botoșani în perioada 2010–2021 (1,88 - 1,91 nopți per turist) - Potențial pentru dezvoltarea turismului de diferite tipuri: agroturism, ecumenic – religios, ecoturism, turism de afaceri, evenimente și agrement - Baza materială bună a instituțiilor de cultură - Activitatea sportivă este un domeniu important al vieții comunității - La nivelul activității sportive botoșănene, organizarea instrumentelor disponibile se face prin intermediul următoarelor foruri: <i> Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Botoșani și Direcția de Servicii Publice, Sport și Agrement Botoșani </i> - Asociațiile Județene pe ramura de sport și/ sau structurile sportive 	<ul style="list-style-type: none"> etc.), dar și regional (zona Bucovinei, a Cernăuțului) - Număr mic de sosiri și înnoptări turistice - Indicele de ocupare a capacității de cazare turistică în funcțiune este extrem de scăzut (16%) - Lipsa unui brand local sau a unor produse specifice de artizanat, care să ofere posibilitatea turiștilor de a procura obiecte tradiționale și care să sprijine micii producători locali, artizani sau meșteri populari - Prezența sporadică a standurilor de prezentare a produselor locale, acestea lipsind chiar din zonele cele mai importante din punct de vedere turistic - Tratarea deficitară a turismului din perspectiva cererii, mai exact a preferințelor, așteptărilor și exigențelor turiștilor, inclusiv pe fondul lipsei unor cercetări de piață în acest sens - Neglijarea conceptului de vizitator, de marketing și management al destinației și lipsa unei analize detaliate cu privire la sfera activităților pentru turiști (trasee, tururi ghidate, gastronomie, shopping, divertisment, evenimente) - Transport public deficitar către obiectivele turistice importante, care exclude un întreg segment de turiști (cei care nu dețin autoturism propriu) - Pentru organizarea unui traseu turistic care să nu se bazeze pe autoturismul 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>organizează, pe baza calendarelor elaborate de Federațiile Sportive Naționale, competiții din <i>Calendarul Sportiv Județean și Național</i></p> <p>- Existența la nivelul municipiului Botoșani a unei infrastructuri sportive diverse, precum: <i>Stadionul Municipal, Stadionul Victoria, Stadionul Mecanex, Sala Polivalentă „Elisabeta Lipă”, Parcul Regional de Agrement Turistic și Sportiv Cornișa</i> (cu terenuri de sport cu vestiare, patinoar acoperit, râu artificial pentru practicarea raftingului și a caiacului pe ape repezi, bazin exterior)</p> <p>- Ofertă diversă de resurse de agrement și petrecerea timpului liber (spații de promenadă, zone de agrement, zone de pescuit, etc.).</p>	<p>propriu posibilitățile sunt relativ limitate din cauza neintegrării sistemelor de transport public (transport rutier urban/suburban, transport rutier intra/interjudețean și transport feroviar)</p> <p>- Ofertă de agrement insuficientă</p> <p>- Eficiența scăzută a firmelor din domeniul turismului</p> <p>- Numărul redus al circulației turistice în zona transfrontalieră româno-ucraineană-moldovenească</p> <p>- Turismul în zona Botoșaniului se caracterizează în primul rând prin sezonalitate</p> <p>- Nivel scăzut al investițiilor străine în sectorul turistic</p> <p>- Finanțarea neadecvată a investițiilor în turism</p> <p>- Slaba cooperare între operatorii de transport și agențiile de turism</p> <p>- Lipsa organizațiilor non-guvernamentale având ca obiect de activitate turismul</p> <p>- Slaba dezvoltare a parteneriatului public-privat în domeniul turistic</p> <p>- Insuficienta pregătire de specialitate a personalului din domeniul serviciilor turistice</p> <p>- Dezvoltare neechilibrată a infrastructurii de agrement și accesibilitate scăzută pentru locuitorii din mediul rural.</p>		

10.4. CADRUL NATURAL ȘI MEDIUL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>- Existența <i>Agenției pentru Protecția Mediului</i> care poate deține un rol important în ridicarea calității cadrului construit și natural</p> <p>- Patrimoniul natural bine conservat: parcuri, arii protejate, suprafețe acvatiche</p> <p>- În județul Botoșani există 26 de arii naturale protejate de interes județean, național și comunitar, cu suprafața totală de 504,61 km², reprezentând cca. 10% din suprafața județului, din care: 2 arii naturale protejate de interes județean, declarate prin <i>HCJ nr.170/2010</i>; 8 rezervații naturale din categoria IV I.U.C.N. ale ariilor naturale protejate din România: 4 forestiere: <i>RONPA0248-Pădurea Tudora</i>, <i>RONPA0247-Pădurea Ciornohal</i>, <i>RONPA0249-Arinișul de la Horlăceni</i>, <i>RONPA0250-Făgetul Secular Stuhoasa</i> și 4 floristice: <i>RONPA0244-Turbăria de la Dersca</i>, <i>RONPA0245-Bucecea Bălțile Siretului</i>, <i>RONPA0243-Stânca-Ștefănești</i>, <i>RONPA0246-Stânca-Ripiceni</i>; 16 arii naturale protejate de</p>	<p>- Nivelul scăzut al investițiilor pentru protecția mediului</p> <p>- Conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale</p> <p>- Impactul asupra mediului</p> <p>- Poluarea provenită din traficul de pe arterele intens circulate ale municipiului Botoșani, inclusiv pe cele care circulă traficul greu</p> <p>- Poluarea aerului cu particule PM₁₀ provenite din resuspensia prafului depus în special pe arterele rutiere, praf care nu se poate îndepărta prin măturare/spălare</p> <p>- Numărul insuficient al perdelelor de vegetație de-a lungul căilor rutiere ce traversează Municipiul Botoșani</p> <p>- Rețeaua învechită de alimentare cu apă și canalizare conduce la multe avarii și săpături, care produc o cantitate mare de pulberi</p> <p>- Evacuarea individuală a gazelor de ardere de la centralele proprii din condominii, care determină o slabă dispersie a poluanților rezultați din arderea gazelor (CO, CO₂, pulberi, NOx)</p>	<p>- Existența <i>Cadrului 2030 pentru Climă și Energie</i>, care stabilește țintele europene și informează obiectivele naționale pentru 2030, respectiv: ținta de 30,7% energie regenerabilă, rata de renovare a clădirilor de 3-4%, consum final de energie -40,4% raportat la 2007</p> <p>- Existența instrumentelor subsecvente de implementare a țintelor 2030, și a pachetului <i>Green Deal</i>, care pot sprijini tranziția energetică</p> <p>- Oportunitate de introducere a unor noi soluții și tehnologii demonstrate: soluții bazate pe natură pentru îmbunătățirea serviciilor ecosistemice, a calității factorilor de mediu și pentru a sprijini tranziția energetică</p> <p>- Implementarea legislației cu privire la introducerea celor mai bune tehnologii disponibile în infrastructura de mediu; creșterea eficienței utilizării resurselor și a energiei</p> <p>- Menținerea interesului pentru energia verde și valorificarea</p>	<p>- Inexistența unei directive la nivel european pentru protejarea solurilor; legislație românească ambiguă și lipsa inventarului, respectiv a actualizării <i>Strategiei Naționale privind Siturile Contaminate</i></p> <p>- Zone din oraș poluate din cauza activităților productive</p> <p>- Risc de inundații în municipiul Botoșani și zona periurbană</p> <p>- Poluarea atmosferică determinată de emisii de gaze și pulberi din procesele tehnologice industriale, procese de ardere și activități de depozitare materiale și deșeuri, traficul auto, șantierele de construcție</p> <p>- Poluare extinsă datorată transportului rutier cu perspective de agravare odată cu creșterea gradului de motorizare și a volumului transporturilor de mărfuri</p> <p>- Combustia materialelor la temperaturi ridicate duce la ruperea legăturilor chimice care eliberează o serie de substanțe toxice</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>interes comunitar (situri Natura 2000): 6 arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri), declarate pentru protejarea unor specii de păsări de interes comunitar și 10 situri de importanță comunitară (SCI-uri), declarate pentru protejarea unor habitate și a unor specii de floră/faună de interes comunitar</p> <p>- În siturile Natura 2000 din județul Botoșani au fost identificate 11 tipuri de habitate naturale de interes comunitar, grupate în 4 categorii: <i>habitate de ape dulci, habitate de pajiști și tufărișuri, habitate din turbării și mlaștini și habitate de pădure</i></p> <p>- În siturile Natura 2000 tip SCI din jud Botoșani, există 5 specii de floră, 19 specii de faună sălbatică de interes comunitar și 54 specii de păsări de interes comunitar</p> <p>- Prin HCJ 170/2010 a Consiliului Județean Botoșani, în județ au fost declarate monumente ale naturii 85 arbori seculari în municipiul Botoșani, 25 arbori în restul județului și sunt protejate 30 parcuri dendrologice</p> <p>- În ZM Botoșani, comunele Vlădeni, Roma, Bălușeni, Bucecea și Curtești au teritorii cuprinse în arii naturale protejate: <i>ROSCI0076 Dealul Mare - Hârlău</i> (UAT Curtești, Vlădeni), <i>ROSCI0391 Siretul Mijlociu-Bucecea</i> (UAT Bucecea), <i>ROSPA0116</i></p>	<p>- Extinderea careului de salubritate strazi prin spălări ale carosabilului, pentru diminuarea cantităților de pulberi</p> <p>- Extinderea zonelor pietonale în scopul diminuării poluării fonice și fizicochimice rezultate din trafic</p> <p>- Vulnerabilitate asociată existenței acumulărilor de pe râurile Luizoiaia (aval de oraș) și Dresleuca (amonte de oraș)</p> <p>- Zonele cu risc hidrologic mediu și ridicat, predispuse la inundații, se afla în lungul albiilor majore ale râurilor Siret, Prut, Jijia, Bașeu, Sitna, Miletin, a principalilor afluenți ai acestora și la confluențele unor pâraie și torenți</p> <p>- Poluarea apelor de suprafață și subterane din municipiu în zonele industriale, ca urmare a infiltrațiilor și a insuficienței capacități de epurare a apelor reziduale</p> <p>- În cazul apelor de suprafață, pe teritoriul municipiului Botoșani sunt un număr de 39 agenți economici potențiali poluatori</p> <p>- Inexistența instalațiilor de utilizare/valorificare/eliminare a nămolului rezultat în urma epurării apelor uzate</p> <p>- Lipsa intervențiilor de urgență pentru asigurarea gospodăririi apelor</p> <p>- Stații de epurare a apelor uzate insuficient modernizate</p>	<p>potențialului de producere a energiei regenerabile</p> <p>- Condiții favorabile pentru dezvoltarea parcurilor eoliene și fotovoltaice sau a altor infrastructuri de energie verde</p> <p>- Utilizarea fondurilor UE pentru îmbunătățirea standardelor de mediu, pentru reabilitarea și modernizarea tehnologică a echipamentelor și instalațiilor din sectorul industriei poluante</p> <p>- Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în protecția mediului și a biodiversității</p> <p>- Ariile protejate reprezintă cea mai viabilă strategie de conservare și utilizare durabilă a valorilor de patrimoniu natural</p> <p>- Realizarea de investiții din fonduri europene pentru reducerea riscurilor de accidente de mediu</p> <p>- Realizarea de proiecte cu finanțări europene pentru remedierea/reconstrucția ecologică a terenurilor degradate/ameliorarea stării de calitate a solului</p> <p>- Reducerea pe cât posibil a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, în special producerea de deșeuri</p> <p>- Amenajări ale cursurilor de apă împotriva inundațiilor prin realizarea măsurilor de apărare propuse în</p>	<p>- Pericolul apariției accidentelor majore și a amenințărilor fenomenelor naturale imprevizibile</p> <p>- Poluări accidentale survenite de-a lungul cursurilor de apă ce traversează zona</p> <p>- Deversările de substanțe chimice periculoase, depozitării de deșeuri de toate categoriile, tratamentele și fertilizările necorespunzătoare, făcute fără fundamentare agropedologică, agrotehnică, la care se adaugă degradările naturale ale calității solului (eroziune, alunecări, tasări, rupturi și prăbușiri)</p> <p>- Lipsa educației ecologice a populației municipiului, respectiv a interesului populației pentru păstrarea curățeniei și respectarea normelor de protejare a zonelor verzi</p> <p>- Dezinteres din partea populației și a agenților economici față de colectarea selectivă a deșeurilor la sursă și față de problemele de mediu, în general</p> <p>- Tarife ridicate de depozitare la <i>Depozitul ecologic de la Stăuceni</i></p> <p>- Exploatarea nerațională a pădurilor</p> <p>- Riscurile de mediu și tehnologice</p> <p>- Incapacitatea companiilor locale de a se conforma în totalitate standardelor de mediu europene</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><i>Dorohoi-Șaua Bucecei</i> (UAT Bucecea, Curtești, Vlădeni), <i>ROSPA0156 Iazul Mare-Stăuceni-Dracșani</i> (UAT Bălușeni, Roma, Braești)</p> <p>- ZM Botoșani prezintă varietate a cadrului natural care îi conferă complexitate peisagistică și bogăție a resurselor naturale și antropice</p> <p>- În zonă există resurse importante de sulf (<i>Prăjeni, pe văile Teișoara și Ursoaia</i>), tuf ardezic (<i>Hudești</i>), gips (<i>Păltiniș, Crasnaleuca</i>), nisipuri și pietrișuri (<i>Tudora, Corni</i>), argile (<i>Dorohoi, Mihăileni</i>)</p> <p>- Încadrarea teritoriului <i>Zonei Metropolitane Botoșani</i> în zona de silvostepă, astfel că o mare parte din suprafață este propice dezvoltării agriculturii (80% din fondul funciar este de tip cernoziom, soluri foarte fertile, de culoare închisă, formate sub o vegetație ierboasă și un climat temperat, specific zonei de silvostepă</p> <p>- Zona deține importante resurse forestiere (54% din suprafața terenurilor neagricole ale județului Botoșani)</p> <p>- Zona Metropolitană Botoșani aparține hidrografic de două bazine principale - Siret și Prut - fiecare având în componență sub-bazine: sub-bazinele Suceava, Moldova, Bistrița, Trotuș pe partea dreaptă a</p>	<p>- Nerealizarea ecologizării văilor râurilor din interiorul orașului (Lipca, Sitna, Teascu), ale căror maluri au rămas în continuare depozite ilegale de deșeuri menajere</p> <p>- Colmatarea iazurilor de la marginile orașului, pe râul Dresleuca, pe râul Lipca și pe râul Teascua</p> <p>- Lipsa unui sistem de dezvoltare a cunoștințelor și aptitudinilor corespunzătoare pentru protejarea și conservarea mediului</p> <p>- Lipsa unei viziuni urbanistice și peisagistice de ansamblu în dezvoltarea localității, precum și a unui cadru legislativ care să stimuleze protejarea, întreținerea și regenerarea spațiilor verzi</p> <p>- Degradarea calității și structurii vegetației naturale ca urmare a activităților antropice</p> <p>- Interesul scăzut al populației pentru păstrarea curățeniei, protecția mediului și respectarea normelor aplicabile, coroborat cu insuficiența politicilor și măsurilor de informare și conștientizare a populației</p> <p>- Poluarea solului din localitățile componente ZM Botoșani este influențată în special de chimizarea în exces a unor terenuri agricole</p> <p>- La nivelul municipiului Botoșani, poluarea solului se produce prin diferite intervenții asupra sa,</p>	<p><i>Planul de Management al Riscului la Inundații</i> elaborat de către ABA Prut-Bârlad</p> <p>- Adoptarea unor măsuri care să vizeze conservarea biodiversității</p> <p>- Îmbunătățirea factorilor de mediu prin rezolvarea problemelor referitoare la calitatea solului, apei, aerului, extinderea spațiilor verzi</p> <p>- Disponibilitatea fondurilor pentru investiții în spații verzi</p> <p>- Implementarea unui sistem integrat de management al deșeurilor</p> <p>- Implicarea populației și a mass-mediei locale în probleme specifice legate de mediu</p> <p>- Importanța tot mai mare acordată domeniului protecției mediului în cadrul documentelor strategice și programatice europene și naționale</p> <p>- Evaluarea stării reale și monitoringul factorilor de mediu în vederea fundamentării unor scenarii și strategii de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung în domeniul mediului, a sănătății populației și în domeniul resurselor regenerabile și neregenerabile</p> <p>- Posibilitatea utilizării energiilor neconvenționale oferite de sistemul natural (soare, vânt, ape geotermale, etc.) prin tehnologii noi</p> <p>- Întărirea parteneriatelor naționale și internaționale cu instituții care au ca</p>	<p>- Insuficiența resurselor financiare pentru realizarea unor proiecte la nivel județean și cofinanțarea unor proiecte din fonduri UE</p> <p>- Personal insuficient instruit pentru implementarea și aplicarea efectivă a politicilor în domeniul protecției mediului</p> <p>- Presiunea crescândă pe care creșterea economică o are asupra factorilor de mediu (aer, apă, sol) și asupra conservării biodiversității</p> <p>- Fragmentarea habitatelor din cauza dezvoltării infrastructurii</p> <p>- Accentuarea schimbărilor climatice, cu efecte precum deșertificarea, degradarea mediului și sporirea incidenței riscurilor naturale.</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>Siretului, sub-bazinul Bârlad pe partea stângă a Siretului și sub-bazinul Jijia pe partea dreaptă a râului Prut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Botoșani s-a dezvoltat pe cursul râului Sitna, cu afluentul Luizoia, și a râului Dresleuca, cu afluentul Teasc, dezvoltarea socio-economică a municipiului depinzând foarte mult de-a lungul timpului de apele freatice și de cele de suprafață - Zona deține o bogată rețea hidrografică, alcătuită din râurile Siret, Prut, Jijia, Bașeu, Sitna și afluenții, pe cursul cărora s-au amenajat 148 de lacuri, iar pe râul Prut, la frontiera cu Republica Moldova, s-a construit un important nod hidrotehnic: Lacul de acumulare de la Stânca - Calitate satisfăcătoare a apelor de suprafață, freatice, subterane și a apei potabile - Apa râului Prut este o apă curată, încadrându-se în clasa a II-a de calitate - Potrivit <i>Planului de Management a Riscului la Inundații în Bazinul Prut-Bârlad</i>, zona în care este amplasat municipiul Botoșani nu este expusă unui risc semnificativ de apariție a acestui hazard - Zone umede din județul Botoșani declarate situri NATURA 2000: <i>Lacul</i> 	<p>respectiv: dezvoltarea/ expansiunea unor activități economice; dezvoltarea continuă a procesului de urbanizare; infiltrarea apelor uzate, a substanelor periculoase direct în sol; deficitul elementelor nutritive; eroziunea de suprafață (40,6% din terenuri); alunecările de teren (15%); lipsa terenurilor nisipoase, a excesului de umiditate (12,6%), sau a unui volum edafic redus; utilizarea pesticidelor în agricultură</p> <ul style="list-style-type: none"> - În anul 2022, <i>Agentia pentru Protecția Mediului Botoșani</i> a identificat 28 de situri potențial contaminate pe raza municipiului Botoșani - Procent mic din suprafața agricolă totală este amenajată cu lucrări de irigații - Alunecările de teren și inundațiile afectează numeroase gospodării și elemente de infrastructură pe teritoriul Zonei metropolitane - În limita teritoriului administrativ al municipiului Botoșani au fost identificate și inventariate areale cu alunecări de teren: <i>zona Mecanica S.A. - Alcor S.A. (în NV); ieșirea de pe DN 29 spre Suceava (în V); Cimitirul Pacea (în SSV la ieșirea spre Curtești); ieșirea spre Iași pe DN 28B (în SSE); Stația Radio – Str. Petru Rareș – Str. Ion Creangă (în SE);</i> 	<p>domeniu de activitate evaluarea biodiversității și protecția mediului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Întărirea parteneriatului cu ONG-urile în procesul de elaborare și implementare a politicilor de mediu - Implementarea proiectelor din sistemul integrat de management al deșeurilor de la nivelul județului Botoșani: depozite conforme, stații sortare, stații de transfer, instalație tratare mecano-biologică, etc. - Programe naționale pentru finanțarea/cofinanțarea proiectelor ce privesc înființarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor - Intensificarea accesării fondurilor europene pentru proiectele din domeniul managementului deșeurilor - Cointeresarea populației pentru colectarea selectivă prin aplicarea de către operatorii serviciilor de salubritate a unor tarife diferențiate pentru modul de colectare a deșeurilor (selectiv sau în amestec) - Acordarea de facilități fiscale operatorilor economici care activează în domeniul colectării/valorificării acelor tipuri de deșeuri mai puțin atractive din punct de vedere al rentabilității economice - Încurajarea producerii de energie din deșeuri pentru deșeurile care nu pot fi reciclate. 	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><i>Stânca – Costești, Turbăria de la Dersca, Iazurile de pe valea Ibănesei-Bașeului-Podrigăi, Acumulările Rogojești-Bucecea, Iazul Mare-Stăuceni-Drașani, Mlaștina Iezerul Dorohoi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani, a colaborat cu Primăria Municipiului Botoșani, la derularea unor activități teoretice și aplicative, pentru marcarea unor evenimente din calendarul ecologic și nu numai: <i>Ziua Mondială a Biodiversității, Ziua Mondială a Zonelor Umede, Ziua Mondială a Mediului, Luna pădurii, Luna curățeniei, Programul Let's Do It România</i> - Unica stațiune floristică din România în care vegetează <i>planta termofilă Schiwereckia podolica</i> se află la Stânca-Ștefănești, jud. Botoșani - Municipiul Botoșani beneficiază, pe o rază de 10 km, de 78 ha zone împădurite, din care 65 ha pădure de foioase și 13 ha plantații cu pini, adică cca. 27 ha de spațiu verde la 1.000 de locuitori: <i>Pădurea Tulbureni, Pădurea Curtești, Pădurea Luizoaia, Pădurea Rediului, Pădurea La Rai, Pădurea Hârtop, Pădurea Lebăda, Pădurea Stâncești, Parcul Mihai Eminescu, Parcul Tineretului, Parc Curcubeului, Grădina publică</i> 	<p><i>Cartier Tulbureni - Pârâul Teascu (în SE); Str. Parcul Tineretului-Drumul Tătarilor (în E); C.F. Botoșani-Leorda- zona MAPN (în NE); Str. Împărat Traian- Hatman Arbore (în N)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Neexecutarea unor îmbunătățiri ale stabilității versanților care delimitează zona de stabilitate a orașului - Instalațiile de incinerare eliberează în atmosferă oxizi de sulf și de azot, dioxine și furani, metale grele - Principalele surse de poluare ale aerului sunt cele industriale, agricultura, traficul rutier (cu precădere în spațiul urban), tratarea și eliminarea deșeurilor periculoase, sistemele de încălzire locală, etc. - Existența surselor individuale de încălzire ale cetățenilor poluează mediul de la nivelul solului până la ultimele etaje - Pe teritoriul municipiului Botoșani sunt un număr de 39 agenți economici potențiali poluatori - Din domeniul rezidențial, sunt emise cantități mari de COVnm, CH4 și CO2, urmate de cantități mai mici de CO, NOx, SO2 și pulberi - Principalele zone afectate de poluarea atmosferică în municipiul Botoșani sunt ariile aflate în apropierea zonei industriale, extremitatea sud vestică a orașului 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><i>Primărie, Grădina Publică Junior, ș.a.m.d.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - La ora actuală, spațiile de joacă (40), în suprafață de 9.170 mp, au echipamente în stare bună și veche, unele dintre acestea fiind modernizate și reabilitate în ultima perioadă - Existența parcurilor și spațiilor verzi în apropierea zonelor rezidențiale - Suprafața terenurilor degradate de alunecările de teren și inundații este relativ redusă - La nivelul <i>Inspectoratului pentru Situații de Urgență al județului Botoșani</i> a fost elaborat <i>"Planul de analiză și acoperire a riscurilor (PAAR)"</i> - Solul în secțiunile de control se încadrează la sol "normal" - La nivelul anului 2019, județul Botoșani nu figura în inventarul național cu situri contaminate /sau în curs de remediere/remediate, dar în derulare procedura de identificare a amplasamentelor unde au avut loc/au loc activități antropice cu potențial de contaminare a solului - Resurse suficiente de apă, atât de suprafață, cât și subterană (alimentarea cu apă în municipiu este asigurată din foraje de mare adâncime) 	<p>(ANL Bucovina și Unitatea militară) unde au loc frecvent depuneri ale particulelor transportate de vânt pe direcțiile NV și V și zona centrală (Panda - Biblioteca Județeană), datorate traficului intens și aglomerării urbane propriu-zise</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nivelul scăzut al managementului informației de mediu - Suprafața medie a spațiilor verzi amenajate pe cap de locuitor din municipiul Botoșani este de 16,88 m²/loc, valoare cu aproximativ 4,5 m² mai scăzută decât media de la nivel național - Deficit semnificativ al spațiilor verzi organizate din intravilanul municipiului Botoșani, deficit care se amplifică printr-o calitate scăzută a plantațiilor și printr-o întreținere deficitară a acestora - Spațiile verzi din municipiul Botoșani, se remarcă prin discontinuitate și discrepanțe accentuate - Inexistența unor reglementări locale privind obligativitatea refacerii spațiului verde distrus prin diferite lucrări de infrastructură - Afectarea componentei de biodiversitate s-a făcut prin: dezvoltarea zonelor rezidențiale; tăieri ilegale de arbori; poluarea apelor de suprafață, subterane și a 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Calitatea aerului este urmărită lunar, prin automonitorizare, de către Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani, prin măsurători de poluanți gazoși și pulberi - Existența rețelei locale de monitorizare a indicelui general de calitate a aerului - Datele din rețeaua de monitorizare indică o calitate bună a aerului, în ultimii ani neînregistrându-se depășiri ale valorilor limită anuale pentru niciunul dintre poluanții monitorizați - Poluarea aerului cu metale grele nu constituie o problemă majoră pentru județul Botoșani și implicit municipiul Botoșani - Existența unui bogat fond forestier în imediata apropiere a Municipiului Botoșani, ce contribuie la îmbunătățirea calității aerului - Toate planurile/proiectele propuse pe teritoriul municipiului Botoșani au integrat în documentațiile tehnice aspecte legate de biodiversitate, având în vedere respectarea legislației în domeniu - Viziunea municipalității botoșănene privind adaptarea la schimbările climatice este una construită în jurul efortului autorității locale de a asigura cetățenilor un viitor sustenabil, acționând în sensul diminuării 	<ul style="list-style-type: none"> solului cu produse petroliere sau apă sărată, ape menajere, deșeuri; schimbarea categoriei de folosință a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporară sau definitivă din circuitul silvic); aplicarea necorespunzătoare a tehnologiilor agricole; folosirea pesticidelor; turismul necontrolat în zonele de agrement - Lipsa unor facilități de reciclare a biodeșeurilor - Implicarea redusă a cetățenilor în problematica colectării selective a deșeurilor - Lipsa unor companii de informare și conștientizare a cetățenilor privind importanța colectării selective a deșeurilor - Lipsa informării populației cu privire la modul de colectare corect a tipurilor de deșeuri produse, atât în locuințele individuale, cât și în cele colective - Managementul deșeurilor: lipsa unei infrastructuri adecvate în vederea colectării separate a deșeurilor menajere, fracție uscată vs. fracție umedă; colectarea deșeurilor din parcuri și grădini, piețe, etc în vederea compostării și utilizării acestuia ulterior ca îngrășământ - Gestiunea insuficientă a deșeurilor de ambalaje 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>impactului pe care unele schimbări climatice deja îl au la nivel local</p> <p>- În anul 2018, a fost elaborat "<i>Planul de Acțiune pentru Adaptarea la Schimbările Climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani</i>", document strategic care încadrează viziunea și măsurile municipalității privind atenuarea riscurilor cu care se confruntă actualmente din punct de vedere climatic și al mediului</p> <p>- Documentul programatic pentru domeniul dezvoltare durabilă elaborat de Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani este "<i>Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) al județului Botoșani</i>", realizat pentru prima dată în anul 2006, revizuit în cursul anului 2013</p> <p>- Implicarea autorităților locale în stimularea cetățenilor de a folosi mijloacele de transport în comun</p> <p>- Județul Botoșani este beneficiarul proiectului "<i>Sistem integrat de management al deșeurilor în județul Botoșani</i>", finanțat prin Programul Operațional Sectorial Mediu, pentru care a fost constituită <i>Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecoproces Botoșani (ADI Ecoproces Botoșani)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Doar o parte din deșeurile menajere colectate sunt colectate selectiv, fapt ce determină neatingerea țintelor cu privire la reciclarea și valorificarea deșeurilor (inclusiv deșeuri biodegradabile) - Cantitățile de deșeuri reciclabile colectate separat de la populație prin serviciul de salubritate sunt reduse - Număr insuficient al punctelor de colectare selectivă a deșeurilor - Nu este implementat un sistem permanent de colectare a deșeurilor voluminoase de la populație și nu este valorificat potențialul util și/sau energetic al deșeurilor voluminoase - Colectarea separată / tratarea în vederea eliminării / valorificarea deșeurilor pe tip de material și periculoase sau nepericuloase este deficitară - Cantitățile nevalorificate și eliminate prin depozitare au impact în principal asupra aerului și solului - Gestionarea necorespunzătoare a uleiurilor uzate reprezintă o sursă importantă de poluare cu impact asupra solului, apelor și sănătății populației, ca urmare a caracterului nociv al acestora 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Primăria Municipiului Botoșani</i> în colaborare cu <i>Urban Serv S.A.</i> desfășoară frecvent campanii de colectare a deșeurilor voluminoase - <i>Organizația ECOTIC</i>, în parteneriat cu <i>Primăria Municipiului Botoșani</i>, <i>URBAN SERV S.A</i>, <i>ELTRANS SA Botoșani</i>, <i>ANPM Botoșani</i> și <i>ADI ECOPROCES</i>, lansează periodic campania "<i>Orașe Curate Botoșani</i>", prin care cetățenii sunt informați și încurajați să devină conștienți de problema deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) și de necesitatea de a le preda corect spre reciclare - Tarifarea firmelor respectă principiul "<i>poluatorul plătește</i>", luând în calcul cantitatea de deșeuri generată - Gestiunea deșeurilor menajere nu afectează calitatea solului în intravilanul municipiului Botoșani - În ZM Botoșani serviciul de salubritate se desfășoară în gestiune delegată - Colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile acoperă integral suprafața zonei analizate, crescând continuu cantitatea de deșeuri reciclabile colectate și valorificate 	<ul style="list-style-type: none"> - Nămolul necontaminat de la stațiile de epurare orășenești nu este valorificat d.p.d.v. agricol - Nivelul scăzut de educare a populației în ceea ce privește impactul gestionării necorespunzătoare a deșeurilor asupra mediului - Nivelul crescut de zgomot ambiental cauzat de traficul rutier - Supraexploatarea resurselor naturale - Nu există un sistem coerent de informare a publicului cu date privind starea mediului. 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Extinderea și modernizarea punctelor de colectare selectivă a deșeurilor - Trend de scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră - Implicarea activă a factorilor de decizie în aplicarea politicilor și a planurilor de acțiune pentru protecția mediului. 			

10.5. EDUCAȚIE, SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Botoșani reprezintă principalul centru de învățământ din județ - O bună colaborare cu autoritățile locale și cu alți parteneri educaționali din cadrul comunităților locale - Municipiul Botoșani deține, în anul 2021, aproximativ 28,79% din numărul total de unități de învățământ din județul Botoșani - Existența a cel puțin unei grădinițe și a unei școli în fiecare localitate din Zona Metropolitană Botoșani - Alături de municipiul Botoșani, orașul Bucecea este singura localitate din ZM Botoșani care are 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa dotărilor cu echipamente și tehnologii moderne în instituțiile de învățământ - Activitatea managerială axată preponderent pe domeniul administrativ în detrimentul asigurării calității demersului didactic - Rețineri față de rezolvarea problemelor importante ale școlii prin recurgerea la elaborarea și aplicarea de proiecte și parteneriate - Managementul resurselor umane este încă deficitar în asigurarea unor structuri eficiente pentru formarea continuă a cadrelor didactice în școală 	<ul style="list-style-type: none"> - Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru investiții în infrastructura educațională - Existența <i>Programelor Operaționale</i> ce oferă finanțare pentru sprijinirea învățământului preșcolar, școlar, tehnic și vocațional și universitar - Creșterea gradului de implicare a mediului privat și non-guvernamental în furnizarea de servicii educaționale - Programele și strategiile în domeniul educației finanțate de M.E.C.T. și organisme europene și internaționale 	<ul style="list-style-type: none"> - Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură - Scăderea gradului general de pregătire pentru populația tânără - Accentuarea deficitului de cadre didactice calificate - Abandonul școlar și dezalfabetizarea ca urmare a reducerii veniturilor populației sau a lipsei infrastructurii de învățământ deja depreciată și insuficientă - Se constată un exod al absolvenților instituțiilor de învățământ superior către domenii de activitate mai bine plătite

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>copii/elevii înscriși în majoritatea formelor de învățământ menționate, cu excepția creșelor și a școlilor postliceale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Învățământul din municipiul Botoșani este atractiv pentru elevii de pe raza județului - Populație școlară importantă în raport cu totalul populației - Performanță la nivel național a unor licee din municipiul Botoșani - În anul școlar 2021 – 2022, elevii din județul Botoșani au obținut peste 1.000 de premii și mențiuni la olimpiade și concursuri internaționale, naționale, județene și locale - Rezultatele bune și foarte bune obținute de elevii din Municipiul Botoșani la olimpiade și concursuri naționale (peste 80% din totalul premiilor obținute în județ) - Rata de promovare a examenului național de Bacalaureat 2021 a fost de 70,8%, mai mare decât media pe țară (69,8%) - Începând cu anul universitar 2021-2022, municipiul Botoșani beneficiază de o filială a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași - Infrastructură școlară importantă - Spații de învățământ întreținute 	<ul style="list-style-type: none"> - Școala nu reușește întotdeauna să contracareze efectele negative din zona informală, exterioară școlii, prin programele de educație extrașcolară - Cadre didactice care nu au abilități formate pentru utilizarea calculatorului, sau nu au experiența necesară - Slaba cooperare între instituțiile de învățământ, institutele de cercetare – dezvoltare, actorii din mediul privat și autorități - Inexistența învățământului privat la toate nivelurile educaționale - Inexistența instituțiilor de învățământ superior cu diversitate de specializări și profile educaționale, precum și capacități de cercetare-dezvoltare și parteneriat pentru inovare - Număr mic de persoane care au absolvit cursuri de specialitate în alte centre universitare - Dotarea inegală a unităților de învățământ, unități școlare în care baza materială, dotările și materialele didactice sunt învechite și depășite (în special în mediul rural) - O serie de localități din zona rurală, sau amplasate periferic, nu beneficiază de conexiuni la rețelele de comunicații electronice pentru derularea procesului educațional în format on-line 	<ul style="list-style-type: none"> - Programele guvernamentale de reabilitare a infrastructurii școlare - Colaborări cu instituții de învățământ și cultură locale și din alte localități vizând schimbul de experiență și de dezvoltare de activități educativ - culturale - Programele de cooperare internațională în domeniul educației - Posibilitatea accesării de către elevii din ZM Botoșani a programelor și burselor de învățământ în străinătate - Accesul cadrelor didactice, al elevilor și al părinților la programele de implementare a tehnologiilor de comunicare și informare în mediul școlar și comunitar - Colaborarea cu autoritățile județene, instituțiile publice deconcentrate și mass-media locală - Creșterea gradului de descentralizare și autonomie locală - Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării instituționale - Creșterea gradului de implicare a mediului privat și non-guvernamental în furnizarea de servicii educaționale - Programele guvernamentale de reabilitare a infrastructurii școlare - Colaborări cu instituții de învățământ și cultură locale și din 	<ul style="list-style-type: none"> - Atractivitatea crescută a altor centre urbane pentru tineri care preferă să părăsească localitatea de baștină pentru a urma o facultate și a-și găsi un loc de muncă - Scăderea atractivității sistemului de învățământ datorită salariilor mici - Neîncrederea unor elevi și părinți în beneficiile educației - Dezinteresul pentru educație și scăderea calitativă a învățământului românesc - Imagine precară a învățământului tehnic la nivel național, acesta nefiind considerat o alternativă viabilă la învățământul teoretic - Creșterea numărului de copii ai căror părinți sunt plecați să lucreze în străinătate - Modificări legislative în sistem care pot crea disfuncționalități - Interesul scăzut al unor cadre didactice pentru cunoașterea problematicei și a documentelor de strategie educațională, privind asigurarea calității în educație și a descentralizării sistemului educațional - Piața muncii acceptă mai greu absolvenții din promoțiile recente, preferând să-și formeze personalul prin cursuri de scurtă durată și de reconversie profesională

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și modernizarea instituțiilor de învățământ din fonduri comunitare - Existența unor sisteme și programe ale sistemului de învățământ și organizațiilor private pentru desfășurare de activități extrașcolare - Existența unor licee cu profil de servicii și tehnologic cu parteneriate încheiate cu mediul economic pentru practica de specialitate - Ascensiunea învățământului tehnic și profesional - Personal didactic adecvat și implicat, cu pregătirea și experiența necesară desfășurării unui învățământ de performanță - Scăderea progresivă a abandonului școlar în rândul rromilor, ca urmare a programelor implementate - Grad ridicat de implicare al părinților în procesul educativ - Pondere ridicată a populației care a absolvit liceul - Număr de copii neșcolarizați în scădere datorită implementării programelor de tipul „a doua șansă” - Existența programelor pentru educarea continuă pe tot parcursul vieții, derulate atât de mediul public, cât și de cel privat - Existența în municipiul Botoșani de baze sportive și săli de sport cu 	<ul style="list-style-type: none"> - Numeroase gospodării din mediul rural se confruntă cu o rată ridicată a riscului de sărăcie sau excluziune socială și implicit cu privațiuni de ordin material - Lipsa platformelor educaționale digitale - În comunele din ZM Botoșani - Bălușeni, Curtești, Roma și Vlădeni - există elevi înscriși doar în învățământul preșcolar, primar și gimnazial, pe fondul lipsei, în general, a celorlalte forme de învățământ în mediul rural - Scăderea per ansamblu a numărului de cadre didactice în mediul urban din ZM Botoșani - În comunele din ZM Botoșani populația școlară și aparatul didactic sunt în scădere - Creșterea ratei abandonului școlar, ca urmare a instabilității financiare și materiale a mediului familial - Număr mare de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate - Slaba dezvoltare a infrastructurii recreaționale și a celei sportive - Insuficiența promovare a evenimentelor și activităților sportive - Absența armonizării sistemului de învățământ cu cerințele pieței muncii - Accentuarea tendinței de îmbătrânire a populației și o creștere 	<ul style="list-style-type: none"> alte localități vizând schimbul de experiență și de dezvoltare de activități educativ - culturale - Noi platforme de e-learning, e-guvernare - Programele pentru dezvoltarea în carieră - Creșterea interesului populației pentru învățământul tehnic și profesional și pentru formarea profesională continuă - Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în următoarea perioadă de programare având ca destinație dezvoltarea sectorului sanitar prin crearea/reabilitarea/modernizarea dotărilor și pentru realizarea de campanii de medicină preventivă în randul populației - Parteneriate publice-private - Programe naționale în derulare (TBC, diabet, screening de cancer de col uterin și de colon) - Crearea de noi saloane cu confort sporit (chirurgie, medicină internă) - Lărgirea gamei de servicii medicale (oncologie, urologie, anatomo-patologie) - Modernizarea și re tehnologizarea unităților de profil existente - Creșterea standardelor serviciilor medicale oferite populației prin 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unui cadru legal favorabil privind parteneriatul cu agenții economici - Absenteismul, cu precădere în rândul elevilor din clasele superioare - Accentuarea fenomenului de abandon școlar al populației de etnie rromă - Cadru legislativ în schimbare - Scăderea dramatică a personalului specializat în sectorul public datorită migrației demografice a specialiștilor din sănătate spre mediul privat și spre țări mult mai atractive din punct de vedere al salarizării - Subfinanțarea sistemului medical și de educație - Scăderea calității serviciilor medicale, precum și scăderea gradului de atractivitate a sistemului public de sănătate pentru tinerii medici - Subfinanțarea sectorului sanitar majoritar de stat poate conduce la diminuarea numărului de paturi din cadrul spitalelor, în special din cadrul Spitalului Județean și chiar la desființarea unor secții - Migrarea personalului medical către piața europeană - Creșterea costurilor serviciilor medicale oferite populației datorită creșterii unităților sanitare din sectorul privat

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>standarde de exploatare și dotări corespunzătoare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deservire satisfăcătoare a majorității comunelor din zona metropolitană cu dotări culturale de bază - biblioteci și cămine culturale (case de cultură) și cu dotări sportive - Număr mare de unități pentru învățământul preșcolar - Competiții sportive în număr mare - Spații de joacă pentru copii - Creșterea speranței de viață a populației - În municipiul Botoșani există unități din rețeaua de sănătate de interes regional, municipal și local - Municipiul Botoșani concentrează cea mai mare parte a dotărilor pentru sănătate și asistență socială a județului Botoșani, oferind servicii diversificate - Infrastructura de sănătate beneficiază de dotări de importanță județeană și locală - Sectorul medical privat este în continuă dezvoltare, cu o creștere în ceea ce privește infrastructura începând cu anul 2016 - Creșterea numărului de unități sanitare de tipul cabinete medicale, farmacii, laboratoare - Deservire bună a populației cu servicii medicale stomatologice în ambele medii de rezidență 	<p>a numărului de persoane vârstnice dependente</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scăderea continuă a populației municipiului - Ponderea populației tinere este redusă - Rata mortalității a înregistrat valori mari în ultimii ani - Dinamica negativă a sporului natural și a natalității la nivelul ZM Botoșani - Sistemul medical din Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană este mediu dezvoltat în ceea ce privește numărul de unități spitalicești - Infrastructura de sănătate nu este suficient adaptată deservirii numărului mare de locuitori - Zonele rurale au acces limitat la serviciile de asistență medicală, fiind dependente de centrele urbane - Personal medical în spital insuficient pe anumite specialități - Se constată o relativă stagnare în categoria personalului din cadrul stomatologilor din sectorul public și o scădere a medicilor de familie - Responsabilitatea managerială scăzută la nivelul secțiilor și a compartimentelor - Dotarea deficitară a unor unități medicale în contextul progresului rapid al tehnologiilor din domeniu 	<p>creșterea unităților sanitare din sectorul privat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de locuri de muncă în domeniu prin creșterea unităților sanitare din sectorul privat - Crearea de noi centre private de sănătate - Investiții private în domeniul sanitar - Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în următoarea perioadă de programare 2021-2027 având ca destinație domeniul social și protecția copilului și a adultului - Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în următoarea perioadă de programare având ca destinație persoanele cu handicap - Promovarea organizațiilor care luptă împotriva fenomenelor deviate și delincvente prin promovarea unor programe specifice, principalul factor în elaborarea și implementarea politicilor în domeniul social - Îmbunătățirea activității de evaluare a gradului de handicap a persoanelor adulte aflate în astfel de situații - O mai bună colaborare între instituțiile locale din domeniul asistenței sociale, serviciile publice 	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbătrânirea populației și migrarea forței de muncă tânără - Accesul populației municipiului din ce în ce mai greu la serviciile medicale din cauza problemelor financiare - Deteriorarea spațiilor, aparaturii și serviciilor medicale și chiar închiderea unor unități medicale datorită fondurilor insuficiente și a managementului defectuos - Dezinteresul față de domeniul social datorită lipsei campaniilor de informare și conștientizare atât al autorităților cât și al populației - Dificultăți în crearea parteneriatelor și asigurarea managementului proiectelor în vederea depunerii aplicațiilor pentru diferite proiecte sociale - Scăderea incluziunii sociale și creșterea șomajului în cazul persoanelor cu handicap - Dificultăți în integrarea serviciilor sociale cu cele medicale și de altă natură - Îmbătrânirea accelerată a populației, care va duce la creșterea nevoii de servicii sociale și vor trebui identificate surse de finanțare suplimentare - Populația asistată social preferă să fie susținută financiar și social în

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Prezența unităților farmaceutice pe întregul teritoriu al ZM Botoșani - Dezvoltarea sectorului medical privat care oferă o gamă largă de servicii medicale - Ofertă diversificată de servicii medicale generale și de specialitate - Structură corespunzătoare a Spitalului Județean de Urgență "Mavromati" Botoșani, a Spitalului de Pneumoftiziologie și a Spitalului de Recuperare "Sfântu Gheorghe" - Investiții realizate în infrastructura unor unități spitalicești din municipiu - Personalul celor 3 spitale este bine pregătit profesional - Există un număr mai mare al personalului medical în sectorul public doar în ceea ce privește medicina și personalul sanitar mediu, acest fapt datorându-se existenței spitalului județean, care este proprietate publică - Programe informatice ale spitalelor de înaltă calitate - Adresabilitate mare către Spitalul Județean de Urgență Botoșani - Dezvoltarea sectorului privat al sănătății - Dotarea destul de bună cu aparatură medicală a unităților sanitare 	<ul style="list-style-type: none"> - Dotări și spații insuficiente pentru asigurarea de servicii medicale adecvate în sistemul public de sănătate - Deficitul cronic de medici specialiști și de personal medical cu studii medii din sistemul public - Rețeaua de cabinete medicale de familie, farmacii, cabinete stomatologice, laboratoarele de tehnică dentară și cabinete medicale de specialitate a fost aproape complet acaparată de domeniul privat - Odată cu înmulțirea unităților sanitare din sectorul privat au crescut și costurile serviciilor medicale oferite populației - Lipsa stimulentei pentru atragerea și/sau menținerea specialiștilor tineri - Uzura și insuficiența parcului auto al Serviciului Județean de Ambulanță - Lipsa unui sistem unic informatic integrat care să interconecteze toți furnizorii de servicii medicale, precum și instituțiile cu atribuții în asigurarea sănătății - Dificultăți în asigurarea unei protecții sociale adecvate, din cauza cadrului legislativ legal restrâns - Lipsa investițiilor în dezvoltarea serviciilor sociale, respectiv a serviciilor integrate în comunitățile marginalizate (educare, sănătate, 	<ul style="list-style-type: none"> descentralizate ale ministerelor și ONG-urile de profil - Existența cadrului legislativ ce creează facilități pentru unitățile economice care angajează persoane din grupurile vulnerabile în vederea integrării acestora în societate - Încurajarea parteneriatelor public-privat în vederea înființării de servicii alternative - Creșterea gradului de implicare a mediului privat și non-guvernamental în furnizarea de servicii de asistență socială. 	<ul style="list-style-type: none"> defavoarea implicării active din punct de vedere economic - Resurse bugetare limitate pentru domeniul dezvoltării sociale.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Acces la servicii medicale paraclinice moderne (laboratoare medicale) - Sprijin semnificativ din partea Primăriei Botoșani pentru problemele sociale ale municipiului - Existența unor parteneriate semnate între instituțiile și organizațiile locale și regionale în domeniu pe probleme sociale - Expertiză și experiență oferită de către instituțiile județene și ONG-uri, profesioniști bine pregătiți și dedicați care activează în domeniul social - Îmbunătățirea substanțială a accesului la serviciile sociale publice de asistență socială - Existența în municipiul Botoșani a unor centre rezidențiale pentru adulți și copii - Activități de prevenire, limitare și înlăturare a efectelor temporare sau permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea unor persoane aflate în situații de risc social - Deschiderea și apetitul cetățenilor pentru transformare, conștientizarea nevoii de implicare mai activă în viața comunității și a orașului - Un grad relativ ridicat de calificare a cadrelor didactice din școlile speciale 	<p>ocupare, servicii sociale și de recuperare)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Botoșani se confruntă cu o lipsă a locurilor care pot fi ocupate de către preșcolari în creșe, cererile formulate de către părinți depășind cu mult numărul locurilor disponibile - Populația asistată social preferă să fie susținută social în defavoarea implicării active din punct de vedere economic - Insuficiența programelor care se ocupă de instruirea asistenților personali și a lucrătorilor sociali - Serviciile de îngrijire la domiciliu sunt insuficiente, discontinue și puțin diversificate - Lipsa serviciilor alternative de asistență socială - Creșterea riscului de marginalizare socială a persoanelor în vârstă - Reticența populației privind integrarea și socializarea persoanelor ce aparțin unor grupuri vulnerabile - Implicarea și răspunsul comunității rrome la programele speciale sunt reduse - Necompetitivitatea infrastructurilor specifice de toate felurile pentru persoanele cu handicap - Probleme în inserția profesională și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor programe care au ca scop inventarierea problemelor comunităților de rromi, consiliere, informare și înlesnirea obținerii documentelor de identitate și proprietate - Existența ONG-urilor cu activitate în domeniul asistenței și protecției sociale - Derularea unor programe de incluziune socială a persoanelor de etnie romă, în special la nivelul școlilor - Colaborarea public - privat (ONG, Biserică) în dezvoltarea de programe sociale - Existența instituțiilor și a infrastructurii necesare furnizării serviciilor sociale în municipiu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stimularea insuficientă a populației în ceea ce privește luarea în îngrijire și adopțiile - Numărul insuficient de stabilimente și cămine pentru bătrâni. 		

10.6. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Aparat tehnic de specialitate bine dimensionat și structurat, cu experiență în atragerea și derularea de proiecte și parteneriate 	<ul style="list-style-type: none"> - Resursele bugetare alocate dezvoltării economice locale insuficiente nevoilor existente ale comunității 	<ul style="list-style-type: none"> - Cadru legal adecvat pentru managementul proiectelor cu finanțare externă 	<ul style="list-style-type: none"> - Educație, cultură civică slab dezvoltate, grad redus de participare - Cooperarea slabă cu Unitățile Administrativ Teritoriale învecinate

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Bună expertiză în privința accesării fondurilor europene, în vederea creșterii capacității administrative - Implicarea administrației locale în problematica dezvoltării durabile a orașului - Sistem de management al resurselor umane adecvat, incluzând programe de perfecționare - Autorități locale ce conștientizează că resursa umană este cea mai importantă dintr-o organizație - Participarea angajaților la diferite forme de pregătire profesională - Imagine bună și încredere în Administrația Publică Locală - Menținerea unei atitudini transparente și manifestarea deschiderii instituționale către cetățeni - Servicii profesionalizate acordate cetățenilor - Puternică determinare și motivație a administrației locale pentru dezvoltarea municipiului - Personal cu competențe în utilizarea tehnicii de calcul - <i>Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU), Plan de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD), Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED), Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice (PIEE) actualizate</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Comunicare interinstituțională greoaie - Inexistența unor contacte mai strânse între administrație și agenții privați - Capacitate redusă de absorbție a fondurilor nerambursabile de către organizațiile private (IMM, ONG-uri etc.) - Lipsa parteneriatelor public – private - Absența unui sistem modern de monitorizare și evaluare a serviciilor publice - Lipsa contactelor externe și lipsa de integrare în circuitul administrativ național și internațional - Gradul limitat de interoperaționalizare a soluțiilor software existente la momentul actual - Absența unui sistem integrat accesabil de către toate instituțiile locale - Absența unor protocoale de accesare și a unor regulamente de utilizare a TIC - Fonduri insuficiente pentru implementarea de proiecte necesare la nivel local - Colaborarea insuficientă dintre administrațiile publice locale, județene, naționale - Insuficiente capacități digitale ale personalului din administrație și retinerea în adopția noilor tehnologii 	<ul style="list-style-type: none"> - Fonduri comunitare disponibile prin intermediul Programelor Operaționale - Existența surselor de finanțare multiple în actuala perioadă de programare 2021 – 2027 - Posibilitatea de participare la programe și cursuri de instruire și perfecționare profesională - Creșterea gradului de descentralizare și autonomie locală - Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării instituționale - Crearea unui sistem electronic de management al documentelor pentru o mai bună organizare și comunicare internă, precedat de pregătirea în domeniul utilizării noilor tehnologii - Dezvoltarea continuă a tehnologiilor și disponibilitatea imediată a acestora în piață, datorită existenței unei industrii IT puternice, formate din companii cu experiență în furnizarea de soluții complexe, cât și din start-up-uri care pot fi interesate de colaborare cu administrația locală - Existența de organizații profesionale ale funcționarilor publici - Noi platforme de e-learning, e-guvernare 	<ul style="list-style-type: none"> - Potențiala rezistență a cetățenilor și actorilor locali la schimbările propuse - Exodul specialiștilor din aparatul propriu către alte domenii de activitate, în special cele din domeniul privat, datorită standardelor salariale mult mai ridicate - Reduceri de personal în sectorul bugetar - Capacitate redusă de absorbție a fondurilor comunitare la nivel național - Lipsa procesului continuu de re tehnologizare și modernizare, care poate conduce la uzura morală a întregului proces de administrație și la scăderea standardelor și a competitivității - Neaccesarea de fonduri europene - Neaccesarea multor finanțări datorită lipsei de la bugetul propriu al municipiului a resurselor financiare necesare cofinanțării - Sprijin redus din partea unor autorități publice centrale - Mediu politic, fiscal și legislativ instabil, incoerent, ce suferă dese modificări - Lipsa resurselor financiare locale necesare investițiilor și cofinanțării proiectelor.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența mai multor acorduri de înfrățire cu orașe din străinătate - Volum important de finanțări nerambursabile atrase de municipalitate în perioada de programare 2007-2013, 2014-2020 - Administrarea de către Consiliul Local a societăților care asigură alimentarea cu apă și cu energie termică oferă posibilitatea realizării unor proiecte de anvergură, care să fie gestionate optimizat și cu efect sinergic - Există planuri urbanistice, studii de fezabilitate, fezabilitate și proiecte tehnice - Existența serviciului de poliție locală - Existența serviciului pentru situații de urgență - Existența Registraturii și a Compartimentului de Relații cu Publicul în cadrul Primăriei - Pagina WEB proprie, care oferă informații utile cetățenilor - Existența unui sistem de plată on-line a taxelor și impozitelor - Formulare ce pot fi descărcate on line 	<ul style="list-style-type: none"> - Absența unui sistem integrat accesibil tuturor instituțiilor locale și grad limitat de inter-operaționalizare a soluțiilor software și a platformelor informatice existente la momentul actual 	<ul style="list-style-type: none"> - Oportunități de parteneriate cu unități administrativ teritoriale similare din Uniunea Europeană - Aprobarea spre finanțare a unor proiecte de dezvoltare a capacității administrative cu fonduri nerambursabile - Existența de structuri de tip GAL – <i>Grupuri de acțiune locală</i> în județul Botoșani, la care municipiul și localitățile din ZMBT ar putea adera - Dezvoltarea programelor de înfrățire cu localități din țară și/ sau străinătate 	

11. STABILIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE

11.1. OBIECTIVE STRATEGICE EUROPENE, REGIONALE ȘI NAȚIONALE

11.1.1. Criterii și cerințe de planificare

La elaborarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* s-au avut în vedere următoarele **criterii**:

- ☞ *Respectarea contextului de dezvoltare durabilă definit prin Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, precum și prin alte documente strategice la nivel european, național și regional;*
- ☞ *Înscrierea viziunii și misiunii Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027 în aria de referință a obiectivelor de creștere inteligentă, durabilă și inclusivă ale Uniunii Europene;*
- ☞ *Formularea obiectivelor strategice în concordanță cu obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;*
- ☞ *Raportarea la experiența pozitivă a unor localități similare sau de rang superior din Uniunea Europeană, prin care să se faciliteze comparația și stabilirea unor ținte viabile, adaptate la condițiile specifice zonei metropolitane;*
- ☞ *Satisfacerea nevoilor specifice de dezvoltare ale municipiului Botoșani, actuale și viitoare, plecând de la avantajele competitive care ar trebui promovate prin investițiile viitoare;*
- ☞ *Maximizarea atragerii de fonduri europene și optimizarea rezultatelor socio-economice ale investițiilor planificate;*
- ☞ *Reducerea decalajelor de dezvoltare existente între zona urbană și cea rurală administrate la nivelul zonei metropolitane Botoșani;*
- ☞ *Satisfacerea integrală a cerințelor stipulate prin Legea 351/2001 privind elementele și nivelul de dotare pentru localitățile urbane de rangul II, cu accent asupra setului de cerințe deficitare la nivelul municipiului Botoșani;*
- ☞ *Definirea elementelor de fundamentare pe baza informațiilor cuprinse în analiza socio-economică și analizele SWOT;*
- ☞ *Eliminarea/diminuarea aspectelor din categoria „Puncte slabe” evidențiate prin analizele SWOT elaborate pe domenii specifice de referință;*
- ☞ *Asigurarea de măsuri preventive, avându-se în vedere aspectele evidențiate prin analizele SWOT în categoria „Amenințări”;*
- ☞ *Utilizarea aspectelor pozitive din categoria „Puncte tari”, astfel încât să se asigure o aplicare cât mai eficientă a „Oportunităților” evidențiate prin analizele SWOT pe domenii specifice de referință;*
- ☞ *Luarea în considerare a lecțiilor învățate din perioada de programare anterioară.*

În ceea ce privește **obiectivele strategice de dezvoltare**, acestea au fost stabilite printr-o largă consultare a tuturor părților interesate, plecând de la nevoile majore de dezvoltare ale Municipiului Botoșani, aferente următoarelor domenii: infrastructură, competitivitate, resurse umane (inclusiv ocupare și incluziune socială), mobilitate urbană, capacitate administrativă și dezvoltare teritorială.

În definirea obiectivelor, strategia s-a bazat pe următoarele **valori**:

- ☞ democrația constituțională și statul de drept, respectiv cultura politică și administrativă participativă, pluralismul, separația și echilibrul puterilor în stat;*
- ☞ coeziunea civică, afirmarea identității naționale și apartenența la spațiul comunitar al Uniunii Europene;*
- ☞ garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor;*
- ☞ demnitatea, înțeleasă ca atribut esențial al persoanei;*
- ☞ multidimensionalitatea participării la procesul de construire a unei ordini bazate pe respectarea dreptului internațional, valorilor democratice și principiilor dezvoltării durabile;*
- ☞ sinergii în colaborarea cu organismele interguvernamentale, precum și cu inițiativele și mecanismele de colaborare pe plan regional.*

Obiectivele specifice au fost definite ca o interfață de conexare a obiectivelor și politicilor strategice cu oportunitățile oferite de tipurile de investiții care vor fi finanțate prin viitoarele programe operaționale, plecând de la obiectivele de dezvoltare durabilă, domeniile prioritare de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene.

Ca urmare a modului de abordare a investițiilor pentru perioada 2021-2027, stabilit prin reglementările structurilor de coordonare ale procesului de planificare, atât la nivel european, cât și la nivel național și regional, investițiile propuse spre finanțare răspund următoarelor **cerințe**:

- ❖ contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;*
- ❖ sunt programate într-un mod integrat și complementar, cu luarea în considerare ex-ante a aspectelor conexe de funcționare eficientă a facilităților rezultate ca urmare a implementării investițiilor noi;*
- ❖ generează creștere economică și de locuri de muncă;*
- ❖ răspund priorităților de dezvoltare teritorială;*
- ❖ fructifică potențialul economic, social și geografic al municipiului.*

De asemenea, **obiectivele strategice** definite prezintă caracteristicile **SMART**, fiind:

- ☞ **SPECIFICE**: sunt furnizate informații asupra necesității, precum și a scopului pentru care a fost inclus fiecare obiectiv strategic;*

- ☞ **MĂSURABILE:** sunt prezentate aspectele cantitative și calitative, care vor permite ulterior monitorizarea implementării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*;
- ☞ **ACCESIBILE:** sunt prezentate valorile proiectelor și sursele posibile de finanțare;
- ☞ **RELEVANTE:** contribuie la realizarea viziunii și misiunii *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*;
- ☞ **ÎNCADRATE ÎN TIMP:** pentru fiecare proiect inclus în acțiunile ce conduc la atingerea obiectivelor strategice este specificată perioada propusă pentru implementare.

11.1.2. Obiective globale la nivel european

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, *Comisia* propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE. Astfel, **Politica de coeziune (PC) 2021-2027** continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate).

Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE.

Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea *Inițiativa urbană europeană*. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale *Fondului de coeziune*, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

În stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu **obiectivele de politică (OP) ale Uniunii Europene:**

- ▶ **O Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- ▶ **O Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a *Acordului de la Paris* și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- ▶ **O Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
- ▶ **O Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a

competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;

- ▶ **O Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Concluziile *Consiliului UE*, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, respectiv a celor **17 obiective de dezvoltare durabilă (obiective globale)**. Prin intermediul *Obiectivelor Globale*, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a in justiției și protejării planetei până în 2030.³²³

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context
2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile
3. **Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă
4. **Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți
5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor
6. **Apă curată și sanitație** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți
7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern
8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți
9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației
10. **Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta
11. **Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile
12. **Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile
13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor
14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă
15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

³²³ Sursa: Ministerul Afacerilor Externe – Teme globale - <https://www.mae.ro/node/35919>

16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile
17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul *Declarației Mileniului* adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuneau în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți. *Declarația Mileniului* a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea ținte precise:

- ❖ Reducerea sărăciei extreme și a foametei;
- ❖ Realizarea accesului universal la educație primară;
- ❖ Promovarea egalității de gen și emanciparea femeilor;
- ❖ Reducerea mortalității infantile;
- ❖ Îmbunătățirea sănătății materne;
- ❖ Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor boli;
- ❖ Asigurarea sustenabilității mediului;
- ❖ Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare.

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au reprezentat pentru România un instrument complementar de mobilizare, la nivel intern, în domeniul dezvoltării economice și sociale.

Agenda 2030 depășește cu mult Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, menținând teme precum eradicarea sărăciei, educația și sănătatea și abordând noi teme precum societățile pașnice și incluzive. Toate țările trebuie să se asigure că politici adecvate sunt pregătite pentru implementarea *Agendei*. Țările trebuie să promoveze instituții eficiente și incluzive și să creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, egalitatea de gen și creșterea implicării femeilor.

11.1.3. Obiective strategice la nivel național

România, în calitate de stat membru al *Organizației Națiunilor Unite (ONU)* și *Uniunii Europene (UE)*, și-a exprimat adeziunea la cele 17 *Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030*, adoptată prin *Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1*, în cadrul *Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă* din septembrie 2015.

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea Durabilă este soluția.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează acestor provocări, propunând tranziția spre o dezvoltare durabilă bazată pe principiile și în spiritul *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, ca membră a unei Uniuni Europene prospere și revigorate.

Strategia precedentă a sprijinit revenirea din criza economică și financiară resimțită după anul 2008. În prezent este nevoie de o nouă abordare în pragul anilor 2020 care să țină cont de realitățile economice, sociale și de mediu de la nivel mondial, european și național, cu un orizont de timp care să privească peste generații, care să satisfacă nevoile generației actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi.

Dacă în ultimii zece ani țintele României erau stabilite în raport cu evoluția economiei mondiale și în concordanță cu politicile UE, acum atât **România**, cât și UE trebuie să-și reprojeteze prioritățile pe termen mediu și lung pentru **atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă**.

Totodată, România susține pe deplin ideea că Agenda 2030 trebuie să fie implementată de către instituțiile locale, răspunzând direct nevoilor cetățenilor. Nevoile, interesele și grijile acestora trebuie să fie soluționate prin definirea unor strategii de dezvoltare locală și națională.

Ca membru al Uniunii Europene, **România contribuie la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă** nu numai din perspectivă națională, dar și la nivel internațional, prin sprijinul pe care îl acordă țărilor mai puțin dezvoltate, prin intermediul asistenței oficiale pentru dezvoltare. Experiența acumulată de România în procesul de tranziție este de natură a susține eforturilor țărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

Obiectivul strategic global al României pentru perioada 2021-2027, având la bază angajamentele internaționale în materie de cooperare pentru dezvoltare, este de a contribui la eradicarea sărăciei extreme prin promovarea securității și prosperității, prin intermediul unor parteneriate eficiente cu alte țări, în vederea susținerii propriilor lor obiective de dezvoltare. Statele partenere ale României, beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare, sunt cele cuprinse în categoriile: state cel mai puțin dezvoltate, state cu venituri mici și state cu venituri medii, așa cum sunt prezentate în lista statelor beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare a OCDE/DAC.

De asemenea, România este angajată să implementeze **Obiectivele de Dezvoltare Durabilă** la nivel național și a revizuit **Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă**

(**SNDDR**), pentru a integra cele 17 obiective de dezvoltare durabilă. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

În cadrul **SNDDR** sunt prezentate țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă specificate în *Agenda 2030*, sub forma *Orizont 2020*, pentru măsurile preconizate și ținte 2030, pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea *Agendei 2030* și implementarea setului de *17 Obiective de Dezvoltare Durabilă*.

Priorități naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020

SIDU a Municipiului Botoșani 2021-2027 asigură cadrul strategic și reprezintă instrumentul prin care localitatea, plecând de la analiza socio-economică și având drept cadru direcțiile strategice, obiectivele specifice și acțiunile cheie prevăzute de regulamente privind fondurile europene, își promovează prioritățile și interesele în domeniul turistic, economic, social și de mediu, încadrându-se în același timp în cele mai importante documente programatice de la nivel județean, regional și național.

Obiectivele globale sunt transpuse în priorități de investiții specifice pentru fiecare fond în parte. Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din *Fondurile Europene post-2020* au fost enunțate pe baza **Obiectivelor Politice (OP)** stabilite prin *Politica de Coeziune* a Uniunii Europene, prin detalierea de **obiective specifice (OS)** pentru fiecare dintre acestea, după cum urmează:

OP1 – O Europă mai inteligentă

▪ Cercetare și inovare

✍ **OS1.** Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

▪ Digitalizare

✍ **OS2.** Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

▪ Competitivitate

✍ **OS3.** Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

▪ Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat

✍ **OS4.** Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.

OP2 – O Europă mai verde

▪ Energie

✍ **OS1.** Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

- ✍ **OS2.** Promovarea energiei din surse regenerabile
- ✍ **OS3.** Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E
- **Schimbări climatice, riscuri, apă**
- ✍ **OS4.** Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
- ✍ **OS5.** Promovarea gestionării sustenabile a apei
- **Economia circulară**
- ✍ **OS6.** Promovarea tranziției către o economie circulară
- **Biodiversitate**
- ✍ **OS7.** Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării – Biodiversitate
- **Aer**
- ✍ **OS8.** Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării - Aer
- **Situri contaminate**
- ✍ **OS9.** Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării – Situri contaminate
- **Mobilitate urbană**
- ✍ **OS10.** Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

OP3 – O Europă conectată

- **Conectivitate**
- ✍ **OS1.** Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală
- ✍ **OS2.** Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere
- **Broadband**
- ✍ **OS3.** Îmbunătățirea conectivității digitale.

OP4 – O Europă mai socială

- **Ocupare**
- ✍ **OS1.** Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale
- ✍ **OS2.** Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă
- ✍ **OS3.** Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată

- ✍ **OS4.** Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.
  - **Educație**
    - ✍ **OS5.** Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale
    - ✍ **OS6.** Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar
    - ✍ **OS7.** Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale.
  - **Incluziune socială**
    - ✍ **OS8.** Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii
    - ✍ **OS9.** Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată – Incluziune socială.
  - **Sănătate**
    - ✍ **OS10.** Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată – Sănătate.
  - **Incluziune socială**
    - ✍ **OS11.** Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor
    - ✍ **OS12.** Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.
- OP5 – O Europă mai aproape de cetățenii săi**
- **Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană**
    - ✍ **OS1.** Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane
  - **Dezvoltare teritorială integrată**
    - ✍ **OS2.** Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele

rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității.

Pe lângă obiectivele politice prezentate mai sus, mai sunt prevăzute acțiuni pentru asistență tehnică, și anume:

▪ **Asistență tehnică**

- ✍ **OS1.** Informare și comunicare
- ✍ **OS2.** Pregătire, implementare, monitorizare și control
- ✍ **OS3.** Evaluare și studii, colectare de date
- ✍ **OS4.** Consolidarea capacităților autorităților statelor membre, ale beneficiarilor și ale partenerilor relevanți.

11.1.4. Obiective strategice la nivel regional

Agencia pentru Dezvoltare Regională Nord - Est a elaborat o nouă versiune a Programului Operațional Regional Nord - Est 2021-2027, ultima variantă, din data de 30.05.2022, fiind transmisă Comisiei Europene spre aprobare.

Definirea coerentă a planului de dezvoltare economică se întemeiază pe identificarea și analiza aprofundată a caracteristicilor teritoriale, inclusiv a nevoilor și potențialului de dezvoltare specifice unei regiuni, ținând totodată seama de oportunitățile și amenințările generate de factorii exogeni.

Pornind de la analiza nevoilor regionale, corelate cu potențialul și premisele de dezvoltare, și luând în considerare direcțiile de orientare strategică europeană, se poate

concluziona că viziunea de dezvoltare a Regiunii Nord -Est trebuie să asigure crearea unui mediu economic inovator, dinamic, competitiv și durabil. Un astfel de mediu este construit pe piloni care generează predictibilitate și stabilitate în ceea ce privește sistemul legislativ și fiscal, creează valoare adăugată în sectoarele economice inovative și inteligente și asigură competitivitate pe piețele naționale și externe.

VIZIUNEA REGIUNII NORD - EST PENTRU PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027:

"Regiunea Nord-Est a României va fi un spațiu competitiv, durabil, rezilient și incluziv, unde îți vei dori să locuiești, să lucrezi și să investești!!"

PRNE 2021-2027 asigură implementarea viziunii strategice pentru o dezvoltare durabilă și echilibrată a regiunii, completând direcțiile, acțiunile și prioritățile pentru dezvoltarea acesteia din PDR 2021-2027, RIS3 2021-2027, precum și alte documente elaborate la nivel regional.

În pofida progreselor și creșterii economice înregistrate în 2014-2020:

- Regiunea Nord-Est se confruntă cu o serie de bariere în calea creșterii și realizării de investiții;
- Regiunea Nord-Est este o regiune periferică, amplasată pe granița de est a Uniunii Europene (UE), fiind cea mai mare din România (RO) ca suprafață și populație;
- Performanța economică plasează Regiunea Nord-Est pe ultima poziție în RO și pe una din ultimele zece poziții din UE;
- Regiunea Nord-Est înregistrează disparități economice pe multiple nivele: intercomunitar, național și intrarregional;
- Regiunea Nord-Est înregistrează disparități semnificative de dezvoltare pe două straturi - interjudețean și urban-rural - cauzate de competitivitatea scăzută, principalii factori fiind nivelul scăzut al productivității și ponderea ridicată a populației ocupate în agricultură;
- Regiunea Nord-Est performează modest și pentru progresul social, una din două persoane fiind în risc de sărăcie sau excluziune socială, iar una din trei în risc de sărăcie. RNE ocupă una din ultimele poziții din UE, cu performanțe reduse pentru nutriție și îngrijire, sănătate și bunăstare, toleranță și incluziune, acces la cunoașterea primară, tehnologia informației și comunicațiilor și educație superioară.

Pentru a reduce inegalitățile și disparitățile și a prioritiza investițiile în bunuri publice și meritorii, precum și pentru a exploata potențialul regiunii, **PR Nord-Est 2021–2027 și-a stabilit obiectivul general de "dezvoltare echilibrată bazată pe un proces de creștere economică inteligent, durabil și incluziv, care să conducă la creșterea calității vieții și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale"**.

Se așteaptă ca acest lucru să ducă la o îmbunătățire a calității vieții comunităților locale prin susținerea capacității de inovare și digitalizare a administrației locale și a

economiei regionale, dezvoltarea durabilă a infrastructurii și serviciilor și valorificarea potențialului cultural și turistic al regiunii.

Plecând de la specificitățile regionale, de la lecțiile învățate în 2014-2020 și de la documentele regionale de programare, investițiile pentru dezvoltarea regională durabilă vor fi realizate prin urmărirea a **5 obiective strategice (OST) corespunzătoare celor 5 obiective de politică (OP)** stabilite de CE pentru perioada 2021–2027:

- ▶ **OST 1** : Îmbunătățirea competitivității regionale prin dezvoltarea capacităților de inovare și cercetare, creșterea productivității, promovarea utilizării tehnologiilor avansate și a serviciilor TIC în domenii cu potențial de creștere și specializare inteligentă, adresat prin OS a(i), a(ii), a(iii) și a(iv);
- ▶ **OST 2** : Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor prin promovarea eficienței energetice, infrastructurii verzi și reducerea emisiilor de carbon în mediul urban, adresat prin OS b(i), b(vii) și b(viii);
- ▶ **OST 3** : Creșterea conectivității prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne, durabile și sigure, adresat prin OS c(ii);
- ▶ **OST 4** : Creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, incluziv, corelat cu cerințele pieții muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educaționale moderne, adresat prin OS d(ii);
- ▶ **OST 5** : Sprijinirea dezvoltării locale integrate prin valorificarea și promovarea potențialului local existent, adresat prin OS e(i).

Pentru fiecare OST sunt descrise **disparitățile și inegalitățile specifice, eșecurile pieței, principalele riscuri** fără investiții publice și intervențiile cheie, după cum urmează:

- ✓ **OST 1: Pentru a reduce decalajele de dezvoltare, CE a recomandat orientarea mai pronunțată a investițiilor politicii de coeziune spre antreprenoriat, educație și inovare**, punându-se mai mult accentul pe dezvoltarea ecosistemelor inovative de relevanță regională și integrarea acestora prin strategiile de specializare inteligentă. ADR NE, prin proiectul „**Strategia Ecosistemului de Startup din RO**“ (Programul de Sprijin pentru Reforma Structurală) răspunde recomandărilor RT, având ca obiectiv elaborarea strategiei de dezvoltare a ecosistemului antreprenorial prin stimularea antreprenoriatului inovativ, cu potențial de scalare, cu un nivel înalt de proprietate intelectuală și capacitate de a revoluționa și transforma sectoarele economice prin produse sau procese inovatoare. Programul va sprijini întreprinderile nou înființate să genereze produse și servicii viabile pentru piață. RNE ocupă penultimul loc în RO pentru ponderea cheltuielilor CD în PIB, astfel că Programul va urmări creșterea performanței ecosistemului CDI public regional, nevoie adresată și de RIS3 NE.
- ✓ **OST 2: În Planul de redresare economică, CE subliniază că Pactul Ecologic European este noua strategie de creștere, UE urmând să devină până în 2050, o societate cu o economie modernă, competitivă, eficientă, neutră**

climatic, tranziția verde fiind incluzivă. În *RNE* există o serie de bariere de ordin tehnic, financiar, informațional și cultural în calea creșterii eficienței energetice: orientări strategice insuficiente în strategiile locale, contribuția proprie ridicată, expertiză tehnică redusă, insuficiența renovărilor integrate, conștientizarea redusă a beneficiilor, lucrări care nu respectă standarde de calitate/imaginea urbană, etc.

- ✓ **OST 3: RT sublinează calitatea redusă a infrastructurii rutiere existente, RNE fiind slab interconectată cu celelalte regiuni, fiind afectată competitivitatea regională.** Conform *Planului de Investiții pentru Dezvoltarea Infrastructurii de Transport 2030*, în *RNE* figurează 3 coridoare naționale de conectivitate rutieră care vizează îmbunătățirea conectivității cu sudul și vestul țării, iar 2 dintre ele și conectivitatea transfrontalieră cu Ucraina și Republica Moldova. Gradul redus de modernizare al drumurilor care asigură conectivitatea localităților rurale cu cele urbane este un obstacol care determină o accesibilitate redusă a populației la serviciile publice de educație și sănătate, la oportunitățile din mediul urban.
- ✓ **OST 4: Conform RT, modernizarea și optimizarea rețelei școlare în vederea adresării tendințelor demografice din ultima decadă este întârziată. Fenomenul de părăsire timpurie a școlii este foarte accentuat, adâncind disparitățile socio-economice,** în stransă corelare cu nivelul scăzut de urbanizare. Principalul fenomen cu care se confruntă *RNE* în educație este **nivelul ridicat al părăsirii timpurii**, nivelul existent (18%) fiind dublu față de media comunitară. Strategia națională pentru reducerea părăsirii timpurii identifică ca factori de risc: nivelul ridicat de sărăcie, ponderea ridicată a populației rurale, densitate demografică scăzută, rata ridicată a abandonului școlar și ponderea ridicată a populației roma în unele areale. **Măsurile de răspuns la pandemia COVID-19 au afectat procesul educațional**, copii și elevi din zonele marginalizate având acces limitat la educația on-line. Totodată, **numeroase zone cu școli cu o situație defavorabilă** sunt localizate în *RNE*.
- ✓ **OST 5: RT** menționează că, **capacitatea administrativă limitată a UAT-urilor urbane, de planificare strategică** afectează oportunitățile de dezvoltare și finanțare. Capacitatea financiară diferă, localitățile mici și mijlocii fiind cele mai afectate de lipsa de predictibilitate și stabilitate financiară. Se recomandă o dezvoltare urbană durabilă personalizată pentru municipiile reședință de județ în raport cu potențialul lor de creștere, pentru a se asigura accesul la noi oportunități de ocupare și la serviciile publice. Ca răspuns la aceste provocări, se va crea în agenție un centru regional de competențe pentru planificarea strategică a administrației publice locale cu sprijinul unui proiect *DG Reform*. Cele trei dimensiuni și principiile de funcționare ale *Cartei de la Leipzig* (2020), preluate și implementate în *Politica Urbană a României* asigură cadrul necesar pentru ca **autoritățile locale din RNE să aibă un rol activ în implementarea Agendei Urbane**, în raport cu competențele existente, și prin cooperare cu sectorul privat, comunitățile locale și societatea civilă.

Pornind de la prevederile legislației în vigoare **mecanismul de guvernanță regional** va fi format din:

- ✍ **Consiliul pentru Dezvoltare Regională NE (CDR)** cu **rol de asumare și decizie**;
- ✍ **Agencia pentru Dezvoltare Regională NE (ADR NE)** care îndeplinește **rolul de autoritate de management (AM)**;
- ✍ **Comitetul de Monitorizare POR NE (CM)**, organism ce se va constitui conform prevederilor RDC;
- ✍ **Ministerul Finanțelor**, prin **Direcția Generală de Inspecție Economico Financiară** va avea **rolul de organism intermediar**, responsabil cu constatarea neregulilor și stabilirea creanțelor bugetare apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene/naționale;
- ✍ **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene**, în calitate de **coordonator național** va asigura conformarea cu prevederile art. 69 (8) RDC.

Acest cadru partenerial asigură implicarea și reprezentativitatea principalilor actori din regiune în procesul de elaborare, implementare și control al POR, asigurând echilibrul structurilor locale și regionale în gestionarea fondurilor europene. În conformitate cu principiul guvernantei pe mai multe niveluri, această structură va fi implicată pe tot parcursul pregătirii și implementării programului.

Programul, prin intervențiile prevăzute contribuie la îndeplinirea țintelor de dezvoltare sustenabilă corespunzătoare **Agendei 2030** - obiectivele de dezvoltare durabilă: **1, 3, 4, 5,7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16 si 17.**

11.2. ARHITECTURA PROGRAMELOR OPERAȚIONALE 2021-2027

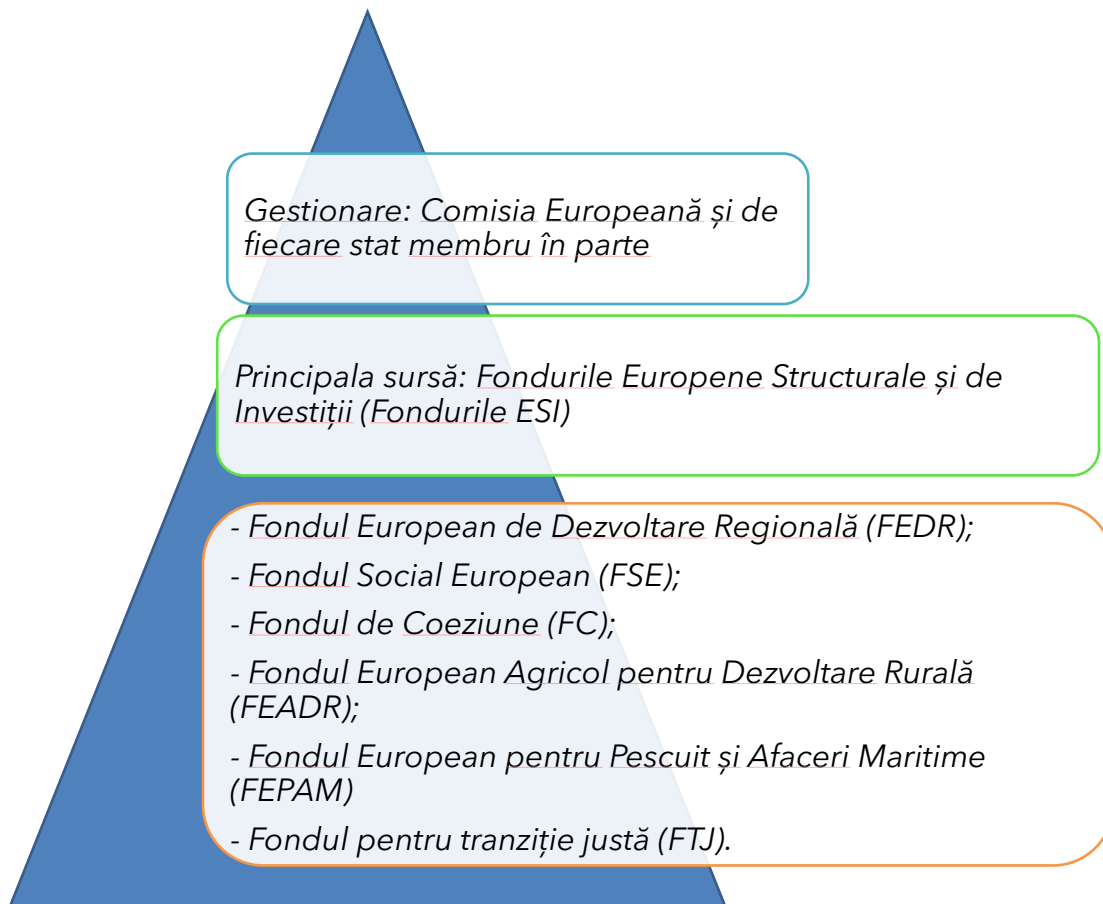
Conform Memorandum-ului pe tema *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, Comisia Europeană a emis reglementări comune pentru șapte fonduri cu gestiune partajată pentru a reduce fragmentarea utilizării resurselor financiare puse la dispoziția statelor membre din bugetul Uniunii Europene.

PREMISE:
❖ menținerea sistemului de management și control al fondurilor europene aferente politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020
❖ îmbunătățirea și simplificarea anumitor aspecte pentru a veni în sprijinul beneficiarilor politicii de coeziune.
❖ descentralizarea implementării și creșterea leadership-ului din partea tuturor actorilor implicați.

PRINCIPII:
❖ O mai bună coordonare între proiectele/operațiunile finanțate luând în calcul noile provocări
❖ O abordare unitară în termeni de proceduri/practici prin comasarea tuturor autorităților de management în cadrul MFE care va asigura coordonarea orizontală a structurilor de management
❖ O simplificare și mai bună coordonare pentru funcția de AM și funcția contabilă prin integrarea celei din urma în cadrul AM
❖ Concentrarea și asigurarea continuității expertizei
❖ O adaptare reală a intervențiilor la nevoile și specificul regional prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul ADR-urilor
❖ O abordare inovativă și integrată prin elaborarea programelor multifond

Orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de **Regulamentul privind prevederile comune (CPR)** care conține un set unic de norme pentru **7 fonduri UE** implementate în gestiune partajată, respectiv:

- I. Fondul european de dezvoltare regională,**
- II. Fondul de coeziune,**
- III. Fondul social european+**
- IV. Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)**
- V. Fondul pentru azil și migrație (FAMI)**
- VI. Fondul pentru securitate internă (ISF)**
- VII. Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF).**

Comparativ cu perioada de programare 2014-2020, *Regulamentul privind prevederile comune (CPR)* nu mai acoperă *Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR)*.

În acest context, propunerea de regulament comun vizează îmbunătățirea coordonării și armonizării implementării fondurilor care furnizează contribuții în temeiul politicii de coeziune, respectiv *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)*, *Fondul social european (FSE)* și *Fondul de coeziune*, cu *Fondul pentru sectorul maritim și al pescuitului* și *Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)*. Totodată, s-a avut în vedere asigurarea unui răspuns comun adecvat și complementar la provocările generate de crizele în materie de migrație și securitate, respectiv guvernarea comună cu fondurile aferente domeniului afaceri interne, respectiv *Fondul pentru azil și migrație*, *Fondul pentru securitate internă* și *Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize*.

Pentru perioada de programare 2021-2027, *Comisia Europeană a propus ca Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)* să pună un accent mai puternic pe activitățile de *Dezvoltare Urbană Durabilă (DUD)*, statele membre trebuind să aloce cel puțin 6% din fondurile FEDR dezvoltării integrate în zonele urbane (dezvoltare urbană durabilă), fie printr-un program operațional dedicat sau printr-o axă prioritară dedicată în cadrul unui program operațional, fie cu ajutorul unor instrumente precum *Investițiile Teritoriale Integrate (ITI)* sau *Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)*.

De asemenea, *Comisia Europeană* dorește să ofere „mai multe stimulente pentru o guvernare mai eficientă bazată pe parteneriat, o guvernare pe mai multe niveluri și o abordare locală integrată în programele sale”³²⁴.

În concluzie, **fondurile europene vor reprezenta în continuare unul dintre cele mai importante instrumente ce vor fi utilizate pentru reducerea disparităților regionale, precum și promovarea creșterii economice la nivel regional și local, consolidarea competitivității și creșterea ocupării forței de muncă**, obiective de referință la nivelul Uniunii Europene.

Îndeplinirea acestor obiective este posibilă prin asigurarea unui mediu favorabil investițiilor, înființarea de noi companii sau dezvoltarea celor existente contribuind semnificativ la crearea de noi locuri de muncă și generarea de valoare adăugată.

Sistemul de implementare a fondurilor europene va fi mult mai eficient în perioada 2021 – 2027, comparativ cu celelalte două exerciții financiare, datorită simplificării structurii instituționale. Totodată, sistemul va fi mai bine coordonat, fiind stabilite atribuții de autoritate de management numai la nivelul a trei organisme, astfel:

✍ **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene** să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru următoarele programe operaționale / naționale 2021-2027:

- ✓ *Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare*
- ✓ *Planul Național de Redresare și Reziliență*
- ✓ *Programul Dezvoltare Durabilă*
- ✓ *Programul Sănătate*
- ✓ *Programul Educație și Ocupare*
- ✓ *Programul Incluziune și Demnitate Socială*
- ✓ *Programul Tranziție Justă*
- ✓ *Programul Asistență Tehnică.*

✍ **Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor** să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru:

- ✓ *Programul Transport.*

✍ **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale** să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru:

- ✓ *Programul Național Strategic PAC.*

---

³²⁴ Sursa: *Romania Catching-Up Regions - Raport elaborat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială*

- ✍ **Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR)**, actuale **Organisme Intermediare** pentru **Programul Operațional Regional 2014-2020**, să îndeplinească funcția de **Autoritate de Management** pentru:
- ✓ **Programele Regionale 2021-2027.**

Pentru exercițiul financiar 2021 – 2027 ³²⁵, **România a reușit să obțină 79,9 miliarde euro** din 1.824,3 miliarde de euro alocate pentru 27 de state ale Uniunii Europene (ca urmare a ieșirii Marii Britanii din UE), în timp ce suma alocată în perioada anterioară a fost de 464 miliarde euro pentru 28 de state (31 miliarde euro pentru România).

Conform pachetului legislativ 2021-2027 propus de Comisia Europeană, **alocările dedicate României din fondurile aferente Politicii de Coeziune însumează aprox. 31 miliarde euro** (prețuri curente) și sunt distribuite pe fonduri astfel:

- ✓ **Fondul European de Dezvoltare Regională - 17,97 miliarde euro**, inclusiv 392 milioane euro pentru Cooperare Teritorială Europeană;
- ✓ **Fondul Social European Plus - 7,33 miliarde euro**;
- ✓ **Fondul de Coeziune - 3,53 miliarde euro**, inclusiv alocarea de transferat către Mecanismul pentru Interconectarea Europei (*Connecting Europe Facility - CEF*) - 1,091 miliarde euro, din care doar 70% la dispoziția Statului Membru;
- ✓ **Fondul pentru o Tranziție Justă – 2,53 miliarde euro**;
- ✓ **Fondul European pentru Afaceri Maritime, Pescuit și Acvacultură – 0,162 miliarde euro.**

Concentrarea tematică la nivel național, conform pachetului legislativ, presupune ca:

25% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 1 (O Europă mai inteligentă)
30% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 2 (O Europă mai ecologică)
30% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice
8% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la dezvoltarea urbană durabilă
5% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor referitoare la bio-diversitate

³²⁵ Sursa: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/whats-new_ro

37% din total alocare FC este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice

25% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind incluziunea socială

2% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind ajutorarea celor mai defavorizate persoane

3% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind ajutorarea celor mai defavorizate persoane

5% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind garanția pentru copii

12,5% din total alocare FSE+ este pentru sprijinirea ocupării tinerilor care nu au un loc de muncă sau nu sunt integrați într-un program de educație sau formare (NEETs)

Conform propunerii pachetului legislativ care va governa politica de coeziune în perioada de programare financiară 2021-2027, statele membre au la dispoziție o serie de prevederi care permit sau impun transferi între fonduri, astfel:

- ◆ statele membre pot solicita transferul de până la 20% din alocările financiare ale unui program, de la oricare fond către oricare alt fond aflat în gestiune partajată sau către orice instrument cu gestiune directă sau indirectă;
- ◆ transferuri obligatorii către Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ) din alocările naționale FEDR și FSE+, de minim 1,5 și maxim 3 ori mai mari decât suma alocată la nivel național pentru FTJ.

Programele aferente implementării *Politicii de Coeziune* la nivel național pentru exercițiul financiar **2021 – 2027**, propuse de **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene** sunt:

- I. Programul Tranziție Justă (PTJ) - 2,53 miliarde euro**
- II. Programul Dezvoltare Durabilă (PDD) - 5,25 miliarde euro**
- III. Programul Transport (PT) - 9,68 miliarde euro**
- IV. Programului Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (PCIDIF) - 2,20 miliarde euro**
- V. Programul Sănătate (PS) - 5,88 miliarde euro**
- VI. Programul Educație și Ocupare (PEO) - 4,32 miliarde euro**
- VII. Programul Incluziune și Demnitate Socială (PIDS) - 4,11 miliarde euro**
- VIII. Programele Regionale – implementate la nivel de regiune (8 PR) – 11 miliarde euro**
- IX. Programul Asistență Tehnică (PAT) - 959,43 milioane euro.**

I. PROGRAMUL TRANZIȚIE JUSTĂ (PTJ)

Viziunea strategică a PTJ se bazează pe obiective care vizează sprijinirea diversificării economice a celor mai afectate teritorii, împreună cu măsuri de recalificare și incluziune activă a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, sprijinind totodată transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră concomitent cu menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

Prin acțiunile care vor fi selectate, PTJ vrea să se asigure că trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil, respectându-se principiul că *"nimeni nu este lăsat în urmă"*.

PTJ 2021-2027 va avea o alocare financiară de **2,53 miliarde euro**, din care:

- ➔ 2,139 milioane euro din *Fondul de Tranziție Justă*
- ➔ 391 milioane euro *Bugetul de stat*.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului:

Prioritatea 1 - O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, a IMM-urilor, a cercetării și inovării și a digitalizării

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

Operațiuni :

- *Investiții în înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri;*

Investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin servicii de consultanță;

- *Investiții în activități de cercetare și inovare care conduc la creșterea competitivității întreprinderilor;*
- *Dezvoltare economică prin promovarea transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători;*
- *Investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;*
- *Creșterea competitivității întreprinderilor prin digitalizare și competențe digitale avansate;*
- *Creșterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru a reduce sarcina administrativă pentru mediul de afaceri.*

Prioritatea 2 - O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

Operațiuni :

- Investiții în dezvoltarea de tehnologii pentru o energie verde;
- Investiții în realizarea de parcuri fotovoltaice conectate la rețea (operationale)- poate fi o soluție finanțarea acestor parcuri pe terenurile ce aparțin fostelor mine sau uzine astfel realizându-se proiecte integrate decontaminare/regenerare/reconversie;
- Investiții în realizare de turbine eoline (ferme eoliene- conectate la rețea);
- Investiții în ferme fotovoltaice/eoliene pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor industriali (posibil cu componentă de producere hidrogen).

Prioritatea 3 - O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

Operațiuni :

- Investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate (posibil cu componentă de water management);
- Investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban;
- Investiții în schemele de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea consolidării economiei circulare;
- Acțiuni de prevenire a generării de deșeuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora.

Prioritatea 4 - O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

Operațiuni :

- Perfecționare a lucrătorilor;
- Calificare și recalificare în sectoarele verzi ale economiei;
- Pension Bridging;
- Incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

II. PROGRAMUL DEZVOLTARE DURABILĂ (PDD)

Strategia PDD este în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare, protecție și îmbunătățire a calității mediului, cu *Semestrul European*, *Recomandările Specifice de Țară* relevante, *Programul Național de Reformă*, *Rapoartele de Țară din 2019 și 2020* și *Anexa D a Raportului din 2020*.

Totodată, PDD se bazează pe obiective care vizează asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale prin sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și prin asigurarea utilizării eficiente a resurselor naturale.

PDD 2021-2027 va avea o alocare financiară de **5,25 miliarde euro**, din care:

- 3,15 miliarde euro *FEDR*
- 89 milioane euro *FC*
- 1,21 miliarde euro *Bugetul de stat*.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului:

Prioritatea 1 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

- ▶ **Obiectiv specific FEDR/FC - RSO2.5.** Promovarea accesului la apă și o gospodărire sustenabilă a apelor;
  - **Acțiunea 1.1.** Investiții în sectorul apei și apei uzate, pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu, în regiunile mai puțin dezvoltate (FEDR)
  - **Acțiunea 1.2.** Investiții în sectorul apei și apei uzate, pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu, în regiunea București-Ilfov (FC)
- ▶ **Obiectiv specific FC - RSO2.6.** Promovarea tranziției la o economie circulară și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor.
  - **Acțiunea 1.3.** Gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea accelerării tranziției spre economia circulară, pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu, în toate regiunile.

Prioritatea 2 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate

- ▶ **Obiectiv Specific FEDR - RSO2.7.** Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare.
  - **Acțiunea 2.1.** Conservarea biodiversității pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu;
  - **Acțiunea 2.2.** Îmbunătățirea monitorizării calității aerului pentru îndeplinirea cerințelor de monitorizare și reducere a emisiilor rezultate din directive;
  - **Acțiunea 2.3.** Investigarea preliminară și detaliată a siturilor contaminate

Prioritatea 3 - Promovarea adaptării la schimbările climatice și managementul riscurilor

Obiectiv specific FEDR - RSO2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor de dezastre și reziliență, pe baza unor abordări ecosistemice

- **Acțiunea 3.1.** Managementul principalelor tipuri de risc identificate în PNMRD;
- **Acțiunea 3.2.** Îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc.

Prioritatea 4 - Promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Obiectiv specific FEDR/FC - RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

- **Acțiunea 4.1.** Îmbunătățirea eficienței energetice (FEDR);
- **Acțiunea 4.2.** Reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele de producere a energiei termice (FEDR).
- **Acțiunea 4.3.** Reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele de distribuție și transporta energiei termice (FC).

Obiectiv specific FEDR - RSO2.2. Promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva privind energiei din surse regenerabile (UE) 2018/2001[1], inclusiv cu criteriile de sustenabilitate prevăzute în aceasta

- **Acțiunea 4.4.** Promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă

Obiectiv specific FEDR - RSO2.3. Dezvoltarea la nivel local a unor sisteme energetice, rețele și sisteme de stocare inteligente în afara rețelei energetice transeuropene

- **Acțiunea 4.5.** Sisteme și rețele inteligente de energie (FEDR).
- **Acțiunea 4.6.** Conversia, modernizarea și extinderea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii reduse de carbon (FC).

III. PROGRAMUL TRANSPORT (PT)

Viziunea pentru anul 2030 este de a extinde infrastructura de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană.

PT 2021-2027 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în *Acordul de Parteneriat 2021-2027* și în acord cu *Raportul de țară* și *Recomandarile specifice de Țară*, dar și *Strategiei dezvoltată de România pentru recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport, Planul investitional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030.*

PT 2021-2027 va avea o alocare financiară de **9,68 miliarde euro**, din care:

- 4,65 miliarde euro *FEDR/FC*
- 4,97 milioane euro *Bugetul de stat*.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului:

Prioritatea 1 - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale.

Prioritatea 2 - Îmbunătățirea conectivității secundare rutiere

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.

Prioritatea 3 - Creșterea siguranței rutiere

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale.

Prioritatea 4 - Creșterea eficienței căilor ferate române

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.

Prioritatea 5 - Creșterea atractivității transportului feroviar de călători

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.

Prioritatea 6 – Dezvoltarea mobilității sustenabile în nodurile urbane

Obiectiv Specific FEDR/FC - Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.

Prioritatea 7 - Dezvoltarea transportului naval și multimodal

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale.

Prioritatea 8 - Asistență Tehnică

Obiectiv Specific FEDR/FC - Îmbunătățirea capacității instituționale a autorității de management a programului, să sprijine managementul programului operațional și măsurile de informare și publicitate ale acestuia.

IV. PROGRAMUL CREȘTERE INTELIGENTĂ, DIGITALIZARE ȘI INSTRUMENTE FINANCIARE (PCIDIF)

Viziunea strategică a PCIDIF o reprezintă crearea în România a unui ecosistem care potențează competitivitatea societății în contextul schimbărilor tehnologice, plecând de la nevoile de dezvoltare identificate prin *Strategia Națională* și cele 8 *Strategii Regionale de Specializare Inteligentă* și concentrarea eforturilor pentru atingerea potențialului tehnologiilor digitale pentru a crea noi oportunități de dezvoltare atât pentru sistemul public, cât și pentru mediul de afaceri.

PCIDIF 2021-2027 va avea o alocare financiară de **2,2 miliarde euro**, din care:

- ➔ 1,6 miliarde euro *FEDR*
- ➔ 551 milioane euro *Bugetul de stat*.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Prioritatea 1 - Susținerea și promovarea unui sistem de CDI atractiv și competitiv în România

Obiective Specifice FEDR:

- Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
- Consolidarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în IMM-uri, inclusiv prin investiții productive;
- Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.

Prioritatea 2 - Digitalizare în administrația publică centrală și mediul de afaceri

Obiective Specifice FEDR:

- Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
- Valorificarea beneficiarilor digitalizării pentru cetățeni, întreprinderi, organizații de cercetare și autorități publice.

Prioritatea 3 - Transformarea digitală și furnizarea de servicii îmbunătățite în sectorul cultural

Obiectiv Specific FEDR - Consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

V. PROGRAMUL SĂNĂTATE (PS)

Viziunea strategică a PS: O națiune cu oameni sănătoși și productivi prin acces la servicii preventive, de urgență, curative și reabilitare de calitate.

PS 2021-2027 are o alocare financiară de **5,88 miliarde euro**, din care:

- ➔ 2,2 miliarde euro **FEDR**
- ➔ 3,6 milioane euro **FSE**.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Prioritatea 1 - Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv Specific FEDR - RSO4.5. Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate;

Obiectiv Specific FSE - ESO4.11. Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung .

Prioritatea 2 - Servicii de reabilitare, paliative și spitalizări pentru boli cronice adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației, impactului dizabilității și profilului de morbiditate

Obiectiv Specific FEDR - RSO4.5. Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate;

Obiectiv Specific FSE - ESO4.11. Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială,

acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Prioritatea 3 - Creșterea eficacității și rezilienței sistemului medical în domenii critice, de importanță strategică cu impact transversal asupra serviciilor medicale și asupra stării de sănătate

Obiectiv Specific FEDR - RSO4.5. Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate;

Obiective Specifice FSE:

- ESO4.11. Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- ESO4.7. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de actualizare a competențelor și de recalificare pentru toți, ținând seama de competențele antreprenoriale și digitale, printr-o mai bună anticipare a schimbării și a cerințelor de noi competențe bazate pe nevoile pieței muncii, precum și prin facilitarea tranzițiilor profesionale și promovarea mobilității profesionale.

Prioritatea 4 - Investiții în infrastructuri spitalicești noi

Obiectiv Specific FEDR - RSO4.5. Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate;

Prioritatea 5 - Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Obiectiv Specific FEDR - RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.

Prioritatea 6 - Digitalizarea sistemului medical

Obiectiv Specific FEDR - RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice.

Prioritatea 7 - Măsurile care susțin domeniile oncologie și transplant

Obiectiv Specific FEDR - RSO4.5. Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate;

Obiectiv Specific FSE - ESO4.11. Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

VI. PROGRAMUL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE (PEO)

Viziunea strategică a PEO: Din perspectiva capitalului uman, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a crea „O Românie mai socială cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii, stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții, o societate bazată pe solidaritate și condiții de viață mai bune pentru toți cetățenii”.

Viziunea de dezvoltare a resurselor umane prin intermediul PEO este construită pe **2 obiective majore:**

- I. „Consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă” și
- II. „Optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții”.

Astfel, *Programul Educație și Ocupare* urmărește să valorifice potențialul uman, în condiții de echitate, prin creșterea relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, în contextul utilizării și dezvoltării competențelor digitale și antreprenoriale și promovării unui mediu stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Totodată, în domeniul Ocupării, obiectivul este ca piața muncii din România să devină sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială.

PEO 2021-2027 va avea o alocare financiară de **4342,11 milioane euro**, din care:

- ➔ 3484,2 milioane euro FSE+
- ➔ 857,9 milioane euro Bugetul de stat.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Prioritatea 1 - Modernizarea instituțiilor pieței muncii

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al PEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ - Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru ca acestea să evalueze și să anticipeze necesitățile în materie de competențe, să asigure o asistență promptă și personalizată și să sprijine corelarea cererii și a ofertei, tranzițiile și mobilitatea pe piața muncii.

Prioritatea 2 - Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ - Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanției pentru tineret, pentru șomeri pe lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale.

Prioritatea 3 - Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al PEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ - Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanției pentru tineret, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale.

Obiectiv Specific FSE+ :

- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la

învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți;

- Promovarea unei participări echilibrate din perspectiva genului la piața muncii, condiții de muncă egale și un echilibru mai bun între viața profesională și cea privată, inclusiv prin intermediul accesului la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor aflate în întreținere, la prețuri abordabile.

Prioritatea 4 - Antreprenoriat și economie socială

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ - Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanției pentru tineret, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale.

Prioritatea 5 - Îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, de la educația și îngrijirea timpurie, educația și formarea generală și profesională până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți și a accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Prioritatea 6 - Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, de la educația și îngrijirea timpurie, educația și formarea generală și

profesională până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți și a accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Prioritatea 7 - Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ - Îmbunătățirea sistemelor de educație și formare..

Prioritatea 8 - Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ :

- Îmbunătățirea calității, a caracterului incluziv, a eficacității și a relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare, inclusiv prin validarea învățării nonformale și informale, pentru a sprijini dobândirea de competențe-cheie, inclusiv de competențe antreprenoriale și digitale, precum și prin promovarea introducerii sistemelor de formare duală și a ucenicilor;
- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, de la educația și îngrijirea timpurie, educația și formarea generală și profesională până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți și a accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Prioritatea 9 - Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ :

- *Îmbunătățirea calității, a caracterului incluziv, a eficacității și a relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare, inclusiv prin validarea învățării nonformale și informale, pentru a sprijini dobândirea de competențe-cheie, inclusiv de competențe antreprenoriale și digitale, precum și prin promovarea introducerii sistemelor de formare duală și a ucenicilor;*
- *Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și recalificare pentru toți, ținând seama de competențele antreprenoriale și digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională.*

Prioritatea 10 - Asistență tehnică.

VII. PROGRAMUL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ (PIDS)

Viziunea strategică a PIDS: România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în situație de risc, departe de media UE. Ultimele date EUROSTAT disponibile cu privire la incidența riscului de sărăcie la nivelul populației din statele membre UE scot în evidență gravitatea acestei problemei în rândul populației din România. În acest context, conform *Raportului de țară România 2020*, unul din trei români se află în risc de sărăcie sau excluziune socială, grupurile vulnerabile, inclusiv minoritatea romă, fiind cele mai expuse la acest fenomen.

În același timp, se observă că accesul la servicii primare de sănătate, sociale, educație este limitat pentru persoanele din mediul rural față de urban, disparitățile existând și la nivel regional, între regiunile dezvoltate și cel mai puțin dezvoltate. În aceste condiții, persoanele din mediul rural sunt expuse în mai mare măsură la excluziune socială, în principal copiii și tinerii, precum și persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, familiile monoparentale și cele cu multi copii.

Strategiile naționale în domeniul social, aprobate și implementate de către autoritățile centrale, precum și evoluția macroeconomică au contribuit la scăderea ratei riscului de sărăcie și al excluziunii sociale precum și al indicatorului privind gradul de deprivare materială, însă diferența între România și media UE este încă ridicată.

PIDS vine cu un ansamblu de măsuri integrate prin care sprijină la nivel național aplicarea strategiilor naționale și locale pentru a contribui în mod direct la susținerea procesului de reducere al fenomenului sărăciei și la susținerea grupurilor vulnerabile în vederea depășirii situației de excludere socială. Totodată, măsurile prevazute în *POIDS* urmăresc să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile din mediul rural, în principal, dar și din mediul urban, atât în ceea ce privește asigurarea accesului la servicii cât și prin implementarea măsurilor care să sprijine membrii grupurilor vulnerabile (vouchere, sprijin material, alimente, etc).

Obiective generale:

- ◆ Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local;
- ◆ Creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructură adecvată;
- ◆ Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află;
- ◆ Creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local;
- ◆ Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.

PIDS 2021-2027 va avea o alocare financiară de **4,11 miliarde euro, din care:**

- ➔ 3,3 miliarde euro *FEDR + FSE*
- ➔ 786 milioane euro *Bugetul de stat*.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Prioritatea 1 - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC urban)

Obiectiv Specifice:

- Promovarea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, cum ar fi romii;
- Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală. Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate. Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficienței și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea timpurie, continuând cu educația și formarea generală și profesională până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scopul învățării pentru toți și a accesibilității pentru persoanele cu dizabilități;
- infrastructură de educație și formare;
- promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale.

Prioritatea 2 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – zona rurală

Obiectiv Specific - integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a celor mai defavorizate persoane și a copiilor.

Prioritatea 3 - Protejarea dreptului la demnitate socială

Obiective Specifice:

- Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanției pentru tineret, pentru șomeri de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;
- Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală. Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate. Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficienței și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- Promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduce și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale.

Prioritatea 4 - Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces limitat la serviciile sociale

Obiective Specifice:

- Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală. Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate;
- Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- Promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduce și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale.

Prioritatea 5 - Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii

Obiective Specifice:

- *Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală. Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate;*
- *Promovarea unei participări echilibrate din perspectiva genului la piața muncii, condiții de muncă egale și un echilibru mai bun între viața profesională și cea privată, inclusiv prin intermediul accesului la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor aflate în întreținere, la prețuri abordabile;*
- *Promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale.*

Prioritatea 6 - Servicii de suport pentru persoanele vârstnice

Obiective Specifice:

- *Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală. Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate;*
- *Promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale.*

Prioritatea 7 - Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Obiective Specifice:

- *Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală. Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate;*
- *Favorizarea incluziunii active în vederea promovării egalității de șanse, a nediscriminării și a participării active, precum și în vederea îmbunătățirii capacității de inserție profesională, în special în rândurile grupurilor defavorizate;*
- *Promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale.*

Prioritatea 8 - Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile

Obiective Specifice:

- Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală. Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate;
- Promovarea integrării socioeconomice a resortisanților țărilor terțe, inclusiv a migrantilor;
- Promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale;
- Promovarea integrării socioeconomice a resortisanților țărilor terțe, inclusiv a migrantilor, prin acțiuni integrate care să includă locuințele și serviciile sociale.

Prioritatea 9 - Inovare socială

Obiectiv Specific - favorizarea incluziunii active în vederea promovării egalității de șanse, a nediscriminării și a participării active, precum și în vederea îmbunătățirii capacității de inserție profesională, în special în rândurile grupurilor defavorizate.

Prioritatea 10 - Ajutorarea persoanelor defavorizate

Obiectiv Specific - reducerea deprivării materiale.

Prioritatea 11 - Asistență tehnică.

VIII. PROGRAMUL REGIONAL (PR) 2021-2027

La Programul Regional (PR) sunt proiectate cele mai multe oportunități pentru microîntreprinderi și firme mici și mijlocii (IMM) pe perioada de programare 2021-2027. Spre deosebire de perioada 2014-2020, când POR era gestionat de Ministerul Dezvoltării Lucrărilor Publice și Administrației, în perioada de programare 2021-2027 PR este defalcat pe cele 8 regiuni, fiind gestionat de Autoritatea de Management din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) din fiecare regiune.

PR 2021-2027 va avea o alocare de 11.440.000.000 euro, din care:

- 9.030.610.000 euro FEDR
- 2.423.690.000 euro Buget de stat.

În conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României (Memo), Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Nord - Est va asigura funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional pentru regiunea Nord - Est 2021-2027, aspecte reflectate și în cadrul Acordului de Parteneriat.

Programul Regional 2021-2027 pentru Regiunea Nord - Est 2021-2027, este un document strategic de programare care acoperă domeniile: *specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural*. Luând în considerare nevoile naționale, regionale și locale, obiectivele specifice selectate și acțiunile/tipurile de proiecte susțin strategia programului pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii.

Proiectele finanțate au potențialul de a contribui la îmbunătățirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluții care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluții compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime.

Programul Regional Nord-Est susține, prin priorități de finanțare specifice, transformarea regiunii într-o regiune mai competitivă și mai inovativă, mai digitalizată, o regiune durabilă și mai prietenoasă cu mediul, cu o mobilitate mai durabilă, mai accesibilă, o regiune educată și mai atractivă.

PR Nord-Est 2021-2027 va avea o alocare de 1,759,42 miliarde euro, din care:

- 1,4 miliarde euro alocare UE
- 302 milioane euro Buget de stat.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului:

Prioritatea 1 - O regiune mai competitivă, mai inovativă

Obiective Specifice FEDR:

- Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
- Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;
- Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.

Prioritatea 2 - O regiune mai digitalizată

Obiectiv Specific FEDR: Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice.

Prioritatea 3 – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul

Obiective Specifice FEDR:

- *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;*
- *Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare.*

Prioritatea 4 - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.*

Prioritatea 5 - O regiune mai accesibilă

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.*

Prioritatea 6 - O regiune educată

Obiectiv Specific FEDR: *Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online.*

Prioritatea 7 - O regiune mai atractivă

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane.*

Prioritatea 8 - Asistență tehnică

Obiectiv Specific FEDR: *Prioritatea pentru asistență tehnică în temeiul art.36 alin. (4) din RDC.*

IX. PROGRAMUL ASISTENȚĂ TEHNICĂ (PAT)

Viziunea strategică a PAT: Din perspectiva Programului Asistență Tehnică, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a crește capacitatea administrativă în instituțiile implicate în managementul programelor finanțate din fonduri europene și la nivelul beneficiarilor.

Planul pentru consolidarea capacității administrative este un instrument nou de lucru și reprezintă o strategie operațională cu obiective și termene clare, ce are ca obiectiv

general îmbunătățirea proceselor administrative în vederea facilitării implementării PO, precum și pentru încurajarea utilizării lecțiilor învățate. Asistența tehnică furnizată prin PAT va fi utilizată în complementaritate cu măsurile specifice pentru creșterea capacității administrative a beneficiarilor, care se vor regăsi în programele de finanțare.

PAT 2021-2027 este un program destinat sistemului de coordonare și control al fondurilor și de gestionare a programelor naționale derulate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), fără prioritate de AT (Programul Sănătate, Programul Dezvoltare Durabilă, Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare) inclusiv Programul Asistență Tehnică, precum și potențialilor beneficiari ai acestor fonduri, prin natura sa orizontală răspunzând nevoilor de la nivel național.

PAT este dezvoltat ținând cont de arhitectura sistemului de coordonare, gestionare și control al fondurilor 2021-2027, luând în calcul și necesitatea reducerii sarcinii administrative în ceea ce privește gestionarea AT la nivelul MIPE. Astfel, PAT 2021-2027 are drept scop asigurarea sprijinului pentru un proces de implementare eficientă și eficace a fondurilor în România. Prioritățile și intervențiile din cadrul PAT 2021-2027 vor fi cofinanțate din *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)* și *Fondul social european Plus (FSE+)*.

PAT 2021-2027 are o alocare bugetară de 959.430.864,00 euro, din care:

- ➔ 457.487.873,00 euro contribuția UE (254.169.243,00 euro FEDR + 203.318.630,00 euro FSE+)
- ➔ 501.942.991,00 euro *Buget de Stat*.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului:

Prioritatea 1 - Asigurarea funcționării sistemului de coordonare și control al fondurilor FEDR, FC, FSE+ FTJ și gestionarea programelor

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea și administrarea eficientă și eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- *Asigurarea performanței în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor prin asigurarea motivării personalului.*

Prioritatea 2 - Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare și asigurarea transparenței fondurilor FEDR, FC, FSE+, FTJ

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea și administrarea eficientă și eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- *Sprijin în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor;*
- *Sprijin pentru implementarea Strategiilor ITI prevăzute în cadrul Acordului de Parteneriat;*
- *Sprijin pentru elaborarea altor strategii ITI și pentru operaționalizarea ADI ITI, aferente;*
- *Informare și comunicare;*
- *Sprijin pentru întărirea parteneriatului;*
- *Sprijin pentru întărirea capacității de evaluare și realizarea evaluărilor AP și PO;*
- *Sprijin SMIS și asigurare echipamente TIC;*
- *Pregătirea perioadei post-2027;*
- *Instruire;*
- *Măsuri pentru consolidarea capacității administrative.*

11.3. PROGRAME DE COOPERARE TERITORIALĂ ȘI TRANSFRONTALIERĂ

Până la sfârșitul anului 2013, programele Interreg au finanțat aproape 7 000 de proiecte din domeniile de politică centrale ale *Strategiei Europa 2020*. Este vorba despre crearea și dezvoltarea de clustere economice, constituirea unor centre de excelență, centre de învățământ superior și de formare profesională, rețele de cooperare între centrele de cercetare și servicii de consultanță transfrontaliere pentru întreprinderi și întreprinderile nou înființate. Circa 1.300 de proiecte de mediu au presupus gestiunea partajată a resurselor naturale, inclusiv a bazinelor maritime și fluviale, acțiuni de cooperare pentru combaterea riscurilor naturale, pentru reacția la schimbările climatice și conservarea biodiversității și inițiative pilot pentru dezvoltarea surselor regenerabile de energie.

Programele Interreg au contribuit la o serie de îmbunătățiri, inclusiv în ceea ce privește accesibilitatea, educația și formarea în comun și creșterea protecției împotriva riscurilor de mediu și antropice. A fost îmbunătățită internaționalizarea IMM-urilor, în

special în regiunile transfrontaliere. Programele au avut și efecte mai extinse, în special prin reducerea barierelor specifice în calea cooperării (în special a celor culturale și fizice) și prin îmbunătățirea integrării sociale.

Regulamentele pentru perioada de programare 2014-2020 au abordat aspectele deficitare din perioada 2007-2013, în special, cadrul pentru rezultate și performanță care ar trebui să asigure o mai mare concentrare a fondurilor asupra unui număr limitat de obiective de politică, cu o logică bine articulată a intervenției în faza de început și cu măsurarea rezultatelor.

În perioada 2021-2027, România va beneficia de asistență financiară comunitară nerambursabilă pentru dezvoltarea de programe și proiecte de cooperare teritorială europeană, având ca scop dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între regiunile Uniunii Europene, precum și pentru cooperarea cu statele terțe.

În vederea pregătirii participării României în viitorul program de cooperare transnațională, aferent perioadei de programare 2021-2027 este necesară înființarea unui *Grup Național de Lucru pentru Planificare și Programare Strategică*. Grupul de Lucru cuprinde reprezentanți ai organizațiilor relevante, precum și actori cheie de la nivel local, regional și național din domeniile preconizate a primi finanțare prin viitorul program. Grupul de Lucru va avea atribuții în planificarea strategică de la nivelul ariei eligibile și a programării utilizării asistenței comunitare alocate programului pentru perioada 2021-2027.

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Perioada 2021-2027 va urmări consolidarea cooperării în continuare. Aceasta se poate realiza în special prin următoarele măsuri:

- ▶ *Adaptarea arhitecturii programelor Interreg pentru a ține mai bine seama de zonele funcționale. Programele transfrontaliere vor fi mai bine fasonate pentru a concentra resursele asupra granițelor, unde interacțiunea transfrontalieră este mai intensă;*
- ▶ *Integrarea cooperării transfrontaliere în activitățile strategice recente, subliniată în comunicarea Comisiei „Stimularea creșterii și coeziunii în regiunile frontaliere ale UE” („Comunicarea privind regiunile de frontieră”);*
- ▶ *Consolidarea programelor Interreg transnaționale și de cooperare maritimă, care vizează aceleași zone funcționale ca strategiile macroregionale (SMR);*
- ▶ *Consolidarea cooperării interregionale pentru inovare, astfel cum se subliniază în Comunicarea Comisiei intitulată „Consolidarea capacităților de inovare în regiunile Europei: strategii pentru o creștere stabilă, durabilă și favorabilă incluziunii”;*
- ▶ *Regulamentele RDC (Regulamentul privind dispozițiile comune) și FEDR vor continua să încurajeze și să sprijine coordonarea mai solidă între programele*

Interreg și programele de investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică:

Toate programele de cooperare transfrontalieră vor fi incluse în cadrul obiectivului *Cooperare Teritorială Europeană (INTERREG)* și se previzionează o alocare financiar mai mare față de perioada 2014-2020.

În anul 2018, *Comisia Europeană* a adoptat o propunere referitoare la următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027. Simplificarea cadrului a fost identificată drept obiectiv-cheie atât în documentul de reflecție privind finanțele UE, cât și în evaluarea ex post a cadrului actual și în consultarea publică privind cadrul pentru perioada 2021-2027.

În ceea ce privește **obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)**, Comisia propune un efort important pentru simplificarea cooperării dincolo de frontierele Uniunii. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene face o distincție clară între cooperarea teritorială între statele membre și cooperarea economică, financiară și tehnică cu țări terțe. Cooperarea teritorială între statele membre se derulează în cadrul coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Prin urmare, nu este posibil din punct de vedere juridic să se instituie un singur fond de cooperare în interiorul și în afara granițelor UE. Cu toate acestea, printr-un important efort de simplificare și de optimizare a sinergiei dintre ele, regulamentele care încadrează viitoarele instrumente de finanțare externă ale UE,

- *IPA III: Instrumentul de asistență pentru preaderare („IPA III”)*
- *IVDCI: Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională („IVDCI”)*
- *PTTPM: Decizia Consiliului privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări și de stabilire a finanțării sub forma unui program („PTTPM”)*

urmăresc să stabilească norme clare pentru a transfera o parte din resursele lor către programele Interreg.

Acestea vor fi apoi implementate de autoritățile responsabile de programul Interreg din statele membre, în sistem de gestiune partajată, în conformitate cu normele stabilite de *Regulamentul privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)* sprijinit de *Fondul european de dezvoltare regională* și de instrumentele de finanțare externă [*„Regulamentul privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)”*].

Luând în considerare particularitățile Interreg, au fost stabilite două obiective specifice Interreg:

- ❖ ***îmbunătățirea guvernanței Interreg***
- ❖ ***îmbunătățirea siguranței și securității în Europa.***

Programele din cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (Interreg) care implică mai multe state membre și, de asemenea, țări din afara UE, au caracteristici speciale. *Regulamentul privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)* stabilește așadar norme specifice Interreg atât cu privire la *Regulamentul privind*

dispozițiile comune (RDC), cât și la regulamentul care vizează deopotrivă FEDR și Fondul de coeziune. Regulamentul stabilește, de asemenea, norme specifice pentru programele din cadrul obiectivului CTE/Interreg („programele Interreg”), la care statele membre cooperează cu țări din afara UE.³²⁶

Prezentăm mai jos **LISTA PROGRAMELOR INTERREG 2021-2027** :

- ◆ **PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-REPUBLICA MOLDOVA 2021-2027** ³²⁷
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG VI-A ROMÂNIA-BULGARIA**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG V-A ROMÂNIA-UNGARIA** ³²⁸
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG IPA III ROMÂNIA-SERBIA**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG EUROPA 2021-2027**
- ◆ **PROGRAMUL URBACT IV** ³²⁹
- ◆ **PROGRAMUL INTERACT IV**
- ◆ **PROGRAMUL ESPON.**

PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-REPUBLICA MOLDOVA 2021-2027 ³³⁰

Programul Interreg NEXT România-Republica Moldova acordă finanțare pentru proiecte care vizează domenii precum: educație, schimbări climatice, cultură, turism, bună guvernare și gestionarea situațiilor de urgență.

În martie 2020, a fost constituit *Comitetul Comun de Programare*, structură care reunește reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, precum și alte organizații partenere din cele două state și este principalul decident în ceea ce privește etapa de programare. Aria programului este constituită din **întregul teritoriu al Republicii Moldova și de județele românești aflate la frontieră**, respectiv **Botoșani, Iași, Vaslui și Galați**.

Metodologia de elaborare a programului a ținut cont de regulamentele europene, precum și de ghidurile TESIM puse la dispoziția programelor, disponibile aici.

Pe întreaga durată a procesului de programare, au fost consultați actorii relevanți de la nivel local sau național (autorități publice locale, naționale, reprezentanți ai societății

---

³²⁶ Sursa: Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/>

³²⁷ Sursa: <https://www.ro-md.net/ro/2021-2027>

³²⁸ Sursa: <https://www.mlpsda.ro/subarticles/7/anunt>

³²⁹ Sursa: <https://www.mlpsda.ro/subarticles/7/selectiereprezentantisocietatecivilasubgrupnationalurbactiv>

³³⁰ Sursa: <https://www.ro-md.net/ro/2021-2027>

civile etc.), atât în procesul de elaborare a analizei teritoriale, cât și în ceea ce privește selectarea priorităților programului, a grupurilor țintă sau a potențialilor beneficiari, precum și în procesul de identificare a unor proiecte mari de infrastructură care să fie dezvoltate în parteneriat, cu scopul de a răspunde unor necesități comune.

Totodata, publicul a fost invitat să transmită propuneri privind proiectul de program care a fost publicat atât în această secțiune a site-ului ro-md.net, cât și pe site-ul MLPDA (România) și al Ministerului Finanțelor din Republica Moldova.

Programul Interreg VI-A NEXT România-Republica Moldova a fost **aprobat** de Comisia Europeană în data de **30 noiembrie 2022**.

Primele apeluri de proiecte lansate în cadrul *Programului Interreg NEXT România-Republica Moldova* s-au închis pe data de 9 februarie 2024. **Au fost depuse 277 de proiecte**, care vizează domeniile educației, sănătății, turismului, precum și investiții în combaterea efectelor schimbărilor climatice, biodiversitate, buna guvernare și managementul frontierei. **Valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse este de 211 milioane de euro.**

Lansat în luna august 2023, apelul pentru proiecte standard (proiecte care includ o componentă de investiții de minimum 60% din bugetul proiectului) are o **alocare de 40 milioane euro** și va finanța investiții în prevenirea și combaterea dezastrelor naturale, educație, sănătate, turism și managementul frontierei. În cadrul acestui apel au fost depuse 167 de proiecte, cu o valoare nerambursabilă de 176 de milioane de euro.

Apelul de proiecte cu valoare mică a fost lansat în luna septembrie 2023, având un **buget de 19,4 milioane euro** pentru a finanța activități de prevenire și combatere a schimbărilor climatice, protejarea biodiversității, educație, sănătate și bună guvernare. Cele 110 proiecte depuse totalizează 35 de milioane de euro, fonduri nerambursabile.

Proiectele au fost depuse de autorități publice care activează în domeniile enunțate mai sus, ONG sau asociații profesionale. Fiecare proiect trebuie să aibă cel puțin câte un partener din fiecare stat participant, fiind permisă participarea a maximum 4 parteneri într-un proiect.

PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027 ³³¹

Programul Interreg NEXT VI-A România – Ucraina finanțează proiecte care au ca scop gestionarea situațiilor de urgență, educație, turism și servicii vamale.

Alocarea financiară pentru *Programul Interreg NEXT România-Ucraina* este de **54 de milioane de euro**.

Rata cofinanțare UE: maxim 90%.

---

³³¹ Sursa: <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-interreg-next-romania-ucraina-2021-2027/>

Aria programului este constituită din **cinci județe de graniță din România**, respectiv Satu Mare, Maramureș, Suceava, **Botoșani** și Tulcea, iar din **Ucraina raioanele Zakarpattia, Ivano-Frankivsk, Cernăuți și Odesa**.

Categorii tematice:

- O Europă mai verde
- O Europă mai socială și mai incluzivă
- Sporirea siguranței și securității Europei.

Obiectivul general al programului: Dezvoltarea durabilă a ariei de graniță dintre cele două țări prin finanțarea unor proiecte comune.

Obiective specifice:

Obiectivul de politică 2 - O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon:

(iv) *Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice;*

(v) *Promovarea accesului la apă și a gestionării durabile a apelor;*

(vii) *Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare.*

Obiectivul de politică 4 - O Europă mai socială și mai incluzivă:

(i) *Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;*

(v) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate;*

(vi) *Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.*

Obiectivul specific Interreg 2 - Sporirea siguranței și securității Europei:

- a) *Gestionarea trecerii frontierelor*
- b) *Alte acțiuni pentru o Europă mai sigură.*

PROGRAMUL INTERREG EUROPA 2021-2027 ³³²

Obiectivul strategic general al programului: *Ambiția programului este de a utiliza acțiunile de comunicare și vizibilitate ca instrument pentru atingerea obiectivului programului de o mai bună guvernare a cooperării. Programul este structurat pe baza obiectivului specific Interreg „o mai bună guvernare a cooperării” (regulamentul Interreg, articolele 14 și 15) – ca obiectiv unic și general al programului.*

Programul Interreg Europe urmărește îmbunătățirea punerii în aplicare a politicilor și programelor de dezvoltare regională, în principal a celor care urmăresc investițiile pentru creștere economică și a locurilor de muncă și, după caz, a celor de cooperare teritorială europeană, prin promovarea schimbului de experiență și a învățării de noi politici de către actorii de interes regional.

Programul este activ în 29 de țări: cele 27 de state membre ale Uniunii Europene și 2 state partenere cu statut special: Elveția și Norvegia.

Programul are un **buget de 474.353.337,50 euro**, (FEDR: 379 482 670 Euro; Cofinanțare națională: 94.870.667,50 Euro).

Obiectivele de politică și Prioritățile de Investiții:

Pentru a ajunge la un echilibru între necesitatea de a acoperi cooperarea interregională într-o gamă largă de subiecte și nevoia de concentrare tematică, Programul își va concentra cea mai mare parte din buget (80%) asupra domeniilor tematice acoperite de anumite obiective specifice („Grupul 1 de obiective”). Restul de 20% din bugetul programului poate fi alocat domeniilor tematice incluse în celelalte obiective specifice ale politicii de coeziune („Grupul 2 de obiective”). Compoziția acestor două grupuri de obiective specifice este următoarea:

- ▲ **Grupul 1- 80% din buget – domeniile tematice acoperite de:**
  - ✓ toate obiectivele specifice din OP 1 – Europa mai inteligentă
  - ✓ toate obiectivele specifice din OP 2 – Europa mai verde
  - ✓ în cadrul OP 4 – Europa mai socială, obiectivele specifice legate de piețele forței de muncă (i), asistența medicală (v), cultura și turismul durabil (vi);
- ▲ **Grupul 2 – 20% din buget – domeniile tematice acoperite de:**
  - ✓ toate obiectivele specifice din OP 3 – Europa mai conectată
  - ✓ toate obiectivele specifice din OP 5 – Europa mai aproape de cetățeni
  - ✓ în cadrul PO 4 – Europa mai socială, obiectivele specifice legate de educație (ii), incluziune socio-economică (iii), integrarea resortisanților țărilor terțe (iv).

³³² Sursa: <https://oportunitati-ue.gov.ro/program/program-interreg-europe-2021-2027/>

PROGRAMUL INTERREG URBACT IV (2021 – 2027) ³³³

Ca program de cooperare teritorială europeană, *URBACT* încearcă să consolideze eficiența *Politicii de coeziune* și astfel, promovarea schimbului de experiență, creșterea capacității și identificarea, transferul și valorificarea practicilor urbane durabile și integrate.

În perioada 2021-2027, *URBACT* promovează dezvoltarea urbană durabilă integrată prin cooperare și va contribui, de asemenea, la o Europă mai aproape de cetățeni (PO5). Mai precis, *URBACT* poate ajuta mai multe orașe să își dezvolte capacitățile de a concepe și furniza planuri și strategii de dezvoltare urbană durabilă.

Programul URBACT IV este organizat în jurul a **patru obiective principale**:

- ✓ *Capacitatea de implementare a politicilor: pentru a îmbunătăți capacitatea orașelor de a gestiona politici și practici urbane durabile într-un mod integrat și participativ;*
- ✓ *Formularea politicilor: pentru a îmbunătăți modul în care sunt formulate și gândite politicile și practicile urbane durabile în orașe;*
- ✓ *Implementarea politicilor: pentru a îmbunătăți modalitățile în care se găsesc soluții privind implementarea strategiilor și acțiunilor urbane integrate și durabile în orașe;*
- ✓ *Construirea și împărtășirea cunoștințelor: pentru a se asigura că practicienii și factorii de decizie de la toate nivelurile au acces la cunoștințe și împărtășesc know-how cu privire la toate aspectele dezvoltării urbane durabile pentru a îmbunătăți politicile de dezvoltare urbană.*

Programul are un **buget total de 84,76 mil Euro** pentru perioada 2021 – 2027, din care 79,76 mil Euro cofinanțare din *Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)* și 5 mil Euro cofinanțare din *Instrumentul de Asistență pentru Preaderare*.

Aria eligibilă: 27 State Membre UE, printre care și **România**, State Partenere (*Norvegia și Elveția*), precum și state IPA (*Albania, Muntenegru, Serbia, Republica Macedonia de Nord, Bosnia-Herzegovina*).

PROGRAMUL DE COOPERARE ESPON 2030

Misiunea programului ESPON 2030 este de a oferi informații teritoriale pentru a sprijini părțile interesate de la toate nivelurile în realizarea tranziției verzi către economii neutre din punct de vedere climatic, asigurând în același timp condiții de viață echitabile pentru toți”.

Bugetul total al Programului ESPON 2030 este de **60 milioane euro**, din care 48 milioane euro reprezintă alocarea din FEDR pentru perioada 2021-2027.

---

³³³ Sursa: <https://www.mdipa.ro/pages/interregurbactiv20212027>

Autoritatea de Management a Programului este statul Luxemburg, prin Ministerul Energiei și Amenajării Teritoriului, Departamentul pentru Amenajarea Teritoriului.

Autoritatea Națională pentru România este *Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației*.

Programul ESPON 2030 se implementează printr-o operațiune unică ce include activitățile privind „*producerea de informații*” și „*dezvoltarea cunoștințelor*” necesare pentru realizarea obiectivelor programului. În prima etapă, *ESPON* își concentrează activitățile pe **patru priorități implementate prin Planuri tematice de acțiune (TAP)**:

- *Teritorii neutre din punct de vedere climatic;*
- *Guvernanța noilor geografii;*
- *Locuri reziliente la crize;*
- *Perspective pentru toți oamenii și toate teritoriile.*

Programul de Cooperare ESPON 2030, Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale, a fost **aprobat** de către Comisia Europeană în **luna iulie 2022**.

Aria programului acoperă teritoriul celor **27 state membre UE**, precum și al celor **4 State Partenere** ale programului: *Elveția, Islanda, Norvegia și Liechtenstein*.

PROGRAMELE NAȚIONALE 2021–2027 FONDURILE EUROPENE DEDICATE AFACERILOR INTERNE

Direcția Fonduri Externe Nerambursabile din Ministerul Afacerilor Interne a supus, în anul 2020, consultării publice versiunile preliminare ale programelor naționale cofinanțate din ***fondurile europene dedicate afacerilor interne 2021-2027***, respectiv:

- ***FONDUL AZIL, MIGRAȚIE ȘI INTEGRARE (FAMI)*** – propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului final de instituire a *Fondului azil, migrație și integrare* – COM/2018/471 final. ***Obiectivul de politică al FAMI*** este de a contribui la o ***gestionare eficace a fluxurilor de migrație***, în conformitate cu acquis-ul relevant al Uniunii și în conformitate cu angajamentele Uniunii privind drepturile fundamentale.
- ***FONDUL SECURITATE INTERNĂ (FSI)*** – Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Fondului securitate internă – COM(2018) 472 final. ***Obiectivul de politică al FSI*** este de a contribui la ***asigurarea unui nivel înalt de securitate în Uniune***, în special prin prevenirea și combaterea terorismului și a radicalizării, a criminalității grave și organizate și a criminalității informatice, prin gestionarea în mod eficace a riscurilor și crizelor legate de securitate și prin acordarea de asistență și protecție victimelor infracțiunilor.
- ***INSTRUMENTUL PENTRU MANAGEMENTUL FRONTIERELOR ȘI VIZE (IMFV)*** – Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de

instituire, ca parte a Fondului de gestionare integrată a frontierelor, a instrumentului de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și vize – COM/2018/473 final. *Obiectivul de politică al IMFV este asigurarea unei gestionări europene integrate solide și eficiente a frontierelor externe* și, în același timp, protejarea liberei circulații a persoanelor în cadrul Uniunii, cu respectarea deplină a angajamentelor Uniunii privind drepturile fundamentale, contribuind astfel la asigurarea unui nivel înalt de securitate în Uniune.

EUROPEAN CITY FACILITY (EUCF)

EUROPEAN CITY FACILITY (EUCF) urmărește să sprijine autoritățile locale în elaborarea Conceptelor de Investiții (CI) pentru implementarea măsurilor din planurile locale de acțiune privind clima și energia.

Obiectivul general EUCF este de a construi o bază substanțială de proiecte de investiții în domeniul energiei, în orașele europene.

EUCF este destinat tuturor autorităților locale și asocierilor acestora din cadrul celor 27 State Membre UE și din Regatul Marii Britanii. Solicitanții trebuie să dețină un plan pentru energie și climă, aprobat politic. Acesta poate fi *PAED (Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă)* sau *PACED (Plan de Acțiune pentru Climă și Energie Durabilă)*, elaborate în cadrul *Convenției Primarilor*, ori planuri cu ambiții similare având obiective în domeniul climei și energiei, stabilite cel puțin pentru anul 2020.

PROGRAMUL PRIVIND SPRIJINIREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI A GESTIONĂRII INTELIGENTE A ENERGIEI ÎN INFRASTRUCTURA DE ILUMINAT PUBLIC

Programul are ca *obiective principale* modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat cu LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiectiv de investiții.

Finanțarea din partea *Administrației Fondului pentru Mediu (AFM)* se acordă în funcție de categoria unității administrativ-teritoriale, organizate la nivel de comună, oraș sau municipiu, după cum urmează:

- ✓ *unitate administrativ-teritorială cu o populație de până la 4.000 locuitori - maximum 500.000 lei;*
- ✓ *unitate administrativ-teritorială cu o populație de peste 4.001 locuitori - maximum 1.000.000 lei.*

PROGRAMUL PRIVIND ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII AERULUI ȘI REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ - Autobuze și Troleibuze Electrice/GNC, Tramvaie și Troleibuze

Programul are ca **obiective principale:** *achiziționarea de autobuze noi electrice, autobuze noi electric hibride, autobuze noi alimentate cu GNG, troleibuze noi și tramvaie noi.* Finanțarea nerambursabilă, asigurată de *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*, se acordă în cuantum de până la 80% din cheltuielile eligibile ale proiectului.

Suma maximă finanțată pentru fiecare categorie de oraș:

- ✓ < 50.001 locuitori - 1.000.000 lei
- ✓ 50.000-250.000 locuitori - 40.000.000 lei
- ✓ > 250.001 locuitori - 53.000.000 lei.

PROGRAMUL PRIVIND REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ÎN TRANSPORTURI, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic: Stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în municipiile reședințe de județ

Programul are ca **obiectiv principal:** *dezvoltarea infrastructurii de alimentare a vehiculelor cu energie electrică.*

Finanțarea asigurată de *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*, se acordă în funcție de categoria unității administrativ-teritoriale, după cum urmează:

- ✓ *unitate administrativ-teritorială cu o populație de până la 4.000 locuitori - maximum 500.000 lei;*
- ✓ *unitate administrativ-teritorială cu o populație de peste 4.001 locuitori - maximum 1.000.000 lei.*

11.4. VIZIUNE, MISIUNE ȘI OBIECTIVE DE DEZVOLTARE ALE MUNICIPIULUI BOTOȘANI

11.4.1. VIZIUNEA

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027 se constituie drept o strategie de dezvoltare teritorială integrată, care are la bază analiza necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu, descrierea unei abordări integrate ce răspunde necesităților de dezvoltare și potențialului identificat, precum și o listă cu operațiunile care vor fi implementate (conform prevederilor Regulamentului UE 2021/1060 al *Parlamentului European și al Consiliului*, în ceea ce privește strategiile teritoriale – Art. 29).

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană se bazează pe diagnosticul zonei urbane, realizat în capitolele anterioare și sintetizat în analiza SWOT. Ca urmare a analizelor realizate și concluziilor prezentate, a fost elaborată o definiție a cadrului strategic general, concretizată într-o viziune pe termen lung, obiective strategice și domenii de intervenție.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană reprezintă instrumentul utilizat pentru selectarea celor mai coerente proiecte la nivel local, reunite într-o viziune cuprinzătoare, cu scopul de a conduce la îndeplinirea obiectivelor stabilite la nivel județean, regional, național și european, inclusiv a obiectivelor stabilite prin programele operaționale.

În stabilirea viziunii *Strategiei Integrată de Dezvoltare Urbană* a fost avută în vedere necesitatea ca documentul strategic să conțină acțiuni interconectate, care să urmărească îmbunătățirea durabilă a condițiilor economice, de mediu, climatice, sociale și demografice ale municipiului.

Elaborarea strategiei de dezvoltare urbană reprezintă un proces care reunește eforturile de dezvoltare sectorială și necesitățile de dezvoltare teritorială integrată, prin formularea tuturor obiectivelor și măsurilor astfel încât acestea să fie adaptate la sistemul de obiective formulate în documentele de programare la nivelul UE, la nivel național, regional și local.

VIZIUNEA PE TERMEN LUNG PROPUȘĂ PRIN STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI:

Municipiul Botoșani s-a angajat pe calea în a deveni un spațiu unde buna guvernare, colaborarea și angajamentul comunitar constituie pilonii dezvoltării durabile, armonioase și incluzive, un oraș ce oferă un mediu sănătos și un nivel ridicat al calității vieții, atractivitate și competitivitate pentru locuitorii săi, pentru investitori și pentru turiști !

În concluzie, **Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027 stabilește o viziune integrată și exhaustivă pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității**, bazată pe coeziune și competitivitate economică, socială și teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru toți membrii comunității locale, regionale, naționale și transfrontaliere, deopotrivă persoane fizice sau juridice.

Pentru elaborarea viziunii de dezvoltare s-a avut în vedere proiecția dezvoltării viitoare a localității prin prisma așteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari și/sau cu impact direct asupra direcției și intensității de dezvoltare a ansamblului resurselor umane și facilităților operaționale prin care se consolidează potențialul de creștere a calității vieții în municipiul Botoșani.

Totodată, concomitent cu relevanța viziunii definite, un aspect deosebit de important a fost reprezentat de consistența și caracterul multidimensional, integrator al acesteia. Astfel, calitatea vieții este un indicator complex, care exprimă percepția individului despre existența sa în contextul culturii și a sistemului de valori în care trăiește.

În formularea viziunii și obiectivului general privind ținta localității pe termen lung, s-a asigurat respectarea unor principii generale valabile, care reprezintă cheia de control în implementarea și monitorizarea strategiei pe termen scurt, mediu și lung deopotrivă:

- ▶ *corelația directă între strategiile generale naționale și regionale, strategiile specifice, măsurile și proiectele prioritare identificate în funcție de nevoile comunității;*
- ▶ *asigurarea nivelului participativ al tuturor factorilor locali prin mecanisme de consultare publică, implicarea tuturor părților interesate prin parteneriate public-privat, a populației la elaborarea sau realizarea unei strategii generale/specifice/proiecte. Populația, agenții economici, implicați activ în parteneriate destinate dezvoltării durabile, vor constitui vocea orașului, care se va face auzită prin participare civică susținută, prin implicare activă în viața orașului, în beneficiul tuturor;*

- ▶ *eficiența utilizării resurselor umane și financiare de care dispune comunitatea – proprii sau atrase - prin integrarea lor.*

Ca urmare, viziunea propusă reprezintă un deziderat ambițios, prin care se armonizează întregul spectru de cerințe și condiții prin care să se mobilizeze aspirațiile și resursele municipiului spre o dezvoltare integrată durabilă, inteligentă, competitivă.

11.4.2. MISIUNEA

Municipalitatea Botoșani și-a propus obiective care să conducă la dezvoltarea economică și socială durabilă și armonioasă a orașului, crearea unei comunități active și responsabile, promovarea principiilor mobilității urbane și smart-city, cu scopul utilizării eficiente a potențialului economic, cultural și turistic de care dispune municipiul

Misiunea are rolul de a conduce la materializarea viziunii la nivelul anului 2027, limita orizontului de planificare al strategiei actuale. Este evident că amploarea deosebită a misiunii asumate face ca aceasta să poată fi îndeplinită numai prin efortul comun și implicarea tuturor factorilor mediului social, economic și instituțional al municipiului Botoșani.

Astfel, rolul administrației locale este acela de a propune și a asigura cadrul de armonizare a aspirațiilor și posibilităților actuale pentru definirea și, ulterior, punerea în practică a planurilor și strategiilor concepute în parteneriat, prin utilizarea eficientă a resursele financiare și umane și prin atragerea de noi resurse.

Datorită caracterului dinamic al factorilor și condițiilor definatorii la un moment dat pentru mediul socio-economic, abordarea privind misiunea viitoare este necesar să fie, de asemenea, dinamică, flexibilă, conectată puternic la mediul intern și extern de manifestare a vieții comunității.

Administrația publică locală dorește să fie angrenajul ce va facilita implementarea prezentei strategii, susținând contribuția fiecărui cetățean la implementarea ei, pentru a atinge obiectivele propuse.

11.5. OBIECTIVELE STRATEGICE ALE STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI

11.5.1. Contextul definirii obiectivelor strategice

Finanțările europene pentru dezvoltare, se vor concentra pe proiecte inovative, prietenoase cu mediu în viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021-2027. România dispune în prezent de două strategii naționale care menționează cinci domenii de bază dar, pe lângă acestea, fiecare dintre cele 8 regiuni de dezvoltare are propria sa strategie cu o listă proprie de domenii identificate. Toate acestea trebuie analizate și îmbinate pentru a obține niște direcții coerente de dezvoltare integrată.

Și Municipiul Botoșani are în vedere dezvoltarea de documente strategice pentru a stabili priorități cu scopul de a crea un avantaj în dezvoltarea pe termen lung. Strategiile elaborate la nivel local au o importanță deosebită în ceea ce privește utilizarea fondurilor europene pentru exercițiul financiar 2021-2027, care să ducă la îndeplinirea principalului deziderat al municipiului:

În conformitate cu prevederile aprobate prin *Memorandum-ul* pe tema: *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, este absolut necesară elaborarea unor documente strategice care să asigure continuarea dezvoltării urbane durabile a Municipiului Botoșani și creșterea calității vieții cetățenilor săi, prin stabilirea unor planuri de acțiune coerente, în toate domeniile importante, precum și prin identificarea tuturor surselor de finanțare care să asigure implementarea cu succes a măsurilor și proiectelor propuse.

Astfel, este evidentă **necesitatea implementării proiectului „Eficiență și performanță în administrația publică locală a Municipiului Botoșani”, respectiv elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021–2027.**

Obiectivul principal al proiectului este reprezentat de **promovarea dezvoltării urbane durabile a Municipiului Botoșani, prin elaborarea principalelor documente de planificare strategică**, astfel încât acestea să răspundă condiționalităților de finanțare pentru perioada de programare 2021-2027 a fondurilor europene. Prin implementarea proiectului vor fi asigurate elementele definitorii pentru fundamentarea deciziilor și asigurarea unei planificări strategice integrate și coerente, respectiv *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană*.

Obiectivul general al proiectului este în concordanță cu **obiectivul specific 2.1 al POCA**, respectiv: *"Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP"*.

Totodată, proiectul contribuie în mod direct la atingerea **obiectivului general II al SCAP - „Implementarea unui management performant în administrația publică”**, respectiv

a **obiectivului specific 11.1** – „Creșterea coerenței, eficienței, predictibilității și transparenței procesului decizional în administrația publică”.

De asemenea, proiectul va avea un rol important în atingerea **obiectivului specific 11.1.4** – „Creșterea calității procesului decizional la nivelul administrației publice locale, pentru a răspunde în mod fundamentat și coerent nevoilor comunității locale, contribuind la asigurarea instrumentelor necesare pentru o abordare coerentă și coordonată a aspectelor referitoare la procesul decizional, resursele umane, procesele interne, asigurarea calității, ca premise ale dezvoltării viitoare”.

Astfel, prin implementarea proiectului vor fi stabilite misiunea, viziunea și planul de acțiune pe termen mediu și lung, prin elaborarea documentelor de planificare strategică fundamentale.

Proiectul va conduce la îmbunătățirea proceselor interne la nivelul Municipiului Botoșani, furnizând instrumentele necesare pentru prioritizarea investițiilor, încadrarea acestora în timp funcție de condiționalitățile locale, regionale, naționale și europene, pentru evaluarea riscurilor și pentru monitorizarea implementării planurilor de acțiune stabilite.

De asemenea, prin parcurgerea etapelor de consultare publică, atât în etapa de analiză a situației actuale, cât și în cea de formulare a planului de acțiune pentru documentele strategice ce vor fi elaborate, proiectul va contribui la atingerea **obiectivului specific 11.1.5** – „Consolidarea transparenței decizionale”.

Un alt **obiectiv** atins prin proiect este acela al **dezvoltării de competențe pentru administrația publică, prin formarea profesională, o parte a personalului UAT Botoșani urmând a fi instruită** în aspecte legate de condiționalitățile specifice pentru perioada de finanțare 2021-2027, precum și în privința procedurilor de prioritizare a proiectelor, de monitorizare a implementării planurilor de acțiune și de evaluare a rezultatelor acestora.

Obiectivele specifice în elaborarea SIDU 2021-2027 sunt:

- *necesitatea actualizării documentelor programatice existente, printr-o prelungire a planificării pe termen mediu și lung și stabilirea unor noi obiective, adaptate la noul context social-economic și la noile instrumente de finanțare;*
- *asigurarea unei tranziții de la perioada de programare financiară 2014-2020 către viitoarea perioadă de programare 2021-2027;*
- *asigurarea premiselor unei utilizări eficiente și eficace a fondurilor europene și naționale; Conform documentului „Romania Catching-Up Regions - Dezvoltare urbană sustenabilă 2021-2027” pentru Mun. Botoșani este estimat un buget pentru cheltuieli de capital de 92.838.228 euro, alocări DUD pentru perioada 2021-2029, iar pentru UAT-urile din ZUF: 13.263.307 euro;*
- *necesitatea existenței unei Strategii integrate, care să permită combinarea domeniilor de intervenție din toate cele cinci obiective de politică ale Uniunii Europene;*
- *asigurarea fundamentului pentru o abordare flexibilă pentru perioada de programare 2021- 2027, privind modul de implementare a fondurilor europene, în*

sensul definirii proiectelor punctuale dedicate administrației locale, dar și a unora care să se încadreze în strategii integrate pentru zone metropolitane sau aglomerări urbane;

- *analiza efectelor implementării planurilor de acțiune ale documentelor strategice corespunzătoare perioadei anterioare și determinarea deficiențelor și necesităților de acțiune pentru perioada care urmează;*
- *identificarea surselor de finanțare și definirea unui plan de acțiune care să asigure accesarea la un nivel maxim a fondurilor disponibile;*
- *definirea procedurilor de prioritizare a proiectelor pe baza unei analize multicriteriale cu parametri bine definiți;*
- *stabilirea criteriilor de monitorizare a implementării planului de acțiune, a responsabilităților și modului de management al riscurilor, astfel încât să se asigure obținerea rezultatelor și indicatorilor estimați.*

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027 integrează obiectivele și prioritățile strategice care alcătuiesc o politică economică drept sprijin pentru societate, în scopul de a spori bunăstarea cetățenilor săi, prin creșterea competitivității și productivității, promovarea cunoașterii și a inovării, crearea locurilor de muncă de calitate, creșterea mobilității cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale, a echilibrului teritorial și a unei economii competitive.

Viziunea de dezvoltare, obiectivele strategice și obiectivele specifice corespunzătoare stabilesc și dezvoltă un set de măsuri în care sunt integrate, în termeni operaționali, acțiunile programelor de cheltuieli ale guvernantei locale.

11.5.2. **Obiective strategice**

SIDU 2021-2027 urmărește creșterea bunăstării și calității vieții cetățenilor prin promovarea cunoașterii și a inovării, crearea locurilor de muncă de calitate, creșterea mobilității cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale, a echilibrului teritorial și a unei economii durabile și competitive, susținută de administrația locală.

Obiectivul general al Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027 este următorul:

Dezvoltarea economică și socială durabilă a Municipiului Botoșani, favorabilă incluziunii sociale, care să ducă pe termen lung la creșterea calității vieții locuitorilor orașului și transformarea lui într-un centru economic competitiv prin utilizarea eficientă a resurselor fizice și umane, creșterea competitivității mediului de afaceri local și a performanțelor în administrație

În vederea realizării dezideratelor misiunii strategice a Municipiului Botoșani, se propun următoarele **obiective strategice**:

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității

O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile

O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement

O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale

Interacțiunea resurselor, corelarea nevoilor comune, concentrarea eforturilor și a responsabilităților partenerilor publici locali, ale căror acțiuni se completează cu viziunea de dezvoltare a mediului privat prin îmbunătățirea proceselor tehnologice folosite și diversificarea activităților economice, vor asigura atingerea obiectivelor strategice asumate.

Implementarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021-2027* va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice. Este imperios necesar ca Strategia să fie elaborată în contextul noilor abordări ale Uniunii Europene privind modul de gestionare a instrumentelor structurale în cadrul regiunilor dezvoltate și mai puțin dezvoltate la nivel comunitar, și să fie în strânsă corelare cu politicile, planurile și proiectele derulate sau în curs de implementare, cuprinse în *Strategia de dezvoltare anterioară*.

Viziunea, gândirea și implementarea noii strategii trebuie să fie complementară celei definite în cadrul *SIDU 2014-2020*, să completeze programele gândite anterior, coreleze viziunile și conceptele implementate și să asigure bazele tehnologice pentru provocările viitoare.

Pentru a asigura corelarea externă cu alte documente de planificare-programare, în definirea celor **7 obiective strategice de dezvoltare durabilă a Municipiului Botoșani**, au fost analizate și strategiile existente la nivel național, regional și județean aflate în curs de elaborare sau finalizate. Astfel obiectivele de dezvoltare răspund următoarelor **documente de planificare-programare**:

✉ **Acordul de parteneriat pentru România aferent perioadei de programare 2021-2027**

✉ **Strategii naționale:**

- ✍ *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*
- ✍ *Strategia de Dezvoltare Teritorială a României - România Policentrică 2035*
- ✍ *Planul Național de Relansare și Reziliență (PNRR)*
- ✍ *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030*
- ✍ *Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050*
- ✍ *Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030;*
- ✍ *România Educată – Viziune și Strategie 2018-2030;*
- ✍ *Planul de Amenajare a Teritoriului Național Secțiunea VIII - Zone cu resurse turistice;*
- ✍ *Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului 2019-2029*
- ✍ *Master Planul General de Transport al României*
- ✍ *Strategia Națională privind Imigrația pentru perioada 2019 – 2022.*

✉ **Strategii și planuri de dezvoltare la nivel regional și județean:**

- ✍ *Planul de Dezvoltare Regională (PDR) Nord - Est 2021-2027;*
- ✍ *Programul Operațional Regional (POR) pentru Regiunea Nord - Est 2021-2027;*

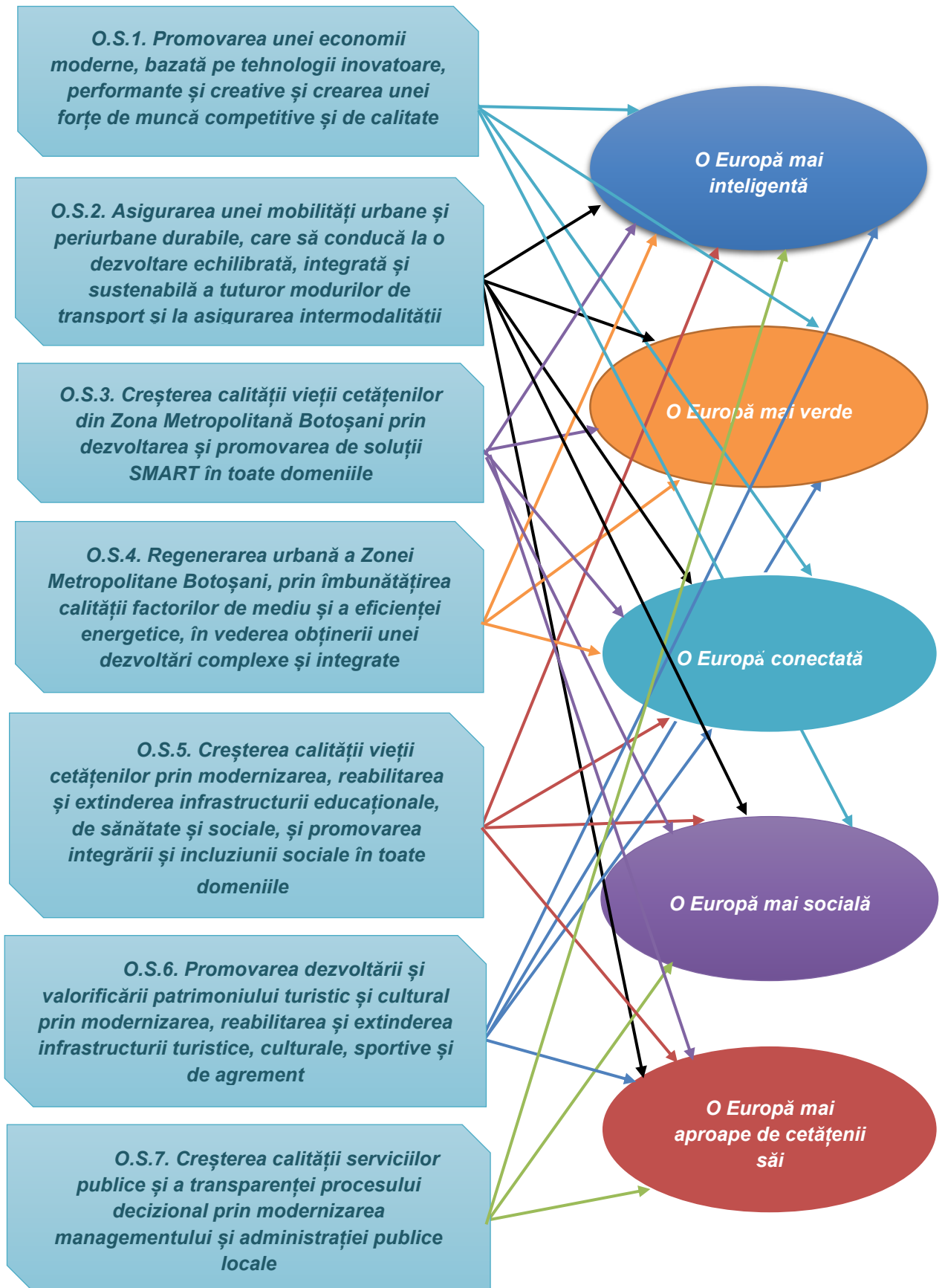
- ✍ *Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă RIS3 Nord-Est;*
- ✍ *Planul Regional de Acțiune pentru Turism (PRAT) Nord - Est 2017 – 2023;*
- ✍ *Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) 2016 – 2025 pentru Regiunea de Dezvoltare Nord – Est;*
- ✍ *Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Botoșani 2021-2027;*
- ✍ *Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Botoșani.*

De asemenea, Obiectivele strategice, prin care se urmărește realizarea viziunii generale la orizontului anului 2027 și îndeplinirea misiunii asumate, au fost formulate în concordanță cu cele **5 obiective politice ale Politicii de coeziune a Uniunii Europene și cu cele 17 obiective strategice ale Agendei 2030**, cu scopul de a contribui inclusiv la realizarea Țintelor 2030 asumate în **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**.

Correspondența între obiectivele strategice ale *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* și politicile și obiectivele stabilite la nivel european și național este evidențiată în diagrama de mai jos, respectiv în tabelul următor:

Corespondența între obiectivele strategice și obiectivele de politică 2021-2027 ale Uniunii Europene

Tab. 11.1. Corespondența cu obiectivele Agendei 2030

Obiectiv Agenda 2030	Obiectiv strategic SIDU
<p>1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context</p>	<p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</p>
<p>2. Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile</p>	<p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</p>
<p>3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă</p>	<p>O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate</p> <p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</p>
<p>4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți</p>	<p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</p>
<p>5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate</p>	<p>O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile</p> <p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</p>
<p>6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitației pentru toți</p>	<p>O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate</p> <p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</p>
<p>7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern</p>	<p>O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate</p>

8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

9. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

10. Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări

11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement

O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității

O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea calității factorilor de

12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate

O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității

O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement

O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate

O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității

O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile

13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale

O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate

O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile

O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate

O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile

O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale

O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile

O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement

O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale

11.5.3. Domenii de intervenție și acțiuni specifice

În cadrul fiecărui obiectiv strategic, au fost identificate domenii de intervenție, care să permită gruparea proiectelor într-un mod logic și coerent, în vederea asigurării unei mai ușoare corelări cu sursele de finanțare identificate și a facilitării identificării proiectelor complementare.

Domeniile de intervenție (D.I.) corespunzătoare obiectivelor strategice (OS) ale *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* sunt următoarele:

Tab. 11.2. Domenii de intervenție corespunzătoare obiectivelor strategice

Obiective strategice	Domenii de Intervenție	Măsurile și acțiunile
O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate	D.I.1.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin promovarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local, prin diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri
		Sprijinirea dezvoltării mediului antreprenorial prin investiții în dezvoltarea IMM-urilor existente și prin sprijinirea creării de noi IMM
		Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării
		Dezvoltarea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate
		Stimularea cercetării publice și private pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate

	<p><i>D.I.1.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții (Long-life-learning)</i></p>	<p><i>Pregătirea adecvată a pieței forței de muncă prin programe educaționale și de formare profesională</i></p> <p><i>Furnizarea de programe de formare profesională care să fie corelate cu cererea efectivă de pe piața forței de muncă</i></p> <p><i>Sprrijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's</i></p>
<p>O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității</p>	<p><i>D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani pentru creșterea conectivității la toate nivelurile</i></p> <p><i>D.I.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile și implementarea de sisteme inteligente de transport</i></p>	<p><i>Reabilitarea infrastructurii rutiere, cu prioritate pe sectoarele pe care circulă transportul public</i></p> <p><i>Implementarea de sisteme inteligente de transport, în vederea creșterii siguranței utilizatorilor infrastructurii rutiere și a eficientizării procesului de transport</i></p> <p><i>Investiții integrate pentru creșterea calității serviciului de transport public local și promovarea utilizării acestuia, în defavoarea autovehiculului propriu, prin investiții integrate</i></p> <p><i>Investiții în infrastructura dedicată modurilor de deplasare alternative: mersul pe bicicletă și deplasările pietonale</i></p> <p><i>Investiții pentru creșterea și promovarea intermodalității</i></p> <p><i>Dezvoltarea unei rețele interconectate de transport la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani</i></p>
<p>O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile</p>	<p><i>D.I.3.1. Promovarea conceptului de SMART-CITY și dezvoltarea componentelor specifice acestuia</i></p>	<p><i>Dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile, în vederea creșterii calității vieții cetățenilor</i></p>
<p>O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea</p>	<p><i>D.I.4.1. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii de utilități</i></p>	<p><i>Reabilitarea/dezvoltarea/extinderea și modernizarea rețelelor tehnico-edilitare</i></p> <p><i>Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile</i></p> <p><i>Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate</i></p>

<p>calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate</p>	<p><i>D.1.4.2. Creșterea eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</i></p>	<p><i>Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public</i></p> <p><i>Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale, terțiare și administrative, prin modernizare energetică sustenabilă</i></p> <p><i>Achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice</i></p>	
	<p><i>D.1.4.3. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea patrimoniului natural /a biodiversității /a infrastructurii verzi</i></p>	<p><i>Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona urbană</i></p> <p><i>Adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor legate de climă și reducerea poluării</i></p> <p><i>Măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului</i></p> <p><i>Prevenție și reducere eficientă a riscurilor naturale și a efectelor acestora</i></p>	
		<p><i>D.1.4.4. Promovarea tranziției către economia circulară</i></p>	<p><i>Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deșeurilor și stimularea economiei circulare</i></p>
		<p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</p>	<p><i>D.1.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta</i></p>
<p><i>D.1.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale</i></p>	<p><i>Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin reabilitarea/ extinderea/ construirea/ modernizarea și dotarea infrastructurii medicale aferente</i></p>		
	<p><i>Implementarea de programe de schimbare a stilului de viață prin aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție, în special în zonele defavorizate</i></p>		

	<p><i>D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta</i></p>	<p><i>Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor sociale</i></p> <p><i>Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale, prin furnizarea de pachete integrate de servicii</i></p> <p><i>Creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială</i></p>
<p>O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement</p>	<p><i>D.I.6.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului turistic și cultural</i></p> <p><i>D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani</i></p>	<p><i>Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural</i></p> <p><i>Dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii turistice</i></p> <p><i>Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii sportive, a facilităților socio-culturale și de petrecere a timpului liber</i></p>
<p>O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale</p>	<p><i>D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional</i></p>	<p><i>Creșterea calității și transparenței actului decizional</i></p> <p><i>Consolidarea și dezvoltarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente</i></p> <p><i>Consolidarea capacității administrative prin cooperarea la nivelul zonei metropolitane, a județului și a regiunii.</i></p>

11.6. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

11.6.1. Portofoliul de proiecte

Banca Mondială a realizat, în anul 2020, o bază de date ce include portofoliul de proiecte al tuturor municipiilor și orașelor din România. Aceste liste de proiecte au fost preluate din *Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)* disponibile ale municipiilor și orașelor din România.

Proiectele preluate au fost încadrate pe cele **6 obiective relevante Politicii Urbane a României:**

- I. Orașe mai inteligente**
- II. Orașe mai ecologice, fără emisii de carbon**
- III. Orașe mai conectate**
- IV. Orașe mai sociale**
- V. Orașe mai aproape de cetățeni**
- VI. Capacitate Administrativă.**

POLITICA URBANĂ³³⁴ reprezintă viziunea de dezvoltare urbană durabilă, incluzivă și rezilientă a României. Ea va stabili o agendă comună a autorităților publice de la nivel central și local pentru îmbunătățirea cadrului de dezvoltare urbană, prin furnizarea unui set de măsuri coerente și prin coordonarea și corelarea domeniilor sectoriale și a diferiților actori.

Politica Urbană este elaborată în cadrul unui proiect de asistență tehnică derulat de **Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației și Banca Mondială** în perioada septembrie 2019–martie 2022.

³³⁴ Sursa: <https://citadini.ro/>

Proiectul “*Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România*” este cofinanțat din *Fondul Social European (FSE)*, prin *Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014 – 2020 (cod SMIS 129720, cod SIPOCA 711)*.

Obiectivul proiectului constă în elaborarea *Politicii Urbane* ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a orașelor din România, prin:

- ▶ **fundamentarea cadrului normativ, investițional și financiar;**
- ▶ **schimbarea mentalității în ceea ce privește procesul de dezvoltare urbană.**

Politica Urbană va cuprinde un set de principii directe de planificare, dezvoltare, management și susținere a zonelor urbane de toate dimensiunile, ce va rezulta în urma unui proces colaborativ și de stabilire a responsabilităților între toate nivelurile de guvernare, bazat pe implicarea tuturor actorilor urbani relevanți, inclusiv societatea civilă și sectorul privat.

Politica Urbană va respecta principiul autonomiei locale și subsidiarității. Ea nu are rolul de a înlocui politicile urbane și strategiile locale, ci de a le fundamenta.

O politică urbană națională pentru toate categoriile de zone urbane este **fundamentală** în implementarea obiectivelor de dezvoltare ale **Noii Agende Urbane** aprobate în cadrul *Conferinței Habitat III a Organizației Națiunilor Unite*, în 2016, respectiv în implementarea acțiunilor *Agendei Urbane pentru UE*.

Politica Urbană va fi elaborată în conformitate cu prevederile *Noii Carte de la Leipzig*, document ce va fi aprobat în cadrul Președinției Germaniei la Consiliul UE, semestrul II 2020. Ea va asigura un **cadru unic de planificare** care va fundamenta programele de finanțare cu fonduri europene și naționale, pregătind astfel următorul exercițiu de finanțare 2021-2027. În final, *Politica Urbană* va fi adoptată prin *Hotărâre de Guvern*.

În acest context, în anul 2018, *Banca Mondială în parteneriat cu Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România (FZMAUR)* și cu sprijinul autorităților publice subnaționale a identificat o serie de proiecte de dezvoltare urbană și cu impact metropolitan pentru București și cele 40 de reședințe de județ din România.

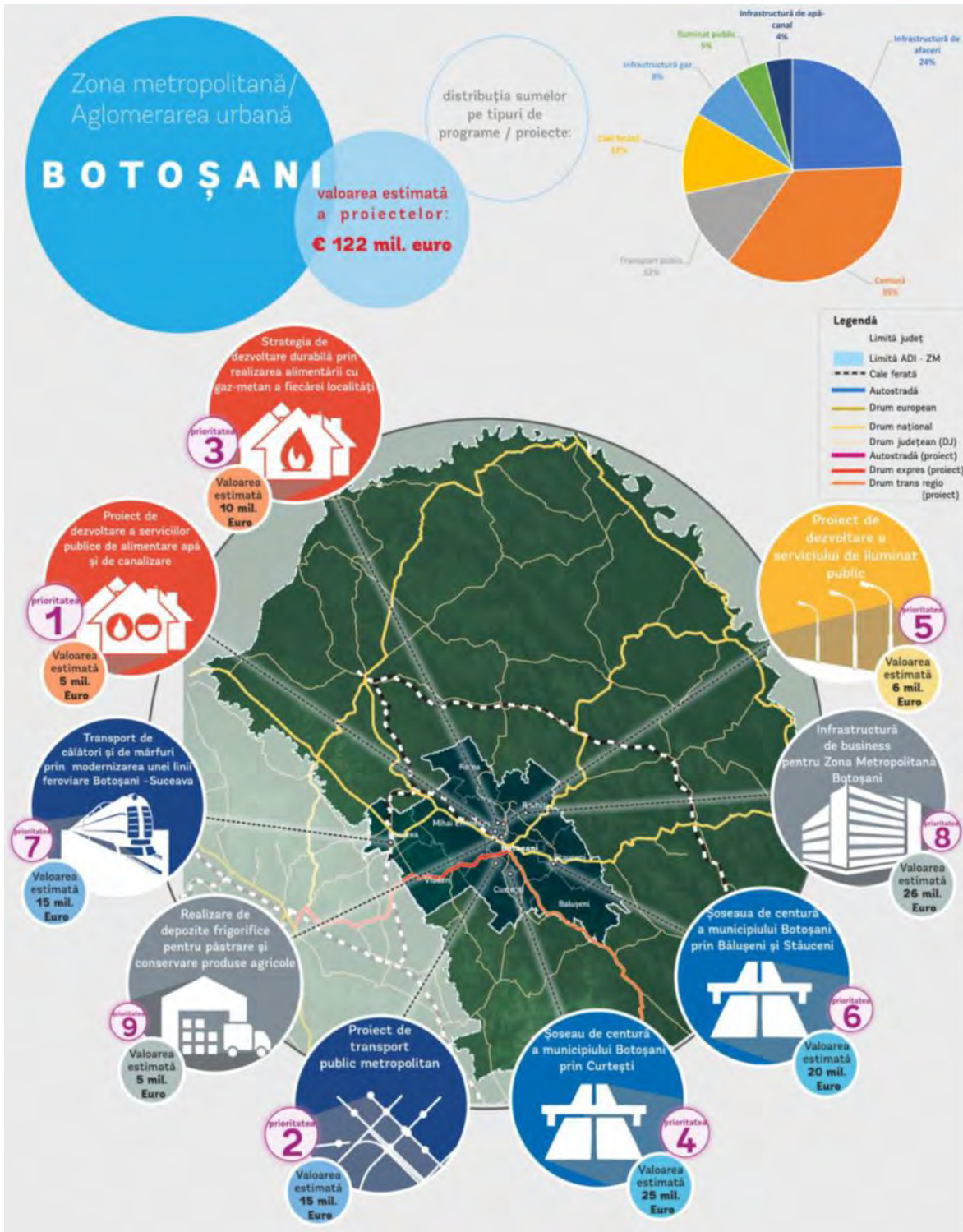
Pentru proiectele care nu au avut alocat un anumit buget în strategie, acesta a fost estimat. Estimarea bugetelor pe proiecte s-a făcut în principal în conformitate cu proiectele deja contractate, semnate și finanțate pe diferite programe operaționale. În principal, proiectele sunt aferente perioadei de programare 2014-2023, dar, din păcate, au existat situații când unele strategii nu fost actualizate.

În anul 2019, cetățenii au fost invitați să prioritizeze aceste proiecte, în funcție de importanța pentru comunitatea locală, în cadrul celei mai mari campanii de consultare publică din țară pe tema dezvoltării urbane, respectiv metropolitane. În urma acestui exercițiu de selectare, consultare și prioritizare, a fost dezvoltată prima viziune de

dezvoltare metropolitană a României, mai exact au fost agreate în comun, de către autoritățile publice și cetățenii din întreaga țară, aproximativ 10 proiecte de dezvoltare urbană, cu impact metropolitan și importante din punct de vedere strategic, pentru București și cele 40 de reședințe de județ din România.

În ceea ce privește **Portofoliul de proiecte** prevăzut pentru aplicarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027*, acesta a fost stabilit prin respectarea următoarelor **cerințe**:

- Să conducă la realizarea viziunii strategice a Municipiului Botoșani în perspectiva anului 2027;
- Să utilizeze la potențial maxim facilitățile de investiții eficiente identificate prin elementele de tipul „Oportunităților” reliefate prin analiza SWOT realizată pe domenii specifice relevante;
- Să satisfacă acoperirea unei nevoi actuale reale, stringente, conform rezultatelor din categoria „Puncte slabe” evidențiate în analiza SWOT;
- Să amelioreze/elimine condițiile favorizante de manifestare viitoare a unor elemente de categoria „Amenințări” evidențiate în analiza SWOT;
- Să producă efecte durabile în timp și să permită dezvoltarea /modernizarea facilă și flexibilă, în perspectiva unor necesități suplimentare apărute ulterior și/sau cerințe noi impuse de noile condiții tehnologice evidențiate pe parcurs;
- Să vizeze un spectru cât mai larg de beneficiari direcți/indirecți ai rezultatelor obținute în urma implementării proiectului respectiv;
- Să satisfacă restricțiile impuse de respectarea criteriilor de mediu aplicabile și să contribuie la potențarea factorilor calitativi de mediu;
- Să se bazeze pe o atitudine anticipativă și comprehensivă privind evidențierea ex-ante a factorilor de risc, cu minimizarea acestora pe cât de mult posibil;
- Să conducă la completarea setului de valențe pentru creșterea prestigiului municipiului și crearea unor elemente de specificitate locală.

Prezentăm mai jos portofoliul de proiecte aferente *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027*, cu **repartiția proiectelor pe obiective strategice, domenii de intervenție și acțiuni**.

11.6.2. Surse de finanțare

În tabelul următor sunt prezentate valorile estimate de implementare a proiectelor propuse, precum și sursa de finanțare identificată pe baza informațiilor existente la momentul elaborării *SIDU Botoșani 2021-2027*.

După apariția documentelor prin care se vor stabili condițiile specifice de finanțare pentru diferite programe operaționale și subdiviziuni ale acestora (*Ghidurile de finanțare*) se vor reevalua/completa informațiile prezentate mai jos. De asemenea, vor fi avute în vedere și alte surse de finanțare, în funcție de disponibilitatea acestora. Perioada de implementare a proiectelor este considerată ca fiind cea acoperită de orizontul strategic al documentului, aceasta urmând a fi actualizată în funcție de etapele de disponibilizare a fondurilor nerambursabile.

Tab. 11.3. Portofoliul de proiecte SIDU a Municipiului Botoșani 2021 - 2027

Crt. Nr.	Denumirea proiectului	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (EURO)	Sursă de finanțare
O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate				
D.I.1.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin promovarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării				
1.	Parc industrial - Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
2.	Investiții în înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri, inclusiv crearea unui portal al IMM pentru schimb de informații și bune practice între IMM locale	2022-2027	3.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
3.	Investiții în înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri, inclusiv crearea unui portal al IMM pentru schimb de informații și bune practice între IMM locale	2022-2027	1.000.000	PTJ; Alte surse de finanțare
4.	Platformă de management și promovare a oportunităților de afaceri în vederea atragerii investițiilor în Municipiului Botoșani	2021-2027	500.000	PR 2021-2027, PNRR, Buget local

5.	Centru de afaceri pentru dezvoltare antreprenorială locală pentru activități suport și conexe	2022-2027	100.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
6.	Reabilitarea/renovarea piețelor locale existente la nivelul Municipiului Botoșani	2022-2027	100.000	Buget local; Alte surse de finanțare
7.	Parteneriate pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în sectorul agricol	2022-2027	100.000	Buget local; Alte surse de finanțare

D.I.1.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții (Long-life-learning)

8.	Susținerea dezvoltării de programe educaționale prin crearea de abilități antreprenoriale	2022-2027	20.000	Buget local; Alte surse de finanțare
9.	Cooptarea mediului de afaceri pentru dezvoltarea unui program de practică și mentorat pentru tinerii între 15 și 25 ani din învățământul general și tehnic	2022-2027	10.000	Buget local; PEO; PPP; Alte surse de finanțare
10.	Organizarea de cursuri de educație financiară și antreprenorială în rândul populației preșcolare / școlare	2022-2027	20.000	Buget local; PEO; PPP; Alte surse de finanțare
11.	Programe de consiliere și orientare profesională pentru șomeri și tineri absolvenți, prin organizarea de acțiuni comune cu AJOFM, instituții de învățământ, angajatori	2022-2027	100.000	Buget local; PEO, PPP; Alte surse de finanțare
12.	Bursa locurilor de muncă la nivel municipal – Platformă electronică de management a locurilor de muncă vacante și a cererii de forță de muncă la nivel urban și periurban	2022-2027	110.000	Buget local; PPP

O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității

D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani pentru creșterea conectivității la toate nivelurile

13.	Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani	2022-2027	15.000.000	PNIAS; Bugete locale; Alte surse de finanțare
14.	Crearea unui nou coridor de mobilitate urbană și creșterea performanțelor transportului public prin investiții integrate în Municipiul Botoșani	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

15.	Reorganizarea circulației rutiere la nivelul Municipiului Botoșani, în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
16.	Resistematizarea rutieră prin realizarea de străzi cu sens unic în vederea decongestionării traficului și introducerea de soluții alternative de mobilitate urbană	2022-2027	5.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
17.	Pasarelă Cișmea - Str. Poporului	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
18.	Integrarea în sistemul inteligent de management al traficului a semnalizării specifice pentru bicicliști, pe coridoarele de mobilitate alternativă	2022-2027	800.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
19.	Șoseaua de centură a Municipiului Botoșani prin Curtești	2022-2027	42.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
20.	Susținerea transportului alternativ prin realizarea unui circuit de piste de biciclete la nivelul Municipiului Botoșani	2022-2027	2.000.000	PNRR; Alte surse de finanțare
21.	Adaptarea și accesibilizarea infrastructurii de mobilitate alternativă în vederea creării de zone pietonale și semi pietonale de tranzit	2022-2035	3.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
22.	Realizarea de treceri de pietoni inteligente pentru creșterea siguranței deplasărilor pietonale	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Bugetul local;
23.	Crearea unei zone cu emisii zero în Municipiul Botoșani	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027, Buget local; Alte surse de finanțare
24.	Master Plan de mobilitate alternativă – rețea integrată de piste de biciclete la nivelul zonei urbane și peri urbane	2021-2027	300.000	Buget local
25.	Amenajarea de spații de parcare în zonele rezidențiale, inclusiv prin aplicarea de soluții Smart/Modular Parking	2022-2027	2.500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
26.	Amenajarea și reabilitarea parcărilor publice și rezidențiale la nivelul Municipiului Botoșani	2022-2027	2.500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
27.	Asfaltarea străzilor Izvoarelor, Vâlceleii și Zimbrului din spatele cartierului Împărat Traian - Municipiul Botoșani	2018-2025	1.248.441,50	POR 2014-2020; Buget local

D.I.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile și implementarea de sisteme inteligente de transport

28.	Reorganizarea traseelor de transport public în vederea creșterii accesibilității și acoperirii întregului teritoriu administrativ al municipiului Botoșani	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027, Buget local; Alte surse de finanțare
29.	Creșterea accesibilității și eficienței sistemului de transport public prin reorganizarea traseelor și a graficelor de circulație, extinderea zonei de acoperire a transportului public și promovarea soluțiilor intermodale, inclusiv infrastructură unică de management al transportului public	2022-2027	3.000.000	PR 2021-2027, Buget local; Alte surse de finanțare
30.	Operaționalizarea unei structuri de tip Asociație de Dezvoltare intercomunitară pentru Managementul Transportului Public	2022-2027	100.000	Buget local
31.	Dezvoltarea capacității de transport ecologic a Municipiului Botoșani de o manieră integrată – Achiziționare autobuze electrice pentru deservirea traseelor dintre UAT/ZUF/ZM și construire stații de așteptare cu sistem informațional	2022-2027	19.517.329,02	PNRR, PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
32.	Construire stații așteptare modulare inteligente cu sisteme multimedia active de informare a călătorilor	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
33.	Implementarea soluțiilor tip Smart Hub Station (bus-bike)	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
34.	Digitalizarea transportului public urban la nivelul Municipiului Botoșani	2022-2027	1.075.000	PNRR; PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
35.	Centrul integrat de mobilitate urbană al Municipiului Botoșani	2022-2027	1.075.000	PNRR; Alte surse de finanțare
36.	Implementarea unui sistem de management adaptiv al traficului și prioritizare a transportului public în vederea reducerii emisiilor GES la nivelul Municipiului Botoșani	2022-2027	2.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
37.	Implementarea unui sistem de impunere a reglementărilor de circulație în vederea creșterii siguranței circulației și stimularea deplasărilor nepoluante	2022-2027	3.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

38.	Implementarea unui sistem de bike-sharing în Municipiul Botoșani, pentru stimularea deplasărilor nemotorizate	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
39.	Promovarea și stimularea mersului cu bicicleta prin acțiuni de creștere a accesibilității și siguranței acestui mod de deplasare nepoluant (Centru pentru educarea și formarea cicliștilor, parcuri pentru biciclete în zonele de interes, campanii de educare și conștientizare etc.)	2017-2020	1.300.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
40.	Promovarea micromobilității prin asigurarea infrastructurii specifice (sistem închiriere trotinete electrice)	2022-2027	1.200.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
41.	Modernizarea transportului public la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani, prin achiziția de vehicule de transport public ecologice	2022-2027	25.000.000	PR 2021-2027; Bugete locale, Alte surse de finanțare
42.	Modernizarea transportului public la nivelul Zonei Urbane Funcționale a Municipiului Botoșani - orașul Bucecea, prin achiziția de autobuze ecologice	2022-2027	5.846.000	PNRR; Alte surse de finanțare
43.	Rețea de stații inteligente și modernizarea transportului public la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; Bugete locale; Alte surse de finanțare
44.	Modernizarea transportului public la nivelul Zonei Urbane Funcționale a Municipiului Botoșani – Comuna Curtești – Comuna Bălușeni, prin achiziția de vehicule ecologice pentru transportul public	2022-2027	34.622.000	PNRR; Alte surse de finanțare
45.	Rețea de stații inteligente și modernizarea transportului public la nivelul Zonei Urbane Funcționale a Municipiului Botoșani - Orașul Bucecea	2022-2027	1.210.000	PNRR; Alte surse de finanțare
46.	Crearea/extinderea infrastructurii specifice pentru deplasările cu bicicleta și pietonale în ZM Botoșani	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; Buget local;
47.	Creșterea accesibilității în spațiul urban pentru persoanele cu dizabilități și/sau mobilitate redusă	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; Buget local;
48.	Sistem electronic inteligent pentru implementarea managementului parcarilor din Municipiul Botoșani (Botoșani ParkCityApp)	2019-2027	2.500.000	Bugetul Local, Alte surse de finanțare

49.	Amenajarea de spații tip park and ride/park and bike pentru reducerea traficului în Municipiul Botoșani	2022-2035	12.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
50.	Acces pietonal și biciclete între PRATS Cornișa și Versant Pacea	2022-2027	4.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
O.S.3. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile				
D.I.3.1. Promovarea conceptului de SMART-CITY și dezvoltarea componentelor specifice acestuia				
51.	Centrul Operațional de Management Integrat inclusiv Aplicații de tip Smart-Community pentru Cetățenii Municipiului Botoșani	2022-2027	6.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
52.	Centrul operațional integrat de management al mobilității urbane durabile pentru ZM Botoșani	2022-2027	5.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
53.	Extinderea sistemului de supraveghere video și implementarea tehnologiilor de tip video analiză inteligentă în Municipiul Botoșani	2022-2027	2.500.000	Bugetul local
54.	Sistem inteligent de avertizare automată a cetățenilor în cazul situațiilor de urgență	2022-2027	3.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
55.	Extinderea funcționalităților platformei Smart City Report în Municipiul Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
56.	Extinderea sistemului de gestiune geospațială a teritoriului Municipiului Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
57.	E-chioșcuri de informare și interacțiune electronică privind serviciile publice la nivelul Municipiului Botoșani – Funcționarul Electronic BT	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
58.	Sistem de management operațional centralizat și monitorizare a consumurilor energetice la nivelul Municipiului Botoșani și realizarea unei aplicații de promovare a soluțiilor de reducere a consumurilor energetice	2022-2027	1.250.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare

59.	Ride Sharing – School Bus - Platformă de mobilitate inteligentă de tip ride sharing pentru transportul în comun al elevilor și studenților	2022-2027	1.500.000	PNRR; AFM; Buget local; Alte surse de finanțare
60.	Înființarea de SMART Lab-uri pentru unitățile de învățământ gimnazial și liceal	2022-2027	1.500.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
61.	Smart building management platform - Sistem integrat de monitorizare, control și eficiență energetică - clădiri publice	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
62.	Safe School - Sistem Proactiv de Control al Accesului, Triaj Medical și Informare Electronică în Timp Real pentru siguranța în instituțiile de învățământ	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027 POS; Buget local; Alte surse de finanțare
63.	Sistem Inteligent tip IoT de colectare proactivă a deșeurilor municipale și dezvoltarea unui centru de colectare gratuită a deșeurilor reciclabile	2022-2027	1.000.000	PDD; PNRR
64.	INOBT – Platformă civică de conectare a ideilor inovative ale cetățenilor cu soluțiile de finanțare	2022-2027	200.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
65.	Biblioteca digitală - Spații multifuncționale hibride de recreere și lectură	2022-2027	3.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
66.	DataCET – Platformă electronică de tip „open data” de acces la baze de date deținute de autoritatea publică, pentru dezvoltarea de aplicații electronice	2022-2027	100.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
67.	EduCity Botoșani – Platformă de e-learning în care comunitatea se implică în mod activ în formarea capitalului uman la nivel municipal	2022-2027	230.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
68.	Înlocuirea și diversificarea mobilierului urban prin adoptarea conceptului de smart city	2022-2027	600.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
69.	Aplicație de tip MaaS ePoint pentru cetățeni și încurajarea călătorilor ce utilizează soluții ecologice prin acordarea de gratuități și reduceri	2022-2027	210.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
70.	Platformă electronică de bugetare participativă	2022-2027	50.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare

71.	Aplicație electronică de promovare a colectării selective și reciclării active	2022-2027	112.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
72.	Platformă interactivă de management operațional a intervențiilor la nivelul domeniului public	2022-2027	400.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
73.	Platformă electronică interactivă de promovare a obiectivelor turistice prin crearea de circuite	2022-2027	120.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
74.	Aplicație de telemedicină pentru îmbunătățirea administrării serviciilor medicale	2022-2027	320.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
75.	e-ID Identitate digitală pentru cetățenii municipiului Botoșani	2022-2027	300.000	PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
76.	Asigurarea conexiunii WI-FI gratuite în locurile publice	2022-2027	150.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
77.	Net City Botoșani – Crearea unei rețele subterane unice pentru comunicații, fibră optică și rețele electrice	2022-2035	20.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
78.	Platformă digitală de înrolare pentru toți operatorii de servicii publice	2022-2027	600.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

O.S.4. Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate

D.I.4.1. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii de utilități

79.	Expertizarea tehnică, proiectarea și execuția lucrărilor de consolidare și reabilitare a clădirilor cu risc seismic din municipiul Botoșani	2022-2027	10.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
80.	Realizarea Studiului de fezabilitate privind Extinderea capacităților de producție a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență la S.C. Modem Calor S.A	2022-2024	20.000	Buget Local, Bugetul de stat
81.	Reactualizarea Strategiei Locale de Termoficare la nivelul Municipiului Botoșani pentru perioada 2022- 2028	2022-2024	20.000	Buget Local, Bugetul de stat
82.	Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Botoșani pentru perioada	2022-2027	8.662.820,30	POIM 2014-2020; Buget local

	2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice – etapa II			
83.	EDUSIG - Educație în siguranță în Municipiul Botoșani (REACT-EU-Consolidarea capacității unităților de învățământ de stat în vederea gestionării situației de pandemie generată de virusul SARS-COV-2)	2022-2027	1.610.072,18	POIM 2014-2020; Buget local
84.	Extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a echipamentelor publice din noile zone rezidențiale ale Municipiul Botoșani	2022-2027	5.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
85.	Extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivelul Municipiului Botoșani	2021-2035	10.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare

D.I.4.2. Creșterea eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

86.	RESPONSE - integRatEd Solutions for POSitive eNergy and reSilient CitiEs (Soluții integrate pentru energie pozitivă și orașe rezistente)	2018-2025	299.000	Horizon 2020
87.	RO-UA Partnership for Climate Change Mitigation (Parteneriat româno-ucrainean pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice)	2018-2025	91.422,00	POC ROMÂNIA-UCRAINA 2014-2020; Buget local
88.	Refacerea instalațiilor de distribuție a agentului termic pentru încălzire și apă caldă menajeră din condominiile din municipiul Botoșani cu soluția distribuției pe orizontală	2022-2027	11.000.000	Buget local; POIM; Alte surse de finanțare
89.	Renovare energetică a clădirilor publice din Municipiul Botoșani	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
90.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale din Municipiul Botoșani	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027, Bugetul local; Alte surse de finanțare
91.	Creșterea eficienței energetice a clădirii Incubatorului de Afaceri	2022-2027	9.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
92.	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul Pedagogic "Nicolae Iorga" Botoșani	2022-2027	3.214.320	PNRR; Alte surse de finanțare
93.	Renovare energetică a clădirilor publice - Colegiul "Mihai Eminescu" Botoșani	2022-2027	4.401.764,80	PNRR; Alte surse de finanțare

94.	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul Artă "Ștefan Luchian" Botoșani	2022-2027	1.468.876,80	PNRR; Alte surse de finanțare
95.	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul de Artă "Ștefan Luchian" Botoșani – ATELIER	2022-2027	226.164	PNRR; Alte surse de finanțare
96.	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul Tehnologic "Dimitrie Negreanu" Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
97.	Renovare energetică a clădirilor publice - Colegiul Tehnic "Gheorghe Asachi" Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
98.	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul cu Program Sportiv Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
99.	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul Teoretic "Grigore Antipa" Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare
100.	Renovare energetică a clădirilor publice - Colegiul Economic "Octav Onicescu" Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare
101.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grup Școlar "Petru Rareș" Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
102.	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul "Alexandru cel Bun" Botoșani	2022-2027	1.800.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
103.	Renovare energetică a clădirilor publice - Liceul Tehnologic "Elie Radu" Botoșani	2022-2027	1.700.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
104.	Renovare energetică a clădirilor publice - Colegiul Național "A.T. Laurian" Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
105.	Renovare energetică a clădirilor publice - Seminarul Teologic Liceal Ortodox "Sf. Gheorghe" Botoșani	2022-2027	1.273.720	PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare

106.	Renovare energetică a clădirilor publice – Școala Gimnazială nr. 10 din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.641.541,60	PNRR; Alte surse de finanțare
107.	Renovare energetică a clădirilor publice – Școala Gimnazială nr. 7 din Municipiul Botoșani	2022-2027	2.078.800	PNRR; Alte surse de finanțare
108.	Renovare energetică a clădirilor publice – Școala Gimnazială nr. 12 din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.438.556,40	PNRR; Alte surse de finanțare
109.	Renovare energetică a clădirilor publice – Școala Gimnazială nr. 13 din Municipiul Botoșani	2022-2027	2.406.436,80	PNRR; Alte surse de finanțare
110.	Renovare energetică a clădirilor publice – Școala Gimnazială nr. 2 din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.450.308,80	PNRR; Alte surse de finanțare
111.	Renovare energetică a clădirilor publice – Școala Gimnazială nr. 11 din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.065.600	PNRR; Alte surse de finanțare
112.	Renovare energetică a clădirilor publice – Școala Gimnazială "Elena Rareș" din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.485.720	PNRR; Alte surse de finanțare
113.	Renovare energetică a clădirilor publice – Sală sport Școala Gimnazială "Elena Rareș" din Municipiul Botoșani	2022-2027	274.260	PNRR; Alte surse de finanțare
114.	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială "Sfântul Nicolae" Botoșani	2022-2027	1.200.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
115.	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială "Sfânta Maria" Botoșani	2022-2027	800.000	PR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare
116.	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială "Ștefan Cel Mare" Botoșani	2022-2027	1.100.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
117.	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială "Grigore Antipa" Botoșani	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
118.	Renovare energetică a clădirilor publice - Școala Gimnazială nr. 17 Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare

119.	Renovare energetică a clădirilor publice – Grădinița nr. 19 Botoșani	2022-2027	849.560	PNRR; Alte surse de finanțare
120.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița nr. 8 din Municipiul Botoșani	2022-2027	488.633,72	AFM; Alte surse de finanțare
121.	Renovare energetică a clădirilor publice – Grădinița nr. 15 din Municipiul Botoșani	2022-2027	390.200	PNRR; Alte surse de finanțare
122.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Normal nr. 1 Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
123.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Normal nr. 2 Botoșani	2022-2027	550.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
124.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Normal nr. 5 Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
125.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Normal nr. 16 Botoșani	2022-2027	450.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
126.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit nr. 6 "Prichindel" Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare
127.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit nr. 14 Botoșani	2022-2027	600.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
128.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit nr. 18 Botoșani	2022-2027	650.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
129.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit nr.20 Botoșani	2022-2027	700.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
130.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit nr. 23 Botoșani	2022-2027	600.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul

				local; Alte surse de finanțare
131.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit nr. 25 Botoșani	2022-2027	550.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
132.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița nr. 22 Botoșani	2022-2027	400.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
133.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit "Sandy Bell" Botoșani	2022-2027	650.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
134.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit "Girotondo" Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
135.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit "Șotron" Botoșani	2022-2027	700.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
136.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit nr. 9 "Lizuca" Botoșani	2022-2027	1.300.000	PR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare
137.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Prelungit " Micii Cercetași" Botoșani	2022-2027	600.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
138.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Normal "Licurici" Botoșani	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
139.	Renovare energetică a clădirilor publice - Grădinița cu Program Normal "Floare de Colț" Botoșani	2022-2027	400.000	PR 2021-2027; PNRR; Bugetul local; Alte surse de finanțare
140.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Grivița 2 sc. A-B, Municipiul Botoșani	2022-2027	545.000	PNRR; Alte surse de finanțare
141.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Mihai Eminescu 49, Municipiul Botoșani	2022-2027	792.000	PNRR; Alte surse de finanțare

142.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Independenței 11 A-E, Municipiul Botoșani	2022-2027	1.186.000	PNRR; Alte surse de finanțare
143.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Săvenilor 36 A-D, Municipiul Botoșani	2022-2027	920.000	PNRR; Alte surse de finanțare
144.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Tudor Vladimirescu 11, Municipiul Botoșani	2022-2027	541.000	PNRR; Alte surse de finanțare
145.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Calea Națională 89, Municipiul Botoșani	2022-2027	288.000	PNRR; Alte surse de finanțare
146.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Calea Națională 55, Municipiul Botoșani	2022-2027	2.368.000	PNRR; Alte surse de finanțare
147.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Calea Națională 79, Municipiul Botoșani	2022-2027	1.506.200	PNRR; Alte surse de finanțare
148.	Renovare energetică a clădirilor rezidențiale - Independenței 3 A-B, Botoșani	2022-2027	566.400	PNRR; Alte surse de finanțare
149.	Stații de reîncărcare a vehiculelor electrice în Mun. Botoșani	2022-2027	618.769	AFM; Alte surse de finanțare
150.	Parc fotovoltaic pentru producerea energiei electrice în vederea susținerii consumurilor proprii	2021-2027	5.000.000	PNRR; POIM; Alte surse de finanțare
151.	Eficientizarea iluminatului public - etapa 1	2022-2027	291.802,24	AFM; Buget local
152.	Eficientizarea iluminatului public - etapa 2	2022-2027	1.044.182,96	AFM; Alte surse de finanțare
153.	Modernizarea sistemului de iluminat și implementarea teleanagementului la nivel municipal	2022-2027	8.000.000	AFM; Alte surse de finanțare
D.1.4.3. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea patrimoniului natural /a biodiversității /a infrastructurii verzi				
154.	Închidere SST neconforme în Municipiul Botoșani, județul Botoșani	2022-2027	2.500.000	SEE RO – Mediu; Alte surse de finanțare
155.	Dezvoltare Păduri-Parc la nivelul Municipiului Botoșani și în ZM	2022-2027	3.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
156.	Înființarea de parcuri/ zone de recreere în Municipiul Botoșani/ZM Botoșani prin reconversia funcțională a terenurilor existente, folosind materiale prietenoase cu mediul	2022-2027	5.317.066,02	PR 2021-2027, Buget local, PNRR; Alte surse de finanțare

157.	Dezvoltare urbană integrată în zona Centrului Istoric Botoșani (Casa Ankele – Ansamblul Urban 1 Decembrie, Piața 1 Decembrie, Ion Pillat, Str. Victoriei) - spații verzi, pergole, semaforizare inteligentă, iluminat inteligent, mobilier urban prietenos cu mediul, reabilitare Casa Ankele, punerea în valoare din punct de vedere turistic a tunelului subteran ce pornește din Casa Ankele	2022-2027	8.333.325	PR 2021-2027, Buget local, PNRR; Alte surse de finanțare
158.	Dezvoltare urbană integrată în zona Unirii a Municipiului Botoșani - Reamenajarea spațiului public urban – Pietonalul Unirii cu spații verzi, pergole, iluminat inteligent, mobilier urban prietenos cu mediul, reabilitarea, recompartimentarea și extinderea clădirii Cinematografului Unirea în scopul găzduirii de activități și evenimente cultural-creative: Filarmonica de Stat Botoșani, Teatrul de Păpuși Vasilache	2022-2027	8.629.171,73	PR 2021-2027, Buget local, PNRR; Alte surse de finanțare
159.	Regenerarea urbană a zonei Str. Victoriei + Str. Miorița și valorificarea culturală și turistică prin reabilitarea Teatrului de Păpuși Vasilache (Municipiul BT) + Casa Goilav (Jud. BT) + întreaga zonă (iluminat stradal, semafoare inteligente + parcuri + wi-fi public) + panouri turistice pentru toate imobilele de patrimoniu din zona respectivă (Casa Ciomac-Cantemir+ Registrul Comerțului + Casa ONG Stefan Luchian, etc.)	2022-2027	8.629.171,73	PR 2021-2027, Buget local, PNRR; Alte surse de finanțare
160.	Amenajare zonă verde de recreere pe Aleea Elie Radu nr. 4A, în suprafață de 990 mp	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027, Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
161.	Amenajare Versant "Pacea", str. Pacea, Municipiul Botoșani	2018-2025	2.923.579,09	POR 2014-2020; Buget local
162.	Amenajarea zonei de recreere, str. Vârnav, nr. 17A, în Municipiul Botoșani	2018-2025	724.852,13	POR 2014-2020; Buget local
163.	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate - amenajare zonă recreere Str. Adrian Adamiu FN în municipiul Botoșani	2018-2025	487.891,95	POR 2014-2020; Buget local
164.	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate -	2018-2025	216.631,94	POR 2014-2020; Buget local

	amenajare zonă de recreere Adrian Adamiu nr. 12B în Municipiul Botoșani			
165.	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate - amenajare zonă de recreere Aleea Nucului nr. 12 A în municipiul Botoșani	2018-2025	397.799,06	POR 2014-2020; Buget local
166.	Amenajare spațiu de relaxare scuar Liceul Pedagogic	2018-2025	67.210,83	POR 2014-2020; Buget local
167.	Creșterea gradului de siguranță al cetățenilor și îmbunătățirea aspectului peisagistic al teritoriului SDL prin reamenajarea spațiilor publice urbane - Amenajare spații recreere în ZUM Centrul Vechi și ZUM Parcul Tineretului	2018-2025	330.000	POCU 2014-2020; POR 2014-2020; Buget local
168.	Împăduriri terenuri degradate (perdele forestiere)	2022-2027	10.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
169.	Revitalizarea și amenajarea spațiilor verzi din Municipiul Botoșani - crearea unui culoar verde în arealul Parcului Mihai Eminescu, Parcul Sucevei și Parcul Laval în vederea reducerii poluării și creșterea calitatii vieții	2022-2027	5.174.874	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
170.	Reabilitarea Parcului Curcubeului din Municipiul Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
171.	Reabilitarea Parcului Primăriei din Municipiul Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027, Buget local; Alte surse de finanțare
172.	Revitalizarea spațiului public din interiorul ansamblurilor de locuințe colective din Cartierul Primăverii	2022-2027	4.000.000	PR 2021-2027, Buget local; Alte surse de finanțare
173.	Revitalizarea spațiului public din interiorul ansamblurilor de locuințe colective din Cartierul Bucovina	2022-2027	4.000.000	PR 2021-2027, Buget local; Alte surse de finanțare
174.	Revitalizarea spațiului public din interiorul ansamblurilor de locuințe colective din Cartierul Miorița	2022-2027	4.000.000	PR 2021-2027, Buget local; Alte surse de finanțare
175. S	Implementarea conceptului de Eco Parc independent energetic și auto sustenabil	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

176.	Regenerarea urbană a tuturor spațiilor publice urbane ample din proximitatea coridoarelor de transport	2022-2027	3.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
D.I.4.4. Promovarea tranziției către economia circulară				
177.	Extinderea sistemului integrat de management al deșeurilor din Municipiul Botoșani	2022-2035	1.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
178.	Extinderea platformelor de gunoi prin montarea de containere îngropate pentru colectarea deșeurilor menajere și colectare selectivă	2022-2027	600.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
179.	Platforme de precolectare a deșeurilor menajere și colectare selective	2022-2027	1.000.000	PNRR; Alte surse de finanțare; Buget local
180.	Înființarea unui centru de colectare cu aport voluntar (CAV) în Municipiul Botoșani, Județul Botoșani	2022-2027	926.676,91	PNRR; Alte surse de finanțare
181.	Construirea de insule ecologice digitalizate în Municipiul Botoșani, Județul Botoșani	2022-2027	4.627.086,48	PNRR; Alte surse de finanțare
182.	Rețea de stații de monitorizare a calității aerului și nivelurilor de zgomot și aplicație electronică pentru cetățeni	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
183.	Realizare hartă strategică de zgomot	2022 - 2027	120.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
184.	Modernizarea sistemelor și echipamentelor de întreținere a drumurilor din Municipiul Botoșani	2022-2027	3.500.000	SEE
185.	Sistem de colectare a apei meteorice și utilizarea acesteia pentru irigarea spațiilor verzi	2022-2027	2.000.000	PNRR; PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
186.	Mini „ferme fotovoltaice” la nivelul școlilor din Municipiul Botoșani pentru promovarea soluțiilor eficiente	2022-2027	200.000	PNRR; PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile				
D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta				
187.	Implementarea unui platforme de e-educație la nivelul învățământului preuniversitar din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare

188.	Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile la nivelul Mun. Botoșani/ ZM	2022-2027	8.040.079,61	PR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare
189.	INO-BT – Învățământ Online accesibil în Municipiul Botoșani	2018-2025	4.590.274,67	POC 2014-2020; Buget local
190.	"Și gestul tău contează!"	2023-2027	33.000	Buget național; Buget județean; Buget local; Alte surse de finanțare
191.	Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru educația timpurie ante preșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe)	2017-2020	5.000.000	PNRR; PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
192.	Construire / reabilitare / modernizare / extindere / dotare infrastructură învățământ primar, secundar, terțiar	2022 - 2027	5.000.000	PR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
193.	Construire și echipare creșă pentru educația timpurie ante preșcolară cartier ANL Cișmea	2018-2025	665.520,15	POR 2014-2020; Buget local
194.	Reabilitare și modernizare Grup Școlar "Petru Rareș" din Municipiul Botoșani	2018-2025	1.171.525,98	POR 2014-2020; Buget local
195.	Modernizarea și dotarea Liceului Tehnologic "Dimitrie Negreanu" din Municipiul Botoșani	2022-2027	800.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
196.	Modernizarea și dotarea Colegiului Tehnic "Gheorghe Asachi" din Municipiul Botoșani	2022-2027	770.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
197.	Modernizarea și dotarea Liceului Teoretic "Grigore Antipa" din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
198.	Modernizarea și dotarea Liceului "Alexandru cel Bun" din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.100.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
199.	Modernizarea și dotarea Liceului de Artă "Ștefan Luchian" din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.200.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare

200.	Modernizarea și dotarea Colegiului Național "Mihai Eminescu" din Municipiul Botoșani	2022-2027	900.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
201.	Modernizarea și dotarea Colegiului Economic "Octav Onicescu" din Municipiul Botoșani	2022-2027	850.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
202.	Modernizarea și dotarea Liceului Tehnologic "Elie Radu" din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
203.	Modernizarea și dotarea Colegiului Național "A.T. Laurian" din Municipiul Botoșani	2022-2027	7.803.561	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
204.	Modernizarea și dotarea Liceului Teoretic "Nicolae Iorga" din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.100.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
205.	Modernizarea și dotarea Liceului cu Program Sportiv din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
206.	Modernizarea și dotarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox "Sf. Gheorghe" din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.100.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
207.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale "Sfântul Nicolae" din Municipiul Botoșani	2022-2027	650.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
208.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale "Sfânta Maria" din Municipiul Botoșani	2022-2027	700.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
209.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale Nr. 2 din Municipiul Botoșani	2022-2027	740.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
210.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale Nr. 7 din Municipiul Botoșani	2022-2027	740.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare

211.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale Nr. 10 din Municipiul Botoșani	2022-2027	700.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
212.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale Nr. 11 din Municipiul Botoșani	2022-2027	740.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
213.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale Nr. 12 din Municipiul Botoșani	2022-2027	800.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
214.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale Nr. 13 din Municipiul Botoșani	2022-2027	700.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
215.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale "Ștefan Cel Mare" din Municipiul Botoșani	2022-2027	800.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
216.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale Școala Gimnazială Nr. 17 din Municipiul Botoșani	2022-2027	600.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
217.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale "Grigore Antipa" din Municipiul Botoșani	2022-2027	680.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
218.	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale "Elena Rareș" din Municipiul Botoșani	2022-2027	700.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
219.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Normal nr. 1 din Municipiul Botoșani	2022-2027	550.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
220.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Normal nr. 2 din Municipiul Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
221.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Normal nr. 5 din Municipiul Botoșani	2022-2027	580.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget

				local; Alte surse de finanțare
222.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit nr. 6 din Municipiul Botoșani	2022-2027	550.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
223.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Normal nr. 8 din Municipiul Botoșani	2022-2027	450.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
224.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit nr. 14 din Municipiul Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
225.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit nr. 15 din Municipiul Botoșani	2022-2027	430.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
226.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Normal nr. 16 din Municipiul Botoșani	2022-2027	400.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
227.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit nr. 18 din Municipiul Botoșani	2022-2027	380.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
228.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit nr. 19 din Municipiul Botoșani	2022-2027	450.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
229.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit nr. 20 din Municipiul Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
230.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit nr. 23 din Municipiul Botoșani	2022-2027	450.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
231.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit "Sandy Bell" din Municipiul Botoșani	2022-2027	420.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare

232.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit "Girotondo" din Municipiul Botoșani	2022-2027	430.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
233.	Reabilitare și modernizare Grădinița nr. 22 din Municipiul Botoșani	2022-2027	655.524,36	POR 2014-2020; Buget local
234.	Reabilitare și modernizare Grădinița "Șotron" din Municipiul Botoșani	2022-2027	661.128,83	POR 2014-2020; Buget local
235.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit nr. 25 din Municipiul Botoșani	2022-2027	380.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
236.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit "Lizuca" din Municipiul Botoșani	2022-2027	480.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
237.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Normal "Licurici" din Municipiul Botoșani	2022-2027	350.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
238.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Normal "Floare de Colț" din Municipiul Botoșani	2022-2027	400.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
239.	Modernizarea și dotarea Grădiniței cu Program Prelungit "Micii Cercetași" din Municipiul Botoșani	2022-2027	450.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
240.	Dotarea unităților de învățământ din Municipiul Botoșani cu mobilier și echipamente IT, inclusiv dotarea laboratoarelor și pentru derularea învățării în format virtual	2022-2027	14.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
241.	Echiparea și dotarea laboratoarelor de știință din toate unitățile de învățământ	2022 - 2027	5.000.000	PNRR; PR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
242.	Modernizarea infrastructurii educaționale pentru realizarea programelor școlare în format online (Școala Online)	2021-2027	2.000.000	POC, Buget local, alte surse de finanțare
243.	Amenajare și dotare centre after-school	2021-2027	3.000.000	PIDS 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

244.	Înființarea de cantine școlare în toate unitățile de învățământ	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
245.	Implementarea în toate unitățile școlare a Programului "Masă caldă în școli"	2022-2027	8.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
246.	Terenuri de sport multifuncționale în unitățile de învățământ din Municipiul Botoșani	2022-2027	2.000.000	PIDS 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
247.	Platforme electronice de tip e-learning (inclusiv catalog electronic) pentru unitățile de învățământ din Municipiul Botoșani	2022-2027	300.000	PIDS 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

D.I.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale

248.	Înființarea unui secții clinice de îngrijiri paleative	2022-2027	2.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
249.	Creșterea accesibilității populației la serviciile medicale prin înființarea și dotarea unui Ambulatoriu de specialitate în Municipiul Botoșani	2022-2027	30.000.000	PR 2021-2027; PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
250.	Reabilitarea și extinderea bazei de recuperare medicală a Spitalului "Sfântul Gheorghe" Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
251.	Creșterea siguranței pacienților Spitalului de Pneumofiziologie Botoșani prin instalarea unui sistem de detectare, semnalizare, alarmare incendii cu acoperire totală și înlocuirea instalației electrice	2022-2027	1.355.930	POIM; Alte surse de finanțare
252.	Reabilitare/extindere/dotare Spitalul de Pneumofiziologie Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
253.	Dotarea cu echipamente și tehnologii moderne a spitalelor și ambulatoriilor, centrelor preventorii, centrelor de sănătate și a altor tipuri de unități medico-sanitare	2022-2027	4.000.000	PIDS; PS; PT; Alte surse de finanțare
254.	Reabilitarea și dotarea cabinetelor medicale școlare	2022-2027	2.500.000	Buget local; Alte surse de finanțare

D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta

255.	Înființarea de Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice (cămine pentru persoane vârstnice, centre de tip respiro/centru de criză sau locuințe protejate)	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
------	---	-----------	-----------	---

256.	Înființarea unor Centre de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice în cartierele municipiului Botoșani	2022-2027	700.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
257.	Înființarea unor centre de zi (After-School) pentru copii, inclusiv pentru cei cu probleme de învățare	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Parteneriat public-privat
258.	Reabilitare/extindere/dotare/înființare adăpost de noapte pentru persoanele fără locuințe în Municipiul Botoșani	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
259.	Reabilitare/extindere/dotare/înființare Centru de incluziune socială pentru tinerii proveniți din familiile defavorizate din Municipiul Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
260.	Construire de case de tip familial și de locuințe protejate pentru persoane adulte cu dizabilități	2022 - 2027	800.000	PIDS 2021-2027 / PNR; Buget Local; Alte surse de finanțare
261.	Înființarea de "Centre de cazare respiro/centre de criză pentru persoane adulte cu dizabilități"	2022 - 2027	600.000	PIDS 2021-2027 / PNR; Buget Local; Alte surse de finanțare
262.	Dezvoltarea serviciului de îngrijire la domiciliu din municipiul Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Parteneriat public-privat
263.	Dezvoltarea economiei sociale în Municipiul Botoșani	2022-2027	1.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
264.	Construire imobil de locuințe sociale pe teritoriul SDL	2018-2025	1.700.000	POCU 2014-2020; POR 2014-2020; Bugetul local
265.	Reabilitare centru comunitar integrat, reabilitare și dotare săli pentru servicii educaționale pentru copii aflați în risc de abandon școlar/ a doua șansă și reabilitare spațiu pentru servicii de ocupare și calificare	2018-2025	844.935,77	POCU 2014-2020; POR 2014-2020; Bugetul local
266.	Amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate – Modernizare clădire pentru a găzdui activități social-comunitare, respectiv magazin social	2018-2025	50.000	POCU 2014-2020; POR 2014-2020, Bugetul local
267.	Amenajare peisagistică a teritoriului SDL, inclusiv a sensurilor giratorii	2018-2025	194.999,99	POCU 2014-2020; POR 2014-

				2020; Bugetul local
268.	Înființarea a minim 2 terenuri de joacă și a unui teren de sport, precum și reabilitarea a minim 2 terenuri de joacă existente pe teritoriul SDL, inclusiv achiziționare de mobilier urban specific	2018-2025	150.000	POCU 2014-2020; POR 2014-2020; Bugetul local
269.	ZUM BT PLUS - Un plus de incluziune pentru comunitățile marginalizate din Municipiul Botoșani	2018-2025	155.550	POCU 2014-2020; POR 2014-2020, Bugetul local; Alte surse de finanțare
270.	Construirea de locuințe pentru tineri la nivelul Municipiului Botoșani	2022-2027	4.270.132	PNRR; Alte surse de finanțare
271.	Locuințe pentru tineri care provin din grupuri / comunități vulnerabile la nivelul municipiului Botoșani – Etapa 2	2022-2027	8.760.000	PNRR; Alte surse de finanțare
272.	Regenerare fizică, economică și socială a comunităților defavorizate prin construire, reabilitare, modernizare clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale, social-recreative în Municipiul Botoșani	2022-2027	5.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
273.	Dezvoltarea unor campanii de conștientizare a importanței educației în rândul grupurilor defavorizate	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
274.	Sprijin pentru dezvoltarea unor programe de mentorat și asistență a membrilor grupurilor vulnerabile	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
275.	Voluntariat pentru Botoșani – activități în școli, activități sociale, de mediu, etc.	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement				
D.I.6.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului turistic și cultural				
276.	Realizarea Strategiei de Dezvoltare a Turismului la nivelul Municipiului Botoșani	2022-2027	40.000	Buget local; Alte surse de finanțare
277.	Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea Municipiul Botoșani ca destinație de importanță regională/națională/transfrontalieră	2022-2027	1.500.000	Programe transfrontaliere; Alte surse de finanțare

278.	Back to Our Common Roots (Întoarcere la rădăcinile noastre comune)	2018-2025	520.800	POC ROMÂNIA-UCRAINA 2014-2020; Buget local
279.	Eminescu - One Culture, One Route in Botosani-Balti Cross-Border Area Eminescu - o cultură, o rută, în zona transfrontalieră Botoșani - Bălți	2018-2025	758.218,50	POC ROMÂNIA-REPUBLICA MOLDOVA 2014-2020; Buget local
280.	DigiPlace Botoșani	2018-2025	66.505	Urbact III 2014-2020
281.	Realizarea brandului Municipiului Botoșani, inclusiv a concepției materialelor de promovare specifice	2022-2027	200.000	Buget local; Alte surse de finanțare
282.	Realizarea unui portal de promovare a resurselor locale de investiții care să sprijine participarea antreprenorilor locali la târguri naționale	2018-2025	30.000	Buget local; Alte surse de finanțare
283.	Furnizarea materialelor de promovare necesare promovării brandului Municipiului Botoșani către persoane care acceptă să fie vectori flexibili ai acestuia (actori relevanți din mediul public politic și apolitic - educațional, ONG, de afaceri și persoane fizice implicate participante la diferite acțiuni în afara Municipiului Botoșani, care ar putea duce brandul mai departe)	2022-2027	350.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
284.	Înființarea Organizației de Management al Destinației la Botoșani	2022-2027	100.000	Buget local; Alte surse de finanțare
285.	Acordarea de facilități categoriilor vulnerabile de turiști	2022-2027	130.000	PPP/ POEO 2021-2027/ Buget local; Alte surse de finanțare
286.	Organizarea de cursuri pentru personalul din sectorul ospitalității	2022-2027	300.000	PPP/ Erasmus + 2021-2027/ PEO 2021-2027/ Buget local; Alte surse de finanțare
287.	Organizarea de schimburi de experiență pentru asigurarea transferului de know how a personalului din domeniul HoReCa provenit din țări cu tradiție în domeniu către personalul agenților economici botoșăneni	2022-2027	200.000	PPP/ PEO 2021-2027/ Buget local; Alte surse de finanțare
288.	Organizarea de cursuri pentru asigurarea cu personal bine pregătit în domeniul agențiilor de turism și al tur operatorilor	2022-2027	300.000	PPP/ PEO 2021-2027/ Buget local;

				Alte surse de finanțare
289.	Organizarea de infotrip-uri pentru prezentarea potențialului turistic existent și pentru cunoașterea acestuia de către agențiile de turism și tur operatori și asigurarea cu personal bine pregătit, cunoscător al potențialului turistic local	2022-2027	80.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
290.	Realizarea unui plan de întreținere al monumentelor istorice, elaborat prin implicarea specialiștilor în domeniu	2022-2027	80.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
291.	Workshop-uri cu factorii de decizie locali ai Municipiului Botoșani cu reprezentanții etniilor	2022-2027	10.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
292.	Crearea unei structuri de dialog între minorități și reprezentanții administrațiilor locale și județene	2022-2027	10.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
293.	Crearea unui parteneriat durabil interetnic	2022-2027	10.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
294.	Înființarea unui post de Consilier pentru toate minoritățile la nivelul municipalității și la nivel județean	2022-2027	10.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
295.	Promovarea și valorificarea durabilă a potențialului turistic al Municipiului Botoșani	2022-2027	1.000.000	POR 2014-2020; Buget local
296.	Participarea Municipiului Botoșani la târguri de turism naționale și internaționale	2022-2027	150.000	PR 2021-2027; Programe transfrontaliere; SEE; Buget local; Alte surse de finanțare
297.	Realizarea de programe masive de promovare către agențiile de turism din alte municipii reședință de județ din România și din internațional (inclusiv prin bannere stradale luminoase și prin bannere online în site-uri vectori de promovare puternice)	2022-2027	1.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
298.	Realizarea unui atlas de promovare a Municipiului Botoșani cu punerea în valoare a tuturor vestigiilor și a patrimoniului imaterial local	2022-2027	300.000	Programe transfrontaliere; Alte surse de finanțare
299.	Crearea unui Calendar al evenimentelor la nivelul Municipiului Botoșani inclus într-un	2022-2027	50.000	Programe transfrontaliere;

	calendar al județului (format hard copy, online/ aplicație electronică pretabilă device-urilor mobile)			Alte surse de finanțare
300.	Crearea hărții atracțiilor la nivelul Municipiului Botoșani (format hard copy) - Visit Botoșani/ Hai la Botoșani!	2022-2027	40.000	Programe transfrontaliere; Alte surse de finanțare
301.	Semnalizarea atracțiilor turistice botoșănene (semnalizarea inițială a atracțiilor botoșănene/ completarea și înlocuirea semnalizărilor existente distruse/ actualizarea la forma nouă de semnalizare când este cazul)	2022-2027	600.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
302.	Inițiativă și sprijin în dezvoltarea parteneriatelor privind lărgirea calendarului de reanimare culturală la nivel local și zonal	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
303.	Derularea campaniilor de informare și conștientizare a valorilor patrimoniale ale ZM Botoșani	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
304.	Dezvoltarea unor infotrip-uri referitoare la rutele culturale din Municipiul Botoșani/ trasee turistice interne și/sau externe	2022-2027	300.000	Buget local; Alte surse de finanțare
305.	Participare la Târgul ROMEXPO	2022-2027	300.000	Buget local; Alte surse de finanțare
306.	Crearea hărții atracțiilor la nivelul Municipiului Botoșani (format online/ aplicație electronică pretabilă device-urilor mobile) - Visit Botoșani/ Hai la Botoșani!	2022-2027	200.000	Programe transfrontaliere; Alte surse de finanțare
307.	Crearea unei aplicații pretabilă platformelor de operare IOS și Android pentru identificarea, selectarea și alegerea celor mai atrăgătoare oferte turistice din Botoșani	2022-2027	200.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
308.	Digitalizarea monumentelor istorice și a celor ale naturii în vederea creșterii accesibilității la potențialul turistic al Botoșaniului pentru publicul larg prin intermediul soluțiilor informatice	2022-2027	700.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
309.	Construcția unui centru de informare turistică Nzeb în centrul istoric, digitalizat complet, echipat cu ecrane digitale și hologramă, toate informațiile fiind accesibile în limbile română și engleză	2022-2027	1.200.000	Programe transfrontaliere; PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
310.	Antreprenoriatul social - soluție pentru integrarea pe piața muncii a ucenicilor (ucenicie la meșteșugari: spre ex. bijutieri)	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

311.	Reabilitarea siturilor istorice și zonelor care găzduiesc monumente istorice și/sau monumente ale naturii și modernizarea lor prin facilitarea accesului rapid la servicii de leisure și petrecere a timpului liber (acces cafenele, vânzare stradală de gustări, magazine suveniruri)	2022-2027	5.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
312.	Reabilitarea monumentelor istorice și a celor ale naturii în vederea creșterii accesibilității informatice către potențialul turistic și d.p.d.v. electronic	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
313.	Consolidarea și restaurarea Teatrului "Mihai Eminescu" Botoșani	2018-2025	4.999.999,77	POR 2014-2020, Bugetul local
314.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Sofian-Arapu" din Municipiul Botoșani (actualmente sediu "Colegiul Medicilor Botoșani")	2022-2027	1.750.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
315.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Casa Ventura" din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.800.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
316.	Reabilitarea, restaurarea și valorificarea durabilă a Casei Goilav în vederea transformării în Centru Multifuncțional pentru Cultură și Artă Tradițională Botoșani	2022-2027	3.904.338,65	Compania Națională de Investiții; PR 2021-2027; Alte surse de finanțare
317.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Casele Goilav, Corp B," din Municipiul Botoșani	2022-2027	4.500.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
318.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Casa Moscovici" din Municipiul Botoșani (actualmente sediu "S.C. "Nord Proiect")	2022-2027	5.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
319.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Casa Ciulei" din Municipiul Botoșani (actualmente sediu "Laboratorul de Medicină Legală")	2022-2027	4.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

320.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Casa Isăcescu" din Municipiul Botoșani	2022-2027	5.000.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
321.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Casa Giurgea" din Municipiul Botoșani (actualmente sediu "Direcția Județeană de Drumuri și Poduri Botoșani")	2022-2027	1.750.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
322.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Fosta Prefectură" din Municipiul Botoșani (actualmente sediu "Muzeul Județean Botoșani")	2022-2027	7.199.800	Compania Națională de Investiții; Alte surse de finanțare
323.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Banca Națională" din Municipiul Botoșani (actualmente sediu "Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu" Botoșani")	2022-2027	3.600.000	Compania Națională de Investiții; Institutul Național al Patrimoniului; Alte surse de finanțare
324.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii de patrimoniu "Uzina electrică" din Municipiul Botoșani	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
325.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii cu valoare arhitecturală deosebită "Protecție Civilă", str. Octav Onicescu nr. 44, Municipiul Botoșani	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
326.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii cu valoare arhitecturală deosebită "Baia Centrală", Bulevardul Mihai Eminescu nr. 34, Municipiul Botoșani	2022-2027	1.250.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
327.	Reabilitarea, modernizarea și punerea în valoare a clădirii cu valoare arhitecturală deosebită "Victor Slăvescu", Secția Drumuri Naționale, Municipiul Botoșani	2022-2027	2.000.000	PR 2021-2027; Administrația Fondului pentru Mediu; Alte surse de finanțare
328.	Restaurarea, consolidarea patrimoniului, îmbunătățirea categoriei funcționale a conservării imobilului, Bisericii Ortodoxe de rit	2022-2027	3.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

	vechi "Nașterea Maicii Domnului" din Municipiul Botoșani (Biserica lipovenească)			
329.	Crearea Muzeului Diversității Culturale	2022-2027	1.900.000	Programe transfrontaliere; PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
330.	Crearea Centrului de ceramică Tradițională la Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
331.	Reabilitarea Pieței Centrale la Botoșani	2022-2027	1.900.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
332.	Reabilitarea imobilului cu funcție culturală - Grădina de Vară din vecinătatea Teatrului Mihai Eminescu Botoșani	2022-2027	5.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
333.	Punerea în valoare a sit-urilor arheologice (Satului neolitic)	2022-2027	5.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
334.	Viața în satul botoșănean - AGAFTON	2022-2027	900.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
335.	Reabilitarea spațiilor publice și a obiectivelor de patrimoniu construit din centrul istoric al Municipiului Botoșani	2022-2027	10.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
336.	Reabilitarea și introducerea în circuitul turistic a Orașului Vechi Subteran Botoșani	2022-2027	20.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
337.	Amenajarea unui muzeu/galerii de artă/ puncte de alimentație publică în beciurile identificate subteranul Centrului Istoric în vederea valorificării turistice și integrării în economia locală	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
338.	Reabilitarea ansamblului "Grupul Statuar Compania de Mitraliere Maior Ignat" și a Monumentului Răscoala de la 1907 - Parcul Mihai Eminescu	2022-2027	600.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
339.	Crearea Muzeului Comunităților rușilor lipoveni	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

340.	Schimbarea destinației Sinagogii evreiești în Muzeul evreimii din Botoșani	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
341.	Crearea Centrului Comunitar Intercultural (spațiu viu pentru ateliere de lucru pentru educație, spații pentru repetiții, after school)	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
342.	Reabilitarea și introducerea în circuitul turistic a Bisericii armenesti Sfânta Treime	2022-2027	2.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
343.	Reabilitarea și introducerea în circuitul turistic a Bisericii rușilor lipoveni Nașterea Maicii Domnului	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
344.	Crearea unor monumente destinate dezrobirii romilor și eliberării acestora în urma holocaustului	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
345.	Crearea Casei poeziei la Ipotești	2022-2027	1.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
346.	Introducerea Cimitirului armenesc în Circuitul Național al Cimitirelor (inclusiv modernizarea Străzii Eternitatea în vederea asigurării accesibilității către acesta)	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
347.	Amenajarea atelierelor pentru artiști, cu vânzare, în Centrul Vechi; amenajarea spațiilor și punerea la dispoziția agenților economici din zona HoReCa pentru asigurarea bunei dispoziții pentru turiști și locuitori	2022-2027	500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
348.	Identificarea și punerea în valoare a cartierelor/ arealelor vechilor bresle (inclusiv cultura ceramicii locale, a brutarilor locali, a meșteșugarilor măștilor de la Vorona și a celorlalte meșteșuguri și a jocurilor copiilor de odinioară)	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
349.	Semnalizarea traseelor deportaților minorităților ca urmare a holocaustului	2022-2027	50.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
350.	Creșterea calității arhitectural-ambientale a clădirilor de patrimoniu	2022-2027	5.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani

351.	Sisteme monitorizare și supraveghere zone de agrement	2022-2027	200.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
352.	Realizarea unor sisteme de semnalizare nocturnă a traseelor și punere în valoare prin iluminare arhitecturală pentru crearea unei pânze de lumină și Digitalizarea acestora	2022-2027	1.600.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
353.	Modernizare locuri de joacă pentru copii	2022-2027	1.200.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
354.	Amenajarea, extinderea și modernizarea zonelor de agrement și petrecere a timpului liber în Municipiul Botoșani și Zona Metropolitană	2022-2027	20.000.000	PNRR; PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
355.	Crearea unor pasarele pentru creșterea accesibilității în Centrul Vechi al Municipiului Botoșani	2022-2027	5.000.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
356.	Achiziția spațiilor degradate din Centru vechi în vederea punerii lor în valoare și schimbării destinației	2022-2027	2.500.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
357.	Extinderea ofertei Cornișa AquaPark cu spații cazare, alimentație, camping, parcare rulote (Hotel, Pavilion Camping, Pavilion administrativ, Camping 3 parcele, Zonă alimentație publică, Zonă relaxare amenajată 3 zone, Pârtie/pumptrack, Parcări subterane și supraterane aferente, Parcare rulote, Pasarelă trecere pietonal de la Versant Pacea către Cornișa)	2022-2027	550.000	PR 2021-2027; Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
358.	Amenajarea unei piețe alimentare cu gustări și bunuri tradiționale și sau ecologice specifice locului	2022-2027	200.000	PR 2021-2027; Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
359.	Trasee turistice (Traseul plimbărilor prin parc, Traseul mănăstirilor (Mănăstirea Sf. Onofrei, Sf. Sila), Traseul minorităților, alte trasee ...)	2022-2027	700.000	PR 2021-2027; Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
360.	Traseul industriilor la Botoșani - Atunci și Acum (tur on site completat cu tur virtual)	2022-2027	800.000	PR 2021-2027; Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
361.	Trasee spre exteriorul Municipiului Botoșani care să asigure accesul la spații și servicii de	2022-2027	100.000	PR 2021-2027; Buget local;

	petrecere a timpului liber (plaja, plimbări cu barca, tiroliană, promenadă în spații sălbatice - păduri, pajiști sau departe de spațiile puternic urbanizate - stâni, proiecție de filme în aer liber, off road)			PNRR; Alte surse de finanțare
362.	Realizarea unor tururi pentru punerea în valoare a personalităților botoșănene - Parteneriat cu CJ Botoșani (Memorialul Ipotești - M. Eminescu, Șt. Luchian, G. Enescu, N. Iorga, ș.a.m.d.)	2022-2027	1.400.000	PR 2021-2027; Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
363.	Realizarea unor tururi interioare Municipiului Botoșani cu mini bus care să faciliteze accesul între monumente Hop On Hop Off	2022-2027	2.500.000	PR 2021-2027; Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
364.	Înființarea unor trasee pistă de biciclete, legate de principalele rute culturale din Municipiul Botoșani	2022-2027	1.500.000	PR 2021-2027; Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
365.	Înființarea unui camping de rulote auto în incinta PRATS Cornișa Botoșani	2022-2027	3.000.000	PAP 2021-2027; Bugetul local; PNRR; Alte surse de finanțare
366.	Punerea în valoare a resurselor naturale (turism de vânatoare, turism piscicol, turism ecvestru, cicloturism în pădurile și rezervațiile naturale botoșănene)	2022-2027	550.000	PR 2021-2027; Buget local; PNRR; Alte surse de finanțare
367.	Festivalul etniilor în Botoșani (etniile care trăiesc pe teritoriul Municipiului Botoșani, gazde pentru alte etnii conviețuitoare la nivel național)	2022-2027	250.000	Programe transfrontaliere; Alte surse de finanțare
368.	Festivalul lunii august la Botoșani	2022-2027	150.000	Programe transfrontaliere; Alte surse de finanțare
369.	Festival Fabricat în Botoșani (tur on site completat cu tur virtual)	2022-2027	1.700.000	Programe transfrontaliere; Alte surse de finanțare
370.	Festivalul gastronomic Tradițional la Botoșani (cu două secțiuni: a românilor și a etniilor conlocuitoare și/sau invitate)	2022-2027	600.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
371.	Festivalul internațional al armenilor (festival de caricatura și epigrame)	2022-2027	200.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare

372.	Concurs - Rafinament în gastronomie la Botoșani	2022-2027	600.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
373.	Serate muzicale și stagiune evenimente cultural artistice	2022-2027	300.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
374.	Outdoor PIANO în Centrul Vechi Istoric	2022-2027	750.000	Programe transfrontaliere; Alte surse de finanțare
375.	Organizarea de baluri tematice: bal de epocă, balul fermierilor, balul gospodarilor, seri câmpenești dansante, ș.a.m.d.	2022-2027	1.350.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
376.	Realizarea unor evenimente de promovare locală cu public atras din exteriorul Municipiului Botoșani, inclusiv din internațional, pe diferite tematici (Orașul între cele trei imperii/ Botoșani - leagăn al marilor nume naționale/ Orașul doamnelor/ Municipiul Botoșani - salbă de dantelărie arhitecturală/ Botoșani - tradiție și modernism în domeniul culinar)	2022-2027	1.100.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
377.	Evenimente de afaceri	2022-2027	500.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
378.	Evenimente sportive	2022-2027	1.000.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
379.	Ateliere de digitalizare/ tehnologizare a meșteșugurilor tradiționale pentru copii și adulți	2022-2027	100.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
380.	Introducerea Sinagogii evreiești în programele locale de tip școală după școală	2022-2027	50.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
381.	Elaborarea itinerariului rutei turistice culturale transfrontaliere	2022-2027	50.000	PPP/ Buget local; Alte surse de finanțare
O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale				
D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional				

382.	Actualizarea cadastrului general al municipiului Botoșani	2022-2027	500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
383.	Actualizarea Planului Urbanistic General și a Regulamentului Local de Urbanism al Municipiului Botoșani	2022-2027	500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
384.	Simplificarea administrativă și reducerea birocrăției prin implementarea de măsuri de digitalizare în municipiul Botoșani	2018-2025	625.388,12	POCA 2014-2020; Buget local
385.	Eficiență și performanță în administrația publică locală a Municipiului Botoșani	2018-2025	601.651,88	POCA 2014-2020; Buget local
386.	Consolidarea capacității administrative la nivelul UAT Municipiul Botoșani și al Zonei Metropolitane	2022-2027	500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
387.	Elaborare Planuri Urbanistice Zonale în Municipiul Botoșani pentru investiții viitoare	2022-2027	78.000	Buget local; Alte surse de finanțare
388.	Auditul digital al Primăriei Municipiului Botoșani	2022-2027	100.000	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
389.	Crearea structurii de gestionare a parcarilor publice și rezidențiale	2022-2027	500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
390.	Crearea structurii de gestionare a sistemelor de mobilitate alternativă	2022-2027	20.000	Buget local; Alte surse de finanțare
391.	Crearea structurii de implementare și monitorizare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă	2022-2027	0	Buget local; Alte surse de finanțare
392.	Digitalizarea serviciilor publice - Dezvoltarea de facilități front-office pentru cetățenii Municipiului Botoșani și back office pentru personalul UAT Municipiul Botoșani	2022-2027	2.635.052	PR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

Investițiile publice necesită o evaluare riguroasă, având în vedere, în primul rând, caracterul limitat al resurselor financiare. Prioritizarea investițiilor devine astfel o necesitate în vederea asigurării unui management eficient al proiectelor de investiții care să asigure eficientizarea gestionării cheltuielilor publice.

Lista de intervenții propuse în cadrul *SIDU a Municipiului Botoșani 2021 – 2027* va reprezenta modalitatea concretă ce va conduce la atingerea obiectivelor strategice propuse și a viziunii dorite pentru Municipiul Botoșani cu participarea actorilor locali.

Realizarea acestor deziderate este strâns legată de prioritizarea și planificarea acestor intervenții.

11.7. PROCEDURA DE PRIORITIZARE A PROIECTELOR STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

11.7.1. Aspecte generale

În vederea asigurării conformității cu prevederile legislației comunitare, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Est, în calitate de Autoritate de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027 a publicat Documentul cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane. Potrivit acestuia, pentru accesarea alocării disponibile din Programul Regional Nord-Est 2021-2027, unitățile administrativ-teritoriale au obligația de a utiliza un nou instrument de dezvoltare teritorială intitulat Dezvoltare Urbană Integrată Nord-Est (DUI NE), conceput în raport cu prevederile art. 28 punctul c) și art. 29 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2021/1060 de stabilire a dispozițiilor comune, respectiv art. 11 din Regulamentul UE 1058/2021 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune.

Caracteristicile principale ale acestui instrument sunt reprezentate de:

- Existența unei strategii de dezvoltare teritorială pentru perioada de implementare 2021-2027, întocmită în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (1) din Regulamentul UE 2021/1060, care să conțină o descriere a unei abordări integrate. Această condiție este îndeplinită de strategia aflată în curent în vigoare, ce prezintă abordarea integrată în privința satisfacerii necesităților de dezvoltare a UAT Municipiul Botoșani;
- Prioritizarea operațiunilor rezultate în urma elaborării strategiei de dezvoltare teritorială, realizată în baza unei proceduri aprobate de foruri decizionale, prin aplicarea unor criterii și proceduri nediscriminatorii și transparente, care asigură accesibilitatea pentru persoanele cu handicap și egalitatea de gen și țin seama de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, de principiul dezvoltării durabile și de politica Uniunii în domeniul mediului (conform prevederilor art. 73 din Regulamentul UE 1060/2020).
- Mecanism de guvernare pe două nivele, respectiv nivel decizional ce are responsabilitatea de a legifera/aproba procedurile și documentele strategice elaborate de aparatul tehnic al UAT și de a asigura mecanismul de guvernare și nivel executiv, în sarcina căruia revine elaborarea/actualizarea/implementarea/monitorizarea și evaluarea documentelor strategice realizate la nivelul UAT, derularea proceselor de consultare partenerială, elaborarea procedurilor de prioritizare a ideilor de proiecte și pe cale de consecință prioritizarea operațiunilor.
- Dezvoltarea de fișe de proiecte pentru operațiunile prioritizate pe baza modelului anexat la DCI DU.

Potrivit Documentului Cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane, există mai multe etape obligatorii care trebuie parcurse de către autoritățile publice municipii reședință de județ pentru a identifica lista de proiecte prioritare aferentă SIDU care

vor fi implementate în perioada 2021-2027 cu finanțare din PR 2021-2027, sau din alte programe cu finanțare din fonduri europene.

În acest sens, obținerea Avizului de Conformitate este condiționată de parcurgerea următoarelor etape obligatorii:

1. Elaborarea și aprobarea documentului strategic SDT;
2. Extras din PUG/Studiul privind delimitarea zonei de regenerare urbană în conformitate cu prevederile OUG nr. 183 din 28 decembrie 2022 privind stabilirea unor măsuri pentru finanțarea unor proiecte de regenerare urbană și Hotărârea de aprobare a PUG/studiului privind delimitarea zonei de regenerare urbană elaborat conform prevederilor OUG 183/2022. În speță, a fost emisă Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 490 din 8 noiembrie 2023 *privind aprobarea studiului privind „Regenerarea urbană integrată a zonei construite protejate pentru promovarea și protejarea patrimoniului cultural în Municipiul Botoșani REGENERARE URBANĂ ZONA CENTRALĂ*;
3. Elaborarea procedurii pentru prioritizarea operațiunilor, rezultate ca urmare a elaborării documentului strategic SDT. În speță, forul deliberativ local al UAT Municipiul Botoșani a aprobat Hotărârea nr. 137 din 4 aprilie 2024 *privind aprobarea Procedurii de selecție și prioritizare a propunerilor de proiecte cuprinse în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027*, acesta constituind documentul de lucru în două etape, ce a privit prefiltrarea și ulterior prioritizarea propunerilor de proiecte din lista lungă a SIDU 2021-2027;
4. Prioritizarea operațiunilor rezultate ca urmare a elaborării SDT și supunerea spre aprobare Consiliului Local al Municipiului Botoșani a listei scurte, prioritizate a SIDU 2021-2027. În cadrul acesteia vor fi evidențiate în mod distinct cu culoarea verde proiectele pentru care se intenționează a fi depuse cereri de finanțare pe oricare din prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7 din PR Nord-Est 2021-2027;
5. Elaborarea de fișe de proiect, pe baza modelului anexat în DCIDU pentru proiectul/proiectele care se doresc a fi finanțate din OP5 / P7 PR NE 2021-2027. Fișele de proiect vor fi asumate de reprezentantul legal al UAT Municipiul Botoșani, în speță Primarul Municipiului Botoșani .

Lista documentelor ce vor fi transmise la AM PR NE 2021-2027 în vederea obținerii avizului de conformitate va fi în conformitate cu prevederile Anexei 10 ale DCIDU.

Prin urmare, în raport cu documentul strategic arătat mai sus, pentru depunerea aplicațiilor de finanțare în cadrul Programului Regional Nord-Est 2021-2027 este necesară aplicarea unei **proceduri de selecție și prioritizare în două etape**, prima etapă privind **prefiltrarea proiectelor** cuprinse în lista lungă a SIDU 2021-2027 și ulterior **prioritizarea** acestora în raport cu procedura detaliată în continuare, în vederea obținerii avizului de conformitate din partea Autorității de Management pentru Programul Regional N-E 2021-2027, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est.

Având în vedere acestea, prin intermediul prevederilor Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 137 din 4 aprilie 2024 **a fost aprobată Procedura de selecție**

și prioritizare a propunerilor de proiecte cuprinse în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027.

Scopul procedurii de selectare și prioritizare este de a oferi instrumentul necesar prin care, pe baza utilizării unor criterii obiective, să se obțină un portofoliu de proiecte mature, viabile, cu șanse mari de finanțare și cu impact major în dezvoltarea durabilă a Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane a acestuia

În continuare, au fost desemnați membri din cadrul aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Botoșani în cadrul Comisiei de selecție și prioritizare, care a aplicat setul de criterii de prefiltrare asupra întregii liste lungi a proiectelor prevăzută în SIDU 2021-2027, în conformitate cu Procedura aprobată la nivelul forului decizional, acestea fiind redate în continuare.

11.7.2. Criterii de prefiltrare - Selectarea listei intermediare de proiecte

În conformitate cu prevederile procedurii de selecție și prioritizare, prima etapă a procesului este reprezentată de realizarea operațiunilor de prefiltrare, care se aplică întregii liste lungi a proiectelor prevăzută în SIDU 2021-2027 utilizând următoarele criterii:

- ☞ Proiectul conduce la realizarea viziunii strategice a Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane în perspectiva anului 2027;*
- ☞ Proiectul răspunde la acoperirea unei nevoi actuale, reale și stringente așa cum acestea au fost identificate în analiza SWOT din SIDU 2021-2027;*
- ☞ Proiectul are capacitatea de a produce efecte durabile în timp și permite dezvoltarea/modernizarea facilă și flexibilă în perspectiva apariției de noi condiții tehnologice în domeniul în care este implementat;*
- ☞ Implementarea proiectului și pe cale de consecință obținerea rezultatelor acestuia ar viza un număr larg de beneficiari direcți / indirecti;*
- ☞ Implementarea proiectului respectă condițiile de mediu și contribuie la potențarea factorilor calitativi de mediu.*

Lista lungă de proiecte a fost trecută prin filtrul criteriilor enunțate anterior. Pentru ca un proiect din lista lungă să se regăsească pe lista intermediară prefiltrată a fost necesar ca acesta să îndeplinească minim 4 criterii din cele 5 enumerate mai sus. În acest sens, membrii evaluatori au decis cu majoritate simplă asupra îndeplinirii criteriilor de prefiltrare în cazul fiecărei propuneri de proiect și au trimis fișele de prefiltrare către Secretarul Comisiei, în vederea centralizării acestora într-un singur document, care reprezintă lista prefiltrată a proiectelor asupra cărora se va realiza prioritizarea.

În concluzie, lista de proiecte colectată este trecută prin filtrul aspectelor enunțate anterior și în funcție de numărul de condiții îndeplinite, acestea se regăsesc pe **lista de**

proiecte care va fi supusă procesului de prioritizare, care reprezintă etapa a doua a procedurii.

Aspectele procedurale efective sunt descrise în Anexa la Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 137 din 4 aprilie 2024 privind aprobarea Procedurii de selecție și prioritizare a propunerilor de proiecte cuprinse în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027.

11.7.3. Criterii de prioritizare a portofoliului de proiecte

În această etapă este identificată și stabilită **Lista de proiecte prioritizate** la nivel de document strategic indiferent de sursa de finanțare, care, orientativ, pot fi realizate în perioada de implementare a SIDU, respectiv până la finalul anului 2027.

Procesul de prioritizare a proiectelor pentru perioada de programare 2021-2027 a fost realizat pornind de la lista prefiltrată de proiecte. În procesul de prioritizare a proiectelor s-a ținut cont de o serie de principii ale dezvoltării durabile abordate unitar, pe baza realităților socio-economice și culturale, o adaptare reală la nevoile și specificul teritoriului.

Criteriile de prioritizare sunt obiective și măsurabile, fiind stabilite în funcție de gradul de importanță al acestora raportat la nevoile reale ale comunității, astfel încât să reflecte modul în care proiectele contribuie cu prioritate la realizarea obiectivelor strategice propuse, în funcție de disponibilitatea surselor de finanțare atât externe cât și de la bugetul de stat.

Prin urmare, *Procedura de selecție și prioritizare a propunerilor de proiecte cuprinse în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027* are la bază viziunea și obiectivele specifice definite în strategie, și stabilește un set de criterii și un algoritm de selectare urmărindu-se ca la final să se obțină o listă de operațiuni prioritizate care vor asigura implementarea acelor obiective.

În activitatea de prioritizare, membrii Comisiei au aplicat următoarele **criterii de prioritizare (departajare):**

- I. **Contribuția propunerii de proiect la atingerea obiectivelor specifice ale SIDU 2021-2027:**
  - **Metodologie de punctaj – La alegere,** în funcție de punctajul corespunzător în care se încadrează în cea mai mare măsură;
  - **Punctaj maxim – 10 pct;**
  - **Pondere – 20%.**

Punctajele se acordă conform următorului algoritm:

- Proiectul contribuie într-o măsură mică la atingerea obiectivelor specifice ale SIDU 2021 – 2027: 0 – 3 puncte;
- Proiectul contribuie într-o măsură medie la atingerea obiectivelor specifice ale SIDU 2021 – 2027: 4 – 6 puncte;
- Proiectul contribuie într-o măsură mare la atingerea obiectivelor specifice ale SIDU 2021 – 2027: 7 – 10 puncte.

Astfel, pentru fiecare obiectiv strategic, a fost analizată **contribuția proiectului asupra respectivului obiectiv**, avându-se în vedere următoarele aspecte:

<p>O.S. 1 – Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate</p>	<p>Propunerea de proiect contribuie la creșterea competitivității mediului economic adresat teritorial de SIDU 2021-2027 prin dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri, inclusiv prin promovarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;</p> <p>Propunerea de proiect contribuie la dezvoltarea capitalului uman prin acțiuni de creștere a accesului participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții (Long-life learning).</p>
<p>O.S. 2 – Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității</p>	<p>Propunerea de proiect contribuie la creșterea conectivității infrastructurii rutiere la nivel de Zonă Metropolitană prin măsuri de reabilitare și extindere a acesteia;</p> <p>Propunerea de proiect contribuie la dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile și implementarea de sisteme inteligente de transport.</p>
<p>O.S. 3 – Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și</p>	<p>Propunerea de proiect contribuie la promovarea și dezvoltarea de soluții SMART în toate domeniile în vederea creșterii calității vieții cetățenilor.</p>

<p>promovarea de soluții SMART în toate domeniile</p>	
<p>O.S. 4 – Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate</p>	<p>Propunerea de proiect contribuie la consolidarea infrastructurii și a eficienței energetice în vederea asigurării unui model de dezvoltare urbană durabilă și integrată.</p>
<p>O.S. 5 – Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</p>	<p>Propunerea de proiect contribuie la creșterea calității vieții cetățenilor din mediul urban/periurban în concordanță cu nevoile și aspirațiile în materie de educație, sănătate, educație și reziliență social.</p>
<p>O.S. 6 – Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement</p>	<p>Propunerea de proiect contribuie la conservarea/dezvoltarea/valorificarea patrimoniului cultural și turistic în vederea promovării de pol de creștere cu o identitate specifică bine conturată.</p>
<p>O.S. 7 – Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale</p>	<p>Propunerea de proiect contribuie la consolidarea și profesionalizarea managementului administrativ ca interfață între administrație, sectorul privat și comunitatea locală/metropolitană.</p>

II. Contribuția propunerii de proiect la atingerea indicatorilor de rezultat ai SIDU 2021-2027:

- **Metodologie de punctaj – La alegere**, în funcție de punctajul corespunzător în care se încadrează în cea mai mare măsură;

- **Punctaj maxim – 10 pct.**
- **Pondere – 20%.**

Punctajele se acordă conform următorului algoritm:

- Proiectul contribuie într-o măsură mică la atingerea indicatorilor de rezultat ai SIDU 2021 – 2027: 0 – 3 puncte;
- Proiectul contribuie într-o măsură medie la atingerea indicatorilor de rezultat ai SIDU 2021 – 2027: 4 – 6 puncte;
- Proiectul contribuie într-o măsură mare la atingerea indicatorilor de rezultat ai SIDU 2021 – 2027: 7 – 10 puncte.

Astfel, pentru fiecare obiectiv strategic, a fost analizată **contribuția proiectului asupra respectivului obiectiv**, avându-se în vedere următoarele aspecte:

<p>O.S. 1 – Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate</p>	<p>Propunerea de proiect cuantifică direct unul sau mai mulți dintre indicatorii de rezultat ai SIDU 2021-2027, enumerarea acestora nefiind limitativă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Contribuția la creșterea infrastructurii de sprijin destinată dezvoltării economice modern și/sau măsurile de sprijin realizate (nr. centre de afaceri/incubatoare de afaceri realizate; nr. de IMM înființate/sprijinite); ▲ Contribuția la creșterea capacității resursei umane angrenate în fluxurile economice și tehnologice (nr. acțiuni de transfer tehnologic și colaborare realizate; nr. participanți la cursuri de formare/perfecționare; nr. centre de formare/perfecționare înființate; nr. materiale de promovare etc.).
<p>O.S. 2 – Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității</p>	<p>Propunerea de proiect cuantifică direct unul sau mai mulți dintre indicatorii de rezultat ai SIDU 2021-2027, enumerarea acestora nefiind limitativă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Contribuția la dezvoltarea infrastructurii de transport ecologic (nr. m² zone pietonale înființate; nr. tone CO² echiv/an reducere a emisiilor de GES; nr. stații de încărcare dezvoltate; nr. km piste de biciclete/infrastructură ușoară dezvoltată; nr. sisteme „Smart” dezvoltate, nr. sisteme „bike-sharing” dezvoltate etc.);

	<ul style="list-style-type: none"> ▲ Contribuția la creșterea numărului de pasageri în transportul public local de călători și dezvoltarea infrastructurii aferente acestuia: (nr. persoane transportate km/an și/sau km/oră; nr. km rețea reabilitată/modernizată; nr. km bandă dedicate transport public; nr. unități material rulant achiziționat; nr. sisteme inteligente de transport înființate/extinse; nr. stații de așteptare modernizate etc.).
<p>O.S. 3 – Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Metropolitană Botoșani prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile</p>	<p>Propunerea de proiect cuantifică direct unul sau mai mulți dintre indicatorii de rezultat ai SIDU 2021-2027, enumerarea acestora nefiind limitativă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Contribuția la înființarea/dezvoltarea de aplicații / sisteme SMART (nr. aplicații/sisteme SMART implementate sau instalate); ▲ Contribuția la paleta de domenii vizate (nr. domenii vizate de aplicații/sisteme SMART implementate sau instalate.)
<p>O.S. 4 – Regenerarea urbană a Zonei Metropolitane Botoșani prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate</p>	<p>Propunerea de proiect cuantifică direct unul sau mai mulți dintre indicatorii de rezultat ai SIDU 2021-2027, enumerarea acestora nefiind limitativă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Contribuția la protecția mediului înconjurător: (km. rețea edilitară reabilitată/modernizată/extinsă; km. sistem iluminat public extins/modernizat; nr. platforme ecologice, nr. măsuri implementate etc.); ▲ Contribuția la creșterea eficienței energetic (nr. clădiri publice reabilite termic; nr. clădiri rezidențiale reabilite termic; nr. surse de energie alternativă dezvoltate; nr. campanii de conștientizare etc.); ▲ Contribuția la înființarea / dezvoltarea infrastructurii „green”: (m² spații verzi înființate/reabilite; m² suprafețe regenerare; nr. campanii de conștientizare/promovare desfășurate).
<p>O.S. 5 – Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale și promovarea</p>	<p>Propunerea de proiect cuantifică direct unul sau mai mulți dintre indicatorii de rezultat ai SIDU 2021-2027, enumerarea acestora nefiind limitativă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Contribuția la dezvoltarea infrastructurii educaționale (nr. unități de învățământ

<p><i>integrării și incluziunii sociale în toate domeniile</i></p>	<p><i>construite/reabilitate/modernizate; nr. săli de sport construite/reabilitate/modernizate);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ <i>Contribuția la dezvoltarea infrastructurii sanitare (nr. unități sanitare dezvoltate/modernizate/dotate; nr. programe formare/perfecționare);</i> ▲ <i>Contribuția la dezvoltarea infrastructurii sociale (nr. unități sociale înființate/modernizate/reabilitate/dotate; nr. persoane beneficiare ale serviciilor sociale; nr. campanii de informare și conștientizare etc.)</i>
<p><i>O.S. 6 – Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic și cultural prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii turistice, culturale, sportive și de agrement</i></p>	<p><i>Propunerea de proiect cuantifică direct unul sau mai mulți dintre indicatorii de rezultat ai SIDU 2021-2027, enumerarea acestora nefiind limitativă:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ <i>Contribuția la conservarea și promovarea patrimoniului identitar local (nr. clădiri de patrimoniu reabilitate/modernizate/extinse; nr. măsuri de promovare; nr. campanii de conștientizare/informare; nr. obiecte de infrastructură sportivă și de petrecere a timpului liber dezvoltate/reabilitate/dotate etc.)</i>
<p><i>O.S. 7 – Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale</i></p>	<p><i>Propunerea de proiect cuantifică direct unul sau mai mulți dintre indicatorii de rezultat ai SIDU 2021-2027, enumerarea acestora nefiind limitativă:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ <i>Contribuția la consolidarea și profesionalizarea managementului administrativ (nr. documente strategice realizate/actualizate; nr. sisteme/aplicații dezvoltate; nr. utilizatori sisteme dezvoltate; nr. participanți la cursuri de instruire/perfecționare).</i>

III. Nivelul de necesitate al propunerii de proiect în raport cu constatările factuale ale documentului strategic SIDU 2021-2027 pe domeniile de dezvoltare:

- **Metodologie de punctaj – La alegere**, în funcție de punctajul corespunzător în care se încadrează în cea mai mare măsură;
- **Punctaj maxim – 10 pct;**
- **Pondere – 25%.**

Punctajele se acordă conform următorului algoritm:

- Proiectul contribuie într-o măsură mică la rezolvarea unei probleme identificate în unul dintre domeniile corespunzătoare O.S. ale SIDU 2021 – 2027 și în raport de gradul de mulțumire al cetățenilor referitor la aceasta: 0 – 3 puncte;
- Proiectul contribuie într-o măsură medie la rezolvarea unei probleme identificate în unul dintre domeniile corespunzătoare O.S. ale SIDU 2021 – 2027 și în raport de gradul de mulțumire al cetățenilor referitor la aceasta: 4 – 6 puncte;
- Proiectul contribuie într-o măsură mare la rezolvarea unei probleme identificate în unul dintre domeniile corespunzătoare O.S. ale SIDU 2021 – 2027 și în raport de gradul de mulțumire al cetățenilor referitor la aceasta: 7 – 10 puncte.

IV. Contribuția propunerii de proiect asupra dezvoltării durabile, asigurarea egalității de șanse și a nediscriminării, egalitatea de gen, inclusiv contribuția la protecția mediului:

- **Metodologie de punctaj – La alegere**, în funcție de punctajul corespunzător în care se încadrează în cea mai mare măsură;
- **Punctaj maxim – 10 pct;**
- **Pondere – 20%.**

Punctajele se acordă conform următorului algoritm:

- Proiectul contribuie într-o măsură mică la promovarea dezvoltării durabile, asigurarea egalității de șanse și a nediscriminării, egalitatea de gen, inclusiv contribuția la protecția mediului: 0 – 3 puncte;
- Proiectul contribuie într-o măsură medie la promovarea dezvoltării durabile, asigurarea egalității de șanse și a nediscriminării, egalitatea de gen, inclusiv contribuția la protecția mediului: 4 – 6 puncte;
- Proiectul contribuie într-o măsură mare la promovarea dezvoltării durabile, asigurarea egalității de șanse și a nediscriminării, egalitatea de gen, inclusiv contribuția la protecția mediului: 7 – 10 puncte.

Aspectele care vor fi avute în vedere în **evaluarea și notarea criteriului** sunt următoarele:

- ✓ *Proiectul va asigura egalitatea de șanse dintre bărbați și femei pe toată durata pregătirii și implementării acestuia;*

- ✓ *Proiectul previne discriminarea pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală pe toată durata pregătirii și implementării acestuia;*
- ✓ *Proiectul prevede măsuri de asigurare a accesului persoanelor cu handicap pe toată durata pregătirii și implementării acestuia;*
- ✓ *Proiectul respectă cerințele privind protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, biodiversitatea, rezistența în fața dezastrelor și prevenirea și gestionarea riscurilor, după caz, pe toată durata pregătirii și implementării acestuia.*

V. Accesul propunerii de proiect la o sursă sigură și credibilă de finanțare:

- **Metodologie de punctaj – La alegere**, în funcție de punctajul corespunzător în care se încadrează în cea mai mare măsură;
- **Punctaj maxim – 10 pct;**
- **Pondere – 15%.**

Pentru stabilirea punctajului pentru acest criteriu, se vor acorda puncte de la 1 la 10 pentru fiecare dintre subcriteriile de mai jos, iar la final se va realiza media aritmetică a notelor obținute.

- Propunerea de proiect se pliază pe o sursă de finanțare nerambursabilă pentru care există prealocare prin Programul Regional Nord-Est 2021-2027: 1 – 10 puncte;
- Propunerea de proiect se pliază pe o sursă de finanțare nerambursabilă prin Programul Regional Nord-Est 2021-2027: 1 – 10 puncte;
- Propunerea de proiect se pliază pe o sursă de finanțare nerambursabilă prin alte Programe Operaționale: 1 – 10 puncte.
- Punctaj maxim: 10 puncte (3 subcriterii x max.10 pct / 3 = max. 10 pct)

După cum se observă și în tabelul anterior, în metodologia de prioritizare, fiecărui criteriu de prioritizare i-a fost alocată o anumită pondere din punctajul total, astfel:

<i>Contribuția propunerii de proiect la atingerea obiectivelor specifice ale SIDU 2021-2027</i>	<i>Pondere criteriu = 20%.</i> <i>Se are în vedere aportul calitativ pe care îl are propunerea de proiect la atingerea O.S. promovate în SIDU 2021-2027, constituind un criteriu esențial de departajare al acestuia.</i>
<i>Contribuția propunerii de proiect la atingerea indicatorilor de rezultat al SIDU 2021-2027</i>	<i>Pondere criteriu = 20%.</i>

	<p>Se are în vedere aportul cantitativ pe care îl are propunerea de proiect la atingerea O.S. promovate în SIDU 2021-2027, constituind de asemenea un criteriu esențial de departajare al acestuia.</p>
<p>Nivelul de necesitate al propunerii de proiect în raport de constatările factuale ale documentului strategic SIDU 2021-2027 pe domeniile de dezvoltare</p>	<p>Pondere criteriu = 25%.</p> <p>Se are în vedere „urgența” implementării proiectului și impactul acestuia asupra creșterii calității cetățenilor Zonei Metropolitane Botoșani prin prisma analizei diagnostic efectuate în SIDU 2021-2027 pe domenii de intervenție, precum și pe răspunsurile oferite de cetățeni și modelate sub formă de grafice tabelare în SDT.</p>
<p>Contribuția propunerii de proiect asupra dezvoltării durabile, asigurarea egalității de șanse și a nediscriminării, egalitatea de gen, inclusiv contribuția la protecția mediului</p>	<p>Pondere criteriu = 20%.</p> <p>Se are în vedere necesitatea corelării proiectelor aferente SIDU 2021-2027 cu obiectivele comunitare, naționale și regionale de dezvoltare durabilă și protecția mediului, acestea constituind teme de importanță prioritară actuală în politicile publice.</p>
<p>Accesul propunerii de proiect la o sursă sigură și credibilă de finanțare</p>	<p>Pondere criteriu = 15%.</p> <p>Se are în vedere identificarea clară a surselor de finanțare ce pot fi accesate pentru evitarea îngreunării bugetului local și implementarea cu succes a acestora din asistență financiară comunitară.</p>

Calculul punctajului final pentru fiecare proiect, întocmit de către fiecare evaluator, se realizează pe baza tabelului de mai jos:

Indicator	Punctaj maxim (Pmax)	Pondere (pon)	Valoare maximă din 10 (Pmax x pon)
Contribuția propunerii de proiect la atingerea obiectivelor specifice ale SIDU 2021-2027	10	20%	2
Contribuția propunerii de proiect la atingerea	10	20%	2

indicatorilor de rezultat al SIDU 2021-2027

Nivelul de necesitate al propunerii de proiect în raport de constatările factuale ale documentului strategic SIDU 2021-2027 pe domeniile de dezvoltare

10	25%	2,5
----	-----	-----

Contribuția propunerii de proiect asupra dezvoltării durabile, asigurarea egalității de șanse și a nediscriminării, egalitatea de gen, inclusiv contribuția la protecția mediului

10	20%	2
----	-----	---

Accesul propunerii de proiect la o sursă sigură și credibilă de finanțare

10	15%	1,5
----	-----	-----

Contribuția propunerii de proiect la atingerea obiectivelor specifice ale SIDU 2021-2027

10	20%	2
----	-----	---

Punctajul fiecărui proiect se calculează cu formula:

$$P_P = \sum_{i=1}^5 P_i \times pon_i$$

unde:

P_P = punctaj proiect

p_i = punctaj pentru criteriul i

pon_i = ponderea pentru criteriul i.

Secretarul comisiei va centraliza punctajele acordate de către evaluatori pentru fiecare proiect și va calcula punctajul final al proiectului ca reprezentând media aritmetică a punctajelor individuale, rezultatele finale fiind prezentate sub forma următorului tabel:

Denumire proiect	Punctaj Evaluator 1 (Pev1-i)	Punctaj Evaluator 2 (Pev2-i)	Punctaj Evaluator 3 (Pev3-i)	Punctaj final (Pfinal-i = $\sum(Pev1-i + Pev2-i + Pev3-i)/3$)
P1.	Pev1-1	Pev2-1	Pev3-1	Pfinal-1

<i>P2.</i>	<i>Pev1-2</i>	<i>Pev2-2</i>	<i>Pev3-2</i>	<i>Pfinal-2</i>
.....	.....	.....	.....	.....
<i>Pn.</i>	<i>Pev1-n</i>	<i>Pev2-n</i>	<i>Pev3-n</i>	<i>Pfinal-n</i>

După centralizarea punctajelor și calcularea notelor, proiectele vor fi aranjate în ordinea descrescătoare a punctajelor finale obținute. În cazul în care în urma completării tabelului centralizator rezultă proiecte cu punctaj final egal, pentru departajarea acestora vor fi aplicate criteriile suplimentare, urmându-se o procedură similară cu cea prezentată anterior, respectiv prin acordarea de punctaje de la 1 la 10 de către fiecare membru al comisiei.

Criteriile de departajare sunt următoarele:

- Încurajarea unei abordări integrate: se vor acorda punctaje în funcție de complementaritatea cu alte proiecte propuse/finanțate/finalizate (pondere: 50%);
- Rata de cofinanțare: se vor acorda punctaje în funcție de cea mai mică rată de cofinanțare aplicabilă în cadrul Programul Operațional în care se dorește depunerea proiectului (pondere 50%).

Odată finalizată a doua etapă a Procedurii, lista prioritizată va fi supusă aprobării Consiliului Local al Municipiului Botoșani în conformitate cu prevederile DCIDU, constituindu-se în documentația ce va fi transmisă pentru obținerea avizului de conformitate din partea AM PR 2021-2027.

Trebuie specificat că nivelul de prioritate al proiectelor este un factor dinamic, ce trebuie evaluat periodic și modificat, pe toată durata de acțiune a strategiei, în funcție de evoluția economiei la toate nivelurile, de oportunități noi pentru accesarea fondurilor europene sau de alți factori care vor conduce la modificarea situației actuale.

În cadrul listei de proiecte prioritizate, vor fi evidențiate în mod distinct proiectele pentru care se intenționează a fi depuse cereri de finanțare pe oricare din prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7 din PR Nord-Est 2021-2027 și pentru care există alocată anvelopă financiară, în funcție de poziția obținută în clasament, precum și de procentul deținut într-o listă principală (100%) sau într-o listă de rezervă (avându-se în vedere încadrarea în maxim 200% din bugetul alocat UAT Municipiul Botoșani pentru fiecare prioritate). Încadrarea acestor proiecte pe lista principală, respectiv cea de rezervă va conta în parcurgerea procesului de depunere la finanțare de către UAT Municipiul Botoșani.

Lista scurtă de proiecte prioritare este realizată în conformitate cu condițiile de eligibilitate pentru finanțarea din fonduri europene și având în vedere bugetul operațional al UAT Municipiul Botoșani pentru perioada de implementare 2021-2027.

11.8. DESCRIEREA ABORDĂRII INTEGRATE LA NIVELUL SIDU

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021 - 2027 se constituie drept o strategie de dezvoltare teritorială integrată, care are la bază analiza necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu, descrierea unei abordări integrate ce răspunde necesităților de dezvoltare și potențialului identificat, precum și o listă cu operațiunile care vor fi implementate (conform prevederilor Regulamentului UE 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului, în ceea ce privește strategiile teritoriale – Art. 29).

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021 – 2027 se bazează pe diagnosticul sectorial al Zonei Metropolitane Botoșani, realizat în capitolele anterioare și sintetizat în analiza SWOT. Ca urmare a analizelor realizate și concluziilor prezentate, a fost elaborată o definiție a cadrului strategic general, concretizată într-o viziune pe termen lung, obiective strategice și domenii de intervenție.

Strategia integrată de dezvoltare urbană reprezintă instrumentul utilizat pentru selectarea celor mai coerente proiecte la nivel local, reunite într-o viziune cuprinzătoare, cu scopul de a conduce la îndeplinirea obiectivelor stabilite la nivel județean, regional, național și european, inclusiv a obiectivelor stabilite prin programele operaționale.

În stabilirea viziunii din cadrul *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani și a Zonei Metropolitane 2021 - 2027* a fost avută în vedere necesitatea ca documentul strategic să conțină acțiuni interconectate, care să urmărească îmbunătățirea durabilă a condițiilor economice, de mediu, climatice, sociale și demografice ale municipiului și ale localităților din Zona Metropolitană, ținând cont de recomandările Comisiei pentru politica de coeziune teritorială și bugetul UE privind elaborarea cu succes a strategiilor de dezvoltare regională.

Elaborarea strategiei de dezvoltare durabilă reprezintă un proces care reunește eforturile de dezvoltare sectorială și necesitățile de dezvoltare teritorială integrată, prin formularea tuturor obiectivelor și măsurilor astfel încât acestea să fie adaptate la sistemul de obiective formulate în documentele de programare la nivelul UE, la nivel național, regional și local.

Astfel, în elaborarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* a fost urmărită inclusiv o abordare integrată pe verticală, prin asigurarea corespondenței cu obiectivele strategice la nivel european, național și regional, așa cum a fost evidențiat în capitolele anterioare, prin identificarea și evidențierea corespondenței dintre obiectivele strategice cu obiectivele de politică 2021-2027 ale Uniunii Europene și cu Obiectivele Agendei 2030.

În plan orizontal, viziunea de dezvoltare propusă, precum și obiectivele specifice și domeniile de intervenție, vizează soluționarea provocărilor ce țin de mediul economic, climă, demografie, mediu social și mediu înconjurător cu care se confruntă UAT-urile componente ale Zonei Metropolitane Botoșani, în acest sens asigurându-se

corespondența între problemele și probocările rezultate din analiza diagnostic și din procesul de consultare publică, pe de o parte, și obiectivele specifice de dezvoltare, pe de altă parte.

Prin urmare, abordarea integrată descrisă anterior răspunde nevoile de dezvoltare identificate și potențialului zonei, asigurând astfel propunerea unui portofoliu de proiecte care să răspundă la provocări locale multiple, de ordin economic, social, demografic, climatic etc, inclusiv prin proiectele care se încadrează în operațiunile menționate la *Prioritatea nr. 7 din Programul Regional Nord-Est*.

Totodată, prin alegerea criteriilor de prioritizare prezentate, se asigură faptul că pachetul de operațiuni prioritare a fost gândit ca un tot unitar la nivelul Strategiei de Dezvoltare, avându-se în vedere inclusiv proiectele finanțate din alte programe operaționale/surse de finanțare, obținându-se astfel un pachet de proiecte integrat teritorial sau sectorial. Punctajele obținute de fiecare proiect relevă impactul acestora asupra fiecărui criteriu de prioritizare, respectiv: mediu și eficiență energetică, dezvoltare inteligentă., calitatea vieții și incluziune socială, conectivitate și atractivitate, nivelul de necesitate identificat (inclusiv integrarea cu alte proiecte finalizate, în derulare sau propuse) și gradul de atragere al sursei de finanțare.

12. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI INTERGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

12.1. CONTEXTUL INSTITUȚIONAL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI INTERGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Implementarea presupune procesul de transformare a resurselor disponibile (materiale, financiare, umane) în rezultate calitative și cantitative, astfel încât să fie atinse toate obiectivele strategice definite și, prin intermediul acestora, la sfârșitul perioadei de planificare, misiunea asumată.

Totodată, este necesar să se ia în considerare faptul că însuși procesul de implementare induce schimbări, uneori deosebit de importante, ale parametrilor de stare aferenți mediului de manifestare economic și social, ca urmare a efectelor rezultate din implementarea noilor facilități operaționale rezultate. De aici imperativul parcurgerii unui proces de evaluare-reevaluare continuu, cu reveniri asupra cerințelor formulate inițial și ameliorarea/dezvoltarea acestor cerințe în conformitate cu situația economico-socială actualizată.

Implementarea SIDU, prin care se vor pune în aplicare programele și măsurile cuprinse în Planul de acțiune, se va realiza prin proiectele propuse în portofoliul de proiecte, respectându-se normele europene, legislația națională și reglementările locale în vigoare.

Punerea în aplicare în mod practic a *Planului de acțiune al SIDU* va porni de la cunoașterea, asigurarea și aplicarea următoarelor condiții:

- ✍ *colaborarea transparentă dintre autoritățile publice locale/instituțiile/organizațiile/firmele din municipiul Botoșani;*
- ✍ *identificarea și atragerea de surse de finanțare în completarea celor finanțate prin fonduri structurale;*
- ✍ *respectarea priorităților stabilite de Autoritatea Urbană în implementarea proiectelor, în acord cu necesitățile în evoluție ale municipiului și în stransă legătură cu strategiile la nivel județean, regional și național;*
- ✍ *corelarea tuturor proiectelor existente și viitoare în vederea asigurării unei dezvoltări social-economice armonioase, integrate la nivel regional.*

În scopul implementării cu succes a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021–2027 a Municipiului Botoșani*, prin realizarea proiectelor cuprinse în Portofoliul de proiecte pentru perioada programatică avută în vedere și susținerea obiectivelor strategice stabilite pentru îndeplinirea viziunii și misiunii municipiului, au fost identificate o serie de activități, care pot fi clasificate după cum urmează:

- ✓ *Acțiuni pregătitoare de implementare a strategiei;*
- ✓ *Acțiuni necesare pentru implementarea proiectelor;*

- ✓ Acțiuni de monitorizare a stadiului de implementare a strategiei;
- ✓ Acțiuni corective în vederea actualizării strategiei în funcție de situația existentă la momentul respectiv;
- ✓ Acțiuni de pregătire a strategiei pentru următoarea perioadă programatică.

12.2. INDICATORII DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLIMENTĂRII STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Activitățile care trebuie întreprinse - pe termen scurt, mediu și lung - în scopul atingerii obiectivului general al strategiei și al realizării acțiunilor prioritare identificate pentru fiecare domeniu de intervenție menționat în cadrul strategiei sunt prezentate în tabelul de mai jos.

De asemenea, sunt prezentate și structurile responsabile pentru realizarea acțiunilor respective. Trebuie menționat faptul că structurile respective sunt responsabile, în primul rând, cu asigurarea demarării acțiunilor respective și cu monitorizarea realizării acestora, dar în faza de implementare a acțiunii se recomandă atragerea și colaborarea și cu alte entități, în scopul obținerii expertizei profesionale specifice necesare, cum ar fi: reprezentanți ai mediului de afaceri, parteneri din alte municipii, instituții de învățământ și cercetare, consultanți externi, evaluatori independenți etc.

ACȚIUNE	RESPONSABILI
Acțiuni pe termen scurt (2021 – 2023)	
<i>Aprobarea strategiei de către Consiliul Local al Municipiului Botoșani prin Hotărâre de Consiliu Local</i>	<i>Consiliul Local al Municipiului Botoșani</i>
<i>Înființarea unei „Comisii de implementare și actualizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani, 2021 – 2027”, prin Dispoziție a Primarului Municipiului Botoșani</i>	<i>Primarul Municipiului Botoșani</i>
<i>Repartizarea proiectelor pe compartimentele de specialitate din cadrul Primăriei Municipiului Botoșani</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Finalizarea proiectelor aflate în implementare</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Realizarea/actualizarea documentelor de fundamentare pentru fiecare domeniu prioritar stabilit prin Strategia de dezvoltare durabilă, conform nivelelor de prioritate stabilite</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Analiza rezultatelor și concluziilor documentelor de fundamentare pe fiecare domeniu prioritar, în scopul actualizării/corecției gradului de prioritate al proiectelor din portofoliu, precum și pentru analiza necesarului de resurse</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>

ACȚIUNE	RESPONSABILI
<i>(financiare, umane, logistică etc.) și stabilirea duratei estimative de implementare pentru fiecare proiect</i>	
<i>Identificarea și analizarea surselor de finanțare pentru proiectele propuse spre implementare prin strategia de dezvoltare, precum și a modului de accesare a surselor de finanțare respective</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Realizarea listei de proiecte prioritare</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Identificarea partenerilor publici și privați pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor prioritare</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Realizarea de acorduri de parteneriat în scopul realizării proiectelor din portofoliu</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Planificarea multianuală a bugetului, pe baza analizelor realizate anterior și a consultărilor cu Comisia de monitorizare și actualizare a strategiei. Stabilirea graficului de derulare/implementare a proiectelor, prin includerea în buget a investițiilor stabilite ca fiind prioritare pentru perioada respectivă</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Pregătirea cadrului instituțional și a resurselor umane pentru implementarea proiectelor prioritare</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Evaluarea intermediară a strategiei (cel puțin anual)</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
Acțiuni pe termen mediu (2024 – 2027)	
<i>Continuarea activităților pe termen scurt care nu au fost finalizate</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Realizarea de parteneriate pentru dezvoltarea proiectelor prioritare de anvergură de la nivelul municipiului</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Implementarea proiectelor prioritare</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel municipal, județean, regional, național și internațional</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Monitorizarea stadiului implementării proiectelor din portofoliu și realizarea unor rapoarte de progres</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Revizuirea portofoliului de proiecte, în scopul realizării de eventuale corecții/completări a elementelor cuprinse în acesta, inclusiv a gradului de prioritate, în funcție de stadiul de implementare la momentul respectiv și de concluziile rapoartelor de progres</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Evaluarea intermediară periodică a strategiei (cel puțin anual)</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Revizuirea și actualizarea strategiei pe baza evaluării intermediare și luarea de măsuri corective, dacă este cazul (la maxim 2 ani)</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>

Toate deciziile strategice privind implementarea SIDU revin organelor deliberative ale *Unității Administrativ Teritoriale Municipiul Botoșani*. Aceasta are obligația de a asigura cadrul instituțional și mobilizarea reprezentanților autorităților publice din municipiul Botoșani, în vederea implementării SIDU. Toate măsurile de coordonare și administrare a activităților de implementare a *Planului de acțiune al SIDU* sunt de competența structurii de implementare constituite la nivelul *UAT Municipiul Botoșani*.

Astfel, se propune **înființarea unei „Comisii de implementare și actualizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani, 2021 – 2027”**, care va avea un rol principal în implementarea, monitorizarea gradului de implementare, planificarea și eventuala modificare a strategiei. Comisia respectivă trebuie să includă, alături de primar și viceprimar, membri ai compartimentelor și direcțiilor de specialitate din Primărie, a căror contribuție este absolut necesară pentru evaluarea strategiei și stabilirea nivelului de prioritate al proiectelor, un rol important avându-l, bineînțeles, *Compartimentul Implementare Proiecte și Biroul Proiecte cu Finanțare Europeană*.

Structura de implementare și actualizare va fi responsabilă de coordonarea și administrarea efectivă a procesului de implementare a SIDU, monitorizând activitățile echipelor de proiect.

Atribuțiile Structurii de implementare și actualizare:

- ◆ urmărește implementarea *Planului de acțiune al SIDU* și a proiectelor din lista de proiecte prioritare;
- ◆ monitorizează încadrarea în graficul de implementare a SIDU;
- ◆ identifică surse de finanțare pentru proiectele cuprinse în SIDU;
- ◆ coordonează și monitorizează activitatea echipelor de proiect;
- ◆ monitorizează și evaluează modul de implementare a SIDU.

Structura de implementare și actualizare va avea obligația de a elabora următoarele **documente de planificare**:

- **Planul anual al acțiunilor de implementare** a proiectelor prioritare și a celorlalte proiecte prevăzute în portofoliul de proiecte;
- **Planul anual financiar**, care se va întocmi pe baza planului anual al acțiunilor de implementare a proiectelor integrate prioritare. Planul financiar va indica fondurile necesare pentru realizarea proiectelor și sursele de proveniență ale acestora (bugete locale, bugetul de stat, programe europene, alte surse);
- **Situația anuală** privind gradul de implementare a SIDU.

După aprobarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*, respectiv a proiectelor individuale, se vor constitui echipe individuale pentru implementarea fiecărui proiect, în funcție de specificul acestora.

Implementarea fiecărui proiect în parte va fi realizată de **echipele de proiect** constituite la nivelul **UAT Municipiul Botoșani** pentru respectivul proiect. Persoanele care vor face parte din echipele de proiect vor fi desemnate prin dispoziție emisă de Primarul Municipiului Botoșani. **Echipele de proiect** ce se vor constitui vor fi compuse din 3-5 persoane: manager de proiect, manager financiar, responsabil cu achizițiile publice, ș.a.m.d., numărul membrilor echipelor de proiect variind în funcție de complexitatea proiectului. Echipele de proiect sunt responsabile de implementarea efectivă a proiectelor individuale incluse în SIDU.

Responsabilitățile echipelor de proiect:

- ⇒ întocmesc fișele de post pentru fiecare membru al echipei;
- ⇒ asigură, prin personalul tehnic de specialitate, analiza documentațiilor tehnice și coordonarea fluxului de informații dintre părțile implicate: beneficiar, contractor, consultant, inginer, auditor, etc.;
- ⇒ organizează și desfășoară activități de implementare a proiectului;
- ⇒ asigură managementul financiar și tehnic pentru activitățile de proiect;
- ⇒ întocmesc raportările de evaluare intermediare și finale solicitate de finanțator;
- ⇒ prezintă Structurii de Implementare a SIDU, la cererea acesteia, stadiul implementării proiectului;
- ⇒ întocmesc rapoartele privind durabilitatea investiției;
- ⇒ identifică riscurile în proiect și iau măsuri de diminuare a acestora;
- ⇒ urmăresc ca indicatorii stabiliți prin cererea de finanțare să fie respectați;
- ⇒ urmărește înscrierea în costuri, parametrii precum și în graficul de execuție a proiectului și a SIDU.

Este esențial ca aprobarea prezentei strategii de dezvoltare urbană să nu fie percepută ca punct final al unei elaborări tehnice și nici ca un document de fundamentare finalizat cu o listă de proiecte implementabile cu ajutorul instrumentelor de finanțare nerambursabile. *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană* reprezintă un instrument de guvernare a municipiului, flexibil și adaptabil în timp nevoilor în schimbare, care generează acțiuni publice și private cu valoare strategică pe termen lung pentru dezvoltarea competitivă a municipiului și pentru reducerea disparităților din interiorul acestuia.

Controlul rezultatelor implementării *SIDU* se va realiza ca un proces continuu, urmărindu-se planurile anuale de implementare a proiectelor, alocarea de fonduri și încadrarea în limitele stabilite prin planul financiar anual, gradul de implementare a strategiei.

Evaluările intermediare și finală ale succesului înregistrat în implementarea strategiei se vor face conform unor criterii clare, de către comisia amintită mai sus. Criteriile respective au un caracter dinamic, în sensul că pot fi modificate în cazul în care se constată că cele stabilite inițial nu oferă o imagine clară asupra stadiului de implementare.

Un set inițial de astfel de **criterii de evaluare** va conține cel puțin următoarele puncte:

- ✓ *Valoarea procentuală a totalului bugetelor proiectelor implementate sau în curs de implementare, în raport cu bugetul planificat inițial;*
- ✓ *Evaluarea impactului proiectelor implementate în raport cu rezultatele preconizate (succesul proiectelor individuale);*
- ✓ *Valoarea procentuală a fondurilor atrase din surse nerambursabile, în raport cu valoarea totală a proiectelor;*
- ✓ *Valoarea procentuală a fondurilor atrase din surse nerambursabile, în raport cu valoarea estimată a fi atrasă din astfel de surse.*

Evaluarea stadiului de implementare a strategiei va fi făcută cel puțin anual. O evaluare corectă și obiectivă va permite generarea de măsuri corective asupra eventualelor rezultate nesatisfăcătoare, precum și de măsuri care să preîntâmpine apariția unor astfel de situații în perioada următoare.

În privința tipurilor de **indicatori utilizați în domeniul planificării strategice și proiectelor**, aceștia sunt:

- ☞ **Indicatori de realizare** – reflectă ceea ce s-a produs prin implementarea proiectelor propuse în strategie. Realizările imediate țin de răspunderea exclusivă a structurilor responsabile cu managementul proiectelor respective, care trebuie să raporteze pe marginea lor prin intermediul sistemului de monitorizare. Indicatorii de realizare permit monitorizarea strategiei prin centralizarea impactului produs de implementarea proiectelor propuse.
- ☞ **Indicatori de rezultat** – măsoară avantajele resimțite de beneficiarii finali ai acestor proiecte.

Indicatorii de rezultat ne arată dacă s-a îndeplinit scopul pentru care au fost implementate aceste proiecte, respectiv măsura în care a fost atins obiectivul strategic planificat, permițând astfel evaluarea strategiei.

Indicatorii de rezultat care vor fi utilizați pentru monitorizarea implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană și a proiectelor incluse în aceasta trebuie să fie în concordanță cu indicatorii stabiliți pentru accesarea fondurilor europene și sunt prezentați în tabelul următor pe fiecare obiectiv strategic, acțiune specifică respectiv direcție de intervenție aferente:

Tab. 12.1. Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Obiectiv strategic 1		
PROMOVAREA UNEI ECONOMII MODERNE, BAZATĂ PE TEHNOLOGII INOVATOARE, PERFORMANTE ȘI CREATIVE ȘI CREAREA UNEI FORȚE DE MUNCĂ COMPETITIVE ȘI DE CALITATE		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.1.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin promovarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local, prin diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri	Infrastructură de sprijin realizată (centre de afaceri, incubatoare de afaceri, etc) (nr.)
	Sprijinirea dezvoltării mediului antreprenorial prin investiții în dezvoltarea IMM-urilor existente și prin sprijinirea creării de noi IMM	Măsuri de sprijin realizate (nr.) IMM-uri înființate (nr.)
	Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării	Activități de susținere transfer tehnologic și colaborare realizate (nr.) Materiale de promovare realizate (nr.) Măsuri de sprijin/stimulare realizate (nr.)
D.I.1.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții (Long-life-learning)	Pregătirea adecvată a pieței forței de muncă prin programe educaționale și de formare profesională	Participanți la cursuri de formare/perfecționare profesională (nr.) Centre de formare/perfecționare înființate (nr.)
	Furnizarea de programe de formare profesională care să fie corelate cu cererea efectivă de pe piața forței de muncă	Programe de formare/perfecționare organizate (nr.) Centre de formare/perfecționare înființate (nr.)
Obiectiv strategic 2		
ASIGURAREA UNEI MOBILITĂȚI URBANE ȘI PERIURBANE DURABILE, CARE SĂ CONDUCĂ LA O DEZVOLTARE ECHILIBRATĂ, INTEGRATĂ ȘI SUSTENABILĂ A TUTUROR MODURILOR DE TRANSPORT ȘI LA ASIGURAREA INTERMODALITĂȚII		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani pentru creșterea conectivității la toate nivelurile	Reabilitarea infrastructurii rutiere, cu prioritate pe sectoarele pe care circulă transportul public	Lungime rețea reabilitată/modernizată (km) Lungime bandă dedicată transport public realizată (km) Număr pasageri transport public (pasageri km/an, pasageri oră/an)
	Implementarea de sisteme inteligente de transport, în vederea creșterii siguranței utilizatorilor infrastructurii rutiere și a eficientizării procesului de transport	Sisteme inteligente de transport extinse/implementate (nr.)

D.1.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile și implementarea de sisteme inteligente de transport	Investiții integrate pentru creșterea calității serviciului de transport public local și promovarea utilizării acestuia, în defavoarea autovehiculului propriu, prin investiții integrate	Număr pasageri transport public (pasageri km/an, pasageri oră/an) Sisteme „smart” implementate Reducere emisii GES (tone CO ₂ echiv/an) Vehicule achiziționate (nr.) Infrastructură pentru vehicule de transport public electrice realizată (nr.)
	Investiții în infrastructura dedicată modurilor de deplasare alternative: mersul pe bicicletă și deplasările pietonale	Sisteme „smart” implementate Reducere emisii GES (tone CO ₂ echiv/an) Piste biciclete realizate (km) Zone pietonale/shared-space realizate (kmp) Sisteme bike-sharing realizate (nr.)
	Investiții pentru creșterea și promovarea intermodalității	Reducere emisii GES (tone CO ₂ echiv/an) Puncte intermodale realizate (nr.) Parcări „smart”/intermodale realizate (nr.) Campanii conștientizare/promovare realizate (nr.) Infrastructură pentru vehicule electrice realizată (nr.)

**Obiectiv strategic 3
CREȘTEREA CALITĂȚII VIEȚII CETĂȚENILOR DIN ZONA METROPOLITANĂ BOTOȘANI PRIN
DEZVOLTAREA ȘI PROMOVAREA DE SOLUȚII SMART ÎN TOATE DOMENIILE**

Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.1.3.1. Promovarea conceptului de SMART-CITY și dezvoltarea componentelor specifice acestuia	Promovarea conceptului de smart-city și realizarea de intervenții specifice în toate domeniile	Aplicații/sisteme „smart” implementate (nr.) Sisteme/soluții „smart” instalate (nr.)

**Obiectiv strategic 4
REGENERAREA URBANĂ A ZONEI METROPOLITANE BOTOȘANI, PRIN ÎMBUNĂȚĂȚIREA CALITĂȚII
FACTORILOR DE MEDIU ȘI A EFICIENȚEI ENERGETICE, ÎN VEDEREA OBȚINERII UNEI DEZVOLTĂRI
COMPLEXE ȘI INTEGRATE**

Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.1.4.1. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale	Reabilitarea/dezvoltarea/extinderea și modernizarea rețelelor tehnico-edilitare	Lungime rețea reabilitată/modernizată (km)

cetățenilor prin extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii de utilități	Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile	Lungime rețea extinsă/reabilitată/modernizată (km)
	Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate	Lungime rețea extinsă/reabilitată/modernizată (km)
D.1.4.2. Creșterea eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	Lungime sistem iluminat public extins/modernizat (km.)
	Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale, terțiare și administrative, prin modernizare energetică sustenabilă	Clădiri publice reabilite termic (nr.) Clădiri rezidențiale reabilite termic (nr.) Campanii de conștientizare desfășurate (nr.) Măsuri de creștere a performanței energetice implementate (nr.) Proiecte de producție a energiei din surse regenerabile (nr.) Campanii de conștientizare/promovare desfășurate (nr.)
	Achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice	Sisteme instalate (nr.)
D.1.4.3. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea patrimoniului natural /a biodiversității /a infrastructurii verzi	Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona urbană	Spații verzi realizate (mp) Proiecte regenerare urbană realizate (nr) Suprafețe regenerare (mp)
	Monitorizarea poluării și promovarea reducerii acesteia	Sisteme monitorizare implementate (nr.)
	Măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului	Măsuri implementate (nr.)
	Îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și extinderea colectării selective	Măsuri implementate (nr.) Deșeuri colectate selectiv (tone)
D.1.4.4. Promovarea tranziției către economia circulară	Implementarea și promovarea economiei circulare	Acțiuni/măsuri realizate (nr.)
Obiectiv strategic 5		
CREȘTEREA CALITĂȚII VIEȚII CETĂȚENILOR PRIN MODERNIZAREA, REABILITAREA ȘI EXTINDEREA INFRASTRUCTURII EDUCAȚIONALE, DE SĂNĂTATE ȘI SOCIALE, ȘI PROMOVAREA INTEGRĂRII ȘI INCLUZIUNII SOCIALE ÎN TOATE DOMENIILE		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare

D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta	Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale, precum și dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație	Unități de învățământ reabilite/modernizate/ echipate cu infrastructură educațională (nr.) Unități de învățământ construite (nr.) Săli de sport construite (nr.)
D.I.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	Creșterea calității și accesibilității serviciului medical	Unități sanitare dezvoltate/modernizate/dotate cu echipamente (nr.) Documente/planuri strategice realizate (nr.) Centre înființate/realizate (nr.) Programe de formare/perfecționare organizate (nr.)
D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta	Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor sociale	Unități sociale reabilite/modernizate/ dotate (nr.) Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)
	Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale	Campanii de informare/ conștientizare realizate (nr.) Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)
	Creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)

Obiectiv strategic 6

PROMOVAREA DEZVOLTĂRII ȘI VALORIFICĂRII PATRIMONIULUI TURISTIC ȘI CULTURAL PRIN MODERNIZAREA, REABILITAREA ȘI EXTINDEREA INFRASTRUCTURII TURISTICE, CULTURALE, SPORTIVE ȘI DE AGREMENT

Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.6.1.Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului turistic și cultural	Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural	Clădiri de patrimoniu reabilite/modernizate/ extinse (nr.) Măsurile de promovare realizate (nr.) Campanii de informare/ conștientizare realizate (nr.)
D.I.6.2.Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement la nivelul Zonei Metropolitane Botoșani	Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii sportive și de petrecere a timpului liber	Infrastructură sportivă și de petrecere a timpului liber dezvoltată/ reabilitată (nr.)

Obiectiv strategic 7

CREȘTEREA CALITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE ȘI A TRANSPARENȚEI PROCESULUI DECIZIONAL PRIN MODERNIZAREA MANAGEMENTULUI ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
--------------------------------	--------------------------	---

D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional	Creșterea calității și transparenței actului decizional	Documente strategice realizate (nr.) Sisteme/aplicații implementate (nr.) Utilizatori ai sistemelor/aplicațiilor (nr.)
	Consolidarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente	Centre integrate/sisteme/aplicații „smart” implementate (nr.) Participanți la cursuri de instruire/perfecționare (nr.)

12.3. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII ȘI ÎNDEPLINIRII OBIECTIVELOR STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Controlul rezultatelor implementării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)* se va realiza, în mod continuu, la toate nivelele structurilor organizatorice descrise, conform competențelor acestora. **Se va urmări îndeplinirea Planului anual al acțiunilor de implementare a proiectelor prioritare, Planul anual financiar și Situația privind gradul de implementare a SIDU.** Evaluarea rezultatelor implementării proiectelor se va face de către **Structura de implementare și actualizare a SIDU** și de echipele de proiect pentru fiecare proiect derulat.

În cadrul evaluării, se apreciază gradul de îndeplinire a obiectivelor și politicilor propuse în Strategia de dezvoltare, prin analiza efectelor pe care le au politicile și programele de dezvoltare asupra mediului de afaceri, economiei, infrastructurii, mediului social-cultural și calității vieții populației din municipiul Botoșani.

Evaluarea implementării SIDU reprezintă un instrument de planificare strategică prin care se apreciază dacă obiectivul inițial a fost atins în perioada de implementare, în intervalul de timp și bugetul alocat și poate fi considerat un indicator de măsurare a performanței la finalul etapei de implementare a planului de acțiuni sau a unui proiect individual din Plan.

În ceea ce privește evaluarea, pentru a remedia eventuale probleme de management sau de coerență în derularea activităților, abordarea metodologică se bazează pe mai multe tipuri de evaluare a proiectelor care pot fi folosite, precum: evaluarea ex-ante, evaluarea intermediară și evaluarea ex-post.

Evaluarea continuă se va realiza săptămânal prin întâlniri ale echipei de proiect, în care se evaluează activitatea membrilor echipei de proiect, îndeplinirea responsabilităților specifice și, dacă este cazul, se fac recomandări de îmbunătățire. Totodată, se va evalua și modul în care sunt consumate resursele implicate în proiect și înregistrarea în contabilitate a tuturor cheltuielilor efectuate, după cum a fost prevăzut în bugetul proiectului.

Evaluarea periodică se va face la finalizarea fiecărei etape, analizându-se gradul în care activitățile planificate s-au desfășurat conform planului de implementare și s-au obținut rezultatele previzionate cantitativ și calitativ. Dacă va fi cazul și vor apărea factori perturbatori se vor lua măsuri de corecție pentru implementarea cu succes a proiectelor.

Evaluarea finală va urmări modul în care s-a realizat implementarea proiectului: îndeplinirea obiectivelor, obținerea rezultatelor măsurabile, desfășurarea eficientă și eficace a activităților planificate, satisfacția grupului țintă, etc.

Monitorizarea implementării și îndeplinirii obiectivelor proiectelor

Monitorizarea implementării SIDU contribuie la măsurarea în termeni obiectivi a evoluției unui program/proiect și compararea acestei evoluții cu obiectivele propuse inițial. Mai mult, monitorizarea permite cuantificarea evoluției unui proiect în termeni financiari sau alt gen de unitate de măsură și detectarea posibilelor probleme ale procesului de implementare, susținând adoptarea unor măsuri corective în timp util.

Monitorizarea constituie unul dintre instrumentele planificării strategice, care constă în evaluarea activităților de implementare efectivă a unui program/ proiect, a rezultatelor intermediare ale bugetului alocat, precum și identificarea riscurilor ce pot apărea în etapa de implementare a activităților de implementare a planului.

Astfel, principalele **atribuții ale controlului și monitorizării sunt următoarele:**

- ✓ *Urmărirea realizării activităților și a bugetului alocat (dacă este cazul), în conformitate cu previziunile documentului de planificare și a planului de măsuri/acțiune;*
- ✓ *Analizarea și urmărirea performanțelor procesului de implementare;*
- ✓ *Replanificarea activităților conform unui scenariu dinamic, în funcție de necesitățile identificate la un moment dat.*

Metodologia de implementare și control cuprinde și aspecte legate de un bun management al timpului, al riscului și nu în ultimul rând, al resurselor umane, materiale și financiare.

Managementul timpului vizează asigurarea îndeplinirii în timp util a activităților de punere în aplicare a politicii publice, planificarea utilizării resurselor, precum și anticiparea și prevenirea problemelor apărute pe parcursul implementării.

Monitorizarea activităților din proiect intră în sarcina managerului echipei de proiect. Acesta va asigura, cu sprijinul echipelor de proiect, elaborarea rapoartelor de progres privind stadiul implementării, a raportului final, întocmirea cererilor de rambursare a cheltuielilor, elaborarea previziunilor privind fluxurile financiare pentru proiectele individuale.

Rapoartele de progres precum și rapoartele care însoțesc cererile de rambursare vor fi elaborate de echipa de proiect în colaborare cu consultantul care va asigura managementul proiectului.

12.4. RISCURI ÎN IMPLEMENTAREA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ. MĂSURI DE ATENUARE

Implementarea proiectelor poate fi afectată de o serie de riscuri legate de: planificarea proiectelor, management de proiect, de personal, riscuri de natură tehnică, etc.

Riscuri legate de planificarea proiectului:

- Indicatori supraestimați fac imposibilă atingerea lor (duce la retragerea finanțării);
- Timp insuficient pentru anumite operațiuni ale proiectului (prelungirea implementării parțiale sau totale a activităților peste limitele planificate);
- Resurse umane insuficiente pentru activitățile proiectului (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane deja implicate cu consecințe asupra calității activităților derulate și asupra perioadelor de timp în care se derulează activitățile).

Măsuri de contracarare:

- ▶ Întâlniri periodice ale echipei de proiect pentru identificarea și eliminarea acestor probleme;
- ▶ Evaluarea permanentă a calendarului de activități, conștientizarea termenelor critice din graficele de implementare;
- ▶ Luarea în considerare a unor rezerve de timp;
- ▶ Replanificarea din timp a activităților astfel încât să fie prevazute și solicitările cu caracter urgent.

Riscuri legate de personal:

- Resursele umane sunt indisponibile atunci când este nevoie de ele (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane disponibile, la conflicte între membrii echipei de implementare, la sentimente de frustrare la nivelul celor care conștientizează importanța asigurării unei calități corespunzătoare pentru activitățile proiectului);
- Prestatorii nu-și îndeplinesc sarcinile potrivit cerințelor (duce la nerespectarea termenelor planificate, la afectarea calității implementării activităților).

Măsuri de contracarare:

- ▶ Asigurarea de personal de rezervă în ce poate înlocui sau ajuta un membru al echipei de implementare în perioadele critice;
- ▶ Reevaluarea în permanență a graficului de activități astfel încât să fie corelat cu modificările interne și externe de personal ale beneficiarului și furnizorilor din cadrul proiectului.

Riscuri legate de managementul proiectului:

- Nerespectarea termenelor de implementare a proiectelor (poate duce la neeligibilitatea cheltuielilor, transmiterea rapoartelor de progres incomplete către Autoritatea de management);
- Nu există încadrare în bugetul planificat pe categorii de cheltuieli și pe total buget (depășirea bugetului planificat duce la neeligibilitatea cheltuielilor);
- Ineficiența în utilizarea resurselor proiectului (duce la încărcarea costurilor proiectului în mod nejustificat).

Măsuri de contracarare:

- ▶ Diseminarea tuturor informațiilor legate de contractul de finanțare către toți membrii echipei de implementare a proiectului;
- ▶ Stabilirea responsabilităților exacte în ceea ce privește rapoartele întocmite.

Riscuri de natură tehnică:

- Întârzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări;
- Neconcordanțe ce apar pe perioada execuției proiectului cu documentația tehnică care stă la baza proiectului;
- Neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor și calitatea materialelor folosite la lucrări.

Măsuri de contracarare:

- ▶ Încheierea unor contracte de execuție ferme cu clauze bine stabilite: perceperea garanției de bună execuție, a garanției pentru plata avansului, garanții pentru rețineri, prevederea de penalități la plata executanților/ furnizorilor în caz de întârzieri în execuția contractului, etc;
- ▶ Prezentarea certificatelor de calitate ale materialelor achiziționate;
- ▶ Analiza și avizarea situațiilor de lucrări în vederea efectuării plăților;
- ▶ Colaborare strânsă cu echipa de experți tehnici, consultanți, diriginți de șantier, astfel încât să se realizeze monitorizarea foarte atentă a contractelor de lucrări.

12.5. CADRUL PARTENERIAL PENTRU ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

12.5.1. Prezentarea procesului consultativ

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a fost elaborată respectând criteriile cheie de calitate utilizate în evaluarea documentelor strategice la nivel european: relevanță, eficacitate, eficiență, consecvență și coerență pragmatism, sustenabilitate și aranjamente de management și monitorizare.

Elaborarea SIDU a presupus parcurgerea a trei etape principale:

- *Etapa analizei contextului urban și identificarea principalelor probleme și nevoi;*
- *Etapa elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană;*
- *Etapa de consultare publică.*

SIDU s-a realizat printr-un amplu proces participativ, fiind antrenate și aducându-și aportul instituții, autorități publice și ONG-uri implicate în procesul dezvoltării orasului și atragerii de fonduri europene, precum și cetățenii.

Pentru asigurarea acestui deziderat, **procesul de consultare publică** a fost desfășurat cu respectarea prevederilor *Legii nr. 52 din 21 ianuarie 2003* privind transparența decizională în administrația publică și a prevederilor *Legii nr. 544 din 12 octombrie 2001* privind liberul acces la informații de interes public.

Astfel, elaborarea SIDU s-a bazat pe un proces de consultare permanentă a principalilor actori locali, prin intermediul următoarelor instrumente specifice:

- ✓ **Chestionar de consultare publică** postat atât pe pagina-web oficială a *Primăriei Municipiului Botoșani*, cât și pe pagina oficială de Facebook a *Primăriei Municipiului Botoșani*;
- ✓ **Întâlniri de consultare cu grupurile de lucru pe fiecare domeniu – economic, infrastructură și mediu, sănătate, educație, cultură, social, administrație publică** - asupra draftului analizei situației existente, unde au fost invitați la discuții principalii actori urbani (stakeholders) din mediul public, privat și social la nivel local (agenți economici, agenții de resort la nivelul administrațiilor publice locale din zona metropolitană, reprezentanți ai unor unități educaționale și sanitare, ONG-uri și alte asociații/organizații);
- ✓ **Întâlniri de consultare cu grupurile de lucru, pe fiecare domeniu, asupra variantei integrale a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021-2027***, unde au fost invitați la discuții principalii actori urbani (stakeholders) din mediul

public, privat și social la nivel local (agenți economici, agenții de resort la nivelul administrațiilor publice locale din zona metropolitană, reprezentanți ai unor unități educaționale și sanitare, ONG-uri și alte asociații/organizații);

- ✓ **Consultare pe scară largă** asupra variantei intermediare a documentului strategic.

Planul de comunicare a vizat toate etapele procesului de elaborare, în funcție de grupurile țintă, având ca obiective clare:

- ▶ *Implicarea părților interesate;*
- ▶ *Informarea grupurilor țintă și chestionarea acestora cu privire la provocările și soluțiile urbane identificate;*
- ▶ *Creșterea implicării acestora în cadrul consultărilor cu privire la stabilirea obiectivelor și a listei de proiecte;*
- ▶ *Informarea și diseminarea proiectelor prioritare propuse, viziunii și a obiectivelor;*
- ▶ *Creșterea participării părților interesate în cadrul etapei finale – monitorizarea implementării proiectelor și evaluarea strategiei.*

Astfel, în prima etapă a consultărilor publice a fost realizată o **anchetă sociologică bazată pe un chestionar** adresat unui număr de actori locali reprezentativi ai instituțiilor publice, sectorului privat și societății civile, prin aplicarea unui set de întrebări relevante. Ancheta sociologică a avut drept scop obținerea unor informații relevante, ce au acoperit o parte a procesului decizional de stabilire a obiectivelor strategiei.

Răspunsurile la chestionare au fost centralizate și prelucrate, în scopul formulării unor concluzii relevante, ce au venit în sprijinul analizei situației existente. De asemenea, prin sintetizarea răspunsurilor cetățenilor asupra acestor probleme au fost conturate prioritățile de dezvoltare viitoare a municipiului din perspectiva acestora, rezultatele fiind introduse drept criteriu de prioritizare a proiectelor în procesul de implementare și monitorizare a strategiei.

Chestionarul a fost completat de 267 cetățeni din Municipiul Botoșani, reprezentând un procent de aprox. 0,22% din populația domiciliată înregistrată în iulie 2021.

În etapa următoare a consultării publice au fost planificate și realizate întâlniri în cadrul unor **focus-grupuri cu actori importanți din următoarele domenii: economie, infrastructură transport, sănătate, educație, cultură și turism, social, administrație publică, mediu și schimbări climatice, smart city.**

Discuțiile desfășurate în cadrul focus-grupurilor au contribuit la validarea analizei situației curente, la definirea necesităților și dezideratelor de dezvoltare viitoare, din punctul de vedere al comunității locale și al reprezentanților acestora din toate domeniile principale, precum și la conturarea planului de acțiune, astfel încât acesta să răspundă dorințelor și nevoilor populației și să fie înțeles și acceptat de către aceasta.

La evenimente au fost invitați factori interesați de elaborarea, aprobarea, avizarea și implementarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*: membri ai comunității locale, reprezentanți ai administrației publice locale și județene, printre care *APM Botoșani, Garda de Mediu, Consiliul Județean, Poliție, Primărie, Direcția Publică de Protecție Socială*, etc. Rolul acestora a fost de a oferi o bază pentru stabilirea obiectivelor strategice, pe baza concluziilor consultării participative realizate în etapa anterioară.

În cadrul întâlnirilor de lucru tematice s-au identificat principalele probleme specifice fiecărui sector, oportunitățile de dezvoltare, s-au analizat posibilitățile de accesare a fondurilor europene pentru perioada 2021-2027.

După realizarea variantei intermediare a documentului strategic, acesta a fost prezentat în cadrul a **3 grupuri de lucru pe domeniile economie și dezvoltare durabilă; social și zone marginalizate; mediu și schimbări climatice; educație și tineret; infrastructură și dezvoltare urbană**, grupuri ce au inclus reprezentanți ai antreprenoriatului, grupurilor de producători, asociațiilor, ONG-urilor, instituțiilor culturale și de educație, tineret etc. Grupurile de lucru s-au întrunit în cadrul a 3 sesiuni de lucru, în care au fost vizate următoarele aspecte:

- ▶ *Informarea participanților cu privire la scopul și domeniul de analiză;*
- ▶ *Prezentarea principalelor aspecte ale documentului strategic;*
- ▶ *Prezentarea propunerilor primite și revizuirea acestora;*
- ▶ *Aprobarea și validarea variantei finale a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană.*

Așa cum a fost specificat anterior, procesul de consultare publică a inclus organizarea a **3 focus grupuri**, pe următoarele domenii:

- ➔ **Grup de lucru dezvoltare economică – mediu de afaceri, turism și infrastructură urbană;**
- ➔ **Grup de lucru sănătate, educație, social și cultură;**
- ➔ **Grup de lucru administrație publică locală și mediu.**

În vederea organizării întâlnirilor din cadrul fiecărui grup de lucru, a fost transmisă o propunere de adresă de invitație pentru participare, precum și o listă a actorilor importanți din fiecare domeniu. Ulterior aprobării/completării listei de participanți de către echipa de implementare din cadrul Primăriei, adresele de invitație au fost transmise către respectivele instituții, pe email sau fax, în funcție de datele de contact disponibile.

Focus-grupurile au fost organizate în data de 31.01.2023, după cum urmează:

- ✓ **Administrație publică locală și mediu - ora 10:00;**
- ✓ **Sănătate, educație, social și cultură – ora 12.00;**
- ✓ **Dezvoltare economică – mediu de afaceri, turism și infrastructură urbană – ora 14:00.**

Agenda de discuții a fiecărei întâlniri a cuprins următoarele **subiecte**:

- ▶ prezentarea stadiului de realizare al *Strategiei de Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027*
- ▶ prezentarea tematicii întâlnirii de lucru;
- ▶ prezentarea grupului de lucru;
- ▶ disfuncționalități identificate privind situația actuală;
- ▶ puncte tari și oportunități pentru perioada următoare;
- ▶ propuneri direcții de acțiune / măsuri / intervenții / proiecte pentru remedierea deficiențelor și fructificarea oportunităților identificate – discuție;
- ▶ alte subiecte.

Întâlnirile de lucru din cadrul fiecărui focus grup și-au atins obiectivele, respectiv prezentarea proiectului de elaborare a SIDU și stadiul de realizare al acesteia; stabilirea persoanelor de contact pentru asigurarea posibilității solicitării/furnizării de informații ulterioare; colectarea principalelor disfuncționalități existente pe fiecare domeniu, din punctul de vedere al participanților; propuneri de proiecte pe fiecare domeniu, de către participanții la grupul de lucru.

În cadrul întâlnirilor de lucru tematice s-au identificat principalele probleme specifice fiecărui sector, oportunitățile de dezvoltare și s-au analizat posibilitățile de accesare a fondurilor europene pentru perioada 2021 - 2027.

Discuțiile desfășurate în cadrul focus-grupurilor au contribuit la definirea necesităților și dezideratelor de dezvoltare viitoare, din punctul de vedere al comunității locale și al reprezentanților acestora din toate domeniile principale, cât și la conturarea planului de acțiune, astfel încât acesta să răspundă dorințelor și nevoilor populației și să fie înțeles și acceptat de către aceasta.

De asemenea, etapa de consultare publică a inclus **organizarea și desfășurarea unor dezbateri publice**, cu invitarea și participarea reprezentanților diverselor medii sociale, a mediului de afaceri și a mass-mediei locale, în cadrul cărora au fost prezentate principalele elemente ale *Strategiei de Dezvoltare Urbană* și au fost organizate discuții asupra acestora.

Dezbaterea publică asupra variantei intermediare a SIDU a avut loc în data de 1 februarie 2023. Opiniile și propunerile exprimate în cadrul dezbaterii publice au fost analizate și incluse în varianta finală a documentului strategic.

Varianta finală a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* a fost postată pe site-ul *Primăriei Municipiului Botoșani*, oferindu-se astfel posibilitatea oricărei persoane interesate să consulte documentul și totodată să-și exprime părerea.

Dezbaterea publică asupra variantei finale a SIDU a avut loc în data de 21 aprilie 2023 cu invitarea și participarea reprezentanților diverselor medii sociale, a mediului de afaceri și a mass-mediei locale.

În paralel cu etapa de consultare publică s-a desfășurat **procedura de obținere a acordului de mediu**, a cărei necesitate este stabilită prin *Directiva Consiliului 85/337/EEC* privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, amendată de *Directiva Consiliului 97/11/EC* și de *Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2003/35/CE* de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a *Directivelor Consiliului 85/337/CEE și 96/61/CE* în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție.

Suplimentar, ca urmare a evenimentelor legislative ulterior intervenite, respectiv Dispoziția Directorului General al Autorității de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027 nr. 135 din 20 iulie 2023 privind aprobarea Documentului Cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane, forma finală a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* a fost postată din nou pe site-ul *Primăriei Municipiului Botoșani*, în perioada 20.06.2024 – 04.08.2024.

Având în vedere cele prezentate anterior este evident caracterul participativ al procesului de elaborare a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2021-2027* în toate etapele acestuia, fapt ce asigură direcții strategice clare pentru viitorul orașului și al cetățenilor, facilitând luarea unor decizii importante în toate domeniile de activitate care să răspundă nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local.

12.5.2. Mecanismul de guvernanță al strategiilor teritoriale de tip SIDU/SDU

Mecanismul de guvernanță este **structurat pe două nivele**, respectiv nivelul decizional și nivelul executiv, cu atribuții clar definite pentru fiecare în parte:

- 🌀 **Nivelul decizional** - va avea responsabilitatea de a legifera/aproba procedurile și documentele strategice elaborate de aparatul tehnic al UAT Botoșani și de a asigura mecanismul de guvernanță;
- 🌀 **Nivelul executiv** - va trebui să elaboreze/actualizeze/implementeze/monitorizeze și evalueze documentele strategice realizate la nivelul UAT Botoșani, să deruleze procesele de consultare partenerială, să elaboreze proceduri de priorizare a ideilor de proiecte și să prioritizeze operațiunile.

În ceea ce privește mecanismul de guvernanță al strategiilor teritoriale de tip SIDU/SDU, acesta se realizează printr-un proces de colaborare între autoritățile publice locale de tip urban și *Autoritatea de Management a Programului Regional Nord-Est (AM PRNE)*.

Rolul AM PRNE este de verificare a conformității și admisibilității strategiilor.

Verificarea admisibilității va viza cel puțin:

- *respectarea prevederilor Art. 11 din Regulamentul (UE) nr.1058/2021;*
- *respectarea prevederilor Art. 29 din Regulamentul UE 1060/2021;*
- *derularea procedurii privind evaluarea de mediu;*
- *derularea procesului de consultare publică;*
- *mecanismele de monitorizare și evaluare a implementării strategiei.*

În ceea ce privește **proiectele propuse la finanțare din PRNE**, acestea vor fi:

- ▲ *incluse în lista de proiecte prioritare din SIDU/SDU;*
- ▲ *selectate de o structură partenerială locală, care va avea și atribuții de monitorizare a implementării strategiei.*

Lista de proiecte din SIDU este un rezultat al analizelor realizate, consultărilor și întâlnirilor organizate pentru elaborarea acestui document și integrează liniile trasate în alte documente strategice locale, regionale, precum:

- ✍ *Planul de Dezvoltare Regională (PDR) a Regiunii Nord-Est 2021-2027;*
- ✍ *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani 2021-2027;*
- ✍ *Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă al Municipiului Botoșani (PAED) pentru perioada 2020-2030;*
- ✍ *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă pentru Municipiul Botoșani (PMUD) 2021-2027;*
- ✍ *Strategia de Dezvoltare Locală în Context DLRC - GAL "Botoșani Pentru Viitor".*

În cazul *Programului Regional Nord-Est (PRNE) 2021-2027*, finanțarea proiectelor de dezvoltare urbană se va realiza în baza *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană/Strategiei de Dezvoltare Urbană (SIDU/SDU)* care constituie cadrul pentru selectarea operațiunilor (proiectelor) individuale de dezvoltare urbană. Alături de *SIDU/SDU*, pentru obiectivele de investiții aferente mobilității urbane, finanțarea proiectelor se va face în baza *Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD)* conform prevederilor Art. 431 și 461 din *Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului*.

Conform *Regulamentului (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului, Cap II, art 28 și 29*, abordarea urbană integrată se realizează în cadrul *Strategiilor Teritoriale (ST)* pentru proiectele strategice de dezvoltare teritorială cu caracter integrat, respectiv *Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD)* pentru proiectele de mobilitate urbană.

Potrivit aceluiași *Regulament, SIDU/SDU (Strategia Teritorială relevantă)* reprezintă *cadrul de implementare a intervențiilor ce contribuie la dezvoltarea urbană integrată și care, din perspectiva teritoriului, poate fi elaborată la nivelul unității administrativ teritoriale de tip oraș/municipiu, sau la nivelul zonei urbane funcționale/zonei metropolitane*.

BIBLIOGRAFIE

- ✓ Managementul strategiei – condiție emergentă în asigurarea dezvoltării economice, Angela Ghelbet
- ✓ Romania-Catching-Up-Regions-Final-Report
<http://documents1.worldbank.org/curated/en/473331580296321439/pdf/Romania-Catching-Up-Regions-Metropolitan-Romania.pdf>
- ✓ Romania-Catching-Up-Regions - Cerințe strategice pentru modele organizatorice
- ✓ EUR-LEX:<https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/HIS/?uri=COM:2018:372:FIN>
- ✓ Agenția Europeană de Mediu - <http://www.eea.europa.eu>
- ✓ European Commission – Europe’s moment: Repair and Prepare for the Next Generation
- ✓ Direcția statistică a Băncii Naționale a României – „Investițiile străine directe în România în anul 2019”
- ✓ Anuarul Statistic al României, Institutul Național de Statistică, București – <http://statistici.insse.ro>
- ✓ Atlasul zonelor urbane marginalizate din România
- ✓ Lazăr, M. Lazăr, „Analiza statistico-economică”, Editura Economică, București
- ✓ Comisia Națională de Prognoză - <http://www.cnp.ro/ro/prognoze>
- ✓ Raportul România 2017. Sectorul neguvernamental – profil, tendințe, provocări
- ✓ Anca Streinu - Dicționar de Economie, Editura Niculescu, București, 2001
- ✓ Comunicarea Comisiei privind o nouă politică de turism a Uniunii Europene
- ✓ Educație pentru Obiectivele Dezvoltării Durabile: Obiective de învățare – UNESCO
- ✓ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2020/03/05/climate-change-council-adopts-eu-long-term-strategy-for-submission-to-the-unfccc/>
- ✓ <http://cimec.ro/scripts/monumente/biserici/>
- ✓ <http://dezvoltaredurabila.gov.ro>
- ✓ <http://ec.europa.eu>
- ✓ <http://www.anofm.ro>
- ✓ <http://www.eeagrants.ro>
- ✓ <http://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027>
- ✓ <http://www.fonduri-structurale.ro/>
- ✓ <http://www.fonduri-ue.ro>
- ✓ <http://www.mdrap.ro/comunicare/buletine/newsletter>
- ✓ <http://www.mdrap.ro/comunicare/presa/comunicate/strategia-nationala-a-locuirii>
- ✓ <http://www.mfinante.ro>
- ✓ <https://www.mlpda.ro>
- ✓ <http://www.risco.ro>
- ✓ https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/H2020_RO_KI0213413RON.pdf
- ✓ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ro_final_necp_main_ro
- ✓ <https://www.madr.ro/pac-dupa-2020/4476-pac-dupa-2020>

- ✓ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica>
- ✓ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile>
- ✓ Site-ul Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă: <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>
- ✓ <http://www.cdep.ro/pls/legis/legis>
- ✓ Institutul de Memorie Culturală, baza de date: Muzee și Colecții din România
- ✓ Institutul Național al Patrimoniului - <https://patrimoniu.ro/monumente-istorice/lista-patrimoniului-mondial-unesco/17-monumente-istorice/unesco/89-biserici-din-moldova>
- ✓ Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Direcția de dezvoltare teritorială
- ✓ Ministerul Afacerilor Externe – Teme globale - <https://www.mae.ro/>
- ✓ Daniel Botezatu, Sigiliul Botoșanilor (2), Forum cultural, Anul XI, nr.1, martie 2011 (40), p. 20
- ✓ Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice
- ✓ Raport Centrul Român de Politici Europene – Dezvoltare urbană
- ✓ Raport comisie – forța de muncă
- ✓ Recensământul Populației și al Locuințelor 2011 – Institutul Național de Statistică, anul 2011
- ✓ Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/>
- ✓ Codul fiscal român
- ✓ Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est
- ✓ Direcția Regională de Statistică
- ✓ Institutul Național de Statistică – baza de date Tempo Online
- ✓ Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Botoșani
- ✓ <https://www.topfirme.com/judet/Botoșani/cifra-de-afaceri/>
- ✓ Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Botoșani
- ✓ Agenția pentru Protecția Mediului Botoșani
- ✓ Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Botoșani
- ✓ Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Botoșani
- ✓ Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN), Rețeaua de localități, legea 351/2001
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea a V-a – Zone de risc natural
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I – Rețele de transport
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I – Rețele de transport. A – Direcții de dezvoltare a rețelei de căi ferate
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I – Rețele de transport. A – Direcții de dezvoltare a rețelei de căi navigabile (Anexa nr. VII)
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I – Rețele de transport. A – Direcții de dezvoltare a rețelei de căi rutiere (Anexa nr. III)
- ✓ Planul Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică

- ✓ Planul Național de Relansare și Reziliență - <https://mfe.gov.ro/pnrr/>
- ✓ Proгноza în profil teritorial 2015 – 2019, decembrie 2016, Comisia Națională de Prognoză
- ✓ Studiul "Consumatorul în 2020 - Citește semnele" elaborat de Deloitte
- ✓ World Economic Forum (2020), The Global Risks Report 2020 (Raport privind riscurile globale pe 2020, Forumul Economic Mondial, 2020)
- ✓ Strategia de Dezvoltare Teritorială a României – Studiu Formarea și dezvoltarea sistemelor de localități
- ✓ Strategia Națională de Sănătate 2021-2027
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030
- ✓ Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 – 2020
- ✓ Strategia pentru consolidarea administrației publice 2020
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030
- ✓ Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord - Est 2021– 2027
- ✓ Planul Regional de Acțiune pentru Turism (PRAT) Nord - Est 2017 – 2023
- ✓ Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) Nord - Est 2016-2025
- ✓ Programul Operațional Regional (POR) pentru Regiunea Nord - Est - aprobat de Comisia Europeană
- ✓ Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă RIS3 Nord-Est
- ✓ Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Botoșani, 2021-2027
- ✓ Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Botoșani
- ✓ Site-ul oficial al Primăriei Municipiului Botoșani - <https://primariabt.ro/>
- ✓ Planul Urbanistic General al Municipiului Botoșani
- ✓ Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Botoșani 2021-2027
- ✓ Registrul Local al Spațiilor Verzi din Municipiul Botoșani
- ✓ Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice în Municipiul Botoșani
- ✓ Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) a Municipiului Botoșani 2020 – 2030
- ✓ Strategia de Dezvoltare Locală în context DLRC - GAL "Botoșani Pentru Viitor"
- ✓ Strategia Locală de Alimentare cu Energie Termică la nivelul Municipiului Botoșani în orizontul de timp 2022-2028
- ✓ Planul de Acțiune pentru Adaptarea la Schimbările Climatice (PAASC) al Municipiului Botoșani
- ✓ Planul Local de Acțiune pentru Promovarea și Protejarea Patrimoniului Cultural în Municipiul Botoșani, pentru perioada 2018-2023
- ✓ Strategia de Turism în cadrul proiectului "Eminescu - O Cultură, O Rută, în Zona Transfrontalieră Botoșani-Bălți"
- ✓ Planul de Acțiune Integrat în cadrul proiectului "Digi Place" - Urbact III 2014-2020;
- ✓ <http://www.isubotosani.ro/botosani.html>
- ✓ <https://vivafm.ro/2016/10/21/a-fost-constituata-asociatia-clusterul-regional-inovativ-de-bioeconomie-suceavabotosani/>

- ✓ *Stiri Botosani.ro - <http://stiri.botosani.ro/stiri/actualitate/municipiul-botosani-face-parte-din-clusterul-regional-inovativ-debioeconomie-suceava-botosani-cine-mai-face-parte-si-care-este-obiectivul.html>*
- ✓ *Registrul entitatilor acreditate si autorizate provizoriu din infrastructura de inovare si transfer tehnologic, mai 2020, Ministerul Educatiei si Cercetarii - <http://www.research.gov.ro/ro/articol/4728/sistemul-de-cercetare-infrastructuri-de-cercetareinfrastructura-de-inovare-si-transfer-tehnologic-entitati-de-inovare-si-transfer-tehnologic>*
- ✓ *<http://polytech.tuiasi.ro/>*
- ✓ *<https://citadini.ro/>*
- ✓ *Studiu de referință în vederea identificării zonelor urbane marginalizate și a delimitării teritoriului vizat de S.D.L. la nivelul municipiului Botoșani*
- ✓ *Spitalul Județean de Urgență Botoșani - Regulament de Organizare și Funcționare*
- ✓ *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani 2014-2023*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Curtești: <https://www.primariacurtestibt.ro/>*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Bălușeni: <https://primariabaluseni.ro/>*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Roma: https://www.ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/view/city_hall/PRIMARIA-ROMA*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Vlădeni: <https://www.primariavladeni.ro/>*
- ✓ *Pagina oficială de web a Poliției Locale a Municipiului Botoșani - <http://www.politialocalabt.ro/uploaded/file/287.pdf>*
- ✓ *Pagina oficiala de web a Direcției de Asistență Socială a Municipiului Botoșani - <https://www.dasbotosani.ro/index.php/acasa-st/prezentare>*
- ✓ *Pagina oficială de web a Direcției de Servicii Publice Sport și Agrement - <https://dspsabotosani.ro/>*
- ✓ *Pagina oficială de web a Serviciului Public de Administrare a Piețelor, Oborului și Cimitirelor - <https://dspsabotosani.ro/>*
- ✓ *Pagina oficială de web a Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență a Municipiului Botoșani - <https://www.primariabt.ro/index.php?load=svsu>*
- ✓ *Date puse la dispoziție de Operatorul Regional S.C. Nova Apaserv S.A. Botoșani*
- ✓ *Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. Modern Calor S.A. Botoșani*
- ✓ *Date puse la dispoziție de S.C. Delgaz Grid S.A.*
- ✓ *Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. Urban Serv S.A. Botoșani*
- ✓ *Date puse la dispoziție de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Prut - Bârlad*

Proiect cofinanțat din *Fondul Social European* prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă
2014-2020

***EFICIENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ ÎN ADMINISTRAȚIA
PUBLICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI BOTOȘANI***
cod SIPOCA 830 / cod SMIS 135796

Primăria Municipiului Botoșani

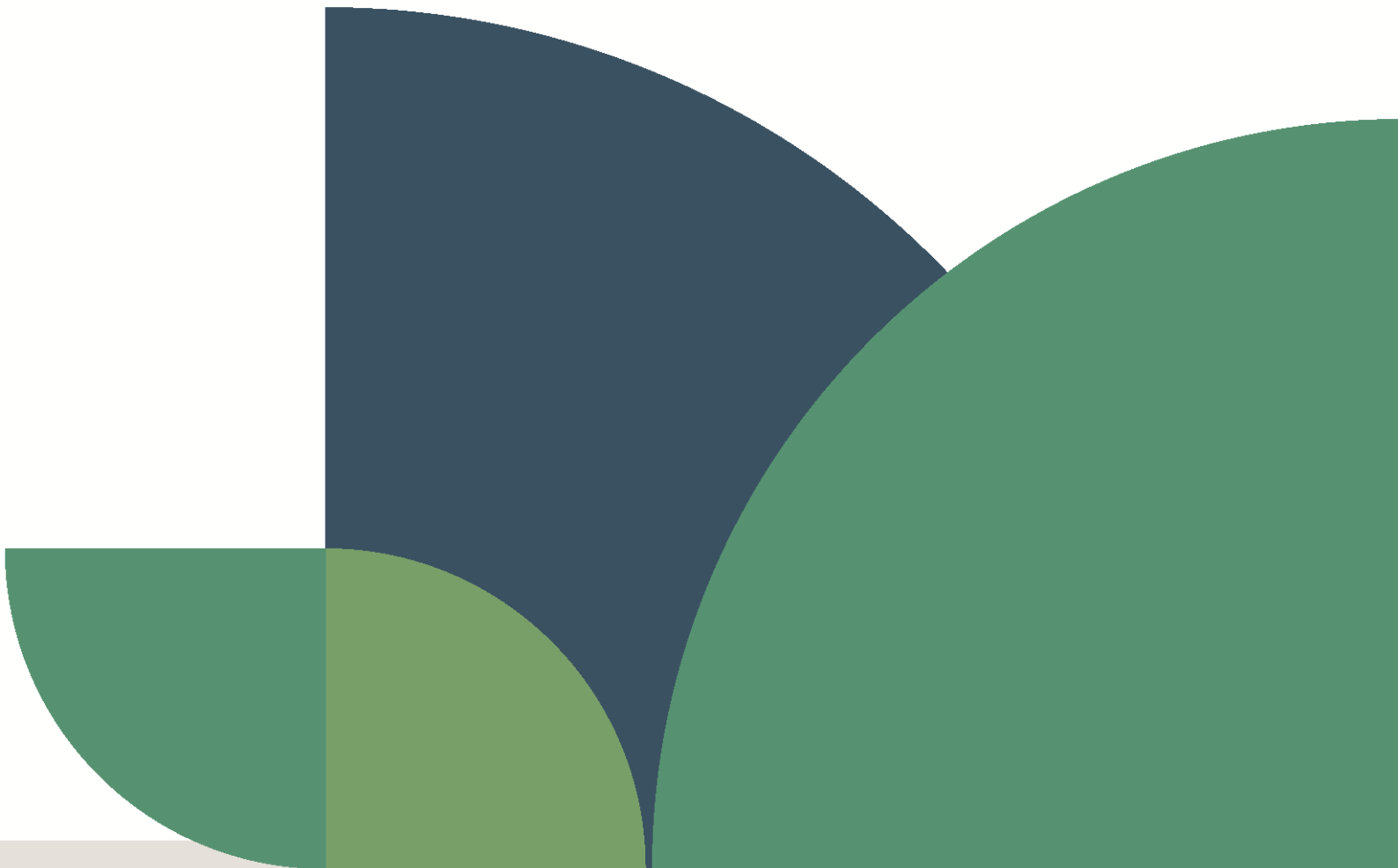
Noiembrie 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

---

Material distribuit gratuit

Nr. INT 4261 / 17.06.2024

Serviciul Management Proiecte

**Aprobat,
Inițiator,
PRIMAR,
Cosmin Ionuț Andrei**

REFERAT DE APROBARE

al proiectului de hotărâre pentru modificarea și înlocuirea Anexei Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (S.I.D.U.) a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027

Primarul Municipiului Botoșani, în temeiul art. 136 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, supune atenției Consiliului Local al Municipiului Botoșani următoarele:

- a) raportul de specialitate întocmit de Serviciul Management Proiecte din cadrul aparatului de specialitate al Primarului și înregistrat sub nr. INT 293/17.06.2023;
- b) art. 129 alin. (2) lit. b) și d), alin. (4) lit. e) și alin. 7 lit. k) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 *privind Codul Administrativ*, cu modificările și completările ulterioare, ce prevăd competența autorității deliberative locale în asigurarea dezvoltării economico-sociale și de mediu prin aprobarea de strategii de dezvoltare economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale, precum și cea referitoare la asigurarea cadrului necesar privind dezvoltarea urbană raportat la prevederile art. 28 și art. 29 din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului *de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize*, cu modificările și completările ulterioare, unde se prevede faptul că atunci când un stat membru sprijină

dezvoltarea teritorială integrată, acest lucru se realizează prin *strategii de dezvoltare teritorială sau locală*, iar atunci când acestea nu conțin o listă a operațiunilor sprijinite, [...] *autoritățile sau organismele teritoriale competente selectează operațiunile sau sunt implicate în selectarea operațiunilor.*

constatând necesitatea modificării secțiunilor *11.6.2. Surse de finanțare; 11.6.3. Criterii de prefiltrare; 11.6.4. Criterii de prioritizare și 12.4. Procedura de prioritizare a proiectelor Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană* din Anexa inițială a Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 în conformitate cu evenimentele legislative ulterior intervenite și în acord cu procesul efectiv de selecție și prioritizare desfășurat la nivelul UAT Municipiul Botoșani, precum și completarea Cap. 12.5. *Cadrul partenerial* și renumerotarea secțiunilor față de versiunea inițială;

având în vedere prevederile art. 129 din Ordonanța de urgență nr. 57/2019 *privind Codul administrativ*, cu modificările și completările ulterioare, supun spre dezbateră și analiză Consiliului Local al Municipiului Botoșani proiectul de hotărâre alăturat, în vederea adoptării unei hotărâri, conform normelor legale.

Numele și prenumele	Funcția	Structura	Semnătura
Raluca Maria Bălășcău	Șef Serviciu	Serviciul Management Proiecte	
Ștefan Alexandru Poede	Consilier juridic	Serviciul Management Proiecte	

Nr. INT 293 / 17.06.2024

Serviciul Management Proiecte

Avizat

PRIMAR

Cosmin Ionuț Andrei

Raport de specialitate

la proiectul de hotărâre pentru modificarea și înlocuirea Anexei Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (S.I.D.U.) a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027

Prin PHCL se propune modificarea și înlocuirea Anexei Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (S.I.D.U.) a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027, motivat de desfășurarea procesului de selecție și prioritizare a propunerilor de proiecte cuprinse în lista lungă a SIDU 2021-2027 în baza metodologiei aprobate prin Hotărârea Consiliului Local nr. 137 din 4 aprilie 2024. În aceste condiții, se impune revizuirea secțiunilor referitoare la procesul de prefiltrare și prioritizare din cuprinsul SIDU, secțiunile *11.6.2. Surse de finanțare; 11.6.3. Criterii de prefiltrare; 11.6.4. Criterii de prioritizare și 12.4. Procedura de prioritizare a proiectelor Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană* precum și descrierea procesului în raport de Metodologia aprobată anterior în acest sens. De asemenea, au fost făcute completări în cuprinsul cap. 12.5 *Cadrul partenerial* și au fost efectuate renumerotări față de versiunea inițială.

Temeiul de drept al temei proiectului de HCL este reprezentat de prevederile art. 129 alin. (2) lit. b) și d), alin. (4) lit. e) și alin. 7 lit. k) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 *privind Codul Administrativ*, cu modificările și completările ulterioare, ce prevăd competența autorității deliberative locale în asigurarea dezvoltării economico-sociale și de mediu prin aprobarea de strategii de dezvoltare economică, socială și de mediu a unității administrativ-

teritoriale, precum și cea referitoare la asigurarea cadrului necesar privind dezvoltarea urbană raportat la prevederile art. 28 și art. 29 din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului *de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize*, cu modificările și completările ulterioare, unde se prevede faptul că atunci când un stat membru sprijină dezvoltarea teritorială integrată, acest lucru se realizează prin strategii de dezvoltare teritorială sau locală, iar atunci când acestea nu conțin o listă a operațiunilor sprijinite, [...] *autoritățile sau organismele teritoriale competente selectează operațiunile sau sunt implicate în selectarea operațiunilor.*

Fundamentarea tehnică a temei proiectului de HCL

Având în vedere necesitatea obținerii avizului de conformitate din partea Autorității de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027 asupra strategiei de dezvoltare teritorială, în speță SIDU 2021-2027, în conformitate cu prevederile Documentului cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane, a fost aprobată în ședința Consiliului Local al Municipiului Botoșani din data de 04 aprilie 2024 Hotărârea nr. 137 având ca obiect aprobarea Procedurii de selecție și prioritizare a propunerilor de proiecte cuprinse în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Botoșani pentru perioada 2021-2027.

Desfășurarea procesului a avut loc în două etape, prima etapă referindu-se la prefiltrarea propunerilor de proiecte cuprinse în lista lungă a SIDU prin aplicarea unui set de criterii și având drept livrabil lista intermediară (prefiltrată) a SIDU. A doua etapă a privit acordarea de punctaje în baza Procedurii amintită mai sus și notarea acelor propuneri de proiecte care se regăsesc pe lista intermediară în vederea prioritizării lor și pe cale de consecință a propunerii lor spre finanțare, marcându-se cu o culoare acele propuneri care urmează să fie depuse în cadrul PR Nord-Est 2021-2027. În aceste condiții, având în vedere faptul că versiunea inițială a Anexei Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Botoșani nr. 195 din 28 aprilie 2023 prevedea în cuprinsul secțiunilor *11.6.2. Surse de finanțare; 11.6.3. Criterii de prefiltrare; 11.6.4. Criterii de prioritizare și 12.4. Procedura de prioritizare a proiectelor Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană* procesul de

prefiltrare și prioritizare, acesta fiind detaliat în funcție de situația faptică anterioară aprobării Dispoziției Directorului General al Autorității de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027 nr. 135 din 20 iulie 2023 *privind aprobarea Documentului Cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane*, cu modificările și completările ulterioare, se impune modificarea secțiunilor antemenționate din SIDU în conformitate cu procesul efectiv desfășurat la nivelul UAT Municipiul Botoșani, în vederea prezentării documentelor programatice de o manieră completă și corectă.

Având în vedere cele prezentate mai sus, considerăm oportună și necesară prezentarea și adoptarea în Ședința Consiliului Local al Municipiului Botoșani a proiectului de hotărâre și a anexei, în forma prezentată.

Numele și prenumele	Funcția	Structura	Semnătura
Raluca Maria Bălășcău	Șef Serviciu	Serviciul Management Proiecte	
Ștefan Alexandru Poede	Consilier juridic	Serviciul Management Proiecte	